

STATISTICA DELLE MIGRAZIONI
DA E PER L'ESTERO

ANNI 1928, 1929 E 1930
CON CONFRONTI DAL 1921 AL 1927

SERIE II - VOL. II

A S. E.
il Cavaliere **BENITO MUSSOLINI**
Capo del Governo, Primo Ministro
ROMA

Eccellenza,

Ho l'onore di presentare all'E. V. il volume II, Serie II, della Statistica delle migrazioni da e per l'Estero, anni 1928, 1929 e 1930, con confronti dal 1921 al 1927.

I criteri seguiti per la rilevazione dei dati sono stati sensibilmente mutati in confronto a quelli degli anni precedenti, poichè, in conseguenza della politica emigratoria instaurata dal Governo Fascista, s'è adottato un nuovo concetto di emigrante e di espatriato.

Il piano di classificazione dei dati non si scosta, invece, dall'analogo piano degli anni precedenti se non per una maggior copia di notizie. Così, nel presente volume sono esposte, per la prima volta, le notizie sui movimenti migratori dei non lavoratori.

Con la pubblicazione delle statistiche del biennio 1931-1932 e dell'anno 1933, che sono in corso di avanzata preparazione, verranno tra breve aggiornati tutti i dati delle statistiche delle migrazioni.

Roma, 5 Aprile 1934-XII.

IL PRESIDENTE
DELL'ISTITUTO CENTRALE DI STATISTICA
FRANCO SAVORGNA.

INDICE

LETTERA DI PRESENTAZIONE A S. E. IL CAVALIERE BENITO MUSSOLINI, CAPO DEL GOVERNO, PRIMO MINISTRO	Pag. V
Avvertenze	XIII

INTRODUZIONE

CAP. I — Politica migratoria. Fonti e metodi delle statistiche delle migrazioni.	
§ I La nuova politica migratoria	Pag. 1*
§ II Organi di rilevazione e di elaborazione dei dati	4*
§ III Circooscrizioni territoriali	6*
§ IV Fonti di rilevazione	7*
§ V Oggetto della rilevazione, sue variazioni e confronti nel tempo	10*
§ VI Correzione dei dati	14*
CAP. II — Gli espatriati.	
§ I Andamento generale degli espatri	15*
§ II Direzione degli espatriati	16*
§ III Provenienza e destinazione degli espatriati	17*
§ IV I Paesi di destinazione	22*
§ V Composizione qualitativa degli espatriati:	
a) Sesso	24*
b) Et�	25*
c) Stato civile	26*
d) Professioni o condizioni e Compartimenti di provenienza	26*
e) Professioni o condizioni e Paesi di destinazione	28*
f) Aggruppamenti familiari	31*
g) Presunta durata della permanenza all'Estero	32*
CAP. III — I rimpatriati.	
§ I Andamento generale dei rimpatri	34*
§ II Provenienza dei rimpatriati	35*
§ III Provenienza e destinazione dei rimpatriati	35*
§ IV I Paesi di provenienza	39*
§ V Composizione qualitativa dei rimpatriati:	
a) Sesso	41*
b) Et�	42*
c) Professioni o condizioni e Compartimenti di destinazione	42*
d) Professioni o condizioni e Paesi di provenienza	44*
e) Aggruppamenti familiari	47*
f) Presunta durata della permanenza nel Regno	48*
CAP. IV — Il deficit migratorio	49*

TAVOLE

PARTE I

ESPATRIATI E RIESPATRIATI

Lavoratori

TAVOLA	I-A	— Lavoratori espatriati e riespatriati, secondo le Province di provenienza ed i Paesi continentali di destinazione . . .	Pag.	6
»	I-B	— Lavoratori espatriati e riespatriati, secondo le Province di provenienza ed i Paesi transoceanici di destinazione . . .	»	16
»	II	— Lavoratori espatriati e riespatriati, secondo le Province di provenienza, i mesi in cui ottennero il passaporto e la destinazione	»	22
»	III	— Lavoratori espatriati e riespatriati, secondo i Paesi di destinazione ed i mesi in cui ottennero il passaporto	»	34
»	IV	— Lavoratori espatriati e riespatriati, secondo le Province di provenienza, la destinazione ed il sesso:		
		A) Espatriati e riespatriati in complesso	»	36
		B) Espatriati, secondo la presunta durata della permanenza all'Estero	»	38
		C) Riespatriati	»	44
»	V	— Lavoratori espatriati e riespatriati, secondo i Paesi di destinazione, la presunta durata della permanenza all' Estero degli espatriati ed il sesso	»	46
»	VI	— Lavoratori espatriati e riespatriati, secondo i mesi in cui ottennero il passaporto, la presunta durata della permanenza all'Estero degli espatriati e la destinazione	»	48
»	VII	— Lavoratori espatriati e riespatriati, secondo i gruppi di età, la destinazione ed il sesso	»	49
»	VIII	— Lavoratori espatriati e riespatriati, secondo le Province di provenienza, i gruppi di età e la destinazione	»	50
»	IX-A	— Lavoratori espatriati e riespatriati, di età inferiore ai 15 anni, secondo le Province di provenienza, la destinazione ed il sesso	»	60
»	IX-B	— Lavoratori espatriati e riespatriati, di età di 15 anni e più, secondo le Province di provenienza, la destinazione ed il sesso	»	62
»	X	— Lavoratori espatriati e riespatriati, secondo i Paesi di destinazione ed i gruppi di età	»	64
»	XI	— Lavoratori espatriati e riespatriati, secondo i Compartimenti di provenienza, lo stato civile, l'istruzione, il sesso e la destinazione	»	66
»	XII	— Lavoratori espatriati e riespatriati, secondo i Paesi di destinazione, lo stato civile, l'istruzione ed il sesso	»	68
»	XIII	— Lavoratori espatriati e riespatriati, di età di 15 anni e più, secondo la professione o condizione, la destinazione ed il sesso	»	70
»	XIV	— Lavoratori espatriati e riespatriati, di età di 15 anni e più, secondo le Province di provenienza, la professione o condizione e la destinazione	»	72
»	XV	— Lavoratori espatriati e riespatriati, di età di 15 anni e più, secondo i Paesi di destinazione e la professione o condizione	»	92

TAVOLA	XVI — Lavoratori espatriati e riespatriati, secondo le Province di provenienza, secondo che espatriarono isolatamente o a gruppi familiari e la destinazione	Pag. 96
»	XVII — Lavoratori espatriati e riespatriati, secondo i Paesi di destinazione e secondo che espatriarono isolatamente o a gruppi familiari	» 100
»	XVIII — Lavoratori di origine italiana naturalizzati stranieri riespatriati per Paesi transoceanici, secondo le Province di provenienza ed il sesso	» 101
»	XIX — Lavoratori di origine italiana naturalizzati stranieri riespatriati per Paesi transoceanici, secondo i Paesi di destinazione ed il sesso	» 102

Non lavoratori

»	XX-A — Non lavoratori espatriati e riespatriati, secondo le Province di provenienza ed i Paesi continentali di destinazione	» 104
»	XX-B — Non lavoratori espatriati e riespatriati, secondo le Province di provenienza ed i Paesi transoceanici di destinazione	» 114
»	XXI — Non lavoratori espatriati e riespatriati, secondo le Province di provenienza, i mesi in cui ottennero il passaporto e la destinazione	» 120
»	XXII — Non lavoratori espatriati e riespatriati, secondo i Paesi di destinazione ed i mesi in cui ottennero il passaporto.	» 132
»	XXIII — Non lavoratori espatriati e riespatriati, secondo le Province di provenienza, la destinazione ed il sesso:	
	A) Espatriati e riespatriati in complesso	» 134
	B) Espatriati, secondo la presunta durata della permanenza all'Estero	» 136
	C) Riespatriati	» 142
»	XXIV — Non lavoratori espatriati presunti temporanei, secondo le Province di provenienza, i motivi dell'espatrio, la destinazione ed il sesso	» 144
»	XXV — Non lavoratori espatriati e riespatriati, secondo i Paesi di destinazione, la presunta durata della permanenza all'Estero degli espatriati ed il sesso	» 152
»	XXVI — Non lavoratori espatriati presunti temporanei, secondo i Paesi di destinazione, i motivi dell'espatrio ed il sesso.	» 154
»	XXVII — Non lavoratori espatriati e riespatriati, secondo i mesi in cui ottennero il passaporto, la presunta durata della permanenza all'Estero degli espatriati e la destinazione.	» 155
»	XXVIII — Non lavoratori di origine italiana naturalizzati stranieri riespatriati per Paesi transoceanici, secondo le Province di provenienza ed il sesso.	» 156
»	XXIX — Non lavoratori di origine italiana naturalizzati stranieri riespatriati per Paesi transoceanici, secondo i Paesi di destinazione ed il sesso	» 157

PARTE II

RIMPATRIATI

Lavoratori

TAVOLA	XXX-A	— Lavoratori rimpatriati, secondo le Province di destinazione ed i Paesi continentali di provenienza	Pag. 162
»	XXX-B	— Lavoratori rimpatriati, secondo le Province di destinazione ed i Paesi transoceanici di provenienza	» 172
»	XXXI	— Lavoratori rimpatriati, secondo le Province di destinazione, i mesi in cui rimpatriarono e la provenienza	» 178
»	XXXII	— Lavoratori rimpatriati, secondo i Paesi di provenienza ed i mesi in cui rimpatriarono	» 190
»	XXXIII	— Lavoratori rimpatriati, secondo le Province di destinazione, la presunta durata della permanenza nel Regno, la provenienza ed il sesso	» 192
»	XXXIV	— Lavoratori rimpatriati, secondo i Paesi di provenienza, la presunta durata della permanenza nel Regno ed il sesso	» 198
»	XXXV	— Lavoratori rimpatriati, secondo i mesi in cui rimpatriarono, la presunta durata della permanenza nel Regno e la provenienza	» 199
»	XXXVI	— Lavoratori rimpatriati, secondo i gruppi di età, la provenienza ed il sesso	» 200
»	XXXVII	— Lavoratori rimpatriati, secondo le Province di destinazione, i gruppi di età e la provenienza	» 202
»	XXXVIII-A	— Lavoratori rimpatriati, di età inferiore ai 15 anni, secondo le Province di destinazione, la provenienza ed il sesso	» 212
»	XXXVIII-B	— Lavoratori rimpatriati, di età di 15 anni e più, secondo le Province di destinazione, la provenienza ed il sesso	» 214
»	XXXIX	— Lavoratori rimpatriati, secondo i Paesi di provenienza ed i gruppi di età	» 216
»	XL	— Lavoratori rimpatriati, di età di 15 anni e più, secondo la professione o condizione, la provenienza ed il sesso	» 218
»	XLI	— Lavoratori rimpatriati, di età di 15 anni e più, secondo le Province di destinazione, la professione o condizione e la provenienza	» 220
»	XLII	— Lavoratori rimpatriati, di età di 15 anni e più, secondo i Paesi di provenienza e la professione o condizione	» 240
»	XLIII	— Lavoratori rimpatriati, secondo le Province di destinazione, secondo che rimpatriarono isolatamente o a gruppi familiari e la provenienza	» 244
»	XLIV	— Lavoratori rimpatriati, secondo i Paesi di provenienza e secondo che rimpatriarono isolatamente o a gruppi familiari	» 248
»	XLV	— Lavoratori di origine italiana naturalizzati stranieri rimpatriati da Paesi transoceanici, secondo le Province di destinazione ed il sesso	» 249
»	XLVI	— Lavoratori di origine italiana naturalizzati stranieri rimpatriati da Paesi transoceanici, secondo i Paesi di provenienza ed il sesso	» 250

Non lavoratori

TAVOLA	XLVII-A	— Non lavoratori rimpatriati, secondo le Provincie di destinazione ed i Paesi continentali di provenienza	Pag. 252
»	XLVII-B	— Non lavoratori rimpatriati, secondo le Provincie di destinazione ed i Paesi transoceanici di provenienza	» 262
»	XLVIII	— Non lavoratori rimpatriati, secondo le Provincie di destinazione, i mesi in cui rimpatriarono e la provenienza	» 268
»	XLIX	— Non lavoratori rimpatriati, secondo i Paesi di provenienza ed i mesi in cui rimpatriarono	» 276
»	L	— Non lavoratori rimpatriati, secondo le Provincie di destinazione, la presunta durata della permanenza nel Regno, la provenienza ed il sesso.	» 278
»	LI	— Non lavoratori rimpatriati, secondo i Paesi di provenienza, la presunta durata della permanenza nel Regno ed il sesso. . .	» 284
»	LII	— Non lavoratori rimpatriati, secondo i mesi in cui rimpatriarono, la presunta durata della permanenza nel Regno e la provenienza	» 285
»	LIII	— Non lavoratori di origine italiana naturalizzati stranieri rimpatriati da Paesi transoceanici, secondo le Provincie di destinazione ed il sesso	» 286
»	LIV	— Non lavoratori di origine italiana naturalizzati stranieri rimpatriati da Paesi transoceanici, secondo i Paesi di provenienza ed il sesso.	» 287

PARTE III

TAVOLE DI CONFRONTO

»	LV	— Non lavoratori emigranti espatriati e riespatriati, secondo le Provincie di provenienza, la destinazione ed il sesso	» 290
»	LVI	— Non lavoratori emigranti rimpatriati, secondo le Provincie di destinazione, la provenienza ed il sesso	» 292
»	LVII	— Non lavoratori emigranti espatriati e riespatriati, secondo i Paesi di destinazione ed il sesso	» 294
»	LVIII	— Non lavoratori emigranti rimpatriati, secondo i Paesi di provenienza ed il sesso.	» 295
»	LIX	— Emigranti espatriati e riespatriati, secondo le Provincie di provenienza, la destinazione ed il sesso	» 296
»	LX	— Emigranti rimpatriati, secondo le Provincie di destinazione, la provenienza ed il sesso	» 298
»	LXI	— Emigranti espatriati e riespatriati, secondo i Paesi di destinazione ed il sesso	» 300
»	LXII	— Emigranti rimpatriati, secondo i Paesi di provenienza ed il sesso.	» 301

PARTE IV

NOTIZIE SUL NUMERO PIU' ATTENDIBILE

TAVOLA	LXIII — Espatriati e rimpatriati, secondo le Province di provenienza o di destinazione e la destinazione o la provenienza	Pag. 304
»	LXIV — Espatriati e rimpatriati, secondo i Paesi di destinazione e di provenienza	» 306

PARTE V

NOTIZIE SUGLI STRANIERI

»	LXV — Stranieri partiti dai porti del Regno ed arrivati negli stessi porti per via di mare, secondo i Paesi di destinazione e di provenienza, la classe occupata durante il viaggio ed il sesso . . .	» 308
---	---	-------

PARTE VI

A L L E G A T I

ALLEGATO	A) — Circolare n. 51, 3 maggio 1928-VI, del Ministero degli Affari Esteri, in merito al nuovo tipo di passaporto	» 313
»	B) — R. Decreto Legge 21 giugno 1928 - VI, n. 1710, che istituisce un modello unico di passaporto per l'Estero.	» 315
»	C) — Fac-simile del nuovo passaporto di tipo unico	» 317
»	D) — Fac-simile delle cedole di espatrio e di rimpatrio annesse al nuovo passaporto di tipo unico	» 319
»	E) — Circolare 7 aprile 1929-VII, dell'Istituto Centrale di Statistica, in merito alla compilazione delle cedole di espatrio e di rimpatrio annesse ai passaporti.	» 320
»	F) — Circolare 7 aprile 1929-VII, dell'Istituto Centrale di Statistica, in merito alla compilazione dei registri dei passaporti	» 322
»	G) — Circolare n. 42, 28 giugno 1929-VII, dell'Istituto Centrale di Statistica, in merito ai nuovi tipi di registri dei passaporti.	» 324
»	H) — Fac-simile del Registro dei passaporti Mod. A rilasciati alle persone che rivestono la qualifica di non lavoratori	» 326
»	I) — Fac-simile del Registro generale dei passaporti Mod. B	» 328
»	L) — Fac-simile del Registro dei passaporti Mod. C rilasciati per Paesi transoceanici alle persone che rivestono la qualifica di lavoratori.	» 330
»	M) — Fac-simile della lista di bordo Mod. F - 1 dei passeggeri partiti per Paesi transoceanici	» 332
»	N) — Fac-simile della lista di bordo Mod. F - 2 dei passeggeri arrivati da Paesi transoceanici	» 333

AVVERTENZE

1. — Tutti i dati contenuti nel presente volume si riferiscono al Regno entro i nuovi confini.

2. — I dati di ogni singola Provincia e di ogni singolo Compartimento sono riferiti alla circoscrizione esistente al 31 dicembre di ciascuno degli anni considerati.

3. — Per la comparabilità dei dati relativi ad ogni singola Provincia o ad ogni singolo Compartimento, nei vari anni, vedasi quanto è detto nel § III, Cap. I, della *Introduzione*.

4. — Nei Prospetti e nelle Tavole sono adoperati i seguenti segni convenzionali: Linea (—), quando non è stato registrato alcun caso.

Punto interrogativo (?), quando i dati non si conoscono per mancata rilevazione. Due punti (..), per i numeri relativi, quando non raggiungano la cifra significativa nell'ordine minimo considerato (0.1; 0.01; ecc.).

5. — Nei Prospetti, la somma delle cifre proporzionali non sempre dà, nel totale, cento, mille, ecc., a causa degli arrotondamenti.

INTRODUZIONE

CAPITOLO I.

POLITICA MIGRATORIA FONTI E METODI DELLE STATISTICHE DELLE MIGRAZIONI

§ I.

La nuova politica migratoria

La politica migratoria instaurata dal Governo Fascista agli inizi del 2° semestre dell'anno 1927, come conseguenza della politica demografica da esso seguita, ha apportato, a partire dal 1928, modificazioni nei metodi e nei criteri di rilevazione e di elaborazione delle statistiche delle migrazioni.

La politica migratoria del Governo Fascista differisce profondamente dalla politica perseguita dal Commissariato Generale dell'emigrazione i cui capisaldi erano i seguenti (1):

- a) « abolire ogni e qualsiasi controllo superfluo ed ogni restrizione dell'emigrazione;
- b) « collocare all'Estero il maggior numero di lavoratori ed alle migliori condizioni possibili;
- c) « trarre da questo collocamento il maggior vantaggio possibile per l'emigrante singolo e per la collettività nazionale ».

Al conseguimento di questi scopi fu spiegata un'azione complessa il cui piano comprendeva:

- a) « informazioni del candidato all'espatrio mercè la diffusione di pubblicazioni e notizie sin nel paese di origine e iniziative tendenti alla selezione degli emigranti mediante la preparazione integrale, morale, culturale e professionale, imperniata sulle

---

(1) Si vedano le seguenti pubblicazioni:

DE MICHELIS GIUSEPPE. — *La politica dell'emigrazione nell'avvicinamento degli operai all'Estero*. Comunicazione al Consiglio Sup. dell'emigrazione nella seduta del 13 luglio 1922 (Roma, Tip. L. Cecchini, 1922).

L'emigrazione italiana dal 1910 al 1923. Relazione sui servizi dell'emigrazione presentata dal Commissario Gen. dell'emigrazione al Ministro degli Affari Esteri (Roma, Tip. R. Sandron, 1926; 2 Vol.).

L'emigrazione italiana negli anni 1924 e 1925. Relazione sui servizi dell'emigrazione presentata dal Commissario Gen. dell'emigrazione al Ministro degli Affari Esteri (Roma, Tip. C. Colombo, 1926; 1 Vol.).

Cattedre ambulanti dell'emigrazione e sulle scuole professionali per candidati all'espatrio;

b) « inchiesta permanente delle condizioni dei mercati di lavoro per trovare all'Estero sbocchi aperti e convenienti all'emigrazione;

c) « bonifica e assistenza economica, morale, sanitaria nei porti di imbarco, alla frontiera, durante il viaggio ed all'arrivo;

d) « opera di collocamento all'Estero e di valorizzazione economica a mezzo di contratti di lavoro implicanti un equo trattamento;

e) « studi e iniziative di colonizzazione e di credito all'emigrazione per il collocamento all'Estero di gruppi economicamente e tecnicamente organizzati di lavoratori;

f) « azione diplomatica per la preparazione all'Estero di un ambiente propizio all'impiego più utile della mano d'opera, mercè la stipulazione di accordi e trattati bilaterali di emigrazione e lavoro e la preparazione di analoghi accordi plurilaterali con l'attivo intervento dell'Organizzazione Internazionale del Lavoro e l'iniziativa di Conferenze intergovernative;

g) « azione per seguire la vita delle collettività italiane all'Estero e mantenere viva reciproca solidarietà fra loro e la Madre Patria » (1).

* * *

Nel marzo 1927, discutendosi alla Camera dei Deputati il bilancio del Ministero degli Affari Esteri e dell'annesso bilancio del Commissariato Generale dell'emigrazione, fu accennato alla opportunità di dare un diverso indirizzo alla politica migratoria perseguita dal Commissariato, che era venuta a trovarsi in contrasto con la politica demografica che da qualche anno il Governo veniva attuando.

Il primo atto della nuova politica migratoria si ha con la soppressione del Commissariato Generale dell'emigrazione, avvenuta con R. Decreto Legge 28 aprile 1927, n. 628, convertito nella Legge 6 gennaio 1928, n. 1783, a cui fa seguito la circolare n. 63 del 3 giugno 1927 (2), diretta dal Capo del Governo ai Prefetti del Regno, con la quale si prescrive la massima severità e parsimonia nel rilascio di passaporti per emigranti, e si invitano tutte le Autorità (Prefetti, Podestà, Fasci, Organizzazioni sindacali), ciascuna nell'ambito della propria competenza e della propria zona, a promuovere le iniziative locali, ad eccitare la produzione, ad intensificare le opere per dare a tutti i cittadini lavoro utile e mezzi sufficienti di vita senza che la necessità li costringa a cercarli in terra straniera.

La politica migratoria del Governo Fascista si può riassumere come segue (3):

a) *Lavoratori*. — L'emigrazione dei lavoratori è imperniata sul principio, che chiunque intenda espatriare a scopo di lavoro o raggiungere congiunti già espatriati a scopo di lavoro deve esibire rispettivamente un contratto di lavoro od un atto di chiamata riconosciuto valido dalle Autorità italiane all'Estero e nel Regno. L'emigrazione

(1) La parte racchiusa fra virgolette è desunta dal citato volume: *L'emigrazione italiana negli anni 1924 e 1925* (pagg. 49 e 51).

(2) *Bollettino dell'emigrazione*, anno 1927, n. 6.

(3) Sulla politica migratoria instaurata dal Governo Fascista non esiste alcuna pubblicazione speciale. Di essa sono oggetto varie circolari emanate dal Ministero degli Affari Esteri e riprodotte nelle pubblicazioni seguenti:

Bollettino dell'emigrazione, anno 1927, nn. 5, 6, 7, 8 e 11.

Bollettino del R. Ministero degli Affari Esteri dal 1928 in poi (in quasi tutti i numeri).

libera dei lavoratori o delle loro famiglie, che non avvenga in base ad uno di tali documenti, è vietata.

Per l'applicazione del principio citato l'emigrazione dei lavoratori viene suddivisa in « emigrazione stabile » o « emigrazione definitiva » ed in « emigrazione temporanea ».

L'« emigrazione stabile », cioè l'emigrazione dei cittadini che abbandonano la Patria per fissarsi in modo permanente in altro Paese, non è, in linea generale, più consentita, ad eccezione della emigrazione che ha lo scopo di ricostituire all'Estero le famiglie oggi suddivise per l'avvenuto espatrio definitivo di uno dei membri. Strumento attraverso il quale si attua tale ricostituzione è l'« atto di chiamata », che rimane, pertanto, l'unico titolo idoneo all'emigrazione stabile.

I membri della famiglia che possono essere chiamati sono soltanto la moglie, i genitori, le figlie nubili o vedove senza prole, i figli non coniugati di età non superiore ai 21 anni, le sorelle nubili o vedove senza prole, gli avi paterni o materni.

L'atto di chiamata può essere sostituito dal « viaggio di richiamo » (rilevamento) effettuato dal chiamante per rilevare personalmente in Italia e condurre seco all'Estero il parente.

Tutte le decisioni del Governo sull'ammissibilità o meno della « emigrazione stabile » di un cittadino si riferiscono e si esauriscono all'atto del primo espatrio.

L'« emigrazione temporanea » non è ostacolata, purchè avvenga in base ad un contratto di lavoro a termine — massimo tre anni — che garantisca un salario adeguato. Essa rappresenta, infatti, un vantaggio per l'economia individuale degli espatrianti e per l'economia generale della Nazione, e la perdita d'ordine demografico che da essa deriva è ridotta al minimo tollerabile (1).

b) Non lavoratori. — L'emigrazione dei non lavoratori, cioè l'emigrazione intellettuale, commerciale, professionale, tecnica, ecc. non è sottoposta ad alcuna limitazione, perchè, con il suo contributo di energie, di sapere, di volontà, costituisce un'affermazione del prestigio nazionale, un sicuro incremento dei traffici italiani, un efficace strumento di propaganda delle idee, della cultura, delle industrie italiane e nello stesso tempo una garanzia di resistenza agli influssi snazionalizzatori e di difesa delle caratteristiche etniche e morali delle masse emigrate (2).

c) Rimpatrianti. — Il ritorno all'Estero dei cittadini (lavoratori o non lavoratori) venuti in Italia per una ragione qualsiasi di dovere (servizio militare), di famiglia, di diporto, ecc. è considerato, salvo che non vi siano impedimenti attinenti alla giustizia penale o alla leva, come un diritto irrecusabile, qualora, però, il ritorno stesso avvenga entro due anni dall'arrivo in Italia.

---

(1) Nelle statistiche, sia degli espatriati che dei rimpatriati, riprodotte nel presente volume, la classificazione secondo la durata della permanenza all'Estero o nel Regno è fatta per *presunzione*, in quanto può accadere — come è evidente — che individui i quali, per esempio, siano espatriati o rimpatriati temporaneamente, giunti nel Paese di destinazione, per circostanze varie, vi rimangano fino a tempo indeterminato, rientrando quindi nella categoria degli espatriati o dei rimpatriati definitivamente.

Come « presunti temporanei » sono considerati gli espatri che avvengono per motivi di lavoro; come « presunti definitivi » quelli che avvengono per seguire o raggiungere congiunti stabilmente residenti all'Estero. In quanto ai rimpatriati, la classificazione secondo la presunta durata della permanenza nel Regno è fatta in base alle dichiarazioni dei rimpatriati stessi.

(2) Anche nelle statistiche dei non lavoratori è data la classificazione secondo la presunta durata della permanenza all'Estero in base ai criteri seguenti. Sono « presunti temporanei » gli espatri che avvengono: *a)* per affari professionali e commerciali, nei casi in cui non si tratti di trasferimento definitivo all'Estero; *b)* per diporto, cura o pellegrinaggio religioso; *c)* per studio; *d)* per motivi familiari (visite temporanee a congiunti residenti all'Estero, sistemazioni di affari familiari, ecc.). Sono « presunti definitivi », invece, gli espatri che avvengono: *a)* per seguire o raggiungere congiunti stabilmente residenti all'Estero; *b)* per occupazione stabile ottenuta non in base a contratto di lavoro. Per i non lavoratori rimpatriati vale quanto è detto nella precedente nota (1).

Inoltre, allo scopo di intensificare quanto più possibile il movimento di rimpatrio dei connazionali residenti all'Estero, sono state concretate speciali facilitazioni di viaggio dalle Ferrovie dello Stato e dalle maggiori Compagnie di navigazione, a prescindere dalla facilitazione più sopra accennata di attribuire al rimpatrio l'efficacia di un vero e proprio atto di chiamata a favore di quei parenti che gli emigrati ritornati temporaneamente volessero condurre seco all'Estero.

Riassumendo, la nuova politica migratoria può essere compendiata nei seguenti quattro punti:

a) strenua difesa della potenza demografica della Nazione, che porta come conseguenza logica la proibizione dell'emigrazione stabile;

b) tolleranza dell'emigrazione temporanea, in quanto, mentre non depaupera la Nazione delle sue forze demografiche, ne avvantaggia l'economia e consente l'occupazione stagionale dei lavoratori;

c) incremento dell'espansione economica, industriale, commerciale, culturale della Nazione, mediante l'espatrio di professionisti, tecnici, studenti, che siano all'Estero pionieri di italianità e produttori di ricchezze non solo per il Paese in cui lavorano ma anche per la Madre Patria;

d) ricupero spirituale, infine, di tutte le collettività italiane sparse per il mondo, mediante l'intensificazione di quei contatti materiali e morali fra i cittadini all'Estero e l'Italia, che il Governo Fascista agevola in tutti i modi, riguardandoli come mezzo utile ed efficace per il mantenimento dei legami di solidarietà che devono unire la Madre Patria ai milioni di cittadini lontani (1).

§ II.

Organi di rilevazione e di elaborazione dei dati

a) La raccolta del materiale di spoglio della statistica delle migrazioni del triennio 1928-1930 è stata effettuata dagli stessi «organi periferici» che hanno provveduto alla raccolta del materiale di spoglio delle statistiche degli anni precedenti. Precisamente: 1) Autorità di P. S. alle frontiere terrestri e nei porti, per il distacco delle «cedole di espatrio e di rimpatrio» dai passaporti e per il conseguente invio, a periodi di cinque giorni, all'«organo centrale»; 2) Compagnie di navigazione, per la compilazione delle «liste nominative di bordo» dei passeggeri partiti per Paesi transoceanici dai porti di Genova, Napoli, Palermo e Trieste e dei passeggeri provenienti da Paesi transoceanici e sbarcati negli stessi porti; 3) R.R. Ispettorati dell'emigrazione nei porti di Genova, Napoli, Palermo e Trieste (2), per la raccolta e l'inoltro delle liste suddette, all'«organo centrale», a mano a mano che venivano loro consegnate dalle Compagnie di navigazione; 4) Autorità di polizia nei capiluoghi di Provincia, per la compilazione

(1) Della nuova politica migratoria è stato oggetto un comunicato dato all'«Agenzia Stefani» dal Ministero degli Affari Esteri il 29 agosto 1928-VI e pubblicato su tutti i quotidiani del Regno.

(2) Fino al febbraio 1929 ai quattro Ispettorati citati va aggiunto quello di Messina. L'Ispettorato di Fiume, istituito nel 1924 con le stesse attribuzioni dei predetti, non ha mai funzionato e fu soppresso nel 1929, insieme a quello di Messina.

e l'inoltro all'« organo centrale », a periodi determinati (ogni tre mesi fino al 30 giugno 1929, ogni mese dal 1° luglio 1929 in poi), dei « registri dei passaporti » rilasciati.

Si noti che, in virtù del R. Decreto Legge 2 gennaio 1927, n. 1, riordinate le circoscrizioni amministrative del Regno ed abolite le Sottoprefetture (circondari), il numero delle Autorità di polizia del Regno è venuto sensibilmente a ridursi, in quanto alla compilazione dei « registri dei passaporti » rilasciati provvedono ora soltanto le Questure, mentre negli anni anteriori al citato R. Decreto, oltre alle Prefetture e Questure, vi provvedevano anche le Sottoprefetture, aventi sede nei capiluoghi di circondario. I « registri dei passaporti » attualmente vengono inoltrati al centro per il tramite delle Prefetture da cui dipendono le Questure.

b) Gli « organi centrali » nel triennio 1928-1930 sono: la Direzione Generale degli Italiani all'Estero, presso il Ministero degli Affari Esteri, e l'Istituto Centrale di Statistica.

Per quanto riguarda la Direzione Generale degli Italiani all'Estero, la cui attività va fino al 31 gennaio 1929, si osserva che la rilevazione dei movimenti migratori dell'anno 1928 da essa eseguita è stata limitata ad alcuni dati sommari, che sono stati pubblicati nel « Bollettino mensile di statistica » e nell'« Annuario statistico italiano » dell'Istituto Centrale di Statistica. Tale rilevazione sommaria, che veniva eseguita per trimestri, concerneva la classificazione degli espatriati e dei rimpatriati secondo le Province ed i Compartimenti di provenienza e di destinazione, i Paesi di destinazione e di provenienza, le categorie di espatriati e di rimpatriati (lavoratori, non lavoratori, naturalizzati, stranieri) ed i motivi dell'espatrio.

Con il 1° febbraio 1929, per disposizione di S. E. il Capo del Governo, i servizi statistici relativi agli italiani all'Estero, presso la Direzione Generale predetta, furono posti sotto la direzione tecnica dell'Istituto Centrale di Statistica, continuando, amministrativamente, a dipendere dal Ministero degli Affari Esteri. Solo con il R. Decreto 8 giugno 1933-XI, n. 697, i citati servizi, a partire dal 1° luglio successivo, sono stati definitivamente aggregati, ad ogni effetto, all'Istituto Centrale di Statistica.

Fino a tutto l'anno 1930, l'Istituto Centrale di Statistica ha continuato la rilevazione sommaria dei dati secondo il programma predisposto dalla Direzione Generale degli Italiani all'Estero, in quanto — per mancata assegnazione di fondi adeguati — non era possibile la rilevazione di dati più dettagliati. La rilevazione, tuttavia, è stata eseguita con taluni miglioramenti. In primo luogo, essa, con il 1° gennaio 1930, da trimestrale è divenuta mensile; in secondo luogo, i dati sommari sui movimenti migratori dell'anno 1929 sono stati pubblicati nel « Bollettino mensile di statistica » tre mesi dopo che tali movimenti si erano verificati, quelli dell'anno 1930 due mesi dopo, mentre quelli dell'anno 1928 non poterono vedere la luce che sette mesi dopo la loro rilevazione. Con l'anno 1931, adottati per questi spogli i mezzi meccanici, si è raggiunto il vantaggio di pubblicare i dati nel mese successivo a quello della rilevazione statistica.

Superate, nel 1932, le suaccennate difficoltà di carattere finanziario, l'Istituto Centrale di Statistica si è accinto a completare, con la raccolta delle caratteristiche degli espatriati e dei rimpatriati (sesso, età, professione, ecc.), le statistiche sommarie precedentemente pubblicate, al fine di riprendere la serie delle pubblicazioni regolari in materia di statistica delle migrazioni, che si erano arrestate con l'*Annuario statistico dell'emigrazione italiana dal 1876 al 1925, con note sull'emigrazione negli anni 1869-1875,*

edito a cura del soppresso Commissariato Generale dell'emigrazione (Roma, « L'Universale » Tip. Poliglotta, 1926-V), e con *Il movimento dell'emigrazione italiana nel 1926*, pubblicato a cura del Ministero degli Affari Esteri (Roma, Stab. C. Colombo, 1927-V).

Tale ripresa è stata, difatti, iniziata dall'Istituto Centrale di Statistica con la pubblicazione della *Statistica delle migrazioni da e per l'Estero, anni 1926 e 1927, con confronti dal 1876 al 1925* (Serie II, vol. I; Roma, Tip. Failli, 1933-XI), su dati rilevati ed elaborati dal soppresso Commissariato Generale dell'emigrazione e debitamente rivisti e rettificati dall'Istituto stesso.

Nel preparare il presente volume, che è il secondo della *Serie II*, sono state, anzitutto, sottoposte a revisione le indagini sommarie relative alle migrazioni dell'anno 1928, eseguite dalla Direzione Generale degli Italiani all'Estero, al fine di renderle, per quanto possibile, conformi ai criteri con i quali sono state eseguite le analoghe indagini degli anni successivi. A questo proposito va tenuto presente che è stato eseguito *ex-novo* lo spoglio dei dati del primo trimestre di detto anno, in quanto erano state rilevate delle discordanze rispetto alla classificazione degli altri trimestri (1).

§ III.

Circoscrizioni territoriali

Le circoscrizioni territoriali di molte Province e Compartimenti hanno subito, nell'ultimo decennio, delle variazioni, di cui le più notevoli ebbero luogo nell'anno 1924 (con la creazione delle Province de La Spezia e di Taranto) e nel 1927, con la creazione di 17 Province nuove (Aosta, Bolzano, Brindisi, Enna, Frosinone, Gorizia, Matera, Nuoro, Pescara, Pistoia, Ragusa, Rieti, Savona, Terni, Varese, Vercelli e Viterbo) e la soppressione della Provincia di Caserta; il numero delle Province è salito così a 92.

Altre variazioni, limitate a semplici spostamenti di Comuni da una Provincia ad un'altra, o da un Compartimento ad un altro, si sono avute negli anni 1928 e 1929. Nel 1930 non si è avuta alcuna variazione territoriale di Province o di Compartimenti, all'infuori di soppressioni e creazioni di nuovi Comuni in una stessa Provincia.

Si aggiunge, inoltre, che per gli anni 1924, 1925 e 1926 sono compresi nel Veneto 150 Comuni che fino al 1923 facevano parte dei nuovi territori annessi (3 della Venezia Tridentina e 147 della Venezia Giulia e Zara). Nel 1927 e nel 1928 i Comuni appartenenti alle terre redente compresi nel Veneto si ridussero a 24 (3 della Venezia Tridentina e 21 della Venezia Giulia e Zara), e nel 1929 salirono a 26 (5 della Venezia Tridentina e 21 della Venezia Giulia e Zara).

Non essendo possibile ricostruire uniformemente per tutti gli anni le circoscrizioni delle Province e dei Compartimenti, i dati riportati nei Prospetti e nelle Tavole si riferiscono alla circoscrizione esistente al 31 dicembre di ogni singolo anno. Le Pro-

---

(1) Per quanto riguarda gli organi di rilevazione e di elaborazione dei dati degli anni anteriori al 1928 può consultarsi il citato volume: *Statistica delle migrazioni da e per l'Estero, anni 1926 e 1927, con confronti dal 1876 al 1925*.

vincie ed i Compartimenti che hanno subito variazioni territoriali, e per i quali i dati non sono, quindi, comparabili, sono contrassegnati dalla lettera *a* (1).

I dati illustrati nella presente *Introduzione* si riferiscono al Regno entro i nuovi confini. Nel volume citato, *Statistica delle migrazioni da e per l'Estero, anni 1926 e 1927, con confronti dal 1876 al 1925*, essi si riferiscono, invece, al Regno entro i vecchi confini (2), esclusi, quindi, i Compartimenti della Venezia Tridentina e della Venezia Giulia e Zara, e ciò allo scopo di poter risalire, nei confronti, ad una lunga serie di anni.

§ IV.

Fonti di rilevazione

Le fonti, da cui sono state rilevate le presenti statistiche, sono — come si è detto — le stesse usate nelle statistiche degli anni precedenti. Esse sono state sensibilmente perfezionate per permettere rilevazioni più esatte. Qui si accenna soltanto alle modificazioni che le predette fonti hanno subito durante il triennio 1928-1930, e si rimanda al citato volume I per altre notizie illustrative.

Tali fonti sono: *a*) cedole distaccate dai passaporti; *b*) registri dei passaporti; *c*) liste nominative di bordo.

a) Cedole distaccate dai passaporti. — Le « cedole di espatrio e di rimpatrio » distaccate dai passaporti vanno distinte, in questo periodo, in « cedole di vecchio tipo » e « cedole di nuovo tipo ».

Le « cedole di vecchio tipo » sono distaccate dal « passaporto speciale per emigranti » istituito con R. Decreto Legge 28 marzo 1920, n. 539. Ampi dettagli, con la riproduzione del « passaporto speciale per emigranti », sono contenuti in proposito nel citato volume I.

Nel luglio dell'anno 1928 viene posto in vigore il « passaporto di tipo unico », il quale sostituisce, meno il « passaporto diplomatico », tutti i passaporti fino allora esistenti: « passaporto per R. Servizio », « passaporto ordinario » e « passaporto speciale per emigranti ».

La circolare n. 51 in data 3 maggio 1928 (vedasi *Allegato A*), diretta dal Ministero degli Affari Esteri alle competenti Autorità nel Regno ed all'Estero, anticipando il relativo provvedimento legislativo, dà ampie illustrazioni sul « passaporto di tipo unico », che il R. Decreto Legge 21 giugno 1928, n. 1710 (vedasi *Allegato B*), approva e manda in vigore.

La forma di tale passaporto è riprodotta nell'*Allegato C*.

L'innovazione fondamentale introdotta nel « passaporto di tipo unico » è costituita dall'adozione di « cedole di nuovo tipo ». Tali cedole si distinguono in « cedole di

(1) Per le variazioni territoriali delle circoscrizioni amministrative del Regno si vedano le pubblicazioni seguenti:

a) Variazioni di territorio e di nome avvenute nelle circoscrizioni amministrative del Regno durante il periodo fra il V ed il VI Censimento (10 giugno 1911-1° dicembre 1921) ed il periodo dal 1° dicembre 1921 al 31 dicembre 1924, a cura del Ministero dell'Economia Nazionale — Direzione Generale della Statistica — (Roma, Libreria dello Stato, 1925-III).

b) Variazioni di territorio e di nome nelle circoscrizioni amministrative del Regno dal 1° gennaio 1925 al 31 marzo 1927, a cura dell'Istituto Centrale di Statistica (Roma, Istituto Poligrafico dello Stato, 1927-VI).

c) Variazioni di territorio e di nome avvenute nelle circoscrizioni comunali e provinciali del Regno dal 1° aprile 1927 al 15 ottobre 1930, a cura dell'Istituto Centrale di Statistica (Roma, Tipografia Operaia Romana, 1930-IX).

d) Movimento della popolazione secondo gli atti dello stato civile negli anni 1929 e 1930, a cura dell'Istituto Centrale di Statistica, per le variazioni dal 16 ottobre al 31 dicembre 1930: Parte II-Tavole, in note nell'Appendice, pagg. 408-472 (Roma, Istituto Poligrafico dello Stato, 1932-XI).

(2) I dati per gli anni 1926 e 1927 non rispecchiano esattamente i vecchi confini del Regno, per le ragioni esposte nella pagina precedente.

espatrio » e « cedole di rimpatrio »; queste ultime sono contraddistinte da una striscia rossa trasversale, per modo che a prima vista riesce agevole separare le une dalle altre.

La differenza essenziale fra il sistema di « cedole di vecchio tipo » e quello di « cedole di nuovo tipo » è costituita dal fatto che, mentre nel primo si ha *una* cedola di espatrio ed *una* cedola di rimpatrio, nel secondo si hanno *tre* cedole di espatrio e *tre* di rimpatrio. Le tre « cedole di espatrio » e le tre « cedole di rimpatrio » sono riunite in un blocchetto, distinto dal passaporto, in cui le « cedole di espatrio » e le « cedole di rimpatrio » si succedono alternativamente. Esaurito il primo blocchetto, esso può essere sostituito con un secondo e così indefinitamente.

In questo modo si possono rilevare tutti i viaggi di espatrio e di rimpatrio compiuti dal titolare del passaporto, ciò che non era possibile con le « cedole di vecchio tipo », con le quali la rilevazione si arrestava al primo viaggio, sia di espatrio che di rimpatrio.

Le tre « cedole di espatrio » sono numerate progressivamente dall'1 al 3 con le seguenti diciture: « 1° espatrio », « 2° espatrio », « 3° espatrio » ed analogamente per le « cedole di rimpatrio ».

Le « cedole di nuovo tipo » contengono un maggior numero di notizie in confronto alle « cedole di vecchio tipo ». Fra tali notizie, le più importanti sono costituite dall'indicazione relativa al motivo dell'espatrio o, per i rimpatriati, del motivo per cui era avvenuto l'espatrio e del motivo per cui avviene il rimpatrio. Inoltre, nelle « cedole di rimpatrio » di nuovo tipo è fatta la domanda: *Il rimpatrio si presume temporaneo o definitivo?*, la cui risposta è presa come base per la classificazione dei rimpatriati secondo la durata della permanenza nel Regno.

La 1^a cedola di espatrio e la 1^a di rimpatrio sono riempite dall'Autorità che rilascia il passaporto, salvo per quelle notizie non ancora precisabili che vengono scritte, al momento della partenza, a cura del titolare del passaporto; le rimanenti cedole sono riempite completamente dal titolare del passaporto.

Le « cedole di nuovo tipo » sono riprodotte nell'*Allegato D*.

Istruzioni per l'esatta compilazione delle « cedole di nuovo tipo » furono emanate dall'Istituto Centrale di Statistica con la circolare in data 7 aprile 1929-VII, riprodotta nell'*Allegato E*.

La maggior parte delle cedole distaccate durante l'anno 1928 è costituita da « cedole di vecchio tipo », in quanto il « passaporto di tipo unico » è andato pienamente in vigore solo a partire dal gennaio 1929.

Poichè la sostituzione del « passaporto speciale per emigranti » con il « passaporto di tipo unico » è avvenuta gradualmente, a mano a mano che esso veniva presentato all'Autorità competente per la rinnovazione, le « cedole di vecchio tipo » si ritrovano, sebbene in misura notevolmente ridotta, anche negli anni successivi.

Le cedole distaccate dai passaporti sono prese di base per la rilevazione dei movimenti continentali (Europa e Bacino Mediterraneo) e dei movimenti transoceanici che avvengono attraverso i porti italiani (esclusi quelli di Genova, Napoli, Palermo e Trieste) ed i porti esteri. Le cedole, in quest'ultimo caso, vengono distaccate, da parte delle Autorità italiane, alle frontiere terrestri, che gli espatrianti od i rimpatrianti attraversano per imbarcarsi o dopo essere sbarcati in porti esteri.

b) *Registri dei passaporti*. — Fino al 30 giugno 1929 sono rimasti inalterati i quattro tipi di « registri dei passaporti » istituiti dal soppresso Commissariato Generale

dell'emigrazione (Mod. A, Mod. B, Mod. C e Mod. D). Tali registri sono stati illustrati e riprodotti nel citato volume I.

Con circolare in data 7 aprile 1929-VII diretta alle RR. Prefetture del Regno (vedasi *Allegato F*), l'Istituto Centrale di Statistica ha emanato nuove istruzioni per una più precisa classificazione dei passaporti rilasciati, in armonia con le categorie di espatrio istituite a partire dal 1° gennaio 1928 (vedasi il § V che segue).

Con circolare n. 42 in data 28 giugno 1929-VII, diretta dall'Istituto Centrale di Statistica alle RR. Prefetture del Regno (vedasi *Allegato G*), ai quattro tipi di « registri dei passaporti » esistenti vengono apportate lievi modificazioni. Tali modificazioni consistono, anzitutto, in una maggiore precisazione delle notizie richieste agli effetti statistici; in secondo luogo, nella trasformazione del registro Mod. B da « registro dei passaporti rilasciati a soli lavoratori » in « registro generale dei passaporti rilasciati a tutte le persone indistintamente ». Inoltre, viene stabilito che la copia dei registri Mod. A, Mod. C e Mod. D, anzichè trimestralmente, sia, a partire dal 1° luglio 1929, inviata mensilmente, entro la prima decade del mese successivo a quello in cui i passaporti vennero rilasciati.

I nuovi registri, così modificati, sono riprodotti negli *Allegati II, I, L*.

I registri dei passaporti servono alla rilevazione del solo movimento di espatrio, sia esso diretto verso i Paesi continentali (Europa e Bacino Mediterraneo), sia verso i Paesi transoceanici.

c) *Liste nominative di bordo*. — Le « liste nominative di bordo », usate dalle Compagnie di navigazione nel triennio 1928-1930 per i movimenti transoceanici avvenuti, attraverso i porti di Genova, Napoli, Palermo e Trieste, con piroscafi espressamente adibiti al servizio dell'emigrazione (iscritti, cioè, in *patente di vettore*), sono riprodotte negli *Allegati M e N* (Mod. F-1 per le partenze dai porti del Regno, Mod. F-2 per gli arrivi nei porti del Regno). Esse sono state sensibilmente migliorate rispetto a quelle usate negli anni precedenti (cfr. il citato volume I).

Anche per i piroscafi non iscritti in *patente di vettore*, facenti capo nei porti di Genova, Napoli, Palermo e Trieste, viene compilata una lista nominativa, il cui tracciato, sebbene differisca da quello delle liste ora accennate, riproduce di queste ultime le notizie più importanti.

In base alle liste nominative di bordo vengono rilevate le statistiche dei movimenti migratori transoceanici, alle quali si aggiungono quelle ricavate dalle cedole relative ai movimenti transoceanici di cui si è detto nel precedente punto a).

* * *

Le « fonti di rilevazione » precedentemente indicate vanno distinte in due gruppi: « fonti principali » e « fonti sussidiarie ».

Sono « fonti principali » per il triennio 1928-1930:

a) « registri dei passaporti » rilasciati dalle RR. Questure del Regno, per gli espatriati sia per Paesi continentali (Europa e Bacino Mediterraneo) che per Paesi transoceanici;

b) « cedole di rimpatrio » distaccate dai passaporti alle frontiere terrestri e nei porti, per i rimpatriati da Paesi continentali;

c) « liste nominative di bordo di rimpatrio » compilate dalle Compagnie di na-

vigazione facenti capo nei porti di Genova, Napoli, Palermo e Trieste, per i rimpatriati da Paesi transoceanici (1).

Sono « fonti sussidiarie »:

a) « cedole di espatrio » distaccate dai passaporti alle frontiere terrestri e nei porti, per gli espatriati per Paesi continentali;

b) « liste nominative di bordo di espatrio » compilate dalle Compagnie di navigazione facenti capo nei porti di Genova, Napoli, Palermo e Trieste, per gli espatriati per Paesi transoceanici (1).

Le « liste nominative di bordo » vengono integrate: a) con le cedole distaccate alle frontiere terrestri dai passaporti di coloro che compiono il viaggio, sia di espatrio che di rimpatrio, attraverso porti esteri; b) con le cedole distaccate nei porti del Regno (esclusi quelli di Genova, Napoli, Palermo e Trieste) dai passaporti di coloro che compiono il viaggio, sia di espatrio che di rimpatrio, con piroscafi non adibiti esclusivamente al trasporto dei passeggeri e per i quali non viene rimessa una regolare lista di bordo.

In base alle « fonti principali » è stata elaborata la statistica di cui è oggetto il presente volume.

Anche le « fonti sussidiarie » sono state utilizzate per lo spoglio dei dati sui movimenti migratori seguendo gli stessi criteri ed adottando, in genere, le stesse classificazioni date nella statistica desunta dalle « fonti principali » accennate.

I risultati della statistica del triennio 1928-1930, dedotti dalle « fonti sussidiarie », saranno pubblicati nel volume III, che conterrà anche i dati sui movimenti migratori avvenuti negli anni 1931 e 1932 rilevati dalle stesse fonti.

Il Prospetto a pag. 28* del volume I illustra l'evoluzione delle fonti di rilevazione a cominciare dal 1876, anno in cui si inizia la statistica ufficiale delle migrazioni (2).

§ V.

Oggetto della rilevazione, sue variazioni e confronti nel tempo

Al fine di tener conto dei nuovi indirizzi stabiliti dal Governo Fascista per la politica migratoria, di cui si è fatto cenno nel paragrafo I, nelle statistiche sulle migrazioni, avvenute nel triennio 1928-1930, le persone che costituivano la massa migratoria sono state classificate con criteri diversi da quelli usati nelle statistiche precedenti.

Con la circolare n. 51 del 3 maggio 1928 (vedasi *Allegato A*), diretta dal Ministero degli Affari Esteri alle RR. Autorità del Regno e all'Estero, in merito al nuovo passaporto di tipo unico, è stato introdotto, per la prima volta, il termine di « *lavoratore* ».

Secondo tale circolare, è considerato « *lavoratore* » ogni persona che espatria in base a contratto di lavoro o, in genere, per motivi di lavoro o per atto di chiamata da parte di congiunti, stabilmente residenti all'Estero per motivi di lavoro.

A tale definizione ci si è attenuti nel classificare quella parte della massa migratoria, che aveva i requisiti stabiliti nella definizione ora riportata.

(1) Vedasi la nota (2) alla pag. 4°.

(2) Per la critica delle « fonti di rilevazione » adottate fino al 1927 e continuate nel triennio 1928-1930 vedasi il citato volume I.

La restante parte, e cioè coloro che espatriano per motivi non di lavoro (affari commerciali e professionali; diporto; cura; pellegrinaggio religioso; studio; visite temporanee a congiunti residenti all'Estero; sistemazione di interessi, di affari familiari, ecc.), è stata classificata in una nuova categoria che è stata denominata dei « non lavoratori ».

I dati ottenuti con queste classificazioni non sono, però, comparabili con quelli ottenuti dalle classifiche adottate fino a tutto l'anno 1927. Fino a tale data le statistiche prendevano in esame solo gli « emigranti », nel senso indicato dall'art. 10 del Testo Unico delle leggi sull'emigrazione, approvato con R. Decreto 13 novembre 1919, n. 2205, convertito nella Legge 17 aprile 1925, n. 473 (1).

In base a tale articolo gli « emigranti » erano costituiti da coloro che espatriavano :

- a) a scopo di lavoro manuale;
- b) per esercitare il piccolo traffico;
- c) per atto di chiamata da parte di congiunti già espatriati a scopo di lavoro;
- d) per motivi non di lavoro (motivi privati), nei casi indicati dall'art. 1 del

R. Decreto 28 agosto 1919, n. 1643, che attribuiva la qualifica di « emigranti » a coloro che:

- 1° esercitavano un mestiere manuale o girovago;
- 2° erano assicurati contro la invalidità e la vecchiaia (2);
- 3° erano in possesso del libretto di ammissione al lavoro, prescritto dalla legge sul lavoro delle donne e dei fanciulli (3);
- 4° erano in possesso di certificati di povertà, atti di chiamata o biglietti prepagati;
- 5° erano provvisti di mezzi appena sufficienti per le minute spese di viaggio, per lo sbarco e per le prime spese vive nel Paese di destinazione;
- 6° erano in possesso di documenti da cui risultava che le persone presso le quali si recavano erano lavoratori manuali od esercitavano il piccolo traffico (4).

Erano, invece, esclusi dalla categoria degli « emigranti » — e i movimenti di espatrio e di rimpatrio non venivano rilevati — coloro che rientravano nelle seguenti categorie: professionisti, commercianti, industriali o viventi di rendita, ecc. (5).

In altri termini, la qualifica di « emigrante » doveva risultare o dalla circostanza di esercitare un « lavoro manuale » o il « piccolo traffico » ovvero di appartenere ad una condizione sociale non agiata.

Le persone espatriate per motivi non di lavoro (v. precedente lettera *d*) e quelle escluse dalla categoria degli « emigranti » sono, nelle statistiche rilevate dal 1928 in poi, classificate nella nuova categoria dei « non lavoratori ».

(1) Vedasi Vol. I, *Introduzione*, Cap. I (§ V).

(2) Per l'assicurazione contro la invalidità e la vecchiaia vedasi il Decreto Legge Luogotenenziale 21 aprile 1919, n. 603, modificato con R. Decreto Legge 27 ottobre 1922, n. 1479, e con R. Decreto Legge 8 marzo 1923, n. 616. Tali norme legislative furono raccolte nel Testo Unico 30 dicembre 1923, n. 3184, modificato con R. Decreto Legge 29 novembre 1925, n. 2216; Legge 13 dicembre 1928, n. 2900; R. Decreto 13 maggio 1929, n. 978; R. Decreto Legge 26 dicembre 1929 n. 2182.

(3) Per l'ammissione al lavoro delle donne e dei fanciulli vedansi: Regolamento sull'emigrazione approvato con R. Decreto 10 luglio 1901 n. 375; Testo Unico delle leggi sul lavoro delle donne e dei fanciulli approvato con R. Decreto 10 novembre 1907, n. 818, modificato con R. Decreto 31 agosto 1910, n. 665; R. Decreto Legge 15 marzo 1923, n. 748; R. Decreto Legge 13 maggio 1929, n. 850; Regolamento sul lavoro delle donne e dei fanciulli approvato con Decreto Luogotenenziale 6 agosto 1916, n. 1136, modificato con R. Decreto 22 agosto 1925, n. 1503.

(4) Per quanto riguarda le altre specificazioni del concetto di « emigrante », cfr. le varie norme contenute nel Regolamento sull'emigrazione approvato con R. Decreto 10 luglio 1901, n. 375, e cioè gli articoli 41 (*emigrante spontaneo*), 55 (*emigrante con viaggio gratuito o sussidiato, favorito, arruolato*), 170 modificato con R. Decreto 14 marzo 1909, n. 130 (*emigrante di ritorno*), 182 (*emigrante temporaneo, permanente*).

(5) Vedasi la Circolare n. 108 del 23 novembre 1926 del Commissariato Generale dell'emigrazione riprodotta, nelle parti essenziali, a pag. 26* del Vol. I.

Allo scopo, però, di rendere comparabili le statistiche del periodo 1928-1930 con quelle precedenti, si sono classificate a parte gli espatriati per motivi non di lavoro indicati alla precedente lettera *d*) sotto la denominazione di « *non lavoratori emigranti* ».

Aggiungendo, pertanto, al numero dei « lavoratori », risultante dalle statistiche del triennio 1928-30, quello dei « non lavoratori emigranti » si otterranno dati comparabili con quelli delle statistiche precedenti, in quanto detto totale corrisponderà alla categoria « emigranti » considerata nelle statistiche fino al 1927.

Ci siamo limitati, per chiarezza di esposizione, a considerare i concetti di « lavoratore », di « non lavoratore » e di « non lavoratore emigrante » soltanto per le persone che espatriano; ma questi concetti si estendono, come è naturale, anche alle persone che ritornano alla loro residenza all'Estero (riespatrianti) (ove erano espatriate per motivi di lavoro o non di lavoro o in base ad atto di chiamata) e alle persone che rimpatriano dopo essere espatriate per i motivi ora detti.

È da osservare, però, che la comparabilità ottenuta con il metodo sopra illustrato non è sempre possibile e perfetta, perchè:

a) per i rimpatriati nel 1928 da Paesi continentali non è stata possibile la classificazione in « non lavoratori » e « non lavoratori emigranti », in quanto le cedole, dalle quali si desumono i rimpatriati da Paesi continentali, sono, nel detto anno, costituite in maggioranza da cedole di vecchio tipo e non vi è indicato il motivo dell'espatrio che è preso a base per tali classificazioni. La classificazione, invece, è stata possibile negli anni 1929 e 1930, poichè le cedole di nuovo tipo erano entrate pienamente in uso;

b) i rimpatriati da Paesi continentali, nel 1928, corrispondono agli « emigranti » secondo la definizione dell'art. 10 del citato Testo Unico delle leggi sull'emigrazione, e sono stati denominati « lavoratori » solo per analogia ai dati degli altri due anni successivi;

c) non si hanno i dati sui « non lavoratori » e sui « non lavoratori emigranti » rimpatriati nel 1928 da Paesi transoceanici, poichè le liste nominative di bordo vennero spogliate soltanto relativamente alle persone alle quali era applicabile la qualifica di « emigrante », secondo le disposizioni contenute negli art. 10 e 17 del citato Testo Unico delle leggi sull'emigrazione (1). Anche i rimpatriati da Paesi transoceanici nel 1928 sono classificati sotto la denominazione di « lavoratori » per la stessa ragione indicata per i rimpatriati da Paesi continentali. La classificazione in « lavoratori », « non lavoratori » e « non lavoratori emigranti » dei rimpatriati da Paesi transoceanici negli anni 1929 e 1930 è stata, invece, eseguita, adottando i criteri indicati ai seguenti punti *d*) ed *e*);

d) per i rimpatriati da Paesi transoceanici, negli anni 1929 e 1930, poichè le liste di bordo non portano l'indicazione del motivo per cui avvenne, a suo tempo, l'espatrio, la classificazione in « lavoratori » e « non lavoratori » si è dovuta fare seguendo un criterio diverso da quello usato per l'analoga classificazione dei rimpatriati da Paesi continentali. Tale criterio è fondato sulla professione o condizione, nel senso che sono stati classificati come « lavoratori » rimpatriati da Paesi transoceanici tutti coloro che, indipendentemente dalla classe occupata durante il viaggio, esercitavano un mestiere

---

(1) L'art. 17 stabilisce quali siano le persone che, trovandosi nelle condizioni di cui all'art. 10, devono intendersi come « emigranti transoceanici ». Per tale articolo, vedasi Vol. I, *Introduzione*, Cap. I, § V (pag. 25*).

manuale o il piccolo traffico od erano di condizione non agiata. Come « non lavoratori » sono stati considerati tutti gli altri, che non rientravano nella categoria indicata;

e) per i « non lavoratori emigranti » rimpatriati negli anni 1929 e 1930 da Paesi transoceanici, è stato adottato il criterio di considerarli tali in base alla durata della permanenza all'Estero; sono state, perciò, comprese in questa categoria tutte le persone che, esercitando un mestiere manuale od il piccolo traffico od essendo di condizione non agiata, dichiaravano di essere espatriate in epoca prossima alla data del rimpatrio. Il criterio, che può sembrare arbitrario, si giustifica considerando che sono rari i casi di persone che, per motivi di lavoro, si trattengono in Paesi transoceanici per un tempo brevissimo, dato il lungo viaggio e l'alto costo del medesimo. Il tempo trascorso fra la data dell'espatrio e quella del rimpatrio di tali persone non raggiungeva, difatti, che i tre o i quattro mesi al massimo.

Le statistiche del triennio 1928-1930 differiscono da quelle precedenti anche perchè gli espatriati ed i rimpatriati sono stati classificati con criteri diversi nei riguardi della « nazionalità ».

Nelle statistiche contenute nel presente volume, sotto il termine di « stranieri » sono compresi anche i « naturalizzati » di origine italiana (1). Ciò differisce da quanto era praticato precedentemente. Infatti, fino al 1927, fra i « nazionali » erano compresi anche i « naturalizzati », i titolari cioè di passaporto straniero, che erano di origine italiana perchè nati in Italia o nati all'Estero da padre italiano o oriundo italiano.

La rilevazione degli « stranieri » è limitata soltanto ai movimenti transoceanici che si svolgono attraverso i porti di Genova, Napoli, Palermo e Trieste, sedi di Ispettorati dell'emigrazione.

Da quanto si è detto nei riguardi della nazionalità, il numero dei « nazionali » del triennio 1928-1930, risultante dalle statistiche di questo volume, può essere trasformato nel numero dei « nazionali », intesi secondo il concetto in vigore nel 1927, aggiungendo al primo il numero dei « naturalizzati », di cui è stata fatta una rilevazione sommaria a parte, distinguendoli anche in « lavoratori » e in « non lavoratori ».

Le tavole della Parte I-I del presente volume danno, appunto, i dati ricostruiti secondo il concetto di « emigrante » e di « nazionale » e permettono quindi di risalire nei confronti fino all'anno 1921.

Di tali confronti sono oggetto i primi cinque Prospetti dei Capitoli II e III che seguono.

(1) La rilevazione dei « naturalizzati » è stata fatta seguendo le norme della legge italiana sulla cittadinanza del 13 giugno 1912, n. 355, modificata dalla legge 31 gennaio 1926, n. 108, e le norme stabilite dalle leggi sulla cittadinanza dei vari Paesi, in merito al matrimonio fra persone aventi cittadinanza diversa.

Le principali disposizioni della legge italiana sono le seguenti:

Art. 7. - Il cittadino italiano nato e residente in uno Stato estero, dal quale sia ritenuto cittadino per nascita, conserva la cittadinanza italiana, ma, divenuto maggiorenne o emancipato, può rinunciarvi.

Art. 10. - La donna maritata non può assumere una cittadinanza diversa da quella del marito, anche se esista separazione personale fra coniugi. La donna straniera che si marita ad un cittadino acquista la cittadinanza italiana. La conserva anche vedova, salvo che, ritenendo o trasportando all'Estero la sua residenza, riacquisti la cittadinanza di origine. La donna cittadina che si marita ad uno straniero perde la cittadinanza italiana, semprechè il marito possieda una cittadinanza che a lei si comunichi.

Art. 11. - Se il marito diviene straniero, la moglie, che mantenga con lui la residenza, perde la cittadinanza italiana, semprechè acquisti quella del marito. Se il marito straniero diviene cittadino, la moglie acquista la cittadinanza quando mantenga con lui la residenza.

Le norme contenute nelle leggi dei vari Paesi possono così riassumersi: la donna straniera (italiana) non acquista, per effetto del matrimonio, la cittadinanza del marito. La naturalizzazione del marito non ha effetto sulla cittadinanza della moglie.

§ VI.

Correzione dei dati

La correzione dei dati, allo scopo di ottenere il numero più attendibile degli espatriati e dei rimpatriati, è stata fatta, per gli anni 1928, 1929 e 1930, seguendo gli stessi criteri adottati per l'analoga correzione dei dati sui movimenti migratori degli anni 1926 e 1927 (1).

I dati corretti sono riportati nella Parte IV delle Tavole.

Del *deficit* migratorio, che risulta dai dati corretti secondo il procedimento indicato, si farà cenno nel Cap. IV.

---

(1) Per l'esposizione del metodo di correzione, vedasi Vol. I, *Introduzione*, Cap. I (§ VII).

CAPITOLO II.

GLI ESPATRIATI

§ I.

Andamento generale degli espatri (1)

L'emigrazione complessiva dal 1921 al 1930 (vedasi Prospetto I) può suddividersi in tre periodi: il primo dei quali comprende gli anni 1921, 1922, 1923; il secondo gli anni dal 1924 al 1928 e il terzo gli anni 1929 e 1930.

Durante il primo periodo, l'emigrazione complessiva aumenta progressivamente, presentando dei forti sbalzi da un anno all'altro: il numero indice del 1921, rispetto alla media del quinquennio 1921-1925 fatta uguale a 100, è 66.4, quello del 1923 è 128.6.

PROSPETTO I. — Espatriati e riespatriati, secondo la destinazione.

PERIODI	CIFRE ASSOLUTE			NUMERI INDICI (media 1921-1925 = 100)			% DEI CONTI- NENTALI SUL COMPLESSO
	CONTI- NENTALI	TRANS- OCEANICI	COMPLESSO	CONTI- NENTALI	TRANS- OCEANICI	COMPLESSO	
1921-1925 (media annuale) . . .	172.360	130.904	303.264	100.0	100.0	100.0	56.8
1926-1930 " " " " " " . . .	137.645	89.768	227.413	79.9	68.6	75.0	60.5
1921	84.328	116.963	201.291	48.9	89.4	66.4	41.9
1922	155.554	125.716	281.270	90.2	96.0	92.7	55.3
1923	205.273	184.684	389.957	119.1	141.1	128.6	52.6
1924	239.088	125.282	364.370	138.7	95.7	120.1	65.6
1925	177.558	101.873	279.431	103.0	77.8	92.1	63.5
1926	139.900	122.496	262.396	81.2	93.6	86.5	53.3
1927	86.247	132.687	218.934	50.0	101.4	72.2	39.4
1928	90.008	71.866	161.874	52.2	54.9	53.4	55.6
1929	112.283	62.319	174.602	65.1	47.6	57.6	64.3
1930	259.786	59.472	319.258	150.7	45.4	105.3	81.4

Durante il secondo periodo, invece, essa diminuisce. Nell'anno 1929 l'emigrazione è lievemente superiore a quella del 1928 (numero indice 57.6) e l'aumento è più sensibile nel 1930, nel quale anno è di poco superiore alla media del quinquennio 1921-1925. Il numero indice del 1928 è il più basso di tutto il periodo considerato, quello del 1923 il più alto.

Sull'aumento verificatosi nell'emigrazione del 1930, in confronto a quella degli anni precedenti, influiscono in modo rilevante i passaporti che furono rilasciati, su istruzioni emanate da S. E. il Capo del Governo con circolare in data 13 agosto 1930 (2),

(1) I dati illustrati in questo Capitolo ed in quelli successivi si riferiscono soltanto alle persone espatriate e riespatriate per motivi di lavoro o rimpatriate a seguito di servizio o rimpatrio avvenuto, a suo tempo, per motivi di lavoro.
 (2) Vedasi il discorso pronunciato al Senato del Regno, sulla politica economica del Regime Fascista, da S. E. il Capo del Governo nella seduta del 18 dicembre 1930-IX (*Atti Parlamentari della Camera dei Senatori* — Documenti — Legislatura XXVIII — 1^a Sessione 1929-1931 — Vol. III, pag. 3169 e segg.).

nei mesi di settembre, ottobre e novembre, durante i quali il numero fu, rispettivamente, di 47.319, 58.810 e 39.360, contro una media di 14.533 avutasi nei primi otto mesi dell'anno: il numero dei passaporti concessi nel mese di dicembre discende a 18.342 e la riduzione è andata accentuandosi nel corso degli anni successivi.

L'aumento ora accennato riguarda prevalentemente l'emigrazione continentale, poichè l'emigrazione transoceanica, nei mesi citati, ha subito incrementi di lieve entità.

§ II.

Direzione degli espatriati

a) *Espatriati per Paesi continentali.* — Per quanto concerne l'andamento nel tempo, si osserva (Prospetto I) che anche nell'emigrazione per Paesi continentali si possono distinguere tre periodi: 1921-1924, 1925-1927 e 1928-1930, nei quali l'emigrazione rispettivamente aumenta, diminuisce, torna ad aumentare. Il minimo di tutto il periodo 1921-1930 si registra nel 1921 (numero indice 48.9), di poco inferiore al secondo minimo che si verifica nel 1927 (numero indice 50.0). Nel 1930 l'emigrazione continentale raggiunge il massimo (numero indice 150.7). Il contingente medio del quinquennio 1926-1930 rappresenta i 4/5 del contingente medio del quinquennio 1921-1925.

b) *Espatriati per Paesi transoceanici.* — Si nota il massimo nel 1923 (numero indice 141.1), a cui segue una rapida diminuzione; nel 1925 il numero indice è uguale a 77.8. Salvo il lieve incremento verificatosi negli anni 1926 e 1927 (93.6 e 101.4), nel triennio successivo le diminuzioni sono accentuate e il numero indice scende ad un minimo di 45.4 nel 1930.

c) Esaminando le variazioni percentuali della composizione della massa degli espatriati secondo la destinazione, si osserva che, eccettuati gli anni 1921 e 1927, l'emigrazione continentale prevale sull'emigrazione transoceanica, mantenendosi al di sopra del 50 % dell'emigrazione complessiva: essa raggiunge il massimo (81.4 %) nel 1930, il minimo (39.4 %) nel 1927.

* * *

Le variazioni ora indicate si spiegano tenendo presente che, venute meno le cause di arresto direttamente determinate dal conflitto bellico (1914-1918), l'emigrazione tenta, nell'immediato dopoguerra, di riprendere, con masse numerose, le vie dell'Estero. Le forze che provocano questa ripresa dell'emigrazione sono le stesse che operavano prima del conflitto.

Ma le tendenze alla ripresa trovano resistenze ed ostacoli. Comincia, subito dopo la guerra, la deficienza dei trasporti marittimi: prima del conflitto erano addetti al servizio dell'emigrazione 70 transatlantici, dopo la guerra non ne rimangono, tra nazionali e stranieri, che 33 (1).

A questa difficoltà, che ha carattere transitorio, si aggiunge la grave crisi economica mondiale che sopravviene nel corso del 1920 e persiste per alcuni anni.

---

(1) *Annuario statistico dell'emigrazione italiana dal 1876 al 1925.* (Roma, • L'Universale • Tip. Poliglotta, 1927-V, pag. 1554).

La crisi si manifesta in tutti i Paesi di sbocco della nostra mano d'opera. Gli Stati Uniti d'America, preoccupati della crisi, ricorrono alla legge limitatrice del 1921, che fissa a 42.225 il numero degli italiani ammissibili per emigrazione stabile, alla quale fa seguito la legge del 1924, che riduce tale numero a 3.845 (regime della « quota ») (1); i mercati di lavoro della Francia e della Svizzera, verso cui si dirigono le correnti emigratorie prima dirette verso l'Europa Centrale (Germania, Austria-Ungheria), sono pure colpiti dalla crisi economica.

Per queste ragioni, tanto l'emigrazione continentale quanto l'emigrazione transoceanica si mantengono entro limiti modesti. L'emigrazione transoceanica, però, è quella che ha subito nel decennio in esame le diminuzioni più accentuate, le quali sono più profonde nel triennio 1928-1930.

Gli effetti del nuovo indirizzo dato dal Governo Fascista alla politica migratoria italiana, di cui è stato fatto cenno nel Cap. I della presente *Introduzione*, si fanno risentire particolarmente sull'emigrazione transoceanica: difatti, da 132.687 espatriati nel 1927, ultimo anno di emigrazione libera, si scende nel 1928 a 71.866 e a circa 60.000 nel 1929 e nel 1930. L'emigrazione continentale, invece, rispetto all'emigrazione continentale dello stesso anno 1927, aumenta.

La politica migratoria del Governo, che vuol limitare e ridurre al minimo l'emigrazione stabile — prevalentemente assorbita dai Paesi transoceanici — mentre non ostacola l'emigrazione temporanea, in maggior parte diretta verso i Paesi continentali, ha così piena attuazione.

§ III.

Provenienza e destinazione degli espatriati

a) *Espatriati per qualsiasi destinazione* (Prospetto II). — Ad evitare interpretazioni erranee, è opportuno avvertire che le percentuali contenute nei Prospetti seguenti non possono essere considerate come rappresentanti la misura di intensità delle perdite o degli acquisti che rispettivamente fanno i Compartimenti di provenienza o i Paesi di destinazione. Esse, infatti, hanno valore solo nei riguardi della composizione secondo le varie circoscrizioni territoriali di provenienza o secondo i vari Paesi di destinazione della massa migratoria.

I Compartimenti che danno il maggior numero di espatriati per qualsiasi destinazione sono: il Veneto, che occupa il primo posto, con cifre variabili fra il 12.9% (1921) ed il 24.8% (1924); il Piemonte (minimo 10.6% nel 1927, massimo 16.6% nel 1922); la Lombardia (minimo 10.0% nel 1926, massimo 16.4% nel 1930). L'emigrazione complessiva di tutto il decennio di questi tre Compartimenti, presi assieme, rappresenta circa il 47% dell'emigrazione del Regno, con minimo del 39.0% nel 1921 e massimo del 55.6% nel 1930.

Con percentuali notevoli contribuiscono anche l'Emilia, la Toscana, gli Abruzzi e Molise, la Campania, le Calabrie e la Sicilia, nei quali Compartimenti, salvo eccezioni

(1) Legge 19 maggio 1921, n. 5 (67° Congresso), che limita l'immigrazione degli stranieri agli Stati Uniti — Legge 26 maggio 1924, n. 139 (68° Congresso), che limita l'immigrazione degli stranieri agli Stati Uniti. Tali leggi limitatrici riguardano soltanto coloro che si recano negli Stati Uniti per la prima volta, colà chiamati da congiunti aventi la cittadinanza del Paese di provenienza. Nella « quota » vengono compresi anche i genitori di cittadini americani naturalizzati. Non vi è limitazione di numero per i « non immigranti » (cioè visitatori temporanei per affari, diporto, ecc.), per le mogli ed i figli di età inferiore agli anni 21 chiamati da congiunti aventi la cittadinanza americana (naturalizzati) e per i rimpatrianti (rientranti), i quali sono ammessi negli Stati Uniti « extraquota ». Questi ultimi per poter rientrare liberamente negli Stati Uniti devono essere muniti del prescritto « permit to reenter ».

in qualche anno, esse sono superiori al 4 % (minimo 2.2 % negli Abruzzi e Molise nel 1930; massimo 11.5 % nella Sicilia nel 1921). Le percentuali di espatriati appartenenti agli altri Compartimenti sono minime.

Nel complesso, si rileva che la composizione percentuale della media quinquennale dell'emigrazione del periodo 1926-1930 presenta una diminuzione, rispetto alla media del periodo 1921-1925, nei Compartimenti seguenti: Piemonte, Veneto, Marche, Umbria, Abruzzi e Molise, Campania, Puglie, Lucania, Sicilia e Sardegna.

b) *Espatriati per Paesi continentali* (Prospetto III). — I Compartimenti che danno il più alto contributo all'emigrazione continentale sono il Veneto (massimo 32.3 % nel 1925, minimo 17.7 % nel 1921); il Piemonte (massimo 25.6 % nel 1921, minimo 15.1 % nel 1929); la Lombardia (massimo 24.2 % nel 1927, minimo 15.1 % nel 1925). Contingenti notevoli sono dati, salvo eccezioni in qualche anno, anche dalla Liguria, dalla Venezia Tridentina, dalla Venezia Giulia e Zara, dall'Emilia, dalla Toscana, dalla Campania e dalla Sicilia.

Gli espatriati dal Piemonte, Liguria (eccettuato l'anno 1921), Lombardia, Venezia Tridentina (eccettuati gli anni 1921 e 1927), Veneto, Emilia, Toscana, Umbria (eccettuato l'anno 1921) e Sardegna si dirigono prevalentemente verso Paesi continentali, con quote che oscillano fra un minimo di 51.9 % nella Sardegna, nel 1927, ed un massimo di 96.4 % nell'Umbria, nel 1930, dell'emigrazione complessiva di ciascun Compartimento. Minime sono le quote degli espatriati con destinazione continentale dagli altri Compartimenti, in alcuni dei quali, solo in qualche anno, si nota la prevalenza della destinazione continentale.

La composizione percentuale dell'emigrazione verso Paesi continentali nella media del quinquennio 1921-1925 è maggiore della media del quinquennio 1926-1930 nel Piemonte, Veneto, Toscana, Marche, Umbria, Abruzzi e Molise, Campania, Puglie e Sardegna.

c) *Espatriati per Paesi transoceanici* (Prospetto IV). — La Sicilia e le Calabrie sono i Compartimenti che danno le maggiori quote negli espatriati verso Paesi transoceanici, con cifre variabili fra il 12.2 % ed il 17.5 %. Il Veneto, gli Abruzzi e Molise e la Campania contribuiscono anch'essi in proporzioni notevoli all'emigrazione transoceanica (minimo 8.5 % negli Abruzzi e Molise, nel 1921; massimo 15.1 % nel Veneto, nel 1927). Degno di rilievo è pure il numero degli espatriati per Paesi transoceanici dato dal Piemonte, Lombardia, Toscana, Marche, Puglie e Lucania (minimo 2.6 % nelle Marche, nel 1930; massimo 11.6 % nel Piemonte, nel 1922). Poco elevata è, invece, l'emigrazione transoceanica degli altri Compartimenti (minimo 0.2 % nella Sardegna, nel 1921; massimo 4.4 % nel Lazio, nel 1929). L'emigrazione transoceanica della Venezia Giulia e Zara, che, fino al 1927, ha oscillato fra l'1.1 % ed il 2.6 %, nel triennio 1928-1930 presenta un incremento rispetto agli anni precedenti, raggiungendo le quote del 9.0 %, 7.7 % e 5.1 % nei rispettivi anni.

La composizione percentuale dell'emigrazione transoceanica media del quinquennio 1926-1930 presenta una diminuzione, rispetto alla composizione dell'emigrazione transoceanica media del quinquennio precedente, nel Piemonte, Liguria, Marche, Umbria, Campania, Lucania, Sicilia e Sardegna.

Nei seguenti Compartimenti l'emigrazione transoceanica supera il 50 % dell'emigrazione complessiva, oscillando fra il 50.2 % nel Lazio, nel 1928, ed il 98.6 % nelle Calabrie, nel 1921: Venezia Giulia e Zara (eccettuati gli anni 1921, 1922 e 1930), Marche (eccettuato l'anno 1930), Lazio (eccettuati gli anni 1924, 1929 e 1930), Abruzzi e Molise, Campania, Puglie, Lucania, Calabrie e Sicilia.

PROSPETTO II. — Espatriati e riespatriati per qualsiasi destinazione, secondo i Compartimenti di provenienza.

P E R I O D I	Cifre assolute																		
	PIEMONTE	LIGURIA (a)	LOMBARDIA (a)	VENEZIA TRIDENTINA (a)	VENETO (a)	VENEZIA GIULIA E ZARA (a)	EMILIA (a)	TOSCANA (a)	MARCHE (a)	UMBRIA (a)	LAZIO (a)	ABRUZZI E MOLISE (a)	CAMPANIA (a)	PUGLIE (a)	LUCANIA	CALABRIE	SICILIA	SARDEGNA	REGNO
1921-1925 (media annuale)	43.278	6.851	34.429	5.507	64.175	5.475	13.619	17.116	10.345	3.811	2.956	13.921	19.224	9.216	4.971	18.921	26.815	2.634	303.264
1926-1930	28.312	6.399	31.308	6.374	47.587	6.905	12.759	12.896	5.053	2.249	5.524	9.907	11.582	5.602	2.959	14.394	16.387	1.236	227.413
1921	30.391	4.161	22.050	3.026	26.004	8.949	5.592	10.157	6.701	1.448	2.124	10.499	17.221	6.153	5.594	17.037	23.082	1.102	201.291
1922	46.749	5.396	37.966	2.932	57.943	5.793	10.489	13.584	9.824	2.864	2.512	13.787	16.802	7.695	4.116	18.558	22.367	1.893	281.270
1923	56.864	10.281	40.118	6.803	79.611	6.814	19.124	22.339	14.577	4.790	4.139	18.709	23.916	13.224	6.303	23.114	36.070	3.161	389.957
1924	47.951	8.670	41.409	8.925	90.319	3.650	19.577	21.390	12.559	6.458	3.317	14.068	20.769	10.200	4.690	17.723	28.912	3.783	364.370
1925	34.434	5.746	30.602	5.848	66.996	2.166	13.313	18.112	8.063	3.496	2.689	12.543	17.412	8.809	4.153	16.175	23.642	3.232	279.431
1926	31.359	5.821	26.233	4.790	54.867	2.146	11.079	17.500	7.350	2.731	3.649	13.363	20.510	8.834	4.332	22.899	22.781	2.152	262.396
1927	23.111	5.136	27.171	5.263	41.808	4.087	7.847	12.927	6.673	1.377	5.787	12.397	13.499	6.861	4.075	20.254	19.595	1.066	218.934
1928	18.787	4.784	22.567	3.914	30.182	8.406	7.046	9.368	3.810	1.171	5.584	8.535	8.233	4.844	2.126	9.814	11.962	741	161.874
1929	19.834	5.003	28.247	5.804	34.409	8.477	7.086	9.752	3.194	1.541	6.612	8.203	7.453	3.741	2.322	10.204	11.562	1.158	174.602
1930	48.467	11.253	52.320	12.101	76.670	11.407	30.737	14.933	4.240	4.425	5.986	7.036	8.214	3.732	1.940	8.797	15.936	1.064	319.258
% espatriati e riespatriati dal Regno																			
1921-1925	14.3	2.3	11.4	1.8	21.2	1.8	4.5	5.6	3.4	1.3	1.0	4.6	6.3	3.0	1.6	6.2	8.9	0.9	100.0
1926-1930	12.5	2.8	13.8	2.8	20.9	3.0	5.6	5.7	2.2	1.0	2.4	4.4	5.1	2.5	1.3	6.3	7.2	0.5	100.0
1921	15.1	2.1	10.9	1.5	12.9	4.4	2.8	5.0	3.3	0.7	1.1	5.2	8.6	3.1	2.8	8.5	11.5	0.5	100.0
1922	16.6	1.9	13.5	1.0	20.6	2.1	3.7	4.8	3.5	1.0	0.9	4.9	6.0	2.7	1.5	6.6	8.0	0.7	100.0
1923	14.6	2.6	10.3	1.8	20.4	1.8	4.9	5.7	3.7	1.2	1.1	4.8	6.1	3.4	1.6	5.9	9.3	0.8	100.0
1924	13.1	2.4	11.4	2.4	24.8	1.0	5.4	5.9	3.4	1.8	0.9	3.9	5.7	2.8	1.3	4.9	7.9	1.0	100.0
1925	12.3	2.0	10.9	2.1	24.0	0.8	4.8	6.5	2.9	1.2	1.0	4.5	6.2	3.1	1.5	6.5	8.5	1.2	100.0
1926	12.0	2.2	10.0	1.8	20.9	0.8	4.2	6.7	2.8	1.0	1.4	5.1	7.8	3.4	1.7	8.7	8.7	0.8	100.0
1927	10.6	2.3	12.4	2.4	19.1	1.9	3.6	5.9	3.0	0.6	2.6	5.7	6.2	3.1	1.9	9.3	8.9	0.5	100.0
1928	11.6	3.0	13.9	2.4	18.6	5.2	4.3	5.8	2.4	0.7	3.4	5.3	5.1	3.0	1.3	6.1	7.4	0.5	100.0
1929	11.4	2.9	16.2	3.3	19.7	4.8	4.1	5.6	1.8	0.9	3.8	4.7	4.3	2.1	1.3	5.8	6.6	0.7	100.0
1930	15.2	3.5	16.4	3.8	24.0	3.6	9.6	4.7	1.3	1.4	1.9	2.2	2.6	1.2	0.6	2.7	5.0	0.3	100.0

(a) Vedasi Cap. I, § III, della presente *Introduzione*.

PROSPETTO III. — Espatriati e rimpatriati per Paesi continentali, secondo i Compartimenti di provenienza.

PERIODI	PIEMONTE	LIGURIA (a)	LOMBARDIA (a)	VENEZIA TRIDENTINA (a)	VENETO (a)	VENEZIA GIULIA E ZARA (a)	EMILIA (a)	TOSCANA (a)	MARCHE (a)	UMBRIA (a)	LAZIO (a)	ABRUZZI E MOLISE (a)	CAMPANIA (a)	PUGLIE (a)	LUCANIA	CALABRIE	SICILIA	SARDEGNA	REGNO
Cifre assolute																			
1921-1925 (media annuale)	32.674	4.373	29.248	3.572	50.287	3.264	11.060	12.936	3.344	3.018	1.079	2.060	5.144	2.762	211	965	4.352	2.013	172.360
1926-1930	22.988	4.926	27.636	4.890	37.180	3.159	10.875	9.551	1.760	1.923	2.687	1.171	2.101	1.100	111	905	3.772	910	137.645
1921	21.574	2.034	17.150	1.473	14.908	7.069	3.573	6.656	684	680	679	553	2.529	840	126	240	2.631	929	84.328
1922	32.162	2.974	31.068	1.919	46.361	4.429	8.476	9.895	2.636	2.316	670	1.390	3.237	2.469	143	358	2.494	1.657	155.554
1923	42.814	6.758	33.768	3.903	57.707	2.002	14.907	15.950	4.313	3.269	1.016	2.193	6.773	3.190	186	608	3.779	2.140	205.273
1924	38.657	6.310	36.476	6.079	75.122	1.795	16.972	17.641	5.709	5.770	1.769	3.186	7.769	4.077	277	1.601	7.009	2.869	239.088
1925	28.162	3.789	26.680	4.491	57.336	1.024	11.370	14.538	3.377	3.043	1.262	2.977	5.432	3.234	322	2.021	5.847	1.472	177.558
1926	25.014	3.731	21.081	3.348	41.183	661	8.694	12.091	2.202	2.268	1.020	1.764	4.462	2.325	172	2.033	4.484	1.472	139.900
1927	14.149	2.954	20.900	2.399	21.753	1.132	4.756	7.828	1.209	903	1.588	568	1.397	842	111	534	2.671	553	86.247
1928	14.257	3.583	19.758	2.908	23.123	1.941	5.582	6.969	1.567	877	2.780	796	1.191	721	92	662	2.620	575	90.008
1929	16.963	4.193	26.352	4.871	28.990	3.705	6.007	7.665	1.141	1.302	3.879	1.256	1.015	602	82	419	2.843	1.003	112.233
1930	44.553	10.162	49.190	10.928	69.849	8.355	29.342	13.203	2.681	4.267	4.168	1.469	2.439	1.012	98	875	6.245	948	259.786

% espatriati e rimpatriati dal Regno per Paesi continentali

1921-1925	19.0	2.5	17.0	2.1	29.2	1.9	6.4	7.5	1.9	1.7	0.6	1.2	3.0	1.6	0.1	0.6	2.5	1.2	100.0
1926-1930	16.7	3.6	20.1	3.5	27.0	2.3	7.9	6.9	1.3	1.4	2.0	0.8	1.5	0.8	0.1	0.7	2.7	0.7	100.0
1921	25.6	2.4	20.3	1.7	17.7	8.4	4.2	7.9	0.8	0.8	0.7	3.0	1.0	0.2	0.3	3.1	1.1	100.0	
1922	20.7	1.9	20.6	1.2	29.8	2.8	5.4	6.4	1.7	1.5	0.4	0.9	2.1	1.6	0.1	0.2	1.6	1.1	100.0
1923	20.9	3.3	16.4	1.9	28.1	1.0	7.3	7.8	2.1	1.6	0.5	1.1	3.3	1.5	0.1	0.3	1.8	1.0	100.0
1924	16.2	2.6	15.3	2.5	31.4	0.8	7.1	7.4	2.4	2.4	0.7	1.3	3.3	1.7	0.1	0.7	2.9	1.2	100.0
1925	15.9	2.1	15.1	2.5	32.3	0.6	6.4	8.2	1.9	1.7	0.7	1.7	3.1	1.9	0.2	1.1	3.3	1.4	100.0
1926	17.9	2.7	15.7	2.4	30.1	0.5	6.2	8.6	1.6	1.6	0.7	1.3	3.2	1.7	0.1	1.5	3.2	1.0	100.0
1927	16.4	3.4	24.2	2.8	25.2	1.3	5.5	9.1	1.4	1.1	1.9	0.7	1.6	1.0	0.1	0.6	3.1	0.6	100.0
1928	15.8	4.0	22.0	3.9	25.7	2.2	6.2	7.8	1.7	1.0	3.1	0.9	1.3	0.8	0.1	0.7	2.9	0.6	100.0
1929	15.1	3.7	23.5	4.3	25.8	3.3	5.4	6.8	1.0	1.2	3.5	1.1	0.9	0.5	0.1	0.4	2.5	0.9	100.0
1930	17.2	3.9	18.9	4.2	26.9	3.2	11.3	5.1	1.0	1.6	1.6	0.6	0.9	0.4	..	0.3	2.4	0.4	100.0

% espatriati e rimpatriati da ciascun Compartimento per qualsiasi destinazione

1921-1925	75.5	63.8	85.0	64.9	78.4	59.6	81.2	75.6	32.3	79.1	36.5	14.8	26.8	30.0	4.2	5.1	16.2	76.4	56.8
1926-1930	81.2	77.0	88.3	76.7	78.1	45.7	85.2	74.1	34.8	85.5	48.6	11.8	18.1	19.6	3.8	6.3	23.0	73.6	60.5
1921	71.0	48.9	77.8	48.7	57.3	79.0	63.9	65.5	10.2	47.0	32.0	5.3	14.7	13.7	2.3	1.4	11.4	84.3	41.9
1922	68.8	55.1	84.2	65.5	80.0	76.5	80.8	72.8	26.8	80.9	26.7	10.1	19.3	32.1	3.5	1.9	11.2	87.5	55.3
1923	75.3	65.7	84.2	57.3	72.5	29.4	77.9	71.4	29.6	68.2	24.5	11.7	28.3	24.1	3.0	2.6	10.5	67.7	52.6
1924	80.6	72.8	88.1	68.1	83.2	49.2	86.7	82.5	45.5	89.3	53.3	22.6	37.4	40.0	5.9	9.0	24.2	75.8	65.6
1925	81.8	65.9	87.8	76.8	85.6	47.3	85.4	80.3	41.9	87.0	46.9	23.7	31.1	36.7	7.8	11.1	24.7	76.5	63.5
1926	79.8	64.1	83.8	69.8	76.9	30.8	78.5	69.1	30.0	83.0	28.0	13.2	21.8	26.3	4.0	8.9	19.7	68.4	53.3
1927	61.2	57.5	76.9	45.6	52.0	27.7	60.6	60.6	18.1	65.6	27.4	4.6	10.3	12.3	2.7	2.6	13.6	51.9	39.4
1928	75.9	75.0	87.6	74.3	76.6	23.1	79.9	74.4	41.1	74.9	49.8	9.3	14.5	14.9	4.3	6.7	21.9	77.6	55.6
1929	85.5	83.8	93.3	83.9	84.3	43.7	84.7	78.6	35.7	84.5	58.7	15.3	13.6	16.1	3.5	4.1	24.6	86.6	64.3
1930	91.9	90.3	94.0	90.3	91.1	73.2	95.5	88.4	63.2	96.4	69.6	20.9	29.7	27.1	5.1	9.9	39.2	89.1	81.4

(a) Vedasi Cap. I, § III, della presente Introduzione.

PROSPETTO IV. — Espatriati e riespatriati per Paesi transoceanici, secondo i Compartimenti di provenienza.

PERIODI	PIEMONTE	LIGURIA (a)	LOMBARDIA (a)	VENEZIA TRIDENTINA (a)	VENETO (a)	VENEZIA GIULIA E ZARA (a)	EMILIA (a)	TOSCANA (a)	MARCHE (a)	UMBRIA (a)	LAZIO (a)	ABRUZZA E MOLISE (a)	CAMPANIA (a)	PUGLIE (a)	LUCANIA	CALABRIE	SICILIA	SARDEGNA	REGNO
1921-1925 (media annuale)	10.604	2.478	5.181	1.935	13.888	2.211	2.559	4.180	7.001	795	1.877	11.861	14.080	6.454	4.760	17.956	22.463	621	130.904
1926-1930	5.324	1.473	3.672	1.484	10.407	3.746	1.884	3.945	3.293	326	2.837	8.736	9.481	4.502	2.848	13.489	12.595	326	89.768
1921	8.817	2.127	4.900	1.553	11.096	1.880	2.019	3.501	6.017	768	1.445	9.946	14.692	5.313	5.468	16.797	20.451	173	116.963
1922	14.587	2.422	5.998	1.013	11.582	1.364	2.013	3.689	7.188	548	1.842	12.397	13.565	5.226	3.973	18.200	19.873	236	125.716
1923	14.050	3.523	6.350	2.903	21.904	4.812	4.217	6.389	10.264	1.521	3.123	16.516	17.143	10.034	6.117	22.506	32.291	1.021	184.684
1924	9.294	2.360	4.933	2.846	15.197	1.855	2.605	3.749	6.850	688	1.548	10.882	13.000	6.123	4.413	16.122	21.903	914	125.232
1925	6.272	1.957	3.722	1.357	9.660	1.142	1.943	3.574	4.686	453	1.427	9.566	12.000	5.575	3.831	16.154	17.795	759	101.873
1926	6.345	2.090	4.252	1.447	12.684	1.485	2.385	5.409	5.148	463	2.629	11.599	16.048	6.509	4.160	20.866	18.297	680	122.496
1927	8.982	2.182	6.271	2.864	20.055	2.955	3.091	5.099	5.464	474	4.199	11.829	12.102	6.019	3.964	19.720	16.924	513	132.687
1928	4.530	1.195	2.809	1.006	7.059	6.465	1.464	2.399	2.243	294	2.804	7.739	7.042	4.123	2.034	9.152	9.342	166	71.866
1929	2.871	810	1.895	933	5.419	4.772	1.084	2.087	2.053	239	2.733	6.947	6.438	3.139	2.240	9.785	8.719	155	62.319
1930	3.912	1.091	3.130	1.173	6.821	3.052	1.395	1.730	1.559	158	1.818	5.567	5.775	2.720	1.842	7.922	9.691	116	59.472

Cifre assolute

% espatriati e riespatriati dal Regno per Paesi transoceanici

1921-1925	8.1	1.9	4.0	1.5	10.6	1.7	1.9	3.2	5.3	0.6	1.4	9.1	10.8	4.9	3.6	13.7	17.2	0.5	100.0
1926-1930	5.9	1.6	4.1	1.6	11.6	4.2	2.1	3.7	3.7	0.4	3.2	9.7	10.6	5.0	3.2	15.0	14.0	0.4	100.0
1921	7.5	1.8	4.2	1.3	9.5	1.6	1.7	3.0	5.1	0.7	1.2	8.5	12.6	4.5	4.7	14.4	17.5	0.2	100.0
1922	11.6	1.9	4.8	0.8	9.2	1.1	1.6	2.9	5.7	0.4	1.5	9.9	10.8	4.1	3.2	14.5	15.8	0.2	100.0
1923	7.6	1.9	3.4	1.6	11.9	2.6	2.3	3.5	5.6	0.8	1.7	8.9	9.3	5.4	3.3	12.2	17.5	0.5	100.0
1924	7.4	1.9	3.9	2.3	12.1	1.5	2.1	3.0	5.5	0.5	1.2	8.7	10.4	4.9	3.5	12.9	17.5	0.7	100.0
1925	6.2	1.9	3.6	1.3	9.5	1.1	1.9	3.5	4.6	0.4	1.4	9.4	11.8	5.5	3.8	15.9	17.5	0.7	100.0
1926	5.2	1.7	3.5	1.2	10.4	1.2	1.9	4.4	4.2	0.4	2.1	9.5	13.1	5.3	3.4	17.0	14.9	0.6	100.0
1927	6.8	1.6	4.7	2.2	15.1	2.2	2.3	3.8	4.1	0.4	3.2	8.9	9.1	4.5	3.0	14.9	12.8	0.4	100.0
1928	6.3	1.7	3.9	1.4	9.8	9.0	2.0	3.3	3.1	0.4	3.9	10.8	9.8	5.8	2.8	12.8	13.0	0.2	100.0
1929	4.6	1.3	3.0	1.5	8.7	7.7	1.7	3.4	3.3	0.4	4.4	11.1	10.3	5.0	3.6	15.7	14.0	0.3	100.0
1930	6.6	1.8	5.3	2.0	11.5	5.1	2.3	2.9	2.6	0.3	3.0	9.4	9.7	4.6	3.1	13.3	16.3	0.2	100.0

% espatriati e riespatriati da ciascun Compartimento per qualsiasi destinazione

1921-1925	24.5	36.2	15.0	35.1	21.6	40.4	18.8	24.4	67.7	20.9	63.5	85.2	73.2	70.0	95.8	94.9	83.8	23.6	43.2
1926-1930	18.8	23.0	11.7	23.3	21.9	54.3	14.8	25.9	65.2	14.5	51.4	88.2	81.9	80.4	96.2	93.7	77.0	26.4	39.5
1921	29.0	51.1	22.2	51.3	42.7	21.0	36.1	34.5	89.8	53.0	68.0	94.7	85.3	86.3	97.7	98.6	88.6	15.7	58.1
1922	31.2	44.9	15.8	34.5	20.0	23.5	19.2	27.2	73.2	19.1	73.3	89.9	80.7	67.9	96.5	98.1	88.8	12.5	44.7
1923	24.7	34.3	15.8	42.7	27.5	70.6	22.1	28.6	70.4	31.8	75.5	88.3	71.7	75.9	97.0	97.4	89.5	32.3	47.4
1924	19.4	27.2	11.9	31.9	16.8	50.8	13.3	17.5	54.5	10.7	46.7	77.4	62.6	60.0	94.1	91.0	75.8	24.2	34.4
1925	18.2	34.1	12.2	23.2	14.4	52.7	14.6	19.7	58.1	13.0	53.1	76.3	68.9	63.3	92.2	88.9	75.3	23.5	36.5
1926	20.2	35.9	16.2	30.2	23.1	69.2	21.5	30.9	70.0	17.0	72.0	86.8	78.2	73.7	96.0	91.1	80.3	31.6	46.7
1927	38.8	42.5	23.1	54.4	48.0	72.3	39.4	39.4	81.9	34.4	72.6	95.4	89.7	87.7	97.3	97.4	86.4	48.1	60.6
1928	24.1	25.0	12.4	25.7	23.4	76.9	20.8	25.6	58.9	25.1	50.2	90.7	85.5	85.1	95.7	93.3	78.1	22.4	44.4
1929	14.5	16.2	6.7	16.1	15.7	56.3	15.3	21.4	64.3	15.5	41.3	84.7	86.4	83.9	96.5	93.9	75.4	13.4	35.7
1930	8.1	9.7	6.0	9.7	8.9	26.8	4.5	11.6	36.8	3.6	30.4	79.1	70.3	72.9	94.9	90.1	60.8	10.9	18.6

(a) Vedasi Cap. I, § III, della presente *Introduzione*.

§. IV.

I Paesi di destinazione

a) *Espatriati per Paesi continentali* (Prospetto V). — Il maggior numero di emigranti espatriati in Paesi continentali si dirige in Francia (con il Principato di Monaco) (minimo 53.1 % nel 1921, massimo 84.4 % nel 1924).

Anche verso la Svizzera si dirige buona parte degli espatriati (minimo 4.3 % nel 1923, massimo 21.0 % nel 1927).

L'Olanda, il Belgio e il Lussemburgo hanno assorbito notevoli contingenti di lavoratori nel 1922 (18.2 %) e nel 1929 (10.0 %); negli altri anni essi si mantengono fra il 2.6 % ed il 7.1 %.

L'Austria, la Cecoslovacchia e l'Ungheria ricevono contingenti apprezzabili soltanto in qualche anno. Minima è l'emigrazione verso la Gran Bretagna ed Irlanda, la Germania, gli Stati Balcanici (eccettuato, per questi ultimi, l'anno 1921: 11.7 %), l'Egitto, la Tunisia e gli altri Paesi continentali (eccettuato, per questi ultimi, l'anno 1929: 6.7 %).

Esaminando la composizione percentuale dell'emigrazione media avvenuta nei periodi 1921-1925 e 1926-1930, si osserva che, mentre sono rimaste inalterate le quote di emigrazione per la Gran Bretagna ed Irlanda e per l'Egitto, sono diminuite, nel secondo periodo rispetto al primo, quelle per l'Olanda, Belgio e Lussemburgo, Francia (con il Principato di Monaco), Austria, Cecoslovacchia ed Ungheria e Stati Balcanici. Invece, all'emigrazione per la Svizzera, Germania, Tunisia ed altri Paesi spettano quote superiori.

b) *Espatriati per Paesi transoceanici* (Prospetto V). — Oltre la metà degli emigranti espatriati per Paesi transoceanici negli anni 1922-1927 si è diretta in Argentina (cifre variabili dal 50.6 % al 57.0 %) e circa un terzo negli Stati Uniti d'America (28.0 %-33.1 %). Nel 1921, l'emigrazione verso l'Argentina segna il minimo di tutto il decennio (28.5 %), mentre nello stesso anno si ha il massimo per gli Stati Uniti d'America (57.7 %). Nell'anno 1928 diminuisce sensibilmente la percentuale degli espatriati verso l'Argentina, ma negli anni successivi si nota una tendenza all'aumento (36.5 %-48.6 %). Le quote degli espatriati diretti verso gli Stati Uniti d'America si mantengono quasi allo stesso livello dal 1923 al 1927 (minimo 28.0 %, massimo 29.2 %); nel 1928 e nel 1929 esse salgono ad oltre il 50 %, mentre nel 1930 la quota si riduce al 37.3 %.

Pressochè immutate sono le percentuali di emigrazione verso il Brasile dal 1921 al 1925 (7.2 %-7.8 %). L'aumento verificatosi nel 1926 (9.1 %) è transitorio, poichè negli anni successivi si ha una graduale diminuzione che raggiunge il punto più basso nel 1930 (2.9 %).

L'emigrazione verso il Canada, durante il decennio in esame, presenta il minimo 1.6 % nel 1928 ed il massimo 4.2 % nel 1923.

Minima è l'emigrazione verso i gruppi di Paesi: « America Centrale ed Antille », « Colombia, Venezuela ed Equatore », « Perù, Bolivia e Cile » (0.2 %-1.1 %), mentre leggermente superiore a tali Paesi è quella verso l'Uruguay ed il Paraguay (0.5 %-2.2 %). L'emigrazione verso l'Oceania aumenta da un minimo di 0.5 % nel 1923 ad un massimo di 5.2 % nel 1927.

PROSPETTO V. — Espatriati e riespatriati, secondo i Paesi di destinazione.

PERIODI	PAESI CONTINENTALI											PAESI TRANSOCEANICI										
	GRAN BRETAGNA ED IRLANDA	OLANDA, BELGIO E LUSSEMBURGO	FRANCIA E PRINCIPATO DI MONACO	SVIZZERA	GERMANIA	AUSTRIA, CECOSLOVACCHIA ED UNGHERIA	STATI BALCANICI	EGITTO	TUNISIA	ALTRI PAESI	TOTALE	CANADÀ	STATI UNITI D'AMERICA	AMERICA CENTRALE ED ANTILLE	COLOMBIA, VENEZUELA ED EQUATORE	PERÙ, BOLIVIA E CILE	BRASILE	ARGENTINA	URUGUAY E PARAGUAY	OCEANIA	ALTRI PAESI	TOTALE
1921-1925 (media annuale)	1.187	12.508	131.894	10.247	1.447	4.010	4.463	1.058	3.141	2.405	172.360	4.131	45.194	466	345	771	9.705	64.497	1.824	3.267	704	130.904
1926-1930 » »	985	8.493	94.635	19.470	1.499	2.281	2.237	896	3.113	4.046	137.645	2.387	32.669	270	287	576	5.461	42.312	1.653	3.621	532	89.768
1921.	2.146	4.292	44.782	8.753	1.811	7.237	9.898	1.103	2.377	1.929	84.328	3.816	67.495	264	251	479	8.587	33.277	572	1.468	754	116.963
1922.	1.201	28.254	99.464	7.464	2.097	5.705	5.165	988	2.328	2.888	155.554	3.846	41.637	227	344	526	9.275	63.582	1.448	4.226	605	125.716
1923.	1.044	14.575	167.982	8.772	576	2.047	3.661	1.241	3.051	2.324	205.273	7.783	51.740	470	350	946	13.574	105.235	2.899	963	724	184.684
1924.	811	10.789	201.715	12.618	1.063	2.219	2.299	1.062	4.288	2.224	239.088	3.459	35.374	754	428	817	9.723	67.403	2.007	4.498	819	125.282
1925.	733	4.629	145.529	13.626	1.688	2.841	1.294	894	3.663	2.661	177.558	1.751	29.723	614	353	1.089	7.367	52.986	2.192	5.182	616	101.873
1926.	672	4.398	111.252	14.074	557	1.349	1.243	934	3.291	2.130	139.900	3.087	34.524	369	417	851	11.189	64.245	2.601	4.783	439	122.496
1927.	877	5.902	52.784	18.106	899	1.370	1.373	846	2.348	1.942	86.247	5.034	37.925	399	343	775	9.197	68.781	2.840	6.900	493	132.687
1928.	894	6.018	56.610	16.415	1.128	1.537	2.296	772	2.181	2.157	90.008	1.165	37.186	200	227	414	2.816	26.191	884	2.302	481	71.866
1929.	1.002	11.198	61.997	19.502	1.302	3.382	2.972	822	2.571	7.535	112.283	1.311	31.544	217	202	326	2.353	23.441	813	1.569	543	62.319
1930.	1.678	14.949	190.530	29.254	3.611	3.767	3.301	1.056	5.176	6.464	259.786	1.341	22.166	164	247	514	1.760	28.895	1.128	2.553	704	59.472

Cifre assolute

PERIODI	% espatriati e riespatriati per Paesi continentali											% espatriati e riespatriati per Paesi transoceanici										
	GRAN BRETAGNA ED IRLANDA	OLANDA, BELGIO E LUSSEMBURGO	FRANCIA E PRINCIPATO DI MONACO	SVIZZERA	GERMANIA	AUSTRIA, CECOSLOVACCHIA ED UNGHERIA	STATI BALCANICI	EGITTO	TUNISIA	ALTRI PAESI	TOTALE	CANADÀ	STATI UNITI D'AMERICA	AMERICA CENTRALE ED ANTILLE	COLOMBIA, VENEZUELA ED EQUATORE	PERÙ, BOLIVIA E CILE	BRASILE	ARGENTINA	URUGUAY E PARAGUAY	OCEANIA	ALTRI PAESI	TOTALE
1921-1925	0.7	7.3	76.5	6.0	0.8	2.3	2.6	0.6	1.8	1.4	100.0	3.1	34.5	0.4	0.3	0.6	7.4	49.3	1.4	2.5	0.5	100.0
1926-1930 » »	0.7	6.2	68.8	14.1	1.1	1.7	1.6	0.6	2.3	2.9	100.0	2.7	36.4	0.3	0.3	0.7	6.1	47.1	1.8	4.0	0.6	100.0
1921.	2.5	5.1	53.1	10.4	2.2	8.6	11.7	1.3	2.8	2.3	100.0	3.3	57.7	0.2	0.2	0.4	7.3	28.5	0.5	1.3	0.6	100.0
1922.	0.8	18.2	63.9	4.8	1.3	3.7	3.3	0.6	1.5	1.9	100.0	3.0	33.1	0.2	0.3	0.4	7.4	50.6	1.1	3.4	0.5	100.0
1923.	0.5	7.1	81.8	4.3	0.3	1.0	1.8	0.6	1.5	1.1	100.0	4.2	28.0	0.3	0.2	0.5	7.3	57.0	1.6	0.5	0.4	100.0
1924.	0.3	4.5	84.4	5.3	0.5	0.9	1.0	0.4	1.8	0.9	100.0	2.8	28.2	0.6	0.3	0.6	7.8	53.8	1.6	3.6	0.7	100.0
1925.	0.4	2.6	82.0	7.7	0.9	1.6	0.7	0.5	2.1	1.5	100.0	1.7	29.2	0.6	0.3	1.1	7.2	52.0	2.2	5.1	0.6	100.0
1926.	0.5	3.1	79.5	10.1	0.4	1.0	0.9	0.7	2.3	1.5	100.0	2.5	28.2	0.3	0.3	0.7	9.1	52.5	2.1	3.9	0.4	100.0
1927.	0.8	6.8	61.2	21.0	1.0	1.6	1.6	1.0	2.7	2.5	100.0	3.8	28.6	0.3	0.3	0.6	6.9	51.8	2.1	5.2	0.4	100.0
1928.	1.0	6.7	62.9	18.2	1.3	1.7	2.5	0.9	2.4	2.4	100.0	1.6	51.7	0.3	0.3	0.6	3.9	36.5	1.2	3.2	0.7	100.0
1929.	0.9	10.0	55.2	17.4	1.2	3.0	2.6	0.7	2.3	6.7	100.0	2.1	50.6	0.4	0.3	0.5	3.8	37.6	1.3	2.5	0.9	100.0
1930.	0.6	5.8	73.3	11.3	1.4	1.4	1.3	0.4	2.0	2.5	100.0	2.2	37.3	0.3	0.4	0.9	2.9	48.6	1.9	4.3	1.2	100.0

§ V.

Composizione qualitativa degli espatriati (1)

a) *Sesso* (Prospetto VI). — Il numero complessivo di espatriati negli anni 1928 e 1929 è costituito per circa $\frac{2}{3}$ (64.8 %-69.5 %) di maschi e per circa $\frac{1}{3}$ (35.2 %-30.5 %) di femmine. Il contributo dato dal sesso femminile diminuisce sensibilmente nel 1930, nel quale anno è ridotto a circa $\frac{1}{6}$ (16.3 %) dell'intera massa espatriata.

I Compartimenti che danno costantemente nei tre anni una percentuale di femmine inferiore alla media del Regno sono la Lombardia ed il Veneto.

PROSPETTO VI. — **Lavoratori espatriati e riespatriati per qualsiasi destinazione, secondo i Compartimenti di provenienza ed il sesso.**

COMPARTIMENTI DI PROVENIENZA (a)	% DEL COMPLESSO					
	MASCHI			FEMMINE		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Piemonte	56.6	74.2	88.2	43.4	25.8	11.8
Liguria	53.2	48.7	78.0	46.8	51.3	22.0
Lombardia	72.1	85.0	88.9	27.9	15.0	11.1
Venezia Tridentina (a)	60.8	73.0	88.3	39.2	27.0	11.7
Veneto (a)	70.9	78.9	90.4	29.1	21.1	9.6
Venezia Giulia e Zara	75.2	60.5	76.6	24.8	39.5	23.4
Emilia	63.3	74.9	94.1	36.7	25.1	5.9
Toscana	66.0	72.8	78.5	34.0	27.2	21.5
Marche (a)	58.7	54.4	70.4	41.3	45.6	29.6
Umbria (a)	50.5	71.7	87.1	49.5	28.3	12.9
Lazio	61.2	62.2	66.8	38.8	37.8	33.2
Abruzzi e Molise	62.6	58.3	59.2	37.4	41.7	40.8
Campania (a)	59.4	53.0	62.9	40.6	47.0	37.1
Puglie (a)	64.7	59.1	55.4	35.3	40.9	44.6
Lucania	58.7	51.8	51.5	41.3	48.2	48.5
Calabrie	63.6	56.7	58.5	36.4	43.3	41.5
Sicilia	58.9	51.6	69.0	41.1	48.4	31.0
Sardegna	58.9	74.9	64.8	41.1	25.1	35.2
Regno . . .	64.8	69.5	83.7	35.2	30.5	16.3

(1) L'esame della composizione qualitativa degli espatriati può essere fatto soltanto per il triennio 1928-1930, poiché non è possibile, per tale composizione, ricostruire i confronti con gli anni precedenti secondo i vecchi criteri di rilevazione e di classificazione dei dati illustrati nel precedente Cap. I.

(a) Vedasi Cap. I, § III, della presente *Introduzione*.

b) *Età* (Prospetto VII). — Anche sul significato dei rapporti relativi alle età e di quelli seguenti, relativi allo stato civile e particolarmente alle professioni e condizioni, valgono le considerazioni esposte a principio del paragrafo III di questo Capitolo.

La composizione per età della massa degli espatriati è andata sensibilmente modificandosi dal 1928 al 1930. Difatti, nel complesso del Regno, gli espatriati di età di 15 anni e più, che rappresentavano, nel 1928, l'85.1 %, sono saliti al 93.1 % nel 1930.

Analogamente, ad eccezione della Venezia Giulia e Zara, della Toscana, degli Abruzzi e Molise, della Campania, delle Puglie, della Lucania, delle Calabrie e della Sardegna, nel 1930 le percentuali degli adulti espatriati dai singoli Compartimenti sono aumentate in confronto a quelle del 1928 e del 1929.

La percentuale degli adulti è costantemente superiore alla media del Regno, nei tre anni, per il Piemonte, Liguria, Lombardia, Venezia Tridentina, Venezia Giulia e Zara ed Emilia, ed è costantemente inferiore per le Marche, Lazio, Abruzzi e Molise, Campania, Lucania, Calabrie e Sicilia. Analogamente, la proporzione dei maschi fra gli adulti espatriati resta costantemente, nei tre anni, al disotto della media del rispettivo anno per la Liguria, Marche, Lazio, Abruzzi e Molise, Campania, Puglie, Lucania, Calabrie e Sicilia.

PROSPETTO VII. — **Lavoratori adulti espatriati e riespatriati per qualsiasi destinazione, secondo i Compartimenti di provenienza ed il sesso.**

COMPARTIMENTI DI PROVENIENZA (a)	% DEGLI ADULTI SUL COMPLESSO			DI CUI MASCHI		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Piemonte	90.4	93.3	97.9	57.0	75.7	88.9
Liguria	95.0	94.5	98.4	52.9	48.3	78.4
Lombardia	90.3	94.5	97.0	74.0	86.9	90.0
Venezia Tridentina (a)	85.8	86.8	95.2	62.5	76.2	90.3
Veneto (a)	84.4	88.0	95.5	73.8	82.5	92.3
Venezia Giulia e Zara	94.1	89.2	93.6	76.8	61.6	78.2
Emilia	87.3	87.6	97.4	64.5	78.0	95.2
Toscana	91.4	85.3	91.2	66.9	75.8	81.3
Marche (a)	77.8	76.0	85.6	60.2	54.7	73.6
Umbria (a)	76.5	87.0	94.5	48.4	74.8	89.3
Lazio	81.0	82.2	86.6	63.6	63.8	68.8
Abruzzi e Molise	76.5	75.3	76.1	65.6	59.4	60.3
Campania (a)	80.5	76.0	79.7	61.2	52.6	65.6
Puglie (a)	85.5	86.2	78.2	66.6	59.9	56.1
Lucania	74.4	70.6	72.1	59.9	50.8	49.8
Calabrie	74.6	71.4	72.6	66.6	58.2	60.6
Sicilia	81.4	74.8	84.3	60.3	51.4	72.3
Sardegna	80.2	88.7	83.6	58.6	77.8	68.1
Regno	85.1	85.4	93.1	66.7	72.3	86.0

(a) Vedasi Cap. I, § III, della presente *Introduzione*.

c) *Stato civile* (Prospetto VIII). — Tranne che nel 1930, prevalgono i coniugati con percentuali oscillanti fra il 52.9 nel 1929 ed il 53.9 nel 1928. I vedovi sono rappresentati da percentuali minime (1.5-2.4).

Sia nei celibi che nei coniugati prevalgono i maschi. Fra i vedovi, invece, sono più numerose le femmine.

PROSPETTO VIII. — Lavoratori espatriati e riespatriati per qualsiasi destinazione, secondo lo stato civile ed il sesso.

a) % di ciascuna categoria di stato civile sul complesso degli espatriati e riespatriati.
b) % dei maschi sul totale di ciascuna categoria di stato civile.

STATO CIVILE (1)	1928		1929		1930	
	TOTALE	DI CUI M.	TOTALE	DI CUI M.	TOTALE	DI CUI M.
	a	b	a	b	a	b
Celibi e Nubili	43.7	68.2	44.8	73.5	52.4	86.6
Coniugati	53.9	63.5	52.9	67.7	46.1	81.6
Vedovi.	2.4	33.5	2.3	35.0	1.5	46.7

(1) Sono esclusi gli espatriati e riespatriati di cui non era noto lo stato civile.

d) *Professioni o condizioni e Compartimenti di provenienza* (Prospetto IX). — Gli espatriati addetti alle industrie ed all'artigianato costituiscono, nel complesso del Regno, il gruppo più numeroso (dal 26.8 % nel 1930 al 31.4 % del totale nel 1929).

Tale gruppo è seguito da quello dei manovali, braccianti, ecc. il quale, nel 1930, è notevolmente aumentato e rappresenta una percentuale che è doppia di quella avutasi nei due anni precedenti (da 14.1 % e 13.9 % a 27.4 %).

Poco dissimili fra loro sono le percentuali annue degli addetti all'agricoltura e caccia (massimo 16.3 %, minimo 13.6 %) e degli addetti alle costruzioni edilizie, idrauliche e stradali (massimo 16.7 %, minimo 11.7 %), delle persone di servizio e di fatica (massimo 2.3 %, minimo 1.5 %), dei professionisti ed impiegati (massimo 1.8 %, minimo 1.2 %) e delle altre professioni (massimo 1.8 %, minimo 1.3 %).

Una percentuale molto alta è data dalle persone di condizione non professionale, la quale, però, è andata diminuendo nel corso del triennio, riducendosi, nel 1930, ad una cifra che è circa un terzo di quella segnata nel 1928 (24.8 %-9.3 %).

La composizione secondo i gruppi di professioni o condizioni, ora rilevata per il complesso del Regno, è alquanto diversa nei vari Compartimenti.

Nella distribuzione percentuale degli espatriati di qualunque professione o condizione in ciascun Compartimento, gli addetti all'agricoltura e caccia, salvo rare eccezioni, provengono in maggior numero dal Piemonte, Lazio, Abruzzi e Molise, Campania, Puglie, Lucania e Calabrie ed in misura minore dagli altri Compartimenti. Notevoli sono le percentuali degli addetti all'agricoltura e caccia nel 1930, rispetto a quelle dei due anni precedenti, nel Lazio, negli Abruzzi e Molise, nelle Puglie e nella Sicilia.

**PROSPETTO IX. -- Lavoratori di 15 anni e più espatriati e rimpatriati per qualsiasi destinazione,
secondo la professione o condizione ed i Compartimenti di provenienza.**

% di ciascuna professione o condizione sul totale degli espatriati e rimpatriati, di qualunque professione o condizione, da ciascun Compartimento.

CLASSE	CATEGORIA	PROFESSIONI O CONDIZIONI (1)	PIEMONTE	LIGURIA	LOMBARDIA	VENEZIA TRIDENTINA (a)	VENETO (a)	VENEZIA GIULIA E ZARA	EMILIA	TOSCANA	MARCHE (a)	UMBRIA (a)	LAZIO	ABRUZZI E MOLISE	CAMPANIA (a)	PUGLIE (a)	LUCANIA	CALABRIE	SICILIA	SARDEGNA	REGNO	
1	1	Agricoltura e caccia	1928	10.9	14.0	15.5	12.4	7.3	13.0	10.9	9.0	9.5	2.9	22.9	20.9	20.2	16.4	19.9	32.9	9.1	7.9	13.6
			1929	33.8	14.3	14.5	6.3	3.8	16.9	22.8	19.1	4.0	1.0	21.7	20.9	23.1	17.0	40.2	32.8	8.7	6.1	16.3
			1930	24.8	13.1	14.2	15.2	3.7	15.4	8.9	15.0	5.0	3.7	41.1	41.3	15.2	35.1	55.9	39.7	30.5	11.1	15.0
4	8 (parte)	Costruzioni edilizie, idrauliche e stradali	1928	18.1	4.1	20.9	9.1	28.7	10.5	6.8	10.0	6.5	4.0	2.0	2.6	2.4	5.2	5.7	4.3	3.1	3.2	13.7
			1929	14.3	1.8	21.3	1.9	21.2	4.6	12.1	2.3	3.3	3.4	2.6	1.5	1.9	3.2	2.2	1.6	3.0	8.4	11.7
			1930	17.3	10.5	25.5	16.3	20.1	9.8	19.4	6.2	9.6	10.4	2.9	2.7	5.8	8.8	2.9	4.2	7.1	11.1	16.7
4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12 e 13	Industrie ed artigianato	1928	24.1	29.1	28.4	33.4	29.9	36.7	34.5	34.7	31.1	45.8	17.1	24.1	27.5	31.7	16.7	22.8	27.5	18.2	28.5
			1929	21.5	30.7	29.8	66.1	36.7	39.5	33.8	48.0	20.9	11.6	15.6	33.0	26.5	31.8	19.0	28.9	21.7	26.0	31.4
			1930	32.1	34.4	20.3	31.3	23.7	35.1	35.3	44.4	17.0	14.6	9.8	23.5	32.6	12.3	14.5	19.1	20.8	20.9	26.8
4	8 (parte)	Manovali, braccianti, ecc. di qualsiasi industria	1928	4.7	2.6	10.6	13.2	11.5	17.5	13.4	14.6	22.3	10.4	26.1	29.3	24.7	15.0	24.4	13.6	17.0	25.6	14.1
			1929	5.7	2.4	18.9	0.8	21.4	3.7	8.0	7.0	27.5	59.8	21.6	19.7	7.4	5.5	2.0	5.2	10.3	34.7	13.9
			1930	11.1	15.5	28.9	25.3	44.0	17.8	30.0	19.5	42.1	60.7	10.9	11.9	16.6	7.0	1.3	8.1	8.0	23.8	27.4
9 10	2, 3 e 4 4	Professionisti ed impiegati	1928	1.9	3.4	3.5	1.4	0.6	0.5	2.2	1.0	0.9	0.6	2.8	0.3	1.0	0.8	0.6	0.5	2.1	1.4	1.5
			1929	1.8	7.4	3.4	0.9	0.7	1.6	2.8	0.8	1.1	9.5	1.8	0.3	2.5	0.7	0.5	0.3	1.7	0.8	1.8
			1930	0.9	4.0	2.0	1.1	0.4	1.6	0.9	0.8	0.8	0.4	6.1	0.3	2.7	1.3	1.1	0.6	1.4	1.0	1.2
6 7	1, 2, 3 e 4 1	Personale di servizio e di fa- tica	1928	4.3	3.9	2.7	6.4	1.3	2.5	2.2	0.9	0.7	8.1	0.8	0.5	1.4	0.6	1.1	0.6	1.7	1.1	2.0
			1929	2.3	3.8	2.7	3.0	0.5	2.4	1.3	1.5	1.4	0.7	1.4	0.4	1.6	0.5	1.2	0.4	1.8	1.1	1.5
			1930	3.6	8.0	4.0	2.5	0.8	4.7	1.6	1.5	1.1	0.9	1.8	0.2	2.2	0.7	1.4	0.7	2.1	2.3	2.3
11 13 15	1 1, 2 e 3 1, 2 e 3	Altre professioni (commercio, trasporti, ecc.)	1928	1.6	4.9	0.8	0.8	0.5	0.9	1.4	2.3	0.9	0.7	0.7	0.5	1.8	3.3	0.8	1.7	7.3	1.9	1.8
			1929	1.2	2.1	0.7	0.8	0.3	1.3	0.4	0.6	1.8	—	1.3	0.3	3.4	3.5	0.3	2.0	9.2	2.4	1.5
			1930	1.2	3.8	0.7	1.1	0.5	1.7	0.8	0.5	0.9	0.9	1.4	0.1	1.6	7.3	0.3	1.9	6.3	1.6	1.3
12	1 e 2	Condizioni non professionali (casalinghe, studenti, ecc.).	1928	34.4	38.0	17.6	23.3	20.2	18.4	28.6	27.5	28.1	27.5	27.6	21.8	21.0	27.0	30.8	23.6	32.2	40.7	24.8
			1929	19.1	37.5	8.7	20.2	15.4	30.0	18.8	20.7	40.0	23.0	31.0	23.9	33.6	37.8	31.6	28.8	43.6	20.2	21.9
			1930	6.0	10.7	4.4	7.2	6.8	13.9	3.1	12.1	23.5	8.4	26.0	20.6	23.3	27.5	22.6	25.7	23.8	27.2	9.3

(1) Sono escluse le professioni o condizioni ignote
(a) Vedasi Cap. I, § III, della presente *Introduzione*.

Dal Piemonte, Lombardia, Veneto ed Emilia si hanno le più alte percentuali di addetti alle costruzioni edilizie, idrauliche e stradali.

Numerosi in tutti i Compartimenti, e specialmente in quelli della Venezia Tridentina, della Venezia Giulia e Zara, dell'Emilia e della Toscana, sono gli addetti alle industrie ed all'artigianato.

I contingenti più numerosi di operai non qualificati (manovali, braccianti, ecc.) provengono dalla Lombardia, dalla Venezia Tridentina, dal Veneto, dalla Venezia Giulia e Zara, dall'Emilia, dalla Toscana, dalle Marche, dall'Umbria, dal Lazio, dagli Abruzzi e Molise, dalla Campania e dalla Sardegna. Tale categoria è sensibilmente aumentata nel 1930, rispetto agli anni precedenti, in tutti i Compartimenti, ad eccezione del Lazio, Abruzzi e Molise, Lucania, Sicilia e Sardegna. Nella Campania, Puglie e Calabrie essa è, però, diminuita nel 1930 rispetto al 1928.

I professionisti ed impiegati provengono in maggioranza dalla Liguria, Lombardia, Emilia, Lazio, Campania e Sicilia, mentre le persone di servizio e di fatica prevalgono fra gli espatriati dal Piemonte, Liguria, Lombardia, Venezia Tridentina e Venezia Giulia e Zara.

Gli addetti alle altre professioni hanno percentuali più elevate nella Liguria, Campania, Puglie e Sicilia.

Le condizioni non professionali sono ovunque numerose; però, tale categoria è sensibilmente diminuita nel 1930, rispetto agli anni precedenti, in quasi tutti i Compartimenti.

e) *Professioni o condizioni e Paesi di destinazione* (Prospetti X e XI). — Su 100 espatriati di ciascun gruppo di professioni o condizioni la massima parte si dirige verso Paesi continentali (vedasi Prospetto X): fanno eccezione gli addetti all'agricoltura e caccia nel 1928, che rappresentano solo il 37.7 %, i manovali, braccianti ecc., pure nel 1928, che rappresentano il 41.8 %, e gli appartenenti a condizioni non profes-

PROSPETTO X. — Lavoratori di 15 anni e più espatriati e riespatriati, secondo la professione o condizione e la destinazione.

% degli espatriati e riespatriati, di ciascuna professione o condizione, per Paesi continentali o transoceanici sul complesso.

CLASSE	CATEGORIA	PROFESSIONI O CONDIZIONI (1)	PAESI CONTINENTALI			PAESI TRANSOCEANICI		
			1928	1929	1930	1928	1929	1930
1	1	Agricoltura e caccia	37.7	56.8	66.3	62.3	43.2	33.7
4	8 (parte)	Costruzioni edilizie, idrauliche e stradali	81.7	92.7	93.8	18.3	7.3	6.2
4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12 e 13	Industrie ed artigianato	56.7	70.4	87.2	43.3	29.6	12.8
4	8 (parte)	Manovali, braccianti, ecc. di qualsiasi industria	41.8	77.1	92.0	58.2	22.9	8.0
9 10	2, 3 e 4 4	Professionisti ed impiegati	68.5	76.7	77.8	31.5	23.3	22.2
6 7	1, 2, 3 e 4 1	Personale di servizio e di fatica . . .	69.6	74.3	86.3	30.4	25.7	13.7
2 3 5	1 1, 2 e 3 1, 2 e 3	Altre professioni (commercio, trasporti, ecc.)	58.7	50.2	68.0	41.3	49.8	32.0
12	1 e 2	Condizioni non professionali (casalinghe, studenti, ecc.)	51.5	34.7	44.1	48.5	65.3	55.9

(1) Sono escluse le professioni o condizioni ignote,

sionali per gli anni 1929 e 1930 (rispettivamente il 34.7% e il 44.1%). Il gruppo professionale in cui maggiormente prevale la destinazione per Paesi continentali è quello degli addetti alle costruzioni edilizie, idrauliche e stradali, che raggiunge percentuali oscillanti fra un minimo di 81.7% e un massimo di 93.8%.

Esaminando la composizione professionale degli espatriati in ciascun gruppo di Paesi di destinazione (vedasi Prospetto XI), si nota che tutti i Paesi assorbono prevalentemente mano d'opera qualificata (costruzioni edilizie, idrauliche e stradali; industrie ed artigianato); ciò accade in particolar modo per i Paesi continentali, mentre per i Paesi transoceanici si osservano anche percentuali molto alte di addetti all'agricoltura e caccia.

Fra gli espatriati diretti nella Svizzera le percentuali più alte sono date dagli addetti alle costruzioni edilizie, idrauliche e stradali, mentre fra quelli diretti in Francia (con il Principato di Monaco), in Olanda, Belgio e Lussemburgo e in altri Paesi continentali le percentuali più alte sono date dagli addetti alle industrie ed all'artigianato.

PROSPETTO XI. — Lavoratori di 15 anni e più espatriati e riespatriati, secondo la professione o condizione ed i Paesi di destinazione.

% di ciascuna professione o condizione sul totale degli espatriati e riespatriati, di qualunque professione o condizione, per ciascun Paese o gruppo di Paesi.

CLASSE	CATEGORIA	PROFESSIONI O CONDIZIONI (1)	PAESI CONTINENTALI						PAESI TRANSOCEANICI				
			Olanda, Belgio e Lussemburgo	Francia e Principato di Monaco	Svizzera	Altri Paesi	Totale	Stati Uniti d'America	Brasile	Argentina	Altri Paesi	Totale	
1	1	Agricoltura e caccia	1928	3.3	10.2	11.9	4.3	9.4	17.3	15.5	20.1	22.6	18.7
			1929	2.7	20.4	10.2	5.0	14.5	15.9	20.4	24.5	17.8	19.4
			1930	5.1	12.3	14.2	13.1	12.1	25.4	25.5	30.0	29.2	28.2
4	8 (parte)	Costruzioni edilizie, idrauliche o stradali	1928	26.2	15.5	37.1	10.7	20.4	4.1	4.5	7.3	6.8	5.5
			1929	8.2	12.2	38.8	10.2	17.0	1.8	2.0	2.9	3.6	2.4
			1930	10.6	16.5	42.0	14.0	19.1	3.0	5.4	7.2	7.6	5.8
4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12 e 13	Industrie ed artigianato	1928	39.0	25.4	25.9	36.9	29.6	24.4	25.3	31.9	25.0	27.2
			1929	53.9	33.6	24.7	37.0	34.7	23.7	30.9	27.4	27.0	25.6
			1930	29.9	30.2	14.5	33.0	28.5	14.8	24.5	21.9	19.3	30.2
4	8 (parte)	Manovali, braccianti, ecc. di qualsiasi industria	1928	16.3	11.8	7.5	7.5	10.8	21.4	15.1	13.5	18.9	18.0
			1929	26.8	17.1	15.6	5.0	16.8	11.3	4.6	5.7	9.8	8.8
			1930	46.3	32.8	19.2	11.0	30.7	7.2	12.2	14.6	16.6	12.2
9 10	2, 3 e 4 4	Professionisti ed impiegati	1928	1.2	1.2	2.2	6.1	1.9	0.6	4.4	0.9	2.9	1.1
			1929	0.8	0.8	2.7	9.9	2.1	0.6	2.3	1.2	3.1	1.1
			1930	1.1	0.5	1.9	7.4	1.1	1.0	3.2	1.3	3.1	1.5
6 7	1, 2, 3 e 4 1	Personale di servizio e di fatica	1928	1.7	2.0	4.5	3.0	2.6	1.3	0.9	1.6	0.9	1.4
			1929	0.7	0.8	4.0	4.2	1.8	0.9	1.0	1.3	1.5	1.1
			1930	1.6	1.8	5.8	5.0	2.5	1.1	3.0	2.2	1.8	1.8
2 3 5	1 1, 2 e 3 1, 2 e 3	Altre professioni (commercio, trasporti, ecc.)	1928	0.4	1.3	1.1	7.3	1.9	1.5	2.2	1.5	1.8	1.6
			1929	0.3	0.5	0.6	7.7	1.2	1.4	1.8	3.0	2.5	2.1
			1930	0.6	0.9	0.5	5.0	1.0	1.7	2.1	2.5	2.8	2.2
12	1 e 2	Condizioni non professionali (casalinghe, studenti ecc.)	1928	11.9	29.6	9.8	24.2	23.4	29.4	32.1	23.2	21.1	26.5
			1929	6.6	14.6	3.4	21.0	11.9	44.4	37.0	34.0	34.7	39.5
			1930	4.8	5.0	1.9	11.5	5.0	45.8	24.1	20.3	19.6	29.1

(1) Sono escluse le professioni o condizioni ignote.

Gli Stati Uniti d'America, il Brasile, l'Argentina e gli altri Paesi transoceanici assorbono in prevalenza addetti alle industrie ed all'artigianato ed addetti all'agricoltura e caccia.

Percentuali elevate di operai non qualificati (manovali, braccianti, ecc.) si dirigerono in Olanda, Belgio e Lussemburgo e in Francia (con il Principato di Monaco).

Gli altri gruppi di professioni o condizioni sono rappresentati, in tutti i Paesi, da percentuali minime.

PROSPETTO XII. — Lavoratori di 15 anni e più espatriati e riespatriati, secondo la professione o condizione ed i Paesi di destinazione.

% espatriati e riespatriati, di ciascuna professione o condizione, in Paesi continentali o transoceanici.

CLASSE	CATEGORIA	PROFESSIONI O CONDIZIONI (1)	PAESI CONTINENTALI				PAESI TRANSOCEANICI				
			Olanda, Belgio e Lussemburgo	Francia e Principato di Monaco	Svizzera	Altri Paesi	Stati Uniti d'America	Brasile	Argentina	Altri Paesi	
1	1	Agricoltura e caccia	1928	2.7	65.1	27.2	5.0	47.9	2.9	39.4	9.8
			1929	2.3	79.8	14.5	3.4	41.7	3.8	47.2	7.3
			1930	2.7	76.7	14.2	6.4	31.1	2.8	53.6	12.5
4	8 (parte)	Costruzioni edilizie, idrauliche e stradali	1928	9.8	45.6	38.9	5.7	38.6	2.9	48.6	9.9
			1929	6.1	41.0	46.9	6.0	39.3	3.1	45.6	12.0
			1930	3.5	65.5	26.6	4.4	18.0	2.9	63.1	16.0
4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12 e 13	Industrie ed artigianato	1928	10.1	57.5	18.7	13.7	46.4	3.3	42.9	7.4
			1929	19.7	55.0	14.6	10.7	47.3	4.4	40.0	8.3
			1930	6.7	80.3	6.1	6.9	26.6	4.0	57.3	12.1
4	8 (parte)	Manovali, braccianti, ecc. di qualsiasi industria	1928	11.5	65.8	15.0	7.7	61.3	3.0	27.3	8.4
			1929	20.2	57.8	19.1	2.9	65.3	1.9	24.0	8.8
			1930	9.6	80.8	7.5	2.1	20.2	3.1	60.3	16.4
9 10	2, 3 e 4 4	Professionisti ed impiegati	1928	4.6	36.4	21.2	34.8	31.2	14.8	31.7	22.3
			1929	4.6	22.0	26.6	46.8	29.7	7.3	41.4	21.6
			1930	6.1	35.2	19.7	39.0	24.0	6.8	43.9	25.3
6 7	1, 2, 3 e 4 1	Personale di servizio e di fatica	1928	5.0	45.4	37.1	12.5	50.4	2.4	41.6	5.6
			1929	5.2	25.0	46.4	23.4	41.7	3.4	44.2	10.7
			1930	4.2	55.2	28.6	12.0	20.2	5.3	62.5	12.0
2 3 5	1, 2 e 3 1, 2 e 3	Altre professioni (commercio, trasporti, ecc.)	1928	1.5	42.8	12.6	43.1	50.5	4.8	35.6	9.1
			1929	3.7	23.2	9.2	63.9	33.8	3.1	53.6	9.5
			1930	3.7	62.8	5.1	28.4	26.3	2.8	55.7	15.2
12	1 e 2	Condizioni non professionali (casalinghe, studenti, ecc.)	1928	3.9	75.8	9.0	11.3	57.3	4.2	32.0	6.4
			1929	7.0	69.6	5.8	17.6	57.4	3.1	32.2	7.0
			1930	6.1	75.6	4.6	13.7	54.1	2.6	35.2	8.1

(1) Sono escluse le professioni o condizioni ignote.

Le condizioni non professionali danno contingenti notevoli in tutti i Paesi; ma esse, tranne eccezioni in qualche anno, costituiscono la prevalenza su tutte le professioni fra gli espatriati nei Paesi transoceanici.

Esaminando, invece, quale sia la distribuzione nei diversi gruppi di Paesi di destinazione degli appartenenti a ciascun gruppo di professioni o condizioni (vedasi

Prospetto XII), si nota che la massima parte degli addetti all'agricoltura e caccia, espatriati per Paesi continentali, si dirige in Francia (con il Principato di Monaco), mentre quelli espatriati per Paesi transoceanici si dirigono in Argentina, fatta eccezione per l'anno 1928: fra gli addetti alle costruzioni edilizie, idrauliche e stradali, espatriati per Paesi continentali, il gruppo più numeroso si reca in Francia (con il Principato di Monaco), fatta eccezione per l'anno 1929; mentre, fra gli espatriati per Paesi transoceanici, il gruppo più numeroso si dirige in Argentina.

Verso la Francia (con il Principato di Monaco) risultano diretti in prevalenza tutti gli altri gruppi professionali, ad eccezione del gruppo dei professionisti ed impiegati, che è più numeroso fra gli espatriati in altri Paesi continentali negli anni 1929 e 1930.

Fra gli espatriati in Paesi transoceanici, le percentuali più alte degli addetti alle industrie ed all'artigianato e degli operai non qualificati (manovali, braccianti, ecc.), salvo nel 1930, sono date dagli individui diretti negli Stati Uniti d'America. Negli Stati Uniti d'America si hanno pure i contingenti più notevoli di espatriati appartenenti a condizioni non professionali. Nell'Argentina e negli altri Paesi transoceanici si incontrano percentuali molto alte di espatriati appartenenti agli altri gruppi professionali.

f) *Aggruppamenti familiari* (Prospetto XIII). — Nel complesso del Regno, la percentuale di espatriati isolatamente nel triennio 1928-1930 si è mantenuta notevolmente alta, oscillando fra il 74.9 % e l'88.5 %, con una lievissima differenza nel 1929 (74.9 %) rispetto al 1928 (75.0 %).

PROSPETTO XIII. — **Lavoratori espatriati e riespatriati isolatamente o a gruppi familiari, secondo i Compartimenti di provenienza ed i Paesi di destinazione.**

COMPARTIMENTI DI PROVENIENZA E PAESI DI DESTINAZIONE	% DEGLI ISOLATI SUL COMPLESSO			COMPARTIMENTI DI PROVENIENZA E PAESI DI DESTINAZIONE	% DEGLI ISOLATI SUL COMPLESSO		
	1928	1929	1930		1928	1929	1930
A) Compartimenti di provenienza (a)							
Piemonte	80.8	86.2	96.0	Lazio	67.1	66.9	78.2
Liguria	89.1	89.4	95.1	Abruzzi e Molise	67.0	60.4	60.5
Lombardia	83.3	90.6	95.0	Campania (a)	70.0	59.8	69.7
Venezia Tridentina (a)	74.3	78.2	91.5	Puglie (a)	78.0	73.1	68.3
Veneto (a)	73.4	80.3	92.3	Lucania	58.1	52.4	53.7
Venezia Giulia e Zara	88.1	77.9	88.2	Calabrie	62.3	54.8	60.6
Emilia	74.4	79.0	95.8	Sicilia	70.3	57.5	73.6
Toscana	82.1	72.8	82.8	Sardegna	61.9	79.5	70.1
Marche (a)	62.5	53.3	72.7	Regno	75.0	74.9	88.5
Umbria (a)	62.4	76.1	91.6				
B) Paesi di destinazione							
Francia e Principato di Monaco	74.2	81.5	91.4	Brasile	58.3	53.6	73.3
Svizzera	94.1	97.6	98.6	Argentina	68.2	55.1	70.3
Altri Paesi continentali	82.2	86.5	90.3	Altri Paesi transoceanici	72.0	57.9	76.5
Stati Uniti d'America	71.7	58.4	57.9				

(a) Vedasi Cap. I, § III, della presente *Introduzione*.

La percentuale di espatriati isolatamente è andata aumentando, dal 1928 al 1930, nel Piemonte, Liguria, Lombardia, Venezia Tridentina, Veneto, Emilia, Umbria (oscillando fra il 62.4 % nell'Umbria, nel 1928, e il 96.0 % nel Piemonte, nel 1930), in particolar modo nella Venezia Tridentina, Veneto, Emilia ed Umbria.

La percentuale di espatriati isolatamente è costantemente inferiore a quella media del Regno, nei tre anni considerati, per le Marche, Lazio, Abruzzi e Molise, Campania, Lucania, Calabrie e Sicilia.

Esaminando la seconda parte del Prospetto XIII, nel quale è riportata la classificazione degli espatriati isolatamente secondo i principali Paesi di destinazione, si osserva come tali espatriati costituiscano la quasi totalità della massa espatriata in ogni singolo Paese. La percentuale di espatriati isolatamente nei Paesi continentali aumenta dal 1928 al 1930 segnatamente per la Francia (con il Principato di Monaco), in cui sale da 74.2 % a 94.4 %. Per quanto riguarda i Paesi transoceanici, gli espatriati isolatamente negli Stati Uniti d'America diminuiscono gradatamente fino al 1930; per il Brasile, l'Argentina e gli altri Paesi transoceanici, dopo la diminuzione verificatasi nel 1929 rispetto al 1928 (più sensibile per gli altri Paesi transoceanici), si ha un notevole aumento nel 1930.

g) *Presunta durata della permanenza all'Estero* (Prospetto XIV) (1). — Si richiama quanto è stato detto nella nota (1) a pag. 3* e cioè che la classificazione dell'emigrazione secondo la durata della permanenza all'Estero è fatta per presunzione in base al motivo dell'espatrio. Tale classificazione non dà, come è evidente, un indice sicuro circa la temporaneità o meno dell'emigrazione, potendo accadere che parte dell'emi-

PROSPETTO XIV. — Lavoratori espatriati, secondo i Compartimenti di provenienza, la destinazione e la presunta durata della permanenza all'Estero.

COMPARTIMENTI DI PROVENIENZA (a)	% degli espatriati temporanei per qualsiasi destinazione sul totale degli espatriati per qualsiasi destinazione.			% degli espatriati temporanei per Paesi continentali sul totale degli espatriati per Paesi continentali.			% degli espatriati temporanei per Paesi transoceanici sul totale degli espatriati per Paesi transoceanici.		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Piemonte	50.9	68.0	91.1	54.8	76.7	93.5	37.2	17.7	67.6
Liguria	47.7	43.2	87.2	47.6	51.3	91.7	48.2	18.9	57.9
Lombardia	70.0	84.4	91.6	74.1	88.9	93.4	37.1	19.5	67.0
Venezia Tridentina (a)	55.7	61.9	87.2	66.5	83.0	93.9	33.8	7.0	41.8
Veneto (a)	55.8	68.9	86.6	63.9	79.7	90.4	26.6	3.8	47.6
Venezia Giulia e Zara	70.3	51.9	71.2	51.3	72.2	93.3	73.1	45.8	29.0
Emilia	46.1	65.3	92.6	52.6	75.9	94.8	20.6	7.9	47.4
Toscana	54.9	60.1	71.7	64.8	74.7	79.3	24.6	4.2	17.8
Marche (a)	31.5	26.4	55.3	49.1	65.2	81.1	19.1	4.1	10.9
Umbria (a)	20.2	58.4	84.4	23.7	70.0	87.4	10.3	3.4	12.9
Lazio	20.5	28.8	47.4	30.0	58.9	76.6	8.7	3.3	5.3
Abruzzi e Molise	13.6	14.8	18.2	45.2	73.3	77.3	8.7	0.9	1.3
Campania (a)	17.9	11.0	33.4	49.4	51.6	82.1	11.6	4.4	13.5
Puglie (a)	16.4	11.4	14.0	45.0	55.7	59.3	8.4	2.6	0.7
Lucania	11.0	2.5	2.9	50.0	20.0	23.2	9.3	2.0	1.8
Calabrie	13.5	3.9	5.4	18.7	26.9	51.2	13.1	2.8	0.8
Sicilia	20.0	13.3	50.8	47.5	46.3	78.5	9.6	1.2	32.6
Sardegna	28.6	65.2	55.4	28.7	69.9	61.8	28.6	18.2	2.2
Regno	45.7	52.7	77.9	60.6	77.8	90.6	24.5	8.3	26.6

(1) La presunta durata della permanenza all'Estero è esaminata soltanto per gli espatriati per la prima volta, poiché le norme che disciplinano l'emigrazione, di cui al § I del Cap. I, non riguardano i riespatriati, sui quali esse non influiscono minimamente. I riespatriati nel triennio 1928-1930 non sono stati classificati secondo la presunta durata.

(a) Vedasi Cap. I, § III, della presente *Introduzione*.

grazione classificata come temporanea si tramuti, per circostanze varie, in emigrazione definitiva. Tuttavia, tenendo conto delle considerazioni fatte nei vari punti del presente paragrafo — dalle quali risulta che l'emigrazione è costituita prevalentemente da persone di sesso maschile, da adulti e da isolati — e delle considerazioni che seguiranno, si riesce ad avere un'idea abbastanza approssimativa della temporaneità dell'emigrazione.

Circa il 46 % dell'emigrazione complessiva avvenuta nel 1928 era costituita da emigrazione presunta temporanea. Il carattere della temporaneità si accentua nel 1929 (52.7 %) e diventa più sensibile nel 1930 (77.9 %).

Esaminando i vari Compartimenti, si rileva che l'emigrazione è prevalentemente temporanea nel Piemonte, Lombardia, Venezia Tridentina, Veneto, Venezia Giulia e Zara, Emilia (tranne che nel 1928), Toscana, Umbria (tranne che nel 1928), Sardegna (tranne che nel 1928). Nella Liguria, nelle Marche e nella Sicilia è prevalentemente temporanea solo nel 1930. Negli altri Compartimenti si ha emigrazione prevalentemente definitiva.

L'emigrazione presunta temporanea per Paesi continentali sul totale dell'emigrazione per gli stessi Paesi va aumentando dal 1928 al 1930: in quest'ultimo anno essa rappresenta circa il 91 %.

Nella Liguria, Marche, Umbria, Lazio, Abruzzi e Molise, Campania, Puglie e Sardegna è prevalente, nel 1928, l'emigrazione presunta definitiva per Paesi continentali su quella presunta temporanea; negli anni 1928 e 1929 i Compartimenti che danno prevalentemente emigrazione presunta definitiva per Paesi continentali sono le Calabrie e la Sicilia.

L'emigrazione per Paesi transoceanici è costituita essenzialmente da emigrazione presunta definitiva, in misura, nel 1928 e 1930, rispettivamente del 75.5 % e del 73.4 %: nel 1929 la quota è notevolmente maggiore (91.7 %).

Per quanto riguarda i Compartimenti, l'unico che nel 1928 dà prevalentemente emigrazione presunta temporanea per Paesi transoceanici è la Venezia Giulia e Zara; nel 1930 tale prevalenza si riscontra, invece, nel Piemonte, Liguria e Lombardia. Nel 1929 tutti i Compartimenti danno prevalentemente emigrazione presunta definitiva.

CAPITOLO III.

I RIMPATRIATI

§ I.

Andamento generale dei rimpatri

La media annua dei rimpatriati nel quinquennio 1926-1930 fu superiore a quella del quinquennio precedente, sia per i rimpatriati da Paesi continentali, sia per quelli da Paesi transoceanici (vedasi Prospetto XV).

Negli anni 1921, 1922, 1923, 1927 e 1928 il complesso dei rimpatriati si mantenne al di sotto della media annua del quinquennio 1921-1925, con un minimo nel 1922 (numero indice 77.3); nei restanti anni superò tale media con un massimo nel 1925 (numero indice 132.0).

PROSPETTO XV. — Rimpatriati, secondo la provenienza.

P E R I O D I	CIFRE ASSOLUTE			NUMERI INDICI (media 1921-1925 = 100)			% DEI CONTI- NENTALI SUL COMPLESSO
	CONTI- NENTALI	TRANS- OCEANICI	COMPLESSO	CONTI NENTALI	TRANS- OCEANICI	COMPLESSO	
1921-1925 (media annuale)	78.961	64.320	143.281	100.0	100.0	100.0	55.1
1926-1930 " " " " " "	82.547	65.980	148.527	104.5	102.6	103.7	55.6
1921	30.083	93.916	123.999	38.1	146.0	86.5	24.3
1922	55.641	55.145	110.786	70.5	85.7	77.3	50.2
1923	79.498	40.240	119.738	100.7	62.6	83.6	66.4
1924	107.421	65.390	172.811	136.0	101.7	120.6	62.2
1925	122.160	66.911	189.071	154.7	104.0	132.0	64.6
1926	106.097	71.520	177.617	134.4	111.2	124.0	59.7
1927	67.004	73.424	140.428	84.9	114.2	98.0	47.7
1928	49.001	62.760	111.761	62.1	97.6	78.0	43.8
1929	89.436	60.585	150.021	113.3	94.2	104.7	59.6
1930	101.196	61.613	162.809	128.2	95.8	113.6	62.2

§ II.

Provenienza dei rimpatriati

a) *Rimpatriati da Paesi continentali* (Prospetto XV). — Il contingente di rimpatriati da Paesi continentali nel 1921 è di poco superiore ad $\frac{1}{3}$ del contingente medio del quinquennio 1921-1925 (numero indice 38.1): in tale anno esso segna il minimo di tutto il decennio in esame. Nell'anno 1922 si inizia un'ascesa che si accentua sempre più negli anni successivi fino al 1925, nel quale anno si ha il massimo numero di rimpatriati (numero indice 154.7).

I rimpatriati da Paesi continentali a partire dal 1926 e fino al 1928 seguono un andamento decrescente e nel 1929 riprendono a salire raggiungendo nel 1930 il numero indice 128.2.

b) *Rimpatriati da Paesi transoceanici* (Prospetto XV). — L'andamento della curva dei rimpatriati da Paesi transoceanici ha anch'essa delle oscillazioni molto sensibili. Le medie dei due quinquenni 1921-1925 e 1926-1930 poco differiscono fra loro. Nel 1921 si ha il maggior numero dei rimpatriati nel decennio (numero indice 146.0), nei due anni successivi si ha una sensibile diminuzione (85.7 e 62.6), indi un aumento progressivo fino al 1927. Durante il triennio 1928-1930 si ha di nuovo una diminuzione e il numero indice oscilla fra 97.6 e 94.2.

c) Eccettuati gli anni 1921, 1927 e 1928, in cui sul totale dei rimpatriati predominano i provenienti da Paesi transoceanici (Prospetto XV), nei restanti anni del decennio avviene il contrario e i provenienti da Paesi continentali rappresentano sul totale quote variabili dal 50.2% nel 1922 al 66.4% nel 1923. Le medie quinquennali 1921-1925 e 1926-1930 danno contingenti di rimpatriati da Paesi continentali pressochè uguali, oscillanti intorno al 55%.

§ III.

Provenienza e destinazione dei rimpatriati

a) *Rimpatriati da qualsiasi provenienza* (Prospetto XVI). — Giova ripetere, anche a proposito dei rapporti percentuali dei rimpatriati, quanto fu detto a principio del paragrafo III del Capitolo II sugli espatriati. Questi rapporti non vogliono misurare l'intensità con la quale il complesso dei rimpatriati o i gruppi che lo costituiscono, distinti per età, professione e condizione, ecc., rappresentano nelle masse che già emigrarono, ma esclusivamente dei rapporti che possono far conoscere la composizione della massa dei rimpatriati sia nelle sue provenienze, sia nelle destinazioni, sia nelle caratteristiche individuali degli elementi che la compongono.

Le percentuali più alte di rimpatriati si dirigono nel Piemonte, nel Veneto e nella Lombardia. Percentuali minime sono date dai rimpatriati in Sardegna, Umbria, Venezia Giulia e Zara e Lucania.

La percentuale media annua dei rimpatriati durante il quinquennio 1926-1930 è minore di quella del quinquennio 1921-1925 nel Piemonte, Veneto, Marche, Umbria, Abruzzi e Molise e Campania, mentre è maggiore nella Liguria, Lombardia, Venezia Tridentina, Venezia Giulia e Zara, Emilia, Toscana, Lazio, Puglie, Lucania, Calabria e Sicilia; è rimasta invariata nella Sardegna.

PROSPETTO XVI. — Rimpatriati: da qualsiasi provenienza, secondo i Compartimenti di destinazione.

PERIODI	Cifre assolute																			% rimpatriati nel Regno																		
	PIEMONTE	LIGURIA (a)	LOMBARDIA (a)	VENEZIA TRIDENTINA (a)	VENETO (a)	VENEZIA GIULIA IZARA (a)	EMILIA (a)	TOSCANA (a)	MARCHE (a)	UMBRIA (a)	LAZIO (a)	ABRUZZI MOLISE (a)	CAMPANIA (a)	PUGLIE (a)	LUCANIA	CALABRIE	SICILIA	SARDEGNA	NON INDICATO	REGNO																		
1921-1925 (media annuale)	24.882	6.623	17.339	1.170	23.792	1.203	5.153	8.291	2.786	1.809	2.131	7.057	14.300	4.779	1.468	7.486	12.111	891	—	143.281																		
1925-1930 * * * * *	23.539	7.576	20.373	3.085	19.689	2.045	6.180	9.926	2.650	1.460	3.790	6.784	10.817	5.124	1.852	8.696	13.393	885	713	148.527																		
1921	14.321	4.918	10.024	653	7.808	1.940	3.380	4.959	3.922	1.238	3.646	11.529	19.036	6.635	1.798	9.500	17.323	1.309	—	123.999																		
1922	18.662	5.543	16.620	494	14.635	1.356	2.936	5.500	2.081	1.200	1.648	5.447	10.923	4.269	1.177	6.060	11.513	712	—	110.786																		
1923	24.233	5.441	18.386	807	23.400	840	4.060	6.713	1.497	1.383	1.332	4.459	9.615	3.329	1.019	5.449	7.099	676	—	119.738																		
1924	33.303	8.816	20.309	1.413	32.404	910	6.557	11.101	2.707	2.354	2.052	7.419	15.870	4.711	1.564	8.198	12.395	728	—	172.811																		
1925	33.891	8.423	21.357	2.484	40.713	993	8.833	13.183	3.721	2.871	1.978	6.373	16.044	4.949	1.781	8.222	12.224	1.031	—	189.071																		
1926	30.971	7.891	19.619	2.816	32.595	997	8.717	12.601	3.774	2.393	2.027	7.581	14.310	5.107	2.062	9.374	13.623	1.159	—	177.617																		
1927	21.768	5.824	16.405	2.331	17.352	1.065	5.668	9.275	2.687	1.225	3.203	8.323	12.513	5.238	2.123	10.052	14.464	912	—	140.428																		
1928	18.226	4.532	13.580	1.661	10.332	1.128	4.323	8.145	2.055	945	3.356	6.138	9.035	4.511	1.826	8.501	12.800	667	—	111.761																		
1929	23.671	9.311	24.230	2.826	18.191	2.114	5.317	10.045	2.488	1.360	4.952	5.787	9.082	5.170	1.650	7.621	13.067	778	2.361	150.021																		
1930	23.058	10.323	28.029	5.542	19.974	4.922	6.873	9.565	2.247	1.375	5.414	6.092	9.145	5.593	1.601	7.931	13.014	908	1.203	162.809																		
1921-1925	17.4	4.6	12.1	0.8	16.6	0.8	3.6	5.8	2.0	1.3	1.5	4.9	10.0	3.3	1.0	5.2	8.5	0.6	—	100.0																		
1926-1930	15.9	5.1	13.8	2.0	13.3	1.4	4.2	6.7	1.8	1.0	2.6	4.6	7.3	3.5	1.2	5.9	9.1	0.6	—	100.0																		
1921	11.5	4.0	8.1	0.5	6.3	1.6	2.7	4.0	3.2	1.0	2.9	9.3	15.4	5.3	1.4	7.7	14.0	1.1	—	100.0																		
1922	16.8	5.0	15.0	0.4	13.2	1.2	2.6	5.0	1.9	1.1	1.5	4.9	9.9	3.9	1.1	5.5	10.4	0.6	—	100.0																		
1923	20.2	4.5	15.4	0.7	19.5	0.7	3.4	5.6	1.2	1.2	1.1	3.7	8.0	2.8	0.9	4.6	5.9	0.6	—	100.0																		
1924	19.3	5.1	11.8	0.8	18.7	0.5	3.8	6.4	1.6	1.4	1.2	4.3	9.2	2.7	0.9	4.7	7.2	0.4	—	100.0																		
1925	17.9	4.5	11.3	1.3	21.5	0.5	4.7	7.0	2.0	1.5	1.0	3.4	8.5	2.6	0.9	4.4	6.5	0.5	—	100.0																		
1926	17.4	4.4	11.0	1.6	18.3	0.6	4.9	7.1	2.1	1.3	1.1	4.3	8.1	2.9	1.2	5.3	7.7	0.7	—	100.0																		
1927	15.5	4.1	11.7	1.7	12.4	0.8	4.0	6.6	1.9	0.9	2.3	5.9	3.9	3.7	1.5	7.2	10.3	0.6	—	100.0																		
1928	16.3	4.1	12.2	1.5	9.2	1.0	3.9	7.3	1.8	0.8	3.0	5.5	8.1	4.0	1.6	7.6	11.5	0.6	—	100.0																		
1929	16.0	6.3	16.4	1.9	12.3	1.4	3.6	6.8	1.7	0.9	3.4	3.9	6.2	3.5	1.1	5.2	8.9	0.5	—	100.0																		
1930	14.3	6.4	17.3	3.4	12.4	3.0	4.2	5.9	1.4	0.8	3.3	3.8	5.7	3.5	1.0	4.9	8.1	0.6	—	100.0																		

(a) Vedi Cap. I, § III, della presente Introduzione.

PROSPETTO XVII. — Rimpatriati da Paesi continentali, secondo i Compartimenti di destinazione.

PERIODI	PIEMONTE	LIIGURIA (a)	LOMBARDIA (a)	VEVEZIA TRIDENTINA (a)	VENETO (a)	VEVEZIA GIULIA E ZARA (a)	EMILIA (a)	TOSCANA (a)	MARCHE (a)	UMBRIA (a)	LAZIO (a)	ABRUZZI E MOLISE (a)	CAMPANIA (a)	PUGLIE (a)	LUCANIA	CALABRIE	SICILIA	SARDEGNA	NON INDICATO	REGNO
1921-1925 (media annuale)	20.975	3.118	14.860	839	20.921	849	3.934	6.139	895	1.396	289	612	1.538	762	68	376	828	552	—	78.961
1926-1930	18.864	5.131	17.470	2.495	15.264	1.349	4.756	7.320	982	1.142	1.307	656	1.375	909	68	575	1.664	585	679	82.547
1921	9.648	1.400	6.788	103	4.145	1.279	1.467	1.880	492	336	218	256	477	267	56	101	670	500	—	30.083
1922	15.322	2.390	14.618	222	12.567	1.179	1.709	3.589	282	808	113	228	847	465	49	158	608	427	—	55.641
1923	21.707	2.761	16.834	637	21.781	706	3.412	5.614	597	1.183	251	602	1.410	650	72	209	572	500	—	79.498
1924	29.565	4.499	18.076	1.130	29.462	571	5.501	9.120	1.149	2.059	405	746	2.294	808	64	467	975	530	—	107.421
1925	28.633	4.538	17.986	2.104	36.648	511	7.519	10.495	1.952	2.595	510	1.228	2.663	1.618	99	945	1.313	803	—	122.160
1926	25.731	4.550	16.068	2.254	27.620	383	7.085	9.799	1.704	1.990	594	1.401	2.397	1.089	119	1.170	1.233	910	—	106.097
1927	16.967	3.409	13.165	1.706	12.928	314	4.196	6.529	803	832	593	713	1.592	758	68	643	1.268	520	—	67.004
1928	13.603	2.064	11.214	1.179	6.723	501	3.091	5.785	474	656	769	264	677	554	34	308	749	356	—	49.001
1929	19.041	7.292	21.619	2.315	14.007	1.466	3.907	7.455	846	1.102	2.119	457	1.112	1.138	93	405	2.370	489	2.203	89.436
1930	18.970	8.342	25.285	5.019	15.042	4.079	5.498	7.032	832	1.129	2.461	448	1.098	1.007	58	348	2.701	651	1.190	101.196

Cifre assolute

% rimpatriati nel Regno da Paesi continentali

1921-1925	26.6	3.9	18.8	1.0	26.5	1.1	5.0	7.8	1.1	1.8	0.4	0.8	1.9	1.0	0.1	0.5	1.0	0.7	—	100.0
1926-1930	23.0	6.3	21.3	3.1	18.7	1.7	5.8	8.9	1.1	1.4	1.6	0.8	1.7	1.1	0.1	0.7	2.0	0.7	—	100.0
1921	32.1	4.7	22.6	0.3	13.8	4.3	4.9	6.2	1.6	1.1	0.7	0.8	1.6	0.9	0.2	0.3	2.2	1.7	—	100.0
1922	27.5	4.3	26.3	0.4	22.6	2.1	3.2	6.4	0.5	1.5	0.2	0.4	1.5	0.8	0.1	0.3	1.1	0.8	—	100.0
1923	27.3	3.5	21.2	0.8	27.4	0.9	4.3	7.1	0.7	1.5	0.3	0.7	1.8	0.8	0.1	0.3	0.7	0.6	—	100.0
1924	27.5	4.2	16.8	1.1	27.4	0.5	5.1	8.5	1.1	1.9	0.4	0.7	2.1	0.8	0.1	0.4	0.9	0.5	—	100.0
1925	23.4	3.7	14.7	1.7	30.0	0.4	6.2	8.6	1.6	2.1	0.4	1.0	2.2	1.3	0.1	0.8	1.1	0.7	—	100.0
1926	24.2	4.3	15.1	2.1	26.0	0.4	6.7	9.2	1.6	1.9	0.6	1.3	2.3	1.0	0.1	1.1	1.2	0.9	—	100.0
1927	25.3	5.1	19.6	2.5	19.3	0.5	6.3	9.7	1.2	1.2	0.9	1.1	2.4	1.1	0.1	1.0	1.9	0.8	—	100.0
1928	27.8	4.2	22.9	2.4	13.7	1.0	6.3	11.8	1.0	1.4	1.6	0.5	1.4	1.1	0.1	0.6	1.5	0.7	—	100.0
1929	21.8	8.4	24.8	2.6	16.0	1.7	4.5	8.5	1.0	1.3	2.4	0.5	1.3	1.3	0.1	0.5	2.7	0.6	—	100.0
1930	19.0	8.3	25.3	5.0	15.0	4.1	5.5	7.0	0.8	1.1	2.5	0.4	1.1	1.0	0.1	0.4	2.7	0.7	—	100.0

% rimpatriati in ciascun Compartimento da qualsiasi provenienza

1921-1925	84.3	47.0	85.7	71.7	87.9	70.3	76.3	74.1	32.1	77.2	14.0	8.7	10.8	15.9	4.6	5.0	6.8	62.0	—	55.1
1926-1930	80.1	67.7	85.8	82.2	77.5	66.0	77.0	73.7	35.2	78.2	34.5	9.7	12.7	17.7	4.0	6.0	12.4	66.1	95.2	55.6
1921	67.4	28.5	67.7	15.8	53.1	65.9	43.4	37.9	12.5	27.1	6.0	2.2	2.5	4.0	3.1	1.1	3.9	38.2	—	24.3
1922	82.1	43.1	88.0	44.9	85.9	86.9	60.3	65.3	13.6	67.3	6.9	4.2	7.7	10.9	4.2	2.6	5.3	60.0	—	50.2
1923	89.6	50.7	91.6	78.9	93.1	84.0	84.0	83.6	39.9	85.5	18.8	13.5	14.7	19.5	7.1	3.8	8.1	74.0	—	66.4
1924	88.8	51.0	89.0	80.0	90.9	62.7	83.9	82.2	42.4	87.5	19.7	10.1	14.5	17.2	4.1	5.7	7.9	72.8	—	62.2
1925	84.5	53.9	84.2	84.7	90.0	51.5	85.1	79.6	52.5	90.1	25.8	19.3	16.6	32.7	5.6	11.5	10.7	77.9	—	64.6
1926	83.1	57.7	81.9	80.0	84.7	38.4	81.3	77.8	45.2	83.2	29.3	18.5	16.8	21.3	5.8	12.5	9.1	78.5	—	59.7
1927	77.9	58.5	80.2	73.2	74.5	29.5	74.0	70.4	29.9	67.9	18.5	8.6	12.7	14.5	3.2	6.4	8.8	57.0	—	47.7
1928	74.6	45.5	82.6	71.0	65.1	44.4	71.5	71.0	23.1	69.4	22.9	4.3	7.5	12.3	1.9	3.6	5.9	53.4	—	43.8
1929	80.4	78.3	89.2	81.9	77.0	69.3	73.5	74.2	34.0	81.0	42.8	7.9	12.2	22.0	5.6	5.3	18.1	62.9	93.3	59.6
1930	82.3	80.8	90.2	90.6	75.3	82.9	80.0	73.5	37.0	82.1	45.5	7.4	12.0	18.0	3.6	4.4	20.8	71.7	98.9	62.2

(a) Vedasi Cap. I, § III, della presente *Introduzione*.

PROSPETTO XVIII. — Rimpatriati da Paesi transoceanici, secondo i Compartimenti di destinazione.

PERIODI	PIEMONTE	LIGURIA (a)	LOMBARDIA (a)	VENEZIA TRIDENTINA (a)	VENETO (a)	VENEZIA GIULIA E ZARA (a)	EMILIA (a)	TOSCANA (a)	MARCHE (a)	UMBRIA (a)	LAZIO (a)	ABRUZZO E MOLISE (a)	CAMPANIA (a)	PUGLIE (a)	LUCANIA	CALABRIE	SICILIA	SARDEGNA	NON INDICATO	REGNO
Cifre assolute																				
1921-1925 (media annuale) . . .	8.907	8.510	2.479	331	2.871	359	1.219	2.152	1.891	418	1.832	6.445	12.762	4.017	1.400	7.110	11.283	339	—	64.330
1926-1930	4.675	2.445	2.903	540	4.425	696	1.424	2.606	1.718	318	2.483	6.128	9.442	4.215	1.778	8.121	11.739	300	34	65.980
1921	4.673	3.518	3.236	550	3.663	661	1.913	3.079	3.430	902	3.428	11.393	18.559	6.368	1.742	9.399	16.653	309	—	93.916
1922	3.340	3.153	2.002	272	2.068	177	1.167	1.911	1.799	392	1.535	5.219	10.086	3.804	1.128	5.902	10.905	285	—	55.145
1923	2.526	2.680	1.552	170	1.619	134	648	1.099	900	200	1.081	3.857	8.205	2.679	947	5.240	6.527	176	—	40.240
1924	3.738	4.317	2.233	283	2.942	339	1.056	1.981	1.558	295	1.647	6.673	13.576	3.903	1.500	7.731	11.420	198	—	65.900
1925	5.258	3.885	3.371	380	4.065	482	1.314	2.688	1.769	276	1.468	5.145	13.381	3.331	1.682	7.277	10.011	228	—	66.911
1926	5.240	3.341	3.551	362	4.075	614	1.632	2.802	2.070	403	1.433	6.180	11.913	4.018	1.943	8.204	12.390	249	—	71.520
1927	4.801	2.415	3.240	625	4.424	751	1.472	2.746	1.884	393	2.610	7.610	10.921	4.480	2.055	9.409	13.196	392	—	73.424
1928	4.623	2.468	2.366	482	3.609	627	1.232	2.360	1.581	289	2.587	5.874	8.358	3.957	1.792	8.193	12.051	311	—	62.760
1929	4.680	2.019	2.611	511	4.184	648	1.410	2.590	1.642	258	2.833	5.330	7.970	4.032	1.557	7.216	10.697	289	158	60.585
1930	4.082	1.981	2.744	523	4.932	843	1.375	2.533	1.415	246	2.953	5.644	8.047	4.586	1.543	7.583	10.313	257	13	61.613

% rimpatriati nel Regno da Paesi transoceanici

1921-1925	6.1	5.5	3.9	0.5	4.5	0.6	1.9	3.3	2.9	0.6	2.9	10.0	79.8	6.2	2.2	11.1	17.5	0.5	—	100.0
1926-1930	7.1	3.7	4.4	0.8	6.7	1.1	2.2	3.9	2.6	0.5	3.8	9.3	14.3	6.4	2.7	12.3	17.8	0.4	—	100.0
1921	5.0	3.7	3.4	0.6	3.9	0.7	2.0	3.3	3.6	1.0	3.6	12.1	19.8	6.8	1.9	10.0	17.7	0.9	—	100.0
1922	6.1	5.7	3.6	0.5	3.7	0.3	2.1	3.5	3.3	0.7	2.8	9.5	18.3	6.9	2.0	10.7	19.8	0.5	—	100.0
1923	6.3	6.7	3.9	0.4	4.0	0.3	1.6	2.7	2.2	0.5	2.7	9.6	20.4	6.7	2.4	13.0	16.2	0.4	—	100.0
1924	5.7	6.6	3.4	0.4	4.5	0.5	1.6	3.0	2.4	0.5	2.5	10.2	20.8	6.0	2.3	11.8	17.5	0.3	—	100.0
1925	7.9	5.8	5.0	0.6	6.1	0.7	2.0	4.0	2.6	0.4	2.2	7.7	20.0	5.0	2.5	10.9	16.3	0.3	—	100.0
1926	7.3	4.7	5.0	0.8	6.9	0.9	2.3	3.9	2.9	0.6	2.0	8.6	16.7	5.6	2.7	11.5	17.3	0.3	—	100.0
1927	6.5	3.3	4.4	0.9	6.0	1.0	2.0	3.7	2.6	0.5	3.6	10.4	14.9	6.1	2.8	12.8	18.0	0.5	—	100.0
1928	7.4	3.9	3.8	0.8	5.7	1.0	2.0	3.8	2.5	0.5	4.1	9.4	13.3	6.3	2.8	13.0	19.2	0.5	—	100.0
1929	7.7	3.3	4.3	0.9	6.9	1.1	2.3	4.3	2.7	0.4	4.7	8.8	13.2	6.7	2.6	11.9	17.7	0.5	—	100.0
1930	6.6	3.2	4.5	0.9	8.0	1.4	2.2	4.1	2.3	0.4	4.8	9.2	13.1	7.4	2.5	12.3	16.7	0.4	—	100.0

% rimpatriati in ciascun Compartimento da qualsiasi provenienza

1921-1925	15.7	53.0	14.3	28.3	12.1	29.7	23.7	26.0	67.0	22.8	86.0	91.3	89.2	84.1	95.4	95.0	93.2	38.0	—	44.9
1926-1930	19.9	32.3	14.2	17.8	22.5	34.0	23.0	26.3	64.8	21.8	65.5	90.3	87.3	82.3	96.0	93.4	87.6	33.9	4.8	44.4
1921	32.6	71.5	32.3	34.2	46.9	34.1	56.6	62.1	87.5	72.9	94.0	97.8	97.5	96.0	96.9	98.9	96.1	61.8	—	75.7
1922	17.9	56.9	12.0	55.1	14.1	13.1	39.7	34.7	86.4	32.7	93.1	95.8	92.3	89.1	95.8	97.4	94.7	40.0	—	49.8
1923	10.4	49.3	8.4	21.1	6.9	16.0	16.4	60.1	14.5	81.2	86.5	85.3	80.5	92.9	96.2	91.9	26.0	—	—	33.6
1924	11.2	49.0	11.0	20.0	9.1	37.3	16.1	17.8	57.6	12.5	80.3	89.9	85.5	82.8	95.9	94.3	92.1	27.2	—	37.8
1925	15.5	46.1	15.8	15.3	10.0	48.5	14.9	20.4	47.5	9.6	74.2	80.7	83.4	67.3	94.4	88.5	89.3	22.1	—	35.4
1926	16.9	42.3	18.1	20.0	15.3	61.6	18.7	22.2	54.8	16.8	70.7	81.6	83.2	78.7	94.2	87.5	90.9	21.5	—	40.3
1927	22.1	41.5	19.8	26.8	25.5	70.5	26.0	29.6	70.1	32.1	81.5	91.4	87.3	85.5	96.8	93.6	91.2	43.0	—	52.3
1928	25.4	54.5	17.4	29.0	34.9	55.6	28.5	29.0	76.9	30.6	77.1	95.7	92.5	87.7	98.1	96.4	94.1	46.6	—	56.2
1929	19.6	21.7	10.8	18.1	23.0	30.7	26.5	25.8	66.0	19.0	57.2	92.1	87.8	78.0	94.4	94.7	81.9	37.1	6.7	40.4
1930	17.7	19.2	9.8	9.4	24.7	17.1	20.0	26.5	63.0	17.9	54.5	92.6	88.0	82.0	96.4	95.6	79.2	28.3	1.1	37.8

(a) Vedi Cap. I, § III, della presente *Introduzione*.

b) *Rimpatriati da Paesi continentali* (Prospetto XVII). — Le percentuali più alte di rimpatriati da Paesi continentali si hanno nel Piemonte, Lombardia e Veneto. Contingenti notevoli sono dati anche dai rimpatriati nella Liguria, Emilia e Toscana; minime le percentuali di rimpatriati negli altri Compartimenti.

I rimpatriati da Paesi continentali nel Piemonte, Liguria, Lombardia, Venezia Tridentina, Veneto, Venezia Giulia e Zara, Emilia, Toscana, Umbria e Sardegna, salvo eccezioni per qualche anno, costituiscono oltre il 50 % dei rimpatriati in complesso.

c) *Rimpatriati da Paesi transoceanici* (Prospetto XVIII). — I rimpatriati da Paesi transoceanici sono diretti in maggior numero nella Campania, Calabrie e Sicilia. Sono anche notevoli le percentuali dei rimpatriati da Paesi transoceanici diretti nel Piemonte, Liguria, Lombardia, Veneto, Toscana, Abruzzi e Molise e Puglie; minime quelle dei rimpatriati diretti nella Venezia Tridentina, Venezia Giulia e Zara, Umbria e Sardegna. I Compartimenti nei quali i rimpatriati da Paesi transoceanici superano il 50 % dei rimpatriati in complesso sono costituiti dalle Marche, Lazio, Abruzzi e Molise, Campania, Puglie, Lucania, Calabrie e Sicilia.

§ IV.

I Paesi di provenienza

a) *Rimpatriati da Paesi continentali* (Prospetto XIX). — Sul totale dei rimpatriati da Paesi continentali, le percentuali più alte sono date dai provenienti dalla Francia (con il Principato di Monaco), con cifre che oscillano fra il 52.7 % nel 1930 e l'84.6 % nel 1925. Nei due quinquenni 1921-1925 e 1926-1930 si ebbero in media, rispettivamente, il 78.8 % ed il 64.8 % di rimpatriati.

Anche le percentuali dei rimpatriati dalla Svizzera sono notevoli, specie dal 1927 in poi: la più bassa si ha nel 1922 e nel 1925 (6.7 %), la più alta nel 1930 (25.4 %). La media del quinquennio 1926-1930 rappresenta il 19.4 % dei rimpatriati da Paesi continentali, mentre nel quinquennio 1921-1925 essa rappresentava appena il 7.8 %.

Sono molto basse, rispetto a quelle ora indicate, le percentuali dei rimpatriati dalla Gran Bretagna ed Irlanda, Olanda, Belgio e Lussemburgo (fatta eccezione per l'anno 1922, in cui si ha una percentuale alquanto alta), Germania, Austria, Cecoslovacchia e Ungheria, Stati Balcanici, Egitto, Tunisia ed altri Paesi continentali.

b) *Rimpatriati da Paesi transoceanici* (Prospetto XIX). — I rimpatriati dagli Stati Uniti d'America e dall'Argentina costituiscono, presi insieme, oltre i $\frac{4}{5}$ del totale dei rimpatriati da Paesi transoceanici.

I rimpatriati dagli Stati Uniti d'America oscillano fra un minimo del 55.3 % (anno 1926) ed un massimo del 77.9 % (anno 1921); quelli dall'Argentina, invece, fra un minimo del 14.4 % (anno 1921) ed un massimo del 33.7 % (anno 1926).

Seguono, con cifre molto basse, il Brasile, l'Oceania, il Canada, l'Uruguay ed il Paraguay; minime sono le percentuali dei rimpatriati dall'America Centrale ed Antille, Colombia, Venezuela, Equatore, Perù, Bolivia e Cile e dagli altri Paesi transoceanici.

PROSPETTO XIX. — Rimpatriati, secondo i Paesi di provenienza.

PERIODI	PAESI CONTINENTALI											PAESI TRANSOCEANICI										
	GRAN BRETAGNA ED IRLANDA	OLANDA, BELGIO E LUSSEMBURGO	FRANCIA E PRINCIPATO DI MONACO	SVIZZERA	GERMANIA	AUSTRIA, CECOSLOVACCHIA ED UNGHIERA	STATI BALKANICI	EGITTO	TUNISIA	ALTRI PAESI	TOTALE	CANADA	STATI UNITI D'AMERICA	AMERICA CENTRALE ED ANTILLE	COLOMBIA, VENE- ZUELA, ECUADOR, PERU, BOLIVIA E CHILE	BRASILE	ARGENTINA	URUGUAY E PARAGUAY	OCEANIA	ALTRI PAESI	TOTALE	
Cifre assolute																						
1921-1925 (media annuale)	418	5.194	62.221	6.149	520	1.754	1.244	256	583	627	78.961	839	43.295	94	259	4.095	14.872	533	279	54	64.330	
1926-1930	1.337	2.328	53.456	16.005	977	2.438	2.042	851	1.356	1.757	82.547	685	38.907	145	530	3.417	20.010	804	1.357	125	65.980	
1921	209	303	20.069	4.727	230	1.838	1.620	114	491	482	30.083	2.477	73.116	57	249	3.928	13.553	520	—	16	93.916	
1922	350	9.753	36.096	3.738	538	2.228	1.447	434	669	388	55.641	535	36.886	57	159	3.940	13.165	388	—	15	55.145	
1923	540	6.207	63.396	5.374	365	1.401	1.101	149	409	556	79.498	272	24.359	54	157	3.328	11.152	460	353	95	40.240	
1924	540	4.929	88.243	8.671	439	1.663	1.179	299	671	787	107.421	495	42.746	107	339	4.652	16.040	604	328	79	65.390	
1925	424	4.780	103.299	8.237	1.026	1.639	871	283	677	924	122.160	415	39.367	195	392	4.618	20.451	692	713	68	66.911	
1926	961	3.759	85.123	11.363	536	1.269	802	284	1.010	970	106.097	241	39.524	169	450	4.324	24.111	831	1.121	149	71.520	
1927	1.649	1.723	46.296	12.745	456	1.266	730	230	920	989	67.004	641	43.787	193	479	3.683	22.608	872	1.077	84	73.424	
1928	1.373	1.208	31.845	10.876	380	775	967	328	468	781	49.001	494	37.376	137	618	3.187	18.634	797	1.428	89	62.760	
1929	1.562	2.337	50.666	19.355	1.512	3.501	3.110	1.400	1.600	4.393	89.436	672	36.371	98	523	2.693	17.890	744	1.461	133	60.585	
1930	1.118	2.612	53.349	25.688	2.000	5.380	4.603	2.013	2.783	1.650	101.196	776	37.478	127	581	3.197	16.809	776	1.699	170	61.613	
% rimpatriati da Paesi continentali																						
1921-1925	0.5	6.6	78.8	7.8	0.7	3.2	1.6	0.3	0.7	0.8	100.0	1.3	67.3	0.2	0.4	6.4	23.1	0.8	0.4	0.1	100.0	
1926-1930	1.6	2.8	64.8	19.4	1.2	3.0	2.5	1.0	1.6	2.1	100.0	1.0	59.0	0.2	0.8	5.2	30.3	1.2	2.1	0.2	100.0	
1921	0.7	1.0	66.7	15.7	0.8	6.1	5.4	0.4	1.6	1.6	100.0	2.6	77.8	0.1	0.3	4.2	14.4	0.6	—	..	100.0	
1922	0.6	17.5	64.9	6.7	1.0	4.0	2.6	0.8	1.2	0.7	100.0	1.0	66.9	0.1	0.3	7.1	23.9	0.7	—	..	100.0	
1923	0.7	7.8	79.7	6.8	0.4	1.8	1.4	0.2	0.5	0.7	100.0	0.7	60.5	0.1	0.4	8.3	27.7	1.2	0.9	0.2	100.0	
1924	0.5	4.6	82.1	8.1	0.4	1.6	1.1	0.3	0.6	0.7	100.0	0.8	65.4	0.2	0.5	7.1	24.5	0.9	0.5	0.1	100.0	
1925	0.4	3.9	84.6	6.7	0.8	1.3	0.7	0.2	0.6	0.8	100.0	0.6	58.8	0.3	0.6	6.9	30.6	1.0	1.1	0.1	100.0	
1926	0.9	3.5	80.2	10.7	0.5	1.2	0.8	0.3	1.0	0.9	100.0	1.2	55.3	0.2	0.6	6.0	33.7	1.2	1.6	0.2	100.0	
1927	2.4	2.6	69.1	19.0	0.7	1.9	1.1	0.3	1.4	1.5	100.0	0.9	59.6	0.3	0.6	5.0	30.8	1.2	1.5	0.1	100.0	
1928	2.8	2.4	65.0	22.2	0.8	1.6	2.0	0.7	0.9	1.6	100.0	0.8	59.5	0.2	1.0	5.1	29.7	1.3	2.3	0.1	100.0	
1929	1.7	2.6	56.7	21.6	1.7	3.9	3.5	1.6	1.8	4.9	100.0	1.1	60.0	0.2	0.9	4.5	29.5	1.2	2.4	0.2	100.0	
1930	1.1	2.6	52.7	25.4	2.0	5.3	4.5	2.0	2.8	1.6	100.0	1.3	60.8	0.2	0.9	5.2	27.3	1.3	2.7	0.3	100.0	
% rimpatriati da Paesi transoceanici																						
1921-1925	1.3	67.3	0.2	0.4	6.4	23.1	0.8	0.4	0.1	100.0												
1926-1930	1.0	59.0	0.2	0.8	5.2	30.3	1.2	2.1	0.2	100.0												
1921	2.6	77.8	0.1	0.3	4.2	14.4	0.6	—	..	100.0												
1922	1.0	66.9	0.1	0.3	7.1	23.9	0.7	—	..	100.0												
1923	0.7	60.5	0.1	0.4	8.3	27.7	1.2	0.9	0.2	100.0												
1924	0.8	65.4	0.2	0.5	7.1	24.5	0.9	0.5	0.1	100.0												
1925	0.6	58.8	0.3	0.6	6.9	30.6	1.0	1.1	0.1	100.0												
1926	1.2	55.3	0.2	0.6	6.0	33.7	1.2	1.6	0.2	100.0												
1927	0.9	59.6	0.3	0.6	5.0	30.8	1.2	1.5	0.1	100.0												
1928	0.8	59.5	0.2	1.0	5.1	29.7	1.3	2.3	0.1	100.0												
1929	1.1	60.0	0.2	0.9	4.5	29.5	1.2	2.4	0.2	100.0												
1930	1.3	60.8	0.2	0.9	5.2	27.3	1.3	2.7	0.3	100.0												

§ V.

Composizione qualitativa dei rimpatriati (1)

a) *Sesso* (Prospetto XX). — La composizione secondo il sesso della popolazione che rimpatria è rimasta pressochè invariata nel corso del triennio 1928-1930: da un minimo di 72.3% di maschi sul totale nel 1928 ad un massimo di 73.7% nel 1930.

Le percentuali dei maschi sul totale dei rimpatriati nei singoli Compartimenti sono costantemente inferiori alla media del Regno nel Piemonte, Liguria, Venezia Tridentina, Emilia, Umbria e Sardegna.

PROSPETTO XX. — Lavoratori rimpatriati da qualsiasi provenienza, secondo i Compartimenti di destinazione ed il sesso.

COMPARTIMENTI DI DESTINAZIONE (a)	% DEL COMPLESSO					
	MASCHI			FEMMINE		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Piemonte	57.5	63.2	64.9	42.5	36.8	35.1
Liguria	62.5	58.2	57.0	37.5	41.8	43.0
Lombardia	73.6	78.1	77.3	26.4	21.9	22.7
Venezia Tridentina (a)	62.3	69.4	69.5	37.7	30.6	30.5
Veneto (a)	72.6	77.3	77.7	27.4	22.7	22.3
Venezia Giulia e Zara	74.6	71.4	64.8	25.4	28.6	35.2
Emilia	65.1	67.1	67.9	34.9	32.9	32.1
Toscana	71.5	71.8	74.4	28.5	28.2	25.6
Marche (a)	75.5	73.6	71.8	24.5	26.4	28.2
Umbria (a)	52.9	57.0	60.5	47.1	43.0	39.5
Lazio	76.8	69.7	72.4	23.2	30.3	27.6
Abruzzo e Molise	89.3	88.7	88.8	10.7	11.3	11.2
Campania (a)	79.0	76.6	78.1	21.0	23.4	21.9
Puglie (a)	81.0	78.5	79.4	19.0	21.5	20.6
Lucania	88.7	86.2	84.7	11.3	13.8	15.3
Calabria	90.3	89.8	89.7	9.7	10.2	10.3
Sicilia	76.8	76.6	73.9	23.2	23.4	26.1
Sardegna	66.6	72.5	68.0	33.4	27.5	32.0
Regno (b)	72.3	73.4	73.7	27.7	26.6	26.3

(a) Vedasi Cap. I, § III, della presente *Introduzione*.

(b) Sono esclusi i rimpatriati di cui non era noto il Compartimento di destinazione.

(1) Vedasi la nota (1) alla pag. 24*.

Nelle note illustrative di questo paragrafo si omettono le indicazioni circa lo stato civile, in quanto i relativi dati sono scarsamente utilizzabili, per il fatto che le persone di stato civile ignoto costituiscono, negli anni 1929 e 1930, per i quali si posseggono i dati in parola, una percentuale molto alta del totale rispetto alla percentuale delle persone di stato civile noto. I dati, che non sono stati riportati nelle Tavole del volume, sono i seguenti:

STATO CIVILE	1929				1930			
	CONTINENTALI		TRANSOCEANICI		CONTINENTALI		TRANSOCEANICI	
	TOTALE	DI CUI M	TOTALE	DI CUI M	TOTALE	DI CUI M	TOTALE	DI CUI M
Celibi e Nubili	24.220	16.851	5.722	3.403	25.610	17.758	5.754	3.140
Coniugati	39.240	26.349	12.812	9.016	40.003	26.494	6.846	3.227
Vedovi	1.684	692	109	48	2.065	744	42	20
Ignoto	7.331	5.801	24.791	22.667	14.783	12.070	33.920	31.199
Totale	72.484	49.723	43.434	35.134	82.461	57.066	46.562	37.595

b) *Età* (Prospetto XXI). — Anche la composizione dei rimpatriati secondo l'età non ha subito, nel corso del triennio, variazioni apprezzabili: gli adulti (di età di 15 anni e più) oscillano, infatti, fra il 91.5 % ed il 92.9 % e di essi i $\frac{3}{4}$ appartengono al sesso maschile. In tutti i Compartimenti gli adulti rimpatriati costituiscono una percentuale molto alta dei rimpatriati di qualsiasi età. In alcuni di essi tale percentuale supera, generalmente, nei singoli anni, la media del Regno (Piemonte, Liguria, Lombardia, Venezia Tridentina, Venezia Giulia e Zara, Abruzzi e Molise, Lucania, Calabrie), nei rimanenti è inferiore.

PROSPETTO XXI. — **Lavoratori adulti rimpatriati da qualsiasi provenienza, secondo i Compartimenti di destinazione ed il sesso.**

COMPARTIMENTI DI DESTINAZIONE (a)	% DEGLI ADULTI SUL COMPLESSO			DI CUI MASCHI		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Piemonte	92.5	92.2	93.6	58.1	64.0	65.7
Liguria	91.3	95.5	95.8	63.5	58.5	57.3
Lombardia	95.0	96.1	96.1	75.1	79.2	78.5
Venezia Tridentina (a)	94.3	95.1	95.0	63.0	70.2	70.2
Veneto (a)	89.8	92.0	92.6	74.7	79.3	79.7
Venezia Giulia e Zara	94.0	94.9	95.5	76.1	72.3	65.6
Emilia	89.8	91.4	89.7	66.9	68.8	69.7
Toscana	89.9	92.6	92.8	73.7	73.4	75.9
Marche (a)	88.3	87.8	86.8	79.3	76.4	75.0
Umbria (a)	84.7	88.6	88.7	52.7	57.4	62.1
Lazio	91.0	88.7	90.5	78.6	72.0	74.5
Abruzzi e Molise	95.0	94.2	94.3	91.1	91.2	91.2
Campania (a)	89.7	90.1	90.7	81.9	79.2	80.9
Puglie (a)	90.9	90.2	89.0	83.7	80.9	82.4
Lucania	95.1	92.9	92.2	90.1	89.0	87.3
Calabrie	94.2	94.4	94.8	92.5	92.1	91.6
Stiglia	87.7	90.4	88.2	80.1	79.2	76.9
Sardegna	81.9	90.2	90.3	71.1	75.3	70.1
Regno (b)	91.5	92.8	92.9	74.2	75.1	75.3

(a) Vedasi Cap. I, § III, della presente *Introduzione*.

(b) Sono esclusi i rimpatriati di cui non era noto il Compartimento di destinazione.

c) *Professioni o condizioni e Compartimenti di destinazione* (Prospetto XXII). — La percentuale maggiore dei lavoratori rimpatriati è costituita dagli addetti alle industrie ed all'artigianato (dal 22.1 % nel 1928 al 29.8 % nel 1930) e dalle persone di condizione non professionale (circa il 20 % in media, nel triennio). Gli addetti a lavori non qualificati (manovali, braccianti, ecc.) si mantengono fra il 12.5 % ed il 15.0 % e gli addetti alle costruzioni edilizie, idrauliche e stradali oscillano fra l'11.0 % ed il 14.0 %. Gli addetti all'agricoltura e caccia sono notevolmente diminuiti negli anni 1929 e 1930 rispetto al 1928 (dal 20.9 % all'11.9 % nel 1930). Le percentuali minime riguardano gli appartenenti agli altri gruppi professionali (professionisti ed impiegati, personale di servizio e di fatica, altre professioni), le quali oscillano fra il 2.3 % ed il 5.1 %.

PROSPETTO XXII. — Lavoratori di 15 anni e più rimpatriati da qualsiasi provenienza,
secondo la professione o condizione ed i Compartimenti di destinazione.

% di ciascuna professione o condizione sul totale dei rimpatriati, di qualunque professione o condizione, in ciascun Compartimento.

CLASSE	CATEGORIA	PROFESSIONI O CONDIZIONI (1)																				
			PIEMONTE	LIGURIA	LOMBARDIA	VENEZIA TRIDENTINA (a)	VENETO (a)	VENEZIA GIULIA E ZARA	EMILIA	TOSCANA	MARCHE (a)	UMBRIA (a)	LAZIO	ABRUZZI E MOLISE	CAMPANIA (a)	PUGLIE (a)	LUCANIA	CALABRIE	SICILIA	SARDEGNA	REGNO (b)	
1	1	Agricoltura e caccia	1928	17.2	16.3	18.0	14.5	13.0	12.1	19.9	23.0	25.4	9.7	18.1	33.0	21.8	22.8	40.9	38.9	20.6	21.9	20.9
			1929	10.2	10.0	11.4	13.3	7.5	10.9	8.3	14.4	21.3	7.2	8.1	26.7	17.2	14.7	36.5	39.7	16.2	18.4	13.9
			1930	8.0	6.4	8.7	13.4	6.8	8.5	7.2	14.5	17.0	5.0	8.2	25.7	15.9	14.7	35.4	36.9	14.2	11.9	11.9
4	8 (parte)	Costruzioni edilizie, idrauliche e stradali	1928	12.3	4.0	28.2	11.8	22.3	12.5	6.1	2.6	6.0	5.5	3.5	3.4	6.1	3.2	3.8	3.6	4.8	11.0	
			1929	16.0	5.0	25.6	11.5	25.6	8.8	9.2	3.7	7.5	4.7	1.7	2.8	2.2	7.3	4.1	3.2	3.6	3.4	13.0
			1930	16.6	4.1	28.3	11.8	26.6	10.7	9.3	4.1	5.2	4.7	2.6	2.6	2.5	4.9	4.1	2.8	3.8	5.0	14.0
4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12 e 13	Industrie ed artigianato . . .	1928	20.5	21.8	14.8	23.3	23.3	21.4	26.0	23.7	21.5	17.5	24.0	25.5	25.9	26.3	21.3	24.4	23.9	21.9	22.1
			1929	27.8	25.7	28.4	31.0	31.5	29.7	35.3	39.4	24.9	28.5	24.6	24.5	26.6	25.9	28.1	21.6	29.2	33.1	28.9
			1930	28.6	24.9	28.0	34.8	32.0	27.5	36.9	37.2	27.2	35.3	29.0	27.7	30.2	28.6	24.1	24.2	30.2	37.1	29.8
4	8 (parte)	Manovali, braccianti, ecc. di qualsiasi industria	1928	7.6	8.2	10.4	10.6	15.6	11.3	12.6	19.8	21.2	23.9	22.2	25.2	18.4	19.0	16.2	19.1	21.1	18.7	15.0
			1929	3.8	3.6	6.5	5.5	13.8	7.3	8.8	10.7	17.6	17.8	24.5	34.3	23.8	23.1	15.2	23.1	22.8	14.8	12.7
			1930	4.3	3.9	7.0	4.5	12.3	5.8	9.7	14.5	18.8	14.0	21.4	32.0	22.6	23.6	15.8	22.1	21.8	12.8	12.5
9 10	2, 3 e 4 4	Professionisti ed impiegati . .	1928	1.9	3.2	3.2	2.1	1.8	4.9	2.8	2.3	1.8	1.0	6.3	0.6	2.5	1.2	1.3	1.0	3.0	1.7	2.3
			1929	4.8	10.5	7.0	3.2	2.0	7.9	7.7	4.3	2.7	1.9	9.1	0.6	4.0	1.9	1.7	0.9	2.4	1.6	4.6
			1930	5.0	13.3	7.6	5.1	2.1	10.1	6.4	3.7	2.9	3.0	11.4	0.9	4.5	2.8	1.3	1.1	2.3	2.6	5.1
6 7	1, 2, 3 e 4 1	Personale di servizio e di fatica	1928	6.7	8.5	9.1	14.3	2.3	7.1	4.2	3.9	0.9	2.2	3.9	1.0	2.2	1.2	0.6	1.0	1.7	1.5	4.5
			1929	7.5	10.0	4.8	10.5	1.5	5.4	4.1	3.5	1.7	2.4	5.7	1.5	2.5	1.6	1.5	1.3	1.8	2.4	4.3
			1930	6.2	7.7	4.0	6.6	1.6	5.8	3.2	3.1	1.4	1.2	3.9	1.2	1.8	1.4	2.0	1.0	1.7	3.9	3.5
2 3 5	1, 2 e 3 1, 2 e 3	Altre professioni (commercio, trasporti, ecc.)	1928	2.8	10.5	2.7	3.0	2.2	12.8	2.8	3.8	3.9	2.0	5.7	2.6	8.1	8.7	5.8	4.8	7.4	3.7	4.5
			1929	3.2	6.8	3.9	7.8	1.3	9.3	2.0	2.1	2.7	0.9	4.5	1.1	4.5	8.0	1.5	3.0	4.1	1.9	3.6
			1930	4.0	6.5	2.3	4.1	1.5	4.1	2.4	2.6	4.3	1.5	2.9	1.4	5.0	7.5	4.9	4.4	4.5	2.8	3.4
12	1 e 2	Condizioni non professionali (casalinghe, studenti, ecc.) .	1928	31.0	27.5	13.6	20.4	19.5	17.9	25.6	20.9	19.3	38.2	16.3	8.6	17.7	14.7	10.7	7.0	18.7	25.8	19.7
			1929	26.7	28.4	12.4	17.2	16.8	20.7	24.6	21.9	21.6	36.6	21.8	8.5	19.2	17.5	11.4	7.2	19.6	24.4	19.0
			1930	27.3	33.2	14.1	19.7	17.1	27.5	24.9	20.3	23.2	35.3	20.6	8.5	17.5	16.5	12.4	7.5	21.5	23.9	19.8

(1) Sono escluse le professioni o condizioni ignote. — (a) Vedasi Cap. I, § III, della presente *Introduzione*. — (b) Sono esclusi i rimpatriati di cui non era noto il Compartimento di destinazione.

b) *Età* (Prospetto XXI). — Anche la composizione dei rimpatriati secondo l'età non ha subito, nel corso del triennio, variazioni apprezzabili: gli adulti (di età di 15 anni e più) oscillano, infatti, fra il 91.5% ed il 92.9% e di essi i $\frac{3}{4}$ appartengono al sesso maschile. In tutti i Compartimenti gli adulti rimpatriati costituiscono una percentuale molto alta dei rimpatriati di qualsiasi età. In alcuni di essi tale percentuale supera, generalmente, nei singoli anni, la media del Regno (Piemonte, Liguria, Lombardia, Venezia Tridentina, Venezia Giulia e Zara, Abruzzi e Molise, Lucania, Calabrie), nei rimanenti è inferiore.

PROSPETTO XXI. — **Lavoratori adulti rimpatriati da qualsiasi provenienza, secondo i Compartimenti di destinazione ed il sesso.**

COMPARTIMENTI DI DESTINAZIONE (a)	% DEGLI ADULTI SUL COMPLESSO			DI CUI MASCHI		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Piemonte	92.5	92.2	93.6	58.1	64.0	65.7
Liguria	91.3	95.5	95.8	63.5	58.5	57.3
Lombardia	95.0	96.1	96.1	75.1	79.2	78.5
Venezia Tridentina (a)	94.3	95.1	95.0	63.0	70.2	70.2
Veneto (a)	89.8	92.0	92.6	74.7	79.3	79.7
Venezia Giulia e Zara	94.0	94.9	95.5	76.1	72.3	65.6
Emilia	89.8	91.4	89.7	66.9	68.8	69.7
Toscana	89.9	92.6	92.8	73.7	73.4	75.9
Marche (a)	88.3	87.8	86.8	79.3	76.4	75.0
Umbria (a)	84.7	88.6	88.7	52.7	57.4	62.1
Lazio	91.0	88.7	90.5	78.6	72.0	74.5
Abruzzi e Molise	95.0	94.2	94.3	91.1	91.2	91.2
Campania (a)	89.7	90.1	90.7	81.9	79.2	80.9
Puglie (a)	90.9	90.2	89.0	83.7	80.9	82.4
Lucania	95.1	92.9	92.2	90.1	89.0	87.3
Calabrie	94.2	91.4	94.8	92.5	92.1	91.6
Sicilia	87.7	90.4	88.2	80.1	79.2	76.9
Sardegna	81.9	90.2	90.3	71.1	75.3	70.1
Regno (b)	91.5	92.8	92.9	74.2	75.1	75.3

(a) Vedasi Cap. I, § III, della presente *Introduzione*.

(b) Sono esclusi i rimpatriati di cui non era noto il Compartimento di destinazione.

c) *Professioni o condizioni e Compartimenti di destinazione* (Prospetto XXII). — La percentuale maggiore dei lavoratori rimpatriati è costituita dagli addetti alle industrie ed all'artigianato (dal 22.1% nel 1928 al 29.8% nel 1930) e dalle persone di condizione non professionale (circa il 20% in media, nel triennio). Gli addetti a lavori non qualificati (manovali, braccianti, ecc.) si mantengono fra il 12.5% ed il 15.0% e gli addetti alle costruzioni edilizie, idrauliche e stradali oscillano fra l'11.0% ed il 14.0%. Gli addetti all'agricoltura e caccia sono notevolmente diminuiti negli anni 1929 e 1930 rispetto al 1928 (dal 20.9% all'11.9% nel 1930). Le percentuali minime riguardano gli appartenenti agli altri gruppi professionali (professionisti ed impiegati, personale di servizio e di fatica, altre professioni), le quali oscillano fra il 2.3% ed il 5.1%.

PROSPETTO XXII. — Lavoratori di 15 anni e più rimpatriati da qualsiasi provenienza,
secondo la professione o condizione ed i Compartimenti di destinazione.

% di ciascuna professione o condizione sul totale dei rimpatriati, di qualunque professione o condizione, in ciascun Compartimento.

CLASSE	CATEGORIA	PROFESSIONI O CONDIZIONI (1)		PIEMONTE	LIGURIA	LOMBARDIA	VENEZIA TRIDENTINA (a)	VENETO (a)	VENEZIA GIULIA E ZARA	EMILIA	TOSCANA	MARCHE (a)	UMBRIA (a)	LAZIO	ABRUZZI E MOLISE	CAMPANIA (a)	PUGLIE (a)	LUCANIA	CALABRIE	SICILIA	SARDEGNA	REGNO (b)
1	1	Agricoltura e caccia	1928	17.2	16.3	18.0	14.5	13.0	12.1	19.9	23.0	25.4	9.7	18.1	33.0	21.8	22.8	40.9	38.9	20.6	21.9	20.9
			1929	10.2	10.0	11.4	13.3	7.5	10.9	8.3	14.4	21.3	7.2	8.1	26.7	17.2	14.7	36.5	39.7	16.2	18.4	13.9
			1930	8.0	6.4	8.7	13.4	6.8	8.5	7.2	14.5	17.0	5.0	8.2	25.7	15.9	14.7	35.4	36.9	14.2	11.9	11.9
4	8 (parte)	Costruzioni edilizie, idrauliche e stradali	1928	12.3	4.0	28.2	11.8	22.3	12.5	6.1	2.6	6.0	5.5	3.5	3.5	3.4	6.1	3.2	3.8	3.6	4.8	11.0
			1929	16.0	5.0	25.6	11.5	25.6	8.8	9.2	3.7	7.5	4.7	1.7	2.8	2.2	7.3	4.1	3.2	3.6	3.4	13.0
			1930	16.6	4.1	28.3	11.8	26.6	10.7	9.3	4.1	5.2	4.7	2.6	2.6	2.5	4.9	4.1	2.8	3.8	5.0	14.0
4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12 e 13	Industrie ed artigianato . . .	1928	20.5	21.8	14.8	23.3	23.3	21.4	26.0	23.7	21.5	17.5	24.0	25.5	25.9	26.3	21.3	24.4	23.9	21.9	22.1
			1929	27.8	25.7	28.4	31.0	31.5	29.7	35.3	39.4	24.9	28.5	24.6	24.5	26.6	25.9	28.1	21.6	29.2	33.1	28.9
			1930	28.6	24.9	28.0	34.8	32.0	27.5	36.9	37.2	27.2	35.3	29.0	27.7	30.2	28.6	24.1	24.2	30.2	37.1	29.8
4	8 (parte)	Manovali, braccianti, ecc. di qualsiasi industria	1928	7.6	8.2	10.4	10.6	15.6	11.3	12.6	19.8	21.2	23.9	22.2	25.2	18.4	19.0	16.2	19.1	21.1	18.7	15.0
			1929	3.8	3.6	6.5	5.5	13.8	7.3	8.8	10.7	17.6	17.8	24.5	34.3	23.8	23.1	15.2	23.1	22.8	14.8	12.7
			1930	4.3	3.9	7.0	4.5	12.3	5.8	9.7	14.5	18.8	14.0	21.4	32.0	22.6	23.6	15.8	22.1	21.8	12.8	12.5
9 10	2, 3 e 4 4	Professionisti ed impiegati . .	1928	1.9	3.2	3.2	2.1	1.8	4.9	2.8	2.3	1.8	1.0	6.3	0.6	2.5	1.2	1.3	1.0	3.0	1.7	2.3
			1929	4.8	10.5	7.0	3.2	2.0	7.9	7.7	4.3	2.7	1.9	9.1	0.6	4.0	1.9	1.7	0.9	2.4	1.6	4.6
			1930	5.0	13.3	7.6	5.1	2.1	10.1	6.4	3.7	2.9	3.0	11.4	0.9	4.5	2.8	1.3	1.1	2.3	2.6	5.1
6 7	1, 2, 3 e 4 1	Personale di servizio e di fatica	1928	6.7	8.5	9.1	14.3	2.3	7.1	4.2	3.9	0.9	2.2	3.9	1.0	2.2	1.2	0.6	1.0	1.7	1.5	4.5
			1929	7.5	10.0	4.8	10.5	1.5	5.4	4.1	3.5	1.7	2.4	5.7	1.5	2.5	1.6	1.5	1.3	1.8	2.4	4.3
			1930	6.2	7.7	4.0	6.6	1.6	5.8	3.2	3.1	1.4	1.2	3.9	1.2	1.8	1.4	2.0	1.0	1.7	3.9	3.5
2 3 5	1, 2 e 3 1, 2 e 3	Altre professioni (commercio, trasporti, ecc.)	1928	2.8	10.5	2.7	3.0	2.2	12.8	2.8	3.8	3.9	2.0	5.7	2.6	8.1	8.7	5.8	4.8	7.4	3.7	4.5
			1929	3.2	6.8	3.9	7.8	1.3	9.3	2.0	2.1	2.7	0.9	4.5	1.1	4.5	8.0	1.5	3.0	4.1	1.9	3.6
			1930	4.0	6.5	2.3	4.1	1.5	4.1	2.4	2.6	4.3	1.5	2.9	1.4	5.0	7.5	4.9	4.4	4.5	2.8	3.4
12	1 e 2	Condizioni non professionali (casalinghe, studenti, ecc.) . .	1928	31.0	27.5	13.6	20.4	19.5	17.9	25.6	20.9	19.3	38.2	16.3	8.6	17.7	14.7	10.7	7.0	18.7	25.8	19.7
			1929	26.7	28.4	12.4	17.2	16.8	20.7	24.6	21.9	21.6	36.6	21.8	8.5	19.2	17.5	11.4	7.2	19.6	24.4	19.0
			1930	27.3	33.2	14.1	19.7	17.1	27.5	24.9	20.3	23.2	35.3	20.6	8.5	17.5	16.5	12.4	7.5	21.5	23.9	19.8

(1) Sono escluse le professioni o condizioni ignote. — (a) Vedasi Cap. I, § III, della presente *Introduzione*. — (b) Sono esclusi i rimpatriati di cui non era noto il Compartimento di destinazione.

Le percentuali di addetti alle industrie e all'artigianato superano, generalmente, il 20 % in tutti i Compartimenti, e nel 1929 e 1930, salvo rare eccezioni, sono superiori a quelle del 1928.

Le percentuali dei rimpatriati addetti alle costruzioni edilizie, idrauliche e stradali sono elevate nel Piemonte, Lombardia, Venezia Tridentina, Veneto e Venezia Giulia e Zara, oscillando fra un minimo di 8.8 % nella Venezia Giulia e Zara, nel 1929, e un massimo di 28.3 % nella Lombardia, nel 1930.

Gli addetti all'agricoltura e caccia rimpatriati sono molto più numerosi negli Abruzzi e Molise, nella Lucania e nelle Calabrie, in confronto a quelli degli altri Compartimenti, e le relative percentuali vanno da un minimo di 25.7 % negli Abruzzi e Molise, nel 1930, a un massimo di 40.9 % nella Lucania, nel 1928.

I manovali, braccianti, ecc. si hanno in quantità maggiore fra i rimpatriati nel Lazio, Abruzzi e Molise, Campania, Puglie, Calabrie e Sicilia.

Le percentuali più alte di professionisti ed impiegati rimpatriati spettano alla Liguria, Lombardia, Venezia Giulia e Zara, Emilia e Lazio, mentre quelle relative alle persone di servizio e di fatica sono più alte nel Piemonte, Liguria e Venezia Tridentina. Gli addetti alle altre professioni sono prevalenti fra i rimpatriati nella Liguria, nella Venezia Giulia e Zara e nelle Puglie.

Per quanto riguarda le persone di condizione non professionale, si notano percentuali relativamente basse, in confronto di quelle di altri Compartimenti, negli Abruzzi e Molise, Lucania, Calabrie. Le percentuali più alte si incontrano, anzitutto, fra i rimpatriati nell'Umbria, indi fra i rimpatriati nel Piemonte e nella Liguria.

d) *Professioni o condizioni e Paesi di provenienza.* — La composizione dei rimpatriati secondo la professione o condizione e secondo la provenienza (vedasi Prospetto XXIII) mostra che gli addetti all'agricoltura e caccia e i manovali, braccianti, ecc. pro-

PROSPETTO XXIII. — **Lavoratori di 15 anni e più rimpatriati, secondo la professione o condizione e la provenienza.**

% dei rimpatriati, di ciascuna professione o condizione, da Paesi continentali o transoceanici sul complesso.

CLASSE	CATEGORIA	PROFESSIONI O CONDIZIONI (1)	PAESI CONTINENTALI			PAESI TRANSOCEANICI		
			1928	1929	1930	1928	1929	1930
1	1	Agricoltura e caccia	35.6	33.1	32.3	64.4	66.9	67.7
4	8 (parte)	Costruzioni edilizie, idrauliche e stradali	81.4	86.9	88.7	18.6	13.1	11.3
4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12 e 13	Industrie ed artigianato	48.4	70.6	70.2	51.6	29.4	29.8
4	8 (parte)	Manovali, braccianti, ecc. di qualsiasi industria	34.7	31.7	35.4	65.3	68.3	64.6
9	2, 3 e 4	Professionisti ed impiegati	58.0	78.9	85.6	42.0	21.1	14.4
10	4							
6	1, 2, 3 e 4	Personale di servizio e di fatica . . .	85.4	81.6	82.8	14.6	18.4	17.2
7	1							
2	1	Altro professioni (commercio, trasporti, ecc.)	23.3	64.6	52.8	76.7	35.4	47.2
3	1, 2 e 3							
5	1, 2 e 3							
12	1 e 2	Condizioni non professionali (casalinghe, studenti, ecc.)	60.4	70.0	72.7	39.6	30.0	27.3

(1) Sono escluse le professioni o condizioni ignote.

vengono principalmente da Paesi transoceanici. Nell'anno 1928 gli addetti alle industrie ed all'artigianato e gli addetti alle altre professioni (commerci, trasporti, ecc.) provenienti da Paesi transoceanici hanno superato quelli provenienti da Paesi continentali.

Esaminando il Prospetto XXIV, nel quale è data la classificazione dei rimpatriati secondo la professione o condizione ed i principali Paesi di provenienza, si osserva che la composizione per professioni dei rimpatriati varia da Paese a Paese; così fra i rimpatriati dall'Argentina, dal Brasile e dagli altri Paesi transoceanici predominano gli addetti all'agricoltura e caccia; fra i provenienti dalla Svizzera gli addetti alle costruzioni edilizie, idrauliche e stradali; fra i rimpatriati, invece, dalla Francia (con il Principato di Monaco) e dagli altri Paesi continentali si hanno in maggior numero gli addetti alle industrie ed all'artigianato. I manovali, braccianti, ecc. prevalgono nei rimpatriati dall'Olanda, Belgio e Lussemburgo e dagli Stati Uniti d'America.

PROSPETTO XXIV. — Lavoratori di 15 anni e più rimpatriati, secondo la professione o condizione ed Paesi di provenienza.

% di ciascuna professione o condizione sul totale dei rimpatriati, di qualunque professione o condizione, da ciascun Paese o gruppo di Paesi.

CLASSE	CATEGORIA	PROFESSIONI O CONDIZIONI (1)	PAESI CONTINENTALI						PAESI TRANSOCEANICI				
			Olanda, Belgio e Lussemburgo	Francia e Principato di Monaco	Svizzera	Altri Paesi	TOTALE	Stati Uniti d'America	Brasile	Argentina	Altri Paesi	TOTALE	
1	1	Agricoltura e caccia	1928	2.4	17.5	12.6	5.4	14.7	14.3	26.1	42.7	37.9	27.1
			1929	1.6	8.6	6.3	4.1	7.2	6.6	26.9	45.1	35.5	25.0
			1930	1.2	7.0	4.6	4.6	5.9	6.0	26.2	42.9	36.1	22.9
4	8 (parte)	Costruzioni edilizie, idrauliche e stradali	1928	31.6	10.3	40.0	9.2	17.7	2.8	3.9	5.6	6.2	4.1
			1929	17.8	14.1	32.0	7.5	17.9	2.3	4.5	7.3	5.5	4.6
			1930	13.8	14.2	35.7	7.4	18.9	1.6	3.9	8.2	6.1	4.5
4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12 e 13	Industrie od artigianato	1928	21.0	23.1	13.5	27.1	21.2	28.1	19.3	17.5	15.4	23.0
			1929	23.3	32.4	31.7	34.9	32.3	28.6	22.8	17.3	18.8	23.1
			1930	29.9	33.8	29.8	30.7	32.1	31.8	27.1	17.3	22.1	25.5
4	8 (parte)	Manovali, braccianti, ecc. di qualsiasi industria	1928	25.0	10.7	10.4	4.8	10.4	28.3	6.3	12.1	10.8	19.9
			1929	33.0	6.3	5.7	1.7	6.3	37.8	6.5	9.6	14.9	23.3
			1930	27.4	7.0	6.6	2.3	6.7	37.4	3.9	8.4	13.0	22.9
9 10	2, 3 e 4 4	Professionisti ed impiegati	1928	2.8	1.2	2.7	11.6	2.7	1.3	4.6	2.0	4.6	2.0
			1929	3.9	4.2	5.0	14.6	5.8	1.4	9.0	2.7	6.5	2.7
			1930	5.1	4.8	5.6	16.1	6.8	1.0	4.6	2.4	6.2	2.1
6 7	1, 2, 3 e 4 1	Personale di servizio e di fatica	1928	3.0	5.2	11.1	14.8	7.6	1.7	1.4	0.9	1.0	1.3
			1929	2.2	5.3	5.9	7.0	5.6	2.6	2.4	1.7	1.6	2.2
			1930	2.2	4.0	4.7	6.3	4.5	2.0	1.2	1.7	0.7	1.8
2 3 5	1 1, 2 e 3 1, 2 e 3	Altre professioni (commercio, trasporti, ecc.)	1928	0.8	1.8	2.3	3.7	2.1	4.9	14.7	7.3	13.7	6.9
			1929	1.8	2.8	4.1	6.0	3.6	2.2	3.7	4.3	6.1	3.1
			1930	1.9	2.8	1.7	4.5	2.7	2.2	8.6	6.7	6.7	4.6
12	1 e 2	Condizioni non professionali (casalinghe, studenti, ecc.)	1928	13.4	30.2	7.1	23.4	23.6	18.3	23.7	11.9	10.4	15.7
			1929	16.4	26.3	9.0	24.2	21.3	18.5	24.2	12.0	11.1	15.7
			1930	18.5	26.4	11.3	28.1	22.4	18.0	24.5	12.4	9.1	15.7

(1) Sono escluse le professioni o condizioni ignote.

La percentuale maggiore di persone di condizione non professionale rimpatria dalla Francia (con il Principato di Monaco), altri Paesi continentali, Stati Uniti d'America e Brasile.

Si noti, inoltre, che la distribuzione percentuale di ciascuna professione o condizione secondo i vari Paesi di provenienza (Prospetto XXV), mostra che gli addetti all'agricoltura e caccia e gli addetti alle altre professioni (commercio, trasporti, ecc.) sono più numerosi fra i rimpatriati dalla Francia (con il Principato di Monaco) e dalla Argentina, mentre gli addetti alle costruzioni edilizie, idrauliche e stradali fra i rimpatriati dalla Svizzera e dall'Argentina. Gli addetti alle industrie ed all'artigianato, gli operai non qualificati (manovali, braccianti, ecc.), le persone di servizio e di fatica e le persone di condizione non professionale danno percentuali più alte fra i rimpatriati dalla Francia (con il Principato di Monaco) e dagli Stati Uniti d'America. I professionisti ed impiegati, invece, provengono principalmente dagli altri Paesi continentali e dall'Argentina.

PROSPETTO XXV. — **Lavoratori di 15 anni e più rimpatriati, secondo la professione o condizione ed i Paesi di provenienza.**

% rimpatriati, di ciascuna professione o condizione, da Paesi continentali o transoceanici.

CLASSE	CATEGORIA	PROFESSIONI O CONDIZIONI (1)	PAESI CONTINENTALI				PAESI TRANSOCEANICI				
			Olanda, Belgio e Lussemburgo	Francia e Principato di Monaco	Svizzera	Altri Paesi	Stati Uniti d'America	Brasile	Argentina	Altri Paesi	
1	1	Agricoltura e caccia	1928	0.4	75.6	20.2	3.8	26.6	5.7	58.8	8.9
			1929	0.7	69.5	22.1	7.7	12.5	5.7	72.1	9.7
			1930	0.6	66.3	20.9	12.2	13.1	6.9	67.7	12.3
4	8 (parte)	Costruzioni edilizie, idrauliche e stradali	1928	4.6	36.9	53.1	5.4	34.2	5.6	50.7	9.5
			1929	3.0	45.9	45.5	5.6	23.3	5.1	63.5	8.1
			1930	2.1	41.5	50.3	6.1	17.6	5.3	66.5	10.6
4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12 e 13	Industrie ed artigianato	1928	2.5	69.3	14.9	13.3	62.3	5.0	28.5	4.2
			1929	2.1	58.3	25.0	14.6	59.3	5.2	29.9	5.6
			1930	2.6	57.9	24.6	14.9	62.2	6.4	24.6	6.8
4	8 (parte)	Manovali, braccianti, ecc. di qualsiasi industria	1928	6.2	65.4	23.6	4.8	71.8	1.9	22.8	3.5
			1929	15.5	57.8	23.1	3.6	77.7	1.5	16.4	4.4
			1930	11.6	57.0	26.1	5.3	81.4	1.0	13.2	4.4
9 10	2, 3 e 4 4	Professionisti ed impiegati	1928	2.7	28.0	23.8	45.5	32.6	11.0	38.4	15.0
			1929	2.0	42.0	22.0	34.0	25.4	17.7	40.4	16.5
			1930	2.1	39.0	22.0	36.9	23.0	13.3	40.9	22.8
6 7	1, 2, 3 e 4 1	Personale di servizio e di fatica	1928	1.0	43.7	35.2	20.1	64.1	6.2	25.0	4.7
			1929	1.2	55.0	26.9	16.9	57.8	5.8	31.5	4.9
			1930	1.4	49.3	27.6	21.7	57.9	4.1	34.8	3.2
2 3 5	1 1, 2 e 3 1, 2 e 3	Altre professioni (commercio, trasporti, ecc.)	1928	1.0	54.1	26.3	18.6	35.6	12.6	39.2	12.6
			1929	1.4	45.5	30.6	22.5	31.4	5.7	50.7	12.2
			1930	2.0	55.7	16.5	25.8	24.3	11.4	52.9	11.4
12	1 e 2	Condizioni non professionali (casalinghe, studenti, ecc.)	1928	1.5	81.2	7.0	10.3	58.7	9.0	28.1	4.2
			1929	2.3	71.6	10.8	15.3	56.6	8.1	30.5	4.8
			1930	2.3	64.7	13.5	19.5	57.3	9.5	28.7	4.5

(1) Sono escluse le professioni o condizioni ignote.

e) *Aggruppamenti familiari* (Prospetto XXVI) (1). — I rimpatriati isolatamente sono stati, negli anni 1929 e 1930, circa l'83 % del totale. Le più alte quote si sono avute nei rimpatriati diretti nella Lombardia in entrambi gli anni (89.5 % e 90.4 % rispettivamente), le più basse nei rimpatriati diretti nelle Marche nell'anno 1929 (71.6 %) e nella Sicilia nell'anno 1930 (70.7 %).

PROSPETTO XXVI. — Lavoratori rimpatriati isolatamente o a gruppi familiari, secondo i Compartimenti di destinazione ed i Paesi di provenienza.

COMPARTIMENTI DI DESTINAZIONE E PAESI DI PROVENIENZA	% DEGLI ISOLATI SUL COMPLESSO		COMPARTIMENTI DI DESTINAZIONE E PAESI DI PROVENIENZA	% DEGLI ISOLATI SUL COMPLESSO	
	1929	1930		1929	1930
A) Compartimenti di destinazione (a)					
Piemonte	80.1	82.6	Lazio	75.7	79.2
Liguria	88.4	88.1	Abruzzi e Molise	86.7	86.8
Lombardia	89.5	90.4	Campania (a)	77.4	78.2
Venezia Tridentina (a)	87.4	88.3	Puglie (a)	79.1	75.5
Veneto (a)	83.4	84.4	Lucania	82.6	80.3
Venezia Giulia e Zara	87.3	89.1	Calabria	86.8	87.3
Emilia	78.3	78.0	Sicilia	74.9	70.7
Toscana	80.2	82.7	Sardegna	79.7	78.5
Marche (a)	71.6	71.3			
Umbria (a)	76.4	78.5	Regno (b)	82.6	83.3
B) Paesi di provenienza					
Francia e Principato di Monaco	85.0	86.9	Brasile	61.1	56.3
Svizzera	93.2	94.4	Argentina	79.6	79.2
Altri Paesi continentali	83.1	81.7	Altri Paesi transoceanici	80.4	81.3
Stati Uniti d'America	74.7	74.1			

(a) Vedasi Cap. I, § III, della presente *Introduzione*.

(b) Sono esclusi i rimpatriati di cui non era noto il Compartimento di destinazione.

(1) Manca, per il 1928, la classificazione secondo gli aggruppamenti familiari dei rimpatriati da Paesi continentali. La classificazione secondo gli aggruppamenti familiari dei rimpatriati da Paesi transoceanici, che non è stata riportata nelle Tavole, è la seguente:

Lavoratori rimpatriati isolatamente o a gruppi familiari da Paesi transoceanici, nell'anno 1928, secondo i Compartimenti di destinazione ed i Paesi di provenienza.

COMPARTIMENTI DI DESTINAZIONE E PAESI DI PROVENIENZA	ISOLATI	GRUPPI FAMILIARI				COMPARTIMENTI DI DESTINAZIONE E PAESI DI PROVENIENZA	ISOLATI	GRUPPI FAMILIARI			
		numero dei gruppi	numero dei componenti	composizione media per gruppo				numero dei gruppi	numero dei componenti	composizione media per gruppo	
A) Compartimenti di destinazione (a)											
Piemonte	2.803	561	1.592	2.8	Lazio	1.523	95	277	2.9		
Liguria	1.236	173	466	2.7	Abruzzi e Molise	3.817	178	507	2.8		
Lombardia	1.601	219	602	2.7	Campania (a)	4.850	453	1.387	3.1		
Venezia Tridentina (a)	337	34	92	2.7	Puglie (a)	2.475	200	615	3.1		
Veneto (a)	2.380	312	974	3.1	Lucania	1.208	72	197	2.7		
Venezia Giulia e Zara	517	27	80	3.0	Calabria	5.432	222	677	3.0		
Emilia	775	118	333	2.8	Sicilia	6.460	767	2.380	3.1		
Toscana	1.507	242	700	2.9	Sardegna	247	15	55	3.7		
Marche (a)	1.074	116	355	3.1							
Umbria (a)	157	21	63	3.0	Regno	38.399	3.825	11.352	3.0		
B) Paesi di provenienza											
Canada	165	22	78	3.5	Uruguay e Paraguay	619	55	156	2.8		
Stati Uniti d'America	19.313	2.013	5.907	2.9	Paesi d'America non determinati	—	—	—	—		
Messico	3	—	—	—	Oceania	1.164	41	120	2.9		
America Centrale ed Antille	109	8	26	3.3	Asia non Mediterranea	11	—	—	—		
Colombia, Venezuela, Equatore, Perù, Bolivia e Cile	384	71	229	3.2	Africa non Mediterranea	71	1	2	2.0		
Brasile	1.986	339	1.132	3.2	Altri Paesi transoceanici	—	—	—	—		
Argentina	14.574	1.255	3.702	2.9	Totale	38.399	3.825	11.352	3.0		

(a) Vedasi Cap. I, § III, della presente *Introduzione*.

Per quanto riguarda i Paesi di provenienza, la più alta percentuale di rimpatriati isolatamente è data dai provenienti dalla Svizzera (93.2 % nel 1929 e 94.4 % nel 1930), seguita dalla Francia (con il Principato di Monaco) (85.0 % nel 1929 e 86.9 % nel 1930). La più bassa percentuale è data dal Brasile (61.1 % nel 1929 e 56.3 % nel 1930).

f) *Presunta durata della permanenza nel Regno* (Prospetto XXVII). — Circa il 73 % dei rimpatriati in complesso nel 1929 dichiarò di soggiornare temporaneamente nel Regno; nel 1930 la percentuale di tali rimpatriati è lievemente inferiore a quella ora indicata (69 %).

La percentuale più alta di rimpatriati presunti temporanei è data, nel 1929, dagli Abruzzi e Molise, la più bassa dalla Toscana. Nel 1930, invece, la percentuale più alta è data dal Piemonte, la più bassa dalla Lombardia.

PROSPETTO XXVII. — **Lavoratori rimpatriati, secondo i Compartimenti di destinazione, la provenienza e la presunta durata della permanenza nel Regno.**

COMPARTIMENTI DI DESTINAZIONE (a)	% dei rimpatriati temporanei da qualsiasi provenienza sul totale dei rimpatriati da qualsiasi provenienza		% dei rimpatriati temporanei da Paesi continentali sul totale dei rimpatriati da Paesi continentali		% dei rimpatriati temporanei da Paesi transoceanici sul totale dei rimpatriati da Paesi transoceanici	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930
Piemonte	80.7	79.0	81.3	80.3	78.3	72.5
Liguria	78.6	73.2	81.5	74.9	66.4	66.2
Lombardia	58.6	60.9	56.6	60.2	75.8	67.8
Venezia Tridentina (a)	59.0	61.4	54.1	59.6	81.8	71.8
Veneto (a)	74.0	68.9	73.9	69.0	74.3	68.8
Venezia Giulia e Zara	65.3	66.2	65.3	67.2	65.2	63.7
Emilia	68.1	66.8	65.5	66.1	76.7	70.5
Toscana	57.3	61.8	50.8	58.8	77.7	71.3
Marche (a)	77.6	76.3	77.4	83.0	77.8	71.8
Umbria (a)	76.0	69.9	75.9	72.2	76.5	56.5
Lazio	79.9	68.1	77.6	69.6	82.0	66.8
Abruzzi e Molise	83.4	72.5	81.0	83.8	83.7	71.2
Campania (a)	78.2	68.8	79.2	72.1	78.0	68.2
Puglie (a)	80.2	69.8	75.8	71.5	81.7	69.4
Lucania	81.2	72.4	90.7	80.4	80.6	72.0
Calabria	78.4	70.7	72.1	65.9	78.7	71.0
Sicilia	75.7	66.5	59.1	72.0	80.2	64.7
Sardegna	79.8	75.5	81.2	81.6	77.7	60.0
Regno (b)	72.5	68.7	68.8	68.7	78.5	68.8

(a) Vedasi Cap. I, § III, della presente *Introduzione*.

(b) Sono esclusi i rimpatriati di cui non era noto il Compartimento di destinazione.

Esaminando la composizione dei rimpatriati da Paesi continentali e transoceanici secondo la presunta durata della permanenza nel Regno, si osserva che in ambedue le provenienze i rimpatriati presunti temporanei superano quelli rimpatriati definitivamente. Nei singoli Compartimenti di destinazione, i rimpatriati presunti temporanei da Paesi continentali oscillano, nell'anno 1929, da un minimo di 50.8 % (Toscana) ad un massimo di 90.7 % (Lucania); nell'anno 1930, da un minimo di 58.8 % (Toscana) ad un massimo di 83.8 % (Abruzzi e Molise). Invece, i rimpatriati presunti temporanei da Paesi transoceanici oscillano, nell'anno 1929, da un minimo di 65.2 % (Venezia Giulia e Zara) ad un massimo di 83.7 % (Abruzzi e Molise); nell'anno 1930, da un minimo di 56.5 % (Umbria) ad un massimo di 72.5 % (Piemonte).

CAPITOLO IV.

IL DEFICIT MIGRATORIO

Il *deficit* dei movimenti migratori, cioè la perdita che la popolazione subisce per effetto delle migrazioni dei lavoratori, può essere calcolato, sia sulla base dei dati di spoglio, sia sulla base dei dati corretti secondo il procedimento esposto nel § VII, Cap. I, dell'*Introduzione* al volume I: *Statistica delle migrazioni da e per l'Estero, anni 1926 e 1927, con confronti dal 1876 al 1925.*

Esaminando il *deficit* sia nelle cifre desunte dagli spogli, sia nelle cifre rettificata (Prospetto XXVIII), risulta che la media annua del quinquennio 1921-1925 è circa il doppio di quella del quinquennio successivo. Infatti, negli anni dal 1921 al 1925 si è avuta, in media, una perdita di circa 160.000 abitanti all'anno, che si è ridotta a circa 80.000 negli anni dal 1926 al 1930. La perdita minore di abitanti, in tutto il periodo, si ebbe nel 1928 con circa 40.000 abitanti e fu dovuta più alla notevole diminuzione degli espatriati che ad un aumento dei rimpatriati, chè, anzi, questi, in detto anno, raggiunsero il minimo di tutto il periodo.

PROSPETTO XXVIII. — Deficit migratorio.

PERIODI	DATI DI SPOGLIO			DATI CORRETTI		
	Espatriati	Rimpatriati	Deficit	Espatriati	Rimpatriati	Deficit
Cifre assolute						
1921-1925 (media annuale)	303.264	143.281	159.983	325.625	171.785	153.840
1926-1930	227.413	148.527	78.886	247.072	167.549	79.523
1921	201.291	123.999	77.292	283.219	156.213	127.006
1922	281.270	110.786	170.484	284.083	141.344	142.739
1923	389.957	119.738	270.219	391.466	151.187	240.279
1924	364.370	172.811	191.559	376.849	199.760	177.089
1925	279.431	189.071	90.360	292.509	210.421	82.088
1926	262.396	177.617	84.779	269.156	196.401	72.695
1927	218.934	140.428	78.506	232.438	156.897	75.541
1928	161.874	111.761	50.113	184.222	144.876	39.346
1929	174.602	150.021	24.581	202.764	146.374	56.390
1930	319.258	162.809	156.449	346.781	193.137	153.644
Numeri indici (media 1921-1925 = 100)						
1921-1925	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
1926-1930	75.0	103.7	49.3	75.9	97.5	51.7
1921	66.3	86.5	48.3	87.0	90.9	32.6
1922	92.7	77.3	106.4	87.2	82.3	92.8
1923	128.5	83.6	168.7	120.2	88.0	156.2
1924	120.2	120.6	119.8	115.7	116.3	115.1
1925	92.3	132.0	56.8	89.8	122.5	53.4
1926	86.5	124.0	53.0	82.7	114.4	47.3
1927	72.2	98.0	49.1	71.4	91.3	49.1
1928	53.4	78.0	31.3	56.6	84.3	25.6
1929	57.5	104.7	15.4	62.3	85.2	36.7
1930	105.3	113.6	97.8	106.5	112.4	99.9

Mettendo in confronto il numero dei rimpatriati e quello degli espatriati in ciascun anno, quali risultano dai dati corretti del Prospetto precedente, si hanno i risultati seguenti, riportati a 100. I rapporti vogliono mettere in evidenza solo il variare

della frequenza dei rimpatri in confronto degli espatri nei singoli anni, e, naturalmente, non possono dare indicazioni sulle ragioni che determinano tali variazioni, quali potrebbero essere la restrizione alle correnti emigratorie, l'esuberanza della mano d'opera nei Paesi di emigrazione, ecc.

Periodi	%	Periodi	%
1921-1925	52.8	1925	71.9
1926-1930	67.8	1926	73.0
1921	55.2	1927	67.5
1922	49.8	1928	78.6
1923	38.6	1929	72.2
1924	53.0	1930	55.7

Per gli anni 1929 e 1930, il *deficit* migratorio può essere calcolato, oltre che sui lavoratori — come è stato fatto in passato — anche sul complesso dei lavoratori e dei non lavoratori. Tale *deficit* risulta dai seguenti dati di spoglio:

Anni	Espatriati	Rimpatriati	Deficit
1929	276.059	263.787	— 12.272
1930	458.297	265.225	— 193.072

Il forte aumento verificatosi nel 1930 non dipende da una diminuzione del numero dei rimpatriati, che, nel 1930, fu superiore a quello del 1929, ma dal numero molto rilevante di lavoratori espatriati calcolati in base ai passaporti rilasciati e che furono, specie nei mesi di settembre, ottobre e novembre, in numero molto superiore a quello dei passaporti rilasciati negli altri mesi e nei corrispondenti mesi dell'anno 1929, per le ragioni indicate a pag. 15*.

TAVOLE

AVVERTENZA GENERALE. — Per il confronto con i dati antecedenti al 1928, vedasi Cap. I, § V, dell'Introduzione.

PARTE I

ESPATRIATI E RIESPATRIATI

LAVORATORI

TAV. I-A — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA ED I PAESI CONTINENTALI DI DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	U. R. S. S.			POLONIA			SVEZIA, NOR- VEGIA E DANIMARCA			GRAN BRETA- GNA ED IRLANDA			OLANDA			BELGIO				
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930		
Alessandria	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	8	4	4	10	7	5	10	6	11
Aosta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	9	7	—	—	—	12	5	11
Cuneo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	2	—	3	—	7	18	12
Novara (a)	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	16	7	13	—	1	2	13	17	151
Torino	—	1	1	1	—	—	—	—	2	2	—	6	8	4	18	6	6	18	15	68
Vercelli (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	14	5	25	—	11	—	6	5	30
Piemonte	—	1	1	2	1	—	—	—	3	4	66	34	55	28	28	13	66	66	283	
Genova	—	—	—	1	—	1	—	2	2	1	35	42	29	7	6	3	19	12	20	
Imperia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	7	—	2	—	—	1	1	
La Spezia	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	12	6	7	—	2	—	2	—	6	
Savona	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	6	1	4	2	—	7	6	2	4	
Liguria	1	—	—	1	1	1	3	3	1	56	50	47	9	8	12	27	15	31		
Bergamo	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	4	5	2	—	1	3	48	1 322	252	
Brescia	1	—	1	1	—	1	—	—	—	—	3	2	5	1	1	2	77	62	112	
Como	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	10	41	1	3	—	4	6	51	
Cremona	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4	1	2	1	—	1	5	16	
Mantova	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	2	—	—	2	1	5	2	17	34	
Milano	—	3	2	2	2	5	4	2	1	22	36	30	19	47	16	34	41	72		
Pavia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	10	12	21	
Sondrio	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	4	—	8	
Varese	2	1	2	—	1	—	1	—	—	—	2	—	2	1	7	1	6	21	32	
Lombardia	4	4	5	5	3	7	5	2	1	52	60	84	26	61	27	186	1 486	598		
Bolzano	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	1	1	2	—	—	3	—	1	10	
Trento (a)	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	4	8	49	2	1	7	136	714	1 242	
Venezia Trident. (a)	—	—	1	—	2	3	—	—	—	5	9	51	2	1	10	136	715	1 252		
Belluno	—	—	—	2	8	37	—	—	—	—	—	2	21	12	14	377	366	238		
Padova	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	1	2	6	8	82	415	425		
Rovigo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	11	12	14		
Treviso	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	2	—	1	4	1	290	790	547		
Udine	—	—	—	6	4	4	4	3	10	42	33	82	231	263	314	1 282	2 743	1 369		
Venezia	—	—	—	—	1	1	2	—	—	1	2	17	17	39	20	31	61	159		
Verona	1	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	2	5	3	3	98	454	297		
Vicenza (a)	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1	11	12	1 608	205	1 401	3 498		
Veneto (a)	1	—	—	12	10	43	6	5	11	44	38	105	288	340	1 968	2 376	6 242	6 547		
Fiume (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	16	
Gorizia	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	6	24	21	18	385	219	
Pola (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27	—	3	23		
Trieste	—	—	—	—	5	2	—	—	—	—	3	2	—	2	2	—	23	98		
Zara	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Venezia G. e Zara	—	—	—	5	2	—	2	—	—	3	2	6	26	52	18	411	357			
Bologna (a)	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	3	3	1	2	3	34	97	344		
Ferrara (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	1	1	1	2	13		
Forlì	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	1	1	61	95	127		
Modena (a)	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	4	6	—	1	2	7	13	25		
Parma	—	—	—	—	—	—	—	1	1	90	45	269	3	—	2	8	6	115		
Piacenza	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39	39	58	—	1	1	8	2	9		
Ravenna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	2	1	3	1	53		
Reggio nell'Emilia.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	1	—	6	62	123		
Emilia	—	—	—	1	—	—	3	1	133	95	345	6	8	11	128	278	809			
Arezzo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	91	7	163		
Firenze	—	—	—	—	1	1	—	—	—	19	3	6	1	3	—	6	3	4		
Grosseto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	10	43	1		
Livorno	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	2	—	2	—	18	6	4		
Lucca (a)	1	—	—	1	14	3	4	15	45	63	26	25	43	40	30	40	60			
Massa e Carrara	—	—	—	—	—	—	—	—	23	25	48	—	—	—	2	5	27			
Pisa	3	—	—	1	—	—	—	—	—	2	1	—	—	1	—	—	4			
Pistoia (a)	—	—	—	—	—	—	—	1	7	10	19	—	6	4	7	10	7	4		
Siena	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1		
Toscana	4	—	—	1	1	15	4	5	16	98	105	102	34	52	47	168	111	268		

a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue TAV. I-A — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA ED I PAESI CONTINENTALI DI DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	U. R. S. S.			POLONIA			SVEZIA, NOR- VEGIA E DANIMARCA			GRAN BRETA- GNA ED IRLANDA			OLANDA			BELGIO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	2	—	—	—	55	6	33
Ascoli Piceno	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Macerata (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	2	3	
Pesaro e Urbino	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	1	240	238	91
Marche (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	3	2	1	1	296	246	128
Perugia (a)	—	—	—	—	1	1	—	—	—	5	—	—	—	—	—	21	35	187
Terni	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	5	—	—	1
Umbria (a)	—	—	—	—	1	1	—	—	—	6	1	—	—	—	5	21	35	188
Frosinone	—	—	—	—	—	—	19	33	10	134	97	66	—	—	—	36	25	124
Rieti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—
Roma (a)	—	—	—	—	—	—	—	1	1	4	9	27	1	3	4	12	5	15
Viterbo (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	4	—	—	—
Lazio	—	—	—	—	—	—	19	34	11	139	107	93	1	3	5	52	30	139
Aquila degli Abruz.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	6	4	4
Campobasso	—	—	—	1	—	—	—	—	—	6	9	14	—	—	—	17	3	20
Chieti (a)	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	1	—	—	3	—	—	6
Pescara (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—
Teramo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2
Abruzzi e Molise	—	—	—	1	—	2	—	1	—	6	10	15	—	2	2	28	7	32
Avellino (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	—	—	—	—	2	—	—
Benevento	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	1
Napoli (a)	—	—	—	1	4	2	—	—	—	16	16	15	3	—	4	19	25	73
Salerno (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	12	8	—	—	1	—	—	—
Campania (a)	—	—	—	1	4	2	—	—	—	40	29	23	3	—	4	22	21	74
Bari	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	2	2	4	1	2	1
Brindisi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Foggia (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Lecce	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	1	13
Taranto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Puglie (a)	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2	1	2	2	5	2	3	14
Matera	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Potenza	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lucania	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Catanzaro	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	3	—
Cosenza	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1
Reggio di Calabria.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	11	1	44	
Calabria	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	18	4	45	
Agrigento	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Caltanissetta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4	—	—	—	—	—	1	6
Catania	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	10	—	—	10	2	5	16
Enna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—
Messina	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	—	—	—	—	2	—	2
Palermo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	1	—	1	2	2	2	1
Ragusa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Siracusa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	1	—	3	4
Trapani	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Sicilia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	8	11	—	1	13	9	11	33
Cagliari	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	14	13	7
Nuoro	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	8	—
Sassari	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	4	1	—	—
Sardegna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	1	—	20	22	7
REGNO	10	5	7	23	29	76	37	59	47	663	556	938	406	533	2 175	3 573	9 709	10 805

Segue Tav. I-A — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA ED I PAESI CONTINENTALI DI DESTINAZIONE.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	LUSSEMBURGO			FRANCIA E PRINCIPATO DI MONACO			SVIZZERA			GERMANIA			AUSTRIA			CECOSLOVACCHIA		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
	Alessandria	—	—	1	770	262	1 828	38	24	33	6	2	1	—	—	7	—	—
Aosta	2	—	—	1 339	855	4 225	53	58	120	2	—	3	3	1	—	—	—	—
Cuneo	—	—	—	2 410	5 755	10 831	17	13	10	2	—	2	4	16	—	—	—	—
Novara (a)	57	—	4	1 920	1 311	3 670	1 387	1 262	1 997	10	4	5	6	—	2	—	—	—
Torino	5	1	1	2 131	1 486	7 995	48	61	97	9	12	22	1	—	1	—	—	—
Vercelli (a)	2	1	1	1 247	547	2 772	244	189	350	6	1	450	—	—	5	2	1	—
Piemonte	66	2	7	9 817	10 216	31 321	1 787	1 607	2 607	35	19	503	14	17	15	2	1	—
Genova	3	—	—	509	316	1 198	103	71	44	39	15	23	5	3	1	1	—	2
Imperia	—	—	—	895	716	2 500	14	18	12	4	3	21	—	—	1	—	—	—
La Spezia	—	—	—	190	96	792	7	5	13	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Savona	—	—	2	306	150	1 796	5	6	10	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Liguria	3	—	2	1 900	1 278	6 286	129	100	79	43	18	48	5	3	2	1	—	2
Bergamo	65	5	14	4 180	6 200	9 365	2 512	3 165	4 044	10	3	2	5	—	—	1	—	—
Brescia	7	5	3	532	406	4 024	366	734	935	4	1	5	5	—	2	—	—	—
Como	63	10	12	392	433	2 070	1 638	2 007	3 036	5	4	24	—	1	1	—	—	—
Cremona	5	2	—	149	96	737	66	44	68	4	—	1	1	—	—	—	—	—
Mantova	1	—	11	178	99	1 846	28	23	42	1	2	8	1	—	2	—	—	—
Milano	22	7	3	435	444	1 490	406	336	491	51	57	51	15	14	19	2	3	4
Pavia	—	—	4	147	44	560	54	36	35	—	2	1	—	—	—	—	—	—
Sondrio	—	—	—	128	108	802	2 204	1 882	3 903	—	—	2	—	—	1	—	—	—
Varese	236	50	167	1 566	1 265	4 379	1 316	1 340	1 281	10	5	7	5	—	2	3	—	2
Lombardia	399	79	214	7 707	9 095	25 273	8 590	9 567	13 835	85	74	101	32	15	27	6	3	6
Bolzano	—	—	1	7	4	61	342	221	345	21	6	12	58	52	60	—	2	2
Trento (a)	9	3	16	624	524	4 810	217	362	575	53	27	133	123	63	133	9	—	13
Venezia Trident. (a)	9	3	17	631	528	4 871	559	583	920	74	33	145	181	115	193	9	2	15
Belluno	66	19	29	1 667	1 695	3 721	1 934	2 123	3 420	63	78	59	73	53	52	16	31	13
Padova	15	9	21	911	797	4 969	76	66	227	17	10	162	7	—	3	—	—	1
Rovigo	4	3	—	143	244	1 412	8	8	9	7	3	10	—	—	—	—	—	—
Treviso	9	13	23	1 672	1 434	5 882	263	293	539	10	4	23	3	4	—	1	—	—
Udine	627	221	155	6 642	7 572	21 438	856	1 270	1 514	265	186	186	198	172	192	87	35	38
Venezia	15	15	22	311	211	4 561	23	19	80	18	18	63	4	1	14	2	2	2
Verona	61	21	30	633	485	3 841	113	136	220	15	7	44	4	1	1	—	1	1
Vicenza (a)	48	19	311	1 599	2 198	2 769	492	485	1 112	14	6	38	6	1	4	—	—	—
Veneto (a)	845	320	591	13 578	14 636	48 593	3 765	4 400	7 121	409	312	585	295	232	266	107	69	56
Fiume (a)	—	2	1	4	5	127	—	—	5	2	1	1	3	—	6	3	1	1
Gorizia	19	7	5	145	136	1 598	106	119	178	4	5	4	8	17	5	2	7	3
Pola (a)	10	2	1	35	20	1 239	1	4	11	3	—	5	6	2	3	2	1	—
Trieste	—	—	—	32	28	1 437	4	10	13	3	3	8	12	18	8	7	3	2
Zara	—	—	—	—	—	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Venezia G. e Zara	29	11	7	216	189	4 436	111	133	207	12	9	18	29	37	69	14	12	6
Bologna (a)	4	1	2	743	906	4 222	56	96	160	8	1	9	1	—	1	—	1	1
Ferrara (a)	2	—	2	69	243	1 856	3	8	10	—	—	5	—	—	1	—	—	—
Forlì	8	2	7	462	330	1 958	66	106	248	—	2	1	—	—	2	—	—	2
Modena (a)	—	1	2	491	729	4 578	14	15	99	1	4	2	1	—	—	—	—	—
Parma	—	4	—	1 003	776	4 750	46	37	103	3	1	11	—	—	2	—	—	—
Piacenza	—	2	1	782	417	2 433	23	16	18	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Ravenna	1	1	—	63	51	962	24	10	16	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Reggio nell'Emilia.	21	—	—	342	322	3 987	38	60	95	1	—	1	—	—	2	1	—	—
Emilia	36	11	14	3 955	3 774	24 746	270	348	749	13	8	33	2	—	8	1	1	3
Arezzo	2	—	—	416	343	2 401	4	4	11	3	1	3	—	—	—	—	1	1
Firenze	1	—	—	839	986	1 054	46	26	73	10	4	3	3	1	—	1	—	—
Grosseto	—	—	—	68	11	44	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Livorno	1	1	—	129	73	155	4	1	3	6	1	—	—	—	—	—	—	—
Luca (a)	1	1	1	718	792	972	16	21	29	7	7	21	—	2	—	1	4	5
Massa e Carrara	1	3	6	580	440	1 382	18	16	36	2	9	3	—	—	—	—	8	—
Pisa	—	—	—	466	270	641	4	1	1	2	—	1	—	—	—	—	—	—
Pistoia (a)	3	1	1	2 414	2 554	2 858	21	33	39	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Siena	—	—	—	87	59	44	1	2	1	1	—	—	—	—	—	—	2	—
Toscana	9	5	8	5 717	5 528	9 551	114	104	194	31	23	31	3	3	—	4	13	6

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue TAV. I-A — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA
ED I PAESI CONTINENTALI DI DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	LUSSEMBURGO			FRANCIA E PRINCIPATO DI MONACO			SVIZZERA			GERMANIA			AUSTRIA			CECOSLOVACCHIA		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	23	8	29	308	134	224	—	4	2	—	4	—	—	—	—	—	—	—
Ascoli Piceno	1	—	—	16	12	34	—	1	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Macerata (a)	36	30	21	103	156	107	2	7	16	1	—	—	1	—	—	—	—	—
Pesaro e Urbino	76	32	39	589	344	1 737	16	18	32	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Marche (a)	136	70	89	1 016	646	2 102	18	30	55	2	5	—	1	—	—	—	—	—
Perugia (a)	132	85	89	546	864	3 247	3	11	21	1	2	—	—	—	—	—	—	—
Terni	1	—	—	23	15	11	1	2	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Umbria (a)	133	85	89	569	879	3 258	4	13	22	2	3	—	—	—	—	—	—	—
Frosinone	—	—	—	1 298	1 033	1 469	—	2	—	3	6	2	2	—	—	—	—	—
Rieti	1	—	—	24	199	135	1	12	54	1	—	—	—	—	1	—	—	—
Roma (a)	1	—	1	182	117	168	27	29	30	11	16	15	4	9	4	2	—	1
Viterbo (a)	5	3	—	25	9	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lazio	7	3	1	1 529	1 358	1 781	28	43	84	15	22	17	6	9	5	2	—	1
Aquila degli Abruz.	120	51	27	230	801	768	1	4	15	1	1	2	—	—	—	—	—	2
Campobasso	1	—	—	132	68	104	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Chieti (a)	1	—	1	42	76	195	4	7	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pescara (a)	2	1	1	26	83	63	3	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Teramo	26	10	4	70	40	81	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Abruzzi e Molise	150	62	33	500	1 068	1 211	9	11	25	1	1	2	1	—	—	—	—	2
Avellino (a)	—	—	—	45	51	23	4	4	6	—	6	7	—	—	—	—	—	—
Benevento	—	—	—	25	7	9	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Napoli (a)	—	—	3	322	149	1 363	17	19	13	14	17	29	11	2	1	2	—	1
Salerno (a)	—	—	—	134	39	54	2	3	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Campania (a)	—	—	3	526	246	1 449	25	26	20	15	23	36	11	2	1	2	—	1
Bari	11	1	—	274	122	267	10	5	6	5	—	—	—	—	3	—	—	2
Brindisi	—	—	—	14	7	6	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Foggia (a)	—	—	—	53	25	48	—	1	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—
Lecce	—	—	—	6	18	29	5	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Taranto	2	1	—	11	12	8	1	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Puglie (a)	13	2	—	358	184	358	16	8	10	6	2	3	1	—	3	—	—	2
Matera	—	—	—	10	6	12	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Potenza	—	—	—	58	35	61	1	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lucania	—	—	—	68	41	73	1	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Catanzaro	—	3	—	32	24	41	1	—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Cosenza	—	—	—	67	19	25	—	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Reggio di Calabria	37	20	10	339	235	517	3	4	5	—	—	—	4	—	—	—	—	—
Calabrie	37	23	10	438	278	583	4	6	9	—	1	—	5	—	—	—	—	—
Agrigento	10	—	6	55	69	181	3	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Caltanissetta	—	—	—	154	90	151	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Catania	—	—	1	63	29	189	4	—	11	2	2	—	—	1	1	—	—	—
Enna	—	—	—	12	7	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Messina	3	—	—	32	47	74	7	2	54	—	—	4	—	—	—	—	—	—
Palermo	—	—	—	88	34	58	1	3	2	3	—	4	4	—	1	—	—	—
Ragusa	—	—	—	3	2	12	1	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—
Siracusa	—	—	—	46	12	25	1	10	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trapani	—	—	—	16	5	26	—	2	12	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Stiglia	13	—	1	469	295	750	17	20	84	5	2	9	4	1	5	—	—	—
Cagliari	6	—	1	144	238	132	2	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—
Nuoro	1	3	2	57	397	292	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sassari	—	—	—	156	127	143	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sardegna	7	3	3	357	762	567	2	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—
REGNO	1 892	679	1 095	49 351	51 001	167 209	15 449	17 003	26 024	752	555	1 531	590	434	594	148	103	98

Segue Tav. I-A — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA ED I PAESI CONTINENTALI DI DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	UNGHERIA			SPAGNA E PORTOGALLO			GIBILTERRA E MALTA			GRECIA			ROMANIA			JUGOSLAVIA		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	3	—	—	5	2	4	—	—	—	—	—	2	1	—	—	3	1	2
Aosta	—	—	—	2	15	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Cuneo	—	—	—	2	—	6	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	—	—
Novara (a)	—	—	—	12	14	4	—	—	—	4	—	15	—	—	2	—	2	1
Torino	1	2	—	11	19	9	—	2	—	3	—	3	—	—	4	—	—	—
Vercelli (a)	—	—	—	24	18	6	—	—	—	—	4	1	1	1	1	7	1	1
Piemonte	4	2	—	56	68	35	—	2	—	1	4	4	22	1	7	13	4	5
Genova	—	1	—	20	29	70	—	—	—	2	1	2	—	3	4	5	1	5
Imperia	—	—	—	4	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
La Spezia	—	—	—	2	5	2	—	—	—	4	—	—	1	—	1	3	—	—
Savona	—	—	—	28	23	22	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Liguria	—	1	—	54	60	97	—	1	6	1	2	1	3	5	8	2	5	
Bergamo	—	—	—	1	5	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	11	11	1
Brescia	—	—	—	2	10	2	—	1	2	—	—	—	—	4	4	—	—	—
Como	1	—	2	9	15	10	—	—	—	2	1	5	—	2	1	1	—	—
Cremona	—	—	—	1	—	—	1	—	5	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Mantova	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Milano	5	2	14	36	82	42	13	24	14	5	5	7	6	8	6	12	15	5
Pavia	—	—	—	4	—	1	—	—	—	—	1	—	4	1	5	—	—	3
Sondrio	—	—	—	—	16	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—
Varese	—	—	—	7	6	3	—	—	—	—	2	—	—	2	2	—	1	2
Lombardia	6	2	16	60	135	60	16	26	21	8	11	16	10	17	18	25	27	11
Bolzano	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	3	—	1	—
Trento (a)	—	2	3	1	3	1	—	—	—	—	—	—	2	1	2	3	1	1
Venezia Trident. (a)	—	2	4	1	3	1	—	—	—	1	—	—	2	1	5	3	2	1
Belluno	6	22	15	3	3	3	—	—	—	1	—	3	2	3	2	9	2	—
Padova	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	4	—	—	—	6	—	1
Rovigo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Treviso	4	—	—	—	4	1	1	1	—	2	—	2	2	1	—	1	—	—
Udine	33	29	32	8	12	8	1	—	1	—	—	8	103	52	48	59	58	70
Venezia	5	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	5	—	2
Verona	—	—	2	2	3	1	2	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—
Vicenza (a)	5	1	1	—	—	4	—	—	1	—	—	3	1	—	2	5	—	2
Veneto (a)	54	52	50	13	22	20	5	2	2	3	1	24	110	56	52	85	60	75
Fiume (a)	5	—	—	—	—	1	—	—	—	1	5	—	—	1	1	12	24	28
Gorizia	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	2	157	220	246
Pola (a)	1	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	2	—	5	76	32	72
Trieste	—	4	3	—	13	1	—	1	—	3	—	—	1	—	2	45	49	31
Zara	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	—	—
Venezia G. e Zara	6	5	6	1	13	3	—	1	—	4	5	1	8	1	10	318	325	377
Bologna (a)	—	—	11	1	35	4	—	—	1	—	—	1	1	1	8	2	1	—
Ferrara (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	1	1	3	—	2
Forlì	—	—	—	1	—	2	6	—	—	—	—	5	—	—	—	2	—	—
Modena (a)	—	—	—	1	—	3	—	1	—	—	1	—	—	—	—	4	—	5
Parma	—	—	—	1	2	8	—	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—
Piacenza	—	—	—	—	—	8	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Ravenna	1	—	—	1	4	3	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Reggio nell'Emilia.	—	—	—	—	1	1	—	—	—	2	—	—	2	—	—	4	—	—
Emilia	1	—	11	5	42	29	10	2	9	—	4	8	3	2	10	15	2	8
Arezzo	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Firenze	1	—	—	3	3	—	—	—	—	—	2	—	—	2	1	4	1	—
Grosseto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—
Livorno	—	—	—	4	5	4	—	—	—	—	—	5	—	—	—	1	—	1
Lucca (a)	—	2	6	70	57	152	—	—	—	1	—	—	2	7	10	—	5	—
Massa e Carrara	—	—	—	11	14	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pisa	—	—	—	6	3	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	1
Pistoia (a)	—	—	—	4	6	1	—	—	—	—	1	5	—	4	—	—	—	—
Siena	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Toscana	1	2	6	98	89	170	—	—	—	8	3	10	2	16	11	5	7	2

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue TAV. I-A — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA
ED I PAESI CONTINENTALI DI DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	UNGHERIA			SPAGNA E PORTOGALLO			GIBILTERRA E MALTA			GRECIA			ROMANIA			JUGOSLAVIA				
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930		
Ancona	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	1	—	—
Ascoli Piceno	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Macerata (a)	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	3	—	—	4	—	—	—	—	1
Pesaro e Urbino	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—	—	1	—	1
Marche (a)	—	—	—	3	—	4	—	—	2	1	2	4	4	5	—	—	2	—	2	—
Perugia (a)	—	—	—	2	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Terni	—	—	—	3	—	—	—	—	—	4	3	2	—	—	1	—	—	—	—	—
Umbria (a)	—	—	—	5	—	1	—	—	1	4	3	2	1	—	1	—	—	—	—	—
Frosinone	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Rieti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Roma (a)	—	1	4	3	13	23	8	3	2	2	2	3	—	3	6	1	4	1	—	—
Viterbo (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Lazio	—	1	4	3	13	23	8	3	2	2	2	6	—	4	6	1	4	1	—	—
Aquila degli Abruz.	—	—	—	—	3	1	1	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Campobasso	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Chieti (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	1	—	—	6	—	—	5	1	—	—
Pescara (a)	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Teramo	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—
Abruzzi e Mollise	—	—	—	4	3	3	1	—	2	4	1	—	—	6	1	7	1	—	—	—
Avellino (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Benevento	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Napoli (a)	1	—	11	15	6	27	5	51	7	3	8	19	4	2	4	—	—	—	—	—
Salerno (a)	—	—	—	3	1	1	1	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Campania (a)	2	—	11	18	7	28	6	51	7	3	9	21	4	2	4	—	—	—	—	—
Bari	1	—	—	2	—	—	2	—	—	43	30	89	2	7	—	9	6	9	—	—
Brindisi	—	—	—	—	—	—	—	—	1	10	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Foggia (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	4	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lecce	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Taranto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Puglie (a)	1	—	—	3	—	—	2	—	5	57	35	94	2	7	—	9	6	9	—	—
Matera	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Potenza	—	—	—	7	8	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Lucania	—	—	—	8	11	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Catanzaro	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cosenza	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Reggio di Calabria	—	—	—	1	—	—	—	—	—	15	2	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Calabrie	—	—	—	2	—	2	—	—	—	18	3	—	—	—	2	—	—	—	—	1
Agrigento	—	—	—	2	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Caltanissetta	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Catania	—	—	—	1	—	2	45	19	34	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Enna	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Messina	—	—	—	—	2	2	4	1	4	1	1	—	—	—	—	—	—	2	1	—
Palermo	—	—	—	10	11	10	45	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—
Ragusa	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Siracusa	—	—	—	—	—	—	5	7	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
Trapani	—	—	—	25	16	19	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sicilia	—	—	—	39	35	36	99	29	43	3	6	—	1	—	—	5	2	2	—	—
Cagliari	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nuoro	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sassari	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sardegna	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
REGNO	75	67	108	374	501	520	147	118	94	130	92	192	171	116	132	496	443	499	—	—

Segue Tav. I-A — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA ED I PAESI CONTINENTALI DI DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	BULGARIA			ALBANIA			TURCHIA EUROPEA			TURCHIA ASIATICA			EGITTO			TUNISIA		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	—	—	1	5	1	5	1	—	1	—	—	—	4	5	6	4	7	6
Aosta	—	6	8	2	2	—	2	1	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—
Cuneo	1	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—	—	1	5	2	—	2	1
Novara (a)	1	1	2	—	2	1	—	—	4	—	—	—	8	11	111	1	2	2
Torino	1	—	—	6	6	1	3	2	1	—	2	—	7	18	12	3	3	17
Vercelli (a)	2	1	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	19	1	1
Piemonte	5	8	15	14	13	8	6	3	7	—	2	3	20	42	141	31	15	27
Genova	2	2	—	—	1	1	14	5	2	—	—	—	28	63	5	9	10	5
Imperia	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
La Spezia	—	—	—	2	2	—	1	—	—	—	—	—	3	—	3	3	2	1
Savona	—	—	1	—	1	—	3	—	—	—	—	—	7	3	5	83	20	10
Liguria	2	2	1	2	4	1	20	5	3	—	—	—	38	66	13	95	32	16
Bergamo	4	13	—	1	10	4	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—
Brescia	1	—	4	—	1	3	2	—	—	—	—	—	2	2	7	—	—	4
Como	—	—	9	1	7	3	4	1	—	—	—	—	15	8	17	4	8	1
Cremona	—	—	—	—	6	1	—	—	—	—	—	—	1	2	1	2	5	2
Mantova	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	1	1	2	1	1	2
Milano	17	15	4	26	34	30	5	21	3	2	5	—	51	54	39	3	18	21
Pavia	—	—	—	—	—	4	1	—	—	—	—	—	2	5	—	1	1	5
Sondrio	—	—	—	4	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Varese	—	4	2	1	10	3	3	—	2	—	—	—	2	4	4	—	—	8
Lombardia	22	32	19	33	73	50	17	23	5	2	5	—	74	78	71	11	33	43
Bolzano	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2
Trento (a)	—	—	—	7	17	30	9	—	—	—	—	—	3	2	3	1	4	4
Venezia Trident. (a)	—	—	—	7	17	30	10	1	—	—	—	—	1	3	2	3	1	4
Belluno	26	3	6	20	17	30	—	—	3	—	—	—	14	15	18	—	—	3
Padova	—	—	—	14	—	3	—	—	—	—	—	—	2	2	1	—	2	4
Rovigo	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Treviso	1	5	42	4	5	1	—	1	3	—	—	—	1	3	—	2	4	3
Udine	7	27	51	97	50	38	93	32	10	—	—	—	2	12	18	46	8	22
Venezia	—	8	—	29	4	5	—	—	7	—	—	—	8	6	19	1	3	1
Verona	1	1	—	2	—	1	—	1	—	—	—	—	4	12	12	1	—	—
Vicenza (a)	—	9	4	7	11	6	3	—	—	—	—	—	2	6	4	3	—	1
Veneto (a)	35	53	103	183	87	85	97	34	23	—	—	—	4	45	60	102	17	30
Fiume (a)	—	—	1	—	—	4	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—
Gorizia	—	6	5	7	18	9	3	4	2	—	1	—	131	92	152	—	28	2
Pola (a)	—	—	—	3	4	5	—	—	—	—	—	—	—	4	1	—	—	—
Trieste	—	—	1	41	28	17	4	1	—	—	—	—	19	11	24	1	—	1
Zara	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Venezia G. e Zara	—	6	7	48	49	35	12	5	2	—	1	—	153	108	177	1	28	4
Bologna (a)	4	16	34	9	3	5	—	—	6	—	—	—	8	24	14	1	4	4
Ferrara (a)	—	—	—	20	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	2	—
Forlì	—	3	—	14	13	1	—	—	—	—	—	—	6	3	2	3	1	1
Modena (a)	—	—	—	31	15	2	—	—	—	1	—	—	—	5	2	2	69	30
Parma	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	9	46	7	6
Piacenza	1	—	3	3	5	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Ravenna	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3	2	8	—	—	1
Reggio nell'Emilia.	—	—	3	2	4	1	—	—	1	—	—	—	2	2	—	1	3	1
Emilia	5	19	41	79	40	13	—	—	7	1	—	—	31	35	39	120	47	32
Arezzo	3	—	—	—	3	—	—	—	2	—	—	—	1	2	3	1	3	—
Firenze	1	1	1	1	2	—	—	—	1	—	—	—	7	5	1	4	4	6
Grosseto	—	—	—	—	—	—	4	7	7	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Livorno	—	—	—	4	2	3	—	—	1	—	—	—	7	1	2	7	3	7
Lucca (a)	—	2	—	—	1	2	3	1	—	—	—	—	2	4	1	9	17	16
Massa e Carrara . .	—	—	—	—	1	—	—	3	3	—	—	—	2	—	2	4	3	14
Pisa	—	—	—	1	2	2	—	—	—	—	—	—	1	2	5	2	15	8
Pistoia (a)	3	1	1	—	7	—	—	—	—	—	—	—	2	2	4	17	169	36
Siena	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1	7	—	—	—	2
Toscana	7	4	2	6	18	9	7	12	15	—	—	—	3	24	21	18	44	214

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue TAV. I-A — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA ED I PAESI CONTINENTALI DI DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	BULGARIA			ALBANIA			TURCHIA EUROPEA			TURCHIA ASIATICA			EGITTO			TUNISIA		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	9	4	6	5	—	5	2	—	—	1	—	—	10	12	1	—	—	1
Ascoli Piceno . . .	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Macerata (a) . . .	—	—	—	4	3	1	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	2	—
Pesaro e Urbino . .	—	—	—	—	5	5	—	—	—	—	—	—	2	2	3	—	—	4
Marche (a)	9	4	6	9	8	14	3	—	—	1	—	—	14	14	6	—	2	6
Perugia (a)	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
Terni	10	—	5	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Umbria (a)	10	—	6	—	4	2	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—
Frosinone	—	—	11	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Rieti	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	2
Roma (a)	—	1	4	8	27	7	2	2	2	—	—	2	6	21	16	7	23	24
Viterbo (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Lazio	—	1	15	8	28	10	3	2	2	—	—	2	7	23	17	7	23	26
Aquila degli Abruz.	37	—	—	6	3	8	1	2	—	—	—	—	3	4	3	—	—	—
Campobasso	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Chieti (a)	—	—	—	3	7	10	—	—	—	—	—	—	3	—	1	—	2	—
Pescara (a)	—	—	—	16	27	33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
Teramo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Abruzzi e Mollise	37	—	1	25	37	51	1	2	—	—	—	—	7	4	4	—	2	7
Avellino (a)	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—
Benevento	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	1	—
Napoli (a)	—	—	—	15	22	5	7	6	2	—	—	2	44	44	62	31	38	38
Salerno (a)	—	—	—	2	3	—	2	—	—	—	—	—	5	34	45	1	4	2
Campania (a)	—	—	—	19	25	6	9	6	2	—	2	2	51	78	107	36	44	40
Bari	—	—	—	48	53	46	9	17	9	—	—	6	87	80	101	10	5	25
Brindisi	—	—	—	9	4	3	6	14	2	1	1	1	4	3	1	—	—	—
Foggia (a)	—	—	—	2	7	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
Lecce	—	—	—	8	20	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Taranto	—	—	—	—	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Puglie (a)	—	—	—	67	88	72	15	31	11	1	1	7	91	83	102	10	7	29
Matera	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Potenza	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	17	1
Lucania	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	17	1
Catanzaro	—	—	—	—	4	—	1	—	—	—	—	—	12	8	3	2	3	—
Cosenza	—	—	—	1	3	1	—	1	1	—	—	—	1	2	1	5	6	9
Reggio di Calabria.	—	—	—	—	6	1	1	—	—	—	—	—	4	5	10	5	8	8
Calabria	—	—	—	1	13	2	2	1	1	—	—	—	17	15	14	12	17	17
Agrigento	—	—	—	1	—	2	—	1	—	—	—	—	1	1	2	107	76	90
Caltanissetta . . .	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	28	39	27
Catania	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	49	15	30	9	13	72
Enna	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	11	3	3
Messina	—	—	—	1	6	4	3	—	4	—	—	1	32	59	77	4	20	44
Palermo	—	—	—	1	2	13	—	1	—	—	—	—	7	3	3	212	267	393
Ragusa	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	12	2	4	37	46	109
Siracusa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	19	8	21	12	18
Trapani	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1 062	1 369	3 727
Sicilia	5	—	1	3	17	22	3	2	6	—	—	2	113	105	128	1 491	1 845	4 483
Cagliari	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	1	—	97	73	87
Nuoro	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	19	41
Sassari	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	8	6	15
Sardegna	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	1	2	122	98	143
REGNO	137	129	217	504	521	410	205	128	85	5	11	24	689	737	945	2 005	2 458	5 018

Segue TAV. I-A — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA
ED I PAESI CONTINENTALI DI DESTINAZIONE.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	ALGERIA			MAROCCO			ALTRI PAESI CONTINENTALI			PAESI CONTINEN- TALI NON DETERMINATI			TOTALE				
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930		
Alessandria	—	3	2	1	2	4	—	—	—	—	—	1	869	327	1 924		
Aosta	—	3	16	7	6	2	—	—	—	—	—	—	1 447	964	4 401		
Cuneo	—	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2 454	5 815	10 873		
Novara (a)	19	44	23	—	4	6	—	—	—	—	33	33	3 470	2 688	6 051		
Torino	3	5	4	24	7	5	—	—	—	—	10	33	2 302	1 668	8 288		
Vercelli (a)	30	62	20	33	9	13	—	—	—	—	1	3	1 637	859	3 691		
Piemonte	52	118	67	66	28	30	—	—	—	—	—	11	70	12 179	12 316	35 228	
Genova	10	10	9	7	5	2	—	—	—	—	166	—	821	765	1 428		
Imperia	1	1	2	—	—	—	—	1	1	—	2	7	923	746	2 557		
La Spezia	35	45	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	266	164	871		
Savona	104	17	40	3	1	1	—	—	—	—	—	—	554	225	1 905		
Liguria	150	73	95	10	6	3	—	—	—	—	1	1	168	7	2 564	1 900	6 761
Bergamo	5	72	22	—	1	8	—	—	—	—	—	—	3	6 851	10 815	13 722	
Brescia	5	—	8	1	1	—	—	—	—	—	1	3	1 010	1 231	5 127		
Como	18	21	26	2	6	4	—	—	—	—	1	8	2 176	2 551	5 316		
Cremona	—	17	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	236	183	833		
Mantova	1	8	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	221	154	1 970	
Milano	4	8	7	2	1	4	—	—	—	—	100	69	1 199	1 384	2 449		
Pavia	4	5	3	—	—	1	—	—	—	—	1	—	227	110	644		
Sondrio	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 342	2 014	4 721		
Varese	41	59	32	—	2	6	—	—	—	—	—	—	3 202	2 780	5 943		
Lombardia	78	190	115	5	11	23	—	—	—	—	1	—	110	78	17 464	21 222	40 725
Bolzano	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	431	289	506	
Trento (a)	4	10	6	2	1	10	—	—	—	—	—	—	1 209	1 745	7 039		
Venezia Trident. (a)	4	10	6	2	1	10	—	—	—	—	—	—	—	1 640	2 034	7 545	
Belluno	9	33	16	—	—	3	—	—	—	—	—	3	1	4 318	4 486	7 689	
Padova	3	6	9	1	—	1	—	—	—	—	—	2	—	1 142	1 316	5 841	
Rovigo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	177	273	1 448	
Treviso	—	86	26	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	2 271	2 651	7 104	
Udine	20	210	125	20	21	81	5	—	—	—	4	—	1	10 706	13 029	25 852	
Venezia	—	3	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	471	397	4 995	
Verona	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	945	1 125	4 458	
Vicenza (a)	1	1	5	—	—	—	—	—	—	—	2	15	1	2 402	4 166	9 378	
Veneto (a)	23	339	186	21	21	86	5	—	—	—	8	—	22	11	22 432	27 443	66 765
Fiume (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	33	40	195
Gorizia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	612	1 072	2 501	
Pola (a)	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	141	73	1 394	
Trieste	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	172	203	1 655	
Zara	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	28	1	38	
Venezia G. e Zara	—	2	2	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	2	986	1 389	5 783
Bologna (a)	1	6	6	1	4	7	—	—	—	—	1	—	—	877	1 203	4 847	
Ferrara (a)	—	—	2	—	5	3	—	—	—	—	—	1	2	98	265	1 909	
Forlì	31	9	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	660	566	2 378	
Modena (a)	154	179	141	3	5	8	—	—	—	—	—	—	—	783	1 000	4 894	
Parma	115	26	59	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1 321	909	5 342	
Piacenza	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	858	484	2 535	
Ravenna	1	8	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	102	81	1 056	
Reggio nell'Emilia.	—	1	1	—	1	7	—	—	—	—	—	—	—	421	459	4 226	
Emilia	302	230	232	4	15	25	—	—	—	—	1	—	2	3	5 120	4 967	27 187
Arezzo	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	522	367	2 585	
Firenze	3	5	6	—	1	2	—	—	—	—	—	4	14	951	1 057	1 174	
Grosseto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	86	64	54	
Livorno	9	2	5	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	196	97	199	
Lucca (a)	8	21	15	—	1	2	—	—	—	—	4	11	9	942	1 108	1 420	
Massa e Carrara . .	4	12	29	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	647	540	1 570	
Pisa	2	4	2	2	5	—	—	—	—	—	—	—	—	494	309	666	
Pistoia (a)	7	39	69	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	2 496	2 844	3 050	
Siena	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	92	64	50	
Toscana	33	84	126	2	8	13	2	5	16	—	17	39	6 426	6 450	10 768		

(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § III.

Segue Tav. I-A — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA ED I PAESI CONTINENTALI DI DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	ALGERIA			MAROCCO			ALTRI PAESI CONTINENTALI			PAESI CONTINEN- TALI NON DETERMINATI			TOTALE		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona					1								415	175	307
Ascoli Piceno	1	4	2										23	20	48
Macerata (a)													154	203	154
Pesaro e Urbino		3	1										981	644	1 915
Marche (a)	1	7	3		1								1 523	1 042	2 424
Perugia (a)						1					2		711	1 004	3 550
Terni													44	24	28
Umbria (a)						1					2		755	1 028	3 578
Frosinone													1 492	1 197	1 687
Rieti		2											29	215	195
Roma (3)	2	7	9		4	1			1		47	22	283	347	398
Viterbo (a)													35	14	9
Lazio	2	9	9		4	1			1		47	22	1 839	1 773	2 284
Aquila degli Abruz.		1	5			2							407	878	838
Campobasso													159	80	140
Chieti (a)			2		2	3							64	103	224
Pescara (a)													48	112	112
Teramo													104	50	89
Abruzzi e Molise		1	7		2	5							782	1 223	1 403
Avellino (a)											2		59	65	37
Benevento													33	10	10
Napoli (a)	99	68	102	6	3	7			3			7	635	492	1 850
Salerno (a)	199	141	159	1									371	238	272
Campania (a)	298	209	321	7	3	7			3			9	1 098	805	2 169
Bari	2		4			1							518	332	574
Brindisi												3	44	36	16
Foggia (a)													58	37	59
Lecce									1				22	40	66
Taranto	3	1	3										19	21	20
Puglie (a)	5	1	7			1			1		3		661	466	735
Matera													11	10	12
Potenza	6	5	10		2	1			1				79	71	83
Lucania	6	5	10		2	1			1				90	81	95
Catanzaro	7	5											62	51	49
Cosenza			3										79	84	43
Reggio di Calabria	5	18	15	1	3	5							426	302	618
Calabria	12	23	18	1	3	5							567	387	710
Agrigento		2	11		9	2							179	167	295
Caltanissetta	7		6	6	13	1							202	151	190
Catania	11	31	21	16	1	2					3		205	120	407
Enna			1	4		2							30	14	43
Messina	17	7	27										111	148	287
Palermo	17	15	15	28	31	21							425	372	525
Ragusa	6	11	12	3	8	3							64	76	144
Siracusa	7	10	28	5	9	2							100	83	91
Trapani	60	46	86	21	21	154							1 185	1 462	4 034
Sicilia	125	122	201	83	92	187			3				2 501	2 593	6 026
Cagliari	29	13	16	3	9								300	351	245
Nuoro		9	7										78	486	342
Sassari		9	49		3	1					1	1	168	148	212
Sardegna	29	31	72	3	12	1					1	1	546	935	799
REGNO	1 130	1 454	1 477	204	210	399	7	11	33		392	233	79 173	88 054	220 985

TAV. I-B — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA
ED I PAESI TRANSOCCEANICI DI DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	CANADÀ			STATI UNITI D'AMERICA			MESSICO			AMERICA CENTRALE ED ANTILLE			COLOMBIA, VENEZUELA ED EQUATORE		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	3	3	6	620	332	186	—	2	5	1	1	1	5	7	6
Aosta	1	3	1	194	148	80	5	—	2	3	1	1	80	1	—
Cuneo	1	1	—	109	49	30	3	—	1	2	1	1	2	3	—
Novara (a)	—	4	3	90	42	26	—	1	1	—	4	—	1	—	—
Torino	3	5	1	249	200	80	1	9	4	2	5	4	15	12	3
Vercelli (a)	—	—	3	281	117	105	—	—	—	2	5	5	1	—	3
Piemonte	8	16	14	1 543	888	507	9	12	13	10	17	12	24	23	12
Genova	1	—	1	196	102	90	2	—	—	12	6	5	10	7	7
Imperia	—	—	—	3	2	6	—	—	—	—	—	—	—	1	—
La Spezia	3	4	—	26	34	17	—	—	—	1	1	1	1	1	2
Savona	—	—	1	48	42	41	—	—	—	—	—	3	5	1	1
Liguria	4	4	2	273	180	154	2	—	—	13	7	9	16	10	10
Bergamo	—	—	—	126	123	62	—	—	—	19	5	2	—	1	2
Brescia	—	—	—	76	50	61	—	—	—	—	1	—	—	1	3
Como	—	—	14	60	40	23	—	—	4	—	—	2	1	2	—
Cremona	—	—	—	2	3	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Mantova	—	—	—	10	11	6	—	—	—	4	3	2	—	—	3
Milano	—	1	1	73	95	56	1	1	1	2	14	1	2	2	2
Pavia	10	1	1	119	67	29	—	—	—	1	—	1	—	1	3
Sondrio	6	3	7	109	118	53	—	—	2	—	—	—	—	—	2
Varese	6	15	5	130	75	55	—	—	—	—	—	2	—	—	1
Lombardia	22	20	28	705	582	346	1	1	7	26	23	11	3	7	16
Bolzano	—	—	—	3	6	—	—	—	—	1	—	—	1	—	2
Trento (a)	10	3	16	357	470	341	1	11	8	—	1	—	—	—	10
Venezia Tridentina (a)	10	3	16	360	476	341	1	11	8	1	1	—	1	—	12
Belluno	3	23	13	352	228	140	—	1	2	5	—	1	—	—	6
Padova	—	11	8	38	37	15	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Rovigo	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Treviso	143	144	161	289	223	126	—	—	4	—	3	—	1	4	4
Udine	281	284	361	806	576	402	5	3	9	3	2	9	1	7	21
Venezia	11	18	9	29	22	9	—	—	—	1	1	—	1	—	1
Verona	—	—	—	98	82	47	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vicenza (a)	1	6	8	357	364	179	5	—	1	—	—	2	—	1	6
Veneto (a)	439	486	560	1 971	1 534	918	10	4	16	9	6	12	3	13	38
Fiume (a)	—	—	5	113	160	102	—	3	—	—	—	1	—	—	—
Gorizia	—	—	—	33	22	22	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Pola (a)	—	2	5	147	156	111	—	—	1	—	—	1	—	—	—
Trieste	—	—	2	70	71	40	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Zara	—	—	—	9	21	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Venezia G. e Zara	—	2	12	372	430	284	—	4	1	—	—	2	—	1	—
Bologna (a)	—	1	1	52	54	21	—	—	—	—	—	1	2	—	4
Ferrara (a)	—	—	—	23	19	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Forlì	6	—	1	75	82	51	—	—	—	—	2	1	—	2	1
Modena (a)	—	4	3	105	106	78	—	—	—	—	1	—	—	—	2
Parma	—	—	—	321	196	153	1	—	1	2	2	—	—	1	4
Piacenza	—	—	—	203	93	112	5	—	—	—	—	1	—	3	—
Ravenna	—	—	—	2	6	3	—	—	—	—	—	—	2	—	—
Reggio nell'Emilia	2	1	—	14	51	9	—	—	1	—	2	—	—	—	—
Emilia	8	6	5	795	607	432	6	—	2	2	7	3	7	3	11
Arezzo	—	—	—	47	53	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Firenze	—	—	—	25	7	16	—	—	—	—	—	—	34	—	—
Grosseto	—	—	—	17	27	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Livorno	—	—	—	16	14	3	—	—	—	—	—	1	—	—	3
Lucca (a)	8	24	11	707	619	440	2	2	1	5	3	1	6	3	5
Massa e Carrara	4	1	14	149	106	92	3	—	19	2	—	—	—	—	—
Pisa	—	3	—	87	62	54	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Pistoia (a)	—	—	5	131	161	96	—	—	—	—	3	—	—	—	4
Siena	—	—	—	14	9	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Toscana	12	28	30	1 193	1 058	736	5	2	20	7	6	2	48	3	14

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. I-B — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA ED I PAESI TRANSOCEANICI DI DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	CANADÀ			STATI UNITI D'AMERICA			MESSICO			AMERICA CENTRALE ED ANTILLE			COLOMBIA, VENEZUELA ED EQUATORE		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	1	4	6	114	107	55	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Ascoli Piceno	42	35	32	279	248	138	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Macerata (a)	1	3	6	64	54	44	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Pesaro e Urbino	45	27	42	253	152	155	—	—	—	—	3	—	—	—	—
Marche (a)	89	69	96	710	561	392	—	—	—	—	3	—	2	—	3
Perugia (a)	—	—	5	191	143	58	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Terni	—	—	—	23	17	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Umbria (a)	—	—	5	214	160	72	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Frosinone	21	55	27	1 673	1 636	996	—	3	—	—	—	1	—	—	—
Rieti (a)	—	—	2	29	37	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Roma (a)	20	20	10	578	550	398	2	—	—	3	5	—	1	3	2
Viterbo (a)	—	1	—	71	54	17	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Lazio	41	76	39	2 351	2 277	1 424	2	3	—	3	5	1	1	4	2
Aquila degli Abruzzi	73	84	53	1 519	1 261	908	—	2	—	—	1	—	2	5	1
Campobasso	95	115	93	1 775	1 609	1 079	—	2	3	1	—	—	—	4	—
Chieti (a)	48	39	27	1 355	1 009	816	—	—	—	—	—	3	1	—	—
Pescara (a)	12	21	7	590	364	313	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Teramo	22	12	33	495	431	282	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Abruzzi e Molise	250	271	213	5 734	4 674	3 398	—	4	4	1	1	3	3	9	1
Avellino (a)	6	8	14	1 509	1 357	972	2	—	—	9	16	6	1	3	—
Benevento	6	5	3	898	735	562	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Napoli (a)	12	31	19	1 926	1 452	1 077	3	7	2	8	8	8	9	9	11
Salerno (a)	1	3	1	991	876	584	2	3	12	7	11	11	31	47	45
Campania (a)	25	47	37	5 324	4 420	3 195	7	10	14	24	35	26	41	59	56
Bari	2	—	1	2 209	1 570	1 397	—	—	—	2	2	—	3	—	3
Brindisi	—	1	—	30	10	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Foggia (a)	19	37	33	656	618	410	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Lecce	—	—	—	30	8	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Taranto	—	—	—	104	77	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Puglie (a)	21	38	34	3 029	2 283	1 869	—	—	—	3	2	—	3	—	3
Matera	5	1	2	270	259	138	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Potenza	11	9	2	672	634	401	4	11	4	18	2	13	35	34	25
Lucania	16	10	4	942	893	539	4	11	4	20	2	13	35	34	25
Catanzaro	38	59	48	1 527	1 509	959	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cosenza	63	84	52	1 793	1 469	1 031	—	—	1	59	89	61	22	21	22
Reggio di Calabria	56	54	64	1 479	1 334	893	—	—	—	1	—	1	—	1	1
Calabria	157	197	164	4 799	4 312	2 883	—	—	1	60	89	62	22	22	23
Agrigento	18	5	1	874	766	579	—	—	—	3	2	—	2	—	—
Caltanissetta	—	—	—	289	180	165	—	—	—	4	—	—	3	—	—
Catania	—	—	18	688	564	432	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Enna	—	—	—	230	333	249	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Messina	8	8	11	1 298	1 321	902	—	—	—	—	—	3	1	2	14
Palermo	13	9	26	1 317	1 392	1 192	—	—	5	—	1	—	—	—	—
Ragusa	2	4	—	380	341	202	—	—	—	5	1	—	—	—	—
Siracusa	4	5	3	612	492	336	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Trapani	10	—	27	673	549	466	—	—	13	—	—	—	—	—	—
Stella	55	31	86	6 361	5 938	4 523	—	—	18	12	4	4	6	3	15
Cagliari	—	—	—	15	7	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nuoro	1	—	—	8	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sassari	—	—	—	67	80	39	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sardegna	1	—	—	90	92	51	—	—	—	—	—	—	—	—	—
REGNO	1 158	1 304	1 335	36 766	31 365	22 064	47	62	108	191	268	160	215	191	241

Seque Tav. I-B — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA ED I PAESI TRANSOCEANICI DI DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	PERÙ, BOLIVIA E CILE			BRASILE			ARGENTINA			URUGUAY E PARAGUAY			PAESI D'AMERICA NON DETERMINATI		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	29	8	39	12	9	14	778	500	1 317	32	25	58	—	—	—
Aosta	—	2	—	3	1	4	79	51	89	—	2	1	—	—	—
Cuneo	5	3	2	7	3	22	313	183	439	8	17	28	—	—	—
Novara (a)	—	1	1	5	6	8	165	63	167	5	4	2	—	—	—
Torino	8	30	16	53	35	25	670	439	390	12	12	12	—	—	3
Vercelli (a)	2	23	21	14	6	19	156	60	175	21	4	10	—	—	1
Piemonte	44	67	79	94	60	92	2 161	1 296	2 577	78	64	111	—	—	4
Genova	140	86	150	20	19	14	233	159	261	16	4	24	—	—	—
Imperia	3	3	3	—	—	—	4	—	7	—	—	—	—	—	—
La Spezia	9	3	12	—	9	2	53	41	112	7	9	4	—	—	—
Savona	27	5	18	1	1	1	111	93	182	67	56	76	—	—	—
Liguria	179	97	183	21	29	17	401	293	562	90	69	104	—	—	—
Bergamo	5	3	1	26	8	7	78	60	93	—	—	—	—	—	—
Brescia	—	—	1	8	3	13	162	175	285	19	12	13	—	—	—
Como	2	4	7	13	4	4	135	81	239	17	6	22	—	—	—
Cremona	1	1	—	5	3	7	24	22	29	1	—	—	—	—	—
Mantova	2	3	1	35	18	16	21	23	19	3	—	2	—	—	—
Milano	11	13	25	44	33	23	145	103	247	4	8	3	—	—	34
Pavia	2	4	10	9	—	2	334	137	533	10	3	11	—	—	1
Sondrio	—	—	—	2	—	1	67	51	214	—	1	24	—	—	—
Varese	4	3	2	14	14	10	178	97	207	10	17	20	—	—	—
Lombardia	27	31	47	156	83	83	1 144	749	1 866	64	47	95	—	—	35
Bolzano	—	—	—	16	5	4	27	24	9	—	—	—	—	—	—
Trento (a)	1	—	1	30	38	35	466	315	634	39	36	83	—	—	—
Venezia Tridentina (a)	1	—	1	46	43	39	493	339	643	39	36	83	—	—	—
Belluno	11	6	4	15	5	7	269	193	194	4	11	1	—	—	—
Padova	3	—	—	68	26	31	166	146	247	7	30	24	—	—	—
Rovigo	—	—	—	40	14	5	17	9	8	—	—	2	—	—	—
Treviso	1	3	2	163	70	73	652	487	914	12	5	33	—	—	—
Udine	1	—	5	56	35	22	1 598	1 196	2 042	32	22	21	—	—	—
Venezia	1	—	1	27	24	9	106	60	139	—	6	8	—	—	—
Verona	5	3	4	52	53	28	110	85	188	—	4	2	—	—	—
Vicenza (a)	2	3	6	83	44	28	383	328	444	25	11	18	—	—	—
Veneto (a)	24	15	22	504	271	263	3 301	2 504	4 176	80	89	109	—	—	—
Fiume (a)	—	—	—	2	3	3	346	326	159	7	5	8	—	—	—
Gorizia	1	—	1	43	21	3	2 427	1 239	822	59	21	26	—	—	—
Pola (a)	—	2	2	10	7	—	1 918	1 478	998	24	3	7	—	—	—
Trieste	3	3	2	45	58	29	1 079	1 070	596	44	27	15	—	—	6
Zara	—	1	—	—	—	—	11	19	16	1	—	—	—	—	—
Venezia Giulia e Zara	4	6	5	100	89	35	5 781	4 132	2 591	135	56	56	—	—	6
Bologna (a)	2	2	10	23	14	12	34	27	24	1	—	2	—	—	—
Ferrara (a)	—	2	—	5	4	3	18	5	17	—	—	—	—	—	—
Forlì	3	—	—	3	4	5	110	111	132	—	—	—	—	—	—
Modena (a)	—	1	—	8	17	12	35	25	97	—	5	4	—	—	—
Parma	—	—	1	3	—	5	97	73	228	12	2	19	—	—	—
Piacenza	3	2	5	7	—	—	79	46	167	1	—	—	—	—	—
Ravenna	6	2	2	6	2	3	28	6	18	3	1	2	—	—	—
Reggio nell'Emilia	2	1	3	5	1	4	46	52	115	17	—	1	—	—	—
Emilia	16	10	21	60	42	44	447	345	798	34	8	28	—	—	—
Arezzo	—	3	—	23	15	14	45	8	24	—	—	1	—	—	—
Firenze	7	—	1	20	—	1	50	10	17	—	1	1	—	—	—
Grosseto	1	—	—	2	2	1	6	2	5	—	—	—	—	—	—
Livorno	1	4	4	4	2	6	31	11	13	2	—	1	—	—	—
Lucca (a)	4	5	6	171	206	107	222	242	174	4	10	4	—	—	—
Massa e Carrara	2	—	1	13	7	8	78	44	140	36	26	57	—	—	—
Pisa	—	2	—	26	9	10	36	22	32	1	—	—	—	—	1
Pistoia (a)	—	—	—	67	91	23	120	128	134	1	—	—	—	—	—
Siena	—	—	—	5	—	—	6	2	—	—	—	—	—	—	—
Toscana	15	14	12	331	332	170	594	469	539	44	37	64	—	—	1

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Seque Tav. I-B — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA ED I PAESI TRANSOCEANICI DI DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	PERÙ, BOLIVIA E CILE			BRASILE			ARGENTINA			URUGUAY E PARAGUAY			PAESI D'AMERICA NON DETERMINATI		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	2	6	1	25	14	2	375	278	224	—	—	3	—	—	—
Ascoli Piceno	1	1	1	1	—	—	236	397	178	—	—	4	—	—	—
Macerata (a)	—	—	1	8	9	1	624	582	390	—	—	—	—	—	—
Pesaro e Urbino	—	2	—	—	1	—	156	121	254	1	2	10	—	—	—
Marche (a)	3	9	3	34	24	3	1 391	1 378	1 046	1	2	17	—	—	—
Perugia (a)	—	—	—	8	1	3	63	63	58	1	—	—	—	—	—
Terni	—	—	—	—	1	1	5	11	17	—	—	—	—	—	—
Umbria (a)	—	—	—	8	2	4	68	74	75	1	—	—	—	—	—
Frosinone	—	7	—	35	19	14	56	114	112	5	8	2	—	—	—
Rieti	—	—	—	7	1	—	31	32	18	1	—	—	—	—	—
Roma (a)	—	3	7	27	16	17	86	76	126	1	1	6	—	—	—
Viterbo (a)	—	1	—	3	4	—	23	21	15	—	—	—	—	—	—
Lazio	—	11	7	72	40	31	196	243	271	7	9	8	—	—	—
Aquila degli Abruzzi	3	2	4	15	4	3	91	92	123	1	8	—	—	—	—
Campobasso	—	—	—	47	34	14	563	610	514	8	3	9	—	—	—
Chieti (a)	—	—	—	41	27	26	817	1 007	1 079	9	7	10	—	—	—
Pescara (a)	—	—	—	2	1	—	51	67	78	—	—	2	—	—	—
Teramo	—	—	—	—	2	1	55	53	33	—	3	1	—	—	—
Abruzzi e Molise	3	2	4	105	68	44	1 537	1 829	1 827	18	21	22	—	—	—
Avellino(a)	—	—	—	17	3	11	218	344	440	16	14	11	—	—	—
Benevento	—	—	—	7	26	8	209	262	279	4	7	1	—	—	—
Napoli (a)	13	2	8	78	59	56	382	381	1 015	7	10	14	—	—	—
Salerno (a)	—	—	—	222	253	154	261	314	291	71	112	92	—	—	—
Campania (a)	13	2	8	334	341	229	1 070	1 301	2 025	98	143	118	—	—	—
Bari	3	1	1	64	21	13	663	521	601	6	4	1	—	—	—
Brindisi	—	—	—	—	1	2	20	10	21	—	—	—	—	—	—
Foggia (a)	2	—	—	5	3	—	141	136	98	5	—	5	—	—	—
Lecce	—	—	—	—	—	—	17	22	9	—	1	1	—	—	—
Taranto	—	—	—	—	3	3	33	41	11	—	—	—	—	—	—
Puglie (a)	5	1	1	69	28	18	874	730	740	11	5	7	—	—	—
Matera	—	2	5	1	1	2	126	141	88	—	1	5	—	—	—
Potenza	29	13	15	191	210	172	585	811	847	58	98	106	—	—	—
Lucania	29	15	20	192	211	174	711	952	935	58	99	111	—	—	—
Catanzaro	—	—	—	49	67	47	1 068	1 662	1 419	16	18	17	—	—	—
Cosenza	2	—	1	429	529	450	1 553	1 721	1 615	55	59	70	—	—	—
Reggio di Calabria	3	5	3	13	8	10	653	884	989	10	10	18	—	—	—
Calabrie	5	5	4	491	604	507	3 274	4 267	4 023	81	87	105	—	—	—
Agrigento	—	—	—	2	1	4	177	158	126	—	1	2	—	—	—
Caltanissetta	—	—	—	—	—	—	182	121	86	6	1	—	—	—	—
Catania	3	1	3	18	13	8	488	474	1 172	3	6	7	—	—	—
Enna	—	—	—	13	2	7	420	342	298	1	—	—	—	—	—
Messina	9	7	70	6	11	13	290	404	1 222	2	4	61	—	—	—
Palermo	1	—	1	1	2	1	88	62	61	2	—	2	—	—	—
Ragusa	1	—	—	1	—	—	256	290	187	12	2	2	—	—	—
Siracusa	5	—	—	1	1	4	207	282	281	2	7	5	—	—	—
Trapani	—	—	—	—	2	2	154	160	555	9	—	11	—	—	—
Sicilia	19	8	74	42	32	39	2 262	2 293	3 988	37	21	88	—	—	—
Cagliari	—	3	—	—	1	3	26	20	23	—	—	—	—	—	—
Nuoro	—	—	—	—	—	—	19	9	18	—	—	—	—	—	—
Sassari	—	—	—	1	3	1	18	22	15	—	—	—	—	—	—
Sardegna	—	3	—	1	4	4	63	51	56	—	—	—	—	—	—
REGNO	387	296	491	2 650	2 303	1 736	25 808	23 245	28 738	876	793	1 126	—	—	46

Segue TAV. I-B — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA ED I PAESI TRANSOCEANICI DI DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	OCEANIA			ASIA NON MEDITERRANEA			AFRICA NON MEDITERRANEA			ALTRI PAESI TRANS- OCEANICI			TOTALE		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	144	83	178	1	1	1	6	5	3	—	—	—	1 631	976	1 814
Aosta	—	7	—	2	3	3	5	6	7	—	—	—	292	225	188
Cuneo	3	11	8	—	—	—	2	8	2	—	—	—	455	279	533
Novara (a)	1	—	—	8	3	3	8	5	5	—	—	—	283	133	216
Torino	25	18	24	—	6	7	22	26	10	—	—	—	1 060	797	579
Vercelli (a)	4	—	5	1	2	1	102	108	158	—	—	—	584	325	506
Piemonte	177	119	215	12	15	15	145	158	185	—	—	—	4 305	2 735	3 836
Genova	3	2	6	4	—	5	11	4	5	—	—	—	648	389	568
Imperia	1	—	—	—	—	—	—	14	—	—	—	—	11	20	16
La Spezia	1	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	101	105	150
Savona	—	—	2	—	—	—	1	6	—	—	—	—	260	204	325
Liguria	5	4	8	4	—	5	12	25	5	—	—	—	1 020	718	1 059
Bergamo	52	34	32	9	4	12	45	64	25	—	—	—	360	302	236
Brescia	71	54	166	1	—	—	3	4	4	—	—	—	340	300	546
Como	4	4	1	—	—	2	—	2	1	—	—	—	232	143	319
Cremona	4	—	1	5	—	2	—	—	—	—	—	—	42	29	41
Mantova	67	22	32	2	—	—	—	—	—	—	—	—	144	81	81
Milano	22	1	2	35	3	7	5	7	10	—	—	—	344	231	412
Pavia	1	1	1	2	—	—	—	1	3	—	—	—	488	215	595
Sondrio	169	81	215	—	—	—	1	—	10	—	—	—	354	254	523
Varese	3	6	1	2	1	—	—	2	4	—	—	—	347	230	307
Lombardia	393	203	451	56	8	23	54	81	57	—	—	—	2 651	1 835	3 065
Bolzano	—	—	—	—	—	1	3	—	1	—	—	—	51	35	17
Trento (a)	42	21	15	—	—	5	2	—	2	—	—	—	948	895	1 150
Venezia Tridentina (a)	42	21	15	—	—	6	5	—	3	—	—	—	999	930	1 167
Belluno	77	72	52	—	—	—	2	1	5	—	—	—	738	540	425
Padova	16	15	18	—	—	—	3	1	4	—	—	—	301	267	347
Rovigo	1	2	8	—	—	—	—	1	7	—	—	—	60	28	27
Treviso	146	80	162	—	—	2	1	3	4	—	—	—	1 408	1 022	1 488
Udine	160	95	134	—	—	—	5	24	24	—	—	—	2 948	2 244	3 050
Venezia	8	6	8	—	—	—	—	—	8	—	—	—	183	136	188
Verona	9	—	40	—	—	—	—	2	4	—	—	—	275	230	317
Vicenza (a)	207	154	206	—	1	—	8	4	55	—	—	1	1 071	916	954
Veneto (a)	624	424	628	—	1	2	19	36	111	—	—	1	6 984	5 383	6 796
Fiume (a)	4	9	11	—	—	1	2	—	—	—	—	—	474	506	290
Gorizia	8	7	18	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2 572	1 311	892
Pola (a)	4	9	7	2	—	—	—	4	2	—	—	—	2 105	1 661	1 134
Trieste	3	—	—	3	3	2	5	2	1	—	—	—	1 252	1 235	693
Zara	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21	41	25
Venezia G. e Zara	19	25	36	5	3	3	8	6	3	—	—	—	6 424	4 754	3 034
Bologna (a)	1	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	115	99	77
Ferrara (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46	30	25
Forlì	7	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	205	201	192
Modena (a)	2	—	18	—	1	1	1	2	—	—	—	—	151	162	215
Parma	7	—	—	—	2	—	—	1	2	—	—	—	443	277	413
Piacenza	2	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	303	144	286
Ravenna	3	—	—	—	—	—	1	—	3	—	—	—	51	17	31
Reggio nell'Emilia	1	8	—	—	—	—	4	1	—	—	—	—	91	117	133
Emilia	23	11	21	1	4	1	6	4	6	—	—	—	1 405	1 047	1 312
Arezzo	—	—	6	—	—	—	—	—	1	—	—	—	115	79	71
Firenze	—	—	—	—	—	4	—	1	1	—	—	—	186	19	41
Grosseto	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	27	31	15
Livorno	27	14	27	2	—	—	—	—	—	—	—	—	91	45	58
Lucca (a)	34	46	30	—	—	—	13	19	5	—	—	—	1 176	1 179	784
Massa e Carrara	5	16	25	—	2	—	—	—	1	—	—	—	292	202	357
Pisa	1	—	2	—	1	3	1	—	—	—	—	—	152	99	104
Pistoia (a)	2	2	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	321	385	270
Siena	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	11	1
Toscana	69	78	98	2	3	7	15	20	8	—	—	—	2 335	2 050	1 701

(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § III.

Segue TAV. I-B — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA ED I PAESI TRANSOCEANICI DI DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	OCEANIA			ASIA NON MEDITERRANEA			AFRICA NON MEDITERRANEA			ALTRI PAESI TRANS- OCEANICI			TOTALE		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	3	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	521	409	293
Ascoli Piceno	7	6	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	567	688	353
Macerata (a)	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	898	648	442
Pesaro e Urbino	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	455	308	464
Marche (a)	11	6	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	2 241	2 053	1 552
Perugia (a)	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	264	208	124
Terni	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	28	29	33
Umbria (a)	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	292	237	157
Frosinone	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 791	1 843	1 152
Rieti	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	68	70	34
Roma (a)	3	1	1	—	1	5	1	1	1	—	—	—	722	877	573
Viterbo (a)	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	97	83	32
Lazio	4	2	1	—	2	5	1	1	2	—	—	—	2 678	2 673	1 791
Aquila degli Abruzzi	13	19	12	—	3	—	14	35	16	—	—	—	1 731	1 516	1 120
Campobasso	1	2	7	—	—	—	—	1	1	—	—	—	2 490	2 380	1 720
Chieti (a)	4	2	7	1	1	—	—	2	—	—	—	—	2 276	2 094	1 968
Pescara (a)	10	3	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	865	456	404
Teramo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	572	501	351
Abruzzi e Molise	28	26	30	1	4	—	14	38	17	—	—	—	7 734	6 947	5 563
Avellino (a)	6	3	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 784	1 748	1 458
Benevento	9	13	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 133	1 048	859
Napoli (a)	11	12	12	1	2	11	3	2	10	—	—	—	2 453	1 975	2 243
Salerno (a)	1	—	—	—	—	—	8	7	—	—	—	—	1 595	1 626	1 190
Campania (a)	27	28	21	1	2	11	11	9	10	—	—	—	6 965	6 397	5 750
Bari	92	42	39	—	—	—	3	3	2	—	—	—	3 647	2 164	2 058
Brindisi	—	—	1	2	—	—	1	—	—	—	—	—	53	22	39
Foggia (a)	3	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	832	797	547
Lecce	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47	31	25
Taranto	—	—	—	3	1	1	—	—	1	—	—	—	140	122	48
Puglie (a)	95	45	41	5	1	1	4	3	3	—	—	—	4 119	3 136	2 717
Matera	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	405	405	240
Potenza	20	7	17	—	—	—	5	6	—	—	—	—	1 628	1 835	1 602
Lucania	20	7	17	1	—	—	5	6	—	—	—	—	2 033	2 240	1 842
Catanzaro	28	23	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 726	3 338	2 505
Cosenza	6	10	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 982	3 982	3 309
Reggio di Calabria	220	164	127	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2 435	2 461	2 106
Calabria	254	197	148	—	—	—	—	—	1	—	—	—	9 143	9 781	7 920
Agrigento	—	—	4	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1 076	933	718
Caltanissetta	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	484	304	251
Catania	202	152	481	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1 402	1 211	2 124
Enna	4	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	668	679	557
Messina	281	196	275	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1 895	1 954	2 571
Palermo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 422	1 465	1 289
Ragusa	4	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	661	641	389
Siracusa	7	11	14	—	—	—	6	3	1	—	—	—	844	802	644
Trapani	3	—	36	—	1	1	—	5	20	—	—	—	849	717	1 131
Sicilia	501	366	813	—	1	1	6	9	25	—	—	—	9 301	8 706	9 674
Cagliari	2	—	1	—	—	—	1	2	—	—	—	—	44	33	38
Nuoro	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	14	21
Sassari	7	3	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	93	108	57
Sardegna	9	3	4	—	—	1	1	2	—	—	—	—	165	155	116
REGNO	2 301	1 565	2 547	88	45	83	307	400	436	—	—	—	1 70 794	61 777	59 112

TAV. II — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA,
I MESI IN CUI OTTENNERO IL PASSAPORTO E LA DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	GENNAIO									FEBBRAIO								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	85	50	29	138	109	82	223	159	111	71	33	35	122	98	56	193	131	91
Aosta	108	54	66	13	27	11	121	81	77	111	50	48	32	16	9	143	66	57
Cuneo	183	166	619	40	22	24	223	188	643	146	64	91	30	30	9	176	94	100
Novara (a)	157	156	168	14	10	7	171	166	175	238	193	284	45	14	4	283	207	288
Torino	186	179	149	80	71	36	266	250	185	110	117	452	77	82	23	187	199	475
Vercelli (a)	100	52	78	41	23	27	141	75	105	135	66	22	51	28	15	186	94	37
Piemonte	819	657	1 109	326	262	187	1 145	919	1 296	811	523	932	357	268	116	1 168	791	1 048
Genova	56	45	50	60	41	34	116	86	84	69	52	54	76	24	25	145	76	79
Imperia	78	34	66	1	14	—	79	48	66	92	34	83	3	—	—	95	34	83
La Spezia	7	31	3	9	4	3	16	35	6	27	16	26	9	3	3	36	19	29
Savona	38	17	34	19	28	20	57	45	54	35	27	36	33	7	7	68	34	43
Liguria	179	127	153	89	87	57	268	214	210	223	129	199	121	34	35	344	163	234
Bergamo	298	705	605	17	35	15	315	740	620	279	574	1 150	24	12	8	303	586	1 158
Brescia	62	30	28	17	39	9	79	69	37	59	32	136	45	14	9	104	46	145
Como	115	50	30	23	26	15	138	76	45	60	114	371	43	16	3	103	130	374
Cremona	33	17	3	8	5	1	41	22	4	30	21	11	6	1	1	36	22	12
Mantova	20	17	2	7	7	3	27	24	5	20	10	12	7	11	7	27	21	19
Milano	73	78	102	11	21	16	84	99	118	81	85	74	24	14	25	105	99	99
Pavia	11	7	6	33	31	17	44	38	23	7	4	11	62	21	6	69	25	17
Sondrio	27	17	41	25	20	21	52	37	62	29	31	76	30	24	24	59	55	100
Varese	192	180	91	16	29	12	208	209	103	220	170	279	49	21	17	269	191	296
Lombardia	831	1 101	908	157	213	109	988	1 314	1 017	785	1 041	2 120	290	134	100	1 075	1 175	2 220
Bolzano	9	6	16	—	1	4	9	7	20	24	1	13	2	7	2	26	8	15
Trento (a)	122	58	120	108	52	63	230	105	183	88	62	198	106	85	47	194	147	245
Venezia Trident. (a)	131	59	136	108	53	67	239	112	203	112	63	211	108	92	49	220	155	260
Belluno	160	259	166	79	47	37	239	306	203	148	249	631	65	41	13	213	290	644
Padova	112	89	54	37	15	14	149	104	68	87	57	110	38	16	28	125	73	138
Rovigo	14	11	14	16	6	—	30	17	14	10	9	8	5	2	—	15	11	8
Treviso	212	143	157	131	63	85	343	206	242	183	115	193	139	67	85	322	182	278
Udine	477	724	492	248	185	157	725	909	649	588	866	1 199	301	169	184	889	1 035	1 383
Venezia	49	33	30	19	3	4	68	36	34	66	34	71	50	6	13	116	40	84
Verona	108	43	77	31	17	25	139	60	102	68	81	59	51	20	13	119	101	72
Vicenza (a)	189	191	204	111	101	80	300	292	284	91	202	272	74	65	56	165	267	328
Veneto (a)	1 321	1 493	1 194	672	437	402	1 993	1 930	1 596	1 241	1 613	2 543	723	386	392	1 964	1 999	2 935
Fiume (a)	2	4	4	10	24	27	12	28	31	2	3	7	15	24	21	17	27	28
Gorizia	50	30	89	70	125	90	120	155	179	44	25	183	70	102	109	114	127	292
Pola (a)	17	7	22	35	107	136	52	114	158	27	4	2	18	119	137	45	123	139
Trieste	9	3	44	54	93	79	63	96	123	15	—	24	33	116	96	48	116	120
Zara	3	—	—	4	1	5	7	1	5	9	—	—	1	2	2	10	2	2
Venezia G. e Zara	81	44	159	173	350	337	254	394	496	97	32	216	137	363	365	234	395	581
Bologna (a)	154	107	323	4	7	7	158	114	330	50	35	109	9	1	1	59	36	110
Ferrara (a)	10	2	18	5	—	—	15	2	18	8	4	30	8	3	2	16	7	32
Forlì	21	91	83	14	22	8	35	113	91	58	43	60	21	6	11	79	49	71
Modena (a)	107	143	232	12	6	3	119	149	235	18	161	127	8	5	8	26	166	135
Parma	91	96	158	39	16	20	130	112	178	87	74	122	49	38	12	136	112	134
Piacenza	66	72	36	22	8	14	88	80	50	58	40	30	27	1	5	85	41	35
Ravenna	7	7	3	7	2	7	14	9	10	6	—	2	4	—	3	10	—	5
Reggio nell'Emilia	25	20	72	5	18	—	30	38	72	40	21	110	7	14	1	47	35	111
Emilia	481	538	925	108	79	59	589	617	984	325	378	590	133	68	43	458	446	633
Arezzo	35	33	87	7	5	7	42	38	94	43	24	189	17	3	3	60	27	192
Firenze	151	254	201	8	—	7	159	254	208	103	36	80	18	2	1	121	38	81
Grosseto	5	36	4	2	3	1	7	39	5	3	9	—	1	1	3	4	10	3
Livorno	25	2	12	13	4	7	38	6	19	11	5	10	6	6	2	17	11	12
Luca (a)	66	159	174	84	123	61	150	282	235	85	28	98	123	61	58	208	89	156
Massa e Carrara	52	40	66	27	18	15	79	58	81	61	77	68	27	19	10	88	96	78
Pisa	57	57	91	10	6	5	67	63	96	34	12	51	23	4	5	57	16	56
Pistoia (a)	226	701	359	13	25	34	239	726	393	74	139	112	30	44	19	104	183	131
Sienna	4	8	3	—	—	—	4	8	3	5	3	3	5	—	—	10	3	3
Toscana	621	1 290	997	164	184	137	785	1 474	1 134	419	333	611	250	140	101	669	473	712

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue TAV. II — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, I MESI IN CUI OTTENNERO IL PASSAPORTO E LA DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	G E N N A I O									F E B B R A I O								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	48	25	6	48	36	40	96	61	46	31	19	20	90	19	15	121	38	35
Ascoli Piceno	3	4	1	66	71	35	69	75	36	2	1	—	50	54	20	52	55	20
Macerata (a)	14	9	9	34	64	38	48	73	47	8	4	22	87	63	42	95	67	64
Pesaro e Urbino	80	96	34	36	12	27	116	108	61	46	47	64	41	20	41	87	67	105
Marche (a)	145	134	50	184	183	140	329	317	190	87	71	106	268	156	118	355	227	224
Perugia (a)	57	39	58	25	11	6	82	50	64	67	235	140	28	10	15	95	245	155
Terni	—	5	1	—	1	5	—	6	6	4	—	1	1	—	4	5	—	5
Umbria (a)	57	44	59	25	12	11	82	56	70	71	235	141	29	10	19	100	245	160
Frosinone	81	85	130	95	145	62	176	230	192	92	55	113	125	146	124	217	201	237
Rieti	4	5	9	18	2	15	22	7	24	—	5	8	9	3	3	9	8	11
Roma (a)	26	10	39	62	55	53	88	65	92	36	10	31	73	67	31	109	77	62
Viterbo (a)	3	1	—	6	9	3	9	10	3	2	—	—	8	15	10	10	15	10
Lazio	114	101	178	181	211	133	295	312	311	130	70	152	215	231	168	345	301	320
Aquila degli Abruz.	18	18	47	98	80	55	116	98	102	29	18	136	141	94	95	170	112	231
Campobasso	10	10	14	222	231	141	232	241	155	4	—	36	193	140	138	197	140	174
Chieti (a)	1	4	34	155	170	147	156	174	181	1	1	32	180	187	110	181	188	142
Pescara (a)	—	2	9	33	48	34	33	50	43	1	—	33	65	32	24	66	32	57
Teramo	4	7	3	80	35	18	84	42	21	10	—	9	46	48	42	56	48	51
Abruzzi e Molise	33	41	107	588	564	395	621	605	502	45	19	246	625	501	409	670	520	653
Avellino (a)	1	5	1	136	103	106	137	108	107	3	8	10	119	100	106	122	108	116
Benevento	2	—	1	80	79	55	82	79	56	6	—	—	120	77	70	126	77	70
Napoli (a)	40	41	22	162	175	129	202	216	151	43	24	35	227	165	147	275	189	182
Salerno (a)	42	20	10	125	128	72	167	148	82	106	29	45	114	148	54	220	177	99
Campania (a)	85	66	34	503	485	362	588	551	396	163	61	90	580	490	377	743	551	467
Bari	64	79	46	208	264	141	272	343	187	29	38	91	278	192	101	307	230	282
Brindisi	1	2	4	5	1	2	6	3	6	6	3	1	2	2	4	8	5	5
Foggia (a)	7	6	5	52	26	34	59	32	39	3	—	4	67	62	66	70	62	70
Lecce	1	1	—	1	15	7	2	16	7	2	1	7	3	1	1	5	2	8
Taranto	—	2	1	12	26	2	12	28	3	3	—	—	12	15	5	15	15	5
Puglie (a)	73	90	56	278	332	186	351	422	242	43	42	103	362	272	267	405	314	370
Matera	—	—	2	24	23	21	24	23	23	1	3	—	35	16	22	36	19	22
Potenza	6	10	3	121	194	126	127	204	129	5	6	9	155	121	119	160	127	128
Lucania	6	10	5	145	217	147	151	227	152	6	9	9	190	137	141	196	146	150
Catanzaro	5	—	—	155	209	116	160	209	116	13	3	2	259	254	114	272	257	116
Cosenza	18	1	1	322	306	250	340	307	251	21	2	4	268	264	226	289	266	230
Reggio di Calabria	27	33	43	225	193	150	252	226	193	35	17	31	219	172	197	254	189	228
Calabria	50	34	44	702	708	516	752	742	560	69	22	37	746	690	537	815	712	574
Agrigento	18	9	27	130	54	67	148	63	94	24	10	20	121	62	87	145	72	107
Caltanissetta	20	9	16	50	31	34	70	40	50	6	15	26	28	26	23	34	41	49
Catania	33	8	1	109	84	65	142	92	66	8	1	6	128	104	63	136	105	69
Enna	—	—	13	85	43	27	85	43	40	—	2	—	56	50	60	56	52	60
Messina	3	3	12	130	124	90	133	127	102	7	10	4	141	167	92	148	177	96
Palermo	42	8	17	142	102	137	184	110	154	21	12	15	155	95	121	176	107	136
Ragusa	6	2	4	70	81	33	76	83	37	5	5	3	82	37	34	87	42	37
Siracusa	3	2	12	103	89	55	106	91	67	11	—	6	71	75	64	82	75	70
Trapani	56	78	34	79	46	58	135	124	92	53	48	48	69	66	64	122	114	112
Sicilia	181	119	136	898	654	566	1 079	773	702	135	103	128	851	682	608	986	785	736
Cagliari	6	21	21	7	—	3	13	21	24	17	14	13	5	5	3	22	19	16
Nuoro	2	10	11	—	—	1	2	10	12	5	6	23	1	—	3	6	6	26
Sassari	10	15	53	6	10	8	16	25	61	5	10	10	13	8	1	18	18	11
Sardegna	18	46	85	13	10	12	31	56	97	27	30	46	19	13	7	46	43	53
REGNO	5 226	5 994	6 335	5 314	5 041	3 823	10 540	11 035	10 158	4 789	4 774	8 480	6 004	4 667	3 852	10 793	9 441	12 332

Segue Tav. II — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, I MESI IN CUI OTTENNERO IL PASSAPORTO E LA DESTINAZIONE.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	M A R Z O									A P R I L E								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	45	25	18	136	105	97	181	130	115	94	12	23	78	82	55	172	94	78
Aosta	91	81	119	15	32	17	106	113	136	78	109	181	27	27	7	105	136	188
Cuneo	117	93	112	42	33	15	159	126	127	126	97	112	28	42	17	154	139	129
Novara (a)	418	374	459	22	12	9	440	386	468	608	617	606	24	17	5	632	634	611
Torino	166	177	120	88	74	18	254	251	138	165	160	127	63	59	25	228	219	152
Vercelli (a)	155	110	66	58	39	26	213	149	92	200	191	145	49	28	24	249	219	169
Piemonte	992	860	894	361	295	182	1 353	1 155	1 076	1 271	1 186	1 194	269	255	133	1 540	1 441	1 327
Genova	66	58	50	76	47	14	142	105	64	45	66	72	48	50	32	93	116	104
Imperia	98	33	83	—	—	1	98	33	84	68	29	24	—	—	—	68	29	24
La Spezia	27	15	25	10	11	5	37	26	30	30	14	8	7	6	6	37	20	14
Savona	47	15	18	46	13	11	93	28	29	38	31	39	20	30	3	58	61	42
Liguria	238	121	176	132	71	31	370	192	207	181	140	143	75	86	41	256	226	184
Bergamo	454	778	1 938	60	24	11	514	802	1 949	1 008	1 506	1 564	28	22	21	1 036	1 528	1 585
Brescia	91	75	436	47	33	33	138	108	469	103	164	477	37	19	19	140	183	496
Como	139	393	753	38	23	5	177	416	758	471	637	741	20	13	13	491	650	754
Cremona	17	20	29	5	3	2	22	23	31	38	16	25	—	2	2	38	18	27
Mantova	13	15	17	23	3	6	36	18	23	13	12	19	19	14	3	32	26	22
Milano	88	112	97	24	31	18	112	143	115	54	88	120	46	35	17	100	123	137
Pavia	14	12	18	28	20	16	42	32	34	21	15	14	25	16	11	46	31	25
Sondrio	35	63	280	40	48	25	75	111	305	247	373	471	49	32	8	296	405	479
Varese	368	384	539	61	24	24	429	408	563	593	689	488	20	24	19	613	713	507
Lombardia	1 219	1 852	4 107	326	209	140	1 545	2 061	4 247	2 548	3 500	3 919	244	177	113	2 792	3 677	4 032
Bolzano	14	15	31	5	4	—	19	19	31	75	58	70	3	3	3	78	61	73
Trento (a)	97	159	262	133	81	64	230	240	326	127	197	218	90	87	72	217	284	290
Venezia Trident. (a)	111	174	293	138	85	64	249	259	357	202	255	288	93	90	75	295	345	363
Belluno	251	530	1 306	86	44	41	337	574	1 347	1 024	954	981	76	54	51	1 100	1 008	1 032
Padova	83	97	139	47	28	3	130	125	142	122	129	162	43	32	17	165	161	179
Rovigo	8	16	19	13	1	—	21	17	19	14	25	16	7	5	—	21	30	16
Treviso	190	212	365	149	116	101	339	328	466	197	224	435	156	114	59	353	338	494
Udine	1 096	1 403	1 754	411	240	194	1 507	1 643	1 948	1 601	1 770	1 761	294	247	192	1 895	2 017	1 953
Venezia	50	34	49	28	13	10	78	47	59	45	29	56	12	12	10	57	41	66
Verona	57	119	116	29	14	4	86	133	120	90	130	91	22	17	19	112	147	110
Vicenza (a)	180	284	458	112	89	41	292	373	499	286	342	628	129	72	37	415	414	665
Veneto (a)	1 915	2 695	4 206	875	545	394	2 790	3 240	4 600	3 379	3 603	4 130	739	553	385	4 118	4 156	4 515
Fiume (a)	13	1	7	44	31	13	57	32	20	6	2	—	28	43	28	34	45	28
Gorizia	59	105	164	63	82	82	122	187	246	98	159	129	91	123	63	189	282	192
Pola (a)	18	8	8	45	98	84	63	106	92	8	6	12	47	71	88	55	77	95
Trieste	29	9	8	62	100	56	91	109	64	24	21	15	55	101	46	79	122	61
Zara	14	—	1	—	2	1	14	2	2	—	—	—	2	—	5	—	—	5
Venezia G. e Zara	133	123	188	214	313	236	347	436	424	136	188	156	223	338	225	359	526	381
Bologna (a)	34	26	83	9	13	3	43	39	86	54	41	175	9	10	16	63	51	191
Ferrara (a)	4	11	28	4	3	1	8	14	29	1	19	45	—	5	1	1	24	46
Forlì	28	56	122	43	19	10	71	75	132	53	131	105	10	30	8	63	161	113
Modena (a)	19	37	82	14	22	8	33	59	90	30	34	56	24	24	7	54	58	63
Parma	76	50	103	42	13	11	118	63	114	69	94	108	30	22	21	99	116	129
Piacenza	69	37	52	23	6	26	92	43	78	49	33	19	41	18	15	90	51	34
Ravenna	2	6	3	1	—	—	3	6	3	15	5	3	1	2	—	16	7	3
Reggio nell'Emilia	39	29	70	20	9	13	59	38	83	51	36	133	—	17	5	51	53	138
Emilia	271	252	543	156	85	72	427	337	615	322	393	644	115	128	73	437	521	717
Arezzo	47	39	28	17	3	2	64	42	30	33	46	37	6	9	8	39	55	45
Firenze	43	36	51	6	1	6	49	37	57	59	34	37	37	4	3	96	38	40
Grosseto	4	1	6	2	1	2	6	6	8	7	1	6	4	—	—	11	1	6
Livorno	9	6	17	8	2	—	17	8	17	9	3	24	11	6	8	20	9	32
Lucca (a)	68	47	126	143	109	92	211	156	218	52	113	98	117	95	64	169	208	162
Massa e Carrara	64	59	98	25	22	17	89	81	115	46	33	78	16	18	23	62	51	101
Pisa	40	17	65	13	14	10	53	31	75	23	15	106	12	7	5	35	22	111
Pistoia (a)	26	73	83	39	28	31	65	101	114	68	22	79	14	36	26	82	58	105
Siena	4	4	—	—	2	—	4	6	—	24	13	3	—	—	—	24	13	3
Toscana	305	282	474	253	182	160	558	464	634	321	280	468	217	175	137	538	455	605

(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § 111.

Segue Tav. II — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, I MESI IN CUI OTTENNERO IL PASSAPORTO E LA DESTINAZIONE.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	MARZO									APRILE								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	24	6	33	75	22	5	99	28	38	24	13	29	27	32	18	51	45	47
Ascoli Piceno	—	1	1	76	51	47	76	52	48	2	1	1	51	55	20	53	56	21
Macerata (a)	4	4	14	75	36	42	79	40	56	13	7	14	50	39	21	63	46	35
Pesaro e Urbino	45	55	74	48	31	43	93	86	117	85	40	35	29	35	42	114	75	77
Marche (a)	73	66	122	274	140	137	347	206	259	124	61	79	157	161	101	281	232	180
Perugia (a)	69	114	123	24	10	13	93	124	136	61	131	130	12	19	4	73	150	134
Terni	6	2	1	2	2	4	8	4	5	10	2	3	7	12	9	17	14	12
Umbria (a)	75	116	124	26	12	17	101	128	141	71	133	133	19	31	13	90	164	146
Frosinone	97	97	227	248	295	98	345	392	325	109	59	205	265	235	152	374	294	357
Rieti	1	67	21	6	8	2	7	75	23	—	7	61	5	6	3	5	13	64
Roma (a)	16	14	44	86	87	41	102	101	85	28	36	32	74	85	63	102	121	95
Viterbo (a)	—	1	—	16	4	4	16	5	4	—	1	—	3	7	—	3	8	—
Lazio	114	179	292	356	394	145	470	573	437	137	103	298	347	333	218	484	436	516
Aquila degli Abruz.	16	24	52	225	142	135	241	166	187	38	101	148	220	199	109	258	300	257
Campobasso	15	8	19	311	237	169	326	245	188	24	5	19	218	282	152	242	287	171
Chieti (a)	—	5	11	265	189	182	265	194	193	2	7	80	232	237	161	234	244	241
Pescara (a)	5	4	19	58	41	38	63	45	57	—	22	10	74	35	42	74	57	52
Teramo	24	2	15	60	64	58	84	66	73	6	—	12	49	56	37	55	56	49
Abruzzi e Mollise	60	43	116	919	673	582	979	716	698	70	135	269	793	809	501	863	944	770
Avellino (a)	1	4	—	245	200	151	246	204	151	3	1	2	215	233	154	218	234	156
Benevento	2	1	3	123	103	92	125	104	95	5	1	—	122	125	118	127	126	118
Napoli (a)	36	47	37	277	206	193	313	253	230	54	91	46	255	178	175	309	269	221
Salerno (a)	80	66	19	212	129	69	292	195	88	26	25	51	153	170	79	179	195	130
Campania (a)	119	118	59	857	638	505	976	756	564	88	118	99	745	706	526	833	824	625
Bari	42	23	24	329	292	177	371	315	201	40	42	26	354	255	184	394	297	210
Brindisi	4	—	1	5	—	3	9	—	4	6	3	1	3	2	8	9	5	9
Foggia (a)	4	1	4	77	75	47	81	76	51	3	8	—	76	97	52	79	105	52
Lecce	1	1	5	6	—	4	7	1	9	2	2	1	2	1	1	4	3	2
Taranto	3	2	2	26	16	5	29	18	7	4	1	—	27	20	2	31	21	2
Puglie (a)	54	27	36	443	383	236	497	410	272	55	56	28	462	375	247	517	431	275
Matera	—	—	—	48	50	26	48	50	26	5	—	—	27	61	14	32	61	14
Potenza	11	1	6	181	124	138	192	125	144	10	7	12	150	241	91	160	248	103
Lucania	11	1	6	229	174	164	240	175	170	15	7	12	177	302	105	192	309	117
Catanzaro	2	1	7	294	262	249	296	263	256	8	4	5	377	376	195	385	330	200
Cosenza	12	1	2	431	376	310	443	377	312	1	—	2	453	394	276	454	394	278
Reggio di Calabria	46	33	51	300	257	222	346	290	273	18	14	85	277	250	180	295	264	265
Calabria	60	35	60	1 025	895	781	1 085	930	841	27	18	92	1 107	1 020	651	1 134	1 038	743
Agrigento	17	25	15	159	78	82	176	103	97	10	5	21	138	86	60	148	91	81
Caltanissetta	7	8	6	65	14	17	72	22	23	13	9	7	62	41	16	75	50	23
Catania	13	3	8	199	141	135	212	144	143	13	3	17	214	147	88	227	150	105
Enna	2	—	3	82	71	61	84	71	64	—	1	1	—	52	49	—	53	50
Messina	4	56	52	182	199	137	187	255	189	2	6	12	209	178	164	211	184	176
Palermo	27	17	22	198	125	146	225	142	168	95	24	19	170	138	128	265	162	147
Ragusa	10	8	20	80	67	39	90	75	59	4	12	14	87	64	39	91	76	53
Siracusa	23	3	9	96	79	62	119	82	71	5	9	3	81	94	42	86	103	45
Trapani	72	82	98	106	65	57	178	147	155	410	446	274	91	90	42	501	536	316
Siella	175	202	233	1 168	839	736	1 343	1 041	969	552	515	368	1 052	890	628	1 604	1 405	996
Cagliari	28	12	29	5	2	1	33	14	30	18	18	25	3	—	9	21	18	34
Nuoro	8	8	24	7	1	2	15	9	26	17	11	4	1	3	1	18	14	5
Sassari	4	6	11	8	6	4	12	12	15	18	9	11	27	19	5	45	28	16
Sardegna	40	26	64	20	9	7	60	35	71	53	38	40	31	22	15	84	60	55
REGNO	5 965	7 172	11 993	7 772	5 942	4 589	13 737	13 114	16 582	9 552	10 729	12 360	6 865	6 451	4 187	16 417	17 180	16 547

Segue Tav. II — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, I MESI IN CUI OTTENNERO IL PASSAPORTO E LA DESTINAZIONE.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	M A G G I O									G I U G N O								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	54	12	20	122	85	39	176	97	59	97	17	24	119	69	51	216	86	75
Aosta	104	88	167	20	21	6	124	109	173	146	94	155	13	13	13	159	107	168
Cuneo	148	82	90	24	29	10	172	111	100	12	38	73	1	20	10	13	58	83
Novara (a)	586	429	574	29	10	13	615	439	587	339	233	375	14	10	4	353	243	379
Torino	169	152	224	61	105	19	230	257	243	133	74	92	50	65	18	183	139	110
Vercelli (a)	204	81	223	37	34	31	241	115	254	129	67	115	23	27	21	152	94	136
Piemonte	1 265	844	1 298	293	284	118	1 558	1 128	1 416	856	523	834	220	204	117	1 076	727	951
Genova	22	87	61	34	39	22	56	126	83	49	90	50	22	32	16	71	122	66
Imperia	104	74	87	—	1	3	104	75	90	39	80	17	1	1	4	40	81	21
La Spezia	17	15	14	5	19	5	22	34	19	10	3	5	7	2	4	17	5	9
Savona	33	9	30	33	12	4	66	21	34	30	14	22	7	2	11	37	16	33
Liguria	176	185	192	72	71	34	248	256	226	128	187	94	37	37	35	165	224	129
Bergamo	1 258	1 827	1 773	29	29	15	1 287	1 856	1 788	961	1 402	1 262	37	37	12	998	1 439	1 274
Brescia	145	229	1 134	30	17	10	175	246	1 144	72	224	511	21	21	16	93	245	527
Cromo	527	522	370	15	6	5	542	528	375	303	281	310	15	4	6	318	285	316
Cremona	11	11	53	—	2	2	11	13	55	28	4	19	8	4	6	36	8	25
Mantova	20	15	19	8	2	1	28	17	20	16	10	24	8	7	1	24	17	25
Milano	88	194	137	20	32	26	108	226	163	30	156	110	39	15	17	69	171	127
Pavia	25	13	14	28	6	10	53	19	24	47	12	12	29	27	14	76	39	26
Sondrio	458	364	586	34	20	6	492	384	592	579	444	723	29	6	8	608	450	731
Varese	593	346	520	20	21	11	613	367	531	330	251	291	19	17	12	349	268	303
Lombardia	3 125	3 521	4 606	184	135	86	3 309	3 656	4 692	2 366	2 784	3 262	205	138	92	2 571	2 922	3 354
Bolzano	120	87	66	11	3	—	131	90	66	67	47	70	3	1	1	70	48	71
Trento (a)	117	202	213	65	61	70	182	263	283	94	139	174	44	60	72	138	199	246
Venezia Trident. (a)	237	289	279	76	64	70	313	353	349	161	186	244	47	61	73	208	247	317
Belluno	547	675	509	57	36	34	604	711	633	534	311	362	60	41	16	504	352	378
Padova	93	76	144	33	23	4	126	99	148	60	70	191	16	23	8	76	93	199
Rovigo	10	19	60	5	2	—	15	21	60	20	10	9	5	2	1	25	12	10
Treviso	299	330	499	133	98	79	432	428	578	213	151	296	70	50	69	283	201	365
Udine	1 075	1 284	1 699	203	201	161	1 278	1 485	1 860	924	1 388	1 541	177	201	112	1 101	1 589	1 653
Venezia	34	51	52	11	14	11	45	65	63	13	10	33	2	9	3	15	19	36
Verona	137	131	115	10	28	15	147	159	130	42	62	71	16	5	9	58	67	80
Vicenza (a)	283	405	706	80	73	53	363	478	759	193	232	534	57	67	37	250	299	571
Veneto (a)	2 478	2 971	3 874	532	475	357	3 010	3 446	4 231	1 999	2 234	3 037	463	398	255	2 402	2 632	3 292
Fiume (a)	2	5	7	21	27	19	23	32	26	4	9	4	16	45	13	20	54	17
Gorizia	76	134	181	102	88	67	178	222	248	30	81	75	160	69	52	190	150	127
Pola (a)	8	5	5	44	79	71	52	84	76	17	6	13	47	64	64	64	70	77
Trieste	18	38	21	55	98	55	73	136	76	1	9	8	43	53	23	44	62	31
Zara	—	—	—	4	1	—	4	1	—	1	—	1	2	2	3	3	2	4
Venezia G. e Zara	104	182	214	226	293	212	330	475	426	53	105	101	268	233	155	321	338	256
Bologna (a)	57	44	466	10	4	2	67	48	468	31	36	205	6	8	11	37	44	216
Ferrara (a)	13	12	71	1	—	2	14	12	73	3	6	11	—	1	3	3	7	14
Forlì	65	74	174	21	8	17	86	82	191	41	15	219	6	19	9	47	34	228
Modena (a)	28	42	127	3	13	14	31	55	141	31	15	48	8	16	22	39	31	70
Parma	62	80	223	22	21	23	84	101	246	70	35	210	18	26	28	88	61	238
Piacenza	58	30	42	21	13	8	79	43	50	62	20	100	27	3	20	89	23	120
Ravenna	20	13	23	—	—	1	20	13	24	11	4	11	4	—	—	15	4	11
Reggio nell'Emilia	29	28	436	7	17	8	36	45	444	39	22	337	4	2	2	43	24	339
Emilia	332	323	1 562	85	76	75	417	399	1 637	288	153	1 141	73	75	95	361	228	1 236
Arezzo	35	28	26	16	2	5	51	30	31	1	28	12	4	19	6	5	47	18
Firenze	66	15	57	9	—	5	75	15	62	21	15	55	9	—	1	30	15	56
Grosseto	3	2	5	1	—	—	4	2	5	8	2	4	—	4	4	8	6	8
Livorno	18	3	14	15	—	9	33	3	23	13	6	26	5	4	2	18	10	28
Lucca (a)	60	57	75	98	119	48	158	176	123	68	61	113	90	107	72	158	168	185
Massa e Carrara	49	52	53	14	18	7	63	70	60	42	33	83	22	17	20	64	50	103
Pisa	52	19	66	19	12	9	71	31	75	33	21	54	5	4	7	38	25	61
Pistoia (a)	56	48	59	15	24	23	71	72	82	58	38	58	14	39	17	72	77	75
Siena	16	4	1	6	4	—	22	8	1	5	4	1	—	—	—	5	4	1
Toscana	355	228	356	193	179	106	548	407	462	249	208	406	149	194	129	398	402	535

(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § III.

Segue Tav. II — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA,
I MESI IN CUI OTTENNERO IL PASSAPORTO E LA DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	M A G G I O									G I U G N O								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	55	29	14	24	42	26	79	71	40	27	3	32	30	36	27	57	39	59
Ascoli Piceno	3	1	20	54	80	29	57	81	49	1	—	8	38	49	26	39	49	34
Macerata (a)	12	64	33	26	44	14	38	108	47	24	23	1	23	40	19	47	63	20
Pesaro e Urbino	115	62	45	34	27	27	149	89	72	56	16	48	35	19	24	91	35	72
Marche (a)	185	156	112	138	193	96	323	349	208	108	42	89	126	144	96	234	186	185
Perugia (a)	51	86	72	9	26	8	60	112	80	79	50	75	25	21	10	104	71	85
Terni	5	—	2	4	1	—	9	1	2	1	2	1	—	1	1	1	3	2
Umbria (a)	56	86	74	13	27	8	69	113	82	80	52	76	25	22	11	105	74	87
Frosinone	125	40	260	172	174	105	297	214	365	78	63	101	183	203	100	261	266	201
Rieti	6	68	4	6	6	1	12	74	5	1	3	12	3	4	—	4	7	12
Roma (a)	56	82	28	61	79	48	117	161	76	36	38	29	66	64	26	102	102	55
Viterbo (a)	—	1	—	15	11	2	15	12	2	5	1	—	4	12	—	9	13	—
Lazio	187	191	292	254	270	156	441	461	448	120	105	142	256	283	126	376	388	268
Aquila degli Abruz.	44	220	88	149	131	141	193	351	229	41	115	42	168	186	88	209	301	130
Campobasso	15	2	3	210	216	122	225	218	125	13	—	9	302	228	175	315	228	184
Chieti (a)	7	—	6	185	182	156	192	182	162	8	6	4	159	134	110	167	140	114
Pescara (a)	4	21	9	70	37	49	74	58	58	11	1	7	58	48	21	69	49	28
Teramo	5	4	4	54	54	41	59	58	45	12	6	9	69	34	24	81	40	33
Abruzzi e Molise	75	247	110	668	620	509	743	867	619	85	128	71	756	630	418	841	758	489
Avellino (a)	—	2	2	125	144	145	125	146	147	9	2	2	164	136	132	173	138	134
Benevento	4	1	1	105	127	83	109	127	84	4	—	—	78	68	85	82	68	85
Napoli (a)	48	41	85	242	197	172	290	238	257	66	30	67	156	133	137	222	163	204
Salerno (a)	14	19	56	122	168	131	136	187	187	15	3	15	132	147	124	147	150	139
Campania (a)	66	62	144	594	636	531	660	698	675	94	35	84	530	484	478	624	519	562
Bari	57	17	24	254	155	196	311	172	220	45	13	35	258	128	174	303	141	209
Brindisi	8	10	1	10	1	6	18	11	7	4	1	1	8	—	5	12	1	6
Foggia (a)	7	2	2	77	72	78	84	74	80	3	1	4	63	86	29	66	87	33
Lecce	4	11	5	6	1	—	10	12	5	5	1	16	3	2	5	8	3	21
Taranto	—	1	1	7	3	11	7	4	12	4	—	2	8	1	3	12	1	5
Puglie (a)	76	41	33	354	232	291	430	273	324	61	16	58	340	217	216	401	233	274
Matera	1	—	3	44	37	21	45	37	24	1	1	4	37	38	17	38	39	21
Potenza	18	7	4	126	158	146	144	165	150	6	6	11	108	173	134	114	179	145
Lucania	19	7	7	170	195	167	189	202	174	7	7	15	145	211	151	152	218	166
Catanzaro	6	4	2	289	298	221	295	302	223	8	4	3	217	246	243	225	250	246
Cosenza	1	11	5	322	334	350	323	345	355	5	—	1	330	367	239	335	367	240
Reggio di Calabria.	45	8	75	269	239	211	314	247	286	16	30	66	127	241	157	143	271	223
Calabria	52	23	82	880	871	782	932	894	864	29	34	70	674	854	639	703	888	709
Agrigento	8	17	20	87	56	46	95	73	66	29	15	8	71	81	34	100	96	42
Caltanissetta	21	25	5	32	21	12	53	46	17	18	10	4	36	21	27	54	31	31
Catania	23	12	3	121	120	79	144	132	82	16	17	7	51	94	87	67	111	94
Enna	2	2	1	79	36	30	81	38	31	7	3	—	43	77	41	50	80	41
Messina	14	8	6	161	194	128	175	202	134	14	29	14	164	149	121	178	178	135
Palermo	26	68	36	166	99	122	192	167	158	31	24	25	123	113	85	154	137	110
Ragusa	3	2	11	43	55	50	46	57	61	3	7	4	50	57	18	53	64	22
Siracusa	7	14	12	77	106	42	84	120	54	11	8	9	80	46	58	91	54	67
Trapani	141	171	140	100	53	61	241	224	201	59	92	91	85	46	54	144	138	145
Sicilia	245	319	234	866	740	570	1 111	1 059	804	188	205	162	703	684	525	891	889	687
Cagliari	20	27	12	1	4	2	21	31	14	22	8	13	7	1	1	29	9	14
Nuoro	11	88	65	3	5	3	14	93	68	1	22	43	—	2	1	1	24	44
Sassari	21	10	17	10	11	5	31	21	22	6	6	12	8	3	3	14	9	15
Sardegna	52	125	94	14	20	10	66	145	104	29	36	68	15	6	5	44	42	73
REGNO	9 085	9 800	13 563	5 612	5 331	4 178	14 697	15 181	17 741	6 901	7 040	9 954	4 972	4 875	3 616	11 873	11 915	13 570

Segue Tav. II — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, I MESI IN CUI OTTENNERO IL PASSAPORTO E LA DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	LUGLIO									AGOSTO								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	51	20	31	96	57	45	147	77	76	41	20	42	109	69	75	150	89	117
Aosta	153	41	219	33	14	5	186	55	224	185	82	652	45	17	6	230	99	658
Cunco	198	93	166	29	12	19	227	105	185	314	178	248	30	12	27	344	190	275
Novara (a)	256	155	265	21	15	5	277	170	270	176	132	224	32	8	13	208	140	237
Torino	164	107	194	62	87	42	226	194	236	216	98	245	76	54	41	292	152	286
Vercelli (a)	123	30	120	67	15	21	190	45	141	137	30	119	72	12	24	209	42	143
Piemonte	945	446	995	308	200	137	1 253	646	1 132	1 069	540	1 530	364	172	186	1 433	712	1 716
Genova	116	76	27	57	6	29	173	82	56	117	92	42	54	2	41	171	94	83
Imperia	259	114	113	3	—	1	262	114	114	34	141	87	3	1	—	37	142	87
La Spezia	47	15	5	9	7	5	56	22	10	17	9	35	13	12	11	30	21	46
Savona	29	14	10	11	6	11	40	20	21	37	3	20	20	38	13	57	41	33
Liguria	451	219	155	80	19	46	531	238	201	205	245	184	90	53	65	295	298	249
Bergamo	806	1 259	941	20	29	6	826	1 288	947	393	776	1 078	16	35	23	409	811	1 101
Brescia	146	110	345	24	25	16	170	135	361	119	108	86	11	43	47	130	151	133
Como	169	209	141	3	6	10	172	215	151	115	97	189	18	11	9	133	108	198
Cremona	—	17	237	5	1	—	5	18	237	16	19	80	—	—	4	16	19	84
Mantova	22	6	22	14	2	7	36	8	29	24	10	50	3	6	2	27	16	53
Milano	117	54	119	35	22	24	152	76	143	116	120	103	14	25	23	130	145	126
Pavia	33	6	4	60	15	12	93	21	16	16	2	7	35	23	27	51	25	34
Sondrio	610	422	526	28	30	22	638	452	548	80	32	192	13	3	33	93	35	225
Varese	250	173	344	18	21	6	268	194	350	125	155	435	25	11	33	150	166	468
Lombardia	2 153	2 256	2 679	207	151	103	2 360	2 407	2 782	1 004	1 319	2 226	135	157	202	1 139	1 476	2 422
Bolzano	58	36	44	1	—	1	59	36	45	12	11	22	3	5	1	15	16	23
Trento (a)	77	163	179	49	90	58	126	253	237	131	173	228	31	60	86	162	233	314
Venezia Trident. (a)	135	199	223	50	90	59	185	289	282	143	184	250	34	65	87	177	249	337
Belluno	315	305	310	53	60	37	368	365	347	448	335	511	32	22	13	480	357	524
Padova	95	81	101	6	14	11	101	95	112	59	184	205	23	22	16	82	206	221
Rovigo	24	49	67	—	2	—	24	51	67	9	8	131	1	1	—	10	9	131
Treviso	198	272	221	74	65	57	272	337	278	138	246	281	63	98	60	201	344	341
Udine	974	1 225	1 796	235	161	168	1209	1 386	1 964	871	1 282	2 456	177	220	210	1 048	1 502	2 666
Venezia	31	32	29	4	26	5	35	58	34	24	30	346	2	13	4	26	43	350
Verona	53	37	53	12	14	7	65	51	60	75	116	139	12	18	14	87	134	153
Vicenza (a)	227	401	245	84	52	42	311	453	287	163	316	250	30	76	65	193	392	315
Veneto (a)	1 917	2 402	2 822	468	394	327	2 385	2 796	3 149	1 787	2 517	4 319	340	470	382	2 127	2 987	4 701
Fiume (a)	—	6	3	35	37	24	35	43	27	1	—	8	40	38	26	41	38	34
Gorizia	42	26	90	96	76	62	138	102	152	33	35	137	334	77	63	367	112	200
Pola (a)	8	7	6	60	137	70	68	144	76	7	3	7	64	114	113	71	117	120
Trieste	12	18	19	37	98	77	49	116	96	12	4	82	88	57	79	100	61	161
Zara	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	5	3	—	5	3
Venezia G. e Zara	62	57	118	229	349	333	291	406	351	53	42	234	526	291	284	579	333	518
Bologna (a)	40	77	163	15	5	4	55	82	167	53	69	264	5	8	4	58	77	268
Ferrara (a)	7	25	92	7	5	1	14	30	93	7	2	24	3	3	—	10	5	24
Forlì	54	18	101	15	17	8	69	35	109	34	22	63	12	32	8	46	54	71
Modena (a)	46	30	58	15	11	20	61	41	78	56	64	167	14	16	9	70	80	176
Parma	108	63	301	38	34	18	146	97	319	81	29	258	27	24	26	108	53	284
Piacenza	102	46	65	22	14	21	124	60	86	57	36	128	22	26	13	79	62	141
Ravenna	8	2	3	7	7	4	15	9	7	7	3	80	18	1	—	25	4	80
Reggio nell'Emilia	42	20	338	9	9	4	51	29	342	38	10	340	7	7	4	45	17	344
Emilia	407	281	1 121	128	102	80	535	383	1 201	333	235	1 324	108	117	64	441	352	1 388
Arezzo	53	14	254	9	4	3	62	18	257	54	47	160	4	3	7	58	50	167
Firenze	45	17	2	3	4	—	48	21	2	36	12	24	11	4	2	47	16	26
Grosseto	7	—	3	3	2	—	10	2	3	5	1	10	4	9	1	9	10	11
Livorno	23	13	26	14	4	8	37	17	34	27	9	13	5	7	7	32	16	20
Luca (a)	70	37	92	97	89	66	167	126	158	48	39	95	101	109	51	149	148	146
Massa e Carrara	36	24	80	25	13	14	61	37	94	62	47	87	28	21	25	90	68	112
Pisa	43	19	36	16	17	9	59	36	45	48	26	44	13	11	19	61	37	63
Pistoia (a)	45	36	78	15	31	24	60	67	102	62	37	85	33	40	13	95	77	98
Siena	4	5	3	2	5	—	6	10	3	6	3	3	1	—	—	7	3	3
Toscana	326	165	574	184	169	124	510	334	698	348	221	521	200	204	125	548	425	646

(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § III.

Seque Tav. II — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, I MESI IN CUI OTTENNERO IL PASSAPORTO E LA DESTINAZIONE.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	LUGLIO									AGOSTO								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	55	20	23	30	26	29	85	46	52	28	19	14	17	41	23	45	60	37
Ascoli Piceno . . .	1	—	1	58	35	28	59	35	29	3	—	9	15	66	35	18	66	44
Macerata (a) . . .	16	30	17	58	41	25	74	71	42	11	32	8	22	66	43	33	98	51
Pesaro e Urbino . .	78	109	50	17	32	15	95	141	65	74	43	113	20	36	31	94	79	144
Marche (a)	150	159	91	163	134	97	313	293	188	116	94	144	74	203	132	190	303	276
Perugia (a)	82	52	66	24	18	2	106	70	68	42	105	81	17	24	15	59	129	96
Terni	3	1	6	1	5	2	4	6	8	5	2	1	1	4	2	6	6	3
Umbria (a)	85	53	72	25	23	4	110	76	76	47	107	82	18	28	17	65	135	99
Frosinone	84	93	83	134	129	104	218	222	187	121	159	138	127	120	101	248	279	239
Rieti	3	2	6	—	18	1	3	20	7	—	38	25	1	3	2	1	41	27
Roma (a)	8	8	23	34	48	27	42	56	50	16	2	20	49	52	112	65	54	132
Viterbo (a)	—	—	1	11	4	—	11	4	1	3	4	—	11	3	2	14	7	2
Lazio	95	103	113	179	199	132	274	302	245	140	203	183	188	178	217	328	381	400
Aquila degli Abruz.	50	40	95	143	112	65	193	152	160	20	117	33	124	116	113	144	233	146
Campobasso	18	9	17	188	171	143	206	180	160	16	4	3	124	157	178	140	161	181
Chieti (a)	11	4	18	209	199	288	211	203	306	7	31	9	145	166	201	152	197	210
Pescara (a)	6	2	—	81	54	41	87	56	41	7	10	—	33	44	22	40	54	22
Pesaro	16	4	7	57	21	21	73	25	28	10	6	11	10	38	23	20	44	34
Abruzzi e Molise	101	59	137	689	557	558	770	616	695	60	168	56	436	521	537	496	689	593
Avellino (a)	1	9	1	145	123	68	146	132	69	1	13	5	121	165	135	122	178	140
Benevento	1	2	2	55	88	39	56	90	41	1	5	—	69	63	78	70	71	78
Napoli (a)	47	33	57	204	174	206	251	207	263	59	37	80	185	126	177	244	163	257
Salerno (a)	16	8	8	129	126	105	145	134	113	16	22	16	56	101	87	72	123	103
Campania (a)	65	52	68	533	511	418	598	563	486	77	77	101	431	458	477	508	535	578
Bari	38	12	28	246	135	200	284	147	228	27	22	51	175	145	204	292	167	255
Brindisi	2	4	1	3	—	4	5	4	5	4	3	1	5	2	2	9	5	3
Foggia (a)	3	—	8	67	75	75	70	75	83	—	8	9	95	70	20	95	78	29
Lecce	2	12	5	6	3	3	8	15	8	—	1	—	3	—	1	3	1	1
Taranto	2	—	2	3	7	3	5	7	5	—	1	—	3	5	1	3	6	1
Puglie (a)	47	28	44	325	220	285	372	248	329	31	35	61	281	222	228	312	257	289
Matera	—	—	1	35	49	27	35	49	28	—	2	1	4	33	26	4	35	27
Potenza	5	13	16	156	130	107	161	143	123	4	7	—	109	154	152	113	161	152
Lucania	5	13	17	191	179	134	196	192	151	4	9	1	113	187	178	117	196	179
Catanzaro	1	4	5	191	233	181	192	237	186	5	3	8	173	289	191	178	292	199
Cosenza	3	3	3	361	379	263	364	382	266	—	1	12	232	252	273	232	253	285
Reggio di Calabria..	64	21	32	214	224	148	278	245	180	26	25	31	96	209	210	122	234	241
Calabria	68	28	40	766	836	592	834	864	632	31	29	51	501	750	674	532	779	725
Agrigento	11	11	10	47	74	48	58	85	58	13	15	34	33	107	25	46	122	59
Caltanissetta . . .	28	8	10	23	15	27	51	23	37	7	16	12	11	17	19	18	33	31
Catania	30	8	10	82	102	99	112	110	109	10	13	19	101	64	51	111	77	70
Enna	3	1	—	23	84	45	26	85	45	7	1	5	15	51	36	22	52	41
Messina	19	6	8	142	136	176	161	142	184	11	4	16	74	199	152	85	203	168
Palermo	39	39	20	90	142	109	129	181	129	21	34	28	29	133	78	50	167	106
Ragusa	7	2	4	48	35	17	55	37	21	4	9	13	28	53	34	32	62	47
Siracusa	10	1	2	76	57	85	86	58	87	1	14	7	51	40	18	52	54	25
Trapani	90	107	93	67	48	66	157	155	159	15	65	100	12	66	48	27	131	148
Sicilia	237	183	157	598	693	672	835	876	829	89	171	234	354	730	461	443	901	695
Cagliari	30	17	9	1	—	—	31	18	9	9	54	13	1	2	2	10	56	15
Nuoro	2	48	12	3	—	3	5	48	15	6	39	15	1	—	—	7	39	15
Sassari	21	13	20	4	17	7	25	30	27	22	24	12	3	23	5	25	47	17
Sardegna	53	78	41	8	18	10	61	96	51	37	117	40	5	25	7	42	142	47
REGNO	7 302	6 781	9 467	5 111	4 844	4 011	12 413	11 625	13 478	5 574	6 313	11 535	4 198	4 837	4 323	9 772	11 150	15 858

Segue Tav. II — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, I MESI IN CUI OTTENNERO IL PASSAPORTO E LA DESTINAZIONE.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	S E T T E M B R E									O T T O B R E								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	83	24	250	272	60	85	355	84	335	115	49	624	192	106	378	307	155	1 002
Aosta	187	109	878	37	20	20	224	129	898	102	66	1 047	21	9	34	123	75	1 081
Cuneo	466	203	1 019	55	25	52	521	228	1 071	233	1 647	3 552	116	28	216	349	1 675	3 768
Novara (a)	198	78	892	16	14	22	214	92	914	164	102	1 183	22	15	37	186	117	1 220
Torino	183	115	3333	122	45	98	305	160	3 431	305	132	2 295	174	40	114	479	172	2 409
Vercelli (a)	162	55	684	91	32	25	253	87	709	103	64	1 242	44	42	107	147	106	1 349
Piemonte	1 279	584	7 056	593	196	302	1 872	780	7 358	1 022	2 060	9 943	569	240	886	1 591	2 300	10 829
Genova	94	84	69	96	37	46	190	121	115	79	21	281	51	37	95	130	58	376
Imperia	43	75	473	—	—	2	43	75	475	28	48	923	—	—	3	28	48	926
La Spezia	47	16	144	9	8	5	56	24	149	18	12	481	11	14	41	29	26	522
Savona	36	12	846	32	22	96	68	34	942	130	17	647	13	9	79	143	26	726
Liguria	230	187	1 532	137	67	149	357	254	1 681	255	98	2 332	75	60	218	330	158	2 550
Bergamo	276	584	1 821	13	23	22	289	607	1 843	333	583	661	35	21	29	368	604	690
Brescia	82	87	349	18	31	90	100	118	439	51	16	793	24	27	147	75	43	940
Como	46	86	1 215	4	14	83	50	100	1 293	75	54	679	21	6	62	96	60	741
Cremona	18	9	195	2	2	5	20	11	200	16	11	111	1	4	4	17	15	115
Mantova	22	7	547	32	7	4	54	14	551	8	18	416	7	3	8	15	21	424
Milano	115	173	493	26	31	52	141	204	545	213	117	504	26	15	78	239	132	582
Pavia	11	5	60	63	15	77	79	20	137	19	6	288	59	15	154	78	21	442
Sondrio	42	51	793	20	16	174	62	67	967	43	22	405	22	21	98	65	43	503
Varese	172	108	1 039	47	13	33	219	121	1 072	156	136	1421	31	18	48	187	154	1 469
Lombardia	784	1 110	6 512	230	152	540	1 014	1 262	7 052	914	963	5 278	226	130	628	1 140	1 093	5 906
Bolzano	7	2	11	5	5	1	12	7	12	12	8	51	11	—	2	23	8	53
Trento (a)	78	126	1 945	69	107	146	147	233	2 091	90	159	2 716	84	97	236	174	256	2 952
Venezia Trident. (a)	85	128	1 956	74	112	147	159	240	2 103	102	167	2 767	95	97	238	197	264	3 005
Belluno	242	100	1 593	68	44	53	310	144	1 646	181	143	846	62	76	71	243	219	917
Padova	86	131	1 082	21	17	10	107	148	1 092	107	105	1 865	5	22	83	112	127	1 948
Rovigo	21	1	641	—	2	9	21	3	650	16	41	294	3	—	7	19	41	301
Treviso	171	245	803	132	112	105	303	357	908	123	263	1 155	169	112	328	292	375	1 483
Udine	726	778	3 371	199	167	371	925	945	3 742	713	681	4 872	296	156	542	1 009	837	5 414
Venezia	47	13	2 592	15	9	33	62	22	2 625	37	49	1 400	25	8	35	62	57	1 435
Verona	45	80	1 539	15	8	84	60	88	1 623	94	100	1 361	20	40	51	114	140	1 412
Vicenza (a)	156	339	1 496	85	94	52	241	433	1 548	185	490	3 071	134	108	237	319	598	3 308
Veneto (a)	1 494	1 687	13 117	535	453	717	2 029	2 140	13 834	1 456	1 872	14 864	714	522	1 354	2 170	2 394	16 218
Fiume (a)	—	5	8	64	48	22	64	53	30	2	1	66	90	64	39	92	65	105
Gorizia	32	129	523	621	156	106	653	285	629	47	100	581	576	162	65	623	262	646
Pola (a)	7	7	81	611	291	101	618	298	182	6	5	631	486	173	147	492	178	778
Trieste	20	6	147	332	147	34	352	153	181	17	57	610	216	144	59	233	201	669
Zara	1	—	2	1	8	—	2	8	2	—	1	14	—	16	5	—	17	19
Venezia G. e Zara	60	147	761	1 629	650	263	1 689	797	1 024	72	164	1 902	1 368	559	315	1 440	733	2 217
Bologna (a)	36	65	1 278	13	16	9	49	81	1 287	37	35	1 090	8	8	13	45	43	1 103
Ferrara (a)	5	10	430	7	3	1	12	13	431	9	32	904	1	1	—	10	33	904
Forlì	57	27	368	21	16	16	78	43	384	48	28	831	26	13	43	74	41	874
Modena (a)	39	76	1 571	8	10	28	47	86	1 599	184	37	1 858	29	18	53	213	55	1 911
Parma	132	45	2 105	71	19	76	203	64	2 181	172	96	1 139	29	28	71	201	124	1 210
Piacenza	68	47	709	27	17	22	95	64	731	100	54	1 026	45	16	41	145	70	1 067
Ravenna	8	10	683	—	1	8	8	11	691	5	10	177	3	4	6	8	14	183
Reggio nell'Emilia.	40	24	1 043	6	13	10	46	37	1 053	22	149	771	18	2	35	40	151	806
Emilia	385	304	8 187	153	95	170	538	399	8 357	577	441	7 796	159	90	262	736	531	8 058
Arezzo	41	17	397	5	11	5	46	28	402	87	22	869	22	12	10	109	34	879
Firenze	26	26	47	1	—	7	27	26	54	73	108	109	16	3	2	89	111	111
Grosseto	2	6	—	1	4	—	3	10	—	4	—	—	7	2	3	11	2	3
Livorno	13	5	14	4	2	2	17	7	16	22	8	10	1	4	2	23	12	12
Lucca (a)	56	55	84	102	136	56	158	191	140	62	127	104	85	99	70	147	226	174
Massa e Carrara	92	50	84	28	13	5	120	63	89	72	43	166	44	11	63	116	54	229
Pisa	59	13	14	14	3	6	73	16	20	38	12	35	18	13	11	56	25	46
Pistoia (a)	44	67	59	20	41	26	64	108	85	106	131	191	62	30	24	168	161	215
Siena	1	2	1	—	—	—	1	2	1	10	11	3	4	—	—	14	11	3
Toscana	334	241	700	175	210	107	509	451	807	474	462	1 487	259	174	185	733	636	1 672

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

**Segue TAV. II — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA,
I MESI IN CUI OTTENNERO IL PASSAPORTO E LA DESTINAZIONE.**

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	S E T T E M B R E									O T T O B R E								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	34	10	11	32	45	24	66	55	35	28	11	41	41	33	30	69	44	71
Ascoli Piceno	5	5	3	18	53	24	23	58	27	1	3	1	44	88	40	45	91	41
Macerata (a)	12	3	5	69	64	74	81	67	79	10	4	4	101	98	57	111	102	61
Pesaro e Urbino	90	51	779	57	26	60	147	77	839	61	41	535	54	32	72	115	73	607
Marche (a)	141	69	798	176	188	182	317	257	980	100	59	581	240	251	199	340	310	780
Perugia (a)	28	40	614	29	10	3	57	50	617	54	40	1081	30	21	6	84	61	1 087
Terni	4	4	2	7	2	2	11	6	4	4	3	—	2	—	—	6	3	—
Umbria (a)	32	44	616	36	12	5	68	56	621	58	43	1 081	32	21	6	90	64	1 087
Frosinone	163	92	56	56	113	56	219	205	112	243	91	176	151	100	84	394	191	260
Rieti	1	1	5	6	4	—	7	5	5	1	7	4	8	3	—	9	10	4
Roma (a)	19	30	47	87	30	58	106	60	105	14	55	30	56	51	46	70	106	76
Viterbo (a)	17	—	1	6	5	5	23	5	6	2	—	5	4	6	3	6	6	8
Lazio	200	123	109	155	152	119	355	275	228	260	153	215	219	160	133	479	313	348
Aquila degli Abruz.	40	73	53	98	139	118	138	212	176	30	57	54	149	129	66	188	186	120
Campobasso	13	13	—	57	171	49	73	184	49	9	5	7	243	159	204	252	164	211
Chieti (a)	3	30	6	145	165	162	148	195	168	9	7	9	205	198	120	214	205	129
Pescara (a)	1	8	2	27	19	49	28	27	51	—	27	5	67	33	37	67	60	42
Teramo	3	7	4	18	24	8	21	31	12	4	6	9	52	46	29	56	52	38
Abruzzi e Molise	63	131	70	345	518	386	408	649	456	61	102	84	716	565	456	777	667	540
Avellino (a)	4	13	4	116	124	67	120	137	71	16	2	9	134	155	173	150	157	182
Benevento	2	—	1	103	103	29	105	106	30	1	—	—	123	79	111	124	79	111
Napoli (a)	58	40	54	217	157	107	275	197	161	87	35	315	229	184	191	316	219	506
Salerno (a)	11	4	6	109	126	76	120	130	82	17	22	16	135	177	155	152	199	171
Campania (a)	75	57	65	545	513	279	620	570	344	121	59	340	621	595	630	742	654	970
Bari	44	18	43	119	119	146	163	137	189	52	20	60	356	193	186	408	213	246
Brindisi	5	3	2	3	5	1	8	8	3	1	4	1	2	3	—	3	7	1
Foggia (a)	4	3	5	47	46	44	51	49	49	21	1	4	78	88	27	99	89	31
Lecce	—	—	1	2	—	—	2	—	1	3	2	13	11	4	1	14	6	14
Taranto	—	—	—	9	6	2	9	6	2	3	3	7	16	8	7	19	11	14
Puglie (a)	53	24	51	180	176	193	233	200	244	80	30	85	463	296	221	543	326	306
Matera	1	—	—	44	19	15	45	19	15	1	3	1	34	24	23	35	27	24
Potenza	3	2	5	74	92	99	77	94	104	7	5	12	149	201	179	156	206	191
Lucania	4	2	5	118	111	114	122	113	119	8	8	13	183	225	202	191	233	215
Catanzaro	6	7	1	104	429	109	110	436	110	3	4	—	224	314	354	227	318	354
Cosenza	1	7	1	296	318	249	297	325	250	5	2	2	331	459	269	336	461	271
Reggio di Calabria	34	28	44	143	136	117	177	164	161	46	8	46	198	222	186	244	230	232
Calabria	41	42	46	543	883	475	584	925	521	54	14	48	753	995	809	807	1 009	857
Agrigento	12	11	14	67	76	63	79	87	77	10	5	30	79	100	82	89	105	112
Caltanissetta	4	9	5	41	32	23	45	41	28	22	22	42	54	30	22	76	52	64
Catania	9	17	24	74	56	194	83	73	218	21	12	145	127	114	689	148	126	834
Enna	2	1	3	63	43	69	65	44	72	2	—	6	109	70	64	111	70	70
Messina	19	5	8	164	201	98	183	206	106	5	13	29	200	170	410	205	183	439
Palermo	56	51	27	84	183	113	140	234	140	30	43	79	102	129	107	132	172	186
Ragusa	2	6	12	50	59	37	52	65	49	9	7	19	47	49	38	56	56	57
Siracusa	11	8	8	70	40	36	81	48	44	2	8	2	44	78	85	46	86	87
Trapani	39	98	609	34	64	178	73	162	778	106	106	1 042	62	49	226	168	155	1 268
Sicilia	154	206	701	647	754	811	801	960	1 512	201	216	1 394	834	789	1 723	1 031	1 605	3 117
Cagliari	26	59	26	1	7	3	27	66	29	63	38	28	2	5	2	65	43	30
Nuoro	5	13	29	2	—	5	7	13	34	6	57	77	4	1	2	10	58	79
Sassari	17	4	5	1	3	10	18	7	15	15	33	25	—	1	1	15	34	26
Sardegna	48	76	60	4	10	18	52	86	78	84	128	130	6	7	5	90	135	135
REGNO	5 452	5 162	42 342	6 275	5 252	4 977	11 727	10 414	47 319	5 905	7 039	50 340	7 522	5 776	8 470	13 427	12 815	58 810

Segue TAV. II — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA,
I MESI IN CUI OTTENNERO IL PASSAPORTO E LA DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	NOVEMBRE									DICEMBRE								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	68	40	590	153	85	565	221	125	1155	65	25	238	94	51	286	159	76	524
Aosta	92	117	569	28	18	28	120	135	597	90	73	300	8	11	32	98	84	332
Cuneo	344	1 847	4 227	40	13	83	384	1 860	4 310	167	1 307	564	20	13	51	187	1 320	615
Novara (a)	163	106	743	28	7	66	191	113	809	167	108	278	16	1	31	183	109	309
Torino	257	196	689	131	82	86	388	278	775	248	161	368	76	33	59	324	194	427
Vercelli (a)	83	64	707	26	27	125	109	91	832	106	49	170	25	18	60	131	67	230
Piemonte	1 007	2 370	7 525	406	232	953	1 413	2 602	8 478	843	1 723	1 918	239	127	519	1 082	1 850	2 437
Genova	61	33	400	41	34	119	102	67	519	47	61	272	33	40	95	80	101	367
Imperia	36	45	342	—	3	2	36	48	344	44	39	259	—	—	—	44	39	259
La Spezia	10	6	96	4	4	33	14	10	129	9	12	29	8	15	29	17	27	58
Savona	61	35	130	13	22	39	74	57	169	40	31	73	13	15	31	53	46	104
Liguria	168	119	968	58	63	193	226	182	1 161	140	143	633	54	70	155	194	213	788
Bergamo	393	492	417	45	17	52	438	509	469	392	329	512	36	18	22	428	347	534
Brescia	42	107	640	37	21	106	79	128	746	38	49	192	29	10	44	67	59	236
Como	81	40	289	26	7	64	107	47	353	75	68	228	6	11	44	81	79	272
Cremona	8	26	48	—	3	5	8	29	53	21	12	22	7	2	9	28	14	31
Mantova	21	14	768	5	15	33	26	29	801	22	20	74	11	4	5	33	24	79
Milano	104	82	351	26	28	78	130	110	429	120	125	239	53	12	38	173	137	277
Pavia	17	16	160	40	14	161	57	30	321	6	12	50	21	12	90	27	2	140
Sondrio	103	71	367	29	22	68	132	93	435	89	124	261	35	12	41	124	136	302
Varese	110	119	342	22	20	52	132	139	394	93	69	154	19	11	40	112	80	194
Lombardia	879	967	3 382	230	147	619	1 109	1 114	4 001	856	808	1 732	217	92	333	1 073	900	2 665
Bolzano	17	5	73	5	3	2	22	8	75	16	13	39	2	3	—	18	16	39
Trento (a)	103	195	515	124	64	131	227	259	646	85	117	271	45	51	105	130	168	376
Venezia Trident. (a)	120	200	588	129	67	133	249	267	721	101	130	310	47	54	105	148	184	415
Belluno	268	364	182	62	49	20	330	413	202	200	261	202	38	26	39	238	287	241
Padova	115	151	1 625	14	32	115	129	183	1 740	123	146	163	18	23	38	141	169	201
Rovigo	13	49	154	—	4	5	13	53	159	18	35	35	5	1	5	23	36	40
Treviso	154	238	2 196	116	76	286	270	314	2 482	193	212	503	76	51	174	269	203	677
Udine	861	1 013	3 745	217	144	445	1 078	1 157	4 190	800	615	1 166	190	153	314	990	768	1 480
Venezia	36	41	172	4	20	43	40	61	215	39	41	165	11	3	17	50	44	182
Verona	92	90	726	39	37	36	131	127	762	84	136	111	18	12	40	102	148	151
Vicenza (a)	201	472	1 053	106	48	143	307	520	1 196	248	492	461	69	71	111	317	563	572
Veneto (a)	1 740	2 418	9 853	558	410	1 093	2 298	2 828	10 946	1 705	1 938	2 806	425	340	738	2 130	2 278	3 544
Fiume (a)	1	1	54	71	65	34	72	66	88	—	3	27	40	60	24	40	63	51
Gorizia	42	85	247	257	135	75	299	220	322	59	163	102	132	116	58	191	279	160
Pola (a)	5	8	340	400	189	49	405	197	389	13	7	267	248	219	79	261	226	346
Trieste	3	12	530	85	94	52	88	106	582	12	26	147	192	134	37	204	160	184
Zara	—	—	16	2	1	—	2	1	16	—	—	4	4	2	1	4	2	5
Venezia G. e Zara	51	106	1 187	815	484	210	866	590	1 397	84	199	547	616	531	199	700	730	746
Bologna (a)	80	330	430	16	16	6	96	346	436	251	338	261	11	3	1	262	341	262
Ferrara (a)	24	87	191	4	3	10	28	90	201	7	55	65	6	3	4	13	58	69
Forlì	35	28	177	9	16	37	44	44	214	166	33	75	7	3	17	173	36	92
Modena (a)	112	93	338	11	11	25	123	104	363	113	268	230	5	10	18	118	278	248
Parma	246	72	373	43	18	64	289	90	442	127	175	237	35	18	43	162	193	280
Piacenza	110	33	185	22	15	47	132	48	232	59	36	143	4	7	54	63	43	197
Ravenna	5	5	47	—	—	2	5	5	49	8	16	21	6	—	—	14	16	21
Reggio nell'Emilia.	39	58	444	8	6	32	47	64	476	17	42	132	—	3	19	17	45	151
Emilia	651	706	2 190	113	85	223	764	791	2 413	748	963	1 164	74	47	156	822	1 010	1 320
Arezzo	32	27	395	2	5	12	34	32	407	61	42	131	6	3	3	67	45	134
Firenze	131	188	179	18	1	2	149	189	181	197	316	332	—	—	5	197	316	337
Grosseto	31	1	4	1	—	1	32	1	5	7	5	12	1	5	—	8	10	12
Livorno	17	22	20	2	2	7	19	24	27	9	15	13	7	4	4	16	19	17
Lucca (a)	148	81	181	84	81	66	232	162	247	159	304	180	52	51	80	211	355	260
Massa e Carrara . .	38	29	487	22	22	104	60	51	591	33	53	220	14	10	54	47	63	274
Pisa	35	46	52	2	6	2	37	52	54	32	52	52	7	2	16	39	54	68
Pistoia (a)	620	628	1 032	42	23	18	662	651	1 100	1 111	924	805	24	24	15	1 135	948	820
Siena	4	4	18	2	—	1	6	4	19	9	3	11	5	—	—	14	3	11
Toscana	1 056	1 026	2 418	175	140	213	1 231	1 166	2 631	1 618	1 714	1 756	116	99	177	1 734	1 813	1 933

(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § III.

Segue TAV. II — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, I MESI IN CUI OTTENNERO IL PASSAPORTO E LA DESTINAZIONE.

PROVINCIE	NOVEMBRE									DICEMBRE								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
DI PROVENIENZA (a)																		
Ancona	39	7	49	81	52	15	120	59	64	22	13	35	26	25	41	48	38	76
Ascoli Piceno	2	4	2	46	39	24	48	43	26	—	—	1	51	47	25	51	47	26
Macerata (a)	20	19	14	89	62	48	109	81	62	10	4	13	64	31	19	74	35	32
Pesaro e Urbino	108	34	116	54	14	63	162	48	179	93	50	22	30	24	19	123	74	41
Marche (a)	169	64	181	270	167	150	439	231	331	125	67	71	171	127	104	296	194	175
Perugia (a)	79	52	856	23	28	25	102	80	881	42	60	254	18	10	17	60	70	271
Terni	1	2	6	—	—	4	1	2	10	1	1	4	3	1	—	4	2	4
Umbria (a)	80	54	862	23	28	29	103	82	891	43	61	258	21	11	17	64	72	275
Frosinone	181	244	145	128	98	109	309	342	245	118	119	53	107	85	66	225	204	119
Rieti	10	11	23	1	12	—	11	23	23	2	1	17	5	1	7	7	2	24
Roma (a)	22	37	37	39	30	38	61	67	75	6	25	33	35	29	30	41	54	63
Viterbo (a)	—	5	—	5	6	2	5	11	2	3	—	2	8	1	1	11	1	3
Lazio	213	297	205	173	146	140	386	443	345	129	145	105	155	116	104	284	261	209
Aquila degli Abruz.	48	55	42	108	114	66	156	169	108	24	40	43	108	74	69	132	114	112
Campobasso	6	10	4	203	173	151	209	183	155	13	14	9	219	215	98	232	229	107
Chieti (a)	9	5	12	234	146	154	243	151	166	6	3	3	171	121	177	177	124	180
Pescara (a)	2	11	14	62	41	24	64	52	38	11	4	4	37	24	23	48	28	27
Teramo	5	4	5	58	58	29	63	62	34	5	4	1	19	23	21	24	27	22
Abruzzi e Molise	70	85	77	665	532	424	735	617	501	59	65	60	554	457	388	613	522	448
Avellino (a)	9	6	1	147	129	139	156	135	140	11	—	—	117	136	82	128	136	82
Benevento	1	1	1	74	68	53	75	69	54	4	—	1	81	62	46	85	62	47
Napoli (a)	50	44	533	156	137	332	206	181	865	42	29	519	143	143	277	185	172	796
Salerno (a)	10	10	21	154	120	152	164	130	173	18	10	9	154	86	86	172	96	95
Campania (a)	70	61	556	531	454	676	601	515	1 232	75	39	529	495	427	491	570	466	1 020
Bari	45	20	99	232	149	157	277	169	256	35	28	47	238	137	102	273	165	149
Brindisi	—	3	—	4	2	1	4	5	1	3	—	2	3	4	3	6	4	5
Foggia (a)	1	5	6	73	46	37	74	51	43	2	2	8	60	54	38	62	56	46
Lecce	2	7	9	3	4	—	5	11	9	—	1	4	1	—	2	1	1	6
Taranto	—	11	4	5	4	4	5	15	8	—	—	1	12	11	3	12	11	4
Puglie (a)	48	46	118	317	205	199	365	251	317	40	31	62	314	206	148	354	237	210
Matera	1	1	—	33	29	13	34	30	13	—	—	—	40	26	15	40	26	15
Potenza	4	3	3	178	134	187	182	137	190	—	4	2	121	113	124	121	117	126
Lucania	5	4	3	211	163	200	216	167	203	—	4	2	161	139	139	161	143	141
Catanzaro	1	7	3	247	215	273	248	222	276	4	10	13	196	213	259	200	223	272
Cosenza	11	—	5	384	346	378	395	346	383	1	6	5	252	187	226	253	193	231
Reggio di Calabria	49	49	61	169	182	181	218	231	242	20	36	53	198	136	147	218	172	200
Calabria	61	56	69	800	743	832	861	799	901	25	52	71	646	536	632	671	588	703
Agrigento	15	41	74	66	86	50	81	127	124	12	3	22	78	73	74	90	76	96
Caltanissetta	29	6	41	48	32	10	77	38	51	27	14	16	34	24	21	61	38	37
Catania	5	19	103	92	76	415	97	95	518	24	7	64	104	109	159	128	116	223
Enna	2	3	5	72	66	37	74	69	42	3	—	6	41	36	38	44	36	44
Messina	9	7	90	152	136	682	161	143	772	4	1	46	175	101	321	179	102	367
Palermo	16	33	97	80	98	63	96	131	160	21	19	140	83	108	80	104	127	220
Ragusa	7	4	21	32	49	26	39	53	47	4	12	19	44	35	24	48	47	43
Siracusa	6	10	13	51	63	61	57	73	74	10	6	8	44	35	36	54	41	44
Trapani	75	94	858	78	87	175	153	181	1 033	69	75	656	66	37	102	135	112	758
Sicilia	164	217	1 302	671	693	1 519	835	910	2 821	174	137	977	669	558	855	843	695	1 832
Cagliari	41	37	23	3	1	11	44	38	34	20	46	33	8	5	1	28	51	34
Nuoro	4	84	17	6	1	—	10	85	17	11	50	22	—	1	—	11	51	22
Sassari	24	15	16	7	3	3	31	18	19	5	3	20	6	4	5	11	7	25
Sardegna	69	136	56	16	5	14	85	141	70	36	99	75	14	10	6	50	109	81
REGNO	6 621	8 932	31 540	6 161	4 764	7 820	12 782	13 696	39 360	6 801	8 318	13 076	4 988	3 947	5 266	11 789	12 265	18 342

TAV. III — LAVORATORI ESPATRIATI E RIEPATRIATI, SECONDO I PAESI DI DESTINAZIONE ED I MESI IN CUI OTTENnero IL PASSAPORTO.

Table with columns for PAESI DI DESTINAZIONE (U.R.S.S., Polonia, Svezia, etc.) and months (GENNAIO to DICEMBRE) and ANNO. It is divided into two main sections: A) PAESI CONTINENTALI (Europa) and B) PAESI TRANS OCEANICI. Each section contains a grid of data points for each country and month.

TAV. IV — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

A) *Espatriati e riespatriati in complesso.*

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	CONTINENTALI						TRANSOCEANICI						COMPLESSO					
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Alessandria	869	377	327	181	1 924	1 746	1 631	878	976	451	1 814	1 371	2 500	1 255	1 303	632	3 738	3 117
Aosta	1 447	765	964	663	4 401	3 802	292	128	225	96	188	92	1 739	893	1 189	759	4 589	3 894
Cuneo	2 454	1 074	5 815	4 970	10 873	9 226	455	283	279	136	533	436	2 909	1 357	6 094	5 106	11 406	9 662
Novara (a)	3 470	2 564	2 683	2 255	6 051	5 604	283	175	133	55	216	163	2 739	2 816	2 310	6 267	5 767	
Torino	2 302	1 124	1 668	1 154	8 288	7 888	1 060	559	797	342	579	414	3 362	1 683	2 465	1 496	8 867	8 302
Vercelli (a)	1 637	1 078	859	685	3 691	3 869	584	322	325	177	506	357	2 221	1 400	1 184	862	4 197	3 726
Piemonte	12 179	6 982	12 316	9 908	35 228	31 635	4 305	2 345	2 735	1 257	3 836	2 833	16 484	9 327	15 051	11 165	39 064	34 468
Genova	821	330	765	458	1 428	1 132	648	367	389	142	568	290	1 469	697	1 154	600	1 996	1 422
Imperia	923	454	746	285	2 557	1 791	11	4	20	10	16	10	934	458	766	295	2 573	1 801
La Spezia	266	146	164	92	871	804	101	63	105	47	150	94	367	209	269	139	1 021	898
Savona	554	393	225	154	1 905	1 734	260	150	204	88	325	241	814	543	429	242	2 230	1 975
Liguria	2 564	1 323	1 900	989	6 761	5 461	1 020	594	718	287	1 059	655	3 584	1 907	2 618	1 276	7 820	6 096
Bergamo	6 851	5 451	10 815	9 939	13 722	12 596	360	251	302	199	236	151	7 211	5 702	11 117	10 138	13 958	12 747
Brescia	1 010	716	1 231	1 101	5 127	4 906	340	216	300	166	546	421	1 350	932	1 531	1 267	5 673	5 327
Como	2 176	1 789	2 551	2 350	5 316	4 841	232	136	143	60	319	236	2 408	1 925	2 694	2 410	5 635	5 077
Cremona	236	141	183	146	833	752	42	32	29	14	41	30	278	173	212	160	874	782
Mantova	221	110	154	120	1 970	1 893	144	84	81	41	81	53	365	194	235	161	2 051	1 946
Milano	1 199	564	1 384	985	2 449	1 997	344	204	281	139	412	257	1 543	768	1 665	1 124	2 861	2 214
Pavia	227	129	110	76	644	604	488	288	215	106	595	458	715	417	322	182	1 239	1 062
Sondrio	2 342	1 507	2 014	1 568	4 721	3 801	354	247	254	149	528	437	2 696	1 754	2 268	1 717	5 249	4 238
Varese	3 202	2 434	2 780	2 343	5 943	5 356	347	207	230	98	307	197	3 549	2 641	3 010	2 441	6 250	5 553
Lombardia	17 464	12 841	21 322	18 628	40 725	36 706	2 651	1 665	1 835	972	3 065	2 240	20 115	14 506	23 057	19 600	43 790	38 946
Bolzano	431	208	289	207	506	363	51	35	35	24	17	7	482	243	324	231	523	370
Trento (a)	1 209	782	1 745	1 501	7 039	6 599	948	580	895	433	1 150	725	2 157	1 362	2 640	1 934	8 189	7 324
Venezia Trident. (a)	1 640	990	2 034	1 708	7 545	6 962	999	615	930	457	1 167	732	2 639	1 605	2 964	2 165	8 712	7 694
Belluno	4 318	3 489	4 486	3 864	7 689	7 123	738	485	540	266	425	233	5 056	3 974	5 026	4 130	8 114	7 356
Padova	1 142	733	1 316	1 081	5 841	5 568	301	178	267	112	347	274	1 443	911	1 583	1 193	6 188	5 842
Rovigo	177	105	273	235	1 448	1 436	60	33	28	13	27	23	237	138	301	248	1 475	1 459
Treviso	2 271	1 402	2 651	2 124	7 104	6 515	1 408	872	1 022	476	1 488	994	3 679	2 274	3 673	2 600	8 592	7 509
Udine	10 706	8 208	13 029	11 149	25 852	23 613	2 948	1 894	2 244	1 082	3 050	2 012	13 654	10 100	15 273	12 231	28 902	25 625
Venezia	471	293	397	284	4 995	4 822	183	106	136	64	188	141	654	399	533	348	5 183	4 963
Verona	945	607	1 125	970	4 458	4 248	275	168	239	104	317	233	1 220	775	1 355	1 074	4 775	4 481
Vicenza (a)	2 402	1 634	4 166	3 658	9 378	8 620	1 071	646	916	420	954	623	3 473	2 280	5 082	4 078	10 332	9 243
Veneto (a)	22 432	16 469	27 443	23 365	66 765	61 945	6 984	4 382	5 383	2 537	6 796	4 533	29 416	20 851	32 826	25 902	73 561	66 478
Fiume (a)	33	13	40	22	195	167	474	410	506	292	290	164	507	423	546	314	485	331
Gorizia	612	367	1 072	844	2 501	2 129	2 572	1 897	1 311	613	892	401	3 184	2 264	2 383	1 457	3 393	2 530
Pola (a)	141	72	73	54	1 394	1 336	2 105	1 736	1 661	1 037	1 134	631	2 246	1 808	1 734	1 091	2 528	1 967
Trieste	172	111	203	120	1 655	1 543	1 252	934	1 235	712	693	330	1 424	1 045	1 438	832	2 348	1 873
Zara	28	15	1	—	38	37	21	14	41	24	25	17	49	29	42	24	63	54
Venezia G. e Zara	986	578	1 389	1 040	5 783	5 212	6 424	4 991	4 734	2 678	3 034	1 543	7 410	5 569	6 143	3 718	8 817	6 735
Bologna (a)	877	688	1 203	1 038	4 847	4 607	115	63	99	38	77	41	992	731	1 302	1 106	4 924	4 648
Ferrara (a)	98	52	265	255	1 909	1 879	46	27	30	10	25	15	144	79	295	265	1 934	1 894
Forlì	680	444	566	473	2 378	2 236	205	119	201	91	192	118	865	563	767	564	2 570	2 354
Modena (a)	783	576	1 000	805	4 894	4 722	151	102	162	82	215	151	934	678	1 162	887	5 109	4 873
Parma	1 321	843	909	720	5 342	5 029	443	258	277	112	413	242	1 764	1 101	1 186	832	5 755	5 271
Piacenza	858	420	484	279	2 535	2 362	303	176	144	64	286	180	1 161	596	628	343	2 821	2 542
Ravenna	102	68	81	64	1 056	1 037	51	31	17	10	31	23	153	99	98	74	1 087	1 060
Reggio nell'Emilia	421	227	459	378	4 226	4 120	91	55	117	55	133	103	512	282	576	433	4 359	4 226
Emilia	5 120	3 298	4 967	4 042	27 187	25 992	1 465	831	1 047	462	1 372	876	6 525	4 129	6 014	4 504	28 559	26 868
Arezzo	522	304	367	287	2 585	2 256	115	61	79	37	71	39	637	365	446	324	2 656	2 295
Firenze	951	695	1 057	1 003	1 174	1 027	136	74	19	5	41	17	1 087	769	1 076	1 008	1 215	1 044
Grosseto	68	65	64	56	54	31	27	12	31	10	15	5	113	67	95	66	69	36
Livorno	196	95	97	56	199	143	91	54	45	18	58	21	287	149	142	74	257	164
Lucca (a)	942	595	1 108	928	1 420	1 174	1 176	707	1 179	585	784	358	2 118	1 302	2 287	1 513	2 204	1 532
Massa e Carrara	647	380	540	324	1 570	1 264	292	175	202	104	357	249	939	555	742	428	1 927	1 513
Pisa	494	217	309	170	666	536	152											

Segue TAV. IV — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA,

LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

A) Espatriati e riespatriati in complesso.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	CONTINENTALI						TRANSOCEANICI						COMPLESSO					
	1928		1929		1930		1925		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Ancona	415	269	175	132	307	220	521	288	409	164	293	118	936	557	584	296	600	338
Ascoli Piceno	23	11	20	9	48	44	567	289	688	280	353	138	590	300	708	289	401	182
Macerata (a)	154	92	203	164	154	109	698	422	648	326	442	206	852	514	851	490	596	315
Pesaro e Urbino	931	598	644	475	1 915	1 715	455	241	308	134	464	249	1 386	839	952	609	2 379	1 964
Marche (a)	1 523	970	1 042	780	2 424	2 088	2 241	1 240	2 053	904	1 532	711	3 764	2 210	3 095	1 684	3 976	2 799
Perugia (a)	711	366	1 004	813	3 550	3 163	264	133	208	67	124	61	975	499	1 212	880	3 074	3 224
Terni	44	20	24	13	28	16	28	10	29	14	33	14	72	30	53	27	61	30
Umbria (a)	755	386	1 028	826	3 578	3 179	292	143	237	81	157	75	1 047	529	1 265	907	3 735	3 254
Frosinone	1 492	769	1 197	853	1 687	1 365	1 791	1 261	1 843	1 090	1 152	616	3 283	2 030	3 040	1 943	2 839	1 981
Rieti	29	13	215	203	195	170	68	39	70	36	34	9	97	52	285	239	229	179
Roma (a)	283	182	347	180	393	266	722	450	677	356	573	278	1 005	632	1 024	536	966	544
Viterbo (a)	35	19	14	7	9	9	97	32	83	39	32	9	132	51	97	46	41	18
Lazio	1 839	983	1 773	1 243	2 284	1 810	2 678	1 782	2 673	1 521	1 791	912	4 517	2 765	4 446	2 764	4 075	2 722
Aquila degli Abruz.	407	272	878	792	838	727	1 731	1 162	1 516	829	1 120	579	2 138	1 434	2 394	1 621	1 958	1 306
Campobasso	159	82	80	29	140	106	2 400	1 552	2 380	1 238	1 720	899	2 649	1 634	2 460	1 267	1 860	1 005
Chieti (a)	64	38	103	80	224	194	2 276	1 399	2 094	1 195	1 968	1 119	2 340	1 437	2 197	1 275	2 192	1 313
Pescara (a)	48	34	112	99	112	93	665	402	456	227	404	174	713	436	568	326	516	267
Teramo	104	57	50	30	89	67	572	330	501	246	351	167	676	387	551	276	440	234
Abruzzi e Molise	782	483	1 223	1 030	1 403	1 187	7 734	4 845	6 947	3 735	5 563	2 938	8 516	5 338	8 170	4 765	6 966	4 125
Avellino (a)	59	30	65	30	37	18	1 784	1 014	1 748	918	1 458	729	1 843	1 044	1 813	948	1 495	747
Benevento	33	20	10	3	10	8	1 133	712	1 048	550	859	408	1 166	732	1 058	553	869	416
Napoli (a)	635	340	492	309	1 850	1 625	2 453	1 532	1 975	1 033	2 143	1 396	3 088	1 872	2 467	1 342	4 093	3 021
Salerno (a)	371	285	238	193	272	211	1 595	853	1 026	781	1 290	585	1 966	1 138	1 864	974	1 462	796
Campania (a)	1 098	675	805	535	2 169	1 862	6 965	4 111	6 397	3 282	5 750	3 118	8 063	4 786	7 202	3 817	7 919	4 980
Bari	518	296	332	233	574	419	3 047	2 123	2 164	1 335	2 058	1 087	3 565	2 419	2 496	1 568	2 632	1 506
Brindisi	44	25	36	25	16	9	53	40	22	8	39	18	97	65	58	33	55	27
Foggia (a)	58	25	37	16	59	28	832	468	797	404	547	250	890	493	834	420	606	278
Lecce	22	20	40	25	66	57	47	24	31	9	25	13	69	44	71	34	91	70
Taranto	19	7	21	7	20	11	140	64	122	66	48	21	159	71	143	73	68	32
Puglie (a)	661	373	466	306	735	524	4 119	2 719	3 136	1 822	2 717	1 389	4 780	3 692	3 602	2 128	3 452	1 913
Matera	11	7	10	5	12	3	405	201	405	182	240	97	416	208	415	187	252	100
Potenza	79	56	71	51	83	49	1 628	982	1 835	964	1 602	849	1 707	1 038	1 906	1 015	1 685	898
Lucania	90	63	81	56	95	52	2 033	1 183	2 240	1 146	1 842	946	2 123	1 246	2 321	1 202	1 937	998
Catanzaro	62	34	51	23	49	36	2 726	1 790	3 338	1 901	2 505	1 457	2 788	1 824	3 389	1 924	2 554	1 493
Cosenza	79	40	34	18	43	30	3 982	2 445	3 982	2 249	3 309	1 905	4 061	2 485	4 016	2 267	3 352	1 935
Reggio di Calabria.	426	211	302	174	618	427	2 435	1 658	2 461	1 400	2 106	1 191	2 861	1 869	2 763	1 574	2 724	1 618
Calabrie	567	285	387	215	710	493	9 143	5 893	9 781	5 550	7 920	4 553	9 710	6 178	10 168	5 765	8 630	5 046
Agrigento	179	104	167	106	295	210	1 076	620	933	412	718	293	1 255	724	1 100	518	1 013	503
Caltanissetta	202	101	151	90	190	126	484	270	304	146	251	113	686	371	455	236	441	239
Catania	205	108	120	70	407	358	1 402	823	1 211	577	2 124	1 545	1 607	931	1 331	647	2 531	1 903
Enna	30	12	14	10	43	28	668	325	679	303	557	241	698	337	693	313	600	269
Messina	111	64	148	76	297	221	1 895	1 103	1 954	924	2 571	1 261	2 006	1 167	2 102	1 000	2 868	1 985
Palermo	425	213	372	216	525	401	1 422	833	1 465	687	1 289	544	1 847	1 046	1 837	903	1 814	945
Ragusa	60	41	76	45	144	99	661	393	641	303	389	185	725	434	717	348	533	284
Siracusa	104	52	83	53	91	58	844	494	802	429	644	308	944	546	885	482	735	366
Trapani	1 185	861	1 462	1 032	4 034	3 567	849	540	717	349	1 131	775	2 034	1 401	2 179	1 381	5 165	4 342
Stellia	2 501	1 556	2 593	1 698	6 026	5 068	9 301	5 401	8 706	4 130	9 674	5 768	11 802	6 957	11 299	5 828	15 700	10 836
Cagliari	300	161	351	237	245	131	44	33	33	25	38	17	344	194	384	262	283	148
Nuoro	78	54	436	387	342	268	28	26	14	11	21	9	106	80	450	398	363	277
Sassari	168	80	148	89	212	143	93	65	108	67	57	25	261	145	256	156	269	168
Sardegna	546	295	935	713	799	542	165	124	155	103	116	51	711	419	1 090	816	915	593
REGNO	79 173	52 989	88 054	72 291	220985	199653	70 794	44 194	61 777	31 905	59 112	34 711	149967	97 183	149831	104196	280097	234364

Segue Tav. IV — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA,
LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

B) *Espatriati, secondo la presunta durata della permanenza all'estero.*

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	TEMPORANEA																	
	CONTINENTALI						TRANSOCEANICI						COMPLESSO					
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Alessandria	309	217	97	81	1 727	1 676	415	358	101	67	1 121	1 093	724	575	198	148	2 848	2 769
Aosta	680	642	571	558	3 994	3 678	39	39	13	12	66	59	719	681	584	570	4 060	3 737
Cuneo	652	488	4 580	4 522	9 862	8 864	178	166	69	69	378	370	830	654	4 649	4 591	10 240	9 234
Novara (a)	2 455	2 345	2 075	2 051	5 589	5 443	90	82	17	15	144	134	2 545	2 427	2 092	2 066	5 733	5 577
Torino	805	703	861	833	7 820	7 732	241	198	54	45	346	339	1 046	901	915	878	8 166	8 071
Vercelli (a)	939	847	585	583	3 393	3 275	161	147	93	92	298	283	1 100	994	678	675	3 691	3 555
Piemonte	5 840	5 242	8 769	8 638	32 385	30 662	1 124	990	347	300	2 353	2 278	6 964	6 232	9 116	8 928	34 739	32 943
Genova	314	230	546	438	1 252	1 112	259	237	97	82	274	242	573	467	643	520	1 526	1 354
Imperia	454	370	195	109	2 228	1 696	3	3	5	5	9	8	457	373	200	114	2 237	1 704
La Spezia	96	85	52	51	790	769	39	36	5	5	86	69	135	121	57	56	876	838
Savona	322	314	116	111	1 765	1 685	91	87	5	4	216	200	413	401	121	115	1 981	1 885
Liguria	1 186	999	909	709	6 035	5 262	392	363	112	96	585	519	1 578	1 362	1 021	805	6 620	5 781
Bergamo	4 880	4 669	9 246	9 235	11 321	11 191	103	102	84	82	97	95	4 983	4 771	9 330	9 317	11 418	11 286
Brescia	632	591	1 070	1 018	4 947	4 839	106	89	18	18	336	334	738	680	1 088	1 036	5 233	5 173
Como	1 786	1 658	2 281	2 228	5 051	4 740	75	70	12	11	228	211	1 841	1 728	2 293	2 239	5 279	4 951
Cremona	88	82	142	131	809	748	21	19	5	5	27	22	109	101	147	136	836	770
Mantova	83	63	81	79	1 887	1 864	31	30	7	7	39	35	114	93	88	86	1 926	1 899
Milano	665	455	1 147	922	2 212	1 875	178	131	90	67	266	212	843	586	1 237	989	2 478	2 087
Pavia	136	102	68	64	608	591	170	158	14	12	449	403	306	260	82	76	1 057	990
Sondrio	2 239	1 464	1 867	1 471	4 692	3 789	13	12	18	17	350	334	2 252	1 476	1 885	1 488	5 042	4 123
Varese	2 168	2 121	2 078	2 065	5 343	5 208	84	83	22	21	155	140	2 252	2 204	2 100	2 086	5 498	5 348
Lombardia	12 657	11 205	17 980	17 213	36 870	34 845	781	694	270	240	1 947	1 791	13 438	11 899	18 250	17 453	38 817	36 636
Bolzano	347	198	270	206	478	347	29	29	20	20	10	5	376	227	290	226	488	352
Trento (a)	714	633	1 361	1 350	6 572	6 443	236	221	33	29	457	441	950	854	1 394	1 379	7 029	6 884
Venezia Trident. (a)	1 061	831	1 631	1 556	7 050	6 790	265	250	53	49	467	446	1 326	1 061	1 684	1 605	7 517	7 236
Belluno	2 833	2 503	3 648	3 527	7 026	6 927	144	137	16	15	120	118	2 977	2 640	3 664	3 542	7 146	7 045
Padova	567	541	947	942	5 392	5 373	92	87	10	9	223	222	659	628	957	951	5 615	5 595
Rovigo	71	69	209	208	1 441	1 433	22	20	4	4	23	22	93	89	213	212	1 464	1 455
Treviso	1 168	1 024	1 878	1 851	6 284	6 233	356	294	24	24	696	694	1 524	1 318	1 902	1 875	6 980	6 927
Udine	6 817	6 757	10 141	10 114	21 904	21 788	703	698	89	89	1 319	1 250	7 520	7 455	10 230	10 203	23 223	23 038
Venezia	244	223	222	205	4 768	4 747	61	57	8	5	114	112	305	280	230	210	4 882	4 859
Verona	447	426	886	865	4 198	4 147	68	64	9	7	198	195	515	490	895	872	4 396	4 342
Vicenza (a)	1 247	1 200	3 389	3 371	8 337	8 283	97	97	10	9	395	390	1 344	1 297	3 399	3 380	8 732	8 673
Veneto (a)	13 394	12 743	21 320	21 083	59 350	58 931	1 543	1 454	170	162	3 088	3 003	14 937	14 197	21 490	21 245	62 438	61 934
Fiume (a)	21	12	15	13	171	156	187	171	200	195	108	83	208	183	215	208	279	239
Gorizia	291	257	819	752	2 225	2 041	1 896	1 789	515	438	210	145	2 187	2 046	1 334	1 190	2 435	2 186
Pola (a)	59	51	19	19	1 309	1 305	1 639	1 544	724	722	344	316	1 698	1 595	743	741	1 653	1 621
Trieste	88	84	126	110	1 620	1 523	795	770	626	590	205	143	883	854	752	700	1 825	1 666
Zara	17	12	—	—	37	36	7	6	13	13	3	3	24	18	13	13	40	39
Venezia G. e Zara	476	416	979	894	5 362	5 061	4 524	4 280	2 078	1 958	870	690	5 000	4 696	3 057	2 852	6 232	5 751
Bologna (a)	541	535	1 027	1 005	4 563	4 522	20	15	5	4	23	19	561	550	1 032	1 009	4 586	4 541
Ferrara (a)	48	39	252	249	1 885	1 875	11	9	2	2	15	14	59	48	254	251	1 900	1 889
Forlì	354	347	436	433	2 190	2 175	40	35	18	13	90	86	394	382	454	446	2 280	2 261
Modena (a)	524	495	707	703	4 637	4 608	13	13	16	10	101	101	537	508	723	713	4 738	4 709
Parma	719	661	627	621	4 971	4 896	50	47	13	12	177	167	769	708	640	633	5 148	5 063
Piacenza	79	79	204	192	2 268	2 266	57	55	6	6	111	111	136	134	210	198	2 379	2 377
Ravenna	51	49	60	56	1 035	1 027	17	16	6	5	14	14	68	65	66	61	1 049	1 041
Reggio nell'Emilia	145	123	335	327	4 100	4 074	36	28	4	1	92	89	181	151	339	328	4 192	4 163
Emilia	2 461	2 328	3 648	3 586	25 649	25 443	244	218	70	53	623	601	2 705	2 546	3 718	3 639	26 272	26 044
Arezzo	211	198	241	235	2 273	2 162	16	13	4	3	25	21	227	211	245	238	2 298	2 183
Firenze	639	616	1 013	990	988	955	53	44	4	3	13	10	692	660	1 017	993	1 001	965
Grosseto	54	50	52	52	22	20	4	4	—	—	—	—	58	54	52	52	22	20
Livorno	65	59	40	34	130	123	26	25	5	4	4	4	91	84	45	38	134	127
Lucca (a)	715	560	876	847	1 153	1 083	231	204	25	19	26	20	946	764	901	866	1 179	1 103
Massa e Carrara	209	203	223	215	1 144	1 130	69	63	14	14	184	181	278	266	237	229	1 328	1 311
Pisa	81	62	107	98	468	452	15	14	2	2	6	5	96	76	109	100	474	457
Pistoia (a)	1 827	1 776	2 077	2 060	2 153	2 101	63	51	12	12	7	6	1 890	1 827	2 089	2 072	2 160	2 107
Siena	30	26	32	24	35	28	2	1	—	—	—	—	32	27	32	24	35	28
Toscana	3 831	3 550	4 661	4 555	8 366	8 054	479	419	66	57	265	247	4 310	3 969	4 727	4 612	8 631	8 301

Segue Tav. IV — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA,
LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

B) Espatriati, secondo la presunta durata della permanenza all'estero.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (α)	T E M P O R A N E A																	
	CONTINENTALI						TRANSOCEANICI						COMPLESSO					
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Ancona	228	218	86	84	196	191	112	110	16	16	12	11	340	328	102	100	208	202
Ascoli Piceno . . .	10	6	9	7	44	42	88	77	31	31	1	1	98	83	40	38	45	43
Macerata (α) . . .	75	55	142	140	84	79	135	121	14	12	8	3	210	176	156	152	92	82
Pesaro e Urbino . .	371	331	401	395	1 627	1 624	43	42	9	9	132	131	414	373	410	404	1 759	1 755
Marche (α)	684	610	638	626	1 951	1 936	378	350	70	68	153	146	1 062	960	708	694	2 104	2 082
Perugia (α)	156	145	664	658	3 096	3 015	24	22	5	4	18	18	180	167	669	662	3 114	3 033
Terni	14	14	11	8	13	11	2	1	2	2	1	1	16	15	13	10	14	12
Umbria (α)	170	159	675	666	3 109	3 026	26	23	7	6	19	19	196	182	682	672	3 128	3 045
Frosinone	293	284	546	543	1 210	1 192	44	42	12	12	3	3	337	326	558	555	1 213	1 195
Rieti	9	9	194	194	169	164	13	13	2	2	2	2	22	22	196	196	171	166
Roma (α)	203	163	190	139	269	198	59	52	45	35	74	65	262	215	235	174	343	263
Viterbo (α)	7	6	3	3	8	8	2	1	3	3	—	—	9	7	6	6	8	8
Lazio	512	462	933	879	1 656	1 562	118	108	62	52	79	70	630	570	995	931	1 735	1 632
Aquila degli Abruz.	205	198	727	726	657	657	41	39	29	28	9	9	246	237	756	754	666	666
Campobasso	51	50	3	3	89	86	215	209	1	1	2	2	266	259	4	4	91	88
Chieti (α)	25	23	71	68	179	178	140	139	12	12	45	44	165	162	83	80	224	222
Pescara (α)	22	22	54	53	80	79	13	13	—	—	8	8	35	35	54	53	88	87
Teramo	26	26	19	19	62	60	5	5	2	2	1	1	31	31	21	21	63	61
Abruzzi e Molise	329	319	874	869	1 067	1 060	414	405	44	43	65	64	743	724	918	912	1 132	1 124
Avellino (α)	9	8	10	9	10	10	46	44	3	3	3	3	55	52	13	12	13	13
Benevento	19	18	3	3	5	5	131	131	46	34	1	1	150	149	49	37	6	6
Napoli (α)	275	254	225	190	1 535	1 488	269	264	142	130	659	636	544	518	367	320	2 194	2 124
Salerno (α)	195	195	151	151	160	158	144	144	14	13	26	23	339	339	165	164	186	181
Campania (α)	498	475	389	353	1 710	1 661	590	583	205	180	689	663	1 088	1 058	594	533	2 399	2 324
Bari	191	175	177	170	328	319	47	47	9	9	6	6	238	222	186	179	334	325
Brindisi	35	21	23	22	8	6	21	18	1	1	—	—	56	39	24	23	8	6
Foggia (α)	24	11	6	6	12	11	90	81	40	36	—	—	114	92	46	42	12	11
Lecce	3	3	17	17	50	50	1	1	—	—	3	1	4	4	17	17	53	51
Taranto	4	4	1	1	11	8	12	11	3	3	8	4	16	15	4	4	19	12
Puglie (α)	257	214	224	216	409	394	171	158	53	49	17	11	428	372	277	265	426	405
Matera	7	5	2	1	—	—	70	40	4	3	9	9	77	45	6	4	9	9
Potenza	28	24	7	6	19	19	78	76	30	20	19	16	106	100	37	26	38	35
Lucania	35	29	9	7	19	19	148	116	34	23	28	25	183	145	43	30	47	44
Catanzaro	12	9	7	6	28	27	420	361	153	153	3	3	432	370	160	159	31	30
Cosenza	11	10	9	9	14	13	230	213	29	29	20	20	241	223	38	38	34	33
Reggio di Calabria.	81	80	80	78	308	299	194	187	30	30	32	29	275	267	110	108	340	328
Calabria	104	99	96	93	350	339	844	761	212	212	55	52	948	860	308	305	405	391
Agrigento	40	37	72	70	149	145	30	29	6	6	4	4	70	66	78	76	153	149
Caltanissetta . . .	30	29	46	46	91	87	29	29	2	2	1	1	59	58	48	48	92	88
Catania	122	79	47	37	343	330	224	175	7	6	1 172	1 165	346	254	54	43	1 515	1 495
Enna	5	4	6	6	13	13	72	69	1	1	4	4	77	73	7	7	17	17
Messina	43	33	83	52	229	196	18	17	25	24	1 189	1 178	61	50	108	76	1 418	1 374
Palermo	170	100	88	81	320	304	46	27	—	—	34	25	216	127	88	81	354	329
Ragusa	22	21	26	23	68	67	68	62	8	8	7	7	90	83	34	31	75	74
Siracusa	41	39	34	33	27	26	90	84	26	26	4	3	131	123	60	59	31	29
Trapani	655	646	741	720	3 361	3 301	29	29	8	8	513	513	684	675	749	728	3 874	3 814
Sicilia	1 128	968	1 143	1 068	4 601	4 469	606	521	83	81	2 928	2 900	1 734	1 509	1 226	1 149	7 529	7 369
Cagliari	79	65	190	181	101	85	12	12	7	7	1	1	91	80	197	188	102	86
Nuoro	34	34	369	361	263	245	12	12	6	6	—	—	46	46	375	367	263	245
Sassari	18	18	48	45	103	98	10	9	3	3	1	1	28	27	51	48	104	99
Sardegna	131	120	607	587	467	428	34	33	16	16	2	2	165	153	623	603	469	430
REGNO	44 754	40 789	65 485	63 588	196406	189945	12 681	11 726	3 952	3 645	14 233	13 527	47 435	52 515	69 437	67 233	210639	203472

Segue Tav. IV — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA,
LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

B) Espatriati, secondo la presunta durata della permanenza all'estero.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	DEFINITIVA																	
	CONTINENTALI						TRANSOCEANICI						COMPLESSO					
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Alessandria	499	118	188	69	136	35	835	251	554	173	514	161	1 334	369	742	242	650	196
Aosta	723	96	264	44	308	59	131	30	143	33	112	27	854	126	407	77	420	86
Cuneo	1 375	341	1 035	335	867	259	189	39	190	52	106	38	1 564	380	1 225	387	973	297
Novara (a)	818	146	418	93	330	79	112	42	85	16	45	12	930	188	503	109	375	91
Torino	904	195	533	150	371	96	421	111	470	108	185	40	1 325	306	1 003	258	556	136
Vercelli (a)	489	134	229	64	254	60	211	65	175	39	165	39	700	199	404	103	419	99
Piemonte	4 808	1 030	2 667	755	2 266	588	1 899	538	1 617	421	1 127	317	6 707	1 568	4 284	1 176	3 393	905
Genova	501	95	191	15	99	14	227	65	229	30	264	37	728	160	420	45	363	51
Imperia	440	75	485	138	272	77	8	1	14	4	5	1	448	76	499	142	277	78
La Spezia	169	61	101	31	62	23	52	19	88	30	59	22	221	80	189	61	121	45
Savona	197	58	87	26	115	32	134	36	149	45	98	30	331	94	236	71	213	62
Liguria	1 307	289	864	210	548	146	421	121	480	109	426	90	1 728	410	1 344	319	974	236
Bergamo	1 833	720	1 111	323	1 330	450	177	74	165	65	120	40	2 010	794	1 276	388	1 450	490
Brescia	349	110	123	55	158	51	174	71	204	72	173	61	523	181	327	127	331	112
Como	393	119	202	68	223	70	124	40	110	29	87	21	517	159	312	97	310	91
Cremona	139	55	27	5	21	3	12	4	17	4	10	4	151	59	44	9	11	7
Mantova	125	40	65	34	75	23	97	39	48	23	38	14	222	79	113	57	113	37
Milano	441	38	184	38	200	53	124	34	128	32	125	31	565	72	312	70	325	84
Pavia	72	17	27	5	22	5	223	61	136	43	125	38	295	78	163	48	147	43
Sondrio	97	37	27	6	25	9	233	136	147	53	137	63	330	173	174	59	162	72
Varese	971	254	482	127	533	106	162	60	162	37	143	50	1 133	314	644	164	676	156
Lombardia	4 420	1 390	2 248	661	2 587	770	1 326	519	1 117	358	958	322	5 746	1 909	3 365	1 019	3 545	1 092
Bolzano	84	10	16	—	23	12	21	5	13	2	7	2	105	15	29	2	30	14
Trento (a)	450	109	317	100	433	128	498	171	690	245	642	239	948	280	1 007	345	1 075	367
Venezia Trident. (a)	534	119	333	100	456	140	519	176	703	247	649	241	1 053	295	1 036	347	1 105	381
Belluno	637	150	640	144	590	124	330	144	366	102	277	87	967	294	1 006	246	867	211
Padova	558	184	329	110	422	173	190	73	224	76	110	39	748	257	553	186	532	212
Rovigo	98	34	62	26	7	3	37	13	22	7	4	1	135	47	84	33	11	4
Treviso	997	323	651	194	716	214	917	465	837	306	729	248	1 914	788	1 448	500	1 445	462
Udine	3 566	1 168	2 699	885	3 088	1 040	1 799	759	1 861	709	1 616	657	5 365	1 927	4 560	1 594	4 704	1 697
Venezia	206	57	154	60	212	64	96	28	107	44	63	20	302	85	261	104	275	84
Verona	436	144	173	64	246	87	164	72	174	57	108	31	600	216	347	121	354	118
Vicenza (a)	1 070	367	708	242	989	301	725	324	684	227	499	178	1 795	691	1 392	469	1 488	479
Veneto (a)	7 568	2 427	5 416	1 725	6 270	2 006	4 258	1 878	4 275	1 528	3 406	1 261	11 826	4 305	9 691	3 253	9 676	3 267
Fiume (a)	12	1	21	5	19	8	247	199	291	83	171	70	259	200	312	88	190	78
Gorizia	271	89	240	84	266	83	646	82	720	134	669	250	917	171	960	218	935	333
Pola (a)	79	20	39	21	75	24	396	124	850	230	784	309	475	144	889	251	859	333
Trieste	79	22	76	9	26	11	365	78	569	96	488	187	444	100	645	105	514	198
Zara	10	2	1	—	—	—	11	5	27	10	22	14	21	7	28	10	22	14
Venezia G. e Zara	451	134	377	119	336	126	1 665	488	2 457	553	2 134	830	2 116	622	2 834	672	2 520	956
Bologna (a)	275	90	144	43	259	68	73	32	76	19	49	19	348	122	220	62	308	87
Ferrara (a)	46	9	8	3	23	3	24	13	23	4	9	—	70	22	31	7	32	3
Forlì	286	85	105	26	166	50	138	58	146	50	99	29	424	143	251	76	265	79
Modena (a)	236	68	263	82	330	88	111	64	105	37	93	35	347	132	368	119	323	123
Parma	592	172	275	94	341	104	341	161	237	74	222	68	933	333	512	168	563	172
Piacenza	498	109	249	64	253	86	184	68	125	49	169	65	682	177	374	113	422	151
Ravenna	37	9	20	8	15	5	28	11	9	5	15	7	65	20	29	13	30	12
Reggio nell'Emilia	252	88	96	38	116	39	41	17	96	37	36	15	293	105	192	75	152	54
Emilia	2 222	630	1 160	358	1 403	443	940	424	817	275	692	238	3 162	1 054	1 977	633	2 095	681
Arezzo	287	94	112	40	310	92	82	32	55	18	39	11	369	126	167	58	349	103
Firenze	288	60	36	6	145	35	72	25	14	1	23	3	360	85	50	7	168	38
Grosseto	30	4	11	4	32	11	16	2	27	8	14	5	46	6	38	12	46	16
Livorno	126	32	52	17	64	15	63	28	37	11	52	15	189	60	89	28	116	30
Lucca (a)	185	20	193	66	223	64	738	316	831	276	618	220	923	336	1 024	342	841	284
Massa e Carrara	334	77	290	87	392	112	167	64	150	52	149	49	501	141	440	139	541	161
Pisa	325	101	146	47	168	63	82	32	71	23	88	32	407	133	217	70	256	95
Pistoia (a)	455	119	712	253	835	326	233	87	321	114	240	97	688	206	1 033	367	1 075	423
Siena	50	13	29	12	15	3	13	4	6	1	1	—	63	17	35	13	16	3
Toscana	2 080	520	1 581	532	2 184	721	1 466	590	1 512	504	1 224	432	3 546	1 110	3 093	1 036	3 408	1 153

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue TAV. IV — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA,
LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

B) Espatriati, secondo la presunta durata della permanenza all'estero.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	D E F I N I T I V A																	
	CONTINENTALI						TRANSOCEANICI						COMPLESSO					
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Ancona	155	38	51	15	102	22	311	93	307	76	251	90	466	131	358	91	353	112
Ascoli Piceno	11	3	11	2	3	1	442	178	605	203	337	127	453	181	616	205	340	128
Macerata (a)	76	36	48	15	67	27	485	233	461	168	340	126	561	269	509	183	407	153
Pesaro e Urbino	468	180	230	71	284	87	366	153	201	88	317	104	834	333	491	159	601	191
Marche (a)	710	257	340	103	456	137	1 604	657	1 634	535	1 245	441	2 314	914	1 974	638	1 701	584
Perugia (a)	519	198	280	114	437	138	205	77	183	43	99	37	724	275	463	157	536	175
Terni	29	6	9	4	11	3	22	7	14	4	29	10	51	13	23	8	40	13
Umbria (a)	548	204	289	118	448	141	227	84	197	47	128	47	775	288	486	165	576	188
Frosinone	1 096	408	496	179	406	130	825	331	1 259	514	961	431	1 921	730	1 755	693	1 367	561
Rieti	12	—	13	2	25	5	39	11	49	17	31	6	51	11	62	19	56	11
Roma (a)	66	11	134	23	73	25	301	89	430	151	402	134	367	100	564	174	475	159
Viterbo (a)	21	8	8	1	1	1	80	17	68	25	27	5	101	25	76	26	28	6
Lazio	1 195	427	651	205	505	161	1 245	448	1 806	707	1 421	576	2 440	875	2 457	912	1 926	737
Aquila degli Abruz.	191	67	134	52	171	62	923	375	1 112	464	967	434	1 114	442	1 246	516	1 138	496
Campobasso	81	23	64	20	45	15	1 284	380	1 734	635	1 506	697	1 365	403	1 798	655	1 551	712
Chieti (a)	32	8	27	7	41	13	1 320	464	1 442	575	1 622	787	1 352	472	1 469	582	1 063	800
Pescara (a)	25	11	58	46	31	13	486	225	345	125	375	145	511	236	403	171	406	158
Teramo	70	25	27	8	26	6	305	108	361	116	307	123	375	133	388	124	333	129
Abruzzi e Molise	399	134	310	133	314	109	4 318	1 552	4 994	1 915	4 777	2 186	4 717	1 686	5 304	2 048	5 091	2 295
Avellino (a)	40	16	55	21	24	7	992	373	1 087	440	1 265	550	1 032	389	1 142	461	1 289	557
Benevento	14	2	6	—	4	2	676	255	688	242	754	309	690	257	694	242	758	311
Napoli (a)	349	77	232	84	252	103	1 867	958	1 402	487	1 390	594	2 216	1 035	1 634	571	1 642	697
Salerno (a)	108	39	72	29	93	36	951	260	1 250	447	991	403	1 059	299	1 322	476	1 084	439
Campania (a)	511	134	365	134	373	148	4 486	1 846	4 427	1 616	4 400	1 856	4 997	1 980	4 792	1 750	4 773	2 004
Bari	247	69	102	32	204	68	1 030	461	1 201	511	1 743	806	1 277	530	1 393	543	1 947	874
Brindisi	7	2	11	1	7	2	28	18	17	3	33	12	35	20	28	4	40	14
Foggia (a)	33	13	30	9	45	16	647	293	541	181	493	198	680	306	571	190	538	214
Lecce	14	12	18	6	16	7	41	19	27	5	19	9	55	31	45	11	35	16
Taranto	13	3	17	3	9	3	118	43	90	34	38	15	131	46	107	37	47	18
Puglie (a)	314	99	178	51	281	96	1 864	834	1 966	734	2 326	1 040	2 178	933	2 144	785	2 607	1 136
Matera	4	2	8	4	12	3	301	127	326	104	216	73	305	129	334	108	228	76
Potenza	31	15	28	12	51	18	1 139	543	1 313	516	1 300	582	1 170	558	1 341	528	1 351	600
Lucania	35	17	36	16	63	21	1 440	670	1 639	620	1 516	655	1 475	687	1 675	636	1 579	676
Catanzaro	48	24	32	9	18	8	1 627	769	2 454	1 050	2 113	1 083	1 675	793	2 486	1 059	2 131	1 091
Cosenza	67	29	23	8	23	12	2 487	1 016	2 968	1 265	2 795	1 414	2 554	1 045	2 991	1 273	2 818	1 426
Reggio di Calabria.	338	126	206	80	293	116	1 501	736	1 840	795	1 812	909	1 839	862	2 046	875	2 105	1 025
Calabria	453	179	261	97	334	136	5 615	2 521	7 262	3 110	6 720	3 406	6 068	2 700	7 523	3 207	7 054	3 542
Agrigento	131	59	93	34	142	61	592	213	765	257	655	236	723	272	858	291	797	297
Caltanissetta	146	55	99	38	92	34	298	95	235	88	235	97	444	150	334	126	327	131
Catania	75	24	71	32	58	24	1 039	528	921	334	832	287	1 114	552	992	366	890	311
Enna	19	3	6	2	30	15	492	161	584	215	498	186	511	164	590	217	528	201
Messina	53	20	56	17	60	17	1 078	443	1 410	428	1 231	457	1 131	463	1 466	445	1 291	474
Palermo	221	85	255	113	161	62	949	411	1 205	475	1 173	456	1 170	503	1 460	588	1 334	518
Ragusa	40	18	47	19	66	25	323	91	443	144	324	127	363	109	490	163	390	152
Siracusa	56	10	39	14	50	21	539	216	567	207	557	228	595	226	606	221	607	249
Trapani	504	196	659	270	601	212	368	121	511	171	535	192	872	317	1 170	441	1 136	404
Sicilia	1 245	470	1 325	539	1 260	471	5 678	2 286	6 641	2 319	6 040	2 266	6 923	2 756	7 966	2 858	7 300	2 737
Cagliari	187	69	131	38	130	36	18	13	7	1	28	7	205	82	138	39	158	43
Nuoro	31	9	61	21	77	21	4	2	3	1	19	7	35	11	64	22	96	28
Sassari	108	41	69	22	82	29	63	36	62	22	41	9	171	77	131	44	123	38
Sardegna	326	119	261	81	289	86	85	51	72	24	88	23	411	170	333	105	377	109
REGNO	29 126	8 579	18 662	5 937	20 423	6 446	39 056	15 683	43 616	15 622	39 277	16 233	68 182	24 262	62 278	21 559	59 700	22 679

Seque Tav. IV — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA,
LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

B) Espatriati, secondo la presunta durata della permanenza all'estero.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	TEMPORANEA E DEFINITIVA																	
	CONTINENTALI						TRANSOCEANICI						COMPLESSO					
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Alessandria	808	335	285	150	1 863	1 711	1 250	609	655	240	1 635	1 254	2 058	944	940	390	3 498	2 965
Aosta	1 403	738	835	602	4 302	3 737	170	69	156	45	178	86	1 573	807	991	647	4 480	3 823
Cuneo	2 027	829	5 615	4 857	10 729	9 123	367	205	259	121	484	406	2 394	1 034	5 874	4 978	11 213	9 531
Novara (a)	3 273	2 491	2 493	2 144	5 916	5 522	202	124	102	31	189	148	2 615	2 595	2 175	6 108	5 068	
Torino	1 709	898	1 394	983	8 101	7 828	662	309	524	153	531	379	2 371	1 207	1 918	1 136	8 722	8 207
Vercelli (a)	1 428	981	814	647	3 647	3 332	372	212	268	131	463	322	1 800	1 193	1 082	778	4 110	3 654
Piemonte	10 648	6 272	11 436	9 383	34 651	31 253	3 023	1 528	1 964	721	3 486	2 595	13 671	7 800	13 400	10 104	38 131	33 848
Genova	815	325	737	453	1 351	1 126	486	302	326	112	538	279	1 301	627	1 063	565	1 880	1 405
Imperia	894	445	680	247	2 500	1 773	11	4	19	9	905	449	699	699	256	2 514	1 782	
La Spezia	265	146	153	82	852	792	91	55	93	35	145	91	356	201	246	117	997	883
Savona	519	372	203	137	1 880	1 717	225	123	154	49	314	230	744	495	357	186	2 194	1 947
Liguria	2 493	1 288	1 773	919	6 583	5 408	813	484	592	205	1 011	609	3 306	1 772	2 365	1 124	7 594	6 017
Bergamo	6 713	5 389	10 357	9 558	12 651	11 641	280	176	249	147	217	135	6 993	5 565	10 606	9 705	12 868	11 776
Brescia	981	701	1 193	1 073	5 105	4 890	280	160	222	90	509	395	1 261	861	1 415	1 163	5 614	5 285
Como	2 159	1 777	2 483	2 296	5 274	4 810	199	110	122	40	315	232	2 358	1 887	2 605	2 336	5 589	5 042
Cremona	227	137	169	136	830	751	33	23	22	9	37	26	260	160	191	145	867	777
Mantova	208	103	146	113	1 962	1 887	128	69	55	30	77	49	336	172	201	143	2 039	1 936
Milano	1 106	493	1 331	960	2 412	1 928	302	165	218	99	391	243	1 408	658	1 549	1 059	2 803	2 171
Pavia	208	119	95	69	630	596	393	219	150	55	574	446	601	338	245	124	2 204	1 042
Sondrio	2 336	1 501	1 894	1 477	4 717	3 798	246	148	165	70	487	397	2 582	1 649	2 059	1 547	5 204	4 195
Varese	3 139	2 375	2 560	2 192	5 876	5 314	246	143	184	58	298	190	3 385	2 518	2 744	2 250	6 174	5 504
Lombardia	17 077	12 595	20 228	17 874	39 457	35 615	2 107	1 213	1 387	598	2 905	2 113	19 184	13 808	21 615	18 472	42 362	37 728
Bolzano	431	208	286	206	501	359	50	34	33	22	17	7	481	242	319	228	518	366
Trento (a)	1 164	742	1 678	1 450	7 005	6 571	734	392	723	274	1 090	680	1 898	1 134	2 401	1 724	8 104	7 251
Venezia Trident. (a)	1 595	950	1 964	1 656	7 506	6 930	784	426	756	296	1 116	687	2 379	1 376	2 720	1 952	8 622	7 617
Belluno	3 470	2 653	4 288	3 671	7 616	7 051	474	281	382	117	397	205	3 944	2 934	4 670	3 788	8 013	7 256
Padova	1 125	725	1 276	1 052	5 814	5 546	282	160	234	85	333	261	1 407	885	1 510	1 137	6 147	5 807
Rovigo	169	103	271	234	1 448	1 346	59	33	26	11	27	23	228	136	297	245	1 475	1 459
Treviso	2 165	1 347	2 529	2 045	7 000	6 447	1 273	759	861	330	1 425	942	3 438	2 106	3 390	2 375	8 425	7 389
Udine	10 383	7 925	12 840	10 999	24 992	22 828	2 502	1 457	1 950	798	2 935	1 907	12 885	9 382	14 790	11 797	27 927	24 735
Venezia	459	280	376	265	4 980	4 811	157	85	115	49	177	132	607	365	491	314	5 157	4 943
Verona	883	570	1 059	929	4 444	4 234	232	136	183	64	306	226	1 115	706	1 242	993	4 750	4 460
Vicenza (a)	2 317	1 567	4 097	3 613	9 326	8 534	822	421	694	236	894	568	3 139	1 988	4 791	3 849	10 220	9 152
Veneto (a)	20 962	15 170	26 736	22 808	65 620	60 937	5 801	3 332	4 445	1 690	6 494	4 264	26 763	18 502	31 181	24 498	72 114	65 201
Fiume (a)	33	13	36	18	190	164	434	370	491	278	279	153	467	383	527	296	469	317
Gorizia	562	346	1 059	836	2 491	2 124	2 542	1 871	1 235	572	879	395	3 104	2 217	2 294	1 408	3 370	2 519
Pola (a)	138	71	58	40	1 384	1 329	2 035	1 668	1 574	952	1 128	625	2 173	1 739	1 632	992	2 512	1 954
Trieste	167	106	202	119	1 646	1 534	1 160	848	1 195	686	693	330	1 327	954	1 397	805	2 339	1 864
Zara	27	14	1	—	37	36	18	11	40	23	25	17	45	25	41	23	62	53
Venezia G. e Zara	927	550	1 356	1 013	5 748	5 187	6 189	4 768	4 535	2 511	3 004	1 520	7 116	5 318	5 891	3 524	8 752	6 707
Bologna (a)	816	625	1 171	1 048	4 822	4 590	93	47	81	23	72	38	909	672	1 252	1 071	4 894	4 628
Ferrara (a)	94	48	260	252	1 908	1 878	35	22	25	6	24	14	129	70	285	258	1 932	1 692
Forlì	640	432	541	459	2 356	2 225	178	93	164	63	189	115	818	525	705	522	2 545	2 340
Modena (a)	760	563	970	785	4 867	4 696	124	77	121	47	194	136	884	640	1 091	832	5 061	4 832
Parma	1 311	833	902	715	5 312	5 000	391	208	250	86	399	235	1 702	1 041	1 152	801	5 711	5 235
Piacenza	577	188	453	256	2 521	2 352	241	123	131	55	280	176	818	311	584	311	2 801	2 528
Ravenna	88	58	80	64	1 050	1 032	45	27	15	10	29	21	133	85	95	74	1 079	1 053
Reggio nell'Emilia	397	211	431	365	4 216	4 113	77	45	100	38	128	104	474	256	531	403	4 344	4 217
Emilia	4 683	2 958	4 808	3 944	27 052	25 896	1 184	642	887	328	1 315	839	5 867	3 600	5 695	4 272	28 367	26 725
Arezzo	498	292	353	275	2 583	2 254	98	45	59	21	64	32	596	337	412	296	2 647	2 286
Firenze	927	676	1 049	996	1 133	990	125	69	18	4	36	13	1 052	745	1 067	1 000	1 169	1 003
Grosseto	84	54	63	56	54	31	20	6	27	8	14	5	104	60	90	64	68	36
Livorno	191	91	92	51	194	138	89	53	42	15	56	19	280	144	134	66	250	157
Lucca (a)	900	580	1 069	913	1 376	1 147	969	520	856	295	644	240	1 869	1 100	1 925	1 208	2 020	1 387
Massa e Carrara	543	280	513	302	1 536	1 242	236	127	164	66	333	230	779	407	677	368	1 869	1 472
Pisa	406	163	253	145	636	515	97	46	73	25	94	37	503	209	326	170	730	552
Pistoia (a)	2 282	1 895	2 789	2 313	2 988	2 427	296	138	333	126	247	103	2 578	2 033	3 122	2 439	3 235	2 530
Siena	80	39	61	36	50	31	15	5	6	1	1	—	95					

Segue Tav. IV — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

B) Espatriati, secondo la presunta durata della permanenza all'estero.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	TEMPORANEA E DEFINITIVA																	
	CONTINENTALI						TRANSOCEANICI						COMPLESSO					
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Ancona	383	256	137	99	298	213	423	203	323	92	263	101	806	459	460	191	561	314
Ascoli Piceno	21	9	20	9	47	43	530	255	636	234	338	128	551	264	656	243	385	171
Macerata (a)	151	91	190	155	151	106	620	354	475	180	348	129	771	445	665	335	499	235
Pesaro e Urbino	839	511	631	466	1 911	1 711	409	195	270	97	449	235	1 248	706	901	563	2 360	1 946
Marche (a)	1 394	867	978	729	2 497	2 073	1 982	1 007	1 704	603	1 398	593	3 376	1 874	2 682	1 332	3 805	2 666
Perugia (a)	675	343	944	772	3 533	3 153	229	99	188	47	117	55	904	442	1 132	819	3 650	3 208
Terni	43	20	20	12	24	14	24	8	16	6	30	11	67	28	36	18	54	25
Umbria (a)	718	363	964	784	3 557	3 167	253	107	204	53	147	66	971	470	1 168	837	3 704	3 233
Frosinone	1 389	692	1 042	722	1 616	1 322	869	373	1 271	526	964	434	2 258	1 065	2 313	1 248	2 580	1 756
Rieti	21	9	207	196	194	169	52	24	51	19	33	8	73	33	258	215	227	177
Roma (a)	269	174	324	162	342	223	360	141	475	186	476	199	629	315	799	348	818	422
Viterbo (a)	28	14	11	4	9	9	82	18	71	28	27	5	110	32	82	32	36	14
Lazio	1 707	889	1 584	1 084	2 161	1 723	1 363	556	1 868	759	1 500	646	3 070	1 445	3 452	1 843	3 661	2 369
Aquila degli Abruz.	396	265	861	775	828	719	964	414	1 141	492	976	443	1 360	679	2 002	1 270	1 804	1 162
Campobasso	132	73	67	23	134	101	1 499	589	1 735	636	1 508	699	1 631	662	1 802	659	1 642	800
Chieti (a)	57	31	98	75	220	191	1 460	603	1 454	587	1 667	831	1 517	634	1 552	662	1 887	1 022
Pescara (a)	47	33	112	99	111	92	499	238	345	125	383	153	546	271	457	224	494	245
Teramo	96	51	46	27	88	66	310	113	363	118	306	124	406	164	409	145	396	190
Abruzzi e Molise	728	453	1 184	1 002	1 381	1 169	4 732	1 957	5 038	1 958	4 842	2 250	5 460	2 410	6 222	2 960	6 223	3 419
Avellino (a)	49	24	65	30	34	17	1 038	417	1 090	443	1 268	553	1 087	441	1 155	473	1 302	570
Napoli	33	20	9	3	9	7	807	386	734	276	755	310	840	406	743	279	764	317
Napoli (a)	624	331	457	274	1 787	1 591	2 136	1 222	1 544	617	2 049	1 230	2 760	1 553	2 001	891	3 836	2 821
Salerno (a)	303	234	223	180	253	194	1 095	404	1 264	460	1 017	426	1 398	638	1 487	640	1 270	620
Campania (a)	1 009	609	754	487	2 083	1 809	5 076	2 429	4 632	1 796	5 069	2 519	6 085	3 038	5 386	2 283	7 172	4 328
Bari	438	244	279	202	532	387	1 077	508	1 300	520	1 749	812	1 515	752	1 579	722	2 281	1 199
Brindisi	42	23	34	23	15	8	49	36	18	4	33	12	91	59	52	27	48	20
Foggia (a)	57	24	36	15	57	27	737	374	581	217	493	198	794	398	617	232	550	225
Lecce	17	15	35	23	66	57	42	20	27	5	22	10	59	35	62	28	88	67
Taranto	17	7	18	4	20	11	130	54	93	37	46	19	147	61	111	41	66	30
Puglie (a)	571	313	402	267	690	490	2 035	992	2 019	783	2 343	1 051	2 606	1 305	2 421	1 050	3 033	1 541
Matera	11	7	10	5	12	3	371	167	330	107	225	82	382	174	340	112	237	85
Potenza	59	39	35	18	70	37	1 217	619	1 343	536	1 319	598	1 276	658	1 378	554	1 389	635
Lucania	70	46	45	23	82	40	1 588	786	1 673	643	1 544	680	1 658	832	1 718	666	1 626	720
Catanzaro	60	33	39	15	46	35	2 047	1 130	2 607	1 203	2 116	1 086	2 107	1 163	2 646	1 218	2 162	1 121
Cosenza	78	39	32	17	37	25	2 717	1 229	2 997	1 294	2 815	1 434	2 795	1 268	3 029	1 311	2 852	1 459
Reggio di Calabria	419	206	286	158	601	415	1 695	923	1 870	825	1 844	938	2 114	1 129	2 156	983	2 445	1 353
Calabria	557	278	357	190	684	475	6 459	3 282	7 474	3 322	6 775	3 458	7 016	3 560	7 831	3 512	7 459	3 933
Agrigento	171	96	165	104	291	206	622	242	771	263	659	240	793	338	936	367	950	446
Caltanissetta	176	84	145	84	183	121	327	124	237	90	236	98	503	208	382	174	419	219
Catania	197	103	118	69	401	354	1 263	703	928	340	2 004	1 452	1 460	806	1 046	409	2 405	1 806
Enna	24	7	12	8	43	28	564	230	585	216	502	190	588	237	597	224	545	218
Messina	96	53	139	69	289	213	1 096	460	1 435	452	2 420	1 635	1 192	513	1 574	521	2 709	1 848
Palermo	391	185	343	194	481	366	995	445	1 205	475	1 207	481	1 386	630	1 548	669	1 688	847
Ragusa	62	39	73	42	134	92	391	153	451	152	331	134	453	192	524	194	465	226
Siracusa	97	49	73	47	77	47	629	300	593	233	561	231	726	349	666	280	638	278
Trapani	1 159	842	1 400	990	3 962	3 513	397	150	519	179	1 048	705	1 556	992	1 919	1 169	5 010	4 218
Sicilia	2 373	1 458	2 468	1 607	5 861	4 940	6 284	2 807	6 724	2 400	8 968	5 166	8 657	4 265	9 192	4 007	14 829	10 106
Cagliari	266	137	321	219	231	121	30	25	14	8	29	8	296	162	335	227	260	129
Nuoro	65	43	430	382	340	266	16	14	9	7	19	7	81	57	439	389	359	273
Sassari	126	59	117	67	185	127	73	45	65	25	42	10	199	104	182	92	227	137
Sardegna	457	239	868	668	756	514	119	84	88	40	90	25	576	323	956	708	846	539
REGNO	73 880	49 368	84 147	69 525	216 829	196 391	51 737	27 409	47 568	19 267	53 510	29 760	125 617	76 777	131 715	88 792	270 339	226 151

Segue Tav. IV — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

C) Riepatriati.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	CONTINENTALI						TRANSOCEANICI						COMPLESSO					
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Alessandria	61	42	42	31	61	35	381	269	321	211	179	117	442	311	363	242	240	152
Aosta	44	27	129	61	99	65	122	59	69	51	10	6	166	86	198	112	109	71
Cuneo	427	245	200	113	144	103	88	78	20	15	49	28	515	323	220	128	193	131
Novara (a)	197	73	190	111	132	82	81	51	31	24	27	17	278	124	221	135	159	99
Torino	593	226	274	171	97	60	398	250	273	189	48	35	991	476	547	360	145	95
Vercelli (a)	209	97	45	38	44	37	212	110	57	46	43	35	421	207	102	84	87	72
Piemonte	1 531	710	880	525	577	382	1 282	817	771	536	356	238	2 813	1 527	1 651	1 061	933	620
Genova	6	5	28	5	77	6	162	65	63	30	30	11	168	70	91	35	107	17
Brescia	29	9	66	38	57	18	—	—	1	1	2	1	29	9	67	39	59	19
La Spezia	1	—	11	10	19	12	10	8	12	12	5	3	11	8	23	22	24	15
Savona	35	21	22	17	25	17	35	27	50	39	11	11	70	48	72	56	36	28
Liguria	71	35	127	70	178	53	207	100	126	82	48	26	278	135	253	152	226	79
Bergamo	138	62	458	381	1 071	955	80	75	53	52	19	16	218	137	511	433	1 090	971
Brescia	29	15	38	28	22	16	60	56	78	76	37	26	89	71	116	104	59	42
Como	17	12	68	54	42	31	33	26	21	20	4	4	50	38	89	74	46	35
Cremona	9	4	14	10	3	1	9	9	7	5	4	4	18	13	21	15	7	5
Mantova	13	7	8	7	8	6	16	15	26	11	4	4	29	22	34	18	12	10
Milano	93	71	53	25	37	29	42	39	63	40	21	14	135	110	116	65	58	43
Pavia	19	10	15	7	14	8	95	69	65	51	21	12	114	79	80	58	35	20
Sondrio	6	6	120	91	4	3	108	99	89	79	41	40	114	105	209	170	45	43
Varese	63	59	220	151	67	42	101	64	46	40	9	7	164	123	266	191	76	49
Lombardia	387	246	994	754	1 268	1 091	544	452	448	374	160	127	931	698	1 442	1 128	1 428	1 218
Bolzano	—	—	3	1	5	4	1	1	2	2	—	—	1	1	5	3	5	4
Trento (a)	45	40	67	51	34	28	214	188	172	159	51	45	259	228	239	210	85	73
Venezia Trident. (a)	45	40	70	52	39	32	215	189	174	161	51	45	260	229	244	213	90	77
Belluno	848	836	198	193	73	72	264	204	158	149	28	28	1 112	1 040	356	342	101	100
Padova	17	8	40	29	27	22	19	18	33	27	14	13	36	26	73	56	41	35
Rovigo	8	2	2	1	—	—	1	—	2	2	—	—	9	2	4	3	—	—
Treviso	106	55	122	79	104	68	135	113	161	146	63	52	241	168	283	225	167	120
Udine	323	281	189	150	860	785	446	437	294	284	115	105	769	718	483	434	975	890
Venezia	21	13	21	19	15	11	26	21	21	15	11	9	47	34	42	34	26	20
Verona	62	37	66	41	14	14	44	32	47	40	11	7	105	69	113	81	25	21
Vicenza (a)	85	67	69	45	52	36	249	225	222	184	60	55	334	292	291	229	112	91
Veneto (a)	1 470	1 299	707	557	1 145	1 008	1 183	1 050	938	847	302	269	2 653	2 349	1 645	1 404	1 447	1 277
Fiume (a)	—	—	4	4	5	3	40	40	15	14	11	11	40	40	19	18	16	14
Gorizia	50	21	13	8	10	5	30	26	78	41	13	6	80	47	89	49	23	11
Pola (a)	3	1	15	14	10	7	70	68	87	85	6	6	73	69	102	99	16	13
Trieste	5	5	1	1	9	9	92	86	40	26	—	—	97	91	41	27	9	9
Zara	1	1	—	—	1	1	3	3	1	1	—	—	4	4	1	1	1	1
Venezia G. e Zara	59	28	33	27	35	25	235	223	219	167	30	23	294	251	252	194	65	48
Bologna (a)	61	43	32	20	25	17	22	16	18	15	5	3	83	59	50	35	30	20
Ferrara (a)	4	4	5	3	1	1	11	5	5	4	1	1	15	9	10	7	2	2
Forlì	20	12	25	14	22	11	27	26	37	28	3	3	47	38	62	42	25	14
Modena (a)	23	13	30	20	27	26	27	25	41	35	21	15	50	38	71	55	48	41
Parma	10	10	7	5	30	29	52	50	27	26	14	7	62	60	34	31	44	36
Piacenza	281	232	31	23	14	10	62	53	13	9	6	4	343	285	44	32	20	14
Ravenna	14	10	1	—	6	5	6	4	2	—	2	2	20	14	3	—	8	7
Reggio nell'Emilia	24	16	28	13	10	7	14	10	17	17	5	2	38	26	45	30	15	9
Emilia	437	340	159	98	135	106	221	189	160	134	57	37	638	529	319	232	192	143
Arezzo	24	12	14	12	2	2	17	16	20	16	7	7	41	28	34	28	9	9
Firenze	24	19	8	7	41	37	11	5	1	1	5	4	35	24	9	8	46	41
Grosseto	2	1	1	—	—	—	7	6	4	2	1	—	9	7	5	2	1	—
Livorno	5	4	5	5	5	2	1	3	3	2	2	2	7	5	8	8	7	7
Lucca (a)	42	15	39	15	44	27	207	187	323	290	140	118	249	202	362	306	184	145
Massa e Carrara	104	100	27	22	34	22	56	48	38	38	24	19	160	148	65	60	58	41
Pisa	88	54	56	25	30	21	55	38	26	22	10	8	143	92	82	47	40	29
Pistoia (a)	214	156	55	33	62	46	25	22	52	44	23	21	239	178	107	77	85	67
Siena	12	8	3	3	—	—	10	8	5	4	—	—	22	16	8	7	—	—
Toscana	515	369	208	122	218	160	390	331	472	420	212	179	905	700	680	542	430	339

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue TAV. IV — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

C) Riepatriati.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	CONTINENTALI						TRANSOCEANICI						COMPLESSO					
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Ancona	32	13	38	33	9	7	98	85	86	72	30	17	130	98	124	105	39	24
Ascoli Piceno	2	2	—	—	1	1	37	34	52	46	15	10	39	36	52	46	16	11
Macerata (a)	3	1	13	9	3	3	78	68	173	146	94	77	81	69	186	155	97	80
Pesaro e Urbino	92	87	13	9	4	4	46	46	38	37	15	14	138	133	51	46	19	18
Marche (a)	129	103	64	51	17	15	259	233	349	301	154	118	388	336	413	352	171	133
Perugia (a)	36	23	60	41	17	10	35	34	20	20	7	6	71	57	80	61	24	16
Terni	1	—	4	1	4	2	4	2	13	8	3	3	5	2	17	9	7	5
Umbria (a)	37	23	64	42	21	12	39	36	33	28	10	9	76	59	97	70	31	21
Frosinone	103	77	155	131	71	43	922	888	572	564	188	182	1 025	935	727	695	250	225
Rieti	8	4	8	7	1	1	16	15	19	17	1	1	24	19	27	24	2	2
Roma (a)	14	8	23	18	51	43	362	309	202	170	97	79	376	317	225	188	148	122
Viterbo (a)	7	5	3	3	—	—	15	14	12	11	5	4	22	19	15	14	5	4
Lazio	132	94	189	159	123	87	1 315	1 226	805	782	291	266	1 447	1 320	994	921	414	353
Aquila degli Abruz.	11	7	17	14	10	8	767	748	375	337	144	136	778	755	392	351	154	144
Campobasso	27	9	13	6	6	5	991	963	645	602	212	200	1 018	972	658	608	218	205
Chieti (a)	7	7	5	5	4	3	816	796	640	608	301	288	823	803	645	613	305	291
Pescara (a)	1	1	—	—	1	1	166	164	111	102	21	21	167	165	111	102	22	22
Teramo	8	6	4	3	1	1	262	217	138	128	43	43	270	223	142	131	44	44
Abruzzi e Mollise	54	30	39	28	22	18	3 002	2 888	1 909	1 777	721	688	3 056	2 918	1 948	1 805	743	706
Avellino (a)	10	6	—	—	3	1	746	597	658	475	190	176	756	603	658	475	193	177
Benevento	—	—	1	—	1	1	326	326	314	274	104	98	326	326	315	274	105	99
Napoli (a)	11	9	35	35	63	34	317	310	431	416	194	166	328	319	466	451	257	200
Salerno (a)	68	51	15	13	19	17	500	449	362	321	173	159	568	500	377	334	192	176
Campania (a)	89	66	51	48	86	53	1 889	1 682	1 765	1 486	661	599	1 978	1 748	1 816	1 534	747	652
Bari	80	52	53	31	42	32	1 970	1 615	864	815	309	275	2 050	1 667	917	846	351	307
Brindisi	2	2	2	2	1	1	4	4	4	4	6	6	6	6	6	6	7	7
Foggia (a)	1	1	1	1	2	1	95	94	216	187	54	52	96	95	217	188	56	53
Lecce	5	5	5	—	—	—	5	4	4	3	3	10	9	9	6	3	3	3
Taranto	2	—	3	3	—	—	10	10	29	29	2	2	12	10	32	32	2	2
Puglie (a)	90	60	64	39	45	34	2 084	1 727	1 117	1 039	374	338	2 174	1 787	1 181	1 078	419	372
Matera	—	—	—	—	—	—	34	34	75	75	15	15	34	34	75	75	15	15
Potenza	20	17	36	33	13	12	411	363	492	428	283	251	431	380	528	461	296	263
Lucania	20	17	36	33	13	12	445	397	567	503	298	266	465	414	603	536	311	278
Catanzaro	2	1	12	8	3	1	679	660	731	698	389	371	681	661	743	706	392	372
Cosenza	1	1	2	1	6	5	1 265	1 216	985	955	494	471	1 266	1 217	987	956	500	476
Reggio di Calabria	7	5	16	16	17	12	740	735	591	575	262	253	747	740	607	591	279	265
Calabria	10	7	30	25	26	18	2 684	2 611	2 307	2 228	1 145	1 095	2 694	2 618	2 337	2 253	1 171	1 113
Agrianto	8	8	2	2	4	4	454	378	162	149	59	53	462	386	164	151	63	57
Caltanissetta	26	17	6	6	7	5	157	146	67	56	15	15	183	163	73	62	22	20
Catania	8	5	2	1	6	4	139	120	283	237	120	93	147	125	285	238	126	97
Enna	6	5	2	2	—	—	104	95	94	87	55	51	110	100	96	89	55	51
Messina	15	11	9	7	8	8	799	643	519	472	151	129	814	654	528	479	159	137
Palermo	34	28	29	22	44	35	427	388	260	212	82	63	461	416	259	234	126	98
Ragusa	2	2	3	3	10	7	270	240	190	151	58	51	272	242	193	154	68	58
Siracusa	3	3	10	6	14	11	215	194	209	196	83	77	218	197	219	202	97	88
Trapani	26	19	62	42	72	54	452	390	198	170	83	70	478	409	260	212	155	124
Sicilia	128	98	125	91	165	128	3 017	2 594	1 982	1 730	706	602	3 145	2 692	2 107	1 821	871	730
Cagliari	34	24	30	18	14	10	14	8	19	17	9	9	48	32	49	35	23	19
Nuoro	13	11	6	5	2	2	12	12	5	4	2	2	25	23	11	9	4	4
Sassari	42	21	31	22	27	16	20	20	43	42	15	15	62	41	74	64	42	31
Sardegna	89	56	67	45	43	28	46	40	67	63	26	26	135	96	134	108	69	54
REGNO	5 293	3 621	3 907	2 766	4 156	3 262	19 057	16 785	14 209	12 638	5 602	4 951	24 350	20 406	18 116	15 404	9 758	8 213

TAV. V — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO I PAESI DI DESTINAZIONE, LA PRESUNTA DURATA DELLA PERMANENZA

RIATI, SECONDO I PAESI DI DESTINAZIONE, ALL'ESTERO DEGLI ESPATRIATI ED IL SESSO.

PAESI DI DESTINAZIONE	ESPATRIATI												COMPLESSO						RIESPATRIATI						ESPATRIATI E RIESPATRIATI						
	TEMPORANEAMENTE						DEFINITIVAMENTE						1928			1929			1930			1928		1929		1930					
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		Tot.	1928		1929		1930		Totale	1928		1929		1930						
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Totale	di cui M.	Totale	di cui M.	Totale	di cui M.							
A) PAESI CONTINENTALI (Europa)																															
U.R.S.S.	7	7	—	—	4	3	3	—	2	1	2	—	10	7	2	1	6	3	—	—	3	—	1	—	10	7	5	1	7	3	
Polonia	11	8	23	21	51	45	11	1	6	2	21	7	22	9	29	23	72	52	1	1	—	—	4	4	23	10	29	23	76	56	
Svezia, Norvegia e Danimarca	17	14	17	15	24	22	18	11	22	5	19	5	35	25	39	20	43	27	2	2	20	18	4	2	37	27	59	38	47	29	
Gran Bretagna ed Irlanda	151	115	134	105	562	496	440	107	331	97	308	81	591	222	465	202	870	577	72	42	91	49	68	29	663	264	556	251	938	606	
Olanda	308	274	401	382	2 071	2 042	91	29	121	40	84	26	399	303	522	422	2 155	2 068	7	7	11	11	20	16	406	310	533	433	2 175	2 084	
Belgio	2 416	2 359	8 769	8 740	9 818	9 691	942	314	845	254	906	296	1 857	2 673	9 614	8 994	10 724	9 987	215	197	95	85	81	69	3 573	2 870	9 709	9 079	10 805	10 056	
Lussemburgo	1 480	1 458	115	112	700	692	377	124	502	196	352	129	1 857	1 582	617	308	1 052	821	35	31	62	56	43	39	1 892	1 613	679	364	1 095	860	
Francia e Principato di Monaco	22 900	21 215	35 065	34 601	149 106	145 681	22 546	6 528	13 186	4 092	15 701	4 856	4 446	27 743	48 251	38 693	164 897	150 537	3 905	2 439	2 750	1 878	2 312	1 642	49 351	30 182	51 001	40 571	167 209	152 179	
Svizzera	12 726	11 071	15 653	14 900	24 246	22 369	2 000	591	879	257	639	172	14 726	11 662	16 532	15 157	24 885	22 541	723	652	471	366	1 139	1 089	15 449	12 314	17 003	15 523	26 024	23 630	
Germania	451	396	319	290	1 371	1 311	273	60	186	50	96	26	724	456	505	340	1 467	1 337	28	21	50	34	64	53	752	477	555	374	1 531	1 390	
Austria	345	301	289	253	473	426	228	54	120	28	74	34	573	355	409	281	547	460	17	13	25	19	47	30	590	368	434	300	594	490	
Cecoslovacchia	111	102	61	57	76	72	32	5	38	8	17	5	143	107	99	65	93	77	5	5	4	4	5	5	148	112	103	69	98	82	
Ungheria	57	49	37	35	89	79	16	3	27	7	14	4	73	52	64	42	103	83	2	2	3	3	5	4	75	54	67	45	108	87	
Spagna e Portogallo	275	246	403	350	422	362	84	24	88	24	76	25	359	270	491	374	498	387	15	14	10	7	22	15	374	284	501	381	520	402	
Gibilterra e Malta	125	72	110	76	83	56	20	6	8	4	7	5	145	78	118	80	90	61	2	1	—	—	4	3	147	79	118	80	94	64	
Grecia	86	72	54	46	124	116	38	10	29	11	51	19	124	82	83	57	175	134	6	5	9	8	17	10	130	87	92	65	192	144	
Romania	107	90	48	44	56	47	55	16	59	17	44	14	162	106	107	61	100	61	9	8	9	5	32	25	171	114	116	66	132	86	
Jugoslavia	208	182	166	158	266	231	249	83	256	97	213	83	457	265	422	255	479	314	39	22	21	19	20	14	496	287	443	274	499	328	
Bulgaria	107	97	115	99	195	192	25	10	12	3	20	8	132	107	127	102	215	200	5	4	2	2	2	2	137	111	129	104	217	202	
Albania	389	373	374	348	305	253	100	26	137	47	99	32	489	399	511	395	404	285	15	14	10	8	6	5	504	413	521	403	410	290	
Turchia Europea	135	126	99	96	46	42	62	25	26	8	26	8	197	151	125	104	72	50	8	6	3	1	13	10	205	157	128	105	85	60	
Turchia Asiatica	3	3	8	8	14	13	—	—	2	—	8	4	3	3	10	8	22	17	2	2	1	—	2	1	5	5	11	8	24	18	
Egitto	332	241	486	304	747	516	310	85	190	47	149	50	642	326	676	351	896	566	47	26	61	40	49	33	689	352	737	391	945	599	
Tunisi	1 036	978	1 193	1 097	3 846	3 681	882	353	1 118	467	1 019	371	1 918	1 331	2 311	1 564	4 865	4 052	87	71	147	110	153	128	2 005	1 402	2 458	1 674	5 018	4 180	
Algeria	863	847	1 062	1 051	1 045	1 018	226	87	357	134	400	158	1 089	934	1 419	1 185	1 445	1 176	41	32	35	29	32	26	1 130	966	1 454	1 214	1 477	1 202	
Marocco	102	87	86	79	318	299	97	27	114	40	73	27	199	114	200	119	391	326	5	4	10	10	8	6	204	118	210	129	399	332	
Altri Paesi continentali	6	6	9	8	27	25	1	—	1	1	5	2	7	6	10	9	32	27	—	—	1	1	1	1	7	6	11	10	33	28	
Paesi continentali non determinati	—	—	389	313	231	165	—	—	—	—	—	—	—	—	389	313	231	165	—	—	3	2	2	1	—	—	392	316	233	166	
Totale	44 754	40 789	65 485	63 588	196 406	189 945	29 126	8 579	18 662	5 937	20 423	6 446	72 890	49 368	84 147	69 525	216 829	196 391	5 293	3 621	3 907	2 766	4 156	3 262	79 173	52 989	88 034	72 291	220 985	199 653	
B) PAESI TRANS OCEANICI																															
Canada	5	2	8	7	291	285	831	413	1 115	501	998	495	836	415	1 123	508	1 289	780	322	304	181	176	46	40	1 158	719	1 304	684	1 335	820	
Stati Uniti d'America	7	6	113	82	89	60	22 179	9 169	23 263	8 074	19 682	7 513	22 186	9 175	23 376	8 156	19 771	7 573	14 580	12 782	7 989	7 048	2 293	2 008	36 766	21 957	31 365	15 204	22 064	9 581	
Messico	5	5	3	3	72	72	30	15	41	18	26	7	35	20	44	21	98	70	12	10	18	12	10	3	47	30	62	33	106	82	
America Centrale ed Antille	58	53	39	28	25	24	76	43	97	43	93	40	134	96	136	71	108	64	57	47	72	64	52	45	191	143	208	135	160	109	
Colombia, Venezuela ed Equatore	101	83	34	32	105	100	87	41	101	42	106	54	188	124	135	74	211	154	27	27	56	40	30	25	215	151	191	123	241	179	
Perù, Bolivia e Cile	215	202	103	93	309	285	144	42	154	42	157	42	359	244	257	135	466	327	28	22	39	31	25	17	387	266	296	166	491	344	
Brasile	694	589	159	130	365	343	1 565	548	1 540	614	1 031	522	2 259	1 137	1 699	744	1 396	865	301	327	604	510	340	274	2 650	1 464	2 303	1 254	1 736	1 139	
Argentina	10 902	10 140	3 102	2 896	10 726	10 180	11 863	4 040	15 444	5 517	15 554	6 863	2 765	14 180	18 546	8 413	26 280	17 043	3 043	2 697	4 699	4 233	2 458	2 214	25 806	16 877	23 245	12 646	28 738	19 257	
Uruguay e Paraguay	394	360	65	60	503	472	413	143	560	197	509	216	807	503	625	257	1 012	688	69	61	168	148	114	98	876	564	793	405	1 126	786	
Paesi d'America non determinati	—	—	—	—	44	24	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	46	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46	24
Oceania	31	31	60	53	1 340	1 331	1 774	1 200	1 164	539	1 009	449	1 805	1 231	1 224	592	2 349	1 780	496	484	341	330	198	195	2 301	1 715	1 565	922	2 547	1 975	
Asia non mediterranea	69	59	27	25	48	42	15	7	16	5	28	3	84	66	43	30	76	45	4	3	2	2	7	4	88	69	45	32	83	49	
Africa non mediterranea	200	196	239	236	315	308	79	22	121	30	92	29	279	218	360	266	407	337	28	21	40	35	29	28	307	239	400	301	436	365	
Altri Paesi transoceanici	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Totale	12 681	11 726	3 952	3 645	14 233	13 527	39 056	15 683	43 616	15 622	39 277	16 233	1 737	27 409	47 568	19 267	53 510														

TAV. VI — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO I MESI IN CUI OTTENNERO IL PASSAPORTO, LA PRESUNTA DURATA DELLA PERMANENZA ALL'ESTERO DEGLI ESPATRIATI E LA DESTINAZIONE.

M E S I	E S P A T R I A T I									R I E S P A T R I A T I			E S P A T R I A T I E R I E S P A T R I A T I		
	T E M P O R A N E A M E N T E			D E F I N I T I V A M E N T E			C O M P L E S S O			1928	1929	1930	1928	1929	1930
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930						
A) PAESI CONTINENTALI (Europa e Paesi del Bacino Mediterraneo)															
Gennaio	2 560	3 642	4 091	2 427	1 862	1 782	4 987	5 504	5 853	239	490	482	5 226	5 994	6 335
Febbraio	2 177	3 394	6 221	2 403	1 032	1 637	4 580	4 426	7 878	209	348	602	4 789	4 774	8 480
Marzo	3 049	5 680	9 196	2 600	1 112	1 664	5 709	6 792	10 860	256	380	1 133	5 965	7 172	11 993
Aprile	6 808	9 242	10 329	2 141	1 136	1 649	8 947	10 378	11 978	605	351	382	9 552	10 729	12 360
Maggio	6 692	8 087	11 623	2 129	1 425	1 618	8 821	9 512	13 241	264	288	322	9 085	9 800	13 563
Giugno	4 721	5 644	8 477	1 757	1 193	1 248	6 478	6 837	9 725	423	203	229	6 901	7 040	9 954
Luglio	3 965	5 215	7 950	3 011	1 257	1 240	6 976	6 472	9 190	326	309	277	7 302	6 781	9 467
Agosto	2 678	4 363	9 607	2 425	1 699	1 703	5 103	6 062	11 310	471	251	225	5 574	6 313	11 535
Settembre	2 206	2 931	41 323	2 481	1 894	899	4 687	4 825	42 222	765	337	120	5 452	5 162	42 342
Ottobre	2 451	4 782	48 393	2 812	1 906	1 829	5 263	6 688	50 222	642	351	118	5 905	7 039	50 340
Novembre	3 520	6 489	29 271	2 508	2 104	2 122	6 028	8 593	31 393	593	339	147	6 621	8 932	31 540
Dicembre	3 929	6 016	9 925	2 372	2 042	3 032	6 301	8 058	12 957	500	260	119	6 801	8 318	13 076
Anno . . .	44 754	65 485	196 406	29 136	18 662	20 423	73 880	84 147	216 829	5 293	3 907	4 156	79 173	88 054	220 985
B) PAESI TRANSOCEANICI															
Gennaio	900	438	192	3 080	3 032	3 024	3 980	3 470	3 216	1 334	1 571	607	5 314	5 041	3 823
Febbraio	1 255	380	175	3 134	2 737	3 080	4 389	3 117	3 255	1 615	1 550	597	6 004	4 667	3 852
Marzo	1 450	382	151	3 803	3 505	3 738	5 253	3 887	3 889	2 519	2 055	700	7 772	5 942	4 589
Aprile	1 072	279	104	3 898	4 127	3 464	4 970	4 406	3 568	1 895	2 045	619	6 865	6 451	4 187
Maggio	972	248	71	3 324	3 745	3 545	4 296	3 993	3 616	1 316	1 388	562	5 612	5 381	4 178
Giugno	840	254	46	2 995	3 489	3 109	3 835	3 743	3 155	1 137	1 132	461	4 972	4 875	3 616
Luglio	679	240	92	3 049	3 600	3 429	3 728	3 840	3 521	1 383	1 004	490	5 111	4 844	4 011
Agosto	678	308	158	2 401	3 702	3 723	3 079	4 010	3 881	1 119	827	442	4 198	4 837	4 323
Settembre	1 680	338	2 132	3 133	4 188	2 540	4 813	4 526	4 672	1 462	726	305	6 275	5 252	4 977
Ottobre	1 560	398	4 584	3 828	4 640	3 531	5 388	5 038	8 165	2 134	738	305	7 522	5 776	8 470
Novembre	924	327	4 327	3 524	3 813	3 194	4 448	4 140	7 521	1 713	624	299	6 161	4 764	7 820
Dicembre	671	360	2 201	2 887	3 038	2 850	3 558	3 398	5 051	1 430	549	215	4 988	3 947	5 266
Anno . . .	12 681	3 952	14 233	39 056	43 616	39 277	51 737	47 568	53 510	19 057	14 209	5 602	70 794	61 777	59 112
C) COMPLESSO															
Gennaio	3 460	4 080	4 283	5 507	4 894	4 786	8 967	8 974	9 069	1 573	2 061	1 089	10 540	11 035	10 158
Febbraio	3 432	3 774	6 396	5 537	3 769	4 737	8 969	7 543	11 133	1 824	1 898	1 199	10 793	9 441	12 332
Marzo	4 499	6 062	9 347	6 463	4 617	5 402	10 962	10 679	14 749	2 775	2 435	1 833	13 737	13 114	16 582
Aprile	7 878	9 521	10 433	6 039	5 263	5 113	13 917	14 784	15 546	2 500	2 396	1 001	16 417	17 180	16 547
Maggio	7 664	8 335	11 694	5 453	5 170	5 163	13 117	13 505	16 857	1 580	1 676	884	14 697	15 181	17 741
Giugno	5 561	5 898	8 523	4 752	4 682	4 357	10 313	10 580	12 880	1 560	1 335	690	11 873	11 915	13 570
Luglio	4 644	5 455	8 042	6 060	4 857	4 669	10 704	10 312	12 711	1 709	1 313	767	12 413	11 625	13 478
Agosto	3 356	4 671	9 765	4 826	5 401	5 426	8 182	10 072	15 191	1 590	1 078	667	9 772	11 150	15 858
Settembre	3 886	3 269	43 455	5 614	6 082	3 439	9 500	9 351	46 894	2 227	1 063	425	11 727	10 414	47 319
Ottobre	4 011	5 180	52 977	6 640	6 546	5 410	10 651	11 726	58 387	2 776	1 089	423	13 427	12 815	58 810
Novembre	4 444	6 816	33 598	6 032	5 917	5 316	10 476	12 733	38 914	2 306	963	446	12 782	13 696	39 360
Dicembre	4 600	6 376	12 126	5 259	5 080	5 882	9 859	11 456	18 008	1 930	809	334	11 789	12 265	13 342
Anno . . .	57 435	69 437	210 639	68 182	62 278	59 700	125 617	131 715	270 339	24 350	18 116	9 738	149 967	149 831	280 097

TAV. VII — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO I GRUPPI DI ETÀ,
LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

GRUPPI DI ETÀ	CONTINENTALI						TRANSOCEANICI						COMPLESSO					
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Meno di 1 anno. . .	536	271	213	103	229	120	358	172	219	123	142	66	894	443	432	226	371	186
di 1 anno	?	?	487	258	511	275	?	?	539	256	377	207	?	?	1 026	514	888	482
di 2 anni	?	?	595	306	663	351	?	?	866	445	581	299	?	?	1 461	751	1 244	650
di 3 anni	?	?	619	305	679	337	?	?	1 106	595	802	401	?	?	1 725	900	1 481	738
di 4 anni	?	?	611	305	644	322	?	?	1 121	596	923	463	?	?	1 732	901	1 567	785
da 1 a 4 anni. . .	3 079	1 593	2 312	1 174	2 497	1 285	3 188	1 595	3 632	1 892	2 683	1 370	6 267	3 188	5 944	3 066	5 180	2 655
di 5 anni	?	?	615	312	681	369	?	?	1 322	711	986	529	?	?	1 937	1 023	1 667	898
da 5 a 9 anni. . .	3 163	1 706	?	?	?	?	5 578	2 922	?	?	?	?	8 741	4 628	?	?	?	?
da 6 a 14 anni . .	?	?	3 362	1 850	3 472	1 737	?	?	10 227	5 501	8 529	4 556	?	?	13 689	7 351	12 001	6 293
da 10 a 14 anni. .	2 646	1 581	?	?	?	?	3 723	2 161	?	?	?	?	6 369	3 742	?	?	?	?
da 5 a 14 anni . .	5 809	3 287	3 977	2 162	4 153	2 106	9 301	5 083	11 549	6 212	9 515	5 085	15 110	8 370	15 526	8 374	13 668	7 191
minori di 15 anni	9 424	5 151	6 502	3 439	6 879	3 511	12 847	6 850	15 400	8 227	12 340	6 521	22 271	12 001	21 902	11 666	19 219	10 032
di 15 anni	?	?	723	474	1 000	730	?	?	1 096	670	1 117	748	?	?	1 819	1 144	2 117	1 478
da 16 a 17 anni. .	?	?	3 183	2 554	9 749	8 584	?	?	3 514	2 405	3 758	2 865	?	?	6 697	4 959	13 507	11 449
da 18 a 19 anni. .	?	?	4 656	3 578	13 090	11 137	?	?	3 285	1 485	4 070	2 465	?	?	7 941	5 063	17 160	13 602
da 15 a 19 anni. .	7 341	4 666	8 562	6 606	23 839	20 451	6 878	4 042	7 895	4 560	8 945	6 078	14 219	8 708	16 457	11 166	32 784	26 529
da 20 a 24 anni. .	14 822	10 726	16 503	14 640	48 155	44 985	10 092	6 008	5 322	2 222	8 110	5 386	24 914	16 734	21 825	16 862	56 265	50 371
da 25 a 34 anni. .	20 620	13 922	27 115	23 139	77 099	71 652	20 714	13 122	15 477	6 645	15 549	8 640	41 334	27 044	42 592	29 784	92 648	80 292
da 35 a 44 anni. .	12 634	9 091	15 295	13 320	36 221	33 621	11 523	8 231	8 894	4 858	6 999	3 842	24 157	17 322	24 189	18 178	43 220	37 463
da 45 a 54 anni. .	8 036	5 740	8 700	7 492	19 437	17 961	5 244	3 866	4 265	2 788	3 438	2 204	13 280	9 606	12 965	10 280	22 875	20 165
di 55 anni-ω . . .	6 259	3 669	5 333	3 629	9 241	7 380	3 435	2 057	4 488	2 594	3 705	2 031	9 694	5 726	9 821	6 223	12 946	9 411
adulti di età igno- ta (a)	37	24	44	26	114	92	61	18	36	11	26	9	98	42	80	37	140	101
di 15 anni-ω . . .	69 749	47 838	81 559	68 859	214 106	196 142	57 947	37 344	46 377	23 678	46 772	28 190	127 696	55 182	127 929	92 530	260 878	224 332
Totale	79 173	52 989	88 054	72 291	220 985	199 653	70 794	44 194	61 777	31 905	59 112	34 711	149 967	97 183	149 831	104 196	280 097	234 364

(a) Indicati nel materiale di spoglio (registri dei passaporti) con la dicitura di *adulti*.

TAV. VIII — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA,
I GRUPPI DI ETÀ E LA DESTINAZIONE.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	MENO DI 1 ANNO									DA 1 A 4 ANNI								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	7	4	3	9	3	2	16	7	5	32	14	12	47	58	23	79	72	35
Aosta	3	2	—	—	—	1	3	2	1	30	14	10	6	7	1	36	21	11
Cuneo	24	13	16	1	—	4	25	13	20	165	100	135	13	16	10	178	116	145
Novara (a)	12	1	—	7	—	—	19	1	—	15	29	13	2	4	2	17	33	15
Torino	10	2	1	7	3	—	17	5	1	78	28	40	34	23	6	112	51	46
Vercelli (a)	8	—	—	2	—	—	10	—	—	54	15	8	21	6	6	75	21	14
Piemonte	64	22	20	26	6	7	90	28	27	374	200	218	123	114	48	497	314	266
Genova	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
Imperia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
La Spezia	1	—	—	1	—	1	2	—	1	13	14	4	5	11	7	18	25	11
Savona	—	—	1	2	2	1	2	2	2	10	6	12	13	17	8	23	23	20
Liguria	1	—	1	3	2	2	4	2	3	23	20	17	18	28	17	41	48	34
Bergamo	51	32	27	2	3	2	53	35	29	297	224	268	20	22	7	317	246	275
Brescia	10	2	1	3	—	2	13	2	3	52	19	26	27	23	16	79	42	42
Como	5	1	1	1	1	1	6	2	2	40	28	30	20	7	6	60	35	36
Cremona	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—
Mantova	2	1	—	2	—	—	4	1	—	12	8	10	9	3	1	21	11	11
Milano	1	—	2	1	3	—	2	3	2	1	5	20	2	6	9	3	11	29
Pavia	1	1	—	2	—	1	3	1	1	9	1	1	16	6	11	25	7	12
Sondrio	2	—	—	1	—	—	3	—	—	10	5	2	12	13	13	22	18	15
Varese	8	1	1	—	—	—	8	1	1	90	76	22	14	14	6	104	90	28
Lombardia	81	38	32	12	7	6	93	45	38	512	366	379	120	94	69	632	460	448
Bolzano	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	3	2	—	—	3	—	3
Trento (a)	8	7	11	3	6	4	11	13	15	54	41	62	66	71	57	120	112	119
Venezia Trident. (a)	8	7	11	4	6	4	12	13	15	55	41	65	68	71	57	123	112	122
Belluno	8	7	3	4	1	1	12	8	4	54	56	35	32	41	28	66	97	63
Padova	15	—	3	6	—	—	21	—	3	62	54	54	27	37	11	89	91	65
Rovigo	—	—	—	—	1	—	—	1	—	14	6	—	6	—	—	20	6	—
Treviso	21	5	2	19	3	—	40	8	2	114	120	76	96	131	90	210	251	166
Udine	110	23	27	17	4	7	127	27	34	515	394	401	200	234	154	715	628	555
Venezia	9	—	2	2	—	1	11	—	3	37	21	30	15	12	6	52	33	36
Verona	3	2	3	4	—	1	7	2	4	42	25	29	16	21	13	58	46	42
Vicenza (a)	44	9	12	9	2	3	53	11	15	175	107	142	97	95	55	272	202	197
Veneto (a)	210	46	52	61	11	13	271	57	65	1 013	783	767	489	571	357	1 502	1 354	1 124
Fiume (a)	—	—	—	—	3	—	—	3	—	—	1	3	3	26	6	3	27	9
Gorizia	—	2	—	3	2	1	3	4	1	14	23	10	39	31	14	53	54	24
Pola (a)	—	—	2	4	17	6	4	17	8	4	2	8	36	83	72	40	85	80
Trieste	—	—	—	1	9	4	1	9	4	—	4	—	13	42	39	13	46	39
Zara	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	1
Venezia G. e Zara	—	2	2	8	31	11	8	33	13	18	30	21	91	183	132	109	213	153
Bologna (a)	3	1	5	1	—	—	4	1	5	26	21	34	6	6	6	32	27	40
Ferrara (a)	4	—	—	—	—	—	4	—	—	7	1	—	3	—	—	10	1	—
Forlì	4	3	3	2	—	—	6	3	3	43	10	31	13	15	7	56	25	38
Modena (a)	2	4	10	2	1	1	2	6	11	14	47	32	5	7	10	19	54	42
Parma	13	4	2	2	1	1	15	5	3	46	41	41	17	19	16	63	60	57
Piacenza	15	3	1	2	—	1	17	3	2	26	42	27	2	12	6	28	54	33
Ravenna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	2	—	—	2	1	4	4
Reggio nell'Emilia.	3	1	1	—	1	—	3	2	1	20	4	13	3	11	2	23	15	15
Emilia	44	16	22	7	4	3	51	20	25	183	170	180	49	70	49	232	240	229
Arezzo	4	1	7	1	1	—	5	2	7	9	14	50	7	5	2	18	19	52
Firenze	—	—	—	1	—	—	1	—	—	9	1	9	3	—	—	12	1	9
Grosseto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	1	—	—	1	1	2
Livorno	—	2	2	—	1	—	—	3	2	10	1	11	5	1	2	15	2	13
Lucca (a)	—	1	2	—	4	2	—	5	4	4	18	32	1	75	31	5	93	63
Massa e Carrara	4	7	1	—	—	—	4	7	1	27	39	32	21	14	11	48	53	43
Pisa	—	—	1	—	1	—	1	1	1	30	23	13	10	3	4	40	26	17
Pistoia (a)	7	20	13	5	1	1	12	21	14	19	116	91	14	31	25	33	147	116
Siena	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	1	1
Toscana	15	31	26	7	8	3	22	39	29	109	214	241	62	129	75	171	343	316

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue TAV. VIII — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA,
I GRUPPI DI ETÀ E LA DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	MENO DI 1 ANNO									DA 1 A 4 ANNI								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	—	—	—	24	—	3	24	—	3	9	7	11	28	19	22	37	26	33
Ascoli Piceno	—	—	—	5	2	1	5	2	1	1	1	—	54	66	26	55	67	26
Macerata (a)	—	—	—	3	4	2	8	4	2	17	7	10	53	49	25	70	56	35
Pesaro e Urbino	11	3	—	12	2	—	23	5	—	64	36	35	43	24	25	107	60	60
Marche (a)	16	3	—	44	8	6	60	11	6	91	51	56	178	158	98	269	209	154
Perugia (a)	8	—	4	2	1	—	10	1	4	62	30	65	14	14	6	76	44	71
Terni	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	3	—	1	—	2	3	3
Umbria (a)	8	—	4	2	1	—	10	1	4	64	32	68	14	15	6	78	47	74
Frosinone	38	10	2	6	7	3	44	17	5	182	77	59	66	103	69	248	180	128
Rieti	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	3	1	1	3	2
Roma (a)	—	1	—	—	1	—	—	2	—	—	3	—	1	24	3	1	27	3
Viterbo (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	—	9	6	2	13	7	2
Lazio	38	11	3	6	8	3	44	19	6	187	81	60	76	136	75	263	217	135
Aquila degli Abruz.	2	2	1	13	16	2	15	18	3	40	22	26	94	106	82	134	128	108
Campobasso	2	—	1	5	10	3	7	10	4	18	11	6	113	118	90	131	129	96
Chieti (a)	2	1	—	10	5	6	12	6	6	5	2	5	138	127	102	143	129	107
Pescara (a)	—	—	—	4	3	1	4	3	1	7	4	8	39	32	36	46	36	44
Teramo	2	1	—	2	3	1	4	4	1	13	5	—	35	29	18	48	34	18
Abruzzi e Molise	8	4	2	34	37	13	42	41	15	83	44	45	419	412	328	502	456	373
Avellino (a)	1	—	—	13	9	5	14	9	5	13	8	1	86	110	108	99	118	109
Benevento	—	—	—	10	1	—	10	1	—	1	—	1	45	64	47	46	64	48
Napoli (a)	3	—	3	9	6	4	12	6	7	35	17	34	88	76	105	123	93	139
Salerno (a)	3	1	1	1	6	3	4	7	4	17	9	17	101	127	69	118	136	86
Campania (a)	7	1	4	33	22	12	40	23	16	66	34	53	320	377	329	386	411	382
Bari	—	—	3	16	2	11	16	2	14	10	1	28	143	18	106	153	19	134
Brindisi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—
Foggia (a)	2	1	—	3	1	—	5	2	—	12	6	2	31	53	30	43	59	32
Lecce	—	2	—	1	—	—	1	2	—	1	2	6	3	—	—	4	2	6
Taranto	—	—	—	2	—	2	2	—	2	—	2	—	7	4	—	7	6	—
Puglie (a)	2	3	3	22	3	13	24	6	16	24	11	36	184	75	136	298	86	172
Matera	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	1	26	19	14	26	20	15
Potenza	—	—	1	4	3	9	4	3	10	5	1	1	92	109	74	97	110	75
Lucania	—	—	1	5	3	9	5	3	10	5	2	2	118	128	88	123	130	90
Catanzaro	—	1	—	4	6	5	4	7	5	8	9	3	125	172	118	133	181	121
Cosenza	1	—	1	31	8	4	32	8	5	6	4	4	212	209	181	218	213	185
Reggio di Calabria.	5	5	5	11	15	10	16	20	15	75	31	51	126	191	114	201	222	165
Calabria	6	6	6	46	29	19	52	35	25	89	44	58	463	572	413	532	616	471
Agrigento	5	—	2	5	4	1	10	4	3	11	7	13	47	52	40	58	59	53
Caltanissetta	4	2	1	3	1	—	7	3	1	27	17	16	36	24	20	63	41	36
Catania	3	2	1	11	4	1	14	6	2	21	8	6	98	75	38	119	83	44
Enna	—	—	3	5	1	5	5	1	8	2	2	5	44	45	23	46	47	28
Messina	—	1	1	3	7	5	3	8	6	6	12	6	56	123	84	62	135	90
Palermo	1	5	4	—	7	4	1	12	8	1	31	18	7	50	101	8	81	119
Ragusa	2	1	2	2	4	1	4	5	3	6	15	16	35	57	21	41	72	37
Siracusa	1	—	1	7	2	—	8	2	1	8	7	7	46	46	40	54	53	47
Trapani	6	10	17	—	3	1	6	13	18	58	52	96	21	25	33	79	77	129
Sicilia	22	21	32	36	33	18	58	54	50	140	151	183	390	497	400	530	648	583
Cagliari	1	1	1	2	—	—	3	1	1	19	19	21	2	—	4	21	19	25
Nuoro	1	—	3	—	—	—	1	—	3	3	8	11	—	—	—	3	8	11
Sassari	4	1	4	—	—	—	4	1	4	21	11	16	4	2	2	25	13	18
Sardegna	6	2	8	2	—	—	8	2	8	43	38	48	6	2	6	49	40	54
REGNO	536	213	229	358	219	142	894	432	371	3 079	2 312	2 497	3 188	3 632	2 683	6 267	5 944	5 180

**Segue Tav. VIII — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA,
I GRUPPI DI ETÀ E LA DESTINAZIONE.**

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	DA 5 A 14 ANNI									DA 15 A 19 ANNI								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	64	29	27	203	145	128	267	174	155	58	38	85	112	80	148	170	118	233
Aosta	73	31	34	20	28	9	93	59	43	121	82	485	15	20	28	136	102	513
Cuneo	199	179	148	25	31	25	224	210	173	212	732	1 793	35	35	58	247	787	1 851
Novara (a)	61	55	41	16	11	7	77	66	48	337	204	615	34	18	26	371	222	641
Torino	99	47	56	74	83	16	173	130	72	228	133	316	78	65	36	304	198	352
Vercelli (a)	115	12	16	50	20	13	165	32	29	98	63	237	30	35	46	128	98	283
Piemonte	611	353	322	388	318	198	999	671	520	1 054	1 252	3 531	302	253	342	1 356	1 505	3 873
Genova	3	—	4	8	6	5	11	6	9	75	50	71	60	43	89	135	93	160
Imperia	9	1	7	—	—	—	9	1	7	91	94	271	3	1	2	94	95	273
La Spezia	37	15	16	7	19	23	44	34	39	27	21	35	14	13	16	41	34	51
Savona	42	11	20	27	43	14	69	54	34	59	24	158	23	28	41	82	52	199
Liguria	91	27	47	42	68	42	133	95	89	252	189	535	100	85	148	352	274	683
Bergamo	615	289	376	32	36	38	647	325	414	753	1 222	2 228	15	13	21	768	1 235	2 249
Brescia	63	25	42	41	50	51	104	75	93	70	114	364	29	21	58	99	135	422
Como	97	53	52	30	19	20	127	72	72	198	194	613	14	20	28	212	214	641
Cremona	11	1	2	—	—	—	11	1	2	20	15	38	2	—	1	22	15	39
Mantova	17	4	20	13	24	12	30	28	32	22	12	127	29	17	7	51	29	134
Milano	4	20	33	4	22	22	8	42	55	58	90	146	11	18	34	69	108	180
Pavia	11	2	6	39	30	19	50	32	25	15	11	30	36	26	46	51	37	76
Sondrio	42	15	12	31	50	29	73	65	41	363	430	850	45	20	74	408	450	924
Varese	156	78	53	23	35	25	179	113	78	204	226	501	21	18	37	225	244	538
Lombardia	1 016	487	596	213	266	216	1 229	753	812	1 703	2 314	4 897	202	153	306	1 905	2 467	5 203
Bolzano	8	—	8	4	2	1	12	2	9	91	31	46	6	—	1	97	31	47
Trento (a)	102	66	105	126	198	169	228	264	274	96	130	715	87	76	130	183	206	845
Venezia Trident. (a)	110	66	113	130	200	170	240	266	283	187	161	761	93	76	131	280	237	892
Belluno	154	131	54	77	104	84	231	235	138	470	496	742	87	68	38	557	564	780
Padova	135	81	82	42	58	27	177	139	109	87	75	505	22	34	50	109	109	555
Rovigo	25	12	—	11	5	—	36	17	—	14	5	81	5	4	6	19	9	87
Treviso	203	161	165	152	213	194	355	379	359	277	229	980	192	144	219	469	373	1 199
Udine	1 052	754	682	392	451	300	1 444	1 205	982	855	1 263	5 194	315	354	612	1 170	1 617	5 806
Venezia	36	51	66	20	49	18	56	100	84	32	33	228	19	8	18	51	41	246
Verona	106	31	36	33	41	26	139	72	62	42	57	256	13	16	27	55	73	283
Vicenza (a)	224	184	225	168	189	139	392	373	364	212	260	719	103	79	90	315	339	809
Veneto (a)	1 935	1 405	1 310	895	1 115	788	2 830	2 520	2 098	1 989	2 418	8 705	756	707	1 060	2 745	3 125	9 765
Fiume (a)	—	9	3	23	49	42	23	58	45	1	9	7	46	45	42	47	54	49
Gorizia	43	39	43	102	72	49	145	111	92	83	80	189	353	293	200	436	373	389
Pola (a)	15	5	12	102	151	139	117	156	151	8	1	36	332	234	204	340	235	240
Trieste	4	10	9	25	75	91	29	55	100	14	6	66	108	95	81	122	101	147
Zara	1	—	—	2	10	6	3	10	6	1	—	—	3	4	5	4	4	5
Venezia G. e Zara	63	63	67	254	357	327	317	420	394	107	96	298	842	671	532	949	767	830
Bologna (a)	48	37	65	17	21	13	65	58	78	114	139	372	7	12	4	121	151	376
Ferrara (a)	9	2	—	6	3	—	15	5	—	11	4	60	2	1	1	13	5	61
Forlì	77	17	36	30	40	28	107	57	64	59	43	229	26	34	33	85	77	282
Modena (a)	31	67	32	15	31	25	46	98	57	49	74	352	12	21	19	61	95	371
Parma	84	69	71	51	72	54	135	141	125	142	85	539	57	30	64	199	115	603
Piacenza	72	43	48	25	21	46	97	64	94	97	47	158	53	37	39	150	84	197
Ravenna	6	3	3	2	3	5	8	6	8	—	—	42	10	3	3	18	3	45
Reggio nell'Emilia.	61	23	42	12	34	16	73	57	58	25	37	292	6	11	14	31	48	306
Emilia	388	261	297	158	225	187	546	486	484	505	429	2 044	173	149	177	678	578	2 221
Arezzo	86	19	75	26	15	14	112	34	89	20	22	183	14	7	6	34	29	189
Firenze	15	3	12	6	—	1	21	3	13	79	91	136	18	1	3	97	92	139
Grosseto	2	1	5	3	6	6	5	7	11	14	4	10	5	—	1	19	4	11
Livorno	16	9	13	6	9	13	22	18	26	13	7	10	17	9	10	30	16	20
Lucca (a)	10	71	55	17	248	153	27	319	208	135	174	228	156	121	144	291	295	372
Massa e Carrara . .	82	66	65	56	49	41	138	115	106	48	52	141	21	30	37	69	82	178
Pisa	75	33	27	17	24	27	92	57	54	23	23	47	11	9	10	34	32	57
Pistoia (a)	112	219	179	29	90	70	141	309	249	323	395	478	37	44	35	360	439	513
Siena	2	3	2	—	2	—	2	5	2	9	15	8	2	1	1	11	16	9
Toscana	400	424	433	160	443	325	560	867	758	664	783	1 241	281	232	247	945	1 005	1 488

a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. VIII — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, I GRUPPI DI ETÀ E LA DESTINAZIONE.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	DA 5 A 14 ANNI									DA 15 A 19 ANNI								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	29	6	21	68	76	86	97	82	107	24	9	33	51	36	32	75	45	65
Ascoli Piceno	—	4	—	76	159	66	76	163	66	2	1	1	54	120	65	56	121	66
Macerata (a)	14	11	15	136	145	85	150	156	100	18	15	12	66	69	61	84	84	73
Pesaro e Urbino	105	55	55	79	68	84	184	123	139	114	60	244	59	39	73	173	99	317
Marche (a)	148	76	91	359	448	321	507	524	412	158	85	290	230	264	231	388	349	521
Perugia (a)	103	57	96	45	55	23	148	112	119	56	86	224	14	10	15	70	96	239
Terni	5	2	—	5	2	8	10	4	8	4	2	1	5	2	2	9	4	3
Umbria (a)	108	59	96	50	57	31	158	116	127	60	88	225	19	12	17	79	100	242
Frosinone	236	130	81	254	318	274	490	448	355	97	129	207	126	280	203	223	409	410
Rieti	2	4	—	2	11	7	4	15	7	—	24	25	6	6	4	6	30	29
Roma (a)	4	8	4	23	65	33	27	73	37	14	28	32	73	107	127	87	135	159
Viterbo (a)	5	4	—	23	14	6	28	18	6	1	—	—	5	10	1	6	10	1
Lazio	247	146	85	302	408	329	549	554	405	112	181	264	210	403	335	322	584	599
Aquila degli Abruz.	47	37	49	239	324	217	286	361	266	27	71	76	161	230	239	188	301	315
Campobasso	28	15	9	450	543	401	478	558	410	13	5	10	202	269	286	215	274	290
Chieti (a)	7	9	12	446	411	413	453	420	425	3	7	13	179	239	324	182	246	337
Pescara (a)	5	5	6	132	73	84	137	78	90	1	8	8	82	66	56	83	74	64
Teramo	19	13	8	83	92	81	102	105	89	10	2	4	58	78	44	68	80	48
Abruzzi e Molise	106	79	84	1 350	1 443	1 196	1 456	1 522	1 280	54	93	111	682	882	949	736	975	1 060
Avellino (a)	10	22	4	345	370	325	355	392	329	2	7	5	174	204	205	176	211	210
Benevento	2	—	1	179	207	209	181	207	210	2	3	—	69	124	112	71	127	112
Napoli (a)	53	42	92	263	280	319	316	322	411	42	49	106	205	280	390	247	329	496
Salerno (a)	23	21	16	275	356	244	298	377	260	54	24	55	133	169	169	187	193	224
Campania (a)	88	85	113	1 062	1 213	1 097	1 150	1 298	1 210	100	83	166	581	777	876	681	860	1 042
Bari	41	8	36	185	158	357	226	166	393	59	24	40	244	317	421	303	341	461
Brindisi	1	—	—	2	—	2	—	—	2	3	2	1	7	—	11	10	2	12
Foggia (a)	7	10	12	188	183	141	195	193	153	7	1	16	74	91	100	81	92	116
Lecce	1	7	1	11	11	6	12	18	7	—	3	5	1	5	4	1	8	9
Taranto	3	4	—	21	25	10	24	29	10	—	—	1	17	21	7	17	21	8
Puglie (a)	53	29	49	407	377	516	460	406	565	69	30	63	343	434	543	412	464	606
Matera	2	1	2	86	90	55	88	91	57	2	4	3	43	71	40	45	75	43
Potenza	6	5	10	321	453	373	327	458	383	6	14	13	185	198	214	191	212	227
Lucania	8	6	12	407	543	428	415	549	440	8	18	16	228	269	254	236	287	270
Catanzaro	6	8	4	516	720	582	525	728	586	7	1	7	229	450	426	236	451	433
Cosenza	18	—	6	895	924	743	913	924	749	6	5	4	369	511	586	375	516	590
Reggio di Calabria	76	63	68	351	543	469	427	606	537	20	20	68	220	333	382	240	353	450
Calabrie	103	71	78	1 762	2 187	1 794	1 865	2 258	1 872	33	26	79	818	1 294	1 394	851	1 320	1 473
Agrigento	33	23	40	179	210	150	212	233	190	17	18	28	111	143	129	128	161	157
Caltanissetta	29	24	28	92	73	65	121	97	93	18	14	17	38	31	29	56	45	46
Catania	22	16	10	221	298	247	243	314	257	17	15	29	142	162	281	159	177	310
Enna	3	—	5	173	204	151	176	204	156	3	—	4	64	94	78	67	94	82
Messina	3	8	10	246	414	289	249	422	299	8	16	28	249	251	369	257	267	397
Palermo	15	55	29	70	271	303	85	326	332	57	47	68	178	199	193	235	246	261
Ragusa	12	10	9	111	135	84	123	145	93	3	5	18	42	87	66	45	92	84
Siracusa	18	5	12	135	132	134	153	137	146	14	5	10	98	137	101	112	142	111
Trapani	129	136	150	121	126	115	250	262	265	95	152	346	83	122	150	178	274	496
Sicilia	264	277	293	1 348	1 863	1 538	1 612	2 140	1 831	232	272	548	1 065	1 226	1 396	1 237	1 498	1 944
Cagliari	38	26	27	5	1	5	43	27	32	36	22	30	8	1	—	44	23	30
Nuoro	5	15	22	2	—	5	7	15	27	8	14	19	1	—	2	9	14	21
Sassari	27	22	18	7	17	11	34	39	29	10	8	16	4	17	5	14	25	21
Sardegna	70	63	67	14	18	21	84	81	88	54	44	65	13	18	7	67	62	72
REGNO	5 809	3 977	4 153	9 301	11 549	9 515	15 110	15 526	13 668	7 341	8 562	23 839	6 878	7 895	8 945	14 219	16 457	32 784

Segue Tav. VIII — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA,
I GRUPPI DI ETÀ E LA DESTINAZIONE.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	DA 20 A 24 ANNI									DA 25 A 34 ANNI								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	130	57	523	233	115	450	363	172	982	212	63	843	495	251	661	707	314	1 504
Aosta	239	162	924	48	17	34	287	179	958	453	329	1 657	89	69	66	542	398	1 723
Cuneo	399	1 297	2 677	102	40	162	501	1 337	2 839	525	1 462	3 264	137	82	187	662	1 544	3 451
Novara (a)	692	427	1 332	59	16	47	751	443	1 379	997	858	2 075	79	37	77	1 076	895	2 152
Torino	394	329	1 861	157	60	124	551	389	1 985	619	609	3 721	309	259	244	928	868	3 965
Vercelli (a)	266	156	732	79	38	97	345	194	829	419	230	1 508	174	109	197	593	339	1 705
Piemonte	2 120	2 428	8 049	678	286	923	2 798	2 714	8 912	3 225	3 551	13 068	1 283	807	1 432	4 508	4 358	14 500
Genova	130	85	270	145	42	109	275	127	379	233	269	562	180	124	202	413	393	764
Imperia	121	85	527	3	3	1	124	88	528	176	156	847	3	9	2	179	165	849
La Spezia	28	21	219	22	10	37	50	31	256	62	36	344	22	26	37	84	62	381
Savona	83	25	416	49	13	94	132	38	510	124	61	746	69	44	104	193	105	850
Liguria	362	216	1 432	219	68	241	581	284	1 613	595	522	2 499	274	203	345	869	725	2 844
Bergamo	1 416	2 351	2 898	59	38	35	1 475	2 389	2 933	1 687	3 494	4 094	127	84	73	1 814	3 578	4 167
Brescia	183	205	1 047	62	18	106	245	223	1 153	332	455	2 001	99	82	205	431	537	2 206
Como	425	420	979	31	14	76	456	434	1 055	608	866	1 677	59	29	125	667	895	1 802
Cremona	47	25	184	5	2	5	52	27	189	59	64	318	11	8	16	70	72	334
Mantova	44	16	360	18	4	11	62	20	371	55	47	770	37	12	22	92	59	792
Milano	197	190	424	57	28	70	254	218	494	366	467	968	141	69	113	507	536	1 081
Pavia	54	28	159	86	21	161	140	47	320	81	35	299	151	59	229	232	94	528
Sondrio	576	399	1 119	71	16	145	647	415	1 264	650	612	1 433	118	76	151	768	688	1 584
Varese	457	397	1 248	73	30	68	530	427	1 316	901	841	1 965	114	73	112	1 015	914	2 077
Lombardia	3 399	4 029	8 418	462	171	677	3 861	4 200	9 095	4 739	6 881	13 525	857	492	1 046	5 596	7 373	14 571
Bolzano	96	70	103	9	8	4	105	78	107	139	102	202	21	20	4	160	122	206
Trento (a)	214	358	1 585	121	66	191	335	424	1 776	826	654	2 590	275	245	347	601	899	2 937
Venezia Trident. (a)	310	428	1 688	130	74	195	440	502	1 883	465	756	2 792	296	265	351	761	1 021	3 143
Belluno	943	833	1 725	115	38	72	1058	871	1 797	1 316	1 401	2 580	229	149	122	1 545	1 550	2 702
Padova	294	235	1 372	62	24	75	356	259	1 447	310	475	2 336	83	64	116	393	539	2 452
Rovigo	36	52	319	7	2	5	43	54	324	40	122	621	10	7	7	50	129	628
Treviso	545	615	1 784	290	93	314	835	708	2 098	552	868	2 324	371	241	438	923	1 109	2 762
Udine	2 093	2 735	5 468	575	201	620	2 668	2 936	6 088	2 637	3 764	6 803	834	552	830	3 471	4 316	7 633
Venezia	89	68	1 355	35	7	42	124	75	1 397	148	125	2 159	49	34	67	197	159	2 226
Verona	139	185	1 005	33	20	71	172	205	1 076	239	376	1 784	77	62	112	316	438	1 896
Vicenza (a)	450	785	2 212	146	89	176	596	874	2 388	603	1 467	3 155	307	253	295	910	1 720	3 450
Veneto (a)	4 589	5 508	15 240	1 263	474	1 375	5 832	5 982	16 615	5 845	8 598	21 762	1 960	1 362	1 987	7 805	9 960	23 749
Fiume (a)	5	4	59	146	140	76	151	144	135	11	6	95	161	182	85	172	188	180
Gorizia	152	297	613	901	271	230	1 053	568	843	175	307	935	774	470	287	949	777	1 222
Pola (a)	29	21	517	712	430	280	741	451	797	43	11	560	600	523	322	643	534	902
Trieste	52	31	404	407	267	125	459	298	529	48	70	734	449	505	219	497	575	953
Zara	2	1	19	1	5	2	3	6	21	14	—	15	10	13	7	24	13	22
Venezia G. e Zara	240	354	1 612	2 167	1 113	713	2 407	1 467	2 325	291	394	2 359	1 994	1 693	920	2 285	2 067	3 279
Bologna (a)	131	195	1 046	15	6	10	146	201	1 056	194	380	1 919	37	27	14	231	407	1 933
Ferrara (a)	21	73	546	2	6	5	23	79	551	30	130	889	18	8	12	48	138	901
Forlì	140	87	553	31	18	31	171	105	584	164	208	840	44	45	56	208	253	896
Modena (a)	166	157	1 005	12	11	33	178	168	1 038	229	283	1 922	44	46	78	273	329	2 000
Parma	220	130	1 172	68	25	82	288	155	1 254	363	281	1 896	132	57	112	495	338	2 008
Piacenza	132	58	632	49	12	51	181	70	683	208	132	968	73	29	91	281	161	1 059
Ravenna	24	10	206	10	1	7	34	11	213	33	25	464	12	5	9	45	30	473
Reggio nell'Emilia	78	75	759	9	8	21	87	83	780	83	158	1 613	34	31	60	117	189	1 673
Emilia	912	785	5 919	196	87	240	1 106	872	6 159	1 304	1 597	10 511	394	248	432	1 698	1 845	10 943
Arezzo	84	66	550	14	9	8	98	75	558	132	141	957	17	14	14	149	155	971
Firenze	176	182	172	19	1	2	195	183	174	278	329	378	43	12	18	321	341	396
Grosseto	21	8	5	7	2	—	28	10	5	23	27	18	8	4	4	31	31	22
Livorno	19	17	23	20	5	4	39	22	27	42	20	80	22	7	17	64	27	97
Lucca (a)	231	214	275	215	87	79	446	301	354	241	293	406	368	353	182	609	646	588
Massa e Carrara . .	94	84	303	23	11	57	117	95	360	190	134	594	94	46	143	284	180	737
Pisa	50	51	101	23	5	10	73	56	111	89	81	243	41	27	20	130	108	263
Pistoia (a)	537	434	457	73	33	27	610	467	484	610	751	821	90	85	61	700	836	882
Siena	20	5	5	6	1	—	26	6	5	28	14	13	12	4	—	40	18	13
Toscana	1 232	1 061	1 891	400	154	187	1 632	1 215	2 078	1 633	1 790	3 510	695	552	459	2 328	2 342	3 969

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. VIII — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, I GRUPPI DI ETÀ E LA DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	DA 20 A 24 ANNI									DA 25 A 34 ANNI								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	75	45	70	85	48	26	160	93	96	129	65	93	128	97	61	257	162	154
Ascoli Piceno	9	2	14	95	61	36	104	63	50	6	7	19	164	134	72	170	141	91
Macerata (a)	25	34	25	103	49	50	128	83	75	87	85	43	152	155	86	189	240	129
Pesaro e Urbino	183	101	414	61	23	63	244	124	477	225	198	653	111	71	112	336	269	765
Marche (a)	292	182	523	344	181	175	636	363	698	397	355	808	555	457	331	952	812	1 139
Perugia (a)	105	192	887	46	16	13	151	208	900	144	305	1 241	84	60	36	228	365	1 277
Terni	3	6	6	3	—	3	6	6	9	11	6	10	6	10	9	17	16	19
Umbria (a)	108	198	893	49	16	16	157	214	909	155	311	1 251	90	70	45	245	381	1 296
Frosinone	227	190	333	110	117	59	337	307	392	335	349	583	640	445	242	975	794	825
Rieti	6	35	29	9	7	1	15	42	30	9	71	61	24	22	9	33	93	70
Roma (a)	61	69	76	117	57	60	178	126	136	102	118	133	239	163	134	341	281	267
Viterbo (a)	6	4	2	13	10	5	19	14	7	8	1	5	31	21	10	39	22	15
Lazio	300	298	440	249	191	125	549	489	565	454	539	782	934	651	395	1 388	1 190	1 177
*Aquila degli Abruz.	77	194	156	150	87	87	227	281	243	127	347	330	559	321	206	686	668	536
Campobasso	21	7	17	200	150	129	221	157	146	36	9	59	853	600	355	889	609	414
Chieti (a)	12	19	41	324	164	178	336	183	219	25	32	100	641	557	466	666	589	566
Pescara (a)	10	19	16	105	36	34	115	55	50	15	38	50	144	108	87	159	146	137
Teramo	17	5	14	90	33	25	107	38	39	29	13	32	148	126	84	177	139	116
Abruzzi e Molise	137	244	244	869	470	453	1 066	714	697	232	439	571	2 345	1 712	1 198	2 577	2 151	1 769
Avellino (a)	10	1	4	134	94	113	144	95	117	10	12	8	524	420	340	534	432	348
Benevento	5	3	—	114	57	51	119	60	51	15	3	351	262	196	366	265	199	199
Napoli (a)	79	85	392	205	143	309	284	228	701	182	131	762	722	443	513	904	574	1 275
Salerno (a)	70	42	45	176	95	109	246	137	154	88	54	52	445	362	278	533	416	330
Campania (a)	164	131	441	629	389	582	793	520	1 023	295	200	825	2 042	1 487	1 327	2 337	1 687	2 152
Bari	77	44	76	302	208	209	379	252	285	125	111	160	1 053	673	388	1 178	784	548
Brindisi	8	1	2	13	4	6	21	5	8	14	19	6	20	9	9	34	28	15
Foggia (a)	7	2	5	107	51	30	114	53	35	13	7	9	183	160	108	196	167	117
Lecce	6	3	6	6	1	—	12	4	6	10	14	33	11	6	7	21	20	40
Taranto	4	3	6	23	8	2	27	11	8	5	6	5	32	27	13	37	33	18
Puglie (a)	102	53	95	451	272	247	553	325	342	167	157	213	1 299	875	525	1466	1 032	738
Matera	1	1	1	37	15	15	38	16	16	1	1	1	113	89	54	114	90	55
Potenza	21	14	18	138	119	132	159	133	150	15	15	18	436	422	408	451	437	426
Lucania	22	15	19	175	134	147	197	149	166	16	16	19	549	511	462	565	527	481
Catanzaro	8	4	4	196	201	204	204	205	208	13	15	17	841	767	543	854	782	560
Cosenza	5	6	6	425	278	258	430	284	264	16	10	8	1 089	924	706	1 105	934	714
Reggio di Calabria.	45	44	98	223	129	166	268	173	264	76	65	176	721	521	414	797	586	590
Calabria	58	54	108	844	608	628	902	662	736	105	90	201	2 651	2 212	1 663	2 756	2 302	1 864
Agrigento	29	15	44	123	57	52	152	72	96	36	47	94	232	191	137	268	238	231
Caltanissetta	26	16	17	29	19	15	55	35	32	48	46	60	140	66	49	188	112	109
Catania	28	16	78	177	88	314	205	104	392	64	24	150	382	282	700	446	306	850
Enna	3	3	2	63	31	39	66	34	41	9	4	8	143	126	116	152	130	124
Messina	28	23	51	203	144	405	231	167	456	31	41	112	539	439	798	570	480	910
Palermo	86	51	110	136	85	85	222	136	195	97	73	171	403	287	258	500	360	429
Ragusa	8	9	28	63	56	39	71	65	67	11	16	35	169	116	75	180	132	110
Siracusa	16	19	19	75	79	71	91	98	90	14	20	24	219	175	131	233	195	155
Trapani	142	203	682	66	59	152	208	262	834	252	330	1 488	222	158	341	474	488	1 829
Sicilia	366	355	1 031	935	618	1 172	1 301	973	2 203	562	601	2 142	2 449	1 840	2 605	3 011	2 441	4 747
Cagliari	62	68	33	7	3	5	69	71	38	76	117	70	9	11	4	85	128	74
Nuoro	21	69	53	11	3	1	32	72	54	22	169	127	6	6	8	28	175	135
Sassari	26	27	26	14	10	8	40	37	34	42	32	64	32	23	14	74	55	78
Sardegna	109	164	112	32	16	14	141	180	126	140	318	261	47	40	26	187	358	287
REGNO	14 822	16 503	48 155	10 092	5 322	8 110	24 914	21 825	56 265	20 620	27 115	77 099	20 714	15 477	15 549	41 334	42 592	92 648

Segue Tav. VIII — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, I GRUPPI DI ETÀ E LA DESTINAZIONE.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	DA 35 A 44 ANNI									DA 45 A 54 ANNI								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	120	36	268	306	155	216	426	191	484	95	23	93	133	87	96	228	110	189
Aosta	214	172	703	74	33	22	288	205	725	150	87	394	26	28	15	176	115	409
Cuneo	321	855	1 328	76	36	46	397	921	1 374	251	580	844	29	26	26	280	606	870
Novara (a)	640	520	991	47	15	31	687	535	1 022	410	393	674	27	18	20	437	411	694
Torino	456	212	1 428	194	157	92	650	369	1 520	191	143	618	115	81	22	306	224	640
Vercelli (a)	299	180	629	131	69	89	430	249	758	194	121	344	65	25	36	259	146	380
Piemonte	2 050	2 005	5 387	828	465	496	2 878	2 470	5 883	1 291	1 347	2 967	395	265	215	1 686	1 612	3 182
Genova	182	193	297	122	79	69	304	272	366	102	91	147	68	43	46	170	134	193
Imperia	153	132	418	1	3	5	154	135	423	131	89	264	1	2	5	132	91	269
La Spezia	31	22	157	10	16	15	41	38	172	31	11	56	8	3	7	39	14	63
Savona	102	25	297	44	21	37	146	46	334	67	26	158	23	17	14	90	43	172
Liguria	468	372	1 169	177	119	126	645	491	1 295	331	217	625	100	65	72	431	282	697
Bergamo	1 069	1 912	2 122	82	64	36	1 151	1 976	2 158	672	954	1 250	20	31	15	692	985	1 265
Brescia	148	243	1 033	49	71	72	197	314	1 105	76	104	459	19	21	28	95	125	487
Como	382	457	944	44	23	40	426	480	984	281	395	692	24	20	19	305	415	711
Cremona	39	48	196	16	7	10	55	55	206	27	20	70	4	9	2	31	29	72
Mantova	28	34	428	21	12	18	49	46	446	19	12	194	8	5	7	27	17	201
Milano	300	338	520	81	65	119	381	403	639	165	193	233	36	45	27	201	238	260
Pavia	31	21	102	90	37	77	121	58	179	14	5	35	41	20	32	55	25	67
Sondrio	300	282	692	28	47	60	328	329	752	233	222	418	35	21	39	268	243	457
Varese	650	604	1 120	60	27	37	710	631	1 157	475	307	673	31	17	16	506	324	689
Lombardia	2 947	3 939	7 157	471	353	469	3 418	4 292	7 626	1 962	2 212	4 024	218	189	185	2 180	2 401	4 209
Bolzano	70	42	89	6	3	3	76	45	92	21	34	44	2	1	3	23	35	47
Trento (a)	190	292	1 189	141	123	156	331	415	1 345	107	137	591	83	71	54	190	208	645
Venezia Trident. (a)	260	334	1 278	147	126	159	407	460	1 437	128	171	635	85	72	57	213	243	692
Belluno	818	879	1 342	120	87	54	938	966	1 396	410	489	853	57	31	16	467	520	869
Padova	109	258	978	31	23	34	140	231	1 012	75	79	369	15	8	13	90	87	382
Rovigo	19	50	274	7	3	6	26	53	280	12	16	117	4	1	2	16	17	119
Treviso	219	374	1 085	160	81	151	379	455	1 236	187	165	471	70	42	42	257	207	513
Udine	1 738	2 149	3 654	371	230	302	2 109	2 379	3 956	1 132	1 378	2 440	173	129	133	1 305	1 507	2 573
Venezia	48	55	752	23	12	24	71	67	776	36	22	299	12	7	7	48	29	306
Verona	170	277	805	54	36	40	224	313	845	87	107	412	28	17	16	115	124	428
Vicenza (a)	340	846	1 614	141	116	112	481	962	1 726	216	367	928	55	42	47	271	409	975
Veneto (a)	3 461	4 888	10 504	907	588	723	4 368	5 476	11 227	2 155	2 623	5 889	414	277	276	2 569	2 900	6 165
Fiume (a)	11	5	15	58	43	20	69	48	35	1	2	7	32	11	11	33	13	18
Gorizia	86	218	438	298	119	67	384	337	505	33	70	206	85	27	24	118	97	230
Pola (a)	18	11	155	236	167	72	254	178	227	11	11	63	67	34	27	78	45	90
Trieste	31	53	301	174	160	94	205	213	395	17	15	112	58	41	30	75	56	142
Zara	3	—	2	4	7	2	7	7	4	4	—	2	—	—	2	4	—	4
Venezia G. e Zara	149	287	911	770	496	255	919	783	1 166	66	98	390	242	113	94	308	211	484
Bologna (a)	131	194	869	13	18	14	144	212	883	94	156	395	15	6	7	109	162	402
Ferrara (a)	6	47	307	11	6	5	17	53	312	3	7	89	1	3	—	4	10	89
Forlì	99	117	442	34	31	22	133	148	464	35	52	204	13	7	6	48	59	210
Modena (a)	140	183	894	36	24	29	176	207	923	83	105	421	15	11	13	98	116	434
Parma	233	147	891	70	37	52	303	184	943	117	94	501	31	23	16	148	117	517
Piacenza	142	71	392	57	20	26	199	91	418	85	41	220	28	6	12	113	47	232
Ravenna	16	21	221	14	2	3	30	23	224	7	9	89	1	2	2	8	11	91
Reggio nell'Emilia	75	78	947	18	17	15	93	95	962	40	43	446	4	3	3	44	46	449
Emilia	842	858	4 963	253	155	166	1 095	1 013	5 129	464	507	2 365	108	61	59	572	568	2 424
Arezzo	87	58	462	12	17	15	99	75	477	50	27	192	16	3	6	66	30	198
Firenze	219	233	230	22	3	7	241	236	237	82	146	135	15	2	7	97	148	142
Grosseto	20	7	6	3	5	2	23	12	8	6	3	4	—	3	2	6	6	6
Livorno	31	12	22	13	11	4	44	23	26	28	14	20	3	2	4	31	16	24
Lucca (a)	156	153	176	208	159	81	364	312	257	136	111	153	136	71	61	272	182	214
Massa e Carrara	95	79	212	42	34	34	137	113	246	55	42	145	25	10	19	80	52	164
Pisa	76	39	108	26	14	18	102	53	126	63	12	51	13	7	3	76	19	54
Pistoia (a)	398	432	495	53	58	30	451	490	525	291	289	288	18	11	11	309	300	299
Siena	27	10	11	5	1	—	32	11	11	5	7	4	—	1	—	5	8	4
Toscana	1 109	1 023	1 722	384	302	191	1 493	1 325	1 913	716	651	992	226	110	113	942	761	1 105

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. VIII — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA,
I GRUPPI DI ETÀ E LA DESTINAZIONE.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	DA 35 A 44 ANNI									DA 45 A 54 ANNI								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	84	25	37	82	61	33	166	86	70	35	7	27	29	35	8	64	42	35
Ascoli Piceno	2	2	12	67	71	41	69	73	53	2	2	1	33	37	13	35	39	14
Macerata (a)	19	27	26	104	72	58	123	99	84	13	15	15	54	47	33	67	62	48
Pesaro e Urbino	96	124	313	52	37	53	148	161	366	69	35	133	16	12	27	85	47	160
Marche (a)	201	178	388	305	241	185	506	419	573	119	59	176	132	131	81	251	190	257
Perugia (a)	96	187	597	41	31	14	137	218	611	58	65	271	8	7	9	66	72	280
Terni	9	2	4	7	5	4	16	7	8	5	—	2	2	4	3	7	4	5
Umbria (a)	105	189	601	48	36	18	153	225	619	63	65	273	10	11	12	73	76	285
Frosinone	162	164	227	377	314	144	539	478	371	104	93	114	127	110	76	231	203	190
Rieti	5	49	45	15	14	6	20	63	51	5	27	18	7	5	1	12	32	19
Roma (a)	59	63	79	148	147	104	207	210	183	29	38	46	66	67	51	95	105	97
Viterbo (a)	5	1	1	11	12	2	16	13	3	—	—	—	—	5	—	5	—	5
Lazio	231	277	352	551	487	256	782	764	608	138	158	178	200	187	133	338	345	311
Aquila degli Abruz.	45	136	124	320	256	145	365	392	269	31	50	58	121	90	67	152	140	125
Campobasso	22	12	22	402	361	202	424	373	224	8	5	8	169	160	112	177	165	120
Chieti (a)	8	21	30	323	321	224	331	342	254	1	9	13	128	149	117	129	158	130
Pescara (a)	9	19	12	95	73	52	104	92	64	—	15	6	36	25	23	36	40	29
Teramo	8	7	18	92	63	40	100	70	58	4	3	9	38	43	18	42	46	27
Abruzzi e Molise	92	195	206	1 232	1 074	663	1 324	1 269	869	44	82	94	492	467	337	536	549	431
Avellino (a)	5	4	3	269	253	115	274	257	118	4	4	1	113	109	98	117	113	99
Benevento	4	—	3	190	150	89	194	150	92	2	1	1	81	77	52	83	78	53
Napoli	120	77	290	519	369	306	639	446	596	53	44	122	245	175	151	298	219	273
Salerno (a)	47	39	41	201	216	127	248	255	168	41	27	26	125	112	60	166	139	86
Campania (a)	176	120	337	1 179	988	637	1 355	1 108	974	100	76	150	564	473	361	664	549	511
Bari	78	49	96	625	400	241	703	449	337	60	35	72	266	195	110	326	230	182
Brindisi	8	7	3	9	3	4	17	10	7	2	1	—	1	3	7	4	3	3
Foggia (a)	4	5	3	131	131	49	135	136	52	6	3	6	58	66	33	60	69	39
Lecce	4	3	12	11	5	5	15	8	17	—	6	3	3	2	3	3	8	6
Taranto	4	5	6	20	14	8	24	19	14	—	—	1	6	15	2	6	15	3
Puglie (a)	98	69	120	796	553	307	894	622	427	68	45	82	334	281	151	402	326	233
Matera	—	1	2	51	51	22	51	52	24	3	1	1	26	30	13	29	31	14
Potenza	13	8	7	228	269	180	241	277	187	8	10	4	135	134	97	143	144	101
Lucania	13	9	9	279	320	202	292	329	211	11	11	5	161	164	110	172	175	115
Catanzaro	7	5	8	502	511	299	509	516	307	2	3	3	227	247	150	229	250	153
Cosenza	8	1	5	514	520	368	522	521	373	7	2	2	297	284	250	304	286	252
Reggio di Calabria	50	25	57	460	346	262	510	371	319	40	23	40	231	176	154	271	199	194
Calabria	65	31	70	1 476	1 377	929	1 541	1 408	999	49	28	45	755	707	554	804	735	599
Agrigento	18	22	28	178	111	69	196	133	97	13	12	21	104	65	54	117	77	75
Caltanissetta	15	14	20	70	41	23	85	55	43	12	8	12	37	18	15	49	26	27
Catania	15	22	74	203	155	310	218	177	384	19	8	37	102	74	136	121	82	173
Enna	3	3	7	65	83	40	68	86	47	1	1	2	59	46	40	60	47	42
Messina	13	28	47	371	257	324	384	285	371	13	9	26	133	156	148	146	165	174
Palermo	74	40	55	295	217	113	369	257	168	50	31	38	168	142	80	218	173	118
Ragusa	9	10	21	171	82	56	180	92	77	4	2	9	53	64	23	57	66	32
Siracusa	12	15	11	172	122	80	184	137	91	10	9	3	56	64	41	66	73	44
Trapani	153	189	643	162	107	174	315	296	817	170	191	344	83	51	83	253	242	427
Sicilia	312	343	906	1 687	1 175	1 189	1 999	1 518	2 095	292	271	492	795	680	620	1 087	951	1 112
Cagliari	33	53	33	5	13	13	38	66	46	23	23	14	4	3	2	27	26	16
Nuoro	12	108	72	6	3	4	18	111	76	3	47	29	2	—	1	5	47	30
Sassari	10	17	36	22	23	11	32	40	47	13	9	12	7	9	5	20	18	17
Sardegna	55	178	141	33	39	28	88	217	169	39	79	55	13	12	8	52	91	63
REGNO	12 634	15 295	36 221	11 523	8 894	6 999	24 157	24 189	43 220	8 036	8 700	19 437	5 244	4 265	3 438	13 280	12 965	22 875

Segue Tav. VIII — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, I GRUPPI DI ETÀ E LA DESTINAZIONE.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	DI 55 ANNI-0									ADULTI DI ETÀ IGNOTA (b)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	151	63	69	93	80	81	244	143	150	—	—	1	—	2	—	—	2	1
Aosta	164	84	191	14	23	12	178	107	203	—	1	3	—	—	—	—	1	3
Cuneo	356	565	666	37	13	15	393	578	681	2	2	2	—	—	—	2	2	2
Novara (a)	304	193	308	12	14	6	316	207	314	2	3	2	—	—	—	2	3	2
Torino	225	164	247	94	66	38	319	230	285	2	1	—	—	1	—	2	1	1
Vercelli (a)	184	82	177	31	22	22	215	104	199	—	—	—	1	1	—	1	1	—
Piemonte	1 384	1 151	1 658	281	218	174	1 665	1 369	1 832	6	7	8	1	3	1	7	10	9
Genova	96	76	76	65	52	45	161	128	121	—	1	1	—	—	1	—	1	2
Imperia	242	189	221	—	2	1	242	191	222	—	—	1	—	—	—	—	—	1
La Spezia	36	24	40	7	7	7	48	31	47	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Savona	67	47	97	10	19	12	77	66	109	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Liguria	441	336	434	87	80	65	528	416	499	—	1	2	—	—	1	—	1	3
Bergamo	291	337	458	3	11	9	294	348	467	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Brescia	76	64	139	9	14	8	85	78	147	—	—	15	2	—	—	2	—	15
Como	135	137	328	9	10	4	144	147	332	5	—	—	—	—	—	5	—	—
Cremona	31	10	25	4	3	7	35	13	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mantova	22	20	61	7	4	3	29	24	64	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Milano	106	76	102	11	25	18	117	101	120	1	5	1	—	—	—	1	5	1
Pavia	11	8	12	27	14	19	38	22	31	—	—	—	—	2	—	—	2	—
Sondrio	166	49	195	13	11	17	179	60	212	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Varese	259	250	358	11	16	6	270	266	364	2	—	2	—	—	—	—	—	—
Lombardia	1 097	951	1 678	94	108	91	1 191	1 059	1 769	8	5	19	2	2	—	10	7	19
Bolzano	5	9	11	—	1	1	5	10	12	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Trento (a)	110	60	191	44	38	42	154	98	233	2	—	—	2	1	—	4	1	—
Venezia Trident. (a)	115	69	202	44	39	43	159	108	245	2	1	—	2	1	—	4	2	—
Belluno	145	191	354	17	21	10	162	212	364	—	3	1	—	—	—	—	3	1
Padova	55	59	139	13	19	21	68	78	160	—	—	3	—	—	—	—	—	3
Rovigo	17	10	32	10	5	1	27	15	33	—	—	4	—	—	—	—	—	4
Treviso	153	114	217	58	60	40	211	183	257	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Udine	574	568	1 167	71	88	87	645	656	1 254	—	1	16	—	1	5	—	2	21
Venezia	36	21	98	8	7	5	44	28	103	—	1	6	—	—	—	—	1	6
Verona	117	65	127	17	17	11	134	82	138	—	—	1	—	—	—	—	1	1
Vicenza (a)	138	140	368	45	51	37	183	191	405	—	1	3	—	—	—	—	1	3
Veneto (a)	1 235	1 168	2 502	239	277	212	1 474	1 445	2 714	—	6	34	—	1	5	—	7	39
Fiume (a)	4	4	5	5	5	7	9	9	12	—	—	1	—	2	1	—	2	2
Gorizia	23	34	63	15	23	18	38	57	81	3	2	4	2	3	2	5	5	6
Pola (a)	13	11	21	10	18	12	23	29	33	—	—	—	6	4	—	6	4	—
Trieste	6	14	29	17	41	10	23	55	39	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zara	3	—	—	1	1	—	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Venezia G. e Zara	49	63	118	48	88	47	97	151	165	3	2	5	8	9	3	11	11	8
Bologna (a)	136	80	141	4	3	9	140	83	150	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Ferrara (a)	7	1	17	3	3	2	10	4	19	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Forlì	39	29	40	12	11	9	51	40	49	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Modena (a)	69	78	223	9	9	7	78	87	230	—	2	3	3	—	—	3	2	3
Parma	103	58	224	15	13	14	118	71	238	—	—	5	—	2	—	—	—	7
Piacenza	81	47	87	14	7	14	95	54	101	—	—	2	—	—	—	—	—	2
Ravenna	7	9	29	2	1	—	9	10	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Reggio nell'Emilia	36	40	111	5	1	2	41	41	113	—	—	2	—	—	—	—	—	2
Emilia	478	342	872	64	48	57	542	390	929	—	2	14	3	—	2	3	2	16
Arezzo	49	19	105	8	8	6	57	27	111	1	—	4	—	—	—	1	—	4
Firenze	93	71	102	9	—	3	102	71	105	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Grosseto	—	4	4	—	9	—	—	13	4	—	9	—	—	—	2	—	11	—
Livorno	37	15	18	5	—	4	42	15	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lucca (a)	29	73	91	75	61	51	104	134	142	—	—	2	—	—	—	—	—	2
Massa e Carrara	52	37	75	10	8	15	62	45	90	—	—	2	—	—	—	—	—	2
Pisa	88	46	75	11	9	12	99	55	87	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Pistoia (a)	199	187	224	2	32	9	201	219	233	—	1	4	—	—	1	—	1	5
Siena	—	9	6	—	1	—	—	10	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Toscana	547	461	700	120	128	100	667	589	800	1	12	12	—	2	1	1	14	13

(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § III.
(b) Vedasi la nota (a) alla Tavola VII.

Segue Tav. VIII — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA,
I GRUPPI DI ETÀ E LA DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	DI 55 ANNI-0									ADULTI DI ETÀ IGNOTA (b)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	30	11	15	25	37	22	55	48	37	—	—	—	1	—	—	1	—	—
Ascoli Piceno	1	1	1	19	38	33	20	39	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Macerata (a)	6	9	8	27	57	42	33	66	50	—	—	—	1	—	—	—	1	—
Pesaro e Urbino	55	31	67	17	31	24	72	62	91	9	1	1	5	1	3	14	2	4
Marche (a)	92	52	91	88	163	121	180	215	212	9	1	1	6	2	3	15	3	4
Perugia (a)	79	81	155	10	14	8	89	95	163	—	1	10	—	—	—	—	1	10
Terni	5	4	2	—	5	4	5	9	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Umbria (a)	84	85	157	10	19	12	94	104	169	—	1	10	—	—	—	—	1	10
Frosinone	111	54	79	85	149	81	196	203	160	—	1	2	—	—	1	—	1	3
Rieti	1	5	15	5	2	5	6	7	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Roma (a)	14	17	23	55	43	61	69	60	84	—	2	—	—	3	—	—	5	—
Viterbo (a)	6	2	1	5	5	1	11	7	2	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Lazio	132	78	118	150	199	148	282	277	266	—	4	2	—	3	1	—	7	3
Aquila degli Abruz.	11	18	17	74	86	75	85	104	92	—	1	1	—	—	—	—	1	1
Campobasso	11	16	8	96	169	142	107	185	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Chieti (a)	1	3	9	87	120	136	88	123	145	—	—	1	—	1	2	—	1	3
Pescara (a)	1	4	6	28	40	31	29	44	37	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Teramo	2	1	3	25	34	40	27	35	43	—	—	1	1	—	—	1	—	1
Abruzzi e Molise	26	42	43	310	449	424	336	491	467	—	1	3	1	1	2	1	2	5
Avellino (a)	4	7	11	126	179	149	130	186	160	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Benevento	2	—	1	94	104	103	96	104	104	—	—	—	—	2	—	—	2	—
Napoli (a)	68	47	49	197	202	144	265	249	193	—	—	—	1	2	—	—	1	2
Salerno (a)	28	21	19	138	182	131	166	203	150	—	—	—	1	—	—	—	1	—
Campania (a)	102	75	80	555	667	527	657	742	607	—	—	—	4	2	—	4	2	—
Bari	64	60	60	186	191	212	250	251	272	4	—	3	27	2	3	31	2	6
Brindisi	3	6	4	1	3	4	4	9	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Foggia (a)	4	2	6	51	61	56	55	63	62	—	—	—	6	—	—	6	—	—
Lecce	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Taranto	3	1	1	12	7	4	15	8	5	—	—	—	—	1	—	—	1	—
Puglie (a)	74	69	71	250	263	276	324	332	347	4	—	3	33	3	3	37	3	6
Matera	2	—	1	22	40	27	24	40	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Potenza	5	4	11	89	128	115	94	132	126	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lucania	7	4	12	111	168	142	118	172	154	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Catanzaro	8	5	3	83	263	178	91	268	181	—	—	3	1	—	3	1	—	—
Cosenza	12	6	7	150	322	213	162	328	220	—	—	—	2	—	—	—	2	—
Reggio di Calabria	39	26	55	92	207	135	131	233	190	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Calabria	59	37	65	325	792	526	384	829	591	—	—	—	3	3	—	3	3	—
Agrigento	17	23	25	97	99	85	114	122	110	—	—	—	—	1	1	—	1	1
Caltanissetta	23	10	18	39	31	35	62	41	53	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Catania	16	9	22	66	73	97	82	82	119	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Enna	6	—	7	52	49	65	58	49	72	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Messina	9	10	16	95	163	149	104	173	165	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Palermo	44	39	32	165	207	152	209	246	184	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ragusa	9	8	6	15	40	24	24	48	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Siracusa	7	3	4	36	44	45	43	47	49	—	—	—	—	1	1	—	1	1
Trapani	177	199	268	89	66	82	266	265	350	3	—	—	2	—	—	5	—	—
Sicilia	308	301	398	654	772	734	962	1 073	1 132	3	1	1	2	2	2	5	3	3
Cagliari	11	22	16	2	1	5	13	23	21	1	—	—	—	—	—	1	—	—
Nuoro	3	6	—	—	2	—	3	8	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sassari	15	21	20	3	7	1	18	28	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sardegna	29	49	42	5	10	6	34	59	48	1	—	—	—	—	—	1	—	—
REGNO	6 259	5 333	9 241	3 435	4 488	3 705	9 694	9 821	12 946	37	44	114	61	36	26	98	80	140

TAV. IX-A — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, DI ETÀ INFERIORE AI 15 ANNI,
SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	CONTINENTALI						TRANSOCEANICI						COMPLESSO					
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1923		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Alessandria	103	48	47	27	42	18	259	148	206	91	153	78	362	196	253	118	195	96
Aosta	106	59	47	20	44	30	26	14	35	22	11	8	132	73	82	42	55	38
Cuneo	388	201	292	164	299	158	39	21	47	24	39	25	427	222	339	188	338	183
Novara (a)	88	49	85	51	54	31	25	12	15	7	9	6	113	61	100	58	63	37
Torino	187	89	77	45	97	58	115	61	109	58	22	14	302	150	186	103	119	72
Vercelli (a)	177	110	27	14	24	17	73	30	26	9	19	11	250	140	53	23	43	28
Piemonte	1 049	556	575	321	560	312	537	286	438	211	253	142	1 586	842	1 013	532	813	454
Genova	3	1	—	—	4	1	8	4	6	5	7	4	11	5	6	5	11	5
Imperia	9	4	1	—	8	3	—	—	—	—	—	—	9	4	1	—	8	3
La Spezia	51	29	29	17	20	13	13	7	30	18	31	15	64	36	59	35	51	28
Savona	52	39	17	9	33	17	42	22	62	33	23	12	94	61	79	42	56	29
Liguria	115	73	47	26	65	34	63	33	98	56	61	31	178	106	145	82	126	65
Bergamo	963	561	545	284	671	364	54	23	61	34	47	23	1 017	584	606	318	718	387
Brescia	125	53	46	29	69	35	71	35	73	39	69	39	196	88	119	68	138	74
Como	142	83	82	33	83	43	51	26	27	16	27	9	193	109	109	49	110	52
Cremona	13	5	1	—	2	1	—	—	—	—	—	—	13	5	1	—	2	1
Mantova	31	12	13	9	30	12	24	11	27	9	13	6	55	23	40	18	43	18
Milano	6	1	25	14	55	30	7	5	31	18	31	17	13	6	56	32	86	47
Pavia	21	10	4	2	7	3	57	21	36	21	31	13	78	31	40	23	38	16
Sondrio	54	35	20	18	14	9	44	18	63	31	42	27	98	53	83	49	56	36
Varese	254	146	155	82	76	41	37	24	49	24	31	17	291	170	204	106	107	58
Lombardia	1 609	966	891	471	1 067	538	345	163	367	192	291	151	1 954	1 069	1 258	663	1 298	689
Bolzano	9	8	—	—	11	6	7	5	2	2	1	—	16	13	2	2	12	6
Trento (a)	164	76	114	57	178	76	195	100	275	146	230	127	359	176	389	203	408	203
Venezia Trident. (a)	173	84	114	57	189	82	202	105	277	148	231	127	375	189	391	205	420	209
Belluno	216	119	194	100	92	45	113	61	146	72	113	56	329	180	340	172	205	101
Padova	212	110	135	69	139	73	75	39	95	46	38	20	287	149	230	115	177	93
Rovigo	39	21	18	8	—	—	17	9	6	4	—	—	56	30	24	12	—	—
Triviso	338	164	286	142	243	106	267	144	352	184	284	187	605	308	638	326	527	243
Udine	1 677	993	1 171	618	1 110	546	609	335	689	367	461	227	2 286	1 328	1 860	985	1 571	773
Venezia	82	43	72	39	98	45	37	16	61	33	25	12	119	59	133	72	123	57
Verona	151	81	58	38	68	39	53	26	62	32	40	19	204	107	120	70	108	58
Vicenza (a)	443	233	300	173	379	188	274	143	286	139	197	109	717	376	586	312	576	297
Veneto (a)	3 158	1 764	2 234	1 187	2 129	1 042	1 445	773	1 697	877	1 158	580	4 603	2 537	3 931	2 064	3 287	1 622
Fiume (a)	—	—	10	5	6	3	26	18	78	31	48	25	26	18	88	36	54	28
Gorizia	57	25	64	33	53	33	144	66	105	58	64	39	201	91	169	91	117	72
Pola (a)	19	10	7	3	22	7	142	70	251	137	217	110	161	80	258	140	239	117
Trieste	4	2	14	6	9	4	39	21	126	63	134	76	43	23	140	69	143	80
Zara	1	—	—	—	—	—	2	1	11	8	7	4	3	1	11	8	7	4
Venezia G. e Zara	81	37	95	47	90	47	353	176	571	297	470	254	434	213	666	344	560	301
Bologna (a)	77	41	59	30	104	46	24	13	27	12	19	13	101	54	86	42	123	59
Ferrara (a)	20	4	3	2	—	—	9	6	3	2	—	—	29	10	6	4	—	—
Forlì	124	64	30	14	70	33	45	29	55	31	35	23	169	93	85	45	105	56
Modena (a)	47	31	118	55	74	45	20	16	40	24	36	21	67	47	158	79	110	66
Parma	143	73	114	63	114	58	70	37	92	50	71	35	213	110	206	113	185	93
Piacenza	113	57	86	44	76	36	29	15	33	20	53	25	142	72	121	64	129	61
Ravenna	7	5	7	4	5	3	2	2	3	2	7	6	9	7	10	6	12	9
Reggio nell'Emilia	84	51	28	15	56	33	15	10	46	28	18	10	99	61	74	43	74	43
Emilia	615	326	447	227	499	254	214	128	299	169	239	133	829	454	746	396	738	387
Arezzo	99	55	34	16	132	60	34	15	21	10	16	7	133	70	55	26	148	67
Firenze	24	14	4	4	21	12	10	4	—	—	1	—	34	18	4	4	22	12
Grosseto	2	1	2	1	7	5	4	2	6	3	6	4	6	3	8	4	15	9
Livorno	26	16	12	4	26	10	11	9	11	5	15	8	37	25	23	9	41	18
Lucca (a)	14	7	90	59	89	39	18	11	327	183	186	93	32	18	417	242	275	132
Massa e Carrara	113	56	112	60	98	37	77	39	63	35	52	30	190	95	175	95	150	67
Pisa	105	57	56	31	41	20	27	17	28	16	31	23	132	74	94	47	72	43
Pistoia (a)	138	89	355	192	283	156	48	29	122	71	96	50	186	118	477	263	379	206
Siena	3	2	4	1	3	1	—	—	2	1	—	—	3	2	2	2	3	1
Toscana	524	297	669	368	700	340	229	126	580	324	403	215	753	423	1 249	692	1 103	555

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue TAV. IX-A — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, DI ETÀ INFERIORE AI 15 ANNI,
SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	CONTINENTALI						TRANSOCEANICI						COMPLESSO					
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Ancona	38	16	13	6	32	14	120	58	95	43	111	56	158	74	108	49	143	70
Ascoli Piceno	1	1	5	2	—	—	135	64	227	131	93	49	138	65	232	133	93	49
Macerata (a)	36	21	18	12	25	12	192	109	198	101	112	66	228	130	216	113	137	78
Pesaro e Urbino	180	102	94	43	90	40	134	75	94	60	109	55	314	177	188	103	199	95
Marche (a)	255	140	130	63	147	66	581	306	614	335	425	226	836	446	744	398	572	292
Perugia (a)	173	103	87	48	165	78	61	32	70	30	29	15	234	135	157	78	194	93
Terni	7	5	4	3	3	3	5	1	3	2	8	5	12	6	7	5	11	8
Umbria (a)	180	108	91	51	168	81	66	33	73	32	37	29	246	141	164	83	205	101
Frosinone	456	221	217	110	142	74	326	178	428	248	346	186	782	399	645	358	488	260
Rieti	3	—	4	—	2	—	2	1	14	8	8	3	5	1	18	8	10	3
Roma (a)	4	3	12	5	4	4	24	18	90	49	36	25	28	21	102	54	40	29
Viterbo (a)	9	3	5	2	—	—	32	13	20	11	8	2	41	16	25	13	8	2
Lazio	472	227	238	117	148	78	384	210	552	316	398	316	836	437	790	433	546	294
Aquila degli Abruz.	89	51	61	33	76	42	346	202	446	269	301	168	435	253	507	302	377	210
Campobasso	48	18	26	12	16	11	568	276	671	357	494	277	616	294	697	369	510	288
Chieti (a)	14	8	12	6	17	8	594	316	543	302	521	296	608	324	555	308	538	304
Pescara (a)	12	5	9	6	14	8	175	94	108	53	121	58	187	99	117	59	135	66
Teramo	34	23	19	11	8	5	120	60	124	62	100	57	154	83	143	73	108	62
Abruzzi e Mollise	197	105	127	68	131	74	1803	948	1 892	1 043	1 537	856	2 000	1 053	2 019	1 111	1 668	930
Avellino (a)	24	13	30	14	5	3	444	227	489	252	438	221	468	240	519	266	443	224
Benevento	3	1	—	—	2	1	234	127	272	147	256	138	237	128	272	147	258	139
Napoli (a)	91	44	59	38	129	71	360	188	362	198	428	201	451	232	421	236	557	272
Salerno (a)	43	27	31	19	34	25	377	187	489	270	316	180	420	214	520	289	350	205
Campania (a)	161	85	120	71	170	100	1 415	729	1 612	867	1 438	740	1 576	814	1 732	938	1 608	840
Bari	51	34	9	5	67	38	344	186	178	105	474	256	395	220	187	110	541	294
Brindisi	2	1	—	—	—	—	2	—	—	—	2	1	4	3	—	—	2	1
Foggia (a)	21	14	17	8	14	7	222	103	237	127	171	82	243	122	254	135	185	89
Lecce	2	2	11	4	7	5	15	7	11	3	6	5	17	9	22	7	13	10
Taranto	3	1	6	1	—	—	30	14	29	16	12	5	33	15	35	17	12	5
Puglie (a)	79	52	43	18	88	50	613	317	455	251	665	349	692	369	498	269	753	399
Matera	2	2	2	1	3	1	113	58	109	59	69	36	115	60	111	60	72	37
Potenza	11	5	6	4	12	6	417	235	565	306	456	259	428	240	571	310	468	265
Lucania	13	7	8	5	15	7	530	293	674	365	525	295	543	300	682	370	540	302
Catanzaro	17	10	18	11	7	7	645	372	898	472	705	380	662	382	916	483	712	387
Cosenza	25	12	4	1	11	7	1 138	630	1 141	623	928	486	1 163	642	1 145	624	939	493
Reggio di Calabria	156	76	99	50	124	64	488	258	749	381	593	305	644	334	848	431	717	369
Calabria	198	98	121	62	142	78	2 271	1 260	2 788	1 476	2 236	1 171	2 469	1 358	2 909	1 538	2 368	1 249
Agrigento	49	25	30	17	55	28	231	117	266	129	191	88	280	142	296	146	246	116
Caltanissetta	60	33	43	28	45	23	131	79	98	51	85	56	191	112	141	79	130	79
Catania	46	25	26	15	17	7	330	178	377	202	286	136	376	203	403	217	303	143
Enna	5	—	2	1	13	9	222	115	250	150	179	97	227	115	252	151	192	106
Messina	9	7	21	11	17	8	305	180	544	288	378	199	314	187	565	299	395	207
Palermo	17	8	91	49	51	28	77	48	328	184	408	214	94	56	419	233	459	242
Ragusa	20	10	26	13	27	13	148	69	196	85	106	58	168	79	222	98	133	69
Siracusa	27	12	12	8	20	14	188	83	180	97	174	92	215	95	192	105	194	106
Trapani	193	99	198	86	263	136	142	77	154	70	149	67	335	176	352	156	412	203
Sicilia	426	219	449	228	508	266	1 774	946	2 393	1 256	1 936	1 005	2 200	1165	2 842	1 484	2 464	1 271
Cagliari	58	30	46	18	49	22	9	9	1	1	9	1	67	39	47	19	58	23
Nuoro	9	6	23	14	36	17	2	2	—	—	5	4	11	8	23	14	41	21
Sassari	52	31	34	20	38	23	11	7	19	11	13	5	63	38	53	31	51	28
Sardegna	119	67	103	52	123	62	22	18	20	12	27	10	141	85	123	64	150	72
REGNO	9 424	5 151	6 502	3 439	6 879	3 511	12 847	6 850	15 400	8 227	12 340	6 521	22 271	12 001	21 902	11 666	19 219	10 032

TAV. IX-B — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ,
SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	CONTINENTALI						TRANSOCEANICI						COMPLESSO					
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Alessandria	766	329	280	154	1 882	1 728	1 372	730	770	360	1 661	1 293	2 138	1 059	1 050	514	3 543	3 021
Aosta	1 341	706	917	643	4 357	3 772	2 666	114	190	74	1 777	84	1 607	820	1 107	717	4 534	3 856
Cuneo	2 066	873	5 523	4 806	10 574	9 068	416	262	232	112	494	411	2 482	1 135	5 755	4 918	11 068	9 479
Novara (a)	3 382	2 515	2 598	2 204	5 997	5 573	258	163	118	48	207	157	3 640	2 678	2 716	2 252	6 204	5 730
Torino	2 115	1 035	1 591	1 109	8 191	7 830	945	498	688	284	557	400	3 060	1 533	2 279	1 393	8 748	8 230
Vercelli (a)	1 460	968	832	671	3 667	3 352	511	292	299	168	487	346	1 971	1 260	1 131	839	4 154	3 698
Piemonte	11 130	6 426	11 741	9 587	34 668	31 323	3 768	2 659	2 297	1 046	3 583	2 691	14 898	8 485	14 038	10 633	38 251	34 014
Genova	818	329	765	458	1 424	1 131	640	363	383	137	561	286	1 458	692	1 148	595	1 985	1 417
Imperia	914	450	745	285	2 549	1 798	11	4	20	10	16	10	925	454	765	295	2 565	1 798
La Spezia	215	117	135	75	851	791	88	56	75	29	119	79	303	173	210	104	970	870
Savona	502	354	208	145	1 872	1 717	218	128	142	55	302	229	720	482	350	200	2 174	1 946
Liguria	2 449	1 250	1 853	963	6 696	5 427	957	551	620	231	998	604	3 406	1 801	2 473	1 194	7 694	6 631
Bergamo	5 888	4 890	10 270	9 655	13 051	12 232	306	228	241	165	189	128	6 194	5 118	10 511	9 820	13 240	12 360
Brescia	885	663	1 185	1 072	5 058	4 871	269	181	227	127	477	382	1 154	844	1 412	1 199	5 535	5 253
Como	2 034	1 706	2 469	2 317	5 233	4 798	181	110	116	44	292	227	2 215	1 816	2 585	2 361	5 525	5 025
Cremona	223	136	182	146	831	751	42	32	29	14	41	30	265	168	211	160	872	781
Mantova	190	98	141	111	1 940	1 881	120	73	54	32	68	47	310	171	195	143	2 008	1 928
Milano	1 193	563	1 359	971	2 394	1 927	337	199	250	121	381	240	1 530	762	1 609	1 092	2 775	2 167
Pavia	206	119	106	74	637	601	431	267	179	85	564	445	637	386	285	159	1 201	1 046
Sondrio	2 288	1 472	1 994	1 550	4 707	3 792	310	229	191	118	486	410	2 598	1 701	2 185	1 668	5 193	4 202
Varese	2 948	2 288	2 625	2 261	5 867	5 315	310	183	181	74	276	180	3 258	2 471	2 806	2 335	6 143	5 495
Lombardia	15 855	11 935	20 331	18 157	39 718	36 168	2 306	1 502	1 468	780	2 774	2 089	18 161	13 437	21 799	18 937	42 492	38 257
Bolzano	422	200	289	207	495	357	44	30	33	22	16	7	496	230	322	229	511	364
Trento (a)	1 045	706	1 631	1 444	6 861	6 523	753	480	620	287	920	598	1 798	1 186	2 251	1 731	7 781	7 121
Venezia Trident. (a)	1 467	906	1 920	1 651	7 356	6 880	797	510	653	309	936	605	2 264	1 416	2 573	1 960	8 292	7 485
Belluno	4 102	3 370	4 292	3 764	7 597	7 078	625	424	394	194	312	177	4 727	3 794	4 686	3 958	7 909	7 255
Padova	930	623	1 181	1 012	5 702	5 495	226	139	172	66	309	254	1 156	762	1 353	1 078	6 011	5 749
Rovigo	138	84	255	227	1 448	1 436	43	24	22	9	27	23	181	108	277	236	1 475	1 459
Treviso	1 933	1 238	2 365	1 982	6 861	6 409	1 141	728	670	292	1 204	857	3 074	1 966	3 035	2 274	8 065	7 266
Udine	9 029	7 213	11 538	10 531	24 742	23 067	2 339	1 559	1 555	715	2 589	1 785	11 368	8 772	13 413	11 246	27 331	24 852
Venezia	389	250	325	245	4 897	4 777	146	90	75	31	163	129	535	340	400	276	5 060	4 906
Verona	794	528	1 067	932	4 390	4 209	222	142	168	72	277	214	1 016	668	1 235	1 004	4 667	4 423
Vicenza (a)	1 959	1 401	3 866	3 485	8 999	8 432	797	503	630	231	757	514	2 756	1 904	4 496	3 766	9 756	8 946
Veneto (a)	19 274	14 765	25 209	22 178	64 636	60 903	5 539	3 609	3 686	1 660	5 638	3 953	24 813	18 314	28 895	23 838	70 274	64 856
Fiume (a)	33	13	30	17	189	164	448	392	428	261	242	139	481	405	458	278	431	303
Gorizia	555	342	1 008	811	2 448	2 096	2 428	1 831	1 206	555	828	382	2 983	2 173	2 214	1 366	3 276	2 458
Pola (a)	122	62	66	51	1 372	1 329	1 963	1 666	1 410	900	917	521	2 085	1 728	1 476	951	2 289	1 850
Trieste	168	109	189	114	1 646	1 539	1 213	913	1 109	649	559	254	1 381	1 022	1 298	763	2 205	1 793
Zara	27	15	1	—	38	37	19	13	30	16	18	13	46	28	31	16	56	50
Venezia G. e Zara	905	541	1 294	993	5 693	5 165	6 071	4 815	4 183	2 381	2 564	1 289	6 976	5 356	5 477	3 374	8 257	6 454
Bologna (a)	800	627	1 144	1 038	4 743	4 561	91	50	72	26	58	23	891	677	1 216	1 064	4 801	4 589
Ferrara (a)	78	48	262	253	1 909	1 879	37	21	27	8	25	15	115	69	289	261	1 934	1 894
Forlì	536	380	536	459	2 308	2 203	160	90	146	60	157	95	696	470	682	519	2 465	2 298
Modena (a)	736	545	882	750	4 820	4 677	131	86	122	58	179	130	867	631	1 004	808	4 999	4 807
Parma	1 178	770	795	657	5 228	4 971	373	221	185	62	342	207	1 551	991	980	719	5 570	5 178
Piacenza	745	363	396	235	2 459	2 326	274	161	111	44	233	155	1 019	524	507	279	2 692	2 481
Ravenna	95	63	74	60	1 051	1 034	49	29	14	8	24	17	144	92	88	68	1 075	1 051
Reggio nell'Emilia	337	176	431	363	4 170	4 087	76	45	71	27	115	96	413	221	502	390	4 285	4 183
Emilia	4 505	2 972	4 520	3 815	26 688	25 738	1 191	703	748	293	1 133	743	5 696	3 675	5 268	4 108	27 821	26 481
Arezzo	423	249	333	271	2 453	2 196	81	46	58	27	55	32	504	295	391	298	2 508	2 228
Firenze	927	681	1 053	999	1 153	1 015	126	70	19	5	40	17	1 053	751	1 072	1 004	1 193	1 032
Grosseto	84	54	62	55	47	26	23	10	25	7	9	1	107	64	87	62	56	27
Livorno	170	79	85	52	173	133	80	45	34	13	43	13	250	124	119	65	216	146
Lucca (a)	928	588	1 018	869	1 331	1 135	1 158	696	852	402	598	265	2 086	1 284	1 870	1 271	1 929	1 400
Massa e Carrara	534	324	428	284	1 472	1 227	215	136	139	69	305	219	749	460	567	333	1 777	1 446
Pisa	399	160	253	139	625	516	125	67	71	31	73	22	514	227	324	170	698	538
Pistoia (a)	2 358	1 962	2 489	2 154	2 767	2 317	273	191	263	99	174	74	2 631	2 093	2 752	2 253	2 941	2 391
Siena	89	45	60	38	47	30	25	13	9	4	1	—	114	58	69	42		

**Segue Tav. IX-B — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ,
SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.**

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	CONTINENTALI						TRANSOCEANICI						COMPLESSO					
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Ancona	377	253	162	126	275	206	401	230	314	121	182	62	778	433	476	247	457	268
Ascoli Piceno	22	10	15	7	48	44	432	225	461	149	280	89	454	235	476	156	308	133
Macerata (a)	118	71	185	152	129	97	506	313	450	225	330	140	624	384	635	377	459	237
Pesaro e Urbino	751	496	550	432	1 825	1 675	321	166	214	74	355	194	1 072	662	764	506	2 180	1 869
Marche (a)	1 268	830	912	717	2 277	2 022	1 660	934	1 439	569	1 127	485	2 928	1 764	2 351	1 286	3 404	2 507
Perugia (a)	538	263	917	765	3 385	3 085	203	101	138	37	95	46	741	364	1 055	802	3 480	3 131
Terni	37	15	20	10	25	13	23	9	26	12	25	9	60	24	46	22	50	22
Umbria (a)	575	278	937	775	3 410	3 098	226	110	164	49	120	55	801	388	1 101	824	3 530	3 153
Frosinone	1 036	548	980	743	1 545	1 291	1 465	1 083	1 415	842	806	430	2 501	1 631	2 395	1 585	2 351	1 721
Rieti	26	13	211	203	193	170	66	38	56	28	26	6	92	51	267	231	219	176
Roma (a)	279	179	335	175	389	262	698	432	587	307	537	253	977	611	922	482	926	515
Viterbo (a)	26	16	9	5	9	9	65	19	63	28	24	7	91	35	72	33	33	16
Lazio	1 367	756	1 535	1 126	2 136	1 732	2 294	1 572	2 121	1 205	1 393	696	3 661	2 328	3 656	2 331	3 529	2 428
Aquila degli Abruz.	318	221	817	759	762	685	1 385	960	1 070	560	819	411	1 703	1 181	1 887	1 319	1 581	1 096
Campobasso	111	64	54	17	124	95	1 922	1 276	1 709	881	1 226	622	2 033	1 340	1 763	898	1 350	717
Chieti (a)	50	30	91	74	207	186	1 682	1 083	1 551	893	1 447	823	1 732	1 113	1 642	967	1 654	1 009
Pescara (a)	36	29	103	93	98	85	490	308	348	174	283	116	526	337	451	267	381	201
Teramo	70	34	31	19	81	62	452	270	377	184	251	110	522	304	408	203	332	172
Abruzzi e Molise	585	378	1 096	962	1 272	1 113	5 931	3 897	5 655	2 692	4 026	2 082	6 516	4 275	6 151	3 654	5 298	3 195
Avellino (a)	35	17	35	16	32	15	1 340	787	1 259	666	1 020	508	1 375	804	1 294	682	1 052	523
Benevento	30	19	10	3	8	7	890	585	776	403	603	270	929	604	786	406	611	277
Napoli (a)	544	296	433	271	1 721	1 554	2 093	1 344	1 713	835	1 815	1 195	2 637	1 640	2 046	1 106	3 536	2 749
Salerno (a)	328	258	207	174	238	186	1 218	666	1 137	511	874	405	1 546	924	1 344	685	1 112	591
Campania (a)	937	590	685	464	1 999	1 762	5 550	3 382	4 785	2 415	4 312	2 378	6 487	3 972	5 470	2 879	6 311	4 140
Bari	467	262	323	228	507	381	2 703	1 937	1 986	1 230	1 584	831	3 170	2 199	2 309	1 458	2 091	1 212
Brindisi	42	24	36	25	16	9	51	38	22	8	37	17	93	62	58	33	53	26
Foggia (a)	37	11	20	8	45	21	610	360	560	277	376	168	647	371	580	285	421	189
Lecce	20	18	29	21	59	52	32	17	20	6	19	8	52	35	49	27	78	60
Taranto	16	6	15	6	20	11	110	50	93	50	36	16	126	56	108	56	56	27
Puglie (a)	582	321	423	288	647	474	3 506	2 402	2 681	1 571	2 052	1 040	4 068	2 723	3 104	1 859	2 699	1 514
Matera	9	5	8	4	9	2	292	143	296	123	171	61	301	148	304	127	180	63
Potenza	68	51	65	47	71	43	1 211	747	1 270	658	1 146	590	1 279	798	1 335	705	1 217	633
Lucania	77	56	73	51	80	45	1 503	890	1 566	781	1 317	651	1 580	946	1 639	832	1 397	696
Catanzaro	45	24	33	12	42	29	2 081	1 418	2 440	1 429	1 800	1 077	2 126	1 442	2 473	1 441	1 842	1 106
Cosenza	54	28	30	17	32	23	2 844	1 815	2 841	1 626	2 381	1 419	2 898	1 843	2 871	1 643	2 413	1 442
Reggio di Calabria.	270	135	203	124	494	363	1 947	1 400	1 712	1 019	1 613	886	2 217	1 535	1 915	1 143	2 007	1 249
Calabria	369	187	266	153	568	415	6 972	4 633	6 993	4 074	5 694	3 382	7 241	4 820	7 259	4 227	6 262	3 797
Agrianto	130	79	137	89	240	182	845	503	667	283	527	205	975	582	804	372	767	387
Caltanissetta	142	68	108	62	145	103	353	191	206	95	166	57	495	259	314	157	311	160
Catania	159	83	94	55	390	351	1 072	645	834	375	1 838	1 409	1 231	728	928	430	2 228	1 760
Enna	25	12	12	9	30	19	446	210	429	153	378	144	471	222	441	162	408	163
Messina	102	57	127	65	280	213	1 590	923	1 410	636	2 193	1 565	1 692	980	1 537	701	2 473	1 778
Palermo	408	205	281	167	474	373	1 345	785	1 137	503	881	330	1 753	990	1 418	670	1 355	703
Ragusa	44	31	50	32	117	86	513	324	445	218	283	129	557	355	495	250	400	215
Siracusa	73	40	71	45	71	44	656	411	622	332	470	216	729	451	693	377	541	260
Trapani	992	762	1 264	946	3 771	3 431	707	463	563	279	982	708	1 699	1 225	1 827	1 225	4 753	4 139
Sicilia	2 075	1 337	2 144	1 470	5 518	4 802	7 527	4 455	6 313	2 874	7 718	4 763	9 602	5 792	8 457	4 344	13 236	9 565
Cagliari	242	131	305	219	196	109	35	24	32	24	29	16	277	155	337	243	225	125
Nuoro	69	48	413	373	306	251	26	24	14	11	16	5	95	72	427	384	322	256
Sassari	116	49	114	69	174	120	82	58	89	56	44	20	198	107	203	125	218	140
Sardegna	427	228	832	661	676	480	143	106	135	91	89	41	570	334	967	752	765	521
REGNO	69 749	47 838	81 552	68 852	214 106	196 142	57 947	37 344	46 377	23 678	46 772	28 190	127 696	85 182	127 929	92 530	260 878	224 332

TAV. X — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPA ED I GRUPPI

PAESI DI DESTINAZIONE	MENO DI 1 ANNO			DA 1 A 4 ANNI			DA 5 A 14 ANNI			DA 15 A 19 ANNI			DA 20 A 24 ANNI		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
	U.R.S.S.	—	—	—	—	—	(1) 2	—	—	(1) 3	—	1	(1) 4	2	—
Polonia	—	—	—	2	—	(2)	1	—	(2)	4	15	(2)	2	15	—
Svezia, Norvegia e Danimarca	—	—	—	3	4	3	6	2	4	4	6	4	11	6	—
Gran Bretagna ed Irlanda	9	5	2	17	30	36	82	92	69	84	54	127	76	58	165
Olanda	(3) 2	—	—	(3) 17	9	(3)	36	26	(3)	100	186	(3)	120	578	—
Belgio	(4) 25	8	11	(4) 172	104	133	(4) 364	183	184	(4) 578	617	1 028	(4) 1365	2 517	2 582
Lussemburgo	(3)	—	1	(3)	84	36	(3)	152	93	(3)	95	147	(3)	82	229
Francia e Principato di Monaco	457	163	171	2 591	1 718	1 939	4 459	2 796	3 140	4 152	4 811	17 562	9 055	9 704	37 943
Svizzera	16	4	1	100	72	41	406	172	134	1 804	2 045	3 477	2 998	2 720	4 498
Germania	3	—	—	15	15	4	47	30	13	69	67	129	123	85	313
Austria	(5) 3	—	—	(5) 16	7	4	(5) 29	20	20	(5) 67	35	61	(5) 117	54	77
Cecoslovacchia	(6)	—	—	(6)	5	—	(6)	5	1	(6)	13	12	(6)	14	16
Ungheria	(8)	1	—	(8)	1	—	(8)	—	2	(8)	11	10	(8)	10	13
Spagna e Portogallo	—	1	—	6	12	12	14	32	46	56	72	81	88	—	—
Gibilterra e Malta	—	—	—	1	—	—	5	—	5	18	7	4	23	31	11
Grecia	(7)	—	2	(7)	4	13	(7)	4	10	(7)	8	13	(7)	9	17
Romania	(7)	—	—	(7)	11	4	(7)	16	18	(7)	16	16	(7)	18	23
Jugoslavia	(8) 5	2	1	(8) 36	27	14	(8) 92	57	43	(8) 123	38	68	(8) 308	52	75
Bulgaria	(7)	1	1	(7)	3	3	(7)	1	2	(7)	6	21	(7)	26	46
Albania	(7)	3	1	(7)	13	14	(7)	30	20	(7)	24	30	(7)	67	56
Turchia Europea	(7)	—	—	(7)	1	—	(7)	1	7	(7)	10	5	(7)	17	20
Turchia Asiatica	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	2	1	—	1	2
Egitto	3	—	1	24	14	11	55	17	20	78	94	127	115	108	128
Tunisia	10	12	30	66	113	158	169	224	225	192	300	498	312	376	863
Algeria	3	9	7	25	55	56	61	92	89	118	123	173	202	262	279
Marocco	2	1	—	10	11	11	23	28	14	19	24	41	45	39	80
Altri Paesi continentali	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	5	2	1	4
Paesi continentali non determinati	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	8	19	—	28
Totale	536	213	229	3 079	2 312	2 497	5 809	3 977	4 153	7 341	8 562	23 839	14 822	16 503	48 155

A) PAESI CONTINENTALI (Europa)

PAESI DI DESTINAZIONE	MENO DI 1 ANNO			DA 1 A 4 ANNI			DA 5 A 14 ANNI			DA 15 A 19 ANNI			DA 20 A 24 ANNI		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
	Canada	9	4	3	59	68	52	194	281	220	154	302	294	150	111
Stati Uniti d'America	165	114	79	1 299	1 459	1 269	5 239	6 117	4 606	3 359	4 283	3 912	3 343	1 922	1 672
Messico	—	—	—	2	2	1	8	13	6	4	7	10	7	5	15
America Centrale ed Antille	—	—	—	4	8	5	22	23	12	20	21	18	16	17	21
Colombia, Venezuela ed Equatore	1	—	—	7	14	8	17	13	12	21	31	40	39	27	37
Perù, Bolivia e Cile	—	2	—	10	4	5	25	32	25	53	25	83	88	32	103
Brasile	34	7	2	204	172	60	362	428	211	231	289	260	414	231	237
Argentina	136	85	54	1 433	1 669	1 162	3 025	4 153	3 967	2 600	2 604	3 840	5 231	2 650	5 052
Uruguay e Paraguay	—	3	2	51	92	43	113	160	166	79	74	108	205	78	186
Paesi d'America non determinati	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3
Oceania	10	3	1	108	136	65	233	300	279	332	229	335	516	162	472
Asia non mediterranea	—	1	—	1	1	1	—	5	6	1	9	12	9	6	—
Africa non mediterranea	3	—	1	10	7	12	12	29	6	19	29	35	71	78	102
Altri Paesi transoceanici	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totale	358	219	142	3 188	3 632	2 683	9 301	11 549	9 515	6 878	7 895	8 945	10 092	5 322	8 110
Complesso	894	432	371	6 267	5 944	5 180	15 110	15 526	13 668	14 219	16 457	32 784	24 914	21 825	56 265

B) PAESI TRANS OCEANICI

(a) Vedasi la nota (a) alla Tavola VII.
 (1) Compresa la Polonia. — (2) Compresa in U. R. S. S. — (3) Compresa in Belgio. — (4) Compresi Olanda e Lussemburgo. —

TRIATI, SECONDO I PAESI DI DESTINAZIONE DI ETA'.

PAESI DI DESTINAZIONE	DA 25 A 34 ANNI			DA 35 A 44 ANNI			DA 45 A 54 ANNI			DI 55 ANNI- ^o			ADULTI DI ETA' IGNOTA (a)			MINORI DI 15 ANNI			DI 15 ANNI- ^o			
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	
	U.R.S.S.	(1) 14	—	4	(1) 9	2	—	(1) 1	—	1	—	—	—	—	—	—	(1) 2	—	—	(1) 31	5	7
Polonia	(2)	7	21	(2)	7	12	(2)	4	9	—	2	4	—	—	—	(2)	3	—	(2)	26	76	
Svezia, Norvegia e Danimarca	15	10	12	8	14	9	1	7	6	2	3	2	—	—	—	—	—	—	—	34	50	
Gran Bretagna ed Irlanda	152	132	278	109	85	139	74	56	76	60	44	44	—	—	—	2	108	127	107	555	429	
Olanda	(3)	141	760	(3)	69	327	(3)	33	224	(3)	15	65	(3)	—	—	(3)	55	35	(3)	478	2 140	
Belgio	(4) 1756	3 658	3 919	(4) 922	1 712	1 775	(4) 473	714	893	(4) 211	186	271	(4) 5	10	—	9	(4) 561	295	328	(4) 5310	9 414	10 477
Lussemburgo	(3)	117	312	(3)	71	157	(3)	42	84	(3)	36	35	(3)	—	—	1	(3)	236	130	(3)	443	965
Francia e Principato di Monaco	12 332	15 394	59 600	7 107	8 297	26 609	4 761	4 608	13 446	4 418	3 486	6 715	19	24	—	84	7 507	4 677	5 250	41 844	46 324	
Svizzera	4 265	5 318	8 052	3 094	3 495	5 018	1 843	2 287	3 464	918	888	1 333	5	2	—	6	522	248	176	14 927	16 755	
Germania	207	138	559	153	114	292	86	68	154	49	37	67	—	—	—	—	65	46	17	687	509	
Austria	(5) 196	117	146	(5) 167	66	112	(5) 129	81	107	(5) 38	53	65	(5) 1	1	—	2	(5) 48	27	24	(5) 765	407	
Cecoslovacchia	(6)	29	28	(6)	20	16	(6)	14	17	(6)	3	8	(6)	—	—	(6)	10	1	(6)	93	97	
Ungheria	(8)	11	45	(8)	13	18	(8)	9	9	(8)	11	11	(8)	—	—	(8)	2	2	(8)	65	106	
Spagna e Portogallo	99	167	169	80	97	97	43	62	63	29	33	27	1	—	—	15	15	20	356	486		
Gibilterra e Malta	46	34	26	23	24	29	20	15	13	11	7	6	—	—	—	6	—	5	141	118		
Grecia	(7)	24	58	(7)	23	40	(7)	11	26	(7)	9	11	(7)	—	—	2	(7)	8	25	(7)	84	
Romania	(7)	36	30	(7)	10	27	(7)	5	5	(7)	3	9	(7)	—	—	(7)	27	22	(7)	89	110	
Jugoslavia	(8) 487	89	124	(8) 322	99	84	(8) 158	41	51	(8) 110	37	33	(8) 2	1	—	6	(8) 133	86	58	(8) 1 510	357	
Bulgaria	(7)	41	61	(7)	26	42	(7)	22	30	(7)	3	11	(7)	—	—	(7)	5	6	(7)	124	211	
Albania	(7)	173	152	(7)	130	90	(7)	63	30	(7)	18	17	(7)	—	—	(7)	46	35	(7)	475	375	
Turchia Europea	(7)	46	30	(7)	26	13	(7)	17	9	(7)	10	—	(7)	—	—	1	(7)	2	7	(7)	126	
Turchia Asiatica	1	6	8	2	3	6	—	1	2	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	5	11	
Egitto	295	225	329	104	151	175	68	84	106	36	44	48	1	—	—	—	82	31	32	607	706	
Tunisia	451	548	1 737	294	333	751	255	274	424	253	277	332	3	1	—	—</						

TAV. XI — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRI
LO STATO CIVILE, L'ISTRUZIONE,

Table with columns for COMPARTIMENTI DI PROVENIENZA (a), CELIBI E NUBILI, and CONIUGATI. Rows list regions like Piemonte, Liguria, Lombardia, etc., with data for years 1928, 1929, and 1930, split by total and by sex (M.).

A) PAESI CONTINENTALI (Europa)

Continuation of the table for continental countries, listing regions and their respective data for 1928, 1929, and 1930.

B) PAESI TRANS

Table for TRANS countries, listing regions and their respective data for 1928, 1929, and 1930.

C) COM

Table for COM countries, listing regions and their respective data for 1928, 1929, and 1930.

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

ATI, SECONDO I COMPARTIMENTI DI PROVENIENZA,
IL SESSO E LA DESTINAZIONE.

Table with columns for VEDOVÌ, STATO CIVILE IGNOTO, and ALFABETI (di età di 7 anni e più). Rows list countries like Paesi del Bacino Mediterraneo, OCEANICI, and PLESSO, with data for years 1928, 1929, and 1930, split by total and by sex (M.).

e Paesi del Bacino Mediterraneo)

OCEANICI

Table for OCEANICI countries, listing countries and their respective data for 1928, 1929, and 1930.

PLESSO

Table for PLESSO countries, listing countries and their respective data for 1928, 1929, and 1930.

TAV. XII — LAVORATORI ESPATRIATI E RIE
LO STATO CIVILE, L'IST

PAESI DI DESTINAZIONE	CELIBI E NUBILI						CONIUGATI					
	1928		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
U.R.S.S.	(1) 12	(1) 5	1	1	3	1	(1) 20	(1) 12	4	—	4	2
Polonia	(2)	(2)	12	8	41	29	(2)	(2)	17	15	34	26
Svezia, Norvegia e Danimarca	11	10	25	16	20	13	26	17	32	22	26	15
Gran Bretagna ed Irlanda	281	129	258	126	495	337	335	122	275	123	425	264
Olanda	(3)	(3)	336	285	1 105	1 066	(3)	(3)	186	140	1 051	1 002
Belgio	(4) 2 610	(4) 2 170	4 796	4 527	5 694	5 355	(4) 3 119	(4) 2 516	4 817	4 488	5 007	4 628
Lussemburgo	(3)	(3)	401	257	619	514	(3)	(3)	260	104	465	345
Francia e Principato di Monaco	22 273	15 049	23 145	19 393	90 201	83 567	25 192	14 523	26 594	20 655	74 830	67 403
Svizzera	6 904	5 099	6 265	5 432	11 832	10 163	8 258	7 090	10 549	9 983	13 895	13 259
Germania	298	185	255	160	756	688	432	283	209	758	692	692
Austria	(5) 307	(5) 180	188	124	244	183	(5) 484	(5) 345	232	171	335	297
Cecoslovacchia	(6)	(6)	55	42	38	29	(6)	(6)	45	25	56	49
Ungheria	(6)	(6)	25	13	49	40	(6)	(6)	39	31	59	47
Spagna e Portogallo	174	130	237	184	252	199	184	142	257	196	259	200
Gibilterra e Malta	81	37	67	40	44	25	58	37	48	39	48	38
Grecia	(7)	(7)	29	18	55	35	(7)	(7)	61	46	136	108
Romania	(7)	(7)	71	47	78	56	(7)	(7)	40	18	53	30
Jugoslavia	(8) 663	(8) 456	233	142	265	174	(8) 927	(8) 688	192	127	218	145
Bulgaria	(7)	(7)	42	28	97	90	(7)	(7)	86	75	117	109
Albania	(7)	(7)	199	142	184	115	(7)	(7)	312	257	219	170
Turchia Europea	(7)	(7)	59	49	48	37	(7)	(7)	67	56	35	22
Turchia Asiatica	2	2	3	2	13	10	3	3	8	6	9	8
Egitto	354	178	349	164	446	231	307	169	360	221	471	359
Tunisia	962	700	1 008	654	2 396	1 954	783	541	1 319	988	2 532	2 204
Algeria	510	441	664	567	772	645	569	483	757	629	678	547
Marocco	106	66	107	69	190	157	88	50	95	58	199	168
Altri Paesi continentali	4	4	4	4	15	14	3	2	7	6	17	13
Paesi continentali non determinati	—	—	103	68	101	71	—	—	284	245	128	91
Totale	35 552	24 841	38 937	32 562	116 053	105 798	40 788	27 023	47 226	38 933	102 064	92 239

A) PAESI CONTINENTALI (Europa

Paesi del Bacino Mediterraneo)

PAESI DI DESTINAZIONE	VEDOVI						STATO CIVILE IGNOTO						ALFABETI (di età di 7 anni e più)						
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930		
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	
U.R.S.S.	(1) 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Polonia	(2)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svezia, Norvegia e Danimarca	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gran Bretagna ed Irlanda	33	7	23	2	18	5	14	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Olanda	(3)	(3)	11	8	19	16	(3)	(3)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Belgio	(4) 72	(4) 42	89	57	104	75	(4) 70	(4) 65	7	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lussemburgo	(3)	(3)	18	3	11	1	(3)	(3)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Francia e Principato di Monaco	1 579	442	1 241	502	2 178	1 209	307	168	21	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svizzera	260	103	187	106	297	208	27	22	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Germania	19	7	17	5	17	10	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Austria	(5) 22	(5) 9	14	5	15	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cecoslovacchia	(6)	(6)	3	2	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ungheria	(6)	(6)	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Spagna e Portogallo	7	3	7	1	9	3	9	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gibilterra e Malta	4	2	3	1	2	1	4	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Grecia	(7)	(7)	2	1	1	1	(7)	(7)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Romania	(7)	(7)	4	1	1	—	(7)	(7)	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jugoslavia	(8) 44	(8) 19	17	4	16	9	(8) 9	(8) 6	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bulgaria	(7)	(7)	1	1	3	3	(7)	(7)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Albania	(7)	(7)	10	4	7	5	(7)	(7)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Turchia Europea	(7)	(7)	2	—	2	1	(7)	(7)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Turchia Asiatica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Egitto	22	1	27	5	28	9	6	4	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tunisia	164	103	131	32	90	22	96	58	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Algeria	12	5	33	18	27	10	39	37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Marocco	10	2	8	2	10	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Altri Paesi continentali	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Paesi continentali non determinati	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totale	2 249	745	1 857	764	2 868	1 616	584	380	34	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—

B) PAESI TRANS

OCEANICI

Canada	527	349	711	467	822	618	603	359	554	205	491	191
Stati Uniti d'America	12 679	7 801	12 763	7 433	10 114	5 981	22 776	13 571	17 600	7 515	11 049	3 399
Messico	26	17	29	18	51	37	21	13	32	15	55	44
America Centrale ed Antille	84	64	90	55	78	55	104	79	112	79	78	53
Colombia, Venezuela ed Equatore	122	89	88	62	133	109	83	54	99	58	104	69
Perù, Bolivia e Cile	197	145	122	74	278	223	179	118	166	87	201	120
Brasile	1 254	714	1 155	681	889	622	1 287	713	1 080	552	796	505
Argentina	12 512	8 748	11 755	7 022	15 994	11 696	12 523	7 751	11 031	5 465	12 365	7 424
Uruguay e Paraguay	467	321	403	238	672	511	379	224	375	166	439	273
Paesi d'America non determinati	—	—	—	—	39	22	—	—	—	—	7	2
Oceania	1 207	956	801	534	1 475	1 241	1 055	738	747	380	1 057	724
Asia non mediterranea	47	36	16	13	40	23	40	33	29	19	42	25
Africa non mediterranea	131	111	171	136	229	205	169	122	225	162	207	160
Altri Paesi transoceanici	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Totale	29 253	19 351	28 104	16 733	30 815	21 344	39 219	23 775	32 050	14 703	26 891	12 989
Complesso	64 805	44 192	67 041	49 295	146 868	127 142	80 007	50 798	79 276	53 636	128 955	105 228

U.R.S.S.	18	3	39	12	22	11	10	8	—	—	—	—
Polonia	777	251	998	254	901	201	534	334	4	2	—	—
Svezia, Norvegia e Danimarca	—	—	1	—	2	1	—	—	—	—	—	—
Gran Bretagna ed Irlanda	3	—	6	1	4	1	—	—	—	—	—	—
Olanda	5	3	4	3	4	1	5	5	—	—	—	—
Belgio	6	2										

TAV. XIII — LAVORATORI ESPATRIATI E
SECONDO LA PROFESSIONE O CONDIZIONE,

CLASSE	CATEGORIA	PROFESSIONI O CONDIZIONI (a)	CONTINENTALI					
			1928		1929		1930	
			Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
1	1	Agricoltura e caccia	6 550	5 341	11 846	10 945	25 916	24 234
2	1	Commercianti, industriali, impresari, ecc. . .	207	184	131	122	125	118
3	1, 2 e 3	Conduttori di esercizi pubblici ed affini . . .	206	177	83	75	133	129
4	1	Industrie estrattive	3 970	3 965	8 794	8 793	12 469	12 463
4	2	Industrie del legno, della paglia ed affini . .	2 061	2 057	1 622	1 608	10 171	10 149
4	3	Industrie alimentari	670	656	560	555	1 693	1 673
4	4	Industria del cuoio, delle pelli ed affini . . .	345	343	197	196	1 674	1 667
4	5 e 6	Industrie meccaniche, metallurgiche e siderurgiche	1 427	1 426	1 344	1 344	13 079	13 038
4	8 (parte)	Costruzioni edilizie, idrauliche e stradali . .	14 236	14 230	13 842	13 835	40 786	40 761
4	9	Industrie e manifatture tessili	356	115	151	19	1 064	653
4	10	Industrie del vestiario e dell'arredamento . .	676	260	479	162	1 619	905
4	7, 11 e 12	Altre industrie.	1 023	882	1 672	1 662	4 039	4 013
4	8 (parte)	Manovali, braccianti, ecc. di qualsiasi industria.	7 518	7 139	13 715	13 635	65 736	65 629
4	13	Operai non specificati.	10 117	8 345	13 444	12 943	15 161	13 760
5	1, 2 e 3	Trasporti ed affini	892	891	773	765	1 980	1 975
6 7	1, 2, 3 e 4 1	Personale di servizio e di fatica	1 811	727	1 454	738	5 274	2 816
9	2, 3 e 4	Professioni ed arti liberali	1 061	647	1 356	963	1 745	1 273
10	4	Impiegati pubblici e privati	275	228	359	315	671	588
12	1 e 2	Condizioni non professionali	16 333	211	9 693	152	10 713	254
—	—	Professioni o condizioni ignote.	15	14	37	25	58	44
Totale . . .			69 749	47 838	81 552	68 852	214 106	196 142

(a) Per la specificazione delle voci contenute nelle Classi e Categorie di professioni o condizioni vedasi: ISTITUTO CENTRALE DI STATISTICA — Nomenclatura professionale (Roma, Stabilimento Poligrafico per l'Amministrazione dello Stato, 1928-VII).

ESPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ,
LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

CLASSE	CATEGORIA	PROFESSIONI O CONDIZIONI (a)	TRANSOCEANICI						COMPLESSO							
			1928		1929		1930		1928		1929		1930			
			Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.		
1	1	Agricoltura e caccia	10 813	9 071	8 994	7 212	13 161	10 107	17 363	14 412	20 840	18 157	39 077	34 341	1	1
2	1	Commercianti, industriali, impresari, ecc. . .	122	122	133	130	74	70	329	306	264	252	199	188	1	2
3	1, 2 e 3	Conduttori di esercizi pubblici ed affini . . .	135	135	81	67	60	54	341	312	164	142	193	183	1, 2 e 3	3
4	1	Industrie estrattive	416	415	274	266	480	472	4 386	4 380	9 068	9 059	12 949	12 935	1	4
4	2	Industrie del legno, della paglia ed affini . .	1 092	1 090	684	681	1 433	1 416	3 153	3 147	2 306	2 289	11 604	11 565	2	4
4	3	Industrie alimentari	437	431	229	224	524	511	1 107	1 087	789	779	2 217	2 184	3	4
4	4	Industria del cuoio, delle pelli ed affini . . .	761	753	562	553	763	752	1 106	1 096	759	749	2 437	2 419	4	4
4	5 e 6	Industrie meccaniche, metallurgiche e siderurgiche	1 265	1 264	674	671	1 590	1 568	2 692	2 690	2 018	2 015	14 669	14 606	5 e 6	4
4	8 (parte)	Costruzioni edilizie, idrauliche e stradali . .	3 192	3 191	1 089	1 079	2 693	2 655	17 428	17 421	14 931	14 914	43 479	43 416	8 (parte)	4
4	9	Industrie e manifatture tessili	173	67	100	43	237	102	529	182	251	62	1 301	755	9	4
4	10	Industrie del vestiario e dell'arredamento . .	1 171	490	910	359	974	421	1 847	750	1 389	521	2 593	1 326	10	4
4	7, 11 e 12	Altre industrie.	554	545	414	389	308	302	1 577	1 427	2 086	2 051	4 347	4 315	7, 11 e 12	4
4	8 (parte)	Manovali, braccianti, ecc. di qualsiasi industria.	10 461	9 823	4 076	3 742	5 707	5 629	17 979	16 962	17 791	17 377	71 443	71 258	8 (parte)	4
4	13	Operai non specificati.	9 895	8 037	8 026	6 402	2 655	1 907	20 012	16 382	21 470	19 345	17 816	15 667	13	4
5	1, 2 e 3	Trasporti ed affini	662	661	766	753	917	834	1 554	1 552	1 539	1 518	2 897	2 809	1, 2 e 3	5
6 7	1, 2, 3 e 4 1	Personale di servizio e di fatica	790	556	504	325	836	513	2 601	1 283	1 958	1 063	6 110	3 329	1, 2, 3 e 4 1	6 7
9	2, 3 e 4	Professioni ed arti liberali	431	341	311	215	387	263	1 492	988	1 667	1 178	2 132	1 536	2, 3 e 4	9
10	4	Impiegati pubblici e privati	184	159	211	179	301	269	459	387	570	494	972	857	4	10
12	1 e 2	Condizioni non professionali	15 378	178	18 275	345	13 606	291	31 711	389	27 968	497	24 319	545	1 e 2	12
—	—	Professioni o condizioni ignote.	15	15	64	43	66	54	30	29	101	68	124	98	—	—
Totale . . .			57 947	37 344	46 377	23 678	46 772	28 190	127 696	85 182	127 929	92 530	260 878	224 332		

ISTITUTO CENTRALE DI STATISTICA — Nomenclatura professionale (Roma, Stabilimento Poligrafico per l'Amministrazione dello Stato, 1928-VII).

**TAV. XIV — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ,
SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA DESTINAZIONE (*).**

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	AGRICOLTURA E CACCIA (Classe 1 — Categ. 1)									COMMERCianti, INDUSTRIALI, IMPRESARI, ECC. (Classe 2 — Categ. 1)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	54	16	36	169	84	98	223	100	134	1	1	1	5	15	2	6	16	3
Aosta	109	93	520	24	16	14	133	109	534	—	5	1	—	—	1	—	5	2
Cuneo	562	4 061	7 651	163	49	251	725	4 110	7 902	13	1	1	4	3	—	17	4	1
Novara (a)	111	109	232	18	13	37	129	122	269	6	9	4	8	4	4	14	13	8
Torino	197	203	427	148	64	69	345	267	496	1	1	1	1	7	—	2	8	1
Vercelli (a)	36	21	104	29	12	50	65	33	154	2	11	5	2	20	13	4	31	18
Piemonte	1 069	4 503	8 970	551	238	519	1 620	4 741	9 489	23	28	13	20	49	20	43	77	33
Genova	6	23	48	60	10	40	66	33	88	—	5	2	11	6	2	11	11	4
Imperia	270	263	636	—	4	—	270	267	636	14	3	1	—	—	—	14	3	1
La Spezia	11	4	38	28	10	17	30	14	55	5	6	2	1	3	—	6	9	2
Savona	54	15	185	47	23	47	101	38	232	—	—	—	6	—	—	6	—	—
Liguria	341	305	907	135	47	104	476	352	1 011	19	14	5	18	9	2	37	23	7
Bergamo	1 964	1 732	2 443	34	6	23	1 998	1 738	2 466	4	2	1	4	1	3	8	3	4
Brescia	90	128	438	69	40	127	159	166	565	—	—	—	2	1	—	1	—	—
Como	69	146	275	22	13	34	91	159	309	—	10	4	—	4	2	—	14	6
Cremona	30	16	53	9	5	1	39	21	54	1	—	—	—	—	—	1	—	—
Mantova	19	23	526	28	20	28	47	43	554	3	—	—	—	1	—	3	1	—
Milano	9	31	18	9	4	26	18	35	44	1	16	5	1	—	1	2	16	6
Pavia	6	5	19	105	51	36	111	56	55	—	1	2	4	1	—	4	2	2
Sondrio	182	888	1 610	128	55	232	310	943	1 842	57	4	—	—	—	—	57	4	—
Varese	36	4	104	14	3	18	50	7	122	—	1	9	—	1	—	—	2	9
Lombardia	2 405	2 971	5 486	418	197	525	2 823	3 168	6 011	66	34	23	10	8	8	76	42	31
Bolzano	41	66	106	1	7	—	42	73	106	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trento (a)	106	44	954	133	45	199	239	89	1 153	—	1	4	1	5	1	1	6	5
Venezia Trident. (a)	147	110	1 060	134	52	199	281	162	1 259	—	1	4	1	5	1	1	6	5
Belluno	81	81	118	21	8	11	102	89	129	1	1	4	—	2	2	1	3	6
Padova	102	93	56	46	32	16	148	95	72	—	1	1	—	—	1	—	1	2
Rovigo	16	15	66	10	1	1	26	16	67	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Treviso	146	162	193	178	192	137	324	354	330	1	—	8	2	—	3	—	11	—
Udine	337	235	424	299	148	288	636	383	712	—	5	15	2	3	4	2	8	19
Venezia	43	13	130	28	11	20	71	24	150	—	—	4	—	—	—	—	4	4
Verona	156	54	703	35	8	74	191	62	777	—	—	7	3	—	—	3	—	7
Vicenza (a)	209	61	301	102	21	94	311	82	395	6	—	5	5	—	—	11	—	5
Veneto (a)	1 090	684	1 991	719	421	641	1 809	1 105	2 632	8	7	45	12	5	10	20	12	55
Fiume (a)	—	2	47	184	152	115	184	154	162	2	1	—	2	1	—	4	2	—
Gorizia	41	87	188	245	112	107	286	199	295	2	2	2	2	2	—	4	4	2
Pola (a)	14	24	410	357	544	358	371	568	768	1	—	—	1	—	—	2	—	—
Trieste	9	1	20	50	1	11	59	2	31	—	2	—	—	—	—	—	2	—
Zara	1	—	11	3	5	5	4	5	16	1	—	—	—	—	—	1	—	—
Venezia G. e Zara	65	114	676	839	814	596	904	928	1 272	6	5	2	5	3	—	11	8	2
Bologna (a)	152	570	291	11	1	—	163	571	291	—	1	1	—	1	—	—	—	1
Ferrara (a)	6	57	47	1	—	1	7	57	48	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Forlì	9	7	58	16	6	2	25	13	60	3	—	1	1	2	—	4	2	1
Modena (a)	27	226	462	5	4	20	32	230	482	1	1	10	—	1	—	1	2	10
Parma	152	208	842	60	15	105	212	223	947	—	—	—	—	—	1	—	—	3
Piacenza	75	45	386	63	27	92	138	72	478	1	—	1	3	—	—	4	—	1
Ravenna	9	2	19	6	—	—	15	2	19	—	—	—	1	—	—	1	—	—
Reggio nell'Emilia.	18	27	135	12	3	29	30	30	164	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Emilia	448	1 142	2 240	174	56	249	622	1 198	2 489	5	3	15	5	4	1	10	7	16
Arezzo	29	10	184	6	10	4	35	20	188	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Firenze	46	601	723	10	2	7	56	603	730	18	—	1	—	—	—	18	—	1
Grosseto	7	—	—	10	2	1	17	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Livorno	4	1	5	7	5	4	11	6	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lucca (a)	98	400	246	201	129	118	299	529	364	—	3	2	8	—	1	8	3	4
Massa e Carrara . .	46	83	194	60	28	52	106	111	246	27	12	—	—	1	1	27	13	1
Pisa	51	54	143	13	8	10	64	62	153	—	—	—	1	1	—	1	2	—
Pistoia (a)	84	32	2	32	15	5	116	47	7	—	—	—	2	—	—	2	—	—
Siena	11	1	6	9	—	—	20	1	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Toscana	376	1 182	1 503	348	199	201	724	1 351	1 704	45	16	4	11	2	2	56	18	6

(*) Vedasi la nota (a) alla Tavola XIII.
(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § III.

Segue TAV. XIV — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ,
SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA DESTINAZIONE (*).

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	AGRICOLTURA E CACCIA (Classe 1 — Categ. 1)									COMMERCianti, INDUSTRIALI, IMPRESARI, ECC. (Classe 2 — Categ. 1)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	14	3	20	82	22	31	96	25	51	—	1	—	1	5	—	1	6	—
Ascoli Piceno	2	2	7	33	37	31	35	39	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Macerata (a)	3	2	1	116	22	9	119	24	10	3	—	—	1	—	—	4	—	—
Pesaro e Urbino	13	2	60	16	5	12	29	7	72	—	1	1	1	—	1	1	1	2
Marche (a)	32	9	88	247	86	83	279	95	171	3	2	1	3	5	1	6	7	2
Perugia (a)	17	9	119	5	—	7	22	9	126	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Terni	—	—	—	1	2	4	1	2	4	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Umbria (a)	17	9	119	6	2	11	23	11	130	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Frosinone	241	412	1 041	481	288	344	722	700	1 385	8	6	—	1	—	—	0	6	—
Rieti	—	—	—	2	5	1	2	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Roma (a)	8	7	11	98	74	49	106	81	60	—	2	—	—	1	—	—	3	—
Viterbo (a)	1	—	—	8	9	—	9	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lazio	250	419	1 053	589	376	394	839	795	1 447	8	8	—	1	1	—	9	9	—
Aquila degli Abruz.	4	13	9	32	92	114	36	105	123	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Campobasso	17	12	21	582	641	864	599	653	885	5	2	—	2	2	—	7	4	—
Chieti (a)	1	11	23	482	382	1 069	483	383	1 092	—	—	1	—	2	—	—	2	1
Pescara (a)	2	17	4	181	113	74	183	130	78	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Teramo	9	1	—	54	5	6	63	6	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Abruzzi e Molise	33	54	57	1 331	1 233	2 127	1 364	1 287	2 184	5	3	1	2	4	—	7	7	1
Avellino (a)	5	5	1	542	429	218	547	434	219	—	—	—	4	2	—	4	2	—
Benevento	1	—	—	279	321	261	280	321	261	—	—	—	—	1	1	—	1	1
Napoli (a)	4	24	26	195	233	199	199	257	225	2	—	1	1	—	4	3	5	—
Salerno (a)	12	7	5	275	241	250	287	248	255	1	—	—	7	—	4	8	—	4
Campania (a)	22	36	32	1 291	1 224	928	1 313	1 260	960	3	—	1	12	3	9	15	3	10
Bari	46	29	145	507	356	690	553	385	835	2	—	1	—	—	—	2	—	1
Brindisi	—	1	—	0	2	2	9	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Foggia (a)	1	2	4	87	108	67	88	110	71	—	—	—	3	—	2	3	—	2
Lecce	1	6	27	13	1	4	14	7	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Taranto	2	1	1	6	22	4	8	23	5	—	—	1	—	—	1	—	—	—
Puglie (a)	50	39	177	622	489	767	672	528	944	2	—	1	4	—	2	6	—	3
Matera	1	2	3	70	67	45	71	69	48	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Potenza	—	5	15	244	584	718	244	589	733	—	—	1	6	—	2	6	—	3
Lucania	1	7	18	314	651	763	315	658	781	—	—	1	6	—	2	6	—	3
Catanzaro	19	9	7	1 033	1 146	778	1 052	1 155	785	1	—	—	2	9	2	3	9	2
Cosenza	19	2	8	787	898	1 112	806	900	1 120	—	—	—	2	2	2	2	2	2
Reggio di Calabria	43	29	146	483	294	428	526	323	574	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Calabria	81	40	161	2 303	2 338	2 318	2 384	2 378	2 479	1	—	—	2	11	4	3	11	4
Agrigento	10	19	17	43	40	26	53	59	43	—	—	—	—	4	3	—	4	3
Caltanissetta	1	7	8	15	11	14	16	18	22	—	—	—	1	—	—	—	1	1
Catania	—	3	60	205	111	886	205	114	946	—	—	—	—	3	1	—	3	1
Enna	2	1	1	86	60	84	88	61	85	—	—	—	—	—	3	—	—	3
Messina	—	—	105	5	50	971	5	50	1 076	—	—	—	5	1	—	5	1	—
Palermo	6	17	12	160	102	259	166	119	271	2	—	—	3	7	3	5	7	3
Ragusa	6	4	16	36	36	32	42	40	48	—	1	1	—	2	—	—	3	1
Siracusa	—	—	4	81	62	76	81	62	80	3	—	1	2	—	—	5	—	1
Trapani	77	127	1 082	137	84	376	214	211	1 458	—	6	5	—	3	2	—	9	7
Sicilia	102	178	1 305	768	556	2 724	870	734	4 029	5	7	8	10	21	12	15	28	20
Cagliari	7	15	4	3	3	7	10	18	11	8	1	—	—	1	—	8	2	—
Nuoro	13	19	44	13	1	1	26	20	45	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Sassari	1	10	25	8	11	4	9	21	29	—	1	—	—	2	—	—	3	—
Sardegna	21	44	73	24	15	12	45	59	85	8	3	—	—	3	—	8	6	—
REGNO	6 550	11 846	25 916	10 813	8 994	13 161	17 363	20 840	39 077	207	131	125	122	133	74	329	264	199

Segue Tav. XIV — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ,
SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA DESTINAZIONE (*).

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	CONDUTTORI DI ESERCIZI PUBBLICI ED AFFINI (Classe 3 — Categ. 1, 2 e 3)									INDUSTRIE ESTRATTIVE (Classe 4 — Categ. 1)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	1	—	5	6	—	2	7	—	7	6	1	83	—	1	16	6	2	99
Aosta	3	1	5	—	—	1	3	1	6	34	109	457	10	3	3	44	112	460
Cuneo	15	1	2	1	1	—	16	2	2	16	7	8	5	—	21	7	8	
Novara (a)	25	1	3	—	—	1	25	1	4	84	157	171	4	2	7	88	159	178
Torino	12	6	11	2	6	1	14	12	12	164	165	287	12	7	2	176	172	289
Vercelli (a)	2	5	5	1	14	3	3	19	8	1	3	29	1	—	2	3	29	
Piemonte	58	14	31	10	21	8	68	35	39	305	442	1 035	32	13	28	337	455	1 063
Genova	3	2	—	17	—	2	20	2	2	4	—	34	1	—	22	5	—	56
Imperia	10	1	1	—	—	—	10	1	1	—	1	18	—	—	—	—	1	18
La Spezia	8	—	1	4	—	2	12	—	3	—	—	39	1	—	2	1	—	41
Savona	4	2	—	1	2	3	5	4	3	1	1	44	—	—	4	1	1	48
Liguria	25	5	2	22	2	7	47	7	9	5	2	135	2	—	28	7	2	163
Bergamo	4	2	1	—	1	1	4	3	2	434	1 212	855	60	49	39	494	1 261	894
Brescia	2	4	—	1	1	—	3	5	—	87	113	919	13	15	22	100	128	941
Como	2	5	2	—	—	—	2	5	2	28	30	51	—	—	3	28	30	54
Cremona	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	8	—	—	—	—	2	8
Mantova	—	—	1	1	—	—	1	—	1	—	2	7	1	—	—	1	2	7
Milano	1	14	—	2	2	—	1	16	—	—	—	6	2	1	1	2	1	7
Pavia	—	—	—	2	2	—	2	2	—	7	1	5	—	—	2	7	1	7
Sondrio	1	4	—	—	—	—	1	4	—	85	79	196	6	—	15	91	79	211
Varese	—	3	6	—	1	—	—	4	6	22	17	38	6	—	—	28	17	38
Lombardia	11	32	10	4	7	1	15	39	11	663	1 456	2 085	88	65	82	751	1 521	2 167
Bolzano	—	2	—	—	—	—	—	2	—	—	3	5	—	—	—	—	3	5
Trento (a)	5	2	7	4	2	—	9	4	7	39	319	981	30	5	19	69	324	1 000
Venezia Trident. (a)	5	4	7	4	2	—	9	6	7	39	322	966	30	5	19	69	327	1 005
Belluno	5	—	3	—	—	—	5	—	3	1 031	1 240	1 235	56	34	14	1 087	1 274	1 249
Padova	5	—	1	1	—	—	6	—	1	82	148	58	5	1	1	87	149	59
Rovigo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	6	12	—	—	—	3	6	12
Treviso	—	—	2	—	1	2	—	1	4	63	689	545	12	5	6	75	694	551
Udine	1	9	25	1	2	2	2	11	27	988	1 501	1 194	41	6	17	1 029	1 507	1 211
Venezia	—	—	8	—	—	—	—	—	—	2	30	40	—	—	—	2	30	40
Verona	4	1	8	—	—	—	4	1	8	7	575	231	2	1	7	9	576	238
Vicenza (a)	1	—	3	—	1	—	1	1	3	362	937	779	16	13	20	378	950	799
Veneto (a)	16	10	50	2	4	4	18	14	54	2 538	5 126	4 094	132	60	65	2 670	5 186	4 159
Fiume (a)	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—
Gorizia	—	2	2	—	1	1	—	3	3	1	178	363	15	1	3	16	179	366
Pola (a)	—	1	1	1	3	—	1	3	1	—	1	192	3	5	9	3	6	201
Trieste	—	3	1	1	—	—	1	1	3	—	1	13	—	—	—	—	1	13
Zara	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Venezia G. e Zara	—	3	6	2	5	1	2	9	7	1	180	569	19	6	12	20	186	591
Bologna (a)	7	2	—	1	—	—	8	2	—	24	118	941	5	1	—	29	119	941
Ferrara (a)	—	—	3	—	—	—	—	—	3	—	—	7	—	—	—	—	—	7
Forlì	—	—	1	2	—	—	2	—	1	10	103	61	—	—	—	10	103	61
Modena (a)	1	—	3	—	1	—	1	1	3	17	9	321	13	3	6	30	12	327
Parma	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	5	154	2	—	4	12	5	158
Piacenza	4	—	1	—	—	—	4	—	1	12	—	58	2	—	5	14	—	63
Ravenna	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	4	—	—	—	—	—	4
Reggio nell'Emilia	14	—	4	—	—	2	14	—	6	2	6	536	—	—	—	2	6	536
Emilia	26	3	12	3	1	2	29	4	14	75	241	2 082	22	4	15	97	245	2 097
Arezzo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	42	97	—	—	—	7	42	97
Firenze	22	—	—	—	—	—	22	—	—	50	1	17	1	—	—	51	1	17
Grosseto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	—	—	—	—	—	12
Livorno	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	5	—	—	—	—	—	5
Lucca (a)	—	1	—	10	—	1	10	1	1	—	6	48	2	1	1	2	7	49
Massa e Carrara	25	3	1	—	—	—	26	3	—	50	11	240	6	5	11	56	16	251
Pisa	—	1	1	—	—	—	1	1	1	—	7	20	2	1	—	2	8	20
Pistoia (a)	1	—	—	—	1	1	1	1	1	4	2	1	1	—	—	5	2	1
Siena	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—
Toscana	50	5	1	12	1	2	62	6	3	111	70	440	12	8	12	123	78	452

(*) Vedasi la nota (a) alla Tavola XIII.
(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § III.

Segue TAV. XIV — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ,
SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA DESTINAZIONE (*).

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	CONDUTTORI DI ESERCIZI PUBBLICI ED AFFINI (Classe 3 — Categ. 1, 2 e 3)									INDUSTRIE ESTRATTIVE (Classe 4 — Categ. 1)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	—	—	—	—	4	—	—	4	—	26	1	9	6	—	—	32	1	9
Ascoli Piceno	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Macerata (a)	—	—	1	4	—	—	4	—	1	3	—	—	10	5	1	13	5	1
Pesaro e Urbino	1	1	1	—	—	—	1	1	1	150	98	80	10	4	1	160	102	81
Marche (a)	1	1	2	4	4	1	5	5	3	179	99	89	26	9	2	205	108	91
Perugia (a)	—	—	1	—	—	—	—	—	1	5	54	22	4	3	—	9	57	22
Terni	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	1
Umbria (a)	—	—	1	1	—	—	1	—	1	5	55	22	4	3	1	9	58	23
Frosinone	1	—	1	—	1	—	1	1	1	—	10	5	—	1	—	—	11	5
Rieti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	4
Roma (a)	—	2	—	1	1	1	1	3	1	1	—	2	3	—	2	4	—	4
Viterbo (a)	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	4	—	—	—	—	—	4
Lazio	1	2	1	1	2	2	2	4	3	1	10	15	3	1	2	4	11	17
Aquila degli Abruz.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	458	353	1	—	6	2	458	359
Campobasso	2	—	—	1	4	—	3	4	—	—	—	56	7	—	—	7	56	—
Chieti (a)	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	40	105	3	—	—	3	40	105
Pescara (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	7	—	1	—	—	9	7
Teramo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Abruzzi e Molise	2	—	—	2	4	—	4	4	—	1	506	521	4	8	6	5	514	527
Avellino (a)	—	—	—	1	—	3	1	—	3	1	—	—	2	2	—	3	2	—
Benevento	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	2
Napoli (a)	—	1	8	5	1	1	5	2	9	1	—	73	—	—	93	1	—	166
Salerno (a)	3	1	—	8	3	1	11	4	1	16	108	123	1	6	1	17	114	124
Campania (a)	3	2	8	15	4	5	18	6	13	18	106	197	3	9	95	21	117	232
Bari	1	—	—	2	2	7	3	2	7	7	—	1	4	2	12	11	2	13
Brindisi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Foggia (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	7
Lecce	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Taranto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Puglie (a)	1	—	—	2	2	7	3	2	7	7	—	8	4	2	12	11	2	20
Matera	—	—	—	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Potenza	—	—	—	4	—	—	4	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—
Lucania	—	—	—	6	—	—	6	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—
Catanzaro	—	—	—	7	1	—	7	1	—	—	—	3	4	7	8	4	7	11
Cosenza	1	—	—	6	9	13	7	9	13	—	—	1	23	10	7	23	10	8
Reggio di Calabria	—	—	—	2	—	—	2	—	—	7	15	36	1	1	19	8	16	55
Calabria	1	—	—	15	10	13	16	10	13	7	15	40	26	18	34	35	33	74
Agrigento	—	—	—	1	7	2	1	7	2	—	—	7	—	1	1	—	1	8
Caltanissetta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	10	6	1	2	—	2	12	6
Catania	1	—	1	1	2	1	2	2	2	—	—	2	—	1	32	—	1	34
Enna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	10	2	3	3	3	6	13
Messina	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	—	—	4
Palermo	1	1	—	27	2	1	28	3	1	—	2	7	—	26	7	—	28	14
Ragusa	—	—	—	1	—	1	1	—	1	2	—	1	1	6	1	3	6	2
Siracusa	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	8	7	1	8	7
Trapani	3	1	—	—	1	1	3	2	1	3	3	57	1	14	14	4	17	71
Sicilia	5	2	1	30	12	7	35	14	8	8	18	92	5	61	67	13	79	159
Cagliari	1	—	1	—	—	—	1	—	1	3	80	41	1	1	—	4	81	41
Nuoro	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	62	17	—	—	—	3	62	17
Sassari	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	1	—	1	—	1	3	1
Sardegna	1	—	1	—	—	—	1	—	1	7	144	59	1	2	—	8	146	59
REGNO	206	83	133	135	81	60	341	164	193	3 970	8 794	12 469	416	274	480	4 386	9 068	12 949

Segue Tav. XIV — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ,
SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA DESTINAZIONE (*).

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	INDUSTRIE DEL LEGNO, DELLA PAGLIA ED AFFINI (Classe 4 — Categ. 2)									INDUSTRIE ALIMENTARI (Classe 4 — Categ. 3)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	13	4	110	32	3	65	45	7	175	3	4	39	16	3	56	19	7	95
Aosta	23	9	167	5	2	5	28	11	172	6	3	45	4	5	8	10	8	53
Cuneo	11	50	155	7	3	16	18	53	171	43	45	128	12	4	26	55	49	154
Novara (a)	65	31	348	5	3	16	70	34	364	7	12	59	8	1	4	15	13	63
Torino	29	47	572	29	17	25	58	64	597	12	13	97	14	10	9	26	23	106
Vercelli (a)	36	20	150	14	7	27	50	27	177	4	1	26	7	6	9	11	7	35
Piemonte	177	161	1 502	92	35	154	269	196	1 656	75	78	394	61	29	112	136	107	506
Genova	5	1	85	4	—	14	9	1	99	12	—	16	7	—	5	19	—	21
Imperia	22	7	100	—	—	1	22	7	101	11	6	30	—	—	—	11	6	30
La Spezia	5	9	132	3	1	10	8	10	142	—	1	17	1	—	4	1	1	21
Savona	221	83	353	5	10	32	226	93	385	3	—	27	2	1	11	5	1	38
Liguria	253	100	670	12	11	57	265	111	727	26	7	90	10	1	20	36	8	110
Bergamo	181	166	201	3	—	2	184	166	203	10	3	16	1	—	5	11	3	21
Brescia	10	13	168	12	4	10	22	17	178	6	4	15	2	4	4	8	8	19
Como	18	28	149	3	—	—	24	21	28	2	35	49	6	1	6	8	36	55
Cremona	1	1	19	—	—	1	1	1	20	1	4	8	1	1	3	2	5	11
Mantova	1	2	131	2	—	—	3	2	132	—	—	24	1	5	6	1	5	30
Milano	23	25	79	—	2	8	23	27	87	7	4	24	3	1	5	10	5	29
Pavia	—	—	42	2	3	24	2	3	66	2	2	12	8	4	26	10	6	38
Sondrio	66	31	92	1	3	7	67	34	99	7	2	21	2	—	8	9	2	29
Varese	41	13	268	4	1	15	45	14	283	16	2	23	5	1	8	21	3	31
Lombardia	341	279	1 149	27	13	92	368	292	1 241	51	56	192	29	17	71	80	73	263
Bolzano	11	25	23	2	3	1	13	28	24	—	3	5	—	—	1	—	3	6
Trento (a)	46	10	446	22	9	52	68	19	498	3	—	67	12	1	11	15	1	78
Venezia Trident. (a)	57	35	469	24	12	53	81	47	522	3	3	72	12	1	12	15	4	84
Belluno	173	158	578	38	30	31	211	188	609	5	80	81	4	1	4	9	81	85
Padova	9	36	78	6	7	1	15	43	79	9	3	11	1	1	1	10	4	12
Rovigo	1	6	140	2	—	—	3	6	141	—	—	13	1	—	1	—	—	14
Treviso	125	76	429	33	12	77	158	88	506	4	1	27	6	2	14	10	3	41
Udine	328	265	1 206	103	41	142	431	306	1 348	175	232	244	10	12	45	185	244	289
Venezia	1	10	524	4	3	11	5	13	535	6	—	54	1	—	2	7	—	56
Verona	10	4	236	4	3	7	14	7	243	3	6	46	3	2	4	6	8	50
Vicenza (a)	19	34	316	19	4	37	38	38	353	11	—	34	4	1	12	15	1	46
Veneto (a)	666	589	3 507	209	100	307	875	689	3 814	213	322	510	30	19	83	243	341	593
Fiume (a)	2	1	15	22	6	4	24	7	19	1	—	2	8	1	5	9	1	7
Gorizia	3	46	175	18	60	43	21	106	218	1	2	24	8	13	5	9	15	29
Pola (a)	2	1	76	10	32	18	12	33	94	—	1	11	4	8	4	9	19	19
Trieste	9	7	143	21	5	13	30	12	156	—	2	47	6	1	9	6	3	56
Zara	1	—	2	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Venezia G. e Zara	17	55	411	71	103	81	88	158	492	2	5	84	26	23	28	28	28	112
Bologna (a)	6	7	208	—	—	2	6	7	208	6	5	42	—	—	—	6	5	42
Ferrara (a)	—	9	70	1	—	—	1	9	71	—	2	20	—	—	—	—	2	20
Forlì	6	7	109	2	1	4	8	8	113	1	—	5	5	—	1	6	—	6
Modena (a)	39	43	276	4	2	8	43	45	284	3	—	40	—	1	5	3	1	45
Parma	206	103	254	3	1	10	209	104	264	—	—	19	4	—	3	4	—	22
Piacenza	23	7	102	9	1	9	32	8	111	6	1	4	2	1	4	8	2	8
Ravenna	—	7	106	2	—	—	2	7	107	—	—	6	—	—	—	—	—	6
Reggio nell'Emilia	10	11	231	3	—	2	13	11	233	2	1	26	—	—	9	2	1	35
Emilia	290	194	1 354	24	5	37	314	199	1 391	18	9	162	11	2	22	29	11	184
Arezzo	4	—	97	3	—	—	7	—	97	2	—	7	—	—	—	2	—	7
Firenze	76	1	6	6	—	—	82	1	6	58	2	—	1	—	—	59	2	—
Grosseto	2	—	1	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Livorno	3	3	5	2	2	—	5	5	5	4	1	1	1	—	5	1	1	1
Lucca (a)	4	19	23	20	17	16	24	36	39	—	4	4	7	6	8	7	10	12
Massa e Carrara	12	9	40	2	1	13	14	10	53	1	4	8	—	1	1	1	5	9
Pisa	15	7	31	5	2	2	20	9	33	3	2	—	—	3	—	3	5	—
Pistoia (a)	1	8	—	5	1	1	13	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—
Siena	2	—	1	2	—	—	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Toscana	119	47	204	40	27	32	159	74	236	68	13	20	9	11	9	77	24	29

(*) Vedasi la nota (a) alla Tavola XIII.

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. XIV — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ,
SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA DESTINAZIONE (*).

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	INDUSTRIE DEL LEGNO, DELLA PAGLIA ED AFFINI (Classe 4 — Categ. 2)									INDUSTRIE ALIMENTARI (Classe 4 — Categ. 3)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	5	2	21	11	9	1	16	11	22	1	1	1	1	1	—	2	2	1
Ascoli Piceno	—	—	1	5	4	4	5	4	5	1	—	—	1	1	—	1	1	—
Macerata (a)	—	—	3	19	5	1	19	5	4	—	—	—	1	1	—	1	1	—
Pesaro e Urbino	12	6	63	8	5	14	20	11	77	1	—	1	2	2	1	3	2	2
Marche (a)	17	8	88	43	23	20	60	31	108	3	1	2	4	5	1	7	6	3
Perugia (a)	4	7	150	2	2	2	6	9	152	2	—	5	—	—	—	2	—	5
Terni	3	1	—	—	—	1	3	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Umbria (a)	7	8	150	2	2	3	9	10	153	2	—	5	—	—	—	2	—	5
Frosinone	13	8	7	15	13	5	28	21	12	2	4	2	3	4	—	5	8	2
Rieti	—	1	1	—	1	—	—	2	1	—	1	—	1	—	—	1	1	—
Roma (a)	5	2	10	5	9	9	10	11	19	5	2	6	2	2	2	7	4	8
Viterbo (a)	1	—	—	1	—	1	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lazio	19	11	18	21	23	15	40	34	33	7	7	8	6	6	2	13	13	10
Aquila degli Abruz.	—	1	1	2	4	5	2	5	6	—	—	—	1	—	—	—	1	—
Campobasso	—	1	1	16	25	20	16	26	21	1	—	1	—	6	1	1	6	2
Chieti (a)	1	2	2	55	14	4	56	16	6	1	—	1	5	4	—	6	4	1
Pescara (a)	—	3	9	2	4	2	2	7	11	—	2	1	3	1	1	3	3	2
Teramo	1	—	—	5	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Abruzzi e Molise	2	7	13	80	47	31	82	54	44	2	2	3	8	12	2	10	14	5
Avellino (a)	—	—	—	24	17	9	24	17	9	—	—	—	13	3	—	13	3	—
Benevento	1	—	—	18	8	8	19	8	8	—	2	—	3	7	9	3	9	9
Napoli (a)	4	11	195	24	20	60	28	31	255	15	4	32	36	4	28	51	8	60
Salerno (a)	11	1	2	26	12	17	37	13	19	155	2	3	9	4	4	164	6	7
Campania (a)	16	12	197	92	57	94	108	69	291	170	8	35	61	18	41	231	26	76
Bari	1	4	15	31	17	42	32	21	57	2	4	4	10	6	21	12	10	25
Brindisi	—	—	2	3	1	—	3	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Foggia (a)	—	—	1	25	5	5	25	5	6	—	1	2	—	—	3	—	1	5
Lecce	5	5	7	—	—	1	5	5	8	—	—	—	1	—	—	—	1	—
Taranto	—	—	—	2	—	1	2	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—
Puglie (a)	6	9	25	61	23	49	67	32	74	2	5	6	10	8	24	12	13	30
Matera	1	—	—	6	6	7	7	6	7	—	—	—	—	2	1	—	2	1
Potenza	1	—	1	22	19	17	23	19	18	—	1	—	7	3	4	7	4	4
Lucania	2	—	1	28	25	24	30	25	25	—	1	—	7	5	5	7	6	5
Catanzaro	—	2	1	43	24	39	43	26	40	—	—	—	10	10	6	10	10	6
Cosenza	—	—	—	54	41	68	54	41	68	—	—	—	10	9	14	10	9	14
Reggio di Calabria	3	8	17	45	25	65	48	33	82	1	1	1	16	8	11	17	9	12
Calabria	3	10	18	142	90	172	145	100	190	1	1	1	36	27	31	37	28	32
Agrigento	1	1	2	5	7	10	6	8	12	—	—	2	1	3	3	1	3	5
Caltanissetta	1	1	4	5	2	2	6	3	6	1	—	1	1	—	1	2	—	2
Catania	4	3	49	25	11	56	29	14	105	—	2	8	5	11	21	5	13	29
Enna	—	—	—	5	4	2	5	4	2	—	1	—	4	2	3	4	3	3
Messina	—	—	12	—	7	49	—	8	61	—	—	—	4	3	2	13	3	2
Palermo	7	7	8	37	24	19	44	31	27	16	6	2	63	17	10	79	23	12
Ragusa	1	4	9	14	9	13	15	13	22	2	3	—	3	—	1	5	3	1
Siracusa	3	4	6	14	10	17	17	14	23	2	1	—	17	3	2	19	4	2
Trapani	51	64	278	19	14	42	70	78	320	6	27	89	20	7	6	26	34	95
Sicilia	68	85	368	124	88	210	192	173	578	27	40	106	117	45	60	144	85	166
Cagliari	1	6	5	—	—	—	1	6	5	—	2	1	—	—	—	—	2	1
Nuoro	—	2	18	—	—	—	—	2	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sassari	—	4	4	—	—	2	—	4	6	—	—	2	—	—	1	—	—	3
Sardegna	1	12	27	—	—	2	1	12	29	—	2	3	—	—	1	—	2	4
REGNO	2 061	1 622	10 171	1 092	684	1 433	3 153	2 306	11 604	670	560	1 693	437	229	524	1 107	789	2 217

Segue Tav. XIV — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ,
SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA DESTINAZIONE (*).

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	INDUSTRIE DEL CUOIO, DELLE PELLI ED AFFINI (Classe 4 — Categ. 4)									INDUSTRIE MECCANICHE, METALLURGICHE E SIDERURGICHE (Classe 4 — Categ. 5 e 6)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1923	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	6	1	37	4	3	38	10	4	75	29	3	255	56	7	130	85	10	385
Aosta	2	—	28	2	1	2	4	1	30	69	35	401	8	9	14	77	44	415
Cuneo	11	29	74	2	—	8	13	29	82	47	55	359	15	4	30	62	59	389
Novara (a)	4	6	40	5	1	2	9	7	42	79	54	385	14	1	17	93	55	402
Torino	14	5	136	5	9	9	19	14	145	117	89	2 196	102	49	102	219	138	2 298
Vercelli (a)	8	5	25	2	1	2	10	6	27	36	28	324	21	22	29	57	50	353
Piemonte	45	46	340	20	15	61	65	61	401	377	264	3 920	216	92	322	593	356	4 242
Genova	—	—	14	3	1	7	3	1	21	19	13	272	26	7	30	45	20	302
Imperia	11	2	25	1	—	—	12	2	25	25	12	162	1	—	2	26	12	164
La Spezia	—	1	14	—	—	—	—	—	16	6	10	210	5	4	7	11	14	217
Savona	2	—	24	—	—	6	2	—	30	10	7	262	13	3	30	23	10	292
Liguria	13	3	77	4	1	15	17	4	92	60	42	906	45	14	69	105	56	975
Bergamo	2	3	7	—	—	1	2	3	8	40	72	286	7	3	8	47	75	294
Brescia	1	2	18	—	2	2	1	4	20	51	61	304	13	4	38	64	65	342
Como	3	6	23	2	1	2	5	7	25	12	21	234	9	5	42	21	28	276
Cremona	2	—	—	—	—	—	—	—	8	—	5	29	1	1	5	9	6	34
Mantova	—	3	26	—	—	—	6	8	34	2	—	111	2	1	3	4	1	114
Milano	6	—	28	2	—	6	8	—	62	127	355	21	19	28	83	146	383	
Pavia	—	1	5	3	—	13	3	1	18	5	4	99	12	2	48	17	6	147
Sondrio	11	1	19	1	—	1	12	1	20	68	5	61	8	1	17	76	6	78
Varese	7	3	39	1	—	5	8	3	44	32	15	317	8	3	33	40	18	350
Lombardia	32	19	165	9	3	30	41	22	195	280	310	1 796	81	39	222	361	349	2 018
Bolzano	—	2	5	—	1	—	—	3	5	2	—	27	2	1	2	4	1	29
Trento (a)	5	1	56	5	4	9	10	5	65	38	12	375	28	18	63	66	30	438
Venezia Trident. (a)	5	3	61	5	5	9	10	8	70	40	12	402	30	19	65	70	31	467
Belluno	3	—	11	4	1	—	7	1	11	42	48	226	32	11	17	74	59	243
Padova	9	1	11	2	1	—	11	2	11	32	34	82	10	2	7	42	36	89
Rovigo	—	1	9	2	—	1	2	1	10	7	7	108	1	—	5	8	7	113
Treviso	13	—	18	10	—	5	23	—	23	37	18	291	36	11	51	73	29	342
Udine	18	6	71	11	5	8	29	11	79	124	206	912	102	36	150	226	242	1 062
Venezia	—	—	39	—	—	1	—	—	40	15	6	390	4	—	16	19	6	406
Verona	6	3	49	3	—	3	9	3	52	15	12	308	8	2	10	23	14	318
Vicenza (a)	8	—	23	3	1	3	11	1	26	17	16	321	18	9	49	35	25	370
Veneto (a)	57	11	231	35	8	21	92	19	252	289	347	2 638	211	71	305	500	418	2 943
Flume (a)	—	—	1	8	2	—	8	2	1	—	5	24	18	10	8	18	15	32
Gorizia	—	5	28	10	15	5	10	20	33	4	9	164	16	51	47	20	60	211
Pola (a)	—	1	21	2	10	6	2	11	27	5	4	120	39	48	24	44	52	144
Trieste	—	2	19	4	—	1	4	2	20	18	22	385	17	7	31	35	29	416
Zara	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	8
Venezia G. e Zara	—	8	69	24	27	12	24	35	81	27	40	701	90	116	110	117	156	811
Bologna (a)	1	2	53	1	2	1	2	4	54	9	11	341	2	6	4	11	17	345
Ferrara (a)	1	—	13	1	—	—	2	—	13	5	10	118	2	1	7	11	119	
Forlì	—	3	34	1	1	2	1	4	36	5	16	162	2	3	10	7	19	172
Modena (a)	—	1	52	3	—	1	3	1	53	20	5	274	6	—	15	26	5	289
Parma	1	3	39	—	—	3	1	3	42	14	12	142	17	3	12	31	15	154
Piacenza	3	—	9	5	—	4	8	—	13	29	14	115	4	2	10	33	16	125
Ravenna	1	1	14	—	—	—	1	1	14	5	3	86	1	1	1	6	4	87
Reggio nell'Emilia	9	6	38	—	—	—	9	6	38	17	43	345	2	2	8	19	45	353
Emilia	16	16	252	11	3	11	27	19	263	104	114	1 583	36	18	61	140	132	1 644
Arezzo	1	—	28	2	1	—	3	1	28	—	5	108	4	3	3	4	8	111
Firenze	67	1	1	5	—	1	72	1	2	42	5	5	1	1	4	43	6	9
Grosseto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Livorno	2	—	—	—	—	—	2	—	—	2	3	10	5	—	7	3	10	
Lucca (a)	2	1	2	16	1	7	18	2	9	8	5	17	22	4	7	30	9	24
Massa e Carrara	2	1	3	1	—	9	3	1	12	6	5	50	9	1	9	15	6	59
Pisa	3	—	7	3	—	6	—	—	7	15	12	15	10	5	2	25	17	17
Pistoia (a)	1	1	—	1	—	—	2	2	—	1	2	3	1	6	—	2	8	3
Siena	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Toscana	78	5	41	28	3	17	106	8	58	74	37	209	52	20	25	126	57	234

(*) Vedasi la nota (a) alla Tavola XIII.
(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. XIV — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ,
SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA DESTINAZIONE (*).

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	INDUSTRIE DEL CUOIO, DELLE PELLI ED AFFINI (Classe 4 — Categ. 4)									INDUSTRIE MECCANICHE, METALLURGICHE E SIDERURGICHE (Classe 4 — Categ. 5 e 6)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	1	1	5	6	—	1	7	1	6	8	10	20	19	5	2	27	15	22
Ascoli Piceno	1	—	—	—	1	1	1	1	1	—	—	3	4	5	5	4	5	8
Macerata (a)	—	—	—	14	3	1	14	3	1	1	—	8	15	3	4	16	3	12
Pesaro e Urbino	3	2	7	5	3	7	8	5	14	13	6	55	6	3	9	19	9	64
Marche (a)	5	3	12	25	7	10	30	10	22	22	16	86	44	16	20	66	32	106
Perugia (a)	2	2	49	1	—	—	3	2	49	2	7	190	4	—	3	6	7	193
Terni	1	—	2	—	—	—	1	—	2	—	—	—	1	4	3	1	4	3
Umbria (a)	3	2	51	1	—	—	4	2	51	2	7	190	5	4	6	7	11	196
Frosinone	17	5	3	11	8	4	28	13	7	9	4	5	14	10	4	23	14	9
Rieti	1	—	—	—	3	—	1	3	—	1	2	1	2	2	1	3	4	2
Roma (a)	3	—	3	9	10	10	12	10	13	14	11	20	6	1	13	20	12	33
Viterbo (a)	3	1	1	—	—	—	3	1	1	—	—	—	—	2	1	—	2	1
Lazio	24	6	7	20	21	14	44	27	21	24	17	26	22	15	19	46	32	45
Aquila degli Abruz.	—	—	—	—	3	2	—	3	2	—	2	4	2	—	6	2	2	10
Campobasso	1	—	1	29	31	15	30	31	16	—	—	2	11	6	7	11	6	9
Chieti (a)	—	—	—	33	5	1	33	5	1	1	4	1	35	12	1	36	16	2
Pescara (a)	—	1	—	3	2	4	3	3	4	—	2	10	2	5	9	2	7	19
Teramo	—	—	—	3	1	3	3	1	3	—	—	—	6	2	—	6	2	—
Abruzzi e Molise	1	1	1	68	42	25	69	43	26	1	8	17	56	25	23	57	33	40
Avellino (a)	3	—	—	44	32	13	47	32	13	—	—	—	15	7	6	15	7	6
Benevento	—	—	—	19	17	12	19	17	12	1	—	1	6	4	5	7	4	6
Napoli (a)	3	17	72	21	13	29	24	30	101	14	12	283	35	17	42	49	29	325
Salerno (a)	3	1	1	42	19	24	45	20	25	3	3	5	24	16	12	27	19	17
Campania (a)	9	18	73	126	81	78	135	99	151	18	15	289	80	44	65	98	59	354
Bari	3	2	—	17	18	16	20	20	16	10	13	13	51	17	61	61	30	74
Brindisi	2	—	—	4	—	—	6	—	—	2	10	1	3	1	2	5	11	3
Foggia (a)	—	—	1	4	4	7	4	4	8	2	1	2	12	3	4	14	4	6
Lecce	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	1	—	—	—	1	1	1	1
Taranto	1	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	2	3	1	1	3	1	3
Puglie (a)	6	2	1	26	22	24	32	24	25	15	25	18	69	22	69	84	47	87
Matera	1	—	—	7	5	4	8	5	4	—	—	1	1	3	8	1	3	9
Potenza	—	3	1	34	36	35	34	39	36	14	15	16	11	26	19	25	41	35
Lucania	1	3	1	41	41	39	42	44	40	14	15	17	12	29	27	26	44	44
Catanzaro	3	—	2	88	56	57	91	56	59	2	—	1	27	18	14	29	18	15
Cosenza	—	—	3	64	79	104	64	79	107	2	—	1	63	23	29	65	23	30
Reggio di Calabria.	2	4	2	27	29	21	29	33	23	14	1	5	14	26	22	28	27	27
Calabrie	5	4	7	179	164	182	184	168	189	18	1	7	104	67	65	122	68	72
Agrigento	—	2	3	10	15	13	10	17	16	—	1	3	8	1	4	8	2	7
Caltanissetta	1	6	7	5	5	3	6	11	10	1	4	2	2	1	3	3	5	5
Catania	4	4	47	17	22	75	21	26	122	8	5	33	26	13	45	34	18	78
Enna	—	1	—	10	13	5	10	14	5	—	—	—	11	7	4	11	7	4
Messina	—	—	4	2	8	57	2	8	61	1	1	16	—	5	28	1	6	44
Palermo	12	7	3	38	20	21	50	27	24	24	21	20	38	21	6	62	42	26
Ragusa	2	3	6	5	9	6	7	12	12	1	—	2	6	3	3	7	3	5
Siracusa	8	1	1	25	9	1	33	10	2	1	3	1	10	1	2	11	4	3
Trapani	16	19	212	25	16	34	41	35	246	18	15	178	8	7	19	26	22	197
Sicilia	43	43	283	137	117	215	180	160	498	54	50	255	109	59	114	163	109	369
Cagliari	—	2	—	2	—	—	2	2	—	5	21	7	2	1	1	7	22	8
Nuoro	2	—	—	—	—	—	2	—	—	1	1	8	1	1	1	2	2	9
Sassari	—	2	2	—	2	—	—	4	2	2	2	4	—	2	1	2	4	5
Sardegna	2	4	2	2	2	—	4	6	2	8	24	19	3	4	3	11	28	22
REGNO	345	197	1 674	761	562	763	1 106	759	2 437	1 427	1 344	13 079	1 265	674	1 590	2 692	2 018	14 669

Segue Tav. XIV — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ,
SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA DESTINAZIONE (*).

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	COSTRUZIONI EDILIZIE, IDRAULICHE E STRADALI (Classe 4 — Categ. 8 in parte)									INDUSTRIE E MANIFATTURE TESSILI (Classe 4 — Categ. 9)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	33	10	325	49	18	201	82	28	526	—	—	3	4	—	4	—	4	7
Aosta	161	204	781	13	7	10	174	211	791	1	—	49	—	1	—	1	—	49
Cuneo	53	97	619	9	4	35	62	101	654	8	5	17	2	1	—	10	6	17
Novara (a)	1 655	1 195	2 482	23	11	34	1 678	1 206	2 516	12	4	58	—	—	3	12	4	61
Torino	146	155	1 205	30	23	44	176	178	1 249	20	6	117	18	14	7	38	20	124
Vercelli (a)	468	271	836	51	17	46	519	288	882	24	7	146	30	13	25	54	20	171
Piemonte	2 516	1 932	6 248	175	80	370	2 691	2 012	6 618	65	23	390	54	30	39	119	53	429
Genova	16	3	108	15	3	24	31	6	132	1	1	2	—	—	1	1	1	3
Imperia	39	14	329	—	—	—	39	14	329	3	—	4	—	—	—	3	—	4
La Spezia	46	15	82	—	2	10	46	17	92	—	—	2	—	—	—	—	—	2
Savona	9	6	240	13	2	18	22	8	258	1	1	—	—	—	1	1	1	1
Liguria	110	38	759	28	7	52	138	45	811	5	2	8	—	—	2	5	2	10
Bergamo	1 007	1 362	1 915	31	19	6	1 038	1 381	1 921	26	1	31	6	—	1	32	1	32
Brescia	273	391	795	28	22	50	301	413	845	3	1	14	—	1	6	3	2	20
Como	888	1 668	3 146	27	4	61	915	1 672	3 207	20	5	68	2	—	22	22	5	90
Cremona	37	55	206	—	2	7	37	57	213	—	6	52	—	—	4	—	6	56
Mantova	13	34	420	5	2	4	18	36	424	1	—	7	—	—	—	1	—	7
Milano	40	14	375	12	3	73	52	17	448	5	1	53	5	1	13	10	2	66
Pavia	6	11	159	24	4	109	30	15	268	10	—	3	2	1	14	12	1	17
Sondrio	151	202	683	2	—	22	153	202	705	18	6	6	—	—	8	18	6	14
Varese	1 224	839	2 727	33	8	52	1 257	847	2 779	9	1	173	4	—	28	13	1	201
Lombardia	3 639	4 576	10 426	162	64	384	3 801	4 640	10 810	92	21	407	19	3	96	111	24	503
Bolzano	26	9	43	—	2	—	26	11	43	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trento (a)	129	12	1 239	50	25	74	179	37	1 313	4	2	22	2	—	—	6	2	22
Venezia Trident. (a)	155	21	1 282	50	27	74	205	48	1 356	4	2	22	2	—	—	6	2	22
Belluno	1 852	1 510	3 270	181	43	48	2 033	1 553	3 318	85	54	38	—	1	4	85	55	42
Padova	158	157	259	18	5	8	176	162	267	8	—	7	—	—	8	—	—	7
Rovigo	15	40	292	4	1	1	19	41	293	—	—	2	—	—	—	—	—	2
Treviso	90	308	880	64	16	92	154	324	972	4	19	19	—	—	1	4	19	20
Udine	3 658	3 361	6 153	475	158	309	4 133	3 519	6 462	30	6	32	11	4	12	41	10	44
Venezia	34	31	703	13	3	14	47	34	717	—	1	32	—	—	2	—	1	34
Verona	92	103	739	19	7	20	111	110	759	2	6	23	1	—	2	3	6	25
Vicenza (a)	387	378	1 270	65	16	54	452	394	1 324	8	6	15	4	3	8	12	9	23
Veneto (a)	6 286	5 888	13 566	839	249	546	7 125	6 137	14 112	137	92	168	16	8	29	153	100	197
Fiume (a)	—	—	17	16	5	3	16	5	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gorizia	135	155	357	214	48	42	349	203	399	—	2	12	8	5	5	8	7	17
Pola (a)	15	4	86	334	22	10	349	26	96	—	—	2	—	1	—	—	1	2
Trieste	16	19	269	5	—	22	21	19	291	—	—	4	—	—	—	—	—	4
Zara	—	—	4	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Venezia G. e Zara	166	178	733	569	75	77	735	253	810	—	2	18	8	6	5	8	8	23
Bologna (a)	22	73	1 062	6	1	1	28	74	1 063	1	—	2	—	—	—	1	—	2
Ferrara (a)	9	99	295	2	1	1	11	100	296	—	—	3	—	—	—	—	—	3
Forlì	40	104	363	9	6	10	49	110	373	—	—	3	—	—	—	—	—	3
Modena (a)	48	25	1 163	9	1	16	57	26	1 179	7	—	3	1	—	—	8	—	3
Parma	83	76	765	21	2	16	104	78	781	—	—	—	3	—	1	3	—	1
Piacenza	68	64	456	20	1	15	88	65	471	2	—	3	—	—	5	—	—	2
Ravenna	11	15	308	—	—	1	11	15	309	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Reggio nell'Emilia	35	161	913	4	7	8	39	168	921	—	—	9	—	—	—	—	—	9
Emilia	316	617	5 325	71	19	68	387	636	5 393	10	—	23	7	—	1	17	—	24
Arezzo	4	4	151	8	1	—	12	5	151	—	—	4	—	1	—	—	1	4
Firenze	102	9	50	5	—	1	107	9	51	35	—	8	—	—	35	—	—	8
Grosseto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Livorno	2	3	6	1	1	2	3	4	8	—	—	2	—	—	—	—	—	2
Luca (a)	8	29	54	38	22	29	46	51	83	—	—	1	1	1	—	1	1	1
Massa e Carrara	85	60	319	19	15	59	104	75	378	2	—	—	—	—	1	2	—	1
Pisa	4	8	17	6	1	—	10	9	17	—	2	1	4	2	4	4	—	1
Pistoia (a)	510	13	10	5	1	2	515	14	12	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Siena	—	—	4	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Toscana	715	126	611	82	41	93	797	167	764	37	2	18	5	4	1	42	6	19

(*) Vedasi la nota (a) alla Tavola XIII.
(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § III.

Segue Tav. XIV — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ,
SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA DESTINAZIONE (*).

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	COSTRUZIONI EDILIZIE, IDRAULICHE E STRADALI (Classe 4 — Categ. 8 in parte)									INDUSTRIE E MANIFATTURE TESSILI (Classe 4 — Categ. 9)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	52	6	15	32	13	3	84	19	18	—	—	—	1	—	—	1	—	—
Ascoli Piceno	—	1	25	13	2	21	13	3	46	—	—	—	2	—	—	2	—	—
Macerata (a)	4	2	—	24	12	13	28	14	13	—	—	—	5	—	1	5	—	1
Pesaro e Urbino	43	34	235	22	7	15	65	41	250	2	—	—	2	2	1	4	2	1
Marche (a)	99	43	275	91	34	52	190	77	327	2	—	—	10	2	2	12	2	2
Perugia (a)	23	31	363	3	2	3	26	33	366	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Terni	6	3	2	—	1	—	6	4	2	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Umbria (a)	29	34	365	3	3	3	32	37	368	—	1	1	—	—	—	—	1	1
Frosinone	16	24	22	15	13	23	31	37	45	1	—	—	1	—	—	2	—	—
Rieti	2	41	17	1	—	—	3	41	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Roma (a)	25	6	22	9	11	19	34	17	41	—	1	—	2	—	2	1	—	—
Viterbo (a)	6	—	1	—	—	—	6	—	1	—	—	—	—	—	3	—	—	3
Lazio	49	71	62	25	24	42	74	95	104	1	1	—	3	—	3	4	1	3
Aquila degli Abruz.	4	10	6	8	5	58	12	15	64	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Campobasso	3	1	5	33	34	21	36	35	26	1	—	—	1	—	—	2	—	—
Chieti (a)	3	1	3	60	26	30	63	27	33	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Pescara (a)	7	8	13	—	7	6	7	15	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Teramo	1	—	—	51	—	—	52	—	—	—	—	—	2	—	—	2	—	—
Abruzzi e Molise	16	20	27	152	72	115	170	92	142	1	—	—	3	1	—	4	1	—
Avellino (a)	4	2	—	27	26	22	31	28	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Benevento	2	1	1	51	13	8	53	14	9	—	—	1	—	2	12	—	2	13
Napoli (a)	5	5	191	38	13	87	43	18	278	—	—	6	3	2	23	3	2	29
Salerno (a)	1	25	38	26	18	20	27	43	58	—	1	—	4	—	4	1	—	—
Campania (a)	12	33	230	142	70	137	154	103	367	—	1	7	7	4	35	7	5	42
Bari	26	35	131	153	40	83	179	75	214	—	—	1	—	—	2	—	—	3
Brindisi	3	3	1	3	—	—	6	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Foggia (a)	1	—	2	18	9	13	19	9	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lecce	3	7	4	1	2	1	4	9	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Taranto	1	1	—	5	1	3	6	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Puglie (a)	34	46	138	180	52	100	214	98	238	—	—	1	—	—	2	—	—	3
Matera	2	—	—	10	6	6	12	6	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Potenza	2	4	5	76	26	29	78	30	34	—	—	—	—	2	—	—	2	—
Lucania	4	4	5	86	32	35	90	36	40	—	—	—	2	—	—	2	—	—
Catanzaro	4	—	10	56	40	79	60	40	89	—	—	1	8	11	7	8	11	8
Cosenza	—	2	3	205	49	83	205	51	86	—	2	—	24	7	3	24	9	3
Reggio di Calabria	5	6	21	40	20	66	45	26	87	—	1	—	3	18	6	3	19	6
Calabrie	9	8	34	301	109	228	310	117	262	—	3	1	35	36	16	35	39	17
Agrigento	—	2	4	7	2	12	7	4	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Caltanissetta	—	1	4	4	4	7	4	5	11	—	—	—	—	2	—	—	—	2
Catania	5	10	61	26	30	123	31	40	184	—	—	—	2	2	—	2	2	—
Enna	—	1	2	18	14	7	18	15	9	—	—	—	—	4	—	—	—	4
Messina	3	—	9	55	9	88	58	9	97	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Palermo	18	10	7	33	27	10	51	37	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ragusa	8	9	28	21	12	14	29	21	42	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Siracusa	4	10	17	37	12	21	41	22	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trapani	27	94	484	31	10	34	58	104	518	2	—	—	1	2	—	3	2	—
Sicilia	65	137	616	232	120	316	297	257	932	2	—	—	3	4	6	5	4	6
Cagliari	3	13	20	2	7	1	5	20	21	—	1	—	1	—	—	1	1	—
Nuoro	7	48	16	2	2	—	9	50	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sassari	4	9	48	—	2	—	4	11	48	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sardegna	14	70	84	4	11	1	18	81	85	—	1	—	1	—	—	1	1	—
REGNO	14 236	13 842	40 786	3 192	1 089	2 693	17 428	14 931	43 479	356	151	1 064	173	100	237	529	251	1 301

Segue TAV. XIV — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ,
SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA DESTINAZIONE (*).

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	INDUSTRIE DEL VESTIARIO E DELL'ARREDAMENTO (Classe 4 — Categ. 10)									ALTRE INDUSTRIE (Classe 4 — Categ. 7, 11 e 12)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	11	2	26	30	15	27	41	17	53	20	—	55	24	4	17	44	4	72
Aosta	8	5	47	1	1	10	9	6	57	100	21	89	4	—	2	104	21	91
Cuneo	12	18	49	3	4	2	15	22	51	15	20	37	6	—	5	21	20	42
Novara (a)	21	9	58	1	—	5	22	9	63	8	3	37	3	—	1	11	3	38
Torino	48	35	52	69	43	16	117	78	68	63	1	140	9	11	10	72	12	150
Vercelli (a)	23	4	40	16	7	12	39	11	52	11	1	21	5	1	7	16	2	28
Piemonte	123	73	272	120	70	72	243	143	344	217	46	379	51	16	42	268	62	421
Genova	8	2	13	5	—	6	13	2	19	3	1	14	3	3	2	6	4	16
Imperia	27	25	50	1	—	—	28	25	50	6	2	15	—	—	—	6	2	15
La Spezia	—	2	23	1	1	2	1	3	25	2	1	14	—	—	—	2	1	14
Savona	6	—	15	4	1	5	10	1	20	2	1	74	—	—	3	2	1	77
Liguria	41	29	101	11	2	13	52	31	114	13	5	117	3	3	5	16	8	122
Bergamo	9	4	12	1	—	—	10	4	12	1	7	17	—	—	—	1	7	17
Brescia	17	24	22	3	4	5	20	28	27	—	5	24	1	1	—	1	6	24
Como	8	19	60	4	3	4	12	22	64	8	14	69	—	1	2	8	15	71
Cremona	2	1	4	1	1	2	3	2	6	—	1	2	—	—	2	—	1	4
Mantova	7	3	11	—	3	1	7	6	12	—	1	27	—	—	—	—	1	27
Milano	57	45	43	9	14	26	66	59	69	7	9	52	—	1	5	7	10	57
Pavia	1	—	9	7	9	50	8	9	59	6	—	10	4	1	13	10	1	23
Sondrio	8	57	158	1	—	2	9	57	160	266	1	1	—	—	2	266	1	3
Varese	14	9	43	5	1	4	19	10	47	17	1	41	—	—	2	17	1	43
Lombardia	123	162	362	31	35	94	154	197	456	305	39	243	5	4	26	310	43	269
Bolzano	8	5	12	—	1	—	8	6	12	—	2	4	—	—	—	—	2	4
Trento (a)	6	2	39	3	3	6	9	5	45	—	1	19	2	2	1	2	3	20
Venezia Trident. (a)	14	7	51	3	4	6	17	11	57	—	3	23	2	2	1	2	5	24
Belluno	11	11	32	2	1	—	13	12	32	54	8	13	3	5	1	57	13	14
Padova	6	2	19	2	3	—	8	5	19	6	3	12	—	—	2	6	3	14
Rovigo	1	3	12	1	2	—	2	5	12	1	—	8	—	—	1	1	1	8
Treviso	15	5	22	19	2	11	34	7	33	7	3	114	8	1	6	15	4	120
Udine	36	23	118	28	11	36	64	34	154	68	1	282	2	048	15	8	23	83
Venezia	1	2	23	2	1	1	3	3	29	11	—	133	—	—	—	11	—	133
Verona	1	4	18	2	—	3	3	4	21	1	4	45	—	5	1	1	9	46
Vicenza (a)	4	2	13	8	3	7	12	5	20	1	5	77	4	1	1	5	6	78
Veneto (a)	75	52	262	64	23	58	139	75	320	149	1	305	2	450	30	21	34	179
Fiume (a)	—	—	3	9	4	7	9	4	10	—	1	—	10	—	—	10	1	—
Gorizia	11	6	39	20	31	31	31	37	70	2	7	2	2	1	6	4	8	8
Pola (a)	2	1	13	12	10	10	14	11	23	—	1	16	3	5	1	3	6	17
Trieste	6	5	58	14	5	40	20	10	98	2	2	26	3	—	3	5	2	29
Zara	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Venezia G. e Zara	19	12	113	55	50	88	74	62	201	4	11	44	18	6	10	22	17	54
Bologna (a)	3	1	37	3	4	1	6	5	38	1	—	87	1	—	—	2	—	87
Ferrara (a)	—	4	8	—	1	—	4	9	—	—	1	19	—	—	—	—	1	19
Forlì	1	1	19	—	5	1	6	20	14	—	9	—	1	1	14	1	10	
Modena (a)	12	2	10	—	1	4	12	3	14	8	—	33	1	4	9	4	33	
Parma	20	6	36	9	1	8	29	7	44	127	—	42	—	—	127	—	42	
Piacenza	11	2	9	8	3	1	19	5	10	5	—	16	—	1	5	1	21	
Ravenna	3	—	6	—	3	—	3	3	6	—	—	3	—	—	—	—	3	
Reggio nell'Emilia	12	4	31	—	—	4	12	4	35	—	2	31	—	1	—	—	3	31
Emilia	61	20	156	20	17	20	81	37	176	155	3	240	2	7	6	151	10	246
Arezzo	1	2	39	—	1	—	1	3	39	—	1	23	—	—	1	—	1	24
Firenze	42	3	2	2	—	—	44	3	2	—	—	2	3	1	3	1	3	
Grosseto	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Livorno	5	2	—	2	1	—	7	3	—	4	—	7	—	—	4	—	7	
Lucca (a)	13	2	—	13	4	13	26	6	13	55	173	392	57	70	31	112	243	423
Massa e Carrara	7	4	1	1	—	2	8	4	3	12	4	3	—	—	12	4	3	
Pisa	15	4	2	4	2	—	19	6	2	1	8	—	1	3	—	2	11	—
Pistoia (a)	12	—	—	—	1	—	12	1	—	5	7	—	—	5	—	5	12	—
Siena	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Toscana	95	18	46	22	9	15	117	27	61	77	193	427	61	19	33	138	272	460

(*) Vedasi la nota (a) alla Tavola XIII.

(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § III.

Segue Tav. XIV — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ,
SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA DESTINAZIONE (*).

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	INDUSTRIE DEL VESTIARIO E DELL'ARREDAMENTO (Classe 4 — Categ. 10)									ALTRE INDUSTRIE (Classe 4 — Categ. 7, 11 e 12)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	7	1	4	6	4	5	13	5	9	3	2	1	10	8	4	13	10	5
Ascoli Piceno	—	—	—	4	2	3	3	4	2	3	—	—	1	2	2	1	2	2
Macerata (a)	—	1	—	11	3	5	11	4	5	1	—	—	1	2	—	2	2	—
Pesaro e Urbino	4	2	6	10	3	10	14	5	16	—	6	4	—	7	1	—	13	5
Marche (a)	11	4	10	31	12	23	42	16	33	4	8	5	12	19	7	16	27	12
Perugia (a)	2	—	41	2	—	2	4	—	43	4	1	13	2	—	—	6	1	13
Terni	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Umbria (a)	2	1	41	2	—	2	4	1	43	4	1	13	2	—	—	6	1	13
Frosinone	15	14	3	12	5	3	27	19	6	5	2	1	1	129	—	6	131	1
Rieti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Roma (a)	7	11	3	5	8	10	12	19	13	—	4	2	1	—	—	1	4	2
Viterbo (a)	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
Lazio	22	25	6	18	13	13	40	38	19	5	6	3	2	129	2	7	135	5
Aquila degli Abruz.	1	—	1	1	2	15	2	2	16	—	—	—	—	1	1	—	1	1
Campobasso	—	—	1	46	23	18	46	23	19	—	—	—	—	14	—	—	14	—
Chieti (a)	—	1	2	42	15	8	42	16	10	—	1	—	4	20	—	4	21	—
Pescara (a)	—	1	—	10	9	12	10	10	12	—	5	5	—	4	—	—	9	5
Teramo	1	—	—	12	5	—	13	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Abruzzi e Molise	2	2	4	111	54	53	113	56	57	—	6	5	4	39	1	4	45	6
Avellino (a)	3	—	—	67	56	17	70	56	17	—	—	—	1	3	—	1	3	—
Benevento	—	1	—	11	20	22	11	21	22	—	—	—	1	1	13	1	1	13
Napoli (a)	4	8	32	32	23	42	36	31	74	2	8	54	8	6	28	10	14	82
Salerno (a)	2	2	2	60	29	33	62	31	35	4	—	—	2	7	2	6	7	2
Campania (a)	9	11	34	170	128	114	179	139	148	6	8	54	12	17	43	18	25	97
Bari	4	1	1	11	2	—	15	3	1	15	8	6	52	11	5	67	19	11
Brindisi	4	—	—	1	—	1	5	—	1	1	1	—	—	—	—	1	1	—
Foggia (a)	2	—	1	19	1	10	21	1	11	7	—	—	23	—	—	30	—	—
Lecce	2	—	—	2	6	1	4	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Taranto	—	—	—	10	—	1	10	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Puglie (a)	12	1	2	43	9	13	55	10	15	23	9	6	75	11	5	98	20	11
Matera	1	2	1	6	13	11	7	15	12	—	—	—	2	—	—	2	—	—
Potenza	2	—	4	41	43	44	43	43	48	5	—	6	5	1	10	10	1	16
Lucania	3	2	5	47	56	55	50	58	60	5	—	6	7	1	10	12	1	16
Catanzaro	1	1	—	73	59	41	74	60	41	—	—	—	14	21	33	14	21	33
Cosenza	1	—	2	105	106	115	106	106	117	1	—	—	7	6	—	8	6	—
Reggio di Calabria	9	3	9	55	51	54	64	54	63	3	—	1	12	3	10	15	3	11
Calabrie	11	4	11	233	216	210	244	220	221	4	—	1	33	30	43	37	30	44
Agrigento	1	1	2	10	6	3	11	7	5	2	1	—	1	2	—	3	3	—
Caltanissetta	—	2	2	3	5	2	3	7	4	1	4	—	9	—	—	10	4	—
Catania	8	5	16	60	80	73	68	85	89	4	5	14	15	4	6	19	9	20
Enna	2	—	—	20	2	—	22	2	—	—	—	—	2	3	—	2	3	—
Messina	1	3	6	11	69	18	12	72	24	—	—	2	—	2	—	2	2	—
Palermo	4	21	2	38	25	10	42	46	12	11	4	1	62	9	16	73	13	17
Ragusa	—	1	4	15	12	10	15	13	14	—	—	—	76	2	8	76	2	8
Siracusa	4	1	4	12	4	3	16	5	7	1	2	—	39	3	—	40	5	—
Trapani	15	19	103	21	9	5	36	28	108	32	10	6	31	5	10	63	15	16
Sicilia	35	53	139	190	212	124	225	265	263	51	26	23	235	30	40	286	56	63
Cagliari	12	2	—	—	—	—	12	2	—	—	3	—	—	—	—	—	3	—
Nuoro	—	—	3	—	—	1	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sassari	6	1	1	—	—	—	6	1	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—
Sardegna	18	3	4	—	—	1	18	3	5	1	3	—	—	—	—	1	3	—
REGNO	676	479	1 619	1 171	910	974	1 847	1 389	2 593	1 023	1 672	4 039	554	414	308	1 577	2 086	4 347

Segue Tav. XIV — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ,
SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA DESTINAZIONE (*).

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	MANOVALI, BRACCIANTI, ECC. DI QUALSIASI INDUSTRIA (Classe 4 — Categ. 8 in parte)									OPERAI NON SPECIFICATI (Classe 4 — Categ. 13)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	37	4	606	122	17	547	159	21	1 153	70	89	49	194	168	43	264	257	92
Aosta	4	62	809	1	7	11	5	69	820	165	99	400	22	19	6	187	118	406
Cuneo	206	146	35	40	2	3	246	148	38	83	483	436	16	55	20	99	538	456
Cunova (a)	128	286	956	33	2	16	161	288	972	193	192	467	25	3	16	218	195	483
Torino	45	175	1 942	9	13	61	54	188	2 003	300	192	368	106	39	26	406	231	394
Vercelli (a)	62	80	381	12	2	16	74	82	397	290	204	1 262	89	42	114	379	246	1 376
Piemonte	482	753	4 729	217	43	654	699	796	5 383	1 101	1 259	2 982	452	326	225	1 553	1 585	3 207
Genova	2	3	97	7	1	22	9	4	119	221	375	127	167	87	54	388	462	181
Imperia	40	17	482	1	1	—	41	18	482	61	43	97	1	2	—	62	45	97
La Spezia	4	13	163	—	1	11	4	14	174	7	6	17	4	7	1	11	13	18
Savona	26	22	381	7	2	35	33	24	416	16	6	31	12	10	2	28	16	33
Liguria	72	55	1 123	15	5	68	87	60	1 191	305	430	272	184	106	57	489	536	329
Bergamo	1 158	3 517	6 197	76	51	27	1 234	3 568	6 224	30	1 538	261	5	30	1	35	1 568	262
Brescia	10	213	2 078	7	13	110	17	226	2 188	114	127	43	22	15	3	136	142	46
Como	133	111	473	4	3	32	137	114	505	543	95	36	36	9	—	579	104	36
Cremona	19	3	169	5	1	7	24	4	176	26	46	230	4	2	—	30	48	230
Mantova	9	12	510	5	1	4	14	13	514	58	20	51	22	3	—	80	23	51
Milano	22	5	280	28	4	10	50	9	290	180	339	164	67	32	9	247	371	173
Pavia	3	1	198	11	—	151	14	1	349	68	20	6	114	39	6	182	59	12
Sondrio	99	161	1 132	6	—	134	105	161	1 266	932	229	21	96	74	—	1 028	303	21
Varese	299	24	765	23	1	9	322	25	774	578	1 303	686	81	52	11	657	1 355	697
Lombardia	1 752	4 047	11 802	165	74	484	1 917	4 121	12 286	2 527	3 717	1 498	447	256	30	2 974	3 973	1 528
Bolzano	9	8	15	3	—	—	12	8	15	164	69	74	14	6	2	178	75	76
Trento (a)	203	4	1 980	84	9	101	287	13	2 081	170	1 031	235	138	160	34	308	1 191	269
Venezia Trident. (a)	212	12	1 995	87	9	101	299	21	2 096	334	1 100	309	152	166	36	486	1 266	345
Belluno	59	610	1 369	55	42	30	114	652	1 399	34	21	105	32	11	6	66	32	111
Padova	163	420	4 858	31	9	212	194	429	5 070	74	170	43	23	12	6	97	182	49
Rovigo	13	55	532	3	—	—	16	55	532	44	93	225	6	5	12	50	98	237
Treviso	376	703	3 793	203	57	458	579	760	4 251	714	87	88	370	63	8	1 084	150	96
Udine	955	3 204	10 016	388	247	659	1 343	3 451	10 675	584	148	444	106	36	73	690	184	517
Venezia	63	48	2 523	23	5	50	86	53	2 573	119	119	19	35	22	1	154	141	20
Verona	71	89	1 604	17	25	66	88	114	1 670	183	42	115	50	10	7	233	52	122
Vicenza (a)	221	605	4 534	216	53	179	437	658	4 713	137	1 462	714	53	157	39	190	1 619	753
Veneto (a)	1 921	5 734	29 229	936	438	1 654	2 857	6 172	30 883	1 889	2 142	1 753	675	316	152	2 564	2 458	1 905
Fiume (a)	3	1	42	59	38	27	62	39	69	2	3	3	49	34	1	51	37	4
Gorizia	113	51	588	592	22	34	705	73	622	90	279	164	705	395	178	795	674	342
Pola (a)	9	3	284	414	75	38	423	78	322	10	4	22	489	127	23	499	131	45
Trieste	10	7	425	13	3	25	23	10	450	23	21	36	801	645	118	824	666	154
Zara	4	—	3	6	—	2	10	—	5	7	—	1	4	6	—	11	6	1
Venezia G. e Zara	139	62	1 342	1 064	138	126	1 223	200	1 468	132	307	226	2 048	1 207	320	2 180	1 514	546
Bologna (a)	354	114	1 199	9	1	5	363	115	1 204	56	96	211	9	10	6	65	106	217
Ferrara (a)	8	36	80	1	—	—	9	36	80	19	27	1 150	7	4	7	26	31	1 157
Forlì	27	111	874	11	12	49	38	123	923	298	99	451	58	19	7	356	118	458
Modena (a)	17	18	1 689	17	6	45	34	24	1 734	343	401	227	22	36	4	365	437	231
Parma	104	4	1 483	33	1	44	137	5	1 527	80	253	1 145	57	46	46	137	299	1 191
Piacenza	90	17	1 036	24	1	36	114	18	1 072	68	94	139	29	14	6	97	108	145
Ravenna	11	10	258	9	—	6	20	10	264	8	6	184	5	—	7	13	6	191
Reggio nell'Emilia	43	79	1 501	8	9	27	51	88	1 528	29	20	192	13	4	5	42	24	197
Emilia	654	389	8 120	112	30	212	766	419	8 332	901	996	3 699	200	133	88	1 101	1 129	3 787
Arezzo	30	76	1 397	10	2	18	40	78	1 415	238	131	90	31	16	3	269	147	93
Firenze	37	16	76	20	—	—	57	16	76	33	342	74	10	—	2	43	342	76
Grosseto	11	—	2	—	—	—	11	—	2	34	55	14	—	7	—	34	62	14
Livorno	4	2	5	6	—	—	10	2	5	22	30	68	14	3	7	36	33	75
Lucca (a)	14	104	88	84	65	25	98	169	113	450	125	273	174	92	13	624	217	286
Massa e Carrara	55	73	338	26	9	55	81	82	393	12	7	25	8	4	8	20	11	33
Pisa	70	14	191	14	—	3	84	14	194	21	15	79	8	6	5	29	21	84
Pistoia (a)	722	111	1	55	20	2	777	131	3	734	2 001	2 698	74	60	130	808	2 061	2 828
Siena	10	18	16	2	—	—	12	18	16	27	32	—	—	3	—	27	35	—
Toscana	953	414	2 114	217	96	103	1 170	510	2 217	1 571	2 738	3 321	319	191	168	1 890	2 929	3 489

(*) Vedasi la nota (a) alla Tavola XIII.
(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III,

Segue Tav. XIV — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ,
SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA DESTINAZIONE (*).

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	MANOVALI, BRACCIANTI, ECC. DI QUALSIASI INDUSTRIA (Classe 4 — Categ. 8 in parte)									OPERAI NON SPECIFICATI (Classe 4 — Categ. 13)								
	CONTINENTALI			TRONSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRONSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	70	84	97	36	26	11	106	110	108	97	6	8	62	11	3	159	17	11
Ascoli Piceno	4	—	5	132	60	25	136	60	30	5	2	1	127	61	1	132	63	2
Macerata (a)	32	124	57	54	86	54	86	210	111	32	27	29	104	124	87	136	151	116
Pesaro e Urbino	242	235	1 067	82	30	113	324	265	1 180	35	23	67	12	4	5	47	27	72
Marche (a)	348	443	1 226	304	202	203	652	645	1 429	169	58	105	305	200	96	474	258	201
Perugia (a)	64	637	2 119	17	18	24	81	655	2 143	222	12	21	97	28	—	319	40	21
Terni	—	—	—	2	3	—	2	3	—	4	3	8	3	1	—	7	4	8
Umbria (a)	64	637	2 119	19	21	24	83	658	2 143	226	15	29	100	29	—	326	44	29
Frosinone	159	175	111	568	344	60	727	519	171	145	99	127	62	74	18	207	173	145
Rieti	5	156	138	40	13	2	45	169	140	3	—	4	2	4	—	5	4	4
Roma (a)	28	7	23	146	82	47	174	89	70	26	25	24	187	70	18	213	95	42
Viterbo (a)	—	1	3	9	10	—	9	11	3	2	2	—	1	5	—	3	7	—
Lazio	192	339	275	763	449	109	955	788	384	176	126	155	252	153	36	428	279	191
Aquila degli Abruz.	135	254	301	684	421	209	819	675	510	81	18	14	277	34	—	358	52	14
Campobasso	39	8	—	723	397	8	762	405	8	6	3	20	65	67	2	71	70	22
Chieti (a)	11	4	43	155	59	8	166	63	51	7	8	16	575	725	278	582	733	294
Pescara (a)	6	35	24	41	29	23	47	64	47	15	8	13	97	31	33	112	39	46
Teramo	3	—	4	115	6	9	118	6	13	32	27	60	72	344	102	104	371	162
Abruzzo e Molise	194	301	372	1 718	912	257	1 912	1 213	629	141	64	123	1 086	1 201	415	1 227	1 265	538
Avellino (a)	1	—	—	149	89	31	150	89	31	4	13	22	115	241	481	119	254	503
Benevento	2	—	—	267	25	10	269	25	10	13	1	2	106	142	30	119	143	32
Napoli (a)	107	7	442	853	204	487	960	211	929	149	91	18	503	245	5	652	336	23
Salerno (a)	20	4	3	204	75	73	224	79	76	9	17	8	85	159	38	94	176	46
Campania (a)	130	11	445	1 473	393	601	1 603	404	1 046	175	123	50	809	787	554	984	909	604
Bari	56	9	27	508	93	105	564	102	132	74	116	20	481	578	1	555	694	21
Brindisi	2	—	—	7	—	—	9	—	—	4	2	5	5	4	10	9	6	15
Foggia (a)	—	—	3	16	67	50	16	67	53	12	4	9	333	97	13	345	101	22
Lecce	5	—	1	1	—	—	6	—	1	1	1	3	1	1	2	2	3	3
Taranto	1	—	—	15	—	2	16	—	2	3	3	4	23	33	2	26	36	6
Puglie (a)	64	9	31	547	160	157	611	169	188	94	126	41	843	713	26	937	839	67
Matera	—	—	—	23	8	5	23	8	5	—	2	1	48	48	7	48	50	8
Potenza	27	—	1	336	24	12	363	24	13	4	18	—	43	64	5	47	82	5
Lucania	27	—	1	359	32	17	386	32	18	4	20	1	91	112	12	95	132	13
Catanzaro	—	1	3	87	46	78	87	47	81	—	4	2	148	147	71	148	151	73
Cosenza	10	3	3	439	121	167	449	124	170	5	8	1	285	769	40	290	777	41
Reggio di Calabria	44	29	81	402	181	173	446	210	254	33	41	87	339	438	153	372	479	240
Calabria	54	33	87	928	348	418	982	381	505	38	53	90	772	1 354	264	810	1 407	354
Agrigento	7	47	129	101	110	94	108	157	223	72	13	10	399	76	23	471	89	33
Caltanissetta	12	18	66	39	18	15	51	36	81	18	16	—	161	60	—	249	76	—
Catania	—	3	21	124	37	51	124	40	72	33	5	9	163	186	11	196	141	20
Enna	7	—	5	38	9	7	45	9	12	—	1	1	21	11	—	21	12	1
Messina	23	23	9	752	290	243	775	313	252	14	22	8	218	334	23	232	356	31
Palermo	72	13	1	209	94	24	281	107	25	59	47	337	51	69	104	110	116	441
Ragusa	3	5	2	49	34	15	52	39	17	—	1	16	35	26	1	35	27	17
Siracusa	5	12	1	66	71	17	71	83	18	3	2	3	84	43	11	87	45	14
Trapani	50	51	323	74	31	40	124	82	363	6	22	87	27	13	—	33	35	87
Sicilia	179	172	557	1 452	694	506	1 631	866	1 063	275	129	471	1 159	768	173	1 434	897	644
Cagliari	48	54	11	9	—	1	57	54	12	36	12	16	—	3	2	36	15	18
Nuoro	11	217	133	8	4	2	19	221	135	12	27	11	—	2	—	12	29	11
Sassari	22	33	25	48	28	10	70	61	35	11	3	9	1	3	1	12	6	10
Sardegna	81	304	169	65	32	13	146	336	182	59	42	36	1	8	3	60	50	39
REGNO	7 518	13 715	65 736	10 461	4 076	5 707	17 979	17 791	71 443	10 117	13 444	15 161	9 895	8 026	2 655	20 012	21 470	17 816

Segue Tav. XIV — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ,
SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA DESTINAZIONE (*).

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	TRASPORTI ED AFFINI (Classe 5 — Categ. 1, 2 e 3)									PERSONALE DI SERVIZIO E DI FATICA (Classe 6 — Categ. 1, 2, 3 e 4; Classe 7 — Categ. 1)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	5	1	20	5	4	16	10	5	36	28	15	92	56	14	50	84	29	142
Aosta	23	7	71	1	—	—	24	7	71	24	15	164	18	2	6	42	17	170
Cuneo	28	11	62	1	—	5	29	11	67	138	56	466	7	—	14	145	56	480
Novara (a)	42	7	55	1	1	—	43	8	55	161	132	308	3	5	4	164	137	312
Torino	14	14	109	6	4	10	20	18	119	120	39	179	25	13	14	145	52	193
Vercelli (a)	4	3	37	4	1	4	8	4	41	27	17	63	33	9	14	60	26	77
Piemonte	116	43	354	18	10	35	134	53	389	498	274	1 272	142	43	102	640	317	1 374
Genova	29	4	122	24	2	15	53	6	137	28	11	168	11	10	23	39	21	191
Imperia	13	8	40	—	—	1	13	8	41	64	66	250	—	2	3	64	68	253
La Spezia	4	4	23	1	—	2	5	4	25	4	1	23	4	—	19	8	1	42
Savona	4	1	58	8	3	17	12	4	75	15	5	105	7	—	21	22	5	126
Liguria	50	17	243	33	5	35	83	22	278	111	83	546	22	12	66	133	95	612
Bergamo	20	25	55	2	—	—	22	25	55	27	10	51	—	2	4	27	12	55
Brescia	1	3	17	1	—	4	2	3	21	18	12	67	2	1	2	20	13	69
Como	7	23	63	—	—	4	7	23	67	48	97	391	2	5	10	50	102	401
Cremona	2	1	—	—	—	1	2	1	1	12	4	18	—	—	2	12	4	20
Mantova	1	1	20	1	1	—	2	2	20	2	4	12	3	—	3	5	4	15
Milano	7	15	38	3	1	3	10	16	41	91	68	222	2	6	9	93	74	231
Pavia	2	1	1	3	1	9	5	2	10	20	25	33	6	9	16	26	34	49
Sondrio	11	3	13	—	—	—	11	3	13	216	305	675	5	1	20	221	306	695
Varese	2	1	32	—	—	4	2	1	36	32	38	159	5	2	7	37	40	166
Lombardia	53	73	239	10	3	25	63	76	264	466	563	1 628	25	26	73	491	589	1 701
Bolzano	—	7	3	—	—	—	—	7	3	99	63	103	9	1	6	108	64	109
Trento (a)	6	2	68	2	—	7	8	2	75	27	10	81	10	4	16	37	14	97
Venezia Trident. (a)	6	9	71	2	—	7	8	9	78	126	73	184	19	5	22	145	78	266
Belluno	9	2	16	—	2	—	9	4	16	57	13	65	4	1	2	61	14	67
Padova	8	2	1	1	—	1	9	2	2	12	6	29	2	4	7	14	10	36
Rovigo	—	1	7	—	—	—	1	7	1	1	13	1	1	—	2	2	13	—
Treviso	—	1	13	3	1	8	3	2	21	11	14	37	7	8	9	18	22	46
Udine	30	29	56	11	5	16	41	34	72	106	50	163	32	17	30	138	67	193
Venezia	1	—	24	1	—	8	2	—	32	3	8	98	2	1	2	5	9	100
Verona	—	5	41	—	1	4	—	6	45	69	2	50	2	1	5	71	3	55
Vicenza (a)	16	5	18	6	—	8	22	5	26	20	12	38	4	7	6	24	19	44
Veneto (a)	64	45	176	22	9	45	86	54	221	279	106	493	54	40	61	333	146	554
Flume (a)	—	—	5	10	6	1	10	6	6	6	2	12	—	3	9	6	5	21
Gorizia	1	2	12	1	6	6	2	8	18	26	23	94	25	68	76	51	91	170
Pola (a)	2	3	63	26	36	28	28	39	91	1	—	11	5	8	8	6	8	19
Trieste	2	2	14	4	1	3	6	3	17	5	16	116	106	8	52	111	24	168
Zara	—	—	1	—	—	1	—	—	2	—	—	5	—	1	—	—	1	5
Venezia G. e Zara	5	7	95	41	49	39	46	56	134	38	41	238	136	88	145	174	129	383
Bologna (a)	11	—	9	—	—	3	11	—	12	10	9	76	1	2	—	11	11	76
Ferrara (a)	—	—	8	2	—	1	2	—	9	1	1	22	2	1	—	3	2	22
Forlì	—	2	10	—	3	7	—	5	17	4	5	44	1	1	5	5	6	49
Modena (a)	—	1	63	2	1	5	2	2	68	30	9	57	2	3	1	32	12	58
Parma	14	—	26	2	2	2	16	2	28	10	9	114	23	10	6	33	19	120
Piacenza	4	2	12	2	—	3	6	2	15	11	7	33	14	1	1	25	8	34
Ravenna	—	—	—	1	—	1	1	—	6	—	—	33	2	—	—	8	—	33
Reggio nell'Emilia	2	1	47	1	—	4	3	1	51	7	6	47	1	6	3	8	12	50
Emilia	31	6	175	10	6	26	41	12	201	79	46	426	46	24	16	125	70	442
Arezzo	—	2	5	—	—	1	—	2	6	2	8	27	—	—	2	2	8	29
Firenze	39	2	5	2	1	—	41	3	5	—	18	31	4	1	2	4	19	33
Grosseto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	2
Livorno	13	5	12	1	—	—	14	5	12	5	3	5	2	2	—	7	5	5
Lucca (a)	—	3	1	6	3	3	6	6	4	—	17	33	29	5	13	29	22	46
Massa e Carrara	1	—	11	—	—	5	1	—	16	12	7	18	8	4	2	20	11	20
Pisa	3	—	1	—	—	—	3	—	1	9	5	11	2	2	1	11	7	12
Pistoia (a)	—	3	—	—	1	1	—	4	1	1	21	14	—	5	4	1	26	18
Siena	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	5	—	1	—	—	7	5
Toscana	56	15	35	9	5	10	65	20	45	29	85	145	45	20	25	74	105	170

(*) Vedasi la nota (a) alla Tavola XIII.
(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

**Segue Tav. XIV — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ,
SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA DESTINAZIONE (*).**

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	TRASPORTI ED AFFINI (Classe 5 — Categ. 1, 2 e 3)									PERSONALE DI SERVIZIO E DI FATICA (Classe 6 — Categ. 1, 2, 3 e 4; Classe 7 — Categ. 1)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	3	3	1	—	11	4	3	14	5	9	2	8	1	2	—	10	4	8
Ascoli Piceno	—	—	—	3	—	1	—	—	1	—	—	1	3	1	1	3	2	2
Macerata (a)	1	1	—	5	1	2	6	2	2	1	3	4	5	11	3	6	14	7
Pesaro e Urbino	2	14	12	1	—	4	3	14	16	3	6	16	—	5	4	3	11	20
Marche (a)	6	18	13	9	12	11	15	30	24	13	11	29	7	21	8	20	32	37
Perugia (a)	4	—	30	—	—	1	4	—	31	62	6	27	1	1	1	63	7	28
Terni	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	2	1	2	1	1	2
Umbria (a)	5	—	30	—	—	1	5	—	31	62	6	29	3	2	1	65	8	30
Frosinone	2	2	—	3	1	—	5	3	—	8	2	1	4	4	—	12	6	1
Rieti	—	1	—	—	—	2	—	1	2	1	3	5	1	—	—	2	3	5
Roma (a)	3	5	18	6	26	26	9	31	44	14	32	38	2	10	18	16	42	56
Viterbo (a)	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lazio	6	8	18	9	27	28	15	35	46	23	37	44	7	14	18	30	51	62
Aquila degli Abruz.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	1	1	1
Campobasso	1	—	—	—	2	—	1	2	—	1	—	2	6	5	6	7	5	8
Chieti (a)	1	—	—	17	4	1	18	4	1	8	9	3	14	6	1	22	15	4
Pescara (a)	—	2	—	—	2	—	2	—	4	—	1	—	—	2	1	—	3	1
Teramo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—
Abruzzi e Molise	2	2	—	17	8	3	19	10	3	10	11	6	21	13	8	31	24	14
Avellino (a)	—	—	—	3	4	1	3	4	1	3	—	—	16	14	6	19	14	6
Benevento	—	—	—	2	2	1	2	2	1	2	—	1	3	1	1	5	1	2
Napoli (a)	18	33	17	30	110	41	48	143	58	13	24	55	14	31	49	27	55	104
Salerno (a)	14	5	1	18	23	17	32	28	18	10	1	4	29	17	19	39	18	23
Campania (a)	32	38	18	53	139	60	85	177	78	28	25	60	62	63	75	90	88	135
Bari	10	2	6	106	94	164	116	96	170	5	6	6	8	1	6	13	7	12
Brindisi	4	3	1	3	—	—	7	3	1	3	2	—	3	—	4	4	2	—
Foggia (a)	—	—	—	—	9	11	—	9	11	1	2	—	3	2	3	4	4	3
Lecce	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Taranto	—	—	2	3	—	1	3	—	3	—	—	1	3	1	2	3	1	3
Puglie (a)	14	5	9	112	103	176	126	108	185	9	10	7	15	4	11	24	14	18
Matera	—	—	—	—	2	—	—	2	—	—	—	—	5	5	3	5	5	3
Potenza	—	—	1	1	3	1	1	3	2	—	—	1	12	14	15	12	14	16
Lucania	—	—	1	1	5	1	1	5	2	—	—	1	17	19	18	17	19	19
Catanzaro	—	—	—	39	46	32	39	46	32	5	—	1	14	1	8	19	1	9
Cosenza	—	3	—	26	45	28	28	48	23	—	1	2	10	6	21	10	7	23
Reggio di Calabria	1	2	6	38	27	35	39	29	41	—	1	6	14	17	7	14	18	13
Calabrie	1	5	6	103	118	95	104	123	101	5	2	9	38	24	36	43	26	45
Agrigento	2	1	4	—	6	5	2	7	9	—	1	1	2	9	2	2	10	3
Caltanissetta	1	—	—	23	9	6	24	9	6	1	1	1	1	3	3	2	4	4
Catania	1	—	11	35	10	65	36	10	76	4	5	10	32	12	26	36	17	36
Enna	1	—	—	1	6	3	2	6	3	—	—	1	10	9	17	10	9	18
Messina	1	2	2	1	3	60	2	5	62	5	3	15	3	11	52	8	14	67
Palermo	2	12	4	14	25	6	16	37	10	6	9	8	30	23	12	36	32	20
Ragusa	4	1	—	56	58	20	60	59	20	—	2	5	22	5	7	22	7	12
Siracusa	1	1	—	25	89	47	26	90	47	3	1	4	9	7	8	12	8	12
Trapani	430	459	469	58	50	104	488	509	573	12	45	87	20	7	24	32	52	111
Sicilia	443	476	490	213	256	316	656	732	806	31	67	132	129	86	151	160	153	283
Cagliari	2	4	1	—	8	3	2	12	4	—	9	15	2	—	—	2	9	15
Nuoro	—	—	3	—	1	1	—	1	4	2	5	8	—	—	—	2	5	8
Sassari	—	2	3	—	2	—	—	4	3	2	—	2	—	—	—	2	—	2
Sardegna	2	6	7	—	11	4	2	17	11	4	14	25	2	—	—	6	14	25
REGNO	892	773	1 980	662	766	917	1 554	1 539	2 897	1 811	1 454	5 274	790	504	836	2 601	1 958	6 110

Segue Tav. XIV — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ,
SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA DESTINAZIONE (*).

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	PROFESSIONI ED ARTI LIBERALI (Classe 9 — Categ. 2, 3 e 4)									IMPIEGATI PUBBLICI E PRIVATI (Classe 10 — Categ. 4)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	54	8	8	9	6	6	63	14	14	8	6	21	8	13	16	16	19	37
Aosta	3	5	3	1	2	2	4	7	5	6	3	10	1	4	1	7	7	11
Cuneo	12	2	2	3	3	2	15	5	4	5	9	12	2	2	1	7	11	13
Novara (a)	33	25	22	6	—	1	39	25	23	23	12	33	7	3	2	30	15	35
Torino	15	47	100	28	23	15	43	70	115	14	20	22	17	23	15	31	43	37
Vercelli (a)	10	12	40	8	3	9	18	15	49	3	8	15	4	7	6	7	15	21
Piemonte	127	99	175	55	37	35	182	136	210	59	58	113	39	52	41	98	110	154
Genova	24	97	122	6	22	4	30	119	126	21	18	24	11	7	45	32	25	69
Imperia	8	7	47	—	—	2	8	7	49	16	11	28	—	3	1	16	14	29
La Spezia	7	—	6	—	1	—	7	1	6	3	5	9	6	1	6	9	6	15
Savona	2	2	4	3	2	1	5	4	5	2	5	4	8	1	5	10	6	9
Liguria	41	106	179	9	25	7	50	131	186	42	39	65	25	12	57	67	51	122
Bergamo	27	52	12	2	1	4	29	53	16	2	1	7	—	2	1	2	3	8
Brescia	7	15	33	6	2	3	13	17	36	1	1	6	6	2	2	7	3	8
Como	55	59	22	1	1	1	56	60	23	15	15	24	4	3	2	19	18	26
Cremona	10	11	18	10	2	1	20	13	19	2	4	1	2	—	—	4	4	1
Mantova	11	8	14	6	1	4	17	9	18	1	2	10	2	—	—	3	2	10
Milano	297	396	519	77	62	63	374	458	582	14	64	30	3	13	16	17	77	46
Pavia	17	8	11	4	—	3	21	8	14	3	4	4	2	2	2	5	6	6
Sondrio	9	2	1	1	1	1	10	3	2	1	1	1	1	—	—	3	1	1
Varese	22	3	10	—	—	—	22	3	10	2	—	28	2	1	3	12	1	31
Lombardia	455	554	640	107	70	80	562	624	720	50	92	111	22	23	26	72	115	137
Bolzano	9	6	26	—	—	—	9	6	26	3	2	7	—	2	1	3	4	8
Trento (a)	7	5	25	6	1	4	13	6	29	2	3	20	5	5	7	7	8	27
Venezia Trident. (a)	16	11	51	6	1	4	22	12	55	5	5	27	5	7	8	10	12	35
Belluno	8	4	5	3	1	1	11	5	6	2	2	5	1	—	3	3	2	8
Padova	8	4	6	—	—	—	8	4	6	5	3	4	3	1	1	8	4	5
Rovigo	—	1	1	1	—	1	1	1	2	—	1	—	—	—	—	—	1	1
Treviso	9	3	3	6	—	4	15	3	7	1	2	7	1	1	3	2	3	10
Udine	16	47	26	18	7	4	34	54	30	17	17	62	11	4	21	28	21	83
Venezia	3	18	30	2	1	2	5	19	32	1	3	25	—	—	—	1	3	25
Verona	8	35	23	1	3	3	9	38	26	—	5	19	—	4	1	9	20	20
Vicenza (a)	11	18	12	2	1	6	13	19	18	2	1	12	3	2	5	5	3	17
Veneto (a)	63	130	106	33	13	21	96	143	127	28	34	134	19	12	35	47	46	169
Fiume (a)	—	1	6	—	1	2	—	2	8	—	1	3	—	2	—	—	3	3
Gorizia	1	6	11	—	8	3	1	14	14	1	11	9	2	9	8	3	20	17
Pola (a)	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	3	12	2	6	5	3	9	17
Trieste	12	16	24	6	1	8	18	17	32	6	15	30	4	1	8	10	16	38
Zara	—	—	1	—	3	—	—	3	1	—	—	1	—	1	—	—	1	1
Venezia G. e Zara	13	23	42	7	13	13	20	36	55	8	30	55	8	19	21	16	49	76
Bologna (a)	9	36	39	5	3	6	14	39	45	3	12	13	1	—	1	4	12	14
Ferrara (a)	1	8	24	1	—	4	2	8	28	—	—	1	—	2	—	—	2	1
Forlì	6	4	17	4	3	4	10	7	21	—	2	6	2	4	1	2	6	7
Modena (a)	10	15	11	—	2	2	10	17	13	2	4	5	1	1	4	3	5	9
Parma	26	5	31	7	1	5	33	6	36	8	2	10	3	—	1	11	2	11
Piacenza	1	5	4	1	1	1	2	6	5	—	2	9	1	1	1	3	10	10
Ravenna	12	18	18	5	5	2	17	23	20	—	2	1	2	—	2	2	1	1
Reggio nell'Emilia	6	9	16	5	—	2	11	9	18	2	1	7	—	—	—	2	1	7
Emilia	71	100	160	28	15	26	99	115	186	15	25	52	10	8	8	25	33	60
Arezzo	1	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	5	—	—	—	—	—	5
Firenze	8	12	30	3	2	1	11	14	31	—	—	5	1	—	3	1	2	8
Grosseto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Livorno	7	2	6	—	1	—	7	3	6	3	2	3	—	—	—	6	2	2
Lucca (a)	—	2	7	27	4	1	27	6	8	—	4	2	8	4	2	8	8	4
Massa e Carrara	6	1	2	3	—	—	9	1	2	4	1	3	2	1	—	6	2	3
Pisa	1	14	4	—	—	—	1	14	4	2	—	5	—	—	—	2	—	5
Pistoia (a)	—	2	3	—	—	1	—	2	4	—	1	—	—	3	1	—	4	1
Siena	—	1	1	—	—	—	—	1	1	—	—	4	—	—	—	—	—	4
Toscana	23	34	54	33	7	3	56	41	57	9	10	26	14	8	6	23	18	32

(*) Vedasi la nota (a) alla Tavola XIII.
(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue TAV. XIV — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ,
SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA DESTINAZIONE (*).

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	PROFESSIONI ED ARTI LIBERALI (<i>Classe 9 — Categ. 2, 3 e 4</i>)									IMPIEGATI PUBBLICI E PRIVATI (<i>Classe 10 — Categ. 4</i>)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	—	2	5	4	2	10	4	4	15	2	4	1	—	4	1	2	8	2
Ascoli Piceno	—	4	—	—	—	—	—	4	—	1	—	2	2	2	—	3	2	2
Macerata (a)	2	—	—	1	1	1	3	1	1	—	—	—	2	3	1	2	3	1
Pesaro e Urbino	5	4	4	4	—	—	9	4	4	1	1	1	1	—	—	2	1	1
Marche (a)	7	10	9	9	3	11	16	13	20	4	5	4	5	9	2	9	14	6
Perugia (a)	2	1	4	—	2	2	2	3	6	1	1	5	1	—	1	2	1	6
Terni	1	—	1	—	—	—	1	—	1	—	1	1	—	—	—	—	1	1
Umbria (a)	3	1	5	—	2	2	3	3	7	1	2	6	1	—	1	2	2	7
Frosinone	4	6	—	1	—	—	5	6	—	1	—	2	1	—	—	2	—	2
Rieti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	2
Roma (a)	76	108	127	11	35	45	87	143	172	3	12	13	—	11	11	3	23	24
Viterbo (a)	1	1	—	1	1	16	2	2	16	1	—	—	—	1	—	1	1	—
Lazio	81	115	127	13	36	61	94	151	188	5	12	16	1	12	12	6	24	28
Aquila degli Abruz.	—	—	—	2	—	1	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Campobasso	2	—	2	3	6	2	5	6	4	—	—	—	1	2	7	1	2	7
Chieti (a)	2	1	1	4	3	1	6	4	2	1	1	1	—	—	—	1	1	1
Pescara (a)	—	—	2	—	1	—	—	1	2	—	1	1	—	—	—	—	1	1
Teramo	1	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Abruzzi e Molise	5	1	5	9	11	4	14	12	9	1	2	2	1	2	7	2	4	9
Avellino (a)	1	8	1	6	5	3	7	13	4	—	—	—	3	—	—	3	—	—
Benevento	—	—	—	2	4	—	2	4	—	—	—	—	4	2	—	—	4	2
Napoli (a)	10	69	71	17	26	28	27	95	99	13	7	25	6	1	21	19	8	46
Salerno (a)	2	1	2	6	6	4	8	7	6	1	1	2	2	1	9	3	2	11
Campania (a)	13	78	74	31	41	35	44	119	109	14	8	27	8	9	32	22	17	59
Bari	7	3	12	11	3	10	18	6	22	3	2	3	2	3	1	5	5	4
Brindisi	5	1	—	—	—	—	5	1	—	2	2	—	—	—	—	2	—	—
Foggia (a)	—	—	1	1	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Lece	—	1	3	1	1	—	1	2	3	—	—	2	—	—	—	—	—	2
Taranto	1	1	3	—	1	1	1	2	4	—	1	—	—	—	—	—	1	—
Puglie (a)	13	6	19	13	6	11	26	12	30	5	5	5	2	5	1	7	10	6
Matera	—	—	—	1	2	2	1	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Potenza	1	2	—	6	4	3	7	6	3	—	—	—	1	1	10	1	1	10
Lucania	1	2	—	7	6	5	8	8	5	—	—	—	1	1	10	1	1	10
Catanzaro	2	—	—	9	3	6	11	3	6	1	1	—	3	2	2	4	3	2
Cosenza	—	—	—	3	6	1	3	6	1	—	1	3	4	7	16	4	8	19
Reggio di Calabria	—	1	1	11	2	5	11	3	6	2	2	1	2	—	1	4	2	2
Calabria	2	1	1	23	11	12	25	12	13	3	4	4	9	9	19	12	13	23
Agrigento	—	—	—	1	1	2	1	1	2	—	2	—	3	1	1	3	3	1
Caltanissetta	—	1	1	2	—	4	2	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Catania	38	15	26	18	3	26	56	18	52	6	3	—	2	2	6	5	2	—
Enna	1	—	—	4	2	—	5	2	—	—	1	—	1	2	1	3	—	—
Messina	20	50	53	4	3	7	24	53	60	2	—	5	4	1	1	6	1	6
Palermo	57	4	10	4	2	10	61	6	20	4	8	4	2	10	5	6	18	9
Ragusa	—	—	—	8	—	2	3	—	2	1	1	1	2	—	1	3	1	2
Siracusa	—	7	1	3	1	3	3	8	4	2	1	—	1	2	4	3	3	4
Trapani	6	5	4	3	—	1	9	5	5	9	10	11	1	4	1	10	14	12
Sicilia	122	82	95	47	12	55	169	94	150	24	26	21	14	22	15	38	48	36
Cagliari	5	2	2	—	1	1	5	3	3	1	2	3	—	—	—	1	2	3
Nuoro	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Sassari	—	1	1	1	1	1	1	2	2	—	—	—	—	1	—	1	1	—
Sardegna	5	3	3	1	2	2	6	5	5	2	2	3	—	1	—	2	3	3
REGNO	1 061	1 356	1 745	431	311	387	1 492	1 667	2 132	275	359	671	184	211	301	459	570	972

Segue Tav. XIV — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ,
SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA DESTINAZIONE (*).

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	CONDIZIONI NON PROFESSIONALI (Classe 12 — Categ. 1 e 2)									PROFESSIONI O CONDIZIONI IGNOTE								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	387	110	111	582	393	326	969	503	437	—	4	—	1	1	1	1	5	1
Aosta	600	241	309	151	110	81	751	351	390	—	—	1	—	1	—	—	1	1
Cuneo	784	425	459	118	97	76	902	522	535	4	2	2	—	—	—	4	2	2
Novara (a)	725	350	278	94	68	37	819	418	315	—	4	1	—	—	—	4	1	1
Torino	779	373	229	306	311	122	1 085	684	351	5	5	1	9	2	—	14	7	1
Vercelli (a)	413	130	158	182	114	101	595	244	259	—	1	—	—	1	—	—	2	—
Piemonte	3 688	1 629	1 544	1 433	1 093	743	5 121	2 722	2 287	9	16	5	10	5	1	19	21	6
Genova	416	203	156	261	224	243	677	427	399	—	3	—	1	—	—	1	3	—
Imperia	274	257	232	6	8	6	280	265	238	—	—	2	—	—	—	—	—	2
La Spezia	103	57	36	29	44	24	132	101	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Savona	124	50	65	82	82	60	206	132	125	—	1	—	—	—	1	—	1	1
Liguria	917	567	489	378	358	333	1 295	925	822	—	4	2	1	—	1	1	4	3
Bergamo	942	561	679	74	76	63	1 016	637	742	—	—	4	—	—	—	—	—	4
Brescia	193	70	94	82	96	87	275	166	181	1	—	—	—	—	—	1	—	1
Como	174	82	94	59	63	41	233	145	135	1	—	—	—	—	—	1	—	—
Cremona	69	22	14	9	14	5	78	36	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mantova	62	26	32	39	16	14	101	42	46	—	—	—	2	—	—	2	—	—
Milano	364	184	103	93	84	79	457	268	182	—	2	—	—	—	—	—	2	—
Pavia	50	22	19	118	50	42	168	72	61	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sondrio	99	13	17	52	56	17	151	69	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Varese	589	348	398	119	105	76	708	453	474	—	—	1	—	1	—	1	1	2
Lombardia	2 542	1 328	1 450	645	560	424	3 187	1 888	1 874	2	2	6	2	1	1	4	3	7
Bolzano	50	17	36	13	9	3	63	26	39	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Trento (a)	247	170	242	216	322	316	463	492	558	2	—	1	—	—	—	2	—	1
Venezia Trident. (a)	397	187	278	229	331	319	526	518	597	2	—	2	—	—	—	2	—	2
Belluno	590	449	422	189	200	138	779	649	560	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Padova	234	128	166	75	94	45	309	222	211	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rovigo	36	25	7	11	11	3	47	36	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Treviso	317	273	372	183	296	307	500	569	679	—	1	—	—	2	—	—	3	2
Udine	1 558	1 232	1 532	675	805	748	2 233	2 037	2 280	—	—	1	—	2	—	2	—	3
Venezia	86	36	89	31	28	32	117	64	121	—	—	4	—	—	1	—	5	
Verona	166	117	123	72	96	60	238	213	183	—	—	2	—	—	—	—	2	
Vicenza (a)	519	323	510	265	336	228	784	659	738	—	1	4	—	1	—	2	5	
Veneto (a)	3 506	2 583	3 221	1 591	1 866	1 561	5 007	4 449	4 782	—	2	12	—	3	6	—	5	18
Fiume (a)	17	11	9	50	163	60	67	174	69	—	—	—	2	—	—	2	—	—
Gorizia	123	134	214	545	357	228	668	491	442	—	1	—	—	1	—	—	2	—
Pola (a)	59	15	32	260	470	371	319	485	403	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Trieste	50	49	14	158	430	215	208	479	229	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zara	13	1	—	6	14	6	19	15	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Venezia G. e Zara	262	210	269	1019	1 434	880	1 281	1 644	1 149	1	1	—	2	1	—	3	2	—
Bologna (a)	125	86	133	36	39	28	161	125	161	—	1	—	—	1	—	—	2	—
Ferrara (a)	28	7	21	17	18	8	45	25	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Forlì	113	72	81	46	79	53	159	151	134	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Modena (a)	151	120	121	45	55	43	196	175	164	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Parma	323	109	124	129	103	74	452	212	198	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Piacenza	332	136	67	84	57	40	416	193	107	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ravenna	29	9	4	15	5	5	44	14	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Reggio nell'Emilia	129	54	61	27	39	12	156	93	73	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Emilia	1 230	593	612	399	395	263	1 629	988	875	—	3	—	—	1	1	—	4	1
Arezzo	104	52	186	17	22	23	121	74	209	—	—	4	—	1	—	—	1	4
Firenze	252	37	116	52	11	18	304	48	134	—	1	1	—	—	—	—	1	1
Grosseto	30	6	16	13	16	7	43	22	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Livorno!	88	27	33	36	18	30	124	45	63	—	—	1	—	1	—	—	1	1
Lucca (a)	276	120	136	435	423	307	711	543	443	—	—	—	—	—	1	—	1	3
Massa e Carrara	169	143	212	69	69	76	238	212	288	—	—	5	—	—	—	—	—	6
Pisa	176	97	96	51	35	49	227	132	145	—	2	1	—	—	1	—	2	2
Pistoia (a)	282	283	32	102	137	22	384	420	54	—	2	2	—	1	4	—	3	6
Siena	39	1	7	12	4	1	51	5	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Toscana	1 416	766	834	787	735	533	2 293	1 501	1 367	—	5	15	—	4	8	—	9	23

(*) Vedasi la nota (a) alla Tavola XIII.
(a) Vedasi Introduzione Cap. I, § III.

Segue Tav. XIV — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ,
SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA DESTINAZIONE (*).

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	CONDIZIONI NON PROFESSIONALI (Classe 12 — Categ. 1 e 2)									PROFESSIONI O CONDIZIONI IGNOTE								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	79	33	59	123	186	106	202	219	165	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Ascoli Piceno	8	6	3	105	281	163	113	287	166	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Macerata (a)	35	25	26	114	168	147	149	193	173	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pesaro e Urbino	221	108	139	139	133	157	360	241	296	—	1	6	—	1	—	—	2	6
Marche (a)	343	172	227	481	768	573	824	940	800	—	1	6	—	2	1	—	3	7
Perugia (a)	122	148	225	64	82	49	186	230	274	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Terni	21	9	8	13	14	16	34	23	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Umbria (a)	143	157	233	77	96	65	220	253	298	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Frosinone	389	207	212	272	518	340	661	725	553	—	—	1	—	2	5	—	2	6
Rieti	13	6	21	17	28	19	30	34	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Roma (a)	61	98	67	205	236	257	266	334	324	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Viterbo (a)	10	4	—	44	35	—	54	39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lazio	473	315	301	538	817	616	1 011	1 132	917	—	—	1	—	2	5	—	2	6
Aquila degli Abruz.	91	59	72	376	507	399	467	566	471	—	1	—	—	—	3	—	1	3
Campobasso	32	27	12	403	435	255	435	462	267	—	—	—	—	2	—	—	2	—
Chieti (a)	13	8	5	197	272	43	210	280	48	—	—	—	—	1	2	—	1	2
Pescara (a)	6	8	9	151	136	116	157	144	125	—	—	—	—	1	—	—	1	—
Teramo	22	3	17	131	13	131	153	16	148	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Abruzzi e Molise	164	105	115	1 258	1 363	944	1 422	1 468	1 059	—	1	—	—	4	5	—	5	5
Avellino (a)	10	7	8	311	326	207	321	333	215	—	—	—	—	—	3	—	—	3
Benevento	8	5	1	130	201	207	138	206	208	—	—	—	—	2	—	—	2	—
Napoli (a)	180	112	117	272	661	546	452	773	663	—	—	3	—	3	2	—	3	5
Salerno (a)	61	27	39	390	500	346	451	527	385	—	—	—	—	1	—	—	1	—
Campania (a)	259	151	165	1 103	1 688	1 306	1 362	1 839	1 471	—	—	3	—	6	5	—	6	8
Bari	195	89	113	749	742	354	944	831	467	—	—	2	—	1	4	—	1	6
Brindisi	10	11	6	12	14	22	22	25	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Foggia (a)	11	10	19	66	251	187	77	261	206	—	—	—	—	1	1	—	1	1
Lecce	2	8	5	13	8	10	15	16	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Taranto	7	8	7	38	33	18	45	41	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Puglie (a)	225	126	150	878	1 048	591	1 103	1 174	741	—	—	2	—	2	5	—	2	7
Matera	3	2	3	111	128	72	114	130	75	—	—	—	—	1	—	—	1	—
Potenza	12	17	19	361	420	221	373	437	240	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Lucania	15	19	22	472	548	293	487	567	315	—	—	—	—	1	1	—	1	1
Catanzaro	7	15	11	416	792	526	423	807	537	—	—	—	—	1	13	—	1	13
Cosenza	15	8	5	729	647	558	744	655	563	—	—	—	—	1	—	—	1	—
Reggio di Calabria.	103	59	74	443	568	435	546	627	509	—	—	—	—	4	2	—	4	2
Calabrie	125	82	90	1 588	2 007	1 519	1 713	2 089	1 609	—	—	—	—	6	15	—	6	15
Agrigento	35	46	56	253	376	323	288	422	379	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Caltanissetta	33	37	42	82	85	104	115	122	146	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Catania	43	26	22	318	344	336	361	370	358	—	—	—	—	2	—	—	2	—
Enna	11	3	10	213	280	229	224	283	239	—	—	—	—	2	7	—	2	7
Messina	32	22	28	527	614	581	559	636	609	—	—	—	—	1	—	—	1	—
Palermo	107	92	47	536	617	356	643	709	403	—	—	1	—	17	2	—	17	3
Ragusa	14	15	26	163	231	148	177	246	174	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Siracusa	32	25	28	231	293	250	263	318	278	—	—	—	—	4	—	—	4	—
Trapani	228	286	293	230	284	269	458	570	562	1	1	3	—	2	—	1	3	3
Sicilia	535	552	532	2 553	3 124	2 596	3 088	3 676	3 148	1	1	4	—	26	11	1	27	15
Cagliari	110	76	69	13	7	13	123	83	82	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nuoro	18	31	45	2	3	10	20	34	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sassari	65	44	47	24	34	24	89	78	71	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sardegna	193	151	161	39	44	47	232	195	208	—	—	—	—	—	—	—	—	—
REGNO	16 333	9 693	10 713	15 378	18 275	13 606	31 711	27 988	24 319	15	37	58	15	64	66	30	101	124

TAV. XV — LAVORATORI ESPATRIATI E RIE
SECONDO I PAESI DI DESTINAZIONE E

PAESI DI DESTINAZIONE	AGRICOLTURA E CACCIA (Classe 1 — Categ. 1)			COMMERCianti, INDUSTRIALI, IMPRESARI, ECC. (Classe 2 — Categ. 1)			CONDUTTORI DI ESER- CIZI PUBBLICI ED AFFINI (Cl. 3 — Categ. 1, 2 e 3)			INDUSTRIE ESTRATTIVE (Classe 4 — Categ. 1)		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930

A) PAESI CONTINENTALI (Europa

U.R.S.S.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Polonia	—	1	2	—	1	—	—	—	—	—	2	—
Svezia, Norvegia e Danimarca	4	1	3	—	—	—	1	—	—	1	—	1
Gran Bretagna ed Irlanda	43	16	102	10	9	2	4	7	3	—	1	5
Olanda	(3) 4	4	66	(3) 2	—	1	(3) 2	2	2	(3) 8	98	—
Belgio	(4) 175	262	592	(4) 3	4	5	(4) 3	2	11	(4) 1 032	3 257	1 211
Lussemburgo	(3) 12	31	(3) 1	—	1	(3) 1	—	—	1	(3) 7	19	—
Francia e Principato di Monaco	4 264	9 449	19 887	112	56	81	156	34	94	2 207	4 504	9 731
Svizzera	1 780	1 714	3 680	65	21	8	22	18	6	670	797	1 020
Germania	15	3	71	3	2	3	1	1	4	6	8	38
Austria	(5) 24	30	50	—	1	2	(5) 3	1	2	(5) 8	2	18
Cecoslovacchia	(6) —	—	5	—	—	2	(6) —	—	1	(6) 2	1	1
Ungheria	(6) —	—	—	—	—	—	(6) —	—	—	(6) —	—	—
Spagna e Portogallo	17	8	10	—	4	—	2	2	2	43	7	—
Gibilterra e Malta	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Grecia	(7) 3	75	(7) 1	—	1	(7) 1	—	—	(7) 1	—	—	1
Romania	(7) 1	3	(7) 1	—	—	(7) 1	—	—	(7) 1	—	—	1
Jugoslavia	(8) 84	62	48	(8) 8	5	2	(8) 6	1	2	(8) 23	1	9
Bulgaria	(7) 6	1	(7) 1	—	—	(7) 1	—	—	(7) 1	—	—	11
Albania	(7) 15	16	(7) 6	—	2	(7) 1	—	—	(7) 10	11	—	—
Turchia Europea	(7) 2	3	(7) 1	—	1	(7) 1	—	—	(7) 3	3	—	—
Turchia Asiatica	1	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Egitto	14	10	20	5	2	1	—	2	—	5	2	11
Tunisia	105	185	1 142	1	8	6	4	4	1	9	12	77
Algeria	22	57	78	—	2	4	3	—	1	5	131	191
Marocco	2	5	17	—	—	1	—	—	1	2	1	3
Altri Paesi continentali	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Paesi continentali non determinati	—	—	7	—	8	1	—	5	1	—	—	—
Totale	6 550	11 846	25 916	207	131	125	206	83	133	3 970	8 794	12 469

B) PAESI TRANS

Canada	177	193	251	—	—	1	1	—	—	17	6	21
Stati Uniti d'America	5 180	3 749	4 088	40	39	22	68	30	21	212	149	72
Messico	5	10	25	—	1	1	—	—	—	2	—	2
America Centrale ed Antille	20	10	31	4	1	2	—	—	2	—	—	—
Colombia, Venezuela ed Equatore	10	23	36	5	2	3	2	1	1	—	—	2
Perù, Bolivia e Cile	25	12	74	10	10	2	16	6	1	1	—	4
Brasile	317	346	373	19	9	6	14	5	10	7	7	1
Argentina	4 263	4 247	7 055	32	49	22	34	27	16	109	46	283
Uruguay e Paraguay	183	125	268	2	3	1	—	1	1	7	—	5
Paesi d'America non determinati	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oceania	612	269	902	2	—	1	—	1	2	38	34	51
Asia non mediterranea	1	—	6	2	1	2	—	—	—	6	4	14
Africa non mediterranea	20	10	42	6	18	11	—	10	6	17	28	25
Altri Paesi transoceanici	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totale	10 813	8 994	13 161	122	133	74	135	81	60	416	274	460
Complesso	17 363	20 840	39 077	329	264	199	341	164	193	4 386	9 068	12 949

SPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ,
LA PROFESSIONE O CONDIZIONE (a).

INDUSTRIE DEL LEGNO, DELLA PAGLIA ED AFFINI (Classe 4 — Categ. 2)			INDUSTRIE ALIMEN- TARI (Classe 4 — Categ. 3)			INDUSTRIE DEL CUOIO, DELLE PELLI ED AFFINI (Classe 4 — Categ. 4)			INDUSTRIE MECCANI- CHE, METALLURGI- CHE E SIDERURGICHE (Classe 4 — Categ. 5 e 6)			COSTRUZIONI EDILIZIE, IDRAULICHE E STRA- DALI (Cl. 4 — Cat. 8 in parte)			INDUSTRIE E MANI- FATTURE TESSILI (Classe 4 — Categ. 9)		
1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930

e Paesi del Bacino Mediterraneo)

(1) 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(1) 5	—	—	(1) 6	—	—	—	—	—	—	—	2
(2) —	—	—	—	7	22	—	—	—	—	—	—	(2) 1	2	(2) 2	4	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	3	4	—	—	—	—	—	—	—
5	4	12	3	8	9	2	2	6	4	3	47	15	21	62	1	—	—	—	—	—	—	1	
(3) 7	81	(3) 9	14	(3) 3	(3) 45	76	(3) 46	202	(3) 3	(3) 61	183	(3) 1	(3) 3	(3) 1	(3) 3	(3) 12	—	—	—	—	—	—	
(4) 96	197	430	(4) 13	45	78	(4) 11	19	50	(4) 101	244	473	(4) 1 389	738	1 050	(4) 4	3	12	—	—	—	—	—	
(3) 4	37	(3) 7	(3) 8	(3) 1	(3) 1	(3) 1	(3) 1	(3) 1	(3) 1	(3) 1	(3) 1	(3) 1	(3) 1	(3) 1	(3) 1	(3) 1	(3) 1	(3) 1	(3) 1	(3) 1	(3) 1	(3) 1	
1 248	790	8 571	233	133	1 131	243	97	1 244	880	633	11 331	6 497	5 670	26 712	188	46	825	—	—	—	—	—	
261	150	391	43	87	96	38	25	92	209	112	449	5 532	6 497	10 858	148	92	163	—	—	—	—	—	
24	22	52	5	18	23	3	—	12	30	17	97	172	37	209	2	—	25	—	—	—	—	—	
(5) 15	20	15	(5) 155	104	85	(5) 1	1	4	(5) 13	7	38	(5) 134	15	68	(5) 1	—	3	—	—	—	—	—	
(6) 1	—	(6) 15	36	(6) 34	24	(6) 1	—	—	(6) 1	5	(6) 16	10	(6) 16	10	(6) 3	2	(6) 1	—	—	—	—	—	
(6) 11	15	15	3	12	2	3	1	7	10	43	30	23	30	14	2	1	1	—	—	—	—	—	
1	—	1	1	—	2	1	2	4	5	2	9	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
(7) 3	5	(7) 1	(7) 4	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	
(7) 2	8	(7) 4	(7) 39	35	(7) 5	6	(7) 80	15	33	(7) 264	20	49	(7) 5	17	(7) 3	(7) 3	(7) 4	—	—	—	—	—	
(8) 62	8	4	(8) 21	39	35	(8) 5	6	(8) 80	15	33	(8) 264	20	49	(8) 5	17	(8) 3	(8) 3	(8) 4	—	—	—	—	
(7) 2	5	(7) 10	(7) 1	(7) 8	(7) 6	(7) 10	(7) 32	108	(7) 32	108	(7) 32	108	(7) 32	108	(7) 32	108	(7) 32	(7) 32	(7) 32	(7) 32	(7) 32	(7) 32	
(7) 79	64	(7) 8	(7) 6	(7) 1	(7) 47	48	(7) 68	39	(7) 68	39	(7) 68	39	(7) 68	39	(7) 68	39	(7) 68	(7) 68	(7) 68	(7) 68	(7) 68	(7) 68	
(7) 2	4	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	(7) 1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	11	12	3	7	6	3	2	4	23	17	42	17	29	257	—	—	—	—	—	—	—	—	
144	127	296	20	22	96	24	25	212	41	47	215	57	132	483	2	3	5	—	—	—	—	—	
179	167	126	166	7	9	7	14	9	17	22	65	103	347	292	3	1	3	—	—	—	—	—	
7	11	38	4	1	5	4	4	5	6	12	30	23	20	135	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	1	—	1	8	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2 061	1 622	10 171	670	560	1 693	345	197	1 674	1 427	1 344	13 079	14 236	13 842	40 786	356	151	1 064	—	—	—	—	—	

OCEANICI

10	12	28	—	4	10	6	7	21	7	6	23	84	25	51	—	1	4	—	—	—	—	—	—
516	297	328	240	94	87	482	319	232	519	237	183	1 230	428	484	52	27	77	—	—	—	—	—	
—	—	7	1	—	—	1	2	1	3	1	5	2	—	7	—	2	—	—	—	—	—	—	
8	6	10	1	3	1	8	16	17	8	8	9	25	9	7	—	—	—	—	—	—	—	—	
6	1	6	3	2	7	3	5	5	3	11	8	9	22	2	1	—	—	—	—	—	—	—	
6	1	22	5	1	5	4	3	6	27	14	25	17	6	25	1	3	11	—	—	—	—	—	
37	31	36	12	15	29	32	47	38	47	27	77	93	34	79	6	10	11	—	—	—	—	—	
459	304	890	167	97	339	206	151	397	574	329	1 111	1 552	496	1 700	106	51	118	—	—	—	—	—	
12	6	30	2	2	13	8	6	19	21	8	38	59	19	126	2	3	9	—	—	—	—		

Segue Tav. XV — LAVORATORI ESPATRIATI E RIE
SECONDO I PAESI DI DESTINAZIONE E

PAESI DI DESTINAZIONE	INDUSTRIE DEL VESTIARIO E DELL'ARREDAMENTO (Classe 4 — Categ. 10)			ALTRE INDUSTRIE (Classe 4 — Categ. 7, 11 e 12)			MANOVALI, BRACCIANTI, ECC. DI QUALSIASI INDUSTRIA (Cl. 4 — Cat. 8 in parte)			OPERAI NON SPECIFICATI (Classe 4 — Categ. 13)		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
	U.R.S.S.	—	—	—	—	—	1	—	—	—	(1) 3	—
Polonia	—	—	1	—	1	14	—	1	2	(2)	2	1
Svezia, Norvegia e Danimarca	—	—	—	—	1	8	6	11	1	8	9	5
Gran Bretagna ed Irlanda	7	13	12	4	2	7	31	8	153	70	57	55
Olanda	(3)	1	7	(3)	36	42	(3)	172	1 227	(3)	41	204
Belgio	(4) 17	11	57	(4) 38	202	243	(4) 867	2 502	4 722	(4) 760	1 367	726
Lussemburgo	(3)	2	8	(3)	10	19	(3)	90	334	(3)	53	125
Francia e Principato di Monaco	483	217	1 033	493	955	3 074	4 946	7 931	53 101	5 900	8 163	12 012
Svizzera	89	129	283	296	231	1 126	2 616	4 959	2 111	2 517	1 000	—
Germania	5	4	10	16	77	68	50	41	427	98	56	227
Austria	(5) 2	6	9	(5) 19	37	46	(5) 36	9	74	(5) 72	52	11
Cecoslovacchia	(6)	2	—	(6)	2	7	(6)	14	8	(6)	9	—
Ungheria	(6)	1	3	(6)	3	6	(6)	1	4	(6)	2	11
Spagna e Portogallo	1	5	9	32	41	148	34	25	32	82	89	24
Gibilterra e Malta	1	9	4	3	5	3	—	—	1	12	27	5
Grecia	(7)	—	2	(7)	2	2	(7)	1	2	(7)	24	11
Romania	(7)	6	1	(7)	5	5	(7)	3	9	(7)	13	7
Jugoslavia	(8) 20	3	29	(8) 28	13	1	(8) 154	8	33	(8) 323	44	29
Bulgaria	(7)	1	2	(7)	1	2	(7)	29	36	(7)	23	11
Albania	(7)	4	1	(7)	8	9	(7)	11	24	(7)	98	24
Turchia Europea	(7)	4	—	(7)	1	—	(7)	5	3	(7)	19	4
Turchia Asiatica	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	3	3
Egitto	9	8	8	10	4	14	55	5	24	99	125	47
Tunisia	30	31	115	40	15	16	152	101	359	224	274	446
Algeria	7	15	14	39	6	13	50	120	153	306	197	132
Marocco	5	6	10	2	2	6	10	11	35	46	18	24
Altri Paesi continentali	—	—	—	—	4	7	—	—	4	3	2	5
Paesi continentali non determinati	—	1	1	—	8	16	—	—	9	—	160	12
Totale	676	479	1 619	1 023	1 672	4 039	7 518	13 715	65 736	10 117	13 444	15 161

A) PAESI CONTINENTALI (Europa)

PATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ,
LA PROFESSIONE O CONDIZIONE (a).

PAESI DI DESTINAZIONE	TRASPORTI ED AFFINI (Cl. 5 — Categ. 1, 2 e 3)			PERSONALE DISERVIZIO E DI FATICA (Cl. 6 — Categ. 1, 2, 3 e 4; Cl. 7 — Categ. 1)			PROFESSIONI ED ARTI LIBERALI (Cl. 9 — Cat. 2, 3 e 4)			IMPIEGATI PUBBLICI E PRIVATI (Classe 10 — Categ. 4)			CONDIZIONI NON PROFESSIONALI (Cl. 12 — Categ. 1 e 2)			PROFESSIONI O CONDIZIONI IGNOTE		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
	Paesi del Bacino Mediterraneo	(1) 1	—	—	—	—	—	(1) 1	—	—	—	—	—	(1) 14	5	3	—	—
Polonia	(3)	—	1	—	2	7	(2)	3	4	—	—	—	(2)	3	15	—	—	—
Svezia, Norvegia e Danimarca	—	—	—	—	—	2	4	7	2	—	—	—	8	15	13	—	—	—
Gran Bretagna ed Irlanda	7	3	9	25	21	84	12	44	73	5	10	10	307	199	179	—	1	—
Olanda	(3)	3	8	(3)	12	16	(3)	31	31	(3)	4	14	(3)	56	45	(3)	1	—
Belgio	(4) 14	24	52	(4) 91	56	200	(4) 52	20	56	(4) 10	24	41	(4) 634	434	466	—	3	2
Lussemburgo	(3)	1	1	(3)	7	6	(3)	—	2	(3)	—	3	(3)	191	146	—	1	1
Francia e Principato di Monaco	290	139	1 230	821	364	2 912	350	259	443	136	118	407	12 382	6 742	8 102	12	24	38
Svizzera	77	52	100	672	675	1 508	270	392	418	53	65	59	1 465	561	492	—	4	5
Germania	1	4	18	25	16	44	35	72	100	7	6	14	189	125	71	—	—	1
Austria	(5) 5	3	5	(5) 43	21	47	(5) 30	7	30	(5) 5	5	6	(5) 198	86	53	(5) 1	—	4
Cecoslovacchia	(6)	—	—	(6)	2	3	(6)	3	5	(6)	1	1	(6)	25	13	(6)	—	—
Ungheria	(6)	—	—	(6)	1	5	(6)	—	28	(6)	—	—	(6)	19	11	(6)	—	—
Spagna e Portogallo	8	6	13	15	23	20	46	57	110	7	11	9	58	70	47	—	—	—
Gibilterra e Malta	—	—	—	—	2	1	2	93	65	50	4	1	—	15	6	5	—	—
Grecia	(7)	2	5	(7)	7	1	(7)	4	8	(7)	5	7	(7)	20	27	(7)	—	2
Romania	(7)	—	1	(7)	—	1	(7)	13	7	(7)	1	3	(7)	34	31	(7)	—	—
Jugoslavia	(8) 20	—	11	(8) 28	12	25	(8) 40	3	10	(8) 15	10	16	(8) 323	107	95	(8) 1	1	—
Bulgaria	(7)	—	—	(7)	2	2	(7)	1	4	(7)	3	6	(7)	10	10	(7)	—	—
Albania	(7)	9	4	(7)	31	33	(7)	6	22	(7)	12	12	(7)	62	57	(7)	—	—
Turchia Europea	(7)	1	—	(7)	4	6	(7)	7	3	(7)	2	4	(7)	14	19	(7)	—	—
Turchia Asiatica	—	—	—	—	1	—	—	1	3	—	—	—	—	3	3	—	—	—
Egitto	10	3	10	49	71	137	102	204	163	13	21	15	184	183	139	—	—	1
Tunisia	443	473	474	24	102	140	23	30	33	13	28	29	403	489	456	1	1	4
Algeria	15	31	20	11	13	37	1	11	4	3	3	7	104	153	167	—	1	—
Marocco	1	9	7	3	3	15	2	2	2	4	7	5	48	58	35	—	—	—
Altri Paesi continentali	—	3	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	1	—	3	—	—
Paesi continentali non determinati	—	7	11	—	8	18	—	114	133	—	21	1	—	23	10	—	—	—
Totale	892	773	1 980	1 811	1 454	5 274	1 061	1 356	1 745	275	359	671	16 333	9 693	10 713	15	37	58

Paesi del Bacino Mediterraneo

B) PAESI TRANS OCEANICI

Canada	4	15	21	2	5	1	205	157	220	155	123	52	—	3	8	2	8	6	3	—	4	—	3	2	223	380	336	—	3	—
Stati Uniti d'America	640	484	366	320	239	110	6 416	2 661	1 153	4 329	3 767	925	356	202	233	308	210	169	150	94	112	42	61	53	8 817	10 487	7 364	6	41	31
Messico	—	—	3	—	3	—	5	—	18	4	4	6	—	—	1	—	2	1	1	2	—	1	2	13	21	19	—	1	—	
America Centrale ed Antille	1	3	4	4	2	2	27	3	9	21	51	3	2	3	6	2	2	4	2	22	1	1	1	4	31	37	31	—	—	
Colombia, Venezuela ed Equatore	—	6	11	5	2	6	43	10	18	31	28	9	3	4	10	4	6	8	4	4	13	7	5	6	49	52	47	—	—	
Perù, Bolivia e Cile	4	3	8	6	3	2	34	1	37	71	47	21	2	—	20	10	7	12	8	28	44	8	7	34	96	104	108	1	2	—
Brasile	58	40	62	11	39	16	309	77	178	309	307	90	11	17	14	19	17	44	73	20	16	18	18	31	657	627	352	1	3	2
Argentina	423	325	445	191	105	157	2 856	980	3 439	4 535	3 341	1 399	261	449	547	329	223	523	109	127	158	86	89	144	4 917	5 889	4 786	5	13	26
Uruguay e Paraguay	14	13	25	3	5	4	107	25	130	82	75	35	5	11	15	13	8	33	6	2	1	11	6	9	175	220	151	—	—	2
Paesi d'America non determinati	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oceania	24	15	20	10	7	9	404	106	449	300	226	70	17	13	52	7	10	23	26	—	7	5	1	2	338	387	321	2	1	5
Asia non mediterranea	—	2	1	—	—	—	7	4	3	11	7	3	—	—	—	2	1	4	43	4	6	1	1	6	11	7				

TAV. XVI — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, SECONDO CHE ESPATRIARONO ISOLATAMENTE O A GRUPPI FAMILIARI E LA DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	I S O L A T I									GRUPPI FAMILIARI								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	637	243	1 844	1 017	515	1 511	1 654	758	3 355	99	34	28	252	183	113	351	217	141
Aosta	1 310	875	4 335	234	152	167	1 544	1 027	4 502	57	35	26	23	28	10	80	63	36
Cuneo	1 636	5 239	10 296	276	178	466	1 912	5 417	10 762	328	217	210	73	33	22	401	250	232
Novara (a)	3 304	2 514	5 942	221	102	191	3 525	2 616	6 133	74	69	42	25	12	11	99	81	53
Torino	2 012	1 520	8 107	855	572	534	2 867	2 092	8 641	116	60	60	84	90	20	200	150	80
Vercelli (a)	1 355	803	3 640	469	260	454	1 824	1 063	4 094	114	24	20	49	29	21	163	53	41
Piemonte	10 254	11 194	34 164	3 072	1 779	3 323	13 326	12 973	37 487	788	439	386	506	375	197	1 294	814	583
Genova	792	754	1 411	586	385	551	1 378	1 139	1 962	14	5	7	29	2	8	43	7	15
Imperia	910	722	2 417	11	20	14	921	742	2 431	6	12	70	—	—	1	6	12	71
La Spezia	179	113	832	81	43	112	260	156	944	32	18	18	8	23	13	40	41	31
Savona	454	195	1 819	182	109	284	636	304	2 103	41	12	34	27	35	16	68	47	50
Liguria	2 335	1 784	6 479	860	557	961	3 195	2 341	7 440	93	47	129	64	60	38	157	107	167
Bergamo	5 402	10 021	12 702	276	200	168	5 678	10 221	12 870	504	255	338	31	38	24	535	293	362
Brescia	765	1 149	4 993	207	147	415	972	1 296	5 408	89	28	50	46	54	49	135	82	99
Como	1 890	2 402	5 142	128	84	269	2 008	2 486	5 411	116	50	62	39	20	19	155	70	81
Cremona	217	181	826	42	29	41	259	210	867	7	1	3	—	—	—	7	1	3
Mantova	158	127	1 914	72	39	61	230	166	1 975	22	11	19	23	12	9	45	23	28
Milano	1 175	1 321	2 359	325	217	364	1 500	1 538	2 723	11	27	37	8	26	20	19	53	57
Pavia	189	102	626	360	129	517	549	231	1 143	15	4	7	52	35	33	67	39	40
Sondrio	2 287	2 001	4 695	267	157	460	2 554	2 158	5 155	22	5	11	31	35	26	53	40	37
Varese	2 733	2 462	5 785	275	129	261	3 008	2 591	6 046	196	136	62	32	42	18	228	178	80
Lombardia	14 806	19 766	39 042	1 952	1 131	2 536	16 758	20 897	41 598	982	517	589	262	262	198	1 244	779	787
Bolzano	416	287	467	34	29	15	450	316	482	5	1	14	5	3	1	10	4	15
Trento (a)	923	1 545	6 728	588	457	763	1 511	2 002	7 491	92	74	103	120	153	133	212	227	236
Venezia Trident. (a)	1 339	1 832	7 195	622	486	778	1 961	2 318	7 973	97	75	117	125	156	134	222	231	251
Belluno	4 062	4 212	7 545	533	309	253	4 595	4 521	7 798	87	91	48	74	82	64	161	173	112
Padova	835	1 083	5 598	160	128	285	995	1 211	5 883	104	69	72	42	51	23	146	120	95
Rovigo	109	229	1 446	27	14	27	136	243	1 473	23	14	1	11	4	—	34	18	1
Treviso	1 497	2 159	6 637	751	346	1 030	2 248	2 505	7 667	245	156	144	212	222	160	457	378	304
Udine	8 092	11 231	23 844	1 963	1 030	2 163	10 055	12 261	26 007	947	616	709	364	452	327	1 311	1 068	1 036
Venezia	342	291	4 845	102	45	148	444	336	4 993	44	31	45	25	29	15	69	60	60
Verona	706	1 023	4 350	155	112	255	861	1 135	4 605	89	36	34	40	41	21	129	77	55
Vicenza (a)	1 655	3 709	8 794	597	437	648	2 252	4 146	0 442	254	146	184	161	171	105	415	317	289
Veneto (a)	17 298	23 337	63 059	4 288	2 421	4 809	21 586	26 358	67 868	1 793	1 159	1 237	929	1 052	715	2 722	2 211	1 952
Fiume (a)	33	19	180	440	361	210	473	380	390	—	5	6	12	56	28	12	61	34
Gorizia	533	953	2 380	2 376	1 109	813	2 909	2 062	3 193	25	33	32	79	71	29	104	104	61
Pola (a)	108	57	1 349	1 723	1 151	720	1 831	1 208	2 069	9	7	17	131	188	154	140	195	171
Trieste	156	179	1 633	1 115	937	443	1 271	1 116	2 076	7	8	8	57	112	90	64	120	98
Zara	26	1	38	19	18	12	45	19	50	1	—	—	1	9	4	2	9	4
Venezia G. e Zara	856	1 209	5 580	5 673	3 576	2 198	6 529	4 785	7 778	42	53	63	280	436	305	322	489	368
Bologna (a)	667	1 086	4 665	81	50	51	748	1 136	4 716	86	45	57	12	17	9	98	62	66
Ferrara (a)	63	255	1 907	28	20	25	91	275	1 932	13	4	1	8	4	—	21	8	1
Forlì	451	508	2 274	133	95	141	584	603	2 415	76	22	37	27	34	19	103	56	56
Modena (a)	637	803	4 753	97	84	158	734	887	4 911	56	66	50	20	29	19	76	95	69
Parma	1 001	730	5 151	284	138	284	1 285	868	5 435	125	64	65	60	49	50	185	113	115
Piacenza	714	368	2 405	268	89	209	982	457	2 614	56	43	42	14	18	28	70	61	70
Ravenna	67	66	1 040	42	8	19	109	74	1 059	16	5	8	3	3	4	19	8	12
Reggio nell'Emilia	265	408	4 153	59	45	114	324	453	4 267	62	16	25	12	23	6	74	39	31
Emilia	3 865	4 224	26 348	992	529	1 001	4 857	4 753	27 349	490	265	285	156	177	135	646	442	420
Arezzo	317	309	2 318	43	39	40	360	348	2 358	76	22	91	25	13	11	101	35	102
Firenze	861	1 042	1 121	84	17	39	945	1 059	1 160	30	7	20	13	1	1	43	8	21
Grosseto	63	58	39	22	13	5	85	71	44	7	2	6	2	8	4	9	10	10
Livorno	137	71	159	68	20	40	205	91	199	22	8	14	8	8	7	30	16	21
Lucca (a)	852	957	1 261	995	557	437	1 847	1 514	1 698	35	55	58	85	232	123	120	287	181
Massa e Carrara	524	352	1 412	169	102	277	693	454	1 689	44	68	50	41	36	28	85	104	78
Pisa	406	205	593	115	44	52	521	249	650	35	39	26	16	22	22	51	61	48
Pistola (a)	2 181	2 187	2 355	259	169	129	2 440	2 356	2 484	97	232	244	22	78	50	119	310	294
Siena	75	40	40	23	6	1	98	46	41	7	7	4	1	2	—	8	9	4
Toscana	5 416	5 221	9 303	1 778	967	1 020	7 194	6 188	10 323	353	440	513	213	400	246	566	840	759

Segue Tav. XVI — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCIE DI PROVENIENZA,
SECONDO CHE ESPATRIARONO ISOLATAMENTE O A GRUPPI FAMILIARI E LA DESTINAZIONE.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	I S O L A T I									GRUPPI FAMILIARI								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	372	155	242	369	201	101	741	356	343	18	7	20	64	79	60	82	86	80
Ascoli Piceno	17	7	48	295	271	173	312	278	221	3	4	—	98	142	64	101	146	64
Macerata (a)	90	173	111	369	225	174	459	398	285	20	11	13	106	139	87	126	150	100
Pesaro e Urbino	597	489	1 748	242	129	294	839	618	2 042	121	58	56	77	67	64	198	125	120
Marche (a)	1 076	824	2 149	1 275	826	742	2 351	1 650	2 891	162	80	89	345	427	275	507	507	364
Perugia (a)	435	845	3 308	169	82	82	604	927	3 390	95	57	80	35	48	18	130	105	98
Terni	29	15	18	20	21	15	49	36	33	6	4	5	2	3	6	8	7	11
Umbria (a)	464	860	3 326	189	103	97	653	963	3 423	101	61	85	37	51	24	138	112	109
Frosinone	742	840	1 449	1 251	1 021	604	1 993	1 861	2 053	270	117	77	200	289	197	470	406	274
Rieti	25	208	185	55	44	24	80	252	209	1	2	3	5	8	3	6	10	6
Roma (a)	250	309	376	645	499	517	895	808	893	13	10	8	31	60	21	44	70	29
Viterbo (a)	18	7	9	45	47	21	63	54	30	7	2	—	20	12	4	27	14	4
Lazio	1 035	1 364	2 019	1 996	1 611	1 166	3 031	2 975	3 185	291	131	88	256	369	225	547	500	313
Aquila degli Abruz.	343	778	703	1 214	821	616	1 557	1 599	1 319	21	34	44	197	250	190	218	293	234
Campobasso	117	33	123	1 692	1 331	874	1 809	1 364	997	14	17	6	284	389	317	298	406	323
Chieti (a)	36	82	202	1 413	1 239	1 115	1 449	1 321	1 317	11	7	6	308	314	308	319	321	314
Pescara (a)	34	101	91	425	242	215	459	343	306	5	4	5	81	85	69	86	89	74
Teramo	51	21	83	380	285	195	431	306	278	20	9	1	67	73	58	87	82	59
Abruzzi e Molise	581	1 015	1 202	5 124	3 918	3 015	5 705	4 933	4 217	71	71	62	937	1 120	942	1 098	1 191	1 004
Avellino (a)	22	15	24	1 084	957	900	1 106	972	924	14	14	4	253	275	198	267	289	202
Benevento	27	10	7	767	601	451	794	611	458	2	—	1	137	165	149	139	165	150
Napoli (a)	495	374	1 664	1 999	1 410	1 586	2 494	1 784	3 250	47	39	56	147	188	218	194	227	274
Salerno (a)	291	187	223	958	752	661	1 249	939	884	30	18	17	229	312	182	259	330	199
Campania (a)	835	586	1 918	4 808	3 720	3 598	5 643	4 306	5 516	93	71	78	766	940	747	859	1 011	825
Bari	453	304	447	2 531	1 698	1 459	2 984	2 002	1 906	26	10	43	179	171	220	205	181	263
Brindisi	38	36	16	53	22	29	91	58	45	3	—	—	—	4	3	—	—	4
Foggia (a)	21	22	25	500	429	268	521	451	293	13	4	11	108	122	96	121	126	107
Lecce	20	24	51	20	13	13	40	37	64	1	4	5	9	4	5	10	8	10
Taranto	8	14	20	83	72	31	91	86	51	4	3	—	21	15	7	25	18	7
Puglie (a)	540	400	559	3 187	2 234	1 800	3 727	2 634	2 359	47	21	59	317	312	332	364	333	391
Matera	7	7	8	234	225	136	241	232	144	1	1	1	57	66	37	58	67	38
Potenza	65	54	60	927	930	836	992	934	896	4	7	9	248	329	270	252	336	279
Lucania	72	61	68	1 161	1 155	972	1 233	1 216	1 040	5	8	10	305	395	307	310	403	317
Catanzaro	35	24	39	1 786	1 947	1 537	1 821	1 971	1 576	10	9	2	338	489	348	348	498	350
Cosenza	36	18	30	2 313	2 063	1 968	2 349	2 081	1 998	14	5	3	581	667	501	595	672	504
Reggio di Calabria	186	166	431	1 691	1 355	1 228	1 877	1 521	1 659	77	40	57	266	357	304	343	397	361
Calabria	257	208	500	5 790	5 365	4 733	6 047	5 573	5 233	101	54	62	1 185	1 513	1 153	1 286	1 567	1 215
Agrigento	94	112	209	715	513	369	809	625	578	25	18	24	127	149	131	152	167	155
Caltanissetta	84	88	130	297	157	103	381	245	233	33	20	17	64	48	52	97	68	69
Catania	131	71	377	877	581	1 679	1 008	852	2 056	23	16	11	183	227	162	206	243	173
Enna	16	11	21	327	251	239	343	262	260	6	1	7	124	143	114	130	144	121
Messina	89	106	256	1 462	1 068	1 984	1 551	1 174	2 240	8	15	15	166	323	211	174	338	226
Palermo	344	225	424	1 360	921	617	1 704	1 146	1 041	33	41	35	23	186	233	56	227	268
Ragusa	31	41	101	415	327	199	446	368	300	10	11	13	88	110	69	98	121	82
Siracusa	56	53	62	589	496	401	645	549	463	15	12	10	88	117	88	103	129	98
Trapani	820	1 086	3 547	592	388	836	1 412	1 474	4 383	115	124	152	89	106	102	204	230	254
Sicilia	1 665	1 793	5 127	6 634	4 702	6 427	8 299	6 495	11 554	268	258	284	952	1 409	1 162	1 220	1 667	1 446
Cagliari	175	263	156	29	27	16	204	290	172	43	30	29	3	3	8	46	33	37
Nuoro	64	406	235	23	12	12	87	418	297	4	9	19	2	1	4	6	10	23
Sassari	67	89	137	82	70	35	149	159	172	34	21	26	3	12	9	37	33	35
Sardegna	306	758	578	134	109	63	440	867	641	81	60	74	8	16	21	89	76	95
REGNO	63 000	77 036	208 616	49 535	35 189	39 259	112 535	112 225	247 875	5 858	3 810	4 210	7 643	9 470	7 156	13 501	13 280	11 366

Segue Tav. XVI — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, SECONDO CHE ESPATRIARONO ISOLATAMENTE O A GRUPPI FAMILIARI E LA DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	GRUPPI FAMILIARI																	
	NUMERO DEI COMPONENTI									COMPOSIZIONE MEDIA PER GRUPPO								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	232	84	80	614	461	303	846	545	383	2.3	2.5	2.9	2.4	2.5	2.7	2.4	2.5	2.7
Aosta	137	89	66	58	73	21	195	162	87	2.4	2.5	2.5	2.5	2.6	2.1	2.4	2.6	2.4
Cuneo	818	578	577	179	101	67	997	677	644	2.5	2.7	2.7	2.5	3.1	3.0	2.5	2.7	2.8
Novara (a)	166	169	109	62	31	25	228	200	134	2.2	2.4	2.6	2.5	2.6	2.3	2.3	2.5	2.5
Torino	290	148	181	205	225	45	495	373	226	2.5	2.5	3.0	2.4	2.5	2.3	2.5	2.5	2.8
Vercelli (a)	282	56	51	115	65	52	397	121	103	2.5	2.3	2.6	2.3	2.2	2.5	2.4	2.3	2.5
Piemonte	1 935	1 122	1 064	1 233	956	513	3 158	2 078	1 577	2.4	2.6	2.8	2.4	2.5	2.6	2.4	2.6	2.7
Genova	29	11	17	62	4	17	91	15	34	2.1	2.2	2.4	2.1	2.0	2.1	2.1	2.1	2.3
Imperia	13	24	140	—	—	2	13	24	142	2.2	2.0	2.0	—	—	2.0	2.2	2.0	2.0
La Spezia	87	51	39	20	62	38	107	113	77	2.7	2.8	2.2	2.5	2.7	2.9	2.7	2.8	2.5
Savona	190	30	86	78	95	41	178	125	127	2.4	2.5	2.5	2.9	2.7	2.6	2.6	2.7	2.5
Liguria	229	116	282	160	161	98	389	277	380	2.5	2.5	2.2	2.5	2.7	2.6	2.5	2.6	2.3
Bergamo	1 449	794	1 020	84	102	68	1 533	896	1 088	2.9	3.1	3.0	2.7	2.7	2.8	2.9	3.1	3.0
Brescia	245	82	134	133	153	131	378	235	265	2.8	2.9	2.7	2.5	2.8	2.7	2.8	2.9	2.7
Como	296	149	174	104	59	50	400	208	224	2.6	3.0	2.8	2.7	3.0	2.6	2.6	3.0	2.8
Cremona	19	2	7	—	—	—	19	2	7	2.7	2.0	2.3	—	—	2.7	2.0	2.3	—
Mantova	63	27	56	72	42	20	135	69	76	2.9	2.5	2.9	3.1	3.5	2.2	3.0	3.0	2.7
Milano	24	63	90	19	64	48	43	127	138	2.2	2.3	2.4	2.4	2.5	2.4	2.3	2.4	2.4
Pavia	38	8	18	128	86	78	166	94	96	2.5	2.0	2.6	2.5	2.5	2.4	2.5	2.4	2.4
Sondrio	55	13	26	87	97	68	142	110	94	2.5	2.6	2.4	2.8	2.8	2.6	2.7	2.8	2.5
Varese	469	318	158	72	101	46	541	419	204	2.4	2.3	2.5	2.3	2.4	2.6	2.4	2.4	2.6
Lombardia	2 638	1 456	1 683	699	704	509	3 357	2 160	2 192	2.7	2.8	2.9	2.7	2.7	2.6	2.7	2.8	2.8
Bolzano	15	2	39	17	6	2	32	8	41	3.0	2.0	2.8	3.4	2.0	2.0	3.2	2.0	2.7
Trento (a)	286	200	311	360	438	387	646	638	698	3.1	2.7	3.0	3.0	2.9	2.9	3.0	2.8	3.0
Venezia Trident. (a)	301	202	350	377	444	389	678	646	739	3.1	2.7	3.0	3.0	2.8	2.9	3.1	2.8	2.9
Belluno	256	274	144	205	231	172	461	505	316	2.9	3.0	3.0	2.8	2.8	2.7	2.9	2.9	2.8
Padova	307	233	243	141	139	62	448	372	305	3.0	3.4	3.4	3.4	2.7	2.7	3.1	3.1	3.2
Rovigo	68	44	2	33	14	—	101	53	2	3.0	3.1	2.0	3.0	3.5	—	3.0	3.2	2.0
Treviso	774	492	467	657	676	458	1 431	1 168	925	3.2	3.2	3.2	3.1	3.0	2.9	3.1	3.1	3.0
Udine	2 614	1 798	2 008	985	1 214	887	3 599	3 012	2 895	2.8	2.9	2.8	2.7	2.7	2.7	2.7	2.8	2.8
Venezia	129	106	150	81	91	40	120	197	190	2.9	3.4	3.3	3.2	3.1	2.7	3.0	3.3	3.2
Verona	239	102	108	120	118	62	359	220	170	2.7	2.8	3.2	3.0	2.9	3.0	2.8	2.9	3.1
Vicenza (a)	747	457	584	474	479	306	1 221	936	890	2.9	3.1	3.2	2.9	2.8	2.9	2.9	3.0	3.1
Veneto (a)	5 134	3 506	3 706	2 696	2 962	1 987	7 830	6 468	5 693	2.9	3.0	3.0	2.9	2.8	2.8	2.9	2.9	2.9
Fiume (a)	—	21	15	34	145	80	34	166	95	—	4.2	2.5	2.8	2.6	2.9	2.8	2.7	2.8
Gorizia	79	119	121	196	202	79	275	321	200	3.2	3.6	3.8	2.5	2.8	2.7	2.6	3.1	3.3
Pola (a)	33	16	45	382	510	414	415	526	459	3.7	2.3	2.6	2.9	2.7	2.7	3.0	2.7	2.7
Trieste	16	24	22	137	298	250	153	322	272	2.3	3.0	2.8	2.4	2.7	2.8	2.4	2.7	2.8
Zara	2	—	—	2	23	13	4	23	13	2.0	—	—	2.0	2.6	3.3	2.0	2.6	3.3
Venezia G. e Zara	130	180	203	751	1 178	836	981	1 358	1 039	3.1	3.4	3.2	2.7	2.7	2.7	2.7	2.8	2.8
Bologna (a)	210	117	182	34	49	26	244	166	208	2.4	2.6	3.2	2.8	2.9	2.9	2.5	2.7	3.2
Ferrara (a)	35	10	2	18	10	—	53	20	2	2.7	2.5	2.0	2.3	2.5	—	2.5	2.5	2.0
Forlì	209	58	104	72	106	51	281	164	155	2.8	2.6	2.8	2.7	3.1	2.7	2.7	2.9	2.8
Modena (a)	146	107	141	54	78	57	200	275	198	2.6	3.0	2.8	2.7	2.7	3.0	2.6	2.9	2.9
Parma	320	179	191	159	139	129	479	318	320	2.6	2.8	2.9	2.7	2.8	2.6	2.6	2.8	2.8
Piacenza	144	116	130	35	55	77	179	171	207	2.6	2.7	3.1	2.5	3.1	2.8	2.6	2.8	3.0
Ravenna	35	15	16	9	9	12	44	24	28	2.2	3.0	2.0	3.0	3.0	3.0	2.3	3.0	2.3
Reggio nell'Emilia	156	51	73	32	72	19	188	123	92	2.5	3.2	2.9	2.7	3.1	3.2	2.5	3.2	3.0
Emilia	1 255	743	839	413	518	371	1 668	1 261	1 210	2.6	2.8	2.9	2.6	2.9	2.7	2.6	2.9	2.9
Arezzo	205	58	267	72	40	31	277	98	298	2.7	2.6	2.9	2.9	3.1	2.8	2.7	2.8	2.9
Firenze	90	15	53	52	2	2	142	17	55	3.0	2.1	2.7	4.0	2.0	2.0	3.3	2.1	2.6
Grosseto	23	6	15	5	18	10	28	24	25	3.3	3.0	2.5	2.5	2.3	2.6	3.1	2.4	2.5
Livorno	59	26	40	23	25	18	82	51	58	2.7	3.3	2.9	2.9	3.1	2.6	2.7	3.2	2.8
Luca (a)	90	151	159	131	622	347	271	773	506	2.6	2.7	2.7	2.1	2.7	2.8	2.3	2.7	2.8
Massa e Carrara . .	123	188	158	123	100	80	246	288	238	2.8	2.8	3.2	3.0	2.8	2.9	2.9	2.8	3.1
Pisa	88	104	68	37	55	52	125	159	120	2.5	2.7	2.6	2.2	2.5	2.4	2.5	2.6	2.5
Pistoia (a)	315	657	695	62	216	141	377	873	836	3.2	2.8	2.8	2.8	2.8	2.8	3.2	2.8	2.8
Siena	17	24	10	2	5	—	19	29	10	2.4	3.4	2.5	2.0	2.5	—	2.4	3.2	2.5
Toscana	1 010	1 329	1 465	557	1 093	681	1 567	2 312	2 146	2.9	2.8	2.9	2.6	2.7	2.8	2.8	2.8	2.8

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

TAV. XVII — LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO I PAESI DI DESTINAZIONE E SECONDO CHE ESPATRIARONO ISOLATAMENTE O A GRUPPI FAMILIARI.

PAESI DI DESTINAZIONE	ISOLATI			GRUPPI FAMILIARI								
				NUMERO DEI GRUPPI			NUMERO DEI COMPONENTI			COMPOSIZIONE MEDIA PER GRUPPO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
U.R.S.S.	(1) 31	5	7	(1) 1	—	—	(1) 2	—	—	(1) 2.0	—	—
Polonia	(2)	25	59	(2)	1	4	(2)	4	17	(2)	4.0	4.3
Svezia, Norvegia e Danimarca	33	41	28	2	4	7	4	18	19	2.0	4.5	2.7
Gran Bretagna ed Irlanda	537	375	758	48	64	64	126	181	180	2.6	2.8	2.8
Olanda	(3)	451	2 113	(3)	28	23	(3)	82	62	(3)	2.9	2.7
Belgio	(4) 4 863	9 186	10 210	(4) 359	183	192	(4) 1 008	523	595	(4) 2.8	2.9	3.1
Lussemburgo	(3)	332	890	(3)	104	64	(3)	347	205	(3)	3.3	3.2
Francia e Principato di Monaco	36 637	43 089	157 876	4 606	2 763	3 190	12 714	7 912	9 333	2.8	2.9	2.9
Svizzera	14 545	16 597	25 667	353	150	136	904	406	357	2.6	2.7	2.6
Germania	632	465	1 485	45	31	19	120	90	46	2.7	2.9	2.4
Austria	(5) 721	394	549	(5) 33	13	14	(5) 92	40	45	(5) 2.8	3.1	3.2
Cecoslovacchia	(6)	89	91	(6)	6	3	(6)	14	7	(6)	2.3	2.3
Ungheria	(6)	62	106	(6)	2	1	(6)	5	2	(6)	2.5	2.0
Spagna e Portogallo	323	479	469	19	8	19	51	22	51	2.7	2.8	2.7
Gibilterra e Malta	124	106	83	10	5	4	23	12	11	2.3	2.4	2.8
Grecia	(7)	68	144	(7)	10	15	(7)	24	48	(7)	2.4	3.2
Romania	(7)	82	91	(7)	13	13	(7)	34	41	(7)	2.6	3.2
Jugoslavia	(8) 1 379	287	379	(8) 93	42	36	(8) 264	156	120	(8) 2.8	3.7	3.3
Bulgaria	(7)	118	205	(7)	5	5	(7)	11	12	(7)	2.2	2.4
Albania	(7)	454	337	(7)	20	26	(7)	67	73	(7)	3.4	2.8
Turchia Europea	(7)	118	70	(7)	4	5	(7)	10	15	(7)	2.5	3.0
Turchia Asiatica	5	11	20	—	—	2	—	—	4	—	—	2.0
Egitto	588	658	872	34	32	27	101	79	73	3.0	2.5	2.7
Tunisia	1 489	1 820	4 274	173	206	239	516	638	744	3.0	3.1	3.1
Algeria	944	1 203	1 237	63	85	76	186	251	240	3.0	3.0	3.2
Marocco	142	133	342	19	24	21	62	77	57	3.3	3.2	2.7
Altri Paesi continentali	7	9	30	—	1	1	—	2	3	—	2.0	3.0
Paesi continentali non determinati	—	379	224	—	6	4	—	13	9	—	2.2	2.3
Totale	63 000	77 036	208 616	5 858	3 810	4 210	16 173	11 018	12 369	2.8	2.9	2.9

B) PAESI TRANSOCEANICI

Canada	725	686	875	140	211	167	433	618	460	3.1	2.9	2.8
Stati Uniti d'America	26 375	18 326	12 767	3 780	4 685	3 354	10 391	13 039	9 297	2.7	2.8	2.8
Messico	24	31	93	8	11	5	23	31	15	2.9	2.8	3.0
America Centrale ed Antille	154	150	134	12	22	9	37	58	26	3.1	2.6	2.9
Colombia, Venezuela ed Equatore	150	138	201	21	22	14	65	53	40	3.1	2.4	2.9
Perù, Bolivia e Cile	296	228	439	32	23	20	91	68	52	2.8	3.0	2.6
Brasile	1 546	1 235	1 272	354	354	165	1 104	1 068	464	3.1	3.0	2.8
Argentina	17 606	12 810	20 189	2 959	3 703	3 081	8 202	10 435	8 549	2.8	2.8	2.8
Uruguay e Paraguay	585	375	810	108	145	109	291	418	316	2.7	2.9	2.9
Paesi d'America non determinati	—	—	46	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oceania	1 731	844	1 977	208	264	208	570	721	570	2.7	2.7	2.7
Asia non mediterranea	88	41	66	—	2	7	—	4	17	—	2.0	2.4
Africa non mediterranea	255	325	389	21	28	17	52	75	47	2.5	2.7	2.8
Altri Paesi transoceanici	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totale	49 535	35 189	39 259	7 643	9 470	7 156	21 259	26 588	19 853	2.8	2.8	2.8
Complesso	112 535	112 225	247 875	13 501	13 280	11 366	37 432	37 606	32 222	2.8	2.8	2.8

(1), (2), (3), (4), (5), (6), (7) e (8) Vedansi le note corrispondenti alla Tavola X.

TAV. XVIII — LAVORATORI DI ORIGINE ITALIANA NATURALIZZATI STRANIERI
RIESPATRIATI PER PAESI TRANSOCEANICI, SECONDO LE PROVINCIE DI PROVENIENZA ED IL SESSO.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	1928		1929		1930		PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.		Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Alessandria	135	110	151	91	251	138	Ancona	26	17	57	40	51	28
Aosta	24	20	95	58	108	57	Ascoli Piceno	61	40	146	102	113	78
Cuneo	37	30	27	18	47	27	Macerata (a)	125	81	61	35	26	15
Novara (a)	25	20	81	49	29	12	Pesaro e Urbino	28	18	31	23	60	34
Torino	88	72	127	68	174	96	Marche (a)	240	156	295	200	250	155
Vercelli (a)	50	41	79	48	134	76	Perugia (a)	108	59	33	24	32	20
Piemonte	359	293	560	332	743	406	Terni	1	1	9	6	7	4
Genova	764	450	1 848	1 129	1 188	747	Umbria (a)	109	60	42	30	39	24
Imperia	13	8	57	46	12	9	Frosinone	899	527	345	291	318	245
La Spezia	120	71	11	7	12	7	Rieti	2	1	3	2	9	6
Savona	307	181	86	69	35	22	Roma (a)	334	196	450	296	426	285
Liguria	1 204	710	2 002	1 251	1 247	785	Viterbo (a)	5	3	14	9	22	12
Bergamo	39	22	82	69	13	10	Lazio	1 240	727	812	598	775	548
Brescia	33	19	29	20	29	21	Aquila degli Abruz.	545	368	453	368	358	277
Como	22	13	37	26	58	32	Campobasso	784	530	413	319	388	304
Cremona	4	2	7	7	2	1	Chieti (a)	817	552	328	253	287	226
Mantova	14	8	3	2	—	—	Pescara (a)	109	74	110	77	74	53
Milano	33	19	147	106	153	104	Teramo	182	123	121	87	104	76
Pavia	56	32	47	24	55	30	Abruzzi e Molise	2 437	1 647	1 425	1 104	1 211	936
Sondrio	34	19	29	15	32	22	Avellino (a)	854	541	478	354	442	306
Varese	21	12	110	79	75	39	Benevento	642	407	273	184	272	187
Lombardia	256	146	491	348	417	259	Napoli (a)	1 074	681	5 782	4 477	6 621	5 001
Bolzano	4	1	2	1	—	—	Salerno (a)	765	485	369	249	399	278
Trento (a)	79	28	143	83	162	99	Campania (a)	3 335	2 114	6 902	5 264	7 734	5 772
Venezia Trident. (a)	83	29	145	84	162	99	Bari	1 009	671	608	421	637	491
Belluno	42	26	72	48	98	57	Brindisi	17	11	7	15	9	7
Padova	17	10	48	40	11	9	Foggia (a)	275	183	114	70	113	76
Rovigo	3	2	13	5	4	2	Lecce	8	5	18	14	23	17
Treviso	81	50	78	43	92	57	Taranto	55	37	36	25	7	4
Udine	169	104	139	98	147	98	Puglie (a)	1 364	907	783	545	789	595
Venezia	10	6	154	108	137	104	Matera	121	75	103	60	87	57
Verona	16	10	21	12	32	22	Potenza	487	302	181	140	183	129
Vicenza (a)	63	39	88	57	75	41	Lucania	608	377	284	200	270	186
Veneto (a)	401	247	613	411	596	390	Catanzaro	977	640	445	338	401	304
Fiume (a)	3	2	15	6	2	2	Cosenza	1 427	934	488	375	448	341
Gorizia	21	13	16	11	6	2	Reggio di Calabria.	873	571	444	325	342	262
Pola (a)	15	9	21	17	10	7	Calabrie	3 277	2 145	1 377	1 038	1 191	907
Trieste	9	5	155	110	106	67	Agrigento	584	355	314	247	404	287
Zara	—	—	—	—	—	—	Caltanissetta	162	99	129	96	112	76
Venezia G. e Zara	48	29	207	144	124	78	Catania	860	524	345	257	343	237
Bologna (a)	16	10	30	18	21	15	Enna	262	160	130	82	95	63
Ferrara (a)	6	4	33	23	19	11	Messina	1 127	686	757	538	787	556
Forlì	28	17	23	10	27	15	Palermo	871	531	1 222	868	1 370	902
Modena (a)	21	13	33	22	43	21	Ragusa	359	219	116	83	141	98
Parma	61	37	60	38	115	69	Siracusa	457	278	280	205	211	155
Piacenza	42	25	31	19	82	37	Trapani	367	224	205	154	320	235
Ravenna	7	4	1	—	9	2	Stella	5 049	3 076	3 498	2 530	3 783	2 615
Reggio nell'Emilia.	14	9	8	5	23	10	Cagliari	4	2	1	1	14	9
Emilia	195	119	219	135	339	180	Nuoro	—	—	4	4	—	—
Arezzo	14	12	15	12	11	5	Sassari	3	2	20	15	8	7
Firenze	12	10	84	49	93	57	Sardegna	7	4	25	20	22	16
Grosseto	1	1	34	22	2	2	REGNO	20 453	12 988	20 215	14 574	20 301	14 307
Livorno	9	8	48	29	17	7							
Lucca (a)	126	105	251	154	349	206							
Massa e Carrara	30	25	34	21	33	22							
Pisa	16	13	38	32	24	13							
Pistoia (a)	33	23	31	21	71	38							
Siena	—	—	—	—	9	6							
Toscana	241	202	535	340	609	356							

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

TAV. XIX — LAVORATORI DI ORIGINE ITALIANA NATURALIZZATI STRANIERI
RIESPATRIATI PER PAESI TRANSOCEANICI, SECONDO I PAESI DI DESTINAZIONE ED IL SESSO.

PAESI DI DESTINAZIONE	1928		1929		1930	
	TOTALE	di cui M.	TOTALE	di cui M.	TOTALE	di cui M.
Canada	54	44	263	202	414	303
Stati Uniti d'America	19 673	12 475	18 812	13 635	18 926	13 389
Messico	—	—	—	—	13	7
America Centrale ed Antille	—	—	—	—	6	4
Colombia, Venezuela ed Equatore	2	2	4	2	16	9
Perù, Bolivia e Cile	2	2	48	34	19	9
Brasile	58	37	49	28	108	56
Argentina	627	402	859	556	646	418
Uruguay e Paraguay	25	17	59	35	33	24
Paesi d'America non determinati	—	—	—	—	—	—
Oceania	12	9	121	82	104	78
Asia non mediterranea	—	—	—	—	16	10
Africa non mediterranea	—	—	—	—	—	—
Altri Paesi transoceanici	—	—	—	—	—	—
Totale	20 453	12 988	20 215	14 574	20 301	14 307

NON LAVORATORI

TAV. XX-A — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA ED I PAESI CONTINENTALI DI DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	U. R. S. S.			POLONIA			SVEZIA, NOR- VEGIA E DANIMARCA			GRAN BRETA- GNA ED IRLANDA			OLANDA			BELGIO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	—	—	—	—	—	5	—	—	8	18	39	148	3	3	12	21	9	42
Aosta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	25	63	—	—	2	3	5	29
Cuneo	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	23	24	—	—	3	13	8	42
Novara (a)	—	—	2	—	2	4	1	1	7	36	37	147	28	6	19	18	22	57
Torino	2	—	1	4	5	—	3	5	3	86	170	177	22	17	11	42	88	168
Vercelli (a)	—	—	—	—	1	—	—	—	2	1	5	27	1	2	7	4	12	91
Piemonte	2	—	3	4	8	10	4	8	21	162	321	616	56	28	54	101	144	429
Genova	—	1	3	2	4	8	4	7	26	75	563	1 527	17	22	51	18	17	635
Imperia	—	—	—	—	—	9	1	—	21	14	05	368	—	6	49	—	4	81
La Spezia	1	—	—	1	—	1	—	—	3	26	42	46	6	1	4	7	—	22
Savona	—	—	—	—	—	1	—	4	1	17	39	129	1	7	9	—	6	36
Liguria	1	1	3	3	4	19	5	11	51	132	709	2 070	24	36	113	25	27	774
Bergamo	—	—	—	—	—	1	—	—	5	26	33	57	3	2	12	16	22	71
Brescia	—	—	—	—	2	3	2	2	18	15	34	106	15	1	26	16	8	71
Como	—	—	2	1	—	2	—	—	24	35	75	463	9	3	42	7	7	81
Cremona	—	—	—	—	—	1	—	2	3	7	12	37	7	5	17	7	7	16
Mantova	—	—	—	—	—	1	—	—	2	4	34	2	2	4	18	4	6	10
Milano	1	3	18	13	29	52	23	15	65	314	533	2 019	90	42	150	104	83	432
Pavia	—	—	2	—	—	5	—	—	12	14	18	86	20	10	36	3	4	18
Sondrio	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	5	20	—	—	—	2	3	14
Varese	1	—	1	2	—	10	1	2	18	10	103	410	3	1	26	10	8	143
Lombardia	2	3	23	16	32	75	26	21	147	423	817	3 232	149	68	327	169	148	856
Bolzano	2	2	—	—	4	71	—	1	33	4	35	118	2	3	49	1	3	25
Trento (a)	—	—	—	1	3	14	—	—	3	4	5	36	—	1	9	12	7	78
Venezia Trident. (a)	2	2	—	1	7	85	—	1	36	8	40	154	2	4	58	13	10	103
Belluno	—	—	—	4	6	6	—	—	1	—	2	3	—	—	5	2	7	—
Padova	—	—	—	4	4	13	—	1	4	17	23	109	5	—	6	22	11	64
Rovigo	—	—	1	—	—	1	—	—	3	2	11	2	1	3	2	1	20	—
Treviso	—	—	—	2	—	12	—	—	9	3	6	31	4	—	6	12	8	48
Udine	—	—	—	4	4	22	1	—	6	7	9	24	9	3	4	15	15	56
Venezia	1	1	—	1	4	4	1	3	2	35	39	107	5	2	16	16	16	54
Verona	—	—	—	—	1	21	—	1	21	4	5	63	4	1	17	5	14	89
Vicenza (a)	—	—	1	—	—	—	—	—	8	5	3	3	1	3	4	1	12	24
Veneto (a)	1	1	2	15	15	79	2	5	42	78	89	350	33	10	56	79	79	362
Fiume (a)	1	—	—	—	9	24	1	1	5	2	7	57	1	2	9	4	1	13
Gorizia	1	—	—	1	—	1	1	1	1	2	3	1	4	—	2	9	8	21
Pola (a)	1	1	—	3	7	3	—	1	1	2	5	13	—	3	8	5	2	5
Trieste	4	1	1	4	9	57	4	3	15	15	21	127	13	8	43	20	18	149
Zara	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—
Venezia G. e Zara	7	2	1	8	25	85	6	6	22	21	36	200	18	13	63	38	29	188
Bologna (a)	—	—	—	—	—	7	—	7	9	26	72	165	6	4	23	18	32	185
Ferrara (a)	—	—	—	—	—	2	—	3	1	7	7	50	1	—	1	1	6	22
Forlì	—	—	—	—	—	1	—	—	3	1	7	20	4	—	4	4	7	21
Modena (a)	—	—	—	—	—	3	—	2	8	12	42	4	4	4	16	1	1	13
Parma	—	2	—	—	2	2	3	—	8	128	149	193	—	2	19	2	—	18
Piacenza	—	—	—	—	1	3	—	—	3	47	37	96	15	2	9	1	7	20
Ravenna	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	9	35	2	—	6	1	4	11
Reggio nell'Emilia	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	4	10	2	—	—	5	9	13
Emilia	—	2	—	—	3	18	4	12	26	223	297	611	34	12	78	33	66	303
Arezzo	—	—	—	—	—	—	—	—	4	2	3	8	—	—	—	2	11	15
Firenze	—	—	1	2	—	1	7	6	5	79	128	132	18	7	10	17	16	46
Grosseto	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	9	2	—	—	—	—	3
Livorno	—	—	—	1	12	3	—	1	15	8	23	93	2	1	18	5	4	25
Lucca (a)	—	—	—	—	2	2	—	—	2	89	121	97	7	4	7	12	14	27
Massa e Carrara	—	—	—	—	—	—	—	—	10	32	27	75	1	—	1	2	4	60
Pisa	—	—	4	—	—	2	—	—	1	2	18	22	2	1	5	1	2	7
Pistoia (a)	—	—	—	—	—	—	—	1	2	1	18	26	3	1	3	2	1	16
Siena	—	—	—	—	1	2	—	—	7	4	14	21	1	—	2	2	3	12
Toscana	—	—	5	3	15	10	12	23	48	217	353	483	36	14	46	43	55	211

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. XX-A — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA ED I PAESI CONTINENTALI DI DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	U. R. S. S.			POLONIA			SVEZIA, NOR- VEGIA E DANIMARCA			GRAN BRETA- GNA ED IRLANDA			OLANDA			BELGIO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	—	—	—	—	1	3	—	4	5	4	11	41	—	—	6	9	9	21
Ascoli Piceno	—	—	—	—	—	1	—	—	2	1	5	9	—	—	—	—	—	1
Macerata (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	5	17	—	—	7	4	1	3
Pesaro e Urbino	—	—	—	1	1	1	—	—	—	2	6	11	1	—	1	4	4	7
Marche (a)	—	—	—	1	2	5	—	4	7	9	27	78	1	—	14	17	14	32
Perugia (a)	—	—	—	—	4	—	—	—	5	4	2	43	1	—	6	8	6	52
Terni	—	—	—	—	1	1	—	—	2	—	4	6	—	—	4	—	—	10
Umbria (a)	—	—	—	—	5	1	—	—	7	4	6	49	1	—	10	8	6	62
Frosinone	—	—	—	—	1	1	—	3	—	46	28	44	1	—	—	4	1	4
Rieti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	4
Roma (a)	3	1	4	12	22	88	16	16	173	148	337	2 385	35	26	277	66	79	578
Viterbo (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	4	10	—	2	1	2	2	3
Lazio	3	1	4	12	23	89	16	19	174	198	369	2 441	36	28	278	73	82	589
Aquila degli Abruz.	2	—	—	—	—	—	—	2	—	4	—	3	2	1	—	1	—	2
Campobasso	—	—	—	3	1	1	—	—	1	3	2	11	—	—	—	—	4	6
Chieti (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	2	—	—	—	—	—	4
Pescara (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3	9	—	—	—	2	—	7
Teramo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	2	1	3
Abruzzi e Mollise	2	—	—	3	1	1	—	2	2	10	7	25	2	2	3	5	5	22
Avellino (a)	—	—	—	—	—	—	—	2	3	4	1	6	—	—	2	—	—	2
Benevento	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	—	6	—	—	1	5	2	2
Napoli (a)	1	1	—	8	4	35	2	6	62	96	125	627	18	6	54	39	41	195
Salerno (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	2	9	33	26	—	—	2	2	4	3
Campania (a)	1	1	—	8	4	35	2	8	68	114	159	665	18	6	59	46	47	202
Bari	—	—	—	1	1	1	2	—	1	4	13	15	2	—	6	9	7	18
Brindisi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	7	—	1	4	3	2	5
Foggia (a)	—	—	—	—	—	2	—	—	—	3	3	7	—	—	2	—	3	2
Lecce	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	10	5	—	—	4	4	8	10
Taranto	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	3	8	1	—	—	3	4	1
Puglie (a)	—	—	—	1	1	3	3	2	1	8	31	42	3	1	16	19	24	36
Matera	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	1
Potenza	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	2	1	1
Lucania	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	3	3	2
Catanzaro	—	—	—	—	—	—	2	2	2	—	2	—	—	—	—	2	—	1
Cosenza	—	—	—	4	—	—	—	—	2	1	2	7	—	—	—	2	—	5
Reggio di Calabria	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	9	23	1	—	—	—	—	2
Calabrie	—	—	—	4	—	—	2	2	6	4	13	30	1	—	—	4	—	8
Agrigento	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	6	1	—	—	—	—	—
Caltanissetta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5	—	—	—	—	1	3	2
Catania	—	—	1	3	3	6	1	—	13	12	17	66	2	2	9	1	4	29
Enna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Messina	—	—	—	—	6	1	20	23	28	28	84	1	3	5	5	6	15	
Palermo	—	—	—	3	3	2	2	23	39	34	176	3	4	11	12	8	37	
Ragusa	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	3	—	—	2	—	2	—	
Siracusa	—	—	—	—	—	—	—	1	15	6	3	—	1	1	—	3	1	
Trapani	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	8	—	—	—	1	1	2	
Sicilia	—	—	1	4	6	9	9	3	58	96	96	346	7	10	28	20	27	88
Cagliari	—	—	—	—	1	3	2	—	3	1	7	11	—	—	2	10	10	24
Nuoro	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	1	5
Sassari	—	—	—	—	—	1	—	—	1	2	3	17	—	—	—	—	3	16
Sardegna	—	—	—	1	4	2	—	4	3	10	30	—	—	2	12	14	45	
REGNO	21	13	42	79	156	528	93	127	721	1 711	3 380	11 423	421	232	1 205	708	780	4 312

Segue Tav. XX-A — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA ED I PAESI CONTINENTALI DI DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	LUSSEMBURGO			FRANCIA E PRINCIPATO DI MONACO			SVIZZERA			GERMANIA			AUSTRIA			CECOSLOVACCHIA		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
	Alessandria	12	1	1	783	866	1 675	109	174	162	12	44	138	—	19	12	—	10
Aosta	—	—	1	390	459	1 404	50	53	129	5	18	84	34	3	7	—	1	1
Cuneo	—	2	—	1 376	2 093	5 373	22	55	39	8	25	56	1	12	7	1	—	1
Novara (a)	—	3	—	465	695	1 246	415	618	719	22	36	189	13	8	10	—	2	3
Torino	1	4	1	2 789	3 139	7 027	218	322	418	80	108	174	30	31	38	4	6	11
Vercelli (a)	—	—	—	711	736	904	111	125	196	11	12	51	3	4	6	—	—	2
Piemonte	13	10	3	7 014	7 988	17 629	925	1 347	1 663	138	243	692	81	77	80	5	19	29
Genova	5	—	—	1 242	1 897	2 182	189	295	498	86	392	1 851	41	43	41	6	10	12
Imperia	—	—	—	2 249	3 412	5 251	20	51	69	6	76	508	—	3	53	—	—	15
La Spezia	1	—	—	145	260	507	17	30	56	9	5	25	4	12	11	—	—	1
Savona	—	—	1	585	573	1 215	45	40	56	7	13	93	—	1	6	—	1	6
Liguria	6	—	1	4 221	6 142	9 155	271	416	679	106	496	2 477	45	59	111	6	11	34
Bergamo	3	2	10	822	827	2 771	154	359	326	39	43	110	18	20	10	2	1	2
Brescia	—	—	2	307	440	968	85	142	215	23	38	145	30	21	33	2	3	18
Como	—	2	—	468	479	685	612	962	1 102	40	64	319	25	11	47	1	1	22
Cremona	—	—	—	155	210	356	67	105	98	8	18	34	2	5	4	—	—	4
Mantova	—	—	—	172	184	310	38	40	50	5	16	60	17	18	11	—	—	5
Milano	6	2	10	4 173	3 748	4 153	1 982	2 214	2 930	652	650	2 107	278	163	210	18	26	175
Pavia	—	—	1	338	305	534	145	131	140	10	11	114	6	5	11	—	—	5
Sondrio	—	—	—	51	58	84	292	341	414	4	11	69	11	4	40	—	—	5
Varese	3	3	12	442	861	1 185	413	549	762	36	52	353	2	14	20	—	3	30
Lombardia	12	11	35	6 328	7 112	11 046	3 788	4 843	6 037	822	903	3 311	389	261	386	23	35	266
Bolzano	—	1	2	41	71	201	166	323	609	87	761	2 885	3 478	4 354	3 712	13	98	878
Trento (a)	—	1	—	209	276	522	75	85	144	34	137	407	456	723	432	12	27	104
Venezia Trident. (a)	—	2	2	250	347	723	241	406	753	121	896	3 292	3 934	5 077	4 144	25	125	982
Belluno	—	1	2	27	81	190	28	16	73	19	27	73	43	33	61	7	3	14
Padova	2	1	3	342	377	475	64	89	130	51	53	135	72	125	63	2	5	73
Rovigo	—	—	—	53	88	98	10	6	10	6	10	38	8	8	1	1	—	12
Treviso	2	—	2	173	282	595	40	32	47	27	29	143	41	43	35	—	2	26
Udine	4	3	2	289	450	925	43	73	79	46	54	130	151	222	201	13	14	58
Venezia	—	—	—	434	426	436	108	77	84	66	63	156	124	106	108	3	12	33
Verona	1	1	5	304	339	745	69	143	140	57	74	247	44	43	47	7	2	39
Vicenza (a)	—	1	5	107	350	620	32	70	67	9	33	31	28	17	28	—	—	5
Veneto (a)	9	7	19	1 729	2 393	4 064	397	506	630	281	343	953	511	597	544	33	38	260
Fiume (a)	—	—	—	28	39	100	20	11	12	48	37	90	247	283	130	29	46	244
Gorizia	7	2	—	71	60	166	16	17	27	38	39	153	295	204	271	20	23	73
Pola (a)	3	—	1	86	53	83	12	4	12	14	25	41	122	105	113	26	15	46
Trieste	—	—	1	252	285	738	106	124	130	147	150	268	866	920	595	80	115	426
Zara	—	—	—	3	9	5	—	2	1	—	—	7	9	28	7	177	—	8
Venezia G. e Zara	10	2	2	440	446	1 092	154	158	182	247	253	559	1 539	1 540	1 116	332	199	797
Bologna (a)	—	1	2	644	814	1 147	115	175	157	67	164	405	40	155	88	3	7	17
Ferrara (a)	—	1	—	124	128	252	27	45	29	11	14	37	9	38	7	—	—	8
Forlì	1	—	2	119	148	288	37	53	83	8	22	47	6	13	8	2	7	22
Modena (a)	1	—	2	194	251	427	42	43	52	21	19	59	13	7	7	3	—	6
Parma	—	—	2	300	363	647	72	83	82	25	20	56	8	11	13	—	—	6
Piacenza	—	1	—	291	324	513	41	63	48	11	8	40	—	6	8	1	1	3
Ravenna	—	—	—	88	133	186	23	59	33	11	8	52	10	14	4	—	3	8
Reggio nell'Emilia	1	—	—	257	173	414	58	66	76	4	6	8	6	12	—	—	—	—
Emilia	3	3	8	2 017	2 334	3 874	415	587	560	158	261	704	92	256	135	9	18	70
Arezzo	—	—	—	87	216	358	10	13	14	4	2	13	2	3	1	1	1	2
Firenze	—	—	—	2 730	1 931	1 362	256	310	244	127	122	97	111	48	40	12	5	5
Grosseto	—	—	—	26	32	70	13	5	11	1	2	4	1	—	—	—	—	1
Livorno	—	—	—	208	249	280	35	26	34	13	13	54	6	5	13	1	—	6
Lucca (a)	—	—	2	400	271	562	14	37	39	21	20	24	2	10	8	2	2	4
Massa e Carrara	—	—	—	216	215	452	19	10	19	6	11	36	1	1	4	—	—	8
Pisa	—	—	—	236	257	562	30	24	31	21	21	35	14	8	4	—	—	3
Pistoia (a)	—	—	1	182	178	385	23	22	34	9	5	20	2	3	9	1	—	5
Siena	1	—	1	159	170	181	21	13	31	5	7	50	6	3	4	—	1	3
Toscana	1	—	4	4 244	3 519	4 212	421	460	457	212	203	333	145	81	83	17	9	37

(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § III.

Segue Tav. XX-A — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA ED I PAESI CONTINENTALI DI DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	LUSSEMBURGO			FRANCIA E PRINCIPATO DI MONACO			SVIZZERA			GERMANIA			AUSTRIA			CECOSLOVACCHIA		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	—	—	6	89	75	139	21	20	26	8	13	32	7	13	8	1	—	8
Ascoli Piceno	—	—	—	43	49	35	6	10	8	3	6	6	1	3	1	—	—	1
Macerata (a)	1	—	—	50	80	81	8	8	3	1	1	6	4	11	1	—	—	3
Pesaro e Urbino	—	—	8	73	94	152	13	17	15	1	—	8	4	3	2	—	—	—
Marche (a)	1	—	14	255	298	407	48	55	52	13	20	52	16	30	12	1	—	12
Perugia (a)	—	10	29	132	356	871	41	13	21	11	18	39	4	10	5	—	—	3
Terni	—	—	—	42	47	59	6	7	7	5	7	16	2	1	1	1	—	20
Umbria (a)	—	10	29	174	403	930	47	20	28	16	25	55	6	11	6	1	—	23
Frosinone	—	—	—	60	101	561	2	2	—	8	5	10	1	5	3	—	—	2
Rieti	—	—	—	29	21	17	3	2	7	2	3	3	1	4	4	1	—	—
Roma (a)	—	2	12	2 387	3 750	2 635	412	542	436	251	361	1 003	162	247	190	9	15	172
Viterbo (a)	—	—	—	73	77	50	8	5	1	1	2	7	—	9	1	—	—	—
Lazio	—	2	12	2 549	3 949	3 263	425	551	444	262	371	1 923	164	265	198	10	15	174
Aquila degli Abruz.	—	—	1	53	29	101	4	4	3	4	1	9	3	1	—	—	—	—
Campobasso	—	—	—	9	10	51	4	4	8	—	—	2	4	—	—	—	—	—
Chieti (a)	—	—	—	19	23	43	2	1	1	10	6	6	1	4	3	—	—	2
Pescara (a)	—	—	2	6	24	42	7	9	6	2	5	8	—	—	2	—	—	2
Teramo	—	—	—	10	16	30	3	2	2	1	1	4	—	4	1	—	—	—
Abruzzi e Molise	—	—	3	97	102	267	20	20	20	19	13	29	8	9	6	—	—	4
Avellino (a)	—	—	—	29	14	33	2	3	3	3	2	—	1	—	1	—	2	2
Benevento	—	—	—	17	20	17	2	2	9	3	1	2	1	—	1	—	—	1
Napoli (a)	—	—	1	1064	783	1 244	201	134	132	173	140	590	77	49	54	11	4	61
Salerno (a)	—	—	—	71	48	54	9	9	9	3	3	15	5	1	—	—	—	3
Campania (a)	—	—	1	1 181	865	1 348	214	148	153	188	146	607	84	50	56	11	6	67
Bari	1	—	1	220	204	366	27	27	46	24	36	69	18	29	37	—	—	—
Brindisi	—	—	—	27	19	20	9	2	2	3	10	17	2	4	1	—	—	3
Foggia (a)	—	—	—	21	44	72	3	9	2	—	6	10	1	—	2	—	—	5
Lecce	—	—	—	43	32	73	8	4	11	3	14	20	5	4	7	—	—	2
Taranto	—	—	—	26	24	27	1	5	5	2	3	9	1	—	7	—	—	—
Puglie (a)	1	—	1	337	323	558	48	47	66	32	69	125	27	37	54	—	—	10
Matera	—	—	—	4	4	5	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Potenza	—	—	—	6	24	19	2	2	1	1	3	7	—	—	—	—	—	—
Lucania	—	—	—	10	28	24	2	2	1	1	3	7	1	—	1	—	—	—
Catanzaro	—	—	—	11	28	38	6	7	8	2	2	10	2	2	1	—	—	—
Cosenza	—	—	—	16	20	22	4	2	9	1	2	4	1	4	6	—	—	—
Reggio di Calabria.	—	1	1	48	73	206	4	17	8	4	7	14	8	8	5	1	—	2
Calabrie	—	1	1	75	121	266	14	26	25	7	11	28	11	14	12	1	—	2
Agrigento	—	—	—	14	15	32	—	3	2	—	2	7	—	1	2	—	—	2
Caltanissetta	—	—	—	16	24	25	4	5	1	1	1	4	—	1	—	—	—	1
Catania	—	—	—	140	158	192	30	28	27	22	61	99	3	10	2	—	1	20
Enna	—	—	—	4	7	17	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Messina	—	—	—	138	85	114	28	29	30	20	30	70	8	8	16	2	5	9
Palermo	—	—	—	13	19	13	—	1	—	4	1	7	—	2	—	—	—	3
Ragusa	—	—	—	19	30	30	5	11	—	2	—	9	3	3	3	—	—	1
Siracusa	—	—	—	27	24	52	13	24	15	9	4	14	1	—	4	—	—	1
Trapani	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sicilia	—	—	1	779	752	790	146	158	122	107	153	367	30	42	50	6	12	46
Cagliari	—	—	—	119	135	193	15	4	14	5	3	31	2	6	2	—	—	3
Nuoro	—	—	—	14	16	33	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Sassari	—	—	—	82	133	153	3	10	19	1	1	18	3	3	2	2	—	3
Sardegna	—	—	—	215	284	379	18	14	35	6	4	50	5	9	4	2	—	6
REGNO	56	48	136	32 515	37 406	60 047	7 594	9 766	11 907	2 738	4 407	15 564	7 088	8 415	6 998	482	487	2 819

Seque Tav. XX-A — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA ED I PAESI CONTINENTALI DI DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	UNGHERIA			SPAGNA E PORTOGALLO			GIBILTERRA E MALTA			GRECIA			ROMANIA			JUGOSLAVIA		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	1	1	53	11	27	86	—	—	1	—	—	2	1	3	6	7	8	21
Aosta	1	—	4	1	9	34	—	2	—	—	2	1	3	1	1	1	1	3
Cunco	—	8	5	3	57	18	—	—	—	1	—	1	1	1	—	—	2	14
Novara (a)	4	6	13	10	47	62	—	1	—	—	—	3	4	4	4	1	4	11
Torino	6	6	11	39	191	78	3	1	4	6	5	7	6	9	7	2	10	21
Vercelli (a)	6	—	11	13	80	37	—	—	—	—	—	1	5	2	3	2	2	3
Piemonte	18	21	97	77	411	315	3	4	5	7	7	12	18	17	21	13	27	73
Genova	2	22	32	27	265	1 112	—	4	—	8	9	20	—	7	5	3	22	65
Imperia	—	3	21	8	91	323	—	—	—	—	—	19	—	—	10	1	1	4
La Spezia	—	—	12	3	18	47	—	—	—	1	3	3	—	—	2	5	5	11
Savona	—	1	9	3	24	94	—	3	—	3	2	1	—	—	—	2	3	11
Liguria	2	26	74	41	398	1 576	—	7	—	12	14	43	—	7	17	11	31	91
Bergamo	2	1	15	2	37	26	—	—	—	2	1	3	3	1	1	5	25	21
Brescia	7	2	40	8	14	68	—	—	1	3	2	2	1	3	9	1	1	15
Como	—	3	35	6	29	175	—	—	—	4	3	3	3	2	9	2	7	31
Cremona	—	2	11	—	8	11	—	2	—	—	8	—	—	—	3	—	3	4
Mantova	—	—	29	1	29	19	—	—	—	1	—	—	—	—	2	2	2	3
Milano	34	204	263	86	310	731	12	4	17	27	20	34	35	20	58	44	60	152
Pavia	1	4	33	2	21	46	—	1	1	—	—	4	1	2	15	7	13	23
Sondrio	—	—	12	3	2	14	—	—	—	1	—	—	—	—	4	—	1	5
Varese	2	2	57	6	24	211	—	—	1	4	4	8	5	2	15	1	19	32
Lombardia	46	218	495	114	474	1 301	14	5	22	41	39	54	48	30	116	62	131	286
Bolzano	2	14	95	—	4	49	—	—	—	—	1	2	1	2	17	8	33	135
Trento (a)	3	4	49	1	10	36	—	—	—	2	1	3	—	2	7	7	23	30
Venezia Trident. (a)	5	18	144	1	14	85	—	—	—	2	2	5	1	4	24	15	56	165
Belluno	7	12	26	—	4	1	—	—	—	2	1	1	—	—	3	1	2	1
Padova	9	20	55	—	17	43	—	—	—	4	1	13	1	—	9	19	41	44
Rovigo	1	3	16	—	—	19	—	—	—	1	—	1	—	—	3	3	2	14
Treviso	3	8	26	4	27	23	—	—	—	1	1	1	4	7	12	9	16	19
Udine	6	20	66	4	27	21	—	—	—	6	6	4	17	18	69	44	75	159
Venezia	9	21	64	6	9	34	2	—	2	11	25	11	5	4	32	27	50	
Verona	3	2	41	4	12	68	—	—	—	—	12	9	—	1	15	10	15	25
Vicenza (a)	2	2	9	2	13	11	—	—	—	2	3	—	—	1	1	—	15	11
Veneto (a)	40	88	303	20	109	325	2	—	2	27	49	40	27	31	116	118	193	323
Fiume (a)	91	154	294	1	6	43	—	—	—	6	2	4	6	5	71	272	394	493
Gorizia	8	10	31	1	12	5	—	—	—	2	3	2	7	5	6	1 024	774	877
Pola (a)	13	18	50	7	6	—	—	—	—	2	11	9	3	2	9	180	231	284
Trieste	41	86	270	11	40	109	—	6	16	19	19	44	20	26	79	941	1 206	1 478
Zara	—	—	8	—	4	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	115	511	425
Venezia G. e Zara	153	268	653	13	69	163	—	6	16	29	35	60	36	36	166	2 532	3 116	3 557
Bologna (a)	4	17	78	8	114	148	—	—	—	1	3	6	3	—	6	10	28	33
Ferrara (a)	2	—	15	—	26	34	—	—	—	—	—	—	1	3	3	2	4	13
Forlì	8	2	13	—	11	26	—	2	1	7	—	6	—	—	5	4	9	11
Modena (a)	4	6	14	2	14	28	—	—	—	7	2	6	—	—	12	7	10	14
Parma	1	1	14	2	20	34	—	—	—	1	1	—	4	3	10	—	3	5
Piacenza	1	—	18	6	14	60	2	—	11	—	—	1	2	3	3	—	—	6
Ravenna	—	1	14	2	30	11	—	1	1	—	—	—	3	8	8	17	27	
Reggio nell'Emilia	—	1	1	—	22	1	—	1	—	1	2	1	—	—	1	4	6	4
Emilia	20	28	167	20	251	342	2	4	13	17	8	20	9	13	48	35	77	113
Arezzo	—	—	1	—	7	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	2
Firenze	2	11	18	15	69	37	3	2	2	11	10	8	1	7	1	7	20	11
Grosseto	—	—	3	—	6	6	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2
Livorno	1	5	14	7	21	78	—	—	1	2	2	2	—	1	3	7	4	14
Lucca (a)	2	2	13	17	38	59	—	1	—	—	1	3	—	7	2	—	1	1
Massa e Carrara	—	—	2	—	50	21	—	—	—	—	3	—	1	—	2	2	3	3
Pisa	—	—	39	—	9	13	1	—	—	1	—	2	2	2	—	—	2	2
Pistola (a)	—	2	11	1	6	8	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—
Siena	—	4	6	2	20	5	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Toscana	5	24	107	44	226	236	4	3	4	14	16	17	4	18	14	20	34	35

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. XX-A — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA ED I PAESI CONTINENTALI DI DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	UNGHERIA			SPAGNA E PORTOGALLO			GIBILTERRA E MALTA			GRECIA			ROMANIA			JUGOSLAVIA		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	1	1	42	1	8	16	—	1	—	1	2	2	1	1	1	8	10	20
Ascoli Piceno	—	—	9	2	11	4	—	—	—	1	—	2	—	3	1	2	1	6
Macerata (a)	—	—	—	1	2	3	—	—	—	—	—	1	1	—	—	5	3	8
Pesaro e Urbino	1	—	5	2	8	2	2	—	—	—	2	—	—	1	2	4	4	3
Marche (a)	2	1	56	6	29	25	2	1	—	2	4	5	2	5	4	19	18	37
Perugia (a)	—	2	7	1	17	15	—	—	1	—	2	1	—	2	2	—	2	9
Terni	—	1	4	1	16	15	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	2
Umbria (a)	—	3	11	2	33	30	—	—	1	—	4	1	—	2	2	2	2	11
Frosinone	—	1	7	—	—	7	—	—	—	—	2	—	1	1	—	—	—	3
Rieti	—	3	2	—	4	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2
Roma (a)	33	38	480	72	300	1 985	12	10	13	41	22	65	19	23	112	43	54	93
Viterbo (a)	—	1	6	—	7	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	3
Lazio	33	43	495	72	311	2 005	12	10	13	41	24	65	20	25	112	48	54	101
Aquila degli Abruz.	—	—	—	3	—	4	—	—	—	1	—	2	—	—	—	1	8	1
Campobasso	—	—	4	—	3	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Chieti (a)	—	1	3	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	4	4	5
Pescara (a)	1	1	1	—	10	6	1	—	—	3	1	3	1	—	2	—	5	1
Teramo	—	4	2	—	—	3	—	—	—	—	—	1	—	—	1	2	—	2
Abruzzi e Molise	1	6	10	3	16	16	1	—	—	4	2	6	1	2	3	7	17	9
Avellino (a)	—	—	—	2	2	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	4	2	2
Benevento	—	—	4	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Napoli (a)	15	18	91	27	94	354	13	7	14	33	12	43	20	5	55	15	14	22
Salerno (a)	—	2	10	2	18	22	—	3	—	1	1	2	—	1	3	—	1	3
Campania (a)	15	20	105	31	116	379	13	10	14	34	13	46	21	6	58	19	17	27
Bari	3	4	4	5	13	10	—	—	—	5	328	69	2	2	2	13	25	27
Brindisi	—	—	2	1	1	7	—	1	—	15	10	16	—	—	—	1	2	5
Foggia (a)	—	2	1	—	1	2	—	—	—	2	—	—	—	—	2	1	2	2
Lecce	2	4	5	—	17	4	—	—	2	1	1	3	—	—	1	1	4	—
Taranto	—	1	1	—	9	2	—	—	1	3	5	2	—	2	—	4	4	4
Puglie (a)	5	11	13	6	41	25	—	1	3	26	344	90	2	4	4	20	37	38
Matera	—	—	3	—	13	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Potenza	—	—	—	1	—	4	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	9
Lucania	—	—	3	1	13	5	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	9
Catanzaro	—	—	2	1	8	3	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Cosenza	2	—	1	2	4	8	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—
Reggio di Calabria	1	3	9	—	6	8	—	—	1	1	3	3	—	—	1	—	1	3
Calabria	3	3	12	3	18	19	—	—	1	1	6	4	—	—	1	—	1	3
Agrigento	—	1	3	1	10	1	—	2	4	1	1	2	—	—	2	—	1	5
Catanzaro	1	—	—	—	8	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Catania	—	27	29	5	32	38	15	30	31	1	1	7	4	2	15	2	3	5
Enna	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Messina	1	1	10	5	22	39	5	23	18	—	2	3	1	—	3	10	7	9
Palermo	3	13	24	35	52	107	15	16	14	5	2	2	3	5	8	13	3	10
Ragusa	—	—	2	1	6	7	2	1	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1
Siracusa	1	—	2	—	16	3	7	16	14	2	—	—	—	—	—	1	1	—
Trapani	—	—	1	6	7	3	—	—	—	3	—	—	—	—	—	1	2	2
Sicilia	6	42	71	53	154	198	45	89	82	13	6	14	8	7	28	27	18	32
Cagliari	1	1	11	4	29	14	1	1	—	—	—	—	—	—	3	—	—	2
Nuoro	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	3	3	4
Sassari	—	—	1	4	6	24	—	—	—	1	1	2	—	1	4	—	2	1
Sardegna	1	1	12	8	36	39	1	1	—	2	1	3	—	1	7	3	5	7
REGNO	355	821	2 828	515	2 719	6 984	99	141	176	274	574	485	197	210	741	2 951	3 834	4 917

Segue Tav. XX-A — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA ED I PAESI CONTINENTALI DI DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	BULGARIA			ALBANIA			TURCHIA EUROPEA			TURCHIA ASIATICA			EGITTO			TUNISIA		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	1	2	4	—	2	4	4	6	3	1	—	—	3	8	6	7	3	15
Aosta	3	3	—	1	—	1	—	—	—	10	—	—	—	—	1	—	—	2
Cuneo	1	1	5	—	4	1	—	—	—	6	4	—	3	4	3	—	6	2
Novara (a)	4	2	—	1	1	3	1	1	5	1	—	—	20	3	12	4	1	2
Torino	5	5	1	5	15	13	5	3	4	1	—	1	27	19	33	8	21	24
Vercelli (a)	—	—	—	—	2	2	4	2	3	1	1	—	3	4	4	2	—	1
Piemonte	11	13	10	7	24	24	14	12	15	20	5	1	56	38	59	21	31	46
Genova	—	4	5	9	6	3	16	8	15	1	4	—	26	44	40	10	18	35
Imperia	—	—	2	—	2	2	3	1	20	1	—	—	1	4	15	5	3	8
La Spezia	—	—	—	—	1	4	5	9	7	—	1	—	8	1	2	2	2	2
Savona	—	—	—	1	2	3	—	1	1	—	—	1	1	2	1	1	3	8
Liguria	—	4	7	10	11	12	24	19	43	1	6	1	36	51	64	18	26	53
Bergamo	1	3	2	1	1	1	2	1	2	1	—	—	23	5	1	—	1	6
Brescia	5	9	4	2	9	5	2	3	7	—	1	—	12	11	12	3	2	4
Como	4	4	6	2	1	7	—	2	10	—	1	—	5	2	14	—	4	8
Cremona	1	—	—	—	1	—	4	1	1	—	—	—	1	6	4	1	1	1
Mantova	—	1	1	2	—	—	1	1	—	—	—	—	1	1	2	—	6	2
Milano	26	11	20	23	22	33	74	17	46	13	8	7	83	160	154	13	16	63
Pavia	—	—	—	5	1	4	—	—	1	1	—	—	—	4	4	1	1	2
Sondrio	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	2	3	—	—	—
Varese	4	4	1	8	3	1	3	—	6	1	3	3	5	3	18	—	—	4
Lombardia	41	32	34	43	38	57	86	25	73	16	13	10	130	194	212	18	31	90
Bolzano	—	—	2	1	—	1	1	1	1	—	—	—	3	2	5	—	2	5
Trento (a)	—	—	1	4	5	7	4	4	2	—	—	—	32	2	6	5	3	11
Venezia Trident. (a)	—	—	3	5	5	8	5	5	3	—	—	—	35	4	11	5	5	16
Belluno	—	—	—	—	1	1	2	—	1	1	—	—	—	5	2	1	—	—
Padova	1	—	1	1	4	3	3	4	52	—	5	—	9	5	6	4	2	4
Rovigo	—	—	3	1	2	3	1	—	1	—	—	—	—	1	2	—	—	3
Treviso	—	—	2	2	5	16	7	4	—	3	2	—	3	6	4	1	1	—
Udine	9	3	7	3	7	3	4	3	—	1	—	—	10	13	13	8	9	6
Venezia	—	4	4	—	10	8	2	5	12	7	3	12	35	14	25	7	2	6
Verona	—	1	3	6	7	4	—	9	7	—	—	—	45	50	30	—	—	7
Vicenza (a)	—	1	1	—	—	1	—	1	—	—	1	—	1	4	1	—	2	4
Veneto (a)	10	9	21	13	27	29	28	29	32	60	9	19	103	98	83	21	16	30
Fiume (a)	—	—	4	2	1	3	1	3	4	—	—	—	11	3	8	1	—	2
Gorizia	1	1	1	5	7	6	1	2	—	—	—	—	20	10	12	4	2	1
Pola (a)	—	—	4	1	4	3	1	2	1	—	3	—	1	2	2	1	3	—
Trieste	6	2	15	45	33	48	20	29	35	1	6	5	66	62	89	1	1	4
Zara	—	—	—	2	2	13	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—
Venezia G. e Zara	7	3	24	55	47	73	23	36	40	1	10	5	99	77	111	7	6	7
Bologna (a)	4	10	18	10	24	43	1	17	7	2	—	—	31	22	35	6	9	13
Ferrara (a)	—	—	1	3	2	1	—	—	2	—	—	—	4	3	3	3	4	—
Forlì	—	1	—	2	3	2	—	1	1	1	—	—	2	4	1	—	2	1
Modena (a)	—	1	2	3	7	9	2	2	—	—	—	—	—	1	4	2	1	4
Parma	—	—	—	—	1	3	1	2	1	—	—	—	2	2	4	2	1	3
Piacenza	—	—	—	3	4	1	1	—	3	—	—	—	1	3	1	—	—	1
Ravenna	1	1	2	8	2	5	3	—	—	—	—	—	—	4	2	—	—	5
Reggio nell'Emilia	—	—	4	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
Emilia	5	13	27	32	43	64	8	23	14	3	—	—	40	40	51	13	17	27
Arezzo	—	2	2	—	—	—	—	4	—	5	2	—	1	2	5	—	2	2
Firenze	1	—	2	54	64	47	26	9	5	19	7	1	28	44	33	21	25	34
Grosseto	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	2	1	4	1
Livorno	—	—	—	5	1	3	7	4	14	—	5	1	8	7	13	9	5	17
Lucca (a)	—	—	—	—	—	—	1	3	1	—	—	—	5	9	12	5	2	1
Massa e Carrara	—	1	1	1	—	2	2	—	—	—	—	—	6	2	12	—	1	1
Pisa	—	1	1	3	5	—	—	4	—	4	—	—	—	4	2	—	—	1
Pistoia (a)	3	—	—	—	1	—	—	1	3	2	—	—	2	2	4	16	2	5
Siena	—	1	—	2	—	2	1	—	1	1	—	—	21	—	2	1	2	5
Toscana	4	5	8	65	71	54	39	25	25	31	15	2	72	70	85	53	43	67

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. XX-A — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA ED I PAESI CONTINENTALI DI DESTINAZIONE.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	BULGARIA			ALBANIA			TURCHIA EUROPEA			TURCHIA ASIATICA			EGITTO			TUNISIA		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	2	1	2	3	2	4	3	—	2	1	—	—	2	2	4	2	1	3
Ascoli Piceno	—	—	1	3	4	1	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Macerata (a)	—	1	1	7	4	10	—	—	1	—	1	—	—	—	4	—	—	1
Pesaro e Urbino	—	—	—	2	16	3	1	1	1	—	—	—	2	2	1	1	1	1
Marche (a)	2	2	4	15	26	18	6	1	4	1	1	—	8	5	5	7	2	5
Perugia (a)	3	1	—	4	6	4	—	1	6	—	1	—	11	3	5	4	—	—
Terni	1	—	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	3
Umbria (a)	4	1	1	5	7	5	1	1	6	—	1	—	11	3	9	4	—	3
Frosinone	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—
Rieti	—	—	—	—	2	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Roma (a)	5	9	29	64	72	101	53	71	138	35	17	5	112	135	232	47	88	163
Viterbo (a)	—	—	—	1	1	—	1	—	2	6	1	—	—	2	2	2	2	15
Lazio	5	9	29	65	76	102	54	72	141	42	18	5	114	137	254	49	92	180
Aquila degli Abruz.	—	—	—	4	1	—	1	—	2	—	—	—	2	—	1	—	1	—
Campobasso	—	1	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Chieti (a)	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pescara (a)	—	—	—	4	8	4	—	—	1	—	—	—	—	—	1	4	3	—
Teramo	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	3
Abruzzi e Molise	1	—	—	8	12	7	1	—	4	—	—	—	2	—	2	5	6	3
Avellino (a)	—	—	—	—	—	—	4	—	1	—	—	—	2	1	—	3	—	—
Benevento	—	—	—	—	3	—	—	—	1	—	1	—	—	2	—	1	—	—
Napoli (a)	—	3	8	21	25	14	23	11	26	1	6	2	81	64	147	40	27	71
Salerno (a)	—	—	—	1	3	1	2	3	1	—	1	—	3	2	1	1	1	—
Campania (a)	3	8	8	22	31	15	29	14	29	1	8	2	86	69	149	45	28	71
Bari	—	—	—	67	97	117	3	7	4	—	—	2	5	11	13	2	3	4
Brindisi	—	—	—	12	6	18	1	15	29	—	—	3	8	11	11	1	1	1
Foggia (a)	1	—	—	—	1	7	—	—	—	3	—	—	—	—	2	3	—	—
Lecce	—	—	1	6	13	8	2	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Taranto	—	—	—	11	1	10	—	3	2	2	—	—	1	3	5	1	—	—
Puglie (a)	1	—	1	96	118	160	6	25	40	5	—	5	14	25	31	7	4	6
Matera	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Potenza	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	2	3	—	—
Lucania	—	—	—	1	2	—	1	—	1	1	—	—	—	1	2	3	—	—
Catanzaro	—	—	—	—	1	3	—	6	—	—	1	—	3	—	—	1	1	1
Cosenza	—	—	—	2	8	1	1	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	3
Reggio di Calabria	—	—	—	1	3	1	1	—	1	—	1	1	11	3	6	1	1	3
Calabria	—	—	—	3	12	5	2	7	1	—	2	1	14	3	8	2	2	7
Agrigento	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	4	5	14
Caltanissetta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	8
Catania	—	—	—	—	2	—	4	1	4	—	9	—	8	14	28	8	10	13
Enna	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	2	—	—
Messina	—	1	—	—	1	—	1	6	2	1	—	—	10	5	14	7	9	5
Palermo	—	—	—	—	4	6	3	2	6	—	3	—	22	5	11	77	96	118
Ragusa	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	2	6	1	19	—
Siracusa	—	—	—	2	3	—	—	—	—	1	—	—	5	2	10	2	8	9
Trapani	—	—	2	—	—	—	2	2	—	—	—	—	3	3	5	134	171	212
Sicilia	1	3	3	6	16	6	11	11	14	2	12	—	48	31	74	244	314	338
Cagliari	—	—	—	—	2	4	2	—	4	—	—	3	23	2	—	94	35	151
Nuoro	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	1	1	4
Sassari	—	—	—	1	—	1	—	—	—	5	4	—	—	1	1	7	8	5
Sardegna	—	—	—	3	4	3	—	4	—	5	7	—	24	3	3	102	44	160
REGNO	90	96	180	454	570	642	338	309	485	189	107	51	892	849	1 213	624	667	1 169

Segue Tav. XX-A — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA ED I PAESI CONTINENTALI DI DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	ALGERIA			MAROCCO			ALTRI PAESI CONTINENTALI			PAESI CONTINEN- TALI NON DETERMINATI			TOTALE		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	2	3	4	1	1	3	—	—	6	538	587	575	1 535	1 813	3 003
Aosta	2	5	2	4	—	1	—	—	—	187	119	122	707	706	1 892
Cuneo	—	—	3	—	—	—	—	—	7	296	372	591	2 236	2 877	6 197
Novara (a)	3	1	1	—	5	2	—	—	1	526	654	722	1 576	2 160	3 241
Torino	2	3	17	6	5	4	—	3	6	3 985	4 502	8 082	7 386	8 693	16 842
Vercelli (a)	7	5	6	2	—	2	—	—	2	632	418	409	1 523	1 437	1 800
Piemonte	16	17	33	13	11	12	—	3	22	6 164	6 652	10 501	14 963	17 486	32 475
Genova	6	9	7	2	—	6	—	—	5	2 632	2 915	—	4 477	6 588	8 190
Imperia	3	1	7	—	—	4	—	—	3	444	467	174	2 755	4 191	7 036
La Spezia	1	1	13	—	—	—	—	—	3	113	89	70	355	480	852
Savona	—	1	4	1	1	2	—	2	3	136	205	71	803	934	1 762
Liguria	10	12	31	3	1	12	—	2	14	3 375	3 676	315	8 390	12 193	17 840
Bergamo	2	1	3	1	2	1	—	—	15	253	277	424	1 381	1 665	3 896
Brescia	—	—	—	—	—	2	—	—	—	448	387	285	992	1 135	2 059
Como	5	1	2	2	1	—	—	—	4	745	1 036	741	1 976	2 700	3 834
Cremona	2	—	1	—	—	—	—	—	2	156	208	215	420	604	824
Mantova	—	—	3	—	1	3	—	—	5	141	134	126	389	448	700
Milano	15	7	42	5	8	21	1	11	99	7 224	11 877	12 266	15 369	20 263	26 327
Pavia	2	4	—	—	—	2	—	1	1	269	248	76	825	784	1 176
Sondrio	—	—	—	—	—	—	—	—	1	66	91	10	429	530	698
Varese	3	4	11	—	—	5	—	4	9	862	998	384	1 827	2 666	3 736
Lombardia	29	17	62	8	12	34	1	16	136	10 164	15 256	14 527	23 608	30 785	43 250
Bolzano	—	—	2	1	—	1	—	2	10	2 756	1 657	562	6 567	7 374	9 470
Trento (a)	—	2	—	1	—	1	—	—	5	302	217	111	1 164	1 538	2 018
Venezia Trident. (a)	—	2	2	2	—	2	—	2	15	3 058	1 974	673	7 731	8 912	11 488
Belluno	—	1	2	—	3	1	—	—	6	129	99	99	290	297	572
Padova	—	—	—	—	—	—	—	—	3	155	285	183	839	1 063	1 449
Rovigo	—	—	1	—	—	—	—	—	3	124	74	12	216	198	276
Treviso	1	1	2	—	1	3	—	—	2	193	232	142	542	712	1 206
Udine	—	3	1	1	1	4	—	—	3	292	70	67	989	1 101	1 935
Venezia	—	2	2	—	1	1	—	1	5	1 124	1 333	1 583	2 084	2 206	3 823
Verona	1	—	—	—	—	1	—	4	9	364	330	98	918	1 068	1 751
Vicenza (a)	—	—	—	—	1	—	—	9	7	175	267	368	368	811	1 302
Veneto (a)	2	4	10	1	7	10	—	14	38	2 546	2 690	2 552	6 186	7 456	11 214
Fiume (a)	—	—	—	—	—	1	—	—	1	434	553	371	1 206	1 557	1 983
Gorizia	—	—	—	—	—	—	—	—	2	157	49	24	1 695	1 232	1 683
Pola (a)	—	1	6	—	—	1	—	2	—	125	87	54	601	594	755
Trieste	1	5	9	3	3	3	—	—	25	1 644	1 029	913	4 330	4 207	5 692
Zara	—	—	—	—	—	—	—	—	2	37	66	31	344	625	512
Venezia G. e Zara	1	6	15	3	3	5	—	2	30	2 397	1 784	1 393	8 176	8 215	10 625
Bologna (a)	—	—	1	—	1	—	—	1	9	877	244	—	1 376	1 924	2 602
Ferrara (a)	1	—	—	—	—	4	—	—	2	194	128	55	389	410	542
Forlì	—	—	—	—	—	—	—	—	2	92	61	19	298	353	587
Modena (a)	2	3	6	2	—	—	—	—	—	93	107	40	411	493	766
Parma	1	2	—	2	—	2	—	—	—	161	196	53	715	864	1 175
Piacenza	1	—	4	—	—	1	—	—	1	202	135	79	627	609	933
Ravenna	—	—	1	—	—	—	—	—	1	81	80	49	242	369	462
Reggio nell'Emilia.	—	—	—	2	—	—	—	—	1	133	113	208	478	417	744
Emilia	5	5	12	6	1	7	—	1	16	1 833	1 064	503	5 036	5 439	7 811
Arezzo	—	3	1	—	—	1	—	—	1	39	89	26	153	364	465
Firenze	1	9	7	4	1	5	1	3	12	9	1 577	2 606	3 562	4 431	4 772
Grosseto	—	—	1	—	—	—	—	—	—	51	33	7	98	84	135
Livorno	—	1	4	1	2	1	—	—	1	172	209	46	503	601	753
Lucca (a)	1	3	10	—	2	5	1	—	5	331	174	110	917	737	1 002
Massa e Carrara . .	1	5	9	—	2	5	—	1	2	149	90	21	441	426	746
Pisa	—	4	2	1	—	—	—	1	1	142	131	128	460	496	867
Pistoia (a)	3	1	6	—	—	1	—	—	6	89	54	88	340	299	635
Siena	—	—	—	—	—	—	—	—	—	66	58	4	294	297	340
Toscana	6	26	40	6	7	18	2	5	28	1 048	2 415	3 036	6 768	7 735	9 705

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. XX-A — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA ED I PAESI CONTINENTALI DI DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	ALGERIA			MAROCCO			ALTRI PAESI CONTINENTALI			PAESI CONTINEN- TALI NON DETERMINATI			TOTALE			
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	
Ancona	1	—	—	3	—	—	—	—	—	1	88	77	—	256	252	393
Ascoli Piceno	1	—	3	—	—	—	—	—	—	4	45	27	5	110	120	101
Macerata (a)	—	—	3	—	—	—	—	—	—	2	44	12	3	136	129	154
Pesaro e Urbino	—	1	1	—	1	—	—	1	—	—	73	34	18	188	196	242
Marche (a)	2	1	7	3	1	2	1	—	7	250	150	26	690	607	890	
Perugia (a)	1	2	—	—	—	4	—	—	5	35	61	22	260	519	1 155	
Terni	—	—	—	—	—	—	—	1	4	41	40	23	103	128	188	
Umbria (a)	1	2	—	—	—	4	—	1	9	76	101	50	363	647	1 343	
Frosinone	—	—	—	—	—	—	1	—	3	36	21	17	163	172	663	
Rieti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	14	7	49	57	53	
Roma (a)	8	32	27	5	3	32	1	4	82	5 849	6 608	1 709	9 900	12 894	14 139	
Viterbo (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	1	23	27	34	126	142	148	
Lazio	8	32	27	5	3	32	2	4	86	5 920	6 670	1 767	10 238	13 255	15 003	
Aquila degli Abruz.	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4	9	2	89	57	133	
Campobasso	—	—	—	—	—	—	—	—	3	16	6	2	41	35	94	
Chieti (a)	—	—	—	1	—	—	—	—	—	18	4	10	58	52	80	
Pescara (a)	4	—	1	—	—	—	—	—	—	31	31	23	66	100	122	
Teramo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	14	5	36	43	61	
Abruzzi e Molise	4	—	1	1	—	—	—	—	5	86	64	42	290	287	490	
Avellino (a)	1	1	4	—	—	—	—	—	2	18	15	1	74	45	64	
Benevento	—	—	—	—	—	—	—	—	2	15	12	7	49	45	57	
Napoli (a)	6	11	46	—	2	9	—	1	28	590	1 006	302	2 575	2 599	4 287	
Salerno (a)	38	3	10	—	2	3	—	—	2	113	47	21	268	186	193	
Campania (a)	45	15	60	—	4	12	—	1	34	736	1 080	331	2 964	2 875	4 601	
Bari	1	1	1	—	—	—	—	—	6	97	53	1	511	861	820	
Brindisi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	62	48	13	147	135	164	
Foggia (a)	—	—	—	—	2	—	—	—	2	29	14	9	64	89	131	
Lecce	2	—	—	—	—	—	—	—	4	31	7	4	109	118	169	
Taranto	—	—	1	—	—	—	—	—	—	8	9	1	66	76	86	
Puglie (a)	3	1	2	—	2	—	—	—	12	227	131	28	897	1 279	1 370	
Matera	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3	3	—	11	24	12	
Potenza	—	—	—	1	1	—	—	—	1	27	15	7	47	48	53	
Lucania	—	—	—	1	1	—	—	1	1	30	18	7	58	72	65	
Catanzaro	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	29	46	59	89	116	
Cosenza	—	—	—	—	—	—	—	—	1	7	13	1	39	63	72	
Reggio di Calabria.	5	—	22	5	—	12	1	—	7	53	75	49	149	211	390	
Calabrie	5	—	22	5	—	12	1	—	8	89	117	96	247	363	578	
Aggrigento	—	3	2	—	—	—	—	—	—	11	18	6	35	65	91	
Caltanissetta	—	—	1	—	—	—	—	—	—	7	18	8	39	67	51	
Catania	1	1	2	1	—	1	—	—	5	420	306	125	683	722	766	
Enna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	18	16	22	
Messina	—	1	2	—	—	—	—	—	1	3	82	10	388	355	482	
Palermo	4	8	11	2	9	13	—	7	5	300	247	133	1 079	1 049	1 271	
Ragusa	—	2	—	—	2	2	—	—	—	28	38	16	52	92	82	
Siracusa	2	—	1	—	2	—	—	—	—	76	51	66	143	153	154	
Trapani	2	5	12	3	2	5	—	2	—	40	17	1	246	265	339	
Sicilia	9	20	31	6	15	21	—	10	13	997	777	367	2 679	2 784	3 258	
Cagliari	1	5	5	—	2	9	—	—	5	45	55	19	325	307	507	
Nuoro	—	7	6	—	—	—	—	—	—	2	5	7	24	34	68	
Sassari	—	—	2	1	—	—	—	1	1	33	35	14	145	212	286	
Sardegna	1	12	13	1	2	9	—	1	6	80	95	40	494	553	861	
REGNO	147	172	368	64	70	192	7	63	480	39 076	44 614	36 254	99 778	121 033	172 867	

**TAV. XX-B — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE
DI PROVENIENZA ED I PAESI TRANSOCEANICI DI DESTINAZIONE.**

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	CANADÀ			STATI UNITI D'AMERICA			MESSICO			AMERICA CENTRALE ED ANTILLE			COLOMBIA, VENEZUELA ED EQUATORE		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	—	—	2	54	52	26	2	1	—	7	2	1	5	1	1
Aosta	—	—	2	19	16	20	3	1	—	—	—	—	1	—	—
Cuneo	—	1	—	16	9	10	2	—	—	—	2	2	4	2	2
Novara (a)	—	—	1	11	6	7	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Torino	2	1	1	61	54	31	3	3	6	5	3	1	29	12	11
Vercelli (a)	—	—	1	41	52	24	4	—	—	1	2	—	1	4	3
Piemonte	2	2	7	202	189	118	14	6	6	13	9	4	40	19	17
Genova	2	1	2	71	79	92	—	—	2	9	9	11	12	29	17
Imperia	—	—	1	6	8	16	—	—	—	1	1	—	1	3	3
La Spezia	—	—	—	17	5	11	—	—	—	1	1	—	—	3	1
Savona	—	—	—	9	18	10	1	—	—	—	—	1	1	1	—
Liguria	2	1	3	103	110	129	1	—	2	10	11	12	14	36	21
Bergamo	—	—	—	17	5	6	—	2	1	2	1	—	—	—	2
Brescia	—	—	—	19	8	11	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Como	1	—	1	33	7	17	—	—	—	—	1	—	2	—	1
Cremona	—	—	—	1	1	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—
Mantova	—	1	—	6	2	1	—	2	—	—	1	—	—	—	2
Milano	2	1	2	107	95	118	5	6	3	5	7	8	13	13	11
Pavia	—	—	—	5	11	7	1	1	1	1	1	—	1	1	—
Sondrio	—	—	—	3	4	2	—	2	—	—	1	—	—	—	—
Varese	2	—	—	26	11	13	1	—	—	—	—	—	—	1	—
Lombardia	5	2	3	217	144	176	11	12	5	8	12	8	17	15	16
Bolzano	—	—	1	3	5	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trento (a)	1	—	2	14	5	16	1	—	1	—	—	—	3	—	1
Venezia Tridentina (a)	1	—	3	17	10	20	1	—	1	—	—	—	3	—	1
Belluno	2	—	—	1	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Padova	—	—	—	8	8	7	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Rovigo	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Treviso	3	1	3	13	10	4	—	4	—	2	1	1	1	—	1
Udine	8	5	12	26	26	11	1	—	1	1	1	—	1	1	1
Venezia	1	—	1	29	13	11	—	—	1	—	—	—	2	1	—
Verona	—	—	1	6	5	5	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Vicenza (a)	—	1	1	2	11	7	1	—	—	—	—	2	—	—	—
Veneto (a)	14	7	18	85	77	51	2	4	3	3	2	3	3	4	4
Fiume (a)	—	—	—	2	2	5	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Gorizia	—	—	—	4	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pola (a)	—	—	—	3	8	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trieste	1	—	—	17	21	19	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Zara	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Venezia Giulia e Zara	1	—	—	26	32	35	—	—	1	2	—	—	—	—	—
Bologna (a)	1	2	—	20	18	10	—	—	—	3	4	1	1	—	2
Ferrara (a)	—	—	—	11	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Forlì	—	—	—	6	4	10	—	—	—	—	—	—	7	1	—
Modena (a)	—	—	—	11	7	9	—	—	—	—	—	—	—	1	2
Parma	—	—	3	70	79	50	1	1	3	1	4	—	—	—	2
Piacenza	—	2	—	64	46	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ravenna	—	—	—	2	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Reggio nell'Emilia	—	—	—	4	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Emilia	1	4	3	188	158	102	1	1	3	5	8	1	8	2	7
Arezzo	—	—	—	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Firenze	3	5	1	58	86	86	1	1	2	1	4	1	2	6	5
Grosseto	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Livorno	—	—	—	5	4	6	—	—	—	—	1	1	4	1	2
Luca (a)	3	1	1	104	105	71	1	1	1	1	5	1	8	16	10
Massa e Carrara	—	—	—	10	6	10	2	1	—	—	—	—	—	1	—
Pisa	—	—	—	6	13	3	—	—	—	4	1	—	2	2	—
Pistoia (a)	—	—	—	9	9	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Siena	—	—	—	7	10	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Toscana	6	6	2	206	234	192	4	2	3	6	11	4	16	26	17

(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § III.

Segue TAV. XX-B — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE
DI PROVENIENZA ED I PAESI TRANSOCEANICI DI DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	CANADÀ			STATI UNITI D'AMERICA			MESSICO			AMERICA CENTRALE ED ANTILLE			COLOMBIA, VENEZUELA ED EQUATORE		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	1	—	—	1	1	4	—	—	—	—	—	1	2	—	—
Ascoli Piceno	1	—	—	—	6	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Macerata (a)	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pesaro e Urbino	1	1	2	5	2	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Marche (a)	3	1	2	6	11	13	—	—	—	—	—	1	2	1	—
Perugia (a)	—	—	—	7	13	5	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Terni	—	1	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Umbria (a)	—	1	—	8	14	7	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Frosinone	—	1	—	4	8	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rieti	—	—	—	5	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Roma (a)	1	5	13	201	193	184	4	2	5	10	15	8	16	18	13
Viterbo (a)	—	—	—	—	3	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lazio	1	6	13	210	205	196	4	2	5	10	13	8	16	18	13
Aquila degli Abruzzi	—	—	1	5	1	4	2	1	—	—	—	—	—	—	—
Campobasso	—	—	—	2	2	3	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Chieti (a)	—	—	—	8	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pescara (a)	1	3	—	2	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Teramo	—	—	—	4	3	4	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Abruzzi e Molise	1	3	1	21	16	22	2	1	—	—	1	—	—	—	2
Avellino (a)	—	2	—	22	17	25	—	—	—	8	2	1	2	—	1
Benevento	—	—	1	4	7	9	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Napoli (a)	—	2	9	187	184	314	3	6	5	12	16	9	28	12	12
Salerno (a)	1	—	—	38	25	26	2	8	2	5	15	8	41	30	33
Campania (a)	1	4	10	251	233	374	5	14	7	25	33	19	71	42	46
Bari	—	—	—	18	12	29	—	—	—	—	1	—	—	1	—
Brindisi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Foggia (a)	—	—	—	6	2	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lecce	—	—	—	2	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Taranto	—	—	—	—	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Puglie (a)	—	—	—	26	19	40	—	—	—	—	1	—	—	1	—
Matera	—	—	—	7	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Potenza	1	—	—	6	3	15	2	5	3	3	4	11	15	6	10
Lucania	1	—	—	13	5	16	2	5	3	3	4	11	15	6	10
Catanzaro	—	—	1	14	3	8	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Cosenza	1	1	—	6	5	13	—	—	1	2	7	6	5	13	11
Reggio di Calabria	—	—	—	3	5	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Calabrie	1	1	1	23	13	30	—	—	1	2	7	6	6	13	11
Agrigento	—	—	—	8	6	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Catanzaro	1	—	—	1	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Catania	—	—	—	13	6	16	—	—	—	—	1	2	—	—	1
Enna	—	—	—	3	3	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Messina	—	—	2	7	13	15	—	1	—	—	—	1	—	—	—
Palermo	1	1	—	70	43	120	1	—	—	1	—	4	—	—	1
Ragusa	—	—	—	5	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Siracusa	—	—	—	7	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trapani	1	—	1	16	14	20	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Sicilia	3	—	4	130	97	198	2	1	1	1	1	7	—	—	2
Cagliari	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nuoro	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sassari	1	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sardegna	1	—	—	1	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
BEGNO	44	38	70	1 733	1 571	1 723	49	48	41	88	115	85	211	183	167

Segue Tav. XX-B — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE
DI PROVENIENZA ED I PAESI TRANSOCEANICI DI DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	PERÙ, BOLIVIA E CILE			BRASILE			ARGENTINA			URUGUAY E PARAGUAY			PAESI D'AMERICA NON DETERMINATI		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	11	4	4	8	15	12	130	67	76	7	3	5	—	—	3
Aosta	—	2	—	1	2	2	6	11	6	—	—	—	—	—	1
Cuneo	3	5	2	13	4	4	47	52	49	4	11	3	—	—	2
Novara (a)	—	—	1	2	4	3	18	23	32	—	—	—	—	—	1
Torino	14	15	10	31	32	19	146	120	123	5	7	4	—	—	4
Vercelli (a)	5	3	4	4	12	1	20	41	23	1	3	4	—	—	3
Piemonte	33	29	21	59	69	41	367	314	309	17	24	16	—	—	13
Genova	110	154	130	23	34	25	202	225	183	7	11	10	—	—	1
Imperia	7	9	7	2	5	5	18	13	7	1	—	—	—	—	1
La Spezia	4	16	13	11	3	5	12	7	26	4	1	—	—	—	—
Savona	2	1	10	—	1	1	44	52	25	2	10	10	—	—	—
Liguria	123	180	160	36	43	36	276	297	241	14	22	20	—	—	2
Bergamo	3	1	5	8	6	14	28	14	35	2	—	—	—	—	—
Brescia	—	2	1	—	4	3	22	15	24	5	2	3	—	1	1
Como	8	19	17	11	5	4	51	41	36	4	2	—	—	—	—
Cremona	—	—	—	5	10	3	9	7	2	—	—	—	—	—	—
Mantova	—	—	—	7	3	10	8	4	14	—	—	—	—	—	1
Milano	18	25	9	80	85	48	175	151	196	2	2	7	—	5	31
Pavia	—	7	1	6	1	—	32	32	33	—	2	2	—	—	1
Sondrio	—	—	—	4	1	—	3	6	2	—	—	—	—	—	—
Varese	5	3	2	17	4	12	57	37	36	5	7	4	—	—	3
Lombardia	34	57	35	138	119	94	385	307	378	18	15	16	—	6	37
Bolzano	—	—	3	2	1	2	8	2	8	—	—	—	—	—	—
Trento (a)	—	—	1	4	2	4	22	20	14	1	—	—	—	—	—
Venezia Tridentina (a)	—	—	4	6	3	6	30	22	22	1	—	—	—	—	—
Belluno	—	—	—	1	—	1	4	—	1	—	1	—	—	—	—
Padova	—	—	3	9	30	15	16	7	13	—	—	—	—	1	1
Rovigo	—	—	—	5	3	6	2	4	1	—	4	4	—	—	1
Treviso	—	1	1	3	3	4	19	12	9	3	2	1	—	—	—
Udine	2	—	1	1	4	3	17	28	9	2	2	—	—	—	1
Venezia	—	2	—	16	4	2	14	11	13	—	2	—	—	—	—
Verona	1	1	—	5	13	8	17	7	13	1	—	—	—	—	—
Vicenza (a)	—	7	1	10	14	9	21	33	19	—	1	1	—	—	—
Veneto (a)	3	11	6	50	71	48	110	102	78	6	12	6	—	1	3
Fiume (a)	—	—	—	—	—	1	3	2	8	—	1	—	—	—	—
Gorizia	—	—	—	9	1	6	5	18	3	1	—	5	—	—	—
Pola (a)	—	—	—	1	—	—	2	2	1	—	—	—	—	—	—
Trieste	—	1	1	3	1	8	10	3	54	1	—	—	—	—	2
Zara	—	—	—	—	—	1	—	2	2	—	—	—	—	—	—
Venezia G. e Zara	—	1	1	13	2	16	20	27	68	2	1	5	—	—	2
Bologna (a)	9	5	2	18	12	6	8	20	12	—	—	—	—	—	—
Ferrara (a)	—	2	2	2	5	—	5	8	6	—	—	—	—	—	—
Forlì	2	1	5	5	3	6	12	1	7	—	—	—	—	1	1
Modena (a)	—	5	1	4	2	6	6	12	9	—	—	—	—	—	—
Parma	1	1	1	7	8	7	44	43	40	4	2	—	—	—	—
Piacenza	1	—	—	1	1	—	27	20	19	1	—	—	—	—	—
Ravenna	—	—	—	1	2	—	5	8	2	—	—	—	—	—	—
Reggio nell'Emilia	—	2	—	2	2	—	6	15	6	1	2	1	—	—	—
Emilia	13	16	11	40	35	25	113	127	101	6	4	1	—	1	1
Arezzo	3	3	—	1	7	2	3	2	—	—	—	—	—	—	—
Firenze	12	7	8	36	31	22	35	27	45	5	7	2	—	—	3
Grosseto	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Livorno	1	2	—	8	1	1	9	4	7	—	—	2	—	—	—
Lucca (a)	2	3	3	98	149	110	36	76	48	2	3	1	—	—	2
Massa e Carrara	1	2	1	1	5	5	16	14	11	2	5	2	—	—	—
Pisa	—	—	—	12	10	6	3	5	3	—	—	—	—	—	—
Pistoia (a)	—	1	1	17	9	15	10	12	5	—	—	—	—	—	—
Siena	—	—	—	2	1	1	6	4	2	—	—	—	—	—	—
Toscana	20	18	13	176	213	162	118	144	122	9	15	7	—	—	5

(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § III.

Segue TAV. XX-B — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE
DI PROVENIENZA ED I PAESI TRANSOCEANICI DI DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	PERÙ, BOLIVIA E CILE			BRASILE			ARGENTINA			URUGUAY E PARAGUAY			PAESI D'AMERICA NON DETERMINATI		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	3	1	—	4	1	4	8	7	8	—	—	—	—	—	—
Ascoli Piceno	—	—	—	—	5	2	—	6	2	—	—	—	—	—	—
Macerata (a)	—	1	1	2	1	1	22	30	16	—	—	—	—	—	—
Pesaro e Urbino	—	—	—	1	—	—	3	2	6	—	—	—	—	—	—
Marche (a)	3	2	1	7	7	7	33	45	32	—	—	—	—	—	—
Perugia (a)	—	—	—	3	—	4	4	4	3	—	—	—	—	—	1
Terni	—	—	—	—	—	5	1	1	4	—	—	—	—	—	—
Umbria (a)	—	—	—	3	—	9	5	5	7	—	—	—	—	—	1
Frosinone	—	—	—	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Rieti	—	—	—	1	1	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—
Roma (a)	18	13	7	68	68	59	80	72	81	5	6	3	—	1	—
Viterbo (a)	—	—	—	3	1	2	1	2	—	—	—	—	—	—	—
Lazio	18	13	7	76	70	62	83	76	81	5	6	3	—	1	—
Aquila degli Abruzzi	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Campobasso	—	—	—	1	—	6	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Chieti (a)	—	—	—	—	—	—	2	2	10	—	—	—	—	—	—
Pescara (a)	—	—	—	3	—	—	2	3	3	—	—	—	—	—	—
Teramo	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Abruzzi e Molise	—	—	—	5	—	7	7	6	14	—	—	—	—	—	—
Avellino (a)	—	—	—	1	3	1	—	3	5	—	—	—	—	—	—
Benevento	—	—	—	—	4	3	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Napoli (a)	5	10	17	48	88	93	46	50	72	4	7	4	—	—	1
Salerno (a)	—	—	—	58	48	47	20	7	25	6	5	1	—	—	—
Campania (a)	5	10	17	107	143	144	66	61	103	10	12	5	—	—	1
Bari	—	—	—	2	1	—	7	1	—	—	—	—	—	—	—
Brindisi	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—
Foggia (a)	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Lecco	—	—	—	—	—	—	1	5	1	—	—	—	—	—	—
Taranto	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—
Puglie (a)	—	—	—	2	1	1	10	8	4	—	—	—	—	—	—
Matera	—	2	1	—	—	—	1	2	1	—	—	—	—	—	—
Potenza	—	—	2	40	43	34	3	2	14	—	2	5	—	—	—
Lucania	—	2	3	40	43	34	4	4	15	—	2	5	—	—	—
Catanzaro	—	—	1	3	2	—	3	1	9	—	—	1	—	—	—
Cosenza	—	—	—	9	43	35	15	11	18	2	1	—	—	1	2
Reggio di Calabria	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—
Calabrie	—	—	1	12	45	35	18	13	29	2	1	1	—	1	2
Agrigento	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	1	—	—	—	—
Caltanissetta	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Catania	—	1	1	11	1	1	2	5	5	—	—	—	—	—	—
Enna	—	—	—	2	1	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—
Messina	—	—	—	—	—	1	1	4	1	—	—	—	—	—	—
Palermo	—	—	—	6	2	—	3	2	12	—	—	—	—	—	—
Ragusa	—	1	1	—	—	—	1	4	1	—	—	—	—	—	—
Siracusa	—	—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—
Trapani	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sicilia	—	2	2	19	4	3	22	18	22	—	1	—	—	—	—
Cagliari	—	—	—	1	—	—	—	2	4	—	—	—	—	—	—
Nuoro	—	—	—	—	—	—	2	4	1	—	—	—	—	—	—
Sassari	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Sardegna	—	—	—	2	—	—	2	6	6	—	—	—	—	—	—
REGNO	252	341	282	791	868	730	1 669	1 582	1 632	90	115	85	—	10	67

Segue Tav. XX-B — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE
DI PROVENIENZA ED I PAESI TRANSOCEANICI DI DESTINAZIONE.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	OCEANIA			ASIA NON MEDITERRANEA			AFRICA NON MEDITERRANEA			ALTRI PAESI TRANS- OCEANICI			TOTALE		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	5	2	6	—	1	—	—	1	4	—	—	—	229	149	140
Aosta	—	—	—	30	3	2	6	1	3	—	—	—	66	36	35
Cuneo	—	—	4	1	2	1	2	—	3	—	—	—	92	88	82
Novara (a)	—	—	—	3	—	2	4	1	3	—	—	—	38	35	50
Torino	3	1	3	13	24	10	15	11	15	—	—	1	327	283	239
Vercelli (a)	2	1	—	2	1	—	46	25	10	—	—	—	127	144	73
Piemonte	10	4	13	49	31	15	73	39	38	—	—	1	879	735	619
Genova	1	4	5	11	8	5	8	4	5	—	—	—	456	558	488
Imperia	—	—	3	—	—	1	—	—	2	—	—	4	35	39	53
La Spezia	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	50	37	57
Savona	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	59	84	59
Liguria	2	4	8	11	8	8	8	6	8	—	—	4	600	718	654
Bergamo	—	—	2	6	5	2	7	6	22	—	—	—	73	40	89
Brescia	5	3	—	1	—	1	4	4	4	—	—	—	57	39	48
Como	6	—	—	2	2	3	1	6	2	—	—	—	119	83	81
Cremona	—	—	—	3	1	3	—	—	1	—	—	1	18	22	11
Mantova	1	1	4	1	1	—	1	3	—	—	—	—	26	18	32
Milano	11	3	1	41	20	27	8	14	29	—	—	—	487	427	490
Pavia	1	1	2	4	4	1	1	—	—	—	—	—	52	61	48
Sondrio	1	4	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	14	16	5
Varese	—	1	—	1	1	—	2	2	11	—	—	—	116	67	81
Lombardia	25	13	10	60	34	37	24	35	69	—	—	1	942	771	885
Bolzano	1	1	1	—	1	3	1	—	1	—	—	—	15	10	23
Trento (a)	4	—	—	—	—	1	—	—	3	—	—	—	50	27	43
Venezia Tridentina (a)	5	1	1	—	1	4	1	—	4	—	—	—	65	37	66
Belluno	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	9	2	9
Padova	—	—	—	3	—	1	1	—	2	—	—	—	37	48	42
Rovigo	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	7	14	18
Treviso	—	—	—	2	—	—	3	—	—	—	—	—	49	34	24
Udine	1	—	—	—	2	1	4	—	2	—	—	—	63	69	42
Venezia	1	—	—	6	2	—	1	1	1	—	—	—	70	36	29
Verona	3	—	—	—	3	—	10	11	33	—	—	—	43	40	61
Vicenza (a)	1	3	7	1	—	1	1	2	8	—	—	—	37	72	56
Veneto (a)	6	3	7	12	7	3	21	14	51	—	—	—	315	315	281
Fiume (a)	—	—	—	—	—	—	3	2	2	—	—	—	8	7	17
Gorizia	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	19	22	19
Pola (a)	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	8	10	7
Trieste	2	—	1	2	3	9	2	1	5	—	—	2	40	30	101
Zara	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	5
Venezia Giulia e Zara	3	1	2	3	4	10	5	3	7	—	—	2	75	71	149
Bologna (a)	7	—	1	2	1	2	5	2	—	—	—	—	74	64	36
Ferrara (a)	—	—	—	4	1	3	—	—	1	—	—	—	22	19	15
Forlì	—	—	—	—	—	3	—	—	1	—	—	—	32	12	32
Modena (a)	—	—	1	—	—	—	—	—	6	—	—	—	21	27	34
Parma	—	—	—	4	5	—	—	1	—	—	—	—	132	144	106
Piacenza	—	—	—	1	—	—	—	1	3	—	—	—	95	70	40
Ravenna	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	—	9	12	7
Reggio nell'Emilia	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	14	22	9
Emilia	7	—	2	12	7	8	5	7	14	—	—	—	399	370	279
Arezzo	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	13	12	3
Firenze	2	—	—	7	6	10	1	1	2	—	—	—	163	181	187
Grosseto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	1
Livorno	—	4	1	—	—	3	1	—	—	—	—	—	28	17	23
Lucca (a)	12	6	1	3	—	1	6	11	3	—	—	—	278	375	253
Massa e Carrara	1	—	2	2	—	2	2	—	—	—	—	—	37	24	33
Pisa	?	2	—	1	—	3	—	—	1	—	—	—	30	34	16
Pistoia (a)	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	36	32	35
Siena	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	17	15	5
Toscana	17	12	4	15	7	19	11	13	6	—	—	—	604	701	556

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue TAV. XX-B — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE
DI PROVENIENZA ED I PAESI TRANSOCEANICI DI DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	OCEANIA			ASIA NON MEDITERRANEA			AFRICA NON MEDITERRANEA			ALTRI PAESI TRANS- OCEANICI			TOTALE		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	20	10	17
Ascoli Piceno	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	18	8
Macerata (a)	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	25	34	21
Pesaro e Urbino	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	10	6	12
Marche (a)	1	—	—	1	—	1	1	1	1	—	—	—	57	68	58
Perugia (a)	—	—	—	—	—	2	1	2	3	—	—	—	15	19	19
Terni	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	11
Umbria (a)	—	—	—	—	—	2	1	2	3	—	—	—	17	22	30
Frosinone	—	—	—	1	—	—	—	—	3	—	—	—	10	9	9
Rieti	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	—	7	5	7
Roma (a)	6	1	—	34	25	23	14	10	15	—	—	1	457	429	412
Viterbo (a)	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	6	8
Lazio	6	1	2	35	25	23	14	11	22	—	—	1	478	449	436
Aquila degli Abruzzi	1	—	—	—	—	1	1	1	7	—	—	—	11	3	14
Campobasso	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	4	4	9
Chieti (a)	—	—	—	—	—	3	—	—	1	—	—	—	10	8	15
Pescara (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	10	13
Teramo	—	—	—	3	—	—	—	—	1	—	—	—	8	3	8
Abruzzi e Molise	1	—	—	3	—	4	1	1	9	—	—	—	41	28	59
Avellino (a)	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34	27	33
Benevento	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	4	14	18
Napoli (a)	9	4	3	18	8	6	4	3	2	—	—	—	364	390	547
Salerno (a)	—	—	—	—	1	3	1	2	1	—	—	—	172	141	146
Campania (a)	10	4	4	18	9	9	5	7	3	—	—	—	574	572	742
Bari	4	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	31	17	30
Brindisi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	1
Foggia (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	2	5
Lecce	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	8	4
Taranto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	6
Puglie (a)	4	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	42	31	46
Matera	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	6	3
Potenza	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	70	66	94
Lucania	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	78	72	97
Catanzaro	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21	6	20
Cosenza	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40	82	86
Reggio di Calabria	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	6	11
Calabria	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	64	94	117
Agrigento	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	8	8	19
Caltanissetta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4	5
Catania	1	2	1	2	—	1	—	—	1	—	—	—	29	16	29
Enna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	7	6
Messina	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	9	20	22
Palermo	—	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	87	48	138
Ragusa	1	—	—	4	1	—	—	—	—	—	—	—	6	10	3
Siracusa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23	4	4
Trapani	1	1	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	19	14	23
Sicilia	4	4	2	7	2	3	1	1	5	—	—	—	189	131	249
Cagliari	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	5
Nuoro	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	5	4
Sassari	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	1
Sardegna	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	6	10	10
REGNO	101	48	55	228	136	146	171	140	241	—	—	9	5 427	5 195	5 333

TAV. XXI — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, I MESI IN CUI OTTENNERO IL PASSAPORTO E LA DESTINAZIONE.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	G E N N A I O									F E B B R A I O								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	93	138	174	12	22	13	105	160	187	103	119	223	4	9	6	107	128	229
Aosta	31	19	72	2	1	5	33	20	77	31	27	60	5	3	1	36	30	61
Cuneo	89	163	401	7	4	1	98	167	402	128	184	514	2	7	5	130	191	519
Novara (a)	82	115	169	4	4	4	86	119	173	114	100	173	7	5	1	121	105	174
Torino	311	741	472	14	23	14	325	764	486	277	780	480	17	26	18	294	806	498
Vercelli (a)	123	128	80	8	22	3	131	150	83	99	87	53	5	12	5	104	99	58
Piemonte	729	1 304	1 368	47	76	40	776	1 380	1 408	732	1 297	1 503	40	62	36	792	1 359	1 539
Genova	218	395	481	34	45	60	252	440	541	306	381	561	30	36	60	336	417	621
Imperia	135	213	340	1	4	3	136	217	343	159	275	490	8	2	1	167	277	491
La Spezia	17	22	40	7	1	4	24	23	44	29	21	41	4	—	2	93	21	43
Savona	25	44	65	1	12	5	26	56	70	26	43	108	2	5	5	28	48	113
Liguria	395	674	926	43	62	72	438	736	998	520	720	1 200	44	43	68	564	763	1 268
Bergamo	73	62	162	7	5	6	80	67	168	35	74	160	1	3	13	36	77	173
Brescia	56	54	69	—	3	3	56	57	72	65	74	97	3	7	6	68	81	103
Como	136	196	246	8	4	4	144	200	250	78	97	172	1	5	10	77	102	182
Cremona	16	41	38	—	—	—	16	41	38	19	26	47	2	3	—	21	29	47
Mantova	22	30	36	1	2	—	23	32	36	29	27	49	—	2	4	29	29	53
Milano	795	1 191	1 730	10	34	31	805	1 225	1 761	1 031	1 285	1 962	29	37	36	1 060	1 322	1 998
Pavia	41	38	51	3	4	6	44	42	57	35	48	58	5	3	5	40	51	63
Sondrio	16	18	39	—	3	—	16	16	39	27	34	44	—	2	1	27	36	45
Varese	114	140	216	7	5	5	121	145	221	144	129	226	5	9	5	149	138	231
Lombardia	1 269	1 765	2 587	36	60	55	1 305	1 825	2 642	1 461	1 794	2 815	46	71	80	1 507	1 865	2 895
Bolzano	339	375	482	—	3	—	339	378	432	350	490	749	4	1	2	354	491	751
Trento (a)	37	107	108	2	7	1	39	114	109	56	73	106	4	6	3	60	79	109
Venezia Trident. (a)	376	482	590	2	10	1	378	492	591	406	563	855	8	7	5	414	570	860
Belluno	21	22	22	1	—	—	22	22	22	49	11	22	2	—	—	51	11	22
Padova	37	80	60	1	4	5	38	84	65	46	47	79	1	1	5	47	48	84
Rovigo	11	12	10	1	—	1	12	12	11	17	6	15	3	3	—	20	9	15
Treviso	29	39	51	3	5	1	32	44	52	50	24	72	4	1	—	54	25	72
Udine	46	3	98	5	12	2	51	15	100	77	—	92	2	4	—	79	4	92
Venezia	96	175	193	1	4	4	97	179	197	113	115	158	5	5	1	118	120	157
Verona	63	57	81	—	—	3	63	57	84	49	44	86	3	3	4	52	47	90
Vicenza (a)	27	35	43	2	15	—	29	50	43	47	44	53	1	7	6	48	51	59
Veneto (a)	330	423	558	14	40	16	344	463	574	448	291	575	21	24	16	469	315	591
Fiume (a)	30	100	188	1	1	2	31	101	190	42	50	117	—	2	—	42	52	117
Gorizia	38	116	73	1	2	1	39	118	74	55	74	79	1	—	—	56	74	79
Pola (a)	24	20	42	—	—	2	24	20	44	24	21	45	—	—	1	24	21	46
Trieste	185	346	203	4	3	2	189	349	205	214	257	181	4	—	1	218	257	182
Zara	5	29	31	—	—	—	5	29	31	7	29	27	—	—	—	7	29	27
Venezia G. e Zara	282	611	537	6	6	7	288	617	544	342	431	449	5	2	2	347	433	451
Bologna (a)	103	128	163	2	4	2	105	132	165	96	83	205	6	—	3	102	83	208
Ferrara (a)	28	36	30	1	—	—	29	36	30	38	19	48	1	4	1	39	23	49
Forlì	11	17	45	4	—	7	15	17	52	21	19	26	—	3	1	21	22	27
Modena (a)	20	40	41	1	—	1	21	40	42	27	26	40	4	1	2	31	27	42
Parma	41	64	52	2	12	8	43	76	60	44	51	78	9	15	3	53	66	81
Piacenza	35	50	36	4	18	1	39	68	37	41	18	45	8	4	4	49	22	49
Ravenna	23	32	24	—	1	1	23	33	25	21	17	23	—	—	—	21	17	23
Reggio nell'Emilia	21	29	29	—	—	—	21	29	29	35	30	54	1	4	2	36	34	56
Emilia	282	396	420	14	35	20	296	431	440	323	263	519	29	31	16	352	294	535
Arezzo	4	6	23	—	6	1	4	12	24	9	11	37	—	—	1	9	11	38
Firenze	162	251	324	7	6	13	169	257	337	186	234	354	5	7	14	191	241	368
Grosseto	4	6	5	—	—	—	4	6	5	1	1	6	—	—	—	1	1	6
Livorno	38	24	42	2	3	2	40	27	44	36	29	37	6	1	4	42	30	41
Lucca (a)	37	29	39	6	42	31	43	71	70	71	54	40	17	35	23	88	89	63
Massa e Carrara . .	27	29	26	7	1	3	34	30	29	26	30	24	1	—	1	27	30	25
Pisa	19	23	37	2	3	—	21	26	37	28	18	29	4	—	—	32	18	29
Pistoia (a)	17	19	23	2	3	1	19	22	29	5	14	14	—	3	1	5	17	15
Siena	11	6	12	—	—	—	11	6	12	17	10	27	—	1	2	17	11	29
Toscana	319	393	536	26	64	51	345	457	597	379	401	568	33	47	46	412	448	614

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

**Segue Tav. XXI — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA,
I MESI IN CUI OTTENNERO IL PASSAPORTO E LA DESTINAZIONE.**

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	G E N N A I O									F E B B R A I O								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	11	14	12	3	—	9	14	14	21	19	14	22	4	1	1	23	15	23
Ascoli Piceno	6	6	—	—	4	—	6	10	—	9	4	6	—	—	1	9	4	7
Macerata (a)	6	1	1	—	3	2	6	4	3	—	7	2	—	4	1	—	11	3
Pesaro e Urbino	10	12	11	1	—	—	11	12	11	12	8	14	—	—	—	12	8	14
Marche (a)	33	33	24	4	7	11	37	40	35	40	33	44	4	5	3	44	38	47
Perugia (a)	2	9	102	3	2	1	5	11	103	16	10	188	1	2	1	17	12	180
Terni	3	4	8	—	—	1	3	4	9	9	3	14	1	—	—	10	3	14
Umbria (a)	5	13	110	3	2	2	8	15	112	25	13	202	2	2	1	27	15	203
Frosinone	7	4	18	1	—	—	8	4	18	13	1	28	—	—	—	13	1	28
Rieti	2	—	1	2	1	1	4	1	2	2	2	3	—	—	1	2	2	4
Roma (a)	340	678	739	30	29	25	370	707	764	407	603	825	35	14	22	442	617	847
Viterbo (a)	3	5	7	—	1	—	3	6	7	3	4	13	1	3	4	5	5	16
Lazio	352	637	765	33	31	26	385	718	791	425	610	869	36	15	26	461	625	895
Aquila degli Abruz.	1	—	5	1	—	1	2	—	6	2	5	9	1	1	—	3	6	9
Campobasso	2	1	4	1	—	—	3	1	4	—	2	4	—	—	—	—	2	4
Chieti (a)	2	2	3	—	—	—	2	2	3	3	—	1	—	—	—	3	—	1
Pescara (a)	4	6	7	2	—	2	6	6	9	5	3	6	1	—	1	6	3	7
Teramo	1	1	1	—	3	—	1	4	1	—	4	1	1	—	1	1	4	2
Abruzzi e Molise	10	10	20	4	3	3	14	13	23	10	14	21	3	1	2	13	15	23
Avellino (a)	2	—	1	1	1	3	3	1	4	4	3	3	5	1	5	9	4	8
Benevento	—	3	—	1	—	—	1	3	—	—	5	1	—	1	—	—	6	1
Napoli (a)	117	175	127	23	35	29	140	210	156	103	176	149	39	29	27	142	205	176
Salerno (a)	27	20	18	7	5	11	34	25	29	18	5	8	12	15	4	30	20	12
Campania (a)	146	198	146	32	41	43	178	239	189	123	189	161	56	46	36	181	235	197
Bari	22	36	48	5	1	2	27	37	50	30	24	37	8	—	2	38	24	39
Brindisi	18	4	10	—	—	—	18	4	10	8	8	9	—	—	—	8	8	9
Foggia (a)	4	7	8	—	—	—	4	7	8	1	5	5	—	1	1	1	6	6
Lecce	—	4	8	—	—	1	—	4	9	2	2	9	—	—	1	2	2	10
Taranto	5	2	3	—	—	—	5	2	3	2	6	9	—	—	—	2	6	9
Puglie (a)	49	53	71	5	1	3	54	54	80	43	45	69	8	1	4	51	46	73
Matera	2	1	3	1	2	—	3	3	3	3	—	2	1	2	—	4	2	2
Potenza	3	4	8	7	2	6	10	6	14	5	1	—	12	7	12	17	8	12
Lucania	5	5	11	8	4	6	13	9	17	8	1	2	13	9	12	21	10	14
Catanzaro	2	4	10	3	—	1	5	4	11	1	1	6	—	1	—	1	2	6
Cosenza	4	4	2	1	4	2	5	8	4	2	1	6	8	5	10	10	6	16
Reggio di Calabria	3	3	21	1	—	1	4	3	22	12	8	14	—	1	2	12	9	16
Calabrie	9	11	33	5	4	4	14	15	37	15	10	26	8	7	12	23	17	38
Agrigento	3	1	3	2	—	6	5	1	9	—	7	8	1	—	—	1	7	8
Caltanissetta	1	5	2	—	—	1	1	5	3	1	—	3	—	—	—	1	—	3
Catania	25	25	40	6	1	2	31	28	42	23	21	61	—	2	1	23	23	62
Enna	—	2	—	3	—	—	3	2	—	1	1	1	—	—	—	1	2	1
Messina	17	17	23	1	—	4	18	17	27	24	5	28	1	3	—	25	8	28
Palermo	51	54	54	9	2	3	60	56	57	74	38	99	8	2	10	82	40	109
Ragusa	1	18	3	1	1	—	2	19	3	1	5	6	—	—	1	1	5	7
Siracusa	9	9	7	—	—	—	9	9	7	6	5	10	2	—	—	8	5	10
Trapani	13	10	14	1	1	2	14	11	16	19	5	15	1	—	—	20	5	15
Sicilia	120	141	146	23	5	18	143	146	164	149	87	231	13	8	12	162	95	243
Cagliari	15	17	18	—	—	—	15	17	18	14	23	5	—	2	—	14	25	5
Nuoro	1	4	1	—	—	1	1	4	2	2	3	5	—	—	—	2	3	5
Sassari	7	15	14	—	—	—	7	15	14	9	10	3	1	—	—	10	10	3
Sardegna	23	36	33	—	—	1	23	36	34	25	36	13	1	2	—	26	38	13
REGNO	4 734	7 235	8 887	305	451	379	5 039	7 686	9 266	5 496	6 798	10 122	370	383	377	5 866	7 181	10 499

Segue Tav. XXI — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, I MESI IN CUI OTTENNERO IL PASSAPORTO E LA DESTINAZIONE.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	M A R Z O									A P R I L E								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	109	122	197	4	9	17	113	131	214	5	120	157	—	16	10	5	136	167
Aosta	40	36	104	4	2	3	44	38	107	46	41	90	1	3	—	47	44	90
Cuneo	101	189	400	2	11	1	103	200	401	71	175	371	3	6	5	74	181	376
Novara (a)	83	103	176	2	5	9	85	108	185	107	187	230	4	2	2	111	189	232
Torino	338	816	493	17	31	14	355	847	507	228	1130	1 683	14	27	21	242	1 157	1 704
Vercelli (a)	75	64	54	14	6	4	89	70	58	82	97	113	14	5	3	96	102	116
Piemonte	746	1 330	1 424	43	64	48	789	1 394	1 472	539	1 750	2 644	36	59	41	575	1 809	2 685
Genova	286	594	722	36	28	46	322	622	768	304	577	783	41	54	37	345	631	820
Imperia	214	327	569	3	9	3	217	336	572	204	446	592	2	3	—	206	449	592
La Spezia	25	22	63	2	4	7	27	26	70	22	44	57	—	—	6	22	44	63
Savona	35	34	126	1	6	3	36	40	129	43	88	114	1	3	5	44	91	119
Liguria	560	977	1 480	42	47	59	602	1 024	1 539	573	1 155	1 546	44	60	48	617	1 215	1 594
Bergamo	41	57	228	1	2	10	42	59	238	56	119	244	1	8	2	57	127	246
Brescia	58	49	88	3	4	3	61	53	91	46	109	377	—	3	5	46	112	382
Como	115	145	188	8	2	9	123	147	197	97	194	270	6	2	12	103	196	282
Cremona	18	28	44	—	3	1	18	31	45	33	29	50	1	—	—	34	29	50
Mantova	24	39	43	1	2	3	25	41	46	16	23	30	2	—	2	18	23	32
Milano	938	1 471	2 152	31	44	45	869	1 515	2 197	707	1 223	1 906	24	26	49	731	1 249	1 955
Pavia	29	41	62	4	5	4	33	46	66	38	52	70	4	8	4	42	60	74
Sondrio	25	32	32	—	2	—	25	34	32	18	49	114	2	1	—	20	50	114
Varese	101	129	208	6	6	4	107	135	212	83	135	259	7	9	5	90	144	264
Lombardia	1 249	1 991	3 045	54	70	79	1 303	2 061	3 124	1 094	1 933	3 320	47	57	79	1 141	1 990	3 399
Bolzano	464	528	747	—	—	3	464	528	750	534	323	823	—	1	3	534	324	826
Trento (a)	41	91	88	—	4	4	41	95	92	50	125	154	—	3	5	50	128	159
Venezia Trident. (a)	505	619	935	—	4	7	505	623	842	584	448	977	—	4	6	584	452	985
Belluno	41	12	57	6	—	—	47	12	57	17	34	68	—	1	1	17	35	69
Padova	35	62	90	—	10	6	35	72	96	47	94	145	—	12	1	47	106	146
Rovigo	20	10	26	—	1	—	20	11	26	15	13	19	—	2	2	15	15	21
Treviso	45	28	100	1	1	2	46	29	102	31	45	82	6	—	2	37	45	84
Udine	49	6	123	4	10	4	53	16	132	67	66	159	14	10	3	81	76	162
Venezia	131	180	182	3	4	2	134	184	184	150	137	163	—	3	2	150	140	165
Verona	38	51	86	2	3	9	40	54	95	68	89	111	3	5	—	71	94	111
Vicenza (a)	24	33	59	2	7	1	26	40	60	47	44	78	2	7	5	49	51	83
Veneto (a)	383	382	728	18	36	24	401	418	752	442	522	625	25	40	16	463	562	841
Fiume (a)	54	68	113	1	—	1	55	68	114	54	124	124	1	—	—	55	124	124
Gorizia	65	85	137	—	1	—	65	86	137	121	84	147	—	6	—	121	90	147
Pola (a)	26	35	26	1	2	—	27	37	26	28	43	49	1	1	—	29	44	49
Trieste	245	372	228	11	—	1	258	372	229	215	420	280	2	—	1	217	420	281
Zara	19	49	29	—	—	—	19	49	29	19	42	29	—	—	—	19	42	29
Venezia G. e Zara	409	609	533	13	3	2	422	612	535	437	713	629	4	7	1	441	720	630
Bologna (a)	105	106	157	9	4	5	114	110	162	111	140	166	7	11	3	118	151	169
Ferrara (a)	75	33	32	—	4	3	75	37	35	19	37	20	1	—	—	20	37	20
Forlì	9	16	24	1	1	1	10	17	25	14	17	45	2	2	1	16	19	46
Modena (a)	20	39	55	2	4	2	22	43	57	1	50	58	—	7	6	1	57	64
Parma	38	42	72	13	8	17	51	50	89	46	62	86	15	12	11	61	74	97
Piacenza	32	25	50	5	6	1	37	31	51	32	52	42	6	5	4	38	57	46
Ravenna	10	7	16	4	1	—	14	8	16	12	19	20	1	4	3	13	23	23
Reggio nell'Emilia.	16	12	33	3	—	—	19	12	33	20	16	39	—	1	2	20	17	41
Emilia	305	280	439	37	28	29	342	306	468	255	393	476	32	42	30	287	435	506
Arezzo	9	13	28	1	2	—	10	15	28	8	26	34	1	2	—	9	28	34
Firenze	168	254	300	7	9	15	175	263	375	223	354	324	15	14	16	238	368	340
Grosseto	1	3	10	—	—	—	1	3	10	4	10	10	—	—	—	4	10	10
Livorno	34	27	62	2	—	—	36	27	62	25	41	46	—	—	2	25	41	48
Lucca (a)	47	84	68	15	25	15	62	109	83	79	81	117	13	42	17	92	123	134
Massa e Carrara . .	28	24	37	—	2	3	28	26	40	55	21	83	3	4	1	58	25	84
Pisa	25	30	77	1	5	3	26	35	80	22	15	52	1	1	3	23	16	55
Pistoia (a)	9	10	26	—	1	2	9	11	28	31	9	25	—	1	3	31	10	28
Stena	17	6	21	1	1	1	18	7	22	17	9	25	—	2	—	17	11	25
Toscana	338	451	689	37	45	39	365	496	728	464	566	716	33	66	42	497	632	758

(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § III.

Segue Tav. XXI — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, I MESI IN CUI OTTENNERO IL PASSAPORTO E LA DESTINAZIONE.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	M A R Z O									A P R I L E								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	13	22	25	1	1	—	14	23	25	16	10	18	1	1	—	17	11	18
Ascoli Piceno	15	4	9	1	—	—	16	4	9	7	11	9	—	4	—	7	15	9
Macerata (a)	2	2	6	3	2	1	5	4	7	6	2	9	1	2	1	7	4	10
Pesaro e Urbino	17	14	23	1	2	—	18	16	23	7	15	11	1	1	1	8	16	12
Marche (a)	47	42	68	6	5	1	53	47	69	36	38	47	3	8	2	39	46	49
Perugia (a)	8	12	219	1	—	—	9	12	219	12	21	36	—	—	?	12	21	38
Terni	5	3	5	—	1	1	5	4	6	5	7	15	—	—	—	5	7	15
Umbria (a)	13	15	224	1	1	1	14	16	225	17	28	101	—	—	2	17	28	103
Frosinone	5	8	23	—	1	—	5	9	23	9	11	28	1	1	1	10	12	29
Rieti	2	3	5	—	—	—	2	3	5	6	11	2	—	—	—	6	11	2
Roma (a)	256	795	927	13	49	25	269	844	952	466	883	995	36	36	47	502	919	1 042
Viterbo (a)	5	2	4	—	—	1	5	2	5	12	6	9	1	—	—	13	6	9
Lazio	268	808	959	13	50	26	281	858	985	493	911	1 034	38	37	48	531	948	1 062
Aquila degli Abruz.	3	1	2	2	—	—	5	1	2	2	2	6	1	1	—	3	3	6
Campobasso	3	1	1	—	1	1	3	2	2	3	—	8	—	—	1	3	—	9
Chieti (a)	2	2	10	1	—	1	3	2	11	3	3	9	2	2	—	5	5	9
Pescara (a)	10	5	15	2	3	1	12	8	16	8	13	9	1	—	—	9	13	9
Teramo	4	2	2	2	—	1	6	2	3	1	6	1	4	—	1	5	6	2
Abruzzi e Molise	22	11	30	7	4	4	29	15	34	17	24	33	8	3	2	25	27	35
Avellino (a)	6	1	—	3	1	1	9	2	1	6	2	5	3	4	4	9	6	9
Benevento	11	3	1	—	—	4	11	3	5	2	3	18	1	4	6	3	7	24
Napoli (a)	96	227	165	23	59	22	119	286	187	142	234	376	27	45	26	169	279	402
Salerno (a)	28	13	8	22	8	16	50	21	24	25	20	17	12	9	5	37	29	22
Campania (a)	141	244	174	48	68	43	189	312	217	175	259	416	43	62	41	218	321	457
Bari	34	27	52	2	1	3	36	28	55	1	29	65	1	2	2	2	31	67
Brindisi	7	16	10	—	—	—	7	16	10	9	9	11	—	—	—	9	9	11
Foggia (a)	4	4	10	—	—	—	4	4	10	5	7	10	1	—	—	6	7	10
Lecce	6	7	5	2	2	—	8	9	5	10	12	12	—	—	—	10	12	12
Taranto	4	2	2	—	—	—	4	2	2	4	6	8	—	—	—	4	6	8
Puglie (a)	55	56	79	4	3	3	59	59	82	29	63	106	2	2	2	31	65	108
Matera	—	1	1	—	—	1	—	1	2	—	3	1	—	—	—	—	3	1
Potenza	3	—	—	8	4	6	11	4	6	10	10	4	18	1	12	28	11	16
Lucania	3	1	1	8	4	7	11	5	8	10	13	5	18	1	12	28	14	17
Catanzaro	7	5	9	—	1	2	7	6	11	9	7	5	7	—	—	16	7	5
Cosenza	1	—	7	4	2	14	5	2	21	2	9	6	5	3	8	7	12	14
Reggio di Calabria	9	10	28	1	1	—	10	11	28	12	22	28	—	—	1	12	22	29
Calabria	17	15	44	5	4	16	22	19	60	23	38	39	12	3	9	35	41	48
Aggrigento	6	5	7	—	—	—	6	5	7	1	5	12	1	1	1	2	6	13
Caltanissetta	4	6	3	—	—	—	4	6	3	1	4	4	—	1	1	1	5	4
Catania	45	31	48	1	3	—	46	34	48	48	64	66	1	1	4	49	65	70
Enna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Messina	26	11	37	—	1	3	26	12	40	19	26	38	2	2	3	21	28	41
Palermo	103	54	81	8	7	16	111	61	97	83	115	110	20	5	11	103	120	121
Ragusa	4	6	16	—	—	1	4	6	17	3	7	8	1	1	—	4	8	8
Siracusa	13	13	24	1	—	1	14	13	25	17	12	9	—	—	—	17	12	9
Trapani	13	9	16	2	—	1	15	9	17	27	29	21	5	—	3	32	29	24
Sicilia	214	135	232	12	11	22	226	146	254	199	262	268	30	11	22	229	273	290
Cagliari	9	10	13	—	—	1	9	10	14	21	16	33	1	—	—	22	16	33
Nuoro	4	1	3	—	—	—	4	1	3	—	1	6	—	—	—	—	1	6
Sassari	8	8	10	—	1	—	8	9	10	17	23	24	1	—	—	18	23	24
Sardegna	21	19	26	—	1	1	21	20	27	38	40	63	2	—	—	40	40	63
REGNO	5 296	7 985	11 010	338	448	411	5 634	8 433	11 421	5 425	9 156	13 245	377	462	405	5 802	9 618	13 650

Segue Tav XXI — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA I MESI IN CUI OTTENNERO IL PASSAPORTO E LA DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	M A G G I O									G I U G N O								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	11	122	200	5	9	8	16	131	208	93	132	216	40	10	5	133	142	221
Aosta	69	29	158	4	3	—	73	32	158	93	39	173	—	7	1	93	46	174
Cuneo	85	119	422	11	2	2	96	121	424	8	116	261	1	2	6	9	118	267
Novara (a)	132	172	273	3	1	4	135	173	277	77	260	311	—	2	4	77	262	315
Torino	424	848	1 386	17	39	23	441	887	1 414	77	690	1 138	1	21	17	78	711	1 155
Vercelli (a)	106	98	113	17	4	3	123	102	116	95	167	85	6	7	7	101	174	92
Piemonte	827	1 388	2 552	57	58	45	884	1 446	2 597	443	1 464	2 184	48	49	40	491	1 453	2 224
Genova	400	578	760	44	23	52	444	601	812	401	538	729	24	30	30	425	568	750
Imperia	230	407	745	1	8	16	231	415	761	236	311	706	2	1	5	238	312	711
La Spezia	30	47	94	1	9	10	31	56	104	37	34	66	3	2	5	40	36	71
Savona	51	52	157	1	6	7	52	58	164	68	46	123	4	6	3	72	52	126
Liguria	711	1 064	1 756	47	46	85	758	1 130	1 841	742	929	1 624	33	39	43	775	968	1 667
Bergamo	145	112	353	10	1	10	155	113	363	92	98	276	9	1	15	101	99	291
Brescia	61	66	143	8	6	5	69	72	148	100	78	135	1	—	3	101	78	138
Como	181	210	304	3	6	8	184	216	312	157	180	373	8	7	5	165	187	378
Cremona	35	37	85	3	—	—	38	37	85	39	44	74	—	1	3	40	47	76
Mantova	33	16	86	3	3	2	36	19	88	30	32	65	—	1	2	30	33	67
Milano	1 270	1 690	2 086	74	27	41	1 344	1 717	2 127	1 752	1 850	2 668	41	30	38	1 793	1 880	2 706
Pavia	68	60	87	3	4	8	71	64	95	43	59	86	1	6	—	44	65	86
Sondrio	24	37	51	3	2	—	27	39	51	60	52	59	—	—	—	60	52	59
Varese	263	273	301	13	4	14	276	277	315	193	201	286	9	3	6	202	204	292
Lombardia	2 060	2 501	3 496	120	53	88	2 200	2 534	3 584	2 466	2 594	4 022	70	51	71	2 536	2 645	4 093
Bolzano	633	548	810	1	2	1	634	550	811	532	645	1 084	2	1	3	534	646	1 087
Trento (a)	77	106	157	1	—	2	78	106	159	137	137	193	9	1	1	146	138	194
Venezia Trident. (a)	710	654	967	2	2	3	712	656	970	669	782	1 277	11	2	4	680	784	1 281
Belluno	19	12	75	—	—	—	19	12	75	5	16	47	—	—	—	5	16	47
Padova	53	84	118	1	6	5	54	90	123	50	72	118	6	5	4	56	77	122
Rovigo	26	18	29	1	—	2	27	18	31	26	36	21	—	1	—	26	37	21
Treviso	45	33	110	5	3	4	50	36	114	48	61	81	1	—	2	49	61	83
Udine	70	75	169	4	2	4	74	77	173	52	98	144	3	6	6	55	104	150
Venezia	172	164	246	4	4	2	176	168	248	155	168	210	4	1	3	159	169	213
Verona	62	93	151	1	1	—	63	94	151	82	83	131	6	1	2	88	84	133
Vicenza (a)	42	41	112	1	2	2	43	43	114	33	96	57	1	5	5	34	101	62
Veneto (a)	489	520	1 010	17	18	19	506	538	1 029	451	630	809	21	19	23	472	649	831
Fiume (a)	116	146	174	1	—	—	117	146	174	142	166	187	—	2	1	142	168	188
Gorizia	108	109	165	4	4	1	112	113	166	141	104	178	2	4	3	143	108	181
Pola (a)	60	46	55	—	—	1	60	46	56	102	47	80	—	1	—	102	48	80
Trieste	266	474	339	3	—	4	269	474	343	494	503	430	3	—	1	497	503	431
Zara	34	55	60	—	1	—	34	56	60	35	93	61	—	—	—	35	98	61
Venezia G. e Zara	584	830	793	8	5	6	592	835	799	914	913	936	5	7	5	919	920	941
Bologna (a)	256	198	207	8	3	3	264	201	210	154	133	218	7	8	2	161	141	220
Ferrara (a)	39	24	48	4	1	—	43	25	48	17	47	45	3	3	1	20	50	46
Forlì	16	26	44	—	—	—	16	26	44	42	16	34	4	—	1	46	16	35
Modena (a)	9	31	56	3	1	—	12	32	56	38	34	58	1	1	4	39	35	62
Parma	55	62	119	11	13	13	66	75	132	51	78	106	14	11	8	65	89	114
Piacenza	51	41	65	5	3	4	56	44	69	48	42	124	19	3	—	67	45	124
Ravenna	26	18	46	—	—	1	26	18	47	20	44	36	—	—	1	20	44	37
Reggio nell'Emilia	22	25	52	—	5	2	22	30	54	25	33	81	—	2	1	25	35	82
Emilia	474	425	637	31	26	23	505	451	660	395	427	702	48	28	18	443	455	720
Arezzo	17	22	62	1	—	—	18	22	62	5	15	43	—	—	—	5	15	43
Firenze	350	386	483	10	16	13	390	401	496	429	557	532	17	29	14	446	586	546
Grosseto	12	5	14	2	—	1	14	5	15	9	6	11	—	—	—	9	6	11
Livorno	32	50	64	3	3	—	35	53	64	16	49	90	1	1	2	17	50	92
Lucca (a)	181	67	167	19	35	23	200	102	190	102	52	88	5	36	32	107	88	120
Massa e Carrara	42	20	62	6	3	2	48	23	64	33	21	49	1	5	1	34	28	50
Pisa	23	25	123	6	1	2	29	26	125	48	33	65	—	2	1	48	35	66
Pistoia (a)	65	12	59	9	—	4	74	12	63	16	25	73	5	—	3	21	25	76
Siena	13	16	26	—	2	—	13	18	26	15	10	25	—	—	1	15	10	26
Toscana	765	602	1 060	56	60	45	821	662	1 105	673	768	976	29	73	54	762	841	1 030

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

**Segue Tav. XXI — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA,
I MESI IN CUI OTTENNERO IL PASSAPORTO E LA DESTINAZIONE.**

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	M A G G I O									G I U G N O								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	16	20	40	3	—	1	19	20	41	24	17	41	2	—	—	26	17	41
Ascoli Piceno	8	4	14	—	5	2	8	9	16	6	4	6	—	2	—	6	6	6
Macerata (a)	6	17	17	4	4	2	10	21	19	2	7	19	—	6	1	2	13	20
Pesaro e Urbino	19	10	15	1	1	1	20	11	16	10	20	13	—	1	10	20	14	14
Marche (a)	49	51	86	8	10	6	57	61	92	42	48	79	2	8	2	44	56	81
Perugia (a)	13	20	67	1	4	2	14	24	69	10	23	90	—	3	2	10	26	92
Terni	6	8	21	1	—	—	7	8	21	9	10	12	—	—	5	9	10	17
Umbria (a)	19	28	88	2	4	2	21	32	90	19	33	102	—	3	7	19	36	109
Frosinone	6	8	44	—	1	1	6	9	45	9	6	44	2	—	—	11	6	44
Rieti	4	7	6	—	1	—	4	8	6	3	1	5	1	—	—	4	1	5
Roma (a)	840	1 326	1 548	34	49	39	874	1 375	1 587	1 415	1 599	1 694	51	40	46	1 466	1 639	1 740
Viterbo (a)	10	8	11	—	—	—	10	8	11	4	39	14	—	—	1	4	39	15
Lazio	860	1 349	1 609	34	51	40	894	1 400	1 649	1 431	1 645	1 757	54	40	47	1 485	1 685	1 804
Aquila degli Abruz.	5	3	20	—	—	2	5	3	22	17	—	9	—	—	1	17	—	10
Campobasso	3	4	5	—	1	4	3	5	9	—	2	5	—	—	—	—	2	5
Chieti (a)	1	1	8	—	—	—	1	1	8	7	3	8	—	—	1	7	3	9
Pescara (a)	7	12	13	—	—	1	7	12	14	5	9	11	—	1	2	5	10	13
Teramo	5	—	11	1	—	—	6	—	11	1	4	1	—	—	1	4	1	1
Abruzzi e Molise	21	20	57	1	1	7	22	21	64	30	18	34	—	1	4	30	19	38
Avellino (a)	7	6	5	3	4	2	10	10	7	6	1	5	1	1	—	7	2	5
Benevento	3	3	8	2	1	—	5	4	8	1	2	4	—	3	1	1	5	5
Napoli (a)	154	294	352	26	34	32	180	328	384	267	239	422	24	23	24	291	262	446
Salerno (a)	32	15	24	25	13	14	57	28	38	12	6	10	18	11	11	30	17	21
Campania (a)	196	318	389	56	52	48	232	370	437	286	248	441	43	38	36	329	286	477
Bari	4	35	51	1	1	1	5	30	52	24	50	68	—	—	3	24	50	71
Brindisi	8	10	12	1	1	—	9	11	12	6	9	17	—	—	—	6	9	17
Foggia (a)	8	5	8	—	—	—	8	5	8	1	4	15	1	—	1	2	4	16
Lecce	12	19	14	—	—	—	12	19	14	26	16	20	—	2	—	26	18	20
Taranto	9	5	12	—	—	1	9	5	13	8	9	13	—	—	1	8	9	14
Puglie (a)	41	74	97	2	2	2	43	76	99	65	88	133	1	2	5	66	90	138
Matera	—	1	1	6	1	—	6	2	1	—	8	1	—	1	—	—	9	1
Potenza	5	16	12	2	5	10	7	21	22	5	5	4	6	10	5	11	15	9
Lucania	5	17	13	8	6	10	13	23	23	5	13	5	6	11	5	11	24	10
Catanzaro	1	14	13	6	1	2	7	15	15	4	6	7	3	1	—	7	7	7
Cosenza	3	6	4	4	19	9	7	25	13	9	11	3	2	7	8	11	18	11
Reggio di Calabria	12	18	37	—	1	1	12	19	38	25	33	36	—	—	—	25	33	36
Calabria	16	38	54	10	21	12	26	59	66	38	50	46	5	8	8	43	58	54
Aggrigento	4	1	5	1	1	—	5	2	5	1	3	10	—	—	5	1	3	15
Caltanissetta	1	3	10	—	—	1	1	3	11	7	7	5	—	2	—	7	9	5
Catania	57	92	62	—	—	5	57	92	67	74	71	94	9	2	3	83	73	97
Enna	2	3	3	1	—	1	3	3	4	—	—	1	—	—	1	—	—	2
Messina	38	46	38	1	2	2	39	48	90	87	36	64	1	2	1	88	38	65
Palermo	105	103	141	11	5	7	116	108	148	151	77	124	11	3	15	162	80	139
Ragusa	9	4	7	1	—	—	10	4	7	7	6	7	2	1	—	9	7	7
Siracusa	14	28	15	—	—	—	14	28	15	9	10	12	—	1	—	9	11	12
Trapani	23	36	37	3	1	2	26	37	39	28	19	43	6	1	5	34	20	48
Sicilia	253	316	368	18	9	18	271	325	396	364	229	360	29	12	30	393	241	390
Cagliari	26	35	128	—	—	—	26	35	128	95	8	25	—	—	—	95	8	25
Nuoro	—	6	2	—	—	1	—	6	3	—	—	9	—	—	—	—	—	9
Sassari	10	17	20	—	1	—	10	18	20	12	12	19	—	—	—	12	12	19
Sardegna	36	58	150	—	1	1	36	59	151	107	20	53	—	—	—	107	20	53
REGNO	8 136	10 273	15 182	477	425	460	8 613	10 698	15 642	9 140	10 839	15 540	405	391	401	9 545	11 230	15 941

Segue Tav. XXI — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA,
I MESI IN CUI OTTENNERO IL PASSAPORTO E LA DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	LUGLIO									A G O S T O								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	151	175	389	10	7	13	161	182	402	465	172	338	16	12	14	481	184	352
Aosta	75	104	182	—	2	1	75	106	163	109	103	241	5	4	5	114	107	246
Cuneo	324	206	450	6	11	7	330	217	457	641	311	663	18	4	10	659	315	673
Novara (a)	236	251	536	4	2	6	240	253	542	237	261	374	7	2	6	244	263	380
Torino	1 312	852	2 639	22	30	21	1 334	882	2 680	1 291	856	2 357	13	13	19	1 304	869	2 378
Vercelli (a)	224	225	296	5	32	6	229	257	302	337	151	303	3	21	8	340	172	311
Piemonte	2 332	1 813	4 472	47	84	54	2 369	1 897	4 526	3 090	1 854	4 276	62	56	62	3 142	1 910	4 338
Genova	473	709	1 055	45	89	41	518	798	1 096	718	745	770	30	46	33	748	791	803
Imperia	530	565	683	—	1	4	530	566	687	262	455	667	4	1	2	266	456	669
La Spezia	30	71	96	4	7	2	34	78	98	33	72	117	7	2	3	40	74	120
Savona	76	86	140	1	6	2	77	92	142	274	119	214	4	9	4	278	128	218
Liguria	1 109	1 431	1 974	50	103	49	1 159	1 534	2 023	1 287	1 391	1 768	45	58	42	1 332	1 449	1 810
Bergamo	141	168	444	9	1	4	150	169	448	338	377	941	6	9	8	344	386	949
Brescia	150	112	264	14	—	3	164	112	267	178	222	335	1	3	7	179	225	342
Como	367	403	556	16	3	7	383	406	563	339	340	373	11	19	4	350	359	377
Cremona	50	91	86	1	2	1	51	93	87	85	104	143	4	5	2	89	109	145
Mantova	61	82	82	2	1	5	63	83	87	88	56	94	—	2	2	88	58	96
Milano	1 726	2 896	3 658	26	33	52	1 752	2 929	3 710	1 800	2 424	2 454	31	44	40	1 831	2 468	2 494
Pavia	127	113	262	3	4	—	130	117	262	255	119	183	1	2	1	256	121	184
Sondrio	63	98	88	2	—	—	65	98	88	74	55	72	3	—	—	77	55	72
Varese	206	370	554	9	2	3	215	372	557	205	371	547	9	3	9	214	374	556
Lombardia	2 891	4 333	5 994	82	46	75	2 973	4 379	6 069	3 362	4 068	5 142	66	87	73	3 428	4 155	5 215
Bolzano	826	1 071	1 203	2	—	1	828	1 071	1 204	591	788	1 200	—	—	1	501	788	1 201
Trento (a)	161	156	353	8	—	2	169	156	353	195	163	183	3	—	5	198	163	188
Venezia Trident. (a)	967	1 227	1 536	10	—	3	997	1 227	1 559	786	951	1 383	3	—	6	789	951	1 389
Belluno	16	40	77	—	—	—	16	40	77	34	33	63	—	1	—	34	34	63
Padova	175	114	193	6	3	3	181	117	196	218	172	159	6	—	2	224	172	161
Rovigo	29	45	31	1	—	—	30	45	31	19	19	40	1	2	1	20	21	41
Treviso	62	115	168	2	2	—	64	117	168	104	109	188	2	6	1	106	115	189
Udine	147	132	337	11	3	4	158	185	341	194	197	205	2	7	2	196	204	207
Venezia	239	221	381	7	3	4	246	224	385	278	306	334	4	3	4	282	309	338
Verona	95	138	283	1	3	8	96	141	291	212	142	316	8	16	5	220	158	321
Vicenza (a)	29	129	221	1	2	5	30	131	226	3	137	171	2	8	3	5	145	174
Veneto (a)	792	964	1 691	29	16	24	821	1 000	1 715	1 062	1 115	1 476	25	43	18	1 067	1 158	1 494
Fiume (a)	185	161	265	—	—	1	185	161	266	148	167	198	—	—	1	148	167	199
Gorizia	252	163	183	—	1	—	252	164	183	259	129	283	—	1	—	259	190	283
Pola (a)	66	85	117	—	1	1	66	86	118	125	99	112	—	—	—	125	99	112
Trieste	690	544	1 158	2	9	15	692	553	1 173	589	375	1 049	—	4	4	589	379	1 053
Zara	63	101	78	—	—	2	63	101	80	73	98	78	—	—	—	73	98	78
Venezia G. e Zara	1 256	1 054	1 801	2	11	19	1 258	1 065	1 820	1 194	868	1 720	—	5	5	1 194	873	1 725
Bologna (a)	243	217	404	7	9	5	250	226	409	277	323	368	1	7	3	278	330	371
Ferrara (a)	40	43	66	—	2	4	40	45	70	48	65	72	3	—	—	51	65	72
Forlì	27	64	95	—	—	4	27	64	99	67	38	67	3	1	3	70	39	70
Modena (a)	100	52	111	2	3	7	102	55	118	65	51	103	1	4	2	66	55	105
Parma	97	125	141	14	9	3	111	134	144	115	103	190	2	10	9	117	113	199
Piacenza	94	103	147	8	11	5	102	114	152	104	85	105	3	7	3	107	92	108
Ravenna	21	71	51	—	—	—	21	71	51	54	53	80	2	4	—	56	57	80
Reggio nell'Emilia	75	75	82	—	—	2	75	75	84	150	62	138	1	—	—	151	62	138
Emilia	697	750	1 097	31	34	30	728	784	1 127	680	780	1 123	16	33	20	896	813	1 143
Arezzo	31	25	41	5	—	—	36	25	41	24	74	81	1	1	—	25	75	81
Firenze	533	579	686	13	24	12	546	603	698	479	486	472	12	17	29	491	503	501
Grosseto	8	9	8	—	1	—	8	10	8	39	2	20	—	—	—	39	2	20
Livorno	63	57	80	2	1	1	65	58	81	84	82	98	2	3	—	86	85	98
Lucca (a)	49	51	90	32	25	20	81	76	110	130	79	85	33	21	22	163	100	107
Massa e Carrara . .	28	55	82	4	2	3	32	57	85	90	94	119	—	3	5	90	97	124
Pisa	55	66	149	4	4	4	59	70	153	101	78	98	—	2	2	101	78	100
Pistoia (a)	62	37	82	2	6	—	64	43	62	41	33	65	—	9	7	41	42	72
Siena	44	32	59	5	3	1	49	35	60	83	56	62	5	—	—	88	56	62
Toscana	873	911	1 257	67	66	41	940	977	1 298	1 071	982	1 100	53	54	65	1 124	1 036	1 165

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

**Segue Tav. XXI — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA,
I MESI IN CUI OTTENNERO IL PASSAPORTO E LA DESTINAZIONE.**

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	LUGLIO									AGOSTO								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	30	52	35	3	1	3	33	53	38	54	35	79	—	—	1	54	35	80
Ascoli Piceno	8	45	17	—	—	—	8	45	17	33	20	15	—	—	2	33	20	17
Macerata (a)	18	49	21	2	4	3	20	53	24	38	16	24	4	4	2	42	20	26
Pesaro e Urbino	18	16	19	—	1	—	18	17	19	35	30	47	2	—	1	37	30	48
Marche (a)	74	162	92	5	6	6	79	168	98	160	101	165	6	4	6	166	105	171
Perugia (a)	42	71	112	1	1	—	43	72	112	64	112	124	—	4	3	64	116	127
Terni	15	4	15	—	—	—	15	4	15	22	44	40	—	—	—	22	44	40
Umbria (a)	57	75	127	1	1	—	58	76	127	86	156	164	—	4	3	86	160	167
Frosinone	13	32	96	—	—	—	13	32	96	42	24	73	—	3	2	42	27	75
Rieti	11	9	6	—	—	—	11	9	6	4	10	7	—	1	—	4	11	7
Roma (a)	1 872	2 250	2 654	71	63	32	1 943	2 313	2 686	1 575	1 931	1 801	36	35	55	1 611	1 966	1 856
Viterbo (a)	18	14	10	—	—	—	18	14	10	53	28	41	—	—	—	53	28	41
Lazio	1 914	2 305	2 766	71	63	32	1 985	2 368	2 798	1 674	1 991	1 922	36	39	57	1 710	2 030	1 919
Aquila degli Abruzz.	13	5	17	—	—	2	13	5	19	26	17	29	1	—	3	27	17	32
Campobasso	7	6	13	—	—	—	7	6	13	12	4	24	1	1	—	13	5	24
Chieti (a)	9	14	13	4	—	—	13	14	13	18	2	14	—	1	—	18	3	14
Pescara (a)	3	6	17	1	1	—	4	7	17	9	20	14	—	3	2	9	23	16
Teramo	4	3	9	—	—	1	4	3	10	11	12	13	—	—	1	11	12	14
Abruzzi e Molise	36	34	69	5	1	3	41	35	72	76	55	94	2	5	6	78	60	100
Avellino (a)	7	1	15	4	—	5	11	1	20	13	16	4	5	3	3	18	19	7
Benevento	4	11	2	—	—	1	4	11	3	8	7	9	—	—	—	8	8	9
Napoli (a)	368	241	679	34	35	31	402	276	710	457	336	628	28	27	37	485	363	665
Salerno (a)	20	20	25	4	11	14	24	31	39	50	17	16	20	14	7	70	31	23
Campania (a)	399	273	721	42	46	51	441	319	772	528	376	657	53	45	47	581	421	704
Bari	92	67	168	5	1	5	97	68	173	138	408	145	2	3	2	140	411	147
Brindisi	14	12	16	—	1	1	14	13	17	26	10	19	—	—	—	26	10	19
Foggia (a)	6	6	18	1	—	1	7	6	19	11	21	19	—	—	—	11	21	19
Lecce	17	12	50	—	—	—	17	12	50	22	24	17	—	1	1	22	25	18
Taranto	5	15	6	—	—	—	5	15	6	8	13	16	—	—	2	8	13	18
Puglie (a)	134	112	258	6	2	7	140	114	265	205	476	216	2	4	5	207	490	221
Matera	—	—	—	—	—	1	—	—	1	2	7	1	—	—	—	2	7	1
Potenza	3	1	5	3	7	11	6	8	16	6	3	7	4	10	12	10	13	19
Lucania	3	1	5	3	7	12	6	8	17	8	10	8	4	10	12	12	20	20
Catanzaro	3	8	14	—	1	—	3	9	14	10	15	22	—	—	4	10	15	26
Cosenza	3	8	10	—	15	5	3	23	15	5	10	10	—	9	3	5	19	13
Reggio di Calabria	23	8	45	—	1	1	23	9	46	9	38	55	1	1	2	10	39	57
Calabrie	29	24	69	—	17	6	29	41	75	24	63	87	1	10	9	25	73	96
Aggrigento	3	2	15	—	—	3	3	2	18	6	21	8	2	—	—	8	21	8
Caltanissetta	2	9	6	—	—	1	2	9	7	11	12	7	—	—	—	11	12	7
Catania	88	83	104	1	1	5	89	84	109	127	133	111	—	—	3	127	133	114
Enna	1	1	5	—	—	—	1	2	5	6	6	3	—	2	—	6	8	5
Messina	46	35	43	—	—	—	46	35	43	43	62	55	1	3	2	44	65	57
Palermo	150	110	161	3	4	7	153	114	168	152	209	160	2	1	7	154	210	167
Ragusa	2	3	8	—	2	—	2	5	8	4	16	2	—	2	—	4	18	2
Siracusa	13	16	18	1	1	1	14	17	19	16	20	19	1	—	—	17	20	19
Trapani	23	22	50	—	4	2	23	26	52	37	28	31	—	2	—	37	30	31
Sicilia	328	291	410	5	13	19	333	294	429	402	507	396	6	10	14	408	517	410
Cagliari	29	49	86	—	—	—	29	49	86	65	53	93	1	—	4	66	53	97
Nuoro	4	9	2	—	1	—	4	10	2	6	2	11	—	—	—	6	2	11
Sassari	12	31	33	—	1	—	12	32	33	28	59	67	—	—	1	28	59	68
Sardegna	45	89	121	—	2	—	45	91	121	99	114	171	1	—	5	100	114	176
REGNO	13 946	15 859	24 480	456	518	431	14 402	16 377	24 911	15 984	15 858	21 866	381	467	455	16 365	16 325	22 323

Segue Tav. XXI — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, I MESI IN CUI OTTENNERO IL PASSAPORTO E LA DESTINAZIONE.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	S E T T E M B R E									O T T O B R E								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	145	173	242	36	9	4	181	182	246	117	203	197	42	18	19	159	221	216
Aosta	57	108	226	3	2	4	60	110	230	68	56	239	21	2	4	89	58	243
Cuneo	101	248	318	8	5	3	109	253	321	175	291	983	8	12	22	183	303	1 005
Novara (a)	149	167	192	6	1	3	155	168	195	114	204	245	1	1	2	115	205	247
Torino	726	707	1 314	29	19	16	755	726	1 330	908	405	1 547	81	22	18	989	427	1 565
Vercelli (a)	128	173	148	10	7	5	138	180	153	119	90	204	23	9	14	142	99	218
Piemonte	1 306	1 576	2 440	92	43	35	1 398	1 619	2 475	1 501	1 249	3 415	176	64	79	1 677	1 313	3 494
Genova	396	737	753	33	37	18	429	774	771	354	450	512	54	57	30	408	507	542
Imperia	146	276	548	1	1	3	147	277	551	205	252	544	4	5	6	209	257	550
La Spezia	39	72	80	4	5	5	43	77	85	38	21	74	7	2	2	45	23	76
Savona	68	183	209	11	8	3	79	191	212	46	90	184	13	6	11	59	96	195
Liguria	649	1 268	1 590	49	51	29	698	1 319	1 619	643	813	1 314	78	70	49	721	883	1 363
Bergamo	145	280	322	9	—	6	154	280	328	175	129	280	10	4	3	185	133	283
Brescia	96	127	165	5	—	3	101	127	168	81	107	128	8	2	6	89	109	134
Como	197	249	356	26	8	4	223	257	360	113	273	367	17	21	5	130	294	372
Cremona	56	81	73	1	1	—	57	82	73	30	47	72	—	2	4	30	49	76
Mantova	31	46	28	4	—	1	35	46	29	11	37	46	3	1	4	14	38	50
Milano	1 409	1 499	1 958	59	36	48	1 468	1 535	2 006	1 449	1 752	1 906	50	38	42	1 499	1 790	1 948
Pavia	78	103	117	4	13	3	82	116	120	56	59	62	6	4	5	62	63	67
Sondrio	46	70	58	—	4	3	46	74	61	30	37	64	3	—	—	33	37	64
Varese	186	276	266	15	5	7	201	281	273	134	270	351	15	9	10	149	279	361
Lombardia	2 244	2 731	3 343	123	67	75	2 367	2 798	3 418	2 079	2 711	3 276	112	81	79	2 191	2 792	3 355
Bolzano	788	707	531	2	—	2	790	707	533	620	824	784	1	—	5	621	824	789
Trento (a)	94	180	130	2	1	7	96	181	137	128	164	203	7	2	7	135	166	210
Venezia Trident. (a)	882	887	661	4	1	9	886	888	670	748	988	987	8	2	12	756	990	999
Belluno	12	47	28	—	—	—	12	47	28	30	35	43	—	—	4	30	35	47
Padova	52	107	172	—	—	1	52	107	173	59	71	126	7	2	6	66	73	132
Rovigo	15	16	24	—	1	—	15	17	24	18	12	24	—	—	3	18	12	27
Treviso	31	96	109	3	—	4	34	96	113	40	56	60	9	6	2	49	62	62
Udine	85	162	138	7	—	3	92	162	141	83	128	155	3	4	5	86	132	160
Venezia	214	244	240	15	1	2	229	245	242	197	180	314	9	1	3	206	181	317
Verona	61	135	179	5	—	8	66	135	187	80	100	85	9	4	12	89	104	97
Vicenza (a)	2	121	117	2	3	5	4	124	122	48	42	110	13	11	12	61	53	122
Veneto (a)	472	928	1 007	32	5	23	504	933	1 030	555	624	917	50	28	47	605	632	964
Fiume (a)	95	190	187	—	—	4	95	190	191	135	169	188	—	1	1	135	170	189
Gorizia	195	119	97	—	1	2	195	120	99	193	113	136	—	1	1	193	114	137
Pola (a)	45	55	86	2	—	—	47	55	86	43	52	59	1	4	1	44	56	60
Trieste	364	316	650	4	4	15	368	320	665	452	191	358	3	1	19	455	192	377
Zara	37	50	35	—	—	—	37	50	35	13	32	35	—	—	2	13	32	37
Venezia G. e Zara	736	730	1 055	6	5	21	742	735	1 076	836	557	776	4	7	24	840	564	800
Bologna (a)	185	191	190	10	6	—	195	197	190	138	140	188	8	6	2	146	146	190
Ferrara (a)	26	32	56	—	1	—	26	33	56	18	17	42	2	—	2	20	17	44
Forlì	29	56	51	—	—	1	29	56	52	26	39	64	11	2	5	37	41	69
Modena (a)	36	52	85	1	3	1	37	55	86	39	28	44	4	1	1	43	29	45
Parma	69	110	86	4	16	8	73	126	94	58	62	93	23	14	10	81	76	103
Piacenza	49	69	72	9	1	3	58	70	75	44	57	76	18	6	2	62	63	78
Ravenna	31	49	47	1	—	1	32	49	48	6	20	56	—	2	—	6	22	56
Reggio nell'Emilia.	48	52	61	—	1	—	48	53	61	19	26	46	6	1	—	25	27	46
Emilia	473	611	648	25	28	14	498	639	662	348	389	609	72	32	22	420	421	631
Arezzo	23	74	42	2	1	—	25	75	42	11	24	23	1	—	—	12	24	23
Firenze	330	581	362	21	8	13	351	589	375	258	295	297	28	22	21	286	317	318
Grosseto	4	14	19	—	—	—	4	14	19	8	11	7	—	—	—	8	11	7
Livorno	51	112	63	1	1	2	52	113	65	55	40	70	5	1	5	60	41	75
Lucca (a)	89	122	115	33	28	16	122	150	131	61	45	86	41	24	24	102	69	110
Massa e Carrara	34	44	69	5	1	1	39	45	70	27	42	42	4	—	4	31	42	46
Pisa	64	94	41	1	4	—	65	98	41	35	47	67	3	5	1	38	52	68
Pistoia (a)	19	59	58	2	4	—	21	63	58	25	25	68	11	3	—	36	28	68
Siena	34	100	30	1	3	—	35	103	30	17	19	21	2	1	—	19	20	21
Toscana	648	1 200	799	66	50	32	714	1 250	831	497	548	681	95	56	55	592	604	736

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. XXI — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCIE DI PROVENIENZA, I MESI IN CUI OTTENNERO IL PASSAPORTO E LA DESTINAZIONE.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	S E T T E M B R E									O T T O B R E								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	33	36	47	3	1	2	36	37	49	19	8	26	—	2	—	19	10	26
Ascoli Piceno	8	9	7	—	2	—	8	11	7	4	12	6	—	1	2	4	13	8
Macerata (a)	10	13	18	3	—	1	13	13	19	18	8	17	4	1	1	22	9	18
Pesaro e Urbino	25	32	33	1	—	2	26	32	35	10	14	9	3	1	—	13	15	9
Marche (a)	76	90	105	7	3	5	83	93	110	51	42	59	7	5	3	58	47	61
Perugia (a)	63	42	40	—	—	2	63	42	42	14	59	35	2	—	2	16	59	37
Terni	17	20	20	—	1	2	17	21	22	4	8	10	—	—	2	4	8	12
Umbria (a)	80	62	60	—	1	4	80	63	64	18	67	45	2	—	4	20	67	49
Frosinone	13	16	71	2	—	—	15	16	71	11	23	101	2	1	4	13	24	105
Rieti	7	1	4	1	—	—	8	1	4	7	3	8	1	1	2	8	4	10
Roma (a)	861	902	879	32	25	30	893	927	909	753	772	756	59	33	42	812	805	798
Viterbo (a)	6	25	17	1	1	1	7	26	18	9	4	14	—	2	2	9	6	16
Lazio	887	944	911	36	26	31	923	970	1 002	780	802	879	62	37	50	842	839	929
Aquila degli Abruz.	11	10	12	2	—	1	13	10	13	2	6	10	—	1	1	2	7	11
Campobasso	6	8	5	—	—	1	6	8	6	3	2	13	—	—	—	3	2	13
Chieti (a)	5	6	2	3	—	4	8	6	7	3	9	9	—	3	3	3	12	12
Pescara (a)	4	9	10	—	—	—	4	9	10	4	6	6	—	—	1	4	6	7
Teramo	3	4	10	—	—	1	3	4	11	1	4	5	—	—	1	1	4	6
Abruzzi e Molise	29	37	40	5	—	7	34	37	47	13	27	43	—	4	6	13	31	49
Avellino (a)	6	3	5	3	—	1	9	3	6	9	4	13	3	4	3	12	8	16
Benevento	3	2	7	—	—	1	3	2	8	11	4	3	—	1	1	11	5	4
Napoli (a)	306	254	455	35	30	131	341	284	586	204	203	371	28	32	112	232	235	483
Salerno (a)	26	26	20	12	15	6	38	41	26	11	22	21	11	16	21	22	38	42
Campania (a)	341	285	487	50	45	139	391	330	626	235	233	408	42	53	137	277	286	545
Bari	49	37	45	4	2	5	53	39	50	43	47	45	2	1	2	45	48	47
Brindisi	10	12	16	—	—	—	10	12	16	10	23	16	—	—	—	10	23	16
Foggia (a)	12	11	13	1	—	—	13	11	13	3	12	9	2	—	—	5	12	9
Lecce	1	4	14	—	1	—	1	5	14	9	12	5	—	2	—	9	14	5
Taranto	5	5	11	—	—	2	5	5	13	11	5	2	—	1	—	11	6	2
Puglie (a)	77	69	99	5	3	7	82	72	106	76	99	77	4	4	2	80	103	79
Matera	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	2	—	—	—	—	1	2
Potenza	7	1	3	2	8	3	9	9	6	—	2	2	3	6	6	3	8	8
Lucania	9	1	3	2	8	3	11	9	6	—	3	4	3	6	6	3	9	10
Catanzaro	5	8	10	—	1	1	5	9	11	8	11	9	1	—	1	9	11	10
Cosenza	7	5	11	1	5	6	8	10	17	1	5	5	4	5	6	5	10	11
Reggio di Calabria	16	25	24	—	—	1	16	25	25	14	19	26	—	1	—	14	20	26
Calabria	28	38	45	1	6	8	29	44	53	23	35	40	5	6	7	28	41	47
Agrigento	1	6	8	—	—	1	1	6	9	2	5	10	—	2	—	2	7	10
Caltanissetta	2	10	2	2	—	1	4	10	3	5	9	3	—	1	—	5	10	3
Catania	81	57	69	6	2	—	87	59	69	49	44	53	2	1	2	51	45	55
Enna	1	2	5	1	2	—	2	4	5	3	—	1	1	1	2	4	1	3
Messina	37	28	22	1	2	2	38	30	24	15	42	24	1	1	3	16	43	27
Palermo	57	109	98	4	—	16	61	109	114	68	68	91	1	7	14	69	75	105
Ragusa	3	7	6	—	—	—	3	7	6	6	6	9	—	1	—	6	7	9
Siracusa	14	12	9	2	—	—	16	12	9	12	12	15	6	—	—	18	12	15
Trapani	25	27	18	—	2	3	25	29	21	13	37	40	1	1	2	14	38	42
Sicilia	221	258	237	16	8	23	237	266	260	173	223	246	12	15	23	185	238	269
Cagliari	21	49	41	1	—	—	22	49	41	15	19	31	—	—	—	15	19	31
Nuoro	1	6	9	—	—	—	1	6	9	5	—	4	1	2	—	6	2	4
Sassari	20	12	38	—	—	—	20	12	38	9	11	27	1	—	—	10	11	27
Sardegna	42	67	88	1	—	—	43	67	88	29	30	62	2	2	—	31	32	62
REGNO	9 200	11 782	13 678	520	350	465	9 720	12 132	14 143	8 605	9 440	13 837	734	472	605	9 339	9 912	14 442

Segue Tav. XXI — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, I MESI IN CUI OTTENNERO IL PASSAPORTO E LA DESTINAZIONE.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	NOVEMBRE									DICEMBRE								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	123	140	343	34	23	20	157	163	363	120	197	327	26	5	11	146	202	338
Aosta	50	63	146	19	5	7	69	68	153	38	81	221	2	2	4	40	83	225
Cuneo	322	313	608	17	12	13	339	325	621	191	362	806	9	12	7	200	374	813
Novara (a)	113	158	283	—	3	3	113	161	286	132	182	279	—	7	6	132	189	285
Torino	726	435	1 343	62	17	23	788	452	1 366	768	433	1 490	40	15	30	808	448	1 520
Vercelli (a)	52	83	164	12	7	6	64	90	170	83	74	187	10	12	9	93	86	196
Piemonte	1 386	1 192	2 887	144	67	72	1 530	1 259	2 959	1 332	1 329	3 310	67	53	67	1 419	1 382	3 377
Genova	331	476	478	42	58	35	373	534	513	290	408	586	43	55	46	333	463	632
Imperia	225	304	576	4	2	4	229	306	580	209	380	576	5	2	3	214	362	579
La Spezia	32	19	53	8	4	2	40	23	55	23	35	71	3	1	9	26	36	80
Savona	46	78	136	10	4	4	56	82	140	45	71	186	10	13	7	55	84	193
Liguria	634	877	1 243	64	68	45	698	945	1 288	567	874	1 419	61	71	65	628	945	1 484
Bergamo	65	89	250	5	3	6	70	92	256	75	100	236	5	3	6	80	103	242
Brescia	57	63	128	6	2	2	63	65	130	44	74	130	8	9	2	52	83	132
Como	106	197	307	10	3	9	116	200	316	92	216	322	5	3	4	97	219	326
Cremona	24	52	57	3	2	—	27	55	57	15	24	55	2	—	1	17	24	56
Mantova	20	36	101	4	1	5	24	37	106	24	24	49	6	1	2	30	25	42
Milano	1 280	1 440	1 876	56	49	43	1 336	1 489	1 919	1 312	1 542	1 971	36	29	25	1 348	1 571	1 996
Pavia	28	48	66	6	4	5	34	52	71	27	44	72	12	4	7	39	48	79
Sondrio	18	34	43	1	—	—	19	34	43	28	9	34	—	2	1	28	11	35
Varese	94	178	253	6	6	7	100	184	260	104	194	269	15	6	6	119	200	275
Lombardia	1 692	2 137	3 061	97	71	77	1 789	2 208	3 158	1 721	2 227	3 129	89	57	54	1 810	2 284	3 183
Bolzano	461	577	541	—	2	1	461	579	542	429	498	516	3	—	1	432	498	517
Trento (a)	94	121	167	11	2	5	105	123	172	94	115	176	3	1	1	97	116	177
Venezia Trident. (a)	553	698	706	11	4	6	566	702	714	523	613	692	6	1	2	529	614	694
Belluno	20	17	25	—	—	4	20	17	29	16	18	45	—	—	—	16	18	45
Padova	25	87	100	5	3	2	30	90	102	42	73	89	4	2	2	46	75	91
Rovigo	11	7	18	—	4	4	11	11	22	9	4	19	—	—	5	9	4	24
Treviso	40	60	110	9	8	5	49	68	115	17	46	75	4	2	1	21	48	76
Udine	64	96	159	3	5	6	67	101	165	55	58	151	5	6	3	60	94	154
Venezia	162	178	201	13	5	—	175	183	201	127	138	203	5	2	2	132	140	205
Verona	50	68	104	2	2	5	52	70	109	58	68	138	3	2	5	61	70	143
Vicenza (a)	37	43	80	5	4	4	42	47	84	29	46	101	5	1	8	34	47	109
Veneto (a)	409	556	797	37	31	30	446	587	827	353	481	821	26	15	26	379	496	847
Fiume (a)	116	106	134	2	—	4	118	106	138	89	110	108	2	1	2	91	111	110
Gorizia	153	71	123	—	1	3	153	72	131	115	65	77	11	—	8	126	65	85
Pola (a)	25	43	34	2	—	1	27	43	35	33	48	50	1	1	—	34	49	50
Trieste	272	219	446	3	6	12	275	225	458	344	190	370	1	3	26	345	193	396
Zara	22	27	26	—	—	1	22	27	27	17	20	23	—	1	—	17	21	23
Venezia G. e Zara	598	466	768	7	7	21	595	473	789	598	433	628	15	6	36	613	439	664
Bologna (a)	107	105	159	4	4	3	111	109	162	101	160	177	5	2	5	106	162	182
Ferrara (a)	18	29	41	1	1	2	19	30	43	23	28	42	6	3	2	29	31	44
Forlì	16	30	48	4	1	5	20	31	53	20	15	44	3	2	3	23	17	47
Modena (a)	29	34	55	1	1	4	30	35	50	27	56	60	1	1	4	28	57	64
Parma	46	31	84	17	9	9	63	40	93	55	74	68	8	15	7	63	89	75
Piacenza	55	39	64	5	3	7	60	42	71	42	28	107	5	3	6	47	31	113
Ravenna	5	19	41	—	—	—	5	19	41	13	20	22	1	—	—	14	20	22
Reggio nell'Emilia	21	34	63	3	3	—	24	37	68	26	23	61	—	5	—	26	28	61
Emilia	297	321	560	35	22	30	332	343	590	307	404	581	29	31	27	336	435	606
Arezzo	10	32	23	—	—	1	10	32	24	2	42	28	1	—	—	3	42	28
Firenze	213	244	250	14	15	14	227	259	264	201	211	328	14	14	13	215	225	341
Grosseto	5	6	11	1	—	—	6	6	11	3	11	4	1	—	—	4	11	4
Livorno	22	45	42	1	—	4	23	45	46	47	45	59	3	3	1	50	48	60
Lucca (a)	44	38	48	35	31	15	79	69	63	27	35	59	27	31	15	54	66	74
Massa e Carrara	22	25	69	3	5	6	25	30	75	29	21	84	3	8	3	32	29	87
Pisa	15	33	68	8	5	—	23	38	68	25	36	61	—	4	—	25	40	61
Pistola (a)	21	21	89	4	2	10	25	23	99	29	35	68	1	—	4	30	35	72
Siena	12	9	11	3	1	—	15	10	11	14	24	21	—	1	—	14	25	21
Toscana	364	453	611	69	59	50	433	512	661	377	460	712	50	61	36	427	521	748

(a) Vedi *Introduzione*, Cap. I, § III.

Segue TAV. XXI — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, I MESI IN CUI OTTENNERO IL PASSAPORTO E LA DESTINAZIONE.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	NOVEMBRE									DICEMBRE								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	10	8	24	—	—	—	10	8	24	11	16	24	—	3	—	11	19	24
Ascoli Piceno	2	1	5	—	—	1	2	1	6	4	—	7	1	—	—	5	—	7
Macerata (a)	13	2	10	4	3	1	17	5	11	17	5	10	—	1	5	17	6	15
Pesaro e Urbino	17	17	7	—	—	1	17	17	8	8	8	35	—	—	5	8	8	40
Marche (a)	42	28	46	4	3	3	46	31	49	40	29	76	1	4	10	41	33	86
Perugia (a)	5	52	41	2	2	3	7	54	44	11	88	51	4	1	1	15	89	52
Terni	6	9	8	—	—	—	6	9	8	2	8	20	—	1	—	2	9	20
Umbria (a)	11	61	49	2	2	3	13	63	52	13	96	71	4	2	1	17	98	72
Frosinone	24	12	101	2	1	1	26	13	102	11	27	36	—	1	—	11	28	36
Rieti	1	5	6	—	—	—	3	1	9	—	5	—	2	1	—	2	6	—
Roma (a)	599	572	661	34	32	22	603	604	683	546	573	660	26	24	27	572	597	687
Viterbo (a)	1	4	7	1	1	—	2	5	7	2	5	1	—	—	—	2	5	1
Lazio	595	593	775	37	34	26	632	627	801	559	610	697	28	26	27	587	636	724
Aquila degli Abruz.	6	2	5	—	—	1	6	2	6	1	6	9	3	—	2	4	6	11
Campobasso	1	2	7	2	1	2	3	3	9	1	3	5	—	—	—	1	3	5
Chieti (a)	2	5	2	—	2	5	2	7	7	3	5	—	—	—	1	3	5	1
Pescara (a)	3	7	11	—	2	2	3	9	13	4	4	3	1	—	1	5	4	4
Teramo	3	1	2	—	—	1	3	1	3	2	2	5	—	—	—	2	2	5
Abruzzi e Molise	15	17	27	2	5	11	17	22	38	11	20	22	4	—	4	15	20	26
Avellino (a)	6	4	6	2	5	4	8	9	10	2	4	2	1	3	2	3	7	4
Benevento	4	1	—	—	2	1	4	3	1	2	1	4	—	1	1	2	2	5
Napoli (a)	182	116	269	50	24	38	140	307	179	104	294	27	17	38	206	121	332	
Salerno (a)	7	13	15	20	12	29	27	25	44	10	9	11	9	12	8	19	21	19
Campania (a)	199	134	290	72	43	72	271	177	362	193	118	311	37	33	49	230	151	360
Bari	43	48	37	—	3	1	43	51	38	31	53	59	1	2	2	32	55	61
Brindisi	20	7	16	—	—	—	20	7	16	11	15	12	—	—	—	11	15	12
Foggia (a)	5	5	9	1	1	—	6	6	9	4	2	7	—	—	2	4	2	9
Lecce	4	5	8	1	—	1	5	5	9	—	1	7	—	—	—	—	1	7
Taranto	1	3	3	—	1	—	1	4	3	4	5	1	—	—	—	4	5	1
Puglie (a)	73	68	73	2	5	2	75	73	75	50	76	86	1	2	4	51	78	90
Matera	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	1	2	2	1
Potenza	—	4	7	3	6	8	3	10	15	—	1	1	2	—	3	2	1	4
Lucania	—	4	7	3	6	8	3	10	15	2	3	1	2	—	4	4	3	5
Catanzaro	—	3	3	—	—	5	—	3	8	9	7	8	1	—	4	10	7	12
Cosenza	1	1	3	7	6	10	8	7	13	1	3	5	4	2	5	5	5	10
Reggio di Calabria	5	15	51	—	—	1	5	15	52	9	12	25	—	—	1	9	12	26
Calabria	6	19	57	7	6	16	13	25	73	19	22	38	5	2	10	24	24	48
Agrigento	2	8	3	1	—	1	3	8	4	6	1	2	—	4	2	6	5	4
Mazara del Valte.	4	—	2	—	—	—	4	—	2	—	2	4	—	—	1	—	2	5
Mazara del Valte.	31	60	39	2	2	3	33	62	42	35	41	19	1	1	1	36	42	20
Mazara del Valte.	2	1	1	—	—	—	2	1	1	—	—	2	—	—	—	—	—	2
Messina	13	27	24	—	—	1	13	27	25	21	20	36	—	4	1	21	24	37
Palermo	45	68	71	4	6	10	49	74	81	40	44	81	6	6	22	46	50	103
Trapani	4	9	6	—	1	—	4	10	6	8	5	4	1	1	1	9	6	5
Trapani	12	10	8	2	2	—	14	12	8	8	6	8	8	—	2	16	6	10
Trapani	18	20	32	—	1	1	18	21	33	7	23	22	—	1	2	7	24	24
Sicilia	131	203	186	9	12	16	140	215	202	125	142	178	16	17	32	141	159	210
Bagliari	10	12	15	—	—	—	10	12	15	5	16	19	—	—	—	5	16	19
Cagliari	—	2	9	—	1	—	—	3	9	1	7	7	1	1	2	2	1	9
Cagliari	8	10	14	—	—	—	8	10	14	5	4	17	—	—	—	5	4	17
Sardegna	18	24	38	—	1	—	18	25	38	11	20	43	1	1	2	12	21	45
REGNO	7 015	7 851	12 203	602	446	488	7 617	8 297	12 691	6 801	7 957	12 815	462	382	456	7 263	8 339	13 271

TAV. XXIII. — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

A) *Espatriati e riespatriati in complesso.*

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	CONTINENTALI						TRANSOCEANICI						COMPLESSO					
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Alessandria	1 535	994	1 813	1 219	3 003	1 879	229	153	149	106	140	102	1 764	1 147	1 962	1 325	3 143	1 981
Aosta	707	504	706	475	1 892	1 078	66	59	36	29	35	27	773	563	742	504	1 927	1 105
Cuneo	2 236	1 313	2 677	1 644	6 197	3 260	92	69	88	61	82	51	2 328	1 382	2 765	1 705	6 279	3 311
Novara (a)	1 578	1 128	2 160	1 341	3 241	1 984	38	32	35	25	50	37	1 614	1 160	2 195	1 366	3 291	2 021
Torino	7 386	4 733	8 693	5 368	16 342	9 923	327	217	283	210	239	160	7 713	4 950	8 978	5 578	16 581	10 083
Vercelli (a)	1 523	1 031	1 437	894	1 800	1 087	127	101	144	86	73	55	1 650	1 132	1 581	980	1 873	1 142
Piemonte	14 963	9 703	17 486	10 941	32 475	19 211	879	631	735	517	619	432	15 842	10 334	18 221	11 458	33 094	19 643
Genova	4 477	3 204	6 588	4 664	8 190	5 503	456	368	558	436	488	391	4 933	3 572	7 146	5 100	8 678	5 894
Imperia	2 755	1 802	4 191	2 722	7 036	4 299	35	22	39	24	50	27	2 790	1 824	4 230	2 746	7 086	4 326
La Spezia	355	243	480	329	852	523	50	35	37	29	57	39	405	278	517	358	909	562
Savona	803	467	934	575	1 762	1 070	59	45	84	48	59	47	862	512	1 018	623	1 821	1 117
Liguria	8 390	5 716	12 193	8 290	17 840	11 395	600	470	718	537	654	504	8 990	6 186	12 911	8 827	18 494	11 899
Bergamo	1 381	978	1 665	1 064	3 896	2 466	73	45	40	21	89	60	1 454	1 023	1 705	1 085	3 985	2 526
Brescia	992	690	1 135	705	2 059	1 201	57	45	39	33	48	39	1 049	735	1 174	738	2 107	1 240
Como	1 976	1 318	2 700	1 790	3 834	2 433	119	76	83	59	81	56	2 095	1 394	2 783	1 849	3 915	2 489
Cremona	420	300	604	404	824	564	18	17	22	12	11	7	438	317	626	416	835	571
Mantova	389	286	448	313	700	454	26	18	16	16	32	25	415	304	464	329	732	479
Milano	15 369	10 807	20 263	14 100	26 327	17 188	467	315	427	285	490	334	15 836	11 222	20 690	14 385	26 817	17 522
Pavia	825	535	784	504	1 176	730	52	38	61	47	48	33	777	573	845	551	1 224	763
Sondrio	429	337	520	407	698	548	14	10	16	9	5	4	443	347	536	416	703	552
Varese	1 827	1 335	2 666	1 806	3 736	2 393	116	80	67	46	81	65	1 943	1 415	2 733	1 852	3 817	2 458
Lombardia	23 608	16 586	30 785	21 693	43 250	27 977	942	644	771	528	885	623	24 550	17 230	31 556	21 621	44 135	28 600
Bolzano	6 567	3 478	7 374	3 841	9 470	4 936	15	6	10	6	23	13	6 582	3 484	7 384	3 847	9 493	4 949
Trento (a)	1 164	705	1 538	894	2 018	1 191	50	34	27	25	43	36	1 214	739	1 565	919	2 061	1 227
Venezia Trident. (a)	7 731	4 183	8 912	4 735	11 488	6 127	65	40	37	31	66	49	7 796	4 223	8 949	4 766	11 554	6 176
Belluno	280	218	297	218	572	338	9	9	2	2	9	6	289	227	299	220	581	344
Padova	839	590	1 063	729	1 449	911	37	26	48	32	42	32	876	606	1 111	761	1 491	943
Rovigo	216	165	198	139	276	200	7	7	14	8	18	12	223	172	212	147	294	212
Triviso	542	402	712	465	1 206	769	49	35	34	25	24	24	591	437	746	490	1 230	793
Udine	989	654	1 101	641	1 935	1 074	63	45	69	60	42	30	1 052	699	1 170	701	1 977	1 104
Venezia	2 034	1 337	2 206	1 457	2 823	1 855	70	44	36	28	29	21	2 104	1 381	2 242	1 485	2 852	1 876
Verona	918	604	1 068	650	1 751	1 028	43	28	40	30	61	34	961	632	1 108	680	1 812	1 062
Vicenza (a)	368	254	811	532	1 202	715	37	31	72	62	56	42	405	285	883	594	1 258	757
Veneto (a)	6 186	4 214	7 456	4 831	11 214	6 890	315	225	315	247	281	201	6 501	4 439	7 771	5 078	11 495	7 091
Fiume (a)	1 206	681	1 557	838	1 983	1 127	8	8	7	5	17	10	1 214	689	1 564	843	2 000	1 137
Gorizia	1 695	955	1 232	643	1 683	861	19	2	22	12	19	6	1 714	957	1 254	655	1 702	867
Pola (a)	601	290	594	297	755	370	8	5	10	3	7	6	609	295	604	300	762	376
Trieste	4 330	2 515	4 207	2 348	5 692	3 339	40	22	30	11	101	49	4 370	2 537	4 237	2 359	5 793	3 388
Zara	344	182	625	324	512	294	—	—	2	2	5	2	344	182	627	326	517	296
Venezia G. e Zara	8 176	4 623	8 215	4 450	10 625	5 991	75	37	71	33	149	73	8 251	4 660	8 286	4 483	10 774	6 064
Bologna (a)	1 876	1 314	1 924	1 324	2 602	1 665	74	56	64	45	36	30	1 950	1 370	1 988	1 369	2 638	1 695
Ferrara (a)	389	313	410	293	542	384	22	12	19	17	15	13	411	325	429	310	557	397
Forlì	298	209	353	203	587	324	32	21	12	7	32	24	330	230	365	210	619	348
Modena (a)	411	282	493	355	766	534	21	14	27	23	34	28	432	296	520	378	800	562
Parma	715	454	864	535	1 175	709	132	95	144	107	106	71	847	549	1 008	642	1 281	780
Ravenna	627	394	609	357	933	554	95	72	70	42	40	26	722	466	679	399	973	580
Ravenna	242	173	369	252	462	326	9	6	12	7	7	5	251	179	381	259	469	331
Reggio nell'Emilia	478	310	417	284	744	505	14	10	22	15	9	6	492	320	439	299	753	511
Emilia	5 036	3 449	5 439	3 603	7 811	5 001	399	286	370	263	279	203	5 435	3 735	5 809	3 866	8 090	5 204
Arezzo	153	114	364	207	465	279	13	9	12	11	3	3	166	123	376	218	468	282
Firenze	3 562	2 143	4 431	2 611	4 772	2 934	88	181	96	187	120	3	725	2 231	4 612	2 707	4 959	3 054
Grosseto	98	72	84	40	125	71	4	2	1	1	1	1	102	74	85	50	126	72
Livorno	503	331	601	395	753	476	28	25	17	14	23	16	531	356	618	409	776	492
Lucca (a)	917	573	737	491	1 002	588	276	191	375	283	253	195	1 193	764	1 112	774	1 255	783
Massa e Carrara	441	356	426	316	746	499	37	30	34	23	33	27	478	386	460	339	779	526
Pisa	460	287	496	322	867	499	30	24	34	24	16	12	490	311	530	346	883	511
Pistoia (a)	340	244	299	197	635	414	36	23	32	26	35	23	376	267	331	223	670	457
Siena	294	169	297	158	340	180	17	7	15	7	5	2	311	176	312	165	345	182
Toscana	6 768	4 289	7 735	4 746	9 705	5 940	604	399	701	485	556	399	7 372	4 688	8 436	5 231	10 261	6 339

(a) Vedasi

Segue Tav. XXIII. — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

A) Espatriati e riespatriati in complesso.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	CONTINENTALI						TRANSOCEANICI						COMPLESSO					
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Ancona	256	176	252	173	393	238	20	16	10	9	17	10	276	192	262	182	410	248
Ascoli Piceno	110	81	120	79	101	76	2	2	18	15	8	8	112	83	138	94	109	84
Macerata (a)	136	91	129	87	154	94	25	21	34	32	21	18	161	112	163	119	175	112
Pesaro e Urbino	188	125	196	132	242	134	10	8	6	5	12	10	191	133	202	137	254	144
Marche (a)	690	473	697	471	890	542	57	47	68	61	58	46	747	520	765	532	948	588
Perugia (a)	260	160	519	278	1 155	672	15	10	19	11	19	15	275	170	538	289	1 174	687
Terni	103	76	128	95	188	126	2	1	3	3	11	6	105	77	131	98	199	132
Umbria (a)	363	236	647	373	1 343	798	17	11	22	14	30	21	390	247	669	387	1 373	819
Frosinone	163	116	172	109	663	360	10	8	9	7	9	8	173	124	181	116	672	368
Rieti	49	39	57	41	53	33	7	6	5	3	7	5	56	45	62	44	60	38
Roma (a)	9 900	6 257	12 884	8 010	14 139	8 606	457	291	429	263	412	260	10 357	6 548	13 313	8 273	14 551	8 866
Viterbo (a)	12c	75	142	100	148	87	4	4	6	5	8	6	130	79	148	105	156	93
Lazio	10 238	6 487	13 253	8 260	15 003	9 086	478	309	449	278	436	279	10 716	6 796	13 704	8 538	15 439	9 365
Aquila degli Abruz.	89	66	57	40	133	89	11	10	3	2	14	14	100	76	60	42	147	103
Campobasso	41	34	35	31	94	67	4	4	3	9	5	45	38	39	34	103	72	72
Chieti (a)	58	47	52	40	80	60	10	9	8	6	15	12	68	58	60	46	95	72
Pescara (a)	66	55	100	88	122	97	8	7	10	8	13	13	74	62	110	96	135	110
Teramo	36	26	43	29	61	42	8	8	3	3	8	8	44	34	46	32	69	50
Abruzzi e Molise	290	228	287	228	490	355	41	38	28	22	59	52	331	266	315	250	549	407
Avellino (a)	74	60	45	32	64	40	34	30	27	24	33	26	108	90	72	56	97	66
Benevento	49	39	45	38	57	43	4	3	14	12	16	11	53	42	59	50	73	54
Napoli (a)	2 575	1 889	2 599	1 829	4 287	2 947	364	265	390	292	547	298	2 939	2 154	2 989	2 121	4 834	3 245
Salerno (a)	266	224	186	135	193	150	172	141	141	114	146	113	438	365	327	249	339	263
Campania (a)	2 964	2 212	2 875	2 034	4 601	3 180	574	439	572	442	742	448	3 538	2 651	3 447	2 476	5 343	3 628
Bari	511	429	861	789	820	583	31	25	17	17	30	24	542	454	878	806	850	607
Brindisi	147	120	135	110	164	135	1	—	2	2	1	1	148	120	137	112	165	136
Foggia (a)	64	46	89	65	131	70	7	5	2	5	4	71	51	91	67	136	74	74
Lecce	109	85	118	99	169	109	3	3	8	6	4	4	112	88	126	105	173	113
Taranto	66	53	76	55	86	60	—	—	2	2	6	3	66	53	78	57	92	63
Puglie (a)	897	733	1 279	1 118	1 370	957	42	33	31	29	46	36	939	766	1 310	1 147	1 416	993
Matera	11	8	24	18	12	10	8	5	6	6	3	3	19	13	30	24	15	13
Potenza	47	36	48	37	53	32	70	46	66	47	94	78	117	82	114	84	147	110
Lucania	58	44	72	55	65	42	78	51	72	53	97	81	136	95	144	108	162	123
Catanzaro	59	46	89	65	116	85	21	20	6	6	20	19	80	66	95	71	136	104
Cosenza	39	31	63	42	72	57	40	33	82	69	86	81	79	64	145	111	158	138
Reggio di Calabria.	149	114	211	158	390	292	3	3	6	6	11	10	152	117	217	164	401	302
Calabria	247	191	363	265	578	434	64	56	94	81	117	110	311	247	457	346	695	544
Aggrigento	35	30	65	60	91	65	8	6	8	7	19	12	43	38	73	67	110	77
Caltanissetta	39	32	67	38	51	32	2	2	4	4	5	5	41	34	71	42	56	37
Catania	683	518	722	580	766	590	29	21	16	15	29	24	712	539	738	595	795	614
Enna	16	13	16	14	22	17	6	5	7	6	6	5	22	18	23	20	28	22
Messina	386	290	355	267	482	358	9	9	20	15	22	21	395	299	375	282	504	379
Palermo	1 079	796	1 049	716	1 271	825	87	70	48	42	138	87	1 166	866	1 097	758	1 409	912
Ragusa	52	42	92	68	82	64	6	6	10	9	3	3	58	48	102	77	85	67
Siracusa	143	122	153	114	154	120	23	20	4	2	4	4	166	142	157	116	158	124
Trapani	246	183	265	197	339	208	19	16	14	11	23	20	265	199	279	208	302	228
Sicilia	2 679	2 026	2 764	2 054	3 258	2 279	189	155	131	111	249	181	2 868	2 181	2 915	2 165	3 507	2 460
Cagliari	325	239	307	195	507	275	3	3	2	1	5	3	328	242	309	196	512	278
Nuoro	24	20	34	26	68	44	2	2	5	5	4	3	26	22	39	31	72	47
Sassari	145	106	212	162	286	188	3	2	3	3	1	1	148	108	215	165	287	189
Sardegna	494	365	553	383	861	507	8	7	10	9	10	7	502	372	563	392	871	514
REGNO	99 778	65 758	121 033	77 930	172 867	106 712	5 427	3 878	5 195	3 741	5 333	3 745	105 205	69 636	126 228	81 671	178 200	110 457

Segue Tav. XXIII. — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

B) *Espatriati, secondo la presunta durata della permanenza all'estero.*

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	T E M P O R A N E A														
	CONTINENTALI					TRANSOCEANICI					COMPLESSO				
	1923	1929		1930		1928	1929		1930		1928	1929		1930	
	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Alessandria	1 505	1 801	1 214	1 946	1 105	200	134	96	88	71	1 705	1 935	1 310	2 034	1 176
Aosta	643	685	463	1 714	945	44	23	19	24	19	687	708	482	1 738	964
Cuneo	2 139	2 630	1 628	5 040	2 446	65	64	49	60	35	2 204	2 694	1 677	5 100	2 481
Novara (a)	1 568	2 145	1 333	2 210	1 241	34	27	21	32	25	1 602	2 172	1 354	2 242	1 286
Torino	7 290	8 662	5 357	9 587	5 371	238	230	174	176	117	7 528	8 892	5 531	9 763	5 488
Vercelli (a)	1 469	1 389	871	1 359	759	93	107	67	56	39	1 562	1 496	938	1 415	798
Piemonte	14 614	17 312	10 866	21 836	11 867	674	585	426	436	306	15 288	17 897	11 292	23 292	12 173
Genova	4 448	6 454	4 582	3 759	2 288	408	514	410	364	300	4 856	6 968	4 992	4 123	2 588
Imperia	2 729	4 022	2 611	3 950	2 171	30	38	23	36	20	2 759	4 060	2 634	3 986	2 191
La Spezia	321	449	314	700	417	31	16	14	40	26	352	465	328	740	443
Savona	798	908	557	1 328	766	50	56	29	35	27	848	964	586	1 363	793
Liguria	8 296	11 833	8 064	9 737	5 642	519	624	476	475	373	8 815	12 457	8 540	10 212	6 015
Bergamo	1 374	1 647	1 058	3 188	1 955	65	33	19	63	49	1 439	1 680	1 077	3 251	2 004
Brescia	992	1 124	705	1 472	765	57	34	30	37	30	1 049	1 158	735	1 509	795
Como	1 965	2 622	1 740	1 972	1 091	75	47	38	56	39	2 040	2 669	1 778	2 028	1 130
Cremona	419	600	404	639	415	12	16	10	6	5	431	616	414	645	420
Mantova	337	438	309	607	383	20	13	13	21	18	407	451	322	628	401
Milano	15 343	20 185	14 073	13 000	7 803	454	375	261	308	213	15 797	20 560	14 334	13 308	8 016
Pavia	800	754	488	752	412	33	39	29	25	17	833	793	517	777	429
Sondrio	426	497	389	451	336	11	7	4	3	2	437	504	393	454	338
Varese	1 810	2 656	1 799	2 089	1 199	112	50	38	54	44	1 922	2 706	1 837	2 143	1 243
Lombardia	23 516	30 523	20 965	24 170	14 359	839	614	442	573	417	24 355	31 137	21 407	24 743	14 776
Bolzano	6 541	7 365	3 836	5 800	2 930	11	8	5	14	11	6 552	7 373	3 841	5 814	2 941
Trento (a)	1 164	1 537	893	1 497	873	49	26	24	27	23	1 213	1 563	917	1 524	896
Venezia Trident. (a)	7 705	8 902	4 729	7 297	3 803	60	34	29	41	34	7 765	8 936	4 758	7 338	3 837
Belluno	230	291	217	571	337	9	2	2	9	6	289	293	219	580	343
Padova	833	1 052	726	970	578	34	35	24	26	21	867	1 087	750	996	599
Rovigo	210	197	138	206	146	6	6	5	16	10	216	203	143	222	156
Treviso	539	712	465	961	584	35	28	21	22	22	574	740	486	983	606
Udine	937	1 094	638	1 639	845	50	59	52	35	25	987	1 153	690	1 674	866
Venezia	2 028	2 192	1 449	1 430	902	66	33	27	24	19	2 094	2 225	1 476	1 454	921
Verona	909	1 062	647	1 427	794	36	35	28	58	31	945	1 097	675	1 485	825
Vicenza (a)	368	804	528	869	473	36	70	60	44	34	404	874	588	913	507
Veneto (a)	6 104	7 404	4 808	8 073	4 655	272	268	219	234	168	6 376	7 672	5 027	8 307	4 823
Fiume (a)	1 206	1 554	836	1 097	599	8	7	5	15	9	1 214	1 561	841	1 112	608
Gorizia	1 667	1 197	625	1 227	602	18	22	12	13	5	1 685	1 219	637	1 240	607
Pola (a)	598	588	292	633	292	8	10	3	5	4	606	598	295	638	296
Trieste	4 312	4 204	2 348	3 904	2 190	34	28	10	73	33	4 346	4 232	2 358	3 977	2 223
Zara	344	621	322	279	146	—	1	1	3	—	344	622	323	282	146
Venezia G. e Zara	8 127	8 164	4 423	7 140	3 829	68	68	31	109	51	8 195	8 232	4 454	7 249	3 880
Bologna (a)	1 845	1 770	1 230	1 679	1 005	61	52	41	22	18	1 906	1 822	1 271	1 701	1 023
Ferrara (a)	388	408	292	410	277	20	18	16	12	10	408	426	308	422	287
Forlì	297	350	203	451	231	29	8	6	17	14	326	358	209	468	245
Modena (a)	407	475	345	532	343	19	20	19	16	14	426	495	364	548	357
Parma	710	844	524	1 024	606	130	137	104	76	56	840	981	628	1 100	662
Piacenza	581	593	348	714	391	81	54	33	27	19	662	647	381	741	410
Ravenna	240	361	246	329	225	9	4	4	4	4	249	365	250	333	229
Reggio nell'Emilia	472	416	284	623	415	11	16	10	7	6	483	432	294	630	421
Emilia	4 940	5 217	3 472	5 762	3 493	360	309	233	181	141	5 300	5 526	3 765	5 943	3 634
Arezzo	151	362	206	402	235	11	12	11	2	2	162	374	217	404	237
Firenze	3 527	4 423	2 606	2 394	1 374	153	177	93	117	72	3 680	4 600	2 699	2 511	1 446
Grosseto	98	84	49	108	59	3	1	1	—	—	101	85	50	108	59
Livorno	502	587	382	426	239	27	13	12	18	11	529	600	394	444	250
Lucca (a)	882	677	466	759	426	176	216	187	127	115	1 058	893	653	886	541
Massa e Carrara . .	404	409	307	633	406	33	25	20	27	22	437	434	327	660	428
Pisa	457	494	320	723	395	16	24	18	10	8	473	518	338	733	403
Pistoia (a)	328	295	194	551	349	23	24	20	13	11	351	319	214	564	360
Siena	289	293	156	257	131	9	11	5	4	2	298	304	161	261	133
Toscana	6 638	7 624	4 686	6 253	3 614	451	503	367	318	243	7 069	8 127	5 053	6 571	3 857

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. XXIII. — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

B) *Espatriati, secondo la presunta durata della permanenza all'estero.*

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	T E M P O R A N E A																	
	CONTINENTALI					TRANSOCEANICI					COMPLESSO							
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	
Ancona	255	251	172	315	182	17	8	10	7	272	259	180	325	189				
Ascoli Piceno	110	118	79	69	51	2	14	12	7	112	132	91	76	58				
Macerata (a)	136	129	87	115	71	25	27	26	13	161	156	113	128	83				
Pesaro e Urbino	187	196	132	241	133	8	6	5	12	195	202	137	253	143				
Marche (a)	688	694	470	740	437	52	55	51	42	36	740	749	521	782	473			
Perugia (a)	260	508	272	1 626	587	15	18	10	14	11	275	526	282	1 040	593			
Terni	103	128	95	135	90	2	3	3	5	3	105	131	98	140	93			
Umbria (a)	363	636	367	1 161	677	17	21	13	19	14	380	657	380	1 180	691			
Frosinone	146	164	134	632	338	9	9	7	5	5	155	173	111	637	343			
Rieti	49	57	41	38	21	4	5	3	5	4	53	62	44	43	25			
Roma (a)	9 836	12 847	7 994	7 198	4 293	408	399	244	248	161	10 244	13 246	8 238	7 446	4 454			
Viterbo (a)	126	141	99	104	54	2	6	5	3	3	128	147	104	107	57			
Lazio	10 157	13 209	8 238	7 972	4 706	423	419	259	261	173	10 580	13 628	8 497	8 233	4 879			
Aquila degli Abruz.	87	57	40	110	73	10	3	2	14	14	97	60	42	124	87			
Campobasso	41	34	30	86	60	4	4	3	5	3	45	38	33	91	63			
Chieti (a)	58	50	39	67	48	8	8	6	12	10	66	58	45	79	58			
Pescara (a)	66	99	87	77	60	8	9	7	9	9	74	108	94	86	69			
Teramo	36	43	29	52	36	7	3	3	5	5	43	46	32	57	41			
Abruzzi e Molise	288	283	225	392	277	37	27	21	45	41	325	310	246	437	318			
Avellino (a)	71	42	30	55	33	31	18	16	20	16	102	60	46	75	49			
Benevento	49	45	38	46	33	4	10	9	9	6	53	55	47	55	39			
Napoli (a)	2 533	2 569	1 824	2 635	1 734	334	348	275	287	168	2 867	2 917	2 099	2 922	1 902			
Salerno (a)	254	180	133	133	96	120	99	84	87	77	374	279	217	220	173			
Campania (a)	2 907	2 836	2 025	2 869	1 896	489	475	384	403	267	3 396	3 311	2 409	3 272	2 163			
Bari	507	855	784	587	381	26	17	17	27	21	532	872	801	614	402			
Brindisi	147	132	107	83	67	—	1	—	—	—	147	133	108	83	67			
Foggia (a)	64	88	64	128	70	6	2	2	5	4	70	90	66	133	74			
Lecce	108	117	98	115	62	3	7	6	2	2	111	124	104	117	64			
Taranto	66	76	55	80	54	—	1	1	—	—	66	77	56	80	54			
Puglie (a)	892	1 268	1 108	993	634	35	28	27	34	27	927	1 296	1 135	1 027	661			
Matera	11	24	18	11	9	2	2	2	1	1	13	26	20	12	10			
Potenza	47	48	37	29	15	57	54	30	43	39	104	102	76	72	54			
Lucania	58	72	55	40	24	59	56	41	44	40	117	128	96	84	64			
Catanzaro	59	89	65	83	61	18	6	6	16	15	77	95	71	99	76			
Cosenza	37	61	41	59	49	32	55	46	25	23	69	116	87	84	72			
Reggio di Calabria	144	206	157	348	258	3	6	6	9	9	147	212	163	357	267			
Calabria	240	356	263	490	368	53	67	58	50	47	293	423	321	540	415			
Agrigento	34	65	60	87	62	8	7	6	16	9	42	72	66	103	71			
Caltanissetta	39	61	35	38	23	2	2	2	5	5	41	63	37	43	28			
Catania	681	719	579	449	314	20	14	13	24	19	701	733	592	473	333			
Enna	15	16	14	19	15	6	5	4	4	4	21	21	18	23	19			
Messina	386	350	264	289	201	9	20	15	17	16	395	370	279	306	217			
Palermo	1 049	1 044	715	676	435	63	47	41	95	70	1 112	1 091	756	771	505			
Ragusa	52	92	68	55	43	6	7	7	2	2	58	99	75	57	45			
Siracusa	143	153	114	114	86	23	4	2	3	3	166	157	116	117	89			
Trapani	214	259	196	233	127	18	12	10	21	18	232	271	206	254	145			
Sicilia	2 613	2 759	2 045	1 960	1 306	155	118	100	187	146	2 768	2 877	2 145	2 147	1 452			
Cagliari	316	289	188	500	271	3	2	1	4	2	319	291	189	504	273			
Nuoro	24	34	26	58	36	2	5	5	4	3	26	39	31	62	39			
Sassari	143	211	162	221	140	2	3	3	1	1	145	214	165	222	141			
Sardegna	483	534	376	779	447	7	10	9	9	6	490	544	385	788	453			
REGNO	98 629	119 626	77 185	107 684	62 034	4 570	4 281	3 186	3 461	2 530	103 199	123 907	80 371	111 145	64 564			

Segue Tav. XXIII. — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

B) *Espatriati, secondo la presunta durata della permanenza all'estero.*

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	D E F I N I T I V A																	
	CONTINENTALI					TRANSOCEANICI					COMPLESSO							
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Alessandria	21	11	4	5	3	5	6	4	6	5	26	17	8	11	8	2	8	
Aosta	13	6	3	1	—	3	3	1	4	2	16	9	4	5	2	2	2	
Cuneo	18	8	3	19	2	8	6	2	1	1	26	14	5	20	3	3	3	
Novara (a)	2	4	1	4	1	—	3	1	3	1	2	7	2	7	2	—	2	
Torino	4	5	1	—	—	1	9	2	1	—	5	14	3	1	1	—	—	
Vercelli (a)	7	4	2	3	1	5	7	3	4	4	12	11	5	7	5	—	5	
Piemonte	65	38	14	32	7	22	34	13	19	13	87	72	27	51	20			
Genova	29	6	3	7	1	16	20	13	18	11	45	26	16	25	12			
Imperia	26	—	—	—	—	5	1	1	—	—	31	1	1	—	—	—	—	
La Spezia	—	1	1	—	—	—	3	3	1	—	—	4	4	1	—	—	—	
Savona	1	1	1	1	1	—	3	2	5	1	1	4	3	6	2	—	—	
Liguria	56	8	5	8	2	21	27	19	24	12	77	35	24	32	14			
Bergamo	—	10	2	11	5	—	—	—	19	5	—	10	2	30	10			
Brescia	—	6	—	1	—	—	1	—	—	—	—	7	—	1	—	—	—	
Como	1	7	—	1	1	—	14	6	7	3	1	21	6	8	4			
Cremona	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Mantova	—	—	—	1	—	—	2	1	1	4	2	2	1	5	2			
Milano	14	52	14	16	5	5	23	10	9	—	19	75	24	25	5			
Pavia	9	14	6	—	—	3	5	4	3	1	12	19	10	3	1			
Sondrio	—	1	—	3	1	—	6	3	—	—	—	7	3	3	1			
Varese	17	3	—	2	1	2	10	4	—	—	19	13	4	2	1			
Lombardia	41	93	22	35	13	12	60	28	42	11	53	153	50	77	24			
Bolzano	26	5	2	1	1	2	1	—	1	—	28	6	2	2	1			
Trento (a)	—	1	1	3	—	—	—	—	6	3	—	1	1	9	3			
Venezia Trident. (a)	26	6	3	4	1	2	1	—	7	3	28	7	3	11	4			
Belluno	—	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	6	1	—	—			
Padova	2	—	—	—	—	—	4	2	5	2	2	4	2	5	2			
Rovigo	4	1	1	—	—	—	2	1	1	1	4	3	2	1	1			
Treviso	2	—	—	5	2	2	3	1	—	—	4	3	1	5	2			
Udine	15	1	—	—	—	4	3	2	2	1	19	4	2	2	1			
Venezia	4	6	4	8	3	—	3	1	5	2	4	9	5	13	5			
Verona	8	2	1	—	—	5	—	—	—	—	13	2	1	—	—			
Vicenza (a)	—	—	—	—	—	1	1	1	3	1	1	1	1	3	1			
Veneto (a)	35	16	7	13	5	12	16	8	16	7	47	32	15	29	12			
Fiume (a)	—	3	2	—	—	—	—	—	1	1	—	3	2	1	1			
Gorizia	18	35	18	7	3	1	—	—	3	—	19	35	18	10	3			
Pola (a)	2	6	5	3	2	—	—	—	—	—	2	6	5	3	2			
Trieste	7	1	—	—	—	6	—	—	—	—	13	1	—	2	—			
Zara	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Venezia G. e Zara	27	45	25	10	5	7	—	—	6	1	34	45	25	16	6			
Bologna (a)	20	11	3	—	—	8	3	—	1	1	28	14	3	1	1			
Ferrara (a)	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—			
Forlì	—	1	—	1	1	—	—	—	7	3	—	1	—	8	4			
Modena (a)	1	6	2	2	—	1	2	2	7	6	2	8	4	9	6			
Parma	5	3	2	19	3	1	6	2	15	7	6	9	4	34	10			
Placenza	20	7	3	5	5	6	6	2	8	2	26	13	5	13	7			
Ravenna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Reggio nell'Emilia.	3	—	—	1	1	—	—	—	2	—	3	—	—	3	1			
Emilia	49	29	11	28	10	16	17	6	40	19	65	46	17	68	29			
Arezzo	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—			
Firenze	—	2	—	2	—	—	—	—	2	1	—	2	—	4	1			
Grosseto	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	1	—	—	1	1			
Livorno	—	3	3	2	1	—	—	—	—	—	—	3	3	2	1			
Lucca (a)	27	36	13	11	5	46	50	25	25	13	73	86	38	36	18			
Massa e Carrara . .	16	11	5	4	3	2	6	1	—	—	18	17	6	4	3			
Pisa	2	—	—	—	—	6	1	—	—	—	8	1	—	—	—			
Pistoia (a)	3	1	1	4	1	7	—	—	6	1	10	1	1	10	2			
Siena	3	3	1	1	1	—	2	—	1	—	3	5	1	2	1			
Toscana	51	58	24	24	11	62	59	26	35	16	113	117	50	59	27			

(a) Vedi il *rapporto* Can I § III.

Segue Tav. XXIII — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

B) *Espatriati, secondo la presunta durata della permanenza all'estero.*

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	DEFINITIVA														
	CONTINENTALI					TRANSOCEANICI					COMPLESSO				
	1928	1929		1930		1928	1929		1930		1928	1929		1930	
	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Ancona	—	—	—	—	—	—	2	1	4	2	—	2	1	4	2
Ascoli Piceno	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Macerata (a)	—	—	—	1	—	—	—	—	5	3	—	—	—	6	3
Pesaro e Urbino	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Marche (a)	—	—	—	1	—	—	2	1	9	5	—	2	1	10	5
Perugia (a)	—	—	—	3	2	—	1	1	—	—	—	1	1	3	2
Terni	—	—	—	—	—	—	—	—	5	2	—	—	—	5	2
Umbria (a)	—	—	—	3	2	—	1	1	5	2	—	1	1	8	4
Frosinone	11	—	—	2	1	—	—	—	3	2	11	—	—	5	3
Rieti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Roma (a)	33	11	1	4	3	17	2	—	13	6	50	13	1	17	9
Viterbo (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	2	1
Lazio	44	11	1	6	4	17	2	—	18	9	61	13	1	24	13
Aquila degli Abruz.	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—
Campobasso	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—	3	1
Chieti (a)	—	2	1	—	—	1	—	—	1	1	1	2	1	1	1
Pescara (a)	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
Teramo	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Abruzzi e Molise	1	3	2	1	—	2	—	—	4	2	3	3	2	5	2
Avellino (a)	2	—	—	1	—	—	—	—	7	5	2	—	—	8	5
Benevento	—	—	—	—	—	—	—	—	4	2	—	—	—	4	2
Napoli (a)	32	24	3	8	5	26	28	9	120	41	58	52	12	128	46
Salerno (a)	3	3	1	—	—	10	6	3	13	4	13	9	4	13	4
Campania (a)	37	27	4	9	5	36	34	12	144	52	73	61	16	153	57
Bari	3	—	—	—	—	3	—	—	—	—	6	—	—	—	—
Brindisi	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	1	1
Foggia (a)	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	1	1	1	—	—
Lecce	—	1	1	—	—	—	1	—	1	1	—	2	1	1	1
Taranto	—	—	—	1	1	—	—	—	5	2	—	—	—	6	3
Puglie (a)	3	2	2	1	1	5	1	—	7	4	8	3	2	8	5
Matera	—	—	—	1	1	6	—	—	—	—	6	—	—	1	1
Potenza	—	—	—	—	—	13	—	—	6	4	13	—	—	6	4
Lucania	—	—	—	1	1	19	—	—	6	4	19	—	—	7	5
Catanzaro	—	—	—	—	—	2	—	—	1	1	2	—	—	1	1
Cosenza	2	1	1	—	—	—	—	—	3	2	17	4	3	19	17
Reggio di Calabria.	5	3	1	2	—	—	—	—	—	—	5	3	1	2	—
Calabria	7	4	2	2	—	2	3	2	20	18	9	7	4	22	18
Agrigento	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	1	1	1	1
Caltanissetta	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—
Catania	1	1	—	3	2	—	1	1	—	—	1	2	1	3	2
Enna	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Messina	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Palermo	18	5	1	2	1	7	—	—	22	5	25	5	1	24	6
Ragusa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Siracusa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trapani	29	—	—	1	—	—	—	—	—	—	29	—	—	1	—
Sicilia	49	8	2	6	3	7	2	2	23	6	56	10	4	29	9
Cagliari	7	8	2	1	1	—	—	—	1	1	7	8	2	2	2
Nuoro	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sassari	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	3	—	—	—	—
Sardegna	9	8	2	1	1	1	—	—	1	1	10	8	2	2	2
REGNO	500	356	126	185	71	243	259	118	426	185	743	615	244	611	256

Segue Tav. XXIII. — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

B) *Espatriati, secondo la presunta durata della permanenza all'estero.*

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	TEMPORANEA E DEFINITIVA														
	CONTINENTALI					TRANSOCEANICI					COMPLESSO				
	1928	1929		1930		1928	1929		1930		1928	1929		1930	
	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Alessandria	1 526	1 812	1 218	1 951	1 108	205	140	100	94	76	1 731	1 952	1 318	2 045	1 184
Aosta	656	691	466	1 715	945	47	26	20	28	21	703	717	486	1 743	966
Cunco	2 157	2 638	1 631	5 059	2 448	73	70	51	61	36	2 230	2 708	1 682	5 120	2 484
Novara (a)	1 570	2 149	1 334	2 214	1 242	34	30	22	35	26	1 604	2 179	1 356	2 249	1 268
Torino	7 294	8 667	5 358	9 587	5 371	239	239	176	177	117	7 533	8 906	5 534	9 764	5 488
Vercelli (a)	1 476	1 393	873	1 362	760	98	114	70	60	43	1 574	1 507	943	1 422	803
Piemonte	14 679	17 350	10 880	21 888	11 874	696	619	439	455	319	15 375	17 969	11 319	22 343	12 193
Genova	4 477	6 460	4 585	3 766	2 289	424	534	423	382	311	4 901	6 994	5 008	4 148	2 600
Imperia	2 755	4 022	2 611	3 950	2 171	35	39	24	36	20	2 790	4 061	2 635	3 986	2 191
La Spezia	321	450	315	700	417	31	19	17	41	26	352	469	332	741	443
Savona	799	909	558	1 329	767	50	59	31	40	28	849	968	589	1 369	795
Liguria	8 352	11 841	8 069	9 745	5 644	540	651	495	499	385	8 892	12 492	8 564	10 244	6 029
Bergamo	1 374	1 657	1 060	3 199	1 960	65	33	19	82	54	1 439	1 690	1 079	3 281	2 014
Brescia	992	1 130	705	1 473	765	57	35	30	37	30	1 049	1 165	735	1 510	795
Como	1 966	2 629	1 740	1 973	1 092	75	61	44	63	42	2 041	2 690	1 784	2 036	1 134
Cremona	419	600	404	639	415	12	16	10	6	5	431	616	414	645	420
Mantova	387	438	309	608	383	22	14	25	20	409	452	323	633	403	
Milano	15 357	20 237	14 087	13 016	7 808	459	398	271	317	213	15 816	20 635	14 958	13 333	8 021
Pavia	809	768	494	752	419	36	44	33	28	18	845	812	527	780	430
Sondrio	426	498	389	454	337	11	13	7	3	2	437	511	396	457	339
Varese	1 827	2 659	1 799	2 091	1 200	114	60	42	54	44	1 941	2 719	1 841	2 145	1 244
Lombardia	23 557	30 616	20 987	24 305	14 372	851	674	470	615	428	24 408	31 390	21 457	24 820	14 800
Bolzano	6 567	7 370	3 838	5 801	2 931	13	9	5	15	11	6 580	7 379	3 843	5 816	2 942
Trento (a)	1 164	1 538	894	1 500	873	49	26	24	33	26	1 213	1 564	918	1 533	899
Venezia Trident. (a)	7 731	8 908	4 732	7 301	3 804	62	35	29	48	37	7 793	8 943	4 761	7 349	3 841
Belluno	280	297	218	571	337	9	2	2	9	6	289	299	220	580	343
Padova	835	1 052	726	970	578	34	39	26	31	23	869	1 091	752	1 001	601
Rovigo	214	198	139	206	146	6	8	6	17	11	220	206	145	223	157
Treviso	541	712	465	966	586	37	31	22	22	22	578	743	487	988	608
Udine	952	1 095	638	1 639	841	54	62	54	37	26	1 006	1 157	692	1 676	867
Venezia	2 032	2 198	1 453	1 438	905	66	36	28	29	21	2 098	2 234	1 481	1 467	926
Verona	917	1 064	648	1 427	794	41	35	28	58	31	958	1 099	676	1 485	825
Vicenza (a)	368	804	528	869	473	37	71	61	47	35	405	875	589	916	508
Veneto (a)	6 139	7 420	4 815	8 086	4 660	284	284	227	250	175	6 423	7 704	5 042	8 336	4 835
Fiume (a)	1 206	1 557	838	1 097	599	8	7	5	16	10	1 214	1 564	843	1 113	609
Gorizia	1 685	1 232	643	1 234	605	19	22	12	16	5	1 704	1 254	655	1 250	610
Pola (a)	600	594	297	636	294	8	10	3	5	4	608	604	300	641	298
Trieste	4 319	4 205	2 348	3 904	2 190	40	28	10	75	33	4 359	4 233	2 358	3 979	2 223
Zara	344	621	322	279	146	—	1	1	3	—	344	622	323	282	146
Venezia G. e Zara	8 154	8 209	4 448	7 150	3 834	75	68	31	115	52	8 229	8 277	4 479	7 265	3 886
Bologna (a)	1 865	1 781	1 233	1 679	1 005	69	55	41	23	19	1 934	1 836	1 274	1 702	1 024
Ferrara (a)	388	409	293	410	277	20	18	16	12	10	408	427	309	422	287
Forlì	297	351	203	452	232	29	8	6	24	17	326	359	209	476	249
Modena (a)	408	481	347	534	343	20	22	21	23	20	428	503	368	557	363
Parma	715	847	526	1 043	609	131	143	106	91	63	846	990	632	1 134	672
Piacenza	601	600	351	719	396	87	60	35	35	21	688	660	386	754	417
Ravenna	240	361	246	329	225	9	4	4	4	4	249	365	250	333	229
Reggio nell'Emilia	475	416	284	624	416	11	16	10	9	6	486	432	294	633	422
Emilia	4 989	5 246	3 483	5 790	3 503	376	326	239	221	160	5 365	5 572	3 722	6 011	3 663
Arezzo	151	364	207	402	235	11	12	11	2	2	162	376	218	404	237
Firenze	3 527	4 425	2 606	2 396	1 374	153	177	93	119	73	3 680	4 402	2 699	2 515	1 447
Grosseto	98	84	49	108	59	4	1	1	1	1	102	85	50	109	60
Livorno	502	590	385	428	240	27	13	12	18	11	529	603	397	446	251
Lucca (a)	909	713	479	770	431	222	266	212	152	128	1 131	979	691	922	559
Massa e Carrara	420	420	312	637	409	35	31	21	27	22	455	451	333	664	431
Pisa	459	494	320	723	395	22	25	18	10	8	481	519	338	733	403
Pistoia (a)	331	296	195	555	350	30	24	20	19	12	361	320	215	574	362
Siena	292	296	157	258	132	9	13	5	5	2	301	309	162	263	134
Toscana	6 689	7 682	4 710	6 277	3 625	513	562	393	353	259	7 202	8 244	5 103	6 630	3 884

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. XXIII. — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA,
LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

B) *Espatriati, secondo la presunta durata della permanenza all'estero.*

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	TEMPORANEA E DEFINITIVA														
	CONTINENTALI					TRANSOCEANICI					COMPLESSO				
	1928	1929		1930		1928	1929		1930		1928	1929		1930	
	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Ancona	255	251	172	315	182	17	10	9	14	9	272	261	181	329	191
Ascoli Piceno	110	118	79	69	51	2	14	12	7	7	112	132	91	76	58
Macerata (a)	136	129	87	116	71	25	27	26	18	15	161	156	113	134	86
Pesaro e Urbino	187	196	132	241	133	8	6	5	12	10	195	202	137	253	143
Marche (a)	688	694	470	741	437	52	57	52	51	41	740	751	522	792	478
Perugia (a)	260	508	272	1 029	589	15	19	11	14	11	275	527	283	1 043	600
Terni	103	128	95	135	90	2	3	3	10	5	105	131	98	145	95
Umbria (a)	363	636	367	1 164	679	17	22	14	24	16	380	658	381	1 188	695
Frosinone	157	164	104	634	339	9	9	7	8	7	166	173	111	642	346
Rieti	49	57	41	38	21	4	5	3	5	4	53	62	44	43	25
Roma (a)	9 869	12 858	7 965	7 202	4 296	425	401	244	261	167	10 294	13 259	8 239	7 463	4 463
Viterbo (a)	126	141	99	101	54	2	6	5	5	4	128	147	104	109	58
Lazio	10 201	13 220	8 239	7 978	4 710	440	421	259	279	182	10 641	13 641	8 498	8 257	4 892
Aquila degli Abruz.	88	57	40	110	73	11	3	2	14	14	99	60	42	124	87
Campobasso	41	34	30	86	60	4	4	3	8	4	45	38	33	94	64
Chieti (a)	58	52	40	67	48	9	8	6	13	11	67	60	46	80	59
Pescara (a)	66	100	88	77	60	8	9	7	9	9	74	109	95	86	69
Teramo	36	43	29	53	36	7	3	3	5	5	43	46	32	58	41
Abruzzi e Molise	289	286	227	393	277	39	27	21	49	43	328	313	248	442	320
Avellino (a)	73	42	30	56	33	31	18	16	27	21	104	60	46	83	54
Benevento	49	45	38	46	33	4	10	9	13	8	53	55	47	59	41
Napoli (a)	2 565	2 593	1 827	2 643	1 739	360	376	234	407	209	2 925	2 969	2 111	3 050	1 948
Salerno (a)	257	183	134	133	96	130	105	87	100	81	387	288	221	233	177
Campania (a)	2 944	2 863	2 029	2 878	1 901	525	509	396	547	319	3 469	3 372	2 425	3 425	2 220
Bari	510	855	784	587	381	29	17	17	27	21	539	872	801	614	402
Brindisi	147	132	107	83	67	1	1	1	1	1	148	133	108	84	68
Foggia (a)	64	89	65	128	70	7	2	2	5	4	71	91	67	133	74
Lecce	108	118	99	115	62	3	8	6	3	3	111	126	105	118	65
Taranto	66	76	55	81	55	—	1	1	5	2	66	77	56	86	57
Puglie (a)	895	1 270	1 110	994	635	40	29	27	41	31	935	1 299	1 137	1 035	666
Matera	11	24	18	12	10	8	2	2	1	1	19	26	20	13	11
Potenza	47	48	37	29	15	70	54	39	49	43	117	102	76	78	58
Lucania	58	72	55	41	25	78	56	41	50	44	136	128	96	91	69
Catanzaro	59	89	65	83	61	20	6	6	17	16	79	95	71	100	77
Cosenza	39	62	42	59	40	32	58	48	44	40	71	120	90	103	89
Reggio di Calabria.	149	209	158	350	258	3	6	6	9	9	152	215	164	359	267
Calabria	247	360	265	492	368	55	70	60	70	65	302	430	325	562	433
Agrigento	34	65	60	87	62	8	8	7	17	10	42	73	67	104	72
Caltanissetta	39	63	36	38	23	2	2	2	5	5	41	65	33	43	28
Catania	682	720	579	452	316	20	15	14	24	19	702	735	593	476	335
Enna	16	16	14	19	15	6	5	4	4	4	22	21	18	23	19
Messina	386	350	264	289	201	9	20	15	17	16	395	370	279	306	217
Palermo	1 067	1 049	716	678	436	70	47	41	117	75	1 137	1 096	757	795	511
Ragusa	52	92	68	55	43	6	7	7	2	2	58	99	75	57	45
Siracusa	143	153	114	114	86	23	4	2	3	3	166	157	116	117	89
Trapani	243	259	196	234	127	18	12	10	21	18	261	271	206	255	145
Sicilia	2 662	2 767	2 047	1 966	1 309	162	120	102	210	152	2 824	2 887	2 149	2 176	1 461
Cagliari	323	297	190	501	272	3	2	1	5	3	326	299	191	506	275
Nuoro	24	34	26	58	36	2	5	5	4	3	26	39	31	62	39
Sassari	145	211	162	221	140	3	3	3	1	1	148	214	165	222	141
Sardegna	492	542	378	780	448	8	10	9	10	7	500	552	387	790	455
REGNO	99 129	119 982	77 311	107 869	62 105	4 813	4 540	3 304	3 887	2 715	103 942	124 522	80 615	111 756	64 820

Segue Tav. XXIII. — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

C) *Riespatriati (b).*

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	CONTINENTALI						TRANSOCEANICI						COMPLESSO					
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	
Alessandria	9	1	1	1 052	771	24	9	6	46	26	33	10	7	1 098	797			
Aosta	51	15	9	1 177	133	19	10	9	7	6	70	25	18	184	139			
Cuneo	79	39	13	1 138	812	19	18	10	21	15	98	57	23	1 159	827			
Novara (a)	6	11	7	1 027	742	4	5	3	15	11	10	16	10	1 042	753			
Torino	92	26	10	6 755	4 552	88	44	34	62	43	180	70	44	6 817	4 595			
Vercelli (a)	47	44	21	438	327	29	30	16	13	12	76	74	37	461	339			
Piemonte	284	136	61	10 587	7 337	183	116	78	164	113	467	252	139	10 751	7 450			
Genova	—	128	79	4 424	3 214	32	24	13	106	80	32	152	92	4 530	3 294			
Imperia	—	169	111	3 086	2 128	—	—	—	14	7	—	169	111	3 100	2 135			
La Spezia	34	30	14	152	106	19	18	12	16	13	53	48	26	168	119			
Savona	4	25	17	433	303	9	25	17	19	19	13	50	34	452	322			
Liguria	38	352	221	8 095	5 751	60	67	42	155	119	98	419	263	8 250	5 870			
Bergamo	7	8	4	697	506	8	7	2	7	6	15	15	6	704	512			
Brescia	—	5	—	586	436	—	—	—	3	11	9	9	3	597	445			
Como	10	71	50	1 861	1 341	44	22	15	18	14	54	93	65	1 879	1 355			
Cremona	1	4	—	185	149	6	6	2	5	2	7	10	2	190	151			
Mantova	2	10	4	92	71	4	2	2	7	5	6	12	6	99	76			
Milano	12	26	13	13 311	9 380	8	29	14	173	121	20	55	27	13 484	9 501			
Pavia	16	16	10	424	318	16	17	14	20	15	32	33	24	444	333			
Sondrio	3	22	18	244	211	3	3	2	2	2	6	25	20	246	213			
Varese	—	7	7	1 645	1 193	2	7	4	27	21	2	14	11	1 672	1 214			
Lombardia	51	169	106	19 045	13 605	91	97	58	270	195	142	266	164	19 315	13 800			
Bolzano	—	4	3	3 669	2 005	2	1	1	8	2	2	5	4	3 677	2 007			
Trento (a)	—	—	—	518	318	1	1	1	10	10	1	1	1	528	328			
Venezia Trident. (a)	—	4	3	4 187	2 323	3	2	2	18	12	3	6	5	4 205	2 335			
Belluno	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1			
Padova	4	11	3	479	333	3	9	6	11	9	7	20	9	490	342			
Rovigo	2	—	—	70	54	1	6	2	1	1	3	6	2	71	55			
Treviso	1	—	—	240	183	12	3	3	2	2	13	3	3	242	185			
Udine	37	6	3	296	233	9	7	6	5	4	46	13	9	301	237			
Venezia	2	8	4	1 385	950	4	—	—	—	—	6	8	4	1 385	950			
Verona	1	4	2	324	234	2	5	2	3	3	3	9	4	327	237			
Vicenza (a)	—	7	4	333	242	—	1	1	9	7	—	8	5	342	249			
Veneto (a)	47	36	16	3 128	2 230	31	31	20	31	26	78	67	36	3 159	2 256			
Fiume (a)	—	—	—	886	528	—	—	—	1	—	—	—	—	887	528			
Gorizia	10	—	—	449	256	—	—	—	3	1	10	—	—	452	257			
Pola (a)	1	—	—	119	76	—	—	—	2	2	1	—	—	121	78			
Trieste	11	2	—	1 788	1 149	—	2	1	26	16	11	4	1	1 814	1 165			
Zara	—	4	2	233	143	—	1	1	2	2	—	5	3	235	150			
Venezia G. e Zara	22	6	2	3 475	2 157	—	3	2	34	21	22	9	4	3 509	2 178			
Bologna (a)	11	143	91	923	660	5	9	4	13	11	16	152	95	936	671			
Ferrara (a)	1	1	—	132	107	2	1	1	3	3	3	2	1	135	110			
Forlì	1	2	—	135	92	3	4	1	8	7	4	6	1	143	99			
Modena (a)	3	12	8	232	191	1	5	2	11	8	4	17	10	243	199			
Parma	—	17	9	132	100	1	1	1	15	8	1	18	10	147	108			
Piacenza	26	9	6	214	158	8	10	7	5	5	34	19	13	219	163			
Ravenna	2	8	6	133	101	—	8	3	3	1	2	16	9	136	102			
Reggio nell'Emilia	3	1	—	120	89	3	6	5	—	—	6	7	5	120	89			
Emilia	47	193	120	2 021	1 496	23	44	24	58	43	70	237	144	2 079	1 541			
Arezzo	2	—	—	63	44	2	—	—	1	1	4	—	—	64	45			
Firenze	35	6	5	2 376	1 560	10	4	3	68	47	45	10	8	2 444	1 607			
Grosseto	—	—	—	17	12	—	—	—	—	—	—	—	—	17	12			
Livorno	1	11	10	325	236	1	4	2	5	5	2	15	12	330	241			
Lucca (a)	8	24	12	232	157	54	109	71	101	67	62	133	83	333	224			
Massa e Carrara	21	6	4	109	90	2	3	2	6	5	23	9	6	115	95			
Pisa	1	2	2	144	104	8	9	6	6	4	9	11	8	150	108			
Pistoia (a)	9	3	2	80	64	6	8	6	16	11	15	11	8	96	75			
Siena	2	1	1	82	48	8	2	2	—	—	10	3	3	82	48			
Toscana	79	53	36	3 428	2 315	91	139	92	263	140	170	192	128	3 631	2 455			

(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § III.

(b) La differenza che esiste fra i riespatriati degli anni 1928 e 1929 in confronto di quelli del 1930 dipende dal fatto che nei primi due anni non venne tenuto conto di tutte le persone che effettuavano un espatrio successivo al primo con passaporto rinnovato, ma solo delle persone che ritornavano all'estero ove avevano stabile dimora.

Segue Tav. XXIII. — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

C) Riepatriati (b).

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	CONTINENTALI					TRANSOCEANICI					COMPLESSO							
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Ancona	1	1	1	78	56	3	—	—	3	1	4	1	1	81	57			
Ascoli Piceno	—	2	—	32	25	—	4	3	1	1	—	6	3	33	26			
Macerata (a)	—	—	—	38	23	—	7	6	3	3	—	7	6	41	26			
Pesaro e Urbino	1	—	—	1	1	2	—	—	—	—	3	—	—	1	1			
Marche (a)	2	3	1	149	105	5	11	9	7	5	7	14	10	156	110			
Perugia (a)	—	11	6	126	83	—	—	—	5	4	—	11	6	131	87			
Terni	—	—	—	3	36	—	—	—	1	1	—	—	—	54	37			
Umbria (a)	—	11	6	179	119	—	—	—	6	5	—	11	6	185	124			
Frosinone	6	8	5	29	21	1	—	—	1	1	7	8	5	30	22			
Rieti	—	—	—	15	12	3	—	—	2	1	3	—	—	17	13			
Roma (a)	31	26	15	6 937	4 310	32	28	19	151	93	63	54	34	7 088	4 403			
Viterbo (a)	—	1	1	44	33	2	—	—	3	2	2	1	1	47	35			
Lazio	37	35	21	7 025	4 376	38	28	19	157	97	75	63	40	7 182	4 473			
Aquila degli Abruz.	1	—	—	23	16	—	—	—	—	—	1	—	—	23	16			
Campobasso	—	1	1	8	7	—	—	—	1	1	—	1	1	9	8			
Chieti (a)	—	—	—	13	12	1	—	—	2	1	1	—	—	15	13			
Pescara (a)	—	—	—	45	37	—	1	1	4	4	—	1	1	49	41			
Teramo	—	—	—	8	6	1	—	—	3	3	1	—	—	11	9			
Abruzzi e Mollise	1	1	1	97	78	2	1	1	10	9	3	2	2	107	87			
Avellino (a)	1	3	2	8	7	3	9	8	6	5	4	12	10	14	12			
Benevento	—	—	—	11	10	—	4	3	3	3	—	4	3	14	13			
Napoli (a)	10	6	2	1 644	1 208	4	14	8	140	89	14	20	10	1 784	1 297			
Salerno (a)	9	3	1	60	54	42	36	27	46	32	51	39	28	106	86			
Campania (a)	20	12	5	1 723	1 279	49	63	46	195	129	69	75	51	1 918	1 406			
Bari	1	6	5	233	202	2	—	—	3	3	3	6	5	236	205			
Brindisi	—	3	3	81	68	—	1	1	—	—	—	4	4	81	68			
Foggia (a)	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—			
Lecce	1	—	—	54	47	—	—	—	1	1	1	—	—	55	48			
Taranto	—	—	—	5	5	—	1	1	1	1	—	1	1	6	6			
Puglie (a)	2	9	8	376	322	2	2	2	5	5	4	11	10	381	327			
Matera	—	—	—	—	—	—	4	4	2	2	—	4	4	2	2			
Potenza	—	—	—	24	17	—	12	8	45	35	—	12	8	69	52			
Lucania	—	—	—	24	17	—	16	12	47	37	—	16	12	71	54			
Catanzaro	—	—	—	33	24	1	—	—	3	3	1	—	—	36	27			
Cosenza	—	1	—	13	8	8	24	21	42	41	8	25	21	55	49			
Reggio di Calabria.	—	2	—	40	34	—	—	—	2	1	—	2	—	42	35			
Calabria	—	3	—	86	66	9	24	21	47	45	9	27	21	133	111			
Agrigento	1	—	—	4	3	—	—	—	2	2	1	—	—	6	5			
Caltanissetta	4	2	—	13	9	—	2	2	—	—	—	6	4	13	9			
Catania	1	2	1	314	274	9	1	1	5	5	10	3	2	319	279			
Enna	—	—	—	3	2	—	2	2	2	1	—	2	2	5	3			
Messina	—	5	3	193	157	—	—	—	5	5	—	5	3	198	162			
Palermo	12	—	—	593	389	17	1	1	21	12	29	1	1	614	401			
Ragusa	—	—	—	27	21	—	3	2	1	1	—	3	2	28	22			
Siracusa	—	—	—	40	34	—	—	—	1	1	—	—	—	41	35			
Trapani	3	6	1	105	81	1	2	1	2	2	4	8	2	107	83			
Sicilia	17	17	7	1 292	970	27	11	9	39	29	44	28	16	1 331	999			
Cagliari	2	10	5	6	3	—	—	—	—	—	2	10	5	6	3			
Nuoro	—	—	—	10	8	—	—	—	—	—	—	—	—	10	8			
Sassari	—	1	—	65	48	—	—	—	—	—	—	1	—	65	48			
Sardegna	2	11	5	81	59	—	—	—	—	—	2	11	5	81	59			
REGNO	649	1 051	619	64 998	44 607	614	655	437	1 446	1 030	1 263	1 706	1 056	66 444	45 637			

TAV XXIV — NON LAVORATORI ESPATRIATI PRESUNTI TEMPORANEI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, I MOTIVI DELL'ESPATRIO, LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	AFFARI COMMERCIALI E PROFESSIONALI														
	CONTINENTALI					TRANSOCEANICI					COMPLESSO				
	1928	1929		1930		1928	1929		1930		1928	1929		1930	
	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Alessandria	778	1 065	897	541	509	130	75	63	47	45	908	1 140	960	588	554
Aosta	371	313	282	608	550	6	14	14	11	9	377	327	296	619	559
Cuneo	830	1 132	1 021	889	811	39	38	36	18	17	869	1 170	1 057	907	828
Novara (a)	913	1 028	908	712	613	30	19	18	20	18	943	1 047	926	732	631
Torino	4 379	4 585	3 824	2 811	2 431	114	140	122	87	73	4 493	4 725	3 946	2 898	2 504
Vercelli (a)	610	570	531	376	339	59	50	46	27	27	669	620	577	403	366
Piemonte	7 881	8 693	7 463	5 937	5 253	378	336	299	210	189	8 259	9 029	7 762	6 147	5 442
Genova	2 972	4 139	3 722	1 732	1 558	314	383	355	277	258	3 286	4 522	4 077	2 009	1 816
Imperia	1 797	3 560	2 513	2 101	1 585	18	35	23	14	13	1 815	3 595	2 536	2 115	1 598
La Spezia	182	169	153	167	161	23	6	6	15	13	205	175	159	182	174
Savona	314	384	344	353	314	39	18	15	11	10	353	402	359	364	324
Liguria	5 265	8 252	6 732	4 353	3 618	394	442	399	317	294	5 659	8 694	7 131	4 670	3 912
Bergamo	858	796	699	1 035	966	40	20	19	44	43	898	816	718	1 079	1 009
Brescia	488	504	453	363	347	35	28	27	24	24	523	532	480	387	371
Como	1 035	1 574	1 357	700	626	39	39	32	27	27	1 074	1 613	1 389	727	653
Cremona	233	320	285	225	204	10	10	8	5	5	243	330	293	230	209
Mantova	186	173	160	138	129	10	10	10	12	11	196	183	170	150	140
Milano	11 431	13 135	11 693	6 809	5 867	339	243	213	214	189	11 770	13 378	11 906	7 023	6 056
Pavia	316	348	323	200	191	19	18	17	9	8	335	366	340	209	199
Sondrio	334	392	349	228	211	10	5	4	2	2	344	397	353	230	213
Varese	1 135	1 483	1 340	774	708	67	34	31	36	36	1 202	1 517	1 371	810	744
Lombardia	16 016	18 725	16 659	10 472	9 249	569	407	361	373	345	16 585	19 132	17 020	10 845	9 594
Bolzano	1 459	2 320	1 901	1 316	1 097	3	3	3	2	1	1 462	2 323	1 904	1 318	1 098
Trento (a)	691	631	528	469	428	27	18	18	15	15	718	649	546	484	443
Venezia Trident. (a)	2 150	2 951	2 429	1 785	1 525	30	21	21	17	16	2 180	2 972	2 450	1 802	1 541
Belluno	217	154	144	200	193	9	1	1	4	4	226	155	145	204	197
Padova	333	513	451	280	262	20	19	16	12	12	353	532	467	292	274
Rovigo	115	62	59	51	50	6	4	4	7	6	121	66	63	58	56
Treviso	220	235	216	189	176	19	14	14	18	18	239	249	230	207	194
Udine	401	386	317	307	290	23	34	32	13	12	424	420	349	320	302
Venezia	1 259	1 432	1 088	721	587	43	28	25	17	16	1 302	1 460	1 113	738	603
Verona	342	433	366	314	281	20	5	5	9	6	362	438	371	323	287
Vicenza (a)	175	242	233	146	137	21	54	51	23	23	196	296	284	169	160
Veneto (a)	3 062	3 457	2 874	2 208	1 976	161	159	148	103	97	3 223	3 616	3 022	2 311	2 073
Fiume (a)	556	635	575	396	351	8	4	4	9	8	564	639	579	405	359
Gorizia	795	397	302	206	169	3	18	10	1	1	798	415	312	207	170
Pola (a)	153	145	134	119	108	2	4	2	2	2	155	149	136	121	110
Trieste	1 893	1 921	1 712	1 413	1 274	17	10	9	26	24	1 910	1 931	1 721	1 439	1 298
Zara	162	131	125	45	43	—	1	1	—	—	162	132	126	45	43
Venezia G. e Zara	3 559	3 229	2 848	2 179	1 945	30	37	26	38	35	3 589	3 266	2 874	2 217	1 980
Bologna (a)	881	740	648	599	507	44	33	30	20	16	925	773	678	619	523
Ferrara (a)	174	144	134	113	105	10	9	9	6	6	184	153	143	119	111
Forlì	120	88	78	70	65	18	3	2	9	7	138	91	80	79	72
Modena (a)	179	193	174	162	153	9	15	15	11	11	188	208	189	173	164
Parma	377	390	332	344	295	100	95	88	57	49	477	485	420	401	344
Piacenza	339	246	207	179	151	57	24	23	14	12	396	270	230	193	163
Ravenna	108	126	119	112	112	4	3	3	3	3	112	129	122	115	115
Reggio nell'Emilia.	193	166	154	260	252	4	7	5	6	6	197	173	159	266	258
Emilia	2 371	2 093	1 846	1 839	1 640	246	189	175	126	110	2 617	2 282	2 021	1 965	1 750
Arezzo	67	89	78	68	63	6	5	5	1	1	73	94	83	69	64
Firenze	1 782	2 333	1 758	1 049	822	86	87	59	64	49	1 868	2 420	1 817	1 113	871
Grosseto	22	32	30	24	21	—	1	1	—	—	22	33	31	24	21
Livorno	337	374	303	145	135	25	11	10	7	7	362	385	313	152	142
Lucca (a)	436	367	331	212	197	136	163	159	79	77	572	530	490	291	274
Massa e Carrara	196	199	185	178	173	26	16	16	19	17	222	215	201	197	190
Pisa	168	197	181	112	92	13	16	13	8	8	181	213	194	120	100
Pistoia (a)	122	110	100	162	147	13	18	17	7	7	135	128	117	169	154
Siena	115	82	69	83	60	3	7	5	—	—	118	89	74	83	60
Toscana	3 245	3 783	3 035	2 033	1 710	308	324	285	185	166	3 553	4 107	3 320	2 218	1 876

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. XXIV — NON LAVORATORI ESPATRIATI PRESUNTI TEMPORANEI, SECONDO-LE PROVINCE DI PROVENIENZA, I MOTIVI DELL'ESPATRIO, LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

AFFARI COMMERCIALI E PROFESSIONALI

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	AFFARI COMMERCIALI E PROFESSIONALI														
	CONTINENTALI					TRANSOCEANICI					COMPLESSO				
	1928		1929		1930	1928		1929		1930	1928		1929		1930
	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Ancona	118	91	86	78	71	9	2	2	5	4	127	93	88	83	75
Ascoli Piceno	58	28	28	16	15	2	9	8	3	3	60	37	36	19	18
Macerata (a)	49	40	37	29	29	20	22	22	8	8	69	62	59	37	37
Pesaro e Urbino	90	73	69	56	53	7	3	3	4	4	97	76	72	60	57
Marche (a)	315	232	220	179	168	38	36	35	20	19	353	268	255	199	187
Perugia (a)	81	69	63	82	74	5	8	8	9	9	86	77	71	91	83
Terni	39	44	42	33	32	1	1	1	1	1	40	45	43	34	33
Umbria (a)	120	113	105	115	106	6	9	9	10	10	126	122	114	125	116
Frosinone	53	40	38	54	46	7	6	5	3	3	60	46	43	57	49
Rieti	16	17	15	10	10	4	2	2	3	3	20	19	17	13	13
Roma (a)	5 493	8 543	6 201	2 262	1 921	233	253	183	87	71	5 726	8 796	6 384	2 349	1 992
Viterbo (a)	35	39	38	21	21	2	4	3	2	2	37	43	41	23	23
Lazio	5 597	8 639	6 292	2 347	1 998	246	265	193	95	79	5 843	8 904	6 485	2 442	2 077
Aquila degli Abruz.	17	7	7	14	14	6	1	1	6	6	23	8	8	20	20
Campobasso	8	5	5	11	10	—	2	2	1	1	8	7	7	12	11
Chieti (a)	27	22	21	8	7	6	4	4	3	3	33	26	25	11	10
Pescara (a)	33	45	42	43	39	4	5	5	5	5	37	50	47	48	44
Teramo	11	9	8	10	10	5	2	2	5	5	16	11	10	15	15
Abruzzi e Molise	96	88	83	86	80	21	14	14	20	20	117	102	97	106	100
Avellino (a)	36	14	12	16	15	21	13	12	6	6	57	27	24	22	21
Benevento	18	15	15	5	5	2	8	8	1	1	20	23	23	6	6
Napoli (a)	1 654	1 710	1 497	1 174	1 119	245	266	249	103	100	1 899	1 976	1 746	1 277	1 219
Salerno (a)	158	84	81	48	48	89	76	73	61	59	247	160	154	109	107
Campania (a)	1 866	1 823	1 605	1 243	1 187	357	363	342	171	166	2 223	2 186	1 947	1 414	1 353
Bari	282	332	330	172	168	7	10	10	13	12	289	342	340	185	180
Brindisi	70	74	72	53	51	—	—	—	—	—	70	74	72	53	51
Foggia (a)	26	23	22	32	32	5	2	2	2	2	31	25	24	34	34
Lecce	33	43	42	32	32	1	5	5	1	1	34	48	47	33	33
Taranto	23	21	18	20	20	—	1	1	—	—	23	22	19	20	20
Puglie (a)	434	493	484	309	303	13	18	18	16	15	447	511	502	325	318
Matera	5	1	1	1	1	—	—	—	1	1	5	1	1	2	2
Potenza	27	29	29	1	1	36	41	34	34	33	63	70	63	35	34
Lucania	32	30	30	2	2	36	41	34	35	34	68	71	64	37	36
Catanzaro	21	28	26	18	16	12	1	1	8	8	33	29	27	26	24
Cosenza	16	23	21	18	18	17	35	35	13	13	33	58	56	31	31
Reggio di Calabria.	61	82	79	95	92	1	3	3	4	4	62	85	82	99	96
Calabrie	98	133	126	131	126	30	39	39	25	25	128	172	165	156	151
Agrigento	13	25	24	33	32	4	2	2	9	5	17	27	26	42	37
Caltanissetta	13	7	6	4	4	1	2	2	1	1	14	9	8	5	5
Catania	326	353	344	150	147	12	12	11	8	8	338	365	355	158	155
Enna	4	8	7	3	3	3	3	3	1	1	7	11	10	4	4
Messina	213	175	164	113	107	6	11	10	9	9	219	186	174	122	116
Palermo	516	482	436	186	174	31	30	27	39	37	547	512	463	225	211
Ragusa	31	40	38	20	20	5	3	3	1	1	36	43	41	21	21
Siracusa	78	66	61	64	62	14	1	1	3	3	92	67	62	67	65
Trapani	125	119	116	70	67	3	7	7	6	5	128	126	123	76	72
Sicilia	1 319	1 275	1 196	643	616	79	71	66	77	70	1 398	1 346	1 262	720	686
Cagliari	112	75	70	75	70	1	1	1	4	2	113	76	71	79	72
Nuoro	11	16	15	20	18	2	2	2	3	3	13	18	17	23	21
Sassari	59	96	91	70	66	1	3	3	1	1	60	99	94	71	67
Sardegna	182	187	176	165	154	4	6	6	8	6	186	193	182	173	160
REGNO	53 608	64 196	54 203	36 026	31 656	2 946	2 777	2 470	1 846	1 696	56 554	66 973	56 673	37 872	33 352

Segue Tav. XXIV — NON LAVORATORI ESPATRIATI PRESUNTI TEMPORANEI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, I MOTIVI DELL'ESPATRIO, LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	DIPORTO, CURA E PELLEGRINAGGIO (b)											
	CONTINENTALI				TRANSOCEANICI				COMPLESSO			
	1929		1930		1929		1930		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Alessandria	372	153	452	168	22	13	8	5	394	166	460	173
Aosta	119	52	117	53	4	2	2	1	123	54	119	54
Cuneo	453	194	359	110	9	2	—	—	462	196	359	110
Novara (a)	389	148	445	199	3	2	—	—	392	150	445	199
Torino	2 002	603	1 905	898	33	24	12	6	2 035	627	1 917	904
Vercelli (a)	441	180	326	150	5	3	1	1	446	183	327	151
Piemonte	3 776	1 330	3 604	1 578	76	46	23	13	3 852	1 376	3 627	1 591
Genova	798	411	980	471	12	5	26	7	810	416	1 006	478
Imperia	325	48	285	70	2	—	10	—	327	48	295	70
La Spezia	136	80	155	79	5	3	1	1	141	83	156	80
Savona	267	108	195	90	20	4	1	1	287	112	196	91
Liguria	1 526	647	1 615	710	39	12	38	9	1 565	659	1 653	719
Bergamo	580	237	474	145	13	—	8	—	593	237	482	145
Brescia	419	165	593	213	3	2	2	1	422	167	505	214
Como	563	190	420	145	5	3	4	—	568	193	424	145
Cremona	168	73	183	109	1	1	3	—	169	74	183	109
Mantova	158	94	241	154	1	—	4	—	159	95	244	156
Milano	4 023	1 307	2 509	795	63	21	17	4	4 086	1 328	2 526	799
Pavia	255	94	323	110	12	5	—	—	267	99	323	110
Sondrio	62	22	29	11	—	—	1	—	62	22	30	11
Varese	525	232	302	123	6	1	2	—	531	233	304	123
Lombardia	6 753	2 414	5 074	1 805	104	34	37	7	6 857	2 448	5 111	1 812
Bolzano	718	235	296	128	1	1	2	2	719	236	298	130
Trento (a)	163	69	207	99	3	2	3	2	166	71	210	101
Venezia Trident. (a)	881	304	503	227	4	3	5	4	885	307	508	231
Belluno	76	39	136	52	—	—	—	—	76	39	136	52
Padova	278	150	259	137	3	1	3	2	281	151	262	139
Rovigo	114	66	110	70	—	—	3	2	114	66	113	72
Treviso	237	124	224	133	5	2	2	2	242	126	226	135
Udine	254	112	238	110	6	5	1	1	260	117	239	111
Venezia	341	168	202	100	3	1	1	—	344	169	203	100
Verona	268	121	394	186	17	17	34	21	285	138	428	207
Vicenza (a)	300	162	399	194	5	1	2	2	305	163	401	196
Veneto (a)	1 868	942	1 962	982	39	27	46	30	1 907	969	2 008	1 012
Fiume (a)	212	70	92	38	—	—	1	—	212	70	93	38
Gorizia	93	39	152	80	2	1	10	2	95	40	162	82
Pola (a)	69	25	47	17	—	—	—	—	69	25	47	17
Trieste	226	77	249	142	—	—	—	—	226	77	249	142
Zara	35	12	2	1	—	—	—	—	35	12	2	1
Venezia G. e Zara	635	223	542	278	2	1	11	2	637	224	553	280
Bologna (a)	629	372	465	228	11	6	1	1	640	378	466	229
Ferrara (a)	129	88	138	89	—	—	—	—	129	88	138	89
Forlì	105	46	97	47	1	1	1	1	106	47	98	48
Modena (a)	169	116	148	86	5	4	4	3	174	120	152	89
Parma	234	99	239	116	15	6	1	—	249	105	240	116
Piacenza	177	75	200	95	3	2	2	2	180	77	202	97
Ravenna	127	70	64	40	—	—	—	—	127	70	64	40
Reggio nell'Emilia	118	65	104	51	—	—	—	—	118	65	104	51
Emilia	1 688	931	1 455	752	35	19	9	7	1 723	950	1 464	759
Arezzo	104	53	78	48	5	4	—	—	109	57	78	48
Firenze	894	329	438	171	11	9	7	5	905	338	445	176
Grosseto	32	9	31	17	—	—	—	—	32	9	31	17
Livorno	142	50	51	19	1	1	1	—	143	51	52	19
Lucca (a)	171	74	196	81	11	5	4	3	182	79	200	84
Massa e Carrara	100	74	130	49	2	—	2	2	102	74	132	51
Pisa	150	69	164	91	3	2	1	—	153	71	165	91
Pistoia (a)	81	43	77	46	3	1	—	—	84	44	77	46
Siena	142	61	79	33	2	—	2	—	144	61	81	33
Toscana	1 816	762	1 244	555	38	22	17	10	1 854	784	1 261	565

(a) Vedasi *Introduzione*, Cap I, § III.

(b) Compresi, per l'anno 1928, in « Motivi familiari ed altri ».

Segue Tav. XXIV — NON LAVORATORI ESPATRIATI PRESUNTI TEMPORANEI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, I MOTIVI DELL'ESPATRIO, LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

DIPORTO, CURA E PELLEGRINAGGIO (b)

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	CONTINENTALI										TRANSOCEANICI				COMPLESSO			
	1929		1930		1929		1930		1929		1930		1929		1930			
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.		
Ancona	75	36	71	29	3	3	—	—	78	39	71	29						
Ascoli Piceno	53	29	29	17	1	1	1	1	54	30	30	18						
Macerata (a)	52	31	39	20	1	1	—	—	53	32	39	20						
Pesaro e Urbino	62	32	52	26	1	1	—	—	63	33	52	26						
Marche (a)	242	128	191	92	6	6	1	1	248	134	192	93						
Perugia (a)	134	61	103	46	1	1	—	—	135	62	103	46						
Terni	49	34	38	23	—	—	—	—	49	34	38	23						
Umbria (a)	183	95	141	69	1	1	—	—	184	96	141	69						
Frosinone	55	30	54	33	—	—	1	1	55	30	55	34						
Rieti	28	21	14	4	1	1	1	1	29	22	15	5						
Roma (a)	1 978	544	1 673	691	63	19	51	24	2 041	563	1 724	715						
Viterbo (a)	76	44	45	18	1	1	—	—	77	45	45	18						
Lazio	2 137	639	1 786	746	65	21	53	26	2 202	660	1 839	772						
Aquila degli Abruz.	22	12	43	25	1	1	4	4	23	13	47	29						
Campobasso	13	12	38	24	—	—	1	1	13	12	39	25						
Chieti (a)	13	11	47	32	1	1	—	—	14	12	47	32						
Pescara (a)	24	21	6	5	1	—	2	2	25	21	8	7						
Teramo	21	13	26	16	1	1	—	—	22	14	26	16						
Abruzzi e Molise	93	69	160	102	4	3	7	7	97	72	167	109						
Avellino (a)	15	10	20	6	1	1	1	1	16	11	21	7						
Benevento	19	16	20	13	1	—	2	—	20	16	22	13						
Napoli (a)	450	140	492	206	33	8	9	6	483	148	501	212						
Salerno (a)	49	32	32	16	17	7	3	3	66	39	35	19						
Campania (a)	533	198	564	241	52	16	15	10	585	214	579	251						
Bari	428	390	269	156	3	3	4	2	431	393	273	158						
Brindisi	10	6	3	—	—	—	—	—	10	6	3	—						
Foggia (a)	28	21	26	6	—	—	1	1	28	21	27	7						
Lecce	44	38	58	15	—	—	—	—	44	38	58	15						
Taranto	19	14	11	7	—	—	—	—	19	14	11	7						
Puglie (a)	529	469	367	184	3	3	5	3	532	472	372	187						
Matera	10	10	2	1	2	2	—	—	12	12	2	1						
Potenza	14	6	6	2	12	4	1	1	26	10	7	3						
Lucania	24	16	8	3	14	6	1	1	38	22	9	4						
Catanzaro	25	16	25	20	1	1	—	—	26	17	25	20						
Cosenza	21	10	22	16	3	1	—	—	24	11	22	16						
Reggio di Calabria.	42	27	33	24	1	1	—	—	43	28	33	24						
Calabria	88	53	80	60	5	3	—	—	93	56	80	60						
Agrigento	26	22	22	9	—	—	1	1	26	22	23	10						
Caltanissetta	25	11	10	6	—	—	1	1	25	11	11	7						
Catania	206	110	147	72	—	—	1	1	206	110	148	73						
Enna	5	5	12	10	—	—	—	—	5	5	12	10						
Messina	81	41	69	32	2	2	1	1	83	43	70	33						
Palermo	279	123	197	94	3	3	14	8	282	126	211	102						
Ragusa	25	16	16	10	2	2	—	—	27	18	16	10						
Siracusa	39	28	12	4	2	2	—	—	41	28	12	4						
Trapani	40	24	48	14	3	2	—	—	43	26	48	14						
Sicilia	726	380	533	251	12	9	18	12	738	389	551	263						
Cagliari	130	71	314	145	1	—	—	—	131	71	314	145						
Nuoro	8	5	18	7	—	—	—	—	8	5	18	7						
Sassari	73	47	39	17	—	—	—	—	73	47	39	17						
Sardegna	211	123	371	169	1	—	—	—	212	123	371	169						
REGNO	23 709	9 723	20 200	8 894	500	232	286	142	24 209	9 955	20 486	8 946						

Segue Tav. XXIV — NON LAVORATORI ESPATRIATI PRESUNTI TEMPORANEI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, I MOTIVI DELL'ESPATRIO, LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	S T U D I O (b)											
	CONTINENTALI				TRANSOCEANICI				COMPLESSO			
	1929		1930		1929		1930		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Alessandria	83	60	76	51	4	3	2	2	87	63	78	53
Aosta	33	25	35	26	—	—	—	—	33	25	35	26
Cuneo	47	26	60	48	2	1	1	1	49	27	61	49
Novara (a)	134	76	163	117	—	—	1	1	134	76	164	118
Torino	647	397	1 025	612	12	10	12	9	659	407	1 037	621
Vercelli (a)	78	54	68	47	—	—	1	1	78	54	69	48
Piemonte	1 022	638	1 427	901	18	14	17	14	1 040	652	1 444	915
Genova	209	130	105	65	10	9	8	7	219	139	113	72
Imperia	61	34	88	44	1	—	—	—	62	34	88	44
La Spezia	29	19	23	17	1	1	—	—	30	20	23	17
Savona	20	17	26	18	—	—	—	—	20	17	26	18
Liguria	319	200	242	144	12	10	8	7	331	210	250	151
Bergamo	78	43	107	67	—	—	—	—	78	43	107	67
Brescia	47	30	123	71	1	—	—	1	48	30	124	71
Como	113	71	132	81	—	—	—	—	113	71	132	81
Cremona	38	23	42	31	1	1	—	—	39	24	42	31
Mantova	36	23	42	28	—	—	2	2	36	23	44	30
Milano	881	488	740	364	10	10	1	1	891	498	741	365
Pavia	55	41	71	48	4	4	—	—	59	45	71	48
Sondrio	14	6	24	11	—	—	—	—	14	6	24	11
Varese	108	50	130	85	2	2	—	—	110	52	130	85
Lombardia	1 370	775	1 411	786	18	17	4	3	1 388	792	1 415	789
Bolzano	90	75	86	66	1	—	3	3	91	75	89	69
Trento (a)	85	67	105	68	1	1	2	1	86	68	107	69
Venezia Trident. (a)	175	142	191	134	2	1	5	4	177	143	196	138
Belluno	20	19	16	10	1	1	2	1	21	20	18	11
Padova	76	58	86	67	1	1	—	—	77	59	86	67
Rovigo	9	7	12	12	—	—	1	1	9	7	13	13
Treviso	72	54	96	86	—	—	—	—	72	54	96	86
Udine	81	56	94	68	4	3	—	—	85	59	94	68
Venezia	193	124	154	107	1	1	1	1	194	125	155	108
Verona	145	93	93	68	3	3	—	—	148	96	93	68
Vicenza (a)	138	79	42	32	5	5	—	—	143	84	42	32
Veneto (a)	734	490	593	450	15	14	4	3	749	504	597	453
Fiume (a)	40	20	29	17	—	—	—	—	40	20	29	17
Gorizia	15	8	15	13	1	1	—	—	16	9	15	13
Pola (a)	16	13	19	17	—	—	—	—	16	13	19	17
Trieste	36	25	27	14	—	—	2	1	36	25	29	15
Zara	5	5	2	2	—	—	—	—	5	5	2	2
Venezia G. e Zara	112	71	92	63	1	1	2	1	113	72	94	64
Bologna (a)	120	82	145	100	5	4	1	1	125	86	146	101
Ferrara (a)	42	29	57	42	2	2	1	1	44	31	58	43
Forlì	18	16	32	25	—	—	—	—	18	16	32	25
Modena (a)	27	23	33	30	—	—	—	—	27	23	33	30
Parma	51	34	61	47	3	2	1	1	54	36	62	48
Piacenza	32	17	35	20	—	—	1	—	32	17	36	20
Ravenna	43	29	48	31	1	1	—	—	44	30	48	31
Reggio nell'Emilia	25	18	30	25	—	—	—	—	25	18	30	25
Emilia	358	248	441	320	11	9	4	3	369	257	445	323
Arezzo	33	22	11	7	1	1	—	—	34	23	11	7
Firenze	355	232	199	123	5	3	1	1	360	235	200	124
Grosseto	4	2	4	4	—	—	—	—	4	2	4	4
Livorno	12	8	9	9	—	—	1	1	12	8	10	10
Lucca (a)	51	28	36	20	4	2	—	—	55	30	36	20
Massa e Carrara	12	7	49	37	—	—	1	1	12	7	50	38
Pisa	34	21	29	20	—	—	—	—	34	21	29	20
Pistoia (a)	16	11	35	30	—	—	—	—	16	11	35	30
Siena	28	14	33	19	—	—	2	2	28	14	35	21
Toscana	545	345	405	269	10	6	5	5	555	351	410	274

(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § III.

(b) Compreso, per l'anno 1928, in « Motivi familiari ed altri ».

Segue Tav. XXIV — NON LAVORATORI ESPATRIATI PRESUNTI TEMPORANEI, SECONDO LE PROVINCE
DI PROVENIENZA, I MOTIVI DELL'ESPATRIO, LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	STUDIO (b)											
	CONTINENTALI				TRANSOCEANICI				COMPLESSO			
	1929		1930		1929		1930		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Ancona	33	26	54	38	—	—	—	—	33	26	54	38
Ascoli Piceno	21	16	9	9	1	1	—	—	22	17	9	9
Macerata (a)	10	9	9	4	2	2	1	1	12	11	10	5
Pesaro e Urbino	14	9	10	8	—	—	—	—	14	9	10	8
Marche (a)	78	60	82	59	3	3	1	1	81	63	83	60
Perugia (a)	39	31	61	47	1	1	2	2	40	32	63	49
Terni	19	15	27	23	—	—	2	2	19	15	29	25
Umbria (a)	58	46	88	70	1	1	4	4	59	47	92	74
Frosinone	11	9	13	12	1	1	1	1	12	10	14	13
Rieti	2	1	4	4	—	—	1	—	2	1	5	4
Roma (a)	1 250	875	1 759	1 253	38	26	45	38	1 288	901	1 804	1 291
Viterbo (a)	13	9	6	5	1	1	1	1	14	10	7	6
Lazio	1 276	894	1 782	1 274	40	28	48	40	1 316	922	1 830	1 314
Aquila degli Abruz.	10	7	14	13	—	—	3	3	10	7	17	16
Campobasso	10	10	10	10	—	—	1	—	10	10	11	10
Chieti (a)	6	3	6	5	3	1	2	2	9	4	8	7
Pescara (a)	14	14	11	11	—	—	—	—	14	14	11	11
Teramo	7	5	9	7	—	—	—	—	7	5	9	7
Abruzzi e Molise	47	39	50	46	3	1	6	5	50	40	56	51
Avellino (a)	5	4	7	6	2	2	5	5	7	6	12	11
Benevento	4	4	9	8	—	—	3	3	4	4	12	11
Napoli (a)	132	94	168	119	4	3	5	4	136	97	173	123
Salerno (a)	14	11	20	18	—	—	—	—	14	11	20	18
Campania (a)	155	113	204	151	6	5	13	12	161	118	217	163
Bari	35	31	20	23	—	—	2	2	35	31	31	25
Brindisi	11	11	3	3	—	—	—	—	11	11	3	3
Foggia (a)	9	9	11	9	—	—	—	—	9	9	11	9
Lecce	12	8	12	10	—	—	1	1	12	8	13	11
Taranto	5	4	6	5	—	—	—	—	5	4	6	5
Puglie (a)	72	63	61	50	—	—	3	3	72	63	64	53
Matera	4	4	6	6	—	—	—	—	4	4	6	6
Potenza	3	2	12	9	—	—	3	3	3	2	15	12
Lucania	7	6	18	15	—	—	3	3	7	6	21	18
Catanzaro	20	16	17	15	1	1	3	3	21	17	20	18
Cosenza	6	5	10	10	1	1	2	2	7	6	12	12
Reggio di Calabria.	36	31	38	30	1	1	3	3	37	32	41	33
Calabria	62	52	65	55	3	3	8	8	65	55	73	63
Agrigento	9	9	10	9	2	2	2	1	11	11	12	10
Caltanissetta	10	8	1	1	—	—	—	—	10	8	1	1
Catania	106	100	50	46	1	1	4	4	107	101	54	50
Enna	1	1	2	2	—	—	1	1	1	1	3	3
Messina	38	30	43	39	1	1	1	1	39	30	44	40
Palermo	84	68	89	78	2	2	1	1	86	70	90	79
Ragusa	3	3	7	7	—	—	—	—	3	3	7	7
Siracusa	13	10	13	11	—	—	—	—	13	10	13	11
Trapani	13	12	7	3	—	—	3	3	13	12	10	6
Stella	277	241	222	196	6	5	12	11	283	246	234	207
Cagliari	32	23	33	21	—	—	—	—	32	23	33	21
Nuoro	3	2	5	4	3	3	—	—	6	5	5	4
Sassari	16	13	32	28	—	—	—	—	16	13	32	28
Sardegna	51	38	70	53	3	3	—	—	54	41	70	53
REGNO	6 718	4 461	7 444	5 036	152	121	147	127	6 870	4 582	7 591	5 163

Segue Tav. XXIV — NON LAVORATORI ESPATRIATI PRESUNTI TEMPORANEI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, I MOTIVI DELL'ESPATRIO, LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	MOTIVI FAMILIARI ED ALTRI (c)																	
	CONTINENTALI					TRANSOCEANICI					COMPLESSO							
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	
Alessandria	727	281	104	877	377	70	33	17	31	19	797	314	121	908	390			
Aosta	272	220	104	954	316	38	5	3	11	9	310	225	107	965	325			
Cuneo	1 309	998	387	3 732	1 477	26	15	10	41	17	1 335	1 013	397	3 773	1 494			
Novara (a)	655	594	201	890	312	4	5	1	11	6	659	599	202	901	318			
Torino	2 911	1 428	533	3 846	1 430	124	45	18	65	29	3 035	1 473	551	3 911	1 459			
Vercelli (a)	859	300	106	589	223	34	52	18	27	10	893	352	124	616	233			
Piemonte	6 733	3 821	1 435	10 888	4 135	296	155	67	186	96	7 029	3 976	1 502	11 074	4 225			
Genova	1 476	1 308	319	942	194	94	109	41	53	28	1 570	1 417	360	995	222			
Imperia	932	76	16	1 476	472	12	—	—	12	7	944	76	16	1 488	479			
La Spezia	139	115	62	355	160	8	4	4	24	12	147	119	66	379	172			
Savona	484	237	88	754	344	11	18	10	23	16	495	255	98	777	300			
Liguria	3 031	1 736	485	3 527	1 170	125	131	55	112	63	3 156	1 867	540	3 639	1 233			
Bergamo	516	193	79	1 572	777	25	—	—	11	6	541	193	79	1 583	783			
Brescia	504	154	67	393	134	22	2	1	10	5	526	156	58	403	139			
Como	930	372	122	720	239	36	3	3	25	12	966	375	125	745	251			
Cremona	186	74	23	189	71	2	4	—	1	—	188	73	23	190	71			
Mantova	201	71	32	186	72	10	2	2	4	3	211	73	34	190	75			
Milano	3 912	2 146	585	2 942	777	115	59	17	76	19	4 027	2 205	602	3 018	796			
Pavia	484	96	30	158	63	14	5	3	16	9	498	101	33	174	72			
Sondrio	92	29	12	170	103	1	2	—	—	—	93	31	12	170	103			
Varese	675	540	177	883	283	45	8	4	16	8	720	548	181	899	291			
Lombardia	7 500	3 675	1 117	7 213	2 519	270	85	30	159	62	7770	3 760	1 147	7 372	2 581			
Bolzano	5 082	4 237	1 625	4 102	1 639	8	3	1	7	5	5 090	4 240	1 626	4 109	1 644			
Trento (a)	473	658	229	716	278	22	4	3	7	5	495	662	232	723	283			
Venezia Trident. (a)	5 555	4 895	1 854	4 818	1 917	30	7	4	14	10	5 585	4 902	1 858	4 832	1 927			
Belluno	63	41	15	219	82	—	—	—	3	1	63	41	15	222	83			
Padova	500	185	67	345	112	14	12	6	11	7	514	197	73	356	119			
Rovigo	95	12	6	33	14	—	2	1	5	1	95	14	7	38	15			
Treviso	319	168	71	452	189	16	9	5	2	2	335	177	76	454	191			
Udine	536	373	153	1 000	373	27	15	12	21	12	563	388	165	1 021	385			
Venezia	769	226	69	353	108	23	1	—	5	2	792	227	69	358	110			
Verona	567	216	67	626	259	16	10	3	15	4	583	226	70	641	263			
Vicenza (a)	193	124	54	282	110	15	6	3	19	9	208	130	57	301	119			
Veneto (a)	3 042	1 345	502	3 310	1 247	111	55	30	81	38	3 153	1 400	532	3 391	1 285			
Fiume (a)	650	667	171	580	193	—	3	1	5	1	650	670	172	585	194			
Gorizia	872	692	276	854	340	15	1	—	2	2	887	693	276	856	342			
Pola (a)	445	358	120	448	150	6	6	1	3	2	451	364	121	451	152			
Trieste	2 419	2 021	534	2 215	760	17	18	1	45	8	2 436	2 039	535	2 260	768			
Zara	182	450	180	230	100	—	—	—	3	—	182	450	180	233	100			
Venezia G. e Zara	4 568	4 188	1 281	4 327	1 543	38	28	3	58	13	4 606	4 216	1 284	4 385	1 556			
Bologna (a)	964	281	128	470	170	17	3	1	—	—	981	284	129	470	170			
Ferrara (a)	214	93	41	102	41	10	7	5	5	3	224	100	46	107	44			
Forlì	177	139	63	252	94	11	4	3	7	6	188	143	66	259	100			
Modena (a)	228	86	32	189	74	10	—	—	1	—	238	86	32	190	74			
Parma	333	169	59	380	148	30	24	8	17	6	363	193	67	397	154			
Piacenza	242	138	49	300	125	24	27	8	10	5	266	165	57	310	130			
Ravenna	132	65	28	105	42	5	—	—	1	1	137	65	28	106	43			
Reggio nell'Emilia.	279	107	47	229	87	7	9	5	1	—	286	116	52	230	87			
Emilia	2 569	1 078	447	2 027	781	114	74	30	42	21	2 683	1 152	477	2 069	802			
Arezzo	84	136	53	245	117	5	1	1	1	1	89	137	54	246	118			
Firenze	1 745	841	287	708	258	67	74	22	45	17	1 812	915	309	753	275			
Grosseto	76	16	8	49	17	3	—	—	—	—	79	16	8	49	17			
Livorno	165	59	21	221	76	2	1	1	9	3	167	60	22	230	79			
Lucca (a)	446	88	33	315	128	40	38	21	44	35	486	126	54	359	163			
Massa e Carrara	208	98	41	276	147	7	7	4	5	2	215	105	45	281	149			
Pistoia (a)	289	113	49	418	192	3	5	3	1	—	292	118	52	419	192			
Siena	208	88	40	277	126	10	3	2	6	4	216	91	42	283	130			
	174	41	12	62	19	6	2	—	—	—	180	43	12	62	19			
Toscana	3 393	1 480	544	2 571	1 080	143	131	54	111	62	3 536	1 611	598	2 682	1 142			

(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § III.

(c) Compresi, per l'anno 1928, anche gli espatriati per « Diporto, cura e pellegrinaggio » e « Studio ».

Segue TAV. XXIV — NON LAVORATORI ESPATRIATI PRESUNTI TEMPORANEI, SECONDO LE PROVINCE
DI PROVENIENZA, I MOTIVI DELL'ESPATRIO, LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	MOTIVI FAMILIARI ED ALTRI (c)														
	CONTINENTALI					TRANSOCEANICI					COMPLESSO				
	1928	1929		1930		1928	1929		1930		1928	1929		1930	
	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Ancona	137	52	24	112	44	8	3	3	5	3	145	55	27	117	47
Ascoli Piceno	52	16	6	15	10	—	3	2	3	3	52	19	8	18	13
Macerata (a)	87	27	10	38	18	5	2	1	4	3	92	29	11	42	21
Pesaro e Urbino	97	47	22	123	46	1	2	1	8	6	98	49	23	131	52
Marche (a)	373	142	62	288	118	14	10	7	20	15	387	152	69	308	133
Perugia (a)	179	266	117	780	420	10	8	—	3	—	189	274	117	783	420
Terni	64	16	4	37	12	1	2	2	2	—	65	18	6	39	12
Umbria (a)	243	282	121	817	432	11	10	2	5	—	254	292	123	822	432
Frosinone	93	58	27	511	247	2	2	1	—	—	95	60	28	511	247
Rieti	33	10	4	10	3	—	2	—	—	—	33	12	4	10	3
Roma (a)	4 343	1 076	374	1 504	428	175	45	16	65	28	4 518	1 121	390	1 569	456
Viterbo (a)	91	13	8	32	10	—	—	—	—	—	91	13	8	32	10
Lazio	4 560	1 157	413	2 057	688	177	49	17	65	28	4 737	1 206	430	2 122	716
Aquila degli Abruz.	70	18	14	39	21	4	1	—	1	1	74	19	14	40	22
Campobasso	33	6	3	27	16	4	2	1	2	1	37	8	4	29	17
Chieti (a)	31	9	4	6	4	2	—	—	7	5	33	9	4	13	9
Pescara (a)	33	16	10	17	5	4	3	2	2	2	37	19	12	19	7
Teramo	25	6	3	7	3	2	—	—	—	—	27	6	3	7	3
Abruzzi e Molise	192	55	34	96	49	16	6	3	12	9	208	61	37	108	58
Avellino (a)	35	8	4	12	6	10	2	1	8	4	45	10	5	20	10
Benevento	31	7	3	12	7	2	1	1	3	2	33	8	4	15	9
Napoli (a)	879	277	93	801	290	89	45	15	170	58	968	322	108	971	348
Salerno (a)	96	33	9	33	14	31	6	4	23	15	127	39	13	56	29
Campania (a)	1 041	325	109	858	317	132	54	21	204	79	1 173	379	130	1 062	396
Bari	225	60	33	117	34	19	4	4	8	5	244	64	37	125	39
Brindisi	77	37	18	24	13	1	1	1	—	—	77	38	19	24	13
Foggia (a)	38	28	12	59	23	1	—	—	2	1	39	28	12	61	24
Lecce	75	18	10	13	5	2	2	1	—	—	77	20	11	13	5
Taranto	43	31	19	43	22	—	—	—	—	—	43	31	19	43	22
Puglie (a)	458	174	92	256	97	22	7	6	10	6	480	181	98	266	103
Matera	6	9	3	2	1	2	—	—	—	—	8	9	3	2	1
Potenza	20	2	—	10	3	21	1	1	5	2	41	3	1	15	5
Lucania	26	11	3	12	4	23	1	1	5	2	49	12	4	17	6
Catanzaro	38	16	7	23	10	6	3	3	5	4	44	19	10	28	14
Cosenza	21	11	5	9	5	15	16	9	10	8	36	27	14	19	13
Reggio di Calabria	83	46	20	182	112	2	1	1	2	2	85	47	21	184	114
Calabria	142	73	32	214	127	23	20	13	17	14	165	93	45	231	141
Agrigento	21	5	5	22	12	4	3	2	4	2	25	8	7	26	14
Caltanissetta	26	19	10	23	12	1	—	—	3	3	27	19	10	26	15
Catania	355	54	25	102	49	8	—	—	11	6	363	55	26	113	55
Enna	11	2	1	2	—	3	2	1	2	2	14	4	2	4	2
Messina	173	56	29	64	23	3	6	3	6	5	176	62	32	70	28
Palermo	533	199	88	204	89	32	12	9	41	24	565	211	97	245	113
Ragusa	21	24	11	12	6	1	2	2	1	1	22	26	13	13	7
Siracusa	65	35	15	25	9	9	1	1	—	—	74	36	16	25	9
Trapani	89	87	44	108	43	15	2	1	12	10	104	89	45	120	53
Stella	1 294	481	228	562	243	76	29	20	80	53	1 370	510	248	642	296
Cagliari	204	52	24	78	35	2	—	—	—	—	206	52	24	78	35
Nuoro	13	7	4	15	7	—	—	—	1	—	13	7	4	16	7
Sassari	84	26	11	80	29	1	—	—	—	—	85	26	11	80	29
Sardegna	301	85	39	173	71	3	—	—	1	—	304	85	39	174	71
REGNO	45 021	25 003	8 798	44 014	16 538	1 624	852	363	1 182	565	46 645	25 855	9 161	45 196	17 103

**TAV. XXVI — NON LAVORATORI ESPATRIATI PRESUNTI TEMPORANEI, SECONDO I PAESI DI DESTINAZIONE,
I MOTIVI DELL'ESPATRIO ED IL SESSO.**

PAESI DI DESTINAZIONE	AFFARI COMMERCIALI E PROFESSIONALI					DIPORTO, CURA E PELLEGRINAGGIO (a)				STUDIO (a)				MOTIVI FAMILIARI ED ALTRI (b)					
	1928		1929		1930		1929		1930		1929		1930		1928	1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	
A) PAESI CONTINENTALI (Europa e Paesi del Bacino Mediterraneo)																			
U.R.S.S.	7	5	4	22	22	3	2	—	—	—	—	—	—	12	5	2	7	1	
Polonia	36	61	54	129	123	41	28	15	9	9	8	28	24	42	43	17	83	21	
Svezia, Norvegia e Danimarca	49	62	54	141	133	17	11	55	39	9	9	58	49	42	36	17	69	25	
Gran Bretagna ed Irlanda	867	1 689	1 396	2 429	2 124	495	279	603	283	425	247	932	589	754	640	209	1 203	375	
Olanda	152	150	128	314	288	19	5	86	46	22	18	80	61	264	39	11	115	35	
Belgio	296	350	297	1 044	968	79	20	563	398	97	83	365	280	393	225	94	853	308	
Lussemburgo	13	11	9	20	16	6	1	5	2	—	—	7	6	43	30	15	87	35	
Francia e Principa- to di Monaco	13 909	14 349	10 744	9 643	7 998	12 449	4 684	13 425	5 209	1 793	1 053	1 755	1 126	17 931	8 056	3 029	23 762	9 525	
Svizzera	3 874	3 985	3 121	2 140	1 751	1 704	754	1 051	483	792	499	624	359	3 640	3 121	1 043	4 016	1 485	
Germania	1 583	2 356	2 100	3 947	3 536	380	130	942	483	404	281	1 001	751	1 129	1 218	399	2 628	909	
Austria	2 130	2 575	2 098	771	661	822	398	303	155	236	172	189	131	4 921	4 753	1 656	3 657	1 432	
Cecoslovacchia	192	184	152	702	628	41	19	162	103	11	3	96	77	271	251	82	588	212	
Ungheria	142	282	254	734	680	258	214	516	392	71	58	174	139	211	203	57	372	125	
Spagna e Portogallo	298	907	759	1 361	1 231	1 371	1 137	451	253	143	115	372	267	199	274	85	645	166	
Gibilterrae Malta	55	74	62	59	53	20	11	16	10	6	5	10	8	41	38	14	41	20	
Grecia	147	110	90	125	113	372	345	74	67	11	8	28	24	122	73	25	122	45	
Romania	83	106	93	235	223	12	3	16	9	5	26	20	106	74	29	126	48	—	
Jugoslavia	1 163	1 183	1 042	882	792	125	45	107	41	23	20	28	19	1 745	2 458	848	2 447	905	
Bulgaria	60	45	35	59	52	25	13	4	3	4	2	9	9	29	22	10	44	18	
Albania	293	406	367	259	241	29	13	16	7	27	26	28	23	152	82	29	141	55	
Turchia Europea	153	129	100	116	106	61	36	36	27	21	11	49	39	178	69	18	82	29	
Turchia Asiatica	22	21	14	11	11	76	46	12	12	3	3	1	1	167	5	1	10	4	
Egitto	383	367	295	310	272	245	91	104	55	37	30	64	41	491	168	71	247	85	
Tunisia	299	323	270	230	197	59	28	243	162	29	24	50	41	271	228	109	368	147	
Algeria	100	85	71	102	91	2	—	19	15	8	6	6	6	42	67	32	153	68	
Marocco	28	36	30	59	56	7	4	16	8	4	2	10	9	27	19	8	41	12	
Altri Paesi contin. Paesi continentali non determinati	2	8	6	50	42	46	20	230	121	4	2	18	13	5	5	2	48	11	
Totale	53 608	64 196	54 203	36 026	31 656	23 709	9 723	20 200	8 804	6 718	4 461	7 444	5 036	45 021	25 003	8 798	44 014	16 538	
B) PAESI TRANSOCEANICI																			
Canada	27	26	22	25	25	1	1	4	2	1	1	5	4	14	7	4	22	11	
Stati Uniti d'Ame- rica	804	777	669	447	405	162	91	116	64	82	58	80	67	578	328	127	445	205	
Messico	32	27	24	19	19	2	—	—	—	1	1	1	1	9	8	3	5	2	
America Centrale ed Antille	60	84	81	39	37	5	4	5	1	4	3	3	3	21	7	2	8	3	
Colombia, Venezue- la, ed Equatore	152	122	115	69	62	16	8	5	4	3	3	3	3	37	16	9	24	12	
Perù, Bolivia e Cile	154	230	207	133	126	13	6	6	5	8	7	4	4	68	38	19	64	40	
Brasile	417	426	374	202	190	86	28	29	13	15	14	12	11	233	118	55	117	59	
Argentina	997	864	771	660	590	136	52	44	13	20	19	33	29	426	275	120	408	197	
Uruguay e Parag- way	42	45	41	26	24	11	2	5	—	2	2	—	—	34	28	12	24	9	
Paesi d'America non determinati	—	10	9	32	30	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	4	1	
Oceania	54	27	27	28	28	1	1	1	1	1	1	1	1	34	10	5	14	9	
Asia non mediter- ranea	100	63	56	45	43	47	24	26	10	8	7	—	—	123	7	2	26	8	
Africa non mediter- ranea	107	76	74	120	116	20	15	44	29	7	5	4	3	47	10	5	21	9	
Altri Paesi trans- oceanici	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Totale	2 946	2 777	2 470	1 846	1 696	500	232	286	142	132	121	147	127	1 624	852	363	1 182	565	
Complesso	56 554	66 973	56 673	37 872	33 352	24 209	9 955	20 486	8 946	6 870	4 582	7 591	5 163	46 645	25 855	9 161	45 196	17 103	

(a), (b) Vedansi le note (b), (c) alla Tavola XXIV.

TAV. XXVII — NON LAVORATORI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO I MESI IN CUI OTTENNERO IL PASSAPORTO, LA PRESUNTA DURATA DELLA PERMANENZA ALL'ESTERO DEGLI ESPATRIATI E LA DESTINAZIONE.

MESI	ESPATRIATI									RIESPATRIATI (a)			ESPATRIATI E RIESPATRIATI		
	TEMPORANEAMENTE			DEFINITIVAMENTE			COMPLESSO			1928	1929	1930	1928	1929	1930
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930						

A) PAESI CONTINENTALI (Europa e Paesi del Bacino Mediterraneo)

Gennaio	4 645	7 121	7 006	60	61	22	4 705	7 182	7 028	29	53	1 859	4 734	7 235	8 887
Febbraio	5 388	6 728	8 079	87	29	15	5 475	6 757	8 094	21	41	2 028	5 496	6 798	10 122
Marzo	5 167	7 928	6 644	89	26	24	5 256	7 954	6 668	40	31	4 342	5 296	7 985	11 010
Aprile	5 366	9 070	8 156	34	27	10	5 400	9 097	8 166	25	59	5 079	5 425	9 156	13 245
Maggio	8 036	10 206	9 174	57	24	29	8 093	10 230	9 203	43	43	5 979	8 136	10 273	15 182
Giugno	9 078	10 786	8 368	38	30	17	9 116	10 816	8 385	24	23	7 155	9 140	10 839	15 540
Luglio	13 853	15 404	14 150	42	8	7	13 895	15 412	14 157	51	447	10 323	13 946	15 859	24 480
Agosto	15 884	15 617	14 482	25	19	7	15 909	15 636	14 489	75	222	7 379	15 984	15 858	21 868
Settembre	9 123	11 694	8 679	9	46	23	9 132	11 740	8 702	68	42	4 976	9 200	11 782	13 678
Ottobre	8 451	9 382	8 427	22	36	12	8 473	9 418	8 439	132	22	5 396	8 605	9 440	13 837
Novembre	6 920	7 788	7 053	16	26	9	6 936	7 814	7 062	79	37	5 141	7 015	7 851	12 203
Dicembre	6 718	7 902	7 466	21	24	10	6 739	7 926	7 476	62	31	5 339	6 801	7 957	12 815
Anno	98 629	119 626	107 684	500	356	185	99 129	119 982	107 869	649	1 051	64 998	99 778	121 033	172 867

B) PAESI TRANSOCEANICI

Gennaio	264	387	289	15	13	16	279	400	305	26	51	74	305	451	379
Febbraio	290	313	259	52	18	28	342	331	287	28	52	90	370	383	377
Marzo	302	385	263	23	21	18	325	406	281	13	42	130	338	448	411
Aprile	336	358	261	23	19	17	359	377	278	18	85	127	377	462	405
Maggio	416	350	309	39	10	34	455	360	343	22	65	117	477	425	460
Giugno	360	336	225	15	15	41	375	351	266	30	40	135	405	391	401
Luglio	407	415	266	7	13	39	414	428	305	42	90	126	456	518	431
Agosto	328	394	275	15	17	25	343	411	300	38	56	155	381	467	455
Settembre	430	283	338	15	31	18	445	314	356	75	36	109	520	350	465
Ottobre	571	399	383	17	22	97	588	421	480	146	51	125	734	472	605
Novembre	489	351	289	13	43	46	502	394	335	100	52	153	602	446	488
Dicembre	377	310	304	9	37	47	386	347	351	76	35	105	462	382	456
Anno	4 570	4 281	3 461	243	259	426	4 813	4 540	3 887	614	655	1 446	5 427	5 195	5 333

C) COMPLESSO

Gennaio	4 909	7 508	7 295	75	74	38	4 984	7 582	7 333	55	104	1 933	5 039	7 686	9 266
Febbraio	5 678	7 041	8 338	139	47	43	5 817	7 088	8 381	49	93	2 118	5 866	7 181	10 499
Marzo	5 469	8 313	6 907	112	47	42	5 581	8 360	6 949	53	73	4 472	5 634	8 433	11 421
Aprile	5 702	9 428	8 417	57	46	27	5 759	9 474	8 444	43	144	5 206	5 802	9 618	13 650
Maggio	8 452	10 556	9 483	96	34	63	8 548	10 590	9 546	65	108	6 096	8 613	10 698	15 642
Giugno	9 438	11 122	8 593	53	45	58	9 491	11 167	8 651	54	63	7 290	9 545	11 230	15 941
Luglio	14 260	15 819	14 416	49	21	46	14 309	15 840	14 462	93	537	10 449	14 402	16 377	24 911
Agosto	16 212	16 011	14 757	40	36	32	16 252	16 047	14 789	113	278	7 534	16 365	16 325	22 323
Settembre	9 553	11 977	9 017	24	77	41	9 577	12 054	9 058	143	78	5 085	9 720	12 132	14 143
Ottobre	9 022	9 781	8 810	39	58	109	9 061	9 839	8 919	278	73	5 523	9 339	9 912	14 442
Novembre	7 409	8 139	7 342	29	69	55	7 438	8 208	7 397	179	89	5 294	7 617	8 297	12 691
Dicembre	7 095	8 212	7 770	30	61	57	7 125	8 273	7 827	138	66	5 444	7 263	8 339	13 271
Anno	103 199	123 907	111 145	743	615	611	103 942	124 522	111 756	1 263	1 706	66 444	105 205	126 228	178 200

(a) Vedasi la nota (b) alla Tavola XXIII.

TAV. XXVIII — NON LAVORATORI DI ORIGINE ITALIANA NATURALIZZATI STRANIERI
RIESPATRIATI PER PAESI TRANSOCEANICI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA ED IL SESSO.

PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	1928		1929		1930		PROVINCE DI PROVENIENZA (a)	1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.		Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Alessandria	91	56	94	56	104	56	Ancona	13	11	14	13	13	9
Aosta	39	24	57	29	30	19	Ascoli Piceno	12	10	16	14	10	6
Cuneo	16	11	12	8	22	14	Macerata (a)	6	5	9	8	5	3
Novara (a)	12	8	19	9	7	7	Pesaro e Urbino	10	7	9	6	13	8
Torino	94	61	114	69	91	52	Marche (a)	41	33	48	41	41	26
Vercelli (a)	38	26	51	36	34	19	Perugia (a)	5	5	2	2	10	8
Piemonte	290	186	347	207	288	167	Terni	3	2	1	1	5	2
Genova	1 359	822	1 736	976	1 228	678	Umbria (a)	8	7	3	3	15	10
Imperia	9	6	15	9	5	3	Frosinone	16	12	19	13	15	10
La Spezia	15	9	23	12	10	6	Rieti	1	—	—	—	2	1
Savona	16	10	26	15	9	6	Roma (a)	98	64	117	74	97	52
Liguria	1 399	847	1 800	1 012	1 252	693	Viterbo (a)	—	—	—	—	1	1
Bergamo	9	5	18	10	1	1	Lazio	115	76	136	87	115	64
Brescia	6	6	11	9	3	3	Aquila degli Abruz.	16	11	17	10	19	11
Como	31	20	44	23	24	17	Campobasso	28	27	51	48	8	7
Cremona	2	1	4	2	—	—	Chieti (a)	31	25	57	47	11	5
Mantova	3	1	5	3	—	—	Pescara (a)	19	21	40	39	3	3
Milano	107	71	135	82	97	61	Teramo	15	16	28	28	4	4
Pavia	22	13	31	19	17	8	Abruzzi e Molise	109	100	193	172	45	30
Sondrio	8	7	10	8	9	6	Avellino (a)	29	26	29	24	35	27
Varese	41	26	46	26	45	25	Benevento	12	11	14	11	12	11
Lombardia	229	150	304	182	196	121	Napoli (a)	985	719	1 197	831	953	616
Bolzano	—	—	—	—	—	—	Salerno (a)	55	49	70	57	50	40
Trento (a)	17	13	25	17	12	8	Campania (a)	1 081	805	1 310	923	1 050	694
Venezia Trident. (a)	17	13	25	17	12	8	Bari	62	45	67	41	68	48
Belluno	10	7	18	12	3	2	Brindisi	—	—	—	—	—	—
Padova	23	14	47	25	2	2	Foggia (a)	28	23	54	41	6	5
Rovigo	5	5	11	11	—	—	Lecce	—	—	1	1	—	—
Treviso	23	16	35	23	14	8	Taranto	1	1	—	—	2	2
Udine	42	25	72	41	20	11	Puglie (a)	91	69	122	83	76	55
Venezia	12	8	14	9	12	8	Matera	5	5	5	5	6	5
Verona	8	5	17	9	2	2	Potenza	18	16	18	15	22	17
Vicenza (a)	9	7	12	7	8	6	Lucania	23	21	23	20	28	22
Veneto (a)	132	87	226	137	61	39	Catanzaro	20	15	31	18	13	12
Fiume (a)	—	—	—	—	—	—	Cosenza	31	26	20	17	47	34
Gorizia	5	4	6	6	3	2	Reggio di Calabria	14	11	16	13	14	10
Pola (a)	—	—	1	1	—	—	Calabrie	65	52	67	48	74	56
Trieste	56	35	66	39	58	30	Aggrigento	34	25	54	36	20	14
Zara	—	—	—	—	—	—	Caltanissetta	3	3	3	3	3	3
Venezia G. e Zara	61	39	73	46	61	32	Catania	35	25	48	28	29	21
Bologna (a)	5	5	5	4	6	5	Enna	8	5	11	7	7	4
Ferrara (a)	5	4	9	6	1	1	Messina	65	51	72	53	69	48
Forlì	8	7	12	9	7	5	Palermo	205	162	276	205	171	123
Modena (a)	23	16	29	22	21	12	Ragusa	6	5	4	4	10	6
Parma	41	28	47	30	42	26	Siracusa	8	7	7	5	12	10
Piacenza	26	18	39	22	20	14	Trapani	30	23	26	18	38	28
Ravenna	3	1	4	2	2	1	Sicilia	394	306	501	359	359	257
Reggio nell'Emilia	2	1	1	1	2	2	Cagliari	6	3	13	5	1	1
Emilia	113	80	146	96	101	66	Nuoro	4	3	7	6	—	—
Arezzo	3	3	6	6	1	1	Sassari	1	1	2	1	1	1
Firenze	27	18	26	16	34	19	Sardegna	11	7	22	12	2	2
Grosseto	3	3	7	7	—	—	REGNO	4 552	3 125	5 791	3 721	4 145	2 563
Livorno	16	10	15	8	21	13							
Lucca (a)	259	169	314	191	250	148							
Massa e Carrara	17	12	20	14	18	10							
Pisa	16	9	23	10	11	8							
Pistoia (a)	32	23	34	24	34	22							
Siena	—	—	—	—	—	—							
Toscana	373	247	445	276	369	221							

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

TAV. XXIX — NON LAVORATORI DI ORIGINE ITALIANA NATURALIZZATI STRANIERI
RIESPATRIATI PER PAESI TRANSOCEANICI, SECONDO I PAESI DI DESTINAZIONE ED IL SESSO.

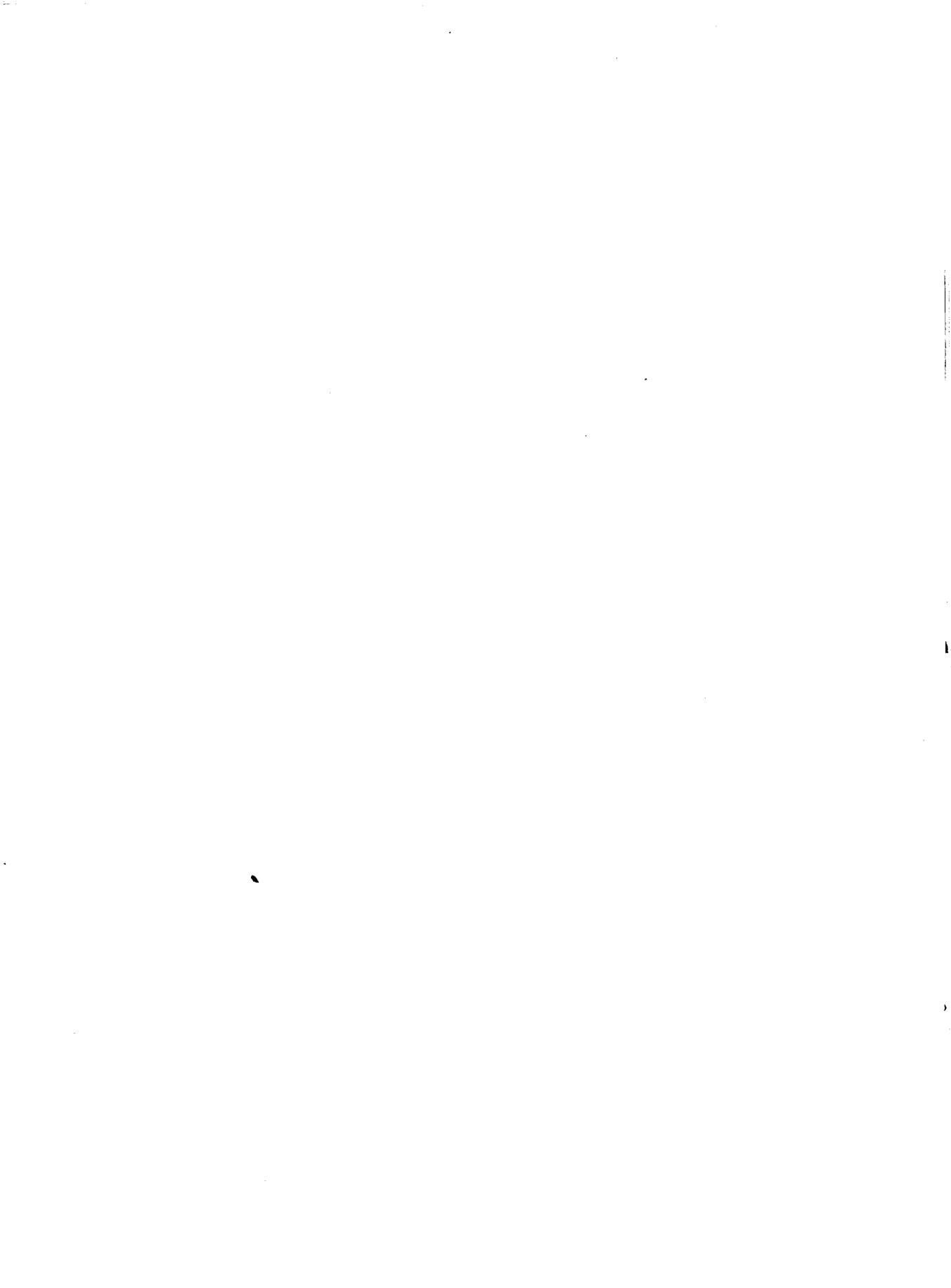
PAESI DI DESTINAZIONE	1928		1929		1930	
	TOTALE	di cui M.	TOTALE	di cui M.	TOTALE	di cui M.
Canada	17	12	39	23	31	22
Stati Uniti d'America	3 487	2 494	4 497	2 981	2 860	1 836
Messico	—	—	—	—	3	3
America Centrale ed Antille	—	—	21	11	17	10
Colombia, Venezuela ed Equatore.	11	8	15	8	37	23
Perù, Bolivia e Cile	50	37	55	25	48	23
Brasile	102	70	130	95	156	99
Argentina	838	479	914	510	860	472
Uruguay e Paraguay	37	21	86	46	107	63
Paesi d'America non determinati	—	—	—	—	—	—
Oceania	10	4	33	21	24	11
Asia non mediterranea	—	—	—	—	2	1
Africa non mediterranea	—	—	1	1	—	—
Altri Paesi transoceanici	—	—	—	—	—	—
Totale	4 552	3 125	5 791	3 721	4 145	2 563

PARTE II

RIMPATRIATI

LAVORATORI

AVVERTENZA GENERALE. — I dati relativi ai lavoratori rimpatriati nel 1928 non sono completamente comparabili con quelli degli anni 1929 e 1930, per il fatto che in essi sono compresi anche i dati relativi ai *non lavoratori emigranti*, che sono, invece, esclusi dal numero dei lavoratori degli ultimi due anni e computati fra i non lavoratori veri e propri (Parte II, Non lavoratori). L'impossibilità di scindere, dal numero dei lavoratori rimpatriati nel 1928, il numero dei non lavoratori emigranti, dipende dalla imperfezione delle fonti di rilevazione in uso, in tale anno per i rimpatriati. Si richiama, in proposito, quanto è stato detto nel Cap. I dell'Introduzione.

TAV. XXX-A — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE
ED I PAESI CONTINENTALI DI PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	U. R. S. S.			POLONIA			SVEZIA, NOR- VEGIA E DANIMARCA			GRAN BRETA- GNA ED IRLANDA			OLANDA			BELGIO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	?	1	—	?	—	—	?	—	—	?	33	31	?	6	4	?	8	5
Aosta	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	75	49	?	—	—	?	5	5
Cuneo	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	8	10	?	—	1	?	5	6
Novara (a)	?	—	—	?	—	1	?	—	—	?	94	71	?	6	7	?	24	12
Torino	?	1	2	?	—	2	?	2	2	?	59	44	?	—	1	?	22	41
Vercelli (a)	?	—	—	?	—	—	?	—	1	?	45	41	?	—	2	?	8	10
Piemonte (1) 1	2	2	(2) —	3	1	2	3	(3) 474	314	246	(4) 12	15	(5) 89	72	79			
Genova	?	1	6	?	1	2	?	1	—	?	20	23	?	11	7	?	16	11
Imperia	?	—	—	?	—	—	?	1	—	?	9	14	?	—	—	?	2	1
La Spezia	?	—	—	?	1	—	?	—	—	?	19	14	?	—	1	?	2	—
Savona	?	—	1	?	—	—	?	1	—	?	2	1	?	2	5	?	—	1
Liguria (1) —	1	7	(2) 2	2	2	—	3	(3) 25	50	52	(4) 13	13	(5) 5	20	13			
Bergamo	?	—	1	?	2	—	?	—	—	?	6	8	?	—	6	?	30	55
Brescia	?	2	?	?	1	—	?	—	—	?	5	8	?	—	—	?	8	12
Como	?	1	1	?	—	—	?	—	—	?	38	56	?	—	—	?	12	12
Cremona	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	8	3	?	—	1	?	5	4
Mantova	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	2	?	1	4
Milano	?	4	7	?	5	8	?	8	7	?	69	65	?	21	20	?	46	45
Pavia	?	—	—	?	1	—	?	1	1	?	13	7	?	—	1	?	2	4
Sondrio	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	1	1	?	—	—	?	1	3
Varese	?	—	2	?	—	1	?	—	2	?	18	18	?	—	1	?	5	7
Lombardia (1) —	7	11	(2) 8	10	2	9	10	(3) 152	158	166	(4) 21	31	(5) 242	110	146			
Bolzano	?	—	—	?	—	—	?	—	1	?	3	3	?	—	1	?	2	1
Trento (a)	?	1	2	?	—	1	?	—	—	?	12	9	?	3	—	?	34	85
Venezia Trident. (a) (1) —	1	2	(2) —	1	—	—	1	(3) 10	15	12	(4) 3	1	(5) 33	36	86			
Belluno	?	—	—	?	7	26	?	—	3	?	6	—	?	4	9	?	44	75
Padova	?	—	—	?	1	—	?	—	—	?	5	4	?	5	3	?	47	58
Rovigo	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	1	?	4	5
Treviso	?	—	—	?	1	—	?	—	—	?	3	—	?	—	—	?	65	78
Udine	?	3	3	?	7	6	?	4	2	?	60	36	?	203	171	?	178	222
Venezia	?	—	—	?	1	—	?	—	1	?	10	13	?	13	2	?	11	26
Verona	?	1	—	?	—	1	?	—	—	?	4	—	?	3	4	?	32	41
Vicenza (a)	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	7	4	?	2	15	?	43	80
Veneto (a) (1) 1	4	3	(2) 16	34	13	4	6	(3) 57	95	57	(4) 230	205	(5) 482	424	585			
Fiume (a)	?	—	2	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	2	1
Gorizia	?	1	—	?	—	—	?	—	1	?	1	—	?	6	5	?	8	12
Pola (a)	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	2	—	?	—	—	?	1	2
Trieste	?	—	3	?	3	6	?	—	—	?	6	2	?	1	—	?	4	3
Zara	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Venezia G. e Zara (1) 1	1	5	(2) 3	6	—	—	1	(3) 6	9	2	(4) 7	5	(5) 11	15	18			
Bologna (a)	?	—	—	?	—	1	?	—	2	?	1	2	?	—	1	?	10	17
Ferrara (a)	?	—	—	?	—	—	?	—	5	?	1	—	?	—	—	?	—	—
Forlì	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	1	2	?	—	3	?	10	22
Modena (a)	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	3	2	?	—	—	?	2	3
Parma	?	—	2	?	2	—	?	1	1	?	95	146	?	—	1	?	5	6
Piacenza	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	47	57	?	—	3	?	3	9
Ravenna	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	4	1	?	—	—	?	2	—
Reggio nell'Emilia.	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	4	3	?	—	—	?	3	6
Emilia (1) —	—	2	(2) 2	1	—	1	8	(3) 219	156	213	(4) —	8	(5) 47	35	63			
Arezzo	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	8	4
Firenze	?	1	2	?	—	—	?	—	—	?	26	11	?	—	3	?	7	12
Grosseto	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	13	5
Livorno	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Lucca (a)	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	1	—	?	1	2	?	1	2
Massa e Carrara	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	92	47	?	14	7	?	32	34
Pisa	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	36	11	?	—	—	?	5	2
Pistoia (a)	?	—	1	?	—	—	?	—	—	?	2	5	?	—	1	?	1	—
Siena	?	—	—	?	—	—	?	—	2	?	2	6	?	1	—	?	15	8
Toscana (1) 1	1	3	(2) 1	4	8	10	18	(3) 163	159	81	(4) 16	13	(5) 69	84	70			

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.
(1) Compresa la Polonia. — (2) Compresa in U.R.S.S. — (3) Compresa Gibilterra e Malta. — (4) Compresa in Belgio. — (5) Compresi Olanda e Lussemburgo.

Segue Tav. XXX-A — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE
ED I PAESI CONTINENTALI DI PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	U. R. S. S.			POLONIA			SVEZIA, NOR- VEGIA E DANIMARCA			GRAN BRETA- GNA ED IRLANDA			OLANDA			BELGIO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	1	1	?	—	1	?	—	4
Ascoli Piceno . . .	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Macerata (a) . . .	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	1	—
Pesaro e Urbino . .	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	1	—	?	—	—	?	29	20
Marche (a) (1)	—	—	—	(2)	—	—	—	—	—	(3) 2	2	1	(4)	—	1 (5)	71	30	24
Perugia (a)	?	—	—	?	—	1	?	—	—	?	2	—	?	—	—	?	14	19
Terni	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	1
Umbria (a) (1)	—	—	—	(2)	—	1	—	—	—	(3) 5	2	—	(4)	—	—	(5) 41	14	20
Frosinone	?	—	—	?	—	—	?	10	16	?	140	91	?	1	2	?	13	27
Rieti	?	—	—	?	—	—	?	?	?	?	2	3	?	—	1	?	—	—
Roma (a)	?	—	8	?	2	2	?	1	3	?	34	28	?	—	4	?	13	24
Viterbo (a)	?	—	1	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Lazio (1) 2	—	—	9	(2)	2	2	13	11	19	(3) 50	176	122	(4)	1	7	(5) 13	26	51
Aquila degli Abruz.	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	1	3	?	—	—	?	5	5
Campobasso	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	9	3	?	—	—	?	3	2
Chieti (a)	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	1	1
Pescara (a)	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Teramo	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	1	—	?	1	1
Abruzzi e Molise (1)	—	—	—	(2)	—	—	—	—	—	(3) 4	10	6	(4)	1	—	(5) 46	10	9
Avellino (a)	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Benevento	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	1	4	?	—	—	?	—	—
Napoli (a)	?	—	5	?	3	5	?	1	5	?	33	16	?	—	1	?	17	38
Salerno (a)	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	39	26	?	—	—	?	1	—
Campania (a) (1)	—	—	5	(2)	3	5	2	1	5	(3) 80	73	46	(4)	—	1	(5) 16	18	38
Bari	?	—	32	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	2	1	?	—	3
Brindisi	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	1	—	?	—	—
Foggia (a)	?	—	—	?	—	—	?	1	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Lecce	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	3
Taranto	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Puglie (a) (1)	—	—	32	(2)	—	—	1	—	—	(3) 1	—	—	(4)	3	1	(5) 7	—	6
Matera	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Potenza	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	1
Lucania (1)	—	—	—	(2)	—	—	—	—	—	(3) —	—	—	(4)	—	—	(5) —	—	1
Catanzaro	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Cosenza	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	1	?	—	—	?	—	—
Reggio di Calabria .	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	1	4
Calabria (1)	—	—	—	(2)	—	—	—	—	—	(3) 1	—	1	(4)	—	—	(5) 16	1	4
Agrigento	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	1	?	—	—	?	—	—
Caltanissetta . . .	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	1
Catania	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	5	—	?	—	—	?	1	1
Enna	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Messina	?	—	6	?	—	—	?	—	—	?	3	1	?	—	—	?	—	—
Palermo	?	—	—	?	—	—	?	1	—	?	2	3	?	—	—	?	1	1
Ragusa	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	1	—	?	—	—	?	—	—
Siracusa	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	8	—	?	—	—	?	2	3
Trapani	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Sicilia (1)	—	—	6	(2)	—	—	1	—	—	(3) 183	19	5	(4)	—	—	(5) 5	4	6
Cagliari	?	—	1	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	6	3
Nuoro	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	2	—	?	—	—	?	7	3
Sassari	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	1	?	—	—	?	1	—
Sardegna (1)	—	—	1	(2)	—	—	—	—	—	(3) 1	2	1	(4)	—	—	(5) 15	14	6
Non indicata (1)	—	—	6	(2)	1	1	—	1	2	(3) —	10	5	(4)	4	2	(5) —	12	5
REGNO (1) 6	17	94	(2)	38	70	39	44	73	(3) 1373	1 250	1 016	(4)	311	303	(5) 1208	925	1 230	

Segue Tav. XXX-A — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE ED I PAESI CONTINENTALI DI PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	LUSSEMBURGO			FRANCIA E PRINCIPATO DI MONACO			SVIZZERA			GERMANIA			AUSTRIA			CECOSLOVACCHIA		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
	Alessandria	?	—	1	?	628	696	?	86	95	?	—	4	?	—	2	?	—
Aosta	?	1	2	?	1 002	1 184	?	154	150	?	?	?	?	1	—	?	—	—
Cuneo	?	2	1	?	2 509	3 333	?	39	43	?	2	2	?	1	1	?	—	—
Novara (a)	?	24	15	?	2 386	2 341	?	2 014	2 180	?	7	9	?	3	1	?	—	—
Torino	?	2	4	?	3 664	3 044	?	307	260	?	24	26	?	7	7	?	—	5
Vercelli (a)	?	4	1	?	1 402	1 357	?	369	431	?	4	2	?	1	2	?	1	—
Piemonte (b)	33	24	11 192	11 591	11 955	1 712	2 969	3 139	15	41	43	(7) 10	14	13	(8)	1	6	—
Genova	?	5	—	?	562	620	?	134	145	?	20	38	?	7	8	?	2	1
Imperia	?	—	—	?	4 059	4 435	?	46	22	?	5	7	?	2	2	?	—	—
La Spezia	?	—	1	?	209	138	?	27	8	?	—	1	?	1	—	?	—	—
Savona	?	—	—	?	409	415	?	9	10	?	3	1	?	—	—	?	—	—
Liguria (b)	5	1	1 891	5 239	5 608	50	216	185	10	28	47	(7) 15	10	10	(8)	2	1	—
Bergamo	?	18	13	?	2 061	2 125	?	1 923	1 747	?	12	3	?	6	14	?	—	—
Brescia	?	3	3	?	325	437	?	479	661	?	8	3	?	3	5	?	—	1
Como	?	7	10	?	842	960	?	2 458	3 434	?	21	13	?	1	1	?	—	1
Cremona	?	4	3	?	115	134	?	102	61	?	2	1	?	—	—	?	1	—
Mantova	?	1	6	?	166	146	?	23	33	?	3	3	?	—	2	?	—	—
Milano	?	29	15	?	830	929	?	1 156	1 371	?	99	109	?	26	67	?	7	19
Pavia	?	2	—	?	140	204	?	49	72	?	2	1	?	2	—	?	—	—
Sondrio	?	1	2	?	80	100	?	2 010	2 563	?	1	3	?	4	1	?	—	—
Varese	?	102	72	?	1 548	1 769	?	1 875	2 018	?	8	9	?	2	3	?	3	4
Lombardia (b)	167	124	3 822	6 107	6 804	6 760	10 075	11 960	49	156	145	(7) 36	44	93	(8)	11	25	—
Bolzano	?	2	—	?	41	17	?	353	387	?	72	123	?	435	650	?	3	12
Trento (a)	?	13	8	?	353	417	?	280	331	?	74	146	?	156	176	?	—	4
Venezia Trident. (a) (b)	15	8	266	394	434	427	633	718	12	146	269	(7) 353	591	826	(8)	3	16	—
Belluno	?	34	44	?	710	732	?	1 056	1 660	?	94	130	?	112	107	?	18	34
Padova	?	10	7	?	336	415	?	62	88	?	17	12	?	7	12	?	3	1
Rovigo	?	4	3	?	70	60	?	16	6	?	1	1	?	1	—	?	—	—
Treviso	?	19	27	?	819	881	?	132	224	?	15	6	?	9	15	?	2	—
Udine	?	251	193	?	2 887	3 555	?	721	911	?	248	246	?	318	536	?	16	48
Venezia	?	10	7	?	210	250	?	46	44	?	19	29	?	38	37	?	1	5
Verona	?	24	31	?	372	475	?	89	145	?	14	28	?	6	13	?	—	1
Vicenza (a)	?	20	17	?	829	915	?	237	400	?	6	18	?	8	15	?	1	4
Veneto (a) (b)	372	329	3 878	6 233	7 283	1 533	2 359	3 478	185	414	470	(7) 229	499	735	(8)	42	93	—
Flume (a)	?	—	—	?	6	19	?	3	6	?	6	3	?	6	10	?	1	4
Gorizia	?	7	7	?	67	67	?	74	150	?	7	13	?	55	83	?	3	20
Pola (a)	?	—	3	?	25	33	?	1	4	?	—	1	?	4	24	?	1	2
Trieste	?	—	—	?	44	78	?	22	22	?	4	20	?	57	74	?	6	14
Zara	?	—	—	?	3	4	?	—	—	?	—	2	?	—	1	?	—	—
Venezia G. e Zara (b)	7	10	81	145	201	70	100	182	7	17	39	(7) 76	122	192	(8)	11	40	—
Bologna (a)	?	4	3	?	494	871	?	52	99	?	8	16	?	3	7	?	—	1
Ferrara (a)	?	—	1	?	64	69	?	20	41	?	4	2	?	1	1	?	—	1
Forlì	?	3	8	?	278	321	?	101	175	?	7	5	?	2	7	?	—	3
Modena (a)	?	4	7	?	380	583	?	32	48	?	1	—	?	—	—	?	—	—
Parma	?	—	6	?	506	837	?	81	93	?	4	5	?	—	—	?	—	—
Piacenza	?	4	—	?	336	715	?	27	38	?	2	6	?	2	—	?	—	—
Ravenna	?	1	—	?	43	65	?	15	22	?	4	2	?	—	1	?	—	—
Reggio nell'Emilia.	?	1	5	?	151	248	?	60	63	?	1	2	?	2	1	?	—	—
Emilia (b)	17	30	2 268	2 252	3 709	107	388	579	10	31	38	(7) 12	10	17	(8)	—	5	—
Arezzo	?	1	—	?	340	375	?	9	15	?	2	2	?	2	1	?	—	—
Firenze	?	1	8	?	1 056	1 201	?	79	85	?	9	18	?	11	13	?	1	—
Grosseto	?	—	—	?	66	48	?	1	—	?	—	2	?	—	—	?	—	—
Livorno	?	1	—	?	178	278	?	4	4	?	2	1	?	1	—	?	—	—
Lucca (a)	?	2	2	?	716	977	?	35	26	?	1	13	?	3	4	?	5	11
Massa e Carrara	?	—	—	?	337	380	?	9	32	?	1	1	?	5	3	?	—	—
Pisa	?	—	—	?	416	365	?	10	5	?	2	2	?	—	—	?	1	1
Pistola (a)	?	3	2	?	1 987	1 597	?	11	28	?	1	1	?	1	—	?	—	1
Siena	?	1	—	?	115	119	?	3	2	?	—	1	?	—	4	?	—	—
Toscana (b)	9	12	5 289	5 211	5 340	91	161	197	13	18	41	(7) 15	23	25	(8)	7	13	—

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

(b) Compreso in Belgio. — (7) Compreso Cecoslovacchia e Ungheria. — (8) Compresa in Austria.

Segue Tav. XXX-A — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE ED I PAESI CONTINENTALI DI PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	LUSSEMBURGO			FRANCIA E PRINCIPATO DI MONACO			SVIZZERA			GERMANIA			AUSTRIA			CECOSLOVACCHIA		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	?	10	21	?	154	165	?	7	15	?	—	—	?	1	1	?	—	—
Ascoli Piceno	?	1	1	?	10	5	?	2	2	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Macerata (a)	?	41	45	?	68	64	?	3	4	?	1	2	?	—	—	?	—	—
Pesaro e Urbino	?	47	60	?	255	264	?	26	38	?	—	1	?	—	—	?	—	—
Marche (a)	(6)	99	127	364	487	498	9	38	59	—	1	3	(7) 6	1	1	(8)	—	—
Perugia (a)	?	84	134	?	751	819	?	10	15	?	1	—	?	—	—	?	—	—
Terni	?	1	—	?	10	25	?	2	8	?	1	1	?	—	1	?	1	—
Umbria (a)	(6)	85	134	599	761	844	9	12	23	1	2	1	(7) —	—	1	(8)	1	—
Frosinone	?	—	—	?	469	625	?	2	1	?	2	3	?	—	—	?	—	—
Rieti	?	—	—	?	30	26	?	2	8	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Roma (a)	?	4	2	?	519	313	?	136	77	?	48	39	?	21	23	?	3	5
Viterbo (a)	?	—	—	?	9	13	?	2	3	?	1	—	?	—	—	?	—	—
Lazio	(6)	4	2	534	1 027	977	72	142	89	12	51	42	(7) 18	21	23	(8)	3	5
Aquila degli Abruz.	?	37	50	?	100	127	?	2	7	?	9	2	?	—	—	?	—	1
Campobasso	?	1	—	?	35	46	?	1	5	?	1	1	?	2	—	?	—	—
Chieti (a)	?	—	2	?	38	26	?	5	2	?	—	—	?	1	—	?	—	1
Pescara (a)	?	2	1	?	7	18	?	1	2	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Teramo	?	6	5	?	44	20	?	2	4	?	1	—	?	—	—	?	—	—
Abruzzi e Molise	(6)	46	58	186	324	237	4	11	20	—	11	3	(7) 1	3	—	(8)	—	2
Avellino (a)	?	—	—	?	18	10	?	—	5	?	—	—	?	—	1	?	—	—
Benevento	?	—	—	?	7	13	?	—	1	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Napoli (a)	?	—	1	?	325	286	?	28	26	?	16	14	?	11	5	?	2	—
Salerno (a)	?	—	—	?	72	60	?	2	5	?	—	—	?	—	1	?	—	—
Campania (a)	(6)	—	1	367	422	369	10	30	37	2	16	14	(7) 1	11	7	(8)	2	—
Bari	?	2	2	?	356	271	?	6	5	?	1	1	?	4	2	?	—	3
Brindisi	?	—	—	?	4	12	?	5	3	?	—	—	?	1	—	?	—	1
Foggia (a)	?	—	—	?	57	39	?	—	3	?	2	3	?	—	—	?	—	—
Lecce	?	—	1	?	27	32	?	7	2	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Taranto	?	—	4	?	24	17	?	—	4	?	—	1	?	—	2	?	—	—
Puglie (a)	(6)	2	7	299	468	371	5	18	17	2	3	5	(7) 1	5	4	(8)	—	4
Matera	?	—	—	?	10	5	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Potenza	?	—	—	?	55	36	?	—	4	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Lucania	(6)	—	—	29	65	41	—	—	4	—	—	—	(7) 1	—	—	(8)	—	—
Catanzaro	?	—	—	?	14	19	?	3	1	?	2	1	?	—	—	?	—	1
Cosenza	?	—	—	?	23	30	?	2	2	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Reggio di Calabria.	?	38	10	?	194	180	?	3	3	?	—	—	?	1	2	?	—	—
Calabrie	(6)	38	10	275	231	229	1	8	6	—	2	1	(7) —	1	2	(8)	—	1
Agrianto	?	—	—	?	30	23	?	1	—	?	—	—	?	1	2	?	—	—
Caltanissetta	?	—	—	?	98	64	?	1	1	?	—	—	?	1	—	?	—	—
Catania	?	—	—	?	41	40	?	5	11	?	1	5	?	1	2	?	—	—
Enna	?	—	—	?	4	4	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Messina	?	1	1	?	49	42	?	15	12	?	1	—	?	—	—	?	—	—
Palermo	?	—	—	?	23	22	?	6	5	?	4	1	?	1	3	?	—	—
Ragusa	?	—	—	?	6	3	?	1	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Siracusa	?	—	—	?	58	44	?	8	2	?	—	4	?	—	—	?	—	—
Trapani	?	—	—	?	16	6	?	—	1	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Sicilia	(6)	1	1	231	325	248	16	37	32	2	10	10	(7) 1	4	7	(8)	—	—
Cagliari	?	6	1	?	114	118	?	2	2	?	—	1	?	2	—	?	—	—
Nuoro	?	—	—	?	22	51	?	—	—	?	—	—	?	1	—	?	—	—
Sassari	?	1	—	?	146	153	?	2	1	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Sardegna	(6)	7	1	274	382	322	—	4	3	—	—	1	(7) —	3	—	(8)	—	—
Non indicata	(6)	3	—	1 509	438	—	—	406	334	—	42	23	(7) —	44	39	(8)	1	1
REGNO	(6)	910	879	31 845	42 973	45 908	10 876	17 607	21 082	380	989	1 195	(7) 775	1 406	1 995	(8)	84	212

Segue Tav. XXX-A — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE ED I PAESI CONTINENTALI DI PROVENIENZA.

● PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	UNGHERIA			SPAGNA E PORTOGALLO			GIBILTERRA E MALTA			GRECIA			ROMANIA			JUGOSLAVIA		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	?	1	—	?	4	14	?	—	—	?	1	—	?	—	—	?	—	2
Aosta	?	—	1	?	?	1	?	—	—	?	?	—	?	—	—	?	1	—
Cuneo	?	—	—	?	5	1	?	—	—	?	1	—	?	—	—	?	—	1
Novara (a)	?	1	1	?	7	7	?	—	—	?	—	5	?	8	4	?	1	1
Torino	?	2	—	?	21	20	?	2	5	?	3	?	?	4	7	?	7	8
Vercelli (a)	?	—	—	?	8	8	?	—	—	?	—	3	?	—	1	?	9	6
Piemonte (9)	4	2	28	45	51	(10)	2	5	(11)	4	11	(11)	12	12	(12)	32	18	18
Genova	?	1	2	?	44	42	?	4	1	?	6	5	?	3	6	?	6	8
Imperia	?	—	—	?	14	15	?	1	1	?	2	—	?	1	—	?	—	3
La Spezia	?	—	—	?	8	2	?	—	—	?	1	—	?	—	1	?	1	1
Savona	?	—	—	?	5	9	?	1	—	?	—	—	?	—	1	?	—	3
Liguria (9)	1	2	13	71	68	(10)	6	2	(11)	9	6	(11)	4	8	(12)	4	7	15
Bergamo	?	—	—	?	11	7	?	—	1	?	5	—	?	—	2	?	9	10
Brescia	?	—	—	?	3	4	?	1	—	?	—	—	?	—	4	?	1	1
Como	?	2	—	?	9	8	?	—	—	?	2	3	?	—	5	?	3	2
Cremona	?	2	—	?	2	2	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	1	—
Mantova	?	—	—	?	1	3	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Milano	?	3	9	?	127	49	?	15	25	?	14	19	?	14	19	?	23	29
Pavia	?	—	—	?	2	1	?	—	1	?	—	—	?	1	—	?	—	—
Sondrio	?	—	—	?	—	1	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Varese	?	1	—	?	9	3	?	—	—	?	—	2	?	3	3	?	4	3
Lombardia (9)	8	9	41	164	78	(10)	16	27	(11)	21	24	(11)	18	33	(12)	47	41	45
Bolzano	?	3	—	?	1	—	?	—	1	?	—	—	?	—	1	?	1	1
Trento (a)	?	—	—	?	—	5	?	—	—	?	—	1	?	3	3	?	—	8
Venezia Trident. (a) (9)	3	—	—	1	5	(10)	1	(11)	1	(11)	3	(11)	3	4	(12)	15	1	9
Belluno	?	10	11	?	3	9	?	—	—	?	3	—	?	5	4	?	2	12
Padova	?	—	—	?	1	3	?	—	—	?	—	6	?	—	—	?	5	1
Rovigo	?	—	—	?	—	1	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Treviso	?	—	—	?	2	1	?	1	—	?	1	2	?	4	1	?	1	9
Udine	?	12	20	?	2	9	?	—	1	?	2	4	?	129	133	?	47	95
Venezia	?	5	1	?	—	6	?	1	1	?	7	3	?	1	2	?	8	16
Verona	?	1	1	?	3	—	?	2	—	?	—	—	?	1	—	?	1	1
Vicenza (a)	?	—	—	?	1	1	?	—	—	?	—	—	?	1	4	?	2	7
Veneto (a) (9)	28	33	16	12	30	(10)	4	2	(11)	13	15	(11)	141	144	(12)	287	66	141
Fiume (a)	?	4	3	?	—	—	?	1	—	?	2	1	?	—	5	?	70	186
Gorizia	?	3	—	?	—	1	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	130	135
Pola (a)	?	—	—	?	1	2	?	—	—	?	—	—	?	—	5	?	32	55
Trieste	?	4	7	?	18	11	?	—	1	?	3	13	?	6	7	?	160	265
Zara	?	1	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	78	186
Venezia G. e Zara (9)	12	10	2	19	14	(10)	1	1	(11)	5	14	(11)	6	17	(12)	223	520	827
Bologna (a)	?	—	6	?	6	12	?	2	—	?	1	2	?	2	—	?	6	19
Ferrara (a)	?	—	—	?	3	—	?	—	1	?	1	1	?	3	—	?	2	—
Forlì	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	4	?	—	—	?	2	—
Modena (a)	?	—	—	?	—	4	?	1	1	?	—	—	?	—	—	?	4	4
Parma	?	1	—	?	—	—	?	—	—	?	—	1	?	—	2	?	1	2
Piacenza	?	—	—	?	—	1	?	—	—	?	—	—	?	2	—	?	1	—
Ravenna	?	—	—	?	1	1	?	—	—	?	3	3	?	—	—	?	—	1
Reggio nell'Emilia	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	1	?	—	—
Emilia (9)	1	6	9	10	18	(10)	3	2	(11)	5	11	(11)	4	6	(12)	66	16	26
Arezzo	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Firenze	?	2	—	?	8	11	?	2	—	?	3	4	?	—	1	?	6	8
Grosseto	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	1	1	?	—	—	?	—	—
Livorno	?	2	1	?	3	2	?	—	1	?	3	7	?	—	—	?	1	—
Lucca (a)	?	2	1	?	21	19	?	—	—	?	—	1	?	3	13	?	1	7
Massa e Carrara	?	—	—	?	13	2	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	2	1
Pisa	?	—	—	?	5	4	?	—	1	?	2	2	?	2	—	?	1	—
Pistoia (a)	?	—	—	?	2	—	?	—	—	?	—	1	?	—	2	?	1	2
Siena	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	1
Toscana (9)	6	2	44	52	38	(10)	2	2	(11)	9	16	(11)	5	16	(12)	32	12	19

(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § III.

(9) Compresa in Austria. — (10) Compresa in Gran Bretagna ed Irlanda. — (11) Compresa in Jugoslavia. — (12) Compresa Grecia, Romania, Bulgaria, Albania, Turchia Europea, Turchia Asiatica.

Segue Tav. XXX-A — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE
ED I PAESI CONTINENTALI DI PROVENIENZA,

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	UNGHERIA			SPAGNA E PORTOGALLO			GIBILTERRA E MALTA			GRECIA			ROMANIA			JUGOSLAVIA		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	?	—	—	?	—	—	?	1	—	?	—	—	?	2	1	?	3	5
Ascoli Piceno	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Macerata (a)	?	—	—	?	—	1	—	—	—	?	—	—	?	—	—	?	3	—
Pesaro e Urbino	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	1	—	?	—	—	?	—	—
Marche (a)	(9)	—	—	—	—	1	(10)	1	—	(11)	1	—	(11)	2	1	(12) 15	6	5
Perugia (a)	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	2	2	?	2	2
Terni	?	—	—	?	—	—	?	1	—	?	—	—	?	—	—	?	2	4
Umbria (a)	(9)	—	—	—	—	—	(10)	1	—	(11)	—	—	(11)	2	2	(12) 1	4	6
Frosinone	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	1	?	—	—
Rieti	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	1	?	—	?	?	—	—
Roma (a)	?	3	4	?	17	19	?	3	13	?	10	11	?	8	8	?	10	13
Viterbo (a)	?	—	—	?	—	—	?	—	1	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Lazio	(9)	3	4	4	17	19	(10)	3	14	(11)	10	12	(11)	8	9	(12) 39	10	13
Aquila degli Abruz.	?	—	—	?	1	1	?	1	—	?	1	—	?	1	2	?	—	18
Campobasso	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	1
Chieti (a)	?	—	—	?	—	—	?	—	1	?	—	—	?	—	1	?	1	1
Pescara (a)	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	1	?	5	1
Teramo	?	—	—	?	—	4	?	—	—	?	1	—	?	—	—	?	—	—
Abruzzi e Mollise	(9)	—	—	2	1	5	(10)	1	1	(11)	2	—	(11)	1	4	(12) 17	6	21
Avellino (a)	?	—	—	?	1	—	?	—	—	?	—	—	?	—	1	?	—	—
Benevento	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Napoli (a)	?	—	4	?	5	5	?	7	6	?	12	13	?	1	8	?	3	7
Salerno (a)	?	—	—	?	1	2	?	—	—	?	1	—	?	—	—	?	—	1
Campania (a)	(9)	—	4	4	7	7	(10)	7	6	(11)	13	13	(11)	1	9	(12) 31	3	8
Bari	?	—	1	?	3	—	?	—	3	?	31	75	?	—	2	?	28	27
Brindisi	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	6	2	?	—	1	?	—	—
Foggia (a)	?	—	—	?	—	1	?	—	1	?	1	—	?	—	—	?	—	1
Lecce	?	—	—	?	—	—	?	1	—	?	10	1	?	—	2	?	—	—
Taranto	?	—	—	?	1	—	?	—	—	?	2	9	?	—	—	?	1	—
Puglie (a)	(9)	—	1	2	4	1	(10)	1	4	(11)	50	87	(11)	—	5	(12) 143	29	28
Matera	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Potenza	?	—	—	?	—	4	?	—	—	?	1	—	?	—	—	?	—	—
Lucania	(9)	—	—	3	—	4	(10)	—	—	(11)	1	—	(11)	—	—	(12) —	—	—
Catanzaro	?	—	—	?	—	—	?	1	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Cosenza	?	—	—	?	1	—	?	—	—	?	—	2	?	—	—	?	—	—
Reggio di Calabria.	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	14	9	?	—	2	?	—	—
Calabria	(9)	—	—	2	1	—	(10)	1	—	(11)	14	11	(11)	—	2	(12) 2	—	—
Agrigento	?	—	—	?	1	1	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Caltanissetta	?	1	—	?	—	—	?	1	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Catania	?	—	—	?	—	1	?	28	50	?	2	3	?	—	—	?	—	—
Enna	?	—	—	?	—	—	?	—	1	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Messina	?	—	—	?	2	—	?	3	11	?	—	—	?	1	—	?	—	—
Palermo	?	—	—	?	7	11	?	4	3	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Ragusa	?	—	—	?	—	1	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Siracusa	?	—	1	?	—	—	?	82	14	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Trapani	?	—	—	?	7	10	?	—	1	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Sicilia	(9)	1	1	26	17	24	(10)	118	80	(11)	2	3	(11)	1	—	(12) 12	—	—
Cagliari	?	—	—	?	—	1	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Nuoro	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	1	—	?	—	—	?	—	—
Sassari	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Sardegna	(9)	—	—	—	—	1	(10)	—	—	(11)	1	—	(11)	—	—	(12) 1	—	—
Non indicata	(9)	—	1	—	—	—	(10)	1	3	(11)	5	5	(11)	6	3	(12) —	33	35
REGNO	(9)	67	75	196	421	364	(10)	168	150	(11)	165	229	(11)	214	275	(12) 967	772	1 216

Segue Tav. XXX-A — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE ED I PAESI CONTINENTALI DI PROVENIENZA

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	BULGARIA			ALBANIA			TURCHIA EUROPEA			TURCHIA ASIATICA			EGITTO			TUNISIA			
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	
Alessandria	?	—	1	?	2	4	?	—	3	?	—	1	?	16	15	?	?	7	7
Aosta	?	1	3	?	2	1	?	—	1	?	—	—	?	3	11	?	?	—	2
Cuneo	?	—	—	?	3	—	?	—	2	?	—	—	?	10	3	?	?	1	3
Novara (a)	?	—	1	?	1	6	?	—	1	?	—	—	?	21	45	?	?	—	6
Torino	?	2	1	?	12	15	?	5	—	?	2	4	?	64	51	?	?	3	15
Vercelli (a)	?	—	—	?	5	—	?	1	2	?	—	—	?	3	7	?	?	2	3
Piemonte (13)		3	6	(13)	25	26	(13)	6	9	(13)	2	5	18	117	132	1	13	36	
Genova	?	—	—	?	5	7	?	1	2	?	2	5	?	113	132	?	?	10	23
Imperia	?	—	—	?	1	1	?	—	—	?	—	—	?	6	3	?	?	2	4
La Spezia	?	—	—	?	1	2	?	—	2	?	—	—	?	4	3	?	?	2	4
Savona	?	—	—	?	1	—	?	—	—	?	—	—	?	5	2	?	?	8	6
Liguria (13)				(13)	8	10	(13)	1	4	(13)	2	7	4	128	140	14	22	37	
Bergamo	?	1	2	?	11	1	?	—	—	?	—	—	?	3	5	?	?	4	2
Brescia	?	2	1	?	6	10	?	—	—	?	—	1	?	1	4	?	?	—	1
Como	?	3	2	?	2	6	?	—	—	?	—	—	?	13	15	?	?	3	17
Cremona	?	—	—	?	4	—	?	—	1	?	—	—	?	5	2	?	?	2	1
Mantova	?	—	—	?	2	—	?	—	—	?	—	—	?	4	4	?	?	2	1
Milano	?	4	4	?	42	34	?	12	7	?	2	2	?	63	103	?	?	9	45
Pavia	?	—	—	?	—	2	?	—	—	?	1	—	?	4	3	?	?	2	5
Sondrio	?	—	—	?	5	2	?	—	—	?	—	—	?	1	4	?	?	1	—
Varese	?	—	—	?	5	4	?	—	—	?	—	—	?	16	16	?	?	—	18
Lombardia (13)		10	9	(13)	77	59	(13)	12	8	(13)	3	3	43	110	156	2	23	90	
Bolzano	?	3	—	?	—	—	?	—	1	?	—	—	?	1	9	?	?	—	—
Trento (a)	?	—	1	?	4	8	?	—	1	?	—	1	?	7	15	?	?	3	1
Venezia Trident. (a) (13)		3	1	(13)	4	8	(13)	—	2	(13)	—	1	2	8	24	—	3	1	
Belluno	?	8	—	?	27	29	?	—	—	?	1	—	?	5	15	?	?	1	4
Padova	?	—	—	?	5	6	?	—	—	?	—	—	?	1	8	?	?	—	4
Rovigo	?	—	—	?	—	1	?	—	—	?	—	—	?	—	4	?	?	—	—
Treviso	?	3	1	?	3	8	?	1	1	?	—	—	?	3	12	?	?	—	1
Udine	?	7	5	?	75	39	?	14	12	?	6	5	?	50	100	?	?	3	8
Venezia	?	—	—	?	13	12	?	1	4	?	1	13	?	28	42	?	?	—	1
Verona	?	—	—	?	6	1	?	—	—	?	1	1	?	3	13	?	?	7	2
Vicenza (a)	?	7	—	?	15	7	?	2	—	?	—	4	?	3	8	?	?	—	6
Veneto (a) (13)		25	6	(13)	144	103	(13)	18	17	(13)	9	23	35	93	202	2	11	26	
Fiume (a)	?	—	1	?	2	1	?	—	—	?	—	—	?	4	1	?	?	—	—
Gorizia	?	—	1	?	6	15	?	—	—	?	—	—	?	59	115	?	?	—	—
Pola (a)	?	—	—	?	3	2	?	—	—	?	—	—	?	3	4	?	?	—	—
Trieste	?	1	6	?	40	43	?	7	9	?	2	1	?	51	68	?	?	—	—
Zara	?	—	—	?	1	1	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	?	—	1
Venezia G. e Zara (13)		1	8	(13)	52	62	(13)	7	9	(13)	2	1	22	117	188	1	—	1	
Bologna (a)	?	1	—	?	17	18	?	—	—	?	—	—	?	22	41	?	?	1	5
Ferrara (a)	?	—	—	?	1	1	?	—	—	?	—	—	?	6	6	?	?	1	1
Forlì	?	—	—	?	10	13	?	—	2	?	—	1	?	5	15	?	?	—	—
Modena (a)	?	1	—	?	15	3	?	1	—	?	—	—	?	3	5	?	?	31	5
Parma	?	—	—	?	3	5	?	—	—	?	—	—	?	10	10	?	?	4	2
Piacenza	?	—	—	?	17	10	?	—	—	?	—	—	?	2	1	?	?	—	2
Ravenna	?	—	—	?	—	—	?	1	—	?	—	—	?	1	2	?	?	2	—
Reggio nell'Emilia	?	—	—	?	1	6	?	—	—	?	—	—	?	4	9	?	?	4	1
Emilia (13)		2		(13)	64	56	(13)	2	2	(13)	—	1	25	53	89	90	44	16	
Arezzo	?	—	—	?	—	2	?	—	1	?	—	—	?	4	2	?	?	2	1
Firenze	?	—	—	?	35	21	?	—	1	?	—	1	?	30	27	?	?	8	11
Grosseto	?	—	—	?	—	7	?	1	—	?	—	—	?	—	—	?	?	—	3
Livorno	?	—	—	?	5	3	?	2	—	?	—	4	?	13	19	?	?	6	16
Lucca (a)	?	—	—	?	5	3	?	1	—	?	—	—	?	15	29	?	?	14	25
Massa e Carrara	?	1	—	?	1	1	?	—	—	?	—	—	?	8	6	?	?	1	3
Pisa	?	—	—	?	2	6	?	—	2	?	—	3	?	6	1	?	?	11	4
Pistola (a)	?	1	1	?	5	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	?	8	62
Siena	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	3	?	?	4	6
Toscana (13)		2	1	(13)	53	43	(13)	5	4	(13)	1	8	11	76	87	72	54	131	

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.
 (13) Compresa in Jugoslavia.

Segue Tav. XXX-A — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE ED I PAESI CONTINENTALI DI PROVENIENZA,

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	BULGARIA			ALBANIA			TURCHIA EUROPEA			TURCHIA ASIATICA			EGITTO			TUNISIA		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	?	—	—	?	—	5	?	—	—	?	—	—	?	7	15	?	—	1
Ascoli Piceno	?	—	—	?	—	4	?	—	—	?	—	—	?	2	6	?	—	—
Macerata (a)	?	—	—	?	—	9	?	—	2	?	—	—	?	1	3	?	—	2
Pesaro e Urbino	?	—	—	?	—	5	?	—	—	?	—	—	?	3	1	?	—	—
Marche (a)	(13)	—	—	(13)	—	23	(13)	—	2	(13)	—	—	6	13	25	—	—	3
Perugia (a)	?	—	—	?	2	6	?	—	4	?	—	—	?	—	14	?	—	3
Terni	?	—	—	?	—	2	?	—	—	?	—	—	?	—	2	?	—	—
Umbria (a)	(13)	—	—	(13)	2	8	(13)	—	4	(13)	—	—	—	—	16	—	—	3
Frosinone	?	—	3	?	1	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	1	5
Rieti	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	1	—	?	—	1
Roma (a)	?	2	2	?	68	120	?	11	7	?	—	1	?	57	62	?	45	83
Viterbo (a)	?	—	—	?	—	1	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Lazio	(13)	2	5	(13)	69	121	(13)	11	7	(13)	—	1	9	58	62	3	46	89
Aquila degli Abruz.	?	4	—	?	1	6	?	—	—	?	—	2	?	3	3	?	—	3
Campobasso	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	1	?	—	—
Chieti (a)	?	—	—	?	8	9	?	—	—	?	—	—	?	4	7	?	—	1
Pescara (a)	?	—	—	?	17	35	?	—	—	?	—	—	?	4	—	?	—	—
Teramo	?	—	—	?	—	1	?	—	—	?	—	—	?	—	1	?	—	—
Abruzzi e Molise	(13)	4	—	(13)	26	51	(13)	—	—	(13)	—	2	3	11	12	—	—	4
Avellino (a)	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	6	?	2	—
Benevento	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	1	?	—	—
Napoli (a)	?	—	1	?	29	14	?	—	9	?	1	2	?	144	176	?	36	79
Salerno (a)	?	—	—	?	7	2	?	—	—	?	—	—	?	6	35	?	—	3
Campania (a)	(13)	—	1	(13)	36	16	(13)	—	9	(13)	1	2	14	150	218	35	38	82
Bari	?	—	—	?	102	99	?	5	8	?	11	10	?	138	84	?	5	6
Brindisi	?	1	—	?	12	27	?	1	6	?	4	4	?	10	10	?	—	2
Foggia (a)	?	—	—	?	2	4	?	—	—	?	—	—	?	—	5	?	—	—
Lecce	?	—	—	?	28	23	?	—	—	?	—	—	?	4	—	?	—	—
Taranto	?	—	1	?	4	4	?	4	—	?	—	—	?	2	—	?	—	1
Puglie (a)	(13)	1	1	(13)	148	157	(13)	10	14	(13)	15	14	87	154	99	6	5	9
Matera	?	—	—	?	4	1	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Potenza	?	—	—	?	1	1	?	—	—	?	—	—	?	2	2	?	1	—
Lucania	(13)	—	—	(13)	5	2	(13)	—	—	(13)	—	—	—	2	2	1	1	—
Catanzaro	?	—	—	?	—	1	?	—	1	?	—	—	?	13	21	?	—	—
Cosenza	?	—	—	?	1	10	?	—	—	?	—	—	?	1	2	?	—	—
Reggio di Calabria	?	—	—	?	1	4	?	—	1	?	—	1	?	12	15	?	1	11
Calabria	(13)	—	—	(13)	2	15	(13)	—	2	(13)	—	1	—	26	38	1	1	11
Agrigento	?	—	—	?	—	—	?	1	1	?	—	—	?	1	3	?	36	89
Caltanissetta	?	—	—	?	2	—	?	—	—	?	—	—	?	3	2	?	12	17
Catania	?	—	—	?	—	2	?	—	2	?	—	—	?	44	32	?	13	34
Enna	?	—	—	?	2	—	?	—	—	?	—	—	?	2	1	?	3	1
Messina	?	—	—	?	2	7	?	—	—	?	—	—	?	46	57	?	9	10
Palermo	?	—	—	?	6	7	?	2	1	?	—	—	?	9	42	?	157	318
Ragusa	?	—	—	?	—	2	?	—	—	?	—	—	?	7	4	?	15	49
Siracusa	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	22	47	?	8	33
Trapani	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	1	2	?	931	1 258
Sicilia	(13)	—	—	(13)	12	18	(13)	3	4	(13)	—	—	46	135	190	191	1 184	1 809
Cagliari	?	—	—	?	—	6	?	—	—	?	—	—	?	5	2	?	52	167
Nuoro	?	—	—	?	—	1	?	—	—	?	—	1	?	—	—	?	10	41
Sassari	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	13	?	10	7
Sardegna	(13)	—	—	(13)	—	7	(13)	—	—	(13)	—	1	3	5	15	49	72	215
Non indicata	(13)	11	8	(13)	9	10	(13)	6	9	(13)	1	5	—	85	235	—	4	18
REGNO	(13)	64	46	(13)	736	795	(13)	81	106	(13)	36	75	328	1 341	1 930	468	1 521	2 581

Segue Tav. XXX-A — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE ED I PAESI CONTINENTALI DI PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	ALGERIA			MAROCCO			ALTRI PAESI CONTINENTALI			PAESI CONTINEN- TALI NON DETERMINATI			TOTALE		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	?	1	—	?	7	2	?	—	—	?	—	—	782	806	888
Aosta	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	1 152	1 245	1 410
Cuneo	?	1	3	?	—	—	?	—	—	?	—	—	2 625	2 586	3 411
Novara (a)	?	19	11	?	1	8	?	?	?	?	?	?	4 810	4 617	4 733
Torino	?	6	8	?	—	12	?	?	5	?	2	3	3 119	4 223	3 594
Vercelli (a)	?	2	5	?	—	2	?	—	—	?	—	—	1 615	1 864	1 884
Piemonte	27	29	27	3	8	24	—	—	5	—	2	3	13 603	15 341	15 920
Genova	?	5	8	?	4	—	?	1	5	?	—	—	384	985	1 107
Imperia	?	2	3	?	—	1	?	—	—	?	—	—	1 418	4 153	4 514
La Spezia	?	8	5	?	—	—	?	—	—	?	—	—	178	284	184
Savona	?	7	10	?	—	—	?	—	—	?	—	—	84	453	465
Liguria	31	22	26	2	4	1	—	1	5	—	—	—	2 064	5 875	6 270
Bergamo	?	4	9	?	3	—	?	—	—	?	—	—	2 476	4 109	4 011
Brescia	?	—	1	?	—	1	?	—	—	?	—	—	604	847	1 159
Corno	?	9	7	?	—	2	?	—	1	?	1	—	2 367	3 427	4 556
Cremona	?	5	1	?	—	—	?	2	—	?	—	—	128	260	214
Mantova	?	1	2	?	—	—	?	—	—	?	—	—	122	204	206
Milano	?	6	6	?	2	—	?	1	2	?	—	—	1 718	2 637	3 015
Pavia	?	2	1	?	—	—	?	—	—	?	—	—	159	224	303
Sondrio	?	—	—	?	—	1	?	—	—	?	—	—	1 450	2 105	2 681
Varese	?	6	17	?	—	7	?	—	—	?	—	—	2 190	3 605	3 979
Lombardia	18	33	44	—	5	11	—	3	3	—	1	—	11 214	17 418	20 124
Bolzano	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	561	920	1 208
Trento (a)	?	—	5	?	1	2	?	—	1	?	1	—	618	945	1 231
Venezia Trident. (a)	1	—	5	—	1	2	—	—	1	—	1	—	1 179	1 865	2 439
Belluno	?	2	5	?	—	1	?	—	—	?	1	—	1 351	2 153	2 910
Padova	?	2	2	?	1	2	?	—	—	?	—	—	308	508	632
Rovigo	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	48	97	82
Treviso	?	2	7	?	1	—	?	—	—	?	—	—	637	1 087	1 274
Udine	?	11	20	?	1	8	?	—	3	?	—	2	3 079	5 255	6 393
Venezia	?	2	2	?	—	1	?	3	—	?	—	—	256	428	519
Verona	?	1	1	?	—	—	?	—	—	?	—	—	340	571	759
Vicenza (a)	?	—	3	?	—	—	?	1	—	?	1	—	704	1 186	1 508
Veneto (a)	5	20	40	—	3	12	—	4	3	—	2	2	6 723	11 235	14 077
Fiume (a)	?	—	1	?	—	—	?	—	—	?	—	1	57	107	245
Gorizia	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	191	477	625
Pola (a)	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	41	78	137
Trieste	?	—	1	?	—	—	?	2	1	?	—	—	172	441	655
Zara	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	40	83	195
Venezia G. e Zara	—	—	2	1	—	—	—	2	1	—	—	1	501	1 181	1 857
Bologna (a)	?	—	—	?	—	1	?	—	—	?	1	—	671	631	1 124
Ferrara (a)	?	1	—	?	—	1	?	—	1	?	—	—	87	105	185
Forlì	?	4	13	?	—	—	?	—	—	?	—	—	400	424	594
Modena (a)	?	32	55	?	—	—	?	—	—	?	—	—	494	510	720
Parma	?	13	17	?	—	1	?	—	—	?	—	—	689	726	1 137
Piacenza	?	1	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	472	444	842
Ravenna	?	—	2	?	—	—	?	—	—	?	—	—	61	77	100
Reggio nell'Emilia	?	—	—	?	—	—	?	—	1	?	—	—	217	231	346
Emilia	212	51	87	26	—	3	—	—	2	—	1	—	3 091	3 148	4 996
Arezzo	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	343	368	403
Firenze	?	—	3	?	—	1	?	1	2	?	—	—	1 284	1 288	1 443
Grosseto	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	85	82	67
Livorno	?	—	1	?	—	—	?	—	1	?	—	—	249	224	342
Lucca (a)	?	6	9	?	6	—	?	—	1	?	—	—	1 030	984	1 248
Massa e Carrara	?	2	9	?	—	—	?	—	—	?	—	—	428	421	452
Pisa	?	1	2	?	1	1	?	—	1	?	—	—	402	468	407
Pistoia (a)	?	10	19	?	1	—	?	—	—	?	—	—	1 835	2 050	1 732
Siena	?	—	—	?	—	—	?	—	1	?	—	—	124	126	140
Toscana	37	19	43	—	8	2	—	—	2	5	—	—	5 785	6 006	6 234

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. XXX-A — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE
ED I PAESI CONTINENTALI DI PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	ALGERIA			MAROCCO			ALTRI PAESI CONTINENTALI			PAESI CONTINEN- TALI NON DETERMINATI			TOTALE		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	?	—	—	?	—	1	?	—	—	?	—	—	145	186	236
Ascoli Piceno	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	10	15	18
Macerata (a)	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	78	118	132
Pesaro e Urbino	?	—	1	?	—	—	?	—	—	?	1	—	241	363	390
Marche (a)	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	474	682	776
Perugia (a)	?	—	—	?	2	—	?	—	—	?	—	—	638	870	1 019
Terni	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	23	18	44
Umbria (a)	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	656	888	1 063
Frosinone	?	1	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	355	640	774
Rieti	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	21	35	40
Roma (a)	?	4	4	?	1	5	?	—	4	?	—	—	386	1 020	884
Viterbo (a)	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	7	12	19
Lazio	—	5	4	—	1	5	—	—	4	—	—	—	769	1 707	1 717
Aquila degli Abruz.	?	—	1	?	—	—	?	—	—	?	—	—	128	166	231
Campobasso	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	41	52	59
Chieti (a)	?	—	1	?	—	—	?	—	—	?	—	—	32	58	53
Pescara (a)	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	30	36	58
Teramo	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	33	56	36
Abruzzi e Molise	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	264	368	437
Avellino (a)	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	19	21	23
Benevento	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	12	8	19
Napoli (a)	?	26	22	?	2	1	?	4	2	?	—	—	537	706	751
Salerno (a)	?	31	15	?	—	1	?	1	—	?	—	—	109	161	151
Campania (a)	115	57	37	—	2	2	—	5	2	—	—	—	677	896	944
Bari	?	—	1	?	—	—	?	—	—	?	—	—	406	694	636
Brindisi	?	—	—	?	—	—	?	—	12	?	—	—	38	45	80
Foggia (a)	?	—	—	?	—	—	?	—	1	?	—	—	43	63	58
Lecce	?	—	—	?	—	—	?	—	1	?	—	—	40	77	65
Taranto	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	27	38	43
Puglie (a)	1	—	1	—	—	—	—	—	14	—	—	—	554	917	882
Matera	?	1	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	4	15	6
Potenza	?	—	2	?	—	—	?	—	—	?	—	—	30	60	50
Lucania	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34	75	56
Catanzaro	?	—	1	?	—	—	?	—	1	?	—	—	37	33	46
Cosenza	?	—	—	?	—	—	?	—	1	?	—	—	37	28	49
Reggio di Calabria	?	—	3	?	—	—	?	—	—	?	—	—	234	265	245
Calabria	10	—	4	—	—	—	—	—	2	—	—	—	308	326	340
Agrigento	?	—	3	?	2	—	?	—	—	?	1	—	35	74	123
Caltanissetta	?	1	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	34	120	85
Catania	?	—	1	?	1	2	?	2	—	?	—	—	55	144	186
Enna	?	—	—	?	1	—	?	—	—	?	—	—	2	12	7
Messina	?	—	2	?	—	—	?	1	1	?	—	—	48	133	150
Palermo	?	4	9	?	1	11	?	3	—	?	—	—	113	231	437
Ragusa	?	1	5	?	—	2	?	—	—	?	—	—	16	31	66
Siracusa	?	1	2	?	2	1	?	1	—	?	—	—	47	192	151
Trapani	?	7	47	?	6	14	?	—	—	?	—	—	399	972	1 339
Sicilia	24	14	69	12	13	30	—	7	1	—	1	—	749	1 909	2 544
Cagliari	?	—	14	?	1	1	?	—	—	?	—	—	182	188	317
Nuoro	?	1	1	?	—	—	?	—	—	?	—	—	52	44	98
Sassari	?	2	3	?	—	—	?	—	—	?	—	—	122	162	178
Sardegna	8	3	18	5	1	1	—	—	—	—	—	—	356	394	593
Non indicata	—	4	1	—	—	—	—	2	1	—	3	—	—	2 203	1 190
REGNO	490	258	413	50	48	94	—	26	49	—	12	6	49 001	72 484	82 461

**TAV. XXX-B — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE
ED I PAESI TRANSOCEANICI DI PROVENIENZA.**

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	CANADA			STATI UNITI D'AMERICA			MESSICO			AMERICA CENTRALE ED ANTILLE			COLOMBIA, VENEZUELA ED EQUATORE		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	1	5	1	619	412	432	—	—	—	1	3	1	(1)	—	—
Aosta	—	—	3	81	97	100	—	3	4	1	—	—	(1)	—	—
Cuneo	—	—	1	104	86	56	—	—	—	2	—	—	(1)	1	2
Novara (a)	2	1	1	133	100	83	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—
Torino	3	3	1	332	221	187	—	1	—	3	—	4	(1)	11	6
Vercelli (a)	—	1	—	190	196	186	—	—	—	6	1	5	(1)	1	4
Piemonte	6	10	7	1 459	1 112	1 044	—	4	4	13	4	10	(1)	13	12
Genova	—	—	2	462	399	445	—	1	5	1	8	4	(1)	17	9
Imperia	—	—	—	6	10	22	—	—	1	—	1	1	(1)	—	1
La Spezia	—	1	—	61	78	54	—	—	—	6	1	1	(1)	—	—
Savona	—	—	—	27	72	80	—	—	—	—	—	—	(1)	—	1
Liguria	—	1	2	556	559	601	1	6	7	10	6	6	(1)	17	11
Bergamo	—	—	—	61	74	48	—	—	1	2	7	—	(1)	4	2
Brescia	—	—	—	46	44	62	—	—	—	—	1	—	(1)	—	—
Como	—	—	1	86	48	67	—	—	—	—	1	—	(1)	—	—
Cremona	—	—	—	6	6	6	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—
Mantova	—	—	—	21	11	7	1	—	—	—	6	2	(1)	—	—
Milano	—	4	4	133	119	146	—	—	—	4	2	10	(1)	5	7
Pavia	1	1	4	126	98	77	—	—	—	1	1	—	(1)	—	—
Sondrio	6	—	1	87	62	78	—	—	2	—	—	—	(1)	—	—
Varese	—	—	13	46	66	108	—	—	—	1	—	2	(1)	—	—
Lombardia	7	5	23	612	528	599	1	—	3	8	18	14	(1)	9	9
Bolzano	—	—	—	10	2	1	—	—	—	—	—	1	(1)	—	—
Trento (a)	2	1	—	184	145	131	—	—	—	—	—	—	(1)	—	7
Venezia Tridentina (a)	2	1	—	194	147	132	—	—	—	—	—	—	(1)	—	7
Belluno	1	3	3	195	164	192	—	—	—	—	—	—	(1)	2	1
Padova	1	3	3	32	47	30	—	—	—	—	—	1	(1)	—	—
Rovigo	—	—	—	14	15	5	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—
Treviso	17	56	58	189	171	197	—	—	3	1	1	—	(1)	—	—
Udine	47	66	114	400	427	477	1	—	2	—	1	2	(1)	1	9
Venezia	—	3	2	66	39	36	—	—	—	—	—	—	(1)	3	1
Verona	—	—	1	80	74	77	—	—	—	1	—	—	(1)	—	3
Vicenza (a)	1	2	7	245	222	202	—	—	—	—	—	2	(1)	2	—
Veneto (a)	67	133	188	1 221	1 159	1 216	1	—	5	2	2	5	(1)	8	14
Fiume (a)	—	—	—	11	31	53	—	—	—	—	—	1	(1)	—	—
Gorizia	—	1	—	13	2	11	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—
Pola (a)	—	—	—	127	101	149	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—
Trieste	1	—	—	92	76	95	—	—	—	1	—	—	(1)	—	1
Zara	—	—	—	19	13	6	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—
Venezia Giulia e Zara	1	1	—	262	223	314	—	—	—	1	—	1	(1)	—	1
Bologna (a)	—	—	1	45	37	45	—	—	—	1	—	2	(1)	—	—
Ferrara (a)	—	—	—	22	23	19	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—
Forlì	—	—	1	69	72	87	—	—	—	—	—	2	(1)	—	—
Modena (a)	—	—	—	107	45	69	—	—	—	—	1	1	(1)	—	1
Parma	—	—	—	195	175	223	—	—	1	2	—	2	(1)	—	—
Piacenza	—	—	—	108	110	101	—	—	—	1	1	—	(1)	1	6
Ravenna	—	—	—	4	6	10	—	—	—	—	—	—	(1)	—	1
Reggio nell'Emilia	—	—	—	14	11	32	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—
Emilia	—	—	2	564	479	586	—	—	1	4	2	7	(1)	1	8
Arezzo	—	—	1	43	44	36	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—
Firenze	—	—	2	82	46	55	—	—	—	—	—	1	(1)	—	1
Grosseto	—	—	—	18	18	37	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—
Livorno	2	—	—	23	25	39	—	—	—	2	1	—	(1)	—	1
Lucca (a)	2	1	—	651	543	590	1	—	2	2	3	—	(1)	3	11
Massa e Carrara	—	—	—	113	116	114	—	—	—	1	1	—	(1)	—	—
Pisa	—	1	—	72	57	59	—	—	—	—	—	—	(1)	1	—
Pistoia (a)	—	1	—	63	61	64	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—
Siena	—	—	—	9	4	9	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—
Toscana	4	3	3	1 074	914	1 003	1	—	2	4	5	1	(1)	4	13

(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § III.
(1) Compresi in Perù, Bolivia e Cile.

Seque Tav. XXX-B — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE ED I PAESI TRANSOCEANICI DI PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	CANADA			STATI UNITI D'AMERICA			MESSICO			AMERICA CENTRALE ED ANTILLE			COLOMBIA, VENEZUELA ED EQUATORE		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	1	—	2	97	94	59	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—
Ascoli Piceno	5	4	14	199	127	120	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—
Macerata (a)	6	—	3	51	56	52	—	—	—	—	—	—	(3)	—	—
Pesaro e Urbino	3	16	17	128	100	139	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—
Marche (a)	15	20	36	475	377	370	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—
Perugia (a)	—	1	—	115	81	105	—	—	—	—	1	2	(1)	—	—
Terni	—	—	—	16	9	5	—	—	—	—	—	—	(3)	—	—
Umbria (a)	—	1	—	131	90	110	—	—	—	—	1	2	(1)	—	—
Frosinone	4	23	16	696	707	889	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—
Rieti	—	—	—	14	15	18	—	—	—	—	—	—	(2)	—	—
Roma (a)	6	24	9	668	522	573	—	—	1	1	—	1	(1)	5	1
Viterbo (a)	—	5	—	12	39	19	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—
Lazio	10	57	25	1 390	1 283	1 499	—	—	1	1	—	1	(1)	5	1
Aquila degli Abruzzi	21	14	16	768	588	699	—	—	—	—	2	—	(1)	1	1
Campobasso	11	30	33	834	667	804	—	—	—	1	—	—	(1)	—	—
Chieti (a)	10	6	14	649	510	563	—	—	1	—	3	1	(1)	—	1
Pescara (a)	2	5	2	159	138	176	—	—	—	1	—	—	(1)	—	—
Teramo	9	6	8	362	323	302	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—
Abruzzi e Molise	53	61	73	2 772	2 226	2 544	—	—	1	4	3	1	(1)	1	2
Avellino (a)	1	5	2	793	639	729	—	—	—	—	—	—	(1)	—	3
Benevento	1	—	—	518	400	501	—	—	—	—	—	—	(1)	—	2
Napoli (a)	8	7	20	1 871	1 649	1 814	—	2	—	7	2	8	(1)	2	5
Salerno (a)	—	2	—	636	466	530	—	—	2	7	1	7	(1)	15	24
Campania (a)	10	14	22	3 818	3 154	3 574	—	2	2	14	3	15	(1)	17	34
Bari	4	—	3	1 566	1 312	1 677	—	—	1	—	—	—	(1)	—	2
Brindisi	—	—	—	11	22	25	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—
Foggia (a)	3	13	9	361	248	348	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—
Lecce	—	—	—	40	26	30	—	—	—	—	1	—	(1)	1	—
Taranto	—	—	—	53	33	64	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—
Puglie (a)	7	13	12	2 031	1 641	2 144	—	—	1	—	1	—	(1)	1	2
Matera	—	5	4	62	84	116	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—
Potenza	1	2	2	370	269	268	—	—	—	15	12	3	(1)	11	4
Lucania	1	7	6	432	353	384	—	—	—	15	12	3	(1)	11	4
Catanzaro	10	13	15	824	665	724	—	—	—	1	1	1	(1)	—	—
Cosenza	19	5	21	781	596	690	—	—	—	44	18	39	(1)	8	12
Reggio di Calabria	20	16	18	849	727	848	—	—	—	4	1	2	(1)	1	—
Calabria	49	34	54	2 454	1 988	2 262	—	—	—	49	20	42	(1)	9	12
Agrigento	2	1	—	616	546	511	—	—	—	—	—	1	(1)	1	—
Caltanissetta	—	—	—	297	184	205	—	—	—	—	—	5	(1)	—	—
Catania	—	1	—	667	545	512	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—
Enna	—	—	—	68	92	112	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—
Messina	8	1	7	1 114	851	894	—	—	—	4	1	4	(1)	13	6
Palermo	1	—	6	1 462	1 218	1 468	—	—	—	1	—	—	(1)	—	—
Ragusa	—	—	—	310	214	290	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—
Siracusa	—	1	—	528	376	406	—	—	—	8	—	1	(1)	1	2
Trapani	—	—	—	611	533	570	—	4	—	—	—	—	(1)	—	—
Sicilia	11	4	13	5 673	4 559	4 968	—	4	—	13	1	11	(1)	15	8
Cagliari	—	—	—	33	13	32	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—
Nuoro	—	—	—	2	7	11	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—
Sassari	—	—	—	67	52	58	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—
Sardegna	—	—	—	102	72	101	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—
Non indicata	—	4	—	—	75	8	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—
REGNO	243	369	466	25 220	20 939	23 459	3	11	26	135	82	120	(1)	111	138

Segue Tav. XXX-B — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE ED I PAESI TRANSOCEANICI DI PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	PERÙ, BOLIVIA E CILE			BRASILE			ARGENTINA			URUGUAY E PARAGUAY			PAESI D'AMERICA NON DETERMINATI		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
	Alessandria	(2) 19	4	14	12	17	21	883	749	582	25	34	23	—	—
Aosta	(2) —	3	—	1	—	1	49	74	44	7	—	2	—	—	—
Cuneo	(2) 3	9	1	17	11	8	522	455	418	7	24	9	—	—	—
Novara (a)	(2) 3	2	—	8	6	6	208	225	172	2	6	3	—	—	—
Torino	(2) 32	34	32	77	51	47	746	526	531	20	8	11	—	—	—
Vercelli (a)	(2) 2	7	8	11	15	15	107	123	107	8	4	5	—	—	—
Piemonte	(2) 59	59	55	126	100	98	2 515	2 152	1 854	69	76	53	—	—	—
Genova	(2) 184	80	119	76	60	54	569	436	453	36	33	30	—	—	—
Imperia	(2) 4	3	6	—	—	—	25	23	10	4	3	—	—	—	—
La Spezia	(2) 11	7	3	4	12	3	67	65	71	8	—	35	—	—	—
Savona	(2) 6	2	5	2	—	—	12	37	65	21	13	4	—	—	—
Liguria	(2) 205	92	133	82	72	69	748	589	599	69	49	69	—	—	—
Bergamo	(2) 8	3	2	32	34	57	69	95	101	4	1	2	—	—	—
Brescia	(2) 1	—	—	4	7	4	128	132	143	8	7	16	—	—	—
Como	(2) 3	3	6	16	13	10	134	121	113	10	9	6	—	—	—
Cremona	(2) —	2	—	4	8	19	29	19	16	—	—	—	—	—	—
Mantova	(2) 1	2	1	17	11	18	16	17	23	—	1	1	—	—	—
Milano	(2) 15	37	32	75	65	69	206	215	223	11	16	14	—	—	—
Pavia	(2) 8	3	4	4	4	11	354	354	284	5	9	4	—	—	—
Sondrio	(2) 1	1	—	1	—	3	83	62	70	2	2	1	—	—	—
Varese	(2) 1	—	11	5	11	14	90	68	108	10	5	11	—	—	—
Lombardia	(2) 38	51	56	158	153	205	1 109	1 063	1 061	50	50	55	—	—	—
Bolzano	(2) —	—	—	1	—	7	9	3	5	—	—	—	—	—	—
Trento (a)	(2) 3	—	—	16	17	45	191	211	193	8	19	17	—	—	—
Venezia Tridentina (a)	(2) 3	—	—	17	17	52	200	214	203	8	19	17	—	—	—
Belluno	(2) 4	5	7	12	8	39	107	145	152	5	2	6	—	—	—
Padova	(2) 2	—	1	72	51	71	103	115	116	3	6	3	—	—	—
Rovigo	(2) 1	1	—	47	36	30	7	16	5	—	—	—	—	—	—
Treviso	(2) 7	4	13	93	94	114	281	247	353	5	8	20	—	—	—
Udine	(2) —	3	4	54	51	42	551	708	932	5	11	16	—	—	—
Venezia	(2) 1	2	1	70	38	65	63	67	86	—	—	1	—	—	—
Verona	(2) 4	4	7	41	45	66	80	79	82	3	5	4	—	—	—
Vicenza (a)	(2) 3	2	6	72	80	86	159	172	187	15	12	16	—	—	—
Veneto (a)	(2) 22	21	39	461	403	513	1 351	1 549	1 913	36	44	66	—	—	—
Fiume (a)	(2) —	—	—	3	1	1	10	20	24	2	2	1	—	—	—
Gorizia	(2) —	—	—	7	12	19	51	49	93	2	6	1	—	—	—
Pola (a)	(2) 2	2	3	4	—	2	45	98	117	2	3	4	—	—	—
Trieste	(2) 1	1	5	73	12	34	94	103	105	7	2	12	—	—	—
Zara	(2) 1	—	1	6	—	—	2	3	—	—	—	1	—	—	—
Venezia Giulia e Zara	(2) 4	3	9	93	25	56	202	273	339	13	13	19	—	—	—
Bologna (a)	(2) 4	1	5	14	32	14	24	28	13	1	—	—	—	—	—
Ferrara (a)	(2) —	2	—	10	3	7	17	15	15	—	—	—	—	—	—
Forlì	(2) 2	—	2	11	7	18	84	90	68	—	—	9	—	—	—
Modena (a)	(2) —	—	3	26	13	10	47	26	25	2	—	—	—	—	—
Parma	(2) 2	1	—	10	6	17	82	73	75	4	12	8	—	—	—
Piacenza	(2) —	2	2	3	2	2	92	112	68	3	1	—	—	—	—
Ravenna	(2) 2	1	—	10	4	1	18	12	14	—	—	—	—	—	—
Reggio nell'Emilia	(2) 2	2	1	6	3	14	40	44	29	6	1	2	—	—	—
Emilia	(2) 12	9	13	90	70	83	404	400	307	16	14	19	—	—	—
Arezzo	(2) —	—	1	10	23	10	29	24	10	—	2	—	—	—	—
Firenze	(2) 5	18	4	46	20	11	81	54	45	1	4	2	—	—	—
Grosseto	(2) —	3	—	—	7	4	1	1	3	—	—	—	—	—	—
Livorno	(2) 1	1	—	10	4	17	14	14	6	—	3	—	—	—	—
Lucca (a)	(2) 7	1	3	304	182	190	256	272	218	13	22	8	—	—	—
Massa e Carrara	(2) 1	—	—	14	14	8	67	63	70	22	27	32	—	—	—
Pisa	(2) —	—	—	26	13	17	34	22	23	—	1	—	—	—	—
Pistoia (a)	(2) 1	—	2	50	28	60	50	50	85	—	—	3	—	—	—
Siena	(2) —	—	—	—	—	2	11	7	6	—	1	—	—	—	—
Toscana	(2) 15	23	10	460	291	319	543	542	441	36	60	45	—	—	—

(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § III.
 (2) Compresi Colombia, Venezuela ed Equatore.

Segue Tav. XXX-B — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE ED I PAESI TRANSOCEANICI DI PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	PERÙ, BOLIVIA E CILE			BRASILE			ARGENTINA			URUGUAY E PARAGUAY			PAESI D'AMERICA NON DETERMINATI		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
	Ancona	(2) 7	1	5	13	9	3	207	217	157	5	6	4	—	—
Ascoli Piceno	(2) 4	—	3	5	—	6	205	254	206	2	—	—	—	—	—
Macerata (a)	(2) 2	—	1	15	9	38	382	373	236	1	4	4	—	—	—
Pesaro e Urbino	(2) —	2	—	4	3	4	70	83	73	3	4	6	—	—	—
Marche (a)	(2) 13	3	9	37	21	51	864	927	672	11	14	14	—	—	—
Perugia (a)	(2) 5	5	—	6	5	13	74	68	54	1	—	1	—	—	—
Terni	(2) —	—	—	—	—	1	2	8	2	1	1	1	—	—	—
Umbria (a)	(2) 5	5	—	6	5	14	76	76	56	2	1	2	—	—	—
Frosinone	(2) 1	—	—	16	20	33	67	63	105	1	7	4	—	—	—
Rieti	(2) —	—	—	—	2	2	4	12	16	—	—	—	—	—	—
Roma (a)	(2) 15	20	26	61	72	58	211	207	172	5	8	54	—	—	—
Viterbo (a)	(2) —	—	4	3	4	1	5	16	16	—	—	—	—	—	—
Lazio	(2) 16	20	30	80	98	94	287	296	309	6	15	58	—	—	—
Aquila degli Abruzzi	(2) 2	3	2	13	11	7	143	131	104	3	2	2	—	—	—
Campobasso	(2) 1	—	1	43	68	97	459	397	437	14	7	18	—	—	—
Chieti (a)	(2) 1	2	1	26	23	40	596	548	524	9	3	2	—	—	—
Pescara (a)	(2) —	—	—	4	1	2	28	31	56	—	1	—	—	—	—
Teramo	(2) 1	1	—	6	2	2	87	92	95	15	5	3	—	—	—
Abruzzi e Molise	(2) 5	6	4	92	105	148	1 313	1 199	1 216	41	18	25	—	—	—
Avellino (a)	(2) 2	—	—	22	11	11	344	254	232	15	5	10	—	—	—
Benevento	(2) —	—	—	29	27	17	244	266	237	7	7	12	—	—	—
Napoli (a)	(2) 28	8	3	182	138	187	651	427	467	44	16	12	—	—	—
Salerno (a)	(2) 72	—	2	296	173	184	319	277	232	73	66	69	—	—	—
Campania (a)	(2) 102	8	5	529	349	399	1 558	1 224	1 168	139	94	103	—	—	—
Bari	(2) 9	8	2	61	93	131	576	580	677	8	4	3	—	—	—
Brindisi	(2) —	—	—	1	4	17	14	26	16	—	—	—	—	—	—
Foggia (a)	(2) —	—	—	7	8	8	179	169	162	6	—	—	—	—	—
Lecce	(2) —	—	—	1	1	4	47	41	37	3	2	1	—	—	—
Taranto	(2) —	—	—	10	2	19	55	50	43	5	—	—	—	—	—
Puglie (a)	(2) 9	8	2	80	106	179	871	866	935	22	6	4	—	—	—
Matera	(2) 3	—	2	—	2	—	37	46	54	—	1	2	—	—	—
Potenza	(2) 41	10	22	180	124	177	621	504	458	71	73	43	—	—	—
Lucania	(2) 44	10	24	180	126	177	658	550	512	71	74	45	—	—	—
Catanzaro	(2) —	—	—	93	85	98	1 041	978	986	28	12	13	—	—	—
Cosenza	(2) 17	—	2	396	346	421	1 017	1 052	1 067	96	61	81	—	—	—
Reggio di Calabria	(2) 9	—	4	47	31	43	652	693	634	21	26	27	—	—	—
Calabria	(2) 26	—	6	536	462	562	2 710	2 723	2 687	145	99	121	—	—	—
Agrigento	(2) 3	—	—	9	2	13	163	109	105	3	3	3	—	—	—
Caltanissetta	(2) —	—	—	—	3	5	201	167	132	1	—	—	—	—	—
Catania	(2) —	—	5	40	43	39	649	592	523	10	4	1	—	—	—
Enna	(2) —	—	—	2	1	—	48	56	69	1	—	—	—	—	—
Messina	(2) 22	14	16	19	11	18	626	506	413	1	13	3	—	—	—
Palermo	(2) 1	—	—	14	3	26	231	110	78	7	4	4	—	—	—
Ragusa	(2) —	—	—	—	—	—	144	106	143	—	2	5	—	—	—
Stracusa	(2) 3	1	4	6	9	5	467	364	394	15	3	4	—	—	—
Trapani	(2) —	—	—	—	2	—	151	155	134	—	4	4	—	—	—
Sicilia	(2) 29	15	25	90	74	106	2 680	2 165	1 991	38	33	25	—	—	—
Cagliari	(2) 2	—	1	1	7	—	93	62	41	—	—	—	—	—	—
Nuoro	(2) —	—	—	—	—	—	12	31	29	—	—	—	—	—	—
Sassari	(2) 4	—	1	—	1	—	82	77	55	3	2	2	—	—	—
Sardegna	(2) 6	—	2	1	8	—	187	170	125	3	2	2	—	—	—
Non indicata	(2) —	3	—	—	7	1	—	56	1	—	6	—	—	—	—
REGNO	(2) 613	336	422	3 118	2 494	3 126	18 276	17 056	16 409	775	687	742	—	—	—

Segue Tav. XXX-B — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE
ED I PAESI TRANSOCEANICI DI PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	OCEANIA			ASIA NON MEDITERRANEA			AFRICA NON MEDITERRANEA			ALTRI PAESI TRANS- OCEANICI			TOTALE		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	114	88	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 674	1 312	1 154
Aosta	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	189	178	160
Cuneo	2	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	657	586	501
Novara (a)	—	—	2	2	—	—	5	—	—	5	—	—	363	340	272
Torino	18	6	11	—	—	—	2	5	4	6	—	—	1 236	865	838
Vercelli (a)	1	2	3	—	—	—	1	1	1	20	—	—	326	351	354
Piemonte	135	97	105	2	—	3	11	5	34	—	—	—	4 395	3 632	3 279
Genova	15	1	10	—	1	—	19	8	28	—	—	—	1 362	1 044	1 159
Imperia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39	40	48
La Spezia	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	157	166	168
Savona	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	144	152	174
Liguria	16	3	10	—	1	—	19	8	43	—	—	—	1 702	1 402	1 549
Bergamo	19	16	43	2	—	1	13	7	6	—	—	—	210	241	263
Brescia	49	25	42	—	—	—	—	—	—	—	—	—	236	216	267
Como	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	249	197	205
Cremona	6	3	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	46	39	42
Mantova	14	10	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	70	58	65
Milano	16	12	5	1	4	7	—	2	6	—	—	—	461	481	523
Pavia	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	499	471	386
Sondrio	97	68	109	—	—	—	—	—	—	—	—	—	277	195	264
Varese	1	—	2	—	—	—	1	—	2	—	—	—	155	150	271
Lombardia	202	137	218	3	5	9	15	9	14	—	—	—	2 203	2 048	2 286
Bolzano	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	5	14
Trento (a)	5	6	21	—	—	—	—	—	2	—	—	—	409	401	419
Venezia Tridentina (a)	5	6	21	—	—	—	—	—	2	—	—	—	429	406	433
Belluno	33	42	46	—	—	—	—	1	1	—	—	—	357	372	447
Padova	4	5	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	217	227	234
Rovigo	1	—	2	—	—	—	1	1	1	—	—	—	71	69	43
Treviso	25	39	70	—	—	—	—	1	—	—	—	—	619	620	828
Udine	27	57	80	—	—	—	1	—	5	—	—	—	1 088	1 325	1 683
Venezia	7	6	9	3	—	—	—	—	—	—	—	—	210	158	201
Verona	7	6	4	—	—	—	—	—	2	—	—	—	218	213	246
Vicenza (a)	83	105	145	—	—	—	—	—	—	—	1	—	578	598	651
Veneto (a)	181	260	365	3	—	—	3	2	9	—	1	—	3 354	3 582	4 333
Fiume (a)	6	3	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	57	98
Gorizia	4	4	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	77	74	127
Pola (a)	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	182	205	276
Trieste	9	2	3	—	—	—	1	1	—	—	—	—	278	197	255
Zara	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	28	16	10
Venezia G. e Zara	20	10	26	—	—	—	1	1	1	—	—	—	597	549	766
Bologna (a)	5	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	94	104	85
Ferrara (a)	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	43	41
Forlì	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	168	169	188
Modena (a)	3	6	3	—	—	—	—	—	1	—	—	—	185	91	113
Parma	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	300	269	326
Piacenza	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	210	229	179
Ravenna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34	23	26
Reggio nell'Emilia	1	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	69	62	82
Emilia	16	15	12	2	—	—	—	—	2	—	—	—	1 108	990	1 040
Arezzo	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	83	93	58
Firenze	4	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	219	144	122
Grosseto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	29	44
Livorno	7	6	7	1	—	—	1	—	—	—	—	—	59	54	73
Lucca (a)	50	38	58	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1 286	1 061	1 061
Massa e Carrara	3	16	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	222	237	238
Pisa	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	132	96	101
Pistoia (a)	3	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	167	177	190
Siena	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	20	12	18
Toscana	68	63	83	1	—	2	1	2	3	—	—	—	2 207	1 907	1 925

(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § III.

Segue Tav. XXX-B — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE ED I PAESI TRANSOCEANICI DI PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	OCEANIA			ASIA NON MEDITERRANEA			AFRICA NON MEDITERRANEA			ALTRI PAESI TRANS- OCEANICI			TOTALE		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	333	327	230
Ascoli Piceno	6	8	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	426	393	366
Macerata (a)	5	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	462	443	335
Pesaro e Urbino	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	208	208	239
Marche (a)	14	9	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 429	1 371	1 170
Perugia (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	201	161	175
Terni	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	18	9
Umbria (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	220	179	184
Frosinone	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	785	826	1 048
Rieti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	29	36
Roma (a)	10	9	4	—	1	1	—	—	3	—	—	—	977	888	903
Viterbo (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	64	40
Lazio	10	10	5	—	1	1	—	—	3	—	—	—	1 800	1 787	2 027
Aquila degli Abruzzi	7	23	26	—	—	—	—	1	3	—	—	—	959	774	880
Campobasso	4	9	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 367	1 178	1 407
Chieti (a)	27	26	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 318	1 121	1 185
Pescara (a)	5	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	199	180	240
Teramo	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	481	429	412
Abruzzi e Molise	44	62	86	—	—	—	—	1	4	—	—	—	4 324	3 682	4 104
Avellino(a)	4	11	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 181	925	997
Benevento	10	12	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	809	712	791
Napoli (a)	29	11	10	—	2	1	—	3	—	—	1	—	2 820	2 268	2 527
Salerno (a)	1	4	1	—	—	—	—	23	—	—	—	—	1 427	1 004	1 051
Campania (a)	44	38	43	—	2	1	23	3	—	—	1	—	6 237	4 909	5 366
Bari	52	53	52	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2 276	2 051	2 548
Brindisi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	52	58
Foggia (a)	18	12	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	574	450	548
Lecce	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	91	72	72
Taranto	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	123	86	126
Puglie (a)	70	66	73	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3 090	2 711	3 352
Matera	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	102	138	179
Potenza	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 303	1 009	977
Lucania	4	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 405	1 147	1 156
Catanzaro	19	23	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 016	1 777	1 866
Cosenza	5	4	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 375	2 090	2 339
Reggio di Calabria	116	145	192	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 718	1 640	1 768
Calabria	140	172	227	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6 109	5 507	5 973
Agrigento	1	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	797	663	635
Caftanissetta	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	499	354	350
Catania	167	196	111	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1 533	1 881	1 192
Enna	—	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	119	150	185
Messina	113	101	77	—	—	—	—	6	2	—	—	—	1 907	1 517	1 440
Palermo	3	2	2	—	1	—	—	—	4	—	—	—	1 720	1 338	1 588
Ragusa	3	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	457	325	489
Siracusa	11	13	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 038	768	823
Trapani	8	13	11	—	—	—	—	4	—	—	—	—	770	715	719
Sicilia	306	330	216	—	1	—	—	10	8	—	—	—	8 840	7 211	7 371
Cagliari	3	2	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	132	84	77
Nuoro	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	38	41
Sassari	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	156	134	117
Sardegna	3	4	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	302	256	235
Non indicata	—	7	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	158	13
REGNO	1 284	1 293	1 515	11	10	18	73	43	121	—	3	—	49 751	43 434	46 562

TAV. XXXI — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE,
I MESI IN CUI RIMPATRIARONO E LA PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	G E N N A I O									F E B B R A I O								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	?	22	37	39	47	75	?	69	112	?	19	36	122	72	85	?	91	121
Aosta	?	39	109	10	3	14	?	42	123	?	49	59	6	10	5	?	59	64
Cuneo	?	64	117	13	24	31	?	88	148	?	64	177	62	33	34	?	97	211
Novara (a)	?	156	315	16	15	11	?	171	326	?	120	166	21	28	17	?	148	183
Torino	?	94	231	54	18	21	?	112	252	?	105	178	83	40	39	?	145	217
Vercelli (a)	?	102	191	12	22	6	?	124	197	?	64	84	24	20	12	?	84	96
Piemonte	920	477	1 000	144	129	158	1 064	606	1 158	901	421	700	318	203	192	1 219	624	892
Genova	?	21	64	68	29	38	?	50	102	?	29	64	65	72	39	?	101	103
Imperia	?	101	362	1	2	5	?	103	367	?	140	418	—	1	1	?	141	419
La Spezia	?	23	9	2	4	7	?	27	16	?	65	8	13	8	6	?	73	14
Savona	?	11	17	3	3	6	?	14	23	?	8	18	16	9	9	?	17	27
Liguria	111	156	452	74	38	56	185	194	508	120	242	508	94	90	55	214	332	563
Bergamo	?	124	242	10	11	28	?	135	270	?	22	133	22	10	12	?	32	145
Brescia	?	19	47	19	14	21	?	33	68	?	23	38	13	21	12	?	44	50
Como	?	55	109	6	4	16	?	59	125	?	77	113	12	14	6	?	91	119
Cremona	?	8	11	4	2	1	?	10	12	?	24	7	4	2	1	?	26	8
Mantova	?	10	11	3	2	9	?	12	20	?	9	14	4	3	2	?	12	16
Milano	?	93	132	14	14	28	?	107	160	?	103	200	25	32	34	?	135	234
Pavia	?	6	17	18	13	22	?	19	39	?	10	14	27	34	21	?	44	35
Sondrio	?	17	67	30	13	22	?	30	89	?	42	76	16	11	12	?	53	88
Varese	?	66	182	2	7	10	?	73	192	?	60	140	14	3	10	?	63	150
Lombardia	480	398	818	106	80	157	586	478	975	383	370	735	137	130	110	520	500	845
Bolzano	?	19	39	1	—	2	?	19	41	?	32	34	—	—	—	?	32	34
Trento (a)	?	21	32	26	14	26	?	35	58	?	26	45	28	27	33	?	53	78
Venezia Trident. (a)	67	40	71	27	14	28	94	54	99	57	58	79	28	27	33	85	85	112
Belluno	?	76	120	18	22	16	?	98	136	?	53	74	16	15	20	?	68	94
Padova	?	22	46	12	9	26	?	31	72	?	27	29	12	15	11	?	42	40
Rovigo	?	3	13	1	1	6	?	4	19	?	—	3	11	1	—	?	1	3
Treviso	?	39	93	33	34	64	?	73	157	?	34	57	54	40	48	?	74	105
Udine	?	167	500	65	84	114	?	251	614	?	186	317	73	87	90	?	273	407
Venezia	?	13	13	13	2	16	?	15	29	?	13	18	12	7	19	?	20	37
Verona	?	27	42	8	2	11	?	29	53	?	10	35	7	6	11	?	16	46
Vicenza (a)	?	59	72	38	34	41	?	93	113	?	46	52	31	39	45	?	85	97
Veneto (a)	484	406	899	188	188	294	672	594	1 193	391	369	585	216	210	244	607	579	829
Fiume (a)	?	2	14	—	4	1	?	6	15	?	4	32	3	2	5	?	6	37
Gorizia	?	16	33	—	4	13	?	20	46	?	22	25	—	8	4	?	30	29
Pola (a)	?	4	3	7	8	8	?	12	11	?	4	7	4	6	15	?	10	22
Trieste	?	10	28	12	9	16	?	19	44	?	17	24	18	15	20	?	32	44
Zara	?	—	1	—	—	1	?	—	2	?	2	13	—	—	1	?	2	14
Venezia G. e Zara	20	32	79	19	25	39	39	51	118	15	49	101	25	31	45	40	80	146
Bologna (a)	?	5	27	2	1	—	?	6	27	?	13	34	5	12	4	?	25	38
Ferrara (a)	?	1	5	3	—	2	?	1	7	?	11	25	2	6	2	?	17	27
Forlì	?	5	10	13	5	7	?	10	17	?	10	15	12	11	10	?	21	25
Modena (a)	?	11	17	10	4	3	?	15	20	?	14	18	9	4	4	?	18	22
Parma	?	20	19	5	7	13	?	27	32	?	48	19	15	8	16	?	56	35
Piacenza	?	16	21	4	11	6	?	27	27	?	20	17	13	12	5	?	32	22
Ravenna	?	6	3	4	1	2	?	7	5	?	1	3	2	—	2	?	1	5
Reggio nell'Emilia	?	7	11	2	—	3	?	7	14	?	9	18	2	5	2	?	14	20
Emilia	114	71	113	43	29	36	157	100	149	150	126	149	60	58	45	210	184	194
Arezzo	?	9	22	8	2	1	?	11	23	?	6	16	2	6	1	?	12	17
Firenze	?	26	39	10	8	9	?	34	48	?	31	43	13	10	2	?	41	45
Grosseto	?	1	3	1	1	2	?	2	5	?	2	2	2	1	—	?	3	2
Livorno	?	5	18	5	1	1	?	6	19	?	5	17	5	2	6	?	7	23
Lucca (a)	?	16	43	49	33	65	?	49	108	?	27	26	86	85	31	?	112	57
Massa e Carrara	?	16	34	4	12	21	?	28	55	?	12	25	12	16	7	?	28	32
Pisa	?	12	17	6	7	5	?	19	22	?	19	21	8	3	7	?	22	28
Pistoia (a)	?	25	23	—	5	7	?	30	30	?	28	34	7	13	11	?	39	45
Siena	?	4	8	1	3	2	?	7	10	?	2	9	—	1	1	?	3	10
Toscana	236	114	207	84	72	113	320	186	320	231	130	193	135	137	66	366	267	259

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. XXXI — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE,
I MESI IN CUI RIMPATRIARONO E LA PROVENIENZA.

PROVINCIE DI DESTINAZIONE (a)	GENNAIO									FEBBRAIO								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	?	13	10	16	18	7	?	31	17	?	6	7	23	21	18	?	27	25
Ascoli Piceno	?	—	—	11	9	18	?	9	18	?	—	1	25	20	17	?	20	18
Macerata (a)	?	—	2	17	13	22	?	13	24	?	17	11	36	17	10	?	34	21
Pesaro e Urbino	?	11	9	9	10	14	?	21	23	?	6	10	19	8	12	?	14	22
Marche (a)	11	24	21	53	50	61	64	74	82	38	29	29	103	66	57	141	95	86
Perugia (a)	?	26	43	13	6	3	?	32	46	?	19	86	5	3	4	?	22	90
Terni	?	—	—	—	1	1	?	1	1	?	—	4	1	—	—	?	—	4
Umbria (a)	21	26	43	13	7	4	34	33	47	54	19	90	6	3	4	60	22	94
Frosinone	?	11	24	23	30	38	?	41	62	?	18	26	47	35	37	?	53	63
Rieti	?	—	7	2	2	—	?	2	7	?	—	—	—	3	4	?	3	4
Roma (a)	?	28	54	73	40	28	?	68	82	?	19	37	61	36	29	?	55	66
Viterbo (a)	?	2	—	—	2	3	?	4	3	?	1	—	3	3	2	?	4	2
Lazio	54	41	85	98	74	69	152	115	154	28	38	63	111	77	72	139	115	135
Aquila degli Abruz.	?	12	5	43	36	30	?	48	35	?	9	6	56	30	33	?	39	39
Campobasso	?	—	8	61	55	63	?	55	71	?	—	2	93	80	38	?	80	40
Chieti (a)	?	—	1	53	45	49	?	45	50	?	2	2	66	78	40	?	80	42
Pescara (a)	?	—	3	2	6	13	?	6	16	?	4	—	16	10	12	?	14	12
Teramo	?	4	—	18	24	12	?	28	12	?	—	1	27	23	16	?	23	17
Abruzzi e Molise	15	16	17	177	166	167	192	182	184	12	15	11	258	221	139	270	236	150
Avellino (a)	?	1	—	37	40	31	?	41	31	?	3	—	69	45	37	?	48	37
Benevento	?	—	—	28	18	37	?	18	37	?	—	3	34	40	17	?	40	20
Napoli (a)	?	44	26	102	87	82	?	131	108	?	14	25	176	102	78	?	116	103
Salerno (a)	?	2	3	44	36	39	?	38	42	?	6	6	56	46	38	?	52	44
Campania (a)	30	47	29	211	181	189	241	228	218	36	23	34	335	233	170	371	256	204
Bari	?	31	29	82	50	98	?	81	127	?	30	23	91	91	93	?	121	116
Brindisi	?	—	2	1	1	1	?	1	3	?	3	—	1	4	6	?	7	6
Foggia (a)	?	3	7	29	16	21	?	19	28	?	2	—	40	28	20	?	30	20
Lecce	?	5	4	2	4	4	?	9	8	?	—	1	6	5	6	?	5	7
Taranto	?	3	2	9	5	7	?	8	9	?	1	1	12	2	12	?	3	13
Puglie (a)	31	42	44	123	76	131	154	118	175	37	36	25	150	130	137	187	166	162
Matera	?	—	—	5	4	7	?	4	7	?	—	—	7	4	5	?	4	5
Potenza	?	2	4	32	30	31	?	32	35	?	1	3	77	69	37	?	70	40
Lucania	1	2	4	37	34	38	38	36	42	4	1	3	84	73	42	88	74	45
Catanzaro	?	2	—	50	73	95	?	75	95	?	2	1	125	85	87	?	87	88
Cosenza	?	1	—	63	89	133	?	90	133	?	—	3	148	130	110	?	130	113
Reggio di Calabria	?	6	14	51	70	84	?	76	98	?	16	14	96	112	56	?	128	70
Calabria	22	9	14	164	232	312	186	241	326	27	18	18	369	327	253	396	345	271
Agrigento	?	1	3	25	25	22	?	26	25	?	1	7	21	39	15	?	40	22
Caltanissetta	?	13	2	19	12	10	?	25	12	?	2	3	28	15	17	?	17	20
Catania	?	3	4	47	64	68	?	67	72	?	1	16	95	80	51	?	81	67
Enna	?	—	2	—	4	1	?	4	3	?	1	—	5	7	13	?	8	13
Messina	?	4	3	71	74	65	?	78	68	?	3	8	86	81	69	?	84	77
Palermo	?	6	13	68	53	65	?	59	78	?	3	14	60	55	39	?	58	53
Ragusa	?	—	—	8	4	10	?	4	10	?	—	1	28	19	16	?	19	17
Siracusa	?	19	2	32	27	51	?	46	53	?	2	8	64	37	47	?	39	55
Trapani	?	5	21	25	20	20	?	25	41	?	5	48	35	20	20	?	25	68
Sicilia	30	51	50	295	283	312	325	334	362	59	18	105	422	353	287	481	371	392
Cagliari	?	7	8	3	7	2	?	14	10	?	6	17	5	6	4	?	12	21
Nuoro	?	2	1	—	—	2	?	2	3	?	2	2	1	3	1	?	5	3
Sassari	?	3	8	6	1	5	?	4	13	?	2	12	7	5	2	?	7	14
Sardegna	16	12	17	9	8	9	25	20	26	7	10	31	13	14	7	20	24	38
Non indicata	—	39	48	—	1	1	—	40	49	—	7	27	—	1	1	—	8	28
REGNO	2 663	2 003	4 011	1 865	1 687	2 174	4 528	3 690	6 185	2 550	1 979	3 486	2 864	2 384	1 959	5 414	4 363	5 445

Segue Tav. XXXI — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE,
I MESI IN CUI RIMPATRIARONO E LA PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	M A R Z O									A P R I L E								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	?	28	45	150	66	70	?	94	115	?	33	53	161	131	102	?	164	155
Aosta	?	58	70	5	17	9	?	75	79	?	32	39	23	12	24	?	44	63
Cuneo	?	115	183	59	40	60	?	155	243	?	222	420	78	60	57	?	282	477
Novara (a)	?	204	167	30	16	18	?	220	185	?	195	242	41	20	33	?	215	275
Torino	?	235	268	92	58	72	?	293	340	?	204	168	137	82	121	?	236	289
Vercelli (a)	?	109	121	20	11	18	?	120	139	?	57	58	26	31	49	?	88	107
Piemonte	1 104	749	854	356	206	247	1 460	957	1 101	1 378	743	990	466	336	386	1 844	1 079	1 366
Genova	?	21	64	81	59	86	?	80	150	?	47	75	139	66	133	?	113	208
Imperia	?	140	435	1	3	1	?	143	436	?	169	447	1	3	4	?	172	451
La Spezia	?	5	8	17	11	11	?	16	19	?	12	16	13	16	14	?	28	30
Savona	?	15	23	11	9	15	?	24	38	?	12	37	13	23	17	?	35	54
Liguria	147	181	530	110	82	113	257	263	643	170	240	575	166	108	168	336	348	743
Bergamo	?	142	102	16	17	33	?	159	135	?	79	209	29	15	24	?	94	233
Brescia	?	39	43	30	12	16	?	51	59	?	29	57	32	12	23	?	41	80
Como	?	135	141	10	19	9	?	154	150	?	58	241	21	8	27	?	66	288
Cremona	?	18	14	1	2	2	?	20	16	?	15	20	2	2	5	?	17	25
Mantova	?	10	13	10	3	8	?	13	21	?	9	8	7	5	6	?	14	14
Milano	?	148	235	46	19	44	?	167	279	?	179	259	56	33	47	?	212	306
Pavia	?	15	16	32	42	30	?	57	46	?	12	30	42	26	48	?	38	78
Sondrio	?	220	247	16	13	15	?	233	262	?	34	137	23	27	45	?	61	182
Varese	?	117	143	10	2	18	?	119	161	?	111	212	17	9	21	?	120	233
Lombardia	582	844	954	171	129	175	753	973	1 129	419	526	1 173	229	137	246	648	663	1 419
Bolzano	?	39	60	1	—	—	?	39	60	?	51	65	2	—	—	?	51	65
Trento (a)	?	36	52	48	20	26	?	56	78	?	38	53	37	40	49	?	78	102
Venezia Trident. (a)	70	75	112	49	20	26	119	95	138	76	89	118	39	40	49	115	139	167
Belluno	?	92	65	27	17	34	?	109	99	?	52	55	28	43	29	?	95	84
Padova	?	30	38	20	33	12	?	63	50	?	20	35	25	13	12	?	33	47
Rovigo	?	8	3	—	1	2	?	9	5	?	3	4	6	4	3	?	7	7
Treviso	?	62	67	39	54	49	?	116	116	?	61	67	53	32	87	?	93	154
Udine	?	223	310	103	81	137	?	304	447	?	104	225	89	78	157	?	182	382
Venezia	?	29	35	39	17	13	?	46	48	?	39	24	15	9	20	?	48	44
Verona	?	52	59	24	18	14	?	70	73	?	31	58	20	7	30	?	38	88
Vicenza (a)	?	74	59	42	21	35	?	95	94	?	42	76	54	27	59	?	69	135
Veneto (a)	449	570	636	294	242	296	743	812	932	406	352	544	290	213	397	696	565	941
Fiume (a)	?	3	14	5	2	2	?	5	16	?	4	19	5	3	12	?	7	31
Gorizia	?	27	12	8	5	9	?	32	21	?	36	42	10	10	15	?	46	57
Pola (a)	?	4	6	15	18	18	?	22	24	?	7	13	17	20	29	?	27	42
Trieste	?	12	41	38	16	9	?	28	50	?	9	47	10	20	24	?	29	71
Zara	?	—	3	2	—	1	?	—	4	?	—	8	2	8	—	?	8	8
Venezia G. e Zara	31	46	76	68	41	39	99	87	115	16	56	129	44	61	80	60	117	209
Bologna (a)	?	36	76	11	2	4	?	38	80	?	34	121	10	12	5	?	46	126
Ferrara (a)	?	4	12	4	2	1	?	6	13	?	10	11	9	3	3	?	13	14
Forlì	?	19	23	11	14	9	?	33	32	?	19	32	10	15	22	?	34	54
Modena (a)	?	29	29	11	5	6	?	34	35	?	41	82	23	8	7	?	49	89
Parma	?	31	29	16	16	7	?	47	36	?	52	93	32	17	47	?	69	140
Piacenza	?	27	32	16	14	5	?	41	37	?	35	62	21	25	24	?	60	86
Ravenna	?	4	4	2	7	1	?	11	5	?	4	4	4	4	5	?	8	9
Reggio nell'Emilia	?	17	15	3	2	4	?	19	19	?	16	19	14	3	15	?	19	34
Emilia	219	167	220	74	62	37	293	229	257	297	211	424	123	87	128	420	296	552
Arezzo	?	35	8	4	12	2	?	47	10	?	17	48	5	4	6	?	21	54
Firenze	?	56	51	25	8	10	?	64	61	?	98	109	29	13	9	?	111	118
Grosseto	?	1	5	1	—	2	?	1	7	?	1	6	—	1	1	?	2	7
Livorno	?	9	18	3	11	6	?	20	24	?	7	28	2	—	1	?	7	29
Lucca (a)	?	136	62	106	81	53	?	217	115	?	112	284	128	88	111	?	200	395
Massa e Carrara	?	21	19	10	22	20	?	43	39	?	17	20	30	17	17	?	34	37
Pisa	?	24	17	4	3	1	?	27	18	?	13	40	9	8	12	?	21	52
Pistoia (a)	?	73	59	10	19	12	?	92	71	?	115	121	15	6	28	?	121	149
Siena	?	7	5	4	3	3	?	10	8	?	3	15	7	—	2	?	3	17
Toscana	326	362	244	167	159	109	493	521	353	658	383	671	225	137	187	883	530	858

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. XXXI — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE,
I MESI IN CUI RIMPATRIARONO E LA PROVENIENZA.

PROVINCIE DI DESTINAZIONE (a)	M A R Z O									A P R I L E								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	?	12	17	24	27	11	?	39	28	?	12	17	37	28	43	?	40	60
Ascoli Piceno	?	—	2	28	29	36	?	29	38	?	—	2	39	17	43	?	17	45
Macerata (a)	?	11	11	36	42	25	?	53	36	?	9	12	39	18	33	?	27	45
Pesaro e Urbino	?	22	8	7	17	11	?	39	19	?	22	24	11	20	29	?	42	53
Marche (a)	40	45	38	95	115	83	135	160	121	47	43	55	126	83	148	173	126	203
Perugia (a)	?	68	43	32	16	16	?	84	59	?	43	119	14	15	21	?	58	140
Terni	?	—	1	—	1	—	?	1	1	?	5	4	1	4	—	?	9	4
Umbria (a)	38	68	44	32	17	16	70	85	60	40	48	123	15	19	21	55	67	144
Frosinone	?	50	17	41	32	23	?	82	40	?	14	24	30	17	55	?	31	79
Rieti	?	6	2	3	1	3	?	7	5	?	1	3	—	5	1	?	6	4
Roma (a)	?	38	63	83	43	30	?	81	93	?	32	74	67	53	51	?	85	125
Viterbo (a)	?	1	1	1	2	1	?	3	2	?	—	—	—	3	4	?	3	4
Lazio	41	95	83	128	78	57	169	173	140	54	47	101	97	78	111	151	125	212
Aquila degli Abruz.	?	10	18	59	43	40	?	53	58	?	12	8	74	42	72	?	54	80
Campobasso	?	5	1	107	82	61	?	87	62	?	2	—	79	54	101	?	56	101
Chieti (a)	?	1	3	90	73	67	?	74	70	?	2	10	141	56	111	?	58	121
Pescara (a)	?	1	2	11	8	13	?	9	15	?	1	3	11	3	18	?	4	21
Teramo	?	8	4	25	24	26	?	32	30	?	—	7	22	23	34	?	23	41
Abruzzi e Molise	32	25	28	292	230	207	324	255	235	23	17	28	327	178	336	350	195	364
Avellino (a)	?	2	—	56	48	48	?	50	48	?	1	1	69	45	79	?	46	80
Benevento	?	3	—	58	43	27	?	46	27	?	1	1	55	30	52	?	31	53
Napoli (a)	?	35	33	187	141	155	?	176	188	?	29	39	216	119	229	?	148	268
Salerno (a)	?	5	13	84	80	65	?	85	78	?	6	7	118	60	87	?	66	94
Campania (a)	28	45	46	385	312	295	413	357	341	38	37	48	458	254	447	496	291	495
Bari	?	29	35	164	140	193	?	169	228	?	61	40	148	99	249	?	160	289
Brindisi	?	—	6	—	1	4	?	1	10	?	—	3	1	4	6	?	4	9
Foggia (a)	?	8	3	23	30	24	?	38	27	?	1	4	36	24	34	?	25	38
Lecce	?	3	4	7	1	2	?	4	6	?	2	4	1	1	13	?	3	17
Taranto	?	3	2	10	4	22	?	7	24	?	1	8	6	2	3	?	3	11
Puglie (a)	91	43	50	264	176	245	295	219	295	48	65	59	192	130	305	240	195	364
Matera	?	—	—	—	6	9	?	6	9	?	—	—	6	5	6	?	5	6
Potenza	?	1	1	88	86	59	?	87	60	?	1	4	124	72	103	?	73	107
Lucania	3	1	1	88	92	68	91	93	69	3	1	4	130	77	109	133	78	113
Catanzaro	?	1	1	112	129	130	?	130	131	?	4	7	121	71	103	?	75	110
Cosenza	?	6	1	158	184	158	?	190	159	?	2	6	251	129	201	?	131	207
Reggio di Calabria	?	12	10	107	84	92	?	96	102	?	12	13	116	62	123	?	74	136
Calabria	20	19	12	377	397	380	397	416	392	16	18	26	488	262	427	504	280	453
Agrigento	?	2	14	51	21	19	?	23	33	?	6	3	48	33	71	?	39	74
Caltanissetta	?	—	3	25	26	21	?	26	24	?	6	17	45	22	31	?	23	48
Catania	?	1	7	125	130	72	?	131	79	?	2	15	149	99	153	?	101	168
Enna	?	1	—	6	4	1	?	5	1	?	—	1	10	11	26	?	11	27
Messina	?	1	9	84	98	49	?	99	58	?	4	10	134	94	111	?	98	121
Palermo	?	1	34	122	52	46	?	53	80	?	4	30	89	70	107	?	74	137
Ragusa	?	—	3	17	29	30	?	29	33	?	2	1	26	24	31	?	26	32
Siracusa	?	1	13	71	54	36	?	55	49	?	3	9	101	55	72	?	58	81
Trapani	?	1	27	37	39	32	?	40	59	?	2	74	45	36	54	?	38	128
Sicilia	38	8	110	538	453	306	576	461	416	88	29	160	647	444	656	735	473	816
Cagliari	?	9	12	4	4	5	?	13	17	?	14	33	6	4	10	?	18	43
Nuoro	?	5	3	—	—	5	?	5	8	?	1	10	1	1	5	?	2	15
Sassari	?	13	12	7	4	8	?	17	20	?	7	12	7	3	14	?	10	26
Sardegna	18	27	27	11	8	18	29	35	45	23	22	55	14	8	29	37	30	84
Non indicata	—	6	41	—	—	—	—	6	41	—	3	45	—	—	—	—	3	45
REGNO	3 277	3 376	4 106	3 439	2 821	2 717	6 716	6 197	6 823	3 802	2 930	5 318	4 076	2 652	4 230	7 878	5 582	9 548

Segue Tav. XXXI — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE,
I MESI IN CUI RIMPATRIARONO E LA PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	M A G G I O									G I U G N O								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	?	33	68	142	151	131	?	184	199	?	50	64	224	288	203	?	338	267
Aosta	?	33	47	18	27	14	?	60	61	?	93	21	16	27	24	?	120	45
Cuneo	?	178	341	84	93	46	?	271	387	?	286	254	143	133	81	?	419	335
Novara (a)	?	187	183	44	34	37	?	221	220	?	245	249	60	96	37	?	341	286
Torino	?	285	324	184	112	114	?	397	438	?	449	116	198	170	136	?	619	252
Vercelli (a)	?	70	64	25	62	45	?	132	109	?	72	38	68	57	53	?	129	91
Piemonte	1 135	786	1 027	497	479	387	1 632	1 265	1 414	1 324	1 195	742	709	771	534	2 033	1 966	1 276
Genova	?	48	86	160	148	118	?	196	204	?	82	118	246	215	186	?	297	304
Imperia	?	205	562	6	2	6	?	207	568	?	249	417	5	4	7	?	253	424
La Spezia	?	8	18	17	18	24	?	26	42	?	8	11	12	28	35	?	36	46
Savona	?	28	48	27	19	22	?	47	70	?	75	29	20	26	15	?	101	44
Liguria	194	289	714	210	187	170	404	476	884	234	414	575	283	273	243	517	687	818
Bergamo	?	109	122	11	27	10	?	136	132	?	90	127	14	34	22	?	124	149
Brescia	?	25	41	24	12	32	?	37	73	?	27	31	33	36	29	?	63	60
Como	?	100	144	42	26	23	?	126	167	?	139	156	33	31	30	?	170	186
Cremona	?	10	11	4	8	1	?	18	12	?	15	12	6	6	8	?	21	20
Mantova	?	6	8	7	7	6	?	13	14	?	10	7	9	11	10	?	21	17
Milano	?	242	234	52	49	45	?	291	279	?	291	249	49	74	57	?	365	306
Pavia	?	10	24	76	35	50	?	45	74	?	14	17	72	96	55	?	110	72
Sondrio	?	47	71	31	13	22	?	60	93	?	58	110	27	14	23	?	72	133
Varese	?	136	138	11	18	20	?	154	158	?	178	170	13	29	56	?	207	226
Lombardia	357	685	793	258	195	209	615	880	1 002	435	822	879	256	331	290	691	1 153	1 169
Bolzano	?	30	64	—	—	1	?	30	65	?	59	74	10	2	1	?	61	75
Trento (a)	?	47	73	54	54	49	?	101	122	?	69	82	19	67	49	?	136	131
Venezia Trident. (a)	69	77	137	54	54	50	123	131	187	59	128	156	29	69	50	88	197	206
Belluno	?	46	81	42	24	37	?	70	118	?	77	70	43	53	54	?	130	124
Padova	?	20	40	20	25	21	?	45	61	?	34	36	12	32	47	?	66	83
Rovigo	?	5	4	19	13	12	?	18	16	?	11	6	11	16	3	?	27	9
Treviso	?	43	52	57	53	65	?	96	117	?	38	35	76	78	85	?	116	120
Udine	?	121	236	89	126	102	?	247	338	?	171	156	110	182	155	?	353	311
Venezia	?	18	35	15	15	11	?	33	46	?	28	52	17	16	16	?	44	68
Verona	?	19	42	20	19	20	?	38	62	?	39	32	20	24	40	?	63	72
Vicenza (a)	?	41	74	44	72	41	?	113	115	?	72	52	46	75	65	?	147	117
Veneto (a)	274	313	564	306	347	309	580	660	873	275	470	439	335	476	465	610	946	904
Fiume (a)	?	12	27	5	1	6	?	13	33	?	13	15	—	6	5	?	19	20
Gorizia	?	48	33	9	4	18	?	52	51	?	73	58	6	6	11	?	79	69
Pola (a)	?	5	6	30	21	17	?	26	23	?	2	17	21	26	17	?	28	34
Trieste	?	31	37	56	29	20	?	60	57	?	52	72	27	13	24	?	65	96
Zara	?	1	5	12	1	3	?	2	8	?	1	14	2	—	—	?	1	14
Venezia G. e Zara	21	97	108	112	56	64	133	153	172	36	141	176	56	51	57	92	192	233
Bologna (a)	?	89	129	10	10	24	?	99	153	?	191	219	6	12	8	?	203	227
Ferrara (a)	?	5	9	4	5	4	?	10	13	?	6	2	2	4	3	?	10	5
Forlì	?	30	28	17	12	10	?	42	38	?	56	50	24	37	21	?	93	71
Modena (a)	?	73	66	32	15	16	?	88	82	?	113	132	21	13	18	?	126	150
Parma	?	119	155	49	47	43	?	166	198	?	117	160	38	61	86	?	178	246
Piacenza	?	21	78	36	13	14	?	34	92	?	33	64	32	49	29	?	82	93
Ravenna	?	1	5	—	1	4	?	2	9	?	8	1	1	3	2	?	11	3
Reggio nell'Emilia	?	10	20	6	9	3	?	19	23	?	15	22	7	18	10	?	33	32
Emilia	503	348	490	154	112	118	657	460	608	526	539	650	131	197	177	657	736	827
Arezzo	?	21	21	8	5	9	?	26	30	?	29	36	7	12	3	?	41	39
Firenze	?	164	179	22	5	8	?	169	187	?	197	280	25	29	30	?	226	310
Grosseto	?	10	3	5	—	4	?	10	7	?	5	7	3	5	1	?	10	8
Livorno	?	10	19	7	4	9	?	14	28	?	28	27	3	4	5	?	32	32
Lucca (a)	?	83	144	157	104	122	?	187	266	?	103	111	163	170	116	?	273	227
Massa e Carrara	?	31	27	19	23	17	?	54	44	?	31	19	32	32	35	?	63	54
Pisa	?	22	28	23	5	5	?	27	33	?	27	14	13	17	12	?	44	26
Pistoia (a)	?	271	187	21	12	22	?	283	209	?	676	429	18	33	34	?	709	463
Siena	?	5	7	—	—	—	?	5	7	?	5	7	3	1	1	?	6	8
Toscana	920	617	615	262	158	196	1 182	775	811	1 196	1 101	930	267	303	237	1 463	1 404	1 167

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. XXXI — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE,
I MESI IN CUI RIMPATRIARONO E LA PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	M A G G I O									G I U G N O								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	?	10	20	31	25	19	?	35	39	?	24	14	43	68	32	?	92	46
Ascoli Piceno	?	4	1	37	28	30	?	32	31	?	2	5	47	83	32	?	85	37
Macerata (a)	?	7	6	43	45	22	?	52	28	?	7	9	59	78	52	?	85	61
Pesaro e Urbino	?	13	28	14	17	20	?	30	48	?	48	24	31	30	20	?	78	44
Marche (a)	36	34	55	125	115	91	161	149	146	37	81	52	180	259	136	217	340	188
Perugia (a)	?	31	84	19	21	17	?	52	101	?	65	73	21	18	31	?	83	104
Terni	?	1	1	3	3	—	?	4	1	?	1	1	6	3	1	?	3	2
Umbria (a)	72	32	85	22	24	17	94	56	102	45	65	74	27	21	32	72	86	106
Frosinone	?	45	47	31	37	41	?	82	88	?	44	3	44	34	75	?	78	78
Rieti	?	3	3	—	3	4	?	6	7	?	1	1	—	1	7	?	2	8
Roma (a)	?	74	83	89	51	50	?	125	133	?	97	70	73	64	104	?	161	174
Viterbo (a)	?	—	—	2	3	—	?	3	—	?	—	—	—	10	3	?	10	3
Lazio	74	122	133	122	94	95	196	216	228	45	142	74	117	109	189	162	251	263
Aquila degli Abruz.	?	14	20	82	53	52	?	67	72	?	13	13	75	53	67	?	66	80
Campobasso	?	6	—	75	53	78	?	59	78	?	2	2	131	100	135	?	102	137
Chieti (a)	?	7	5	103	86	67	?	93	72	?	4	3	98	121	129	?	125	132
Pescara (a)	?	—	7	12	13	21	?	13	28	?	8	2	16	16	15	?	24	17
Teramo	?	5	2	34	31	35	?	36	37	?	3	—	27	41	31	?	44	31
Abruzzi e Molise	17	32	34	306	236	253	323	268	287	13	30	20	347	331	377	360	361	397
Avellino (a)	?	—	1	85	61	58	?	61	59	?	—	1	110	95	104	?	95	105
Benevento	?	—	1	68	52	45	?	52	46	?	—	1	87	84	112	?	84	113
Napoli (a)	?	48	65	232	188	244	?	236	309	?	85	96	297	195	236	?	280	332
Salerno (a)	?	6	17	156	60	99	?	66	116	?	18	9	186	169	161	?	187	170
Campania (a)	40	54	84	541	361	446	591	415	530	38	103	107	680	543	613	718	646	720
Bari	?	46	44	187	138	208	?	184	252	?	59	46	202	135	211	?	194	257
Brindisi	?	—	2	2	1	6	?	1	8	?	2	18	1	3	3	?	5	21
Foggia (a)	?	3	3	35	40	41	?	43	44	?	4	3	56	53	52	?	57	55
Lecce	?	3	2	15	3	7	?	6	9	?	4	2	6	13	4	?	17	6
Taranto	?	4	4	10	8	3	?	12	7	?	3	4	13	11	14	?	14	18
Puglie (a)	64	56	55	249	190	265	313	246	320	51	72	73	278	215	284	329	287	357
Matera	?	1	1	5	14	31	?	15	32	?	7	2	12	14	22	?	21	24
Potenza	?	5	4	118	97	99	?	102	103	?	2	6	198	162	173	?	164	179
Lucania	2	6	5	123	111	130	125	117	135	4	9	8	210	176	195	214	185	203
Catanzaro	?	1	—	130	130	111	?	131	111	?	11	14	234	224	175	?	235	189
Cosenza	?	2	2	231	180	181	?	182	183	?	1	11	266	226	235	?	227	246
Reggio di Calabria	?	15	9	120	138	125	?	153	184	?	20	31	162	166	158	?	186	189
Calabria	41	18	11	481	448	417	522	466	428	26	32	56	662	616	568	688	648	624
Agrigento	?	7	12	87	54	49	?	61	61	?	12	11	73	53	38	?	65	49
Caltanissetta	?	3	6	57	22	24	?	25	30	?	22	—	43	46	41	?	68	41
Catania	?	2	16	138	129	80	?	131	96	?	27	23	182	165	156	?	192	179
Enna	?	1	—	8	21	29	?	22	29	?	3	—	8	13	21	?	16	21
Messina	?	5	13	162	135	105	?	140	118	?	24	20	192	158	189	?	182	209
Palermo	?	8	30	111	91	123	?	99	153	?	22	57	135	85	136	?	107	193
Ragusa	?	1	3	27	21	26	?	22	29	?	7	13	33	28	36	?	35	49
Siracusa	?	55	6	88	47	37	?	102	43	?	14	21	86	102	88	?	116	109
Trapani	?	26	67	67	52	53	?	78	120	?	65	70	63	65	67	?	130	137
Sicilia	47	108	153	745	572	526	792	680	679	108	196	215	815	715	772	923	911	987
Cagliari	?	9	19	35	7	7	?	16	26	?	29	29	9	20	3	?	49	32
Nuoro	?	2	5	4	11	4	?	13	9	?	4	2	3	5	2	?	9	4
Sassari	?	9	12	16	8	3	?	17	15	?	21	18	11	23	6	?	44	24
Sardegna	27	20	36	55	26	14	82	46	50	26	54	49	23	48	11	49	102	60
Non indicata	—	11	77	—	22	—	—	33	77	—	5	142	—	17	1	—	22	143
REGNO	3 893	3 705	5 176	4 622	3 787	3 757	8 515	7 492	8 933	4 478	5 599	5 417	5 405	5 521	5 231	9 883	11 120	10 648

Segue Tav. XXXI — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE,
I MESI IN CUI RIMPATRIARONO E LA PROVENIENZA.

PROVINCIE DI DESTINAZIONE (a)	LUGLIO									AGOSTO								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	?	100	78	369	180	160	?	280	238	?	209	112	152	137	117	?	346	229
Aosta	?	184	168	22	22	18	?	206	186	?	322	174	15	18	15	?	340	189
Cuneo	?	419	349	129	82	68	?	501	417	?	390	384	37	43	44	?	433	428
Novara (a)	?	446	386	50	35	29	?	481	415	?	709	809	34	28	19	?	735	828
Torino	?	674	132	214	117	121	?	791	253	?	791	108	90	91	47	?	882	245
Vercelli (a)	?	255	138	59	50	53	?	305	191	?	365	171	19	24	15	?	389	186
Piemonte	1 828	2 078	1 351	843	486	449	2 671	2 564	1 700	1 573	2 786	1 848	347	339	257	1 920	3 125	2 105
Genova	?	199	107	197	115	136	?	314	243	?	138	124	102	90	83	?	228	207
Imperia	?	443	332	5	9	6	?	452	338	?	356	449	14	3	2	?	359	451
La Spezia	?	14	9	15	15	17	?	29	26	?	31	16	19	21	15	?	52	31
Savona	?	83	47	13	17	21	?	100	68	?	58	80	13	18	6	?	76	86
Liguria	268	739	495	230	156	180	498	895	675	227	583	669	148	132	106	375	715	775
Bergamo	?	125	115	24	30	42	?	155	157	?	331	306	19	17	12	?	348	318
Brescia	?	59	29	23	24	21	?	83	50	?	74	101	11	16	25	?	90	126
Como	?	164	175	33	27	32	?	191	207	?	414	605	25	24	9	?	438	614
Cremona	?	15	11	6	4	5	?	19	16	?	26	22	3	—	3	?	26	25
Mantova	?	9	8	8	16	2	?	25	10	?	50	35	4	6	8	?	56	43
Milano	?	143	202	51	59	74	?	202	276	?	265	284	51	44	28	?	309	312
Pavia	?	24	20	96	79	61	?	103	81	?	40	40	57	43	28	?	83	68
Sondrio	?	66	109	16	17	25	?	83	134	?	343	376	24	13	26	?	356	402
Varese	?	178	206	21	17	47	?	195	253	?	363	491	14	10	19	?	373	510
Lombardia	592	783	875	278	273	309	870	1 056	1 184	1 097	1 906	2 260	208	173	158	1 305	2 079	2 418
Bolzano	?	36	104	4	—	1	?	36	105	?	75	158	—	2	6	?	77	164
Trento (a)	?	79	122	44	48	39	?	127	161	?	107	131	28	13	26	?	120	157
Venezia Trident. (a)	102	115	226	48	48	40	150	163	266	116	182	289	28	15	32	144	197	321
Belluno	?	10	85	33	28	51	?	38	136	?	138	142	21	21	25	?	159	167
Padova	?	4	26	37	24	22	?	28	48	?	78	82	17	20	14	?	98	96
Rovigo	?	—	10	9	5	—	?	5	10	?	22	7	8	9	2	?	31	9
Treviso	?	7	57	69	40	96	?	47	153	?	148	102	52	42	61	?	190	163
Udine	?	23	239	106	125	140	?	148	379	?	341	372	86	59	105	?	400	477
Venezia	?	8	59	19	30	28	?	38	87	?	80	67	18	9	9	?	89	76
Verona	?	2	37	27	37	27	?	39	64	?	89	99	21	23	20	?	112	119
Vicenza (a)	?	6	45	54	68	70	?	74	115	?	110	142	57	51	80	?	161	222
Veneto (a)	509	60	558	354	357	434	863	417	992	445	1 006	1 013	280	234	316	725	1 240	1 329
Fiume (a)	?	1	10	2	7	9	?	8	19	?	10	22	3	5	18	?	15	40
Gorizia	?	4	52	13	8	17	?	12	70	?	27	35	13	7	10	?	34	45
Pola (a)	?	3	18	19	13	16	?	16	34	?	12	14	5	9	33	?	21	47
Trieste	?	11	75	24	17	19	?	28	94	?	49	69	22	11	21	?	60	90
Zara	?	1	18	1	3	—	?	4	18	?	4	23	1	—	1	?	4	24
Venezia G. e Zara	65	20	174	59	48	61	124	68	235	40	102	163	44	32	83	84	134	246
Bologna (a)	?	9	120	14	13	7	?	22	127	?	102	102	3	4	10	?	106	112
Ferrara (a)	?	—	5	13	5	10	?	5	15	?	31	22	3	5	9	?	36	31
Forlì	?	29	56	22	14	19	?	43	75	?	71	132	7	13	11	?	84	143
Modena (a)	?	15	121	30	16	26	?	31	147	?	93	74	16	8	5	?	101	79
Parma	?	47	146	44	39	51	?	86	197	?	91	144	29	14	15	?	105	159
Piacenza	?	4	110	32	52	24	?	56	134	?	107	207	15	7	22	?	114	229
Ravenna	?	1	13	8	1	6	?	2	19	?	21	24	10	1	1	?	22	25
Reggio nell'Emilia	?	12	24	11	5	7	?	17	31	?	40	58	9	2	7	?	42	65
Emilia	361	117	595	174	145	150	535	262	745	354	556	763	92	54	80	446	610	843
Arezzo	?	41	24	10	6	2	?	47	26	?	65	68	14	9	12	?	74	80
Firenze	?	189	207	28	12	13	?	201	220	?	138	136	16	11	7	?	149	143
Grosseto	?	17	2	2	6	5	?	23	7	?	17	14	3	—	9	?	17	23
Livorno	?	30	42	10	5	15	?	35	57	?	33	37	5	3	3	?	36	40
Lucca (a)	?	111	111	152	133	151	?	244	262	?	105	94	103	77	106	?	182	200
Massa e Carrara	?	52	55	38	35	25	?	87	80	?	80	62	21	12	23	?	92	85
Pisa	?	50	30	21	13	19	?	63	49	?	74	48	19	7	12	?	81	60
Pistoia (a)	?	352	364	32	26	13	?	378	377	?	177	144	16	15	13	?	192	157
Siena	?	15	11	2	2	1	?	17	12	?	20	24	—	—	2	?	20	26
Toscana	862	857	846	295	238	244	1 157	1 095	1 090	454	709	627	197	134	187	651	843	914

(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § III.

Segue Tav. XXXI — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE,
I MESI IN CUI RIMPATRIARONO E LA PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	LUGLIO									AGOSTO								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	?	1	23	42	39	19	?	40	42	?	40	51	27	27	19	?	67	70
Ascoli Piceno	?	—	—	37	51	36	?	51	36	?	1	1	46	29	26	?	30	27
Macerata (a)	?	1	2	101	86	42	?	87	44	?	24	15	56	37	19	?	61	34
Pesaro e Urbino	?	9	31	31	19	31	?	28	62	?	98	86	15	18	3	?	116	89
Marche (a)	44	11	56	211	195	128	255	206	184	71	163	153	144	111	67	215	274	220
Perugia (a)	?	80	89	28	29	9	?	109	98	?	175	166	16	10	9	?	185	175
Terni	?	—	3	—	1	1	?	1	4	?	1	4	4	—	2	?	1	6
Umbria (a)	70	80	92	28	30	10	98	110	102	105	176	170	20	10	11	125	186	181
Frosinone	?	80	8	65	73	65	?	153	73	?	125	23	71	49	130	?	174	153
Rieti	?	3	—	2	2	2	?	5	2	?	—	2	3	3	1	?	3	3
Roma (a)	?	98	73	127	109	95	?	207	168	?	175	75	76	67	77	?	242	152
Viterbo (a)	?	—	2	1	16	9	?	16	11	?	1	2	4	1	3	?	2	5
Lazio	144	181	83	195	200	171	339	381	254	92	301	102	154	120	211	246	421	313
Aquila degli Abruz. Campobasso	?	4	24	64	64	48	?	68	72	?	18	46	70	71	75	?	89	121
Chieti (a)	?	1	2	155	130	112	?	131	114	?	13	3	116	69	129	?	82	132
Pescara (a)	?	—	6	193	119	114	?	119	120	?	9	1	117	87	113	?	96	114
Teramo	?	—	5	11	17	18	?	17	23	?	9	8	17	16	28	?	25	36
Abruzzi e Molise	20	5	41	486	383	323	506	388	364	49	66	59	365	270	385	414	336	444
Avellino (a)	?	2	—	176	75	87	?	77	87	?	5	9	138	91	88	?	96	97
Benevento	?	—	2	106	93	97	?	93	99	?	—	3	80	54	82	?	54	85
Napoli (a)	?	102	102	384	264	245	?	366	347	?	93	92	228	205	255	?	298	347
Salerno (a)	?	22	30	217	122	125	?	144	155	?	18	18	140	70	120	?	88	138
Campania (a)	63	126	134	883	554	554	946	680	688	88	116	122	586	420	545	674	536	667
Bari	?	90	58	287	234	244	?	324	302	?	156	53	217	201	229	?	357	282
Brindisi	?	8	11	2	9	7	?	17	18	?	5	11	3	13	7	?	18	18
Foggia (a)	?	6	4	91	45	57	?	51	61	?	24	8	60	26	60	?	50	68
Lecce	?	11	6	12	15	3	?	26	9	?	10	8	20	9	7	?	19	15
Taranto	?	1	3	11	7	11	?	8	14	?	8	2	19	11	8	?	19	10
Puglie (a)	73	116	82	403	310	322	476	426	404	40	203	82	319	260	311	359	463	393
Matera	?	—	1	18	12	19	?	12	20	?	3	—	15	16	30	?	19	30
Potenza	?	9	7	200	128	129	?	137	136	?	7	1	124	101	71	?	108	72
Lucania	1	9	8	218	140	148	219	149	156	5	10	1	139	117	101	144	127	102
Catanzaro	?	—	5	293	184	232	?	184	237	?	8	6	176	145	162	?	153	168
Cosenza	?	—	3	278	202	268	?	202	271	?	3	1	217	178	204	?	181	205
Reggio di Calabria. Calabrie	?	6	15	205	176	204	?	182	219	?	49	15	184	148	210	?	197	225
Calabrie	21	6	23	776	562	704	797	568	727	36	60	22	577	471	576	613	531	598
Agrigento	?	5	13	101	70	81	?	75	94	?	21	18	75	72	60	?	93	78
Caltanissetta	?	6	6	80	36	54	?	42	60	?	20	22	52	29	40	?	49	62
Catania	?	25	22	217	138	153	?	163	175	?	38	20	159	130	107	?	168	127
Enna	?	—	3	15	21	18	?	21	21	?	2	—	15	13	22	?	15	22
Messina	?	27	18	260	176	144	?	203	162	?	43	13	252	112	145	?	155	158
Palermo	?	41	71	215	142	166	?	183	237	?	52	66	203	115	163	?	167	229
Ragusa	?	7	7	55	23	51	?	30	58	?	5	13	32	20	43	?	25	56
Siracusa	?	21	41	144	77	100	?	98	141	?	33	7	95	77	67	?	110	74
Trapani	?	462	423	80	67	76	?	529	499	?	207	155	64	87	83	?	294	238
Sicilia	66	594	604	1 147	750	843	1 213	1 344	1 447	62	421	314	947	655	730	1 009	1 076	1 044
Cagliari	?	1	16	19	8	4	?	9	20	?	35	63	16	19	8	?	54	71
Nuoro	?	1	13	2	7	4	?	8	17	?	9	25	1	3	3	?	12	28
Sassari	?	5	9	20	16	15	?	21	24	?	34	25	25	12	9	?	46	34
Sardegna	49	7	38	41	31	23	90	38	61	80	78	113	42	34	20	122	112	133
Non indicata	—	10	166	—	28	1	—	38	167	—	145	158	—	20	—	—	165	158
REGNO	5 138	5 914	6 347	6 669	4 934	5 094	11 807	10 848	11 441	4 934	9 569	8 928	4 637	3 601	4 176	9 571	13 170	13 104

Segue Tav. XXXI — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE,
I MESI IN CUI RIMPATRIARONO E LA PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	S E T T E M B R E									O T T O B R E								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	?	130	208	74	76	82	?	206	290	?	66	92	96	39	45	?	105	137
Aosta	?	117	393	12	14	6	?	131	399	?	71	102	4	14	15	?	85	117
Cuneo	?	252	511	13	33	42	?	285	553	?	243	298	14	22	17	?	265	315
Novara (a)	?	454	525	11	20	28	?	474	553	?	329	313	24	17	18	?	346	331
Torino	?	434	1 067	49	71	42	?	505	1 109	?	367	335	75	38	41	?	405	376
Vercelli (a)	?	200	448	17	31	37	?	231	485	?	101	154	20	15	28	?	116	182
Piemonte	1 227	1 587	3 152	176	245	237	1 403	1 832	3 389	740	1 177	1 294	233	145	164	973	1 322	1 458
Genova	?	112	150	76	70	79	?	182	229	?	132	111	120	66	78	?	198	189
Imperia	?	553	371	3	10	8	?	563	379	?	691	327	2	1	3	?	692	330
La Spezia	?	35	53	10	15	12	?	50	65	?	33	14	15	8	9	?	41	23
Savona	?	39	57	10	6	15	?	45	72	?	49	39	9	4	21	?	53	60
Liguria	233	739	631	99	101	114	332	840	745	150	905	491	146	79	111	296	984	602
Bergamo	?	375	393	22	14	24	?	389	417	?	603	501	20	16	14	?	619	515
Brescia	?	87	122	9	16	36	?	103	158	?	119	202	14	11	19	?	130	221
Como	?	306	334	6	15	16	?	321	350	?	240	303	27	6	12	?	246	315
Cremona	?	23	24	5	4	1	?	27	25	?	27	19	4	3	10	?	30	29
Mantova	?	34	37	4	1	7	?	35	44	?	27	35	4	2	3	?	29	38
Milano	?	325	338	25	36	42	?	361	430	?	320	305	36	34	25	?	354	330
Pavia	?	24	44	26	37	24	?	61	68	?	18	34	17	29	23	?	47	57
Pavia	?	24	44	26	37	24	?	61	68	?	18	34	17	29	23	?	47	57
Sondrio	?	423	436	18	22	23	?	445	459	?	282	374	18	18	18	?	300	392
Varese	?	330	305	8	8	13	?	338	318	?	250	245	15	9	10	?	259	255
Lombardia	1 497	1 927	2 083	123	153	186	1 620	2 060	2 269	1 315	1 886	2 018	155	128	134	1 470	2 014	2 152
Bolzano	?	164	229	—	—	—	?	164	229	?	217	191	2	—	—	?	217	191
Trento (a)	?	84	145	33	38	34	?	122	179	?	85	119	42	23	30	?	108	149
Venezia Trident. (a)	172	248	374	33	38	34	205	296	406	139	302	310	44	23	30	183	325	340
Belluno	?	154	239	18	44	39	?	198	278	?	236	330	31	37	29	?	273	359
Padova	?	85	104	5	13	26	?	98	130	?	81	70	22	20	21	?	101	91
Rovigo	?	8	10	1	12	8	?	20	18	?	9	6	2	1	4	?	10	10
Treviso	?	156	218	20	62	84	?	218	302	?	108	139	45	80	51	?	188	190
Udine	?	340	628	55	71	151	?	411	779	?	414	443	99	128	164	?	542	607
Venezia	?	53	67	8	21	13	?	74	80	?	52	43	20	9	15	?	61	58
Verona	?	92	119	17	33	31	?	125	150	?	55	72	25	10	9	?	65	81
Vicenza (a)	?	128	186	54	38	57	?	166	243	?	144	165	47	52	35	?	196	200
Veneto (a)	534	1 016	1 571	178	294	409	712	1 310	1 980	654	1 099	1 268	291	337	328	945	1 436	1 596
Fiume (a)	?	11	17	1	7	13	?	18	30	?	12	27	—	4	7	?	16	34
Gorizia	?	39	48	4	5	3	?	44	51	?	40	42	7	2	11	?	42	53
Pola (a)	?	9	15	3	26	25	?	35	40	?	9	16	32	15	24	?	24	40
Trieste	?	94	96	15	22	23	?	116	119	?	48	57	19	19	26	?	67	83
Zara	?	22	38	1	1	1	?	23	39	?	14	38	—	1	1	?	15	39
Venezia G. e Zara	63	175	214	24	61	65	87	236	279	41	123	180	58	41	69	99	164	249
Bologna (a)	?	50	92	8	18	9	?	68	101	?	40	66	17	9	6	?	49	72
Ferrara (a)	?	9	8	3	7	—	?	16	8	?	7	5	2	1	5	?	8	10
Forlì	?	59	106	5	13	21	?	72	127	?	40	41	18	10	20	?	50	61
Modena (a)	?	43	67	9	8	4	?	51	71	?	39	37	6	3	7	?	42	44
Parma	?	73	133	17	20	19	?	93	152	?	44	86	18	13	12	?	57	98
Piacenza	?	69	112	8	15	17	?	84	129	?	26	69	14	13	7	?	39	76
Ravenna	?	20	14	—	1	1	?	21	15	?	3	14	1	1	2	?	4	16
Reggio nell'Emilia	?	49	37	6	4	6	?	53	43	?	13	25	1	2	11	?	15	36
Emilia	177	372	569	56	86	77	233	458	646	162	212	343	77	52	70	239	264	413
Arezzo	?	64	57	2	12	13	?	76	70	?	32	35	2	6	1	?	38	36
Firenze	?	118	162	17	17	9	?	135	171	?	123	101	13	9	14	?	132	115
Grosseto	?	9	13	—	8	2	?	17	15	?	7	2	1	2	8	?	9	10
Livorno	?	31	38	1	12	5	?	43	43	?	24	44	8	5	5	?	29	49
Lucca (a)	?	100	138	83	92	121	?	192	259	?	69	72	96	45	62	?	114	134
Massa e Carrara	?	55	84	17	26	18	?	81	102	?	25	34	14	17	11	?	42	45
Pisa	?	52	69	8	12	6	?	64	75	?	61	62	4	7	9	?	68	71
Pistoia (a)	?	131	147	18	10	31	?	141	178	?	90	106	10	18	3	?	108	109
Siena	?	21	19	2	2	1	?	23	20	?	22	19	1	—	3	?	22	22
Toscana	356	581	727	148	191	206	504	772	933	294	453	475	149	109	116	443	562	591

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. XXXI — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE,
I MESI IN CUI RIMPATRIARONO E LA PROVENIENZA.

PROVINCIE DI DESTINAZIONE (a)	S E T T E M B R E									O T T O B R E								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	?	22	38	31	24	22	?	46	60	?	15	8	18	11	8	?	26	16
Ascoli Piceno	?	1	2	27	34	30	?	35	32	?	4	—	33	26	17	?	30	17
Macerata (a)	?	16	35	19	32	52	?	48	87	?	10	7	26	29	30	?	39	37
Pesaro e Urbino	?	49	78	17	24	20	?	73	98	?	23	27	23	4	10	?	27	37
Marche (a)	43	88	153	94	114	124	137	202	277	40	52	42	100	70	65	140	122	107
Perugia (a)	?	139	134	13	15	27	?	154	161	?	84	70	24	4	20	?	88	90
Terni	?	1	13	1	1	1	?	2	14	?	3	5	1	2	1	?	5	6
Umbria (a)	77	140	147	14	16	28	91	156	175	69	87	75	25	6	21	94	93	96
Frosinone	?	88	417	49	90	115	?	178	532	?	71	107	74	67	130	?	138	237
Rieti	?	6	8	—	3	1	?	9	9	?	8	12	4	2	6	?	10	18
Roma (a)	?	158	161	70	92	109	?	250	270	?	127	80	64	86	65	?	213	145
Viterbo (a)	?	1	8	2	9	8	?	10	16	?	6	5	2	6	3	?	12	8
Lazio	82	253	594	121	194	333	203	447	827	65	212	204	144	161	204	209	373	408
Aquila degli Abruz.	?	32	38	78	77	76	?	109	114	?	11	12	81	61	59	?	72	71
Campobasso	?	4	35	74	131	156	?	135	191	?	15	4	114	45	140	?	60	144
Chieti (a)	?	14	8	87	117	115	?	131	123	?	9	2	107	63	85	?	72	87
Pescara (a)	?	2	5	21	18	16	?	20	21	?	5	6	19	12	24	?	17	30
Teramo	?	7	9	37	45	44	?	52	53	?	5	1	50	34	33	?	39	34
Abruzzi e Molise	14	59	95	297	388	407	311	447	502	28	45	25	371	215	341	399	260	366
Avellino (a)	?	2	5	64	81	109	?	83	114	?	2	2	95	83	94	?	85	96
Benevento	?	1	5	46	81	49	?	82	54	?	2	—	56	48	68	?	50	68
Napoli (a)	?	72	109	176	230	226	?	302	335	?	66	49	300	212	221	?	278	270
Salerno (a)	?	45	26	88	107	92	?	152	118	?	17	4	136	76	59	?	93	63
Campania (a)	178	120	145	374	499	476	552	619	621	70	87	55	587	419	442	657	506	497
Bari	?	59	199	155	213	182	?	272	381	?	37	39	241	151	223	?	188	262
Brindisi	?	7	5	6	4	4	?	11	9	?	6	7	1	8	9	?	14	16
Foggia (a)	?	5	14	34	34	49	?	39	63	?	2	3	48	30	55	?	32	58
Lecce	?	5	14	2	10	5	?	15	19	?	16	8	7	5	1	?	21	9
Taranto	?	6	5	9	8	17	?	14	22	?	1	6	11	2	10	?	3	16
Puglie (a)	45	82	237	206	269	257	251	351	494	30	62	63	308	196	298	338	258	361
Matera	?	2	2	8	8	13	?	10	15	?	—	—	9	22	12	?	22	12
Potenza	?	—	2	89	72	82	?	72	84	?	11	6	72	59	42	?	70	48
Lucania	4	2	4	97	80	95	101	82	99	—	11	6	81	81	54	81	92	60
Catanzaro	?	—	5	141	192	212	?	192	217	?	2	6	193	115	147	?	117	153
Cosenza	?	—	9	163	206	169	?	206	178	?	2	7	181	137	195	?	139	202
Reggio di Calabria	?	20	41	145	166	173	?	186	214	?	29	12	150	117	135	?	146	147
Calabria	45	20	55	449	544	554	494	584	609	17	33	25	524	369	477	541	402	502
Agrigento	?	9	15	65	86	58	?	95	73	?	4	9	64	37	59	?	41	68
Caltanissetta	?	6	18	41	42	34	?	48	52	?	20	2	28	17	13	?	37	15
Catania	?	13	28	123	138	86	?	151	114	?	14	16	101	94	81	?	108	97
Enna	?	—	1	15	11	8	?	11	9	?	3	—	15	22	15	?	25	15
Messina	?	5	28	113	168	134	?	173	162	?	9	17	175	106	134	?	115	151
Palermo	?	24	46	138	206	139	?	230	185	?	30	31	203	127	203	?	157	234
Ragusa	?	5	10	42	35	25	?	40	35	?	1	7	36	38	54	?	39	61
Siracusa	?	13	28	64	72	55	?	85	83	?	7	11	120	61	76	?	68	87
Trapani	?	72	103	53	67	60	?	139	163	?	46	97	91	64	65	?	110	162
Sicilia	79	147	277	654	825	599	733	972	876	101	134	190	833	566	700	934	700	890
Cagliari	?	20	72	7	2	2	?	22	74	?	17	21	14	1	13	?	18	34
Nuoro	?	13	16	1	1	6	?	14	22	?	2	7	—	4	2	?	6	9
Sassari	?	18	17	11	16	13	?	34	30	?	19	25	19	15	9	?	34	34
Sardegna	55	51	105	19	19	21	74	70	126	26	38	53	33	20	24	59	58	77
Non indicata	—	284	198	—	19	6	—	303	204	—	552	97	—	13	2	—	565	99
REGNO	4 881	7 891	11 331	3 162	4 156	4 128	8 043	12 047	15 459	3 941	7 470	7 214	4 159	3 030	3 650	8 100	10 500	10 864

Segue Tav. XXXI — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE,
I MESI IN CUI RIMPATRIARONO E LA PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	NOVEMBRE									DICEMBRE								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	?	44	39	63	55	40	?	99	79	?	72	56	82	70	44	?	142	100
Aosta	?	73	48	1	4	3	?	77	51	?	174	180	7	10	13	?	184	193
Cuneo	?	157	175	19	7	9	?	164	184	?	196	202	6	16	12	?	212	214
Novara (a)	?	405	304	11	20	12	?	425	316	?	1 167	1 074	21	13	13	?	1 180	1 087
Torino	?	201	167	32	45	34	?	246	201	?	384	410	28	23	50	?	407	460
Vercelli (a)	?	105	70	11	9	15	?	114	85	?	364	347	25	19	23	?	383	370
Piemonte	729	985	803	137	140	113	866	1 125	916	744	2 357	2 269	169	151	155	913	2 508	2 424
Genova	?	58	48	49	43	106	?	101	154	?	98	96	59	71	77	?	169	173
Imperia	?	542	210	1	1	4	?	543	214	?	564	184	—	1	1	?	565	185
La Spezia	?	19	7	10	12	3	?	31	10	?	31	15	14	10	15	?	41	30
Savona	?	21	31	3	8	10	?	29	41	?	54	39	6	10	17	?	64	56
Liguria	123	640	296	63	64	123	186	704	419	87	747	334	79	92	110	166	839	444
Bergamo	?	1 034	674	12	25	23	?	1 059	697	?	1 075	1 087	11	25	19	?	1 100	1 106
Brescia	?	177	189	12	18	16	?	195	205	?	169	259	16	24	17	?	193	276
Como	?	487	756	11	8	12	?	495	768	?	1 252	1 479	23	15	13	?	1 267	1 492
Cremona	?	55	20	5	5	1	?	60	21	?	24	43	2	1	4	?	25	47
Mantova	?	10	8	6	1	2	?	11	10	?	20	22	4	1	2	?	21	24
Milano	?	200	197	31	52	58	?	252	255	?	328	330	25	35	41	?	363	371
Pavia	?	16	19	22	17	5	?	33	24	?	35	28	14	20	19	?	55	47
Sondrio	?	336	353	17	18	15	?	354	368	?	237	325	41	16	18	?	253	343
Varese	?	454	437	15	14	25	?	468	462	?	1 362	1 310	15	24	22	?	1 386	1 332
Lombardia	1 783	2 769	2 653	131	158	157	1 914	2 927	2 810	2 274	4 502	4 883	151	161	155	2 425	4 663	5 038
Bolzano	?	106	75	—	—	2	?	106	77	?	92	115	—	1	1	?	93	116
Trento (a)	?	148	135	31	30	32	?	178	167	?	205	242	19	27	26	?	232	268
Venezia Trident. (a)	111	254	210	31	30	34	142	284	244	141	297	357	19	28	27	160	325	384
Belluno	?	523	727	47	32	57	?	555	784	?	696	922	33	36	56	?	732	978
Padova	?	34	52	17	11	11	?	45	63	?	73	74	18	12	11	?	85	85
Rovigo	?	10	2	2	5	2	?	15	4	?	18	14	1	1	1	?	19	15
Treviso	?	127	118	67	38	65	?	165	183	?	264	269	54	67	73	?	331	342
Udine	?	836	867	117	133	165	?	969	1 032	?	2 329	2 100	94	171	203	?	2 500	2 303
Venezia	?	42	40	9	10	22	?	52	62	?	53	66	25	13	19	?	66	85
Verona	?	54	55	13	17	14	?	71	69	?	101	109	14	17	19	?	118	128
Vicenza (a)	?	169	173	38	31	47	?	200	220	?	295	412	73	90	76	?	385	488
Veneto (a)	897	1 795	2 034	310	277	383	1 207	2 072	2 417	1 403	3 829	3 966	312	407	458	1 715	4 236	4 424
Fiume (a)	?	13	23	5	4	6	?	17	29	?	22	25	3	12	14	?	34	39
Gorizia	?	36	88	2	7	11	?	43	99	?	109	156	5	8	5	?	117	161
Pola (a)	?	5	11	4	15	33	?	20	44	?	9	11	25	28	41	?	37	52
Trieste	?	26	46	21	15	18	?	41	64	?	82	63	16	11	35	?	93	98
Zara	?	12	17	5	1	—	?	13	17	?	26	17	2	1	1	?	27	18
Venezia G. e Zara	56	92	185	37	42	68	93	134	253	97	248	272	51	60	96	148	308	368
Bologna (a)	?	26	51	7	—	5	?	26	56	?	36	87	1	11	3	?	47	90
Ferrara (a)	?	5	5	5	1	1	?	6	6	?	16	26	—	4	1	?	20	27
Forlì	?	41	36	14	11	19	?	52	55	?	45	65	13	14	19	?	59	84
Modena (a)	?	10	24	6	3	9	?	13	33	?	29	53	12	4	8	?	33	61
Parma	?	27	46	16	13	1	?	40	47	?	57	107	21	14	16	?	71	123
Piacenza	?	21	24	10	13	10	?	34	34	?	65	46	9	5	16	?	70	62
Ravenna	?	3	1	1	1	—	?	4	1	?	5	14	1	2	—	?	7	14
Reggio nell'Emilia	?	17	27	7	8	8	?	25	35	?	26	70	1	4	6	?	30	76
Emilia	101	150	214	66	50	53	167	200	267	127	279	468	58	58	69	185	337	537
Arezzo	?	23	28	7	6	1	?	29	29	?	26	40	14	13	7	?	39	47
Firenze	?	56	55	11	13	4	?	69	59	?	92	81	10	9	7	?	101	88
Grosseto	?	3	2	—	2	4	?	5	6	?	9	8	1	3	6	?	12	14
Livorno	?	18	20	9	3	7	?	21	27	?	24	34	1	4	10	?	28	44
Lucca (a)	?	38	58	59	70	48	?	108	106	?	84	105	104	87	95	?	171	200
Massa e Carrara	?	25	16	5	8	13	?	33	29	?	56	57	20	17	31	?	73	88
Pisa	?	43	39	3	5	10	?	48	49	?	66	22	14	9	3	?	75	25
Pistoia (a)	?	40	52	5	11	9	?	51	61	?	74	66	15	9	7	?	83	73
Slena	?	8	4	—	—	1	?	8	5	?	14	12	—	—	1	?	14	13
Toscana	149	254	274	99	118	97	248	372	371	103	445	425	179	151	167	282	596	592

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

**Segue Tav. XXXI — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE,
I MESI IN CUI RIMPATRIARONO E LA PROVENIENZA:**

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	NOVEMBRE									DICEMBRE								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	?	14	11	16	15	13	?	29	24	?	17	20	25	24	19	?	41	39
Ascoli Piceno	?	—	1	43	24	35	?	24	36	?	3	3	53	43	46	?	46	49
Macerata (a)	?	3	6	15	27	10	?	30	16	?	13	16	15	19	18	?	32	34
Pesaro e Urbino	?	23	20	16	9	23	?	32	43	?	39	45	15	32	46	?	71	91
Marche (a)	24	40	38	90	75	81	114	115	119	43	72	84	108	118	129	151	190	213
Perugia (a)	?	53	47	7	7	4	?	60	51	?	87	65	9	17	14	?	104	79
Terni	?	1	3	1	—	—	?	1	3	?	6	5	1	2	2	?	8	7
Umbria (a)	24	54	50	8	7	4	32	61	54	41	93	70	10	19	16	51	112	86
Frosinone	?	51	28	127	97	122	?	148	150	?	43	50	183	265	217	?	308	267
Rieti	?	2	—	—	—	1	?	2	1	?	5	2	4	4	6	?	9	8
Roma (a)	?	77	50	74	86	129	?	163	179	?	97	64	120	141	136	?	238	200
Viterbo (a)	?	—	1	—	1	1	?	1	2	?	—	—	4	8	3	?	8	3
Lazio	47	130	79	202	184	253	249	314	332	43	145	116	311	418	362	354	563	478
Aquila degli Abruz.	?	9	14	90	63	77	?	72	91	?	22	27	187	181	231	?	203	258
Campobasso	?	3	—	100	76	113	?	79	113	?	1	2	262	303	281	?	304	283
Chieti (a)	?	—	1	91	87	83	?	87	84	?	10	11	172	189	212	?	199	223
Pescara (a)	?	—	2	26	17	19	?	17	21	?	6	15	37	44	43	?	50	58
Teramo	?	1	1	43	26	38	?	27	39	?	6	6	90	78	72	?	84	78
Abruzzi e Molise	17	13	18	350	269	330	367	282	348	24	45	61	748	795	839	772	840	900
Avellino (a)	?	1	1	91	38	78	?	39	79	?	2	3	191	223	184	?	225	187
Benevento	?	—	—	61	52	80	?	52	80	?	1	3	130	117	125	?	118	128
Napoli (a)	?	37	40	197	163	191	?	200	231	?	81	75	325	362	365	?	443	440
Salerno (a)	?	4	7	68	77	67	?	81	74	?	12	11	134	101	99	?	113	110
Campania (a)	49	42	48	417	330	416	466	372	464	19	96	92	780	803	773	799	899	865
Bari	?	35	28	185	205	205	?	240	233	?	61	42	317	394	413	?	455	455
Brindisi	?	8	5	—	—	2	?	8	7	?	6	10	8	4	3	?	10	13
Foggia (a)	?	4	3	47	29	42	?	33	45	?	1	6	75	95	93	?	96	99
Lecce	?	7	2	6	4	9	?	11	11	?	11	10	7	2	11	?	13	21
Taranto	?	—	3	7	10	4	?	10	7	?	7	3	6	16	15	?	23	18
Puglie (a)	27	54	41	245	248	262	272	302	303	17	86	71	413	511	535	430	597	606
Matera	?	1	—	8	6	7	?	7	7	?	1	—	9	27	18	?	28	18
Potenza	?	8	3	69	41	45	?	49	48	?	13	9	112	92	106	?	105	115
Lucania	3	9	3	77	47	52	80	56	55	4	14	9	121	119	124	125	133	133
Catanzaro	?	1	1	176	141	146	?	142	147	?	1	—	265	288	266	?	289	266
Cosenza	?	4	1	151	162	173	?	166	174	?	7	5	268	267	312	?	274	317
Reggio di Calabria	?	31	20	149	144	176	?	175	196	?	49	51	233	257	232	?	306	283
Calabria	15	36	22	476	447	495	491	483	517	22	57	56	766	812	810	788	869	866
Agrirento	?	3	3	90	62	74	?	65	77	?	3	15	97	111	89	?	114	104
Caltanissetta	?	9	2	41	43	36	?	52	38	?	13	4	60	44	29	?	57	33
Catania	?	6	8	72	87	92	?	93	100	?	12	11	125	127	93	?	139	104
Enna	?	1	—	5	17	?	?	6	17	?	—	—	17	18	14	?	18	14
Messina	?	1	10	159	99	136	?	100	146	?	7	1	219	216	159	?	223	160
Palermo	?	25	19	176	133	188	?	158	207	?	15	26	200	209	213	?	224	239
Ragusa	?	1	4	61	25	54	?	26	58	?	2	4	92	59	63	?	61	67
Siracusa	?	6	2	66	67	81	?	73	83	?	18	3	107	92	113	?	110	116
Trapani	?	40	107	141	87	83	?	127	190	?	41	147	99	111	106	?	152	253
Sicilia	26	92	155	781	608	761	807	700	916	45	111	211	1 016	987	879	1 061	1 098	1 090
Cagliari	?	19	12	11	3	6	?	22	18	?	22	15	3	3	13	?	25	28
Nuoro	?	2	7	1	2	3	?	4	10	?	1	7	—	1	4	?	2	11
Sassari	?	14	10	19	8	21	?	22	31	?	17	18	8	23	12	?	40	30
Sardegna	18	35	29	31	13	30	49	48	59	11	40	40	11	27	29	22	67	69
Non indicata	—	412	70	—	15	—	—	427	70	—	729	121	—	22	1	—	751	122
REGNO	4 199	7 856	7 222	3 551	3 122	3 712	7 750	10 978	10 934	5 245	14 192	13 905	5 302	5 739	5 734	10 547	19 931	19 639

TAV. XXXII — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO I PAESI

Table with columns for PAESI DI PROVENIENZA and months GENNAIO through GIUGNO, with sub-columns for years 1928, 1929, 1930.

A) PAESI CONTINENTALI (Europa)

Table listing countries in Europe (U.R.S.S., Polonia, Svezia, etc.) with data for months GENNAIO through GIUGNO and an ANNO total.

B) PAESI TRANS

Table listing countries in Trans-Oceanic regions (Canada, Stati Uniti d'America, Messico, etc.) with data for months GENNAIO through GIUGNO and an ANNO total.

(1) Compresa la Polonia. — (2) Compresa in U. R. S. S. — (3) Compresa Gibilterra e Malta. — (4) Compresa in Gran Bretagna presa in Austria. — (5) Compresa in Jugoslavia. — (10) Compresa Grecia, Romania, Bulgaria, Albania, Turchia Europea, Turchia Asia

DI PROVENIENZA ED I MESI IN CUI RIMPATRIARONO.

Table with columns for LUGLIO through DICEMBRE and ANNO, with sub-columns for years 1928, 1929, 1930.

e Paesi del Bacino Mediterraneo)

Table listing countries in the Mediterranean basin (Luglio, Agosto, Settembre, etc.) with data for months LUGLIO through DICEMBRE and an ANNO total.

OCEANICI

Table listing countries in Oceanic regions (9, 8, 9, 38, etc.) with data for months LUGLIO through DICEMBRE and an ANNO total.

ed Irlanda. — (5) Compresa in Belgio. — (6) Compresi Olanda e Lussemburgo. — (7) Compresa Cecoslovacchia e Ungheria. — (8) Com-tica. — (11) Compresi in Perù, Bolivia e Cile. — (12) Compresi Colombia, Venezuela ed Equatore.

TAV. XXXIII — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, LA PRESUNTA DURATA DELLA PERMANENZA NEL REGNO, LA PROVENIENZA ED IL SESSO.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	T E M P O R A N E A											
	CONTINENTALI				TRANSOCEANICI				COMPLESSO			
	1929		1930		1929		1930		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Alessandria	650	320	695	336	1 014	683	893	611	1 664	1 003	1 588	947
Aosta	1 088	684	1 234	758	135	84	125	86	1 223	768	1 369	844
Cuneo	1 950	1 153	2 484	1 453	454	351	350	239	2 404	1 504	2 334	1 692
Novara (a)	2 734	2 684	3 920	2 649	254	181	198	135	3 988	2 865	4 118	2 784
Torino	3 433	1 769	2 869	1 584	695	490	577	395	4 128	2 229	3 446	1 979
Vercelli (a)	1 615	999	1 584	1 031	291	186	235	161	1 906	1 185	1 819	1 192
Piemonte	12 470	7 669	12 786	7 811	2 843	1 945	2 378	1 627	15 313	9 554	15 164	9 438
Genova	675	338	732	375	681	452	745	510	1 350	790	1 477	885
Imperia	3 555	1 839	3 473	1 727	19	13	38	26	3 574	1 852	3 511	1 753
La Spezia	187	99	149	78	116	85	125	92	303	184	274	168
Savona	372	262	344	186	115	87	117	105	487	349	461	291
Liguria	4 789	2 538	4 696	2 364	931	637	1 025	733	5 720	3 175	5 723	3 697
Bergamo	2 351	1 969	2 448	1 978	194	157	147	115	2 545	2 126	2 595	2 093
Brescia	444	230	638	425	152	126	177	142	596	406	815	567
Como	2 100	1 649	2 616	2 038	148	108	141	105	2 248	1 757	2 757	2 143
Cremona	138	82	149	78	31	24	21	16	169	106	170	92
Mantova	155	66	163	91	46	25	47	35	201	91	210	126
Milano	1 224	728	1 707	1 014	338	211	320	238	1 562	939	2 027	1 252
Pavia	171	104	229	143	371	275	307	228	542	379	536	371
Sondrio	623	457	1 149	894	149	137	176	141	772	594	1 325	1 035
Varese	2 648	2 047	3 006	2 190	123	92	213	159	2 771	2 139	3 219	2 349
Lombardia	9 854	7 382	12 105	8 849	1 552	1 155	1 549	1 179	11 406	8 537	13 654	10 028
Bolzano	349	196	581	307	4	3	6	5	353	199	587	312
Trento (a)	660	441	872	585	328	253	305	235	938	694	1 177	820
Venezia Trident. (a)	1 009	637	1 453	892	332	256	311	240	1 341	893	1 764	1 132
Belluno	1 261	929	1 390	1 002	236	231	297	245	1 547	1 160	1 687	1 247
Padova	408	265	519	310	147	122	162	133	555	387	681	443
Rovigo	70	35	67	45	46	27	16	13	116	62	83	58
Treviso	888	586	959	577	448	366	561	462	1 336	952	1 520	1 039
Udine	4 036	3 242	4 737	3 649	1 026	868	1 263	1 040	5 062	4 110	6 000	4 689
Venezia	323	205	369	218	100	84	101	83	423	289	490	301
Verona	435	258	588	361	157	126	160	132	592	384	748	493
Vicenza (a)	917	571	1 060	707	452	368	421	347	1 369	939	1 481	1 054
Veneto (a)	8 338	6 091	9 709	6 869	2 662	2 192	2 961	2 453	11 000	8 283	12 690	9 324
Fiume (a)	68	38	188	86	40	35	76	75	108	73	264	161
Gorizia	279	175	353	196	41	36	75	64	320	211	428	260
Pola (a)	45	27	99	36	143	131	188	161	188	158	287	197
Trieste	330	194	431	207	120	92	140	120	450	286	571	327
Zara	49	27	177	69	14	13	9	8	63	40	186	77
Venezia G. e Zara	771	461	1 248	594	358	307	498	428	1 129	768	1 736	1 022
Bologna (a)	330	207	523	321	76	53	53	36	406	260	576	357
Ferrara (a)	76	40	71	51	33	21	27	18	109	61	98	69
Forlì	335	165	468	229	134	104	113	76	469	269	581	305
Modena (a)	284	175	415	293	61	51	81	55	345	226	496	348
Parma	408	312	766	473	221	129	261	176	689	441	1 047	649
Piacenza	363	200	728	369	181	113	132	89	544	313	860	458
Ravenna	48	27	72	42	13	12	14	9	61	39	86	51
Reggio nell'Emilia	157	81	239	150	40	30	52	35	197	111	291	185
Emilia	2 061	1 207	3 302	1 928	759	513	733	494	2 820	1 720	4 635	2 422
Arezzo	243	135	276	153	65	51	43	32	308	186	319	185
Firenze	618	327	746	500	98	57	85	64	716	384	831	564
Grosseto	74	30	55	30	25	16	34	26	99	46	89	56
Livorno	186	82	291	161	32	21	44	33	218	103	335	194
Lucca (a)	579	342	769	527	865	667	762	573	1 444	1 009	1 581	1 100
Massa e Carrara	333	174	342	215	176	133	176	132	509	307	518	347
Pisa	371	167	320	151	74	52	80	60	445	219	400	211
Pistoia (a)	557	404	756	595	138	113	136	102	695	517	892	697
Siena	93	49	112	59	9	4	13	10	102	53	125	69
Toscana	3 654	1 710	3 667	2 391	1 492	1 114	1 373	1 632	4 536	2 824	5 640	3 423

(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § III.

Segue Tav. XXXIII — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, LA PRESUNTA DURATA DELLA PERMANENZA NEL REGNO, LA PROVENIENZA ED IL SESSO.

PROVINCIE DI DESTINAZIONE (a)	T E M P O R A N E A											
	CONTINENTALI				TRANSOCEANICI				COMPLESSO			
	1929		1930		1929		1930		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Ancona	147	88	192	105	250	199	165	132	397	287	357	237
Ascoli Piceno	12	7	13	5	296	250	273	238	308	257	286	243
Macerata (a)	80	61	112	79	350	276	232	185	430	337	344	264
Pesaro e Urbino	289	169	327	184	170	125	170	136	459	294	497	320
Marche (a)	528	325	644	373	1 066	850	840	691	1 594	1 175	1 484	1 064
Perugia (a)	658	360	734	420	121	86	97	68	779	446	831	488
Terni	16	7	34	17	16	10	7	7	32	17	41	24
Umbria (a)	674	367	768	437	137	96	104	75	811	463	872	512
Frosinone	591	290	585	289	729	669	777	686	1 320	959	1 362	975
Rieti	30	22	29	15	24	20	20	17	54	42	49	32
Roma (a)	692	420	566	320	656	491	524	435	1 348	911	1 090	755
Viterbo (a)	11	7	15	10	57	38	33	27	68	45	48	37
Lazio	1 324	739	1 195	634	1 466	1 218	1 354	1 165	2 790	1 957	2 549	1 799
Aquila degli Abruz.	132	93	204	144	660	583	574	526	792	676	778	670
Campobasso	49	25	45	26	997	921	989	907	1 046	946	1 034	933
Chieti (a)	50	35	43	31	920	865	890	816	970	900	933	847
Pescara (a)	22	18	45	37	152	138	179	164	174	156	224	201
Teramo	45	23	29	21	352	318	292	268	397	341	321	289
Abruzzi e Molise	298	194	366	259	3 061	2 825	2 924	2 681	3 379	3 019	3 290	2 940
Avellino (a)	14	9	19	8	777	687	679	554	791	696	698	562
Benevento	4	3	18	10	570	516	553	451	574	519	571	461
Napoli (a)	562	308	548	326	1 749	1 345	1 686	1 377	2 311	1 653	2 234	1 703
Salerno (a)	130	81	96	65	734	579	742	606	864	660	838	671
Campania (a)	710	401	681	409	3 830	3 127	3 660	2 988	4 540	3 528	4 341	3 397
Bari	535	300	453	266	1 716	1 490	1 833	1 597	2 251	1 790	2 286	1 863
Brindisi	31	21	49	36	36	25	29	25	67	46	78	61
Foggia (a)	44	15	41	22	366	333	364	317	410	348	405	339
Lecce	60	45	53	34	46	38	35	30	106	83	88	64
Taranto	25	13	35	26	51	44	65	57	76	57	100	83
Puglie (a)	695	394	631	384	2 215	1 930	2 326	2 026	2 910	2 324	2 957	2 410
Matera	15	10	6	3	117	96	119	105	132	106	125	108
Potenza	53	34	39	30	807	723	713	632	860	757	752	662
Lucania	68	44	45	33	924	819	832	737	992	863	877	770
Catanzaro	25	11	30	16	1 427	1 319	1 336	1 239	1 452	1 330	1 366	1 255
Cosenza	17	12	37	23	1 594	1 491	1 653	1 533	1 611	1 503	1 690	1 556
Reggio di Calabria.	193	138	157	109	1 315	1 210	1 250	1 159	1 508	1 348	1 407	1 268
Calabrie	235	161	224	148	4 336	4 020	4 239	3 931	4 571	4 181	4 463	4 079
Agrigento	60	32	108	64	530	419	384	308	590	451	492	372
Caltanissetta	100	50	87	32	287	244	220	176	387	294	287	208
Catania	127	78	125	68	1 052	818	783	628	1 179	896	908	696
Enna	11	7	4	4	125	95	107	86	136	102	111	90
Messina	121	67	112	59	1 221	1 018	985	790	1 342	1 085	1 097	840
Palermo	188	104	366	197	1 062	810	973	780	1 250	914	1 339	977
Ragusa	20	12	59	42	267	227	294	236	287	239	353	278
Siracusa	99	56	121	66	637	522	551	442	736	578	672	508
Trapani	402	206	869	542	599	501	469	376	1 001	707	1 338	918
Sicilia	1 128	612	1 831	1 074	5 780	4 654	4 766	3 822	6 906	5 266	6 597	4 896
Cagliari	142	101	255	137	56	49	44	40	198	150	299	177
Nuoro	40	28	33	51	32	30	27	25	72	58	110	76
Sassari	138	82	146	91	111	103	70	64	249	185	216	155
Sardegna	320	211	484	279	199	182	141	129	519	393	625	406
Non indicata	2 047	1 257	903	312	113	78	8	8	2 160	1 335	911	320
REGNO	50 373	32 340	56 740	36 040	34 066	27 918	32 032	26 441	84 439	60 258	88 772	62 481

Segue Tav. XXXIII — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, LA PRESUNTA DURATA DELLA PERMANENZA NEL REGNO, LA PROVENIENZA ED IL SESSO.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	D E F I N I T I V A											
	CONTINENTALI				TRANSCOCEANICI				COMPLESSO			
	1929		1930		1929		1930		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Alessandria	156	81	193	112	298	199	261	157	454	280	454	269
Aosta	157	104	176	127	43	27	35	24	200	131	211	151
Cuneo	636	338	927	726	132	96	151	128	768	434	1 078	854
Novara (a)	883	770	813	731	86	64	74	63	969	790	887	794
Torino	790	456	725	511	170	124	261	126	960	580	986	637
Vercelli (a)	249	185	300	251	60	38	119	57	309	223	419	308
Piemonte	2 871	1 890	3 134	2 458	789	548	901	555	3 660	2 438	4 035	3 013
Genova	310	200	375	231	363	259	414	311	673	459	789	542
Imperia	598	383	1 041	613	21	13	10	8	619	396	1 051	621
La Spezia	97	76	35	22	50	44	43	40	147	120	78	62
Savona	81	58	121	86	37	25	57	48	118	83	178	134
Liguria	1 086	717	1 572	952	471	341	524	407	1 557	1 058	2 096	1 359
Bergamo	1 758	1 020	1 563	1 468	47	45	116	113	1 805	1 665	1 679	1 581
Brescia	403	353	521	455	64	56	90	87	467	409	611	542
Como	1 327	1 242	1 940	1 829	49	38	64	50	1 376	1 280	2 004	1 879
Cremona	122	75	65	62	8	8	8	12	130	83	86	74
Mantova	49	31	43	35	12	10	21	14	61	41	61	49
Milano	1 413	998	1 308	893	143	92	203	116	1 556	1 090	1 511	1 009
Pavia	53	45	74	58	100	80	79	58	153	125	153	116
Sondrio	1 482	1 026	1 532	1 034	46	41	88	81	1 528	1 067	1 620	1 115
Varese	957	889	973	914	27	21	58	22	984	910	1 031	936
Lombardia	7 564	6 279	8 019	6 748	496	391	737	553	8 060	6 670	8 756	7 301
Bolzano	571	397	627	453	1	1	8	7	572	398	635	460
Trento (a)	285	224	359	303	73	61	114	101	358	285	473	404
Venezia Trident. (a)	856	621	986	756	74	62	122	108	930	683	1 108	864
Belluno	892	796	1 520	1 409	86	68	150	129	978	864	1 670	1 538
Padova	100	60	113	89	80	53	72	29	180	113	185	118
Rovigo	27	22	15	12	23	18	27	13	50	40	42	25
Treviso	199	147	315	252	172	129	267	215	371	276	582	467
Udine	1 219	1 085	1 656	1 521	299	233	420	401	1 518	1 318	2 078	1 922
Venezia	105	80	130	94	58	45	100	70	163	125	230	164
Verona	136	98	171	135	56	41	86	40	192	139	257	175
Vicenza (a)	269	218	448	410	146	112	230	167	415	330	678	577
Veneto (a)	2 947	2 506	4 368	3 922	920	699	1 352	1 064	3 867	3 205	5 720	4 986
Fiume (a)	39	36	57	38	17	14	22	17	56	50	79	55
Gorizia	193	165	272	242	33	22	52	31	231	187	324	273
Pola (a)	28	16	38	25	62	47	88	85	90	63	126	110
Trieste	111	76	224	159	77	58	115	71	188	134	339	230
Zara	34	31	18	8	2	2	1	1	36	33	19	9
Venezia G. e Zara	410	324	609	472	191	143	278	205	601	467	887	677
Bologna (a)	301	262	601	546	28	21	32	8	329	283	633	554
Ferrara (a)	29	19	64	45	10	6	14	13	39	25	78	58
Forlì	89	74	126	108	35	26	75	64	124	100	201	172
Modena (a)	226	194	305	264	30	26	32	18	256	220	337	282
Parma	258	200	351	304	48	35	65	36	306	244	416	340
Piacenza	81	59	114	91	48	35	47	40	129	94	161	131
Ravenna	29	19	28	20	10	7	12	12	39	26	40	32
Reggio nell'Emilia.	74	49	107	91	22	14	30	19	96	63	137	110
Emilia	1 087	885	1 696	1 469	231	170	307	210	1 318	1 055	2 003	1 679
Arezzo	125	69	127	91	28	15	15	5	153	84	142	96
Firenze	670	592	697	628	46	27	37	12	716	619	734	640
Grosseto	8	4	12	6	4	4	10	10	12	8	22	16
Livorno	38	18	51	34	22	16	29	20	60	34	80	54
Lucca (a)	405	338	479	434	200	149	319	261	605	467	798	695
Massa e Carrara . .	88	64	110	73	61	50	62	59	149	114	172	132
Pisa	92	46	37	55	22	20	21	7	114	66	108	62
Pistoia (a)	1 493	1 397	976	890	39	35	54	39	1 532	1 432	1 030	929
Siena	33	14	28	16	3	3	5	4	36	17	33	20
Toscana	2 952	2 542	2 567	2 227	425	319	552	417	3 377	2 861	3 119	2 644

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue TAV. XXXIII — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, LA PRESUNTA DURATA DELLA PERMANENZA NEL REGNO, LA PROVENIENZA ED IL SESSO.

PROVINCIE DI DESTINAZIONE (a)	DEFINITIVA											
	CONTINENTALI				TRANSOCEANICI				COMPLESSO			
	1929		1930		1929		1930		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Ancona	39	29	44	34	77	57	65	48	116	86	109	82
Ascoli Piceno	3	3	5	4	97	73	93	78	100	76	98	82
Macerata (a)	38	29	20	16	93	70	103	65	131	99	123	81
Pesaro e Urbino	74	44	63	43	38	31	69	45	112	75	132	88
Marche (a)	154	105	132	97	305	231	330	236	459	336	462	333
Perugia (a)	212	116	285	187	40	26	78	45	252	142	363	232
Terni	2	2	10	8	2	1	2	2	4	3	12	10
Umbria (a)	214	118	295	195	42	27	80	47	256	145	375	242
Frosinone	49	33	189	147	97	77	271	254	146	110	460	401
Rieti	5	4	11	11	5	5	16	13	10	9	27	24
Roma (a)	328	203	318	209	212	152	379	289	540	355	697	478
Viterbo (a)	1	1	4	1	7	4	7	6	8	5	11	7
Lazio	383	241	522	368	321	238	673	542	704	479	1 195	910
Aquila degli Abruz.	34	27	27	20	114	100	286	244	148	127	313	264
Campobasso	3	2	14	7	181	160	418	389	184	162	432	396
Chieti (a)	8	5	10	8	201	179	295	267	209	184	305	275
Pescara (a)	14	9	13	12	28	26	61	42	42	35	74	54
Teramo	11	8	7	4	77	58	120	101	88	66	127	105
Abruzzi e Molise	70	51	71	51	601	523	1 180	1 043	671	574	1 251	1 094
Avellino (a)	7	3	4	2	148	110	318	271	155	113	322	273
Benevento	4	4	1	—	142	116	238	230	146	120	239	230
Napoli (a)	144	96	203	142	519	382	841	605	663	478	1 044	747
Salerno (a)	31	15	55	41	270	194	309	241	301	209	364	282
Campania (a)	186	118	263	185	1 079	802	1 706	1 347	1 265	920	1 969	1 532
Bari	159	112	183	142	335	250	715	531	494	362	898	673
Brindisi	14	10	31	24	16	13	29	14	30	23	60	38
Foggia (a)	19	6	17	15	84	74	184	157	103	80	201	172
Lecce	17	12	12	9	26	20	37	33	43	32	49	42
Taranto	13	6	8	3	35	21	61	22	48	27	69	25
Puglie (a)	222	146	251	193	496	378	1 026	757	718	524	1 277	950
Matera	—	—	—	—	21	17	60	39	21	17	60	39
Potenza	7	6	11	7	202	167	264	211	209	173	275	218
Lucania	7	6	11	7	223	184	324	250	230	190	335	257
Catanzaro	8	7	16	10	350	302	530	479	358	309	546	489
Cosenza	11	9	12	9	496	401	686	554	507	410	698	563
Reggio di Calabria	72	46	88	76	325	294	518	455	397	340	606	531
Calabria	91	62	116	95	1 171	997	1 734	1 488	1 262	1 059	1 850	1 583
Agrigento	14	6	15	11	133	101	251	192	147	107	266	203
Caltanissetta	20	4	18	17	67	49	130	94	87	53	148	111
Catania	17	10	61	43	329	261	409	248	346	271	470	291
Enna	1	—	3	2	25	21	78	33	26	21	81	35
Messina	12	8	38	24	296	228	455	370	308	236	493	394
Palermo	43	27	71	44	276	183	615	345	319	210	686	389
Ragusa	11	6	7	7	58	42	145	115	69	48	152	122
Siracusa	93	45	30	17	131	107	272	224	224	152	302	241
Trapani	570	529	470	429	116	91	250	219	686	620	720	648
Sicilia	781	635	713	594	1 431	1 063	2 605	1 840	2 212	1 718	3 318	2 434
Cagliari	46	21	62	40	28	17	33	29	74	38	95	69
Nuoro	4	3	15	11	6	6	14	12	10	9	29	23
Sassari	24	10	32	24	23	21	47	39	47	31	79	63
Sardegna	74	34	109	75	57	44	94	80	131	78	203	155
Non indicata	156	103	287	162	45	36	5	5	201	139	292	167
REGNO	22 111	17 383	25 721	21 026	9 368	7 216	14 530	11 154	31 479	24 599	40 251	32 180

Segue Tav. XXXIII — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, LA PRESUNTA DURATA DELLA PERMANENZA NEL REGNO, LA PROVENIENZA ED IL SESSO.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	TEMPORANEA E DEFINITIVA																	
	CONTINENTALI						TRANSOCEANICI						COMPLESSO					
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Alessandria	782	?	806	401	888	448	1 674	1 125	1 312	882	1 154	768	2 456	?	2 118	1 283	2 042	1 216
Aosta	1 152	?	1 245	788	1 410	885	139	96	178	111	160	110	1 291	?	1 423	899	1 570	995
Cuneo	2 625	?	2 586	1 491	3 411	2 179	657	490	586	447	501	367	3 282	?	3 172	1 938	3 912	2 546
Novara (a)	4 310	?	4 617	3 410	4 733	3 380	363	253	340	245	272	198	4 673	?	4 957	3 655	5 005	3 578
Torino	3 119	?	4 223	2 225	3 594	2 095	1 236	873	865	584	838	521	4 355	?	5 088	2 809	4 432	2 616
Vercelli (a)	1 615	?	1 864	1 184	1 884	1 282	326	205	351	224	354	218	1 941	?	2 215	1 408	2 238	1 500
Piemonte	13 603	7 307	15 341	9 499	15 920	10 269	4 395	3 042	3 632	2 493	3 279	2 182	17 996	10 349	18 973	11 992	19 199	12 451
Genova	384	?	985	538	1 107	606	1 362	997	1 044	711	1 159	821	1 746	?	2 029	1 249	2 266	1 427
Imperia	1 418	?	4 153	2 222	4 514	2 340	39	29	40	26	48	34	1 457	?	4 193	2 248	4 562	2 374
La Spezia	178	?	284	175	184	98	157	129	166	129	168	132	335	?	450	304	352	230
Savona	84	?	453	320	465	272	144	120	152	112	174	153	228	?	605	432	639	425
Liguria	2 064	1 079	5 875	3 255	6 270	3 316	1 702	1 275	1 402	978	1 549	1 140	3 766	2 354	7 277	4 233	7 819	4 456
Bergamo	2 476	?	4 109	3 589	4 011	3 446	210	173	241	202	263	228	2 686	?	4 350	3 791	4 274	3 674
Brescia	604	?	847	633	1 159	880	236	197	216	182	267	229	840	?	1 083	815	1 426	1 109
Como	2 367	?	3 427	2 891	4 556	3 867	249	175	197	146	205	155	2 616	?	3 624	3 037	4 761	4 022
Cremona	128	?	260	157	214	138	46	32	39	32	42	28	174	?	299	189	256	166
Mantova	122	?	204	97	206	126	70	57	58	35	65	49	192	?	262	132	271	175
Milano	1 718	?	2 637	1 726	3 015	1 907	461	331	481	303	523	354	2 179	?	3 118	2 029	3 598	2 261
Pavia	159	?	224	149	303	201	499	343	471	355	386	286	658	?	695	504	689	487
Sondrio	1 450	?	2 105	1 483	2 681	1 928	277	241	195	178	264	222	1 725	?	2 300	1 661	2 945	2 150
Varese	2 190	?	3 605	2 936	3 979	3 104	155	118	150	113	271	181	2 345	?	3 755	3 049	4 250	3 285
Lombardia	11 214	8 211	17 418	13 661	20 124	15 597	2 203	1 667	2 048	1 546	2 286	1 732	13 417	9 878	19 466	15 207	22 410	17 329
Bolzano	561	?	920	593	1 208	760	20	15	5	4	14	12	581	?	925	597	1 222	772
Trento (a)	618	?	945	665	1 231	888	409	331	401	314	419	336	1 027	?	1 346	979	1 650	1 224
Venezia Trident. (a)	1 179	655	1 865	1 258	2 439	1 648	429	346	406	318	433	348	1 606	1 001	2 271	1 576	2 872	1 996
Belluno	1 351	?	2 153	1 725	2 910	2 411	357	285	372	299	447	374	1 708	?	2 525	2 024	3 357	2 785
Padova	308	?	508	325	632	399	217	165	227	175	234	162	525	?	735	500	866	561
Rovigo	48	?	97	57	82	57	71	48	69	45	43	26	119	?	166	102	125	83
Treviso	637	?	1 087	733	1 274	829	619	484	620	495	828	677	1 256	?	1 707	1 228	2 102	1 506
Udine	3 079	?	5 255	4 327	6 393	5 170	1 086	889	1 325	1 101	1 683	1 441	4 165	?	6 580	5 428	8 076	6 611
Venezia	256	?	428	285	519	312	210	160	158	129	201	153	466	?	586	414	720	465
Verona	340	?	571	356	759	496	216	167	213	187	246	172	556	?	784	523	1 005	668
Vicenza (a)	704	?	1 186	789	1 508	1 117	578	450	598	480	651	514	1 282	?	1 784	1 269	2 159	1 631
Veneto (a)	6 723	4 665	11 285	8 597	14 077	10 791	3 354	2 648	3 582	2 891	4 333	3 519	10 077	7 314	14 867	11 488	18 410	14 310
Fiume (a)	57	?	107	74	245	124	32	29	57	49	98	92	89	?	164	123	343	216
Gorizia	191	?	477	340	625	438	77	57	74	58	127	95	268	?	551	398	752	533
Pola (a)	41	?	73	43	137	61	182	167	205	178	276	246	223	?	278	221	413	307
Trieste	172	?	441	270	655	366	273	230	197	150	255	191	450	?	638	420	910	557
Zara	40	?	83	58	195	77	28	24	16	15	10	9	68	?	99	73	205	86
Venezia G. e Zara	501	312	1 181	785	1 857	1 066	597	507	549	450	766	633	1 098	819	1 730	1 235	2 623	1 699
Bologna (a)	671	?	631	469	1 124	867	94	60	104	74	85	44	765	?	735	543	1 209	911
Ferrara (a)	87	?	105	59	135	96	50	32	43	27	41	31	137	?	148	86	176	127
Forlì	400	?	424	239	594	337	166	130	169	130	188	140	566	?	598	369	782	477
Modena (a)	494	?	510	369	720	557	185	136	91	77	113	73	679	?	601	446	893	630
Parma	689	?	728	521	1 137	777	300	197	289	164	326	212	989	?	995	685	1 463	989
Piacenza	472	?	444	259	842	480	210	148	229	148	179	129	682	?	673	407	1 021	589
Ravenna	61	?	77	46	100	62	34	24	23	19	26	21	95	?	100	65	126	83
Reggio nell'Emilia	217	?	231	130	346	241	69	51	62	44	82	54	286	?	293	174	428	295
Emilia	3 691	1 956	3 148	2 092	4 998	3 397	1 108	778	990	683	1 040	704	4 199	2 734	4 138	2 775	6 038	4 101
Arezzo	843	?	368	204	403	244	83	60	93	66	58	37	426	?	461	270	461	281
Firenze	1 284	?	1 288	919	1 443	1 128	219	144	144	84	122	76	1 503	?	1 432	1 003	1 565	1 204
Grosseto	85	?	82	34	67	36	19	14	29	20	44	36	104	?	111	54	111	72
Livorno	249	?	224	100	342	195	59	45	54	37	73	53	308	?	278	137	415	248
Lucca (a)	1 030	?	954	680	1 248	961	1 286	984	1 065	816	1 081	834	2 316	?	2 049	1 496	2 329	1 795
Massa e Carrara	423	?	421	238	452	288	222	164	237	183	238	191	645	?	658	421	690	479
Pisa	402	?	463	213	407	206	132	92	96	72	101	67	534	?	559	285	508	273
Pistoia (a)	1 835	?	2 050	1 801	1 732	1 485	167	118	177	148	190	141	2 002	?	2 227	1 949	1 922	1 626
Siena	134	?	126	63	140	75	20	14	12	7	18	14	154	?	138	70	158	89
Toscana	5 785	4 076	6 006	4 252	6 234	4 618	2 207	1 635	1 907	1 433	1 925	1 449	7 992	5 711	7 913	5 685	8 159	6 067

(a) Vedi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. XXXIII — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, LA PRESUNTA DURATA DELLA PERMANENZA NEL REGNO, LA PROVENIENZA ED IL SESSO.

PROVINCIE DI DESTINAZIONE (a)	TEMPORANEA E DEFINITIVA																	
	CONTINENTALI						TRANSOCEANICI						COMPLESSO					
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Ancona	145	?	186	117	236	139	333	255	327	256	230	180	478	?	513	373	466	319
Ascoli Piceno	10	?	15	10	18	9	426	371	393	323	366	316	436	?	408	333	384	325
Macerata (a)	78	?	118	90	132	95	462	374	443	346	335	250	540	?	561	436	467	345
Pesaro e Urbino	241	?	363	213	390	227	208	159	208	156	239	181	449	?	571	369	629	408
Marche (a)	- 474	278	682	430	776	470	1 429	1 159	1 371	1 061	1 170	927	1 903	1 437	2 053	1 511	1 946	1 397
Perugia (a)	633	?	870	476	1 019	607	201	164	161	112	175	113	834	?	1 031	588	1 194	720
Terni	23	?	18	9	44	25	19	13	18	11	9	9	42	?	36	20	53	34
Umbria (a)	656	286	888	485	1 063	632	220	177	179	123	184	122	876	463	1 067	608	1 247	754
Frosinone	355	?	640	323	774	436	785	707	828	746	1 048	940	1 140	?	1 466	1 069	1 822	1 376
Rieti	21	?	35	26	40	26	18	13	29	25	36	30	39	?	64	51	76	56
Roma (a)	386	?	1 020	623	884	529	977	818	868	643	903	704	1 363	?	1 888	1 266	1 787	1 233
Viterbo (a)	7	?	12	8	19	11	20	19	64	42	40	33	27	?	76	50	59	44
Lazio	769	416	1 707	960	1 717	1 062	1 800	1 557	1 787	1 456	2 027	1 707	2 569	1 973	3 494	2 436	3 744	2 709
Aquila degli Abruz.	128	?	166	120	231	164	959	863	774	683	860	770	1 087	?	940	803	1 091	934
Campobasso	41	?	52	27	59	33	1 367	1 274	1 178	1 081	1 407	1 296	1 408	?	1 230	1 108	1 466	1 329
Chieti (a)	32	?	58	40	53	39	1 318	1 180	1 121	1 044	1 185	1 083	1 350	?	1 179	1 084	1 238	1 122
Pescara (a)	30	?	36	27	58	49	199	171	180	164	240	206	229	?	216	191	298	255
Teramo	33	?	56	31	36	25	481	426	429	376	412	369	514	?	485	407	448	394
Abruzzi e Molise	264	185	368	245	437	310	4 324	3 914	3 682	3 348	4 104	3 724	4 588	4 099	4 050	3 593	4 541	4 034
Avellino (a)	19	?	21	12	23	10	1 181	1 025	925	797	997	825	1 200	?	946	809	1 020	835
Benevento	12	?	8	7	19	10	809	711	712	632	791	681	821	?	720	639	810	691
Napoli (a)	537	?	706	404	751	468	2 820	2 209	2 268	1 727	2 527	1 982	3 357	?	2 974	2 131	3 278	2 450
Salerno (a)	109	?	161	96	151	106	1 427	1 114	1 004	773	1 051	847	1 536	?	1 165	869	1 202	953
Campania (a)	677	402	896	519	944	594	6 237	5 059	4 909	3 929	5 366	4 335	6 914	5 461	5 805	4 448	6 310	4 929
Bari	406	?	694	412	636	408	2 276	1 907	2 051	1 740	2 548	2 128	2 682	?	2 745	2 152	3 184	2 536
Brindisi	38	?	45	31	80	60	26	21	52	38	58	39	64	?	97	69	138	99
Foggia (a)	43	?	63	21	58	37	574	513	450	407	548	474	617	?	513	428	606	511
Lecce	40	?	77	57	65	43	91	73	72	58	72	63	131	?	149	115	137	106
Taranto	27	?	38	19	43	29	123	104	86	65	126	79	150	?	124	84	169	108
Puglie (a)	554	335	917	540	882	577	3 090	2 618	2 711	2 308	3 352	2 783	3 644	2 953	3 628	2 848	4 234	3 360
Matera	4	?	15	10	6	3	102	92	138	113	179	144	106	?	153	123	185	147
Potenza	30	?	60	40	50	37	1 303	1 157	1 009	890	977	843	1 333	?	1 069	930	1 027	880
Lucania	34	27	75	50	56	40	1 405	1 249	1 147	1 003	1 156	987	1 439	1 276	1 222	1 053	1 212	1 027
Catanzaro	37	?	33	18	46	26	2 016	1 890	1 777	1 621	1 866	1 718	2 053	?	1 810	1 639	1 912	1 744
Cosenza	37	?	28	21	49	32	2 375	2 137	2 090	1 892	2 339	2 087	2 412	?	2 118	1 913	2 388	2 119
Reggio di Calabria	234	?	265	184	245	185	1 718	1 588	1 640	1 504	1 768	1 614	1 952	?	1 905	1 688	2 013	1 799
Calabrie	308	181	326	223	340	243	6 109	5 615	5 507	5 017	5 973	5 419	6 417	5 796	5 833	5 240	6 313	5 662
Agrigento	35	?	74	38	123	75	797	621	663	520	635	500	832	?	737	558	758	575
Caltanissetta	?	?	120	54	85	49	499	392	354	293	350	270	533	?	474	347	435	319
Catania	54	?	144	88	186	111	1 533	1 174	1 381	1 079	1 192	876	1 588	?	1 525	1 167	1 378	987
Enna	2	?	12	7	7	6	119	91	150	116	185	119	121	?	162	123	192	125
Messina	48	?	133	75	150	83	1 907	1 569	1 517	1 246	1 440	1 160	1 955	?	1 650	1 321	1 590	1 243
Palermo	113	?	231	131	437	241	1 720	1 308	1 338	993	1 583	1 125	1 833	?	1 569	1 124	2 025	1 366
Ragusa	16	?	31	18	66	49	457	350	325	269	439	351	473	?	356	287	505	400
Siracusa	47	?	192	101	151	83	1 038	834	768	629	823	666	1 085	?	960	730	974	749
Trapani	399	?	972	735	1 339	971	770	618	715	592	719	595	1 169	?	1 087	1 327	2 068	1 566
Sicilia	749	412	1 909	1 247	2 544	1 668	8 840	6 957	7 211	5 737	7 371	5 662	9 589	7 369	9 120	6 984	9 915	7 330
Cagliari	182	?	188	122	317	177	132	96	84	66	77	69	314	?	272	188	394	246
Nuoro	52	?	44	31	98	62	14	14	38	36	41	37	66	?	82	67	139	99
Sassari	122	?	162	92	178	115	156	151	134	124	117	103	278	?	296	216	295	218
Sardegna	356	177	394	245	593	354	302	261	256	226	235	209	658	438	650	471	828	563
Non Indicata	—	—	2 203	1 360	1 190	474	—	—	158	114	13	13	—	—	2 361	1 474	1 203	487
REGNO	49 001	30 961	72 484	49 723	82 461	57 066	49 751	40 464	43 434	35 134	46 562	37 595	98 752	71 425	115 918	84 857	129 023	94 661

TAV. XXXIV — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO I PAESI DI PROVENIENZA, LA PRESUNTA DURATA DELLA PERMANENZA NEL REGNO ED IL SESSO.

PAESI DI PROVENIENZA	TEMPORANEA				DEFINITIVA				TEMPORANEA E DEFINITIVA					
	1929		1930		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
U.R.S.S.	11	10	16	8	6	5	78	45	(1) 6	(1) 5	17	15	94	53
Polonia	25	18	36	25	13	12	34	27	(2)	(2)	38	30	70	52
Svezia, Norvegia e Danimarca	26	18	50	40	18	15	23	16	39	34	44	33	73	56
Gran Bretagna ed Irlanda	1 102	571	918	514	148	94	98	65	(3)1373	(3) 733	1 250	665	1 016	579
Olanda	205	173	240	202	106	87	63	53	(5)	(5)	311	260	303	255
Belgio	763	558	1 019	763	162	130	211	172	(6)1208	(6) 998	925	688	1 230	935
Lussemburgo	741	615	808	618	169	146	71	62	(5)	(5)	910	761	879	680
Francia e Principato di Monaco	33 400	20 563	34 692	21 496	9 573	6 902	11 216	8 775	31 845	18 230	42 973	27 465	45 908	30 271
Svizzera	8 890	6 617	10 857	7 683	8 717	7 480	10 225	8 979	10 876	8 483	17 607	14 097	21 082	16 662
Germania	638	412	760	499	351	275	435	329	380	241	989	687	1 195	828
Austria	752	525	1 153	696	654	518	842	667	(7) 775	(7) 423	1 406	1 043	1 995	1 363
Cecoslovacchia	52	37	136	94	32	28	76	58	(8)	(8)	84	65	212	152
Ungheria	38	19	38	21	20	22	37	31	(8)	(8)	67	41	75	52
Spagna e Portogallo	201	141	221	134	220	154	143	110	196	134	421	295	364	244
Gibilterra e Malta	72	44	71	44	96	48	79	51	(4)	(4)	168	92	150	95
Grecia	95	67	126	75	70	50	103	84	(9)	(9)	165	117	229	159
Romania	167	122	229	146	47	35	46	27	(9)	(9)	214	157	275	173
Jugoslavia	485	287	868	436	287	228	348	238	(10)967	(10)676	772	515	1 216	674
Bulgaria	31	20	19	14	33	32	27	16	(9)	(9)	64	52	46	30
Albania	513	411	564	423	223	187	231	202	(9)	(9)	736	598	795	625
Turchia Europea	61	43	70	44	20	15	36	29	(9)	(9)	81	58	106	73
Turchia Asiatica	20	16	43	31	16	16	32	22	(9)	(9)	36	32	75	53
Egitto	1 064	465	1 478	623	277	172	452	280	328	197	1 341	637	1 930	903
Tunisia	785	409	1 912	1 109	736	643	669	563	468	308	1 521	1 052	2 581	1 672
Algeria	170	143	313	246	88	77	100	88	490	460	258	220	413	334
Marocco	39	22	76	41	9	6	18	13	50	39	48	28	94	54
Altri Paesi continentali	21	9	25	14	5	2	24	20	—	—	26	11	49	34
Paesi continentali non determinati	6	5	2	1	6	4	4	4	—	—	12	9	6	5
Totale	50 373	32 340	56 740	36 040	22 111	17 383	25 721	21 026	49 001	30 961	72 484	49 723	82 461	57 066

B) PAESI TRANSOCEANICI

Canada	314	248	332	277	55	40	134	124	243	188	369	288	466	401
Stati Uniti d'America	17 888	14 067	15 977	12 543	3 051	2 329	7 482	5 859	25 220	19 887	20 939	16 396	23 459	18 402
Messico	11	8	22	17	—	—	4	4	3	3	11	8	26	21
America Centrale ed Antille	59	44	61	47	23	19	59	55	135	116	82	63	120	102
Colombia, Venezuela ed Equatore	83	62	109	101	28	16	29	20	(11)	(11)	111	78	138	121
Perù, Bolivia e Cile	222	139	212	133	114	81	210	173	(12)613	(12)476	336	220	422	306
Brasile	1 348	975	1 347	974	1 146	772	1 779	1 237	3 118	2 299	2 494	1 747	3 126	2 211
Argentina	12 827	11 172	12 466	10 958	4 229	3 330	3 943	2 893	18 276	15 571	17 056	14 502	16 409	13 851
Uruguay e Paraguay	437	375	439	377	250	196	303	245	775	649	687	571	742	622
Paesi d'America non determinati	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oceania	834	795	961	916	459	423	554	517	1 284	1 193	1 293	1 218	1 515	1 433
Asia non mediterranea	4	4	9	9	6	4	9	7	11	11	10	8	18	16
Africa non mediterranea	37	27	97	89	6	5	24	20	73	71	43	32	121	109
Altri Paesi transoceanici	2	2	—	—	1	1	—	—	—	—	3	3	—	—
Totale	34 066	27 918	32 032	26 441	9 368	7 216	14 530	11 154	49 751	40 464	43 434	35 134	46 562	37 595
Complesso	84 439	60 258	88 772	62 481	31 479	24 599	40 251	32 180	98 752	71 425	115 918	84 857	129 023	94 661

(1), (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9), (10), (11) e (12) Vedansi le note corrispondenti alla Tavola XXXII.

TAV. XXXV — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO I MESI IN CUI RIMPATRIARONO, LA PRESUNTA DURATA DELLA PERMANENZA NEL REGNO E LA PROVENIENZA.

M E S I	TEMPORANEA		DEFINITIVA		TEMPORANEA E DEFINITIVA	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930

A) PAESI CONTINENTALI
(Europa e Paesi del Bacino Mediterraneo)

Gennaio	634	3 603	1 369	408	2 003	4 011
Febbraio	824	2 218	1 155	1 268	1 979	3 486
Marzo	1 749	2 489	1 627	1 617	3 376	4 106
Aprile	1 407	3 581	1 523	1 737	2 930	5 318
Maggio	2 194	3 309	1 511	1 867	3 705	5 176
Giugno	3 294	3 532	2 305	1 885	5 599	5 417
Luglio	4 179	4 451	1 735	1 896	5 914	6 347
Agosto	8 085	7 388	1 484	1 540	9 569	8 928
Settembre	6 225	8 925	1 666	2 406	7 891	11 331
Ottobre	6 009	4 942	1 461	2 272	7 470	7 214
Novembre	5 022	3 556	2 834	3 666	7 856	7 222
Dicembre	10 751	8 746	3 441	5 159	14 192	13 905
Anno	50 373	56 740	22 111	25 721	72 484	82 461

B) PAESI TRANSOCEANICI

Gennaio	1 146	1 494	541	680	1 687	2 174
Febbraio	1 794	1 362	590	597	2 384	1 959
Marzo	1 899	1 850	922	867	2 821	2 717
Aprile	1 887	2 933	765	1 297	2 652	4 230
Maggio	2 995	2 892	792	865	3 787	3 757
Giugno	4 556	4 311	965	920	5 521	5 231
Luglio	3 831	3 944	1 103	1 150	4 934	5 094
Agosto	2 922	3 281	679	895	3 601	4 176
Settembre	3 209	2 932	947	1 196	4 156	4 128
Ottobre	2 359	2 640	671	1 010	3 030	3 650
Novembre	2 434	1 514	688	2 198	3 122	3 712
Dicembre	5 034	2 879	705	2 855	5 739	5 734
Anno	34 066	32 032	9 368	14 530	43 434	46 562

C) COMPLESSO

Gennaio	1 780	5 097	1 910	1 088	3 690	6 185
Febbraio	2 618	3 580	1 745	1 865	4 363	5 445
Marzo	3 648	4 339	2 549	2 484	6 197	6 823
Aprile	3 294	6 514	2 288	3 034	5 582	9 548
Maggio	5 189	6 201	2 303	2 732	7 492	8 933
Giugno	7 850	7 843	3 270	2 805	11 120	10 648
Luglio	8 010	8 395	2 338	3 046	10 848	11 441
Agosto	11 007	10 669	2 163	2 435	13 170	13 104
Settembre	9 434	11 857	2 613	3 602	12 047	15 459
Ottobre	8 368	7 582	2 132	3 282	10 500	10 864
Novembre	7 456	5 070	3 522	5 864	10 978	10 934
Dicembre	15 785	11 625	4 146	8 014	19 931	19 639
Anno	84 439	88 772	31 479	40 251	115 918	129 023

GRUPPI DI ETÀ	CONTINENTALI						TRANSOCEANICI						COMPLESSO					
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Meno di 1 anno	221	105	153	73	213	117	343	180	340	190	392	203	564	285	493	263	605	320
di 1 anno	?	?	370	192	338	196	?	?	273	142	277	147	?	?	648	334	665	343
di 2 anni	?	?	425	225	436	223	?	?	461	238	484	264	?	?	586	463	920	487
di 3 anni	?	?	424	213	410	196	?	?	456	236	512	252	?	?	880	449	922	448
di 4 anni	?	?	440	220	452	225	?	?	558	285	658	372	?	?	998	505	1 110	597
da 1 a 4 anni	777	389	1 659	850	1 686	840	1 873	1 004	1 753	901	1 931	1 035	2 650	1 393	3 412	1 751	3 617	1 875
di 5 anni	?	?	424	225	415	228	?	?	300	168	355	173	?	?	724	393	770	401
da 5 a 9 anni	1 345	671	?	?	?	?	1 764	941	?	?	?	?	3 109	1 612	?	?	?	?
da 10 a 14 anni	1 132	576	?	?	?	?	908	478	?	?	?	?	2 040	1 054	?	?	?	?
da 6 a 14 anni	?	?	1 870	1 018	1 956	1 016	?	?	1 772	907	2 136	1 115	?	?	3 642	1 925	4 092	2 131
da 5 a 14 anni	2 477	1 247	2 294	1 243	2 371	1 244	2 672	1 419	2 072	1 075	2 491	1 288	5 149	2 666	4 366	2 318	4 862	2 532
minori di 15 anni	3 475	1 741	4 106	2 166	4 270	2 201	4 888	2 603	4 165	2 166	4 814	2 526	8 363	4 344	8 271	4 332	9 094	4 727
di 15 anni	?	?	392	233	574	301	?	?	109	53	150	79	?	?	501	286	724	380
da 16 a 17 anni	?	?	1 526	959	1 933	1 204	?	?	221	123	271	144	?	?	1 747	1 082	2 204	1 348
da 18 a 19 anni	?	?	3 526	2 031	3 828	2 203	?	?	615	423	606	396	?	?	4 141	2 504	4 434	2 599
da 15 a 19 anni	5 322	3 226	5 444	3 273	6 335	3 708	1 293	977	945	599	1 027	619	6 615	4 203	6 389	3 872	7 362	4 327
da 20 a 24 anni	6 963	4 481	6 873	4 516	8 489	5 921	3 824	3 116	1 901	1 446	1 615	1 195	10 787	7 597	8 774	5 962	10 104	7 116
da 25 a 34 anni	14 220	9 101	23 958	17 028	26 804	19 399	14 583	12 385	14 132	12 073	13 747	11 696	28 803	21 486	38 090	29 101	40 551	31 095
da 35 a 44 anni	8 620	5 921	15 666	11 242	17 680	12 582	12 918	11 087	11 350	9 827	12 228	10 658	21 538	17 008	27 016	21 069	29 908	23 240
da 45 a 54 anni	5 619	3 768	9 659	7 045	11 338	8 249	7 706	6 612	6 494	5 558	7 661	6 719	13 325	10 380	16 153	12 603	18 999	14 968
di 55 anni - ω	4 580	2 571	5 543	3 630	6 292	4 200	4 520	3 669	4 345	3 388	4 865	3 808	9 100	6 240	9 888	7 018	11 157	8 008
adulti di età ignota (a)	202	152	1 235	823	1 253	806	19	15	102	77	605	374	221	167	1 337	900	1 858	1 180
di 15 anni - ω	45 526	29 220	68 378	47 557	78 191	54 865	44 963	37 861	39 269	32 968	41 748	35 069	90 389	67 081	107 647	80 525	119 939	89 934
Totale	49 001	30 961	72 484	49 723	82 461	57 066	49 751	40 464	43 434	35 134	46 562	37 595	98 752	71 425	115 918	84 857	129 023	94 661

(a) Indicati nel materiale di spoglio (cedole distaccate dai passaporti e liste nominative di bordo) con la dicitura di *adulti*. Il rilascio dei passaporti prescrive che ogni persona di 15 anni e più deve essere munita di passaporto separato ad essa intestato.

Le cedole ove manchi anche questa indicazione generica sono classificate in questo gruppo, perchè le norme che disciplinano il

TAV. XXXVII — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE,
I GRUPPI DI ETÀ E LA PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	MENO DI 1 ANNO									DA 1 A 4 ANNI								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	?	2	6	?	16	6	?	18	12	?	10	12	?	78	46	?	97	58
Aosta	?	4	—	?	3	1	?	7	1	?	31	24	?	12	8	?	43	32
Cuneo	?	5	3	?	7	3	?	12	6	?	36	33	?	43	31	?	79	64
Novara (a)	?	8	15	?	5	3	?	13	18	?	85	97	?	18	11	?	103	108
Torino	?	12	6	?	2	6	?	14	12	?	156	79	?	39	54	?	195	133
Vercelli (a)	?	6	7	?	2	5	?	8	12	?	51	29	?	20	15	?	71	44
Piemonte	64	37	37	29	35	24	93	72	61	167	378	274	202	210	165	369	588	439
Genova	?	—	1	?	6	11	?	6	12	?	22	23	?	47	52	?	60	75
Imperia	?	4	2	?	—	—	?	4	2	?	28	29	?	2	3	?	30	32
La Spezia	?	—	—	?	3	—	?	3	—	?	10	2	?	3	10	?	13	12
Savona	?	1	—	?	—	—	?	1	—	?	5	4	?	2	4	?	7	8
Liguria	12	5	3	12	9	11	24	14	14	38	65	58	69	54	69	107	119	127
Bergamo	?	9	5	?	1	3	?	10	8	?	60	57	?	11	26	?	71	83
Brescia	?	1	2	?	2	4	?	3	6	?	30	20	?	7	20	?	37	49
Como	?	4	1	?	—	1	?	4	2	?	32	22	?	7	33	?	39	55
Cremona	?	—	2	?	—	—	?	—	2	?	8	4	?	—	7	?	8	11
Mantova	?	2	1	?	1	—	?	3	1	?	14	5	?	—	14	?	14	19
Milano	?	2	3	?	5	1	?	7	4	?	25	21	?	27	14	?	52	35
Pavia	?	—	2	?	2	1	?	2	3	?	1	5	?	15	13	?	16	18
Sondrio	?	—	4	?	1	—	?	1	4	?	1	7	?	1	8	?	2	15
Varese	?	5	6	?	—	2	?	5	8	?	53	69	?	6	12	?	59	81
Lombardia	27	23	26	9	12	12	36	35	38	94	224	210	81	74	156	175	298	366
Bolzano	?	—	3	?	—	—	?	—	3	?	7	11	?	—	—	?	7	11
Trento (a)	?	4	2	?	2	1	?	6	3	?	15	29	?	32	24	?	47	53
Venezia Trident. (a)	1	4	5	3	2	1	4	6	6	12	22	40	16	32	24	28	54	64
Belluno	?	4	10	?	1	4	?	5	14	?	44	45	?	29	13	?	78	58
Padova	?	4	2	?	3	2	?	7	4	?	25	30	?	20	15	?	45	45
Rovigo	?	—	—	?	1	—	?	1	—	?	5	2	?	3	5	?	8	7
Treviso	?	5	2	?	9	7	?	14	9	?	48	44	?	37	46	?	85	90
Udine	?	15	15	?	12	19	?	27	34	?	135	166	?	67	61	?	202	227
Venezia	?	1	1	?	—	2	?	1	3	?	12	16	?	6	15	?	18	31
Verona	?	1	2	?	1	3	?	2	5	?	33	43	?	11	11	?	44	54
Vicenza (a)	?	1	2	?	1	5	?	2	7	?	61	36	?	31	51	?	92	87
Veneto (a)	34	31	34	31	28	42	65	59	76	121	363	382	208	204	217	329	567	599
Fiume (a)	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	1	4	?	3	—	?	4	4
Gorizia	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	6	9	?	5	11	?	11	20
Pola (a)	?	—	1	?	1	1	?	1	2	?	4	1	?	7	4	?	11	5
Trieste	?	—	—	?	4	1	?	4	1	?	7	6	?	7	11	?	14	17
Zara	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	1	—	?	1	—
Venezia G. e Zara	—	—	1	1	5	6	1	5	7	6	18	20	18	23	26	24	41	46
Bologna (a)	?	1	2	?	—	—	?	1	2	?	17	21	?	5	1	?	22	22
Ferrara (a)	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	5	1	?	4	2	?	9	3
Forlì	?	2	5	?	1	1	?	3	6	?	27	24	?	9	11	?	36	35
Modena (a)	?	—	1	?	—	—	?	—	2	?	10	16	?	2	6	?	12	22
Parma	?	—	9	?	2	—	?	2	9	?	14	61	?	18	20	?	32	81
Piacenza	?	—	13	?	2	1	?	2	14	?	16	47	?	18	9	?	34	56
Ravenna	?	—	1	?	1	—	?	1	2	?	1	—	?	2	1	?	3	1
Reggio nell'Emilia	?	1	1	?	—	—	?	1	1	?	3	7	?	4	5	?	7	12
Emilia	14	4	32	8	6	4	22	10	36	65	93	177	49	62	55	114	153	232
Arezzo	?	—	2	?	1	—	?	1	2	?	8	6	?	6	5	?	14	11
Firenze	?	—	2	?	1	2	?	1	4	?	23	18	?	3	2	?	26	20
Grosseto	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	10	3	?	3	2	?	13	5
Livorno	?	1	4	?	1	—	?	2	4	?	15	20	?	4	2	?	19	22
Lucca (a)	?	3	—	?	8	11	?	11	11	?	19	11	?	49	40	?	63	51
Massa e Carrara	?	2	—	?	1	—	?	3	1	?	11	23	?	13	16	?	24	39
Pisa	?	1	—	?	—	—	?	1	2	?	5	18	?	2	6	?	7	24
Pistoia (a)	?	5	4	?	1	3	?	6	7	?	26	37	?	5	9	?	31	46
Siena	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	4	6	?	—	1	?	4	7
Toscana	39	12	12	12	13	19	51	25	31	122	121	142	109	85	83	231	206	225

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. XXXVII — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE,
I GRUPPI DI ETÀ E LA PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	MENO DI 1 ANNO									DA 1 A 4 ANNI								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	?	—	1	?	2	2	?	2	3	?	9	12	?	17	8	?	26	20
Ascoli Piceno	?	—	—	?	2	2	?	2	2	?	—	—	?	18	16	?	18	16
Macerata (a)	?	—	1	?	4	2	?	4	3	?	4	9	?	28	22	?	32	31
Pesaro e Urbino	?	1	1	?	2	1	?	3	2	?	22	24	?	7	11	?	29	35
Marche (a)	5	1	3	9	10	7	14	11	10	16	35	45	67	70	57	83	105	102
Perugia (a)	?	—	2	?	—	2	?	—	4	?	39	53	?	13	10	?	52	63
Terni	?	—	—	?	1	—	?	1	—	?	—	2	?	1	—	?	1	2
Umbria (a)	6	—	2	2	1	2	8	1	4	21	39	55	17	14	10	38	53	65
Frosinone	?	10	13	?	1	4	?	11	17	?	71	65	?	26	31	?	97	96
Rieti	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	2	1	?	—	—	?	2	1
Roma (a)	?	2	3	?	6	6	?	8	9	?	20	10	?	36	25	?	56	35
Viterbo (a)	?	1	—	?	—	—	?	1	—	?	1	—	?	4	2	?	5	2
Lazio	5	13	16	14	7	10	19	20	26	18	94	76	49	66	58	67	160	134
Aquila degli Abruz.	?	—	3	?	4	11	?	4	14	?	8	14	?	25	25	?	33	39
Campobasso	?	3	—	?	6	7	?	9	7	?	4	1	?	22	24	?	26	25
Chieti (a)	?	—	—	?	1	4	?	1	4	?	4	1	?	20	22	?	24	23
Pescara (a)	?	—	—	?	—	2	?	—	2	?	1	—	?	1	8	?	2	8
Teramo	?	—	—	?	4	6	?	4	6	?	6	—	?	15	12	?	21	12
Abruzzi e Molise	—	3	3	15	15	30	15	18	33	3	23	16	65	83	91	68	106	107
Avellino (a)	?	—	—	?	12	15	?	12	15	?	—	—	?	27	31	?	27	31
Benevento	?	—	—	?	5	7	?	5	7	?	—	3	?	10	31	?	10	34
Napoli (a)	?	1	3	?	30	29	?	31	32	?	31	19	?	114	104	?	145	123
Salerno (a)	?	—	—	?	15	6	?	15	6	?	1	3	?	52	37	?	53	40
Campania (a)	1	1	3	65	62	57	66	63	60	21	32	25	250	203	203	211	235	228
Bari	?	2	3	?	25	40	?	27	43	?	28	27	?	84	134	?	112	161
Brindisi	?	—	3	?	—	1	?	—	4	?	—	1	?	1	3	?	1	4
Foggia (a)	?	—	1	?	3	3	?	3	4	?	6	2	?	7	14	?	13	16
Lecce	?	1	—	?	1	—	?	2	—	?	2	4	?	6	4	?	8	8
Taranto	?	—	—	?	1	2	?	1	2	?	2	—	?	6	15	?	8	15
Puglie (a)	1	3	7	23	30	46	24	33	53	10	38	34	122	104	110	132	142	204
Matera	?	—	—	?	1	1	?	1	1	?	1	—	?	7	15	?	8	15
Potenza	?	1	—	?	7	5	?	8	5	?	3	1	?	13	39	?	16	40
Lucania	—	1	—	5	8	6	5	9	6	—	4	1	24	20	54	24	24	55
Catanzaro	?	—	—	?	7	8	?	7	8	?	1	—	?	48	35	?	49	35
Cosenza	?	—	—	?	13	15	?	13	15	?	—	5	?	40	43	?	40	48
Reggio di Calabria	?	2	2	?	11	9	?	13	11	?	15	4	?	44	45	?	59	49
Calabrie	1	2	2	25	31	32	26	33	34	12	16	9	124	132	123	136	148	132
Agrigento	?	—	3	?	3	8	?	3	11	?	—	9	?	27	29	?	27	38
Caltanissetta	?	—	1	?	3	6	?	3	7	?	5	8	?	9	18	?	14	26
Catania	?	2	1	?	19	20	?	21	21	?	4	8	?	74	69	?	78	77
Enna	?	—	—	?	1	1	?	1	1	?	—	—	?	4	9	?	4	9
Messina	?	—	—	?	10	10	?	10	10	?	8	3	?	61	50	?	69	53
Palermo	?	—	3	?	11	23	?	11	26	?	2	12	?	60	93	?	62	105
Ragusa	?	—	—	?	2	5	?	2	5	?	—	1	?	14	19	?	14	20
Siracusa	?	1	1	?	10	4	?	11	5	?	7	9	?	29	44	?	36	53
Trapani	?	3	12	?	6	4	?	9	16	?	20	35	?	29	30	?	49	65
Sicilia	5	6	21	79	65	81	84	71	102	25	46	85	394	307	361	419	353	446
Cagliari	?	—	1	?	—	1	?	—	2	?	7	11	?	5	2	?	12	13
Nuoro	?	1	—	?	—	—	?	1	—	?	—	2	?	—	4	?	—	6
Sassari	?	2	2	?	—	1	?	2	3	?	8	7	?	3	3	?	11	10
Sardegna	6	3	3	1	—	2	7	3	5	26	15	20	9	8	9	35	23	29
Non indicata	—	4	3	—	1	—	—	5	3	—	33	17	—	2	—	—	35	17
REGNO	221	153	213	343	340	392	564	493	605	777	1 659	1 686	1 873	1 753	1 931	2 650	3 412	3 617

Segue Tav. XXXVII — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE,
I GRUPPI DI ETÀ E LA PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	DA 5 A 14 ANNI									DA 15 A 19 ANNI								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	?	20	15	?	94	90	?	114	105	?	48	64	?	41	33	?	89	97
Aosta	?	52	54	?	11	14	?	63	68	?	84	93	?	4	3	?	88	96
Cunco	?	59	66	?	26	49	?	35	115	?	252	262	?	10	17	?	262	279
Novara (a)	?	161	138	?	19	19	?	180	157	?	309	271	?	10	6	?	319	277
Torino	?	217	124	?	47	78	?	264	202	?	264	183	?	30	32	?	294	215
Vercelli (a)	?	90	50	?	21	35	?	111	85	?	117	110	?	11	16	?	128	126
Piemonte	508	599	447	372	218	285	880	817	732	1 136	1 074	983	129	106	107	1 265	1 180	1 090
Genova	?	26	27	?	72	68	?	98	95	?	65	49	?	51	48	?	116	97
Imperia	?	55	52	?	3	4	?	58	56	?	424	406	?	3	2	?	427	408
La Spezia	?	9	7	?	11	15	?	20	22	?	21	17	?	6	4	?	27	21
Savona	?	7	10	?	8	4	?	15	14	?	46	38	?	9	7	?	55	45
Liguria	110	97	96	85	94	91	195	191	187	206	556	510	55	69	61	261	625	571
Bergamo	?	89	81	?	10	7	?	99	88	?	501	465	?	3	9	?	504	474
Brescia	?	23	33	?	6	12	?	29	45	?	71	99	?	2	6	?	73	105
Como	?	52	48	?	14	18	?	66	66	?	218	353	?	6	6	?	224	359
Cremona	?	10	12	?	1	5	?	11	17	?	10	14	?	2	1	?	12	15
Mantova	?	16	8	?	7	7	?	23	15	?	12	13	?	5	2	?	17	15
Milano	?	57	48	?	23	23	?	30	71	?	113	186	?	20	12	?	133	198
Pavia	?	7	6	?	35	25	?	42	31	?	9	26	?	12	13	?	21	39
Sondrio	?	3	18	?	3	8	?	6	26	?	365	394	?	5	7	?	370	401
Varese	?	73	96	?	6	22	?	79	118	?	216	266	?	8	12	?	224	278
Lombardia	319	330	350	140	105	127	459	435	477	1 613	1 515	1 816	57	63	68	1 670	1 578	1 884
Bolzano	?	6	10	?	—	2	?	6	12	?	79	98	?	—	—	?	79	98
Trento (a)	?	28	38	?	17	24	?	45	62	?	56	89	?	6	7	?	62	96
Venezia Trident. (a)	46	34	48	14	17	26	60	51	74	161	135	187	5	6	7	166	141	194
Belluno	?	41	63	?	26	26	?	67	89	?	206	299	?	9	6	?	215	305
Padova	?	25	23	?	19	25	?	44	48	?	18	34	?	4	6	?	22	40
Rovigo	?	5	3	?	14	2	?	19	5	?	4	2	?	1	—	?	5	2
Treviso	?	40	55	?	43	61	?	83	116	?	58	82	?	10	15	?	68	97
Udine	?	122	151	?	73	71	?	195	222	?	273	406	?	32	38	?	305	444
Venezia	?	11	26	?	10	19	?	21	45	?	28	36	?	6	10	?	34	46
Verona	?	33	51	?	10	27	?	43	78	?	32	32	?	6	11	?	38	43
Vicenza (a)	?	49	47	?	35	38	?	84	85	?	78	101	?	10	4	?	88	105
Veneto (a)	403	326	419	234	230	269	637	556	688	677	697	992	81	78	90	758	775	1 082
Fiume (a)	?	1	1	?	—	2	?	1	3	?	3	19	?	1	—	?	4	19
Gorizia	?	6	5	?	1	4	?	7	9	?	22	33	?	1	1	?	23	34
Pola (a)	?	4	3	?	5	8	?	9	11	?	3	6	?	2	6	?	5	12
Trieste	?	10	10	?	8	14	?	18	24	?	19	32	?	5	9	?	24	41
Zara	?	6	17	?	1	—	?	7	17	?	9	14	?	1	—	?	10	14
Venezia G. e Zara	21	27	36	20	15	28	41	42	64	53	56	104	17	10	16	70	66	120
Bologna (a)	?	17	44	?	5	4	?	22	48	?	72	113	?	5	3	?	77	116
Ferrara (a)	?	5	1	?	4	1	?	9	2	?	6	4	?	—	3	?	6	7
Forlì	?	28	34	?	14	12	?	42	46	?	27	38	?	6	7	?	33	45
Modena (a)	?	24	18	?	2	13	?	26	31	?	32	48	?	1	2	?	33	50
Parma	?	21	74	?	29	35	?	50	109	?	44	74	?	4	7	?	48	81
Piacenza	?	10	64	?	19	14	?	29	78	?	28	50	?	3	2	?	31	52
Ravenna	?	7	10	?	2	2	?	9	12	?	6	3	?	—	—	?	6	3
Reggio nell'Emilia.	?	2	22	?	3	7	?	5	29	?	14	19	?	2	7	?	16	26
Emilia	207	114	267	84	78	88	291	192	355	313	229	349	24	21	31	337	250	380
Arezzo	?	21	22	?	8	6	?	29	28	?	19	23	?	6	1	?	25	24
Firenze	?	45	39	?	14	5	?	59	44	?	103	90	?	11	5	?	114	95
Grosseto	?	8	6	?	3	—	?	11	6	?	2	3	?	1	1	?	3	4
Livorno	?	13	29	?	3	8	?	16	37	?	11	19	?	2	2	?	13	21
Lucca (a)	?	43	23	?	70	58	?	113	81	?	113	149	?	32	37	?	145	186
Massa e Carrara	?	22	15	?	15	18	?	37	33	?	21	37	?	5	2	?	26	39
Pisa	?	14	31	?	11	10	?	25	41	?	25	19	?	1	1	?	26	20
Pistoia (a)	?	47	39	?	13	18	?	60	57	?	251	220	?	9	4	?	260	224
Siena	?	2	1	?	1	—	?	3	1	?	8	8	?	1	—	?	9	8
Toscana	360	215	205	168	138	123	528	353	328	769	533	568	66	68	53	835	621	621

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. XXXVII — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE,
I GRUPPI DI ETÀ E LA PROVENIENZA.

PROVINCIE DI DESTINAZIONE (a)	DA 5 A 14 ANNI									DA 15 A 19 ANNI								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	?	7	19	?	27	13	?	34	32	?	15	16	?	11	7	?	26	23
Ascoli Piceno	?	1	—	?	21	20	?	22	20	?	—	2	?	7	7	?	7	9
Macerata (a)	?	7	7	?	24	27	?	31	34	?	5	14	?	10	16	?	15	30
Pesaro e Urbino	?	34	20	?	13	30	?	47	59	?	27	25	?	4	6	?	31	31
Marche (a)	37	49	55	88	85	90	125	134	145	31	47	57	33	32	36	64	79	93
Perugia (a)	?	55	44	?	11	27	?	66	71	?	56	58	?	3	2	?	59	60
Terni	?	2	1	?	—	—	?	2	1	?	—	3	?	—	—	?	—	3
Umbria (a)	78	57	45	10	11	27	88	68	72	33	56	61	1	3	2	34	59	63
Frosinone	?	90	68	?	20	34	?	110	102	?	38	46	?	9	13	?	47	59
Rieti	?	2	4	?	—	—	?	2	4	?	1	3	?	—	2	?	1	5
Roma (a)	?	41	23	?	51	65	?	92	88	?	41	48	?	22	25	?	63	73
Viterbo (a)	?	—	—	?	12	2	?	12	2	?	—	1	?	1	2	?	1	3
Lazio	60	133	95	84	83	101	144	216	196	51	80	98	33	32	42	84	112	140
Aquila degli Abruz.	?	9	12	?	30	20	?	39	32	?	1	21	?	9	8	?	10	29
Campobasso	?	7	7	?	16	28	?	23	35	?	2	6	?	16	19	?	18	25
Chieti (a)	?	2	1	?	14	28	?	16	29	?	6	6	?	10	19	?	16	25
Pescara (a)	?	4	2	?	4	7	?	8	9	?	—	4	?	2	1	?	2	5
Teramo	?	5	1	?	19	15	?	24	16	?	1	2	?	5	6	?	6	8
Abruzzi e Molise	19	27	23	127	83	98	146	110	121	31	10	39	90	42	53	121	52	92
Avellino (a)	?	1	—	?	25	34	?	26	34	?	—	2	?	9	12	?	9	14
Benevento	?	—	2	?	19	26	?	19	28	?	1	—	?	10	10	?	11	10
Napoli (a)	?	31	35	?	139	140	?	170	175	?	45	50	?	67	63	?	112	113
Salerno (a)	?	7	6	?	53	57	?	60	63	?	13	10	?	21	26	?	34	36
Campania (a)	58	39	43	317	236	257	375	275	300	77	59	62	193	107	111	270	166	173
Bari	?	38	31	?	102	128	?	140	159	?	48	45	?	29	38	?	77	83
Brindisi	?	—	1	?	5	6	?	5	7	?	5	7	?	3	2	?	8	9
Foggia (a)	?	5	2	?	11	11	?	16	13	?	5	5	?	4	4	?	8	9
Lecce	?	8	1	?	6	6	?	14	7	?	3	4	?	—	1	?	3	5
Taranto	?	—	4	?	4	20	?	4	24	?	3	5	?	3	2	?	6	7
Puglie (a)	44	51	39	131	128	171	175	179	210	52	64	66	49	38	47	101	102	113
Matera	?	2	—	?	9	8	?	11	8	?	—	—	?	2	2	?	2	2
Potenza	?	4	1	?	39	25	?	43	26	?	5	3	?	18	24	?	23	27
Lucania	2	6	1	39	48	33	41	54	34	6	5	3	44	20	26	50	25	29
Catanzaro	?	3	—	?	36	42	?	39	42	?	—	1	?	31	29	?	31	30
Cosenza	?	4	2	?	51	68	?	55	70	?	3	—	?	50	70	?	53	70
Reggio di Calabria	?	20	11	?	30	40	?	50	51	?	5	14	?	31	21	?	36	35
Calabrie	57	27	13	151	117	150	208	144	163	29	8	15	174	112	120	203	120	135
Agrigento	?	2	8	?	28	33	?	30	41	?	2	2	?	11	11	?	13	13
Caltanissetta	?	9	7	?	16	21	?	25	28	?	5	7	?	5	9	?	10	16
Catania	?	11	10	?	100	88	?	111	98	?	6	14	?	26	29	?	32	43
Enna	?	—	—	?	14	15	?	14	15	?	2	1	?	2	10	?	4	11
Messina	?	8	5	?	57	100	?	65	105	?	3	9	?	35	35	?	38	44
Palermo	?	10	21	?	77	131	?	87	152	?	11	37	?	24	30	?	35	67
Ragusa	?	1	1	?	13	36	?	14	37	?	—	4	?	6	9	?	6	13
Siracusa	?	10	10	?	38	57	?	48	67	?	10	13	?	18	15	?	22	28
Trapani	?	37	46	?	25	36	?	62	82	?	63	69	?	5	7	?	68	76
Sicilia	91	88	108	588	368	517	679	456	625	69	102	156	235	132	155	304	234	311
Cagliari	?	14	24	?	1	3	?	15	27	?	12	14	?	1	1	?	13	15
Nuoro	?	—	3	?	3	1	?	3	4	?	—	6	?	—	—	?	—	6
Sassari	?	12	11	?	8	4	?	20	15	?	7	9	?	—	1	?	7	10
Sardegna	57	26	38	20	12	8	77	38	46	15	19	29	7	1	2	22	20	31
Non indicata	—	49	43	—	6	2	—	55	45	—	179	240	—	5	—	—	184	240
REGNO	2 477	2 294	2 371	2 672	2 072	2 491	5 149	4 366	4 862	5 322	5 444	6 335	1 293	945	1 027	6 615	6 389	7 362

Segue Tav. XXXVII — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE,
I GRUPPI DI ETÀ E LA PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	DA 20 A 24 ANNI									DA 25 A 34 ANNI								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	?	73	75	?	71	40	?	144	115	?	271	272	?	408	349	?	679	621
Aosta	?	101	116	?	5	5	?	106	121	?	401	433	?	55	44	?	456	477
Cuneo	?	286	444	?	23	12	?	309	456	?	845	1 103	?	224	149	?	1 069	1 252
Novara (a)	?	387	452	?	14	6	?	401	458	?	1 476	1 528	?	100	87	?	1 578	1 615
Torino	?	323	353	?	27	24	?	350	377	?	1 489	1 259	?	249	210	?	1 738	1 469
Vercelli (a)	?	125	138	?	15	11	?	140	149	?	469	511	?	126	91	?	595	602
Piemonte	1 692	1 295	1 578	351	155	98	2 043	1 450	1 676	4 052	4 951	5 106	1 196	1 162	930	5 258	6 113	6 036
Genova	?	80	109	?	73	61	?	153	170	?	292	339	?	288	306	?	580	645
Imperia	?	425	415	?	2	3	?	427	418	?	1 327	1 310	?	5	13	?	1 332	1 323
La Spezia	?	21	10	?	7	6	?	28	16	?	105	77	?	47	49	?	152	126
Savona	?	42	43	?	2	8	?	44	51	?	143	156	?	40	59	?	133	215
Liguria	268	568	577	129	84	78	397	632	655	531	1 867	1 882	426	380	427	957	2 247	2 309
Bergamo	?	505	480	?	9	11	?	514	491	?	1 332	1 427	?	94	95	?	1 426	1 522
Brescia	?	84	118	?	7	8	?	91	126	?	228	395	?	76	74	?	366	469
Como	?	341	495	?	11	6	?	352	501	?	1 137	1 394	?	52	41	?	1 189	1 435
Cremona	?	19	18	?	1	1	?	20	19	?	78	64	?	7	10	?	85	74
Mantova	?	12	16	?	2	1	?	14	17	?	56	68	?	13	14	?	69	82
Milano	?	217	268	?	26	24	?	243	292	?	903	1 044	?	138	184	?	1 041	1 208
Pavia	?	18	37	?	22	12	?	40	49	?	84	108	?	141	127	?	225	235
Sondrio	?	381	512	?	5	7	?	386	519	?	662	932	?	63	89	?	725	1 021
Varese	?	300	366	?	6	15	?	306	381	?	1 150	1 169	?	45	61	?	1 195	1 230
Lombardia	1 851	1 877	2 310	154	89	85	2 005	1 966	2 395	3 124	5 692	6 601	610	629	675	3 734	6 321	7 276
Bolzano	?	144	158	?	—	1	?	144	159	?	334	437	?	3	6	?	337	443
Trento (a)	?	93	101	?	18	9	?	111	110	?	348	439	?	126	133	?	474	572
Venezia Trident. (a)	197	237	259	17	18	10	214	255	269	347	682	876	148	129	139	495	811	1 015
Belluno	?	215	316	?	10	15	?	225	331	?	752	959	?	118	151	?	870	1 110
Padova	?	41	59	?	11	11	?	52	70	?	228	259	?	77	96	?	305	355
Rovigo	?	6	9	?	4	1	?	10	10	?	39	34	?	15	13	?	54	47
Treviso	?	104	117	?	45	33	?	149	150	?	441	514	?	251	333	?	692	847
Udine	?	466	609	?	83	69	?	549	678	?	1 847	2 205	?	489	639	?	2 336	2 844
Venezia	?	41	44	?	9	15	?	50	59	?	173	166	?	61	61	?	234	227
Verona	?	42	53	?	5	6	?	47	59	?	215	247	?	78	61	?	293	308
Vicenza (a)	?	97	156	?	28	9	?	125	165	?	439	579	?	224	227	?	663	806
Veneto (a)	1 017	1 012	1 363	274	195	159	1 291	1 207	1 522	2 119	4 134	4 963	1 019	1 313	1 581	3 138	5 447	6 544
Fiume (a)	?	9	25	?	3	1	?	12	26	?	31	99	?	23	32	?	54	131
Gorizia	?	47	60	?	3	8	?	50	68	?	175	230	?	35	39	?	210	269
Pola (a)	?	7	20	?	16	10	?	23	30	?	25	59	?	82	106	?	107	165
Trieste	?	42	61	?	13	15	?	55	76	?	162	223	?	76	89	?	233	317
Zara	?	12	18	?	—	—	?	12	18	?	27	38	?	8	4	?	35	42
Venezia G. e Zara	78	117	184	68	35	34	146	152	218	172	420	654	206	224	270	378	644	924
Bologna (a)	?	53	124	?	5	3	?	58	127	?	193	341	?	36	17	?	229	358
Ferrara (a)	?	14	19	?	3	3	?	17	22	?	32	52	?	15	10	?	47	62
Forlì	?	29	52	?	12	9	?	41	61	?	141	186	?	53	65	?	194	251
Modena (a)	?	55	87	?	5	1	?	60	88	?	154	238	?	30	30	?	184	268
Parma	?	53	106	?	10	9	?	63	115	?	269	380	?	80	91	?	349	471
Piacenza	?	39	54	?	8	8	?	47	62	?	180	277	?	79	45	?	259	322
Ravenna	?	2	8	?	1	—	?	3	8	?	24	35	?	4	10	?	28	45
Reggio nell'Emilia.	?	19	26	?	4	1	?	23	27	?	63	116	?	17	10	?	80	126
Emilia	409	264	476	65	48	34	474	312	510	941	1 056	1 625	311	314	278	1 252	1 370	1 903
Arezzo	?	23	32	?	2	2	?	25	34	?	123	133	?	32	19	?	155	157
Firenze	?	136	152	?	7	10	?	143	162	?	408	468	?	44	44	?	452	512
Grosseto	?	6	9	?	—	2	?	6	11	?	30	18	?	8	16	?	38	34
Livorno	?	15	33	?	4	3	?	19	36	?	55	81	?	18	20	?	73	101
Lucca (a)	?	134	181	?	65	48	?	199	229	?	287	360	?	343	328	?	630	688
Massa e Carrara	?	36	44	?	7	9	?	43	53	?	140	147	?	85	85	?	225	232
Pisa	?	32	30	?	5	—	?	37	30	?	153	114	?	27	21	?	180	135
Pistoia (a)	?	234	207	?	11	10	?	245	217	?	629	502	?	59	66	?	688	568
Siena	?	9	11	?	—	1	?	9	12	?	32	45	?	2	8	?	34	53
Toscana	858	625	699	163	101	85	1 021	726	784	1 498	1 857	1 873	609	618	607	2 107	2 475	2 480

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. XXXVII — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE,
I GRUPPI DI ETÀ E LA PROVENIENZA.

PROVINCIE DI DESTINAZIONE (a)	DA 20 A 24 ANNI									DA 25 A 34 ANNI								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	?	13	28	?	19	9	?	32	37	?	69	70	?	101	77	?	170	147
Ascoli Piceno	?	—	—	?	19	15	?	19	15	?	7	7	?	159	119	?	166	126
Macerata (a)	?	2	13	?	27	20	?	29	33	?	44	41	?	136	96	?	180	137
Pesaro e Urbino	?	30	32	?	9	13	?	39	45	?	118	135	?	70	71	?	198	206
Marche (a)	54	45	73	108	74	57	162	119	130	163	238	253	403	466	363	566	704	616
Perugia (a)	?	55	88	?	4	6	?	59	94	?	209	336	?	47	50	?	346	386
Terni	?	4	—	?	2	—	?	6	—	?	5	15	?	4	3	?	9	18
Umbria (a)	81	59	88	10	6	6	91	65	94	181	304	351	79	51	53	260	355	404
Frosinone	?	31	75	?	19	24	?	50	99	?	150	222	?	308	327	?	467	549
Rieti	?	2	5	?	2	—	?	4	5	?	13	12	?	12	11	?	25	23
Roma (a)	?	95	70	?	32	36	?	127	105	?	342	313	?	269	239	?	611	552
Viterbo (a)	?	2	—	?	3	1	?	5	1	?	3	4	?	17	12	?	20	16
Lazio	108	130	150	152	56	61	260	186	211	241	517	551	563	606	589	804	1 123	1 140
Aquila degli Abruz.	?	14	37	?	31	17	?	45	54	?	65	66	?	239	227	?	304	293
Campobasso	?	4	2	?	46	51	?	50	53	?	12	26	?	417	451	?	429	477
Chieti (a)	?	5	6	?	49	50	?	54	56	?	27	22	?	413	382	?	440	404
Pescara (a)	?	6	8	?	2	5	?	8	13	?	12	25	?	64	85	?	76	110
Teramo	?	6	3	?	4	7	?	10	10	?	20	20	?	150	123	?	170	143
Abruzzi e Molise	41	35	56	319	132	130	360	167	186	91	136	159	1 382	1 283	1 268	1 473	1 419	1 427
Avellino (a)	?	3	4	?	28	26	?	31	30	?	5	5	?	313	264	?	318	265
Benevento	?	—	2	?	36	24	?	36	26	?	1	8	?	263	251	?	264	259
Napoli (a)	?	57	81	?	74	81	?	131	162	?	214	223	?	649	649	?	863	872
Salerno (a)	?	13	13	?	44	40	?	57	53	?	46	48	?	350	308	?	396	356
Campania (a)	71	73	100	496	182	171	567	255	271	176	366	284	1 839	1 575	1 472	2 015	1 841	1 756
Bari	?	62	57	?	87	85	?	149	142	?	241	204	?	695	819	?	936	1 023
Brindisi	?	1	7	?	5	2	?	6	9	?	16	39	?	11	14	?	27	53
Foggia (a)	?	6	6	?	15	17	?	21	23	?	24	16	?	150	156	?	174	172
Lecce	?	2	5	?	2	2	?	4	7	?	28	25	?	22	30	?	50	55
Taranto	?	5	2	?	7	1	?	12	3	?	10	12	?	23	33	?	33	45
Puglie (a)	61	76	77	213	116	107	280	192	181	169	319	236	1 014	901	1 052	1 183	1 220	1 348
Matera	?	—	1	?	4	3	?	4	4	?	6	3	?	34	45	?	40	48
Potenza	?	2	9	?	52	40	?	55	49	?	21	13	?	352	318	?	373	331
Lucania	9	3	10	96	56	43	105	59	53	6	21	16	457	386	363	463	413	379
Catanzaro	?	4	4	?	91	71	?	95	75	?	12	12	?	624	631	?	636	643
Cosenza	?	2	4	?	132	139	?	134	143	?	4	19	?	724	761	?	728	780
Reggio di Calabria	?	21	27	?	47	48	?	68	75	?	96	103	?	545	488	?	641	591
Calabria	36	27	35	530	270	258	566	297	293	81	112	134	1 909	1 893	1 880	1 990	2 005	2 014
Agrigento	?	9	8	?	16	16	?	25	24	?	22	38	?	160	127	?	182	165
Caltanissetta	?	6	5	?	13	7	?	19	12	?	38	28	?	102	50	?	140	78
Catania	?	6	15	?	58	30	?	64	45	?	39	34	?	431	334	?	470	368
Enna	?	—	1	?	7	6	?	7	7	?	2	1	?	46	26	?	48	27
Messina	?	19	19	?	59	46	?	78	65	?	43	48	?	485	387	?	528	435
Palermo	?	18	41	?	48	44	?	60	85	?	69	111	?	329	308	?	398	419
Ragusa	?	3	5	?	12	9	?	15	14	?	9	15	?	99	76	?	108	91
Siracusa	?	24	8	?	32	19	?	56	27	?	64	47	?	214	214	?	278	261
Trapani	?	86	117	?	27	20	?	113	137	?	255	386	?	202	197	?	457	583
Sicilia	88	171	219	665	272	197	753	443	416	200	541	708	2 342	2 068	1 719	2 542	2 609	2 427
Cagliari	?	11	28	?	3	1	?	14	29	?	63	108	?	31	22	?	94	130
Nuoro	?	3	9	?	—	—	?	3	9	?	15	32	?	7	16	?	22	48
Sassari	?	12	12	?	4	1	?	16	13	?	44	54	?	39	37	?	83	91
Sardegna	38	26	49	14	7	2	52	33	51	118	122	194	70	77	75	188	199	269
Non indicata	—	233	186	—	5	—	—	238	186	—	717	278	—	57	6	—	774	284
REGNO	6 963	6 873	8 489	3 824	1 901	1 615	10 787	8 774	10 104	14 220	23 958	26 804	14 583	14 132	13 747	28 803	38 090	40 551

Segue Tav. XXXVII — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE,
I GRUPPI DI ETÀ E LA PROVENIENZA.

PROVINCIE DI DESTINAZIONE (a)	DA 35 A 44 ANNI									DA 45 A 54 ANNI								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	?	157	187	?	306	300	?	463	487	?	107	135	?	178	164	?	285	290
Aosta	?	272	323	?	41	42	?	313	365	?	177	214	?	24	21	?	201	235
Cuneo	?	500	657	?	140	109	?	640	768	?	297	452	?	59	82	?	356	534
Novara (a)	?	1 087	1 124	?	87	58	?	1 174	1 182	?	711	710	?	45	44	?	756	754
Torino	?	903	837	?	220	195	?	1 123	1 032	?	464	461	?	148	125	?	612	586
Vercelli (a)	?	467	488	?	86	88	?	553	576	?	309	312	?	44	63	?	353	375
Piemonte	2 489	3 386	3 616	1 057	880	792	3 546	4 266	4 408	1 715	2 065	2 284	672	498	499	2 387	2 563	2 783
Genova	?	255	274	?	219	256	?	474	530	?	195	166	?	171	179	?	306	345
Imperia	?	820	951	?	11	5	?	831	956	?	521	700	?	7	11	?	528	711
La Spezia	?	61	32	?	53	37	?	114	69	?	34	19	?	18	27	?	52	46
Savona	?	99	99	?	46	51	?	145	150	?	57	67	?	26	24	?	83	91
Liguria	376	1 235	1 356	433	329	349	809	1 564	1 705	245	747	952	282	222	241	527	969	1 193
Bergamo	?	870	776	?	79	67	?	949	843	?	523	493	?	21	27	?	544	520
Brescia	?	175	270	?	61	84	?	236	354	?	112	144	?	33	32	?	145	176
Como	?	851	1 113	?	42	45	?	893	1 163	?	546	729	?	37	31	?	583	760
Cremona	?	69	40	?	9	7	?	78	56	?	37	32	?	10	4	?	47	36
Mantova	?	57	37	?	9	16	?	66	53	?	20	34	?	9	7	?	29	41
Milano	?	784	761	?	127	123	?	911	884	?	355	429	?	62	95	?	417	524
Pavia	?	55	56	?	115	88	?	170	144	?	29	36	?	70	63	?	99	99
Sondrio	?	359	419	?	51	63	?	410	482	?	216	302	?	42	46	?	258	348
Varese	?	804	902	?	36	70	?	840	972	?	675	736	?	31	47	?	706	783
Lombardia	2 159	4 024	4 388	581	529	563	2 740	4 533	4 951	1 295	2 513	2 935	350	315	352	1 645	2 828	3 287
Bolzano	?	183	268	?	2	2	?	185	270	?	98	143	?	—	2	?	98	145
Trento (a)	?	182	253	?	103	111	?	285	364	?	124	179	?	60	66	?	184	245
Venezia Trident. (a)	208	365	521	134	105	113	342	470	634	108	222	322	62	60	68	170	282	390
Belluno	?	465	644	?	106	116	?	571	760	?	269	378	?	50	73	?	319	451
Padova	?	90	110	?	52	45	?	142	155	?	41	60	?	14	12	?	55	72
Rovigo	?	24	20	?	8	5	?	32	25	?	6	6	?	12	4	?	18	10
Treviso	?	182	254	?	126	137	?	308	441	?	120	110	?	62	71	?	182	181
Udine	?	1 213	1 429	?	329	445	?	1 542	1 874	?	811	945	?	163	233	?	974	1 178
Venezia	?	81	118	?	35	46	?	116	164	?	44	54	?	17	16	?	61	70
Verona	?	127	186	?	46	66	?	173	252	?	43	93	?	30	32	?	73	125
Vicenza (a)	?	253	313	?	149	156	?	402	469	?	122	177	?	73	86	?	195	263
Veneto (a)	1 104	2 435	3 074	797	851	1 066	1 891	3 236	4 140	757	1 456	1 823	467	421	527	1 224	1 877	2 350
Fiume (a)	?	30	42	?	12	37	?	42	79	?	21	26	?	8	20	?	29	46
Gorizia	?	117	156	?	15	41	?	132	197	?	63	77	?	10	18	?	73	95
Pola (a)	?	12	22	?	57	73	?	69	95	?	10	14	?	25	52	?	35	66
Trieste	?	95	154	?	44	73	?	139	227	?	61	90	?	24	23	?	85	113
Zara	?	19	46	?	2	1	?	21	47	?	8	30	?	3	3	?	11	33
Venezia G. e Zara	87	273	420	162	130	225	349	403	645	47	163	237	75	70	116	122	233	353
Bologna (a)	?	124	243	?	19	27	?	143	270	?	100	147	?	15	18	?	115	165
Ferrara (a)	?	24	23	?	7	7	?	31	35	?	10	16	?	8	4	?	18	20
Forlì	?	90	125	?	55	44	?	145	169	?	48	88	?	13	24	?	61	112
Modena (a)	?	120	152	?	16	31	?	136	183	?	72	103	?	14	12	?	86	115
Parma	?	154	227	?	63	78	?	217	305	?	92	122	?	45	53	?	137	175
Piacenza	?	91	171	?	52	43	?	143	214	?	44	95	?	28	27	?	72	122
Ravenna	?	20	23	?	8	6	?	28	34	?	9	7	?	3	2	?	12	9
Reggio nell'Emilia.	?	57	75	?	16	23	?	73	98	?	38	43	?	6	9	?	44	52
Emilia	496	680	1 049	307	236	259	803	916	1 308	332	413	621	168	132	149	500	545	770
Arezzo	?	88	85	?	20	12	?	108	97	?	33	48	?	13	8	?	46	56
Firenze	?	290	326	?	29	25	?	309	351	?	141	201	?	25	17	?	166	218
Grosseto	?	16	14	?	9	13	?	25	27	?	6	10	?	3	7	?	9	17
Livorno	?	57	69	?	10	15	?	67	84	?	32	46	?	5	12	?	37	58
Lucca (a)	?	166	222	?	248	269	?	414	491	?	123	170	?	151	164	?	274	334
Massa e Carrara	?	86	102	?	65	57	?	151	159	?	57	53	?	25	30	?	82	83
Pisa	?	91	83	?	22	19	?	113	102	?	62	62	?	11	20	?	73	82
Pistoia (a)	?	375	351	?	39	51	?	414	402	?	275	203	?	26	17	?	301	220
Siena	?	31	32	?	3	2	?	34	34	?	14	20	?	4	1	?	18	21
Toscana	918	1 190	1 284	528	445	463	1 446	1 635	1 743	622	743	813	349	263	276	971	1 066	1 089

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. XXXVII — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE,
I GRUPPI DI ETÀ E LA PROVENIENZA.

PROVINCIE DI DESTINAZIONE (a)	DA 35 A 44 ANNI									DA 45 A 54 ANNI								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	?	39	49	?	80	49	?	119	98	?	22	21	?	40	32	?	62	53
Ascoli Piceno	?	3	4	?	91	100	?	94	104	?	2	3	?	44	53	?	46	56
Macerata (a)	?	35	30	?	91	59	?	126	89	?	16	10	?	78	63	?	94	73
Pesaro e Urbino	?	71	88	?	48	61	?	119	149	?	38	32	?	32	29	?	70	61
Marche (a)	91	148	171	357	310	269	448	458	440	40	78	66	233	194	177	273	272	243
Perugia (a)	?	184	220	?	41	36	?	225	256	?	82	130	?	27	20	?	109	150
Terni	?	4	11	?	5	2	?	9	13	?	1	6	?	2	3	?	3	9
Umbria (a)	98	188	231	61	46	38	159	234	269	70	83	136	30	29	23	100	112	159
Frosinone	?	101	121	?	281	346	?	382	467	?	73	101	?	105	181	?	178	282
Rieti	?	8	8	?	8	12	?	16	20	?	4	5	?	3	7	?	7	12
Roma (a)	?	264	202	?	223	245	?	487	447	?	137	130	?	132	167	?	269	297
Viterbo (a)	?	3	6	?	12	7	?	15	13	?	1	6	?	8	10	?	9	16
Lazio	141	376	337	544	524	610	685	900	947	82	215	242	231	248	365	313	463	607
Aquila degli Abruz.	?	38	47	?	268	293	?	306	340	?	14	22	?	124	172	?	138	194
Campobasso	?	6	7	?	350	400	?	356	407	?	11	5	?	186	247	?	197	252
Chieti (a)	?	6	9	?	315	318	?	321	327	?	4	4	?	196	237	?	200	241
Pescara (a)	?	9	9	?	49	61	?	58	70	?	2	8	?	38	44	?	40	52
Teramo	?	13	9	?	126	125	?	139	134	?	2	1	?	61	72	?	63	73
Abruzzi e Molise	39	72	81	1 216	1 108	1 197	1 255	1 180	1 278	21	33	40	757	605	772	778	638	812
Avellino (a)	?	6	6	?	271	273	?	277	279	?	2	2	?	131	184	?	133	186
Benevento	?	4	2	?	180	196	?	184	198	?	1	1	?	111	131	?	112	132
Napoli (a)	?	144	159	?	596	676	?	740	826	?	94	99	?	341	423	?	435	522
Salerno (a)	?	25	35	?	200	256	?	225	291	?	26	16	?	127	164	?	153	180
Campania (a)	118	179	193	1 529	1 247	1 491	1 647	1 436	1 594	83	123	118	884	710	902	967	833	1 020
Bari	?	136	129	?	615	725	?	751	854	?	72	90	?	276	364	?	348	454
Brindisi	?	8	13	?	13	17	?	21	30	?	11	9	?	9	5	?	20	14
Foggia (a)	?	7	13	?	136	145	?	143	158	?	5	11	?	84	128	?	89	139
Lecce	?	19	19	?	17	13	?	36	32	?	11	5	?	13	8	?	24	13
Taranto	?	12	11	?	16	32	?	28	43	?	4	6	?	12	15	?	16	21
Puglie (a)	97	182	185	826	797	932	923	979	1 117	62	103	121	472	394	520	534	497	641
Matera	?	2	—	?	45	51	?	47	51	?	2	2	?	20	35	?	22	37
Potenza	?	4	8	?	253	246	?	257	254	?	13	10	?	160	171	?	173	181
Lucania	4	6	8	355	298	297	359	304	305	6	15	12	246	180	206	252	195	218
Catanzaro	?	4	7	?	463	464	?	467	471	?	4	8	?	275	385	?	279	393
Cosenza	?	6	9	?	506	554	?	512	563	?	3	6	?	338	411	?	341	417
Reggio di Calabria.	?	50	32	?	501	551	?	551	583	?	27	25	?	286	347	?	313	372
Calabrie	37	60	48	1 590	1 470	1 569	1 627	1 530	1 617	30	34	39	1 012	899	1 143	1 042	933	1 182
Aggrigento	?	15	23	?	175	177	?	190	200	?	7	10	?	137	122	?	144	132
Caltanissetta	?	18	7	?	99	95	?	117	102	?	19	7	?	56	61	?	75	68
Catania	?	31	46	?	354	296	?	385	342	?	21	23	?	197	203	?	218	226
Enna	?	4	1	?	30	37	?	34	38	?	2	2	?	30	33	?	32	35
Messina	?	21	30	?	431	427	?	452	457	?	16	21	?	227	238	?	243	259
Palermo	?	56	79	?	312	379	?	368	458	?	37	62	?	229	272	?	266	334
Ragusa	?	5	17	?	95	138	?	100	155	?	6	16	?	59	85	?	65	101
Siracusa	?	35	24	?	227	261	?	262	285	?	25	24	?	127	139	?	152	163
Trapani	?	140	195	?	196	200	?	336	395	?	181	229	?	130	126	?	311	355
Sicilia	111	325	422	2 358	1 919	2 010	2 469	2 244	2 432	85	314	394	1 351	1 192	1 279	1 436	1 506	1 673
Cagliari	?	45	57	?	29	27	?	74	84	?	22	45	?	11	12	?	33	57
Nuoro	?	8	24	?	16	11	?	24	35	?	13	11	?	8	7	?	21	18
Sassari	?	33	32	?	40	36	?	73	68	?	20	28	?	24	23	?	44	51
Sardegna	47	86	113	93	85	74	140	171	187	19	55	84	65	43	42	84	98	126
Non indicata	—	456	183	—	41	1	—	497	184	—	284	99	—	19	4	—	303	103
REGNO	8 620	15 666	17 680	12 918	11 350	12 228	21 538	27 016	29 908	5 619	9 659	11 338	7 706	6 494	7 661	13 325	16 153	18 999

Segue Tav. XXXVII — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE,
I GRUPPI DI ETÀ E LA PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	DI 55 ANNI-60									ADULTI DI ETÀ IGNOTA (b)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	?	95	102	?	118	124	?	213	226	?	14	20	?	2	2	?	16	22
Aosta	?	100	119	?	23	22	?	123	141	?	23	34	?	—	—	?	23	34
Cuneo	?	275	309	?	54	49	?	329	358	?	31	82	?	—	—	?	31	82
Novara (a)	?	339	349	?	42	38	?	381	387	?	54	49	?	—	—	?	54	49
Torino	?	352	265	?	101	113	?	453	378	?	43	27	?	2	1	?	45	28
Vercelli (a)	?	210	215	?	26	29	?	236	244	?	20	24	?	—	1	?	20	25
Piemonte	1 734	1 371	1 359	387	364	375	2 111	1 735	1 734	46	185	236	—	4	4	46	189	240
Genova	?	96	99	?	116	159	?	212	258	?	14	20	?	1	19	?	15	30
Imperia	?	436	563	?	7	8	?	443	566	?	113	86	?	—	4	?	113	90
La Spezia	?	22	16	?	17	19	?	39	35	?	1	4	?	1	5	?	2	5
Savona	?	46	44	?	19	12	?	65	56	?	7	4	?	—	5	?	7	9
Liguria	272	600	732	211	159	193	483	759	915	6	135	114	—	2	29	6	131	143
Bergamo	?	164	164	?	12	17	?	176	181	?	56	63	?	1	1	?	57	64
Brescia	?	44	67	?	22	18	?	60	85	?	17	11	?	—	—	?	17	11
Como	?	202	322	?	28	23	?	230	345	?	44	74	?	—	1	?	44	75
Cremona	?	25	16	?	9	6	?	34	22	?	4	3	?	—	1	?	4	4
Mantova	?	11	19	?	12	4	?	23	23	?	4	5	?	—	—	?	4	5
Milano	?	131	207	?	53	67	?	184	274	?	50	48	?	—	—	?	50	48
Pavia	?	16	22	?	59	44	?	75	66	?	5	5	?	—	—	?	5	5
Sondrio	?	85	76	?	24	19	?	199	95	?	33	17	?	—	17	?	33	34
Varese	?	288	312	?	12	24	?	300	336	?	41	57	?	—	6	?	41	63
Lombardia	672	966	1 205	221	231	222	893	1 197	1 427	60	254	283	—	1	26	60	255	309
Bolzano	?	43	52	?	—	1	?	43	53	?	26	28	?	—	—	?	26	28
Trento (a)	?	78	96	?	36	27	?	114	123	?	17	5	?	1	17	?	18	22
Venezia Trident. (a)	93	121	148	30	36	28	123	157	176	6	43	33	—	1	17	6	44	50
Belluno	?	115	143	?	23	31	?	138	174	?	42	53	?	—	12	?	42	65
Padova	?	30	41	?	27	22	?	57	63	?	6	14	?	—	—	?	6	14
Rovigo	?	7	4	?	11	11	?	18	15	?	1	2	?	—	2	?	1	4
Treviso	?	62	78	?	37	55	?	99	133	?	27	18	?	—	20	?	27	38
Udine	?	315	388	?	75	100	?	390	488	?	58	79	?	2	8	?	60	87
Venezia	?	25	46	?	14	17	?	39	63	?	12	12	?	—	—	?	12	12
Verona	?	41	40	?	26	21	?	67	61	?	4	12	?	—	8	?	4	20
Vicenza (a)	?	75	88	?	46	55	?	121	143	?	11	9	?	1	20	?	12	29
Veneto (a)	442	670	828	253	259	312	695	929	1 140	49	161	199	—	3	70	49	164	269
Fiume (a)	?	10	25	?	7	6	?	17	31	?	1	4	?	—	—	?	1	4
Gorizia	?	30	42	?	4	1	?	34	43	?	11	13	?	—	—	?	11	13
Pola (a)	?	8	10	?	9	15	?	17	25	?	—	1	?	1	1	?	1	2
Trieste	?	30	64	?	16	20	?	46	84	?	15	10	?	—	—	?	15	10
Zara	?	2	31	?	—	2	?	2	33	?	—	1	?	—	—	?	—	1
Venezia G. e Zara	37	80	172	29	36	44	66	116	216	—	27	29	1	1	1	1	28	30
Bologna (a)	?	49	76	?	13	12	?	62	88	?	5	13	?	1	—	?	6	13
Ferrara (a)	?	5	6	?	2	10	?	7	16	?	4	8	?	—	1	?	4	9
Forlì	?	23	35	?	6	14	?	29	49	?	9	7	?	—	1	?	9	8
Modena (a)	?	38	53	?	21	17	?	59	70	?	5	4	?	—	—	?	5	4
Parma	?	62	71	?	16	31	?	78	102	?	17	13	?	2	2	?	19	15
Piacenza	?	23	57	?	20	18	?	43	75	?	13	14	?	—	12	?	13	26
Ravenna	?	6	6	?	2	4	?	8	10	?	2	2	?	—	—	?	2	2
Reggio nell'Emilia.	?	22	31	?	10	15	?	32	46	?	12	6	?	—	5	?	12	11
Emilia	296	228	335	92	90	121	388	318	456	18	67	67	—	3	21	18	70	88
Arezzo	?	34	39	?	4	5	?	38	44	?	19	8	?	1	—	?	20	8
Firenze	?	125	116	?	10	11	?	135	127	?	27	31	?	—	1	?	27	32
Grosseto	?	4	4	?	2	3	?	6	7	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Livorno	?	18	39	?	7	8	?	25	47	?	7	2	?	—	3	?	7	5
Lucca (a)	?	75	105	?	95	117	?	170	222	?	21	27	?	4	9	?	25	36
Massa e Carrara	?	38	27	?	20	15	?	58	42	?	8	4	?	1	5	?	9	9
Pisa	?	71	46	?	17	20	?	88	66	?	9	4	?	—	2	?	9	6
Pistoia (a)	?	186	150	?	14	11	?	200	161	?	22	19	?	—	1	?	22	20
Siena	?	14	16	?	1	5	?	15	21	?	12	1	?	—	—	?	12	1
Toscana	595	565	542	203	170	195	798	735	737	4	125	96	—	6	21	4	131	117

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.
(b) Vedasi la nota (a) alla Tavola XXVI.

Segue Tav. XXXVII — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE,
I GRUPPI DI ETÀ E LA PROVENIENZA.

PROVINCIE DI DESTINAZIONE (a)	DI 55 ANNI-ω									ADULTI DI ETÀ IGNOTA (b)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	?	10	16	?	30	32	?	40	48	?	2	4	?	—	1	?	2	5
Ascoli Piceno	?	1	2	?	31	34	?	32	36	?	1	—	?	1	—	?	2	—
Macerata (a)	?	3	3	?	45	30	?	48	33	?	2	4	?	—	—	?	2	4
Pesaro e Urbino	?	17	15	?	23	17	?	40	32	?	5	9	?	—	—	?	5	9
Marche (a)	37	31	36	131	129	113	168	160	149	—	10	17	—	1	1	—	11	18
Perugia (a)	?	81	79	?	15	13	?	96	92	?	19	9	?	—	9	?	19	18
Terni	?	1	5	?	3	1	?	4	6	?	1	1	?	—	—	?	1	1
Umbria (a)	86	82	84	10	18	14	96	100	98	2	20	10	—	—	9	2	20	19
Frosinone	?	63	58	?	53	86	?	116	144	?	4	5	?	4	2	?	8	7
Rieti	?	2	2	?	4	4	?	6	6	?	1	—	?	—	—	?	1	—
Roma (a)	?	58	69	?	93	94	?	151	163	?	20	16	?	4	1	?	24	17
Viterbo (a)	?	1	2	?	7	4	?	8	6	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Lazio	62	124	131	129	157	188	191	281	319	1	25	21	1	8	3	2	33	24
Aquila degli Abruz.	?	16	8	?	43	84	?	59	92	?	1	1	?	1	3	?	2	4
Campobasso	?	3	5	?	118	165	?	121	170	?	—	—	?	1	15	?	1	15
Chieti (a)	?	4	3	?	95	120	?	99	123	?	—	1	?	8	5	?	8	6
Pescara (a)	?	1	2	?	20	27	?	21	29	?	1	—	?	—	—	?	1	—
Teramo	?	3	—	?	40	46	?	43	46	?	—	—	?	5	—	?	5	—
Abruzzi e Molise	16	27	18	353	316	442	369	343	460	3	2	2	—	15	23	3	17	25
Avellino (a)	?	4	4	?	105	119	?	109	123	?	—	—	?	4	39	?	4	39
Benevento	?	1	1	?	77	107	?	78	108	?	—	—	?	1	8	?	1	8
Napoli (a)	?	77	75	?	247	305	?	324	380	?	12	16	?	11	57	?	23	73
Salerno (a)	?	25	20	?	141	155	?	166	175	?	5	—	?	1	2	?	6	2
Campania (a)	72	107	100	658	570	686	730	677	786	—	17	16	6	17	106	6	34	122
Bari	?	53	47	?	137	215	?	190	262	?	14	3	?	1	—	?	15	3
Brindisi	?	4	—	?	5	8	?	9	8	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Foggia (a)	?	4	2	?	40	69	?	44	71	?	1	—	?	1	1	?	2	1
Lecce	?	2	—	?	5	8	?	7	8	?	—	2	?	—	—	?	1	2
Taranto	?	2	2	?	14	6	?	16	8	?	—	1	?	—	—	?	—	1
Puglie (a)	48	65	51	237	201	306	285	266	351	4	16	6	3	2	1	7	18	7
Matera	?	2	—	?	15	19	?	17	19	?	—	—	?	1	—	?	1	—
Potenza	?	5	5	?	109	98	?	114	103	?	1	—	?	6	11	?	7	11
Lucania	1	7	5	139	124	117	140	131	122	—	1	—	—	7	11	—	8	11
Catanzaro	?	5	12	?	200	183	?	205	195	?	—	2	?	2	18	?	2	20
Cosenza	?	5	3	?	234	244	?	239	247	?	1	1	?	2	34	?	3	35
Reggio di Calabria	?	17	23	?	145	186	?	162	209	?	12	4	?	—	33	?	12	37
Calabria	24	27	38	589	579	613	613	606	651	1	13	7	5	4	85	6	17	92
Agrigento	?	17	19	?	101	101	?	118	120	?	—	3	?	5	11	?	5	14
Caltanissetta	?	13	14	?	50	43	?	63	57	?	7	1	?	1	40	?	8	41
Catania	?	23	30	?	121	114	?	144	144	?	1	5	?	1	9	?	2	14
Enna	?	2	1	?	16	26	?	18	27	?	—	—	?	—	22	?	—	22
Messina	?	12	13	?	149	147	?	161	160	?	3	2	?	3	—	?	6	2
Palermo	?	27	68	?	242	268	?	269	336	?	1	3	?	6	40	?	7	43
Ragusa	?	7	5	?	24	29	?	31	34	?	—	2	?	1	33	?	1	35
Siracusa	?	16	15	?	73	70	?	89	85	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Trapani	?	186	231	?	94	80	?	280	311	?	1	19	?	1	19	?	2	38
Sicilia	74	303	396	825	870	878	899	1 173	1 274	1	13	35	3	18	174	4	31	209
Cagliari	?	11	26	?	3	6	?	14	32	?	3	3	?	—	2	?	3	5
Nuoro	?	3	10	?	4	2	?	7	12	?	1	1	?	—	—	?	1	1
Sassari	?	22	21	?	14	10	?	36	31	?	2	2	?	2	1	?	4	3
Sardegna	29	36	57	23	21	18	52	57	75	1	6	6	—	2	3	1	8	9
Non indicata	—	133	65	—	15	—	—	148	65	—	115	76	—	7	—	—	122	76
REGNO	4 580	5 543	6 292	4 520	4 345	4 865	9 100	9 888	11 157	202	1 235	1 253	19	102	605	221	1 337	1 858

TAV. XXXVIII-A — LAVORATORI RIMPATRIATI, DI ETÀ INFERIORE AI 15 ANNI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, LA PROVENIENZA ED IL SESSO.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	CONTINENTALI						TRANSOCEANICI						COMPLESSO					
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Alessandria	?	?	41	23	33	20	?	?	188	100	142	79	?	?	229	123	175	99
Aosta	?	?	87	55	78	39	?	?	26	13	23	16	?	?	113	68	101	55
Cuneo ¹	?	?	100	46	102	50	?	?	76	43	83	44	?	?	176	89	185	94
Novara (a)	?	?	254	134	250	129	?	?	42	18	33	16	?	?	296	152	283	145
Torino	?	?	385	207	209	106	?	?	88	43	138	76	?	?	473	250	347	182
Vercelli (a)	?	?	147	83	86	51	?	?	43	23	55	26	?	?	190	106	141	77
Piemonte	739	359	1 014	548	758	395	603	306	463	240	474	257	1342	665	1 477	788	1 232	652
Genova	?	?	48	24	51	26	?	?	125	69	131	63	?	?	173	93	182	89
Imperia	?	?	87	37	83	40	?	?	5	3	7	4	?	?	92	40	90	44
La Spezia	?	?	19	7	9	5	?	?	17	11	25	16	?	?	36	18	34	21
Savona	?	?	13	6	14	6	?	?	10	6	8	6	?	?	23	12	22	12
Liguria	160	80	167	74	157	77	166	91	157	89	171	89	326	171	324	163	328	166
Bergamo	?	?	158	92	143	88	?	?	22	9	36	13	?	?	180	101	179	101
Brescia	?	?	54	31	55	27	?	?	15	6	45	15	?	?	69	37	100	42
Como	?	?	88	40	71	40	?	?	21	10	52	12	?	?	109	50	123	52
Cremona	?	?	18	6	18	4	?	?	1	—	12	2	?	?	19	6	30	6
Mantova	?	?	32	19	14	7	?	?	8	2	21	8	?	?	40	21	35	15
Milano	?	?	84	45	72	40	?	?	55	29	38	16	?	?	139	74	110	56
Pavia	?	?	8	4	13	10	?	?	52	32	39	19	?	?	60	36	52	29
Sondrio	?	?	4	2	29	12	?	?	5	5	16	7	?	?	9	7	45	19
Varese	?	?	131	68	171	88	?	?	12	6	36	23	?	?	143	74	207	111
Lombardia	440	204	577	307	586	316	230	107	191	99	295	115	670	311	768	406	881	431
Bolzano	?	?	13	6	24	12	?	?	—	—	2	1	?	?	13	6	26	13
Trento (a)	?	?	47	26	69	38	?	?	51	27	49	29	?	?	98	53	118	67
Venezia Trident. (a)	59	26	60	32	93	50	33	20	51	27	51	30	92	46	111	59	144	80
Belluno	?	?	89	47	118	62	?	?	56	27	43	21	?	?	145	74	161	83
Padova	?	?	54	30	55	26	?	?	42	22	42	17	?	?	96	52	97	43
Rovigo	?	?	10	6	5	3	?	?	18	11	7	4	?	?	28	17	12	7
Treviso	?	?	93	49	101	50	?	?	89	42	114	67	?	?	182	91	215	117
Udine	?	?	272	159	332	175	?	?	152	79	151	85	?	?	424	238	483	260
Venezia	?	?	24	10	43	17	?	?	16	8	36	20	?	?	40	18	79	37
Verona	?	?	67	36	96	49	?	?	22	13	41	19	?	?	89	49	137	68
Vicenza (a)	?	?	111	52	85	49	?	?	67	41	94	56	?	?	178	93	179	105
Veneto (a)	558	293	720	389	835	431	473	262	462	243	528	289	1 031	555	1 182	632	1 363	720
Fiume (a)	?	?	2	1	5	—	?	?	3	2	2	1	?	?	5	3	7	1
Gorizia	?	?	12	9	14	6	?	?	6	3	19	10	?	?	18	12	33	16
Pola (a)	?	?	8	3	5	1	?	?	13	3	13	5	?	?	21	6	18	6
Trieste	?	?	17	9	16	9	?	?	19	12	26	12	?	?	36	21	42	21
Zara	?	?	6	4	17	12	?	?	2	2	—	—	?	?	8	6	17	12
Venezia G. e Zara	27	15	45	26	57	28	39	19	43	22	60	28	66	34	88	48	117	56
Bologna (a)	?	?	35	20	67	34	?	?	10	3	5	4	?	?	45	23	72	38
Ferrara (a)	?	?	10	6	2	1	?	?	8	3	3	3	?	?	18	9	5	4
Forlì	?	?	57	28	63	33	?	?	24	7	24	12	?	?	81	35	87	45
Modena (a)	?	?	34	18	35	15	?	?	4	4	20	8	?	?	38	22	55	23
Parma	?	?	35	19	144	73	?	?	49	25	55	30	?	?	84	44	199	103
Piacenza	?	?	26	10	124	64	?	?	39	17	24	13	?	?	65	27	148	77
Ravenna	?	?	8	2	11	7	?	?	5	4	4	2	?	?	13	6	15	9
Reggio nell'Emilia.	?	?	6	1	30	18	?	?	7	6	12	8	?	?	13	7	42	26
Emilia	286	141	211	104	476	245	141	71	146	69	147	80	427	212	357	173	623	325
Arezzo	?	?	29	18	30	12	?	?	15	4	11	4	?	?	44	22	41	16
Firenze	?	?	68	33	59	32	?	?	18	10	9	6	?	?	86	43	68	38
Grosseto	?	?	18	7	9	4	?	?	6	4	2	2	?	?	24	11	11	6
Livorno	?	?	29	11	53	28	?	?	8	5	10	6	?	?	37	16	63	34
Lucca (a)	?	?	65	39	34	18	?	?	127	63	109	59	?	?	192	102	143	77
Massa e Carrara	?	?	35	17	38	23	?	?	29	16	35	22	?	?	64	33	73	45
Pisa	?	?	20	9	49	22	?	?	13	8	18	9	?	?	33	17	67	31
Pistola (a)	?	?	78	41	80	50	?	?	19	12	30	15	?	?	97	53	110	65
Siena	?	?	6	4	7	7	?	?	1	1	1	1	?	?	7	5	8	8
Toscana	521	271	348	179	359	196	289	144	236	123	225	124	810	415	584	302	584	320

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue TAV. XXXVIII-A — LAVORATORI RIMPATRIATI, DI ETÀ INFERIORE AI 15 ANNI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, LA PROVENIENZA ED IL SESSO.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	CONTINENTALI						TRANSOCEANICI						COMPLESSO					
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Ancona	?	?	16	7	32	12	?	?	46	30	23	10	?	?	62	37	55	22
Ascoli Piceno	?	?	1	1	—	—	?	?	41	22	38	20	?	?	42	23	38	20
Macerata (a)	?	?	11	6	17	9	?	?	56	24	51	28	?	?	67	30	68	37
Pesaro e Urbino	?	?	57	34	54	24	?	?	22	9	42	28	?	?	79	43	96	52
Marche (a)	58	24	85	48	103	45	164	80	165	85	154	86	222	104	250	133	257	131
Perugia (a)	?	?	94	54	99	50	?	?	24	10	39	16	?	?	118	64	138	66
Terni	?	?	2	—	3	1	?	?	2	2	—	—	?	?	4	2	3	1
Umbria (a)	105	52	96	54	102	51	29	20	26	12	39	16	134	72	122	66	141	67
Frosinone	?	?	171	90	146	77	?	?	47	27	69	33	?	?	218	117	215	110
Rieti	?	?	4	3	5	2	?	?	—	—	—	—	?	?	4	3	5	2
Roma (a)	?	?	63	29	36	15	?	?	93	51	96	55	?	?	156	80	132	70
Viterbo (a)	?	?	2	—	—	—	?	?	16	6	4	3	?	?	18	6	4	3
Lazio	83	47	240	122	187	94	147	88	156	84	169	91	230	135	396	206	356	185
Aquila degli Abruz.	?	?	17	7	29	15	?	?	59	29	56	28	?	?	76	36	85	43
Campobasso	?	?	14	9	8	4	?	?	44	18	59	29	?	?	58	27	67	33
Chieti (a)	?	?	6	5	2	1	?	?	35	17	54	30	?	?	41	22	56	31
Pescara (a)	?	?	5	2	2	1	?	?	5	1	17	6	?	?	10	3	19	7
Teramo	?	?	11	6	1	—	?	?	38	19	33	18	?	?	49	25	34	18
Abruzzi e Molise	22	17	53	29	42	21	207	112	181	84	219	111	229	129	234	113	261	132
Avellino (a)	?	?	1	—	—	—	?	?	64	36	80	33	?	?	65	36	80	33
Benevento	?	?	—	—	5	2	?	?	34	14	64	35	?	?	34	14	69	37
Napoli (a)	?	?	63	35	57	33	?	?	283	151	273	145	?	?	346	186	330	178
Salerno (a)	?	?	8	2	9	6	?	?	120	68	100	47	?	?	128	70	109	53
Campania (a)	80	33	72	37	71	41	632	349	501	269	517	260	712	382	573	306	588	301
Bari	?	?	68	35	61	36	?	?	211	122	302	167	?	?	279	157	363	203
Brindisi	?	?	—	—	5	2	?	?	6	3	10	4	?	?	6	3	15	6
Foggia (a)	?	?	11	3	5	5	?	?	21	12	28	17	?	?	32	15	33	22
Lecce	?	?	11	7	5	4	?	?	13	9	10	8	?	?	24	16	15	12
Taranto	?	?	2	2	4	1	?	?	11	5	37	13	?	?	13	7	41	14
Puglie (a)	55	33	92	47	80	48	276	147	262	151	387	209	331	180	354	198	467	257
Matera	?	?	3	2	—	—	?	?	17	11	24	15	?	?	20	13	24	15
Potenza	?	?	8	2	2	1	?	?	59	28	69	36	?	?	67	30	71	37
Lucania	2	2	11	4	2	1	68	40	76	39	93	51	70	42	87	43	95	52
Catanzaro	?	?	4	1	—	—	?	?	91	36	85	46	?	?	95	37	85	46
Cosenza	?	?	4	2	7	2	?	?	104	50	126	74	?	?	108	52	133	76
Reggio di Calabria	?	?	37	19	17	12	?	?	85	43	94	48	?	?	122	62	111	60
Calabria	70	35	45	22	24	14	300	169	280	129	305	168	370	204	325	151	329	182
Agrigento	?	?	2	1	20	6	?	?	58	30	70	42	?	?	60	31	90	48
Caltanissetta	?	?	14	4	16	10	?	?	28	17	45	23	?	?	42	21	61	33
Catania	?	?	17	11	19	12	?	?	193	108	177	87	?	?	210	119	196	99
Enna	?	?	—	—	—	—	?	?	19	10	25	16	?	?	19	10	25	16
Messina	?	?	16	10	8	2	?	?	128	68	160	89	?	?	144	78	168	91
Palermo	?	?	12	8	36	15	?	?	148	59	247	117	?	?	160	67	283	132
Ragusa	?	?	1	1	2	1	?	?	29	21	60	36	?	?	30	22	62	37
Siracusa	?	?	18	11	20	11	?	?	77	40	105	60	?	?	95	51	125	71
Trapani	?	?	60	31	93	41	?	?	60	32	70	41	?	?	120	63	163	82
Sicilia	121	69	140	77	214	98	1 061	563	740	385	959	511	1 182	632	880	462	1 173	609
Cagliari	?	?	21	9	36	16	?	?	6	1	6	1	?	?	27	10	42	17
Nuoro	?	?	1	—	5	3	?	?	3	2	5	4	?	?	4	2	10	7
Sassari	?	?	22	11	20	11	?	?	11	7	8	4	?	?	33	18	28	15
Sardegna	89	40	44	20	61	30	30	15	20	10	19	9	119	55	64	30	80	39
Non indicata	—	—	86	47	63	20	—	—	9	6	2	2	—	—	95	53	65	22
REGNO	3 475	1 741	4 106	2 166	4 270	2 201	4 888	2 603	4 165	2 166	4 814	2 526	8 363	4 344	8 271	4 332	9 084	4 727

TAV. XXXVIII-B — LAVORATORI RIMPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, LA PROVENIENZA ED IL SESSO.

PROVINCIE DI DESTINAZIONE (a)	CONTINENTALI						TRANSOCEANICI						COMPLESSO					
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Alessandria	?	?	765	378	855	428	?	?	1 124	782	1 012	689	?	?	1 889	1 160	1 867	1 117
Aosta	?	?	1 158	733	1 332	846	?	?	152	98	137	94	?	?	1 310	831	1 469	940
Cuneo	?	?	2 486	1 445	3 309	2 129	?	?	510	404	418	323	?	?	2 996	1 849	3 727	2 452
Novara (a)	?	?	4 363	3 276	4 483	3 251	?	?	298	227	239	182	?	?	4 661	3 503	4 722	3 433
Torino	?	?	3 838	2 018	3 385	1 989	?	?	777	541	700	445	?	?	4 615	2 559	4 085	2 434
Vercelli (a)	?	?	1 717	1 101	1 798	1 231	?	?	308	201	299	192	?	?	2 025	1 302	2 097	1 423
Piemonte	12 864	6 948	14 327	8 951	15 162	9 874	3 792	2 736	3 169	2 253	2 805	1 925	16 656	9 684	17 496	11 204	17 967	11 799
Genova	?	?	937	514	1 056	580	?	?	919	642	1 028	758	?	?	1 856	1 156	2 054	1 338
Imperia	?	?	4 066	2 185	4 431	2 300	?	?	35	23	41	30	?	?	4 101	2 208	4 472	2 330
La Spezia	?	?	265	168	175	93	?	?	149	118	143	116	?	?	414	286	318	209
Savona	?	?	440	314	451	266	?	?	142	106	166	147	?	?	582	420	617	413
Liguria	1 904	999	5 708	3 181	6 113	3 239	1 536	1 184	1 245	889	1 378	1 051	3 440	2 183	6 953	4 070	7 491	4 290
Bergamo	?	?	3 951	3 497	3 868	3 358	?	?	210	193	227	215	?	?	4 170	3 690	4 095	3 573
Brescia	?	?	793	602	1 104	853	?	?	201	176	222	214	?	?	994	778	1 326	1 067
Como	?	?	3 339	2 851	4 485	3 827	?	?	176	136	153	143	?	?	3 515	2 987	4 638	3 970
Cremona	?	?	242	151	196	134	?	?	38	32	30	26	?	?	280	183	226	160
Mantova	?	?	172	78	192	119	?	?	50	33	44	41	?	?	222	111	236	160
Milano	?	?	2 553	1 681	2 943	1 867	?	?	426	274	485	338	?	?	2 979	1 955	3 428	2 205
Pavia	?	?	216	145	290	191	?	?	419	323	347	267	?	?	635	468	637	458
Sondrio	?	?	2 101	1 481	2 652	1 916	?	?	190	173	248	215	?	?	2 291	1 654	2 900	2 131
Varese	?	?	3 474	2 868	3 808	3 016	?	?	138	107	235	158	?	?	3 612	2 975	4 043	3 174
Lombardia	10 774	8 007	16 841	13 354	19 538	15 281	1 973	1 560	1 857	1 447	1 991	1 617	12 747	9 567	18 698	14 801	21 529	16 898
Bolzano	?	?	907	587	1 184	748	?	?	5	4	12	11	?	?	912	591	1 196	759
Trento (a)	?	?	898	639	1 162	850	?	?	350	287	370	307	?	?	1 248	926	1 532	1 157
Venezia Trident. (a)	1 120	629	1 805	1 226	2 346	1 598	396	326	355	291	382	318	1 516	955	2 160	1 517	2 738	1 916
Belluno	?	?	2 064	1 678	2 792	2 349	?	?	316	272	404	353	?	?	2 380	1 950	3 196	2 702
Padova	?	?	454	295	577	373	?	?	185	153	192	145	?	?	639	448	769	518
Rovigo	?	?	87	51	77	54	?	?	51	34	36	22	?	?	138	85	113	76
Treviso	?	?	994	684	1 173	779	?	?	531	453	714	610	?	?	1 525	1 137	1 887	1 389
Udine	?	?	4 983	4 168	6 061	4 995	?	?	1 173	1 022	1 532	1 356	?	?	6 156	5 190	7 593	6 351
Venezia	?	?	404	275	476	295	?	?	142	121	165	133	?	?	546	396	641	428
Verona	?	?	504	320	663	447	?	?	191	154	205	153	?	?	695	474	868	600
Vicenza (a)	?	?	1 075	737	1 423	1 068	?	?	531	439	557	458	?	?	1 066	1 176	1 980	1 526
Veneto (a)	6 163	4 373	10 565	8 208	13 242	10 360	2 881	2 386	3 120	2 648	3 805	3 230	9 046	6 759	13 685	10 856	17 047	13 590
Fiume (a)	?	?	105	73	240	124	?	?	54	47	96	91	?	?	159	120	336	215
Gorizia	?	?	465	331	611	432	?	?	68	55	108	85	?	?	533	386	719	517
Pola (a)	?	?	65	40	132	60	?	?	192	175	263	241	?	?	257	215	395	301
Trieste	?	?	424	261	639	357	?	?	178	138	229	179	?	?	602	399	868	536
Zara	?	?	77	54	178	65	?	?	14	13	10	9	?	?	91	67	188	74
Venezia G. e Zara	474	297	1 136	759	1 800	1 038	558	488	506	428	706	605	1 032	785	1 642	1 187	2 506	1 643
Bologna (a)	?	?	596	449	1 057	833	?	?	94	71	80	40	?	?	690	520	1 137	873
Ferrara (a)	?	?	95	53	133	95	?	?	35	24	38	28	?	?	130	77	171	123
Forlì	?	?	367	211	531	304	?	?	145	123	164	128	?	?	512	334	695	432
Modena (a)	?	?	476	351	685	542	?	?	87	73	93	65	?	?	563	424	778	607
Parma	?	?	691	502	993	704	?	?	220	139	271	182	?	?	911	641	1 264	886
Piacenza	?	?	418	249	718	396	?	?	190	131	155	116	?	?	608	380	873	512
Ravenna	?	?	69	44	89	55	?	?	18	15	22	19	?	?	87	59	111	74
Reggio nell'Emilia	?	?	225	129	316	223	?	?	55	38	70	46	?	?	280	167	386	269
Emilia	2 805	1 815	2 937	1 988	4 522	3 152	967	767	844	614	893	624	3 772	2 522	3 781	2 602	5 415	3 776
Arezzo	?	?	339	186	373	232	?	?	78	62	47	33	?	?	417	248	420	265
Firenze	?	?	1 220	886	1 384	1 096	?	?	126	74	113	70	?	?	1 346	960	1 497	1 166
Grosseto	?	?	64	27	58	32	?	?	23	16	42	34	?	?	87	43	100	66
Livorno	?	?	195	89	289	167	?	?	46	32	63	47	?	?	241	121	352	214
Lucca (a)	?	?	919	641	1 214	943	?	?	938	753	972	775	?	?	1 857	1 394	2 186	1 718
Massa e Carrara	?	?	386	221	414	265	?	?	208	167	203	169	?	?	594	388	617	434
Pisa	?	?	443	204	358	184	?	?	83	64	83	58	?	?	526	268	441	242
Pistoia (a)	?	?	1 972	1 760	1 652	1 435	?	?	158	136	160	126	?	?	2 130	1 896	1 812	1 561
Siena	?	?	120	59	133	68	?	?	11	6	17	13	?	?	131	65	150	81
Toscana	5 264	3 805	5 658	4 073	5 875	4 422	1 918	1 491	1 671	1 310	1 700	1 325	7 182	5 296	7 329	5 383	7 575	5 747

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. XXXVIII-B — LAVORATORI RIMPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, LA PROVENIENZA ED IL SESSO.

PROVINCIE DI DESTINAZIONE (a)	CONTINENTALI						TRANSOCEANICI						COMPLESSO					
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Ancona	?	?	170	110	204	127	?	?	281	226	207	170	?	?	451	330	411	297
Ascoli Piceno	?	?	14	9	18	9	?	?	352	301	328	296	?	?	366	230	346	305
Macerata (a)	?	?	107	84	115	86	?	?	387	322	284	222	?	?	494	406	399	308
Pesaro e Urbino	?	?	306	179	336	203	?	?	186	147	197	153	?	?	492	326	533	356
Marche (a)	416	254	597	382	673	425	1 265	1 079	1 206	996	1 016	841	1 681	1 333	1 803	1 378	1 689	1 266
Perugia (a)	?	?	776	422	920	557	?	?	137	102	136	97	?	?	913	524	1 056	654
Terni	?	?	16	9	41	24	?	?	16	9	9	9	?	?	32	18	50	33
Umbria (a)	551	234	792	431	961	581	191	157	153	111	145	106	742	391	945	542	1 106	687
Frosinone	?	?	469	233	628	359	?	?	779	719	979	907	?	?	1248	952	1 607	1 266
Rieti	?	?	31	23	35	24	?	?	29	25	36	30	?	?	60	48	71	54
Roma (a)	?	?	957	594	848	514	?	?	775	592	807	649	?	?	1 732	1 186	1 655	1 163
Viterbo (a)	?	?	10	8	19	11	?	?	48	36	36	30	?	?	58	44	55	41
Lazio	686	369	1 467	858	1 530	908	1 653	1 469	1 631	1 372	1 858	1 616	2 339	1 838	3 098	2 230	3 388	2 524
Aquila degli Abruz.	?	?	149	113	202	149	?	?	715	654	804	742	?	?	864	767	1 006	891
Campobasso	?	?	38	18	51	29	?	?	1 134	1 063	1 348	1 267	?	?	1 172	1 081	1 399	1 296
Chieti (a)	?	?	52	35	51	38	?	?	1 086	1 027	1 131	1 053	?	?	1 183	1 062	1 182	1 091
Pescara (a)	?	?	31	25	56	48	?	?	175	163	223	200	?	?	206	188	279	248
Teramo	?	?	45	25	35	25	?	?	391	357	379	351	?	?	436	382	414	376
Abruzzi e Molise	242	168	315	216	395	289	4 117	3 802	3 501	3 264	3 885	3 613	4 359	3 970	3 816	3 486	4 280	3 902
Avellino (a)	?	?	20	12	23	10	?	?	861	761	917	792	?	?	881	773	940	802
Benevento	?	?	8	7	14	8	?	?	678	618	727	646	?	?	666	625	741	654
Napoli (a)	?	?	643	369	694	435	?	?	1 985	1 576	2 254	1 837	?	?	2 628	1 945	2 948	2 272
Salerno (a)	?	?	153	94	142	100	?	?	884	705	951	800	?	?	1 037	799	1 093	900
Campania (a)	597	369	824	482	873	553	5 605	4 710	4 408	3 660	4 849	4 075	6 202	5 079	5 232	4 142	5 722	4 628
Bari	?	?	626	377	575	372	?	?	1 840	1 618	2 246	1961	?	?	2 466	1 995	2 821	2 333
Brindisi	?	?	45	31	75	58	?	?	46	35	48	35	?	?	91	66	123	93
Foggia (a)	?	?	52	18	53	32	?	?	429	395	520	457	?	?	481	413	573	489
Lecce	?	?	66	50	60	39	?	?	59	49	62	55	?	?	125	99	122	94
Taranto	?	?	36	17	39	28	?	?	75	60	89	66	?	?	111	77	128	94
Puglie (a)	499	302	825	493	802	529	2 814	2 471	2 449	2 157	2 965	2 574	3 313	2 773	3 274	2 656	3 767	3 103
Matera	?	?	12	8	6	3	?	?	121	102	155	129	?	?	133	110	161	132
Potenza	?	?	52	38	48	36	?	?	950	862	908	807	?	?	1 002	900	956	843
Lucania	32	25	64	46	54	39	1 337	1 209	1 071	964	1 063	936	1 369	1 234	1 135	1 010	1 117	975
Catanzaro	?	?	29	17	46	26	?	?	1 686	1 585	1 781	1672	?	?	1 715	1 602	1 827	1 698
Cosenza	?	?	24	19	42	30	?	?	1 086	1 842	2 213	2 013	?	?	2 010	1 861	2 255	2 043
Reggio di Calabria	?	?	228	165	228	173	?	?	1 555	1 461	1 674	1 566	?	?	1 783	1 626	1 902	1 739
Calabria	238	146	281	201	316	229	5 809	5 446	5 237	4 888	5 668	5 251	6 047	5 592	5 508	5 089	5 984	5 480
Agrigento	?	?	72	37	103	69	?	?	605	490	565	458	?	?	677	527	668	527
Caltanissetta	?	?	106	50	69	39	?	?	326	276	305	247	?	?	432	326	374	286
Catania	?	?	127	77	167	99	?	?	1 188	971	1 015	789	?	?	1 315	1 048	1 182	888
Enna	?	?	12	7	6	?	?	?	131	106	160	103	?	?	143	112	167	109
Messina	?	?	117	65	142	81	?	?	1 389	1 178	1 280	1 071	?	?	1 506	1 243	1 422	1 152
Palermo	?	?	219	123	401	226	?	?	1 190	934	1 341	1 008	?	?	1 409	1 057	1 742	1 234
Ragusa	?	?	30	17	64	48	?	?	296	248	379	315	?	?	326	265	443	363
Siracusa	?	?	174	90	131	72	?	?	691	589	718	606	?	?	865	679	849	678
Trapani	?	?	912	704	1 246	930	?	?	655	560	649	554	?	?	1 567	1 264	1 895	1 484
Sicilia	628	343	1 769	1 170	2 330	1 570	7 779	6 394	6 471	5 352	6 412	5 151	8 407	6 737	8 240	6 532	8 742	6 721
Cagliari	?	?	167	113	281	161	?	?	78	65	71	68	?	?	245	178	352	229
Nuoro	?	?	43	31	93	59	?	?	35	34	36	33	?	?	78	65	129	92
Sassari	?	?	140	81	158	104	?	?	123	117	109	99	?	?	283	198	267	203
Sardegna	267	137	350	225	532	324	272	246	236	216	216	200	539	383	586	441	748	524
Non indicata	—	—	2 117	1 313	1 127	454	—	—	149	108	11	11	—	—	2 266	1 421	1 138	465
REGNO	45 526	29 220	68 378	47 557	78 191	54 865	44 863	37 861	39 269	32 968	41 748	35 069	90 389	67 081	107647	80 525	119939	89 934

TAV. XXXIX — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO

PAESI DI PROVENIENZA	MENO DI 1 ANNO			DA 1 A 4 ANNI			DA 5 A 14 ANNI			DA 15 A 19 ANNI			DA 20 A 24 ANNI		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
	U.R.S.S.	—	—	2	—	—	1	—	—	9	—	1	6	(1) 1	3
Polonia	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	1	12	(2) 5	11	—
Svezia, Norvegia e Danimarca	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	4	6	10	3	6
Gran Bretagna ed Irlanda	(3) 3	9	12	(3) 31	66	58	(3) 76	92	56	(3) 111	49	51	(3) 122	65	60
Olanda	—	—	3	(5) 8	6	(5) 11	8	(5) 20	25	(5) 34	32	—	—	—	—
Belgio	—	1	4	(6) 6	39	48	(6) 33	29	45	(6) 122	44	73	(6) 184	99	150
Lussemburgo	—	3	8	(5) 19	42	(5) 18	41	(5) 55	48	(5) 81	103	—	—	—	—
Francia e Principato di Monaco	205	116	119	658	1 295	1 182	2 066	1 665	1 530	3 145	3 094	3 217	4 248	3 726	4 436
Svizzera	7	8	16	32	84	97	132	221	244	1 560	1 674	2 078	1 904	2 039	2 560
Germania	1	3	4	5	11	11	18	24	31	54	58	114	51	115	114
Austria	—	—	2	(7) 9	9	12	(7) 51	15	27	(7) 81	102	148	(7) 106	130	167
Cecoslovacchia	—	1	—	(8) 1	1	(8) 1	2	(8) 11	11	(8) 8	24	—	—	—	—
Ungheria	—	—	—	(8) 1	2	(8) 2	1	(8) 7	5	(8) 5	8	—	—	—	—
Spagna e Portogallo	—	—	1	—	3	2	7	3	10	20	15	25	30	28	47
Gibilterra e Malta	(4) 1	—	(4) 1	4	(4) 1	3	(4) 14	9	(4) 16	14	3	(4) 14	9	(4) 16	14
Grecia	—	1	1	(9) 6	7	(9) 12	16	(9) 15	18	(9) 17	18	—	—	—	—
Romania	—	1	4	(9) 11	20	(9) 6	20	(9) 6	12	(9) 26	19	—	—	—	—
Jugoslavia	—	2	1	(10) 15	14	17	(10) 34	26	50	(10) 100	48	98	(10) 135	69	123
Bulgaria	—	—	—	(9) —	—	(9) —	1	(9) 4	4	(9) 10	11	—	—	—	—
Albania	—	1	—	(9) 7	11	(9) 13	7	(9) 25	39	(9) 92	94	—	—	—	—
Turchia Europea	—	—	1	(9) 1	3	(9) 2	5	(9) 3	6	(9) 6	7	—	—	—	—
Turchia Asiatica	—	—	—	(9) —	4	(9) —	14	(9) 4	4	(9) 1	7	—	—	—	—
Egitto	—	2	10	3	55	66	6	85	121	18	77	115	44	118	175
Tunisia	—	—	—	—	2	1	2	6	4	64	11	26	73	31	36
Algeria	5	4	23	15	21	78	44	57	118	41	98	170	55	138	248
Marocco	—	—	—	—	2	1	2	6	4	64	11	26	73	31	36
Altri Paesi continentali	—	—	—	—	1	—	—	3	1	—	—	—	3	—	4
Paesi continentali non determinati	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totale	221	153	213	777	1 659	1 686	2 477	2 294	2 371	5 322	5 444	6 335	6 963	6 873	8 489

A) PAESI CONTINENTALI (Europa)

I PAESI DI PROVENIENZA ED I GRUPPI DI ETÀ.

PAESI DI PROVENIENZA	DA 25 A 34 ANNI			DA 35 A 44 ANNI			DA 45 A 54 ANNI			DI 55 ANNI-0			ADULTI DI ETÀ' IGNOTA (α)			MINORI DI 15 ANNI			DI 15 ANNI-0						
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	
	e Paesi del Bacino Mediterraneo)	(1) 3	5	24	(1) 2	5	24	—	2	13	—	—	7	—	1	1	—	—	12	(1) 6	17	82	—	—	—
(2)	11	17	(2) 11	13	—	6	7	—	3	4	—	1	2	—	—	—	—	4	(2) 38	66	—	—	—	—	
(3)	8	10	23	17	13	17	7	6	12	—	3	5	—	2	—	—	—	1	—	39	43	73	—	—	
(4)	382	311	264	(3) 323	334	295	(3) 215	193	142	(3) 108	121	65	(3) 2	10	13	(3) 110	167	126	(3) 1263	1 083	890	—	—	—	
(5)	113	103	(5) 86	76	(5) 32	33	(5) 5	16	(5) 2	1	(5) 19	17	(5) 356	951	1 149	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
(6)	429	429	528	(6) 241	163	207	(6) 127	73	109	(6) 58	39	52	(6) 8	9	14	(6) 39	69	97	(6) 1169	856	1 133	—	—	—	
(7)	376	296	(7) 179	193	(7) 128	95	(7) 46	48	(7) 5	5	(7) 40	91	(7) 570	788	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
(8)	366	14 778	15 702	5 099	8 961	9 750	3 494	5 157	5 784	3 457	3 385	3 457	107	796	731	2 929	3 076	2 831	28 916	39 897	43 077	—	—	—	
(9)	2 949	5 443	6 351	2 243	4 023	4 640	1 319	2 731	3 360	656	1 112	1 449	74	272	287	171	313	357	10 705	17 294	20 725	—	—	—	
(10)	99	246	325	65	265	274	55	170	208	30	82	94	2	15	20	24	38	46	356	951	1 149	—	—	—	
(11)	209	436	607	(7) 156	316	454	(7) 8	219	332	(7) 73	138	191	(7) 1	41	55	(7) 60	24	41	(7) 715	1 382	1 954	—	—	—	
(12)	28	72	(8) 20	47	(8) 11	33	(8) 3	20	(8) —	2	(8) 3	3	(8) 1	1	(8) 3	3	(8) 3	(8) 81	209	—	—	—	—	—	
(13)	11	19	(9) 27	23	(9) 10	13	(9) 3	3	(9) 1	1	(9) 3	3	(9) 1	1	(9) 3	3	(9) 3	(9) 64	72	—	—	—	—	—	
(14)	161	122	48	101	70	23	70	59	20	35	24	1	5	4	7	6	13	189	415	351	—	—	—	—	
(15)	49	27	(4) 36	37	(4) 33	33	(4) 16	22	(4) 1	1	(4) 3	7	(4) 165	143	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
(16)	39	61	(9) 34	52	(9) 25	31	(9) 11	19	(9) 5	6	(9) 19	24	(9) 146	205	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
(17)	64	96	(9) 50	45	(9) 34	36	(9) 14	23	(9) 2	—	(9) 18	44	(9) 196	231	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
(18)	317	249	349	(10) 182	155	258	(10) 103	133	160	(10) 75	57	141	(10) 6	19	19	(10) 49	42	68	(10) 918	730	1 148	—	—	—	
(19)	22	14	(9) 16	7	(9) 9	7	(9) 2	2	(9) 1	—	(9) —	1	(9) 64	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
(20)	254	322	(9) 213	192	(9) 78	88	(9) 34	27	(9) 19	15	(9) 21	18	(9) 715	777	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
(21)	34	38	(9) 22	22	(9) 9	13	(9) 3	8	(9) 1	3	(9) 3	9	(9) 78	97	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
(22)	14	13	(9) 9	18	(9) 4	7	(9) 4	6	(9) —	2	(9) —	18	(9) 36	57	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
(23)	353	517	65	293	437	55	210	276	21	132	184	—	16	29	9	142	197	319	1 199	1 733	—	—	—	—	
(24)	410	706	83	245	407	64	274	408	48	268	385	—	6	38	64	82	219	404	1 439	2 362	—	—	—	—	
(25)	88	163	89	63	94	59	34	56	31	22	30	—	4	2	8	5	6	482	253	407	—	—	—	—	
(26)	13	29	7	14	19	9	4	14	3	4	5	1	—	—	5	7	12	45	41	82	—	—	—	—	
(27)	10	14	—	8	7	—	2	9	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
(28)	1	2	—	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Totale	14 220	23 958	26 804	8 620	15 666	17 680	5 619	9 659	11 338	4 580	5 543	6 292	202	1 235	1 253	3 475	4 106	4 270	45 526	68 378	78 191	—	—	—	—

e Paesi del Bacino Mediterraneo)

OCEANICI

PAESI DI PROVENIENZA	MENO DI 1 ANNO			DA 1 A 4 ANNI			DA 5 A 14 ANNI			DA 15 A 19 ANNI			DA 20 A 24 ANNI		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
	Canada	4	9	2	9	36	17	24	22	21	11	7	12	16	10
Stati Uniti d'America	180	178	234	983	820	1 023	1 474	1 141	1 351	499	297	377	1 390	502	459
Messico	—	1	—	—	2	5	—	—	2	—	—	—	1	1	2
America Centrale ed Antille	—	1	2	6	6	1	7	4	13						

TAV. XL — LAVORATORI RIMPATRIATI, DI ETÀ
O CONDIZIONE, LA PRO

CLASSE	CATEGORIA	PROFESSIONI O CONDIZIONI (a)	CONTINENTALI					
			1928		1929		1930	
			Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
1	1	Agricoltura e caccia	6 700	5 579	4 841	4 346	4 553	4 244
2	1	Commercianti, industriali, impresari, ecc. . .	133	117	234	220	476	468
3	1,2 e 3	Conduttori di esercizi pubblici ed affini . .	158	116	301	268	592	525
4	1	Industrie estrattive	1 074	1 074	1 053	1 050	1 261	1 256
4	2	Industrie del legno, della paglia ed affini . .	1 140	1 140	1 623	1 617	1 873	1 864
4	3	Industrie alimentari	294	285	644	624	811	791
4	4	Industrie del cuoio delle pelli ed affini . . .	211	210	414	401	501	485
4	5 e 6	Industrie meccaniche, metallurgiche e siderurgiche	990	989	2 353	2 334	3 167	3 133
4	8 (parte)	Costruzioni edilizie, idrauliche e stradali . .	8 073	8 073	12 038	12 000	14 695	14 646
4	9	Industrie e manifatture tessili	243	36	315	85	386	142
4	10	Industrie del vestiario e dell'arredamento . .	766	201	1 125	362	1 415	445
4	7, 11 e 12	Altre industrie	431	398	1 369	1 314	1 230	1 179
4	8 (parte)	Manovali, braccianti, ecc. di qualsiasi industria	4 716	4 471	4 235	4 204	5 227	5 181
4	13	Operai non specificati	4 501	3 514	12 839	11 278	14 370	12 833
5	1,2 e 3	Trasporti ed affini	653	653	1 904	1 892	1 058	1 058
6	1,2,3 e 4	Personale di servizio e di fatica	3 472	1 434	3 779	1 772	3 493	1 734
7	1							
9	2,3 e 4	Professioni ed arti liberali	945	603	2 068	1 517	2 478	1 957
10	4	Impiegati pubblici e privati	261	198	1 830	1 471	2 804	2 301
12	1 e 2	Condizioni non professionali	10 744	108	14 328	273	17 451	375
—	—	Professioni o condizioni ignote	21	21	1 085	529	350	248
Totale . . .			45 526	29 220	68 378	47 537	78 191	54 865

DI 15 ANNI E PIÙ, SECONDO LA PROFESSIONE
VENIENZA ED IL SESSO.

CLASSE	CATEGORIA	PROFESSIONI O CONDIZIONI (a)	TRANSOCEANICI						COMPLESSO						CATEGORIA	CLASSE
			1928		1929		1930		1928		1929		1930			
			Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.		
1	1	Agricoltura e caccia	12 135	12 070	9 788	9 755	9 553	9 530	18 835	17 649	14 629	14 101	14 106	13 774	1	1
2	1	Commercianti, industriali, impresari, ecc. . .	946	945	41	40	418	417	1 079	1 062	275	260	894	885	1	2
3	1,2 e 3	Conduttori di esercizi pubblici ed affini . .	844	843	125	123	303	303	1 002	959	426	391	895	828	1,2 e 3	3
4	1	Industrie estrattive	462	462	427	427	490	490	1 536	1 536	1 480	1 477	1 751	1 746	1	4
4	2	Industrie del legno, della paglia ed affini . .	930	930	779	779	715	713	2 070	2 070	2 402	2 396	2 588	2 577	2	4
4	3	Industrie alimentari	529	528	479	478	347	346	823	813	1 123	1 102	1 158	1 137	3	4
4	4	Industrie del cuoio delle pelli ed affini . . .	1 013	1 013	777	774	622	622	1 224	1 223	1 191	1 175	1 123	1 107	4	4
4	5 e 6	Industrie meccaniche, metallurgiche e siderurgiche	1 221	1 221	1 100	1 099	1 008	1 008	2 211	2 210	3 453	3 433	4 175	4 141	5 e 6	4
4	8 (parte)	Costruzioni edilizie, idrauliche e stradali . .	1 848	1 848	1 808	1 807	1 867	1 864	9 921	9 921	13 846	13 807	16 562	16 510	8 (parte)	4
4	9	Industrie e manifatture tessili	73	69	92	87	55	55	316	105	407	172	441	197	9	4
4	10	Industrie del vestiario e dell'arredamento . .	718	655	511	440	437	387	1 484	856	1 636	802	1 852	832	10	4
4	7, 11 e 12	Altre industrie	241	239	173	173	154	149	672	637	1 542	1 487	1 384	1 328	7, 11 e 12	4
4	8 (parte)	Manovali, braccianti, ecc. di qualsiasi industria	8 882	8 859	9 124	9 103	9 552	9 539	13 598	13 330	13 359	13 307	14 779	14 720	8 (parte)	4
4	13	Operai non specificati	5 082	5 066	4 704	4 680	6 800	6 582	9 583	8 580	17 543	15 958	21 170	19 415	13	4
5	1,2 e 3	Trasporti ed affini	1 309	1 309	1 173	1 172	1 181	1 181	1 962	1 962	3 077	3 064	2 239	2 239	1,2 e 3	5
6	1,2,3 e 4	Personale di servizio e di fatica	593	557	850	785	727	687	4 065	1 991	4 629	2 557	4 220	2 421	1,2,3 e 4 1	6 7
7	1															
9	2,3 e 4	Professioni ed arti liberali	492	456	495	402	450	404	1 437	1 059	2 563	1 919	2 928	2 361	2,3 e 4	9
10	4	Impiegati pubblici e privati	383	375	550	530	439	429	644	573	2 380	2 001	3 243	2 730	4	10
12	1 e 2	Condizioni non professionali	7 041	295	6 145	210	6 548	302	17 785	403	20 473	483	23 999	677	1 e 2	12
—	—	Professioni o condizioni ignote	121	121	128	104	82	61	142	142	1 213	633	432	309	—	—
Totale . . .			44 863	37 861	39 269	32 968	41 748	35 069	90 389	67 091	107 647	80 525	119 939	89 934		

(a) Vedasi la nota (a) alla Tavola XIII.

TAV. XLI — LAVORATORI RIMPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA PROVENIENZA (b).

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	AGRICOLTURA E CACCIA (Classe 1 — Categ. 1)									COMMERCianti, INDUSTRIALI, IMPRESARI, ECC. (Classe 2 — Categ. 1)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	?	41	29	?	352	278	?	393	307	?	5	—	?	2	17	?	7	17
Aosta	?	41	36	?	24	1	?	65	37	?	10	9	?	—	19	?	10	28
Cuneo	?	466	522	?	258	181	?	724	703	?	11	11	?	3	14	?	14	25
Novara (a)	?	135	69	?	80	47	?	215	116	?	22	104	?	—	3	?	22	107
Torino	?	152	97	?	171	135	?	323	232	?	9	8	?	1	18	?	10	26
Vercelli (a)	?	11	9	?	23	39	?	34	48	?	29	97	?	—	3	?	29	100
Piemonte	1 791	846	762	1 077	908	681	2 868	1 754	1 443	26	86	229	91	6	74	117	92	303
Genova	?	22	20	?	135	131	?	157	151	?	6	5	?	3	48	?	9	53
Imperia	?	373	214	?	3	7	?	376	221	?	18	25	?	—	1	?	18	26
La Spezia	?	27	3	?	34	41	?	61	44	?	—	3	?	1	3	?	1	6
Savona	?	51	31	?	40	27	?	91	58	?	1	1	?	—	4	?	1	5
Liguria	262	473	268	297	212	206	559	685	474	14	25	34	118	4	56	132	29	90
Bergamo	?	1 111	818	?	57	69	?	1 168	887	?	2	11	?	—	2	?	2	13
Brescia	?	58	59	?	73	74	?	131	133	?	6	—	?	—	3	?	6	3
Como	?	92	114	?	36	42	?	128	156	?	11	8	?	—	—	?	11	8
Cremona	?	10	9	?	7	7	?	17	16	?	—	—	?	—	1	?	—	1
Mantova	?	10	11	?	15	17	?	25	28	?	—	4	?	—	—	?	—	4
Milano	?	16	28	?	33	29	?	49	57	?	8	15	?	—	15	?	8	30
Pavia	?	13	23	?	163	119	?	176	142	?	4	—	?	—	6	?	4	6
Sondrio	?	287	291	?	82	93	?	369	384	?	4	1	?	—	—	?	4	1
Varese	?	33	57	?	15	17	?	48	74	?	10	64	?	2	3	?	12	67
Lombardia	1 792	1 630	1 410	500	481	467	2 292	2 111	1 877	35	45	103	65	2	30	100	47	133
Bolzano	?	144	189	?	—	5	?	144	194	?	5	2	?	—	1	?	5	3
Trento (a)	?	48	67	?	90	105	?	138	172	?	3	2	?	—	4	?	3	6
Venezia Trident. (a)	124	192	256	95	90	110	219	282	366	5	8	4	3	—	5	8	8	9
Belluno	?	32	22	?	38	51	?	70	73	?	1	7	?	—	1	?	1	8
Padova	?	18	30	?	51	49	?	69	79	?	—	—	?	—	3	?	—	3
Rovigo	?	3	1	?	5	6	?	8	7	?	—	—	?	—	1	?	—	1
Treviso	?	76	49	?	149	204	?	225	253	?	1	—	?	—	3	?	1	3
Udine	?	157	173	?	250	300	?	407	473	?	13	26	?	—	7	?	13	33
Venezia	?	15	25	?	35	38	?	50	63	?	2	3	?	—	—	?	1	3
Verona	?	11	19	?	48	42	?	59	61	?	1	—	?	—	3	?	1	3
Vicenza (a)	?	35	26	?	102	130	?	137	156	?	—	—	?	2	3	?	2	3
Veneto (a)	458	347	345	716	678	820	1 174	1 025	1 165	17	18	36	54	2	21	71	20	57
Fiume (a)	?	2	13	?	8	21	?	10	34	?	1	—	?	—	—	?	1	—
Gorizia	?	55	48	?	20	26	?	75	74	?	2	—	?	—	1	?	3	—
Pola (a)	?	6	5	?	50	46	?	56	51	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Trieste	?	9	14	?	25	34	?	34	48	?	1	1	?	—	2	?	1	3
Zara	?	1	1	?	2	2	?	3	3	?	1	—	?	—	—	?	1	—
Venezia G. e Zara	24	73	81	100	105	129	124	178	210	—	5	1	11	1	2	11	6	3
Bologna (a)	?	60	94	?	12	2	?	72	96	?	1	—	?	—	2	?	1	2
Ferrara (a)	?	2	1	?	4	6	?	6	7	?	3	—	?	—	1	?	3	1
Forlì	?	12	4	?	21	25	?	33	29	?	2	—	?	—	—	?	2	—
Modena (a)	?	50	98	?	15	14	?	65	112	?	2	2	?	1	—	?	3	2
Parma	?	23	29	?	35	40	?	58	69	?	3	—	?	—	2	?	3	2
Piacenza	?	17	20	?	43	26	?	60	46	?	2	5	?	—	2	?	2	7
Ravenna	?	1	1	?	—	1	?	1	2	?	—	—	?	—	1	?	1	1
Reggio nell'Emilia.	?	6	16	?	8	11	?	14	27	?	1	—	?	—	1	?	1	1
Emilia	576	171	263	175	138	125	751	309	388	10	14	7	26	1	9	36	15	16
Arezzo	?	22	28	?	13	5	?	35	33	?	—	—	?	—	1	?	—	1
Firenze	?	153	230	?	9	11	?	162	241	?	1	2	?	—	4	?	1	6
Grosseto	?	3	—	?	1	1	?	4	1	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Livorno	?	3	4	?	2	6	?	5	10	?	1	—	?	—	2	?	1	2
Lucca (a)	?	75	180	?	218	168	?	293	348	?	6	3	?	2	22	?	8	25
Massa e Carrara	?	19	5	?	42	46	?	61	51	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Pisa	?	22	35	?	20	9	?	42	44	?	1	1	?	—	3	?	1	4
Pistoia (a)	?	391	322	?	43	40	?	434	362	?	2	4	?	—	—	?	2	4
Siena	?	4	3	?	2	1	?	6	4	?	1	—	?	—	—	?	1	—
Toscana	1 299	692	807	362	350	287	1 651	1 042	1 094	13	12	10	61	2	32	74	14	42

(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § III.
(b) Vedasi la nota (a) alla Tavola XIII.

Segue Tav. XLI — LAVORATORI RIMPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA PROVENIENZA (b).

PROVINCIE DI DESTINAZIONE (a)	AGRICOLTURA E CACCIA (Classe 1 — Categ. 1)									COMMERCianti, INDUSTRIALI, IMPRESARI, ECC. (Classe 2 — Categ. 1)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	?	6	1	?	78	50	?	84	51	?	1	2	?	—	1	?	—	3
Ascoli Piceno	?	—	—	?	117	105	?	117	105	?	—	—	?	—	5	?	—	5
Macerata (a)	?	1	—	?	154	101	?	155	101	?	—	1	?	—	4	?	—	5
Pesaro e Urbino	?	4	4	?	22	26	?	28	30	?	2	—	?	—	2	?	—	2
Marche (a)	20	11	5	406	371	282	426	382	287	1	3	3	12	—	12	13	3	15
Perugia (a)	?	45	35	?	20	17	?	65	52	?	1	4	?	—	1	?	—	5
Terni	?	—	2	?	2	1	?	2	3	?	—	1	?	—	—	?	—	1
Umbria (a)	34	45	37	38	22	18	72	67	55	1	1	5	3	—	1	4	1	6
Frosinone	?	34	11	?	93	157	?	127	168	?	1	1	?	1	1	?	—	2
Rieti	?	1	1	?	7	7	?	8	8	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Roma (a)	?	7	9	?	97	82	?	104	91	?	3	9	?	—	5	?	—	3
Viterbo (a)	?	—	—	?	8	10	?	8	10	?	1	—	?	—	—	?	—	1
Lazio	88	42	21	335	205	256	423	247	277	4	5	10	47	1	6	51	6	16
Aquila degli Abruz.	?	2	4	?	116	110	?	118	114	?	—	—	?	—	4	?	—	4
Campobasso	?	5	3	?	367	447	?	372	450	?	—	—	?	1	4	?	—	4
Chieti (a)	?	2	1	?	415	424	?	417	425	?	—	—	?	1	6	?	—	1
Pescara (a)	?	2	—	?	40	41	?	42	41	?	1	1	?	—	—	?	—	1
Teramo	?	4	—	?	64	69	?	68	69	?	—	—	?	—	2	?	—	2
Abruzzi e Mollise	41	15	8	1 395	1 002	1 091	1 436	1 017	1 099	—	1	1	27	2	16	27	3	17
Avellino (a)	?	3	—	?	211	205	?	214	205	?	—	—	?	—	5	?	—	5
Benevento	?	—	—	?	242	269	?	242	269	?	—	—	?	1	—	?	—	1
Napoli (a)	?	21	10	?	206	225	?	227	235	?	2	9	?	3	33	?	5	42
Salerno (a)	?	4	4	?	208	190	?	212	194	?	—	—	?	2	18	?	2	18
Campania (a)	35	28	14	1 310	867	889	1 345	895	903	1	2	9	179	6	56	180	8	65
Bari	?	18	51	?	302	334	?	320	385	?	—	1	?	—	3	?	—	4
Brindisi	?	—	—	?	10	10	?	10	10	?	—	4	?	—	—	?	—	4
Foggia (a)	?	4	3	?	122	124	?	126	127	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Lecce	?	1	2	?	11	12	?	12	14	?	—	—	?	—	1	?	—	1
Taranto	?	2	1	?	11	17	?	13	18	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Puglie (a)	49	25	57	704	456	497	753	481	554	—	—	5	38	—	4	38	—	9
Matera	?	1	—	?	28	34	?	29	34	?	—	—	?	—	3	?	—	3
Potenza	?	—	2	?	385	360	?	385	362	?	1	—	?	—	20	?	1	20
Lucania	1	1	2	558	413	394	559	414	396	1	1	—	28	—	23	29	1	23
Catanzaro	?	2	2	?	757	733	?	759	735	?	—	—	?	3	3	?	3	3
Cosenza	?	5	3	?	793	877	?	798	880	?	—	—	?	5	39	?	5	39
Reggio di Calabria	?	53	11	?	563	559	?	616	570	?	1	—	?	1	1	?	2	1
Calabria	67	60	16	2 275	2 113	2 169	2 342	2 173	2 185	1	1	—	79	9	43	80	10	43
Agrigento	?	6	16	?	67	59	?	73	75	?	—	2	?	—	1	?	—	3
Caltanissetta	?	3	3	?	88	66	?	91	69	?	—	1	?	—	—	?	—	1
Catania	?	3	3	?	369	284	?	369	287	?	2	1	?	3	8	?	5	9
Enna	?	—	—	?	28	29	?	28	29	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Messina	?	3	4	?	301	217	?	304	221	?	—	1	?	1	8	?	1	9
Palermo	?	14	26	?	87	88	?	101	114	?	—	1	?	—	3	?	—	4
Ragusa	?	2	8	?	39	57	?	41	65	?	—	—	?	—	2	?	—	2
Siracusa	?	3	3	?	193	180	?	196	183	?	—	2	?	—	3	?	—	5
Trapani	?	30	111	?	98	77	?	128	188	?	1	4	?	1	2	?	2	6
Sicilia	20	61	174	1703	1 270	1 057	1 723	1 331	1 231	4	3	12	99	5	27	103	8	39
Cagliari	?	12	3	?	28	23	?	40	26	?	—	3	?	—	—	?	—	3
Nuoro	?	—	2	?	15	19	?	15	21	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Sassari	?	9	8	?	43	33	?	52	41	?	—	1	?	—	1	?	—	2
Sardegna	29	21	13	89	86	75	118	107	88	—	—	4	5	—	1	5	—	5
Non indicata	—	108	14	—	21	—	—	129	14	—	4	3	—	—	—	—	4	3
REGNO	6 700	4 841	4 553	12 135	9 788	9 553	18 835	14 629	14 106	133	234	476	946	41	418	1 079	275	894

Segue Tav. XLI — LAVORATORI RIMPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA PROVENIENZA (b).

PROVINCIE	CONDUTTORI DI ESERCIZI PUBBLICI ED AFFINI (Classe 3 — Categ. 1, 2 e 3)									INDUSTRIE ESTRATTIVE (Classe 4 — Categ. 1)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	?	8	8	?	—	7	?	8	15	?	1	3	?	1	—	?	2	3
Aosta	?	19	12	?	—	?	?	19	12	?	19	5	?	7	1	?	26	6
Cuneo	?	20	38	?	1	6	?	21	44	?	30	43	?	1	?	?	31	44
Novara (a)	?	9	20	?	1	1	?	10	21	?	41	45	?	2	—	?	43	45
Torino	?	16	40	?	1	8	?	17	48	?	38	47	?	8	8	?	46	55
Vercelli (a)	?	10	9	?	4	—	?	14	9	?	3	3	?	1	4	?	4	7
Piemonte	60	82	127	80	7	22	140	89	149	113	132	146	46	20	14	159	152	160
Genova	?	9	29	?	4	37	?	13	66	?	7	1	?	7	3	?	14	4
Imperia	?	18	34	?	—	2	?	18	36	?	6	6	?	1	—	?	7	6
La Spezia	?	2	—	?	—	3	?	2	3	?	5	1	?	2	—	?	7	1
Savona	?	3	3	?	1	2	?	4	5	?	1	—	?	2	—	?	3	—
Liguria	12	32	66	50	5	44	62	37	110	12	19	8	7	12	3	19	31	11
Bergamo	?	8	20	?	—	1	?	8	21	?	148	127	?	22	20	?	170	147
Brescia	?	1	5	?	—	—	?	1	5	?	23	37	?	3	6	?	26	43
Como	?	9	23	?	1	1	?	10	24	?	15	18	?	1	1	?	16	19
Cremona	?	—	—	?	—	1	?	—	1	?	1	—	?	—	—	?	1	—
Mantova	?	1	1	?	—	1	?	1	2	?	1	1	?	—	—	?	1	3
Milano	?	17	25	?	2	6	?	19	31	?	8	4	?	1	3	?	9	7
Pavia	?	5	2	?	—	—	?	7	2	?	1	1	?	1	1	?	2	2
Sondrio	?	2	4	?	2	—	?	4	4	?	38	98	?	5	11	?	43	109
Varese	?	10	47	?	—	4	?	10	51	?	11	10	?	—	1	?	11	11
Lombardia	29	53	127	58	7	14	87	60	141	279	246	296	52	33	45	331	279	341
Bolzano	?	8	12	?	—	—	?	8	12	?	4	4	?	—	—	?	4	4
Trento (a)	?	11	16	?	—	2	?	11	18	?	51	67	?	14	7	?	65	74
Venezia Trident. (a)	6	19	28	3	—	2	9	19	30	41	55	71	16	14	7	57	69	78
Belluno	?	7	10	?	—	1	?	7	11	?	144	201	?	20	22	?	164	223
Padova	?	1	1	?	—	—	?	1	1	?	11	16	?	1	—	?	12	16
Rovigo	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	2	?	—	—	?	—	2
Treviso	?	2	4	?	—	4	?	2	8	?	39	37	?	4	6	?	43	43
Udine	?	12	49	?	2	4	?	14	44	?	97	85	?	17	20	?	114	105
Verona	?	2	5	?	—	—	?	2	5	?	4	3	?	—	2	?	4	5
Venezia	?	1	9	?	1	—	?	2	9	?	14	12	?	2	1	?	16	13
Vicenza (a)	?	1	12	?	3	3	?	4	15	?	54	85	?	19	27	?	73	112
Veneto (a)	15	26	81	41	6	12	56	32	93	443	363	441	71	63	78	514	426	519
Fiume (a)	?	5	2	?	—	—	?	5	2	?	2	—	?	—	—	?	2	—
Gorizia	?	5	4	?	—	—	?	5	4	?	17	17	?	—	1	?	17	18
Pola (a)	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	2	?	1	1	?	1	3
Trieste	?	4	5	?	2	1	?	6	6	?	—	1	?	—	2	?	—	3
Zara	?	—	3	?	—	—	?	—	3	?	—	1	?	—	—	?	—	1
Venezia G. e Zara	1	14	14	9	2	1	16	16	15	10	19	21	3	1	4	13	20	25
Bologna (a)	?	1	4	?	—	1	?	1	5	?	6	23	?	—	—	?	6	23
Ferrara (a)	?	—	—	?	1	—	?	1	—	?	1	—	?	—	—	?	1	—
Forlì	?	1	1	?	1	1	?	2	2	?	8	17	?	—	—	?	8	17
Modena (a)	?	—	3	?	—	1	?	—	4	?	12	8	?	5	2	?	17	10
Parma	?	4	23	?	2	5	?	6	28	?	4	4	?	1	1	?	4	5
Piacenza	?	6	12	?	4	—	?	6	16	?	1	3	?	1	1	?	2	4
Ravenna	?	1	2	?	1	—	?	2	2	?	—	—	?	—	—	?	—	1
Reggio nell'Emilia	?	1	—	?	—	—	?	1	—	?	1	5	?	1	—	?	2	5
Emilia	2	14	45	25	5	12	27	19	57	59	33	61	16	7	4	75	40	65
Arezzo	?	—	3	?	—	—	?	—	3	?	8	5	?	—	1	?	8	6
Firenze	?	4	4	?	1	—	?	5	4	?	9	5	?	1	—	?	10	5
Grosseto	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	2	7	?	—	1	?	2	8
Livorno	?	1	3	?	—	2	?	1	5	?	—	7	?	—	1	?	—	8
Lucca (a)	?	5	4	?	10	13	?	15	17	?	6	6	?	4	5	?	10	11
Massa e Carrara	?	2	9	?	—	3	?	2	12	?	4	3	?	3	1	?	7	4
Pisa	?	—	3	?	—	3	?	—	6	?	2	4	?	—	—	?	2	4
Pistoia (a)	?	2	3	?	2	3	?	4	6	?	14	5	?	3	1	?	17	6
Siena	?	—	2	?	—	—	?	—	2	?	3	1	?	—	1	?	3	2
Toscana	22	14	31	67	13	24	89	27	55	39	48	43	20	11	11	59	59	54

(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § III.
(b) Vedasi la nota (a) alla Tavola XIII.

Segue Tav. XLI — LAVORATORI RIMPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ, SECONDO LE PROVINCE
DI DESTINAZIONE, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA PROVENIENZA (b).

PROVINCIE DI DESTINAZIONE (a)	CONDUTTORI DI ESERCIZI PUBBLICI ED AFFINI (Classe 3 — Categ. 1, 2 e 3)									INDUSTRIE ESTRATTIVE (Classe 4 — Categ. 1)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	?	—	—	?	—	2	?	—	2	?	6	4	?	3	3	?	9	7
Ascoli Piceno	?	—	—	?	1	1	?	1	1	?	—	—	?	4	5	?	4	5
Macerata (a)	?	—	1	?	2	1	?	2	2	?	1	—	?	2	1	?	?	1
Pesaro e Urbino	?	—	1	?	—	3	?	—	4	?	15	12	?	2	2	?	17	14
Marche (a)	—	—	2	19	3	7	19	3	9	14	22	16	24	11	11	38	33	27
Perugia (a)	?	—	1	?	—	—	?	—	1	?	7	10	?	5	8	?	12	18
Terni	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Umbria (a)	—	—	1	2	—	—	2	—	1	11	7	10	18	5	8	29	12	18
Frosinone	?	9	13	?	1	4	?	10	17	?	—	—	?	9	2	?	9	2
Rieti	?	—	—	?	—	1	?	—	1	?	—	—	?	1	—	?	—	3
Roma (a)	?	7	1	?	2	4	?	9	5	?	2	6	?	4	7	?	6	13
Viterbo (a)	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	1	—	?	1	—
Lazio	—	16	14	31	3	9	31	19	23	4	2	8	17	14	10	21	16	18
Aquila degli Abruz.	?	—	—	?	2	1	?	2	1	?	5	8	?	8	7	?	13	15
Campobasso	?	1	1	?	2	2	?	3	3	?	—	—	?	3	3	?	3	3
Chieti (a)	?	—	—	?	2	3	?	2	3	?	—	1	?	2	6	?	2	7
Pescara (a)	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	2	—	?	2	—
Teramo	?	—	—	?	1	—	?	1	—	?	2	2	?	6	2	?	8	4
Abruzzi e Molise	1	1	1	29	7	6	30	8	7	7	7	11	36	21	18	43	28	29
Avellino (a)	?	—	—	?	1	1	?	1	1	?	—	—	?	4	2	?	4	2
Benevento	?	—	—	?	1	—	?	1	—	?	—	—	?	1	—	?	1	—
Napoli (a)	?	11	12	?	12	27	?	23	39	?	8	10	?	34	77	?	42	87
Salerno (a)	?	3	9	?	4	17	?	7	26	?	12	15	?	3	5	?	15	20
Campania (a)	6	14	21	102	18	45	108	32	66	9	20	25	12	42	84	21	62	109
Bari	?	—	6	?	9	13	?	9	19	?	2	4	?	21	51	?	23	55
Brindisi	?	—	—	?	—	1	?	—	1	?	2	2	?	—	—	?	2	2
Foggia (a)	?	—	—	?	—	2	?	—	2	?	—	—	?	3	1	?	3	1
Lecce	?	—	2	?	—	1	?	—	3	?	1	4	?	—	1	?	1	5
Taranto	?	—	—	?	1	—	?	1	2	?	—	—	?	—	1	?	—	1
Puglie (a)	—	—	8	49	10	19	49	10	21	6	5	10	20	24	54	26	29	64
Matera	?	1	1	?	—	—	?	1	1	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Potenza	?	—	2	?	8	17	?	8	19	?	—	—	?	—	1	?	—	1
Lucania	—	1	3	40	8	17	40	9	20	—	—	—	6	—	1	6	—	1
Catanzaro	?	—	—	?	8	4	?	8	4	?	—	—	?	8	9	?	8	9
Cosenza	?	—	—	?	7	28	?	7	28	?	—	—	?	10	11	?	10	11
Reggio di Calabria	?	—	1	?	1	5	?	1	6	?	—	1	?	14	14	?	14	15
Calabria	1	—	1	89	16	37	90	16	38	4	—	1	34	32	34	38	32	35
Agrigento	?	—	—	?	3	2	?	3	2	?	2	5	?	7	4	?	9	9
Caltanissetta	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	6	3	?	5	2	?	11	5
Catania	?	1	1	?	2	6	?	3	7	?	—	—	?	8	14	?	8	14
Enna	?	—	1	?	—	1	?	—	2	?	1	—	?	3	1	?	4	1
Messina	?	—	2	?	4	7	?	4	9	?	2	1	?	18	21	?	20	22
Palermo	?	2	7	?	4	12	?	6	19	?	2	4	?	21	11	?	23	15
Ragusa	?	—	1	?	—	1	?	—	2	?	—	1	?	4	5	?	4	6
Siracusa	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	15	11	?	15	11
Trapani	?	1	6	?	2	3	?	3	9	?	3	32	?	31	33	?	34	65
Sicilia	3	4	18	144	15	32	147	19	50	7	16	46	60	112	102	67	128	148
Cagliari	?	1	2	?	—	—	?	1	2	?	19	32	?	1	1	?	20	33
Nuoro	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	10	10	?	—	—	?	10	10
Sassari	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	3	2	?	2	1	?	5	3
Sardegna	—	1	2	6	—	—	6	1	2	16	32	44	4	3	2	20	35	46
Non indicata	—	10	2	—	—	—	—	10	2	—	27	3	—	2	—	—	29	3
REGNO	158	301	592	844	125	303	1 002	426	895	1 074	1 053	1 261	462	427	490	1 536	1 480	1 751

Segue Tav. XLI — LAVORATORI RIMPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA PROVENIENZA (b).

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	INDUSTRIE DEL LEGNO, DELLA PAGLIA ED AFFINI (Classe 4 — Categ. 2)									INDUSTRIE ALIMENTARI (Classe 4 — Categ. 3)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	?	16	11	?	21	14	?	37	25	?	14	12	?	26	10	?	40	22
Aosta	?	20	26	?	1	6	?	21	32	?	20	14	?	1	2	?	21	16
Cuneo	?	45	54	?	5	7	?	50	61	?	59	56	?	26	9	?	85	65
Novara (a)	?	133	120	?	6	4	?	139	124	?	25	33	?	9	4	?	34	37
Torino	?	78	98	?	19	12	?	97	110	?	32	23	?	21	15	?	53	38
Vercelli (a)	?	91	86	?	5	7	?	96	93	?	7	22	?	7	5	?	14	27
Piemonte	188	383	395	78	57	50	266	440	445	115	157	160	64	90	45	179	247	205
Genova	?	17	13	?	10	10	?	27	23	?	2	6	?	16	14	?	18	20
Imperia	?	83	93	?	—	—	?	83	93	?	53	61	?	—	—	?	53	61
La Spezia	?	7	5	?	3	3	?	10	8	?	2	3	?	2	4	?	4	7
Savona	?	87	35	?	4	1	?	91	36	?	3	2	?	4	—	?	7	2
Liguria	142	194	146	26	17	14	168	211	160	26	60	72	22	22	18	48	82	90
Bergamo	?	44	47	?	2	2	?	46	49	?	7	7	?	4	5	?	11	12
Brescia	?	12	35	?	5	3	?	17	38	?	4	7	?	3	4	?	7	11
Como	?	35	56	?	4	5	?	39	61	?	25	31	?	4	5	?	29	36
Cremona	?	1	9	?	1	—	?	2	9	?	3	1	?	3	1	?	6	2
Mantova	?	3	3	?	1	1	?	4	4	?	1	3	?	—	—	?	1	3
Milano	?	46	40	?	6	6	?	52	46	?	18	32	?	12	7	?	30	39
Pavia	?	5	7	?	6	10	?	11	17	?	6	1	?	20	7	?	26	8
Sondrio	?	41	87	?	2	4	?	43	91	?	3	5	?	2	—	?	5	5
Varese	?	58	79	?	1	5	?	59	84	?	14	28	?	—	8	?	14	36
Lombardia	124	245	363	41	28	36	165	273	399	28	81	115	31	48	37	59	129	152
Bolzano	?	39	54	?	—	—	?	39	54	?	16	20	?	—	—	?	16	20
Trento (a)	?	36	28	?	17	11	?	53	39	?	—	8	?	4	3	?	4	11
Venezia Trident. (a)	34	75	82	17	17	11	51	92	93	8	16	28	1	4	3	9	20	31
Belluno	?	96	79	?	17	30	?	113	109	?	67	99	?	3	5	?	70	104
Padova	?	11	17	?	6	10	?	17	27	?	3	3	?	1	4	?	1	7
Rovigo	?	3	1	?	2	1	?	5	2	?	—	—	?	1	2	?	1	2
Treviso	?	44	53	?	27	40	?	71	93	?	1	3	?	3	5	?	4	8
Udine	?	133	183	?	35	51	?	168	234	?	140	140	?	12	8	?	152	148
Venezia	?	9	11	?	8	9	?	17	20	?	3	5	?	2	4	?	5	9
Verona	?	8	17	?	2	5	?	10	22	?	4	3	?	4	—	?	8	3
Vicenza (a)	?	18	39	?	13	21	?	31	60	?	1	2	?	5	6	?	6	8
Veneto (a)	204	322	400	92	110	167	296	432	567	23	216	255	30	31	34	53	247	289
Fiume (a)	?	2	2	?	2	3	?	4	5	?	1	3	?	1	—	?	2	3
Gorizia	?	14	17	?	6	2	?	20	19	?	3	3	?	—	—	?	3	3
Pola (a)	?	6	4	?	4	4	?	10	8	?	1	3	?	1	1	?	2	4
Trieste	?	9	19	?	5	5	?	14	24	?	2	5	?	2	3	?	4	8
Zara	?	2	9	?	—	1	?	2	10	?	2	—	?	—	—	?	2	—
Venezia G. e Zara	12	33	51	19	17	15	31	50	66	2	9	14	3	4	4	5	13	18
Bologna (a)	?	14	6	?	1	2	?	15	8	?	3	7	?	2	—	?	5	7
Ferrara (a)	?	1	5	?	1	3	?	2	8	?	—	—	?	—	1	?	—	1
Forlì	?	3	6	?	3	4	?	6	10	?	1	1	?	3	—	?	4	1
Modena (a)	?	28	44	?	4	3	?	32	47	?	2	4	?	—	3	?	2	7
Parma	?	39	87	?	4	4	?	43	91	?	15	13	?	1	7	?	16	20
Piacenza	?	15	17	?	3	6	?	18	23	?	3	8	?	5	2	?	8	10
Ravenna	?	—	2	?	2	—	?	2	2	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Reggio nell'Emilia.	?	5	9	?	2	3	?	7	12	?	1	3	?	—	1	?	1	4
Emilia	303	105	176	22	20	25	325	125	201	21	25	36	13	11	14	34	36	50
Arezzo	?	5	6	?	2	1	?	7	7	?	1	—	?	—	—	?	1	—
Firenze	?	6	10	?	3	—	?	9	10	?	2	2	?	1	—	?	3	2
Grosseto	?	2	1	?	—	—	?	2	1	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Livorno	?	4	5	?	1	—	?	5	5	?	1	3	?	1	2	?	2	5
Lucca (a)	?	35	22	?	17	15	?	52	17	?	9	12	?	25	14	?	34	26
Massa e Carrara	?	4	3	?	4	2	?	8	5	?	10	2	?	1	—	?	11	2
Pisa	?	8	7	?	2	—	?	10	7	?	1	2	?	1	—	?	2	2
Pistoia (a)	?	22	8	?	4	3	?	26	11	?	—	5	?	1	2	?	1	7
Siena	?	3	2	?	1	—	?	4	2	?	—	1	?	—	—	?	—	1
Toscana	31	89	44	31	34	21	62	123	65	14	24	27	28	30	18	42	54	45

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.
(b) Vedasi la nota (a) alla Tavola XIII.

Segue Tav. XLI — LAVORATORI RIMPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ, SECONDO LE PROVINCE
DI DESTINAZIONE, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA PROVENIENZA (b).

PROVINCIE DI DESTINAZIONE (a)	INDUSTRIE DEL LEGNO, DELLA PAGLIA ED AFFINI (Classe 4 — Categ. 2)									INDUSTRIE ALIMENTARI (Classe 4 — Categ. 3)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	?	2	5	?	4	12	?	6	17	?	—	—	?	4	1	?	4	1
Ascoli Piceno	?	—	—	?	6	10	?	6	10	?	—	—	?	2	1	?	2	1
Macerata (a)	?	2	—	?	13	5	?	15	5	?	—	—	?	7	1	?	7	1
Pesaro e Urbino	?	2	3	?	2	5	?	4	8	?	1	1	?	—	3	?	1	4
Marche (a)	6	6	8	31	25	32	37	31	40	—	1	1	6	13	6	6	14	7
Perugia (a)	?	12	10	?	5	2	?	17	12	?	1	5	?	1	—	?	2	5
Terni	?	1	1	?	—	—	?	1	1	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Umbria (a)	5	13	11	3	5	2	8	18	13	—	1	5	1	1	—	1	2	5
Frosinone	?	7	11	?	5	11	?	12	22	?	10	26	?	2	6	?	12	32
Rieti	?	—	1	?	—	—	?	—	1	?	—	—	?	—	1	?	—	1
Roma (a)	?	11	10	?	8	8	?	19	18	?	3	5	?	4	5	?	7	10
Viterbo (a)	?	1	—	?	—	—	?	1	—	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Lazio	12	19	22	17	13	19	29	33	41	3	13	31	13	6	12	16	19	43
Aquila degli Abruz.	?	—	8	?	11	7	?	11	15	?	—	1	?	5	3	?	5	4
Campobasso	?	1	1	?	20	12	?	21	13	?	—	—	?	5	10	?	5	10
Chieti (a)	?	—	1	?	16	13	?	16	14	?	—	—	?	5	4	?	5	4
Pescara (a)	?	1	8	?	1	2	?	2	10	?	3	1	?	2	1	?	5	2
Teramo	?	1	—	?	3	2	?	4	2	?	—	—	?	2	1	?	2	1
Abruzzi e Molise	1	3	18	80	51	36	81	54	54	1	3	2	33	19	19	34	22	21
Avellino (a)	?	—	—	?	10	10	?	10	10	?	—	—	?	13	4	?	13	4
Benevento	?	1	—	?	11	6	?	12	6	?	—	—	?	1	3	?	1	3
Napoli (a)	?	15	17	?	23	30	?	38	47	?	9	5	?	31	27	?	40	32
Salerno (a)	?	2	—	?	21	14	?	23	14	?	6	5	?	13	9	?	19	14
Campania (a)	13	18	17	98	65	66	111	83	77	19	15	10	72	58	43	91	73	53
Bari	?	12	19	?	38	35	?	50	54	?	3	1	?	22	14	?	25	15
Brindisi	?	2	2	?	—	—	?	2	2	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Foggia (a)	?	1	—	?	10	8	?	11	8	?	—	1	?	6	2	?	6	3
Lecce	?	7	1	?	3	1	?	10	2	?	—	—	?	—	1	?	—	1
Taranto	?	2	—	?	4	3	?	6	3	?	1	—	?	—	1	?	1	1
Puglie (a)	22	24	22	77	55	47	99	79	69	5	4	2	29	28	18	34	32	20
Matera	?	1	—	?	4	—	?	5	—	?	—	—	?	1	—	?	1	—
Potenza	?	2	1	?	31	17	?	33	18	?	1	1	?	4	6	?	5	7
Lucania	1	3	1	20	35	17	21	38	18	—	1	1	13	5	6	13	6	7
Catanzaro	?	1	—	?	32	18	?	33	18	?	—	—	?	10	13	?	10	13
Cosenza	?	2	—	?	40	40	?	42	40	?	1	—	?	15	9	?	16	9
Reggio di Calabria	?	6	4	?	32	19	?	38	23	?	—	—	?	10	11	?	10	11
Calabria	11	9	4	128	104	77	139	113	81	—	1	—	52	35	33	52	36	33
Agrigento	?	2	1	?	10	4	?	12	5	?	2	1	?	5	1	?	7	2
Caltanissetta	?	1	1	?	6	7	?	7	8	?	—	—	?	3	3	?	3	3
Catania	?	6	13	?	14	9	?	20	22	?	—	—	?	11	9	?	11	9
Enna	?	—	—	?	2	1	?	2	1	?	1	—	?	2	—	?	3	—
Messina	?	1	1	?	25	19	?	26	20	?	—	—	?	13	10	?	13	10
Palermo	?	4	6	?	16	11	?	20	17	?	—	9	?	17	7	?	17	16
Ragusa	?	2	2	?	10	6	?	12	8	?	—	1	?	5	1	?	5	2
Siracusa	?	1	2	?	11	9	?	12	11	?	—	2	?	7	4	?	7	6
Trapani	?	16	57	?	22	17	?	38	74	?	1	33	?	6	2	?	7	35
Sicilia	20	33	83	146	116	83	166	149	166	25	4	46	118	69	37	143	73	83
Cagliari	?	5	7	?	3	—	?	8	7	?	—	1	?	3	—	?	3	1
Nuoro	?	1	—	?	3	1	?	4	1	?	—	—	?	1	—	?	1	—
Sassari	?	7	5	?	1	1	?	8	6	?	1	—	?	—	—	?	1	—
Sardegna	11	13	12	4	7	2	15	20	14	4	1	1	—	4	—	4	5	1
Non indicata	—	36	18	—	3	1	—	39	19	—	12	5	—	1	—	—	13	5
REGNO	1 140	1 623	1 873	930	779	715	2 070	2 402	2 588	294	644	811	529	479	347	823	1 123	1 158

Segue Tav. XLI — LAVORATORI RIMPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA PROVENIENZA (b).

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	INDUSTRIE DEL CUOIO, DELLE PELLI ED AFFINI (Classe 4 — Categ. 4)									INDUSTRIE MECCANICHE, METALLURGICHE E SIDERURGICHE (Classe 4 — Categ. 5 e 6)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	?	9	6	?	13	5	?	22	11	?	31	25	?	36	43	?	67	68
Aosta	?	7	5	?	—	3	?	7	8	?	93	97	?	10	1	?	103	98
Cuneo	?	15	23	?	2	1	?	17	24	?	81	130	?	20	15	?	101	145
Novara (a)	?	11	25	?	3	—	?	14	25	?	175	212	?	20	15	?	195	227
Torino	?	21	33	?	5	1	?	26	34	?	254	307	?	69	65	?	323	372
Vercelli (a)	?	33	29	?	1	—	?	34	29	?	69	87	?	11	8	?	80	95
Piemonte	78	96	121	45	24	10	123	120	131	366	703	858	151	166	147	517	869	1 005
Genova	?	9	6	?	7	9	?	16	15	?	53	52	?	42	38	?	95	90
Imperia	?	38	24	?	—	—	?	38	24	?	126	159	?	—	1	?	126	160
La Spezia	?	2	3	?	2	1	?	4	4	?	16	21	?	5	8	?	21	29
Savona	?	3	1	?	1	2	?	4	3	?	15	17	?	7	12	?	22	20
Liguria	9	52	34	15	10	12	24	62	46	58	210	249	72	54	59	130	264	306
Bergamo	?	2	7	?	1	3	?	3	10	?	49	75	?	9	5	?	58	80
Brescia	?	1	4	?	—	2	?	1	6	?	17	36	?	8	12	?	25	48
Como	?	5	20	?	—	—	?	5	20	?	61	103	?	4	12	?	65	115
Cremona	?	2	2	?	1	—	?	3	2	?	10	15	?	1	2	?	11	17
Mantova	?	1	1	?	—	—	?	1	1	?	10	11	?	2	2	?	12	13
Milano	?	9	16	?	1	5	?	10	21	?	210	255	?	25	25	?	235	280
Pavia	?	4	5	?	5	5	?	9	10	?	10	5	?	13	11	?	23	16
Sondrio	?	4	8	?	1	—	?	5	8	?	31	42	?	4	2	?	35	44
Varese	?	24	49	?	—	1	?	24	50	?	98	144	?	12	13	?	110	157
Lombardia	22	52	112	24	9	16	46	61	123	169	496	686	78	78	84	247	574	770
Bolzano	?	6	7	?	—	1	?	6	8	?	42	78	?	—	—	?	42	78
Trento (a)	?	5	8	?	—	6	?	5	14	?	77	104	?	23	17	?	100	121
Venezia Trident. (a)	7	11	15	2	—	7	9	11	22	36	119	182	18	23	17	54	142	199
Belluno	?	2	3	?	3	1	?	5	4	?	67	90	?	15	10	?	82	100
Padova	?	4	1	?	5	2	?	9	3	?	8	19	?	5	5	?	13	24
Rovigo	?	—	—	?	3	—	?	3	—	?	2	8	?	3	1	?	5	9
Treviso	?	4	2	?	6	4	?	10	6	?	30	36	?	13	27	?	43	63
Udine	?	3	5	?	8	7	?	11	12	?	95	154	?	40	53	?	135	207
Venezia	?	—	2	?	1	2	?	1	4	?	25	25	?	8	8	?	33	33
Verona	?	1	1	?	—	3	?	1	4	?	22	31	?	8	8	?	30	39
Vicenza (a)	?	6	5	?	2	4	?	8	9	?	23	34	?	21	18	?	44	52
Veneto (a)	14	20	19	21	28	23	35	48	42	103	272	397	84	113	130	187	385	527
Fiume (a)	?	1	6	?	—	—	?	1	6	?	15	18	?	6	—	?	21	18
Gorizia	?	3	3	?	3	2	?	6	5	?	16	15	?	3	2	?	19	17
Pola (a)	?	1	1	?	1	1	?	2	2	?	10	10	?	9	7	?	19	17
Trieste	?	1	1	?	2	1	?	3	2	?	42	50	?	10	10	?	52	60
Zara	?	1	1	?	1	—	?	2	1	?	4	8	?	—	—	?	4	8
Venezia G. e Zara	1	7	12	5	7	4	6	14	16	31	87	101	24	28	19	55	115	120
Bologna (a)	?	3	2	?	—	1	?	3	3	?	21	39	?	8	1	?	29	40
Ferrara (a)	?	4	2	?	—	1	?	4	3	?	6	6	?	1	2	?	7	8
Forlì	?	4	6	?	2	1	?	6	7	?	7	12	?	7	8	?	14	20
Modena (a)	?	3	2	?	2	—	?	5	2	?	6	14	?	7	4	?	13	18
Parma	?	2	6	?	3	1	?	5	7	?	15	19	?	5	3	?	20	22
Piacenza	?	7	5	?	2	1	?	9	6	?	30	43	?	3	2	?	33	45
Ravenna	?	5	5	?	—	—	?	5	5	?	1	3	?	2	2	?	3	5
Reggio nell'Emilia	?	4	2	?	—	—	?	4	2	?	9	18	?	3	2	?	12	20
Emilia	11	32	30	15	9	5	26	41	35	64	95	154	29	36	24	93	131	178
Arezzo	?	3	3	?	—	—	?	3	3	?	10	10	?	4	2	?	14	12
Firenze	?	8	7	?	—	—	?	8	7	?	22	25	?	5	4	?	27	29
Grosseto	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	2	2	?	2	—	?	4	2
Livorno	?	—	1	?	—	—	?	—	1	?	4	16	?	5	3	?	9	19
Lucca (a)	?	1	3	?	9	6	?	10	9	?	10	31	?	34	27	?	44	58
Massa e Carrara	?	2	3	?	2	1	?	4	4	?	7	10	?	5	2	?	12	12
Pisa	?	5	4	?	—	1	?	5	5	?	11	9	?	3	—	?	14	9
Pistoia (a)	?	1	1	?	1	—	?	2	1	?	3	14	?	8	10	?	11	24
Siena	?	—	2	?	1	1	?	1	3	?	3	4	?	1	—	?	4	4
Toscana	17	20	24	32	13	9	49	33	33	42	72	121	53	67	48	95	139	169

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.
(b) Vedasi la nota (a) alla Tavola XIII.

Segue Tav. XLI — LAVORATORI RIMPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA PROVENIENZA (b).

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	INDUSTRIE DEL CUOIO, DELLE PELLI ED AFFINI (Classe 4 — Categ. 4)									INDUSTRIE MECCANICHE, METALLURGICHE E SIDERURGICHE (Classe 4 — Categ. 5 e 6)													
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO							
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930					
Ancona	?	3	4	?	3	2	?	6	6	?	4	14	?	13	9	?	17	23					
Ascoli Piceno	?	—	—	?	9	6	?	9	6	?	1	3	?	6	6	?	7	9					
Macerata (a)	?	—	1	?	12	6	?	12	7	?	3	4	?	9	5	?	12	9					
Pesaro e Urbino	?	2	3	?	3	4	?	5	7	?	4	3	?	10	4	?	14	7					
Marche (a)	?	5	8	?	28	27	?	30	32	?	13	24	?	38	24	?	55	50	48				
Perugia (a)	?	8	7	?	—	2	?	8	9	?	19	20	?	5	2	?	24	22					
Terni	?	—	1	?	—	—	?	—	1	?	3	2	?	1	1	?	4	3					
Umbria (a)	?	8	8	—	—	2	?	8	10	?	22	22	?	6	3	?	13	28	25				
Frosinone	?	7	13	?	6	8	?	13	21	?	7	18	?	11	13	?	18	31					
Rieti	?	—	—	?	2	1	?	2	1	?	1	—	?	2	1	?	3	1					
Roma (a)	?	9	2	?	8	8	?	17	10	?	53	24	?	22	22	?	75	46					
Viterbo (a)	?	—	1	?	—	—	?	—	1	?	—	1	?	2	2	?	2	3					
Lazio	?	16	16	?	42	16	?	50	32	?	61	43	?	37	38	?	98	81					
Aquila degli Abruz.	?	—	—	?	7	3	?	7	3	?	3	7	?	21	14	?	24	21					
Campobasso	?	1	—	?	27	17	?	28	17	?	1	1	?	20	16	?	21	17					
Chieti (a)	?	—	1	?	14	14	?	14	15	?	5	1	?	16	14	?	21	15					
Pescara (a)	?	—	1	?	1	—	?	1	1	?	2	7	?	6	2	?	8	9					
Teramo	?	—	2	?	8	6	?	8	8	?	—	—	?	7	4	?	7	4					
Abruzzi e Molise	?	1	4	?	57	40	?	102	58	?	11	16	?	70	50	?	106	81	66				
Avellino (a)	?	5	1	?	32	24	?	37	25	?	—	—	?	12	8	?	12	8					
Benevento	?	—	—	?	18	13	?	19	13	?	—	1	?	11	5	?	11	6					
Napoli (a)	?	11	13	?	36	31	?	47	44	?	25	61	?	34	41	?	59	102					
Salerno (a)	?	3	3	?	36	23	?	39	26	?	1	2	?	13	30	?	14	32					
Campania (a)	?	20	17	?	141	122	?	152	142	?	26	64	?	153	70	?	173	96	148				
Bari	?	12	3	?	30	26	?	42	29	?	28	36	?	56	48	?	84	84					
Brindisi	?	4	—	?	2	1	?	6	1	?	7	13	?	1	3	?	8	16					
Foggia (a)	?	—	—	?	5	15	?	5	15	?	2	3	?	4	9	?	6	12					
Lecce	?	—	1	?	1	—	?	1	1	?	3	3	?	4	3	?	7	6					
Taranto	?	—	—	?	2	2	?	2	2	?	1	6	?	3	4	?	4	10					
Puglie (a)	?	16	4	?	45	40	?	53	56	?	41	61	?	68	67	?	85	109	128				
Matera	?	—	1	?	12	8	?	12	9	?	2	—	?	3	3	?	5	3					
Potenza	?	2	1	?	61	29	?	63	30	?	9	4	?	39	33	?	48	37					
Lucania	?	2	2	?	47	73	?	49	75	?	11	11	?	42	36	?	44	53	40				
Catanzaro	?	1	5	?	60	49	?	61	54	?	1	4	?	25	21	?	26	25					
Cosenza	?	2	—	?	77	80	?	79	80	?	—	3	?	44	45	?	44	48					
Reggio di Calabria.	?	4	4	?	37	31	?	41	35	?	4	9	?	20	24	?	24	33					
Calabria	?	7	9	?	220	174	?	228	181	?	5	16	?	133	89	?	139	94	106				
Agrigento	?	1	3	?	14	7	?	15	10	?	—	3	?	7	9	?	7	12					
Caltanissetta	?	5	3	?	8	4	?	13	7	?	3	—	?	4	2	?	7	2					
Catania	?	7	9	?	30	26	?	37	35	?	9	9	?	23	11	?	32	20					
Enna	?	1	1	?	11	1	?	12	2	?	—	—	?	3	4	?	3	4					
Messina	?	4	4	?	36	25	?	40	29	?	4	6	?	19	13	?	23	19					
Palermo	?	2	5	?	28	29	?	30	34	?	14	36	?	27	19	?	41	55					
Ragusa	?	4	2	?	12	7	?	16	9	?	3	2	?	4	5	?	7	7					
Siracusa	?	10	2	?	14	17	?	24	19	?	1	2	?	9	9	?	10	11					
Trapani	?	6	26	?	11	9	?	17	35	?	8	33	?	6	8	?	14	41					
Sicilia	?	40	55	?	224	164	?	232	204	?	42	91	?	141	102	?	162	144	171				
Cagliari	?	—	1	?	1	2	?	1	3	?	9	19	?	3	3	?	12	22					
Nuoro	?	—	1	?	1	—	?	1	1	?	2	8	?	1	—	?	3	8					
Sassari	?	3	2	?	1	—	?	4	2	?	4	7	?	2	5	?	6	12					
Sardegna	?	3	4	?	1	3	?	3	6	?	15	34	?	6	8	?	12	21	42				
Non indicata	—	6	7	—	1	—	?	7	7	?	53	44	?	7	—	?	60	44					
REGNO	?	414	501	?	1 013	777	?	1 224	1 191	?	990	2 353	?	3 167	1 221	?	1 100	1 008	2 211	?	3 453	?	4 175

Seque Tav. XLI — LAVORATORI RIMPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA PROVENIENZA (b).

PROVINCIE DI DESTINAZIONE (a)	COSTRUZIONI EDILIZIE, IDRAULICHE E STRADALI (Classe 4 — Categ. 8 in parte)									INDUSTRIE E MANIFATTURE TESSILI (Classe 4 — Categ. 9)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	?	39	38	?	51	58	?	90	96	?	4	6	?	2	—	?	6	6
Aosta	?	161	182	?	9	4	?	170	186	?	8	9	?	—	—	?	8	9
Cuneo	?	114	134	?	16	13	?	130	147	?	5	7	?	—	—	?	5	7
Novara (a)	?	1 534	1 618	?	29	37	?	1 613	1 655	?	13	12	?	4	2	?	17	14
Torino	?	178	273	?	35	22	?	213	295	?	39	38	?	3	2	?	42	40
Vercelli (a)	?	520	571	?	18	25	?	538	596	?	12	18	?	18	12	?	30	30
Piemonte	1 906	2 596	2 816	148	158	159	2 054	2 754	2 975	79	81	90	11	27	16	90	106	106
Genova	?	17	32	?	17	25	?	34	57	?	1	1	?	—	2	?	1	3
Imperia	?	243	208	?	1	—	?	244	208	?	4	11	?	—	—	?	4	11
La Spezia	?	28	11	?	7	5	?	35	16	?	—	3	?	—	—	?	—	3
Savona	?	27	19	?	2	3	?	29	22	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Liguria	101	315	270	35	27	33	136	342	303	10	5	15	1	—	2	11	5	17
Bergamo	?	724	755	?	31	25	?	755	780	?	19	17	?	2	1	?	21	18
Brescia	?	163	287	?	19	29	?	182	316	?	—	6	?	2	—	?	2	6
Como	?	1 599	2 428	?	22	24	?	1 621	2 452	?	14	19	?	5	—	?	19	19
Cremona	?	24	33	?	2	—	?	26	33	?	5	1	?	—	—	?	5	1
Mantova	?	10	18	?	1	2	?	11	20	?	1	2	?	—	—	?	1	2
Milano	?	77	123	?	15	36	?	92	159	?	10	16	?	4	6	?	14	22
Pavia	?	17	17	?	25	14	?	42	31	?	4	1	?	1	—	?	5	1
Sondrio	?	240	404	?	5	14	?	245	418	?	9	2	?	—	2	?	9	4
Varese	?	1 732	1 825	?	26	42	?	1 758	1 867	?	13	12	?	4	1	?	17	13
Lombardia	3 467	4 586	5 890	130	146	186	3 597	4 732	6 076	60	75	76	8	18	10	68	93	86
Bolzano	?	29	42	?	1	1	?	30	43	?	1	2	?	—	—	?	1	2
Trento (a)	?	190	241	?	25	38	?	215	279	?	5	13	?	—	—	?	5	13
Venezia Trident. (a)	158	219	283	21	26	39	179	245	322	4	6	15	—	—	—	4	6	15
Belluno	?	721	1 160	?	84	93	?	805	1 253	?	35	40	?	2	1	?	37	41
Padova	?	44	66	?	18	13	?	62	79	?	4	5	?	—	—	?	4	5
Rovigo	?	8	10	?	1	—	?	9	10	?	1	1	?	—	—	?	1	1
Treviso	?	148	167	?	43	62	?	191	229	?	12	25	?	2	—	?	14	25
Udine	?	1 816	2 144	?	205	329	?	2 021	2 473	?	17	7	?	1	1	?	18	8
Venezia	?	32	26	?	10	21	?	42	47	?	1	2	?	—	—	?	1	2
Verona	?	72	107	?	12	13	?	84	120	?	3	5	?	—	—	?	3	5
Vicenza (a)	?	208	277	?	47	41	?	255	318	?	11	17	?	4	3	?	15	20
Veneto (a)	1 753	3 049	3 957	265	420	572	2 018	3 469	4 529	78	84	102	13	9	5	91	93	107
Fiume (a)	?	4	7	?	1	7	?	5	14	?	—	1	?	—	—	?	—	1
Gorizia	?	93	178	?	7	19	?	100	197	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Pola (a)	?	3	5	?	8	10	?	11	15	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Trieste	?	15	26	?	9	8	?	24	34	?	2	2	?	—	—	?	2	2
Zara	?	2	5	?	1	—	?	3	5	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Venezia G. e Zara	99	117	221	29	26	44	128	143	265	1	2	3	—	—	—	1	2	3
Bologna (a)	?	24	50	?	2	2	?	26	52	?	1	2	?	3	—	?	4	2
Ferrara (a)	?	5	16	?	2	2	?	7	18	?	—	2	?	—	—	?	—	2
Forlì	?	53	72	?	10	5	?	63	77	?	2	3	?	1	—	?	3	3
Modena (a)	?	65	69	?	3	6	?	68	75	?	—	1	?	1	—	?	1	1
Parma	?	77	112	?	6	8	?	83	120	?	1	4	?	—	—	?	1	4
Piacenza	?	44	81	?	10	7	?	54	88	?	3	2	?	1	1	?	4	3
Ravenna	?	3	10	?	—	5	?	3	15	?	1	—	?	—	—	?	1	—
Reggio nell'Emilia	?	34	52	?	6	2	?	40	54	?	3	—	?	—	—	?	3	—
Emilia	190	305	462	42	39	37	232	344	499	3	11	14	2	6	1	5	17	15
Arezzo	?	18	12	?	5	1	?	23	13	?	1	—	?	—	—	?	1	—
Firenze	?	37	35	?	10	6	?	47	41	?	8	50	?	2	1	?	10	51
Grosseto	?	—	—	?	3	1	?	3	1	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Livorno	?	6	9	?	—	1	?	6	10	?	2	—	?	—	—	?	2	—
Lucca (a)	?	32	48	?	44	47	?	76	95	?	—	1	?	1	1	?	1	2
Massa e Carrara	?	38	79	?	21	21	?	59	100	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Pisa	?	10	7	?	4	—	?	14	7	?	1	2	?	—	1	?	1	3
Pistola (a)	?	27	33	?	8	4	?	35	37	?	2	1	?	1	—	?	3	1
Siena	?	7	1	?	—	—	?	7	1	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Toscana	114	175	224	72	95	81	186	210	305	1	14	54	3	4	3	4	18	57

(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § III.
(b) Vedasi la nota (a) alla Tavola XIII.

**Seque Tav. XLI — LAVORATORI RIMPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ, SECONDO LE PROVINCE
DI DESTINAZIONE, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA PROVENIENZA (b).**

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	COSTRUZIONI EDILIZIE, IDRAULICHE E STRADALI (Classe 4 — Categ. 8 in parte)									INDUSTRIE E MANIFATTURE TESSILI (Classe 4 — Categ. 9)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	?	8	9	?	34	13	?	42	22	?	1	1	?	—	—	?	1	1
Ascoli Piceno	?	—	1	?	20	12	?	20	13	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Macerata (a)	?	9	6	?	26	7	?	35	13	?	1	—	?	1	—	?	2	—
Pesaro e Urbino	?	18	26	?	20	14	?	38	40	?	1	—	?	—	—	?	1	—
Marche (a)	40	35	42	60	100	46	100	135	88	—	3	1	—	1	—	—	4	1
Perugia (a)	?	40	47	?	4	3	?	44	50	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Terni	?	—	2	?	—	—	?	—	2	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Umbria (a)	34	40	49	7	4	3	41	44	52	1	—	—	—	—	—	1	—	—
Frosinone	?	5	26	?	13	22	?	18	48	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Rieti	?	2	1	?	1	2	?	3	3	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Roma (a)	?	12	24	?	13	12	?	25	36	?	1	4	?	1	2	?	2	6
Viterbo (a)	?	1	1	?	4	1	?	5	2	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Lazio	27	20	52	55	31	37	82	51	89	2	1	4	—	1	2	2	2	6
Aquila degli Abruz.	?	11	8	?	14	16	?	25	24	?	—	2	?	—	—	?	—	2
Campobasso	?	1	2	?	28	30	?	29	32	?	—	—	?	1	—	?	1	—
Chieti (a)	?	3	7	?	26	23	?	29	30	?	1	—	?	—	—	?	1	—
Pescara (a)	?	5	12	?	3	2	?	8	14	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Teramo	?	4	2	?	10	11	?	14	13	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Abruzzi e Molise	17	24	31	136	81	82	153	105	113	—	1	2	3	1	—	3	2	2
Avellino (a)	?	2	1	?	14	14	?	16	15	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Benevento	?	1	2	?	16	14	?	17	16	?	—	—	?	1	1	?	1	1
Napoli (a)	?	17	27	?	33	39	?	50	66	?	3	—	?	4	4	?	7	4
Salerno (a)	?	5	14	?	26	29	?	31	43	?	—	—	?	5	3	?	5	3
Campania (a)	13	25	44	195	89	96	208	114	140	—	3	—	8	10	8	8	13	8
Bari	?	106	71	?	89	86	?	195	157	?	8	—	?	2	—	?	10	—
Brindisi	?	2	4	?	5	1	?	7	5	?	—	—	?	1	1	?	1	1
Foggia (a)	?	—	8	?	15	10	?	15	18	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Lecco	?	18	5	?	3	1	?	21	6	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Taranto	?	1	—	?	1	—	?	2	—	?	—	—	?	1	—	?	1	—
Puglie (a)	87	127	88	114	113	98	201	240	186	—	8	—	2	4	1	2	12	1
Matera	?	—	1	?	5	5	?	5	6	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Potenza	?	1	9	?	41	31	?	42	40	?	—	—	?	1	1	?	1	1
Lucania	1	1	10	43	46	36	44	47	46	—	—	—	2	1	1	2	1	1
Catanzaro	?	1	5	?	48	54	?	49	59	?	—	—	?	2	—	?	2	—
Cosenza	?	3	2	?	72	67	?	75	69	?	—	—	?	2	2	?	2	2
Reggio di Calabria	?	11	8	?	42	32	?	53	40	?	—	—	?	1	—	?	1	—
Calabria	15	15	15	216	162	153	231	177	168	2	—	—	9	5	2	11	5	2
Agrigento	?	4	4	?	14	6	?	18	10	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Caltanissetta	?	6	3	?	11	7	?	17	10	?	1	—	?	—	—	?	1	—
Catania	?	3	9	?	72	34	?	75	43	?	3	3	?	4	1	?	7	4
Enna	?	—	2	?	9	8	?	9	10	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Messina	?	2	10	?	36	21	?	38	31	?	—	—	?	—	1	?	—	1
Palermo	?	16	30	?	19	24	?	35	54	?	—	2	?	—	—	?	—	2
Ragusa	?	3	7	?	21	16	?	24	23	?	—	—	?	—	1	?	1	1
Siracusa	?	8	5	?	34	29	?	42	34	?	—	—	?	1	—	?	1	—
Trapani	?	18	98	?	18	16	?	36	114	?	1	—	?	—	—	?	1	—
Sicilia	37	60	168	268	234	161	365	294	329	1	5	5	11	5	3	12	10	8
Cagliari	?	10	17	?	1	—	?	11	17	?	—	1	?	—	—	?	—	1
Nuoro	?	1	4	?	1	2	?	2	6	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Sassari	?	1	12	?	6	2	?	7	14	?	—	—	?	—	1	?	—	1
Sardegna	14	12	33	12	8	4	26	20	37	1	—	1	—	—	1	1	—	2
Non indicata	—	317	40	—	3	—	—	320	40	—	16	4	—	—	—	—	16	4
REGNO	8 073	12 038	14 695	1 848	1 808	1 867	9 921	13 846	16 562	243	315	386	73	92	55	316	407	441

Segue Tav. XLI — LAVORATORI RIMPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA PROVENIENZA (b).

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	INDUSTRIE DEL VESTIARIO E DELL'ARREDAMENTO (Classe 4 — Categ. 10)									ALTRE INDUSTRIE (Classe 4 — Categ. 7, 11 e 12)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	?	32	42	?	15	12	?	47	54	?	11	10	?	7	5	?	18	15
Aosta	?	13	9	?	3	1	?	16	10	?	50	46	?	1	5	?	51	51
Cuneo	?	63	49	?	3	4	?	66	53	?	45	18	?	2	2	?	47	20
Novara (a)	?	78	77	?	1	4	?	79	81	?	76	45	?	2	2	?	76	47
Torino	?	81	83	?	11	10	?	92	93	?	42	44	?	5	9	?	47	53
Vercelli (a)	?	60	35	?	6	—	?	66	35	?	55	18	?	2	1	?	57	19
Piemonte	229	327	295	42	39	31	211	366	326	117	279	181	21	17	24	138	296	265
Genova	?	25	27	?	8	4	?	33	31	?	9	7	?	4	3	?	13	10
Imperia	?	156	225	?	—	1	?	156	226	?	46	34	?	—	—	?	46	34
La Spezia	?	7	6	?	—	—	?	7	6	?	4	1	?	2	—	?	6	1
Savona	?	6	10	?	1	—	?	7	10	?	2	6	?	—	—	?	2	6
Liguria	60	194	268	16	9	5	76	203	273	16	61	48	3	6	3	19	67	51
Bergamo	?	16	17	?	—	—	?	16	17	?	23	21	?	—	—	?	23	21
Brescia	?	13	20	?	1	—	?	14	20	?	5	7	?	—	2	?	5	9
Como	?	37	53	?	3	1	?	40	54	?	50	87	?	2	—	?	52	87
Cremona	?	3	—	?	—	1	?	3	1	?	9	4	?	—	1	?	9	5
Mantova	?	3	6	?	1	—	?	4	6	?	—	1	?	—	—	?	—	1
Milano	?	66	113	?	5	12	?	71	125	?	40	68	?	6	7	?	46	75
Pavia	?	8	11	?	2	3	?	10	14	?	1	1	?	2	1	?	3	2
Sondrio	?	42	88	?	—	—	?	42	88	?	8	14	?	—	—	?	8	14
Varese	?	31	45	?	—	2	?	31	47	?	64	22	?	2	1	?	66	23
Lombardia	158	219	353	21	12	19	179	231	372	38	200	225	8	12	12	46	212	237
Bolzano	?	15	18	?	—	—	?	15	18	?	6	12	?	—	—	?	6	12
Trento (a)	?	5	16	?	2	1	?	7	17	?	13	9	?	2	2	?	15	11
Venezia Trident. (a)	31	20	34	4	2	1	35	22	35	34	19	21	2	2	2	36	21	23
Belluno	?	2	1	?	2	3	?	4	4	?	41	11	?	3	3	?	44	14
Padova	?	3	7	?	—	2	?	3	9	?	6	6	?	3	1	?	9	7
Rovigo	?	2	—	?	1	3	?	3	3	?	1	—	?	1	—	?	2	—
Treviso	?	6	2	?	4	4	?	10	6	?	11	6	?	1	—	?	11	7
Udine	?	22	23	?	9	5	?	31	28	?	462	505	?	10	4	?	472	509
Venezia	?	1	5	?	—	—	?	1	5	?	7	4	?	—	2	?	7	6
Verona	?	4	11	?	—	—	?	4	11	?	13	4	?	2	2	?	15	6
Vicenza (a)	?	8	5	?	3	—	?	11	5	?	13	12	?	2	2	?	15	14
Veneto (a)	51	48	54	29	19	17	80	67	71	28	554	548	14	21	15	42	575	563
Fiume (a)	?	1	3	?	—	—	?	1	3	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Gorizia	?	4	8	?	—	1	?	4	9	?	2	2	?	—	—	?	2	2
Pola (a)	?	—	5	?	—	—	?	—	5	?	1	—	?	—	—	?	1	—
Trieste	?	10	12	?	—	1	?	10	13	?	6	10	?	—	2	?	6	12
Zara	?	—	5	?	—	—	?	—	5	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Venezia G. e Zara	8	15	33	2	—	2	10	15	35	6	9	12	6	—	2	12	9	14
Bologna (a)	?	6	8	?	2	—	?	8	8	?	2	3	?	—	—	?	2	3
Ferrara (a)	?	3	2	?	—	—	?	3	2	?	1	1	?	—	—	?	1	1
Forlì	?	9	16	?	2	1	?	11	17	?	2	2	?	1	1	?	3	3
Modena (a)	?	10	4	?	—	—	?	10	4	?	1	3	?	1	1	?	2	4
Parma	?	18	10	?	—	2	?	18	12	?	1	1	?	—	—	?	1	1
Piacenza	?	7	11	?	3	—	?	10	11	?	7	5	?	2	1	?	9	6
Ravenna	?	2	5	?	—	—	?	2	5	?	2	—	?	—	—	?	2	—
Reggio nell'Emilia	?	4	—	?	—	—	?	4	—	?	—	2	?	—	—	?	—	2
Emilia	52	59	56	8	7	3	60	66	59	14	16	17	2	4	3	16	20	20
Arezzo	?	3	5	?	2	—	?	5	5	?	—	4	?	—	—	?	—	4
Firenze	?	45	20	?	4	3	?	49	23	?	13	6	?	1	2	?	14	8
Grosseto	?	1	1	?	—	—	?	1	1	?	1	—	?	—	—	?	1	—
Livorno	?	2	2	?	—	1	?	2	3	?	1	1	?	1	—	?	2	1
Lucca (a)	?	7	4	?	12	12	?	19	16	?	54	92	?	31	21	?	85	113
Massa e Carrara	?	8	2	?	2	—	?	10	2	?	12	4	?	2	2	?	14	6
Pisa	?	6	9	?	2	—	?	8	9	?	1	—	?	—	1	?	1	7
Pistoia (a)	?	4	4	?	—	3	?	4	7	?	6	6	?	3	1	?	9	7
Siena	?	5	2	?	—	—	?	5	2	?	2	1	?	—	1	?	2	2
Toscana	46	81	49	27	22	19	73	103	68	56	90	114	26	38	28	82	128	142

(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § III.
(b) Vedasi la nota (a) alla Tavola XIII.

**Segue Tav. XLI — LAVORATORI RIMPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ, SECONDO LE PROVINCE
DI DESTINAZIONE, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA PROVENIENZA (b).**

PROVINCIE DI DESTINAZIONE (a)	INDUSTRIE DEL VESTIARIO E DELL'ARREDAMENTO (Classe 4 — Categ. 10)									ALTRE INDUSTRIE (Classe 4 — Categ. 7, 11 e 12)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	?	2	7	?	2	1	?	4	8	?	1	1	?	1	—	?	2	1
Ascoli Piceno	?	—	2	?	3	6	?	3	8	?	—	—	?	1	?	?	—	1
Macerata (a)	?	—	1	?	3	3	?	3	4	?	—	1	?	3	2	?	3	3
Pesaro e Urbino	?	2	7	?	2	—	?	2	9	?	2	1	?	—	?	?	2	1
Marche (a)	6	4	17	15	8	12	21	12	29	—	3	3	12	4	3	12	7	6
Perugia (a)	?	13	12	?	—	1	?	13	13	?	2	3	?	—	2	?	2	5
Terni	?	—	1	?	1	—	?	1	1	?	1	—	?	—	—	?	1	—
Umbria (a)	9	13	13	1	1	1	10	14	14	1	3	3	2	—	2	3	3	5
Frosinone	?	7	7	?	8	4	?	15	11	?	2	5	?	—	1	?	2	6
Rieti	?	—	1	?	—	—	?	—	1	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Roma (a)	?	28	34	?	9	4	?	37	38	?	10	10	?	4	3	?	14	13
Viterbo (a)	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	1	—	?	—	—	?	1	—
Lazio	12	35	42	23	17	8	40	52	50	4	13	15	15	4	4	19	17	19
Aquila degli Abruz.	?	1	2	?	6	9	?	7	11	?	2	3	?	—	3	?	2	6
Campobasso	?	1	2	?	17	25	?	18	27	?	1	1	?	3	2	?	4	3
Chieti (a)	?	—	1	?	18	23	?	18	24	?	1	1	?	5	6	?	6	7
Pescara (a)	?	—	—	?	1	2	?	1	2	?	2	1	?	—	—	?	2	1
Teramo	?	—	1	?	12	8	?	12	9	?	—	—	?	2	—	?	2	—
Abruzzi e Molise	—	2	6	71	54	67	71	56	73	—	6	6	19	10	11	19	16	17
Avellino (a)	?	—	3	?	17	13	?	17	16	?	—	—	?	3	3	?	3	3
Benevento	?	—	—	?	3	6	?	3	6	?	—	—	?	2	2	?	—	2
Napoli (a)	?	14	21	?	26	25	?	40	46	?	9	7	?	4	7	?	13	14
Salerno (a)	?	5	7	?	26	26	?	31	33	?	4	—	?	4	2	?	8	2
Campania (a)	18	19	31	146	72	70	164	91	101	101	13	7	22	11	14	123	24	21
Bari	?	18	24	?	8	12	?	26	36	?	23	4	?	4	6	?	27	10
Brindisi	?	2	3	?	1	—	?	3	3	?	—	—	?	2	—	?	—	2
Foggia (a)	?	3	1	?	11	5	?	14	6	?	—	—	?	1	—	?	1	—
Lecce	?	2	3	?	4	2	?	6	5	?	2	?	?	1	—	?	3	3
Taranto	?	—	3	?	1	—	?	1	3	?	1	1	?	—	2	?	1	3
Puglie (a)	51	25	34	42	25	19	93	50	53	4	24	7	19	5	11	23	29	18
Matera	?	—	—	?	4	2	?	4	2	?	2	—	?	1	—	?	3	—
Potenza	?	1	2	?	30	22	?	31	24	?	2	5	?	7	2	?	9	7
Lucania	1	1	2	39	34	24	31	35	26	—	4	5	2	8	2	2	12	7
Catanzaro	?	—	2	?	32	27	?	32	29	?	—	—	?	4	1	?	4	1
Cosenza	?	2	1	?	66	44	?	68	45	?	—	—	?	4	2	?	4	2
Reggio di Calabria.	?	5	6	?	18	13	?	23	19	?	2	—	?	5	2	?	7	2
Calabria	6	7	9	117	116	84	123	123	93	2	2	—	28	13	5	30	15	5
Agrigento	?	1	1	?	11	2	?	12	3	?	—	—	?	1	2	?	1	2
Caltanissetta	?	1	1	?	6	8	?	7	9	?	—	—	?	1	—	?	1	—
Catania	?	7	5	?	13	8	?	20	13	?	7	2	?	4	3	?	11	5
Enna	?	—	1	?	3	2	?	3	3	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Messina	?	2	2	?	13	11	?	15	13	?	4	2	?	4	5	?	8	7
Palermo	?	6	12	?	9	12	?	15	24	?	4	3	?	3	1	?	7	4
Ragusa	?	—	2	?	6	2	?	6	4	?	1	—	?	1	—	?	1	1
Siracusa	?	7	9	?	7	4	?	14	13	?	—	—	?	2	—	?	2	—
Trapani	?	7	25	?	4	6	?	11	31	?	5	5	?	—	—	?	5	5
Sicilia	26	31	58	119	72	55	145	163	113	9	21	12	39	15	12	48	36	24
Cagliari	?	1	4	?	—	—	?	1	4	?	1	—	?	—	—	?	1	—
Nuoro	?	—	13	?	—	—	?	—	13	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Sassari	?	1	2	?	—	—	?	1	2	?	1	—	?	1	1	?	2	1
Sardegna	2	2	19	—	—	—	2	2	19	1	2	—	1	1	1	2	3	1
Non indicata	—	23	42	—	2	—	—	25	42	—	50	6	—	2	—	—	52	6
REGNO	766	1 125	1 415	718	511	437	1 484	1 636	1 852	431	1 369	1 230	241	173	154	672	1 542	1 384

Segue Tav. XLI — LAVORATORI RIMPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA PROVENIENZA (b).

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	MANOVALI, BRACCIANTI, ECC. DI QUALSIASI INDUSTRIA (Classe 4 — Categ. 8 in parte)									OPERAI NON SPECIFICATI (Classe 4 — Categ. 13)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	?	13	14	?	79	85	?	92	99	?	94	141	?	79	64	?	173	205
Aosta	?	37	29	?	16	19	?	53	48	?	111	246	?	13	14	?	124	260
Cuneo	?	73	175	?	20	27	?	93	202	?	347	719	?	20	29	?	367	748
Novara (a)	?	151	148	?	29	32	?	180	180	?	588	555	?	19	17	?	607	572
Torino	?	134	156	?	51	36	?	185	192	?	659	507	?	47	35	?	706	542
Vercelli (a)	?	21	21	?	30	32	?	51	53	?	179	215	?	24	20	?	203	235
Piemonte	792	429	543	466	225	231	1 258	654	774	1 420	1 978	2 383	248	202	179	1 668	2 180	2 562
Genova	?	7	15	?	78	105	?	85	120	?	121	56	?	84	82	?	205	138
Imperia	?	102	100	?	4	3	?	106	103	?	453	600	?	2	?	?	455	602
La Spezia	?	20	4	?	17	17	?	37	21	?	43	21	?	22	13	?	65	34
Savona	?	7	14	?	11	29	?	18	43	?	90	96	?	13	27	?	103	123
Liguria	94	136	133	185	110	154	279	246	287	127	707	773	122	121	124	249	828	897
Bergamo	?	558	597	?	39	41	?	597	638	?	782	827	?	19	26	?	801	853
Brescia	?	77	117	?	19	38	?	96	155	?	209	237	?	34	28	?	243	265
Como	?	64	145	?	19	26	?	83	171	?	609	517	?	16	7	?	625	524
Cremona	?	2	9	?	5	4	?	7	13	?	31	27	?	2	2	?	33	29
Mantova	?	4	10	?	3	3	?	7	13	?	25	31	?	2	6	?	27	37
Milano	?	24	27	?	28	42	?	52	69	?	141	221	?	24	36	?	165	257
Pavia	?	3	6	?	29	22	?	32	28	?	16	45	?	22	36	?	38	81
Sondrio	?	118	228	?	49	53	?	167	281	?	1 013	1 051	?	13	22	?	1 026	1 073
Varese	?	159	116	?	11	25	?	170	141	?	439	404	?	16	12	?	455	416
Lombardia	1 055	1 009	1 255	277	202	254	1 332	1 211	1 509	618	3 265	3 360	129	148	175	747	3 413	3 535
Bolzano	?	23	21	?	1	—	?	24	21	?	52	183	?	—	2	?	82	185
Trento (a)	?	43	51	?	50	52	?	93	103	?	151	210	?	44	53	?	195	268
Venezia Trident. (a)	54	66	72	107	51	52	161	117	124	71	233	393	27	44	60	98	277	453
Belluno	?	175	235	?	50	70	?	225	305	?	327	431	?	26	52	?	353	483
Padova	?	78	67	?	39	22	?	117	89	?	92	132	?	11	23	?	103	155
Rovigo	?	4	10	?	4	—	?	8	10	?	28	16	?	1	4	?	29	20
Treviso	?	138	168	?	137	157	?	275	325	?	223	254	?	47	87	?	270	341
Udine	?	568	634	?	276	305	?	844	939	?	616	844	?	107	204	?	723	1 048
Venezia	?	30	25	?	29	20	?	59	45	?	63	77	?	17	15	?	80	92
Verona	?	49	63	?	36	27	?	85	90	?	87	139	?	25	28	?	112	167
Vicenza (a)	?	123	196	?	129	92	?	252	288	?	250	365	?	74	91	?	324	456
Veneto (a)	816	1 165	1 398	592	700	693	1 406	1 865	2 091	572	1 686	2 258	237	308	504	809	1 994	2 762
Fiume (a)	?	3	1	?	11	11	?	14	12	?	8	9	?	11	42	?	19	51
Gorizia	?	8	22	?	3	7	?	11	29	?	120	97	?	8	20	?	128	117
Pola (a)	?	2	6	?	58	50	?	60	56	?	4	6	?	33	110	?	37	116
Trieste	?	6	18	?	23	25	?	29	43	?	33	43	?	21	50	?	54	93
Zara	?	3	3	?	3	2	?	6	5	?	5	7	?	3	3	?	8	10
Venezia G. e Zara	15	22	50	100	98	95	115	120	145	23	170	162	62	76	225	85	246	387
Bologna (a)	?	62	108	?	11	5	?	73	113	?	219	424	?	7	9	?	226	433
Ferrara (a)	?	5	3	?	07	5	?	12	8	?	11	21	?	6	5	?	17	26
Forlì	?	30	35	?	40	40	?	70	75	?	76	117	?	20	25	?	96	142
Modena (a)	?	14	43	?	20	15	?	34	58	?	135	223	?	8	12	?	143	235
Parma	?	50	91	?	22	54	?	72	145	?	190	256	?	22	24	?	212	280
Piacenza	?	23	41	?	24	34	?	47	75	?	65	120	?	22	29	?	87	149
Ravenna	?	2	3	?	2	5	?	4	8	?	7	14	?	3	4	?	10	18
Reggio nell'Emilia	?	13	28	?	4	11	?	17	39	?	44	73	?	7	11	?	51	84
Emilia	300	199	352	176	130	169	476	329	521	257	747	1 248	89	95	119	346	843	1 367
Arezzo	?	29	37	?	12	8	?	41	45	?	74	116	?	20	11	?	94	127
Firenze	?	99	178	?	5	9	?	104	187	?	350	442	?	6	11	?	356	453
Grosseto	?	5	3	?	2	17	?	7	20	?	9	14	?	5	10	?	14	24
Livorno	?	2	7	?	6	4	?	8	11	?	40	60	?	4	13	?	44	73
Lucca (a)	?	111	182	?	151	202	?	262	384	?	231	345	?	140	147	?	371	492
Massa e Carrara	?	29	30	?	37	50	?	66	80	?	73	101	?	34	34	?	107	135
Pisa	?	18	19	?	17	18	?	35	37	?	101	81	?	7	18	?	108	99
Pistoia (a)	?	201	286	?	36	31	?	237	317	?	1 065	735	?	11	16	?	1 076	751
Siena	?	10	13	?	1	2	?	11	15	?	17	18	?	—	3	?	17	21
Toscana	1 065	504	755	354	267	341	1 419	771	1 096	1 033	1 960	1 912	206	227	263	1 239	2 187	2 175

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.
(b) Vedasi la nota (a) alla Tavola XIII.

Segue Tav. XLI — LAVORATORI RIMPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA PROVENIENZA (b).

PROVINCIE	MANOVALI, BRACCIANTI, ECC. DI QUALSIASI INDUSTRIA (Classe 4 — Categ. 8 in parte)									OPERAI NON SPECIFICATI (Classe 4 — Categ. 13)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	?	21	20	?	39	31	?	60	51	?	47	48	?	22	26	?	60	74
Ascoli Piceno	?	1	—	?	78	77	?	79	77	?	3	4	?	32	42	?	35	46
Macerata (a)	?	40	44	?	45	27	?	85	71	?	27	19	?	13	27	?	40	46
Pesaro e Urbino	?	51	57	?	40	60	?	91	117	?	86	93	?	33	15	?	119	108
Marche (a)	104	113	121	251	202	195	355	315	316	58	163	164	104	100	110	162	263	274
Perugia (a)	?	134	130	?	28	20	?	162	150	?	154	261	?	25	33	?	179	294
Terni	?	1	1	?	3	4	?	4	5	?	—	3	?	2	3	?	2	6
Umbria (a)	134	135	131	43	31	24	177	166	155	34	154	264	24	27	36	58	181	300
Frosinone	?	62	75	?	409	412	?	471	487	?	91	181	?	149	256	?	240	437
Rieti	?	7	7	?	8	7	?	15	14	?	11	7	?	2	4	?	13	11
Roma (a)	?	33	5	?	216	198	?	249	203	?	123	60	?	107	171	?	230	231
Viterbo (a)	?	—	1	?	14	14	?	14	15	?	1	3	?	2	1	?	3	4
Lazio	52	102	88	467	647	631	519	749	719	85	226	251	254	260	422	339	486	683
Aquila degli Abruz.	?	42	49	?	309	330	?	351	379	?	40	49	?	145	221	?	185	270
Campobasso	?	5	10	?	373	434	?	378	444	?	4	8	?	178	249	?	182	257
Chieti (a)	?	5	3	?	337	300	?	342	303	?	3	10	?	127	173	?	130	183
Pescara (a)	?	—	3	?	72	86	?	72	89	?	9	12	?	28	57	?	37	69
Teramo	?	5	7	?	160	145	?	165	152	?	7	8	?	74	91	?	81	99
Abruzzi e Molise	65	57	72	1 028	1 251	1 295	1 093	1 306	1 367	38	63	87	609	552	791	647	615	878
Avellino (a)	?	1	2	?	287	258	?	288	260	?	1	—	?	122	225	?	123	225
Benevento	?	—	3	?	195	209	?	195	212	?	4	2	?	96	112	?	100	114
Napoli (a)	?	8	9	?	565	598	?	573	607	?	101	96	?	358	482	?	459	578
Salerno (a)	?	5	4	?	178	206	?	183	210	?	22	26	?	99	154	?	121	180
Campania (a)	31	14	18	1 110	1 225	1 271	1 141	1 239	1 289	57	128	124	702	675	973	759	803	1 097
Bari	?	46	39	?	550	654	?	596	693	?	85	81	?	260	447	?	345	528
Brindisi	?	1	—	?	7	7	?	8	7	?	3	4	?	3	6	?	6	10
Foggia (a)	?	1	3	?	132	156	?	133	159	?	3	4	?	54	82	?	57	86
Lecce	?	—	1	?	9	13	?	9	14	?	10	11	?	8	11	?	18	22
Taranto	?	1	—	?	8	15	?	9	15	?	6	12	?	16	15	?	22	27
Puglie (a)	40	49	43	588	706	845	628	755	888	32	107	112	424	341	561	456	448	673
Matera	?	1	—	?	27	43	?	28	43	?	1	—	?	11	28	?	12	28
Potenza	?	1	—	?	143	134	?	144	134	?	13	6	?	73	96	?	86	102
Lucania	1	2	—	220	170	177	221	172	177	6	14	6	117	84	124	123	98	130
Catanzaro	?	2	1	?	357	377	?	359	378	?	7	3	?	176	276	?	183	279
Cosenza	?	—	2	?	422	402	?	422	404	?	4	7	?	166	264	?	170	271
Reggio di Calabria	?	60	44	?	426	486	?	486	530	?	26	50	?	205	312	?	231	362
Calabrie	35	62	47	1 116	1 295	1 265	1 151	1 267	1 312	18	37	60	695	547	852	713	584	912
Agrigento	?	5	6	?	235	214	?	240	220	?	9	17	?	96	125	?	105	142
Caltanissetta	?	9	8	?	85	84	?	94	72	?	17	11	?	28	69	?	45	80
Catania	?	2	1	?	212	198	?	214	199	?	12	19	?	114	132	?	126	151
Enna	?	1	1	?	26	36	?	27	37	?	2	—	?	15	30	?	17	80
Messina	?	8	8	?	424	380	?	432	388	?	19	20	?	192	269	?	211	289
Palermo	?	5	6	?	423	423	?	428	429	?	31	30	?	222	312	?	253	342
Ragusa	?	1	2	?	75	109	?	76	111	?	—	7	?	40	63	?	40	70
Siracusa	?	8	5	?	147	167	?	155	172	?	17	22	?	56	84	?	73	106
Trapani	?	9	63	?	198	206	?	207	269	?	593	369	?	87	149	?	680	518
Sicilia	40	48	100	1 724	1 825	1 797	1 764	1 873	1 897	24	700	495	1 002	850	1 233	1 026	1 550	1 728
Cagliari	?	9	10	?	11	20	?	20	30	?	28	43	?	7	10	?	35	53
Nuoro	?	7	12	?	8	6	?	15	18	?	7	19	?	2	4	?	9	23
Sassari	?	10	12	?	41	35	?	51	47	?	41	51	?	15	17	?	56	68
Sardegna	23	26	34	78	60	61	101	86	95	28	76	113	31	24	31	59	100	144
Non indicata	—	97	15	—	19	2	—	116	17	—	425	295	—	23	8	—	448	213
REGNO	4 716	4 235	5 227	8 882	9 124	9 552	13 598	13 359	14 779	4 501	12 839	14 370	5 082	4 704	6 800	9 583	17 543	21 170

*Segue Tav. XLI — LAVORATORI RIMPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ, SECONDO LE PROVINCE
DI DESTINAZIONE, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA PROVENIENZA (b).*

PROVINCIE DI DESTINAZIONE (a)	TRASPORTI ED AFFINI (Classe 5 — Categ. 1, 2 e 3)									PERSONALE DI SERVIZIO E DI FATICA (Classe 6 — Categ. 1, 2, 3 e 4; Classe 7 — Categ. 1)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	?	15	16	?	18	7	?	33	23	?	81	80	?	65	59	?	146	139
Aosta	?	71	98	?	1	—	?	72	93	?	97	101	?	9	14	?	106	115
Cuneo	?	61	48	?	4	1	?	65	49	?	259	254	?	11	5	?	270	259
Novara (a)	?	58	24	?	1	—	?	59	24	?	231	236	?	15	6	?	246	242
Torino	?	130	46	?	3	5	?	133	51	?	394	240	?	31	25	?	425	265
Vercelli (a)	?	11	10	?	2	2	?	13	12	?	58	63	?	42	22	?	100	85
Piemonte	183	346	242	27	29	15	210	375	237	1 028	1 120	974	79	173	131	1 107	1 293	1 165
Genova	?	94	39	?	96	124	?	190	163	?	67	47	?	40	45	?	107	92
Imperia	?	161	70	?	5	4	?	166	74	?	532	437	?	2	1	?	534	439
La Spezia	?	6	5	?	8	8	?	14	13	?	11	9	?	7	3	?	18	12
Savona	?	14	8	?	19	24	?	24	32	?	19	26	?	5	7	?	24	33
Liguria	65	275	122	101	119	160	166	394	282	266	629	519	24	54	56	290	683	575
Bergamo	?	31	34	?	—	3	?	31	37	?	61	45	?	2	2	?	63	47
Brescia	?	10	14	?	—	4	?	10	18	?	12	31	?	1	—	?	13	31
Como	?	89	26	?	2	4	?	91	30	?	167	200	?	6	2	?	173	202
Cremona	?	2	1	?	1	1	?	3	2	?	15	13	?	1	—	?	16	12
Mantova	?	2	4	?	3	1	?	5	5	?	10	7	?	1	1	?	11	8
Milano	?	366	71	?	5	12	?	371	83	?	268	202	?	23	17	?	291	219
Pavia	?	6	2	?	2	4	?	8	6	?	33	24	?	17	5	?	50	29
Sondrio	?	16	11	?	1	2	?	17	13	?	164	201	?	2	2	?	166	203
Varese	?	68	15	?	3	2	?	71	17	?	95	97	?	7	7	?	102	104
Lombardia	136	590	178	15	17	33	151	607	211	1 130	825	820	27	60	36	1 157	885	856
Bolzano	?	127	60	?	—	—	?	127	60	?	175	153	?	—	—	?	175	153
Trento (a)	?	8	11	?	4	2	?	12	13	?	43	26	?	6	1	?	49	27
Venezia Trident. (a)	24	135	71	4	4	2	28	139	73	214	218	179	3	6	1	217	224	180
Belluno	?	17	15	?	—	6	?	17	21	?	22	26	?	2	5	?	24	31
Padova	?	10	3	?	1	—	?	11	3	?	10	23	?	2	5	?	12	28
Rovigo	?	1	1	?	1	—	?	2	1	?	—	1	?	1	1	?	1	2
Treviso	?	10	8	?	4	4	?	14	12	?	14	21	?	8	3	?	22	24
Udine	?	24	16	?	7	13	?	31	29	?	60	95	?	14	21	?	74	116
Venezia	?	24	8	?	3	1	?	27	9	?	32	21	?	1	3	?	33	24
Verona	?	7	8	?	3	2	?	10	10	?	11	15	?	2	7	?	13	22
Vicenza (a)	?	5	9	?	3	6	?	8	14	?	23	28	?	5	5	?	28	28
Veneto (a)	38	98	67	31	22	32	69	120	99	185	172	225	29	35	50	214	207	275
Fiume (a)	?	13	24	?	5	7	?	18	31	?	6	8	?	1	—	?	7	8
Gorizia	?	9	4	?	1	2	?	10	6	?	22	59	?	—	3	?	22	62
Pola (a)	?	2	2	?	7	7	?	9	9	?	6	8	?	4	3	?	10	11
Trieste	?	51	22	?	17	11	?	68	33	?	35	48	?	13	13	?	48	61
Zara	?	22	4	?	2	1	?	24	5	?	1	3	?	1	—	?	2	3
Venezia G. e Zara	18	97	56	92	32	28	110	129	84	57	70	126	15	19	19	72	89	145
Bologna (a)	?	4	4	?	—	1	?	4	5	?	13	32	?	4	4	?	17	36
Ferrara (a)	?	2	2	?	—	—	?	2	2	?	4	2	?	1	—	?	5	2
Forlì	?	4	10	?	2	3	?	6	13	?	3	14	?	3	3	?	6	17
Modena (a)	?	7	6	?	4	—	?	11	6	?	8	14	?	—	1	?	8	15
Parma	?	6	9	?	2	3	?	8	12	?	29	31	?	28	26	?	57	57
Piacenza	?	5	12	?	1	—	?	6	12	?	31	29	?	9	1	?	40	30
Ravenna	?	—	2	?	2	—	?	2	2	?	5	3	?	1	1	?	6	4
Reggio nell'Emilia	?	2	4	?	—	2	?	2	6	?	9	9	?	3	1	?	12	10
Emilia	32	30	49	9	11	9	41	41	58	133	102	134	26	49	37	159	151	171
Arezzo	?	10	7	?	1	—	?	11	7	?	15	21	?	3	2	?	18	23
Firenze	?	48	28	?	1	3	?	49	31	?	64	43	?	9	8	?	73	51
Grosseto	?	2	—	?	2	3	?	4	3	?	2	4	?	—	—	?	2	4
Livorno	?	1	17	?	5	7	?	6	24	?	8	9	?	3	—	?	11	9
Lucca (a)	?	6	4	?	6	11	?	12	15	?	55	49	?	15	26	?	70	75
Massa e Carrara	?	2	4	?	1	1	?	3	5	?	14	7	?	10	4	?	24	11
Pisa	?	5	1	?	2	1	?	7	2	?	26	24	?	3	2	?	29	26
Pistoia (a)	?	11	11	?	5	2	?	16	13	?	17	18	?	2	4	?	19	22
Siena	?	2	1	?	—	1	?	2	2	?	—	7	?	—	2	?	7	13
Toscana	76	87	73	34	23	29	110	110	102	245	208	196	39	45	48	284	253	234

(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § III.
(b) Vedasi la nota (a) alla Tavola XIII.

Segue Tav. XLI — LAVORATORI RIMPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA PROVENIENZA (b).

PROVINCIE DI DESTINAZIONE (a)	TRASPORTI ED AFFINI (Classe 5 — Categ. 1, 2 e 3)									PERSONALE DI SERVIZIO E DI FATICA (Classe 6 — Categ. 1, 2, 3 e 4; Classe 7 — Categ. 1)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	?	2	6	?	8	9	?	10	15	?	2	8	?	3	3	?	5	11
Ascoli Piceno	?	—	—	?	8	5	?	8	5	?	2	1	?	10	5	?	12	6
Macerata (a)	?	2	2	?	19	15	?	21	17	?	2	2	?	2	2	?	4	4
Pesaro e Urbino	?	1	4	?	3	8	?	4	12	?	6	1	?	3	2	?	9	3
Marche (a)	1	5	12	33	38	37	34	43	49	10	12	12	5	18	12	15	30	24
Perugia (a)	?	5	6	?	1	2	?	6	8	?	18	11	?	3	3	?	21	14
Terni	?	1	2	?	—	—	?	1	2	?	—	—	?	1	—	?	1	—
Umbria (a)	8	6	8	1	1	2	9	7	10	15	18	11	1	4	3	16	22	14
Frosinone	?	3	5	?	5	7	?	8	12	?	12	9	?	4	2	?	16	11
Rieti	?	—	2	?	—	—	?	—	2	?	1	3	?	1	3	?	2	6
Roma (a)	?	89	26	?	13	19	?	102	45	?	136	91	?	20	20	?	156	111
Viterbo (a)	?	1	—	?	3	1	?	4	1	?	1	2	?	—	1	?	1	3
Lazio	27	93	33	24	21	27	51	114	60	73	150	105	19	25	26	92	175	131
Aquila degli Abruz.	?	3	1	?	2	4	?	5	5	?	3	3	?	4	3	?	7	6
Campobasso	?	—	—	?	6	10	?	6	10	?	2	4	?	6	9	?	8	13
Chieti (a)	?	2	1	?	12	15	?	14	16	?	14	7	?	19	19	?	33	26
Pescara (a)	?	—	1	?	3	1	?	3	2	?	1	—	?	4	3	?	5	3
Teramo	?	—	—	?	3	4	?	3	4	?	—	—	?	4	3	?	4	3
Abruzzi e Molise	2	5	3	52	26	34	54	31	37	6	20	14	37	37	37	43	57	51
Avellino (a)	?	—	1	?	5	11	?	5	12	?	2	1	?	12	8	?	14	9
Benevento	?	—	—	?	11	4	?	11	4	?	—	—	?	5	1	?	5	1
Napoli (a)	?	40	13	?	90	96	?	130	109	?	38	30	?	51	38	?	89	68
Salerno (a)	?	17	4	?	34	27	?	51	31	?	9	4	?	12	21	?	21	25
Campania (a)	9	57	18	207	140	138	216	197	156	48	49	35	86	80	68	134	129	103
Bari	?	23	20	?	194	186	?	217	206	?	8	12	?	20	21	?	28	33
Brindisi	?	3	5	?	4	—	?	7	5	?	1	3	?	—	1	?	1	4
Foggia (a)	?	—	—	?	20	30	?	20	30	?	1	1	?	11	7	?	12	8
Lecce	?	—	—	?	1	2	?	1	2	?	2	2	?	1	1	?	3	3
Taranto	?	1	—	?	4	2	?	5	2	?	3	4	?	4	—	?	7	4
Puglie (a)	11	27	25	190	223	220	201	250	245	14	15	22	26	36	30	40	51	52
Matera	?	—	—	?	—	1	?	—	1	?	—	—	?	2	2	?	2	2
Potenza	?	—	—	?	7	11	?	7	11	?	1	—	?	14	20	?	15	20
Lucania	—	—	—	10	7	12	10	7	12	—	1	—	8	16	22	8	17	22
Catanzaro	?	—	—	?	32	62	?	32	62	?	1	6	?	15	11	?	16	17
Cosenza	?	—	1	?	57	62	?	57	63	?	1	—	?	28	28	?	29	28
Reggio di Calabria.	?	—	6	?	51	47	?	51	53	?	2	2	?	24	12	?	26	14
Calabrie	3	—	7	117	149	171	120	140	178	7	4	8	55	67	51	62	71	59
Agrigento	?	—	7	?	8	5	?	8	12	?	—	2	?	9	7	?	9	9
Caltanissetta	?	1	1	?	21	18	?	22	19	?	—	—	?	7	6	?	7	6
Catania	?	2	1	?	53	12	?	55	13	?	3	5	?	22	22	?	25	27
Enna	?	—	—	?	1	2	?	1	2	?	1	—	?	2	1	?	3	1
Messina	?	1	3	?	63	30	?	64	33	?	10	3	?	25	26	?	35	29
Palermo	?	7	9	?	16	20	?	23	29	?	11	14	?	16	23	?	27	37
Ragusa	?	—	2	?	22	35	?	22	37	?	—	2	?	6	5	?	6	7
Siracusa	?	—	3	?	69	77	?	69	80	?	4	7	?	16	4	?	20	11
Trapani	?	8	52	?	57	23	?	65	75	?	7	19	?	11	6	?	18	25
Sicilia	17	19	78	356	310	222	373	329	300	35	36	52	112	114	100	147	150	152
Cagliari	?	3	3	?	5	8	?	8	11	?	8	21	?	1	—	?	9	21
Nuoro	?	1	1	?	1	—	?	2	1	?	1	2	?	—	—	?	1	2
Sassari	?	—	—	?	—	2	?	—	2	?	1	6	?	3	—	?	4	6
Sardegna	3	4	4	6	6	10	9	10	14	6	10	29	2	4	—	8	14	29
Non indicata	—	30	12	—	4	—	—	34	12	—	120	42	—	8	—	—	128	42
REGNO	653	1 904	1 058	1 309	1 173	1 181	1 962	3 077	2 239	3 472	3 779	3 493	593	850	727	4 065	4 629	4 220

Segue Tav. XLI — LAVORATORI RIMPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA PROVENIENZA (b).

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	PROFESSIONI ED ARTI LIBERALI (Classe 9 — Categ. 2, 3 e 4)									IMPIEGATI PUBBLICI E PRIVATI (Classe 10 — Categ. 4)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	?	28	20	?	6	5	?	34	25	?	32	55	?	20	17	?	52	72
Aosta	?	7	5	?	—	4	?	7	9	?	35	40	?	3	1	?	38	41
Cuneo	?	9	7	?	—	—	?	9	7	?	91	155	?	14	6	?	105	161
Novara (a)	?	32	20	?	3	4	?	35	24	?	83	98	?	6	2	?	89	100
Torino	?	134	147	?	38	23	?	172	170	?	173	200	?	35	23	?	208	223
Vercelli (a)	?	18	16	?	2	—	?	20	18	?	52	44	?	1	8	?	53	52
Piemonte	152	228	215	37	49	38	199	277	253	90	466	592	40	79	57	130	545	649
Genova	?	125	196	?	33	29	?	158	225	?	63	117	?	61	44	?	124	161
Imperia	?	96	95	?	—	2	?	06	97	?	312	448	?	4	2	?	316	450
La Spezia	?	3	3	?	—	1	?	3	4	?	4	7	?	4	4	?	8	11
Savona	?	3	15	?	—	2	?	3	17	?	7	21	?	4	2	?	11	23
Liguria	16	227	309	17	33	34	33	260	343	30	386	593	47	73	52	77	459	645
Bergamo	?	19	20	?	2	5	?	22	25	?	7	20	?	2	4	?	9	24
Brescia	?	30	29	?	2	2	?	32	31	?	8	17	?	4	5	?	12	22
Como	?	31	51	?	4	1	?	35	52	?	52	98	?	6	9	?	58	107
Cremona	?	63	14	?	6	3	?	69	17	?	6	6	?	1	1	?	7	7
Mantova	?	18	12	?	2	1	?	20	14	?	4	8	?	3	3	?	7	11
Milano	?	624	756	?	83	56	?	707	812	?	159	259	?	37	28	?	196	287
Pavia	?	14	27	?	4	4	?	18	31	?	14	34	?	6	14	?	20	48
Sondrio	?	4	3	?	—	—	?	4	3	?	6	21	?	3	3	?	9	24
Varese	?	28	30	?	2	3	?	30	33	?	41	76	?	8	2	?	49	78
Lombardia	264	831	943	54	106	75	318	937	1 018	47	297	539	38	70	69	85	367	608
Bolzano	?	15	37	?	—	—	?	15	37	?	29	49	?	—	1	?	29	50
Trento (a)	?	5	12	?	1	4	?	6	16	?	14	35	?	3	1	?	17	36
Venezia Trident. (a)	18	20	49	3	1	4	21	21	53	9	43	84	2	3	2	11	46	86
Belluno	?	2	5	?	—	1	?	2	6	?	15	20	?	—	2	?	15	22
Padova	?	14	13	?	4	4	?	18	17	?	5	12	?	5	1	?	10	13
Rovigo	?	1	2	?	1	2	?	2	4	?	1	4	?	7	1	?	8	5
Treviso	?	4	4	?	5	2	?	9	6	?	2	7	?	3	5	?	5	12
Udine	?	20	34	?	12	7	?	32	41	?	29	61	?	20	14	?	49	75
Venezia	?	21	24	?	4	5	?	25	29	?	35	39	?	4	3	?	39	42
Verona	?	17	22	?	5	10	?	22	32	?	13	15	?	5	1	?	18	16
Vicenza (a)	?	5	7	?	2	4	?	7	11	?	10	13	?	3	7	?	13	20
Veneto (a)	75	84	111	34	33	35	109	117	146	23	110	171	30	47	34	53	157	205
Fiume (a)	?	5	14	?	1	—	?	6	14	?	10	28	?	—	—	?	10	28
Gorizia	?	5	6	?	2	—	?	7	6	?	15	21	?	1	1	?	16	22
Pola (a)	?	—	1	?	—	—	?	1	1	?	3	10	?	1	1	?	3	11
Trieste	?	23	49	?	6	5	?	29	54	?	46	92	?	4	8	?	50	100
Zara	?	1	4	?	—	—	?	1	4	?	6	12	?	—	—	?	6	12
Venezia G. e Zara	34	34	74	5	10	5	39	44	79	4	80	163	7	5	10	11	85	173
Bologna (a)	?	33	53	?	16	14	?	49	67	?	7	25	?	7	2	?	14	27
Ferrara (a)	?	15	45	?	1	3	?	16	48	?	3	2	?	4	—	?	4	2
Forlì	?	12	23	?	4	5	?	10	28	?	9	14	?	4	—	?	13	17
Modena (a)	?	17	19	?	1	1	?	18	20	?	8	7	?	1	1	?	9	8
Parma	?	55	25	?	2	1	?	57	26	?	21	17	?	6	2	?	27	19
Piacenza	?	10	22	?	3	2	?	13	24	?	15	16	?	2	—	?	17	16
Ravenna	?	14	12	?	2	—	?	16	12	?	2	4	?	—	—	?	2	4
Reggio nell'Emilia.	?	9	15	?	4	4	?	13	19	?	4	6	?	1	—	?	5	6
Emilia	46	165	214	37	33	30	83	198	244	14	69	91	9	22	8	23	91	99
Arezzo	?	2	—	?	1	1	?	3	1	?	8	6	?	1	—	?	9	6
Firenze	?	68	53	?	18	4	?	86	57	?	33	39	?	9	5	?	42	44
Grosseto	?	—	1	?	1	—	?	1	1	?	2	2	?	1	—	?	3	2
Livorno	?	11	13	?	—	1	?	11	14	?	11	13	?	3	3	?	14	16
Lucca (a)	?	43	25	?	14	17	?	57	42	?	13	22	?	16	11	?	29	33
Massa e Carrara	?	3	4	?	—	2	?	3	6	?	8	10	?	2	1	?	10	11
Pisa	?	6	4	?	—	—	?	6	4	?	7	8	?	3	—	?	10	8
Pistoia (a)	?	2	3	?	—	2	?	2	5	?	13	16	?	6	5	?	19	21
Siena	?	—	1	?	—	2	?	—	3	?	5	4	?	—	—	?	5	4
Toscana	74	135	104	49	34	29	123	169	133	14	100	120	25	41	25	39	141	145

(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § III
 (b) Vedasi la nota (a) alla Tavola XIII.

Segue TAV. XLI — LAVORATORI RIMPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA PROVENIENZA (b).

PROVINCIE DI DESTINAZIONE (a)	PROFESSIONI ED ARTI LIBERALI (Classe 9 — Categ. 2, 3 e 4)									IMPIEGATI PUBBLICI E PRIVATI (Classe 10 — Categ. 4)								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	?	7	5	?	4	2	?	11	7	?	5	5	?	6	4	?	11	9
Ascoli Piceno	?	2	1	?	1	3	?	3	4	?	—	—	?	4	4	?	4	4
Macerata (a)	?	—	5	?	1	4	?	1	9	?	1	—	?	7	8	?	8	8
Pesaro e Urbino	?	1	7	?	5	1	?	6	8	?	2	—	?	3	—	?	5	—
Marche (a)	9	10	18	11	11	10	20	21	28	—	8	5	10	20	16	10	28	21
Perugia (a)	?	6	10	?	2	1	?	8	11	?	5	13	?	3	1	?	8	14
Terni	?	1	4	?	—	—	?	1	4	?	1	4	?	—	—	?	1	4
Umbria (a)	1	7	14	3	2	1	4	9	15	—	6	17	3	3	1	3	9	18
Frosinone	?	1	5	?	2	—	?	3	5	?	2	3	?	3	—	?	5	3
Rieti	?	—	2	?	1	—	?	1	2	?	1	1	?	1	1	?	2	2
Roma (a)	?	130	186	?	58	63	?	188	249	?	58	92	?	21	25	?	79	117
Viterbo (a)	?	1	2	?	—	—	?	1	2	?	—	2	?	—	—	?	?	2
Lazio	68	132	195	48	61	63	116	193	258	9	61	98	22	25	26	31	86	124
Aquila degli Abruz.	?	—	2	?	1	3	?	1	5	?	1	4	?	2	1	?	3	5
Campobasso	?	—	1	?	4	1	?	4	2	?	—	—	?	3	2	?	3	2
Chieti (a)	?	—	2	?	3	4	?	3	6	?	1	3	?	5	5	?	6	8
Pescara (a)	?	1	2	?	—	1	?	1	3	?	—	—	?	—	4	?	—	4
Teramo	?	1	—	?	—	—	?	1	—	?	1	4	?	—	—	?	1	4
Abruzzi e Molise	2	2	7	18	8	9	20	10	16	—	3	11	8	10	12	8	13	23
Avellino (a)	?	—	—	?	7	5	?	7	5	?	1	2	?	5	6	?	6	8
Benevento	?	—	—	?	1	2	?	1	2	?	—	—	?	3	1	?	3	1
Napoli (a)	?	46	75	?	44	53	?	90	128	?	40	56	?	31	31	?	71	87
Salerno (a)	?	6	4	?	7	5	?	13	9	?	2	5	?	17	11	?	19	16
Campania (a)	23	52	79	72	59	65	95	111	144	8	43	63	51	56	49	59	99	112
Bari	?	9	10	?	3	7	?	12	17	?	14	29	?	4	10	?	18	39
Brindisi	?	5	14	?	—	1	?	5	15	?	1	6	?	—	—	?	1	6
Foggia (a)	?	4	4	?	3	2	?	7	6	?	—	0	?	1	2	?	1	8
Lecce	?	4	1	?	2	3	?	6	4	?	4	2	?	2	1	?	6	3
Taranto	?	2	4	?	1	1	?	3	5	?	—	2	?	2	1	?	2	3
Puglie (a)	6	24	33	19	9	14	25	33	47	3	19	45	11	9	14	14	28	59
Matera	?	—	—	?	1	—	?	1	—	?	—	1	?	1	—	?	1	1
Potenza	?	3	3	?	6	4	?	9	7	?	1	—	?	7	6	?	8	6
Lucania	—	3	3	5	7	4	5	10	7	—	1	1	13	8	6	13	9	7
Catanzaro	?	2	—	?	1	6	?	3	6	?	1	2	?	12	10	?	13	12
Cosenza	?	—	1	?	2	3	?	2	4	?	1	5	?	18	15	?	19	20
Reggio di Calabria.	?	1	4	?	3	6	?	4	10	?	3	10	?	5	4	?	8	14
Calabria	—	3	5	29	6	15	29	9	20	—	5	17	28	35	29	28	40	46
Agrigento	?	—	—	?	1	—	?	1	—	?	2	2	?	3	4	?	5	6
Caltanissetta	?	—	—	?	2	1	?	2	1	?	3	1	?	2	1	?	5	2
Catania	?	7	21	?	8	3	?	15	24	?	9	9	?	7	8	?	16	17
Enna	?	—	—	?	1	1	?	1	1	?	—	—	?	1	—	?	1	—
Messina	?	6	13	?	3	4	?	9	17	?	6	10	?	3	4	?	9	14
Palermo	?	9	28	?	7	6	?	16	34	?	10	19	?	12	8	?	22	27
Ragusa	?	1	4	?	1	2	?	2	6	?	1	3	?	2	1	?	3	4
Siracusa	?	65	8	?	5	1	?	70	9	?	4	10	?	2	2	?	6	12
Trapani	?	4	10	?	2	—	?	6	10	?	6	16	?	3	—	?	9	16
Sicilia	152	92	84	50	30	18	202	122	102	8	41	70	38	35	28	46	76	98
Cagliari	?	3	4	?	—	1	?	3	5	?	3	11	?	—	—	?	3	11
Nuoro	?	—	—	?	—	—	?	—	—	?	—	1	?	1	1	?	1	2
Sassari	?	—	1	?	—	—	?	—	1	?	1	—	?	1	—	?	2	—
Sardegna	5	3	5	1	—	1	6	3	6	2	4	12	1	2	1	3	6	13
Non indicata	—	16	16	—	3	—	—	19	16	—	88	112	—	7	—	—	95	112
REGNO	945	2 068	2 478	492	495	450	1 437	2 563	2 928	261	1 830	2 804	383	550	439	644	2 380	3 243

Segue Tav. XLI — LAVORATORI RIMPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA PROVENIENZA (b).

PROVINCIE DI DESTINAZIONE (a)	CONDIZIONI NON PROFESSIONALI (Classe 12 — Categ. 1 e 2)									PROFESSIONI O CONDIZIONI IGNOTE								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	?	274	339	?	329	325	?	603	664	?	17	—	?	2	1	?	19	1
Aosta	?	291	363	?	54	42	?	345	405	?	48	—	?	—	—	?	48	—
Cuneo	?	646	866	?	104	97	?	750	963	?	46	—	?	—	—	?	46	—
Novara (a)	?	840	1 022	?	68	58	?	908	1 080	?	78	—	?	2	1	?	80	1
Torino	?	1 199	995	?	217	247	?	1 416	1 242	?	75	3	?	6	1	?	81	4
Vercelli (a)	?	451	445	?	108	109	?	559	554	?	27	—	?	3	—	?	30	—
Piemonte	4 131	3 701	4 030	1 037	880	878	5 168	4 581	4 908	—	291	3	4	13	3	4	304	6
Genova	?	268	387	?	265	257	?	533	644	?	15	—	?	9	18	?	24	18
Imperia	?	1 153	1 556	?	12	11	?	1 165	1 567	?	93	31	?	1	4	?	94	35
La Spezia	?	78	66	?	33	28	?	111	94	?	—	—	?	—	1	?	—	1
Savona	?	94	146	?	35	19	?	129	165	?	7	—	?	2	5	?	9	5
Liguria	584	1 593	2 155	357	345	315	941	1 938	2 470	—	115	31	21	12	28	21	127	59
Bergamo	?	302	378	?	25	13	?	327	391	?	38	25	?	1	—	?	39	25
Brescia	?	136	156	?	27	10	?	163	166	?	8	—	?	—	—	?	8	—
Como	?	339	481	?	40	13	?	379	494	?	35	7	?	1	—	?	36	7
Cremona	?	51	52	?	6	4	?	57	56	?	4	—	?	1	1	?	5	1
Mantova	?	66	57	?	16	4	?	82	61	?	2	—	?	—	—	?	2	—
Milano	?	409	672	?	112	137	?	521	809	?	37	—	?	4	—	?	41	—
Pavia	?	49	78	?	99	85	?	148	163	?	3	—	?	—	—	?	3	—
Sondrio	?	62	93	?	18	34	?	80	127	?	9	—	?	1	6	?	10	6
Varese	?	508	675	?	29	80	?	537	755	?	38	13	?	—	6	?	38	19
Lombardia	1 322	1 922	2 642	417	372	380	1 739	2 294	3 022	1	174	45	—	8	13	1	182	58
Bolzano	?	119	241	?	1	1	?	120	242	?	22	—	?	2	—	?	24	—
Trento (a)	?	182	238	?	64	56	?	246	294	?	8	—	?	1	—	?	9	—
Venezia Trident. (a)	241	301	479	68	65	57	309	366	536	1	30	—	—	3	—	1	33	—
Belluno	?	279	336	?	49	47	?	328	383	?	12	1	?	2	—	?	14	1
Padova	?	125	156	?	33	47	?	158	203	?	10	—	?	—	1	?	10	1
Rovigo	?	31	20	?	19	14	?	50	34	?	1	—	?	—	—	?	1	—
Treviso	?	220	307	?	76	96	?	296	403	?	9	20	?	—	—	?	9	20
Udine	?	641	883	?	146	178	?	787	1 061	?	58	9	?	2	1	?	60	10
Venezia	?	88	166	?	20	30	?	108	196	?	10	—	?	—	2	?	10	2
Verona	?	155	182	?	36	53	?	191	235	?	11	—	?	—	—	?	11	—
Vicenza (a)	?	275	294	?	90	94	?	365	388	?	6	3	?	2	—	?	8	3
Veneto (a)	1 269	1 814	2 344	497	469	559	1 766	2 283	2 903	—	117	33	1	6	4	1	123	37
Fiume (a)	?	26	101	?	7	5	?	33	106	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Gorizia	?	70	98	?	13	22	?	83	120	?	2	9	?	—	—	?	2	9
Pola (a)	?	20	60	?	15	22	?	35	82	?	4	?	?	—	—	?	4	?
Trieste	?	121	216	?	38	48	?	159	264	?	8	5	?	1	—	?	9	5
Zara	?	26	109	?	1	1	?	27	110	?	—	3	?	—	—	?	—	3
Venezia G. e Zara	120	263	584	63	74	96	183	337	682	8	10	21	3	1	—	11	11	21
Bologna (a)	?	110	169	?	19	33	?	129	202	?	6	4	?	—	1	?	6	5
Ferrara (a)	?	29	23	?	10	9	?	39	32	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Forlì	?	120	178	?	21	37	?	141	215	?	9	—	?	—	2	?	9	2
Modena (a)	?	105	121	?	14	27	?	119	148	?	3	—	?	—	2	?	3	2
Parma	?	127	236	?	81	88	?	208	324	?	11	20	?	1	—	?	12	20
Piacenza	?	117	263	?	56	36	?	173	299	?	10	3	?	—	—	?	10	3
Ravenna	?	19	22	?	3	3	?	22	25	?	4	—	?	—	—	?	4	—
Reggio nell'Emilia.	?	70	74	?	16	21	?	86	95	?	5	—	?	—	—	?	5	—
Emilia	718	697	1 086	246	220	254	964	917	1 340	—	48	27	—	1	5	—	49	32
Arezzo	?	116	110	?	13	14	?	129	124	?	14	—	?	1	—	?	15	—
Firenze	?	239	205	?	40	42	?	279	247	?	11	—	?	1	—	?	12	—
Grosseto	?	32	21	?	6	9	?	38	30	?	1	2	?	—	—	?	1	2
Livorno	?	94	114	?	15	17	?	109	131	?	3	5	?	—	—	?	3	5
Lucca (a)	?	205	193	?	186	206	?	391	399	?	15	8	?	3	1	?	18	9
Massa e Carrara	?	143	130	?	42	33	?	185	163	?	8	8	?	—	—	?	8	8
Pisa	?	198	187	?	19	26	?	217	163	?	14	1	?	—	—	?	14	1
Pistoia (a)	?	166	177	?	23	33	?	189	210	?	23	—	?	1	—	?	24	—
Siena	?	39	53	?	5	3	?	44	61	?	12	8	?	—	—	?	12	8
Toscana	1 073	1 232	1 145	428	349	383	1 501	1 581	1 528	—	101	32	1	6	1	1	107	33

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.
 (b) Vedasi nota (a) alla Tavola XIII.

Segue Tav. XLI — LAVORATORI RIMPATRIATI, DI ETÀ DI 15 ANNI E PIÙ, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, LA PROFESSIONE O CONDIZIONE E LA PROVENIENZA (b).

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	CONDIZIONI NON PROFESSIONALI (Classe 12 — Categ. 1 e 2)									PROFESSIONI O CONDIZIONI IGNOTE								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	?	52	64	?	57	38	?	109	102	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Ascoli Piceno	?	18	6	?	51	34	?	51	40	?	5	—	?	—	—	?	5	—
Macerata (a)	?	18	28	?	64	65	?	82	93	?	—	—	?	4	—	?	4	—
Pesaro e Urbino	?	105	110	?	39	45	?	145	155	?	—	3	?	1	1	?	1	4
Marche (a)	132	176	208	192	211	182	324	387	390	—	5	3	4	5	1	4	10	4
Perugia (a)	?	295	335	?	33	38	?	328	373	?	11	—	?	2	—	?	13	—
Terni	?	7	17	?	6	—	?	13	17	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Umbria (a)	248	302	352	35	39	38	283	341	390	—	11	—	1	2	—	1	13	—
Frosinone	?	205	208	?	57	73	?	262	281	?	4	11	?	1	—	?	5	11
Rieti	?	7	7	?	4	7	?	11	14	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Roma (a)	?	215	237	?	165	149	?	380	386	?	27	13	?	3	—	?	30	13
Viterbo (a)	?	1	6	?	13	6	?	14	12	?	1	—	?	1	—	?	2	—
Lazio	196	428	458	185	239	235	381	667	693	2	32	24	—	5	—	2	37	24
Aquila degli Abruz.	?	34	51	?	62	65	?	96	116	?	2	—	?	—	—	?	2	—
Campobasso	?	15	17	?	70	75	?	85	92	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Chieti (a)	?	14	11	?	60	78	?	74	89	?	1	—	?	3	1	?	4	1
Pescara (a)	?	4	7	?	12	21	?	16	28	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Teramo	?	20	9	?	34	31	?	54	40	?	—	—	?	1	—	?	1	—
Abruzzi e Molise	54	87	95	321	238	270	375	325	365	1	3	—	13	4	1	14	7	1
Avellino (a)	?	5	12	?	105	115	?	110	127	?	—	—	?	1	—	?	1	—
Benevento	?	1	6	?	61	79	?	62	85	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Napoli (a)	?	211	202	?	394	390	?	605	592	?	14	21	?	6	—	?	20	21
Salerno (a)	?	47	32	?	175	160	?	222	192	?	—	4	?	1	1	?	1	5
Campania (a)	178	264	252	915	735	744	1 093	999	996	3	14	25	18	8	1	21	22	26
Bari	?	209	163	?	225	291	?	434	454	?	2	1	?	3	2	?	5	3
Brindisi	?	12	15	?	12	13	?	24	28	?	—	—	?	1	—	?	1	—
Foggia (a)	?	32	19	?	30	65	?	62	84	?	1	—	?	1	—	?	2	—
Lecce	?	14	19	?	9	7	?	23	26	?	—	1	?	1	—	?	1	1
Taranto	?	14	6	?	14	23	?	28	29	?	1	—	?	2	—	?	3	—
Puglie (a)	140	281	222	347	290	399	487	571	621	—	4	2	6	7	3	6	11	5
Matera	?	3	2	?	21	26	?	24	28	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Potenza	?	14	12	?	91	98	?	105	110	?	—	—	?	2	—	?	2	—
Lucania	7	17	14	140	112	124	147	129	138	—	—	—	2	2	—	2	2	—
Catanzaro	?	9	12	?	97	104	?	106	116	?	1	4	?	7	3	?	8	7
Cosenza	?	3	8	?	150	191	?	153	199	?	—	9	?	8	4	?	8	13
Reggio di Calabria	?	42	36	?	91	95	?	133	131	?	8	32	?	6	1	?	14	33
Calabrie	52	54	56	371	338	390	423	392	446	—	9	45	18	21	8	18	30	53
Agrigento	?	36	32	?	112	112	?	148	144	?	2	1	?	2	1	?	4	2
Caltanissetta	?	50	29	?	48	47	?	98	76	?	—	4	?	1	—	?	1	4
Catania	?	45	47	?	214	224	?	259	271	?	2	9	?	5	3	?	7	12
Enna	?	4	1	?	24	42	?	28	43	?	1	—	?	—	1	?	1	1
Messina	?	44	44	?	207	205	?	251	249	?	1	8	?	2	4	?	3	12
Palermo	?	78	136	?	255	330	?	333	466	?	4	18	?	8	2	?	12	20
Ragusa	?	12	18	?	49	60	?	61	78	?	—	—	?	—	—	?	—	—
Siracusa	?	45	49	?	103	117	?	148	166	?	1	—	?	—	—	?	1	—
Trapani	?	184	283	?	97	89	?	281	372	?	4	4	?	1	3	?	5	7
Sicilia	166	498	639	1 396	1 109	1 226	1 562	1 607	1 865	5	15	44	29	19	14	34	34	58
Cagliari	?	54	94	?	14	3	?	68	97	?	1	5	?	—	—	?	1	5
Nuoro	?	11	19	?	1	3	?	12	22	?	2	1	?	—	—	?	2	1
Sassari	?	56	48	?	6	10	?	62	58	?	1	1	?	1	—	?	2	1
Sardegna	113	121	161	26	21	16	139	142	177	—	4	7	—	1	—	—	5	7
Non indicata	—	577	529	—	39	—	—	616	529	—	102	8	—	4	—	—	106	8
REGNO	10 744	14 328	17 451	7 041	6 145	6 548	17 785	20 473	23 999	21	1 085	350	121	128	82	142	1 213	432

Segue Tav. XLII — LAVORATORI RIMPATRIATI, DI ETÀ
E LA PROFESSIONE

PAESI DI PROVENIENZA	INDUSTRIE DEL VESTIARIO E DELL'ARREDAMENTO (Classe 4 — Categ. 10)			ALTRE INDUSTRIE (Classe 4 — Categ. 7, 11 e 12)			MANOVALI, BRACCIANTI, ECC. DI QUALSIASI INDUSTRIA (Cl. 4 — Cat. 8 in parte)			OPERAI NON SPECIFICATI (Classe 4 — Categ. 13)		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930

A) PAESI CONTINENTALI (Europa

U.R.S.S.	—	—	—	—	—	2	(1) 1	—	—	(1) 1	3	4
Polonia	—	1	—	—	1	3	(2)	—	1	(2)	1	3
Svezia, Norvegia e Danimarca	—	—	2	4	4	8	12	7	3	1	5	7
Gran Bretagna ed Irlanda	(3) 38	30	16	(3) 13	26	6	(3) 19	9	14	(3) 21	50	51
Olanda	(5)	—	2	(5)	8	8	(5)	115	86	(5)	11	29
Belgio	(6) 12	2	6	(6) 18	27	39	(6) 292	138	182	(6) 77	120	226
Lussemburgo	(5)	—	6	(5)	6	2	(5)	405	336	(5)	63	56
Francia e Principato di Monaco	488	701	792	189	696	553	3 083	2 446	2 982	3 704	7 696	9 146
Svizzera	163	296	429	31	307	333	1 115	980	1 363	482	3 511	3 380
Germania	2	8	5	4	81	68	39	51	71	44	97	169
Austria	(7) 16	16	21	(7) 27	94	109	(7) 28	26	33	(7) 48	99	201
Cecoslovacchia	(8)	—	—	(8)	2	12	(8)	2	22	(8)	6	13
Ungheria	(8)	1	1	(8)	1	3	(8)	1	—	(8)	2	10
Spagna e Portogallo	8	10	2	24	21	3	5	2	8	39	59	3
Gibilterra e Malta	(4)	7	8	(4)	4	—	(4)	—	(4)	12	13	—
Grecia	(9)	3	3	(9)	4	5	(9)	4	1	(9)	9	18
Romania	(9)	2	1	(9)	5	3	(9)	1	2	(9)	72	45
Jugoslavia	(10) 25	12	27	(10) 21	9	15	(10) 44	11	17	(10) 71	52	92
Bulgaria	(9)	1	1	(9)	1	1	(9)	—	—	(9)	5	3
Albania	(9)	5	6	(9)	42	9	(9)	10	6	(9)	75	79
Turchia Europea	(9)	1	3	(9)	2	—	(9)	—	—	(9)	5	7
Turchia Asiatica	(9)	—	1	(9)	1	—	(9)	—	—	(9)	2	8
Egitto	1	10	31	1	9	12	7	3	—	1	192	157
Tunisia	6	16	47	3	14	13	50	17	97	20	634	439
Algeria	4	1	—	95	1	1	13	2	6	23	72	141
Marocco	3	1	4	1	2	—	10	1	2	—	5	12
Altri Paesi continentali	—	1	1	—	1	2	—	—	1	—	—	1
Paesi continentali non determinati	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	1
Totale	766	1 125	1 415	431	1 369	1 230	4 716	4 235	5 227	4 591	12 839	14 370

B) PAESI TRANS

Canada	1	—	1	—	—	—	71	155	209	23	36	52
Stati Uniti d'America	407	259	212	105	38	41	6 382	7 091	7 772	4 096	3 808	5 314
Messico	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	3
America Centrale ed Antille	5	2	1	—	1	—	3	1	1	4	9	20
Colombia, Venezuela ed Equatore	(11) 2	3	(11) 2	3	3	(11) 7	2	(11) 2	(11) 2	12	12	—
Perù, Bolivia e Cile	(12) 7	4	6	(12) 3	3	2	(12) 23	2	10	(12) 4	16	10
Brasile	59	47	43	31	36	27	166	134	98	102	364	364
Argentina	227	179	164	90	80	73	2 027	1 501	1 261	810	628	811
Uruguay e Paraguay	8	14	6	3	6	2	61	66	32	18	16	43
Paesi d'America non determinati	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oceania	3	4	1	9	7	6	145	167	167	27	83	145
Asia non mediterranea	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	4
Africa non mediterranea	1	—	—	—	—	—	2	—	—	2	2	22
Altri Paesi transoceanici	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totale	718	511	437	241	173	154	8 882	9 124	9 552	5 082	4 704	6 800
Complesso	1 484	1 636	1 852	672	1 542	1 384	13 598	13 359	14 779	9 583	17 543	21 170

DI 15 ANNI E PIÙ, SECONDO I PAESI DI PROVENIENZA
O CONDIZIONE (a).

PAESI DI PROVENIENZA	TRASPORTI ED AFFINI (Cl. 5 — Categ. 1, 2 e 3)			PERSONALE DI SERVIZIO E DI FATICA (Cl. 6 — Categ. 1, 2, 3 e 4; Cl. 7 — Categ. 1)			PROFESSIONI ED ARTI LIBERALI (Cl. 9 — Cat. 2, 3 e 4)			IMPIEGATI PUBBLICI E PRIVATI (Classe 10 — Categ. 4)			CONDIZIONI NON PROFESSIONALI (Cl. 12 — Categ. 1 e 2)			PROFESSIONI O CONDIZIONI IGNOTE		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930

e Paesi del Bacino Mediterraneo)

—	—	—	3	—	—	3	—	—	(1) 1	1	3	—	—	4	(1) 1	1	40	—	—	—
—	2	—	—	—	3	4	(2)	5	12	—	4	7	(2)	2	13	—	2	—	—	
2	—	1	4	3	3	4	6	12	—	1	5	2	8	15	—	—	1	—	—	
(3) 16	9	10	(3) 380	227	174	(3) 167	41	38	(3) 41	77	91	(3) 433	427	320	(3) 3	9	5	—	—	
(5)	3	2	(5)	6	4	(5)	26	25	(5)	2	8	(5)	24	30	—	6	—	—		
(6) 8	16	6	(6) 35	37	40	(6) 32	32	42	(6) 1	16	34	(6) 157	187	223	—	8	2	—		
(5)	3	1	(5)	1	5	(5)	—	1	(5)	2	2	(5)	115	155	—	12	—	—		
352	825	577	1 519	2 080	1 723	213	625	663	124	1 012	1 398	8 727	10 267	11 293	5	801	246	—		
171	641	171	1 221	1 015	964	239	581	717	48	275	444	758	1 542	2 349	—	167	21	—		
19	43	17	29	40	41	37	128	149	5	43	58	86	199	269	—	6	5	—		
(7) 35	168	83	(7) 109	122	98	(7) 25	20	105	(7) 10	59	145	(7) 205	210	437	(7) 3	25	7	—		
(8)	6	1	(8)	4	14	(8)	11	21	(8)	3	5	(8)	15	47	(8)	1	1	—		
(8)	5	—	(8)	7	3	(8)	3	7	(8)	—	4	(8)	17	20	(8)	1	—	—		
3	30	13	14	23	16	43	107	77	4	30	23	27	57	73	1	5	2	—		
(4)	3	2	(4)	3	4	(4)	93	63	(4)	2	2	(4)	20	22	(4)	—	1	—		
(9)	15	10	(9)	8	14	(9)	13	12	(9)	6	22	(9)	35	46	(9)	—	—	—		
(9)	3	4	(9)	5	3	(9)	9	19	(9)	9	16	(9)	42	80	(9)	1	—	—		
(10) 22	54	38	(10) 65	33	45	(10) 41	11	37	(10) 13	67	118	(10) 191	189	444	(10) 9	7	11	—		
(9)	1	—	(9)	—	1	(9)	3	4	(9)	7	8	(9)	8	14	(9)	—	2	—		
(9)	18	13	(9)	29	34	(9)	81	156	(9)	36	41	(9)	95	121	(9)	6	1	—		
(9)	1	2	(9)	6	2	(9)	10	14	(9)	6	12	(9)	20	22	(9)	1	3	—		
(9)	—	—	(9)	—	—	(9)	2	3	(9)	1	10	(9)	5	11	(9)	—	—	—		
4	21	27	64	78	184	130	200	210	1	129	227	37	425	650	—	11	12	—		
4	19	4	9	9	3	2	2	6	1	3	12	18	33	71	—	—	2	—		
1	—	—	2	1	2	—	3	2	1	1	8	7	16	22	—	2	1	—		
—	1	—	—	4	2	—	1	10	—	2	8	—	7	8	—	—	—	—		
—	2	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—		
653	1 904	1 058	3 472	3 779	3 493	945	2 068	2 478	261	1 830	2 804	10 744	14 328	17 451	21	1 085	350	—	—	

OCEANICI

—	3	6	2	2	—	—	1	—	—	2	—	33	45	49	—	2	—
545	364	360	380	491	421	219	156	138	66	109	66	4 132	3 474	3 754	50	45	50
—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	1	—	3	4	—	—	—	—
8	4	4	—	1	4	12	2	13	—	2	3	10	12	8	—	—	1
(11) 3	2	(11) 1	1	(11) 7	7	(11) 3	9	(11) 20	13	—	—	—	—	—	—	—	—
(12) 9	12	13	(12) 10	16	5	(12) 14	60	67	(12) 37	21	23	(12) 101	71	78	—	2	—
74	55	33	37	49	30	51	98	55	72	87	63	631	499	621	1	11	9
562	607	691	148	268	253	143											

TAV. XLIII — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE,
SECONDO CHE RIMPATRIARONO ISOLATAMENTE O A GRUPPI FAMILIARI E LA PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	ISOLATI						GRUPPI FAMILIARI					
	CONTINENTALI		TRANSOCEANICI		COMPLESSO		CONTINENTALI		TRANSOCEANICI		COMPLESSO	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930
Alessandria	691	791	750	650	1 441	1 441	50	43	212	199	282	242
Aosta	1 034	1 210	104	99	1 138	1 309	89	87	30	21	119	108
Cuneo	2 334	3 145	374	288	2 708	3 433	109	114	74	61	183	175
Novara (a)	3 899	4 093	231	180	4 130	4 273	306	281	40	33	346	314
Torino	3 502	3 092	607	490	4 109	3 582	289	213	96	118	385	331
Vercelli (a)	1 466	1 626	214	200	1 680	1 826	171	115	54	57	225	172
Piemonte	12 926	13 957	2 230	1 907	15 206	15 864	1 014	853	506	489	1 520	1 342
Genova	843	937	714	815	1 557	1 752	58	70	118	128	176	198
Imperia	3 975	4 248	22	38	3 997	4 236	76	122	7	3	83	125
La Spezia	251	163	116	109	367	272	12	9	17	17	29	26
Savona	409	428	106	150	515	578	18	14	19	8	37	22
Liguria	5 478	5 776	958	1 112	6 436	6 888	164	215	161	156	325	371
Bergamo	3 692	3 688	190	204	3 882	3 892	157	135	17	15	174	150
Brescia	726	1 036	183	208	909	1 244	47	52	12	20	59	72
Como	3 192	4 369	144	156	3 336	4 525	93	84	20	18	118	102
Cremona	217	174	33	26	250	200	19	14	3	4	22	18
Mantova	144	175	34	26	178	201	26	13	8	11	34	24
Milano	2 382	2 752	336	397	2 718	3 149	113	110	52	50	165	160
Pavia	204	265	329	255	533	520	8	17	53	50	61	67
Sondrio	2 057	2 633	166	229	2 223	2 862	22	18	11	11	33	29
Varese	3 270	3 499	115	161	3 385	3 660	141	189	14	36	155	225
Lombardia	15 884	18 591	1 530	1 662	17 414	20 253	631	632	190	215	821	847
Bolzano	864	1 125	5	10	869	1 135	25	35	—	1	25	36
Trento (a)	828	1 087	292	313	1 115	1 400	51	56	41	39	92	95
Venezia Trident. (a)	1 687	2 212	297	323	1 984	2 535	76	91	41	40	117	131
Belluno	1 940	2 669	268	351	2 208	3 020	86	95	30	34	116	129
Padova	408	510	148	141	551	651	41	49	23	27	64	76
Rovigo	81	70	29	25	110	95	6	5	14	6	20	11
Treviso	913	1 073	459	590	1 372	1 663	66	80	46	69	112	149
Udine	4 679	5 706	1 028	1 353	5 707	7 059	224	273	99	117	323	390
Venezia	377	405	117	121	494	526	21	46	13	22	34	68
Verona	441	580	149	142	590	722	50	70	21	32	71	102
Vicenza (a)	958	1 337	412	468	1 370	1 805	94	69	64	56	158	125
Veneto (a)	9 192	12 350	2 610	3 191	12 402	15 541	588	687	310	363	898	1 050
Fiume (a)	103	230	49	91	152	321	2	6	3	3	5	9
Gorizia	437	597	57	87	494	684	19	11	6	12	25	23
Pola (a)	56	128	176	238	232	366	7	3	11	15	18	18
Trieste	402	611	152	183	554	794	17	18	18	26	35	44
Zara	63	163	16	10	79	173	10	15	—	—	10	15
Venezia G. e Zara	1 061	1 729	450	609	1 511	2 338	55	53	38	56	93	109
Bologna(a)	509	969	75	64	584	1 033	50	60	12	8	62	68
Ferrara (a)	73	121	25	31	98	152	12	6	8	4	20	10
Forlì	311	449	118	126	429	575	42	62	16	22	58	84
Modena(a)	438	647	78	73	516	720	28	30	5	13	33	43
Parma	628	871	153	186	781	1 057	44	98	43	54	87	152
Piacenza	385	610	133	130	518	740	26	96	35	19	61	115
Ravenna	55	81	17	15	72	96	8	7	2	3	10	10
Reggio nell'Emilia	199	288	45	49	244	337	13	22	7	9	20	31
Emilia	2 598	4 036	644	674	3 242	4 710	223	381	128	132	351	513
Arezzo	299	348	62	30	361	378	24	21	8	9	32	30
Firenze	1 108	1 302	89	82	1 197	1 384	72	62	18	17	90	79
Grosseto	52	48	17	31	69	79	9	7	3	6	12	13
Livorno	148	247	37	50	185	297	28	37	6	7	34	44
Lucca (a)	833	1 133	710	768	1 543	1 901	56	49	132	112	188	161
Massa e Carrara	338	369	177	168	515	535	33	34	21	24	54	58
Pisa	405	317	59	65	464	382	25	36	14	14	39	50
Pistoia (a)	1 767	1 535	136	127	1 903	1 662	111	81	12	20	123	101
Siena	103	120	8	11	111	131	10	9	2	3	12	12
Toscana	5 653	5 419	1 295	1 330	6 348	6 749	368	336	216	212	584	548

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. XLIII — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE,
SECONDO CHE RIMPATRIARONO ISOLATAMENTE O A GRUPPI FAMILIARI E LA PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	ISOLATI						GRUPPI FAMILIARI					
	CONTINENTALI		TRANSOCEANICI		COMPLESSO		CONTINENTALI		TRANSOCEANICI		COMPLESSO	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930
Ancona	150	174	222	167	372	341	14	24	36	23	50	47
Ascoli Piceno	12	18	293	290	305	308	1	—	32	23	33	23
Macerata (a)	100	104	288	193	388	297	6	11	48	43	54	54
Pesaro e Urbino	256	287	148	155	404	442	39	39	24	29	63	68
Marche (a)	518	583	951	805	1 469	1 388	60	74	140	118	200	192
Perugia (a)	689	845	101	94	790	939	64	62	20	26	84	88
Terni	15	31	10	9	25	40	1	6	4	—	5	6
Umbria (a)	704	876	111	103	815	979	65	68	24	26	89	94
Frosinone	353	500	699	904	1 052	1 404	111	108	39	47	150	155
Rieti	27	32	27	23	54	55	3	2	1	5	4	7
Roma (a)	874	760	618	699	1 492	1 459	53	55	89	74	142	129
Viterbo (a)	10	15	36	31	46	46	1	2	8	4	9	6
Lazio	1 264	1 307	1 336	1 657	2 644	2 964	168	167	137	130	305	297
Aquila degli Abruz.	139	182	643	746	782	928	9	17	41	38	50	55
Campobasso	31	45	1 054	1 248	1 085	1 293	8	5	46	53	54	58
Chieti (a)	48	50	1 026	1 032	1 074	1 082	3	1	36	57	39	58
Pescara (a)	29	55	163	192	192	265	2	1	7	10	9	11
Teramo	29	29	349	346	378	375	8	3	25	20	33	23
Abruzzi e Molise	276	361	3 235	3 582	3 511	3 943	30	27	155	178	185	205
Avellino (a)	14	21	789	814	803	835	3	1	46	64	49	65
Benevento	8	10	617	646	625	656	—	3	35	50	25	53
Napoli (a)	553	604	1 641	1 912	2 194	2 516	55	55	214	212	269	267
Salerno (a)	132	125	739	801	871	926	13	10	83	88	96	98
Campania (a)	707	760	3 786	4 173	4 493	4 933	71	69	378	414	449	483
Bari	556	489	1 599	1 897	2 155	2 386	48	54	146	207	194	261
Brindisi	37	75	29	26	66	101	4	2	8	11	12	13
Foggia (a)	41	40	406	467	447	507	8	7	16	32	24	39
Lecce	57	48	59	52	116	100	6	7	4	7	10	14
Taranto	33	37	54	64	87	101	2	2	12	16	14	18
Puglie (a)	724	689	2 147	2 506	2 871	3 195	68	72	186	213	254	345
Matera	9	6	102	129	111	135	2	—	13	19	15	19
Potenza	42	45	856	793	898	838	6	2	57	61	63	63
Lucania	51	51	958	922	1 009	973	8	2	70	80	78	82
Catanzaro	28	42	1 590	1 667	1 618	1 709	2	2	64	64	66	66
Cosenza	14	36	1 784	1 997	1 798	2 033	5	4	111	117	116	121
Reggio di Calabria	196	217	1 452	1 550	1 648	1 767	22	9	65	70	87	79
Calabria	238	295	4 826	5 214	5 064	5 509	29	15	240	251	269	266
Agrigento	68	89	485	477	553	566	3	13	64	51	67	64
Caltanissetta	95	54	285	247	380	301	9	11	25	33	34	44
Catania	112	131	929	750	1 041	881	12	21	148	140	160	167
Enna	10	5	106	126	116	131	1	1	13	21	14	22
Messina	93	118	1 151	1 037	1 244	1 153	15	13	134	131	149	144
Palermo	178	308	964	1 014	1 142	1 322	21	53	131	187	152	240
Ragusa	25	46	232	282	257	338	3	9	35	46	38	55
Siracusa	132	90	589	582	721	672	25	24	60	77	85	101
Trapani	811	1 101	564	541	1 375	1 642	64	91	52	60	116	151
Sicilia	1 524	1 940	5 385	5 066	6 829	7 006	153	236	662	752	815	988
Cagliari	143	227	71	66	214	293	16	30	6	2	22	32
Nuoro	38	76	34	41	72	117	3	8	1	—	4	8
Sassari	114	141	118	99	232	240	18	14	4	6	22	20
Sardegna	295	444	223	206	518	650	37	52	11	8	48	60
Non indicata	2 032	1 052	130	9	2 162	1 061	70	54	11	2	81	56
REGNO	62 812	72 428	33 116	35 051	95 928	107 479	3 878	4 084	3 604	3 895	7 482	7 979

Segue Tav. XLIII — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE,
SECONDO CHE RIMPATRIARONO ISOLATAMENTE O A GRUPPI FAMILIARI E LA PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	GRUPPI FAMILIARI											
	NUMERO DEI COMPONENTI						COMPOSIZIONE MEDIA PER GRUPPO					
	CONTINENTALI		TRANSOCEANICI		COMPLESSO		CONTINENTALI		TRANSOCEANICI		COMPLESSO	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930
Alessandria	115	97	562	504	677	601	2.3	2.3	2.7	2.5	2.6	2.5
Aosta	211	200	74	61	285	261	2.4	2.3	2.5	2.9	2.4	2.4
Cuneo	252	266	212	213	464	479	2.3	2.3	2.9	3.5	2.5	2.7
Novara (a)	718	640	109	92	827	732	2.3	2.3	2.7	2.8	2.4	2.3
Torino	721	502	258	348	979	850	2.5	2.4	2.7	2.9	2.5	2.6
Vercelli (a)	398	258	137	154	535	412	2.3	2.2	2.5	2.7	2.4	2.4
Piemonte	2 415	1 963	1 352	1 372	3 767	3 335	2.4	2.3	2.7	2.8	2.5	2.5
Genova	142	170	330	344	472	514	2.4	2.4	2.8	2.7	2.7	2.6
Imperia	178	266	18	10	196	276	2.3	2.2	2.6	3.3	2.4	2.2
La Spezia	33	21	50	59	83	80	2.8	2.3	2.9	3.5	2.9	3.1
Savona	44	37	46	24	90	61	2.4	2.6	2.4	3.0	2.4	2.8
Liguria	397	494	444	437	841	931	2.4	2.3	2.8	2.8	2.6	2.5
Bergamo	417	323	51	59	468	382	2.7	2.4	3.0	3.9	2.7	2.5
Brescia	121	123	33	59	154	182	2.6	2.4	2.8	3.0	2.6	2.5
Como	235	187	53	49	288	236	2.4	2.2	2.7	2.7	2.4	2.3
Cremona	43	40	6	16	49	56	2.3	2.9	2.0	4.0	2.2	3.1
Mantova	60	31	24	39	84	70	2.3	2.4	3.0	3.5	2.5	2.9
Milano	255	263	145	126	400	389	2.3	2.4	2.8	2.5	2.4	2.4
Pavia	20	38	142	131	162	169	2.5	2.2	2.7	2.6	2.7	2.5
Sondrio	48	48	29	35	77	83	2.2	2.7	2.6	3.2	2.3	2.9
Varese	335	480	35	110	370	590	2.4	2.5	2.5	3.1	2.4	2.6
Lombardia	1 534	1 533	518	624	2 052	2 157	2.4	2.4	2.7	2.9	2.5	2.5
Bolzano	56	83	—	4	56	87	2.2	2.4	—	4.0	2.2	2.4
Trento (a)	122	144	109	106	231	250	2.4	2.6	2.7	2.7	2.5	2.6
Venezia Trident. (a)	178	227	109	110	287	337	2.3	2.5	2.7	2.8	2.5	2.6
Belluno	213	241	104	96	317	337	2.5	2.5	3.5	2.8	2.7	2.6
Padova	105	122	79	93	184	215	2.6	2.5	3.4	3.4	2.9	2.8
Rovigo	16	12	40	18	56	30	2.7	2.4	2.9	3.0	2.8	2.7
Treviso	174	201	161	238	335	439	2.6	2.5	3.5	3.4	3.0	2.9
Udine	576	687	297	330	873	1 017	2.6	2.5	3.0	2.8	2.7	2.6
Venezia	51	114	41	80	92	194	2.4	2.5	3.2	3.6	2.7	2.9
Verona	130	179	64	104	194	283	2.6	2.6	3.0	3.3	2.7	2.8
Vicenza (a)	228	171	186	183	414	354	2.4	2.5	2.9	3.3	2.6	2.8
Veneto (a)	1 493	1 727	972	1 142	2 465	2 869	2.5	2.5	3.1	3.1	2.7	2.7
Fiume (a)	4	15	8	7	12	22	2.0	2.5	2.7	2.3	2.4	2.4
Gorizia	40	28	17	40	57	68	2.1	2.5	2.8	3.3	2.3	3.0
Pola (a)	17	9	29	38	46	47	2.4	3.0	2.6	2.5	2.6	2.6
Trieste	39	44	45	72	84	116	2.3	2.4	2.5	2.8	2.4	2.6
Zara	20	32	—	—	20	32	2.0	2.1	—	—	2.0	2.1
Venezia G. e Zara	120	128	99	157	219	285	2.2	2.4	2.6	2.8	2.4	2.6
Bologna (a)	122	155	29	21	151	176	2.4	2.6	2.4	2.6	2.4	2.6
Ferrara (a)	32	14	18	10	50	24	2.7	2.3	2.3	2.5	2.5	2.4
Forlì	113	145	51	62	164	207	2.7	2.3	3.2	2.8	2.8	2.5
Modena (a)	72	78	13	40	85	113	2.6	2.4	2.6	3.1	2.6	2.6
Parma	98	266	116	140	214	406	2.2	2.7	2.7	2.6	2.5	2.7
Piacenza	59	232	96	49	155	281	2.3	2.4	2.7	2.6	2.5	2.4
Ravenna	22	19	6	11	28	30	2.8	2.7	3.0	3.7	2.8	3.0
Reggio nell'Emilia	32	58	17	33	49	91	2.5	2.6	2.4	3.7	2.5	2.9
Emilia	550	962	346	366	896	1 328	2.5	2.5	2.7	2.8	2.6	2.6
Arezzo	69	55	31	28	100	83	2.9	2.6	3.9	3.1	3.1	2.8
Firenze	180	141	55	40	235	181	2.5	2.3	3.1	2.4	2.6	2.3
Grosseto	30	19	12	13	42	32	3.3	2.7	4.0	2.2	3.5	2.5
Livorno	76	95	17	23	93	118	2.7	2.6	2.8	3.3	2.7	2.7
Lucca (a)	151	115	355	313	506	428	2.7	2.3	2.7	2.8	2.7	2.7
Massa e Carrara	83	83	60	72	143	155	2.5	2.4	2.9	3.0	2.6	2.7
Pisa	58	90	37	36	95	126	2.5	2.5	2.6	2.6	2.4	2.5
Pistola (a)	283	197	41	63	324	260	2.5	2.4	3.4	3.2	2.6	2.6
Siena	23	20	4	7	27	27	2.3	2.2	2.0	2.3	2.3	2.3
Toscana	953	815	612	595	1 565	1 410	2.6	2.4	2.8	2.8	2.7	2.6

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. XLIII — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, SECONDO CHE RIMPATRIARONO ISOLATAMENTE O A GRUPPI FAMILIARI E LA PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	GRUPPI FAMILIARI											
	NUMERO DEI COMPONENTI						COMPOSIZIONE MEDIA PER GRUPPO					
	CONTINENTALI		TRANSOCEANICI		COMPLESSO		CONTINENTALI		TRANSOCEANICI		COMPLESSO	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930
Ancona	36	62	105	63	141	125	2.6	2.6	2.9	2.7	2.8	2.7
Ascoli Piceno	3	—	100	76	103	76	3.0	—	3.1	3.3	3.1	3.3
Macerata (a)	18	28	155	142	173	170	3.0	2.5	3.2	3.3	3.2	3.1
Pesaro e Urbino	107	103	60	84	167	187	2.7	2.6	2.5	2.9	2.7	2.8
Marche (a)	164	193	420	365	584	558	2.7	2.6	3.0	3.1	2.9	2.9
Perugia (a)	181	174	60	81	241	255	2.8	2.8	3.0	3.1	2.9	2.9
Terni	3	13	8	—	11	13	3.0	2.2	2.0	—	2.2	2.2
Umbria (a)	184	187	68	81	252	268	2.8	2.8	2.8	3.1	2.8	2.9
Frosinone	287	274	127	144	414	418	2.6	2.5	3.3	3.1	2.8	2.7
Rieti	8	8	2	13	10	21	2.7	4.0	2.0	2.6	2.5	3.0
Roma (a)	146	124	250	204	396	328	2.8	2.3	2.8	2.8	2.8	2.5
Viterbo (a)	2	4	28	9	30	13	2.0	2.0	3.5	2.3	3.3	2.2
Lazio	443	410	407	370	850	780	2.6	2.5	3.0	2.8	2.8	2.6
Aquila degli Abruz.	27	49	131	114	158	163	3.0	2.9	3.2	3.0	3.2	3.0
Campobasso	21	14	124	159	145	173	2.6	2.8	2.7	3.0	2.7	3.0
Chieti (a)	10	3	95	153	105	156	3.3	3.0	2.6	2.7	2.7	2.7
Pescara (a)	7	3	17	30	24	33	3.5	3.0	2.4	3.0	2.7	3.0
Teramo	27	7	80	66	107	73	3.4	2.3	3.2	3.3	3.2	3.2
Abruzzi e Molise	92	76	447	532	539	598	3.1	2.8	2.9	2.9	2.9	2.9
Avellino (a)	7	2	136	183	143	185	2.3	2.0	3.0	2.9	2.9	2.8
Benevento	—	9	95	145	95	154	—	3.0	2.7	2.9	2.7	2.9
Napoli (a)	153	147	627	615	780	762	2.8	2.7	2.9	2.9	2.9	2.9
Salerno (a)	29	26	265	250	294	276	2.2	2.6	3.2	2.8	3.1	2.8
Campania (a)	189	184	1 123	1 193	1 312	1 377	2.7	2.7	3.0	2.9	2.9	2.9
Bari	138	147	452	651	590	798	2.9	2.7	3.1	3.1	3.0	3.1
Brindisi	8	5	23	32	31	37	2.0	2.5	2.9	2.9	2.6	2.8
Foggia (a)	22	18	44	81	66	99	2.8	2.6	2.8	2.5	2.8	2.5
Lecce	20	17	13	20	33	37	3.3	2.4	3.3	2.9	3.3	2.6
Taranto	5	6	32	62	37	68	2.5	3.0	2.7	3.9	2.6	3.8
Puglie (a)	193	193	564	846	757	1 039	2.8	2.7	3.0	3.1	3.0	3.0
Matera	6	—	36	50	42	50	3.0	—	2.8	2.6	2.8	2.6
Potenza	18	5	153	184	171	189	3.0	2.5	2.7	3.0	2.7	3.0
Lucania	24	5	189	234	213	239	3.0	2.5	2.7	2.9	2.7	2.9
Catanzaro	5	4	187	199	192	203	2.5	2.0	2.9	3.1	2.9	3.1
Cosenza	14	13	306	342	320	355	2.8	3.3	2.8	2.9	2.8	2.9
Reggio di Calabria.	69	28	188	218	257	246	3.1	3.1	2.9	3.1	3.0	3.1
Calabria	88	45	681	759	769	804	3.0	3.0	2.8	3.0	2.9	3.0
Agrigento	6	34	178	158	184	192	2.0	2.6	2.8	3.1	2.7	3.0
Caltanissetta	25	31	69	103	94	134	2.8	2.8	2.8	3.1	2.8	3.0
Catania	32	55	452	442	484	497	2.7	2.6	3.1	3.0	3.0	3.0
Enna	2	2	44	59	46	61	2.0	2.0	3.4	2.8	3.3	2.8
Messina	40	34	366	403	406	437	2.7	2.6	2.7	3.1	2.7	3.0
Palermo	53	129	374	574	427	703	2.5	2.4	2.9	3.1	2.8	2.9
Ragusa	6	20	93	147	99	167	2.0	2.2	2.7	3.2	2.6	3.0
Siracusa	60	61	179	241	239	302	2.4	2.5	3.0	3.1	2.8	3.0
Trapani	161	238	151	178	312	416	2.5	2.6	2.9	3.0	2.7	2.8
Sicilia	385	604	1 906	2 305	2 291	2 909	2.5	2.6	2.9	3.1	2.8	2.9
Cagliari	45	90	13	11	58	101	2.8	3.0	2.2	5.5	2.6	3.2
Nuoro	6	22	4	—	10	22	2.0	2.8	4.0	—	2.5	2.8
Sassari	48	37	16	18	64	55	2.7	2.6	4.0	3.0	2.9	2.8
Sardegna	99	149	33	29	132	178	2.7	2.9	3.0	3.6	2.8	3.0
Non indicata	171	138	28	4	199	142	2.4	2.6	2.5	2.0	2.5	2.5
REGNO	9 672	10 033	10 318	11 511	19 990	21 544	2.5	2.5	2.9	3.0	2.7	2.7

TAV. XLIV — LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO I PAESI DI PROVENIENZA E SECONDO CHE RIMPATRIARONO ISOLATAMENTE O A GRUPPI FAMILIARI.

PAESI DI PROVENIENZA	ISOLATI		GRUPPI FAMILIARI					
			NUMERO DEI GRUPPI		NUMERO DEI COMPONENTI		COMPOSIZIONE MEDIA PER GRUPPO	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930

A) PAESI CONTINENTALI (Europa e Paesi del Bacino Mediterraneo)

U.R.S.S.	17	35	—	21	—	59	—	2.8
Polonia	3	50	6	4	35	20	5.8	5.0
Svezia, Norvegia e Danimarca	32	61	3	4	12	12	4.0	3.0
Gran Bretagna ed Irlanda	873	703	150	130	377	313	2.5	2.4
Olanda	265	267	18	16	46	36	2.6	2.3
Belgio	760	1 037	72	79	165	193	2.3	2.4
Lussemburgo	820	713	38	67	90	166	2.4	2.5
Francia e Principato di Monaco	36 513	39 897	2 566	2 459	6 460	6 011	2.5	2.4
Svizzera	16 406	19 892	523	515	1 201	1 190	2.3	2.3
Germania	837	1 042	60	62	152	153	2.5	2.5
Austria	1 325	1 847	35	62	81	148	2.3	2.4
Cecoslovacchia	76	192	4	9	8	20	2.0	2.2
Ungheria	56	64	5	4	11	11	2.2	2.8
Spagna e Portogallo	388	306	15	25	33	58	2.2	2.3
Gibilterra e Maita	130	120	18	13	38	30	2.1	2.3
Grecia	119	172	17	22	46	57	2.7	2.6
Romania	166	174	17	38	48	101	2.8	2.7
Jugoslavia	667	1 077	44	55	105	139	2.4	2.5
Bulgaria	62	39	1	3	2	7	2.0	2.3
Albania	677	749	23	18	59	46	2.6	2.6
Turchia Europea	72	82	4	9	9	24	2.3	2.7
Turchia Asiatica	32	47	2	8	4	28	2.0	3.5
Egitto	947	1 391	139	202	394	539	2.8	2.7
Tunisia	1 265	1 986	102	230	256	595	2.5	2.6
Algeria	239	380	8	14	19	33	2.4	2.4
Marocco	37	64	4	9	11	30	2.8	3.3
Altri Paesi continentali	16	37	4	5	10	12	2.5	2.4
Paesi continentali non determinati	12	4	—	1	—	2	—	2.0
Totale	62 812	72 428	3 878	4 064	9 672	10 033	2.5	2.5

B) PAESI TRANSOCEANICI

Canadà	253	376	33	29	116	90	3.5	3.1
Stati Uniti d'America	15 640	17 389	1 882	2 163	5 299	6 070	2.8	2.8
Messico	3	18	3	3	8	8	2.7	2.7
America Centrale ed Antille	68	81	5	11	14	39	2.8	3.5
Colombia, Venezuela ed Equatore	77	107	11	9	34	31	3.1	3.4
Perù, Bolivia e Cile	215	259	42	48	121	163	2.9	3.4
Brasile	1 524	1 761	310	370	970	1 365	3.1	3.7
Argentina	13 584	13 002	1 218	1 164	3 472	3 407	2.9	2.9
Uruguay e Paraguay	538	544	53	54	149	198	2.8	3.7
Paesi d'America non determinati	—	—	—	—	—	—	—	—
Oceania	1 179	1 396	40	37	114	119	2.9	3.2
Asia non mediterranea	7	18	1	—	3	—	3.0	—
Africa non mediterranea	25	100	6	7	18	21	3.0	3.0
Altri Paesi transoceanici	3	—	—	—	—	—	—	—
Totale	33 116	35 051	3 604	3 895	10 318	11 511	2.9	3.0
Complesso	95 928	107 479	7 482	7 979	19 990	21 544	2.7	2.7

TAV. XLV — LAVORATORI DI ORIGINE ITALIANA NATURALIZZATI STRANIERI
RIMPATRIATI DA PAESI TRANSOCEANICI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE ED IL SESSO.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	1928		1929		1930		PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.		Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Alessandria	86	67	264	190	273	179	Ancona	16	12	50	36	46	32
Aosta	15	12	100	74	113	66	Ascoli Piceno . . .	39	31	139	106	108	89
Cuneo	23	18	59	43	58	33	Macerata (a) . . .	79	62	25	20	26	17
Novara (a)	16	12	27	17	36	24	Pesaro e Urbino . .	18	14	57	41	63	45
Torino	66	52	157	109	156	96	Marche (a)	152	119	271	203	243	183
Vercelli (a)	22	17	143	99	158	94	Perugia (a)	69	54	64	52	56	41
Piemonte	226	178	750	532	794	492	Terni	—	—	11	9	6	5
Genova	486	379	366	252	334	188	Umbria (a)	69	54	75	61	62	46
Imperia	8	6	5	4	10	4	Frosinone	572	446	437	374	452	400
La Spezia	77	60	26	20	34	18	Rieti	—	—	10	9	10	6
Savona	195	152	52	37	50	32	Roma (a)	212	166	467	370	427	317
Liguria	766	597	449	313	428	242	Viterbo (a)	3	2	22	19	27	19
Bergamo	25	20	16	14	22	21	Lazio	787	614	936	772	917	742
Brescia	21	16	42	33	32	26	Aquila degli Abruz.	347	271	458	391	446	405
Como	14	11	77	57	68	41	Campobasso	499	389	580	500	505	445
Cremona	2	2	9	7	4	1	Chieti (a)	520	405	369	316	337	298
Mantova	9	7	9	7	8	5	Pescara (a)	69	54	90	79	112	83
Milano	21	16	90	62	88	47	Teramo	115	90	151	130	135	119
Pavia	36	28	72	54	77	45	Abruzzi e Molise	1 550	1 209	1 648	1 416	1 535	1 350
Sondrio	22	17	36	25	46	38	Avellino (a)	543	423	666	554	638	517
Varese	13	10	102	71	103	55	Benevento	408	318	454	367	390	314
Lombardia	163	127	453	330	448	279	Napoli (a)	683	533	1 307	982	1 124	828
Bolzano	2	2	—	—	3	1	Salerno (a)	487	380	558	430	520	405
Trento (a)	51	39	100	78	86	63	Campania (a)	2 121	1 654	2 985	2 333	2 672	2 064
Venezia Trident. (a)	53	41	100	78	89	64	Bari	642	501	984	790	928	738
Belluno	27	21	96	71	129	80	Brindisi	11	9	11	8	23	18
Padova	11	9	23	17	13	9	Foggia (a)	175	136	261	220	226	196
Rovigo	2	2	7	4	7	6	Lecce	4	3	11	9	8	8
Treviso	51	39	84	70	81	60	Taranto	35	27	49	41	46	35
Udine	107	83	203	163	231	166	Puglie (a)	867	676	1 316	1 068	1 231	995
Venezia	6	5	19	13	12	10	Matera	77	60	89	73	90	77
Verona	10	8	32	23	38	23	Potenza	310	242	321	262	295	224
Vicenza (a)	41	32	72	59	82	61	Lucania	387	302	410	335	385	301
Veneto (a)	255	199	536	420	593	415	Catanzaro	621	484	595	518	568	500
Fiume (a)	2	2	6	5	14	8	Cosenza	907	707	619	511	626	558
Gorizia	13	10	9	7	11	7	Reggio di Calabria.	556	434	488	424	413	352
Pola (a)	9	7	12	11	16	15	Calabrie	2 084	1 625	1 702	1 453	1 607	1 410
Trieste	6	4	36	26	31	19	Agrigento	371	289	420	335	325	261
Zara	—	—	3	2	3	3	Caltanissetta . . .	103	80	155	120	110	89
Venezia G. e Zara	30	23	66	51	75	52	Catania	547	427	411	314	304	231
Bologna (a)	10	8	28	21	29	20	Enna	167	130	62	49	83	63
Ferrara (a)	4	3	5	4	8	5	Messina	717	559	750	592	638	483
Forlì	18	14	50	37	35	24	Palermo	554	432	972	743	841	608
Modena (a)	13	10	59	45	56	34	Ragusa	228	178	133	99	141	105
Parma	39	31	129	96	123	70	Siracusa	291	227	223	181	202	154
Piacenza	27	21	62	48	55	33	Trapani	233	182	336	268	289	208
Ravenna	4	3	2	1	3	3	Sicilia	3 211	2 504	3 462	2 701	2 933	2 202
Reggio nell'Emilia.	9	7	17	13	19	12	Cagliari	2	2	6	6	5	5
Emilia	124	97	352	265	328	201	Nuoro	2	2	—	—	2	2
Arezzo	9	7	14	11	19	15	Sassari	5	3	27	22	15	13
Firenze	8	6	24	18	33	17	Sardegna	9	7	33	28	22	20
Grosseto	—	—	12	9	20	16	Non indicata	—	—	—	—	—	—
Livorno	6	4	10	7	11	8	REGNO	13 009	10 145	16 159	12 807	14 967	11 467
Lucca (a)	88	69	403	293	363	246							
Massa e Carrara . .	9	7	56	39	60	43							
Pisa	10	8	18	15	19	13							
Pistoia (a)	21	16	71	51	67	45							
Slena	2	2	7	5	13	6							
Toscana	153	119	615	448	605	409							

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

TAV. XLVI — LAVORATORI DI ORIGINE ITALIANA NATURALIZZATI STRANIERI
RIMPATRIATI DA PAESI TRANSOCEANICI, SECONDO I PAESI DI PROVENIENZA ED IL SESSO.

PAESI DI PROVENIENZA	1928		1929		1930	
	TOTALE	di cui M.	TOTALE	di cui M.	TOTALE	di cui M.
Canada	251	203	291	239	309	247
Stati Uniti d'America	12 156	9 502	15 104	12 000	13 979	10 738
Messico	1	1	—	—	1	1
America Centrale ed Antille	2	1	—	—	7	2
Colombia, Venezuela ed Equatore	1	1	1	1	1	1
Perù, Bolivia e Cile	4	2	—	—	11	6
Brasile	69	45	107	77	58	32
Argentina	358	263	475	357	385	272
Uruguay e Paraguay	22	18	20	17	32	24
Paesi d'America non determinati	—	—	—	—	—	—
Oceania	144	108	161	116	183	143
Asia non mediterranea	1	1	—	—	1	1
Africa non mediterranea	—	—	—	—	—	—
Altri Paesi transoceanici	—	—	—	—	—	—
Totale	13 009	10 145	16 159	12 807	14 967	11 467

NON LAVORATORI

AVVERTENZA. — Non si hanno i dati relativi ai non lavoratori rimpatriati nell'anno 1928, poichè il nuovo sistema di cedole distaccabili dai passaporti, adottato contemporaneamente al nuovo passaporto di tipo unico istituito con R. Decreto 18 giugno 1928, n. 1710, non andò praticamente in vigore che con l'anno 1929 e le liste nominative di bordo non vennero regolarmente spogliate per la categoria in questione. Dei non lavoratori rimpatriati da Paesi transoceanici si ha notizia soltanto per quanto concerne i naturalizzati di origine italiana.

TAV. XLVII-A — NON LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE ED I PAESI CONTINENTALI DI PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	U. R. S. S.		POLONIA		SVEZIA, NOR- VEGIA E DANIMARCA		GRAN BRETA- GNA ED IRLANDA		OLANDA		BELGIO	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930
Alessandria	—	—	3	1	—	1	48	20	5	4	19	10
Aosta	—	2	—	—	—	—	10	16	—	2	2	5
Cuneo	—	—	—	1	2	3	24	9	7	—	3	11
Novara (a)	—	1	3	6	4	1	80	64	13	2	23	35
Torino	7	3	25	25	16	13	309	169	26	42	120	149
Vercelli (a)	1	—	2	—	2	—	47	20	3	1	15	36
Piemonte	8	6	33	33	24	18	518	298	54	51	182	246
Genova	3	3	21	15	21	38	236	145	59	53	60	150
Imperia	—	—	8	3	—	1	25	33	—	1	5	9
La Spezia	4	—	—	1	—	—	60	100	2	—	3	4
Savona	—	—	—	1	—	1	23	15	7	11	—	4
Liguria	7	3	29	20	21	40	344	293	68	65	68	167
Bergamo	—	—	—	1	1	1	41	32	4	7	20	14
Brescia	—	—	2	4	8	1	62	26	1	1	17	18
Como	—	—	2	—	—	3	103	70	5	1	27	28
Cremona	—	—	1	—	3	1	8	7	3	1	7	6
Mantova	—	—	1	—	—	1	4	4	—	3	1	4
Milano	7	10	78	43	37	42	876	649	110	78	242	341
Pavia	—	—	5	—	—	6	11	9	24	6	6	4
Sondrio	—	—	1	—	—	—	4	5	—	—	1	—
Varese	5	1	14	2	1	10	53	37	10	9	16	79
Lombardia	12	11	104	50	50	65	1 162	839	157	106	337	494
Bolzano	1	3	2	6	5	5	18	26	4	4	12	2
Trento (a)	—	2	3	3	2	1	11	9	6	3	11	17
Venezia Trident. (a)	1	5	5	9	7	6	29	35	10	7	23	19
Belluno	—	—	31	66	—	1	1	1	—	2	2	2
Padova	—	—	6	2	3	2	14	20	3	3	10	13
Rovigo	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2
Treviso	1	—	5	7	2	3	4	4	1	1	7	10
Udine	—	—	9	20	1	6	16	20	4	4	11	19
Venezia	1	—	10	7	5	6	54	44	12	5	17	21
Verona	2	1	1	8	3	3	4	19	9	1	10	20
Vicenza (a)	—	—	2	4	—	—	15	14	5	2	8	12
Veneto (a)	4	1	64	114	14	21	109	122	34	18	65	99
Finme (a)	1	—	4	4	—	1	4	6	1	3	4	4
Gorizia	1	1	5	1	1	—	—	1	—	1	1	2
Pola (a)	—	3	5	1	—	—	4	1	4	5	—	7
Trieste	6	—	26	21	4	9	49	30	16	11	15	33
Zara	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Venezia G. e Zara	8	4	40	27	5	10	58	38	22	20	29	46
Bologna (a)	1	—	7	8	5	6	36	43	13	9	14	26
Ferrara (a)	—	—	3	1	1	—	6	2	1	—	7	2
Forlì	—	—	1	—	—	1	9	4	1	2	10	9
Modena (a)	—	—	1	1	—	—	21	18	—	1	4	3
Parma	—	—	2	1	—	—	227	196	—	1	3	11
Piacenza	—	—	4	—	—	2	61	35	2	2	6	9
Ravenna	1	—	—	—	—	—	2	2	1	—	3	2
Reggio nell'Emilia	1	—	—	—	—	—	8	4	—	—	1	9
Emilia	3	—	18	11	6	9	370	304	18	15	48	71
Arezzo	—	—	—	—	—	—	6	1	—	—	5	1
Firenze	1	2	10	13	5	9	173	119	10	21	22	60
Grosseto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Livorno	—	1	9	—	—	5	11	11	5	2	4	18
Lucca (a)	—	—	6	4	9	7	224	212	5	2	6	17
Massa e Carrara	—	—	2	—	2	1	63	49	—	—	9	47
Pisa	—	2	1	—	—	1	11	11	6	2	5	3
Pistoia (a)	—	—	1	—	—	2	18	17	—	—	1	4
Siena	—	—	—	—	1	3	2	1	—	—	—	4
Toscana	1	5	29	17	17	28	508	421	26	27	52	156

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. XLVII-A — NON LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE
ED I PAESI CONTINENTALI DI PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	U. R. S. S.		POLONIA		SVEZIA, NOR- VEGIA E DANIMARCA		GRAN BRETA- GNA ED IRLANDA		OLANDA		BELGIO	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930
Ancona	—	1	2	1	1	1	11	7	1	1	3	9
Ascoli Piceno	—	—	—	—	—	1	4	—	—	—	1	1
Macerata (a)	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	2
Pesaro e Urbino	—	—	—	—	—	—	4	2	3	—	3	5
Marche (a)	—	1	2	1	1	2	20	10	4	1	7	17
Perugia (a)	—	—	2	2	—	—	4	3	—	1	5	8
Terni	—	1	1	—	—	—	1	1	2	6	—	—
Umbria (a)	—	1	3	2	—	—	5	4	2	7	5	8
Frosinone	—	—	2	—	4	4	167	205	—	2	13	15
Rieti	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	1
Roma (a)	5	6	40	36	30	68	369	211	60	55	83	182
Viterbo (a)	—	—	1	—	1	1	3	2	—	—	1	1
Lazio	5	6	43	36	37	73	539	418	60	57	99	199
Aquila degli Abruz.	—	—	1	—	5	2	—	1	1	1	1	—
Campobasso	—	—	—	—	—	1	37	24	—	—	3	9
Chieti (a)	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	3	1
Pescara (a)	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Teramo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Abruzzi e Molise	—	—	1	—	5	5	40	25	1	1	7	11
Avellino (a)	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Benevento	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	2
Napoli (a)	3	3	26	24	6	13	100	81	15	24	47	77
Salerno (a)	—	—	—	—	—	—	18	15	—	—	—	1
Campania (a)	3	3	26	24	6	14	119	96	16	24	47	80
Bari	—	—	2	—	1	3	4	4	4	3	7	5
Brindisi	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	3	2
Foggia (a)	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—
Lecce	—	—	4	—	—	—	2	—	1	—	9	5
Taranto	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	3
Puglie (a)	—	—	6	—	1	3	9	5	6	5	19	15
Matera	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1
Potenza	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—
Lucania	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	1	1
Catanzaro	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	1
Cosenza	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1
Reggio di Calabria.	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	3
Calabria	—	—	—	—	1	—	4	2	1	—	—	5
Agrigento	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	2	—
Caltanissetta	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	3	—
Catania	1	—	3	6	—	1	13	5	—	4	3	4
Enna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Messina	—	—	—	—	3	1	9	8	2	2	3	2
Palermo	2	1	5	—	1	3	26	26	2	1	6	13
Ragusa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Siracusa	—	—	—	—	—	—	7	2	—	—	1	1
Trapani	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—
Sicilia	3	1	8	6	4	5	60	42	6	7	18	21
Cagliari	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	4	12
Nuoro	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Sassari	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—
Sardegna	—	—	—	—	—	—	2	4	—	—	5	12
Non indicata	1	1	2	2	—	—	17	4	1	—	7	3
REGNO	56	48	413	352	199	300	3 915	2 960	486	411	1 010	1 670

Segue Tav. XLVII-A — NON LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE ED I PAESI CONTINENTALI DI PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	LUSSEMBURGO		FRANCIA E PRINCIPATO DI MONACO		SVIZZERA		GERMANIA		AUSTRIA		CECOSLOVACCHIA	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930
Alessandria	4	1	1 106	1 053	411	359	41	57	34	48	3	3
Aosta	1	—	451	620	199	357	6	16	7	8	—	1
Cuneo	—	—	2 054	1 856	84	79	9	14	12	13	3	1
Novara (a)	4	3	1 094	952	2 096	1 708	52	61	32	26	1	—
Torino	3	—	10 165	7 910	1 990	1 999	395	452	212	289	37	36
Vercelli (a)	—	—	970	663	411	366	39	54	20	29	1	1
Piemonte	12	4	15 840	13 054	5 191	4 868	542	654	317	413	45	42
Genova	—	1	3 528	2 910	1 286	1 160	275	292	220	206	13	11
Imperia	—	—	6 887	6 072	169	101	28	33	23	14	1	7
La Spezia	—	—	288	311	57	52	9	10	11	13	1	—
Savona	—	—	754	852	107	88	11	19	5	8	1	—
Liguria	—	1	11 457	10 145	1 619	1 401	323	354	259	241	16	18
Bergamo	—	5	568	575	641	462	38	57	49	35	2	1
Brescia	5	1	432	701	272	303	46	93	93	72	3	5
Como	1	—	678	559	3 079	2 688	86	82	65	43	6	5
Cremona	1	—	228	206	226	148	12	17	10	25	—	2
Mantova	—	—	137	114	55	50	19	37	35	28	—	2
Milano	8	14	8 122	6 194	14 452	12 152	1 659	1 607	948	961	102	97
Pavia	—	—	375	419	295	254	15	23	15	22	1	—
Sondrio	—	—	54	62	617	491	9	5	9	8	1	—
Varese	12	4	783	622	3 516	2 750	53	79	47	47	2	5
Lombardia	27	24	11 377	9 452	23 153	19 298	1 937	2 000	1 271	1 241	119	117
Bolzano	—	—	145	115	562	752	911	1 730	7 183	7 724	98	78
Trento (a)	1	—	195	156	135	141	182	259	914	1 003	21	30
Venezia Trident. (a)	1	—	340	271	697	893	1 093	1 989	8 097	8 727	119	108
Belluno	2	7	97	117	63	93	76	141	229	444	19	39
Padova	2	2	272	161	126	159	63	77	217	193	8	13
Rovigo	—	3	28	30	28	19	13	9	13	6	—	1
Treviso	3	2	164	174	47	69	41	59	92	112	3	9
Udine	—	2	276	251	67	78	74	115	716	947	24	20
Venezia	—	—	503	416	264	266	160	232	396	506	28	23
Verona	—	3	229	219	168	181	100	181	128	154	3	3
Vicenza (a)	1	2	196	193	93	90	34	32	98	85	7	—
Veneto (a)	8	21	1 765	1 561	856	955	561	846	1 889	2 447	92	108
Fiume (a)	—	—	48	58	30	25	30	54	287	300	30	33
Gorizia	—	—	45	45	24	26	50	37	357	441	14	22
Pola (a)	—	—	36	32	12	18	16	19	90	95	7	19
Trieste	1	—	384	373	284	258	258	261	1 966	2 032	116	130
Zara	—	—	5	3	1	4	5	1	16	15	4	5
Venezia G. e Zara	1	—	518	511	351	331	359	372	2 716	2 883	171	209
Bologna (a)	2	2	822	655	289	265	127	155	196	139	15	15
Ferrara (a)	—	—	118	84	46	50	19	13	28	19	—	2
Forlì	3	—	146	100	81	59	10	21	23	22	4	2
Modena (a)	—	—	299	211	64	63	36	20	35	37	2	—
Parma	—	—	325	296	122	120	20	32	28	21	—	—
Piacenza	—	—	318	250	116	79	27	17	19	11	—	1
Ravenna	—	—	131	107	38	28	12	18	16	15	2	—
Reggio nell'Emilia	1	—	142	182	87	91	8	9	22	30	—	—
Emilia	6	2	2 301	1 885	843	755	259	285	367	294	23	22
Arezzo	—	—	107	80	13	13	1	3	2	3	2	1
Firenze	—	—	1 762	1 345	562	435	213	240	220	135	13	6
Grosseto	—	—	21	24	4	6	—	—	2	—	—	—
Livorno	—	1	320	315	55	43	14	27	17	19	1	—
Lucca (a)	1	1	390	452	87	63	21	9	20	29	7	6
Massa e Carrara	—	—	296	331	21	25	9	16	6	6	2	—
Pisa	—	—	226	223	46	45	26	47	22	21	1	9
Pistoia (a)	2	1	189	232	17	16	5	18	9	10	—	5
Siena	2	—	153	89	26	21	5	9	5	8	1	—
Toscana	5	3	3 464	3 091	831	667	294	369	303	231	27	27

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue TAV. XLVII-A — NON LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE
ED I PAESI CONTINENTALI DI PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	LUSSEMBURGO		FRANCIA E PRINCIPATO DI MONACO		SVIZZERA		GERMANIA		AUSTRIA		CECOSLOVACCHIA	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930
Ancona	3	4	80	71	35	49	15	19	9	10	6	1
Ascoli Piceno	—	1	29	28	11	10	2	3	10	13	—	—
Macerata (a)	1	—	49	36	9	5	4	4	6	2	—	1
Pesaro e Urbino	2	3	75	43	7	14	8	5	8	7	1	—
Marche (a)	6	8	233	178	62	78	29	31	33	32	7	2
Perugia (a)	8	10	196	180	21	16	17	18	19	7	—	1
Terni	—	—	40	16	6	6	13	21	3	4	1	—
Umbria (a)	8	10	236	196	27	22	30	39	22	11	1	1
Frosinone	—	—	78	82	3	—	4	5	1	5	—	2
Rieti	—	—	13	5	5	8	2	3	3	3	—	—
Roma (a)	2	2	3 858	2 456	1 551	1 146	028	744	706	046	46	56
Viterbo (a)	—	—	59	17	3	3	—	2	6	5	—	1
Lazio	2	2	4 008	2 560	1 562	1 157	634	754	716	659	46	59
Aquila degli Abruz.	1	2	14	20	4	12	2	4	—	1	1	—
Campobasso	—	—	12	16	5	7	—	1	1	—	—	—
Chieti (a)	—	—	20	11	3	1	10	6	—	1	—	—
Pescara (a)	—	1	24	17	13	19	4	7	3	—	—	—
Teramo	—	—	11	7	3	4	—	—	4	2	—	—
Abruzz e Molise	1	3	81	71	28	43	16	18	8	4	1	—
Avellino (a)	—	—	11	26	—	2	1	1	—	2	5	3
Benevento	1	—	10	7	2	7	—	2	2	1	—	—
Napoli (a)	—	1	1 297	1 380	287	268	224	337	158	204	22	18
Salerno (a)	—	—	70	25	9	17	9	5	7	6	—	1
Campania (a)	1	1	1 388	1 438	298	294	234	345	167	213	27	22
Bari	2	1	131	148	23	24	42	34	40	51	2	—
Brindisi	—	—	23	23	0	8	2	3	5	5	—	2
Foggia (a)	—	—	34	21	4	4	2	2	3	12	—	—
Lecce	—	—	35	38	3	7	9	9	4	9	—	—
Taranto	—	—	14	17	3	6	1	2	1	—	—	1
Puglie (a)	2	1	237	247	39	49	56	50	53	77	2	3
Matera	—	—	11	1	—	—	1	—	—	2	1	—
Potenza	—	—	11	10	7	4	—	—	—	1	—	—
Lucania	—	—	22	11	7	4	1	—	—	3	1	—
Catanzaro	—	—	7	15	4	19	1	1	2	1	—	—
Cosenza	—	—	14	12	—	—	—	2	2	7	—	—
Reggio di Calabria.	—	—	58	42	14	11	5	4	5	8	—	1
Calabria	—	—	79	69	18	30	6	7	9	16	—	1
Agrigento	—	—	9	9	6	3	2	—	1	1	—	—
Caltanissetta	—	—	25	5	1	1	1	—	2	1	—	—
Catania	—	—	121	80	46	26	48	66	37	28	—	2
Enna	—	—	2	6	2	—	—	—	—	1	—	—
Messina	—	1	47	91	22	35	24	21	18	15	2	1
Palermo	—	1	226	155	61	71	50	52	36	30	6	2
Ragusa	—	—	18	10	2	3	2	2	2	2	1	—
Siracusa	—	—	18	10	8	11	11	15	3	7	—	—
Trapani	—	—	45	18	5	7	4	1	2	—	1	—
Sicilia	—	2	511	384	153	157	142	157	99	85	10	5
Cagliari	—	—	104	110	5	2	3	5	5	10	—	—
Nuoro	—	—	12	17	—	—	—	—	—	—	—	—
Sassari	—	—	168	113	13	6	5	6	2	8	—	—
Sardegna	—	—	284	240	18	8	8	11	7	18	—	—
Non indicata	—	—	352	139	118	103	28	23	81	69	6	2
REGNO	80	82	54 493	45 503	35 871	31 113	6 552	8 304	16 414	17 664	713	746

Segue Tav. XLVII-A — NON LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE ED I PAESI CONTINENTALI DI PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	UNGHERIA		SPAGNA E PORTOGALLO		GIBILTERRA E MALTA		GRECIA		ROMANIA		JUGOSLAVIA	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930
Alessandria	37	7	26	16	—	1	7	—	1	2	49	25
Aosta	1	—	11	6	—	—	1	5	3	1	6	3
Cuneo	11	4	18	6	—	—	3	1	1	1	10	7
Novara (a)	25	8	39	6	1	2	5	5	3	4	5	9
Torino	76	70	246	71	5	10	31	35	41	18	65	71
Vercelli (a)	16	—	114	11	—	—	4	8	1	2	11	4
Piemonte	166	89	454	116	6	13	51	54	50	28	146	119
Genova	34	26	317	180	4	10	22	15	11	20	44	49
Imperia	6	3	17	10	—	—	2	3	4	3	5	1
La Spezia	3	4	5	8	1	—	2	6	5	1	2	10
Savona	2	1	6	5	1	—	3	2	1	1	7	7
Liguria	45	34	345	203	6	10	29	26	21	25	58	67
Bergamo	18	7	28	11	4	1	4	4	2	—	74	45
Brescia	30	16	11	19	1	2	11	6	—	3	48	18
Como	7	17	38	29	9	1	1	2	2	1	17	15
Cremona	6	6	5	6	—	—	3	—	4	1	14	11
Mantova	8	10	9	—	—	—	1	1	—	—	16	9
Milano	346	148	579	262	22	40	119	102	69	42	358	280
Pavia	7	7	14	4	—	—	—	1	9	6	91	30
Sondrio	—	3	18	—	—	—	2	—	—	—	3	1
Varese	6	7	18	5	1	1	5	9	6	3	10	12
Lombardia	434	221	703	336	37	45	146	125	92	56	631	401
Bolzano	28	20	6	5	—	—	5	—	2	4	41	33
Trento (a)	4	8	5	9	—	—	4	3	3	5	37	34
Venezia Trident. (a)	32	28	11	14	—	—	9	3	5	9	78	67
Belluno	36	53	1	3	—	1	—	3	—	2	13	11
Padova	39	18	10	4	—	2	5	12	3	—	129	92
Rovigo	7	2	1	3	—	—	—	1	—	1	7	7
Treviso	6	6	9	—	—	—	3	—	7	1	97	46
Udine	30	29	9	3	2	—	7	17	25	37	268	297
Venezia	43	74	24	17	1	1	26	39	11	5	84	104
Verona	12	19	11	10	—	—	4	3	1	2	52	23
Vicenza (a)	16	14	4	9	—	—	4	5	—	1	34	27
Veneto (a)	189	215	69	49	3	4	49	80	47	49	684	607
Fiume (a)	227	229	14	2	—	—	9	5	8	5	1 089	1 231
Gorizia	7	8	2	1	—	—	1	—	1	1	1 024	911
Pola (a)	9	13	2	1	1	—	1	1	3	1	208	252
Trieste	161	151	36	36	16	6	53	33	16	21	3 249	3 071
Zara	—	1	—	—	—	—	3	—	1	—	743	1 523
Venezia G. e Zara	404	402	54	40	17	5	67	39	29	28	6 313	6 988
Bologna (a)	57	50	52	30	—	2	14	6	6	7	109	76
Ferrara (a)	11	2	8	4	—	—	4	1	7	2	1	5
Forlì	6	7	1	2	—	—	3	7	—	—	24	22
Modena (a)	9	4	4	7	—	—	2	4	1	—	27	14
Parma	7	6	7	2	1	1	1	5	—	3	3	3
Piacenza	8	4	7	11	1	4	2	—	1	—	3	9
Ravenna	—	3	6	1	1	—	1	2	2	1	44	29
Reggio nell'Emilia	5	1	6	1	—	1	2	1	—	—	29	7
Emilia	103	77	91	58	3	8	29	26	17	13	240	165
Arezzo	3	—	—	—	—	—	4	—	—	—	4	3
Firenze	26	28	65	42	3	2	25	28	9	1	48	32
Grosseto	—	—	1	—	—	—	1	—	1	1	—	—
Livorno	7	9	12	15	2	3	7	12	1	—	5	7
Lucca (a)	36	11	14	12	1	1	6	4	6	4	57	15
Massa e Carrara	2	1	3	3	—	1	1	2	1	—	1	3
Pisa	2	32	5	4	2	3	2	3	3	—	2	8
Pistoia (a)	3	—	4	3	—	—	7	4	—	—	—	—
Siena	7	1	3	2	—	—	3	—	1	1	—	3
Toscana	86	82	106	82	8	10	56	53	22	7	119	71

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. XLVII-A — NON LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE ED I PAESI CONTINENTALI DI PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	UNGHERIA		SPAGNA E PORTOGALLO		GIBILTERRA E MALTA		GRECIA		ROMANIA		JUGOSLAVIA	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930
Ancona	6	25	6	11	—	—	2	6	1	—	97	108
Ascoli Piceno	—	2	1	—	—	1	1	1	—	—	3	8
Macerata (a)	3	—	1	1	—	—	—	—	1	—	16	25
Pesaro e Urbino	—	—	3	—	—	—	2	3	2	2	9	15
Marche (a)	9	27	11	12	—	1	5	10	4	2	125	156
Perugia (a)	3	2	3	6	1	—	4	8	6	3	4	2
Terni	2	—	4	—	—	—	—	4	—	—	2	4
Umbria (a)	5	2	7	6	1	—	4	12	6	3	6	6
Frosinone	—	3	—	—	—	—	2	2	—	—	1	3
Rieti	2	2	1	1	—	—	—	1	—	—	1	1
Roma (a)	125	105	318	165	28	49	154	123	31	14	156	100
Viterbo (a)	5	4	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—
Lazio	132	114	320	167	28	49	156	126	31	14	158	104
Aquila degli Abruz.	1	1	—	—	—	—	1	4	—	—	3	12
Campobasso	—	1	1	1	—	—	—	3	—	—	1	—
Chieti (a)	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	12	11
Pescara (a)	—	—	—	2	—	1	1	1	1	—	—	—
Teramo	1	—	—	1	—	—	1	3	—	—	—	1
Abruzzi e Molise	2	2	1	4	—	1	4	13	1	—	16	24
Avellino (a)	—	—	—	—	—	—	1	2	1	—	2	—
Benevento	1	—	—	—	—	—	—	6	—	—	2	—
Napoli (a)	21	34	96	68	24	24	37	40	24	24	55	60
Salerno (a)	2	3	5	1	2	1	—	—	—	2	14	8
Campania (a)	24	37	101	69	26	25	38	48	25	26	73	68
Bari	6	5	9	2	3	2	24	34	4	3	59	54
Brindisi	1	—	—	—	—	1	35	27	1	—	1	—
Foggia (a)	2	2	—	—	—	—	—	2	—	1	7	3
Lecce	3	1	7	1	—	—	—	4	—	—	—	1
Taranto	—	1	2	—	—	1	2	3	—	—	2	—
Puglie (a)	12	9	18	3	3	4	61	70	5	4	69	58
Matera	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Potenza	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	5	1
Lucania	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	5	1
Catanzaro	1	3	4	2	—	—	—	1	—	—	1	—
Cosenza	—	1	3	—	—	—	4	2	—	—	—	—
Reggio di Calabria	9	4	2	—	—	1	8	4	—	—	—	1
Calabria	10	8	9	2	—	1	12	7	—	—	1	1
Agrigento	1	1	—	—	1	1	2	2	1	—	2	—
Caltanissetta	4	1	—	3	—	1	1	1	—	—	1	—
Catania	16	7	11	1	43	99	5	9	3	2	21	21
Enna	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1
Messina	—	3	16	—	19	35	6	3	3	—	13	4
Palermo	9	4	51	39	20	20	5	7	3	1	9	7
Ragusa	—	2	1	—	1	4	—	1	—	—	—	9
Siracusa	3	3	1	—	50	62	3	4	—	—	2	—
Trapani	—	1	7	9	3	4	4	4	—	—	1	10
Sicilia	33	22	87	52	139	226	26	31	10	4	49	52
Cagliari	3	—	8	9	—	1	—	—	—	—	—	4
Nuoro	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—
Sassari	1	—	2	6	—	—	—	—	—	3	1	—
Sardegna	4	—	11	15	—	1	1	—	—	3	2	4
Non indicata	7	—	7	3	2	4	13	6	5	4	65	44
REGNO	1 697	1 369	2 408	1 231	279	407	756	729	370	275	8 838	9 003

Segue Tav. XLVII-A — NON LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE ED I PAESI CONTINENTALI DI PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	BULGARIA		ALBANIA		TURCHIA EUROPEA		TURCHIA ASIATICA		EGITTO		TUNISIA	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930
Alessandria	3	2	9	8	—	1	—	—	14	26	5	10
Aosta	—	—	2	2	—	5	—	—	1	5	1	4
Cuneo	—	3	5	10	3	—	—	7	7	9	1	3
Novara (a)	2	2	2	8	4	6	—	—	6	13	2	11
Torino	8	13	32	29	18	20	4	8	88	109	27	61
Vercelli (a)	1	—	6	1	3	6	1	—	2	7	—	8
Piemonte	14	20	56	58	28	38	5	19	118	169	36	97
Genova	5	5	12	11	12	14	5	4	127	130	29	96
Imperia	—	—	4	1	3	2	4	—	9	8	3	15
La Spezia	—	—	5	7	—	1	1	—	2	1	1	1
Savona	1	1	—	1	2	—	—	—	5	1	1	10
Liguria	6	6	21	20	17	17	10	4	143	140	34	122
Bergamo	3	—	1	—	1	1	—	—	8	8	4	7
Brescia	5	1	10	9	2	2	—	1	13	8	7	15
Como	3	6	2	2	3	5	1	—	13	10	1	15
Cremona	1	1	—	1	1	—	3	—	7	10	4	2
Mantova	—	—	1	2	—	—	—	—	2	4	1	3
Milano	28	18	79	88	57	64	23	19	259	197	19	107
Pavia	—	—	2	2	1	—	—	2	8	4	2	6
Sondrio	1	—	2	3	—	—	—	—	—	3	1	—
Varese	2	1	4	2	1	5	1	1	17	18	—	10
Lombardia	43	27	99	109	66	77	28	23	327	262	39	165
Bolzano	2	1	3	4	—	—	1	—	15	11	1	7
Trento (a)	3	1	13	13	1	—	—	—	4	9	5	15
Venezia Trident. (a)	5	2	16	17	1	—	1	—	19	20	6	22
Belluno	3	—	2	3	1	1	—	—	8	10	1	2
Padova	—	—	3	6	1	1	—	1	14	10	7	5
Rovigo	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	7
Treviso	—	—	3	—	—	2	—	—	10	13	2	—
Udine	1	5	21	13	2	4	—	—	11	32	7	22
Venezia	5	—	11	19	18	28	3	2	46	55	7	13
Verona	3	4	7	9	1	1	—	1	3	11	1	6
Vicenza (a)	—	1	8	6	1	1	—	—	15	13	1	6
Veneto (a)	12	10	55	60	23	38	3	4	108	144	26	61
Fiume (a)	—	—	1	3	4	4	3	—	3	6	1	2
Gorizia	—	2	8	9	—	—	—	—	15	30	2	2
Pola (a)	3	2	3	3	4	—	—	—	4	2	6	3
Trieste	8	2	47	54	28	23	7	3	70	83	4	10
Zara	10	—	2	3	—	—	—	—	—	—	—	1
Venezia G. e Zara	21	6	61	72	36	27	10	3	92	121	13	18
Bologna (a)	10	—	60	30	1	3	—	—	47	29	14	14
Ferrara (a)	—	2	1	—	4	—	—	—	7	1	5	3
Forlì	—	—	8	9	2	—	—	—	9	12	1	5
Modena (a)	1	3	9	—	2	—	—	—	—	1	4	3
Parma	—	1	5	2	1	1	—	—	8	8	—	7
Piacenza	1	—	14	6	—	—	—	—	6	3	3	3
Ravenna	—	—	4	3	—	1	—	—	5	3	2	2
Reggio nell'Emilia	—	—	5	2	1	4	—	1	4	3	1	2
Emilia	12	6	106	52	11	9	—	1	86	60	30	39
Arezzo	—	2	—	1	1	1	—	—	1	7	1	5
Firenze	1	1	67	49	3	9	7	2	51	66	20	49
Grosseto	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	3	—
Livorno	1	2	4	5	17	1	4	1	19	13	16	22
Lucca (a)	—	—	2	10	—	4	—	—	15	26	9	19
Massa e Carrara	—	1	2	—	—	—	—	—	2	10	2	7
Pisa	—	—	1	1	—	—	—	1	10	14	1	11
Pistoia (a)	1	—	2	1	—	—	—	—	4	5	1	8
Siena	—	—	7	1	—	—	1	—	4	9	2	7
Toscana	3	6	85	69	21	15	13	3	106	152	55	128

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. XLVII-A — NON LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE ED I PAESI CONTINENTALI DI PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	BULGARIA		ALBANIA		TURCHIA EUROPEA		TURCHIA ASIATICA		EGITTO		TUNISIA	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930
	Ancona	3	1	5	8	2	4	—	2	6	8	2
Ascoli Piceno	—	1	8	11	—	1	—	—	2	4	1	2
Macerata (a)	—	—	—	6	1	—	—	—	4	3	1	2
Pesaro e Urbino	—	—	17	5	1	—	—	—	4	2	1	1
Marche (a)	3	2	30	30	4	5	—	2	16	17	5	16
Perugia (a)	1	3	10	10	—	6	—	—	5	3	6	13
Terni	1	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	1
Umbria (a)	2	3	10	12	—	6	—	—	5	4	6	14
Frosinone	—	—	—	1	—	—	—	—	—	5	1	4
Rieti	—	—	2	1	—	—	—	—	3	—	—	5
Roma (a)	14	23	329	316	65	45	17	21	223	233	127	370
Viterbo (a)	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	4
Lazio	14	23	331	318	65	46	17	21	226	239	129	383
Aquila degli Abruz.	—	1	1	1	—	2	2	—	2	2	1	6
Campobasso	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—
Chieti (a)	—	1	2	4	—	—	—	—	4	3	—	—
Pescara (a)	—	—	9	11	—	—	—	—	—	1	—	—
Teramo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Abruzzi e Molise	—	2	14	16	—	2	2	—	6	8	1	8
Avellino (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	2	5	1	7
Benevento	—	—	—	3	—	—	—	—	—	5	—	1
Napoli (a)	3	7	86	54	15	16	5	4	183	158	106	154
Salerno (a)	—	—	8	7	3	—	—	—	8	11	2	8
Campania (a)	3	7	94	64	18	16	5	4	193	179	109	170
Bari	—	1	210	205	2	9	7	6	35	36	5	6
Brindisi	—	—	36	33	9	5	3	5	10	6	2	1
Foggia (a)	—	—	1	8	—	—	1	—	2	1	1	—
Lecce	—	1	8	7	—	—	—	—	2	5	—	—
Taranto	—	—	5	9	1	5	—	—	4	2	—	1
Puglie (a)	—	2	260	262	12	19	11	11	53	50	8	8
Matera	—	—	5	3	—	—	—	—	1	—	1	—
Potenza	—	—	9	3	2	1	—	—	—	6	—	2
Lucania	—	—	14	6	2	1	—	—	1	6	1	2
Catanzaro	—	—	—	1	—	1	—	—	1	9	1	—
Cosenza	—	—	4	6	—	—	1	—	—	2	—	1
Reggio di Calabria.	—	—	3	3	—	1	—	—	6	4	2	3
Calabrie	—	—	7	10	—	2	1	—	7	15	3	4
Agrigento	—	—	—	2	1	3	—	—	1	1	6	43
Caltanissetta	—	—	—	2	1	—	—	—	2	—	4	7
Catania	1	2	4	2	—	—	—	2	27	16	22	34
Enna	—	—	3	—	—	—	—	—	1	1	—	1
Messina	—	—	6	12	1	1	—	—	22	31	10	24
Palermo	—	—	4	11	—	3	1	—	19	5	182	353
Ragusa	—	—	1	—	—	—	—	—	7	2	10	15
Siracusa	—	—	2	1	1	2	—	—	19	17	5	21
Trapani	—	—	—	—	2	—	—	—	4	5	181	312
Sicilia	1	3	20	30	6	9	1	2	102	78	420	810
Cagliari	—	—	3	2	2	—	1	—	—	2	39	194
Nuoro	—	—	—	3	—	—	—	—	—	2	2	4
Sassari	—	—	4	3	—	2	1	—	2	3	2	8
Sardegna	—	—	7	8	2	2	2	—	2	7	43	206
Non indicata	10	6	8	3	9	14	2	6	135	172	16	132
REGNO	149	131	1 294	1 216	321	343	111	102	1 745	1 843	980	2 405

Segue Tav. XLVII-A — NON LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE ED I PAESI CONTINENTALI DI PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	ALGERIA		MAROCCO		ALTRI PAESI CONTINENTALI		PAESI CONTINEN- TALI NON DETERMINATI		TOTALE	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930
Alessandria	—	4	4	2	1	6	1	1	1 831	1 668
Aosta	—	2	—	1	—	—	—	—	702	1 064
Cuneo	—	—	—	—	3	8	2	1	2 260	2 046
Novara (a)	5	—	1	3	—	2	2	3	3 506	2 942
Torino	4	2	10	16	15	29	64	84	14 039	11 733
Vercelli (a)	3	5	1	6	2	2	8	20	1 684	1 250
Piemonte	12	13	16	28	21	47	77	109	24 022	20 703
Genova	10	19	11	9	9	8	15	14	6 389	5 594
Imperia	4	5	3	6	—	1	2	1	7 212	6 333
La Spezia	—	2	—	—	1	—	—	—	463	532
Savona	—	—	1	3	—	2	1	1	939	1 034
Liguria	14	26	15	18	10	11	18	16	15 003	13 493
Bergamo	—	1	—	1	—	16	—	1	1 511	1 293
Brescia	—	—	—	—	2	—	—	—	1 087	1 325
Como	—	—	8	1	—	—	4	17	4 161	3 600
Cremona	—	2	—	—	3	1	1	—	551	454
Mantova	1	1	—	1	1	5	1	—	295	279
Milano	13	40	11	14	18	78	15	14	28 657	23 681
Pavia	—	—	—	—	—	1	—	1	879	807
Sondrio	—	—	—	—	—	1	—	—	706	582
Varese	3	6	2	3	3	1	3	5	4 594	3 734
Lombardia	17	50	22	20	27	103	24	38	42 441	35 155
Bolzano	—	1	—	1	1	3	8	1	9 054	10 536
Trento (a)	—	1	—	—	1	3	—	—	1 561	1 725
Venezia Trident. (a)	—	2	—	1	2	6	8	1	10 615	12 261
Belluno	1	—	—	3	2	6	2	—	590	1 011
Padova	3	—	1	—	—	1	—	—	939	797
Rovigo	—	—	—	—	—	1	—	1	99	94
Treviso	—	—	1	2	—	—	1	—	509	523
Udine	5	2	1	2	1	2	1	1	1 589	1 948
Venezia	1	1	—	—	2	3	—	—	1 732	1 887
Verona	—	—	—	3	5	6	3	—	759	891
Vicenza (a)	—	—	—	—	2	6	—	—	544	523
Veneto (a)	10	3	3	10	12	25	7	2	6 761	7 674
Fiume (a)	1	—	—	2	2	—	2	—	1 803	1 977
Gorizia	—	—	—	—	—	2	—	—	1 558	1 543
Pola (a)	—	3	2	—	—	1	1	—	491	482
Trieste	3	5	1	5	7	9	10	5	6 841	6 074
Zara	—	—	—	—	—	—	—	—	792	1 556
Venezia G. e Zara	4	8	3	7	9	12	13	5	11 415	12 232
Bologna (a)	—	1	—	—	10	6	1	—	1 908	1 577
Ferrara (a)	—	—	1	—	—	2	1	—	279	195
Forlì	—	—	—	—	1	1	1	—	344	285
Modena (a)	4	3	—	2	—	1	—	—	525	396
Parma	—	—	—	—	—	2	—	1	760	722
Piacenza	—	1	—	—	3	2	—	—	602	448
Ravenna	—	—	—	—	—	1	—	—	271	219
Reggio nell' Emilia.	—	—	1	—	—	—	—	2	324	350
Emilia	4	5	2	2	14	15	3	3	5 013	4 192
Arezzo	—	1	—	—	4	1	2	—	156	123
Firenze	6	7	2	3	7	10	1	—	3 332	2 714
Grosseto	—	—	—	—	2	—	—	—	34	37
Livorno	—	2	—	1	2	1	1	—	534	536
Lucca (a)	—	6	1	—	4	2	—	—	927	916
Massa e Carrara	1	3	1	3	1	2	—	—	427	511
Pisa	—	—	—	2	—	—	1	1	374	443
Pistoia (a)	—	4	—	—	4	5	—	—	270	335
Siena	—	1	—	—	—	—	—	—	233	160
Toscana	7	24	4	9	24	21	5	1	6 277	5 775

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue TAV. XLVII-A — NON LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE
ED I PAESI CONTINENTALI DI PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	ALGERIA		MAROCCO		ALTRI PAESI CONTINENTALI		PAESI CONTINEN- TALI NON DETERMINATI		TOTALE	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930
Ancona	—	—	—	—	—	1	—	—	296	359
Ascoli Piceno	—	2	1	—	—	1	1	—	74	91
Macerata (a)	—	1	—	—	—	—	2	—	98	91
Pesaro e Urbino	—	—	—	2	—	—	—	—	150	109
Marche (a)	—	3	1	2	—	4	1	—	618	650
Perugia (a)	—	—	—	—	1	3	—	—	316	305
Terni	—	1	—	2	1	3	—	—	77	73
Umbria (a)	—	1	—	2	2	6	—	—	393	378
Frosinone	—	—	—	—	—	5	—	—	276	343
Rieti	—	—	—	—	—	—	—	—	35	31
Roma (a)	11	21	—	11	30	56	1	—	9 007	7 260
Viterbo (a)	—	—	—	—	2	1	—	—	84	44
Lazio	11	21	—	11	32	62	1	—	9 402	7 678
Aquila degli Abruz.	—	—	—	—	1	2	—	—	42	74
Campobasso	—	—	—	—	—	1	—	—	62	66
Chieti (a)	—	—	—	1	—	—	—	—	57	44
Pescara (a)	—	—	—	1	—	—	—	—	56	62
Teramo	—	—	—	—	—	1	—	—	20	21
Abruzzi e Molise	—	—	—	2	1	4	—	—	237	267
Avellino (a)	1	—	—	—	—	—	—	—	26	48
Benevento	—	—	—	—	2	2	—	—	21	37
Napoli (a)	9	17	2	6	25	22	3	3	2 879	3 121
Salerno (a)	4	3	—	1	5	1	—	—	166	116
Campania (a)	14	20	2	7	32	25	3	3	3 092	3 322
Bari	1	4	—	1	—	8	1	—	624	649
Brindisi	—	—	—	—	—	1	—	—	139	123
Foggia (a)	—	—	—	—	—	1	—	—	58	58
Lecce	1	—	—	—	—	—	—	—	88	88
Taranto	—	—	—	—	2	1	1	—	39	53
Puglie (a)	2	4	—	1	2	11	2	—	948	971
Matera	—	—	—	—	1	—	—	—	24	7
Potenza	—	—	—	—	—	—	—	—	37	29
Lucania	—	—	—	—	—	1	—	—	61	36
Catanzaro	—	—	—	—	—	1	—	—	23	57
Cosenza	—	—	—	—	1	—	—	—	31	34
Reggio di Calabria.	—	3	—	—	1	4	—	—	116	97
Calabria	—	3	—	—	—	2	5	—	170	188
Agrigento	—	1	—	1	—	—	1	—	38	69
Caltanissetta	—	1	—	—	—	—	—	—	48	25
Catania	—	—	1	1	12	6	1	—	438	423
Enna	—	—	—	—	—	—	—	—	10	11
Messina	—	—	—	1	—	1	—	—	226	292
Palermo	2	6	4	3	—	2	—	—	730	816
Ragusa	—	—	1	3	1	—	—	—	45	54
Siracusa	—	1	—	3	—	—	—	—	134	157
Trapani	5	12	1	3	2	1	—	—	270	387
Sicilia	7	21	7	12	15	10	2	—	1 939	2 234
Cagliari	2	5	1	—	2	4	—	1	183	364
Nuoro	—	2	—	—	—	1	—	—	17	30
Sassari	2	1	—	—	3	1	—	—	208	160
Sardegna	4	8	1	—	5	6	—	1	408	554
Non indicata	3	7	—	3	—	9	3	—	898	759
REGNO	109	219	76	135	211	382	167	179	139 713	129 122

TAV. XLVII-B — NON LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE ED I PAESI TRANSOCEANICI DI PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	CANADÀ		STATI UNITI D'AMERICA		MESSICO		AMERICA CENTRALE ED ANTILLE		COLOMBIA, VENEZUELA ED EQUATORE	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930
Alessandria	—	—	55	55	—	—	7	—	4	3
Aosta	—	1	6	8	—	—	—	1	—	—
Cuneo	—	—	10	4	1	—	—	3	1	1
Novara (a)	1	—	11	12	—	1	—	—	—	—
Torino	1	2	49	64	3	—	7	3	19	8
Vercelli (a)	—	—	30	19	—	—	—	—	—	1
Piemonte	2	3	161	162	4	1	14	7	24	13
Genova	1	2	169	160	1	4	8	16	32	41
Imperia	1	3	1	8	—	—	—	—	6	5
La Spezia	—	—	13	7	—	—	—	—	2	—
Savona	—	—	12	4	—	—	—	—	2	5
Liguria	2	5	195	179	1	4	8	16	42	51
Bergamo	—	—	6	10	—	—	1	—	1	7
Brescia	—	—	6	4	—	—	—	—	—	—
Como	—	—	6	10	—	—	—	2	—	2
Cremona	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Mantova	—	—	4	1	—	—	2	6	—	1
Milano	2	—	104	108	1	5	4	19	18	24
Pavia	—	—	16	9	—	2	1	1	—	—
Sondrio	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—
Varese	—	—	10	7	—	—	—	2	—	—
Lombardia	2	—	157	150	1	7	8	30	19	34
Bolzano	—	—	2	2	—	—	—	—	—	1
Trento (a)	—	—	4	2	—	—	—	—	—	—
Venezia Trident. (a)	—	—	6	4	—	—	—	—	—	1
Belluno	—	—	9	5	—	—	—	—	—	1
Padova	—	—	5	2	—	—	—	—	1	—
Rovigo	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—
Treviso	—	1	11	1	—	—	—	—	1	1
Udine	—	—	28	18	—	—	—	1	—	—
Venezia	—	1	4	13	—	1	1	—	—	1
Verona	—	—	2	3	—	—	—	1	1	—
Vicenza (a)	—	—	9	10	—	—	—	—	2	—
Veneto (a)	—	2	68	55	—	1	1	2	5	3
Fiume (a)	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—
Gorizia	—	—	3	2	—	—	—	—	—	—
Pola (a)	—	—	5	—	—	—	—	—	—	1
Trieste	—	—	35	25	—	—	—	—	2	—
Zara	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—
Venezia G. e Zara	—	—	47	31	—	—	—	—	2	1
Bologna (a)	—	—	16	3	1	—	—	—	3	10
Ferrara (a)	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—
Forlì	—	—	4	2	—	—	1	—	—	2
Modena (a)	—	—	4	5	—	—	1	—	1	—
Parma	—	—	18	15	—	—	—	2	—	—
Piacenza	—	—	26	6	—	—	—	—	1	1
Ravenna	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Reggio nell'Emilia	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Emilia	—	1	72	33	1	—	2	2	5	13
Arezzo	—	—	9	2	—	—	—	—	—	—
Firenze	1	—	63	54	2	—	1	—	2	4
Grosseto	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Livorno	—	—	7	5	—	—	—	—	—	1
Lucca (a)	—	1	71	76	—	—	—	9	12	10
Massa e Carrara . .	—	—	14	5	—	1	—	—	1	5
Pisa	—	—	14	2	—	—	—	1	4	2
Pistoia (a)	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—
Siena	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—
Toscana	1	1	181	151	2	1	1	10	19	22

(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § III.

Segue TAV. XLVII-B — NON LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE
ED I PAESI TRANSOCEANICI DI PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	CANADÀ		STATI UNITI D'AMERICA		MESSICO		AMERICA CENTRALE ED ANTILLE		COLOMBIA, VENEZUELA ED EQUATORE	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930
Ancona	—	—	5	10	—	—	—	—	1	1
Ascoli Piceno	—	4	—	3	—	—	—	—	2	—
Macerata (a)	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—
Pesaro e Urbino	3	—	8	7	2	—	—	—	—	3
Marche (a)	3	4	13	21	2	—	—	—	4	4
Perugia (a)	—	—	2	7	—	—	—	—	—	—
Terni	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Umbria (a)	—	—	3	7	—	—	—	—	—	—
Frosinone	—	—	16	15	—	—	—	—	—	—
Rieti	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Roma (a)	2	5	170	137	—	1	7	8	19	21
Viterbo (a)	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—
Lazio	2	5	186	158	—	1	7	8	19	21
Aquila degli Abruz.	—	2	13	7	—	—	—	—	—	—
Campobasso	1	—	35	18	—	—	—	—	—	—
Chieti (a)	—	1	16	11	—	—	—	—	—	—
Pescara (a)	—	—	6	5	—	—	—	—	—	—
Teramo	—	—	10	9	—	—	—	—	—	—
Abruzzi e Molise	1	3	80	50	—	—	—	—	—	—
Avellino (a)	—	—	40	31	—	—	3	4	1	1
Benevento	—	—	23	21	—	—	—	1	—	—
Napoli (a)	2	1	289	355	—	—	9	12	24	32
Salerno (a)	—	—	42	40	3	—	5	11	62	44
Campania (a)	2	1	394	441	3	—	17	28	87	77
Bari	—	—	67	48	—	—	3	1	1	—
Brindisi	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—
Foggia (a)	—	—	5	14	—	—	—	—	—	—
Lecce	—	—	4	6	—	—	—	—	—	3
Taranto	—	—	4	2	—	—	—	—	—	—
Puglie (a)	—	—	80	77	—	—	3	1	1	3
Matera	—	—	4	6	—	—	—	—	—	—
Potenza	—	—	16	21	1	—	5	20	24	27
Lucania	—	—	20	27	1	—	5	20	24	27
Catanzaro	—	—	13	18	—	—	—	—	—	—
Cosenza	—	2	27	6	—	—	18	13	16	22
Reggio di Calabria.	—	—	25	30	—	—	1	—	—	—
Calabrie	—	2	65	54	—	—	19	13	16	22
Agrigento	—	—	31	37	—	—	—	1	1	—
Caltanissetta	—	—	10	11	—	—	—	1	—	—
Catania	—	—	61	27	—	—	—	—	—	—
Enna	—	—	5	6	—	—	—	—	—	—
Messina	1	—	60	38	—	—	—	—	3	1
Palermo	—	2	169	137	—	—	—	—	2	3
Ragusa	—	—	17	8	—	—	—	—	—	—
Siracusa	—	—	21	15	—	—	—	—	—	—
Trapani	—	—	69	26	—	—	—	—	—	—
Stella	1	2	443	365	—	—	—	2	6	4
Cagliari	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nuoro	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sassari	—	—	7	2	—	—	—	—	1	—
Sardegna	—	—	7	2	—	—	—	—	1	—
Non indicata	—	—	111	—	—	—	—	—	—	—
REGNO	16	29	2 289	1 913	15	15	85	139	274	296

Segue Tav. XLVII-B — NON LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE ED I PAESI TRANSOCEANICI DI PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	PERÙ, BOLIVIA E CILE		BRASILE		ARGENTINA		URUGUAY E PARAGUAY		PAESI D'AMERICA NON DETERMINATI	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930
	Alessandria	11	17	35	16	188	122	6	8	—
Aosta	—	3	7	1	12	7	2	—	—	—
Cuneo	3	7	6	2	107	63	9	7	—	—
Novara (a)	2	—	8	9	43	50	—	—	—	—
Torino	22	32	83	65	235	176	13	14	—	—
Vercelli (a)	9	4	5	8	34	23	2	9	—	—
Piemonte	47	63	144	101	619	441	32	38	—	—
Genova	243	261	103	100	474	486	93	36	—	—
Imperia	8	6	4	3	13	6	—	1	—	—
La Spezia	19	13	4	—	33	30	—	1	—	—
Savona	4	11	4	7	39	21	13	7	—	—
Liguria	274	291	115	110	559	543	106	45	—	—
Bergamo	8	—	6	4	8	9	—	—	—	—
Brescia	1	1	3	9	19	28	—	—	—	—
Como	8	7	14	19	60	78	5	3	—	—
Cremona	—	—	10	3	7	4	—	—	—	—
Mantova	—	—	21	13	7	11	—	—	—	—
Milano	41	32	125	145	288	234	23	26	—	—
Pavia	—	3	10	2	61	71	5	3	—	—
Sondrio	4	—	7	4	10	13	—	8	—	—
Varese	—	1	11	5	59	32	9	3	—	—
Lombardia	62	44	207	204	519	480	42	43	—	—
Bolzano	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Trento (a)	4	10	16	15	13	11	1	3	—	—
Venezia Trident. (a)	4	10	16	15	15	11	1	3	—	—
Belluno	—	3	3	4	3	4	—	2	—	—
Padova	2	1	24	28	18	12	1	1	—	—
Rovigo	—	—	11	3	4	—	—	—	—	—
Treviso	1	—	31	21	12	6	—	—	—	—
Udine	1	5	—	—	39	38	1	7	—	—
Venezia	—	1	9	8	5	9	—	—	—	—
Verona	3	1	37	17	22	11	—	—	—	—
Vicenza (a)	—	2	33	14	15	9	1	—	—	—
Veneto (a)	7	13	148	95	118	89	3	10	—	—
Fiume (a)	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—
Gorizia	1	—	1	2	1	1	1	—	—	—
Pola (a)	—	6	1	—	3	1	—	—	—	—
Trieste	—	—	7	14	16	29	1	1	—	—
Zara	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—
Venezia G. e Zara	1	6	9	16	25	34	2	1	—	—
Bologna (a)	6	3	24	15	20	10	1	6	—	—
Ferrara (a)	1	—	5	3	—	2	—	—	—	—
Forlì	1	—	6	5	18	12	—	—	—	—
Modena (a)	—	9	11	4	8	8	2	1	—	—
Parma	1	—	6	6	20	15	1	—	—	—
Piacenza	10	2	7	4	26	22	—	—	—	—
Ravenna	—	—	—	1	5	2	6	—	—	—
Reggio nell'Emilia.	—	—	—	3	7	4	1	—	—	—
Emilia	19	14	59	41	104	75	11	7	—	—
Arezzo	—	—	1	4	—	5	1	—	—	—
Firenze	17	16	17	28	41	50	2	1	—	—
Grosseto	—	1	4	4	1	—	—	—	—	—
Livorno	1	1	5	9	16	9	—	2	—	—
Lucca (a)	6	3	184	174	82	41	4	1	—	—
Massa e Carrara	—	2	11	11	13	12	1	—	—	—
Pisa	—	—	22	23	12	7	7	—	—	—
Pistoia (a)	2	—	11	12	21	7	—	—	—	—
Siena	—	1	1	3	1	2	—	—	—	—
Toscana	26	24	256	268	187	133	15	4	—	—

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. XLVII-B — NON LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE ED I PAESI TRANSOCEANICI DI PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	PERÙ, BOLIVIA E CILE		BRASILE		ARGENTINA		URUGUAY E PARAGUAY		PAESI D'AMERICA NON DETERMINATI	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930
Ancona	1	7	11	11	43	14	—	—	—	—
Ascoli Piceno	—	2	4	1	17	11	—	—	—	—
Macerata (a)	—	—	2	5	36	13	2	3	—	—
Pesaro e Urbino	3	1	1	—	4	5	—	—	—	—
Marche (a)	4	10	18	17	100	43	2	3	—	—
Perugia (a)	—	—	3	4	1	11	—	—	—	—
Terni	1	—	8	—	1	2	—	—	—	—
Umbria (a)	1	—	11	4	2	13	—	—	—	—
Frosinone	—	—	1	4	4	—	1	—	—	—
Neti	—	—	—	3	4	1	—	—	—	—
Roma (a)	10	33	112	119	96	97	9	14	—	—
Viterbo (a)	—	—	—	2	2	1	—	—	—	—
Lazio	10	33	113	128	106	99	10	14	—	—
Aquila degli Abruz.	1	—	—	—	5	6	—	—	—	—
Campobasso	—	—	11	7	14	5	—	—	—	—
Chieti (a)	—	2	14	8	22	15	—	2	—	—
Pescara (a)	—	—	—	11	1	1	—	—	—	—
Teramo	—	—	2	—	2	2	—	—	—	—
Abruzzi e Molise	1	2	27	26	44	29	—	2	—	—
Avellino (a)	—	—	5	2	4	2	—	—	—	—
Benevento	—	—	2	4	6	—	—	—	—	—
Napoli (a)	17	12	156	102	114	88	5	8	—	—
Salerno (a)	1	—	90	83	54	25	4	8	—	—
Campania (a)	18	12	253	191	178	115	9	16	—	—
Bari	3	—	35	8	33	15	3	—	—	—
Brindisi	—	—	2	1	3	2	—	—	—	—
Foggia (a)	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—
Lecce	—	—	1	—	4	1	1	—	—	—
Taranto	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—
Puglie (a)	3	—	40	9	42	21	4	—	—	—
Matera	2	1	1	—	2	4	—	—	—	—
Potenza	20	10	113	61	36	17	9	2	—	—
Lucania	22	11	114	61	38	21	9	2	—	—
Catanzaro	1	1	19	9	34	18	1	—	—	—
Cosenza	—	—	178	154	50	53	4	—	—	—
Reggio di Calabria.	1	—	1	2	17	13	1	—	—	—
Calabrie	2	1	198	165	110	84	6	—	—	—
Agrigento	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—
Caltanissetta	—	—	1	1	3	1	—	—	—	—
Catania	—	4	6	2	46	19	—	—	—	—
Enna	—	—	—	2	4	1	—	—	—	—
Messina	2	3	1	6	23	12	—	—	—	—
Palermo	—	—	3	6	8	16	—	—	—	—
Ragusa	—	4	—	—	4	1	2	—	—	—
Siracusa	—	—	4	—	6	2	—	—	—	—
Trapani	—	—	—	—	3	6	—	—	—	—
Sicilia	2	11	15	18	99	58	2	—	—	—
Cagliari	—	—	3	4	2	1	—	—	—	—
Nuoro	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—
Sassari	—	2	—	1	4	4	—	—	—	—
Sardegna	—	2	3	5	11	5	—	—	—	—
Non indicata	2	—	3	—	12	—	—	—	—	—
REGNO	505	547	1 749	1 474	2 888	2 294	254	188	—	—

Segue Tav. XLVII-B — NON LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE ED I PAESI TRANSOCEANICI DI PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	OCEANIA		ASIA NON MEDITERRANEA		AFRICA NON MEDITERRANEA		ALTRI PAESI TRANS- OCEANICI		TOTALE	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930
Alessandria	4	2	—	—	—	1	1	—	311	224
Aosta	—	—	—	—	—	—	—	—	27	21
Cuneo	—	—	—	—	—	—	—	—	137	87
Novara (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	65	72
Torino	1	—	—	1	—	3	1	—	434	368
Vercelli (a)	3	—	1	—	5	4	—	—	89	68
Piemonte	8	2	1	1	5	8	2	—	1 063	840
Genova	—	1	1	13	9	30	—	—	1 184	1 150
Imperia	—	—	—	—	—	—	—	—	33	32
La Spezia	—	—	—	1	—	—	—	—	71	52
Savona	—	—	—	—	—	—	—	—	74	55
Liguria	—	1	1	14	9	30	—	—	1 312	1 289
Bergamo	2	—	—	—	—	3	—	—	32	33
Brescia	—	—	—	—	—	1	—	—	29	43
Como	—	—	—	—	1	—	—	—	94	121
Cremona	—	—	—	—	—	—	—	—	19	7
Mantova	—	—	—	—	—	—	—	—	34	32
Milano	1	—	3	17	3	—	—	—	613	610
Pavia	—	—	—	—	—	—	—	—	93	91
Sondrio	5	—	—	—	—	—	—	—	29	26
Varese	—	—	—	—	—	—	—	—	89	50
Lombardia	8	—	3	17	4	4	—	—	1 032	1 013
Bolzano	—	—	—	—	—	—	—	—	4	3
Trento (a)	—	—	—	1	—	1	—	—	38	43
Venezia Trident. (a)	—	—	—	1	—	1	—	—	42	46
Belluno	—	1	—	1	—	—	—	—	15	21
Padova	1	—	—	—	1	—	—	—	53	44
Rovigo	—	—	—	—	—	1	—	—	15	7
Treviso	—	—	—	—	—	—	—	—	56	30
Udine	—	—	—	—	—	3	—	—	69	72
Venezia	—	1	—	5	—	—	—	—	19	40
Verona	—	—	—	—	—	—	—	—	65	33
Vicenza (a)	1	—	—	—	—	—	—	—	61	35
Veneto (a)	2	2	—	6	1	4	—	—	353	282
Fiume (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6
Gorizia	—	—	—	1	—	2	—	—	7	8
Pola (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	9	8
Trieste	—	—	—	—	—	2	—	—	61	71
Zara	—	—	—	—	—	—	—	—	8	1
Venezia G. e Zara	—	—	—	1	—	4	—	—	86	94
Bologna (a)	—	1	—	—	—	—	—	—	71	48
Ferrara (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	9	6
Forlì	—	—	—	1	—	—	—	—	30	22
Modena (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	27	27
Parma	—	—	—	1	—	—	—	—	48	39
Piacenza	—	—	—	—	—	—	—	—	70	35
Ravenna	—	—	—	—	—	1	—	—	11	5
Reggio nell'Emilia .	—	—	—	—	—	—	—	—	9	8
Emilia	—	1	—	2	—	1	—	—	273	190
Arezzo	—	—	—	—	—	—	—	—	11	11
Firenze	—	—	—	4	—	1	—	—	148	158
Grosseto	—	—	—	—	—	—	—	—	5	6
Livorno	—	—	—	1	—	1	—	—	29	29
Lucca (a)	5	2	—	—	—	—	—	—	364	317
Massa e Carrara . .	—	—	—	—	—	—	—	—	40	36
Pisa	—	—	—	1	—	—	—	—	59	36
Pistola (a)	—	—	—	—	—	3	—	—	35	26
Siena	—	—	—	—	—	—	—	—	4	8
Toscana	5	2	—	6	—	5	—	—	693	627

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. XLVII-B — NON LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE ED I PAESI TRANSOCEANICI DI PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	OCEANIA		ASIA NON MEDITERRANEA		AFRICA NON MEDITERRANEA		ALTRI PAESI TRANS- OCEANICI		TOTALE	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930
Ancona	—	—	—	—	—	—	—	—	61	43
Ascoli Piceno	—	—	—	—	—	—	—	—	23	21
Macerata (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	41	22
Pesaro e Urbino	—	—	—	—	—	—	—	—	21	16
Marche (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	146	102
Perugia (a)	—	—	—	2	—	—	—	—	6	24
Terni	—	—	—	—	—	—	—	—	11	2
Umbria (a)	—	—	—	2	—	—	—	—	17	26
Frosinone	—	—	—	—	—	—	—	—	22	19
Rieti	—	—	—	—	—	—	—	—	4	6
Roma (a)	4	1	—	13	2	5	—	—	431	454
Viterbo (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	2	7
Lazio	4	1	—	13	2	5	—	—	459	486
Aquila degli Abruz.	—	—	—	1	—	1	—	—	19	17
Campobasso	—	—	—	—	—	—	—	—	61	30
Chieti (a)	1	—	—	—	—	—	—	—	53	39
Pescara (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	7	17
Teramo	—	—	—	—	—	—	—	—	14	11
Abruzzi e Molise	1	—	—	1	—	1	—	—	154	114
Avellino (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	53	40
Benevento	—	—	—	—	—	—	—	—	31	26
Napoli (a)	2	8	—	11	3	3	—	—	621	632
Salerno (a)	—	—	—	—	1	2	—	—	262	213
Campania (a)	2	8	—	11	4	5	—	—	967	911
Bari	—	—	—	—	—	—	—	—	145	72
Brindisi	—	—	—	—	—	—	—	—	5	10
Foggia (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	9	14
Lecce	—	—	—	—	—	—	—	—	10	7
Taranto	—	—	—	—	—	—	—	—	4	8
Puglie (a)	—	—	—	—	—	—	—	—	173	111
Matera	—	—	—	—	—	—	—	—	9	11
Potenza	—	1	—	—	—	—	—	—	224	159
Lucania	—	1	—	—	—	—	—	—	233	170
Catanzaro	1	1	—	—	—	—	—	—	69	47
Cosenza	—	—	—	—	2	—	—	—	304	250
Reggio di Calabria	1	1	—	—	—	—	—	—	47	46
Calabria	2	2	—	—	2	—	—	—	420	343
Agrigento	—	—	—	—	—	—	—	—	34	39
Caltanissetta	—	—	—	—	—	—	—	—	14	14
Catania	—	—	1	1	—	1	—	—	114	54
Enna	—	—	—	—	—	—	—	—	9	9
Messina	12	13	—	—	—	—	—	—	102	73
Palermo	—	—	—	1	—	1	—	—	182	166
Ragusa	—	—	—	—	—	—	—	—	23	13
Siracusa	—	—	—	—	—	—	—	—	31	17
Trapani	—	1	—	—	—	—	—	—	72	33
Sicilia	12	14	1	2	—	2	—	—	581	418
Cagliari	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5
Nuoro	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—
Sassari	—	—	—	—	—	—	—	—	12	9
Sardegna	—	—	—	—	—	—	—	—	22	14
Non indicata	2	—	—	2	—	2	—	—	130	4
REGNO	46	34	6	79	27	72	2	—	8 156	7 080

TAV. XLVIII — NON LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE,
I MESI IN CUI RIMPATRIARONO E LA PROVENIENZA.

PROVINCIE DI DESTINAZIONE (a)	GENNAIO						FEBBRAIO						MARZO					
	CONTI- NENTALI		TRANS- OCEANICI		COMPLESSO		CONTI- NENTALI		TRANS- OCEANICI		COMPLESSO		CONTI- NENTALI		TRANS- OCEANICI		COMPLESSO	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930
Alessandria	91	114	9	6	100	120	102	96	3	8	105	104	142	133	19	22	161	155
Aosta	17	25	1	—	18	25	18	34	1	—	19	34	28	49	4	3	32	52
Cuneo	78	133	4	3	82	136	137	141	8	9	145	150	127	243	10	10	137	253
Novara (a)	96	139	2	6	98	145	107	133	5	2	112	135	168	172	5	4	173	176
Torino	497	901	15	10	512	911	711	681	22	16	733	697	839	1 208	45	31	884	1 239
Vercelli (a)	44	77	2	3	46	80	66	56	3	1	69	57	66	92	2	—	68	92
Piemonte	823	1 389	33	28	856	1 417	1 141	1 141	42	36	1 183	1 177	1 370	1 897	85	70	1 455	1 967
Genova	184	413	42	47	226	460	294	344	69	71	363	415	407	581	114	86	521	667
Imperia	409	827	1	2	410	829	637	697	6	1	643	698	656	923	—	4	656	927
La Spezia	16	42	1	3	17	45	27	18	13	2	40	20	23	26	8	4	31	30
Savona	52	70	3	—	55	70	34	67	1	4	35	71	59	136	14	1	73	137
Liguria	661	1 352	47	52	708	1 404	992	1 126	89	78	1 081	1 204	1 145	1 666	136	95	1 281	1 761
Bergamo	51	62	1	—	52	62	52	61	1	1	53	62	60	110	—	2	60	112
Brescia	33	58	1	1	34	59	41	52	1	—	42	52	74	69	6	1	80	70
Como	173	169	2	4	175	173	182	159	2	7	184	166	263	253	23	16	286	269
Cremona	15	28	2	—	17	28	34	17	1	1	34	18	34	48	1	—	35	48
Mantova	5	10	—	—	5	10	24	16	1	—	25	16	30	27	6	—	36	27
Milano	1 227	1 987	32	26	1 259	1 993	1 555	1 657	33	30	1 588	1 687	1 828	2 340	51	51	1 879	2 391
Pavia	25	37	4	2	29	39	35	42	2	5	37	47	45	69	2	11	47	80
Sondrio	17	48	—	1	17	49	29	33	5	4	34	37	37	50	1	3	38	53
Varese	141	219	3	3	144	222	167	214	—	2	167	216	278	302	12	4	290	306
Lombardia	1 687	2 598	45	37	1 732	2 635	2 119	2 251	45	50	2 164	2 301	2 649	3 268	102	88	2 751	3 356
Bolzano	418	372	—	1	418	373	335	398	—	—	335	398	454	603	—	—	454	603
Trento (a)	58	74	—	1	58	75	64	85	—	—	64	85	164	133	4	6	168	139
Venezia Trident. (a)	476	446	—	2	476	448	399	483	—	—	399	483	618	736	4	6	622	742
Belluno	12	28	—	3	12	31	26	26	1	3	27	29	11	44	1	2	12	46
Padova	28	41	4	2	32	43	37	30	2	2	37	32	63	73	5	6	68	79
Rovigo	3	2	—	—	3	2	6	2	—	1	6	3	6	14	3	1	9	15
Treviso	10	21	3	—	13	21	25	21	3	—	28	21	27	43	2	1	29	44
Udine	39	107	2	8	41	115	47	122	7	4	54	126	85	172	8	11	93	183
Venezia	73	93	—	2	73	95	69	82	2	4	71	86	130	137	1	5	131	142
Verona	33	41	2	4	35	45	27	51	—	—	27	51	49	59	2	1	51	60
Vicenza (a)	19	23	3	2	22	25	21	31	3	8	24	39	31	45	3	1	34	46
Veneto (a)	217	356	14	21	231	377	253	365	16	22	274	387	402	587	25	28	427	615
Fiume (a)	98	76	—	—	98	76	82	198	—	—	82	198	49	163	—	1	49	164
Gorizia	111	77	—	2	111	79	85	71	—	—	85	71	134	121	—	—	134	121
Pola (a)	8	25	2	—	10	25	11	20	—	—	11	20	13	21	1	—	14	21
Trieste	279	334	1	6	280	340	243	281	3	5	246	286	349	472	2	8	351	480
Zara	22	133	—	—	22	133	9	81	—	—	9	81	32	85	—	—	32	85
Venezia G. e Zara	518	645	3	8	521	653	430	651	3	5	433	656	577	862	3	9	580	871
Bologna (a)	72	112	1	1	73	113	111	91	4	3	115	94	126	141	6	1	132	142
Ferrara (a)	5	14	—	—	5	14	10	14	1	—	11	14	17	20	—	1	17	21
Forlì	5	8	—	2	5	10	11	16	5	2	16	18	21	13	1	1	22	14
Modena (a)	18	29	1	—	19	29	20	18	1	1	21	19	27	29	1	—	28	29
Parma	23	41	—	1	23	42	35	44	3	2	38	46	37	59	2	7	39	66
Piacenza	24	19	2	2	26	21	27	19	—	1	27	20	41	37	7	2	48	39
Ravenna	3	9	—	—	3	9	12	10	—	—	12	10	10	25	—	1	10	26
Reggio nell'Emilia.	5	19	—	—	5	19	14	15	—	2	14	17	28	24	1	—	29	24
Emilia	155	251	4	6	159	257	240	227	14	11	254	238	307	348	18	13	325	361
Arezzo	1	5	—	—	1	5	5	4	1	2	6	6	6	14	1	—	7	14
Firenze	100	149	4	2	104	151	155	143	9	2	164	145	226	207	11	22	237	289
Grosseto	—	5	—	5	—	10	—	5	—	—	—	5	—	1	—	—	—	1
Livorno	19	26	—	2	19	28	17	22	1	1	18	23	17	42	3	—	20	42
Lucca (a)	18	40	11	23	29	63	21	40	18	13	39	53	46	52	44	45	90	97
Massa e Carrara	15	73	3	—	18	73	15	26	1	1	16	27	18	23	2	5	20	28
Pisa	12	16	5	—	17	16	14	23	1	1	15	24	13	11	3	—	16	11
Pistoia (a)	8	12	1	—	9	12	13	17	1	—	14	17	19	23	1	—	20	23
Siena	—	9	—	—	—	9	2	12	—	—	2	12	10	9	—	—	10	9
Toscana	173	335	24	32	197	367	242	292	32	20	274	312	355	442	65	72	420	514

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. XLVIII — NON LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE,
I MESI IN CUI RIMPATRIARONO E LA PROVENIENZA.

PROVINCIE DI DESTINAZIONE (a)	GENNAIO						FEBBRAIO						MARZO					
	CONTI- NENTALI		TRANS- OCEANICI		COMPLESSO		CONTI- NENTALI		TRANS- OCEANICI		COMPLESSO		CONTI- NENTALI		TRANS- OCEANICI		COMPLESSO	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930
Ancona	9	13	1	2	10	15	9	18	2	1	11	19	19	35	1	1	20	36
Ascoli Piceno	1	5	2	1	3	6	5	3	1	—	6	3	6	9	3	1	9	10
Macerata (a)	4	2	2	—	6	2	4	1	1	—	5	1	6	4	5	3	11	7
Pesaro e Urbino	5	7	—	—	5	7	2	8	1	—	3	8	5	5	2	3	7	8
Marche (a)	19	27	5	3	24	30	20	30	5	1	25	31	36	53	11	8	47	61
Perugia (a)	13	12	—	1	13	13	11	18	1	—	12	18	23	32	—	1	23	33
Terni	1	1	—	—	1	1	2	1	—	1	2	2	2	6	—	—	2	6
Umbria (a)	14	13	—	1	14	14	13	19	1	1	14	20	25	38	—	1	25	39
Frosinone	8	16	2	—	10	16	—	9	1	1	1	10	9	6	1	1	10	7
Rieti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	2	2
Roma (a)	275	428	24	16	299	444	351	325	28	24	379	349	453	537	46	41	499	578
Viterbo (a)	2	2	—	—	2	2	1	1	—	—	1	1	—	3	1	—	1	3
Lazio	285	446	26	16	311	462	352	335	29	25	381	360	464	548	48	42	512	590
Aquila degli Abruz.	1	5	3	—	4	5	—	1	—	1	—	2	—	5	1	1	1	6
Campobasso	—	2	—	—	1	2	2	3	3	—	5	3	—	3	2	—	2	3
Chieti (a)	—	4	—	—	4	—	—	4	—	4	—	3	3	11	1	14	4	3
Pescara (a)	1	2	1	—	2	—	—	2	—	—	—	2	2	3	—	—	2	3
Teramo	—	1	—	—	1	—	—	2	1	1	1	3	—	—	1	—	1	—
Abruzz e Molise	2	14	5	—	7	14	2	8	8	2	10	10	5	14	15	2	20	16
Avellino (a)	1	2	2	1	3	3	1	—	—	1	1	1	—	2	1	—	1	2
Benevento	—	2	1	—	1	2	—	2	—	—	—	2	1	4	1	3	2	7
Napoli (a)	92	123	38	15	130	138	82	118	47	36	129	154	139	201	71	41	210	242
Salerno (a)	5	2	10	9	15	11	12	2	5	14	17	16	5	10	3	6	8	16
Campania (a)	98	129	51	25	149	154	95	122	52	51	147	173	145	217	76	50	221	267
Bari	23	24	2	1	25	25	14	26	8	9	22	35	30	50	13	10	43	60
Brindisi	4	6	—	—	4	6	5	8	—	1	5	9	8	9	—	—	8	9
Foggia (a)	1	1	1	—	2	1	5	3	—	—	5	3	1	3	—	3	1	6
Lecce	1	1	—	—	1	1	—	2	—	2	—	4	4	5	—	1	4	6
Taranto	1	5	1	—	2	5	2	1	—	—	2	1	4	1	—	7	4	8
Puglie (a)	30	37	4	1	34	38	26	40	8	12	34	52	47	68	13	21	60	89
Matera	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—
Potenza	1	—	9	3	10	3	—	3	1	1	1	4	2	3	9	3	11	6
Lucania	2	—	9	3	11	3	—	3	1	2	1	5	3	3	9	3	12	6
Catanzaro	1	3	1	—	2	3	—	1	2	2	2	3	1	8	3	2	4	10
Cosenza	—	3	9	10	9	13	1	1	12	18	13	19	2	3	26	37	28	40
Reggio di Calabria	1	3	2	—	3	3	3	7	6	12	9	19	1	9	4	—	5	9
Calabrie	2	9	12	10	14	19	4	9	20	32	24	41	4	20	33	39	37	59
Agrigento	—	—	1	—	1	—	—	2	2	—	2	2	—	7	—	—	—	7
Caltanissetta	4	5	—	—	4	5	—	—	—	—	—	—	2	1	1	—	3	1
Catania	13	25	6	—	19	25	12	13	3	5	15	18	8	34	4	8	12	42
Enna	—	—	1	2	1	2	1	—	—	2	1	2	3	—	—	—	3	—
Messina	11	17	1	4	12	21	5	13	3	6	8	19	6	23	5	3	11	26
Palermo	13	40	3	5	16	45	13	45	6	7	19	52	17	48	6	14	23	62
Ragusa	3	4	—	—	3	4	—	1	1	1	1	2	1	5	3	—	4	5
Siracusa	4	14	2	—	6	14	—	11	1	2	1	13	3	11	1	—	4	11
Trapani	5	12	3	—	8	12	—	14	5	3	5	17	4	16	1	2	5	18
Sicilia	53	117	17	11	70	128	31	99	21	26	52	125	44	145	21	27	65	172
Cagliari	9	9	—	—	9	9	5	3	—	2	5	5	4	6	—	—	4	6
Nuoro	1	—	—	—	1	—	1	4	—	—	1	4	—	1	—	—	—	1
Sassari	4	12	—	—	4	12	5	7	1	1	6	8	12	7	1	—	13	7
Sardegna	14	21	—	—	14	21	11	14	1	3	12	17	16	14	1	—	17	14
Non indicata	—	34	—	—	—	34	—	29	—	—	—	29	1	53	—	—	1	53
REGNO	5 229	8 219	299	256	5 528	8 475	6 375	7 244	387	377	6 762	7 621	8 213	10 979	665	574	8 878	11 553

Segue Tav. XLVIII — NON LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, I MESI IN CUI RIMPATRIARONO E LA PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	APRILE						MAGGIO						GIUGNO					
	CONTI- NENTALI		TRANS- OCEANICI		COMPLESSO		CONTI- NENTALI		TRANS- OCEANICI		COMPLESSO		CONTI- NENTALI		TRANS- OCEANICI		COMPLESSO	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930
Alessandria	134	122	38	33	172	155	179	85	70	33	249	118	106	121	70	33	176	154
Aosta	17	25	4	2	21	27	44	33	2	3	46	36	51	35	—	2	51	37
Cuneo	206	256	12	12	218	268	204	162	24	20	228	182	196	174	37	15	233	189
Novara (a)	189	228	12	13	201	241	312	187	4	16	316	203	324	223	16	7	243	230
Torino	1 089	901	37	52	1 126	953	1 148	643	72	40	1 220	683	1 225	656	68	58	1 293	714
Vercelli (a)	87	55	6	12	93	67	99	64	12	10	111	74	80	85	27	9	107	94
Piemonte	1 722	1 587	109	124	1 831	1 711	1 986	1 174	184	122	2 170	1 296	1 982	1 294	218	124	2 200	1 418
Genova	405	578	147	146	552	724	543	414	209	136	752	550	635	378	207	207	842	585
Imperia	667	761	5	5	672	766	604	595	—	2	604	597	590	488	9	5	599	493
La Spezia	15	21	2	13	17	34	21	30	10	5	31	35	37	27	14	2	51	29
Savona	78	72	6	2	84	74	82	69	9	13	91	82	88	85	17	12	105	97
Liguria	1 165	1 432	160	166	1 325	1 598	1 250	1 108	228	156	1 478	1 264	1 350	978	247	226	1 597	1 204
Bergamo	115	82	4	3	119	85	111	104	6	5	117	109	87	99	4	5	91	104
Brescia	47	69	5	1	52	70	142	325	3	5	145	330	65	57	1	7	66	64
Como	299	283	3	20	302	303	416	250	14	11	430	261	396	285	12	24	408	309
Cremona	17	34	2	1	19	35	31	34	6	—	37	34	43	29	2	2	45	31
Mantova	17	16	1	11	18	27	22	22	7	—	29	22	15	57	3	3	18	60
Milano	1 929	1 959	67	62	1 996	2 021	2 697	1 722	90	43	2 787	1 765	2 536	1 905	87	84	2 623	1 989
Pavia	54	50	9	20	63	70	92	40	13	14	105	54	50	40	26	12	76	52
Sondrio	40	45	5	—	45	45	58	29	8	5	66	34	47	32	5	3	52	35
Varese	259	302	6	8	265	310	477	323	21	10	498	333	395	284	16	10	411	294
Lombardia	2 777	2 840	102	126	2 879	2 966	4 046	2 849	168	93	4 214	2 942	3 634	2 788	156	150	3 790	2 938
Bolzano	414	601	2	—	416	601	564	682	—	—	564	682	778	866	1	—	779	866
Trento (a)	102	112	—	7	102	119	110	126	8	16	118	142	149	151	16	3	165	154
Venezia Trident. (a)	516	713	2	7	518	720	674	808	8	16	682	824	927	1 017	17	3	944	1 020
Belluno	32	24	—	1	32	25	45	53	4	3	49	56	39	84	2	3	41	87
Padova	64	85	1	5	65	90	110	52	8	2	118	54	90	60	17	8	107	68
Rovigo	2	12	—	—	2	12	2	4	4	1	6	5	11	5	8	2	19	7
Treviso	29	39	—	10	29	49	58	33	13	5	71	38	43	40	21	6	64	46
Udine	100	148	1	13	101	161	157	140	13	4	170	144	138	136	11	8	149	144
Venezia	111	133	3	4	114	137	140	134	3	1	143	135	138	163	2	4	140	167
Verona	45	59	5	7	50	66	81	64	11	9	92	73	74	64	15	4	89	68
Vicenza (a)	24	47	4	3	28	50	82	38	5	3	87	41	43	28	20	2	63	30
Veneto (a)	407	547	14	43	421	590	675	518	61	28	736	546	576	580	96	37	672	617
Fiume (a)	134	192	—	1	134	193	159	140	—	—	159	140	202	153	1	1	203	154
Gorizia	116	147	1	1	117	148	160	120	—	—	180	120	155	152	—	1	155	153
Pola (a)	29	35	—	—	29	35	25	20	4	—	29	20	49	24	—	6	49	30
Trieste	485	529	6	9	491	538	595	471	7	5	602	476	701	569	13	6	714	575
Zara	48	113	—	—	48	113	46	81	5	—	51	81	48	110	—	—	48	110
Venezia G. e Zara	812	1 016	7	11	819	1 027	985	832	16	5	1 001	837	1 155	1 008	14	14	1 169	1 022
Bologna (a)	158	137	7	7	165	144	164	96	10	9	174	105	209	94	5	3	214	97
Ferrara (a)	29	14	—	1	29	15	33	10	1	—	34	10	23	13	2	1	25	14
Forlì	19	22	—	6	19	28	26	27	6	3	32	30	28	31	9	2	37	33
Modena (a)	30	56	4	2	34	58	67	15	6	4	73	19	34	25	2	10	36	35
Parma	39	41	3	3	42	44	69	45	17	1	86	46	57	73	2	5	59	78
Piacenza	28	20	4	7	32	27	66	34	13	9	79	43	36	33	21	4	57	37
Ravenna	22	17	—	—	22	17	31	15	—	—	31	15	19	14	2	2	21	16
Reggio nell'Emilia	18	26	2	1	20	27	28	20	1	—	29	20	18	26	4	—	22	26
Emilia	343	333	20	27	363	360	484	262	54	26	538	288	424	309	47	27	471	336
Arezzo	6	7	—	3	6	10	4	9	—	1	4	10	11	12	5	1	16	13
Firenze	179	156	14	24	193	180	260	325	14	20	274	345	229	146	22	12	251	158
Grosseto	1	3	—	—	1	3	1	3	4	—	5	3	7	1	—	—	8	1
Livorno	26	46	—	5	26	51	36	42	11	1	47	43	54	40	3	10	57	50
Luca (a)	46	66	26	52	72	118	69	138	75	34	144	172	83	49	52	40	135	89
Massa e Carrara	23	37	8	8	31	45	40	70	4	9	44	79	41	24	8	1	49	25
Pisa	11	67	10	14	21	81	17	56	13	4	30	60	25	30	13	8	38	38
Pistoia (a)	13	35	11	5	24	40	23	28	3	1	26	29	15	21	4	10	19	31
Siena	7	11	—	—	7	11	13	8	—	1	13	9	9	15	—	2	9	17
Toscana	312	428	69	111	381	539	463	679	124	71	587	750	474	338	108	84	582	422

(a) Vedi *Introduzione*, Cap. I, § III.

Segue Tav. XLVIII — NON LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE,
I MESI IN CUI RIMPATRIARONO E LA PROVENIENZA.

PROVINCIE DI DESTINAZIONE (a)	APRILE						MAGGIO						GIUGNO					
	CONTI- NENTALI		TRANS- OCEANICI		COMPLESSO		CONTI- NENTALI		TRANS- OCEANICI		COMPLESSO		CONTI- NENTALI		TRANS- OCEANICI		COMPLESSO	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930
Ancona	33	18	13	7	46	25	30	21	16	9	46	30	18	21	13	10	31	31
Ascoli Piceno	4	12	—	2	4	14	6	5	6	8	12	13	5	11	3	—	8	11
Macerata (a)	3	11	—	3	3	14	5	11	7	4	12	15	13	8	5	5	18	13
Pesaro e Urbino	5	11	4	—	9	11	14	7	6	4	20	11	11	7	5	—	16	7
Marche (a)	45	52	17	12	62	64	55	44	35	25	90	69	47	47	26	15	73	62
Perugia (a)	11	37	1	3	12	40	22	23	—	5	22	28	20	25	—	1	20	26
Terni	7	8	—	—	7	8	4	2	—	—	4	2	5	4	—	—	5	4
Umbria (a)	18	45	1	3	19	48	26	25	—	5	26	30	25	29	—	1	25	30
Frosinone	9	6	1	3	10	9	23	30	2	—	25	30	7	7	4	5	11	12
Rieti	1	—	—	—	1	—	6	3	—	—	6	3	3	2	—	2	3	4
Roma (a)	529	519	23	44	552	563	776	565	39	44	815	609	785	511	64	45	829	556
Viterbo (a)	3	5	—	—	3	5	7	5	—	1	7	6	1	5	—	—	1	5
Lazio	542	530	24	47	566	577	812	603	41	45	853	648	776	525	68	52	844	577
Aquila degli Abruz.	—	4	—	2	—	6	6	5	2	2	8	7	1	3	3	1	4	4
Campobasso	4	1	4	3	8	4	5	5	6	4	11	9	2	2	10	9	12	11
Chieti (a)	2	2	2	1	4	3	8	6	7	6	15	12	2	4	9	8	11	12
Pescara (a)	1	8	—	—	1	8	13	3	2	2	15	5	8	8	—	3	8	11
Teramo	1	1	—	—	1	1	6	—	—	1	6	1	1	9	1	1	2	10
Abruzzi e Molise	8	16	6	6	14	22	38	19	17	15	55	34	14	26	23	22	37	48
Avellino (a)	1	1	1	2	2	3	—	1	6	—	6	1	5	6	5	6	10	12
Benevento	2	4	2	2	4	6	3	5	3	1	6	6	3	4	5	7	8	11
Napoli (a)	169	253	43	57	212	310	205	225	56	88	261	313	244	240	95	61	339	301
Salerno (a)	6	7	33	54	39	61	20	11	51	25	71	36	17	5	37	25	54	30
Campania (a)	178	265	79	115	257	380	228	242	116	114	344	356	269	255	142	99	411	354
Bari	43	61	15	3	58	64	60	52	16	12	76	64	59	52	26	3	85	55
Brindisi	7	5	—	—	7	5	12	9	—	8	12	17	14	6	2	—	16	6
Foggia (a)	3	5	2	1	5	6	3	3	1	1	4	4	7	4	1	—	8	4
Lecce	3	2	2	—	5	2	8	10	4	—	12	10	25	6	—	—	25	6
Taranto	2	4	—	—	2	4	2	1	1	—	3	1	5	8	—	—	5	8
Puglie (a)	58	77	19	4	77	81	85	75	22	21	107	96	110	76	29	3	139	79
Matera	1	2	2	2	3	4	1	1	—	1	1	2	6	1	1	—	7	1
Potenza	—	2	25	47	25	49	1	3	42	11	43	14	3	6	36	29	39	35
Lucania	1	4	27	49	28	53	2	4	42	12	44	16	9	7	37	29	46	36
Catanzaro	1	4	5	4	6	8	2	6	15	7	17	13	1	4	12	6	13	10
Cosenza	—	1	34	36	34	37	6	1	44	28	50	29	1	2	52	28	53	30
Reggio di Calabria	3	17	5	4	8	21	14	3	1	4	15	7	18	3	2	1	20	4
Calabria	4	22	44	44	48	66	22	10	60	39	82	49	20	9	66	35	86	44
Agrigento	2	3	1	4	3	7	2	7	4	5	6	12	7	15	2	4	9	19
Caltanissetta	4	2	8	3	12	5	11	1	—	1	11	2	4	3	1	—	5	3
Catania	15	33	12	2	27	35	34	27	4	7	38	34	42	34	18	5	60	39
Enna	—	—	—	—	—	—	2	1	1	4	3	5	4	—	1	—	5	—
Messina	5	21	4	2	9	23	8	14	20	15	28	29	14	53	12	3	26	56
Palermo	25	44	14	24	39	68	83	52	35	17	118	69	53	91	20	9	73	100
Ragusa	2	4	—	—	2	4	2	5	2	2	4	7	6	6	—	—	6	6
Siracusa	3	14	—	1	3	15	17	15	1	3	18	18	25	20	3	1	28	21
Trapani	6	20	2	3	8	23	34	31	7	7	41	38	33	53	7	5	40	58
Sicilia	62	141	41	39	103	180	193	153	74	61	267	214	188	275	64	27	252	302
Cagliari	14	21	—	1	14	22	34	82	2	—	36	82	16	65	3	—	19	65
Nuoro	1	1	—	—	1	1	2	—	—	—	2	—	—	3	2	—	2	3
Sassari	12	3	2	—	14	3	29	12	—	5	29	17	8	12	—	—	8	12
Sardegna	27	25	2	1	29	26	65	94	2	5	67	99	24	80	5	—	29	80
Non indicata	14	65	—	—	14	65	39	62	5	—	44	62	9	109	20	—	29	109
REGNO	9 011	10 138	743	935	9 754	11 073	12 128	9 561	1 257	859	13 385	10 420	12 013	9 750	1 383	948	13 396	10 698

Segue Tav. XLVIII — NON LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, I MESI IN CUI RIMPATRIARONO E LA PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	LUGLIO						AGOSTO						SETTEMBRE					
	CONTI- NENTALI		TRANS- OCEANICI		COMPLESSO		CONTI- NENTALI		TRANS- OCEANICI		COMPLESSO		CONTI- NENTALI		TRANS- OCEANICI		COMPLESSO	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930
Alessandria	274	110	36	37	310	147	193	268	29	8	222	276	196	298	19	18	215	316
Aosta	133	141	5	3	138	144	195	397	3	3	198	400	110	214	5	2	115	216
Cuneo	291	180	20	3	311	183	212	205	13	5	225	210	362	247	4	1	366	248
Novara (a)	584	327	10	9	594	336	496	688	4	4	500	692	514	400	2	5	516	405
Torino	1 446	788	56	39	1 502	827	2 018	1 527	23	19	2 041	1 546	2 044	2 308	31	31	2 075	2 339
Vercelli (a)	397	117	12	10	409	127	216	176	2	6	218	182	256	324	12	6	268	330
Piemonte	3 125	1 663	139	101	3 264	1 764	3 330	3 261	74	45	3 404	3 306	3 482	3 791	73	63	3 555	3 854
Genova	647	420	98	133	745	553	750	629	61	89	811	718	989	830	75	65	1 064	895
Imperia	809	552	2	2	811	554	147	444	6	2	153	446	731	311	—	—	731	311
La Spezia	46	43	9	8	55	51	36	29	8	1	44	30	97	112	4	5	101	117
Savona	116	116	8	5	124	121	30	112	4	5	34	117	170	102	1	1	171	103
Liguria	1 618	1 131	117	148	1 735	1 279	963	1 214	79	97	1 042	1 311	1 987	1 355	80	71	2 067	1 426
Bergamo	164	95	8	2	172	97	230	139	2	4	232	143	318	307	3	6	321	313
Brescia	83	79	7	8	90	87	174	193	—	6	174	199	222	252	2	5	224	257
Corno	489	325	13	20	502	345	630	710	8	5	638	715	551	475	6	3	557	478
Cremona	59	28	2	1	61	29	66	82	1	1	67	83	146	89	3	—	149	89
Mantova	22	18	7	5	29	23	27	24	4	6	31	30	54	54	4	2	58	56
Milano	2 863	1 928	55	72	2 918	2 000	3 967	3 497	56	45	4 023	3 542	4 044	2 995	48	89	4 092	3 084
Pavia	110	61	11	10	121	71	124	224	5	5	129	229	153	126	13	3	166	129
Sondrio	65	59	1	8	66	67	144	143	—	—	144	143	116	52	2	—	118	52
Varese	583	362	14	2	597	364	689	693	6	3	695	696	714	471	4	2	718	473
Lombardia	4 438	2 955	118	128	4 556	3 083	6 051	5 705	82	75	6 133	5 780	6 318	4 821	85	110	6 403	4 931
Bolzano	941	1 368	—	—	941	1 368	1 480	1 885	1	1	1 481	1 886	1 374	1 586	—	—	1 374	1 586
Trento (a)	140	210	9	7	149	217	177	198	—	1	177	199	280	233	1	1	281	234
Venezia Trident. (a)	1 081	1 578	9	7	1 090	1 585	1 657	2 083	1	2	1 658	2 085	1 654	1 819	1	1	1 655	1 820
Belluno	36	93	1	3	37	96	107	163	1	—	108	163	127	229	1	1	128	230
Padova	43	67	6	8	49	75	128	110	2	1	130	111	204	146	7	2	211	148
Rovigo	10	8	—	—	10	10	23	15	—	—	23	15	19	12	—	—	19	12
Treviso	24	49	6	1	30	50	67	69	2	—	69	69	104	104	2	1	106	105
Udine	65	191	8	6	76	197	236	254	9	4	245	258	256	228	6	6	262	234
Venezia	91	184	4	5	95	189	224	265	1	3	225	268	343	324	3	11	346	335
Verona	24	77	7	1	31	78	115	142	1	4	116	146	141	157	10	—	151	157
Vicenza (a)	16	44	5	6	21	50	64	60	11	—	75	60	119	130	4	2	123	132
Veneto (a)	312	713	37	32	349	745	964	1 078	27	12	991	1 090	1 313	1 330	33	23	1 346	1 353
Fiume (a)	48	196	—	1	48	197	174	216	—	—	174	216	405	225	—	—	405	225
Gorizia	66	143	1	—	67	143	147	162	1	1	148	163	274	231	—	3	274	234
Pola (a)	11	64	—	—	11	64	61	79	1	1	62	80	113	98	1	—	114	98
Trieste	372	653	14	11	386	664	997	994	2	2	999	996	1 240	1 088	3	1	248	1 091
Zara	34	115	3	—	37	115	106	168	—	—	106	168	139	241	—	1	139	242
Venezia G. e Zara	531	1 171	18	12	549	1 183	1 485	1 619	4	4	1 489	1 623	2 171	1 883	9	7	2 180	1 890
Bologna (a)	259	140	7	3	266	143	193	300	6	4	199	304	270	225	12	7	282	232
Ferrara (a)	53	15	1	2	54	17	23	29	—	—	23	29	37	24	1	1	38	25
Forlì	104	32	2	3	106	35	39	39	2	—	41	39	51	50	1	2	52	52
Modena (a)	133	27	8	2	141	29	40	68	1	5	41	73	56	66	3	—	59	66
Parma	109	66	5	10	114	76	105	82	1	4	106	86	101	136	5	3	106	139
Piacenza	94	53	13	2	107	55	75	73	3	—	78	73	77	75	4	3	81	78
Ravenna	64	18	5	1	69	19	27	23	—	—	27	23	42	46	—	—	42	46
Reggio nell' Emilia.	57	36	1	3	58	39	34	41	—	—	34	41	52	73	—	1	52	74
Emilia	873	397	42	26	915	413	536	655	13	13	549	668	686	695	26	17	712	712
Arezzo	11	10	—	1	11	11	21	19	4	—	25	19	54	20	—	2	54	22
Firenze	320	186	13	30	333	216	388	350	17	7	405	357	432	494	21	10	453	504
Grosseto	1	2	—	—	1	2	7	3	—	1	7	4	12	6	—	—	12	6
Livorno	60	45	1	2	61	47	76	46	3	3	79	49	57	86	4	4	61	90
Lucca (a)	92	83	49	43	141	126	116	66	28	17	144	83	153	160	28	9	181	169
Massa e Carrara	48	25	7	4	53	29	34	30	1	3	35	33	57	79	1	3	58	82
Pisa	37	27	6	3	43	30	36	40	1	1	37	47	67	81	1	1	68	82
Pistola (a)	31	27	8	1	39	28	21	32	2	1	23	33	41	55	1	7	42	62
Stena	20	15	1	3	21	18	28	18	—	—	28	18	34	32	1	—	35	32
Toscana	618	420	85	87	703	507	727	610	56	33	783	643	907	1 013	57	36	964	1 049

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. XLVIII — NON LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE,
I MESI IN CUI RIMPATRIARONO E LA PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	LUGLIO						AGOSTO						SETTEMBRE					
	CONTI- NENTALI		TRANS- OCEANICI		COMPLESSO		CONTI- NENTALI		TRANS- OCEANICI		COMPLESSO		CONTI- NENTALI		TRANS- OCEANICI		COMPLESSO	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930
Ancona	10	38	9	3	19	41	61	61	—	—	61	61	31	82	3	4	34	86
Ascoli Piceno	5	6	3	1	8	7	19	17	2	5	21	22	6	8	1	1	7	9
Macerata (a)	3	10	12	4	15	14	19	15	2	1	21	16	23	16	1	2	24	18
Pesaro e Urbino	7	15	3	6	10	21	30	13	—	—	30	13	38	20	—	1	38	21
Marche (a)	25	69	27	14	52	83	129	106	4	6	133	112	98	126	5	8	103	134
Perugia (a)	31	31	—	5	31	36	62	42	—	—	62	42	55	56	1	4	56	60
Terni	4	7	2	—	6	7	8	17	8	—	16	17	24	10	—	1	24	11
Umbria (a)	35	38	2	5	37	43	70	59	8	—	78	59	79	66	1	5	80	71
Frosinone	5	4	4	1	9	5	14	12	2	2	16	14	97	125	4	4	101	129
Rieti	—	2	—	—	—	2	5	6	—	—	5	6	4	6	2	4	6	10
Roma (a)	741	508	52	27	793	535	1 413	938	35	32	1 448	970	1 612	1 441	52	67	1 664	1 508
Viterbo (a)	34	5	1	1	35	6	1	4	—	3	1	7	8	9	—	2	8	11
Lazio	780	519	57	29	837	548	1 433	960	37	37	1 470	997	1 721	1 581	58	77	1 779	1 658
Aquila degli Abruz.	2	13	3	2	5	15	8	23	1	3	9	26	4	9	5	2	9	11
Campobasso	2	8	23	2	25	10	16	5	4	4	20	9	8	24	3	4	11	28
Chieti (a)	2	8	7	8	9	16	15	8	5	4	20	12	9	4	3	8	12	12
Pescara (a)	3	11	2	—	5	11	5	6	1	1	6	7	10	5	1	11	11	16
Teramo	—	1	4	1	4	2	6	2	1	5	7	7	3	4	2	1	5	5
Abruzzi e Molise	9	41	39	13	48	54	50	44	12	17	62	61	34	46	14	26	48	72
Avellino (a)	2	6	25	6	27	12	1	15	4	10	5	25	4	9	4	6	8	15
Benevento	4	1	10	1	14	2	2	2	1	8	3	10	5	5	5	—	10	5
Napoli (a)	308	272	87	100	395	372	276	317	30	76	306	393	400	433	56	55	456	488
Salerno (a)	15	14	54	28	69	42	13	12	41	16	54	28	22	13	11	8	33	21
Campania (a)	329	293	176	135	505	428	292	346	76	110	368	456	431	460	76	69	507	529
Bari	86	63	32	17	118	80	82	130	16	5	98	135	76	96	13	2	89	98
Brindisi	13	14	2	—	15	14	15	13	1	1	16	14	18	13	—	—	18	13
Foggia (a)	5	3	2	1	7	4	7	16	1	5	8	21	7	13	1	—	8	13
Lecce	9	11	2	—	11	11	18	30	—	4	18	34	9	11	1	—	10	11
Taranto	4	6	2	—	6	6	4	7	—	—	4	7	6	11	—	—	6	11
Puglie (a)	117	97	40	18	157	115	126	196	18	15	144	211	116	144	15	2	131	146
Matera	4	1	—	3	4	4	2	—	2	2	4	2	—	1	3	1	3	2
Potenza	5	1	34	25	39	26	7	1	26	10	33	11	2	5	23	10	25	15
Lucania	9	2	34	28	43	30	9	1	28	12	37	13	2	6	26	11	28	17
Catanzaro	—	8	10	10	10	18	1	9	5	6	6	15	4	10	6	4	10	14
Cosenza	2	7	33	10	35	17	2	4	30	16	32	20	9	7	25	38	34	45
Reggio di Calabria	6	5	11	—	17	5	13	11	2	11	15	22	28	18	3	3	31	21
Calabria	8	20	54	20	62	40	16	24	37	33	53	57	41	35	34	45	75	80
Agrigento	5	9	14	3	19	12	8	6	2	7	10	13	4	6	2	3	6	9
Caltanissetta	7	2	3	—	10	2	5	2	—	2	5	4	7	6	1	—	8	6
Catania	40	60	32	4	72	64	63	63	7	9	70	72	76	67	16	2	92	69
Enna	—	2	4	—	4	2	—	3	1	1	1	4	—	—	1	—	1	—
Messina	50	36	37	4	87	40	35	30	8	21	43	51	35	38	3	3	38	41
Palermo	95	80	43	5	138	85	90	87	18	16	108	103	163	149	8	17	171	166
Ragusa	13	7	8	—	21	7	3	1	4	1	7	2	7	10	1	2	8	12
Siracusa	27	19	12	1	39	20	15	18	1	5	16	23	10	16	6	3	16	19
Trapani	49	74	22	1	71	75	22	33	15	7	37	40	45	27	—	1	45	28
Sicilia	286	289	175	18	461	307	241	243	56	69	297	312	347	319	38	31	385	350
Cagliari	4	20	—	1	4	21	15	63	—	1	15	64	56	53	—	—	56	53
Nuoro	—	1	2	—	2	1	1	1	1	—	2	1	3	8	—	—	3	8
Sassari	7	9	2	—	9	9	19	19	5	—	24	19	58	31	—	—	58	31
Sardegna	11	30	4	1	15	31	35	83	6	1	41	84	117	92	—	—	117	92
Non indicata	11	106	36	2	47	108	76	69	13	—	89	69	203	81	21	1	224	82
REGNO	14 216	11 522	1 209	824	15 425	12 346	18 190	18 356	631	581	18 821	18 937	21 707	19 663	652	603	22 359	20 266

Segue Tav. XLVIII — NON LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, I MESI IN CUI RIMPATRIARONO E LA PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	OTTOBRE						NOVEMBRE						DICEMBRE					
	CONTI- NENTALI		TRANS- OCEANICI		COMPLESSO		CONTI- NENTALI		TRANS- OCEANICI		COMPLESSO		CONTI- NENTALI		TRANS- OCEANICI		COMPLESSO	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930
Alessandria	160	130	6	6	166	136	140	89	5	6	145	95	114	102	7	14	121	116
Aosta	38	46	2	1	40	47	25	23	—	—	25	23	26	42	—	2	26	44
Cuneo	178	120	2	5	180	125	141	79	—	3	141	82	128	106	3	1	131	107
Novara (a)	299	180	3	1	302	181	203	116	—	3	203	119	214	149	2	2	216	151
Torino	1 296	966	21	19	1 317	985	894	418	15	19	909	437	832	736	29	34	861	770
Vercelli (a)	162	77	2	5	164	82	81	54	1	2	82	56	130	73	8	4	138	77
Piemonte	2 133	1 519	36	37	2 169	1 536	1 484	779	21	33	1 505	812	1 444	1 208	49	57	1 493	1 265
Genova	609	412	39	50	648	462	440	251	27	55	467	306	486	344	46	65	532	409
Imperia	632	251	—	3	632	254	685	214	1	3	686	217	645	270	3	3	648	273
La Spezia	52	79	1	2	53	81	36	39	—	7	36	46	57	66	1	—	58	66
Savona	81	79	3	3	84	82	67	50	4	5	71	55	82	76	4	4	86	80
Liguria	1 374	821	43	58	1 417	879	1 228	554	32	70	1 260	624	1 270	756	54	72	1 324	828
Bergamo	132	93	2	3	134	96	96	58	—	1	96	59	95	83	1	1	96	84
Brescia	101	84	1	1	102	85	64	50	—	1	64	51	41	37	2	7	43	44
Como	310	259	6	4	316	263	224	172	1	4	225	176	228	260	4	3	232	263
Cremona	43	26	—	—	43	26	38	18	—	—	38	18	25	21	—	1	25	22
Mantova	33	15	—	1	33	16	32	6	—	2	32	8	14	14	1	2	15	16
Milano	2 484	1 543	29	23	2 513	1 566	1 720	911	31	32	1 751	943	1 807	1 257	34	53	1 841	1 310
Pavia	86	42	—	4	86	46	58	37	5	—	63	37	47	39	3	5	50	44
Sondrio	71	40	—	—	71	40	42	31	—	1	42	32	40	20	2	1	42	21
Varese	356	237	1	2	357	239	243	135	2	2	245	137	292	192	4	2	296	194
Lombardia	3 616	2 339	39	38	3 655	2 377	2 517	1 418	39	43	2 556	1 461	2 589	1 923	51	75	2 640	1 998
Bolzano	932	929	—	1	932	930	653	591	—	—	653	591	661	655	—	—	661	655
Trento (a)	105	161	—	1	105	162	100	106	—	—	100	106	112	136	—	—	112	136
Venezia Trident. (a)	1 087	1 090	—	2	1 087	1 092	753	697	—	—	753	697	773	791	—	—	773	791
Belluno	91	180	3	1	94	181	37	42	—	1	37	43	27	45	1	—	28	45
Padova	92	68	1	1	93	69	30	27	1	5	31	32	50	38	1	2	51	40
Rovigo	12	7	—	—	12	7	3	6	—	—	3	6	2	7	—	—	2	7
Treviso	51	54	4	1	55	55	32	24	—	4	32	28	39	26	—	1	39	27
Udine	181	142	3	2	184	144	111	145	1	1	112	146	171	163	—	5	171	168
Venezia	198	179	—	1	198	180	107	85	—	—	107	85	108	108	—	—	108	108
Verona	76	76	5	2	81	78	53	51	3	1	56	52	41	50	4	—	45	50
Vicenza (a)	65	23	2	5	67	28	40	15	—	1	40	16	20	39	1	2	21	41
Veneto (a)	766	729	18	13	784	742	413	395	5	13	418	408	458	476	7	10	465	486
Fiume (a)	133	163	—	1	133	164	201	122	—	1	201	123	118	133	—	—	118	133
Gorizia	147	138	—	—	147	138	85	93	—	—	85	93	78	88	4	—	82	88
Pola (a)	54	49	—	—	54	49	25	30	—	1	25	31	22	17	—	—	22	17
Trieste	645	514	1	8	646	522	484	345	1	5	485	350	451	424	3	3	454	427
Zara	111	183	—	—	111	183	109	122	—	—	109	122	88	124	—	—	88	124
Venezia G. e Zara	1 090	1 047	1	9	1 091	1 056	904	712	1	7	905	719	757	786	7	3	764	789
Bologna (a)	129	95	2	4	131	99	128	61	7	4	135	65	89	85	4	2	93	87
Ferrara (a)	19	23	1	—	20	23	13	9	1	—	14	9	17	10	1	—	18	10
Forlì	18	24	—	1	18	25	8	13	1	—	9	13	14	10	3	—	17	10
Modena (a)	50	31	—	2	50	33	16	12	—	1	16	13	34	20	—	—	34	20
Parma	90	85	4	—	94	85	61	27	4	2	65	29	34	23	—	1	34	24
Piacenza	69	49	3	1	72	50	34	8	—	1	34	9	31	28	—	3	31	31
Ravenna	18	18	—	—	18	18	13	10	4	1	17	11	10	14	—	—	10	14
Reggio nell'Emilia	33	26	—	—	33	26	16	10	—	—	16	10	21	34	—	1	21	35
Emilia	426	351	10	8	436	359	289	150	17	9	306	159	250	224	8	7	258	231
Arezzo	21	6	—	—	21	6	11	5	—	—	11	5	5	12	—	1	5	13
Firenze	652	241	7	13	659	254	192	101	8	12	200	113	199	156	6	4	205	160
Grosseto	4	4	—	—	4	4	—	3	—	—	—	3	1	1	—	—	1	1
Livorno	94	66	2	—	96	66	38	35	—	—	38	35	40	40	1	1	41	41
Lucca (a)	152	124	12	22	164	146	68	39	11	7	79	46	63	59	10	12	73	71
Massa e Carrara	53	47	4	1	57	48	36	29	1	1	37	30	49	48	—	—	49	48
Pisa	94	46	1	2	95	48	25	18	3	—	28	18	23	22	2	2	25	24
Pistoia (a)	50	38	1	—	51	38	17	20	1	—	18	20	19	27	1	1	20	28
Siena	88	18	2	2	90	20	6	9	—	—	6	9	6	4	—	—	6	4
Toscana	1 208	590	29	40	1 237	630	393	259	24	20	417	279	405	369	20	21	425	390

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. XLVIII — NON LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, I MESI IN CUI RIMPATRIARONO E LA PROVENIENZA.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	OTTOBRE						NOVEMBRE						DICEMBRE					
	CONTI- NENTALI		TRANS- OCEANICI		COMPLESSO		CONTI- NENTALI		TRANS- OCEANICI		COMPLESSO		CONTI- NENTALI		TRANS- OCEANICI		COMPLESSO	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930
Ancona	35	21	—	—	35	21	23	15	2	2	25	17	18	16	1	4	19	20
Ascoli Piceno	10	5	1	2	11	7	3	1	1	—	4	1	4	9	—	—	4	9
Macerata (a)	16	6	—	—	16	6	2	2	5	—	7	2	5	1	—	—	1	5
Pesaro e Urbino	16	7	—	1	16	8	8	6	—	—	8	6	9	3	—	1	9	4
Marche (a)	77	39	1	3	78	42	36	24	8	2	44	26	31	33	2	5	33	38
Perugia (a)	35	11	1	2	36	13	13	5	—	—	13	5	20	13	2	2	22	15
Terni	6	11	—	—	6	11	11	—	1	—	12	—	3	6	—	—	3	6
Umbria (a)	41	22	1	2	42	24	24	5	1	—	25	5	23	19	2	2	25	21
Frosinone	60	89	—	—	60	89	32	20	—	—	32	20	12	19	1	2	13	21
Rieti	4	10	—	—	4	10	5	—	—	—	5	—	5	—	2	—	7	—
Roma (a)	1 065	721	31	60	1 096	781	564	350	20	32	584	382	463	417	17	22	480	439
Viterbo (a)	19	4	—	—	19	4	5	—	—	—	5	—	3	1	—	—	3	1
Lazio	1 148	824	31	60	1 179	884	606	370	20	32	626	402	483	437	20	24	503	461
Aquila degli Abruz.	12	3	—	2	12	5	7	1	—	—	7	1	1	2	1	1	2	3
Campobasso	17	7	5	—	22	7	6	1	—	1	6	2	5	3	—	—	8	—
Chieti (a)	9	1	—	—	9	1	2	2	—	—	2	2	5	2	5	3	10	5
Pescara (a)	3	1	—	—	3	1	5	4	—	—	5	4	5	9	—	—	5	9
Teramo	2	—	2	—	4	—	1	1	1	—	2	1	—	—	1	1	1	1
Abruzzi e Molise	43	12	7	2	50	14	21	9	1	1	22	10	11	18	7	8	18	26
Avellino (a)	2	2	—	3	2	5	3	2	1	5	3	6	2	3	4	9	6	6
Benevento	1	1	1	2	2	3	—	1	2	1	2	2	6	—	1	—	7	—
Napoli (a)	370	290	40	36	410	326	251	193	22	35	273	228	343	456	36	32	379	488
Salerno (a)	32	24	6	14	38	38	7	8	7	12	14	20	12	8	4	2	16	10
Campania (a)	405	317	47	55	452	372	261	204	33	49	294	253	361	472	43	39	404	511
Bari	62	43	1	4	63	47	42	30	—	4	42	34	47	22	3	2	50	24
Brindisi	17	18	—	—	17	18	9	9	—	—	9	9	17	13	—	—	17	13
Foggia (a)	4	3	—	1	4	4	11	1	—	—	11	1	4	3	—	2	4	5
Lecce	2	5	1	—	3	5	5	3	—	—	5	3	4	2	—	—	4	2
Taranto	4	2	—	—	4	2	4	4	—	—	4	4	1	3	—	1	1	4
Puglie (a)	89	71	2	5	91	76	71	47	—	4	71	51	73	43	3	5	76	48
Matera	1	—	—	1	1	1	3	—	—	—	3	—	4	1	1	—	5	1
Potenza	7	1	3	4	10	5	3	1	11	8	14	9	6	3	5	8	11	11
Lucania	8	1	3	5	11	6	6	1	11	8	17	9	10	4	6	8	16	12
Catanzaro	5	1	6	3	11	4	2	1	2	1	4	2	5	2	2	2	7	4
Cosenza	7	3	15	8	22	11	—	1	15	6	15	7	1	1	9	15	10	16
Reggio di Calabria.	14	9	3	7	17	16	5	3	2	2	7	5	10	9	6	2	16	11
Calabria	26	13	24	18	50	31	7	5	19	9	26	14	16	12	17	19	33	31
Agrigento	2	6	1	5	3	11	6	3	—	4	6	7	2	5	5	4	7	9
Caltanissetta	2	2	—	6	2	8	—	1	—	1	—	2	2	—	1	2	1	—
Catania	75	33	5	3	80	36	46	17	3	6	49	23	14	17	4	3	18	20
Enna	—	5	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Messina	37	31	7	1	44	32	12	9	—	4	12	13	8	7	2	7	10	14
Palermo	97	90	9	30	106	120	39	50	11	14	50	64	42	40	9	8	51	48
Ragusa	5	2	2	7	4	—	2	2	4	2	6	3	7	—	1	3	8	—
Siracusa	6	11	2	—	8	11	11	8	—	—	11	8	13	—	2	1	15	1
Trapani	25	43	2	1	27	44	30	32	4	1	34	33	17	32	4	2	21	34
Sicilia	249	223	28	48	277	271	144	122	20	34	164	156	101	108	26	27	127	135
Cagliari	14	15	—	—	14	15	7	11	—	—	7	11	5	16	—	—	5	16
Nuoro	3	4	—	—	3	4	3	2	—	—	3	2	2	5	—	—	2	5
Sassari	26	17	—	—	26	17	18	13	—	1	18	14	10	18	1	2	11	20
Sardegna	43	36	—	—	43	36	28	26	—	1	28	27	17	39	1	2	18	41
Non indicata	221	57	15	—	236	57	129	51	7	—	136	51	195	43	13	1	208	44
REGNO	14 050	10 101	335	403	14 385	10 504	9 314	5 828	259	335	9 573	6 163	9 287	7 761	336	385	9 603	8 146

TAV. XLIX — NON LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO I

PAESI DI PROVENIENZA	GENNAIO		FEBBRAIO		MARZO		APRILE		MAGGIO		GIUGNO	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930

A) PAESI CONTINENTALI (Europa

U.R.S.S.	2	1	2	—	3	6	3	4	5	2	5	3
Polonia	15	18	19	15	24	16	27	23	36	11	36	25
Svezia, Norvegia e Danimarca	8	5	9	4	12	6	13	13	17	5	17	22
Gran Bretagna ed Irlanda	146	212	179	141	230	361	252	147	340	195	337	158
Olanda	18	19	22	20	29	28	31	42	42	17	42	37
Belgio	38	65	46	54	59	70	65	128	88	121	87	126
Lussemburgo	3	11	4	6	5	4	5	8	7	9	7	11
Francia e Principato di Monaco	2 040	3 678	2 486	3 232	3 203	5 020	3 515	3 923	4 730	3 735	4 685	2 773
Svizzera	1 343	2 151	1 637	1 747	2 109	2 032	2 313	2 396	3 114	1 926	3 084	2 348
Germania	245	283	299	264	385	820	423	444	569	464	563	665
Austria	614	742	749	719	965	1 137	1 059	1 028	1 425	1 239	1 411	1 333
Cecoslovacchia	27	45	32	27	42	44	46	45	62	40	61	41
Ungheria	63	36	77	88	100	59	109	112	147	227	146	105
Spagna e Portogallo	90	89	110	76	141	68	155	108	209	111	207	88
Gibilterra e Malta	11	33	13	26	16	27	18	51	24	33	24	42
Grecia	28	22	35	17	44	32	49	79	66	61	65	105
Romania	14	17	17	15	22	21	24	22	32	17	32	22
Jugoslavia	331	532	403	555	520	725	570	850	767	703	760	794
Bulgaria	5	4	7	3	9	9	10	5	13	12	13	26
Albania	49	50	59	66	76	84	83	109	112	48	111	128
Turchia Europea	12	7	14	8	19	15	21	42	28	24	28	43
Turchia Asiatica	4	1	5	1	7	5	7	9	10	10	10	15
Egitto	65	56	80	66	103	118	113	173	151	183	150	411
Tunisia	37	93	45	62	57	233	63	172	85	262	84	319
Algeria	4	11	5	14	6	9	7	44	10	30	9	20
Marocco	3	6	3	2	4	6	5	12	7	13	7	33
Altri Paesi continentali	8	9	10	—	13	8	14	132	18	47	18	33
Paesi continentali non determinati	6	23	8	16	10	16	11	17	14	16	14	24
Totale	5 229	8 219	6 375	7 244	8 213	10 979	9 011	10 138	12 128	9 561	12 013	9 750

B) PAESI TRANS

Canada	1	—	1	3	1	—	1	—	2	2	3	1
Stati Uniti d'America	84	48	109	120	187	117	209	142	353	213	388	197
Messico	1	1	1	—	1	—	1	2	2	2	3	1
America Centrale ed Antille	3	3	4	5	7	11	8	32	13	5	14	25
Colombia, Venezuela ed Equatore	10	8	13	26	23	33	25	39	42	36	46	69
Perù, Bolivia e Cile	18	26	24	33	41	28	46	86	78	110	86	47
Brasile	64	58	83	74	143	141	159	222	270	151	296	210
Argentina	106	101	137	107	235	214	263	376	445	304	490	340
Uruguay e Paraguay	9	8	12	4	21	21	23	27	39	23	43	50
Paesi d'America non determinati	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oceania	2	—	2	1	4	6	4	6	7	9	7	1
Asia non mediterranea	—	3	—	1	—	—	1	3	1	3	1	1
Africa non mediterranea	1	—	1	3	2	3	3	—	4	1	5	6
Altri Paesi transoceanici	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—
Totale	299	256	387	377	665	574	743	935	1 257	859	1 383	948
Complesso	5 528	8 475	6 762	7 621	8 878	11 553	9 754	11 073	13 385	10 420	13 396	10 698

PAESI DI PROVENIENZA ED I MESI IN CUI RIMPATRIARONO.

LUGLIO	AGOSTO		SETTEMBRE		OTTOBRE		NOVEMBRE		DICEMBRE		ANNO	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930

e Paesi del Bacino Mediterraneo)

6	2	7	13	9	6	4	4	4	4	3	56	48
42	55	54	33	64	57	41	63	28	6	27	413	352
20	36	26	106	31	52	20	13	13	14	13	199	300
398	177	510	224	608	607	394	403	261	137	260	8 915	2 960
50	20	63	88	76	76	49	28	32	21	32	486	411
103	122	131	342	157	323	102	127	67	78	67	1 010	1 670
8	4	10	12	13	4	8	3	5	7	5	80	82
5 545	2 809	7 095	5 179	8 466	7 100	5 480	3 308	3 633	1 823	3 615	54 498	45 503
3 650	3 202	4 670	5 687	5 573	4 689	3 807	2 044	2 392	1 265	2 379	1 626	35 871
667	910	853	1 521	1 018	1 356	659	686	437	398	434	493	6 552
1 670	1 847	2 137	2 921	2 550	2 942	1 651	1 639	1 094	1 000	1 089	1 117	16 414
72	71	93	103	111	139	72	121	48	30	47	40	713
173	89	221	177	264	260	171	118	113	50	113	48	1 697
245	66	314	301	374	99	242	84	161	52	160	89	2 408
28	52	36	45	43	30	28	31	19	19	19	18	279
77	107	99	60	117	92	76	71	50	50	50	33	756
37	30	48	29	58	22	35	37	24	25	17	24	26
899	808	1 151	982	1 373	1 197	889	805	589	514	586	538	8 838
15	16	19	6	23	12	15	15	10	8	10	15	149
132	173	169	100	201	111	130	121	86	81	86	145	1 294
33	41	42	49	50	30	32	45	21	21	21	18	321
11	22	14	11	17	10	11	13	7	3	8	2	111
178	405	227	123	271	112	175	92	116	45	116	59	1 745
100	404	128	184	152	224	99	161	65	143	65	148	980
11	25	14	19	17	17	11	11	8	10	7	9	109
8	15	10	10	12	14	7	10	5	6	5	8	76
21	8	27	13	33	46	21	50	14	22	14	14	211
17	6	22	18	26	23	17	11	4	11	5	5	167
14 216	11 522	18 190	18 356	21 707	19 663	14 050	10 101	9 314	5 828	9 267	7 761	139 713
												129 122

OCEANICI

2	3	1	5	1	7	1	6	1	2	1	—	16	29
339	266	177	220	183	190	94	167	72	108	94	125	2 289	1 913
2	—	1	2	1	1	1	3	—	2	1	1	15	15
13	8	7	17	7	14	3	11	3	1	3	7	85	139
41	16	21	20	22	17	11	14	9	10	11	8	274	296
75	37	39	51	40	27	21	28	16	31	21	43	505	547
259	182	135	106	140	134	72	62	56	66	72	68	1 749	1 474
428	276	223	186	231	172	119	75	92	75	119	118	2 888	2 294
38	16	20	5	20	13	10	8	8	9	11	4	254	188
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	—	4	6	4	2	2	1	1	1	2	1	46	34
1	13	1	12	1	9	—	15	—	16	—	3	6	79
4	7	2	1	2	17	1	13	1	14	1	7	27	72
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 209	824	631	581	652	663	335	403	259	335	336	385	8 156	7 090
15 425	12 346	18 821	18 937	22 359	20 266	14 385	10 504	9 573	6 163	9 603	8 146	147 869	136 202

TAV. L — NON LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, LA PRESUNTA DURATA DELLA PERMANENZA NEL REGNO, LA PROVENIENZA ED IL SESSO.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	T E M P O R A N E A											
	CONTINENTALI				TRANSOCEANICI				COMPLESSO			
	1929		1930		1929		1930		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Alessandria	446	331	179	122	279	160	186	149	725	491	365	271
Aosta	206	133	192	121	18	10	15	12	224	143	207	133
Cuneo	757	528	438	263	113	83	75	60	870	611	513	323
Novara (a)	985	717	563	390	51	38	59	47	1 036	755	622	437
Torino	2 075	1 587	1 006	714	338	225	301	242	2 413	1 812	1 307	956
Vercelli (a)	500	377	239	167	73	37	54	43	573	414	293	210
Piemonte	4 969	3 673	2 617	1 777	872	553	690	553	5 841	4 226	3 307	2 330
Genova	1 048	792	484	344	882	555	1 002	804	1 930	1 347	1 486	1 148
Imperia	1 436	970	1 125	650	29	19	23	18	1 465	989	1 148	668
La Spezia	187	146	174	126	56	36	40	37	243	182	220	163
Savona	189	147	97	61	59	40	49	39	248	187	146	100
Liguria	2 860	2 055	1 880	1 181	1 026	650	1 120	898	3 886	2 705	3 000	2 079
Bergamo	310	251	153	104	26	22	31	25	336	273	184	129
Brescia	182	124	115	81	16	12	32	26	198	136	147	107
Como	772	563	358	242	78	55	103	83	850	618	461	325
Cremona	70	51	42	30	14	10	4	3	84	61	46	33
Mantova	69	46	34	26	27	15	30	24	96	61	64	50
Milano	3 959	3 002	1 303	963	438	281	461	369	4 397	3 283	1 764	1 332
Pavia	143	110	90	67	81	47	77	62	224	157	167	129
Sondrio	164	131	63	46	23	13	25	20	187	144	88	66
Varese	762	577	341	223	66	37	47	38	828	614	388	261
Lombardia	6 431	4 855	2 499	1 782	769	492	810	650	7 200	5 347	3 309	2 432
Bolzano	631	486	556	370	2	2	2	2	633	488	558	372
Trento (a)	260	207	321	224	32	23	32	25	292	230	353	249
Venezia Trident. (a)	891	693	877	594	34	25	34	27	925	718	911	621
Belluno	225	169	212	163	14	11	17	14	239	180	229	177
Padova	199	163	97	69	44	30	32	26	243	193	129	95
Rovigo	12	12	12	10	13	10	6	5	25	22	18	15
Treviso	105	81	60	40	53	33	25	20	158	114	85	60
Udine	536	417	522	375	47	29	62	49	583	446	584	424
Venezia	374	296	247	181	12	6	31	25	386	302	278	206
Verona	172	134	122	83	56	37	26	21	228	171	148	104
Vicenza (a)	145	96	68	49	50	30	19	15	195	126	87	64
Veneto (a)	1 768	1 368	1 340	970	289	186	218	175	2 057	1 554	1 558	1 145
Fiume (a)	223	153	186	131	1	1	5	4	224	154	191	135
Gorizia	193	149	108	64	4	4	5	3	197	153	113	67
Pola (a)	62	32	72	43	8	5	8	6	70	37	80	49
Trieste	1 023	769	557	398	38	18	56	45	1 061	787	613	443
Zara	122	81	343	242	7	3	1	1	129	84	344	243
Venezia G. e Zara	1 623	1 184	1 266	878	58	31	75	59	1 681	1 215	1 341	937
Bologna (a)	505	359	150	112	56	39	40	32	561	398	190	144
Ferrara (a)	91	66	20	18	8	6	6	5	99	72	26	23
Forlì	148	77	69	40	24	19	18	14	172	96	87	54
Modena (a)	218	138	75	51	19	14	26	21	237	152	101	72
Parma	394	267	278	192	37	20	35	28	431	287	313	220
Piacenza	245	153	104	63	66	30	31	25	311	183	135	88
Ravenna	87	49	22	14	11	6	3	2	98	55	25	16
Reggio nell'Emilia	82	53	75	48	6	4	6	5	88	57	81	53
Emilia	1 770	1 162	793	538	227	138	165	132	1 997	1 300	958	670
Arezzo	27	23	28	18	11	6	9	7	38	29	37	25
Firenze	556	393	294	202	104	65	124	99	660	458	418	301
Grosseto	6	4	12	7	1	—	2	2	7	4	14	9
Livorno	122	97	75	60	18	12	24	19	140	109	99	79
Lucca (a)	436	334	343	224	307	211	283	227	743	545	626	451
Massa e Carrara	204	170	170	134	36	24	32	26	240	194	202	160
Pisa	74	58	66	41	51	37	35	28	125	95	101	69
Pistoia (a)	98	74	95	78	31	22	23	18	129	96	118	96
Siena	31	22	29	20	3	3	7	6	34	25	36	26
Toscana	1 554	1 175	1 112	784	562	380	539	432	2 116	1 555	1 651	1 216

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue TAV. L — NON LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, LA PRESUNTA DURATA DELLA PERMANENZA NEL REGNO, LA PROVENIENZA ED IL SESSO.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	T E M P O R A N E A											
	CONTINENTALI				TRANSOCEANICI				COMPLESSO			
	1929		1930		1929		1930		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Ancona	64	47	56	41	53	34	38	31	117	81	94	72
Ascoli Piceno	17	14	33	26	21	15	18	14	38	29	51	40
Macerata (a)	21	13	14	9	39	29	19	15	60	42	33	24
Pesaro e Urbino	68	50	35	27	21	10	12	10	89	60	47	37
Marche (a)	170	124	138	103	134	88	87	70	304	212	235	173
Perugia (a)	102	61	79	55	5	4	20	16	107	65	99	71
Terni	13	11	9	6	11	7	1	1	24	18	10	7
Umbria (a)	115	72	88	61	16	11	21	17	131	83	109	78
Frosinone	203	136	242	146	17	12	11	9	220	148	253	155
Rieti	9	5	5	4	2	1	4	3	11	6	9	7
Roma (a)	1 418	982	790	557	272	189	314	252	1 690	1 171	1 104	809
Viterbo (a)	8	5	3	2	2	2	7	6	10	7	10	8
Lazio	1 638	1 128	1 040	709	293	204	336	270	1 931	1 332	1 376	979
Aquila degli Abruz.	6	4	36	34	17	10	12	10	23	14	48	44
Campobasso	46	31	41	26	56	38	25	20	102	69	66	46
Chieti (a)	22	14	10	8	48	33	36	28	70	47	46	36
Pescara (a)	15	12	21	19	5	4	15	12	20	16	36	31
Teramo	5	4	9	7	12	8	7	6	17	12	16	13
Abruzzi e Molise	94	65	117	94	138	93	95	76	232	158	212	170
Avellino (a)	6	5	18	14	39	24	30	24	45	29	48	38
Benevento	4	4	6	5	25	16	22	18	29	20	28	23
Napoli (a)	912	730	771	654	460	320	515	413	1 372	1 050	1 286	1 067
Salerno (a)	59	49	36	24	232	153	167	134	291	202	203	158
Campania (a)	981	788	831	697	756	513	734	589	1 737	1 301	1 565	1 286
Bari	213	175	161	128	125	86	56	44	338	261	217	172
Brindisi	45	35	30	24	5	5	2	2	50	40	32	26
Foggia (a)	17	14	7	7	9	8	12	10	26	22	19	17
Lecce	19	16	10	10	8	7	5	4	27	23	15	14
Taranto	14	9	11	11	3	1	4	3	17	10	15	14
Puglie (a)	308	249	219	180	150	107	79	63	458	356	298	243
Matera	8	8	4	4	5	5	8	6	13	13	12	10
Potenza	18	15	11	7	203	142	144	116	221	157	155	123
Lucania	26	23	15	11	208	147	152	122	234	170	167	133
Catanzaro	4	3	11	9	65	54	40	32	69	57	51	41
Cosenza	9	7	8	6	270	226	222	178	279	233	230	184
Reggio di Calabria	32	26	21	15	38	32	29	23	70	58	50	38
Calabrie	45	36	40	30	373	312	291	233	418	348	331	263
Agrigento	16	12	32	25	30	19	27	22	46	31	59	47
Caltanissetta	18	13	7	6	8	7	11	9	26	20	18	15
Catania	105	90	96	67	94	59	31	25	199	149	127	92
Enna	5	4	2	2	9	7	9	7	14	11	11	9
Messina	62	48	79	54	89	57	47	38	151	105	126	92
Palermo	230	166	273	169	149	93	128	103	379	259	401	272
Ragusa	15	9	21	15	21	11	11	9	36	20	32	24
Siracusa	55	38	46	28	28	21	9	7	83	59	55	35
Trapani	105	73	174	122	67	33	24	19	172	106	198	141
Sicilia	611	453	730	488	495	307	297	239	1 106	760	1 027	727
Cagliari	42	26	75	61	4	2	4	3	46	28	79	64
Nuoro	7	6	8	7	4	4	—	—	11	10	8	7
Sassari	54	40	16	14	12	10	7	6	66	50	23	20
Sardegna	103	72	99	82	20	16	11	9	123	88	110	91
Non indicata	591	430	434	275	90	50	1	1	681	480	435	276
REGNO	26 548	19 605	16 135	11 234	6 510	4 303	5 755	4 615	33 058	23 908	21 890	15 849

Segue Tav. L — NON LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, LA PRESUNTA DURATA DELLA PERMANENZA NEL REGNO, LA PROVENIENZA ED IL SESSO.

PROVINCIE DI DESTINAZIONE (a)	DEFINITIVA											
	CONTINENTALI				TRANSOCEANICI				COMPLESSO			
	1929		1930		1929		1930		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Alessandria	1 385	1 022	1 489	1 028	32	22	38	31	1 417	1 044	1 527	1 059
Aosta	496	360	872	607	9	4	6	5	505	364	878	612
Cuneo	1 503	1 057	1 608	1 063	24	20	12	10	1 527	1 077	1 620	1 073
Novara (a)	2 521	1 773	2 379	1 611	14	10	13	11	2 535	1 783	2 392	1 622
Torino	11 964	8 394	10 727	7 472	96	68	67	55	12 060	8 462	10 794	7 527
Vercelli (a)	1 184	755	1 011	682	16	11	14	11	1 200	766	1 025	693
Piemonte	19 053	13 361	18 086	12 463	191	135	150	123	19 244	13 496	18 236	12 586
Genova	5 341	3 872	5 110	3 670	252	178	148	121	5 593	4 050	5 258	3 791
Imperia	5 776	3 756	5 208	3 209	4	3	9	7	5 780	3 759	5 217	3 216
La Spezia	276	201	358	251	15	10	3	5	291	211	364	256
Savona	750	511	937	657	15	6	6	5	765	517	943	662
Liguria	12 143	8 340	11 613	7 787	286	197	169	138	12 429	8 537	11 782	7 925
Bergamo	1 201	818	1 140	788	6	6	2	2	1 207	824	1 142	790
Brescia	905	641	1 210	726	13	8	11	9	918	649	1 221	735
Como	3 389	2 492	3 242	2 283	16	11	18	15	3 405	2 503	3 260	2 298
Cremona	481	341	412	295	5	5	3	2	486	346	415	297
Mantova	226	164	245	186	7	5	2	2	233	169	247	188
Milano	24 698	18 381	22 378	16 055	175	132	149	122	24 873	18 513	22 527	16 177
Pavia	736	530	717	447	12	9	14	11	748	539	731	458
Sondrio	542	404	519	387	6	4	1	1	548	408	520	388
Varese	3 832	2 837	3 393	2 402	23	14	3	2	3 855	2 851	3 396	2 404
Lombardia	36 010	26 608	33 256	23 569	263	194	203	166	36 273	26 802	33 459	23 735
Bolzano	8 423	5 305	9 980	6 653	2	1	1	1	8 425	5 306	9 981	6 654
Trento (a)	1 301	888	1 404	1 039	6	3	11	9	1 307	891	1 415	1 048
Venezia Trident. (a)	9 724	6 193	11 384	7 692	8	4	12	10	9 732	6 197	11 396	7 702
Belluno	365	256	799	579	1	—	4	3	366	256	803	582
Padova	740	568	700	552	9	6	12	10	749	574	712	562
Rovigo	87	68	82	66	2	2	1	1	89	70	83	67
Treviso	404	299	463	348	3	3	5	4	407	302	468	352
Udine	1 053	794	1 426	1 117	22	19	10	8	1 075	813	1 436	1 125
Venezia	1 358	1 003	1 640	1 223	7	5	9	7	1 365	1 008	1 649	1 230
Verona	587	432	769	589	9	4	7	6	596	436	776	595
Vicenza (a)	399	290	455	333	11	8	16	13	410	298	471	346
Veneto (a)	4 993	3 710	6 334	4 807	64	47	64	52	5 057	3 757	6 398	4 859
Fiume (a)	1 580	1 082	1 791	1 207	—	—	1	1	1 580	1 082	1 792	1 208
Gorizia	1 365	929	1 435	957	3	2	3	2	1 368	931	1 438	959
Pola (a)	359	198	410	229	1	—	—	—	360	198	410	229
Trieste	5 818	4 027	6 117	4 058	23	12	15	12	5 841	4 039	6 132	4 070
Zara	670	432	1 213	891	1	—	—	—	671	432	1 213	891
Venezia G. e Zara	9 792	6 668	10 966	7 342	28	14	19	15	9 820	6 682	10 985	7 357
Bologna (a)	1 403	1 081	1 427	1 068	15	11	8	6	1 418	1 092	1 435	1 074
Ferrara (a)	188	144	175	138	1	1	—	—	189	145	175	138
Forlì	196	128	216	157	6	4	4	3	202	132	220	160
Modena (a)	307	241	321	266	8	6	1	1	315	247	322	267
Parma	366	257	444	306	9	8	4	3	375	265	448	309
Piacenza	357	243	344	223	4	2	4	3	361	250	348	226
Ravenna	184	139	197	143	—	—	2	2	184	139	199	145
Reggio nell'Emilia.	242	173	275	218	3	2	2	2	245	175	277	220
Emilia	3 243	2 411	3 399	2 519	46	34	25	20	3 289	2 445	3 424	2 539
Arezzo	129	72	95	64	—	—	2	2	129	72	97	66
Firenze	2 776	1 802	2 420	1 593	42	24	34	28	2 818	1 826	2 454	1 621
Grosseto	28	13	25	11	4	1	4	3	32	14	29	14
Livorno	412	278	461	345	11	7	5	4	423	285	466	349
Lucca (a)	491	341	573	400	57	42	34	28	548	383	607	428
Massa e Carrara . .	223	163	341	275	4	4	4	3	227	167	345	278
Pisa	300	190	377	247	8	6	1	1	308	196	378	248
Pistoia (a)	172	136	240	183	4	3	3	2	176	139	243	185
Siena	192	99	131	92	1	1	1	1	193	100	132	93
Toscana	4 723	3 094	4 663	3 210	131	88	86	72	4 854	3 182	4 751	3 282

(a) Vedi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. L — NON LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, LA PRESUNTA DURATA DELLA PERMANENZA NEL REGNO, LA PROVENIENZA ED IL SESSO.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	DEFINITIVA											
	CONTINENTALI				TRANSOCEANICI				COMPLESSO			
	1929		1930		1929		1930		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Ancona	232	185	303	238	8	7	5	4	240	192	308	242
Ascoli Piceno	57	45	58	45	2	2	3	2	59	47	61	47
Macerata (a)	77	59	77	60	2	2	3	2	79	61	80	62
Pesaro e Urbino	82	63	74	52	—	—	4	4	82	63	78	56
Marche (a)	448	352	512	395	12	11	15	12	460	363	527	407
Perugia (a)	214	139	226	150	1	1	4	3	215	140	230	153
Terni	64	48	64	51	—	—	1	1	64	48	65	52
Umbria (a)	278	187	290	201	1	1	5	4	279	188	295	205
Frosinone	73	37	101	64	5	4	8	6	78	41	109	70
Rieti	26	25	26	17	2	1	2	2	28	26	28	19
Roma (a)	7 589	5 332	6 470	4 623	159	105	140	114	7 748	5 437	6 610	4 737
Viterbo (a)	76	49	41	27	—	—	—	—	76	49	41	27
Lazio	7 764	5 443	6 638	4 731	166	110	150	122	7 930	5 553	6 788	4 853
Aquila degli Abruz.	36	28	38	28	2	1	5	4	38	29	43	32
Campobasso	16	12	25	18	5	3	5	4	21	15	30	22
Chieti (a)	35	28	34	27	5	3	3	2	40	31	37	29
Pescara (a)	41	33	41	38	2	1	2	2	43	34	43	40
Teramo	15	9	12	10	2	2	4	3	17	11	16	13
Abruzzi e Mollise	143	110	150	121	16	10	19	15	159	120	169	136
Avellino (a)	20	18	30	16	14	9	10	8	34	27	40	24
Benevento	17	14	31	26	6	3	4	3	23	17	35	29
Napoli (a)	1 967	1 464	2 350	1 851	161	118	117	96	2 128	1 582	2 467	1 947
Salerno (a)	107	82	80	60	30	23	46	38	137	105	126	98
Campania (a)	2 111	1 578	2 491	1 953	211	153	177	145	2 322	1 731	2 668	2 098
Bari	411	359	488	374	20	8	16	13	431	367	504	387
Brindisi	94	66	93	83	—	—	8	6	94	66	101	89
Foggia (a)	41	28	51	37	—	—	2	2	41	28	53	39
Lecce	69	57	78	45	2	1	2	2	71	58	80	47
Taranto	25	20	42	27	1	1	4	3	26	21	46	30
Puglie (a)	640	530	752	566	23	10	32	26	663	540	784	592
Matera	16	13	3	3	4	4	3	2	20	17	6	5
Potenza	19	14	18	13	21	13	15	13	40	27	33	26
Lucania	35	27	21	16	25	17	18	15	60	44	39	31
Catanzaro	19	15	46	35	4	4	7	6	23	19	53	41
Cosenza	22	18	26	25	34	26	28	22	56	44	54	47
Reggio di Calabria.	84	63	76	64	9	6	17	14	93	69	93	78
Calabria	125	96	148	124	47	36	52	42	172	132	200	166
Agrigento	22	19	37	28	4	1	12	10	26	20	49	38
Caltanissetta	30	19	18	13	6	5	3	2	36	24	21	15
Catania	333	278	327	264	20	11	23	19	353	289	350	283
Enna	5	5	9	7	—	—	—	—	5	5	9	7
Messina	164	127	213	161	13	12	26	21	177	139	239	182
Palermo	500	350	543	408	33	20	38	31	533	370	581	439
Ragusa	30	20	33	29	2	2	2	2	32	22	35	31
Siracusa	79	65	111	99	3	2	8	7	82	67	119	106
Trapani	165	116	213	163	5	3	9	7	170	119	222	170
Sicilia	1 328	999	1 504	1 172	86	56	121	99	1 414	1 055	1 625	1 271
Cagliari	141	109	289	173	1	1	1	1	142	110	290	174
Nuoro	10	8	22	13	1	1	—	—	11	9	22	13
Sassari	154	130	144	114	—	—	2	1	154	130	146	115
Sardegna	305	247	455	300	2	2	3	2	307	249	458	302
Non indicata	307	187	325	184	40	25	3	2	347	212	328	186
REGNO	113 165	80 141	112 987	79 152	1 646	1 144	1 325	1 080	114 811	81 285	114 312	80 232

Segue TAV. L — NON LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, LA PRESUNTA DURATA DELLA PERMANENZA NEL REGNO, LA PROVENIENZA ED IL SESSO.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	TEMPORANEA E DEFINITIVA											
	CONTINENTALI				TRANSOCEANICI				COMPLESSO			
	1929		1930		1929		1930		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Alessandria	1 831	1 353	1 668	1 150	311	182	224	180	2 142	1 535	1 892	1 330
Aosta	702	493	1 064	728	27	14	21	17	729	507	1 085	745
Cuneo	2 260	1 585	2 046	1 326	137	103	87	70	2 397	1 688	2 133	1 396
Novara (a)	3 506	2 490	2 942	2 001	65	48	72	58	3 571	2 538	3 014	2 059
Torino	14 039	9 981	11 733	8 186	434	293	368	297	14 473	10 274	12 101	8 483
Vercelli (a)	1 684	1 132	1 250	849	89	48	68	54	1 773	1 180	1 318	903
Piemonte	24 022	17 034	20 703	14 240	1 063	688	840	676	25 085	17 722	21 543	14 916
Genova	6 389	4 664	5 594	4 014	1 134	733	1 150	925	7 523	5 397	6 744	4 939
Imperia	7 212	4 726	6 333	3 859	33	22	32	25	7 245	4 748	6 365	3 884
La Spezia	463	347	532	377	71	46	52	42	534	393	584	419
Savona	939	658	1 034	718	74	46	55	44	1 013	704	1 089	762
Liguria	15 003	10 395	13 493	8 968	1 312	847	1 289	1 036	16 315	11 242	14 782	10 004
Bergamo	1 511	1 069	1 293	892	32	28	33	27	1 543	1 097	1 326	919
Brescia	1 987	765	1 325	807	29	20	43	35	1 116	785	1 368	842
Como	4 161	3 055	3 600	2 525	94	66	121	98	4 255	3 121	3 721	2 623
Cremona	551	392	454	325	19	15	7	5	570	407	461	330
Mantova	295	210	279	212	34	20	32	26	329	230	311	238
Milano	28 657	21 383	23 681	17 018	613	413	610	491	29 270	21 796	24 291	17 509
Pavia	879	640	807	514	93	56	91	73	972	696	898	587
Sondrio	706	535	582	433	29	17	26	21	735	552	608	454
Varese	4 594	3 414	3 734	2 625	89	51	50	40	4 683	3 462	3 784	2 665
Lombardia	42 441	31 463	35 755	25 351	1 032	686	1 013	816	43 473	32 149	36 768	26 167
Bolzano	9 054	5 791	10 536	7 023	4	3	3	3	9 058	5 794	10 539	7 026
Trento (a)	1 561	1 095	1 725	1 263	38	26	43	34	1 599	1 121	1 768	1 297
Venezia Trident. (a)	10 615	6 886	12 261	8 286	42	29	46	37	10 657	6 915	12 307	8 323
Belluno	590	425	1 011	742	15	11	21	17	605	436	1 032	759
Padova	939	731	797	621	53	36	44	36	992	767	841	657
Rovigo	99	80	94	76	15	12	7	6	114	92	101	82
Treviso	509	380	523	388	56	36	30	24	565	416	553	412
Udine	1 589	1 211	1 948	1 492	69	48	72	57	1 658	1 259	2 020	1 549
Venezia	1 732	1 299	1 887	1 404	19	11	40	32	1 751	1 310	1 927	1 436
Verona	759	566	891	672	65	41	33	27	824	607	924	699
Vicenza (a)	544	386	523	382	61	38	35	28	605	424	558	410
Veneto (a)	6 761	5 078	7 674	5 777	353	233	282	227	7 114	5 311	7 956	6 004
Fiume (a)	1 803	1 235	1 977	1 338	1	1	6	5	1 804	1 236	1 983	1 343
Gorizia	1 558	1 078	1 543	1 021	7	6	8	5	1 565	1 084	1 551	1 026
Pola (a)	421	230	482	272	9	5	8	6	430	235	490	278
Trieste	6 841	4 796	6 674	4 456	61	30	71	57	6 902	4 826	6 745	4 513
Zara	792	513	1 556	1 133	8	3	1	1	800	516	1 557	1 134
Venezia G. e Zara	11 415	7 852	12 232	8 230	86	45	94	74	11 501	7 897	12 326	8 294
Bologna (a)	1 908	1 440	1 577	1 180	71	50	48	38	1 979	1 490	1 625	1 218
Ferrara (a)	279	210	195	156	9	7	6	5	288	217	201	161
Forlì	344	205	285	197	30	23	22	17	374	228	307	214
Modena (a)	525	379	396	317	27	20	27	22	552	399	423	339
Parma	760	524	722	498	46	28	39	31	806	552	761	529
Piacenza	602	401	448	286	70	32	35	28	672	433	483	314
Ravenna	271	188	219	157	11	6	5	4	282	194	224	161
Reggio nell'Emilia	324	226	350	266	9	6	8	7	333	232	358	273
Emilia	5 013	3 573	4 192	3 057	273	172	190	152	5 286	3 745	4 382	3 209
Arezzo	156	95	123	82	11	6	11	9	167	101	134	91
Firenze	3 332	2 195	2 714	1 795	146	89	158	127	3 478	2 284	2 872	1 922
Grosseto	34	17	37	18	5	1	6	5	39	18	43	23
Livorno	534	375	536	405	29	19	29	23	563	394	565	428
Lucca (a)	927	675	916	624	364	253	317	255	1 291	928	1 233	879
Massa e Carrara	427	333	511	400	40	28	36	29	467	361	547	438
Pisa	374	248	443	288	59	43	36	29	433	291	479	317
Pistoia (a)	270	210	335	261	35	25	26	20	305	235	361	281
Siena	223	121	160	112	4	4	8	7	227	125	168	119
Toscana	6 277	4 269	5 775	3 994	693	468	627	594	6 970	4 737	6 402	4 496

(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § III.

Segue Tav. L — NON LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, LA PRESUNTA DURATA DELLA PERMANENZA NEL REGNO, LA PROVENIENZA ED IL SESSO.

PROVINCIE DI DESTINAZIONE (a)	TEMPORANEA E DEFINITIVA											
	CONTINENTALI				TRANSOCEANICI				COMPLESSO			
	1929		1930		1929		1930		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Ancona	296	232	359	279	61	41	43	35	357	273	402	314
Ascoli Piceno	74	59	91	71	23	17	21	16	97	76	112	87
Macerata (a)	98	72	91	69	41	31	22	17	139	103	113	86
Pesaro e Urbino	150	113	109	79	21	10	16	14	171	123	125	93
Marche (a)	618	476	650	498	146	99	102	82	764	575	752	580
Perugia (a)	316	200	305	205	6	5	24	19	322	205	329	224
Terni	77	59	73	57	11	7	2	2	88	66	75	59
Umbria (a)	393	259	378	262	17	12	26	21	410	271	404	283
Frosinone	276	173	343	210	22	16	19	15	298	189	362	225
Rieti	35	30	31	21	4	2	6	5	39	32	37	26
Roma (a)	9 007	6 314	7 260	5 180	431	294	454	366	9 438	6 608	7 714	5 546
Viterbo (a)	84	54	44	29	2	2	7	6	86	56	51	35
Lazio	9 402	6 571	7 678	5 440	459	314	486	392	9 861	6 885	8 164	5 832
Aquila degli Abruz.	42	32	74	62	19	11	17	14	61	43	91	76
Campobasso	62	43	66	44	61	41	30	24	123	84	96	68
Chieti (a)	57	42	44	35	53	36	39	30	110	78	83	65
Pescara (a)	56	45	62	57	7	5	17	14	63	50	79	71
Teramo	20	13	21	17	14	10	11	9	34	23	32	26
Abruzzi e Molise	237	175	267	215	154	103	114	91	391	278	381	306
Avellino (a)	26	23	48	30	53	33	40	32	79	56	88	62
Benevento	21	18	37	31	31	19	26	21	52	37	63	52
Napoli (a)	2 879	2 194	3 121	2 505	621	438	632	509	3 500	2 632	3 753	3 014
Salerno (a)	166	131	116	84	262	176	213	172	428	307	329	256
Campania (a)	3 092	2 366	3 322	2 650	967	666	911	734	4 059	3 032	4 233	3 384
Bari	624	534	649	502	145	94	72	57	769	628	721	559
Brindisi	139	101	123	107	5	5	10	8	144	106	133	115
Foggia (a)	58	42	58	44	9	8	14	12	67	50	72	56
Lecce	88	73	88	55	10	8	7	6	98	81	95	61
Taranto	39	29	53	38	4	2	8	6	43	31	61	44
Puglie (a)	948	779	971	746	173	117	111	89	1 121	896	1 082	835
Matera	24	21	7	7	9	9	11	8	33	30	18	15
Potenza	37	29	29	20	224	155	159	129	261	184	188	149
Lucania	61	50	36	27	233	164	170	137	294	214	206	164
Catanzaro	23	18	57	44	69	58	47	38	92	76	104	82
Cosenza	31	25	34	31	304	252	250	200	335	277	284	231
Reggio di Calabria	116	89	97	79	47	38	46	37	163	127	143	116
Calabrie	170	132	188	154	420	348	343	275	590	480	531	429
Agrigento	38	31	69	53	34	20	39	32	72	51	108	85
Caltanissetta	48	32	25	19	14	12	14	11	62	44	39	30
Catania	438	368	423	331	114	70	54	44	552	438	477	375
Enna	10	9	11	9	9	7	9	7	19	16	20	16
Messina	226	175	292	215	102	69	73	59	328	244	365	274
Palermo	730	518	816	577	182	113	166	134	912	629	982	711
Ragusa	45	29	54	44	23	13	13	11	68	42	67	55
Siracusa	134	103	157	127	31	23	17	14	165	126	174	141
Trapani	270	189	387	285	72	36	33	26	342	225	420	311
Sicilia	1 939	1 452	2 234	1 660	581	363	418	338	2 520	1 815	2 652	1 998
Cagliari	183	135	364	234	5	3	5	4	188	138	369	238
Nuoro	17	14	30	20	5	5	—	—	22	19	30	20
Sassari	208	170	160	128	12	10	9	7	220	180	169	135
Sardegna	408	319	554	382	22	18	14	11	430	337	568	393
Non indicata	898	617	759	459	130	75	4	3	1 028	692	763	462
REGNO	139 713	99 746	129 122	90 386	8 156	5 447	7 080	5 695	147 869	105 193	136 202	96 081

TAV. LI — NON LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO I PAESI DI PROVENIENZA, LA PRESUNTA DURATA DELLA PERMANENZA NEL REGNO ED IL SESSO.

PAESI DI PROVENIENZA	TEMPORANEA				DEFINITIVA				TEMPORANEA E DEFINITIVA			
	1929		1930		1929		1930		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
A) PAESI CONTINENTALI (Europa e Paesi del Bacino Mediterraneo)												
U.R.S.S.	17	12	19	13	39	29	29	23	56	41	48	36
Polonia	111	95	56	46	302	240	296	249	413	335	352	295
Svezia, Norvegia e Danimarca	29	24	24	23	170	134	276	217	199	158	300	240
Gran Bretagna ed Irlanda	1 440	1 018	1 104	732	2 475	1 916	1 856	1 405	3 915	2 934	2 960	2 137
Olanda	94	68	36	24	392	319	375	292	486	387	411	316
Belgio	297	242	245	190	713	561	1 425	1 153	1 010	803	1 670	1 349
Lussemburgo	56	36	38	33	24	20	44	28	80	56	82	61
Francia e Principato di Monaco	11 265	8 064	5 806	3 946	43 228	28 490	39 697	25 856	54 493	36 554	45 503	29 802
Svizzera	5 533	4 119	2 255	1 644	30 338	22 593	28 858	20 619	35 871	26 712	31 113	22 263
Germania	1 054	885	715	573	5 498	4 262	7 589	5 795	6 552	5 147	8 304	6 368
Austria	1 876	1 475	1 465	1 013	14 538	9 817	16 199	11 443	16 414	11 292	17 664	12 456
Cecoslovacchia	129	103	102	79	584	405	644	449	713	508	766	528
Ungheria	206	170	71	54	1 491	1 208	1 298	1 013	1 697	1 378	1 369	1 067
Spagna e Portogallo	333	271	165	139	2 075	1 599	1 066	827	2 408	1 870	1 231	966
Gibilterra e Malta	82	60	83	47	197	166	324	280	279	226	407	327
Grecia	249	177	196	124	507	382	533	429	756	559	729	553
Romania	136	114	90	67	234	192	185	140	370	306	275	207
Jugoslavia	1 391	1 092	1 025	734	7 447	5 633	7 978	5 720	8 838	6 725	9 003	6 454
Bulgaria	46	33	41	32	103	83	90	61	149	116	131	93
Albania	576	495	325	271	718	618	891	774	1 294	1 113	1 216	1 045
Turchia Europea	109	73	100	70	212	157	243	187	321	230	343	257
Turchia Asiatica	30	22	46	32	81	60	56	40	111	82	102	72
Egitto	893	558	935	586	852	581	908	607	1 745	1 139	1 843	1 193
Tunisia	454	287	1 041	649	526	371	1 364	1 009	980	658	2 405	1 658
Algeria	49	39	55	39	60	42	164	125	109	81	219	164
Marocco	28	20	53	38	48	36	82	60	76	56	135	98
Altri Paesi continentali	34	25	38	27	177	119	344	212	211	144	382	239
Paesi continentali non determinati	31	28	6	3	136	108	173	139	167	136	179	142
Totale	26 548	19 605	16 135	11 234	113 165	80 141	112 987	79 152	139 713	99 746	129 122	90 386
B) PAESI TRANSOCEANICI												
Canada	10	8	15	12	6	5	14	11	16	13	29	23
Stati Uniti d'America	1 663	963	1 323	1 061	626	438	590	481	2 289	1 401	1 913	1 542
Messico	11	8	11	9	4	3	4	3	15	11	15	12
America Centrale ed Antille	68	54	115	92	17	14	24	20	85	68	139	112
Colombia, Venezuela ed Equatore	219	160	272	218	55	40	24	20	274	200	296	238
Perù, Bolivia e Cile	427	276	502	403	78	54	45	37	505	330	547	440
Brasile	1 464	992	1 273	1 021	285	191	201	164	1 749	1 183	1 474	1 185
Argentina	2 367	1 638	2 004	1 607	521	359	290	236	2 888	1 997	2 294	1 843
Uruguay e Paraguay	216	147	158	127	38	28	30	24	254	175	188	151
Paesi d'America non determinati	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oceania	38	31	13	10	8	6	21	17	46	37	34	27
Asia non mediterranea	2	2	31	25	4	2	48	39	6	4	79	64
Africa non mediterranea	23	22	38	30	4	4	34	28	27	26	72	58
Altri Paesi transoceanici	2	2	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—
Totale	6 510	4 303	5 755	4 615	1 646	1 144	1 325	1 060	8 156	5 447	7 060	5 695
Complesso	33 058	23 908	21 890	15 849	114 811	81 285	114 312	80 232	147 869	105 193	136 202	96 081

TAV. LII — NON LAVORATORI RIMPATRIATI, SECONDO I MESI IN CUI RIMPATRIARONO,
LA PRESUNTA DURATA DELLA PERMANENZA NEL REGNO E LA PROVENIENZA.

M E S I	TEMPORANEA		DEFINITIVA		TEMPORANEA E DEFINITIVA	
	1929	1930	1929	1930	1929	1930

A) PAESI CONTINENTALI
(Europa e Paesi del Bacino Mediterraneo)

Gennaio	218	596	5 011	7 623	5 229	8 219
Febbraio	350	838	6 025	6 406	6 375	7 244
Marzo	1 510	1 211	6 703	9 768	8 213	10 979
Aprile	993	1 900	8 018	8 238	9 011	10 138
Maggio	1 792	824	10 336	8 737	12 128	9 561
Giugno	1 015	1 761	10 998	7 989	12 013	9 750
Luglio	3 251	2 536	10 965	8 986	14 216	11 522
Agosto	2 706	1 313	15 484	17 043	18 190	18 356
Settembre	3 943	1 809	17 764	17 854	21 707	19 663
Ottobre	4 107	1 300	9 943	8 801	14 050	10 101
Novembre	3 254	636	6 060	5 192	9 314	5 828
Dicembre	3 409	1 411	5 858	6 350	9 267	7 761
Anno	26 548	16 135	113 165	112 987	139 713	129 122

B) PAESI TRANSOCEANICI

Gennaio	203	189	96	67	299	256
Febbraio	209	291	178	86	387	377
Marzo	453	448	212	126	665	574
Aprile	564	812	179	123	743	935
Maggio	1 084	741	173	118	1 257	859
Giugno	1 223	867	160	81	1 383	948
Luglio	1 025	734	184	90	1 209	824
Agosto	521	496	110	85	631	581
Settembre	499	487	153	116	652	603
Ottobre	278	295	57	108	335	403
Novembre	194	166	65	169	259	335
Dicembre	257	229	79	156	336	385
Anno	6 510	5 755	1 646	1 325	8 156	7 080

C) COMPLESSO

Gennaio	421	785	5 107	7 690	5 528	8 475
Febbraio	559	1 129	6 203	6 492	6 762	7 621
Marzo	1 963	1 659	6 915	9 894	8 878	11 553
Aprile	1 557	2 712	8 197	8 361	9 754	11 073
Maggio	2 876	1 565	10 509	8 855	13 385	10 420
Giugno	2 238	2 628	11 158	8 070	13 396	10 698
Luglio	4 276	3 270	11 149	9 076	15 425	12 346
Agosto	3 227	1 809	15 594	17 128	18 821	18 937
Settembre	4 442	2 296	17 917	17 970	22 359	20 266
Ottobre	4 385	1 595	10 000	8 909	14 385	10 504
Novembre	3 448	802	6 125	5 361	9 573	6 163
Dicembre	3 666	1 640	5 937	6 506	9 603	8 146
Anno	33 058	21 890	114 811	114 312	147 869	136 202

TAV. LIII — NON LAVORATORI DI ORIGINE ITALIANA NATURALIZZATI STRANIERI
RIMPATRIATI DA PAESI TRANSOCEANICI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE ED IL SESSO.

PROVINCIE DI DESTINAZIONE (a)	1928		1929		1930		PROVINCIE DI DESTINAZIONE (a)	1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.		Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Alessandria	66	43	85	53	61	35	Ancona	9	3	14	3	7	4
Aosta	31	16	22	8	46	25	Ascoli Piceno	6	7	8	8	6	5
Cuneo	14	9	8	5	21	13	Macerata (a)	6	3	5	3	7	3
Novara (a)	13	6	11	3	17	8	Pesaro e Urbino	12	6	19	9	7	4
Torino	84	44	109	45	76	42	Marche (a)	33	19	46	23	27	16
Vercelli (a)	16	9	11	5	24	13	Perugia (a)	7	5	5	3	10	7
Piemonte	224	127	246	119	245	136	Terni	3	2	—	—	7	4
Genova	566	327	595	287	637	370	Umbria (a)	10	7	5	3	17	11
Imperia	7	5	3	3	12	6	Frosinone	26	19	41	28	14	10
La Spezia	11	9	3	3	22	15	Rieti	2	1	—	—	4	2
Savona	13	8	11	8	18	9	Roma (a)	193	127	268	157	154	98
Liguria	597	349	612	301	689	400	Viterbo (a)	1	—	—	—	1	1
Bergamo	6	2	11	3	3	2	Lazio	222	147	309	185	173	111
Brescia	9	10	14	13	7	7	Aquila degli Abruz.	50	34	71	48	39	22
Como	18	11	8	5	32	17	Campobasso	39	35	68	55	16	14
Cremona	3	2	5	3	1	1	Chieti (a)	20	17	30	23	14	10
Mantova	1	—	—	—	—	—	Pescara (a)	6	6	8	8	5	4
Milano	130	73	185	92	99	56	Teramo	7	5	3	3	12	8
Pavia	11	6	3	—	22	11	Abruzzi e Molise	122	97	180	137	86	58
Sondrio	7	6	3	3	13	9	Avellino (a)	61	47	66	51	65	43
Varese	29	17	25	15	36	18	Benevento	48	36	52	40	53	31
Lombardia	214	127	254	134	214	121	Napoli (a)	548	359	655	399	540	322
Bolzano	1	1	—	—	2	1	Salerno (a)	108	84	156	119	78	49
Trento (a)	11	8	19	13	4	3	Campania (a)	765	526	929	609	736	445
Venezia Trident. (a)	12	9	19	13	6	4	Bari	132	97	167	114	123	82
Belluno	7	6	5	5	10	8	Brindisi	—	—	—	—	—	—
Padova	6	3	8	3	4	3	Foggia (a)	26	21	33	28	22	13
Rovigo	1	1	—	—	1	1	Lecce	3	3	5	5	2	2
Treviso	5	4	5	5	7	3	Taranto	1	1	—	—	2	2
Udine	28	16	31	17	30	15	Puglie (a)	162	122	205	147	149	99
Venezia	13	11	19	13	10	8	Matera	14	8	19	8	10	8
Verona	7	4	3	3	13	5	Potenza	68	52	96	63	54	41
Vicenza (a)	7	5	—	—	15	10	Lucania	82	60	115	71	64	49
Veneto (a)	74	50	71	46	90	53	Catanzaro	39	31	41	28	47	35
Fiume (a)	7	4	16	8	—	—	Cosenza	68	59	112	91	39	28
Gorizia	2	1	—	—	3	1	Reggio di Calabria.	31	23	41	30	20	16
Pola (a)	—	—	—	—	—	—	Calabrie	138	113	194	149	106	79
Trieste	67	47	129	83	18	12	Agrigento	49	37	68	48	38	25
Zara	—	—	—	—	—	—	Caltanissetta	11	6	16	8	7	4
Venezia G. e Zara	76	52	145	91	21	13	Catania	28	21	44	30	16	11
Bologna (a)	15	8	22	8	11	8	Enna	5	4	3	3	7	5
Ferrara (a)	7	5	14	8	2	1	Messina	85	66	122	86	63	46
Forlì	5	3	11	5	2	1	Palermo	226	162	314	204	178	123
Modena (a)	14	8	14	8	15	9	Ragusa	19	14	30	25	12	4
Parma	27	18	46	29	15	7	Siracusa	29	17	36	20	28	14
Piacenza	23	12	38	15	11	9	Trapani	41	29	36	20	55	39
Ravenna	1	—	—	—	1	—	Sicilia	493	356	669	444	404	271
Reggio nell'Emilia.	5	3	5	3	5	2	Cagliari	16	10	33	18	1	1
Emilia	97	57	150	76	61	37	Nuoro	—	—	—	—	—	—
Arezzo	1	1	—	—	1	1	Sassari	6	4	8	5	5	4
Firenze	38	25	41	23	41	27	Sardegna	22	14	41	23	6	6
Grosseto	—	—	—	—	—	—	Non indicata	—	—	—	—	12	8
Livorno	3	2	—	—	7	5	REGNO	3 593	2 399	4 460	2 738	3 381	2 085
Lucca (a)	160	107	183	113	169	104							
Massa e Carrara	11	8	11	8	12	8							
Pisa	17	11	19	10	18	11							
Pistola (a)	20	13	16	13	27	13							
Stena	—	—	—	—	—	—							
Toscana	250	167	270	167	275	169							

(a) Vedi *Introduzione*, Cap. I, § III.

TAV. LIV — NON LAVORATORI DI ORIGINE ITALIANA NATURALIZZATI STRANIERI
RIMPATRIATI DA PAESI TRANSOCEANICI, SECONDO I PAESI DI PROVENIENZA ED IL SESSO.

PAESI DI PROVENIENZA	1928		1929		1930	
	TOTALE	di cui M.	TOTALE	di cui M.	TOTALE	di cui M.
Canada	49	36	44	32	63	39
Stati Uniti d'America	2 706	1 861	3 538	2 240	2 369	1 501
Messico	1	1	—	—	2	2
America Centrale ed Antille	3	2	3	2	3	2
Colombia, Venezuela ed Equatore	16	10	7	5	28	15
Perù, Bolivia e Cile	24	13	18	7	33	18
Brasile	120	84	129	82	136	88
Argentina	585	337	637	324	638	353
Uruguay e Paraguay	78	48	83	46	88	51
Paesi d'America non determinati	—	—	—	—	—	—
Oceania	9	7	1	—	18	15
Asia non mediterranea	—	—	—	—	—	—
Africa non mediterranea	2	—	—	—	3	1
Altri Paesi transoceanici	—	—	—	—	—	—
Totale	3 593	2 399	4 460	2 738	3 381	2 085

PARTE III

TAVOLE DI CONFRONTO

AVVERTENZA. — Nel Cap. I dell'*Introduzione* si sono esposti i criteri che differenziano le statistiche elaborate durante il triennio 1928-1930 dalle analoghe statistiche elaborate negli anni precedenti. La diversità consiste nei nuovi concetti adottati circa l'oggetto della rilevazione e la nazionalità, concetti che sono stati illustrati nello stesso Cap. I suaccennato.

a) Le Tav. LV, LVI, LVII e LVIII contengono gli elementi mediante i quali è possibile risalire dal concetto di *lavoratore* — base delle statistiche degli anni 1928-1930 — al concetto di *emigrante* — base delle statistiche adottate fino al 1927.

b) Gli espatriati per qualsiasi destinazione ed i rimpatriati da Paesi continentali, rilevati durante il triennio 1928-1930, sono, in quanto alla nazionalità, perfettamente comparabili con quelli rilevati negli anni precedenti, essendo desunti da documenti (passaporti e cedole distaccate dai passaporti alla frontiera) rilasciati esclusivamente a cittadini italiani.

I rimpatriati da Paesi transoceanici durante il triennio 1928-1930 sono distinti in cittadini italiani e cittadini di origine italiana naturalizzati stranieri, i quali costituiscono un'unica categoria nelle analoghe statistiche elaborate sino al 1927. Il concetto di italiano adottato nelle statistiche elaborate sino al 1927 si ricostruisce nelle statistiche elaborate durante il triennio 1928-1930 riunendo il nuovo concetto di italiano ed il concetto di naturalizzato.

c) Per quanto riguarda i rimpatriati da qualsiasi provenienza si richiama l'AVVERTENZA GENERALE alla Parte II, *Lavoratori*).

d) Le Tav. LIX, LX, LXI, LXII, che contengono i dati del triennio 1928-1930 elaborati secondo i criteri che erano a base delle statistiche degli anni precedenti, sono, pertanto, costruite sommando i dati riportati nelle Tavole seguenti:

- 1) Espatriati per qualsiasi destinazione: Tav. IV e LV; V e LVII.
- 2) Rimpatriati da Paesi continentali: Tav. XXXIII e LVI; XXXIV e LVIII.
- 3) Rimpatriati da Paesi transoceanici: Tav. XXXIII, XLV e LVI; XXXIV, XLVI e LVIII.

TAV. LV — NON LAVORATORI EMIGRANTI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	CONTINENTALI						TRANSOCEANICI						COMPLESSO					
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Alessandria	148	70	303	146	867	380	55	35	19	10	12	10	203	105	322	156	879	390
Aosta	247	117	244	141	831	397	15	9	7	7	7	5	262	126	251	148	838	402
Cuneo	419	198	926	447	2 639	1 342	24	15	9	7	13	11	443	213	935	454	2 652	1 353
Novara (a)	502	280	534	296	890	456	11	7	6	4	7	6	603	287	540	300	897	462
Torino	393	186	2 315	1 082	3 548	1 963	90	57	61	36	32	22	483	243	2 376	1 118	3 580	1 985
Vercelli (a)	279	132	325	167	552	226	30	18	34	18	5	4	309	150	359	185	557	230
Piemonte	2 078	983	4 647	2 279	9 327	4 764	235	141	136	82	76	58	2 303	1 124	4 783	2 361	9 403	4 822
Genova	329	156	1 175	298	804	464	111	70	63	19	14	14	440	226	1 238	317	818	478
Imperia	367	173	831	610	1 601	908	3	1	2	1	4	3	370	174	833	611	1 605	911
La Spezia	109	51	93	58	574	286	44	11	3	3	6	5	153	62	96	61	580	291
Savona	220	104	194	112	422	218	17	27	24	16	8	6	237	131	218	128	430	224
Liguria	1 025	484	2 293	1 078	3 401	1 876	175	109	92	39	32	28	1 200	593	2 385	1 117	3 433	1 904
Bergamo	809	425	398	148	1 863	955	21	13	3	3	2	2	920	438	401	151	1 865	957
Brescia	133	62	217	115	523	221	18	11	7	6	8	8	151	73	224	121	531	229
Como	286	135	578	290	845	437	14	9	9	7	6	5	300	144	587	297	851	442
Cremona	31	14	113	61	236	127	2	—	2	1	1	1	33	14	115	62	237	128
Mantova	33	12	85	58	201	101	8	5	—	—	4	4	41	17	85	58	205	105
Milano	154	73	2 838	1 429	3 384	2 048	52	34	35	13	30	20	206	107	2 873	1 442	3 414	2 068
Pavia	27	12	164	70	247	85	29	18	2	2	2	2	56	30	166	72	249	87
Sondrio	310	147	91	61	212	170	9	5	1	1	—	—	319	152	92	62	212	170
Varese	421	199	646	323	954	502	5	4	1	—	12	12	426	208	647	323	966	514
Lombardia	2 294	1 079	5 130	2 555	8 465	4 646	158	99	60	33	65	54	2 452	1 178	5 190	2 588	8 530	4 700
Bolzano	935	442	2 534	1 133	3 033	1 615	—	—	—	—	4	3	935	442	2 534	1 133	3 037	1 618
Trento (a)	333	157	303	100	350	146	7	4	3	3	2	2	340	161	306	103	352	148
Venezia Trident. (a)	1 268	599	2 837	1 233	3 383	1 761	7	4	3	3	6	5	1 275	603	2 840	1 236	3 389	1 766
Belluno	94	44	68	23	229	67	8	5	—	—	1	1	102	49	68	23	230	68
Padova	74	35	194	91	311	112	3	2	3	1	3	3	77	37	197	92	314	115
Rovigo	16	8	53	30	31	13	—	—	1	2	1	2	16	8	54	31	33	14
Treviso	70	33	259	165	462	241	15	9	5	3	2	2	85	42	264	168	464	243
Udine	320	157	407	158	890	282	32	20	11	9	6	6	352	177	418	167	896	288
Venezia	14	6	212	122	334	200	4	3	8	7	—	—	18	9	220	129	334	200
Verona	29	13	171	79	479	203	2	1	5	3	1	1	31	14	176	82	480	204
Vicenza (a)	74	31	183	118	348	142	11	7	3	3	10	8	85	38	186	121	358	150
Veneto (a)	691	327	1 547	786	3 084	1 260	75	47	36	27	25	22	766	374	1 583	813	3 109	1 282
Fiume (a)	32	15	471	205	347	204	3	2	1	—	2	—	35	17	472	205	349	204
Gorizia	503	280	543	230	809	345	16	10	9	1	—	—	609	290	552	231	809	345
Pola (a)	136	64	185	61	228	84	13	8	3	2	2	2	149	72	188	63	230	86
Trieste	167	79	969	348	1 067	662	9	5	5	—	14	4	176	84	974	348	1 081	666
Zara	27	14	148	56	121	70	—	—	—	—	—	—	27	14	148	56	121	70
Venezia G. e Zara	955	452	2 316	900	2 572	1 365	41	25	18	3	18	6	996	477	2 334	903	2 590	1 371
Bologna (a)	79	37	262	166	564	282	5	2	7	5	6	5	84	39	269	171	570	287
Ferrara (a)	10	4	61	29	135	74	2	2	1	1	2	2	12	6	62	30	137	76
Forlì	59	20	105	40	234	81	8	3	1	1	3	2	67	23	106	41	237	83
Modena (a)	71	33	105	52	169	74	6	5	—	—	—	—	77	38	105	52	169	74
Parma	117	55	156	61	419	177	18	13	12	4	7	4	135	68	168	65	426	181
Piacenza	77	41	112	52	264	99	13	8	8	4	5	3	90	49	120	56	269	102
Ravenna	11	4	112	57	112	43	2	1	4	2	—	—	13	5	116	59	112	43
Reggio nell'Emilia	38	24	122	77	258	128	5	3	4	2	—	—	43	27	126	79	258	128
Emilia	462	218	1 035	534	2 155	958	59	37	37	19	23	16	521	255	1 072	553	2 178	974
Arezzo	44	20	136	39	228	105	3	3	—	—	1	1	47	23	136	39	229	106
Firenze	203	96	541	299	809	449	32	20	24	8	12	6	235	116	565	307	821	455
Grosseto	8	4	9	4	44	14	—	—	—	—	—	—	8	4	9	4	44	14
Livorno	37	17	91	31	143	61	—	—	—	—	3	1	37	17	91	31	146	62
Lucca (a)	79	37	97	41	305	116	9	6	6	5	9	9	88	43	103	46	314	125
Massa e Carrara	55	26	92	49	251	132	7	2	3	3	3	2	62	28	95	52	254	134
Pisa	42	19	108	57	342	162	4	3	3	3	—	—	46	22	111	60	342	162
Pistola (a)	60	28	82	35	247	115	9	7	—	—	1	1	69	35	82	35	248	116
Siena	15	11	59	9	66	30	—	—	1	—	—	—	15	11	60	9	66	30
Toscana	543	258	1 215	564	2 435	1 184	64	41	37	19	29	20	607	299	1 252	583	2 464	1 204

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue Tav. LV — NON LAVORATORI EMIGRANTI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA, LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	CONTINENTALI						TRANSOCEANICI						COMPLESSO					
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Ancona	12	6	22	7	98	38	1	1	—	—	2	1	13	7	22	7	100	39
Ascoli Piceno	5	2	16	11	23	8	—	—	—	—	4	4	5	2	16	11	27	12
Macerata (a)	5	1	24	15	34	19	—	—	—	—	1	1	5	1	24	15	35	20
Pesaro e Urbino	22	12	37	19	102	42	1	1	—	—	—	—	23	13	37	19	102	42
Marche (a)	44	21	99	52	257	107	2	2	—	—	7	6	46	23	99	52	264	113
Perugia (a)	115	54	264	107	650	347	2	2	2	1	1	1	117	56	266	108	651	348
Terni	7	4	10	6	39	21	—	—	—	—	—	—	7	4	10	6	39	21
Umbria (a)	122	58	274	113	689	368	2	2	2	1	1	1	124	60	276	114	690	369
Frosinone	145	69	56	30	491	236	42	26	1	—	—	—	187	95	57	30	491	236
Rieti	15	7	5	3	8	4	—	—	1	—	—	—	15	7	6	3	8	4
Roma (a)	763	361	2 016	883	1 369	961	84	31	58	15	25	14	847	392	2 074	898	1 394	975
Viterbo (a)	18	8	29	18	16	5	—	—	—	—	2	2	18	8	29	18	18	7
Lazio	941	445	2 106	934	1 884	1 206	126	57	60	15	27	16	1 067	502	2 166	949	1 911	1 222
Aquila degli Abruz.	7	3	6	3	18	6	2	2	—	—	—	—	9	5	6	3	18	6
Campobasso	3	1	5	4	18	7	2	1	—	—	—	—	5	2	5	4	18	7
Chieti (a)	2	2	2	2	13	12	—	—	—	—	3	2	2	2	2	2	16	14
Pescara (a)	—	—	18	14	10	3	—	—	—	—	1	1	—	—	18	14	11	4
Teramo	2	—	2	—	7	6	1	1	—	—	—	—	3	1	2	—	7	6
Abruzzi e Molise	14	6	33	23	66	34	5	4	—	—	4	3	19	10	33	23	70	37
Avellino (a)	5	5	3	3	9	2	10	4	7	7	—	—	15	9	10	10	9	2
Benevento	3	—	5	5	8	4	5	4	2	1	2	1	8	4	7	6	10	5
Napoli (a)	54	25	183	142	239	161	43	27	20	18	13	10	97	52	203	160	252	171
Salerno (a)	31	14	19	5	14	6	19	12	12	5	10	10	50	26	31	10	24	16
Campania (a)	93	44	210	155	270	173	77	47	41	31	25	21	170	91	251	186	295	194
Bari	47	22	64	23	187	29	3	3	2	2	2	2	50	25	66	25	189	31
Brindisi	4	3	26	8	29	22	1	1	1	—	—	—	5	4	27	8	29	22
Foggia (a)	7	2	26	13	37	11	—	—	—	—	1	1	7	2	26	13	38	12
Lecce	1	—	4	3	21	5	—	—	—	—	—	—	1	—	4	3	21	5
Taranto	1	1	16	12	3	2	—	—	—	—	—	—	1	1	16	12	3	2
Puglie (a)	60	28	136	59	277	69	4	4	3	2	3	3	64	32	139	61	280	72
Matera	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Potenza	2	2	—	—	3	3	1	1	—	—	—	—	3	3	—	—	3	3
Lucania	2	2	1	—	3	3	1	1	—	—	—	—	3	3	1	—	3	3
Catanzaro	10	4	7	3	13	8	3	3	2	2	—	—	13	7	9	5	13	8
Cosenza	7	5	3	1	2	2	4	2	2	2	1	1	11	7	5	3	3	3
Reggio di Calabria	78	36	22	10	150	99	2	2	—	—	1	1	80	38	22	10	151	100
Calabrie	95	45	32	14	165	109	9	7	4	4	2	2	104	52	36	18	167	111
Agrigento	8	3	5	5	15	9	5	5	—	—	1	1	13	8	5	5	16	10
Caltanissetta	10	4	20	6	19	10	2	2	—	—	1	1	12	6	20	6	20	11
Catania	15	5	61	51	31	21	6	2	—	—	1	1	21	7	61	51	32	22
Enna	2	2	6	4	5	3	2	4	3	—	—	—	5	4	10	7	5	3
Messina	5	3	14	10	31	7	8	3	3	2	—	—	13	6	17	12	31	7
Palermo	21	9	59	27	32	18	12	7	3	3	9	9	33	16	62	30	41	27
Ragusa	5	4	5	4	6	2	3	1	1	1	—	—	8	5	6	5	6	2
Siracusa	4	3	38	15	7	2	1	1	—	—	—	—	5	4	38	15	7	2
Trapani	49	23	42	16	73	22	1	1	2	2	5	5	50	24	44	18	78	27
Sicilia	119	56	250	138	219	94	41	24	13	11	17	17	160	80	263	149	236	111
Cagliari	16	7	46	31	102	34	1	1	—	—	—	—	17	8	46	31	102	34
Nuoro	4	1	4	2	12	6	—	—	—	—	—	—	4	1	4	2	12	6
Sassari	9	5	18	9	35	12	—	—	—	—	—	—	9	5	18	9	35	12
Sardegna	29	13	68	42	149	52	1	1	—	—	—	—	30	14	68	42	149	52
REGNO	10 835	5 118	24 229	11 459	38 801	20 629	1 072	652	542	289	360	278	11 907	5 770	24 771	11 748	39 161	20 307

TAV. LVI — NON LAVORATORI EMIGRANTI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE, LA PROVENIENZA ED IL SESSO.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	CONTINENTALI				TRANSOCEANICI				COMPLESSO			
	1929		1930		1929		1930		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Alessandria	194	99	269	99	35	13	3	1	229	112	272	100
Aosta	300	155	150	90	13	5	—	—	313	160	150	90
Cuneo	624	322	444	203	16	6	—	—	640	328	444	203
Novara (a)	1 113	575	488	244	11	4	—	—	1 124	579	488	244
Torino	1 019	526	1 451	676	111	42	2	1	1 130	568	1 453	677
Vercelli (a)	450	262	254	85	62	23	4	1	512	285	258	86
Piemonte	3 700	1 939	3 056	1 397	248	93	9	3	3 948	2 032	3 065	1 400
Genova	237	122	679	244	115	43	4	2	352	165	683	246
Imperia	1 001	517	1 106	470	4	2	—	—	1 005	519	1 106	470
La Spezia	69	23	64	22	6	2	—	—	75	25	64	22
Savona	110	59	223	86	43	16	—	—	153	75	223	86
Liguria	1 417	721	2 072	822	168	63	4	2	1 585	784	2 076	824
Bergamo	991	512	223	105	5	1	—	—	996	513	223	105
Brescia	204	115	268	76	13	4	—	—	217	119	268	76
Como	827	427	659	343	16	7	—	—	843	434	659	343
Cremona	63	29	60	38	4	1	—	—	67	30	61	38
Mantova	49	23	48	29	—	—	1	1	49	23	49	30
Milano	636	302	2 927	1 454	64	26	7	2	700	328	2 934	1 456
Pavia	54	26	167	50	4	1	1	1	58	27	168	51
Sondrio	507	240	114	83	2	1	—	—	509	241	114	83
Varese	870	413	695	361	2	—	—	—	872	413	695	361
Lombardia	4 201	2 087	5 161	2 539	110	41	10	4	4 311	2 128	5 171	2 543
Bolzano	222	105	2 384	1 490	—	—	1	—	222	105	2 385	1 490
Trento (a)	228	98	196	79	5	2	—	—	233	100	196	79
Venezia Trident. (a)	450	203	2 580	1 569	5	2	1	—	455	205	2 581	1 569
Belluno	520	246	232	144	—	—	—	—	520	246	232	144
Padova	123	58	81	41	5	1	1	—	128	59	82	41
Rovigo	23	10	5	3	3	1	1	—	26	11	6	3
Treviso	262	124	66	31	9	4	1	—	271	128	67	31
Udine	1 267	501	202	92	20	7	1	—	1 287	508	203	92
Venezia	103	49	215	142	15	6	—	—	118	55	215	142
Verona	138	65	100	43	9	4	—	—	147	69	100	43
Vicenza (a)	286	238	64	33	5	2	2	—	291	240	66	33
Veneto (a)	2 722	1 291	965	529	66	25	6	—	2 788	1 316	971	529
Fiume (a)	26	12	284	104	2	—	—	—	28	12	284	104
Gorizia	115	54	368	176	16	5	—	—	131	59	368	176
Pola (a)	18	19	126	41	6	4	—	—	24	23	126	41
Trieste	106	41	910	360	9	3	2	1	115	44	912	361
Zara	20	9	534	397	—	—	—	—	20	9	534	397
Venezia G. e Zara	285	135	2 222	1 078	33	12	2	1	318	147	2 224	1 079
Bologna (a)	152	65	213	114	13	8	1	—	165	73	214	114
Ferrara (a)	25	9	22	11	2	—	—	—	27	9	22	11
Forlì	102	38	34	15	2	—	—	—	104	38	34	15
Modena (a)	123	46	34	24	—	—	1	—	123	46	35	24
Parma	175	66	60	26	22	10	—	—	197	76	60	26
Piacenza	107	40	65	17	15	5	5	3	122	45	70	20
Ravenna	18	7	26	12	7	1	—	—	25	8	26	12
Reggio nell'Emilia	57	21	46	24	7	1	—	—	64	22	46	24
Emilia	759	292	500	243	68	25	7	3	827	317	507	246
Arezzo	89	33	19	7	—	—	—	—	89	33	19	7
Firenze	311	117	385	200	44	21	2	—	355	138	387	200
Grosseto	20	7	7	1	—	—	—	—	20	7	7	1
Livorno	54	20	68	24	—	—	—	—	54	20	68	24
Lucca (a)	237	89	133	54	10	4	—	—	247	93	133	54
Massa e Carrara . .	102	38	29	9	6	3	—	—	108	41	29	9
Pisa	112	44	78	21	6	2	—	—	118	46	78	21
Pistoia (a)	494	185	60	35	—	—	1	—	494	185	61	35
Siena	30	11	19	9	2	2	—	—	32	13	19	9
Toscana	1 449	544	798	360	68	32	3	—	1 517	576	801	360

(a) Vedasi Introduzione, Cap. I, § III.

Segue TAV. LVI — NON LAVORATORI EMIGRANTI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE,
LA PROVENIENZA ED IL SESSO.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	CONTINENTALI				TRANSOCEANICI				COMPLESSO			
	1929		1930		1929		1930		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Ancona	45	17	28	10	—	—	—	—	45	17	28	10
Ascoli Piceno	4	1	8	2	—	—	1	1	4	1	9	3
Macerata (a)	28	11	12	8	—	—	1	1	28	11	13	9
Pesaro e Urbino	87	33	8	1	—	—	—	—	87	33	8	1
Marche (a)	164	62	56	21	—	—	2	2	164	62	58	23
Perugia (a)	210	79	60	26	4	3	—	—	214	82	60	26
Terni	4	1	6	1	—	—	—	—	4	1	6	1
Umbria (a)	214	80	66	27	4	3	—	—	218	83	66	27
Frosinone	154	58	31	10	2	—	2	—	156	58	33	10
Rieti	8	3	4	2	2	1	—	—	10	4	4	2
Roma (a)	247	93	704	266	106	50	7	1	353	143	711	267
Viterbo (a)	3	1	5	1	—	—	—	—	3	1	5	1
Lazio	412	153	744	279	110	51	9	1	522	206	753	280
Aquila degli Abruz.	40	14	5	—	—	—	1	1	40	14	6	1
Campobasso	13	3	—	—	—	—	—	—	13	3	—	—
Chieti (a)	13	6	4	1	—	—	2	—	13	6	6	1
Pescara (a)	9	2	1	1	—	—	—	—	9	2	1	1
Teramo	14	8	1	1	—	—	2	1	14	8	3	2
Abruzzi e Molise	89	33	11	3	—	—	5	2	89	33	16	5
Avellino (a)	5	2	6	—	13	5	—	—	18	7	6	—
Benevento	2	—	3	1	4	1	—	—	6	1	3	1
Napoli (a)	170	64	139	87	37	14	8	3	207	78	147	90
Salerno (a)	39	15	6	2	22	8	1	1	61	23	7	3
Campania (a)	216	81	154	90	76	28	9	4	292	109	163	94
Bari	167	63	85	13	4	2	2	1	171	65	87	14
Brindisi	12	5	8	5	1	—	—	—	13	5	8	5
Foggia (a)	15	5	8	4	—	—	—	—	15	5	8	4
Lecce	18	7	18	2	—	—	—	—	18	7	18	2
Taranto	9	3	6	2	—	—	1	—	9	3	7	2
Puglie (a)	221	83	125	26	5	2	3	1	226	85	128	27
Matera	4	3	—	—	—	—	—	—	4	3	—	—
Potenza	14	5	2	1	—	—	2	1	14	5	4	2
Lucania	18	8	2	1	—	—	2	1	18	8	4	2
Catanzaro	8	3	5	4	3	1	1	1	11	4	6	5
Cosenza	7	4	—	—	4	3	1	—	11	7	1	—
Reggio di Calabria	64	23	3	2	—	—	1	—	64	23	4	2
Calabria	79	30	8	6	7	4	3	1	86	34	11	7
Agrigento	18	7	6	2	—	—	4	1	18	7	10	3
Caltanissetta	29	11	5	4	—	—	—	—	29	11	5	4
Catania	35	13	22	16	—	—	—	—	35	13	22	16
Enna	3	1	1	1	7	4	—	—	10	5	1	1
Messina	32	15	26	5	5	3	1	—	37	18	27	5
Palermo	56	21	29	15	5	1	3	1	61	22	32	16
Ragusa	8	2	3	3	3	—	—	—	11	2	3	3
Siracusa	46	17	11	8	—	—	—	—	46	17	11	8
Trapani	234	86	54	31	4	1	1	1	238	87	55	32
Sicilia	461	173	157	85	24	9	9	3	485	182	166	88
Cagliari	45	17	44	12	—	—	—	—	45	17	44	12
Nuoro	11	4	4	—	—	—	—	—	11	4	4	—
Sassari	39	15	10	3	—	—	—	—	39	15	10	3
Sardegna	95	36	58	15	—	—	—	—	95	36	58	15
REGNO	16 952	7 953	18 735	9 090	992	390	84	28	17 944	8 343	18 819	9 118

**TAV. LVII — NON LAVORATORI EMIGRANTI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO I PAESI
DI DESTINAZIONE ED IL SESSO.**

PAESI DI DESTINAZIONE	1928	1929		1930	
	TOTALE	TOTALE	di cui M.	TOTALE	di cui M.

**A) PAESI CONTINENTALI
(Europa e Paesi del Bacino Mediterraneo)**

U.R.S.S.	1	—	—	11	9
Polonia	4	41	23	30	17
Svezia, Norvegia e Danimarca	14	19	11	35	23
Gran Bretagna ed Irlanda	231	446	209	740	511
Olanda	52	42	25	117	95
Belgio	88	202	108	698	484
Lussemburgo	7	33	17	59	29
Francia e Principato di Monaco	7 259	10 996	4 625	23 321	10 333
Svizzera	966	2 499	1 061	3 230	1 550
Germania	376	747	377	2 080	1 435
Austria	647	2 443	986	2 300	1 097
Cecoslovacchia	44	124	46	378	264
Ungheria	33	211	131	289	217
Spagna e Portogallo	79	370	249	639	510
Gibilterra e Malta	7	16	7	14	8
Grecia	42	37	21	48	31
Romania	29	40	18	89	68
Jugoslavia	448	1 334	531	1460	724
Bulgaria	14	6	1	15	9
Albania	69	85	48	86	50
Turchia Europea	51	41	18	68	49
Turchia Asiatica	29	2	—	3	3
Egitto	83	85	26	111	59
Tunisia	176	113	56	158	69
Algeria	20	36	19	98	61
Marocco	4	13	4	24	17
Altri Paesi continentali	62	9	4	44	15
Paesi continentali non determinati	—	4 239	2 838	2 656	2 292
Totale	10 835	24 229	11 459	38 801	20 029

B) PAESI TRANSOCEANICI

Canada	7	7	3	6	5
Stati Uniti d'America	420	179	91	102	77
Messico	10	8	3	1	1
America Centrale ed Antille	9	9	5	4	3
Colombia, Venezuela ed Equatore	12	11	8	6	4
Perù, Bolivia e Cile	27	30	14	23	19
Brasile	166	50	23	24	20
Argentina	383	196	108	157	116
Uruguay e Paraguay	8	20	10	2	2
Paesi d'America non determinati	—	—	—	5	4
Oceania	1	4	3	6	6
Asia non mediterranea	12	16	9	5	4
Africa non mediterranea	17	12	12	19	17
Altri Paesi transoceanici	—	—	—	—	—
Totale	1 072	542	289	360	278
Complesso	11 907	24 771	11 748	39 161	20 307

TAV. LVIII — NON LAVORATORI EMIGRANTI RIMPATRIATI, SECONDO I PAESI
DI PROVENIENZA ED IL SESSO.

PAESI DI PROVENIENZA	1929		1930	
	TOTALE	di cui M.	TOTALE	di cui M.

A) PAESI CONTINENTALI
(Europa e Paesi del Bacino Mediterraneo)

U. R. S. S.	6	2	7	5
Polonia	29	16	93	15
Svezia, Norvegia e Danimarca	13	8	20	15
Gran Bretagna ed Irlanda	312	145	102	46
Olanda	27	17	31	17
Belgio	141	75	161	111
Lusemburgo	23	12	8	—
Francia e Principato di Monaco	7 693	3 208	7 441	2 778
Svizzera	1 748	736	4 606	2 645
Germania	523	262	805	461
Austria	1 709	684	2 887	1 667
Cecoslovacchia	87	32	74	32
Ungheria	148	91	137	73
Spagna e Portogallo	259	173	76	43
Gibilterra e Malta	11	5	14	9
Grecia	26	15	31	15
Romania	28	12	24	6
Jugoslavia	933	369	1 762	887
Bulgaria	4	1	11	7
Albania	59	33	89	51
Turchia Europea	28	12	19	9
Turchia Asiatica	1	—	8	3
Egitto	59	18	83	28
Tunisia	79	39	202	108
Algeria	25	13	45	30
Marocco	9	3	7	3
Altri Paesi continentali	6	2	46	12
Paesi continentali non determinati	2 966	1 970	16	14
Totale	16 952	7 953	18 735	9 090

B) PAESI TRANSOCEANICI

Canada	12	4	1	—
Stati Uniti d'America	328	123	40	14
Messico	15	4	—	—
America Centrale ed Antille	16	7	—	—
Colombia, Venezuela ed Equatore	20	11	7	5
Pert, Bolivia e Cile	55	19	2	1
Brasile	92	31	13	3
Argentina	359	146	15	4
Uruguay e Paraguay	37	13	2	1
Paesi d'America non determinati	—	—	—	—
Oceania	7	4	1	—
Asia non mediterranea	29	12	3	—
Africa non mediterranea	22	16	—	—
Altri Paesi transoceanici	—	—	—	—
Totale	992	390	84	28
Complesso	17 944	8 343	18 819	9 118

**TAV. LIX — EMIGRANTI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA,
LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.**

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	CONTINENTALI						TRANSOCEANICI						COMPLESSO					
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Alessandria	1 017	447	630	327	2 791	2 126	1 686	913	995	461	1 826	1 381	2 703	1 360	1 625	788	4 617	3 507
Aosta	1 694	882	1 208	804	5 232	4 199	307	137	232	103	195	97	2 001	1 019	1 440	907	5 427	4 296
Cuneo	2 873	1 272	6 741	5 417	13 512	10 568	479	298	288	143	546	447	3 352	1 570	7 029	5 560	14 058	11 015
Novara (a)	4 062	2 844	3 217	2 551	6 941	6 060	294	182	139	59	223	169	4 356	3 026	3 356	2 610	7 164	6 229
Torino	2 695	1 310	3 983	2 236	11 836	9 851	1 150	616	858	378	611	436	3 845	1 926	4 841	2 614	12 447	10 287
Vercelli (a)	1 916	1 210	1 184	852	4 243	3 595	614	340	359	195	511	361	2 530	1 550	1 543	1 047	4 754	3 956
Piemonte	14 257	7 965	16 963	12 187	44 555	36 399	4 530	2 486	2 871	1 339	3 912	2 891	18 787	10 451	19 834	13 526	48 647	39 290
Genova	1 150	486	1 940	756	2 232	1 596	759	437	452	161	582	304	1 909	923	2 392	917	2 814	1 900
Imperia	1 290	627	1 577	895	4 158	2 699	14	5	22	11	20	13	1 304	632	1 599	906	4 178	2 712
La Spezia	375	197	257	150	1 445	1 090	145	74	108	50	156	99	520	271	365	200	1 601	1 189
Savona	774	497	419	266	2 327	1 952	277	177	228	104	333	247	1 051	674	647	370	2 660	2 199
Liguria	3 589	1 807	4 193	2 067	10 162	7 337	1 195	693	810	326	1 091	663	4 784	2 500	5 003	2 393	11 253	8 000
Bergamo	7 750	5 876	11 213	10 087	15 585	13 551	381	264	305	202	238	153	8 131	6 140	11 518	10 289	15 823	13 704
Brescia	1 143	778	1 448	1 216	5 650	5 127	358	227	307	172	554	429	1 501	1 005	1 388	6 204	5 556	
Como	2 462	1 924	3 129	2 640	6 161	5 278	246	145	152	67	325	241	2 708	2 069	3 281	2 707	6 486	5 519
Cremona	267	155	296	207	1 069	879	44	32	31	15	42	31	311	187	327	222	1 111	910
Mantova	254	122	239	178	2 171	1 994	152	89	81	41	85	57	406	211	320	219	2 256	2 051
Milano	1 353	637	4 222	2 414	5 833	4 005	396	238	316	152	442	277	1 749	875	4 538	2 566	6 275	4 282
Pavia	254	141	274	146	891	689	517	306	217	108	597	460	771	447	491	254	1 488	1 149
Sondrio	2 652	1 654	2 105	1 629	4 933	3 971	363	252	255	150	528	437	3 015	1 906	2 360	1 779	5 461	4 408
Varese	3 623	2 630	3 426	2 666	6 897	5 858	352	211	231	98	319	209	3 975	2 844	3 657	2 764	7 216	6 067
Lombardia	19 758	13 930	26 352	21 183	49 190	41 352	2 809	1 764	1 895	1 005	3 130	2 294	22 567	15 684	28 247	22 188	52 320	43 646
Bolzano	1 366	650	2 823	1 340	3 539	1 978	51	35	35	24	21	10	1 417	685	2 858	1 364	3 560	1 988
Trento (a)	1 542	939	2 048	1 601	7 389	6 745	955	584	898	436	1 152	727	2 497	1 523	2 946	2 037	8 541	7 472
Venezia Trident. (a)	2 908	1 589	4 871	2 941	10 928	8 723	1 006	619	933	460	1 173	737	3 914	2 208	5 804	3 401	12 101	9 460
Belluno	4 412	3 533	4 554	3 887	7 918	7 190	746	490	540	266	426	234	5 158	4 023	5 094	4 153	8 344	7 424
Padova	1 216	768	1 510	1 172	6 152	5 680	304	180	270	113	350	277	1 520	948	1 780	1 285	6 502	5 957
Rovigo	193	113	326	265	1 479	1 449	60	33	29	14	29	24	253	146	355	279	1 508	1 473
Treviso	2 341	1 435	2 910	2 289	7 566	6 756	1 423	881	1 027	479	1 490	996	3 764	2 316	3 937	2 768	9 056	7 752
Udine	11 026	8 363	13 436	11 307	26 742	23 895	2 980	1 914	2 255	1 091	3 056	2 018	14 006	10 277	15 691	12 398	29 798	25 913
Venezia	485	299	609	406	5 329	5 022	187	109	144	71	188	141	672	408	753	477	5 517	5 163
Verona	974	620	1 296	1 049	4 937	4 451	277	169	235	107	318	234	1 251	789	1 531	1 156	5 255	4 685
Vicenza (a)	2 476	1 605	4 349	3 776	9 726	8 767	1 082	653	919	423	964	631	3 558	2 318	5 268	4 199	10 690	9 393
Veneto (a)	23 123	16 796	28 990	24 151	69 849	63 205	7 059	4 429	5 419	2 564	6 821	4 555	30 182	21 225	34 409	26 715	76 670	67 760
Fiume (a)	65	28	511	227	542	371	477	412	507	292	292	164	542	440	1 018	519	834	535
Gorizia	1 205	647	1 615	1 074	3 310	2 474	2 588	1 907	1 320	614	892	401	3 793	2 554	2 935	1 688	4 202	2 875
Pola (a)	277	136	258	115	1 622	1 420	2 118	1 744	1 064	1 039	1 136	633	2 395	1 880	1 922	1 154	2 758	2 053
Trieste	339	190	1 172	468	2 722	2 205	1 261	939	1 240	712	707	334	1 600	1 129	2 412	1 180	3 429	2 539
Zara	55	29	149	56	159	107	21	14	41	24	25	17	76	43	190	80	184	124
Venezia G. e Zara	1 941	1 030	3 705	1 940	8 355	6 577	6 465	5 016	4 772	2 681	3 052	1 549	8 406	6 046	8 477	4 621	11 407	8 126
Bologna (a)	956	705	1 465	1 234	5 411	4 889	120	65	106	43	83	46	1 076	770	1 571	1 277	5 494	4 935
Ferrara (a)	108	56	326	284	2 044	1 953	48	29	31	11	27	17	156	85	357	295	2 071	1 970
Forlì	719	464	671	513	2 612	2 317	213	122	202	92	195	120	932	586	873	605	2 807	2 437
Modena (a)	854	609	1 105	857	5 063	4 796	157	107	162	82	215	151	1 011	716	1 267	939	5 278	4 947
Parma	1 438	898	1 065	781	5 761	5 206	461	271	289	116	420	246	1 899	1 169	1 354	897	6 181	5 452
Piacenza	935	461	596	331	2 799	2 461	316	184	152	68	291	183	1 251	645	748	399	3 080	2 644
Ravenna	113	72	193	121	1 168	1 080	53	32	21	12	31	23	166	104	214	133	1 199	1 103
Reggio nell'Emilia	459	251	581	455	4 484	4 248	96	58	121	57	133	106	555	309	702	512	4 617	4 354
Emilia	5 582	3 516	6 002	4 576	29 342	26 950	1 464	868	1 064	481	1 395	892	7 046	4 384	7 086	5 057	30 737	27 842
Arezzo	566	324	503	326	2 813	2 361	118	64	79	37	72	40	684	388	582	363	2 885	2 401
Firenze	1 154	791	1 598	1 302	1 983	1 476	168	94	43	13	53	23	1 322	885	1 641	1 315	2 036	1 490
Grosseto	94	59	73	60	98	45	27	12	31	10	15	5	121	71	104	70	113	50
Livorno	233	112	188	87	342	204	91	54	45	18	61	22	324	166	293	105	403	226
Lucca (a)	1 021	632	1 205	969	1 725	1 290	1 185	713	1 185	590	793	367	2 206	1 345	2 390	1 559	2 518	1 657
Massa e Carrara	702	406	632	373	1 821	1 396	299	177	205	107	360	251	1 001	583	837	480	2 181	1 647
Pisa	536	236	417	227	1 008	698	156	87	102	50	104	45	692	323	519	277	1 112	743
Pistoia (a)	2 556	2 079	2 926	1 381	3 297	2 588	330	167	385	170	271	125	2 886	2 246				

Segue Tav. LIX — EMIGRANTI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA,

LA DESTINAZIONE ED IL SESSO.

PROVINCIE DI PROVENIENZA (a)	CONTINENTALI						TRANSOCEANICI						COMPLESSO					
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Ancona	427	275	197	139	405	258	522	289	409	164	295	119	949	564	606	303	700	377
Ascoli Piceno	28	13	36	20	71	52	567	289	688	280	357	142	595	302	724	300	428	194
Macerata (a)	159	93	227	179	188	128	698	422	648	326	443	207	857	515	875	505	631	335
Pesaro e Urbino	953	610	681	494	2 017	1 757	456	242	308	134	464	249	1 409	852	989	628	2 481	2 006
Marche (a)	1 567	991	1 141	832	2 681	2 195	2 243	1 242	2 053	904	1 559	717	3 810	2 233	3 194	1 736	4 240	2 912
Perugia (a)	826	420	1 268	920	4 200	3 510	266	135	210	68	125	62	1 092	555	1 478	988	4 325	3 572
Terni	51	24	34	19	67	37	28	10	29	14	33	14	79	34	63	33	100	51
Umbria (a)	877	444	1 302	939	4 267	3 547	294	145	239	82	158	76	1 171	589	1 541	1 021	4 425	3 623
Frosinone	1 637	838	1 253	883	2 178	1 601	1 833	1 287	1 844	1 090	1 152	616	3 470	2 125	3 097	1 973	3 330	2 217
Rieti	44	20	220	206	203	174	68	39	71	36	34	9	112	59	291	242	237	183
Roma (a)	1 046	543	2 363	1 063	1 762	1 227	806	481	735	371	598	292	1 852	1 024	3 098	1 434	2 300	1 519
Viterbo (a)	53	27	43	25	25	14	97	32	83	39	34	11	150	59	126	64	59	25
Lazio	2 780	1 428	3 879	2 177	4 168	3 016	2 804	1 839	2 733	1 536	1 818	928	5 584	3 267	6 612	3 713	5 986	3 944
Aquila degli Abruz.	414	275	884	795	856	733	1 733	1 164	1 516	829	1 120	579	2 147	1 439	2 400	1 624	1 976	1 312
Campobasso	162	83	85	33	158	113	2 492	1 553	2 380	1 238	1 720	899	2 654	1 636	2 465	1 271	1 878	1 072
Chieti (a)	66	40	105	82	237	206	2 276	1 399	2 094	1 195	1 971	1 121	2 342	1 439	2 199	1 277	2 208	1 327
Pescara (a)	48	34	130	113	122	96	665	402	456	227	405	175	713	436	586	340	527	271
Teramo	106	57	52	30	96	73	573	331	501	246	351	167	679	388	553	276	447	240
Abruzzi e Molise	796	489	1 256	1 053	1 469	1 221	7 739	4 849	6 947	3 735	5 567	2 941	8 535	5 338	8 203	4 788	7 036	4 162
Avellino (a)	64	35	68	33	46	20	1 794	1 018	1 755	925	1 458	729	1 858	1 053	1 823	958	1 504	749
Benevento	36	20	15	8	18	12	1 138	716	1 050	551	861	409	1 174	736	1 065	559	879	421
Napoli (a)	689	365	675	451	2 089	1 786	2 496	1 559	1 995	1 051	2 256	1 406	3 185	1 924	2 670	1 502	4 345	3 192
Salerno (a)	402	299	257	198	286	217	1 614	865	1 638	786	1 200	595	2 016	1 164	1 895	984	1 486	812
Campania (a)	1 191	719	1 015	690	2 439	2 035	7 042	4 158	6 438	3 313	5 775	3 139	8 233	4 877	7 453	4 003	8 214	5 174
Bari	565	318	396	256	761	448	3 050	2 126	2 166	1 337	2 060	1 089	3 615	2 444	2 562	1 593	2 821	1 537
Brindisi	48	28	62	33	45	31	54	41	23	8	39	18	102	69	85	41	84	49
Foggia (a)	65	27	63	29	96	39	832	468	797	404	548	251	897	495	860	433	644	290
Lecce	23	20	44	28	87	62	47	24	31	9	25	13	70	44	75	37	112	75
Taranto	20	8	37	19	23	13	140	64	122	66	48	21	160	72	159	85	71	34
Puglie (a)	721	401	602	365	1 012	593	4 123	2 723	3 139	1 824	2 720	1 392	4 844	3 124	3 741	2 189	3 732	1 985
Matera	11	7	11	5	12	3	405	201	405	182	240	97	416	208	416	187	252	100
Potenza	81	58	71	51	86	52	1 629	983	1 835	964	1 602	849	1 710	1 041	1 906	1 015	1 688	901
Lucania	92	65	82	56	98	55	2 034	1 184	2 240	1 146	1 842	946	2 126	1 249	2 322	1 202	1 940	1 001
Catanzaro	72	38	58	26	62	44	2 729	1 793	3 340	1 903	2 505	1 457	2 801	1 831	3 398	1 929	2 587	1 501
Cosenza	86	45	37	19	45	32	3 986	2 447	3 984	2 251	3 310	1 906	4 072	2 492	4 021	2 270	3 355	1 938
Reggio di Calabria.	504	247	324	184	768	526	2 437	1 660	2 461	1 400	2 107	1 192	2 941	1 907	2 785	1 584	2 875	1 718
Calabrie	662	330	419	229	875	602	9 152	5 900	9 785	5 554	7 922	4 555	9 814	6 230	10 204	5 783	8 797	5 157
Agrigento	187	107	172	111	310	219	1 081	625	933	412	719	294	1 268	732	1 105	523	1 029	513
Caltanissetta	212	105	171	96	209	136	486	272	304	146	252	114	698	377	475	242	461	250
Catania	220	113	181	121	438	379	1 408	825	1 211	577	2 125	1 546	1 628	938	1 392	698	2 563	1 925
Enna	32	14	20	14	48	31	671	327	683	306	557	241	703	341	703	320	605	272
Messina	116	67	162	86	328	228	1 903	1 106	1 957	926	2 571	1 764	2 019	1 173	2 119	1 012	2 899	1 992
Palermo	446	222	431	243	557	419	1 434	840	1 468	690	1 298	553	1 880	1 062	1 899	933	1 855	972
Ragusa	69	45	81	49	150	101	664	394	642	304	389	185	733	439	723	353	539	286
Siracusa	104	55	121	68	98	60	845	495	802	429	644	308	949	550	923	497	742	368
Trapani	1 234	884	1 504	1 048	4 107	3 589	850	541	719	351	1 136	780	2 084	1 425	2 223	1 399	5 243	4 369
Sicilia	2 620	1 612	2 843	1 836	6 245	5 162	9 342	5 425	8 719	4 141	9 691	5 785	11 962	7 037	11 562	5 977	15 936	10 947
Cagliari	316	168	397	268	347	165	45	34	33	25	38	17	361	202	430	293	385	182
Nuoro	82	55	440	389	354	274	28	26	14	11	21	9	110	81	454	400	375	283
Sassari	177	85	166	98	247	155	93	65	108	67	57	25	270	150	274	165	304	180
Sardegna	575	308	1 003	755	948	594	166	125	155	103	116	51	741	433	1 158	958	1 064	645
REGNO	90 008	58 107	112283	83 750	259786	219682	71 866	44 846	62 319	32 194	59 472	34 989	161874	102953	174602	115944	319258	254671

TAV. LX — EMIGRANTI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE,
LA PROVENIENZA ED IL SESSO.

PROVINCIE DI DESTINAZIONE (a)	CONTINENTALI						TRANSOCEANICI						COMPLESSO								
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930				
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.			
Alessandria	782	?	1 000	500	1 157	547	1 760	?	1 611	1 085	1 430	948	2 542	?	2 611	1 585	2 587	1 495			
Aosta	1 152	?	1 545	943	1 560	975	1 54	?	291	190	273	176	1 306	?	1 836	1 133	1 833	1 151			
Cunco	2 625	?	3 210	1 813	3 855	2 382	680	?	661	496	559	400	3 305	?	3 871	2 309	4 414	2 782			
Novara (a)	4 310	?	5 730	3 985	5 221	3 624	379	?	378	266	308	222	4 689	?	6 108	4 251	5 529	3 846			
Torino	3 119	?	5 242	2 751	5 045	2 771	1 302	?	1 133	735	996	618	4 421	?	6 375	3 486	6 041	3 389			
Vercelli (a)	1 615	?	2 314	1 446	2 138	1 367	348	?	556	346	516	313	1 963	?	2 870	1 792	2 654	1 680			
Piemonte	13 603	?	17 307	10 041	11 438	18 976	11 666	?	4 623	3 220	4 630	3 118	4 082	?	23 671	14 556	23 658	14 343			
Genova	384	?	1 222	660	1 786	850	1 848	?	1 525	1 066	1 497	1 011	2 232	?	2 747	1 666	3 283	1 861			
Imperia	1 418	?	5 154	2 739	5 620	2 810	47	?	49	32	58	38	1 465	?	5 203	2 771	5 678	2 848			
La Spezia	178	?	353	198	248	120	234	?	198	151	202	150	412	?	551	349	450	270			
Savona	84	?	563	379	688	358	339	?	247	165	224	185	423	?	810	544	912	543			
Liguria	2 064	?	7 079	3 976	8 342	4 138	2 468	?	1 872	2 019	1 354	1 981	4 532	?	9 311	5 330	10 323	5 522			
Bergamo	2 476	?	5 100	4 101	4 234	3 551	235	?	262	217	285	249	2 711	?	5 362	4 318	4 519	3 800			
Brescia	604	?	1 051	748	1 427	956	257	?	271	219	299	255	861	?	1 322	967	1 726	1 211			
Como	2 367	?	4 254	3 318	5 215	4 210	263	?	290	210	273	196	2 630	?	4 544	3 523	5 488	4 406			
Cremona	128	?	323	186	274	176	48	?	52	40	47	29	176	?	375	226	321	205			
Mantova	122	?	253	120	254	155	79	?	67	42	74	55	201	?	320	162	328	210			
Milano	1 718	?	3 273	2 028	5 942	3 361	482	?	635	391	618	403	2 200	?	3 908	2 419	6 560	3 764			
Pavia	159	?	278	175	470	251	535	?	547	410	464	332	694	?	825	585	934	583			
Sondrio	1 450	?	2 612	1 723	2 795	2 011	299	?	233	204	310	260	1 749	?	2 845	1 927	3 105	2 271			
Varese	2 190	?	4 475	3 349	4 674	3 465	168	?	254	184	374	236	2 358	?	4 729	3 533	5 048	3 701			
Lombardia	11 214	?	8 211	21 619	15 748	25 285	18 136	?	2 366	1 794	2 611	1 917	2 744	?	13 580	10 065	24 230	17 665	28 029	20 151	
Bolzano	561	?	1 142	698	3 592	2 250	22	?	5	4	18	13	583	?	1 147	702	3 610	2 263			
Trento (a)	618	?	1 173	763	1 427	967	460	?	506	394	505	399	1 078	?	1 679	1 157	1 932	1 366			
Venezia Trident. (a)	1 179	?	655	2 315	1 461	5 019	3 217	?	482	387	511	398	523	?	412	1 661	1 042	2 826	1 859	5 542	3 629
Belluno	1 351	?	2 673	1 971	3 142	2 555	384	?	468	370	576	454	1 735	?	3 141	2 341	3 718	3 009			
Padova	308	?	631	383	713	440	228	?	255	193	248	171	536	?	886	576	961	611			
Rovigo	48	?	120	67	87	60	73	?	79	50	51	32	121	?	199	117	138	92			
Treviso	637	?	1 349	857	1 340	860	671	?	713	569	910	737	1 308	?	2 062	1 426	2 250	1 597			
Udine	3 079	?	6 522	4 828	6 595	5 262	1 192	?	1 548	1 271	1 915	1 607	4 271	?	8 070	6 099	8 510	6 869			
Venezia	256	?	531	334	734	454	216	?	192	148	213	163	472	?	723	482	947	617			
Verona	340	?	709	421	859	539	227	?	254	194	284	195	567	?	963	615	1 143	734			
Vicenza (a)	704	?	1 472	1 027	1 572	1 150	618	?	675	541	735	575	1 322	?	2 147	1 568	2 307	1 725			
Veneto (a)	6 723	?	4 666	14 007	9 888	15 042	11 320	?	3 609	2 847	4 184	3 336	4 932	?	10 332	7 513	18 191	13 224	19 974	15 254	
Fiume (a)	57	?	133	86	529	228	34	?	65	54	112	100	91	?	198	140	641	328			
Gorizia	191	?	592	394	993	614	90	?	99	70	138	102	281	?	691	464	1 131	716			
Pola (a)	41	?	91	62	263	102	191	?	223	193	292	261	232	?	314	255	555	363			
Trieste	172	?	547	311	1 565	726	284	?	242	179	288	211	456	?	789	490	1 853	937			
Zara	40	?	103	67	729	474	28	?	19	17	13	12	68	?	122	84	742	486			
Venezia G. e Zara	501	?	312	1 466	920	4 079	2 144	?	627	530	648	513	843	?	686	1 128	842	2 114	1 433	4 922	2 830
Bologna (a)	671	?	783	534	1 337	981	104	?	145	103	115	64	775	?	928	637	1 452	1 045			
Ferrara (a)	87	?	130	68	157	107	54	?	50	31	49	36	141	?	180	99	206	143			
Forlì	400	?	526	277	628	352	184	?	221	167	223	164	584	?	747	444	851	516			
Modena (a)	494	?	633	415	754	561	198	?	150	122	170	107	692	?	783	537	924	688			
Parma	689	?	901	587	1 197	803	339	?	420	270	449	282	1 028	?	1 321	857	1 646	1 085			
Piacenza	472	?	551	299	907	477	237	?	306	201	239	165	709	?	857	500	1 146	642			
Ravenna	61	?	95	53	126	74	38	?	32	21	29	24	99	?	127	74	155	95			
Reggio nell'Emilia	217	?	288	151	392	265	78	?	86	58	101	66	295	?	374	209	493	331			
Emilia	3 091	?	1 956	3 907	2 384	5 498	3 640	?	1 232	875	1 410	973	1 375	?	4 323	2 831	5 317	3 357	6 873	4 548	
Arezzo	343	?	457	237	422	251	92	?	107	77	77	52	435	?	564	314	499	303			
Firenze	1 284	?	1 599	1 036	1 828	1 328	227	?	212	123	157	93	1 511	?	1 811	1 159	1 985	1 421			
Grosseto	85	?	102	41	74	37	19	?	41	29	64	52	104	?	143	70	138	89			
Livorno	249	?	278	120	410	219	65	?	64	44	84	61	314	?	342	164	494	280			
Lucca (a)	1 030	?	1 221	769	1 381	1 015	1 374	?	1 478	1 113	1 444	1 080	2 404	?	2 699	1 882	2 825	2 095			
Massa e Carrara	423	?	523	276	481	297	231	?	299	225	298	234	654	?	822	501	779	531			
Pisa	402	?	575	257	485	227	142	?	120	89	120	80	544	?	695	346	605	307			
Pistoia (a)	1 835	?	2 544	1 986	1 792	1 520	188	?	248	199	258	186	2 023	?	2 792	2 185	2 050	1 706			
Siena	134	?	156	74	159	84	22	?	21	14	31	20	156	?	177	88	190	104			
Toscana	5 785	?	4 076	7 455	4 796	7 632	4 978	?	2 360	1 754	2 590	1 913	2 533	?	8 145	5 830	10 045	6 709	9 565	6 836	

(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § III.

Segue Tav. LX — EMIGRANTI RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI DESTINAZIONE,
LA PROVENIENZA ED IL SESSO.

PROVINCE DI DESTINAZIONE (a)	CONTINENTALI						TRANSOCEANICI						COMPLESSO								
	1928		1929		1930		1928		1929		1930		1928		1929		1930				
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.			
Ancona	145	?	231	134	264	149	349	?	377	292	276	212	494	?	608	426	540	361			
Ascoli Piceno	10	?	19	11	26	11	465	?	532	429	475	406	475	?	551	440	501	417			
Macerata (a)	78	?	146	101	144	103	541	?	468	366	362	268	619	?	614	467	506	371			
Pesaro e Urbino	241	?	450	246	398	228	226	?	265	197	302	226	467	?	715	443	700	454			
Marche (a)	474	?	846	492	832	491	1 581	?	1 278	1 642	1 284	1 415	1 112	?	2 055	1 556	2 488	1 776	2 247	1 603	
Perugia (a)	633	?	1 080	555	1 079	633	270	?	229	167	231	154	903	?	1 309	722	1 310	787			
Terni	23	?	22	10	50	26	19	?	29	20	15	14	42	?	51	30	65	40			
Umbria (a)	656	?	1 102	565	1 129	659	289	?	231	258	187	246	168	?	945	517	1 360	752	1 375	827	
Frosinone	355	?	794	381	805	446	1 357	?	1 265	1 120	1 503	1 340	1 712	?	2 059	1 501	2 308	1 786			
Rieti	21	?	43	29	44	28	18	?	41	35	46	36	39	?	84	64	90	64			
Roma (a)	386	?	1 267	716	1 588	795	1 189	?	1 441	1 063	1 337	1 022	1 575	?	2 708	1 779	2 925	1 817			
Viterbo (a)	7	?	15	9	24	12	23	?	86	61	67	52	30	?	101	70	91	64			
Lazio	769	?	2 119	1 135	2 461	1 281	2 587	?	2 171	2 833	2 279	2 953	2 450	?	3 356	2 587	4 952	3 414	5 414	3 731	
Aquila degli Abruz.	128	?	206	134	236	164	1 306	?	1 232	1 074	1 307	1 176	1 434	?	1 438	1 208	1 543	1 340			
Campobasso	41	?	65	30	59	33	1 866	?	1 758	1 581	1 912	1 741	1 907	?	1 823	1 611	1 971	1 774			
Chieti (a)	32	?	71	46	57	40	1 838	?	1 490	1 360	1 524	1 381	1 870	?	1 561	1 406	1 581	1 421			
Pescara (a)	30	?	45	29	59	50	268	?	270	243	352	289	298	?	315	272	411	339			
Teramo	33	?	70	39	37	26	596	?	580	506	549	489	629	?	650	545	586	515			
Abruzzi e Molise	264	?	457	278	448	313	5 874	?	5 123	5 330	4 764	5 644	5 076	?	6 138	5 308	5 787	5 042	6 092	5 389	
Avellino (a)	19	?	26	14	29	10	1 724	?	1 604	1 356	1 635	1 342	1 743	?	1 630	1 370	1 664	1 352			
Benevento	12	?	10	7	22	11	1 217	?	1 170	1 000	1 181	995	1 229	?	1 180	1 007	1 203	1 006			
Napoli (a)	537	?	876	468	890	555	3 503	?	3 612	2 723	3 659	2 813	4 040	?	4 488	3 191	4 549	3 368			
Salerno (a)	109	?	200	111	157	108	1 914	?	1 584	1 211	1 572	1 253	2 023	?	1 784	1 322	1 729	1 361			
Campania (a)	677	?	1 112	600	1 098	684	8 358	?	6 713	7 970	6 290	8 047	6 403	?	9 035	7 115	9 082	6 890	9 145	7 067	
Bari	406	?	861	475	721	421	2 918	?	3 039	2 532	3 478	2 867	3 324	?	3 900	3 007	4 199	3 288			
Brindisi	38	?	57	36	88	65	37	?	64	46	81	57	75	?	121	82	169	122			
Foggia (a)	43	?	78	26	66	41	749	?	711	627	774	670	792	?	789	653	840	711			
Lecce	40	?	95	64	83	45	95	?	83	67	80	71	135	?	178	131	163	116			
Taranto	27	?	47	22	49	31	158	?	135	106	173	114	185	?	182	128	222	145			
Puglie (a)	554	?	1 138	623	1 007	603	3 957	?	3 294	4 032	3 378	4 586	3 779	?	4 511	3 629	5 170	4 001	5 593	4 382	
Matera	4	?	19	13	6	3	179	?	227	186	269	221	183	?	246	199	275	224			
Potenza	30	?	74	45	52	38	1 613	?	1 330	1 152	1 274	1 068	1 643	?	1 404	1 197	1 326	1 106			
Lucania	34	?	93	58	58	41	1 792	?	1 551	1 557	1 338	1 543	1 289	?	1 578	1 650	1 396	1 601	1 330		
Catanzaro	37	?	41	21	51	30	2 637	?	2 375	2 140	2 435	2 219	2 674	?	2 416	2 161	2 486	2 249			
Cosenza	37	?	35	25	49	32	3 282	?	2 713	2 406	2 966	2 645	3 319	?	2 748	2 431	3 015	2 677			
Reggio di Calabria	234	?	329	207	248	187	2 274	?	2 128	1 923	2 182	1 966	2 508	?	2 457	2 135	2 430	2 153			
Calabrie	308	?	405	253	348	249	8 193	?	7 240	7 216	6 474	7 583	6 830	?	8 501	7 421	7 621	6 727	7 931	7 079	
Agrigento	35	?	92	45	129	77	1 168	?	1 083	855	964	762	1 203	?	1 175	900	1 093	839			
Caltanissetta	34	?	149	65	90	53	602	?	509	413	460	359	636	?	658	478	550	412			
Catania	55	?	179	101	208	127	2 080	?	1 792	1 393	1 496	1 107	2 135	?	1 971	1 494	1 704	1 234			
Enna	2	?	15	8	8	7	286	?	219	169	268	182	288	?	234	177	276	189			
Messina	48	?	165	90	176	88	2 624	?	2 272	1 841	2 079	1 643	2 672	?	2 437	1 931	2 255	1 731			
Palermo	113	?	287	152	466	256	2 274	?	2 315	1 737	2 432	1 734	2 387	?	2 602	1 889	2 898	1 990			
Ragusa	47	?	39	20	69	52	685	?	461	368	580	456	701	?	500	388	649	508			
Siracusa	47	?	238	118	162	91	1 329	?	991	810	1 025	820	1 376	?	1 229	928	1 187	911			
Trapani	399	?	1 206	821	1 393	1 002	1 003	?	1 055	861	1 009	804	1 402	?	2 261	1 682	2 402	1 806			
Sicilia	749	?	2 370	1 420	2 701	1 753	12 051	?	9 461	10 697	8 447	10 313	7 867	?	12 800	9 873	13 067	9 867	13 014	9 620	
Cagliari	182	?	233	139	361	189	134	?	90	72	82	74	316	?	323	211	443	263			
Nuoro	52	?	55	35	102	62	16	?	38	36	43	39	68	?	93	73	145	101			
Sassari	122	?	201	107	188	118	161	?	161	146	132	116	283	?	362	253	320	234			
Sardegna	356	?	489	281	651	369	311	?	268	289	254	257	229	?	667	445	778	535	908	598	
Non indicata	—	?	2 203	1 360	1 190	474	—	?	158	114	13	13	—	?	2 361	1 474	1 203	487			
REGNO	49 001	?	30 961	89 436	57 676	101 196	66 156	?	62 760	50 609	60 585	48 331	61 613	?	49 090	111 761	81 570	150 021	106 007	162 809	115 246

TAV. LXI — EMIGRANTI ESPATRIATI E RIESPATRIATI, SECONDO I PAESI
DI DESTINAZIONE ED IL SESSO.

PAESI DI DESTINAZIONE	1928	1929		1930	
	TOTALE	TOTALE	di cui M.	TOTALE	di cui M.
U.R.S.S.	11	5	1	18	12
Polonia	27	70	46	106	73
Svezia, Norvegia e Danimarca	51	78	49	82	52
Gran Bretagna ed Irlanda	894	1 002	460	1 678	1 117
Olanda	458	575	458	2 292	2 179
Belgio	3 661	9 911	9 187	11 503	10 540
Lussemburgo	1 899	712	381	1 154	889
Francia e Principato di Monaco	56 610	61 997	45 196	190 530	162 512
Svizzera	16 415	19 502	16 584	29 254	25 180
Germania	1 128	1 302	751	3 611	2 825
Austria	1 237	2 877	1 286	2 894	1 587
Cecoslovacchia	192	227	115	476	346
Ungheria	108	278	176	397	304
Spagna e Portogallo	453	871	630	1 159	912
Gibilterra e Malta	154	134	87	108	72
Grecia	172	129	86	240	175
Romania	200	156	84	221	154
Jugoslavia	944	1 777	805	1 959	1 052
Bulgaria	151	135	105	232	211
Albania	573	606	451	496	340
Turchia Europea	256	169	123	153	109
Turchia Asiatica	34	13	8	27	21
Egitto	772	822	417	1 056	658
Tunisia	2 181	2 571	1 730	5 176	4 249
Algeria	1 150	1 490	1 233	1 575	1 263
Marocco	208	223	133	423	349
Altri Paesi continentali	69	20	14	77	43
Paesi continentali non determinati	—	4 631	3 154	2 889	2 458
Totale	90 008	112 283	83 750	259 786	219 682

B) PAESI TRANSOCEANICI

Canada	1 165	1 311	687	1 341	825
Stati Uniti d'America	37 186	31 544	15 295	22 166	9 658
Messico	57	70	36	109	83
America Centrale ed Antille	200	217	140	164	112
Colombia, Venezuela ed Equatore	227	202	131	247	183
Perù, Bolivia e Cile	414	326	180	514	363
Brasile	2 816	2 353	1 277	1 760	1 159
Argentina	26 191	23 441	12 754	28 895	19 373
Uruguay e Paraguay	884	813	415	1 128	788
Paesi d'America non determinati	—	—	—	51	28
Oceania	2 302	1 569	925	2 553	1 981
Asia non mediterranea	100	61	41	88	53
Africa non mediterranea	324	412	313	455	382
Altri Paesi transoceanici	—	—	—	1	1
Totale	71 866	62 319	32 194	59 472	34 989
Complesso	161 874	174 602	115 944	319 258	254 671

TAV. LXII — EMIGRANTI RIMPATRIATI, SECONDO I PAESI DI PROVENIENZA ED IL SESSO.

PAESI DI PROVENIENZA	1928		1929		1930	
	TOTALE	di cui M.	TOTALE	di cui M.	TOTALE	di cui M.

A) PAESI CONTINENTALI
(Europa e Paesi del Bacino Mediterraneo)

U.R.S.S.	(1) 6	(1) 5	23	17	101	58
Polonia	(2)	(2)	67	46	93	67
Svezia, Norvegia e Danimarca	39	34	57	41	93	71
Gran Bretagna ed Irlanda	(3) 1 373	(3) 733	1 562	810	1 118	625
Olanda	(5)	(5)	338	277	334	272
Belgio	(6) 1 208	(6) 998	1 066	763	1 391	1 046
Lussemburgo	(5)	(5)	933	773	887	680
Francia e Principato di Monaco	31 845	18 230	50 666	30 673	53 349	33 049
Svizzera	10 876	8 483	19 355	14 833	25 688	19 307
Germania	380	241	1 512	949	2 000	1 289
Austria	(7) 775	(7) 423	3 115	1 727	4 882	3 030
Cecoslovacchia	(8)	(8)	171	97	286	184
Ungheria	(8)	(8)	215	132	212	125
Spagna e Portogallo	196	134	680	468	440	287
Gibilterra e Malta	(4)	(4)	179	97	164	104
Grecia	(9)	(9)	191	132	260	174
Romania	(9)	(9)	242	169	299	179
Jugoslavia	(10) 967	(10) 676	1 705	884	2 978	1 561
Bulgaria	(9)	(9)	68	53	57	37
Albania	(9)	(9)	795	631	884	676
Turchia Europea	(9)	(9)	109	70	125	82
Turchia Asiatica	(9)	(9)	37	32	83	56
Egitto	328	197	1 400	655	2 013	931
Tunisia	468	308	1 600	1 091	2 783	1 780
Algeria	490	460	283	233	458	364
Marocco	50	39	57	31	101	57
Altri Paesi continentali	—	—	32	13	95	46
Paesi continentali non determinati	—	—	2 978	1 979	22	19
Totale	49 001	30 961	89 436	57 676	101 196	66 156

B) PAESI TRANSOCEANICI

Canada	494	391	672	531	776	648
Stati Uniti d'America	37 376	29 389	36 371	28 519	37 478	29 154
Messico	4	4	26	12	27	22
America Centrale ed Antille	137	117	98	70	127	104
Colombia, Venezuela ed Equatore	(11)	(11)	132	90	146	127
Perù, Bolivia e Cile	(12) 618	(12) 479	391	239	435	313
Brasile	3 187	2 344	2 693	1 855	3 197	2 246
Argentina	18 634	15 834	17 890	15 005	16 809	14 127
Uruguay e Paraguay	797	667	744	601	776	647
Paesi d'America non determinati	—	—	—	—	—	—
Oceania	1 428	1 301	1 461	1 338	1 699	1 576
Asia non mediterranea	12	12	39	20	22	17
Africa non mediterranea	73	71	65	48	121	109
Altri Paesi transoceanici	—	—	3	3	—	—
Totale	62 760	50 609	60 585	48 331	61 613	49 090
Complesso	111 761	81 570	150 021	106 007	162 809	115 246

(1), (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9), (10), (11) e (12) Vedansi le note corrispondenti alla Tavola XXXII.

PARTE IV

NOTIZIE SUL NUMERO PIÙ ATTENDIBILE

TAV. LXIII — ESPATRIATI E RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA O DI DESTINAZIONE

E LA DESTINAZIONE O LA PROVENIENZA.

Numero più attendibile (*).

PROVINCE DI PROVENIENZA O DI DESTINAZIONE (a)	ESPATRIATI									RIMPATRIATI								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Alessandria	1 017	630	2 791	1 864	2 269	2 260	2 881	2 899	5 051	1 082	932	1 467	2 011	1 751	1 547	3 093	2 683	3 014
Aosta	1 694	1 208	5 232	339	369	369	2 033	1 577	5 601	1 594	1 441	1 982	189	300	289	1 783	1 741	2 271
Cuneo	2 873	6 741	13 512	528	559	558	3 401	7 300	14 070	3 634	2 994	4 895	780	736	609	4 414	3 730	5 504
Novara (a)	4 062	3 217	6 941	326	420	353	4 388	3 637	7 294	5 966	5 343	6 632	429	414	334	6 395	5 757	6 966
Torino	2 695	3 983	11 836	1 266	1 156	1 127	3 961	5 139	12 963	4 317	4 889	6 390	1 554	1 233	1 080	5 871	6 122	7 470
Vercelli (a)	1 916	1 184	4 243	681	759	753	2 597	1 943	4 996	2 242	2 157	2 715	425	598	552	2 667	2 755	3 267
Piemonta	14 257	16 963	44 535	5 004	5 532	5 420	19 261	22 495	49 975	18 835	17 756	24 061	5 368	5 032	4 411	24 223	22 786	28 492
Genova	1 150	1 940	2 232	1 540	4 479	3 645	2 690	6 419	5 877	794	1 140	2 259	2 183	1 643	1 613	2 977	2 783	3 872
Imperia	1 290	1 577	4 158	28	95	50	1 318	1 672	4 208	2 933	4 806	7 128	56	55	63	2 989	4 861	7 191
La Spezia	375	419	1 445	240	282	273	615	701	1 718	173	328	672	279	201	219	452	529	891
Savona	774	257	2 327	618	503	417	1 392	760	2 744	369	525	513	432	283	241	801	808	754
Liguria	3 589	4 193	10 162	2 426	5 359	4 385	6 015	9 532	14 547	4 269	6 799	10 572	2 950	2 182	2 136	7 219	8 961	12 708
Bergamo	7 750	11 213	15 585	430	330	248	8 180	11 543	15 833	8 789	4 756	5 382	287	288	311	4 076	5 044	5 693
Brescia	1 143	1 448	5 650	400	437	419	1 543	1 885	6 069	947	980	1 810	307	295	326	1 254	1 275	2 136
Como	2 462	3 129	6 161	274	384	386	2 736	3 513	6 547	3 622	3 966	6 622	308	312	294	3 930	4 278	6 916
Cremona	267	296	1 069	49	86	76	316	382	1 145	190	301	347	55	56	51	245	357	398
Mantova	254	239	2 171	170	95	92	424	334	2 263	188	236	322	98	73	81	286	309	403
Milano	1 353	4 222	5 833	438	847	816	1 791	5 069	6 649	2 629	3 052	7 307	601	692	671	3 230	3 744	8 178
Pavia	254	274	891	586	551	535	840	825	1 426	243	259	594	627	594	492	870	852	1 086
Sondrio	2 652	2 105	4 933	400	227	219	3 058	2 332	5 152	2 219	2 436	3 552	341	256	347	2 560	2 693	3 899
Varese	3 623	3 426	6 897	383	606	557	4 006	4 032	7 454	3 337	4 173	5 932	191	270	401	3 528	4 443	6 333
Lombardia	19 758	26 352	49 190	3 136	3 563	3 348	22 894	29 915	52 538	17 164	20 159	32 068	2 815	2 836	2 974	19 979	22 995	35 042
Bolzano	1 366	2 823	3 539	56	27	28	1 422	2 850	3 567	1 615	1 065	4 526	25	5	20	1 640	1 070	4 546
Trento (a)	1 542	2 048	7 389	1 060	1 090	1 062	2 602	3 138	8 451	1 779	1 093	1 812	155	548	546	2 294	1 641	2 358
Venezia Trident. (a)	2 908	4 871	10 928	1 116	1 117	1 090	4 024	5 988	12 018	3 394	2 158	6 338	540	553	566	3 934	2 711	6 904
Belluno	4 412	4 554	7 918	808	574	577	5 220	5 128	8 495	1 866	2 493	3 991	433	506	621	2 299	2 999	4 612
Padova	1 216	1 510	6 152	329	395	341	1 545	1 905	6 493	425	588	905	255	279	272	680	867	1 177
Rovigo	193	326	1 479	65	67	56	258	393	1 535	66	112	110	83	86	56	149	198	166
Treviso	2 341	2 910	7 566	1 541	1 652	1 587	3 882	4 562	9 153	883	1 258	1 704	757	778	993	1 640	2 036	2 697
Udine	11 026	13 436	26 742	3 228	3 127	2 985	14 254	16 563	29 727	4 253	6 081	8 384	1 355	1 688	2 083	5 608	7 769	10 467
Venezia	485	609	5 329	202	383	347	687	992	5 676	354	495	930	242	209	233	596	704	1 163
Verona	974	1 296	4 937	300	348	340	1 274	1 644	5 277	532	661	1 093	251	277	308	783	938	1 401
Vicenza (a)	2 476	4 349	9 726	1 173	994	944	3 649	5 343	10 670	909	1 373	1 998	695	740	800	1 604	2 113	2 798
Veneto (a)	23 123	28 990	69 849	7 646	7 540	7 177	30 769	36 530	77 026	9 288	13 061	19 115	4 071	4 563	5 366	13 359	17 624	24 481
Fiume (a)	65	511	542	493	182	162	558	693	704	251	124	668	42	71	122	293	195	790
Gorizia	1 205	1 615	3 310	2 678	563	518	3 883	2 178	3 828	839	552	1 256	120	108	151	959	660	1 407
Pola (a)	277	258	1 622	2 189	647	605	2 466	905	2 227	180	85	332	228	245	319	408	330	651
Trieste	339	1 172	2 722	1 303	961	882	1 642	2 133	3 604	753	510	1 973	323	264	314	1 076	774	2 287
Zara	55	149	159	21	19	18	76	168	177	179	96	918	32	21	14	211	117	932
Venezia G. e Zara	1 941	3 705	8 355	6 684	2 372	2 185	8 625	6 077	10 540	2 202	1 367	5 147	745	709	920	2 947	2 076	6 067
Bologna (a)	956	1 465	5 421	139	116	102	1 095	1 581	5 523	930	730	1 696	121	158	124	1 051	888	1 820
Ferrara (a)	108	326	2 044	55	82	67	163	408	2 111	120	121	199	62	53	182	176	252	
Forlì	719	671	2 612	247	200	197	966	871	2 809	554	490	799	213	239	242	767	729	1 041
Modena (a)	854	1 105	5 063	182	264	263	1 036	1 369	5 326	685	592	959	226	159	181	911	751	1 140
Parma	1 438	1 065	5 761	534	561	587	1 972	1 626	6 348	955	840	1 522	397	450	482	1 352	1 290	2 004
Piacenza	935	596	2 789	366	314	349	1 301	910	3 138	654	514	1 152	278	332	257	932	846	1 409
Ravenna	113	193	1 168	61	38	40	174	231	1 208	87	88	159	44	35	32	131	123	191
Reggio nell'Emilia	459	581	4 484	112	144	149	571	725	4 633	301	268	498	94	93	109	395	361	607
Emilia	5 582	6 002	29 342	1 696	1 719	1 754	7 278	7 721	31 096	4 286	3 643	6 984	1 435	1 521	1 480	5 721	5 164	8 464
Arezzo	566	503	2 813	137	110	102	703	613	2 915	388	427	536	106	116	82	494	543	618
Firenze	1 154	1 598	1 983	182	279	268	1 336	1 877	2 251	1 451	1 491	2 318	288	232	171	1 739	1 723	2 489
Grosseto	94	73	98	29	67	33	123	140	131	97	95	94	21	44	68	118	139	162
Livorno	233	188	342	102	144	111	335	332	453	281	259	520	74	69	91	355	328	611
Lucca (a)	1 021	1 205	1 725	1 342	1 400	1 446	2 363	2 605	3 171	1 165	1 139	1 754	1 523	1 590	1 552	2 688	2 729	3 306
Massa e Carrara	702	632	1 821	338	430	410	1 040	1 062	2 231	478	487	612	263	324	322	741	811	934
Pisa	536	417	1 008	175	192	169	711	609	1 177	454	535	616	162	130	130	616	665	746
Pistoia (a)	2 556	2 926	3 297	371	335	361	2 927	3 261	3 658	2 074	2 372	2 277	219	267	277	2 293	2 639	2 554
Siena	107	123	116	26	16	23	133	139	139	152	146	202	26	23	33	178	169	235
Toscana	6 969	7 665	13 203	2 702	2 973	2 923	9 671	10 638	16 126	6 540	6 951	8 929	2 682	2 795	2 726	9 222	9 746	11 655

(*) Per il metodo con il quale è costruita la presente Tavola, vedasi *Introduzione*, Cap. I, § VII, della pubblicazione edita a cura dell'Istituto Centrale di Statistica: *Statistica delle migrazioni da e per l'Estero, anni 1926 e 1927, con confronti dal 1876 al 1925* (Roma, Tip. Failli, 1933-XI). I dati contenuti in questa Tavola riguardano solo le persone espatriate per motivo di lavoro o rimpatriate a seguito di espatrio a suo tempo avvenuto per motivo di lavoro.

(a) Vedasi *Introduzione*, Cap. I, § III.

Segue Tav. LXIII — ESPATRIATI E RIMPATRIATI, SECONDO LE PROVINCE DI PROVENIENZA O DI DESTINAZIONE E LA DESTINAZIONE O LA PROVENIENZA.

Numero più attendibile (*).

PROVINCE DI PROVENIENZA O DI DESTINAZIONE (a)	ESPATRIATI									RIMPATRIATI								
	CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO			CONTINENTALI			TRANSOCEANICI			COMPLESSO		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Ancona	427	197	405	562	471	447	989	668	852	197	216	335	384	411	299	581	627	634
Ascoli Piceno	28	36	71	643	624	572	871	660	643	14	18	34	511	572	512	525	590	546
Macerata (a)	159	227	188	842	552	494	1 001	779	682	105	136	183	594	515	395	699	651	578
Pesaro e Urbino	953	681	2 017	496	351	364	1 449	1 032	2 381	326	419	505	252	287	326	578	706	831
Marche (a)	1 567	1 141	2 681	2 543	1 998	1 877	4 110	3 139	4 558	642	789	1 057	1 741	1 785	1 532	2 383	2 574	2 589
Perugia (a)	826	1 268	4 200	381	257	244	1 207	1 525	4 444	925	1 006	1 370	299	247	248	1 224	1 253	1 618
Terni	51	34	67	30	39	35	81	73	102	34	21	64	22	31	16	56	52	80
Umbria (a)	877	1 302	4 267	411	296	279	1 288	1 598	4 546	959	1 027	1 434	321	278	264	1 280	1 305	1 698
Frosinone	1 637	1 253	2 178	2 780	1 756	1 660	4 417	3 009	3 838	1 084	740	1 023	1 548	1 351	1 608	2 632	2 091	2 631
Rieti	44	220	203	72	25	29	116	245	232	64	40	56	22	44	50	86	84	106
Roma (a)	1 046	2 363	1 762	1 159	1 472	1 368	2 205	3 835	3 130	1 180	1 182	2 006	1 416	1 543	1 428	2 596	2 725	3 434
Viterbo (a)	53	43	25	104	53	61	157	96	86	22	14	31	29	92	71	51	106	102
Lazio	2 780	3 879	4 168	4 115	3 306	3 118	6 895	7 185	7 286	2 350	1 976	3 116	3 015	3 030	3 157	5 365	5 006	6 273
Aquila degli Abruz.	414	884	856	2 324	1 515	1 368	2 738	2 399	2 224	172	193	298	1 439	1 313	1 393	1 611	1 506	1 691
Campobasso	162	85	158	3 342	2 167	2 057	3 504	2 252	2 215	55	61	75	2 054	1 880	2 053	2 109	1 941	2 128
Chieti (a)	66	105	237	3 154	2 623	2 473	3 220	2 728	2 710	48	67	73	2 023	1 607	1 643	2 071	1 641	1 716
Pescara (a)	48	130	122	792	454	402	840	584	524	38	42	75	295	289	376	335	331	451
Teramo	106	52	96	770	520	484	876	572	580	42	65	48	657	624	590	699	689	638
Abruzzi e Molise	796	1 256	1 469	10 382	7 279	6 784	11 178	8 535	8 253	355	428	569	6 468	5 713	6 055	6 823	6 141	6 624
Avellino (a)	64	68	46	2 696	2 178	2 053	2 760	2 246	2 099	34	25	38	1 909	1 701	1 735	1 943	1 726	1 773
Benevento	36	15	18	1 810	1 193	1 147	1 846	1 208	1 165	18	9	29	1 345	1 245	1 260	1 363	1 254	1 289
Napoli (a)	689	675	2 089	3 635	9 454	10 108	4 324	10 129	12 197	838	817	1 128	3 912	3 851	3 912	4 750	4 668	5 040
Salerno (a)	402	257	286	2 422	2 234	2 172	2 824	2 491	2 458	167	186	199	2 131	1 691	1 677	2 298	1 877	1 876
Campania (a)	1 191	1 015	2 439	10 563	15 059	15 490	11 754	16 074	17 919	1 057	1 037	1 394	9 297	8 488	8 584	10 354	9 525	9 978
Bari	565	396	761	4 140	3 486	3 375	4 705	3 882	4 136	534	803	915	3 215	3 253	3 733	3 749	4 056	4 648
Brindisi	48	62	45	72	76	74	120	138	119	46	53	112	41	69	87	87	122	199
Foggia (a)	65	63	96	1 129	603	579	1 194	666	675	61	73	84	824	741	829	885	814	913
Lecce	23	44	87	56	67	70	79	111	157	52	88	105	104	107	87	156	195	192
Taranto	20	37	23	200	116	83	220	153	106	35	45	63	174	144	186	209	189	249
Puglie (a)	721	602	1 012	5 597	4 348	4 181	6 318	4 950	5 193	728	1 062	1 279	4 358	4 314	4 922	5 086	5 376	6 201
Matera	11	11	12	537	332	305	548	343	317	5	17	8	197	242	287	202	259	295
Potenza	81	71	86	2 159	2 280	2 180	2 240	2 351	2 266	39	69	66	1 776	1 434	1 371	1 815	1 503	1 437
Lucania	92	82	98	2 696	2 612	2 485	2 788	2 694	2 583	44	86	74	1 973	1 676	1 658	2 017	1 762	1 732
Catanzaro	72	58	62	3 779	3 658	3 456	3 851	3 716	3 518	69	38	65	2 906	2 560	2 622	2 975	2 598	2 687
Cosenza	86	37	45	5 519	4 989	4 729	5 605	5 026	4 774	55	33	63	3 616	2 931	3 200	3 671	2 964	3 263
Reggio di Calabria.	504	324	768	3 375	3 020	2 794	3 879	3 344	3 662	392	306	315	2 502	2 299	2 359	2 894	2 605	2 674
Calabria	662	419	875	12 673	11 667	10 979	13 335	12 086	11 854	516	377	443	9 024	7 790	8 181	9 540	8 167	8 624
Aggrigento	187	172	310	1 694	1 099	1 152	1 881	1 271	1 462	58	85	164	1 294	1 152	1 028	1 352	1 237	1 192
Caltanissetta	212	171	209	661	411	381	873	582	590	59	139	114	664	546	495	723	685	609
Catania	220	181	438	2 305	1 922	1 844	2 525	2 103	2 282	96	187	265	2 294	1 936	1 615	2 390	2 103	1 880
Enna	32	20	48	951	652	588	983	672	636	3	15	10	316	235	287	319	250	297
Messina	116	162	328	3 080	3 526	3 418	3 196	3 688	3 746	80	154	223	2 901	2 431	2 237	2 981	2 585	2 460
Palermo	446	431	557	2 343	2 994	3 062	2 789	3 425	3 619	188	267	592	2 518	2 455	2 592	2 706	2 722	3 184
Ragusa	69	81	150	1 041	668	665	1 110	749	815	33	36	88	759	495	624	792	531	712
Siracusa	104	121	98	1 324	1 011	906	1 428	1 132	1 004	71	223	206	1 462	1 071	1 107	1 533	1 294	1 313
Trapani	1 234	1 504	4 107	1 248	1 261	1 329	2 482	2 765	5 436	667	1 124	1 770	1 104	1 130	1 081	1 761	2 254	2 851
Sicilia	2 620	2 843	6 245	14 647	13 544	13 345	17 267	16 387	19 590	1 245	2 210	3 432	13 312	11 451	11 066	14 557	13 661	14 498
Cagliari	316	397	347	50	50	60	366	447	407	267	218	450	148	98	89	415	316	548
Nuoro	82	440	354	29	54	47	111	494	401	75	51	129	18	42	47	93	93	176
Sassari	177	166	247	98	93	78	275	259	325	181	187	239	178	176	144	359	363	383
Sardegna	575	1 003	948	177	197	185	752	1 200	1 133	523	456	827	344	316	290	867	772	1 107
REGNO	90 008	112283	259786	94 214	90 481	86 995	184222	202764	346781	74 397	81 342	126859	70 479	65 032	66 278	144876	146374	193137

TAV. LXIV — ESPATRIATI E RIMPATRIATI, SECONDO I PAESI DI DESTINAZIONE E DI PROVENIENZA.

Numero più attendibile (a).

PAESI DI DESTINAZIONE E DI PROVENIENZA	ESPATRIATI			RIMPATRIATI		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930

A) PAESI CONTINENTALI (Europa e Paesi del Bacino Mediterraneo)

U.R.S.S.	(1) 38	5	18	(1) 18	21	127
Polonia	(2) 51	70	106	(2) 61	61	117
Svezia, Norvegia e Danimarca	51	78	82	59	52	112
Gran Bretagna ed Irlanda	(3) 1 048	1 002	1 878	(3) 2 027	1 421	1 407
Olanda	(5) 51	575	2 292	(5) 307	307	419
Belgio	(6) 6 018	9 911	11 503	(6) 1 877	970	1 744
Lussemburgo	(5) 712	712	1 154	(5) 849	849	1 112
Francia e Principato di Monaco	56 610	61 997	190 530	48 377	46 080	66 876
Svizzera	16 415	19 502	29 254	14 560	17 603	32 201
Germania	1 128	1 302	3 611	1 026	1 375	2 507
Austria	(7) 1 537	2 877	2 894	(7) 1 850	2 833	6 119
Cecoslovacchia	(8) 227	227	476	(8) 156	156	359
Ungheria	(8) 278	278	397	(8) 196	196	266
Spagna e Portogallo	453	871	1 159	353	618	552
Gibilterra e Malta	(4) 134	134	108	(4) 163	163	206
Grecia	(9) 129	129	240	(9) 174	174	327
Romania	(9) 156	156	221	(9) 220	220	397
Jugoslavia	(10) 2 330	1 777	1 959	(10) 2 319	1 551	3 732
Bulgaria	(9) 135	135	232	(9) 62	62	71
Albania	(9) 606	606	496	(9) 723	723	1 086
Turchia Europea	(9) 169	169	153	(9) 99	99	157
Turchia Asiatica	(9) 13	13	27	(9) 34	34	104
Egitto	772	822	1 056	489	1 273	2 525
Tunisia	2 181	2 571	5 176	839	1 455	3 488
Algeria	1 150	1 490	1 575	651	257	574
Marocco	208	223	423	71	52	127
Altri Paesi continentali	69	20	77	81	29	119
Paesi continentali non determinati	—	4 631	2 889	—	2 708	28
Totale	90 008	112 283	259 786	74 397	81 342	126 859

B) PAESI TRANSOCEANICI

Canada	911	1 450	1 554	322	710	823
Stati Uniti d'America	58 051	58 382	49 598	42 049	38 499	39 827
Messico	10	24	41	12	29	30
America Centrale ed Antille	193	166	131	157	108	139
Colombia, Venezuela ed Equatore	(11) 153	153	210	(11) 145	145	161
Perù, Bolivia e Cile	(12) 585	288	389	(12) 754	430	477
Brasile	3 247	2 595	2 036	3 738	2 952	3 511
Argentina	27 849	24 723	29 070	21 011	19 633	18 453
Uruguay e Paraguay	1 085	892	1 193	884	817	849
Paesi d'America non determinati	—	—	5	—	—	—
Oceania	2 226	1 643	1 836	1 429	1 591	1 851
Asia non mediterranea	20	22	67	22	43	24
Africa non mediterranea	37	143	265	101	72	133
Altri Paesi transoceanici	—	—	—	—	3	—
Totale	94 214	96 481	86 995	70 479	65 032	66 278
Complesso	184 222	202 764	346 781	144 876	146 374	193 137

(a) Vedasi la nota (*) alla Tavola precedente.

(1), (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9), (10), (11) e (12) Vedansi le note corrispondenti alla Tavola XXXII.

PARTE V

NOTIZIE SUGLI STRANIERI

TAV. LXV — STRANIERI PARTITI DAI PORTI DEL REGNO ED I PAESI DI DESTINAZIONE E DI PROVENIENZA, LA CLAS

PAESI DI DESTINAZIONE E DI PROVENIENZA	I CLASSE E CLASSE DI LUSSO										II CLASSE					
	1926		1927		1928		1929		1930		1926		1927		1928	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Canada	19	5	16	6	37	23	42	15	33	13	8	4	13	5	85	49
Stati Uniti d'America	4 740	2 503	5 524	2 586	5 778	2 592	6 371	2 881	5 288	2 241	1 956	1 155	1 817	986	1131	7 230
Messico	—	—	—	—	—	—	2	1	5	2	—	—	—	—	1	—
America Centrale ed Antille	3	1	7	5	35	20	37	19	27	8	7	4	1	1	49	28
Colombia, Venezuela ed Equatore	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	73	35	83	50	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)
Perù, Bolivia e Cile	(2) 38	(2) 19	(2) 27	(2) 9	(2) 77	(2) 36	92	42	111	55	(2) 48	(2) 27	(2) 41	(2) 27	(2) 60	(2) 39
Brasile	218	131	210	120	218	132	252	145	242	139	253	153	273	159	432	254
Argentina	792	407	903	478	994	502	930	457	868	438	516	307	448	247	1 006	592
Uruguay e Paraguay	48	23	33	18	60	33	141	69	134	81	66	41	38	25	69	41
Paesi d'America non determinati	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oceania	235	121	352	216	412	259	483	267	544	360	310	165	180	89	118	60
Asia non mediterranea	—	—	—	—	311	249	58	43	1 853	1 128	—	—	—	—	67	59
Africa non mediterranea	2	1	5	4	20	18	9	7	299	179	4	2	7	3	12	9
Altri Paesi transoceanici	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totale	6 095	3 211	7 077	3 442	7 942	3 864	8 490	3 981	9 487	4 694	3 168	1 858	2 818	1 542	13 210	8 361

A) STRANIERI

PAESI DI DESTINAZIONE E DI PROVENIENZA	I CLASSE E CLASSE DI LUSSO										II CLASSE					
	1926		1927		1928		1929		1930		1926		1927		1928	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Canada	68	31	151	60	168	68	206	86	212	93	25	16	35	24	122	78
Stati Uniti d'America	8 457	3 384	9 499	3 687	10 459	4 133	11 095	4 338	9 803	3 693	2 202	1 198	3 053	1 662	11 457	7 456
Messico	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—
America Centrale ed Antille	2	2	6	3	12	5	23	14	45	22	8	3	4	2	7	5
Colombia, Venezuela ed Equatore	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	72	44	118	58	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)
Perù, Bolivia e Cile	(2) 131	(2) 71	(2) 115	(2) 54	(2) 176	(2) 91	136	58	141	66	(2) 72	(2) 38	(2) 74	(2) 41	(2) 57	(2) 32
Brasile	625	298	579	321	378	211	422	225	353	191	317	195	291	177	481	271
Argentina	906	444	1 163	550	1 154	576	1 020	517	986	511	475	284	473	266	981	520
Uruguay e Paraguay	76	42	108	52	172	89	168	86	141	84	56	37	43	27	101	57
Paesi d'America non determinati	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oceania	753	382	689	328	642	274	562	265	344	190	116	56	—	—	14	6
Asia non mediterranea	—	—	—	—	122	75	21	12	907	570	—	—	—	—	6	4
Africa non mediterranea	13	6	1	1	11	8	4	2	64	39	1	1	1	—	12	8
Altri Paesi transoceanici	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totale	11 031	4 660	12 311	5 056	13 294	5 530	13 729	5 647	13 116	5 518	3 272	1 828	3 974	2 199	13 238	8 437

B) STRANIERI

ARRIVATI NEGLI STESSI PORTI PER VIA DI MARE, SECONDO SE OCCUPATA DURANTE IL VIAGGIO ED IL SESSO (a).

PAESI DI DESTINAZIONE E DI PROVENIENZA	III CLASSE										COMPLESSO													
	1929		1930		1926		1927		1928		1929		1930		1926		1927		1928		1929		1930	
	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.	Tot.	di cui M.
Canada	123	78	117	73	4	4	4	2	183	141	263	207	330	240	31	13	33	13	305	213	428	300	480	326
Stati Uniti d'America	13 366	8 464	12 608	7 879	616	440	671	506	8 847	6 430	13 101	9 510	12 730	9 344	7 312	4 098	8 012	4 078	25 936	16 252	32 838	20 855	30 626	19 464
Messico	2	2	17	7	—	—	—	—	—	—	1	—	2	1	—	—	—	—	1	—	5	3	24	10
America Centrale ed Antille	19	16	66	38	24	12	23	15	107	84	46	36	53	31	34	17	31	21	191	132	102	71	146	77
Colombia, Venezuela ed Equatore	32	26	45	24	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	160	111	107	67	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	265	172	235	141
Perù, Bolivia e Cile	75	43	100	67	(2) 477	(2) 369	(2) 558	(2) 389	(2) 423	(2) 316	692	463	341	225	(2) 563	(2) 415	(2) 626	(2) 425	(2) 560	(2) 391	859	548	552	347
Brasile	431	257	431	250	6 846	3 900	2 184	1 493	2 222	1 547	3 412	2 401	1 933	1 242	7 317	4 184	2 667	1 772	2 872	1 933	4 095	2 803	2 606	1 631
Argentina	950	505	944	516	4 299	3 403	6 884	5 985	7 195	5 955	8 690	7 022	5 669	4 124	5 607	4 117	8 235	6 710	9 195	7 049	10 570	7 984	7 481	5 078
Uruguay e Paraguay	133	90	138	90	707	520	829	693	1 650	1 308	1 329	922	1 814	1 185	821	584	900	736	1 779	1 382	1 603	1 081	2 086	1 356
Paesi d'America non determinati	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oceania	189	108	20	8	1 537	1 363	1 483	1 303	880	677	679	476	564	389	2 082	1 649	2 015	1 608	1 410	996	1 351	851	1 128	757
Asia non mediterranea	20	16	1 061	647	—	—	—	—	19	17	12	10	207	167	—	—	—	—	397	325	90	69	3 121	1 942
Africa non mediterranea	3	2	377	222	6	6	1	1	5	4	5	3	154	111	12	9	13	8	37	31	17	12	830	512
Altri Paesi transoceanici	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totale	15 343	9 607	15 924	9 821	14 516	10 017	12 637	10 387	21 531	16 479	28 390	21 161	23 904	17 126	23 779	15 086	22 532	15 371	42 683	28 704	52 223	34 749	49 315	31 641

PARTITI

ARRIVATI

(a) Negli anni 1928, 1929 e 1930 fra gli stranieri sono compresi anche i naturalizzati di origine italiana.
 (1) Compresi in Perù, Bolivia e Cile. — (2) Compresi Colombia, Venezuela ed Equatore.

PARTE VI

ALLEGATI

R. MINISTERO DEGLI AFFARI ESTERI

Roma, 3 maggio 1928 - Anno VI.

Direzione Generale degli Italiani all'Estero

UFFICIO IV

CIRCOLARE N. 51.

*A tutti i RR. Uffici all'Estero
Ai RR. Uffici dell'emigrazione nel Regno
Alle LL. EE. i Prefetti del Regno
e per conoscenza:
All' On. Ministero della Guerra, Marina,
Aeronautica, Interno.*

OGGETTO: *Nuovo tipo di passaporto.*

Il Governo Fascista, conscio della necessità di munire i suoi cittadini di un documento più confacente alla dignità dell'Italia ed al rispetto di cui esso vuole che gli italiani siano circondati oltre frontiera, ha istituito un nuovo modello unico di passaporto, che sostituirà tutti quelli esistenti, meno, naturalmente, il passaporto diplomatico.

Col nuovo tipo di passaporto vengono a scomparire le differenziazioni finora esistenti di passaporto: azzurro, ordinario e per emigrante.

La sparizione del passaporto per emigrante è la conseguenza logica della nuova politica demografica nazionale che vuol fare della pressione della popolazione uno strumento di valorizzazione e di potenza interna e vuole inviare all'Estero italiani consci della rinnovata potenza e dignità della Patria, che viaggino, traffichino e lavorino nella pienezza della efficienza morale, economica e giuridica di cui la qualifica di emigrante, ed il relativo speciale passaporto, rappresentavano una formale negazione ed una precisa designazione per maltrattamenti e menomazioni di ogni genere.

Tuttavia, quando il nuovo passaporto sarà rilasciato a persona che espatri in base a contratto di lavoro od atto di chiamata, la persona stessa dovrà invariabilmente ricevere la qualifica di *Lavoratore*, nel primo rigo della pagina 3 che deve contenere i dati e connotati del titolare. Con questa qualifica, resta inteso che si applicheranno al titolare del passaporto tutte le disposizioni che sono in vigore in materia di espatrio per ragioni di lavoro. L'indicazione della suddetta qualifica ha quindi di sè stessa una portata giuridica, a differenza di ogni altra indicazione; e quindi l'uso di essa deve essere scrupoloso e tassativo.

Il passaporto azzurro non era previsto da vere e proprie disposizioni di legge ed era sorto per la necessità di por termine agli abusi nella concessione dei passaporti diplomatici da un canto, dall'altro per la debolezza dei passati regimi di fronte alle velleità esibizionistiche di alcuni ambienti.

Il nuovo tipo di passaporto potrà tuttavia ricevere l'aggiunta della qualifica: « Per Regio Servizio » nel caso di missioni all'Estero che siano conferite dalle Amministrazioni dello Stato senza raggiungere quelle peculiari caratteristiche della missione puramente diplomatica per la quale naturalmente è conservato il « Passaporto diplomatico ».

Sicurezza del passaporto.

Con il nuovo modello di passaporto si è fatto ritorno al sistema del libretto con questa peculiare caratteristica, che esso è formato dal ripiegamento di un unico foglio, sicchè riesce impossibile la asportazione o la sostituzione di una qualsiasi pagina. Conseguentemente viene tassativamente escluso che per qualsiasi motivo possano aggiungersi da parte dei R.R. Uffici pagine supplementari comunque fissate e legalizzate.

È stato d'altra parte preciso intendimento del R. Governo di eliminare la possibilità che avvenissero sostituzioni di persone e perciò si è dovuta curare la questione della autenticità della fotografia. A tale scopo ogni R. Ufficio preposto al rilascio di passaporti viene fornito di una speciale macchina punzonatrice con la quale timbrerà a secco a rilievo la fotografia e la pagina cui essa è applicata.

La carta adoperata per il nuovo passaporto è di tipo filigranato con filigrana riprodotte tre rettangoli sovrapposti che occupano l'intero spazio della pagina; nel primo di essi è la leggenda « Regno d'Italia »; nel secondo sono gli Stemmi di prescrizione dello Stato Fascista; e nell'ultimo inferiore è la leggenda « Passaporto per l'Estero ».

La carta è di colore grigio verde molto chiaro inquadrata di bianco e porta un lieve disegno di sicurezza destinato a rivelare le raschiature; nel centro di tale disegno è raffigurato il Fascio con la scure a destra e sulla sinistra la sigla *A-VI*.

La copertina del passaporto è di cartone coperto di tela azzurra con dicitura e stemmi in oro. Sulla copertina sono, in alto, due fori orizzontali di cui quello a sinistra destinato a far leggere il numero progressivo apposto al passaporto prima della spedizione di esso in dotazione agli Uffici, e quello a destra destinato a far leggere il numero progressivo del registro, numero che dovrà essere apposto dall'Ufficio emittente. Un foro orizzontale più grande posto nella parte inferiore è destinato a far leggere il cognome del titolare, cognome che deve essere quindi scritto in carattere molto appariscente, esclusivamente sulla riga della pagina 2 che fa riscontro al foro.

Ogni pagina porta poi in filigrana la numerazione delle due facciate di essa; il numero dispari in alto sul bordo superiore del primo rettangolo ed il numero pari in basso sotto il bordo inferiore dell'ultimo rettangolo.

Dalla natura stessa del passaporto e della carta che lo compone, deriva che nessuna correzione, cancellazione, o raschiatura, deve essere ammessa nella compilazione del documento sotto pena di nullità.

Le altre modificazioni apportate possono riassumersi nel modo seguente:

1° A pagina 3 una colonna per i connotati della moglie, e più sotto alcuni spazi destinati ai nomi ed alle nascite dei figli ed alle firme delle Autorità che riempiono tali spazi, e ciò per evitare espatri fraudolenti di minorenni che potevano avvenire col vecchio passaporto.

2° A pagina 4, spazio riservato alle fotografie del titolare e della moglie ed alle relative firme con autenticazione delle Autorità.

3° A pagina 5, precisazione degli Stati per cui il passaporto è rilasciato e fissazione del giorno della scadenza della validità dello stesso, potendo esso venir rilasciato anche per un periodo inferiore ad un anno e per un solo viaggio, se vi siano ragioni per tali limitazioni.

4° Ancora a pagina 5, precisazione della Autorità che rilascia il passaporto ed accenno ai documenti, certificati, autorizzazioni, sulla base dei quali viene rilasciato il passaporto.

5° La pagina 6 è riservata alle « rinnovazioni » ed alle « osservazioni », sicchè la situazione reale del passaporto e del titolare dello stesso possa agevolmente risultare senza ulteriori ricerche nelle pagine successive, come avveniva con i passati modelli di passaporto.

Dati statistici.

Ogni passaporto deve essere completato da alcune cedole per l'espatrio e per il rimpatrio che vengono rilasciate a cura dei R.R. Uffici ai titolari del passaporto in apposite buste di pelle. Il prezzo della busta con un blocchetto di cedole è fissato in L. 5-carta (1).

Le cedole dovranno essere riempite dagli interessati e presentate alla frontiera per i necessari rilievi statistici sul movimento italiano da e per l'Estero. Esaurito, per ipotesi, il blocchetto delle cedole, gli interessati potranno richiederne uno nuovo sia ai R.R. Uffici consolari, se all'Estero, sia alle Questure od alle Autorità comunali, se in Italia. Il blocchetto di ricambio, senza la busta, costerà 50 cent. carta.

È necessario, sinchè non sia passato nell'uso comune questo servizio statistico, avvertire gli interessati che senza la presentazione della cedola non si attraversa la frontiera.

GRANDI

---

(1) Le buste furono istituite dal soppresso Commissariato Generale dell'emigrazione; esse sono rimaste in uso fino ad esaurimento.

Allegato B

R. Decreto Legge 21 giugno 1928, n. 1710, che istituisce un modello unico di passaporto per l'Estero.

Art. 1. — Il libretto-passaporto è di modello unico per tutti i cittadini che per qualsiasi ragione si rechino all'Estero.

Art. 2. — Le caratteristiche del libretto e della carta del passaporto sono stabilite con decreto del Ministro degli Affari Esteri il quale ha anche facoltà di stabilire che il passaporto sia accompagnato da moduli per rilievi statistici.

Art. 3. — La tassa per il rilascio del passaporto è di lire carta 80 nel Regno e di lire oro 22 all'Estero, qualunque sia il numero delle persone che a termini delle disposizioni vigenti siano iscritte nel passaporto. Per ciascun libretto è inoltre dovuta una somma in relazione al costo di esso, da stabilire con decreto del Ministro degli Affari

Esteri, in misura non inferiore a lire carta 15, tanto se il passaporto è rilasciato all'interno, quanto se è rilasciato all'Estero (1).

Art. 4. — Restano invariate le disposizioni in vigore per i casi nei quali è ammesso il rilascio gratuito del passaporto.

Non si fa luogo, inoltre, a riscossione della tassa di cui all'articolo precedente quando il passaporto viene rilasciato a cittadini italiani residenti all'Estero che rimpatriano, anche temporaneamente.

Art. 5. — La validità normale del passaporto è di un anno. Peraltro, su richiesta degli interessati o di ufficio, la validità del passaporto può essere limitata ad un periodo inferiore ad un anno e, di ufficio, anche ad un solo viaggio.

Quando il passaporto viene rilasciato per una durata non superiore a sei mesi, la misura della tassa è ridotta alla metà della misura normale.

Il titolare del passaporto con validità inferiore ad un anno ma superiore a sei mesi, e che ha quindi pagato la tassa intera, qualora alla scadenza del termine ottenga la proroga di validità per un periodo non superiore a quello mancante per raggiungere l'anno, è esonerato dal pagamento di ulteriore tassa.

Art. 6. — Le norme del presente decreto non si applicano al passaporto diplomatico e a quello rilasciato per regio servizio, per i quali restano ferme le disposizioni di cui all'art. 8 del R. D. 31 gennaio 1901, n. 36.

---

(1) Le tasse sono state modificate dai seguenti provvedimenti legislativi.

R. D. L. 26 FEBBRAIO 1931, n. 300, portante norme che disciplinano il rilascio dei passaporti per Paesi transoceanici

Art. Unico. — La concessione del passaporto per Paesi transoceanici, quando avvenga in base a chiamata, è sottoposta al pagamento di una tassa speciale di L. 100 per persona, mediante applicazione di marca, in aggiunta alla tassa ordinaria.

R. D. L. 26 FEBBRAIO 1931, n. 315, convertito in legge con legge 12 giugno 1931, n. 929, portante norme che modificano le tasse per concessione passaporti

Art. 1. — All'art. 3 del R. D. L. 21 giugno 1928, n. 1710, è sostituito il seguente:

« La tassa per il rilascio del libretto-passaporto è di lire carta 100 nel Regno e di lire oro 27,30 all'Estero, qualunque sia il numero delle persone che a termine delle disposizioni vigenti siano iscritte nel passaporto.

« Detta tassa è di lire carta 20 nel Regno e di lire oro 5,50 all'Estero per i lavoratori e loro famiglie.

« Per ciascun libretto-passaporto è inoltre dovuta una somma in relazione al costo di esso da stabilirsi con decreto del Ministro degli Affari Esteri in misura non superiore a lire carta 15, tanto se il passaporto è rilasciato all'interno quanto se rilasciato all'Estero.

« Per i lavoratori e loro famiglie il costo di ciascun libretto è fissato in lire carta 4 ».

Art. 2. — Le disposizioni di cui al presente decreto sono estese alle Colonie e sono applicabili anche nei riguardi dei sudditi coloniali.

Fac-simile del nuovo passaporto di tipo unico.

COPERTINA (tela azzurra)

REGNO D'ITALIA

_____

_____

_____

PASSAPORTO
PER L'ESTERO

1ª PAGINA (retro della copertina)

_____

_____

**Non si passa la frontiera senza avere
redatta completamente e consegnata
la cedola statistica.**

_____

— 2 —

Il presente passaporto consta di ventiquattro pagine

N. del Passaporto _____ N. del Registro _____

*In nome di Sua Maestà
Vittorio Emanuele III
per grazia di Dio e volontà della Nazione
Re d'Italia*

*Il Ministro degli Affari Esteri
rilascia il presente*

PASSAPORTO

al..... *Signor* .....

accompagnat..... da (1) .....

(1) Possono iscriversi sul passaporto la moglie ed i figli.

— 3 —

Dati e connotati del Titolare (1)

Professione	_____
figli	_____
di	_____
e di	_____
nat	_____
il	_____
domiciliat	_____
Prov. di	_____
statura	_____
occhi	_____
capelli	_____
barba	_____
baffi	_____
colorito	_____
segni particolari	_____

(1) Colonna riservata ai connotati della moglie.

Figli		
Nome	Data di nascita	Visto
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

Fac-simile del nuovo passaporto di tipo unico.

— 4 —

<i>Fotografie</i> (1)	
(1) Spazio riservato alla fotografia della moglie.	
<i>Firma del Titolare</i>	
(2)	
<i>Autenticazione dell' ..... firm</i>	
<i>Firma dell' Autorità</i>	
<i>Dato</i>	
(2) Firma della moglie.	

— 6 —

<i>Rinnovazioni</i>
<i>Osservazioni</i>

— 5 —

<i>Il presente passaporto è rilasciato</i>
<i>per</i> (1) .....
<i>ed è valido fino al</i> .....
<i>a meno di rinnovazioni</i>
(1) Stato o Stati di destinazione.
<i>Rilasciato dal</i> (1) .....
<i>in base a</i> (2) .....
<i>Dato</i> .....
<i>Pel Ministro</i>
(1) Autorità che lo rilascia. (2) Documenti, certificati e autorizzazioni ottenute.

— 7 a 24 —

<i>Visti</i>

Fac-simile delle cedole di espatrio e di rimpatrio annesse al nuovo passaporto di tipo unico.

a) Copertina del blocchetto

CEDOLE

per l'Espatrio e per il Rimpatrio

AVVERTENZE

Per ogni espatrio o rimpatrio una cedola debitamente riempita dovrà essere staccata dalle Autorità di P. S. alla Stazione di confine o al Porto di imbarco o di sbarco.

La prima cedola di ogni passaporto deve essere riempita dall'Autorità che rilascia il passaporto stesso, salvo per quelle indicazioni non ancora precisabili che dovranno essere scritte, al momento della partenza, a cura del titolare.

Le altre cedole dovranno essere riempite di volta in volta a cura del titolare.

L'Autorità di P. S. della Stazione di confine o del Porto d'imbarco o di sbarco, prima di staccare la cedola di espatrio o di rimpatrio, dovrà riscontrare i dati in essa riportati per accertarne l'esattezza e la rispondenza alle indicazioni del passaporto.

Quando siano esaurite le cedole allegate al passaporto il titolare dovrà procurarsene altre, rivolgendosi perciò, se nel Regno, all'Ufficio di stato civile del comune di residenza o, se all'Estero, ai R.R. Consoli.

In caso di rinnovazione del passaporto, l'Autorità che lo rinnova deve distaccare e annullare le cedole non ancora esaurite ed unirvi un nuovo fascicolo di cedole, riempiendo la prima cedola come è detto sopra.

b) Cedola di espatrio

1° ESPATRIO

Passaporto rilasciato dal (1) _____
 di (2) _____

N. del Passaporto _____ N. del Reg. _____
 Data del rilascio _____
 Cognome e nome del titolare _____

Sesso _____ Stato civile _____
 Professione od occupazione _____
 Comune di nascita _____
 Provincia di _____
 Giorno, mese e anno di nascita _____
 Comune di residenza _____
 Provincia di _____

Paese di destinazione } Località _____
 } Stato _____

Motivo dell'espatrio _____

Imprimere in modo chiaro il bollo a data dell'Ufficio di P. S. della Stazione di confine o del Porto d'imbarco.

Espatrio

via _____
 il _____

La presente cedola, da staccarsi dall'Autorità di P. S. di confine o del Porto d'imbarco, deve essere trasmessa al Ministero degli Affari Esteri in Roma (*).

(1) Autorità che rilascia il passaporto. - (2) Residenza della predetta Autorità.

Le notizie indicate nella presente cedola non devono differire da quelle contenute nel passaporto.

c) Cedola di rimpatrio

1° RIMPATRIO

Passaporto rilasciato dal (1) _____
 di (2) _____

N. del Passaporto _____ N. del Reg. _____
 Data del rilascio _____
 Cognome e nome del titolare _____

Sesso _____ Stato civile _____
 Professione od occupazione _____
 Comune di nascita _____
 Provincia di _____
 Giorno, mese e anno di nascita _____
 Paese di provenienza } Località _____
 } Stato _____

Comune di destinazione _____
 Provincia di _____
 Motivo per cui era avvenuto l'espatrio _____
 Motivo del rimpatrio _____
 Il rimpatrio si presume temporaneo o definitivo? _____

Imprimere in modo chiaro il bollo a data dell'Ufficio di P. S. della Stazione di confine o del Porto di sbarco.

Rimpatrio

via _____
 il _____

La presente cedola, da staccarsi dall'Autorità di P. S. di confine o del Porto di sbarco, deve essere trasmessa al Ministero degli Affari Esteri in Roma (*).

(1) Autorità che rilascia il passaporto.
 (2) Residenza della predetta Autorità.

Le notizie indicate nella presente cedola non devono differire da quelle contenute nel passaporto.

d) Retro delle cedole di espatrio e di rimpatrio

COGNOME E NOME	Relazione di parentela col titolare	Sesso (M o F)	Stato civile	Giorno, mese e anno di nascita	Condizione e professione

Dopo la registrazione delle persone che accompagnano il titolare, annullare lo spazio in bianco.

(* Dal 1° febbraio 1929 all'Istituto Centrale di Statistica in Roma.

(Formato cm. 16 x 9,3)

ISTITUTO CENTRALE DI STATISTICA
DEL REGNO D'ITALIA

Roma, 7 aprile 1929 — A. VII.

Statistica dell'emigrazione italiana per l'Estero.
Istruzioni per la compilazione delle cedole di espatrio
e di rimpatrio annesse ai passaporti.

COMPILAZIONE DELLE CEDOLE.

Al nuovo modello di passaporto per l'Estero attualmente in vigore sono allegate tre cedole di espatrio e tre di rimpatrio.

Le cedole di espatrio contengono quesiti circa il cognome e nome del titolare, il sesso, lo stato civile, la professione od occupazione, il Comune e la Provincia di nascita, il giorno, mese ed anno di nascita, il Comune e la Provincia di residenza, il Paese di destinazione e il motivo dell'espatrio.

Le cedole di rimpatrio, oltre alle notizie personali che figurano in quelle di espatrio, contengono quesiti circa il Paese estero di provenienza, il Comune e la Provincia di destinazione, il motivo per cui era avvenuto l'espatrio, il motivo del rimpatrio e la temporaneità o meno di esso.

Come è detto nelle « Avvertenze » premesse al fascicolo delle cedole, la prima cedula di ogni passaporto deve essere riempita dall'Autorità che rilascia il passaporto stesso, salvo per quelle indicazioni non ancora precisabili che dovranno essere scritte, al momento della partenza, a cura del titolare. Le altre cedole dovranno essere riempite, di volta in volta, a cura del titolare stesso.

Nell'intestazione delle cedole non si deve mai omettere l'indicazione dell'*Autorità che ha rilasciato il passaporto e della sua residenza*. Sarebbe, anzi, opportuno che tali indicazioni fossero impresse su tutte le cedole di espatrio e di rimpatrio, con apposito timbro, all'atto del rilascio del passaporto. È pure necessario di segnare sulla cedula il numero del passaporto risultante dal registro, nonchè la data del rilascio.

Le cedole devono essere riempite esattamente in ogni loro parte senza omettere nessuna delle risposte ai quesiti in esse contenute. È appena necessario avvertire che deve essere riempita non solo la parte anteriore della cedula, ma, quando ne è il caso, anche quella posteriore; occorre, cioè, che le notizie richieste siano date non solo per il titolare del passaporto, ma anche per le persone che l'accompagnano senza essere munite di passaporto, le quali devono essere iscritte nel verso delle cedole.

Particolare attenzione deve essere posta nel rispondere ai quesiti riguardanti la *professione od occupazione esercitata in Patria*. La notizia della professione deve essere data per tutti gli espatrianti di età di 15 anni e più e non dev'essere sostituita con la *qualifica generica di lavoratore*, la quale deve essere segnata soltanto nel primo rigo della pagina 3 del passaporto.

Nella rubrica « Paese di destinazione » (cedola di espatrio) e « Paese di provenienza » (cedola di rimpatrio) si deve sempre indicare non solo la località, ma anche lo Stato estero a cui è diretto, o da cui proviene il titolare del passaporto. Sono possibilmente da evitare le indicazioni generiche, come « Paesi d'Europa », « America », « Nord America », « Sud America », e via dicendo.

Nelle cedole di rimpatrio la località estera di provenienza non deve essere confusa, come frequentemente accade, con la località di destinazione nel Regno.

Il *motivo dell'espatrio* dovrà essere espresso nelle cedole in modo chiaro e conciso. Dovranno pertanto essere adottate, secondo i casi, per gli **espatri temporanei** le seguenti diciture:

- a) *per contratto di lavoro;*
- b) *per affari (specificando il genere);*
- c) *per turismo o cura;*
- d) *per visite familiari.*

Per gli **espatri definitivi**:

- a) *per atto di chiamata;*
- b) *per occupazione stabile.*

Infine, per i **riespatri**:

- a) *riespatrio per ragioni di lavoro;*
- b) *riespatrio non lavorativo.*

Relativamente al *motivo del rimpatrio*, le cedole degli italiani residenti all'Estero che vengono temporaneamente in Italia devono portare la dicitura « *Rimpatrio temporaneo. — Circolari 21-22 Ministero Esteri* » (1) che è stata già apposta dal R. Console sul passaporto.

Affinchè il titolare del passaporto non trascuri di rispondere a tutte le notizie richieste, è necessario che i funzionari addetti al rilascio dei passaporti facciano presente agli interessati, all'atto della consegna del documento, l'obbligo di riempire la cedola con la maggiore chiarezza *in ogni sua parte*, poichè, in caso contrario, potrebbe essere impedita la continuazione del viaggio alla stazione di frontiera. Alcuni Uffici di Questura, per assicurare la compilazione delle cedole, imprime con un timbro su tutte le cedole (di espatrio e di rimpatrio) la seguente dicitura: « Il titolare ha l'obbligo di curare la compilazione delle cedole successive alla prima ».

**RITIRO DELLE CEDOLE DA PARTE DELLE RR. AUTORITÀ DI P. S.,
DEI RR. CARABINIERI E DELLE RR. GUARDIE DI FINANZA.**

Le cedole devono essere staccate dal passaporto dalle Autorità di P. S. dei confini di terra o dei porti marittimi di imbarco e di sbarco. *Prima di staccarle, le predette Autorità dovranno riscontrare se vi sia perfetta corrispondenza tra i dati in esse riportati e quelli descritti nel passaporto e se le cedole contengano tutte indistintamente le notizie richieste.*

In calce alle cedole staccate le Autorità di P. S. devono imprimere il bollo a data, curando che il giorno di espatrio o di rimpatrio risulti chiaramente leggibile.

---

(1) Non si riproducono le circolari n. 21 e 22 in quanto esse hanno carattere riservato.

Le cedole staccate dai passaporti devono essere accuratamente raccolte, tenendo distinte quelle di espatrio da quelle di rimpatrio.

Ogni cinque giorni, le cedole, così distinte, devono essere trasmesse in piego raccomandato all'Istituto Centrale di Statistica, racchiuse in apposite buste, che vengono fornite dall'Istituto stesso.

Nelle località dei confini di terra, dove non esistono Uffici di P. S. di frontiera, le R. Guardie di Finanza ed i Reali Carabinieri preposti alla vigilanza delle frontiere devono curare che dal passaporto di ogni persona che passa il confine, così per uscire come per entrare nel Regno, sia staccata la cedola corrispondente, *debitamente completata con i dati richiesti*, e provvedere all'invio delle cedole staccate all'Istituto Centrale di Statistica, secondo le istruzioni che precedono.

E' assolutamente necessario che le presenti istruzioni siano rigorosamente osservate, perchè dal servizio di controllo dei passaporti e di trasmissione delle cedole dipende l'accertamento del movimento effettivo di espatrio e rimpatrio dei connazionali.

Allegato F

ISTITUTO CENTRALE DI STATISTICA
DEL REGNO D'ITALIA

Roma, 7 aprile 1929 - A. VII.

Statistica dell'emigrazione italiana per l'Estero.

Istruzioni per la tenuta dei registri dei passaporti.

I registri dei passaporti tenuti dalle Regie Prefetture del Regno sono contraddistinti con le lettere *A, B, C, D*.

Il registro Mod. *A* è destinato esclusivamente ad iscrivervi i passaporti che vengono rilasciati a persone che, secondo le disposizioni vigenti, non sono considerate o non si presumono espatrianti a scopo di lavoro.

Nel registro Mod. *B* devono invece essere iscritti i passaporti rilasciati a persone che sono da ritenersi come *lavoratori*, a norma della Circolare n. 51 del 3 maggio 1928 del Ministero degli Affari Esteri.

Le persone iscritte nel registro Mod. *B* devono poi essere annotate o nel registro Mod. *C*, o in quello Mod. *D*, a seconda che si rechino a Paesi transoceanici (America, Oceania e Paesi dell'Asia e dell'Africa non bagnati dal Mediterraneo), ovvero a Paesi continentali (Europa, Algeria, Tunisia, Marocco, Egitto, Siria, Palestina, Cipro e Turchia Asiatica).

Allo scopo di facilitare la formazione degli elenchi dei passaporti rilasciati per Paesi transoceanici (Mod. *C*) e di quelli rilasciati per Paesi continentali (Mod. *D*), il compilatore del registro Mod. *B* avrà cura, ogni qualvolta vi annota un passaporto, di mettere, a fianco del numero progressivo, un segno con matita colorata per distinguere i passaporti per Paesi d'oltre mare. In tal modo sarà resa più spedita la compilazione dei registri Mod. *C* e *D*.

Per ogni persona, di qualsiasi età, iscritta nei registri dei passaporti, *devono essere date con precisione tutte le notizie richieste*, nell'ordine risultante dalla testata, e cioè: cognome e nome, paternità, luogo e data di nascita, sesso, relazione di parentela col titolare del passaporto quando questi è accompagnato da congiunti, stato civile, professione od occupazione esercitata in Patria, grado di istruzione (se sa leggere, se sa scrivere), residenza stabile (Comune o Provincia), Paese di destinazione (località e Stato), motivo del viaggio, data, numero e validità del passaporto, Ditta dalla quale il lavoratore è stato arruolato.

NUMERO D' ORDINE DELLE PERSONE ISCRITTE. — La numerazione deve essere progressiva per tutte le persone che espatriano. Il numero progressivo del passaporto deve essere segnato nella colonna *Numero del passaporto*.

COMPOSIZIONE DELLE SINGOLE FAMIGLIE. — Non si deve mai omettere di indicare la composizione di ciascuna famiglia con una graffa che abbracci visibilmente e chiaramente tutti i nomi delle persone che la costituiscono. Occorre, inoltre, che i nomi di tutti i componenti di una stessa famiglia siano scritti uno di seguito all'altro, anche quando si tratti di minorenni segnati in un passaporto intestato ad altri. I minorenni *non devono essere indicati sommariamente nella colonna « Annotazioni »*.

SESSO. — Indicare con M maschio e F femmina.

RELAZIONE DI PARENTELA COL TITOLIARE DEL PASSAPORTO. — Tale notizia deve essere sempre indicata, quando ne è il caso, affinché sia resa possibile la classificazione degli espatriati per gruppi di famiglia.

STATO CIVILE. — Dire se celibe o nubile, coniugato, vedovo, separato legalmente, divorziato.

PROFESSIONE OD OCCUPAZIONE. — Indicare la professione esercitata in Patria e *non già sostituirla con la qualifica di lavoratore*.

GRADO DI ISTRUZIONE. — Segnare *si* o *no* secondo i casi.

PAESE DI DESTINAZIONE. — Precisare la località (città, ecc.) nella quale l'espatriante intende trasferirsi e lo Stato a cui appartiene la località. Non si deve confondere il porto di sbarco a cui è diretto il piroscafo, col Paese nel quale si trasferisce il passeggero.

MOTIVO DEL VIAGGIO. — Allo scopo di avere notizie uniformi ai fini della statistica riguardo al motivo dell'espatrio, è assolutamente indispensabile che tutti i funzionari preposti al servizio dei passaporti, tenendo presenti le norme contenute nelle Circolari del Ministero degli Affari Esteri (Direzione Generale degli Italiani all'Estero) relative al rilascio dei passaporti, adoperino, secondo i casi, identiche espressioni nei passaporti medesimi, nei registri e nelle cedole.

I. — Per gli **espatri temporanei** dovranno essere adottate, invariabilmente, le seguenti diciture:

- a) per *Contratto di lavoro*, indicandone la durata;
- b) per *Affari*, specificandone il genere e indicando la durata della permanenza all'Estero;
- c) per *Turismo o Cura*, indicandone il genere e il periodo temporaneo di permanenza all'Estero;
- d) per *Visite familiari*, indicandone la durata.

II. — Per gli **espatri definitivi** :

- a) per *Atto di chiamata*, indicando da chi è stato emesso;
- b) per *Occupazione stabile*, indicando il posto che si va ad occupare all'Estero.

III. — Per i **riespatri**.

Se si tratta di persona che fa ritorno all'Estero (riespatriante) si deve parimenti specificare se trattasi di:

- a) *Riespatrio per ragioni di lavoro*;
- b) *Riespatrio non lavorativo*, indicando la data della venuta in Italia.

DATA E NUMERO DEL PASSAPORTO. — Indicare la data e il numero progressivo del passaporto rilasciato, in corrispondenza al nome del titolare. Qualora questi sia accompagnato da minorenni iscritti nel suo passaporto, lo stesso numero sarà ripetuto in corrispondenza al nome di ogni singolo minorenne. Deve curarsi che la numerazione sia esattamente progressiva.

I registri Mod. *A*, *C* e *D*, compilati con la massima diligenza e chiarezza e *contenenti le notizie richieste per tutte indistintamente le persone iscrittevi*, devono essere inviati all'Istituto Centrale di Statistica *non più tardi del giorno 10 del mese successivo* alla scadenza del trimestre cui i registri si riferiscono.

E' assolutamente necessario che le presenti istruzioni siano rigorosamente osservate, perchè dall'esattezza delle notizie contenute nei registri dei passaporti dipende l'accertamento del movimento quantitativo e qualitativo degli espatri dei connazionali.

Allegato G

Roma, 28 giugno 1929 — A. VII.

ISTITUTO CENTRALE DI STATISTICA

DEL REGNO D' ITALIA

CIRCOLARE N. 42.

Alle LL. EE. i Prefetti del Regno.

OGGETTO: *Statistica dell'emigrazione per l'Estero.*

La Commissione di studio per le statistiche dell'emigrazione costituita presso questo Istituto, nell'ultima sua adunanza (26 aprile 1929-VII), alla quale intervennero anche i rappresentanti del Ministero degli Affari Esteri (Direzione Generale degli Italiani all'Estero) e del Ministero dell'Interno (Direzione Generale della P. S.), emise alcuni voti per migliorare l'ordinamento delle statistiche anzidette.

Questo Istituto, raccogliendo tali voti, li comunica alle LL. EE. per la segnalazione alle dipendenti Questure e per ottenerne l'attuazione in quanto possibile.

1) Per la raccolta dei dati occorrenti per la statistica dell'emigrazione per l'Estero sono attualmente in uso presso le RR. Questure quattro registri relativi al rilascio dei passaporti.

In un primo registro (Mod. *A*) sono trascritti i dati dei passaporti rilasciati a persone che, secondo le disposizioni vigenti, non sono considerate o non si presumono espatrianti a scopo di lavoro.

In un secondo registro (Mod. *B*) sono invece segnate le notizie dei passaporti rilasciati a persone che sono da ritenersi come lavoratori, qualunque sia il Paese nel quale intendano emigrare.

I dati contenuti nel registro Mod. *B* vengono poi ricopiati in altri due registri: in un registro Mod. *C*, se si riferiscono a lavoratori che si rechino in Paesi transoceanici; in un registro Mod. *D*, se si riferiscono a lavoratori diretti a Paesi di Europa o del Bacino del Mediterraneo.

Alla fine del trimestre i registri Mod. *A*, *C* e *D* vengono trasmessi a questo Istituto.

Con l'invio del registro Mod. *A* le Questure restano prive del documento contenente le notizie personali degli emigranti non a scopo di lavoro, mentre, per ovvii motivi e nell'interesse delle stesse Questure, sarebbe invece utile di poter avere sempre sottomano un documento dal quale attingere le maggiori informazioni su tutti i passaporti rilasciati.

La Commissione ha ritenuto che a questo inconveniente si potrebbe ovviare facilmente, e senza un apprezzabile aggravio di lavoro, da parte delle Questure e nel loro interesse.

Basterebbe, all'uopo, che nell'attuale registro Mod. *B* venissero iscritte le notizie per *tutti* i passaporti rilasciati, non solo a coloro che hanno la qualifica di lavoratori, ma anche alle persone che compiono viaggi non dipendenti da cause di lavoro, contrassegnando i nomi di questi ultimi con matita colorata. S'intende che il titolo dell'anzidetto registro Mod. *B* dovrebbe essere modificato in quello di « Registro generale dei passaporti rilasciati dalla Prefettura di . . . . . durante il periodo dal . . . . . al . . . . . » e il relativo registro, anzichè essere rinnovato ogni trimestre, potrebbe essere anche annuale o semestrale o mensile, come riesce più comodo.

Nulla sarebbe innovato per la compilazione dei registri Mod. *A*, *C* e *D* che sarebbero tutti semplici copie parziali del registro generale Mod. *B* e che alla fine del trimestre verrebbero spediti a questo Istituto.

2) La Commissione, per rendere meno gravoso il lavoro di copia, ha espresso il voto che questi registri Mod. *A*, *C* e *D*, siano inviati all'Istituto alla fine di ogni mese, anzichè ogni tre mesi come avviene attualmente, anche se negativi.

In questo caso resterebbe abolito l'invio del prospetto riassuntivo mensile col quale le Questure davano il numero degli emigranti ai quali avevano rilasciato i passaporti distinguendoli per Paesi di destinazione, per sesso, per età e secondo che partivano soli o a gruppi di famiglie.

3) La Commissione ha anche espresso il voto che nel segnare sui registri il nome di una donna maritata che emigri, si indichi anche il cognome da nubile della donna stessa, e poichè nessuna difficoltà vi può essere per l'accoglimento di questa proposta, si prega di voler invitare le dipendenti Questure a darne attuazione col 1° luglio.

4) Si è raccomandato, inoltre, che anche sui registri sia inserita la annotazione « passaporto gratuito » quando il passaporto è stato per qualsiasi motivo rilasciato senza spesa.

Gradirò di essere informato, con cortese sollecitudine, sulle disposizioni che l'E. V. riterrà opportuno prendere per l'attuazione dei diversi voti espressi dalla Commissione e fatti suoi da questo Istituto.

p. il Presidente dell'Istituto Centrale di Statistica

A. MOLINARI

MINISTERO DEGLI AFFARI ESTERI

DIREZIONE GENERALE DEGLI ITALIANI ALL'ESTERO

Mese..... Anno.....

Registro N.....

R. QUESTURA di.....

REGISTRO

DEI PASSAPORTI PER L'ESTERO

rilasciati alle persone che rivestono la qualifica di NON LAVORATORI

N. B. — *Il presente registro deve essere inviato all'Istituto Centrale di Statistica non più tardi del giorno 10 del mese successivo alla scadenza del mese cui il registro si riferisce.*

ISTRUZIONI PER LA COMPILAZIONE DEL PRESENTE REGISTRO.

Nel presente registro devono essere elencati soltanto i passaporti rilasciati alle persone che espatriano per motivi non dipendenti da cause di lavoro.

COLONNA 1. (*Numero d'ordine delle persone iscritte*). La numerazione deve essere progressiva per ogni persona che espatria.

COLONNA 2. (*Composizione delle singole famiglie*). La composizione di ciascuna famiglia deve essere indicata mediante una graffa che abbracci visibilmente e chiaramente tutti i nomi delle persone che la costituiscono. Ogni membro della famiglia deve avere indicato nella colonna 1 il proprio numero progressivo. Nel caso in cui per alcune persone di una stessa famiglia si scrivano i nomi nelle ultime righe di un foglio e per le rimanenti persone nelle prime righe del foglio successivo, la composizione dell'intera famiglia si farà rilevare mediante apposita nota.

COLONNA 3. (*Persone iscritte nel passaporto*). I membri di una stessa famiglia devono essere iscritti in questa colonna uno di seguito all'altro. I minorenni devono sempre essere iscritti di seguito alle persone che li accompagnano e non indicati sommariamente in altra parte del registro: ognuno di essi deve avere il proprio numero progressivo. Per le donne maritate indicare anche il cognome del marito.

COLONNA 7. (*Sesso*). Indicare con M maschio e con F femmina.

COLONNA 8. (*Relazione di parentela col titolare del passaporto*). Per ciascuno dei componenti ogni singola famiglia indicare il grado di parentela col titolare del passaporto.

COLONNA 9. (*Stato civile*). Dire se celibe o nubile, coniugato, vedovo, separato legalmente, divorziato.

COLONNA 10. (*Professione od occupazione*). Indicare la professione esercitata in Patria.

COLONNA 11. (*Grado d'istruzione*). Segnare sì o no secondo i casi.

COLONNE 14, 15 e 16. (*Data, numero e validità del passaporto*). Indicare la data, il numero progressivo e la validità del passaporto rilasciato in corrispondenza al nome del titolare.

COLONNE 17 e 18. (*Paese di destinazione*). Precisare la località (città, borgata, ecc.) nella quale l'espatriante intende trasferirsi e lo Stato a cui appartiene la località stessa. Per le destinazioni di oltre-mare non si deve indicare il porto di sbarco a cui è diretto il piroscafo, ma lo Stato e la località in cui il passeggero si dirige.

COLONNA 19. (*Motivo dell'espatrio*). Precisare se l'espatrio avviene per ragioni di affari (indicandone il genere: *affari professionali, commerciali, ecc.*), per studio, per diporto o turismo, a scopo di cura, per visitare parenti, ecc. Qualora si tratti di espatri definitivi di persone appartenenti a categorie intellettuali (*direttori di aziende, ingegneri, medici, insegnanti, ecc.*), indicare nella colonna *Annotazioni* il posto che essi vanno ad occupare all'Estero. Segnalare anche nella colonna *Annotazioni* se trattasi di riespatrio o se il passaporto è gratuito ovvero rilasciato per servizio.

COLONNA 20. (*Presunta durata dell'espatrio*). Scrivere *temporanea* o *definitiva* secondo i casi.

È indispensabile che siano trascritte in modo chiaro e completo tutte le notizie richieste nell'ordine risultante dalla testata del registro.

FAC-SIMILE DELL'INTERCALARE

Segue *Allegato H*
REGISTRO PASSAPORTI Mod. A

Trascrivere in modo chiaro e preciso tutte le notizie richieste conformemente alle Istruzioni riprodotte sul frontespizio del presente registro.

1	2	Persone iscritte nel passaporto		5	6	7	8	9	10	11	Residenza stabile delle singole persone		Passaporto			Paese di destinazione		19	20	21
		COGNOME E NOME	Paternità								Luogo di nascita	Data di nascita	Sesso	Relazione di parentela col titolare del passaporto	Stato civile	Professione od occupazione esercitata in Patria	Grado d'istruzione — sa leggere			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1																				
2																				
3																				
4																				
5																				
6																				
7																				
8																				
9																				
0																				
1																				
2																				
3																				
4																				
5																				
6																				
7																				
8																				
9																				
0																				

MINISTERO DEGLI AFFARI ESTERI

DIREZIONE GENERALE DEGLI ITALIANI ALL'ESTERO

Anno .....

Registro N. ....

R. QUESTURA di .....

REGISTRO GENERALE DEI PASSAPORTI RILASCIATI PER L'ESTERO

ISTRUZIONI PER LA COMPILAZIONE DEL PRESENTE REGISTRO.

Nel presente registro devono essere elencati tutti i passaporti rilasciati sia a persone che rivestono la qualifica di lavoratori sia a persone che espatriano per motivi non dipendenti da lavoro, contrassegnando questi ultimi con matita colorata.

COLONNA 1. (*Numero d'ordine delle persone iscritte*). La numerazione deve essere progressiva per ogni persona che espatria.

COLONNA 2. (*Composizione delle singole famiglie*). La composizione di ciascuna famiglia deve essere indicata mediante una graffa che abbracci visibilmente e chiaramente tutti i nomi delle persone che la costituiscono. Ogni membro della famiglia deve avere indicato nella colonna 1 il proprio numero progressivo. Nel caso in cui per alcune persone di una stessa famiglia si scrivano i nomi nelle ultime righe di un foglio e per le rimanenti persone nelle prime righe del foglio successivo, la composizione della intera famiglia si farà rilevare mediante apposita nota.

COLONNA 3. (*Persone iscritte nel passaporto*). I membri di una stessa famiglia devono essere iscritti in questa colonna uno di seguito all'altro. I minorenni devono sempre essere iscritti di seguito alle persone che li accompagnano e non indicati sommariamente in altra parte del registro: ognuno di essi deve avere il proprio numero progressivo. Per le donne maritate indicare anche il cognome del marito.

COLONNA 7. (*Sesso*). Indicare con M maschio e con F femmina.

COLONNA 8. (*Relazione di parentela col titolare del passaporto*). Per ciascuno dei componenti ogni singola famiglia indicare il grado di parentela col titolare del passaporto.

COLONNA 9. (*Stato civile*). Dire se celibe o nubile, coniugato, vedovo, separato legalmente, divorziato.

COLONNA 10. (*Professione od occupazione*). Indicare la professione esercitata in Patria, specificando, per le persone che rivestono la qualifica di lavoratori, il mestiere o la qualifica del lavoro o dell'impiego ed evitando di usare termini generici come « lavoratore », « operaio » e simili.

COLONNA 11. (*Grado d'istruzione*). Segnare sì o no secondo i casi

COLONNE 14, 15 e 16. (*Data, numero e validità del passaporto*). Indicare la data, il numero progressivo e la validità del passaporto rilasciato in corrispondenza al nome del titolare.

COLONNE 17 e 18. (*Paese di destinazione*). Precisare la località (città, borgata, ecc.) nella quale l'espatriante intende trasferirsi e lo Stato a cui appartiene la località stessa. Per le destinazioni di oltremare non si deve indicare il porto di sbarco a cui è diretto il piroscafo, ma lo Stato e la località in cui il passeggero si dirige.

COLONNE 19, 20 e 21. (*Documento in base al quale avviene l'espatrio o motivo dell'espatrio*). Quando si tratti di persone che espatriano a scopo di lavoro precisare, nella colonna 19, se l'espatrio avviene per atto di chiamata (indicando nella colonna 20 da chi è stato emesso), oppure per contratto di lavoro (indicandone la durata nella colonna 21). Quando si tratti invece di persone espatrianti non a scopo di lavoro, precisare nella colonna 19 se l'espatrio avviene per ragioni di affari (indicandone il genere: affari professionali, commerciali, ecc.), per studio, per diporto o turismo, a scopo di cura, per visitare parenti, ecc. Qualora si tratti di espatri definitivi di persone appartenenti a categorie intellettuali (direttori di aziende, ingegneri, medici, insegnanti, ecc.), indicare nella colonna Annotazioni il posto che essi vanno ad occupare all'Estero.

Segnalare anche nella colonna Annotazioni se trattasi di riespatrio o se il passaporto è gratuito ovvero rilasciato per servizio.

COLONNA 22. (*Ditta dalla quale gli espatriati lavoratori sono stati assunti*). Per coloro che espatriano in base a contratto di lavoro indicare con precisione la Ditta dalla quale sono stati assunti e la località dove essa ha la sua sede.

COLONNA 23. (*Presunta durata dell'espatrio*). Scrivere temporanea o definitiva secondo i casi.

È indispensabile che siano trascritte in modo chiaro e completo tutte le notizie richieste nell'ordine risultante dalla testata del registro.

Trascrivere in modo chiaro e preciso tutte le notizie richieste conformemente alle Istruzioni riprodotte sul frontespizio del presente registro.

FAC-SIMILE DELL'INTERCALARE

Segue *Allegato I*
REGISTRO PASSAPORTI Mod. B

1	2	Persone iscritte nel passaporto		5	6	7	8	9	10	11	Residenza stabile delle singole persone		Passaporto			Paese di destinazione		19	20	21	22	23	24		
		3	4								12	13	14	15	16	17	18								
Numero d'ordine delle persone iscritte		Composizione delle singole famiglie		Luogo di nascita	Data di nascita	Sesso	Relazione di parentela col titolare del passaporto	Stato civile	Professione od occupazione esercitata in Patria	Grado d'istruzione — sa leggere	Comune	Provincia	Data	Numero	Validità	Località	Stato	Documento in base al quale avviene l'espatrio (atto di chiamata o contratto di lavoro) o motivo dell'espatrio (per i non lavoratori)	Persona da cui proviene l'atto di chiamata	Durata del contratto di lavoro	Ditta dalla quale il lavoratore è stato assunto — (Indicare il nome della ditta e precisarne la sede)	Presunta durata dell'espatrio — (temporanea o definitiva)	Annotazioni		
1																									
2																									
3																									
4																									
5																									
6																									
7																									
8																									
9																									
0																									
1																									
2																									
3																									
4																									
5																									
6																									
7																									
8																									
9																									
0																									

MINISTERO DEGLI AFFARI ESTERI

DIREZIONE GENERALE DEGLI ITALIANI ALL'ESTERO

Mese..... Anno..... Registro N.....

R. QUESTURA di.....

REGISTRO DEI PASSAPORTI PER PAESI TRANSOCEANICI

(AMERICA, OCEANIA, e Paesi dell'AFRICA e dell'ASIA non bagnati dal Mediterraneo)
rilasciati alle persone che rivestono la qualifica di LAVORATORI

N. B. - Il presente registro deve essere inviato all'Istituto Centrale di Statistica non più tardi del giorno 10 del mese successivo alla scadenza del mese cui il registro si riferisce.

ISTRUZIONI PER LA COMPILAZIONE DEL PRESENTE REGISTRO.

Nel presente registro devono essere elencati i passaporti rilasciati soltanto alle persone che rivestono la qualifica di lavoratori.

COLONNA 1. (*Numero d'ordine delle persone iscritte*). La numerazione deve essere progressiva per ogni persona che espatria.

COLONNA 2. (*Composizione delle singole famiglie*). La composizione di ciascuna famiglia deve essere indicata mediante una graffa che abbracci visibilmente e chiaramente tutti i nomi delle persone che la costituiscono. Ogni membro della famiglia deve avere indicato nella colonna 1 il proprio numero progressivo. Nel caso in cui per alcune persone di una stessa famiglia si scrivano i nomi nelle ultime righe di un foglio e per le rimanenti persone nelle prime righe del foglio successivo, la composizione della intera famiglia si farà rilevare mediante apposita nota.

COLONNA 3. (*Persone iscritte nel passaporto*). I membri di una stessa famiglia devono essere iscritti in questa colonna uno di seguito all'altro. I minorenni devono sempre essere iscritti di seguito alle persone che li accompagnano e non indicati sommariamente in altra parte del registro: ognuno di essi deve avere il proprio numero progressivo. Per le donne maritate indicare anche il cognome del marito.

COLONNA 7. (*Sesso*). Indicare con M maschio e con F femmina.

COLONNA 8. (*Relazione di parentela col titolare del passaporto*). Per ciascuno dei componenti ogni singola famiglia indicare il grado di parentela col titolare del passaporto.

COLONNA 9. (*Stato civile*). Dire se celibe o nubile, coniugato, vedovo, separato legalmente, divorziato.

COLONNA 10. (*Professione od occupazione*). Indicare la professione esercitata in Patria, specificando il mestiere o la qualifica del lavoro o dell'impiego, ed evitando di usare termini generici come « lavoratore », « operaio » e simili.

COLONNA 11. (*Grado d'istruzione*). Segnare sì o no secondo i casi.

COLONNE 14, 15 e 16. (*Data, numero e validità del passaporto*). Indicare la data, il numero progressivo e la validità del passaporto rilasciato in corrispondenza al nome del titolare.

COLONNE 17 e 18. (*Paese di destinazione*). Precisare la località (città, borgata, ecc.) nella quale l'espatriante intende trasferirsi e lo Stato a cui appartiene la località stessa. Per le destinazioni di oltremare non si deve indicare il porto di sbarco a cui è diretto il piroscafo, ma lo Stato e la località in cui il passeggero si dirige.

COLONNE 19 20 e 21. (*Documento in base al quale avviene l'espatrio*). Precisare se l'espatrio avviene per atto di chiamata (indicando nella colonna 20 da chi è stato emesso), oppure per contratto di lavoro (indicandone la durata nella colonna 21). Segnalare nella colonna Annotazioni se trattasi di riespatrio.

COLONNA 22. (*Ditta dalla quale gli espatriati sono stati assunti*). Per coloro che espatriano in base a contratto di lavoro, indicare con precisione la Ditta dalla quale sono stati assunti e la località dove essa ha la sua sede.

COLONNA 23. (*Presunta durata dell'espatrio*). Scrivere temporanea o definitiva secondo i casi.

È indispensabile che siano trascritte in modo chiaro e completo tutte le notizie richieste nell'ordine risultante dalla testata del registro.

AVVERTENZA. — Si omette di riprodurre il REGISTRO PASSAPORTI Mod. D in quanto esso è perfettamente analogo al REGISTRO PASSAPORTI Mod. C. L'unica variante si ha nel titolo del frontespizio che è così concepito: **REGISTRO DEI PASSAPORTI PER PAESI CONTINENTALI (EUROPA, MAROCCO, ALGERIA, TUNISIA, EGITTO, SIRIA, PALESTINA, CIPRO e TURCHIA ASIATICA.**

rilasciati alle persone che rivestono la qualifica di LAVORATORI.

Trascrivere in modo chiaro e preciso tutte le notizie richieste conformemente alle Istruzioni riprodotte sul frontespizio del presente registro.

FAC-SIMILE DELL'INTERCALARE

Segue *Allegato L*
REGISTRO PASSAPORTI Mod. C

Numero d'ordine delle persone iscritte		Persone iscritte nel passaporto		Luogo di nascita	Data di nascita	Sesso	Relazione di parentela col titolare del passaporto	Stato civile	Professione od occupazione esercitata in Patria	Grado d'istruzione — sa leggere	Residenza stabile delle singole persone		Passaporto			Paese di destinazione		Documento in base al quale avviene l'espatrio — (atto di chiamata o contratto di lavoro)	Persona da cui proviene l'atto di chiamata	Durata del contratto di lavoro	Ditta dalla quale il lavoratore è stato assunto — (Indicare il nome della ditta e precisarne la sede)	Presunta durata dell'espatrio — (temporanea o definitiva)	Annotazioni		
1	2	COGNOME	Paternità								Comune	Provincia	Data	Numero	Validità	Località	Stato								
3	4	E NOME		5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24		
1																									
2																									
3																									
4																									
5																									
6																									
7																									
8																									
9																									
0																									
1																									
2																									
3																									
4																									
5																									
6																									
7																									
8																									
9																									
0																									

